

james joyce

ODYSSEUS

ODEON

PŘELOŽIL ALOYS SKOUMAL

© Copyright 1922 by James Joyce

Translation © Aloys Skoumal

JOYCEŮV ODYSSEUS DNES

V prosinci roku 1929 přinesl Šaldův zápisník několik stránek, na nichž se píše „o tom Leviathanovi, o tom obrovském velrybovi, který strhal sítě tolika kritikům, o té obludné nestvůře, která zavalila již jiné země a chystá se zavalit příští rok i nás“. S obezřetným předstihem připravoval tu F. X. Šalda své čtenáře na vydání prvního českého překladu Joyceova Odyssea. (Byl společným dílem L. Vymětala a J. Fastrové a vyšel pak u V. Petra v roce 1930 jako teprve třetí převedení tohoto díla do cizího jazyka – německá verze vyšla v roce 1927, francouzská v roce 1929.)

Od té doby uplynulo už několik desetiletí, ale i dnes se nám Odysseus jeví jako literární balvan – dílo drtivé, bořitelské, a přitom ďábelsky pokoušivé, těžko stravitelný hlavolam pro běžného čtenáře a znepokojivý řešitelský úkol pro každého, kdo se hlouběji zabývá literaturou. Více než půl století po svém vzniku (1914-1922) tato kniha stále dráždí a provokuje, stále se stává východiskem nových výbojů, stále je předmětem oddaných adorací i vášnivého zatracování.

Přečíst Odyssea, to jest opravdu do něho proniknout a „pochopit“ ho, je úkol na dlouhá léta, už předem vlastně odsouzený k nesplnění. Čtete to či ono místo popáté nebo třeba podvacáté, a tu se vám nad několika větami či odstavci zazdá, že konečně začínáte vnikat do Joyceova mikrokosmu – a na příští stránce vám bezohledný autor nastaví záludně nohu nebo vás bez okolků vykopne ze svého prostoru, do něhož podle všeho nikoho nezve, v němž nikoho dlouho nesnese. Tento všestravující autorský subjektivismus je klíčovým znakem Odyssea; Joyce jako by vůbec nezajímalo, že to, co ze svého nitra v okamžitých, prchavých solipsistních asociacích vypouští na papír, má snad taky někdo číst. Ovšem to je pouze první zdání, protože rubem tohoto egocentrického líce Joyceovy vzácné mince je chladnokrevně propočítaný základní záměr, který cílevědomě užívá mistrovsky zvládnutých literárních technik a konstrukčních postupů k přípravě odrazu, jaký má dílo vyvolat: Zmatenému, očarovnému obecenstvu se tu chce v apokalyptickém rozměru postavit před oči integrální model moderního člověka se vším všudy,

především s jeho složitým vnitřním životem, vědomě i podvědomě ovlivněným dezintegrací morálních hodnot a společenských vztahů, jimiž se dosud lidstvo řídilo. Uvědomme si, že jádro tohoto díla vznikalo v letech první světové válečné katastrofy, v níž se do krajnosti vyhroutily rozpory rozkládající se kapitalistické společnosti. I když Joyce válku navenek ostentativně ignoroval (když v roce 1918 vrcholila a svět se už počínal vyrovnávat s gigantickým nárazem Října, zcela neadekvátně inscenoval v neutrálním curyšském ústraní s anglickou hereckou společností Wildeovu komedii Jak je důležité mít Filipa a v souvislosti s touto escapistickou činností se neváhal zaplést do neuvěřitelně žabomyšího soudního sporu s představitelem Algernona), nemůžeme přece uvěřit, že by krutě nezasáhla nitro člověka tak citlivého, jakým bezesporu byl. Přispěla jistě k tomu, že viděl člověka, jako by byl vehnán do slepé uličky, a podal o tom svoje destruktivní svědectví, jakkoli historicky i světonázorově omezené. Z chaotické mlhoviny, kterou pro něj byl svět jeho doby, nedokázal kondenzovat novou hvězdu, která by člověku pomáhala vytyčit azimut další cesty; z předělu věků, který zastihl, stačil však vykřiknout svoje ohlušivé „Ecce, homo!“ Marxistická literární historie ho proto chápe jako jedinečného zobrazitele rozkladu hodnot evropské buržoazní společnosti na počátku dvacátého věku (Zdeněk Vančura), spisovatele, který viděl rozpory kapitalistické skutečnosti, jež ho obklopovala, ale nechápal jejich příčiny a nechtěl se přimknout k tomu novému, svrchovaně optimistickému, co se v lůně století rodilo (Dmitrij Zatonšij).

„Jsem jenom irský klaun, veliký žertěř s vesmírem,“ řekl jednou o sobě Joyce. A jindy: „Jsem Ir, až příliš Ir.“ Jeho irský původ a totální vykořenění z rodné země, jakož i některé osudné peripetie jeho Životní cesty hluboce ovlivnily jeho tvorbu. Připomeňme si proto základní údaje. Narodil se v Dublinu 2. února 1882 (jeho matka měla po něm ještě čtrnáct dětí), studoval na jezuitské koleji a pak na katolické univerzitě absolvoval filozofii; v té době odpadl od katolicství. Chtěl potom studovat medicínu, ale protože nedostal stipendium, odešel – poprvé – z Irska. V Paříži brzy studia lékařství nechal a začal psát knižní recenze. Po roce se vrátil do

Dublinu za umírající matkou a nějaký čas učiteloval, ale v roce 1904 se s Irskem rozešel definitivně. Hlavním důvodem bylo, že odmítal církevní sňatek se svou družkou Norou Barnaclovou, bez něhož v tehdejšímu Irsku nemohl žít (stala se úředně jeho ženou až v roce 1931 v Londýně). Zbytek života pak strávil v cizině; pouze v roce 1909 se do vlasti na krátký čas vrátil (otevřel v Dublinu biograf, ale podnik neměl úspěch) a v roce 1912 naposledy navštívil Dublin. Žil nejdříve v Pule a pak několik let v Terstu (krátkou dobu rovněž v Římě). Tam se mu narodily dvě děti, Giorgio a Lucie Anna; u dcery se později začala projevovat nevyléčitelná duševní choroba a dožila v ústavu – její tragický osud ležel jako těžký stín nad závěrem Joyceova života. O pobytu ve Švýcarsku v letech první světové války byla už zmínka. Od roku 1917 trpěl Joyce vážnou chorobou zraku a musel pak podstoupit řadu očních operací. Přesto mu zrak stále slábl. (O to vyvinutější a citlivější měl sluch a jeho díly prostupuje jakási specijická hudebnost.) Po válce přesídlil do Paříže, odkud občas vyjížděl na francouzský venkov i do zahraničí (Anglie, Německo, Belgie, Rakousko, Dánsko, Švýcarsko). V roce 1940 se před otřesy války znovu uchýlil do Curychu, kde 13. ledna 1941 zemřel. Své literární dílo vytvářel přes třicet let. Tvoří je tyto práce: sbírka básní Komorní hudba (Chamber Music – vydána v roce 1907), sbírka povídek Dubliňané (Dubliners – 1914), román Portrét umělce jako mladého muže (A Portrait of the Artist as a Young Man – časopisecky 1914-1915, knižně 1916), hra Vyhnanci (Exiles – 1918), Odysseus (Ulysses – 1922) a konečně dlouho vznikající dílo s těžko přeložitelným názvem Finnegans Wake (nejspíše Oplakávání Finnegana nebo Plačky nad Finneganem – časopisecky vycházelo v letech 1924 – 1928 pod názvem Work in Progress, Rodící se dílo; knižně v r. 1939). Přestože prakticky všechny své opusy vytvořil Joyce v cizině, zůstává v nich Dubliňanem do morku kostí. Nenáviděl velíkášské pozérství, měšticí malost a provinciální hašteřivost svého národa a byl by chtěl Irsko změnit, vlastenecky integrovat, jinak ovšem než v jeho mládí vzkvétající romantické hnutí „keltské obrody“, zcela obrácené do minulosti. Rebeloval proti Anglii, která svou kolonizační učinila ve středověku z Irska zemi trvalých zmatků, svárů a bídy, a Anglie sama ho dlouho odmítala. Jedním z typických joyceovských paradoxů však je, že přesto – jako ostatně řada dalších irských spisovatelů – neodmyslitelně srostl s anglickou literaturou; v některých aspektech svého vrcholného díla je například přímým pokračovatelem jak Swiftovým, tak Fieldingovým.

Dějová kostra Odyssea je velmi prostá, ba přímo banální. Předkládá výsek ze života pana Leopolda Blooma, pokřtěného dublinského Žida, pochybného žurnalisty – sotva dvacet hodin od rána něco přes půlnoc jednoho předletního dne roku 1904. Bloom ráno odejde z domova, jde na pohřeb, do redakce, zaplete se do politické diskuse, na pláži zálibně pozoruje slečny, navštíví porodnici, kde rodí jeho známá, na studentském večírku se setká s druhou hlavní postavou knihy Štěpánem Dedalem (hrdinou Portrétu), opijí se, zajdou do bordelu, a tam je Štěpán v šarvátce, kterou vyprovokuje, zraněn. Bloom se ho samaritánsky ujme a odvede ho k sobě domů. Jeho žena Marion, ztělesnění ženské smyslnosti, se přitom probudí a nemůže pak dlouho usnout. Specifikou Odyssea je, že tento prosťáček děj je nazírán nikoli zvenčí, ale z nitra jednotlivých postav, někdy dokonce dvou najednou. Mnoho se už napsalo o této metodě, kterou Joyce dovedl do nejzazších mezí (i když ji sám neobjevil) – o psychoanalytické technice „proudu vědomí“ (mylně ovšem bývá Joyce „obviňován“, že vychází z freudismu, neboť v době, kdy rozpracoval Odyssea, Freudovy práce vůbec neznal). Další rozměr pak románu dodává Joyceovo rozhodnutí sepnout hrdinovy toulky katolickým Dublinem s Odysseovým blouděním Středozeemním mořem, jak jsou zachyceny v nesmrtelném Homérově díle. Každá kapitola Odyssea odpovídá jedné z osmnácti hlavních epizod Odysseje a jeho hlavní postavy v ní mají svoje mytické protějšky (Bloom – Odysseus, Marion – Penelopa, Štěpán – Telemachos). Tento postup obohacuje Joyceovo dílo o silný moment parodický a jeho plytkým dějovým sekvencím dodává iracionální mystiku mýtu. Postavy tím získávají zcela specifickou dialektiku: Joyceův člověk je zároveň útočící dravec i směšná, k smrti vyděšená oběť, zpučný pán i otrok úpící pod ranami karabáče.

Bylo kdysi řečeno, že hlavní postavou Odyssea je jeho jazyk. Bezesporu představuje jakousi na všem ostatním nezávislou, svým vlastním Životem pulsující kvalitu. Vybuchují v něm gejzíry rozkošnické tvořivosti, která si neklade žádné meze, nezná – ani v oblasti sexuální – žádná tabu, rozbíjí napadrté syntax a často ruší srozumitelnou artikulaci. Toto zacházení s jazykem, jímž Joyce do nejzazších možností prozkoumal estetickou funkci deformace vztahu jazykové formy a významu, je později dovedeno ad absurdum v jeho posledním díle Finnegans Wake.

Předkládaný nový český překlad, kongeniální plod neobyčejně hlubokého průpravného studia i nepředstavitelně obětavé, původnímu dílu pokorně sloužící tvůrčí překladatelské dřiny, by nám mohli mnohde ve světě závidět – vždyť toto dílo by měl mít ve svém jazyce, ve verzi co nejvěrnější originálu, k dispozici každý vzdělaný národ: k zamyšlení, studiu, kritické analýze.

Ať už Joyceův Odysseus obráží hledání – jakkoli subjektivní – pravd o člověku, nebo je jeho falzifikátem, „simplifikací v zájmu pekla“ (E. M. Forster), má pro moderní světovou literaturu v pravém smyslu slova epochální význam, který lze přirovnat – s vědomím, že každé podobné srovnání pokulhává – třeba k úloze díla Picassova v moderním umění výtvarném. Prolomil určité bariéry, které už prostě nelze obnovit. Veškerá moderní próza, ale i poezie, která přichází po něm, musí k jeho existenci přihlížet. Učí se na něm Francouzi i Američané, Rusové i Japonci, jeho formálních postupů využívá moderní drama, často i film. Jistě: začasté byl a dosud je otrocky imitován a z jeho novátorských podnětů vyrůstají nové sterilní, někdy i zhoubné konvence. To však dílu samému nelze klást za vinu – pouze to výmluvně svědčí proti jeho epigonům.

Thomas Mann vidí v Odysseovi „román, jímž se končí všechny romány“. My samozřejmě tak daleko nepůjdeme. Nemůžeme přijmout „ideologii“ tohoto díla, jeho mystiku, jeho vnější naturalismy a vnitřní fantastiku, jeho psychoanalytické excesy a iracionální automatismy „proudu vědomí“, který zachycuje. Přesto ho však zařadíme do kulturních dějin lidstva jako jeden z jejich milníků. Kdybychom ho totiž chtěli přehlížet, stejně bychom naň na cestách světem literatury neustále naráželi.

MÍROSLAV JINDRA

ODYSSEUS

I

Otylý, statný Tur Mulligan se vynořil ze schodů, nesl misku s mydlinami a na ní křížem přes sebe měl ležet zrcátko a břitvu. Jitřním vánkem se mu vzadu vzdouval nepřepásaný župan. Pozdvihl misku a zanotoval:

– *Introibo ad altare Lei.*

Postál, zamžoural do tmavého točitého schodiště a chraplavě křikl:

– Pojď sem, Čabaláku. Pojď sem, ty jezovitský strašpytle. Obřadně pokročil vpřed a vystoupil na dělovou obrubeň. Rozhlédl se a třikrát se vši vážností požehnal věž, okolní krajinu a procítající kopce. Jak zahlédl Štěpána Dedala, nachýlen k němu o překot nad ním dělal křížky, vyrážel z hrdla kloktavé zvuky a pokyvoval hlavou. Nevrlý a ospalý Štěpán se opřel pažemi o hořejšek schodiště a chladně pozoroval žehnající třaslavý kloktavý obličej, koňsky protáhlý, a plavé netonzurované vlasy, zrnité a žíhané jako světlý dub.

Tur Mulligan nakoukl pod zrcátko a hbitě zas misku přikryl.

– Zpátky do piksly, zahartusil. A kazatelským tónem dodal:

– Neboť toto jest, milení, pravá Kristýnka: tělo a duše a krev a rány boží. Zvolna hrát, prosím. Zavřete oči, panstvo. Chvilinku. Bílé krvinky nějak zlobí. Mlčet.

Zašilhal vzhůru a táhle hvízdal, chvíli se bedlivě zaposlouchal, až mu rovné bílé zuby probleskovaly zlatými tečkami. Chrysostomos. V odpověď zalehl do tišiny dvojí ostrý hvizd.

– Děkuji, kamaráde, křikl jaře. Stačí. Vypnout, prosím. Seskočil z obrubně, k nohám si přihladil rozevlátý župan a vážně si měřil svého pozorovatele. Otylým zatmělým obličejem a posupnou oblou sanicí připomínal nějakého preláta, středověkého příznivce umění. Na rtech se mu rozhostil vlídný úsměv.

– Úplná legrace, rozjařil se. To tvoje hloupé jméno, starořecké.

V žertu přátelsky pohrozil prstem, uchichl se a přistoupil k předprsni. Štěpán Dedalus vykročil nahoru, malátně popošel za ním, usedl na kraj

obrubně a pozoroval ho, jak rovná zrcátka na předprseň, namáčí štetku do mydlin a mydlí si líce a krk.

Tur Mulligan mlel rozjařeně:

– Já mám taky hloupé jméno: Malachjáš Mulligan, dva daktyly. Ale helénsky zní, ne? Přímou turovsky křepče a slunně. Musíme do Athén. Pojedeš se mnou, když pumpnu tetu o dvacet liber?

Položil štetku, s chutí se zasmál a křikl:

– Tak co, pojedeš? Ty jezovitská sušinko. Zmlkl a opatrně se holil.

– Něco mi, Mulligane, pověz, řekl klidně Štěpán.

– Copak, zlatíčko?

– Jak dlouho ještě pobude Haines tady ve věži?

Přes pravé rameno k němu Tur Mulligan otočil vyholenou lím.

– Bože, ten je ale hrozný, řekl upřímně. Nadutý Sasík. Ty jsi podle něho nevychovanec. Sakramentští Anglání. Div nepuknou samými penězi a zácpou. Protože si odbyl Oxford, to je toho. Pravý oxfordský švih máš, Dedale, ty. On tě nechápe. Nejlíp ti padne, jak já ti říkám, Čabalák, Čepelák.

Opatrně si oholil bradu.

– Celou noc blouznil o černém panterovi, ozval se Štěpán. Kde má futrál s puškou?

– Nebohý šílenec, řekl Mulligan. Měl jsi nahnáno?

– A jak, vyhrkl už zase postrašený Štěpán. Být tady potmě s neznámým člověkem, který blouzní a kňourá, že zastřelí černého pantera. Ty zachraňuješ tonoucí. Já žádný hrdina nejsem. Jestli tady zůstane, tak se seberu a půjdu.

Tur Mulligan se ušklíbl nad mydlinou na břitvě. Sněs se z hradu a honem prohledával kapsy u kalhot.

– Hernajs, zavrčel.

Přistoupil k obrubni, sáhl Štěpánovi do horní kapsy a řekl:

– Půjč nám šnuptychl, ať si s ním utřu břitvu.

Štěpán si od něho nechal vytáhnout a za cípek rozvěsit špinavý pomačkaný kapesník. Tur Mulligan utřel důkladně čepel. Potom si prohlédl kapesník a řekl:

– Bardův šnuptychl. Nový umělecký odstín pro naše irské básníky: soplivá zeleň. Dá se přímo chutnat.

Znovu vystoupil na obrubeň a zahleděl se na Dublinský záliv; na hlavě mu zlehka povívaly plavé, světle dubové vlasy.

– Panebože, nic naplat, moře je, jak říká Algouš, šedivá něžná matka. Soplivě zelené moře. Sourkostažné moře. *Epi oinopa ponton*. Ach, ti Řekové, Dedale. Však já tě o nich poučím. Přečteš si je v originále. *Thalatta! Thalatta!* Naše velká něžná matka. Pojď a viz.

Štěpán vstal a přistoupil k předprsni. Opřen o ni hleděl na vodstvo a na poštovní parník, vyjíždějící z ústí kingstownského přístavu.

– Naše mocná matka, řekl Mulligan.

Rázem stočil velké pátravé oči od moře k Štěpánovu obličej.

– Teta si myslí, že jsi svou matku umořil. Proto prý se s tebou nemám stýkat.

– Někdo ji umořil, nasupil se Štěpán.

– Taky jsi, sakra, mohl, Čepeláku, pokleknout, když tě o to matka před smrtí žádala, řekl Tur Mulligan. Jsem stejný krobián jako ty. Ale když si pomyslím, jak tě matka posledním dechem prosí, abys poklekl a pomodlil se za ni. A ty to neuděláš. Je v tobě kus zlovolnosti...

Zmlkl a znovu si zlehka namydlil druhou líc. Rty se mu zkřivily shovívavým úsměškem.

– Ale znamenitý komediant. Čepelák, komediant nad jiné znamenitý.

Holil se stejnoměrně a důkladně, mlčky, usebraně.

Loktem opřen o hrbolatou žulu, podepíral Štěpán dlaní čelo a civěl na roztržený okraj oblýskaného černého rukávu. Srdce mu drásal žal, zatím ještě ne žal lásky. Po smrti k němu mlčky ve snu přišla, celá zchřadlá v hnědém odstávajícím rubáši, páchla voskem a palisandrem, a jak se nad ním němě, vyčítavě shýbla, dech jí čpěl pokropeným popelem. Přes odranou manžetu viděl, jak vedle něho přežraný hlas zdraví moře jako velkou něžnou matku. Prstenec zálivu a obzoru obmykal kalně zelenou spoustu kapaliny. Vedle úmrtního lůžka měla stát bílou porcelánovou misku se ztuhlou zelenou žlučí, chroptivým zvracením rvanou z hnijících jater. Znova Tur Mulligan utřel břitvu.

– Ach, ty psoto, řekl vlídně. Dám ti košili a pár šnuptychlů. Jak ti padnou ty krátké kalhoty z druhé ruky?

– Pasují akorát, odpověděl Štěpán.

Tur Mulligan si vyholil důlek pod dolním rtem.

– Legrace, řekl spokojeně, vlastně by se mělo říkat z druhé nohy. Bůhvíjaký syfilitický ožrala je odložil. Mám jedny s pěkným vlasovým proučkem, šedé. Budeš v nich úplný švihák. Nežertuji, Čepeláku. Když se nastrojíš, vypadáš ohromně.

– Děkuji, řekl Štěpán. Jestli jsou šedé, tak je nosit nemohu.

– On je nosit nemůže, řekl Tur Mulligan svému obličejí v zrcátku. Etiketa je etiketa. Matku umoří, ale šedé kalhoty nosit nemůže.

Uložil pečlivě břitvu a hladivými tykadly prstů si ohmatal hladkou pleť. Štěpán odvrátil pohled od moře k otlému obličejí s kouřově modrýma těkavýma očima.

– Ten chlap, co jsem s ním byl včera večer U lodi, ozval se Mulligan, tvrdí, že máš c. š. p. Sám je v Třeštilově spolu s Conollym Normanem. Celkovou šlenceckou paralýzu.

Půlkruhem otáčel zrcátko a v slunci zářícím na moře posílal tu zprávu dál. Smál se vykrojenými, hladce vyholenými rty i špičkami bílých třpytných zubů. Smích lomcoval celým jeho lepým trupem.

– Jen se na sebe podívej, ty úděsný barde.

Štěpán se nahnul, a vlasy hrůzou zjezeny, koukl do podaného zrcátka, napříč rozštípeného křivou prasklinou. Jak mě vidí on a druzí. Kdopak mi vybral ten obličej? Tuto neodvšivenou psotu. I on se mě ptá.

– Schrastil jsem je v pokojíku naší kuchty, řekl Tur Mulligan. Pro ni stačí. Kvůli Malachjášovi mívá teta samé nehezké služby. Neuvoď ho v pokušení. A slově Voršila.

Znovu se zasmál a odtáhl Štěpánovi zrcátko od vyjevených očí.

– Vztek Kalibana, že se nevidí v zrcadle, řekl. Škoda, že se tě Wilde nedožil.

Štěpán ucouvl, ukázal na zrcátko prstem a trpce řekl:

– Toť symbol irského umění. Služčino puklé zrcátko. Najednou se Tur Mulligan zavěsil do Štěpána a procházel se s ním dokola po věži, až mu přitom cinkaly o sebe břitva a zrcátko, zastrčené do kapsy.

– Neměl bych si tě, Čepeláku, tolik dobírat, řekl vlídně. Bůhví, je v tobě víc než v nich všech dohromady.

Už zas odparíroval. Bojí se lancety mého umění a já jeho lancety. Chladného ocelového péra.

– Služčino puklé zrcátko. Pověz to dole tomu bulíkoví a vyraz z něho zlaťák. Peněz má, až smrdí, a tebe pokládá za nevychovence. Jeho fotr prodával Zulukafrům projímadlo nebo jiný sakramentský šmejd a nasekal na tom prachy. Bože, dát se tak my dva, Čepeláku, dohromady, snad bychom ten náš ostrov postavili na nohy. Snad bychom ho pohelénstili.

Cranlyho paže. Jeho paže.

– Když si pomyslím, u jakých prasat musíš žebrot. Jenom já vím, co v tobě vězí. Pročpak mi nedůvěřuješ? Co ti u mě vadí? Ten Haines? Jestli

tady nepřestane povykovat, přivedu si Seymoura a zpražíme ho hůř, než kdysi zpražili Cliva Kempthorpa.

Ryk mladistvých pracháčů v Kempthorpových místnostech. Samá bledule: popadají se za břicho, chytají se kolem krku, ach, já se zadusím! Oznam jí to, Aubrey, šetrně! Já zhynu! S vlajícími cáry košile poskakuje a pajdá kolem stolu, kalhoty spuštěné až na kotníky, s krejčovskými nůžkami ho honí Ades z Magdaleniny koleje. Obličej vyjukaného telátka, ozlacený pomerančovým džemem. Nechte mi kařata! Nedělejte ze mě motovidlo!

Pokřik z otevřeného okna plaší večer v ambitech. Zástěrou opásaný hluchý zahradník v masce Matthewa Arnolda postrkuje na chmurném pažitů žací strojek a bedlivě sleduje vířící drobtý travních stébel.

My jsme ... pro nové pohanství ... omfalos.

– Jen ho tady nech, řekl Štěpán. Drží ho to jen v noci.

– Tak co? vyjel si na něho Tur Mulligan. Vymáčkni se. Mluvím s tebou docela upřímně. Co proti mně máš?

Zastavili se a zírali ke kosému ostrohu Bray Head, položenému na vodě jako rypák spící velryby. Štěpán klidně vysmekl paži.

– Mám ti to říct? zeptal se.

– Ano, tak co? odpověděl Tur Mulligan. Na nic si nevzpomínám. Při řeči hleděl Štěpánovi do obličeje. Vánek mu ovíval čelo, čeřil plavé nečesané vlasy a oči stříbřil starostlivými záblesky. Vlastním hlasem sklíčený Štěpán řekl:

– Vzpomínáš si ten den po matčině smrti, jak jsem k vám přišel? Tur Mulligan se zamračil a řekl:

– Cože? Kde? Na nic se nepamatuji. Pamatuji si jen myšlenky a pocity. Proč? Copak se, proboha, stalo?

– Vařil jsi čaj, řekl Štěpán, a já jsem ti šel přes odpočívadlo pro horkou vodu. Ze salónu vyšla s nějakým návštěvníkem tvá matka. Zeptala se tě, koho máš u sebe.

– No a? řekl Tur Mulligan. Copak jsem řekl? Už nevím.

– Řekl jsi, odpověděl Štěpán: *Ale jenom Dedala, matka mu chcipla jak hovádko.*

Tur Mulligan se začervenal, že vypadal ještě mladší a roztomilejší.

Nervózně potlačil rozpaky.

– Copak je vlastně smrt tvé matky, tvoje nebo moje? zeptal se. Ty jsi viděl umírat jenom matku. Přede mnou jich v Mater Misericordiae a v

Richmondu denně zhebnou spousty a potom je v pitevně rozřežou na dršťky. Je to hovadství, zkrátka a dobře. Nic na tom není. Když tě o to matka žádala, ty jsi u jejího úmrtního lůžka nepoklekl a za ni se nepomodlil. Proč? Protože máš v sobě kus zatracitěho jezovitství, jenže jezovitství naruby. Mně to připadá legrační a hovadské. Mozkové laloky jí už nefungují. Doktorovi říká sir Petr Teazle a z prošívané deky trhá blatouchy. Dělej jí pomyšlení, než bude po všem. Nevyhověl jsi jejímu předsmrtnému přání, a na mě zahlížíš, protože nekňourám jako nějaká najatá plačka od Lalouetta. Směšné! Snad jsem to opravdu řekl. Památky tvé matky jsem se tím nechtěl dotknout.

Při řeči do něho zase vjelo sebevědomí. Nechtěje jítřit srdce, rozdrásané těmito slovy, odsekl Štěpán mrazivě:

- Že ses dotkl mé matky, na to nemyslím.
- Tak na co? zeptal se Tur Mulligan.
- Že ses dotkl mě, odvětil Štěpán. Tur Mulligan se otočil na patě.
- Eh, ty protivo! vyhrkl.

Rázně se pustil kolem předprsň. Štěpán se nehýbal z místa a přes klidné moře upřeně zíral k ostrohu. Moře i ostroh znejasněly. Krev mu bušila v očích, až se mu pohled zamlžil a líce zhorečnatěly.

Z věže někdo zahulákal:

- Jste nahoře, Mulligane?
- Už jdu, odpověděl Tur Mulligan. Ohlédl se po Štěpánovi a řekl:
- Podívej se na moře. Toho se nic netkne. Přestaň, Čepeláku, s Loyolou a pojď dolů. Sasík touží po ranních plátcích slaniny.

Chvilku měl ještě hlavu trčet nad schody ve výši střechy.

– Tak se tím celý den neužírej. Jsem nedůsledný. Nech toho smutného hloubání.

Hlavou zmizel, ale vzdalujícím se hlasem dál hučel ze schodů:

*Nehloubej, v sebe uzavřen,
o lásky trpké záhadě.
Nad vzbou z bronzu Fergus ční.*

Od schodů k moři, kam zíral, mlčky se jitřním poklidem nesly lesní stíny. U břehu i dále od něho se běhalo vodní zrcadlo, čeřeně lehce obutýma hbitýma nohama. Bílá nadra šerého moře. Souběžné hlasy, dva a

dva. Ruka drnkající na harfové struny a spájající jejich souběžné akordy. Vlnově bílá snoubená slova se třpytí na šeré hladině.

Zvolna zakrýval slunce mrak a hlubší zelení zešeroval záliv. Za ním, Štěpánem, se prostírá, ta jímka hořkého vodstva. Fergusova píseň: sám a sám jsem ji u nás zpíval a protahoval dlouhé chmurné akordy. Ona měla dveře dokořán: chtěla slyšet, jak hraji. Oněmělý hrůzou a lítostí jsem k ní přistoupil. Plakala na žalostném lůžku. Pro ta slova, Štěpáne: nad lásky trpkou záhadou.

Kam teď?

Její tajnosti: v zamčené zásuvce staré pérové vějíře, taneční pořádky s třapci, jantarové korále. Klec pověšená v slunném okně u nich doma, když byla ještě malá. V pantomimě o strašlivém Turčínovi slyšela zpívat starého Royce a spolu s ostatními se smála, když zpíval:

*Když zachce se mi,
tu přede všemi
jsem neviditelný.*

Přeludné veselí, dávno uklizené, načpělé pižmem.

Nehloubej, v sebe uzavřen

Spolu se svými hračkami uklizená do paměti přírody. V tom zahloubání naň dorážely vzpomínky. Sklenice vody, kterou si z kuchyňského kohoutku natočila, když přistoupila ke stolu Páně. Vydlobované jablko s náplní nerafinovaného cukru se jí za tmavého podzimního večera opéká na patce krbu. Ladné nehty má zčervenálé od krve vši, navískaných v dětských košíkách.

Mlčky ve snu k němu po smrti přišla, celá zchřadlá v hnědém odstávajícím rubáši, páchla voskem a palisandrem, a jak se nad ním s němými tajnými slovy shýbla, dech jí čpěl pokropeným popelem.

Skelným zrakem ze záhrobí mi krotila a krušila duši. Upřeným jen na mě. Hromnička ozařuje její smrtelný zápas. Hromničné světlo na zmučeném obličejí. Chraplavý hlas jí hrůzou sípá, zatímco všichni klečí a modlí se. Upřeným

pohledem mě sráží na kolena. *Liliata rutilantium te confessorum turma circumdet: iubilantium te vir ginum chorus excipiat.*

Gule! Žroutko mrtvol!

Ba ne, máti, dej mi pokoj a nech mě žít.

– Hej, Čepeláku!

Z věže zazvučel Mulliganův hlas. Blížil se po schodech, znovu se rozlehl. Štěpán, dosud rozechvělý vnitřním úpěním, vnímal nápor teplého slunce a za sebou vlídná slova.

– Dedale, buď té dobroty a pojď dolů. Snídaně je na stole. Haines se omlouvá, že nás v noci budil. Už je dobře.

Štěpán se otočil a řekl: Už jdu.

– Tak pojď, řekl Tur Mulligan, pro Kristovu lásku. Pro lásku mou a nás všech.

Zastrčil hlavu a zas ji vystrčil.

– Vyprávěl jsem mu o tvém symbolu irského umění. Prý je duchaplný. Pumpni ho o libru, ano? Totiž o zlaťák.

– Já dnes dopoledne беру, řekl Štěpán.

– Sobotáles? řekl Tur Mulligan. Kolik? Čtyři libry? Jednu nám půjč.

– Když ji potřebuješ, řekl Štěpán.

– Čtyři lesklé sovereigny, zajásal Tur Mulligan. Nádherně se opijeme, že nad tím druidští druidi zůstanou paf. Čtyři všemohoucí sovereigny.

Ruce rozpraženy, dupal po kamenných schodech a po londýnsku falešně prozpěvoval:

*Pivo, víno, whisky sem,
nádherné se opijem
v den korunovace,
korunovace.
Nádherně se opijem
v den korunovace.*

Nad mořem dovádělo teplé slunko. Na předprsni svítila zapomenutá niklová miska na holení. Nač ji odnášet? Neměl bych ji tam celý den nechat, zapomenuté přátelství?

Přistoupil k ní, podržel ji v ruce, vnímal její chlad, čichal lepkavou pěnu mydlin, v nichž trčela štětka. Tak jsem v Clongowes nosíval kadidlovou lodičku. Jsem jiný a přece stejný. Služebník. Služebníkův služebník.

V šeré, klenuté věžní obytné místnosti Tur Mulligan, navlečený do županu, šukal před krbem, hned jeho žlutý žár zakrýval, hned ho zas odkrýval. Z vysokých střílen křížem padaly na dlaždicovou podlahu dva paprsky vlahého světla: v jejich průsečíku se vznášel a kroutil oblak uhelného čoudu a výpar škvařeného tuku.

– My se tady udusíme, řekl Tur Mulligan. Hainesi, otevřte přece dveře.

Štěpán položil holicí misku na truhlu, z rohože, na níž seděl, vstal nějaký čahoun, přistoupil k veřejím a trhnutím otevřel vnitřní dveře.

– Máte klíč? ozval se.

– Má ho Dedalus, řekl Tur Mulligan. Propánajána, já se zalknu. Aniž zdvihl hlavu od ohně, houkl:

– Čepeláku!

– Je v zámku, řekl Štěpán a hnul sebou.

Klíč dvakrát zaskřípěl, těžké dveře se rozlétly dokořán a dovnitř vnikl vítaný svit a čistý vzduch. Haines stál ve dveřích a vyhlížel ven.

Štěpán si pošoupl naštorc postavený kufřík ke stolu, usedl a čekal. Na mísu, kterou měl stát vedle, vysypal Tur Mulligan, co usmažil. Potom odnesl mísu a velký čajník na stůl, rázně je postavil a ulevil si povzdechem.

– Já se rozpouštím, řekl, jak prohodila svíčka, když ... Pst. Už o tom ani muk. Čepeláku, probuď se. Chleba, máslo, med. Hainesi, pojďte dovnitř. Žrádlo je hotovo. Požehnej nás, Pane, a těchto tvých darů. Kde je cukr? To je blbé, mléko nikde.

Štěpán vyndal z truhly bochník, skleničku medu a nádobu s máslem. Tur Mulligan podrážděně usedl.

– Co je to za pajzl? řekl. Povídal jsem jí, že má chodit v osm.

– Vypijeme ho tmavý, řekl Štěpán. V truhle je citrón.

– Jdi do háje s těmi tvými pařížskými ciráty, řekl Tur Mulligan. Já chci sandycovské mléko.

Dveřmi vkročil dovnitř Haines a klidně řekl:

– Ta ženská s mlékem už jde.

– Bůh vám žehnej, křikl Tur Mulligan a skokem vstal. Posadte se. Nalejte si čaje. Cukr je v pytlíku. Co se budu patlat se sakramentskými vejci. Rozkrojil smaženici na míse a vyklopil ji na tři talíře se slovy:

– *In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti*. Haines se posadil a nalil čaj.

– Každému po dvou kostkách, řekl. Jářku, Mulligane, vy ale děláte silný čaj.

Tur Mulligan krájel z bochníku tlusté krajíce a mluvil nasládlým babským hlasem:

– Dyž máčím, jak říkala kmotra Groganová, tak máčím. A dyž močím, tak močím.

– Hrome, to je ale čaj, řekl Haines.

Tur Mulligan pořád krájel a nasládle hovořil:

– *Bodejť ne, paní Cahillová, povídá. Promiňte, milá paní, povídá Cahillová, nedej Pánbůh, abyste to dělala do jednoho hrnce.*

Jednomu po druhém podal stolovníkům tlustý krajíc, napíchnutý na nůž.

– Tady máte, Hainesi, kus lidopisu do své knihy. Pět řádek textu a deset stran poznámek o dundrumskému lidu a jeho rybích božstvech. Vytiskly babice v roce velké vichřice.

Otočil se k Štěpánovi, povytáhl obočí a udiveně se zeptal:

– Nevzpomínáte si, kolego, mluví se o čajníku a nočníku kmotry Groganové v Mabinogiu nebo v upanišadách?

– Myslím, že ne.

– Vážně? ozval se Tur Mulligan stejným tónem. A proč ne, prosím.

– Mně se zdá, řekl Štěpán s plnými ústy, že se v Mabinogiu ani mimo Mabinogion nevyskytuje. Podle mě byla kmotra Groganová Marianina příbuzná.

Tur Mulligan se radostně usmál.

– Báječné, řekl strojeně líbezným hlasem, vycenil bílé zuby a vesele zamžoural. Myslíš? Přímě báječné.

Najednou se všecek zamračil, znovu důkladně zakrojil do bochníku a chraplavě rezavým hlasem zamručel:

*Copak Marianě schází,
nic ji nerozhází
Sukně vyhrnuté...*

Nacpal do úst smažená vejce a žvýkal a broukal. Dveře se zatměly, jak do nich někdo vkročil.

– Mlíko, prosím.

– Jen dál, milá paní, řekl Mulligan. Čepeláku, podej džbán. Stařena pokročila dovnitř a stanula vedle Štěpána.

– Pěkné ráno, pane, řekla. Chvála Pánubohu.

– Komu? blýskl po ní Mulligan. No bodejť. Štěpán sáhl za sebe a podal z truhly džbán.

– O sběrateli předkožek, utrousil Mulligan k Hainesovi, mluví ostrované v jednom kuse.

– Kolik, prosím? zeptala se stařena.

– Kvart, řekl Štěpán.

Pozoroval ji, jak do odměrky a z ní do džbánu nalévá husté bílé mléko, ne vlastní. Staré scvrklé cecky. Znovu dolila odměrku a ještě přídavek. Stará a záhadná k nim vešla z ranního světa, snad jeho poselkyně. Při nalévání chválila mléko, jaké je dobré. Na žírné nivě přičapla za svítání u trpělivé krávy, jako nějaká čarodějnice na muchomůrce, a vrásčitými prsty hbitě mnula tryskající struky. Rosou zperlené stádo, jakpak by ji neznalo, bučelo kolem ní. Perla pastvin a ubohá stařena, jak jí v dávných dobách říkali. Tulačka, povržená smrtelnice, která slouží svému přemožiteli i svému lehkomyšlnému svůdci, jejich společná běhna, poselkyně tajemného rána. Zda sloužit, nebo tupit, to neví: ale ucházet se o její přízeň je pod jeho důstojnost.

– Dobré je, milá paní, řekl Tur Mulligan, jak doléval mléko do šálků.

– Ochutnejte, prosím, řekla.

Upil, jak si přála.

– Kdybychom se živil takovou vydatnou potravou, hlaholil, nebylo by u nás tolik zkažených zubů a zkažených útrob. Bydlíme na močálu, jídlo odbýváme, ulice dláždíme prachem, koňskou mrvou a souchotinářskými chrchly.

– To studujete, prosím, medicínu? zeptala se stařena.

– Ano, milá paní, odpověděl Tur Mulligan.

Štěpán poslouchal a vzdorně mlčel. Před tím, kdo ji hlučně okřikuje, před svým ranhojičem, před svým šamanem sklání starou hlavu; mne si nevšímá. Před tím, kdo ji do hrobu vyzpovídá a udělá na ní pomazání všemu kromě nečistého ženského lůna, vždyť ona, oběť hadova, je učiněna

z těla muže, ne k podobě boží. A před tím, kdo ji hlučně umlčuje, rozpačitě těká zrakem.

– Rozumíte tomu, co říká? zeptal se jí Štěpán.

– To mluvíte francouzsky, prosím? řekla stařena Hainesovi. S důvěrou k ní Haines pronesl delší řeč.

– Irsky, řekl Tur Mulligan. A co vy, mluvíte po našem?

– Podie zvuku mi to připadalo irsky, řekla stařena. Vy jste, prosím, ze západu?

– Já jsem Angličan, odpověděl Haines.

– On je Angličan, řekl Tur Mulligan, podle něho bychom měli v Irsku mluvit irsky.

– To bychom měli, řekla stařena, stydím se, že sama irštinu neznám. Od těch, kdo ji znají, vím, že je to skvělá řeč.

– Skvělá, to je málo, řekl Tur Mulligan. Přímo nádherná. Dolej čaj, Čepeláku. Vzala byste si, milá paní, šálek?

– Děkuji, ani ne, řekla stařena a kulaté držadlo konvice si navlékla na předloktí, že odejde.

Haines jí řekl:

– Máte účet? Snad bychom jí měli, Mulligane, zaplatit. Štěpán dolil všechny tři šálky.

– Účet, prosím? zaváhala. Sedm dní pinta po dvou penny to dělá sedmkrát dva penny to je šilink a dva penny navíc a poslední tři dny kvart po čtyřech penny to dělá třikrát kvart je šilink k tomu šilink a dva penny to dělá dva šilinky a dva penny, prosím.

Tur Mulligan povzdychl, nacpal do úst z obou stran tlustě namazanou kůrku, natáhl nohy a prohledal kapsy u kalhot.

– Zaplať a tvař se vlídně, usmál se na něho Haines.

Štěpán dolil třetí šálek, lžička čaje bledě zbarvila husté, syté mléko. Tur Mulligan vylovil florin, otočil ho v prstech a křikl:

– Zázrak!

Odcvrnkl ho po stole k stařeně a řekl:

– Víc toho po mně, zlatíčko, nežádejte. Co mohu dát, to dám. Štěpán jí vložil peníz do neshánlivé dlaně.

– Dvě penny zůstanem dlužní, řekl.

– To nespěchá, prosím, řekla a vzala si peníz. To nespěchá. Má ucta.

Vysekla pukrle a odešla, a za ní se neslo Mulliganovo něžné prozpěvování:

*Má nejdražší, mít toho víc,
víc bych ti k nohám složil.*

Otočil se po Štěpánovi a řekl:

– Vážně, Dedale. Jsem švorc. Běž do té své blbárny a naval prachy. Bardové se dnes musí napít a rozveselit. Irsko se naděje, že dnešního dne každý muž splní svou povinnost.

– Teď si vzpomínám, řekl Haines a vstal, že dnes musím zajít do vaší Národní knihovny.

– Nejprve si zaplaveme, řekl Tur Mulligan. Otočil se po Štěpánovi a řekl líbezně:

– To se, Čepeláku, dneska jednou za měsíc vykoupeš? Potom řekl Hainesovi:

– Nečistý bard se zásadně koupe jednou za měsíc.

– Celé Irsko omývá Golfský proud, řekl Štěpán a pokapal si krajíc medem.

Z kouta, kde si na tenisovou rozhalenku volně zavazoval kravatu, ozval se Haines:

– Když dovolíte, udělám si sbírku vašich výroků.

To mluví ke mně. Oni se pořád myjí a máchají a drhnou. Náhnětek svědomstva. Svědomí. Ještě je tu skvrna.

– Ten o služčině puklém zrcadle jakožto symbolu irského umění je po čertech trefný.

Tur Mulligan kopl pod stolem Štěpána a zaníceně pronesl:

– Počkejte, Hainesi, až se rozpovídá o Hamletovi.

– Jenže já to myslím vážně, mluvil Haines dál k Štěpánovi. Zrovna jsem o tom uvažoval, když sem ta chuděra přišla.

– Co mi to vynese? zeptal se Štěpán.

Haines se zasmál, ze skřípce na rohoži sundal měkký šedý klobouk a řekl:

– Jak to mám vědět?

A už rázoval ze dveří. Tur Mulligan se přes stůl nahnul k Štěpánovi a neomaleně ho sjel:

– Ty jsi do toho šlápl. Proč jsi to říkal?

– Jak to? řekl Štěpán. Jde o to, sehnat peníze. Od mlékařky nebo od něho. Panna nebo orel, zdá se mi.

– Já mu na tebe pěju samou chválu, řekl Tur Mulligan, a ty mi to svými všivými potouchlostmi a bohopustými jezovitskými šprýmy nakonec zkazíš.

– Já nic nečekám, řekl Štěpán, od ní ani od něho.

Tur Mulligan tragicky vzdychl a sáhl Štěpánovi na ruku.

– Leda ode mě, Čepeláku, řekl. Potom naráz změnil tón:

– Mám-li ti říct holou pravdu, myslím, že máš pravdu. Nejsou, sakra, k ničemu. Proč to s nimi nekouliš jako já. Gert aby je vzal. Vypadněme z toho pajzlu.

Vstal, důstojně si rozvázal pás, svlékl župan a odevzdaně pronesl:

– Mulligan svlečen z roucha svého. Vyprázdnil kapsy na stůl.

– Tady máš smrkáč, řekl.

Jak si nasazoval škrobený límec a vzpurnou vázanku, rozmlouval s nimi, taky s komíhavým řetízkiem od hodinek, a hartusil. Rukama lovil a kramařil v kufru a sháněl se po čistém kapesníku. Náhnětek svědomstva. Bůhví, osobnost se musí kaširovat. Potřebuju hnědočervené rukavice a zelené boty. Rozpor. Že si odporuji? Dobrá, tak si odporuji. Jako rtuť těkavý Malachjáš. Z mluvných rukou mu vylétla nějaká zplihlá černá střela.

– Tady máš svůj klobouk z Latinské čtvrti, řekl.

Štěpán sebral klobouk ze země a nasadil si ho. Ode dveří na ně křikl Haines:

– Tak co, půjdete, hoši?

– Jsem hotov. Tur Mulligan zamířil ke dveřím. Pojď ven, Čepeláku. Zbytky po nás jsi už snad dojedl. Udrzuje vážnost řeči i chůze, odevzdaně, bezmála zkormouceně řekl:

– A on vyšel ven a potkal Vopršala.

Štěpán si vzal ze stojánku jasanovou hůl, slezl po železných schůdcích za nimi, přirazil nepoddajná železná dvířka a zamkl je. Mohutný klíč zastrčil do vnější kapsy.

U paty schůdků se ho Tur Mulligan zeptal:

– Klíč jsi vzal?

– Mám ho, řekl Štěpán a oba je předešel.

Kráčel vpředu. Za sebou slyšel Tura Mulligana, jak silným třecím ručníkem sráží výhonky kapradin a travin.

– Dolů, panáčku. Co si to troufáš, panáčku? Haines se zeptal:

– Platíte z té věže nájem?

– Dvanáct liber, řekl Tur Mulligan.

– Ministrovi války, podotkl Štěpán přes rameno. Zůstali stát. Haines si obhlédl věž a nakonec řekl:

– Na zimu asi dost sychravá. Říkáte jí Martellova?

– Ty věže dal postavit Vilík Pitt, když se na moři proháněli Francouzi. Jenže ta naše je *omfalos*.

– Jaký je váš názor na Hamleta? zeptal se Haines Štěpána.

– Ba ne, ba ne, ozval se ztrápeně Tur Mulligan. Na Tomáše Akvinského a těch pětapadesát důvodů, o něž svůj názor opírá, nestačím. Počkejte, až budu mít v sobě pár pint.

Otočil se po Štěpánovi, přitáhl si cípy bledě žluté vesty a řekl:

– Pod tři pinty nepůjdeš, vid', Čepeláku?

– čekalo to dost dlouho, odbyl ho lhostejně Štěpán, ještě to počká.

– Dráždíte mou zvědavost, řekl lísavě Haines. Nějaký paradox?

– Pch! udělal Tur Mulligan. Z Wilda a z paradoxů jsme dávno vyrostli. Je to docela jednoduché. Podává algebraický důkaz, že Hamletův vnuk je Shakespearův děd a on sám že je duch svého otce.

– Cože? Haines namířil prstem na Štěpána. On?

Tur Mulligan si dal ručník kolem krku jako štolu, na celé kolo se zachechtal a šeptl Štěpánovi do ucha:

– Ó, přízraku Čepeláka staršího. Jafet se shání po otci.

– Zrána býváme unaveni, odbyl Štěpán Hainese. A dlouho by to trvalo.

Tur Mulligan vykročil vpřed a rozpráhl ruce:

– Jenom posvátná pinta rozváže Dedalovi jazyk.

– Chci říci jen tolik, vykládal Haines Štěpánovi, jak šli za ním, že tahle věž se svými útesy mi jaksi připomíná Elsinor. *Jenž nad moře tak strašné vypíná se.*

Tur Mulligan se na chvilku potočil k Štěpánovi, ale slovo neřekl. V tom zamlklém světlém okamžiku si Štěpán mezi jejich pestrými úbory uvědomil, že on sám je v laciném zaprášeném smutečním obleku.

– Je to úžasný příběh, řekl Haines, a tak se znovu zastavili. Zrak bledý jako větrem ochlazená hladina, snad ještě bledší, pevný a rozvázný. Vládce moří, zíral k jihu přes prázdnou zátoku, kde se na světlé čáře obzoru matně rýsoval kouř poštovního parníku a u Muglinsu lavírovala plachetnice.

– Někde jsem o tom četl teologický výklad, dumal nahlas. Představa Otce a Syna. Syn se snaží smířit s Otcem.

A tu se Tur Mulligan všecek rozjařil úsměvem. Hleděl na ně, pěkně skrojená ústa ladně pootevřena, oči, z nichž rázem vyprchala všechna mazanost, mhouřil nezkrotným veselím. Jako loutka vrtěl hlavou, až se mu trásla střecha slamáku, a potichu, spokojeně, pohloupě si prozpěvoval:

*S mým původem, braši, to není jen tak,
má matka je židovka, otec je pták,
to s tesařem Josefem všechno je lež,
necht' žije mých dvanáct a Golgota též –*

Vztyčil výstražně ukazovák:

*Má podstata božská komu je fuk,
ten z vína mé výroby netrhne šluk,
ať upíjí jen čirý mok – vzal to ďas! –
až víno se ve vodu promění zas.*

Na rozloučenou začloulmal Štěpánovi za jasanovou hůl, rozběhl se k pokraji útesu, mával rukama jako ploutvemi nebo křídly, jako by se chtěl vznést, a prozpěvoval:

*Pá, bud'te tu s pámbíčkem, hlásejte dál
má slova a taky že z mrtvých jsem vstal.
Kam patřím, tam vzlétnu jak nic, se mi zdá,
že na Hoře oliv to fučí... Tak pá.*

Hopsal před nimi dolů k padesátistopé tůni, rozháněl se křídlatýma rukama, seskakoval křepče, merkurovský klobouk mu třepotal ve větru, který k nim zanášel jeho ptačí skřeky.

Haines (předtím se jen zdrženlivě smál) řekl Štěpánovi, jak kráčel vedle něho:

– Snad bychom se neměli smát. On se dost rouhá. Že bych byl sám věřící, to ne. Svou bujností to ovšem jaksi tlumí, ne? Jak tomu říkal? Tesař Josef?

– Balada o Šprýmaři Ježíši, odpověděl Štěpán.

– Ach tak, řekl Haines, vy už jste ji slyšel?

– Slýchám ji třikrát denně, po každém jídle, řekl suše Štěpán.

– Vy nejste věřící, co? zeptal se Haines. Totiž věřící v užším slova smyslu. Stvoření z ničeho a zázraky a osobní Bůh.

– Jak se mi zdá, to slovo má jen jeden smysl, řekl Štěpán. Haines se zastavil a vytáhl z kapsy hladké stříbrné pouzdro se třpytivým zeleným kamenem. Stiskem palce je otevřel a nabídl.

– Děkuji, řekl Štěpán a vzal si cigaretu.

Haines si vzal také a sklapl pouzdro. Zasunul je zpátky do náprsní kapsy a z kapsičky u vesty vytáhl křesadlo, stisknutím je otevřel, zapálil si cigaretu a zapálený troud zakrytý dlaněmi přistrčil Štěpánovi.

– No ovšem, řekl, když zas vykročili. Buď člověk věří, nebo nevěří, že. Mám-li mluvit za sebe, představa osobního Boha mi byla nestravitelná. Vy na to asi nedržíte.

– Tady vidíte, poukázal na sebe Štěpán se zlostnou nevolí, příšernou ukázkou volnomyšlenkáře.

Kráčel dál, čekal, až Haines zas promluví, po straně za sebou vlekl jasanovou hůl. Jej špiče zlehka drhla chodník a drncala mu v patách. Můj služebník jde za mnou a volá Štěpáááááne. Klikatina chodníku. Pošlapou po ní večer, až se budou potmě vracet. Chce po mně ten klíč. Je můj, já jsem zaplatil nájemné. Jím jeho posolený chleba. I ten klíč mu dám. Všechno. Sám si o něj řekne. Hledělo mu to z očí.

– Koneckonců, spustil Haines...

Štěpán se otočil a všiml si, že ten chladný pohled, který si ho předtím měřil, není tak zcela nevlídný.

– Koneckonců, dovedete se přece osvobodit. Jak se mi zdá, jste svým pánem.

- Jsem služebníkem dvou pánů, řekl Štěpán, anglického a italského.
- Italského? řekl Haines.

Stará a žárlivá stará královna. Poklekni přede mnou.

- A ještě třetího, řekl Štěpán, tomu poděkuji.
- Italského? řekl znovu Haines. Jak to myslíte?
- Císařský britský stát, odpověděl Štěpán, a svatou římskou katolickou a apoštolskou církev.

Haines si sundal se rtů tabáková vlákna a teprve potom promluvil.

- Docela chápu, řekl klidně. Ir ani jinak smýšlet nemůže, bodejť. My v Anglii máme dojem, že jsme vám trochu ublížili. Za to může, zdá se, historie.

Vítězoslávou spěšových zvonů zahlaholily nad Štěpánovou pamětí pyšné a mocné hodnosti: *et unam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam*: jako v jeho vlastních vzácných úvahách ponenáhly růst i proměna ritu i dogmatu, hvězdná alchymie. Apoštolské vyznání ve mši papeže Marcela, hlasy splývají a každý sám se rozléhá na potvrzení víry: za jejich prozpěvováním strážný anděl církve bojující odzbrojuje a potírá arcikacíře. V hordách před ním prchají heretici s mitrami nakřivo. Photius a celá čeládka rouhačů, k nimž patří Mulligan a Arius, celý život bojující proti soupodstatnosti Otce a Syna, a Valentin, který pohrdlivě odmítal pozemské tělo Kristovo, a subtilní africký arcikacíř Sabellius, který tvrdil, že Otec je sám sobě Synem. Rouhavá slova, která Mulligan před chvílí pronesl před tím cizákem. Jalové rouhání. Věru nicota čeká na všechny, kdo sejí vítr: zastraší je, rozpráší a zdeptají chrabří andělé církve, Michaelovy voje, které ji ve chvíli bojování svými oštěpy a štíty ubrání.

Výborně, výborně. Potlesk nebere konce. *Eut! Nom de Dieu!*

- Já jsem ovšem Brit, ozval se Haines, a smýšlím jako Brit. Na druhé straně zas nechci, aby má vlast padla do spárů německým židům. To je nyní, bohužel, naše národní problematika.

Z pokraje útesu vyhlíželi dva muži: kupec, lodník.

- Míří do bullockého přístavu.

Lodník pohrdlivě kývl směrem k severní části zátoky.

- Tam je pět sáhů hluboko. Až se v jednu hodinu zvedne příliv, tak ji tam odplaví. Dnes je tomu devět dní.

Utonulý. Plachetnice lavíruje po pusté zátocce a čeká, až se napuchlý ranec vynoří a zduřelým, slane bílým obličejem se překotí k slunci. Tady jsem.

Po klikatém chodníku se ubírali dolů k zátocce. Bez kabátu tam stál Tur Mulligan, přes rameno mu povívala odepjatá vázanka. Nějaký mladík se vedle něho tiskl k skalnímu výběžku a v hluboké vodní huspenině zvolna hýbal zelenýma nohama.

– A co bratr, Malachjáši? Je u tebe?

– Venku ve Westmeathu. U Bannonových.

– Pořád? Bannon mi poslal lístek. Prý tam našel nějakou milou křehotinku. Říká jí Fotka.

– Momentka, co? Krátká expozice.

Tur Mulligan usedl, aby si rozšněroval boty. Poblíž skalního výběžku se s brunátným obličejem náhle vynořil z vody nějaký letitý člověk. Vyškřábal se na kameny, voda mu blyštila na pleši a na věnečku šedin, voda mu crčela na hrud' a panděro a tryskala z černé zplihlé bederní roušky.

Tur Mulligan mu uhnul, aby se mohl vedle něho vyškřábat, mrkl po Hainesovi a Štěpánovi a palcem se zbožně pokřižoval na čele a na rtech a na hrudní kosti.

– Seymour je už zas tady, ozval se mladík a znovu se přitiskl ke skalnímu výběžku. Medicínu pověsil na hřebík, dá se na vojnu.

– Spánembohem, řekl Tur Mulligan.

– Za týden už bude zařezávat. Znáš tu carlislskou zrzku Lily?

– Ano. Včera večer se s ním na hrázi mrouskala. Táta má peněz jako želez.

– To chodí s outěžkem?

– Na to se zeptej Seymoura.

– Seymour je oficířský posera, řekl Tur Mulligan.

Pokýval hlavou, stáhl kalhoty, postavil se na nohy a frázovitě pronesl:

– Zrzky se prskají jak kozy.

Poplašeně si ohmatal bok pod plácající košili.

– Chybí mi dvanácté žebro, vykřikl. Jsem nadčlověk. Bezzubý Čepelák a já, nadčlověci.

Vydral se z košile a hodil ji za sebe na složené šaty.

– Polezeš, Malachjáši, do vody tudy?

– Ano. Uхни mi ke zdi.

Mladík se pozpátku odrazil do vody a dvěma dlouhými přesnými rozmachy se octl v polovině zátoky. Haines usedl na kámen a pokuřoval.

– Vy do vody nepůjdete? zeptal se Tur Mulligan.

– Až pozděj, řekl Haines. Ne hned po snídani. Štěpán se otočil.

– Už jdu pryč, Mulligane.

– Dej nám, Čepeláku, ten klíč, řekl Tur Mulligan, aby mi neulítla košile.

Štěpán mu podal klíč. Tur Mulligan si jím zatížil složené šaty.

– Ještě dvě penny na pintu, řekl. Příhod' mi je tam.

Štěpán hodil na měkkou kupu dvě penny. Oblékání, svlékání. Rovně vztyčený, ruce sepjaty, Tur Mulligan obřadně prohlásil:

– Na účet Pánubohu dává, kdo chudého okrádává. Tak pravil Zarathustra.

A celým vypaseným trupem šplouchl do vody.

Haines se jeho irské zkomolenině usmál a ohlédl se za Štěpánem, šplhajícím vzhůru po chodníčku.

Před býčím rohem, koňským kopytem, saským úsměvem.

– U lodi, křikl Tur Mulligan. Půl jedné.

– Dobrá, řekl Štěpán.

Po klikatém chodníčku kráčel vzhůru.

Liliata rutilantium.

Turma circumdet.

Iubilantium te virginum.

Šerá svatozář kněze ve výklenku, kde se taktně obléká. Dnes tady nepřenocuji. Domů jít taky nemohu.

Z moře k němu dolehl nasládlý protáhlý hlas. V zatáčce zamával. Znovu se hlas ozval. Hladká hnědá hlava, tulení, daleko na hladině, oblá.

Uzurpátor.

– Ty, Cochrane, které město pro něho vzkázalo?

– Tarentum, prosím.

– Dobře. No a?

– Byla bitva, prosím.

– Dobře. A kde?

Chlapcův prázdný obličej zpytoval prázdné okno.

Dcerami paměti vybájená. A přece jen byla, třeba ne taková, jak o ní bájila paměť. Projev nedůtklivosti tedy, tepot blakeovských nehorázných křídel. Slyším, jak se hroustí prostor, jak řinčí sklo a padá zdivo, a čas zaniká jediným siným plamenem. Co nám tedy zbývá?

– Místo jsem, prosím, zapomněl. Roku 279 př. K.

– Asculum, řekl Štěpán a honem koukl po jménu a datu do knihy mokvajících krvinek.

– Ano, prosím. A řekl: *Ještě jedno takové vítězství a je po nás veta*. Rčení, které si svět zapamatoval. Tupá duševní pohodlnost. Na kopci nad planinou posetou mrtvolami vojevůdce, opřený o kopí, mluví k důstojníkům. Který vojevůdce ke kterým důstojníkům, na tom nesejde. Oni poslouchají.

– Ty, Armstrongu, řekl Štěpán. Jak skončil Pyrrhus?

– Jak skončil Pyrrhus, prosím?

– Já to, prosím, vím. Mě se, prosím, zeptejte, řekl Comyn.

– Počkej. Ty, Armstrongu. Víš něco o Pyrrhovi?

V brašně měl Armstrong pěkně schován sáček s fíkovými cukrátky. Občas si nějaké rozemnul a nenápadně spolkl. Drobečky mu ulpívaly na dužině rtů. Nasládlý chlapecký dech. Zámožná rodina, velmi si zakládá na tom, že nejstarší syn slouží u maríny. Vico Road, Dalkey.

– O Pyrrhovi, prosím. Pier je tolik co molo.

Všichni se zařehotali. Neveselý pisklavý zlomyslný řehot. Armstrong se ohlédl po spolužácích, pitomá švanda z profilu. Za chvíli se zařehotají ještě silněji, jen co si uvědomí, jak málo má autority a jaké školné platí jejich tatíci.

– Tak mi pověz, řekl Štěpán a knihou štouchl chlapce do ramene, co je molo.

– Molo, prosím, řekl Armstrong. To, co trčí do vln. Jakýsi most. Kingstownské molo, prosím.

Pár se jich znovu zařehotalo: nevesele, ale významně. V zadní lavici si dva něco suškali. Ano. Oni to vědí: nikdy se neučili a nikdy nebyli nevinní. Všichni jak jsou tady. Pozoroval závistivě jejich obličeje. Edith, Ethel, Gerty, Lily.

Stejně jako oni: taky mají dech nasládlý od čaje a džemu, při muchlování jim cinkají náramky.

– Kingstownské molo, řekl Štěpán. Ano, zklamany most.

Po těch slovech se jim zakalil zrak.

– Jak to, prosím? zeptal se Comyn. Most přece vede přes řeku. Něco pro Hainesův zápisník. Tady to nikdo neuslyší. Večer se v bujně pitce a zábavě rozdovádí, až mu prorazí blyštivý krunýř duše. Co potom? Šašek na dvoře svého pána, trpěný a pohrdaný, domáhající se pánovy shovívavé chvály. Proč si tu stránku vyvolili? Jistě ne jen pro vlídné laskání. Taky jim připadala historie jako pořád dokola omílaná povídačka a jejich vlast jako zastavárna.

Co kdyby nebyl Pyrrhus v Argu zahynul rukou babizny a Julius Caesar nebyl k smrti ubodán? Odmyslit si je nelze. Čas jim vpálil cejch a spoutání leží v prostoru nekonečných možností, které odvrhli. Ale byly ty možnosti možné, když vůbec nebyly? Je snad možné jen to, co se stane? Tkej, tkalce větru.

– Povězte nám, prosím, nějaký příběh.

– Sím, nějaký strašidelný, ano.

– Kde tady začínáte? zeptal se Štěpán a rozevřel jinou knihu.

– *Ovčáku truchlý, neplač*, řekl Comyn.

– Tak odříkávej dál, Talbote.

– A co dějiny, prosím?

– Až potom. Odříkávej dál, Talbote.

Snědý žák otevřel knihu a nenápadně si ji podepřel o brašnu jako o předprseň. Trhaně recitoval verše, občas mrkl na text:

*Ovčáku truchlý, neplál, neměj strach,
Lycidas, po němž truchlíš, nezhyneš,
byť pod hladinu klesl ve vlnách.*

Nutně to tedy bude pohyb, skutečnost možnosti jako takové. Aristotelova věta se vtělila do odbreptávaných veršů a vplynula do dělného ticha svatojenovéské knihovny, kde kdysi skryt před hříchem Paříže večer co večer studoval. Někaký slaboučký Siamec přímo vedle něho šprtal strategickou příručku. Kolem mě nasycené i sytící se mozky:

pod trčícími obloukovkami s chvějivými uhlíky: a v mém šerém nitru podsvětlní lenochod, vzpurný, štítící se světla, převaluje se na dračích šupinách. Myšlenka je myšlenka myšlenky. Pokojný jas. Svým způsobem je duše všechno, co je: duše je forma forem. Náhlý mohutný oslnivý pokoj: forma forem.

Talbot odříkával:

*Přemoci toho, jenž kráčel po vlnách,
přemoci toho...*

– Obrať, řekl klidně Štěpán. Nic nevidím.

– Jak prosím? zeptal se prostomyslně Talbot a nahnul se dopředu.

Obrátil list. Narovnal se a odříkával dál, jako že si zrovna vzpomněl. Toho, jenž kráčel po vlnách. I na těchto mrzkých srdcích spočívá jeho stín a na srdci i rtech rouhače a taky na mých. Spočívá na jejich dychtivém obličejí, který mi nabízí peníz daně. Césarovi, co je císařovo, Bohu, co je boží. Dlouhý pohled tmavých očí, hlavolam znovu a znovu tkaný na stavech církve. Ba věru.

*Uhodnout jestli podaří se ti.
Můj otec mi dal zrna na setí.*

Talbot si všoupl zavřenou knihu do brašny.

– Vyzkoušel jsem všechny? zeptal se Štěpán.

– Prosím ano. V deset máme, prosím, hokej.

– Odpoledne je, prosím, prázdné. Čtvrtek.

– Kdo uhodne hádanku? zeptal se Štěpán.

A už skládali knihy, tužky zaharašily, stránky zašustily. Shlukli se kolem něho, převazovali a zapínali brašny a vesele drmolili:

– Hádanku, prosím? Mně ji, prosím, dejte.

– Ne, mně, prosím.

– A těžkou, prosím.

– Hádanka zní takto, řekl Štěpán.

*Kohoutí kokrhání
zní pod blankytnou bání:*

*jedenáctá hodina
na nebesích odbila.
Nebohá dušička
do nebe se ubírá.*

- Co je to?
- Co prosím?
- Ještě jednou, prosím. My jsme neslyšeli.

Oči jim lezly z důlků, když jim ty verše zopakoval. Po chvílce ticha se ozval Cochrane:

- Co je to, prosím. My se poddáme. Štěpána šimralo v krku, jak odpovídal:
- Lišák pochovává babičku pod cesmínou. Vstal, nervózně se uchechl a oni jen zklamaně zareptali. Někdo praštil holí do dveří a ozval se z chodby:
- Hokej!

Rozlétli se, hrnuli se z lavic, přeskakovali je. Mžikem byli pryč a z komory zaklapaly hole a zahřmotily jejich boty i hlasy.

Sargent, který tam jediný zůstal, se přišoural a ukázal na rozevřený sešit. Ježaté vlasy i hubený krk svědčily o jeho rozpacích a zpod zamlžených brejlí na něho úpěnlivě zíraly krátkozraké oči. Na matné, bezkrevné líci měl datlově protáhlou kaňku, čerstvou a vlhkou jako šnečí sliz.

Podal mu sešit. V záhlaví stálo *Počty*. Pod tím šikmé číslice a dole klikatý podpis s nedotaženými smyčkami a kaňkou. Cyril Sargent: jméno a pečť.

– Pan Deasy mi, prosím, řekl, abych to celé přepsal, řekl, a potom to ukázal.

Štěpán hmátl na ořízku sešitu. Nicotnost.

– Umíš to sám spočítat? zeptal se.

– Od jedenácti do patnácti, odpověděl Sargent. Pan Deasy mi je, prosím, kázal opsat z tabule.

– Spočítáš to sám? zeptal se Štěpán.

– Sím ne.

Ošklivý a nicotný: hubený krk a ježatý vlasy a kaňka, šnečí sliz. A přece ho jedna milovala, v náručí i v srdci chovala. Bez ní by byl v lidském shonu dávno pošlapán, rozmačkán jako rosolovitý šnek. Ona měla ráda jeho řídkou, z vlastní krve vycezenou krev. To je tedy skutečnost?

Jediná životní skutečnost? Nezkrotný Kolumban ve svatém zápalu šlapal po matce tváří k zemi před ním ležící. Je po ní: chvějivá kostra dohořívající větvičky, pach palisaddru a po kropeného popela. Zachránila ho před pošlapáním a sama skonala, moc si tu nepobyla. Nebohá dušička se odebrala do nebe: a pod mihotavými hvězdami na vřesovišti lišák, kožich načpělý rudým lupem, pohled nelítočně pronikavý, hrabe do hlíny, nastražuje sluch, vyhrabává hlínu, nastražuje sluch, hrabe a hrabe.

Štěpán seděl vedle něho a počítal příklad. Podává algebraický důkaz, že Shakespearův duch je Hamletův děd. Přes posunuté brejle úkosem civěl Sargent. V kůlně klapaly hokejky: z hřiště rachání míče a pokřik.

Zakukleny do číslic s roztodivnými kvadrátky a barety, po celé stránce sešitu rozvíjely znaky obřadný maurský tanec. Podej ruku, odejdi, ukoľ se tanečníci: tak: skřítkové maurské obraznosti. Taky už nejsou na světě, Averroes a Mojžíš Maimonides, temní vzhledem i gestem, odrážející ve svých posměšných zrcátkách ponurou duši světa, a tma ve světle svítí a světlo ji nepojalo.

– Už to umíš? Druhý příklad vypočteš sám?

– Sím ano.

Dlouhými nejistými tahy opisoval Sargent údaje. Stále číhaje na slovo přispění, pečlivě stavěl rozviklané znaky, pod mdlou pletí mu přitom prosvítal nádech studu. *Amor matris*: subjektivní a objektivní genitiv. Krmila ho svou řídkou krví a syrovátčítým mlékem a před zraky jiných schovávala jeho povijan.

Byl jsem jako on, zrovna tak svisloramenný, zrovna takový nemotor. Děťství se krčí vedle mě. Je tak vzdálené, že ani jedinkrát nemohu o ně rukou zavadit. Mé dětství je vzdálené a jeho zas tajné jako náš zrak. Němá, strnulá tajemství nám vězí v šerých palácích srdce: tajemství sytá jejich tyranství: tyranů toužících po sesazení.

Příklad byl vypočítán.

– Je to úplná hračka, řekl Štěpán a vstal.

– Ano, prosím. Děkuji, odpověděl Sargent.

Osušil stránku tenkým pijákem a odnesl si sešit zpátky do lavice.

– Měl by sis vzít hokejku a jít za druhými, řekl Štěpán a očima sledoval nemotoru až ke dveřím.

– Sím ano.

Až do chodby bylo slyšet, jak ho z hřiště někdo volá.

– Sargente!

– Běž, řekl Štěpán. Volá tě pan Deasy.

Stál pod verandou a pozoroval toho loudu, jak se hrne na rozmašírované hřiště, kde se ostrým hlasem o něco přeli. Rozdělili se do mužstev a pan Deasy mířil k Štěpánovi a nohama v kamaších překračoval chomáče trávy. Došel ke školní budově a tu se ho znovu dovolávaly znesvářené hlasy. Otočil se po nich zlostnými bílými kníry.

– Co zas? křičel a neposlouchal.

– Cochrane a Halliday jsou, prosím, v jednom mužstvu, ozval se Štěpán.

– Chvilku na mě laskavě počkejte v pracovně, řekl pan Deasy, než tady zjednám pořádek.

Důležitě se ubíral zpátky přes hřiště a stařeckým hlasem hartusil:

– Co je? Co zas?

Ostrým hlasem na něho odevšad doráželi; houfně se kolem něho kupili, prudké slunce mu louhovalo med špatně nabarvených vlasů.

V pracovně tkvěl ztuchlý zakouřený vzduch spolu s pachem špinavě hnědých odřených kožených potahů na židlích. Jako se tady se mnou handrkoval první den. Jakož bylo na počátku, i nyní. Na kredenci miska se Stuartovskými mincemi, chatrný poklad močálu: a vždycky. A ve vyrudle fialovém plyšovém lžičníku dvanáct apoštolů, kteří kázali všem pohanům: až na věky věkův.

Spěšný krok přes kamennou verandu a po chodbě. Pan Deasy si odfoukl řídký knír a stanul u stolu.

– Nejprve, řekl, menší vyrovnání účtů.

Vytáhl z kapsy řemínkem převázaný notes. Rozcvakl ho a vyňal dvě bankovky, jednu slepenou ze dvou půlek, a šetrně je položil na stůl.

– Dvě, řekl, převázal notes a zas ho uklidil.

A teď do pancéřové pokladnice pro zlato. Štěpán rozpačitě šmátral po mušlích nakupených v kamenném moždíři: surmovky a hadí zavinutci, kauriové a levhartí mušle. Tady jedna zakroucená jako emirský turban, tam zas jakubská hřebenatka. Mamon starého poutníka, mrtvý poklad, prázdné ulity.

Na měkkou vrstvu sukna dopadl lesklý nový sovereign.

– Tři, řekl pan Deasy a pohrával si se střádankou. Šikovná věc.

Koukejte. Tady je to na sovereigny. Tady na šilinky, sixpence a půlkoruny. A tady zas na koruny. Koukejte. Vymáčkl z ní dvě koruny a dva šilinky.

– Tři libry dvanáct, řekl. Je to, jak má být, doufám.

– Děkuji, řekl Štěpán a s plachým spěchem sebral peníze a strčil je do kapsy u kalhot.

– Není za co, řekl pan Deasy. Vždyť jste si je zasloužil. Rukou už zase volnou se Štěpán vrátil k mušlím. Taky symboly krásy a moci. Hromádka v mé kapse. Symboly potřísněné lakotou a bídou.

– Takhle je nenoste, řekl pan Deasy. Někde je vytrousíte a poztrácíte. Kupte si takovéhle zařízení. Uvidíte, jak je praktické.

Něco odpověz.

– To moje by bylo často prázdné, řekl Štěpán.

Stejná místnost i doba, stejná moudrost: A já taky stejný. Už potřetí. Spoutaný trojí smyčkou. To je toho. Když budu chtít, přetrhám je třeba hned.

– Protože nestrádáte, pan Deasy zdvihl prst. Zatím nevíte, co jsou to peníze: až budete tak starý jako já, poznáte, že peníze jsou moc. Já to vím, já to vím. Kdyby mládí vědělo. Ale co říká Shakespeare? *Nandej si peněz do měšce.*

– Jago, hlesl Štěpán.

Odtrhl se od nicotných mušlí a zachytil starcův upřený pohled.

– On věděl, co jsou to peníze, řekl pan Deasy. On je vydělával. Básník a přitom Angličan. Víte, co je chloubou Angličanů? Víte, jaké nejlhubnější slovo uslyšíte z Angličanových úst?

Vládce moří. Mořsky studenýma očima hleděl na pustou zátoku: může za to historie: na mě a na má nezáštiplná slova.

– To o jeho říši, řekl Štěpán, že nad ní slunce nezapadá.

– Pch! utrl se pan Deasy. To není anglické. To řekl jeden francouzský Kelt. Nehtem u palce fukl do střádanky.

– Povím vám, čím se nejpyšněji honosí. *Všechno mám zapláceno.* Ten dobrák, ten dobrák.

– *Všechno mám zapláceno. Ani šilink jsem si jakživ nepůjčil. Znáte ten pocit? Nejsem nic dlužen. Co vy?*

Mulliganovi devět liber, tři páry ponožek, jedny křápy, kravaty. Curranovi deset zlaťáků. McCannovi zlaťák. Fredu Ryanovi dva šilinky. Templovi dva obědy. Russellovi jeden zlaťák, Cousinsovi deset šilinků, Bobu Reynoldsovi půl zlaťáku. Kohlerovi tři zlaťáky, paní

McKernanové podnámem za tři týdny. Ta hromádka, co mám, není k ničemu.

– V tuto chvíli ho neznám, odpověděl Štěpán.

Pan Deasy se s náramnou chutí zařehotal a střádanku uložil.

– Vždyť jsem to věděl, že ne, řekl rozjařeně. Jednou ho jistě budete mít. Jsme národ velkomyslný, ale musíme být taky spravedliví.

– Bojím se těch velkých slov, řekl Štěpán, jsme z nich jen nešťastní.

Chvilí si pan Deasy přes krbovou římsu přísně měřil statného elegána v tartanové sukýnce: Albert Edvard, princ waleský.

– Vy si o mně myslíte, že jsem starý paprika a starý konzervativec, rozvažoval nahlas. Zažil jsem tři generace od O'Connella. Pamatuji hladomor. Víte, že oranžské lóže agitovaly pro zrušení unie dávno předtím, než pro ně agitoval O'Connell a než ho prelátí vašeho vyznání veřejně odsoudili jako demagoga? Vy feniáni na všelico zapomínáte.

Slavná, zbožná a nehynoucí paměť. Démantová lóže v nádherném Armaghu, ověšená mrtvolami papeženců. Sípaví, maskovaní, ozbrojení, tak sjednávají úmluvu kolonisté. Zaostalý sever a pravá modrá bible. Ostríhanci, vzdejte se.

Štěpán načrtl kratičké gesto.

– Taký mám v sobě rebelantskou krev, řekl pan Deasy. Po přeslici. Ale pocházím od sira Johna Blackwooda, který hlasoval pro unii. Všichni jsme Irové, samí královští synové.

– Bohužel, řekl Štěpán.

– *Per vias rectas*, ozval se zarytě pan Deasy. Hlasoval pro ni a obul si jezdecké boty a až z downských Ards jel na koni do Dublina a tam pro ni hlasoval.

*Hop a skok, hop a skok,
do Dublina samý kámen.*

V sedle sedí s vyblýskanými jezdeckými botami nerudný zeman. Máme na déšť, sire Johne. Máme na déšť, jemnostpane... Na déšť... Na déšť... S cvrnkotem ostruh se jezdecké boty trmácejí do Dublina. Hop a skok, hop a skok, tralá.

– Tak si vzpomínám, řekl pan Deasy. Mohl byste se, pane Dedale, za mě přimluvit u svých známých literátů. Mám tady dopis do novin. Chvilku se posaďte. Jen co opíšu konec.

Odešel k psacímu stolu pod oknem, dvakrát si pošoupl židli a přeříkal pár slov z listu navinutého do psacího stroje.

– Posadte se. Promiňte, řekl přes rameno, *příkaz zdravého rozumu*. Chvilinku.

Zpod kosmatého obočí zíral na rukopis, který měl ležet vedle sebe, brumlal si a zvolna mačkal tuhé klapky na klávesnici, chvílemi povytáhl váleček a s funěním vymazal překlep.

Jak se před princem sluší, Štěpán se tichounce posadil. Poddajné hlavy zdviženy, kolem dokola po stěnách vzdávali na obrázcích hold dávno zhynulí koně: Truc lorda Hastingse, Lovčí westminsterského vévody, Cejlon vévody z Beaufortu, *prix de Paris*, 1866. Seděli na nich skřítkovití jezdcí, číhající na znamení. Viděl je, jak o závod letí a hájí královny barvy, a hulákal s dávno zhynulými hulákajícími davy.

– Tečka, poručil klapkám pan Deasy. Ale bezodkladné ventilování této významné otázky...

Tam mě Cranly vodil, že rychle zbohatnu, mezi zablácenými vozíky slídlil po favoritech, za pokřiku rájónových sázkařů a v puchu kantýny, po celém tom křiklavém marastu. Jedna ku jedné Plavý rebel: ostatní jedna ku desíti. Švingulanti a eskamotéři hnali jsme se za kopyty, za soupeřícími čapkami a kazajkami a přitom jsme minuli nějakou sádelnatou řeznici, nesrstně cucající pomerančovou kůru.

Z chlapeckého hřiště zaléhal pronikavý jek a bzukot písťalky.

A zase: gól. Jsem mezi nimi, ve změti rváčů, v životní vřavě. To myslíš toho křivonohého mazánka s náběhem na vole? Vřava. Udeřený čas se odrazí, rána za ránu. Vřava, kal a ryk bitev, ztuhlý výzvratek padlých, třesk oštěpů a pík omotaných zkrvavenými lidskými útroby.

– Už je to, řekl pan Deasy a povstal. Popošel ke stolu a spíchl listy. Štěpán se zvedl.

– Celou věc jsem stručně shrnul, řekl pan Deasy. Jde o slintavku a kulhavku. Koukněte na to. Podle mě se na to nelze dívat jinak.

Smím vám ubrat kousek vzácného místa. Nauka o *laissez faire*, která už tolikrát v našich dějinách. Naše dobytkařství. Stejný osud jako všechna naše někdejší výrobní odvětví. Liverpoolská klika, která nás podfukem připravila o plánovaný Galwayský přístav. Evropský válečný požár. Dovoz obilí po uzounkých vodách Lamanšského průlivu. Věkožizná nehybnost ministerstva zemědělství. Dovolte starověkou narážku. Cassandra. Od ženské nevalných mravů. Ale k věci.

– Neberu si servítek, co? zeptal se pan Deasy, zatímco Štěpán četl dál.

Slintavka a kulhavka. Známa jakožto Kochův preparát. Sérum a virus. Procento imunizovaných koní. Dobytčí mor. Císařští koně v Murzstegu, Dolní Rakousy. Zvěrolékaři. Pan Henry Blackwood Price. Zdvořilou nabídku náležitě vyzkoušet. Příkaz zdravého rozumu. Nad jiné závažná otázka. V obojím plném slova smyslu popadnout býka za rohy. Děkuji za pohostinství poskytnuté ve vašich sloupcích.

– Rád bych, aby se to vytisklo a četlo, řekl pan Deasy. Až zas vypukne válka, uvidíte, že vyhlásí na irský dobytek embargo. Dá se to vyléčit. A taky se to léčí. Můj bratranec Blackwood Price mi píše, že v Rakousku to tamější zvěrolékaři běžně ošetřují a léčí. Ochotně sem přijedou. Snažím se na ministerstvu někoho získat. Zatím to zkusím s novinami. Na všech stranách narážím na potíže, na... intriky, na... zákulisní manévry, na...

Zdvihl ukazovák, a než promluvil, stařecky jím zakomíhal.

– Pamatujte, pane Dedale, na má slova. Anglie je ve spárech židů. Všude na rozhodujících místech: peněžnictví, tisk. A to je příznak národního úpadku. Kde se oni slétnou, vyžerou národu životní sílu. Po léta pozoruji, jak se to blíží. Jak tu stojíme, židovští kupci konají dílo zkázy. Stará Anglie hyne.

Křepče vykročil, při přechodu širokým pásem světla mu oči modře ožily. Otočil se na podpatku a kráčel zpátky.

– Hyne, řekl, jestli už nezhynula.

*Z nadávek pouličních holadrijí
se jednou utká rubáš pro Anglii.*

Třeštil oči jak u vidění a přísně zíral přes pás světla, v němž zůstal stát.

– Kupec, řekl Štěpán, je ten, kdo lacino kupuje a draho prodává, ať žid či gój, ne?

– Zhřešili proti světlu, řekl smrtelně vážně pan Deasy. Tma jim hledí z očí. A proto jsou dodnes poběhlíky na zemi.

Na schodech pařížské burzy počítají muži zlatavé pleti na oprstýnkovaných prstech kursy. Husí štěbetání. Hlučně, zlověstně se rojí kolem templu, v hlavách přikrytých neforemnými cylindry o překot vymýšlejí finty. Ty šaty, ta řeč, ty posunky jim nepatří. Jejich kulaté váhavé oči říkají něco jiného než slova, než horlivé, leč nevtrávé

posunky, ale přitom vědí, co zloby se kolem nich kupí, a přičiňovat se je zbytečné. Zbytečně trpělivě skládat a shromažďovat. čas to jistě rozvěje. Poklad shromážděný u cesty: oloupí tě a půjdeš dál. Jejich oči znají léta putování, a trpělivé, znají tělesná přikoří.

– Kdopak nezhrěšil? zeptal se Štěpán.

– Jak to myslíte? zeptal se pan Deasy.

Pokročil o krok a stanul u stolu. Dolní čelist mu šikmo poklesla. Nějaká dávná moudrost? Čeká, že mu to povím.

– Dějiny, řekl Štěpán, jsou tíživý sen, z něhož se snažím procitnout. Chlapci na hřišti strhli pokřik. Bzuket píšťalky: gól. A co když tě ten tíživý sen zákeřně kopne?

– Cesty Stvořitelovy nejsou cesty naše, řekl pan Deasy. Celé dějiny směřují k jednomu cíli, k zjevení božímu.

Štěpán natrčil prst k oknu a řekl:

– To je Bůh. Hurá! Bravo! Hú!

– Cože? zeptal se pan Deasy.

– Pouliční křik, řekl Štěpán a pokrčil rameny.

Pan Deasy se zahleděl k zemi a chvíli si dvěma prsty mačkal chřípí. Zdvihl oči a chřípí pustil.

– Jsem šťastnější než vy, řekl. Dopustili jsme se mnoha chyb a mnoha hříchů. Žena přivedla hřích na svět. Pro ženu chatrných mravů, Helenu, uprchlou Menelaovi, deset let válčili Rekové s Trójou. Nevěrnice přivedla cizáky na naše břehy, žena MacMurroughova a její souložník O'Rourke, kníže breffnijský. Žena přivodila Parnellův pád. Mnoho chyb, mnoho omylů, ale ten hlavní hřích ne. Na sklonku života jsem pořád zápasník. Ale za právo nepřestanu bojovat až do konce.

*Ulster bude bojovat,
bude na svém právu stát.*

Štěpán pozdvihl ruku, v níž držel listy.

– Tak co, pane řediteli, spustil.

– Tuším, řekl pan Deasy, že tu práci tady dlouho nevydržíte. Učit, na to myslím nemáte vlohy. Snad se mýlím.

– Spíš učit se, řekl Štěpán. A čemu se tady ještě naučíš? Pan Deasy zavrtěl hlavou.

– Kdožpak ví? řekl. Učit se, na to musí být člověk pokorný. Jenže život je velký učitel.

Štěpán znovu zašustil listy.

– A co tady s tím, spustil.

– Ano, řekl pan Deasy. Máte dvě kopie. Kdybyste to tak mohl dát uveřejnit najednou.

Telegraf. Irský domov.

– Pokusím se, řekl Štěpán, a zítra vám povím. Trochu se znám se dvěma redaktory.

– To stačí, řekl úsečně pan Deasy. Včera večer jsem psal panu poslanci Fieldovi. Dnes je v hotelu U městského erbu schůze dobytkařského spolku. Požádal jsem ho, aby můj dopis na schůzi přečetl. Vy se postarejte, aby ho ty vaše dvoje noviny otiskly. Co jsou to za noviny?

– *Večerní telegraf...*

– To stačí, řekl pan Deasy. Casu není nazbyt. Musím teď odepsat svému bratranci.

– Na shledanou, pane řediteli, řekl Štěpán a strčil listy do kapsy. Děkuji.

– Není za co, řekl pan Deasy a přehrabával na stole ležstra. Jsem starý, ale rád se s vámi potýkám.

– Na shledanou, pane řediteli, řekl znovu Štěpán a uklonil se jeho ohnutým zádům.

Otevřenou verandou vyšel ven, a jak se pod stromy ubíral po štěrkované pěšině, slyšel z hřiště hlasitý pokřik a rachot hokejek. Ležící lvi na pilířích, jak vycházel z brány; bezzubé příšery. A přece mu v tom boji pomohou. Mulligan mi vymyslí nové přízvisko: býčkůmilovný bard.

– Pane Dedale!

Běží za mnou. Snad ne ještě nějaké dopisy.

– Chvilinku.

– Prosím, řekl Štěpán a vrátil se k bráně. Pan Deasy popadal dech všecek urácený.

– Jenom to jsem chtěl říct, řekl. Irsko prý se honosí tím, že je jediné, které nikdy nepronásledovalo židy. Víte to? Ne. A víte proč? Přísně se zamračil na jasný den.

– Proč, prosím? zeptal se Štěpán a bylo mu do smíchu.

– Protože je nikdy z sobě nepustilo, řekl velebně pan Deasy.

Z hrdla se mu vydral křečovitý smích a strhl s sebou sípavý řetěz hleny. Honem mu ukázal záda, rozkašlal se a zachechtal a zdviženýma rukama mu zamával.

– Nikdy je k sobě nepustilo, křikl, všecek rozesmátý, jak nohama v kamaších dupal po šterkované pěšině. Jen proto.

Přes listnaté mřížoví mu na rozšafná záda házelo slunce cetky, rejdivé penízky.

Nevyhnutelná modalita viditelného, když ne víc, aspoň to, myšleno mýma očima. Signatury všech věcí, které tady mám přechít, potěr a chaluhy, nadcházející příliv, tamta rezavá bota. Meze průzračná. Soplivě zelené, modrostříbřité, rezavé: barevné znaky. Ale hned dodává: v tělech. Vnímal tedy těla, ještě než dostala barvu. Jak? Asi tak, že do nich vrážel kebulí. Pomalu. Byl to plešatec a milionář, *maestro di color che sanno*. Mez průzračná v. Proč v? Průzračno, neprůzračno. Když pět prstů prostrčíš, je to brána, když ne, jsou to dveře. Zavři oči a viz.

Štěpán zavřel oči a poslouchal, jak botama drtí chrupavé chaluhy a škeble. Nic naplat, kráčíš přes ně. Kráčím, krok co krok. Kratičký časový prostor v kratičkém prostorném čase. Pět, šest: *nacheinander*. Správně: toť nevyhnutelná modalita slyšitelného. Otevř oči! Ne. Ježíšikriste. Co kdybych spadl se skaliska, jež nad mořem vypíná se, nevyhnutelně, přepadl tím *nebeneinander*. Potmě mi to docela jde. Po boku mi visí jasanový meč. Ťukej s ním: tak se to dělá. Nohy mu zakončují má chodidla v jeho botách, *nebeneinander*. Důkladné: dřevěnou palicí je stloukl *Los demiurgos*. To kráčím po Sandymountské pláži do věčnosti? Křup, křáp, křís, křís. Plané mořské mince. Kantor Deasy je má v malíčku.

*Pojď do Sandymountu, pojď,
Madlo, kobyľko.*

Vida, začíná rytmus. Slyším. Katalektický tetrametr pochodujících jambů. Ba ne, cválajících: *dlo kobyľko*.

Otevř oči. Hned je otevřu. Počkat. Co když všechno zmizelo? Co když otevřu oči a octnu se navždy v černém neprůzračnu? *Bašta!* Uvidím, jestli uvidím.

Viz. Tak tomu bez tebe dávno bylo: nyní i vždycky až na věky věkův.

Rozvážně slézají po schůdkách s Leahyho terasy: frauimor: dále pak po svažitém svahu ploskonohé se boří v navátém písku. Jako já a jako Algouš, sestupují k naší mocné matce. Jedna těžce komíhá babickou kabelou, druhá šťourá parapletem do pláže. Z městského okrsku, mají volno. Paní Florence MacCabeová, vdova po vpánuzesnulém, hluboce želeném Patku MacCabeovi z Bride Street. Jedna z jejich cechu mě vřískajícího vyrvala na svět. Stvoření z ničeho. Co to má v kabele? Potrat s kusem pupeční šňůry, zachumlaný v zarudlé vatě. Šňůry všech dozadu splývají a splétají jediné lano všelikého těla. Proto také mnišští mystikové. Chcete být jako bohové? Zírejte si na pupek. Halo! Tady pachole. Spojte mě s Rajským Městem. Alef, alfa: nula, nula, jedna.

Chof a družka Adama Kadmona: Heva, nahá Eva. Pupek neměla. Pohled. Břicho bez poskvrnky, naduřelé, štít z napjatého pergamenu, ba ne, bělostný stoh pšenice, plodivý i nesmrtný, čnějící od věků do věků. Lůno hříchu.

V temnotě hříchu i já prošel lůnem, stvořený, ne zplozený. Jimi, mužem stejného hlasu a stejného zraku jako já a zászvětní ženou popelavého dechu. Objali se a zas odloučili, učinili po vůli kuplíři. Od věčnosti mě On chtěl a teď mě nemůže navždy odechtít. *Lex aeterna* trvá nad ním. Je to tedy ona božská podstata, v níž jsou soupodstatní Otec se Synem? Kde je chudák Arius, že z toho neodvozuje závěry? Celý život potíral soutranscendvelebžidobumpodstatnost. Neblahý arcikacíf. Vydechl naposled na řeckém záchodě: euthanasie. Na hlavě mitru posázenou korálky a v ruce berlu, usazený na trůně, vdovec po ovdovělé stolici, omoforion ztopořený, zadnici celou pokálenou.

Vánky se honily kolem něho, štiplavé, doráživé vánky. Už jdou, vlny. Udidlo hryzající, jarým větrem krocení bělohřivci, oři Mananaanovi.

Nezapomenout jeho dopis do novin. A potom? V půl jedné U lodi. Na peníze buď ostatně opatrný, ty jelimánku. To budu.

Zpomalil krok. Tady. Jdu k tetě Sáře, nebo ne? Hlas mého soupodstatného otce. Svého bratra kumštýře jsi, Štěpáne, teď někdy neviděl? Že ne? Že by byl na Strasburské terase u tety Sally? To si netroufá výš? Tak tak tak tak nám, Štěpáne, pověz, jak se má strýček Si. Uslzený Bože, kam jsem se to přiznal. Kluci na seníku. Opilý úředníček a jeho bratr hornista. Pěkní filutové. A šilhavý Walter říká svému otci

prosím, pane, a nesleví. Prosím. Ano prosím. Prosím ne. I zaplakal Ježíš, bodejť ne, Kristepane!

V jejich domku se zavřenými okenicemi zatáhnu za dýchavičný zvonek. Číjí ve mně exekutora, nenápadně po mně vykouknou.

– Je to, prosím, Štěpán.

– Pušť ho. Pušť Štěpána. Padne závora a vítá mě Walter.

– My jsme mysleli, že je to někdo jiný.

Podložený polštáři a přikrytý dekami přes pahorek kolen napřahuje k němu strýc Ríša z širokého lůžka svalnaté předloktí. Hrud' má čistou. Omyl se do půl těla.

– Pěkně vítám, synovce.

Odkládá pultík, na němž sestavuje pro soudce Gofa a soudce Shaplanda Tandyho soupis výdajů, vyplňuje vyrovnávací a protokolární formulář a příkaz *Duces Tecum*. Nad lysou hlavou rám z bažinného dubu: Wildeovo *Requiescat*. Dunivě hvízdal a už je tu zase Walter.

– Ano prosím.

– Pivo Ríšovi a Štěpánovi, vyříd' mamince. Kdepak je?

– Koupe, prosím, Kristýnku.

Tatínkova spolunocležnice. Milovaný drobeček.

– Kdepak, strýčku Ríšo...

– Říkej mi Ríšo. Jdi do háje s minerálkou. Jenom člověka oslabuje. Visku.

– To snad ne, strýčku Ríšo...

– Propánakrále, posad se, nebo tě srazím. Walter marně šilhá po židli.

– Nemá si, prosím, na co sednout.

– Nemá ji kam postavit, ty trdlo. Přines tu chippendalskou. Chtěl bys něco na zub? Jen žádné sakramentské ciráty; kus opečené slaniny se slanečkem? Ze ne? Taky dobře. Máme doma jenom pilulky proti suchému loupání.

Merta!

Zahučí několik taktů z Ferrandovy *árie di sortita*. Nejúžasnější kousek z celé opery. Poslechni si.

Znovu vyloudí jemně odstíněný, prudce vyražený melodický hvízd a pěstmi si přitom bubnuje na vycpaná kolena.

Toť líbeznější vánek.

Samé upadlé rodiny, moje, jeho a všechny. Clongoweským panáčkům jsi vyprávěl, že máš strýčka soudce a strýčka aktivního generála. Vyjdi z nich, Štěpáne. Kus krásy v nich není. Ani v stojatém kalu Marshovy knihovny, kde jsi čítal vybledlá proroctví opata Joachima. Pro koho? Pro stohlavou holotu katedrálního okrsku. Nenávistník lidského pokolení utekl před nimi do hvozdu šílenství, pod měsícem hřívu rozevlátou, oční bulvy jako hvězdy. Hvajninim s koňskými nozdrami. Obdélný koňský obličej. Temple, Tur Mulligan, Foxy Campbell. Vpadlé čelisti. Otec opat, zuřivý děkan, nad jakoupak urážkou jim vzplanul mozek? Paf! *Descende, calve, ut ne nimium decalveris.* Věneček šedin na ohrožené hlavě, hle, jak se s bazilišším pohledem belhá na dolní stupínek (*descende*), v ruce svírá monstranci. Slez, plešatče! Chór, přísluhující u rohů oltáře, vrací hrozbu s ozvěnou, huhňavou latinu v albě se motajících flandáků, tonzurovaných a pomazaných a vykleštěných, tučných tukem pšenice nejvýbornější.

A zrovna v tu chvíli ji snad za rohem jeden kněz pozdvihuje! Cililink! A o dvě ulice dál ji zas jiný kněz zamyká do ciboria. Cilink. V postranní kapli ji zas další přijímá do svých lící. Cililink! Dole, nahoře, vpředu, vzadu. Dan Occam, ten nepřemožitelný učitel, o tom přemýšlel. Skřítek hypostaze mu jednoho mlžného anglického rána pošimral mozek. Jak sundal hostii a poklekl, zaslechl, jak se s jeho prvním zazvoněním zdvojuje první zazvonění v příčné lodi (to on ji pozdvihuje), a jak povstal, zaslechl (teď ji pozdvihují já), jak obojí jejich zazvonění (on pokleká) cinká dvojhlasně.

Bratrance Štěpáne, světce z tebe nikdy nebude. Ostrov světců. Býval jsi náramně nábožný, vid! Modlil ses k Panně Marii, aby ti nezčervenal nos. V Serpentinové aleji ses modlil k čertu, aby si ta boubelatá vdova před tebou na mokré dlažbě ještě víc povytáhla šaty. *O sí, certo!* Duši zaprodej, jen ji zaprodej za strakaté hadry, našpendlené na buclaté ženštině. Pověz mi toho víc, ještě víc! Tramvaj na vršku Howthu, sám a sám štkáš do deště: *nahé ženy!* Copak tomu říkáš?

Co bych tomu říkal? Nač byly vynalezeny?

A nečítal jsi každý večer po dvou stránkách ze sedmi knih? Byl jsem mlád. Ukláněl ses sám sobě do zrcadla, popocházel kupředu a ve vši vážnosti přijímal ovace: imponující vzhled. Sláva beznadějnému pitomci. Sláva! Nikdo mě neviděl: nikomu o tom neříkej. A ty knihy, co ses chystal napsat nadepsané písmenami. Četl jsi jeho F? No ovšem, jenže mně se víc líbí Q. Ano, ale W je báječné. No ovšem, W. Vzpomínáš si na své epifanie na zelených oválných listech, přehluboké, opisy se měly po tvé smrti poslat všem velkým světovým knihovnám, včetně alexandrijské. Za pár tisíc let si je tam někdo přečte, mahamavantara. Na způsob Pico della Mirandoly. Ano, docela jako velryba. Když tak jeden čte tyto podivné stránky jednoho dávno zesnulého, připadá si zajedno s jedním, který kdysi...

Sypký písek pod nohama byl pryč. Už zas šlapal v botách po zvlhlém, praskajícím stěžni, po mořských střenkách, po skřípavých oblázcích, oblázků havěť bičujících, dřevo prožrané lodními červy, zhynulá španělská Armáda. Zhoubné písčiny číhaly, až vstřebají jeho našlapující podešve, a vydechovaly stokový puch. Opatrně je obešel. Zaražená až po pás trčela v speklém písčném těstu láhev ležáku. Stráž: ostrov příšerné žízně. U břehu polámané obruče; na souši změl záluďných sítí; dál za nimi křídou počmárané zadní dveře a ještě výš na pláži prádelní šňůra s dvěma ukřížovanými košilemi. Ringsend: vigvamy snědých kormidelníků a obchodních kapitánů. Lidské škeble.

Zůstal stát. Minul jsem cestu k tetě Sáře. Znajdu tam? Asi ne. Nikde nikdo. Zamířil k severovýchodu a po pevnějším písku se vydal k Holubníku.

– *Qui vous a mis dans cette fichue position?*

– *Cest le pigeon, Joseph.*

Patrice, užívající dovolené, lábal se mnou v MacMahonově baru teplé mléko. Syn jednoho z tažných hus, pařížského Kevina Egana. Otec je pták, buclatá tvářička, růžovým jazyčkem lábal sladké *lait chaud*. Lábej, *lapin*. Těší se, že vyhraje v *gros lots*. O povaze žen čítal v Micheletovi. Musí mi však poslat *La vie de Jésus* od M. Léo Taxila. Půjčil ji jednomu známému.

– *Cest tordant, vous savez. Moi je suis socialiste. Je ne crois pas en V existence de Dieu. Faut pas le dire á mon pere.*

– *Il croit?*

– *Mon pere, oui. Schluss. Labe.*

Můj klobouk z Latinské čtvrti. Přisámboň, osobnost se přece musí markýrovat. Rád bych hnědoíalové rukavice. To jsi studoval, vid'. A co, přísám, ten druhý čert? Pécéen. P. C. N., rozuměj: *physiques, chimiques et naturelles*. To jo. Jedl jsi za groš *mou en civět*, egyptské hrnce, odstrkován řihavými drožkáři. Jen pověz jakoby nic: když jsem byl v Paříži, *bou' Mich* , míval jsem. Ano, míval jsem u sebe proštípnuté lístky, abych prokázal alibi, kdyby mě snad někde zatkli pro vraždu. Soud. Večer 17. února 1904 byl zatčený spatřen dvěma svědky. Spáchal to jiný kumpán: jiný já. Klobouk, vázanka, svrchník, nos. *Lui, c'est moi*. Pěkně jsi vyváděl, jak se zdá.

Pyšným krokem. Jako kdo ses snažil vykračovat? Už si nevzpomínám: vyděděnec. V ruce matčin peněžní poukaz, osm šilinků, s bouchnutím ti vrátný před nosem přibouchl dveře od pošty. Hladem tě bolely zuby. *Encore deux minutes*. Koukněte, hodiny. Musím vyzvednout. *Fermé*. Pacholku! Z brokovnice ho, báb, rozstřílet na cucky, až se cáry z něho mosazné knoflíky rozstříknou po stěnách. Abrakadabra, cáry zas na své místo. Neuhodil jsem vás? Nic se nestalo. Ruku na to. Přece víte, oč mi jde. Ale nic se nestalo. Podejme si ruce. Ale ne, vůbec nic se nestalo.

Chystal ses konat divy, vid'. Po nezkrtném Kolumbanovi chtěl jsi být v Evropě misionářem. Na nebi Fiakr a Scotus na svých trestných stoličkách, bryndali ze svých pint a po latinsku se řehtali: *Euge! Eugene* Na oko jsi lámal angličtinu, když jsi po přístavní hrázi vlekl, nosič tři pence, kufr. *Comment?* Bohatou kořist sis přinesl: *Le Tutu*, pět odrbaných čísel *Pantalon Blanc et Culotte Rouge*, modrý francouzský telegram, zvláštnost, která stojí za podívanou:

– Matka umírá, přijed' domů otec.

Teta si myslí, že jsi matku zabil. Proto nechce.

*Tetě Mulliganové
přejem pevné zdraví.
Proč? Že u Hanniganů
střelí dobré mravy.*

Znenadání rázoval pyšným rytmem přes písečné rýhy kolem balvanů jižní zdi. Pyšně na ně zíral, na ty nakupené kamenné mamutí lebky.

Zlaté světlo na moři, na písku, na balvanech. Je tu slunce, tenounké stromy, citrónové domy.

Paříž se neomaleně probouzí, syrový rozbřesk na citrónových ulicích. Zavlhhlý ríz rohlíků, rosničkový absint, její kadidlo jitřní, laskají povětrí. Belluomo vstává z lůžka ženy ženina milence, domovnice zachumlaná v šátku šuká, v rukou misku s kyselinou octovou. U Rodota si Yvonně a Madelaine obnovují pocuchané vnady, zlatými zuby drtí celé *chaussons* pečiva, *pus de Jlan breton* jim žlutí ústa. Kolem se míhají obličej Pařížanů, jejich ukojených ukojitelů, těch kudrnatých konkvistadorů.

Polední dřímoty. V prstech zamazaných tiskařskou černí si Kevin Egan svinuje třaskavé cigarety; usrkuje přitom zelenou čarodějkou a Patrice bílou. Žrouti kolem nás si cpou bachor kořeněnými fazolemi. *Un demi-setier!* Z vyleštěného kotle tryská kávová pára. Ona mě na jeho pokyn obsluhuje. *Il est irlandais. Hollandais? JVon fromage. Deux irlandais, nous, Mandě, vous savez? Ah oui!* Myslela si, že chceš sýr *hollandais*. Tvoje posnídávka, jestlipak znáš to slovo? Posnídávka. Znal jsem kdysi v Barceloně jednoho ptáčka, divného ptáčka, ten tomu říkal posnídávka. Tak: *slainte!* Kolem mramorových stolků chumel vínem načpělých dechů a krkavých chřtánů. Nad našimi talířky, pokecanými od šťávy, tkví jeho dech, mezi rty mu čouhá jedovatý zub zelené čarodějky. O Irsku, Dalkassovcích, nadějích, spiknutích, teď zas o Arthuru Grifhthovi. Chce mi jako spoluujarmenci nasadit jařmo, naše zločiny naše společná věc. Jsi svého otce syn. Znáš ten hlas. Na barchetové, krvavě květované košili se mu nad jeho tajnostmi až třesou španělské trásně. M. Drumont, proslulý novinář, víš, jak ten říkal královně Viktorii? Zlutozubá babizna. *Vieille ogresse s dents jaunes*. Krasavice Maud Gonnevová, *La Patrie*, M. Millevoje. *Felix Faure*, jestlipak víš, jak umřel? Chlípák. Upsalská froeken, *bonne á toutfaire*, která v lázni masíruje mužskou nahotu. *Moi faire*, řekla. *Tous les tnessieurs*. Tohohle *Monsieur* ne, řekl jsem. Nanejvýš chlípáký mrav. Koupel je věc zcela soukromá. Bratrovi, vlastnímu bratrovi bych nedovolil, nanejvýš chlípáká věc. Vidím vás, zelené oči. Cítím tě, jedovatý zube. Chlípáci.

Smrtonosně hoří v rukou modrý doutnák, až dohoří. Chytanou od něho roztroušené odřezky tabáku: náš kout se ozáří plamenem a čpavým dýmem. Vyčnělé lícní kosti pod spikleneckým širákem. Jak náčelník upláchl, zaručená verze. Přestrojen za nevěstu, člověče, v závoji s pomerančovými květy odjel po silnici v kočáře do Malahidu. Namouduši. O zmizelých vůdcích, o zrazených, o překotných útěcích. Zakuklení, málem drapnutí, uprchlí, kdepak je jim konec.

Zhrzený milenec. Byl jsem tehdy mladistvý fešák, to mi věř, jednou ti ukážu svou podobenku. Ano, namouduši byl. Milenec, z lásky k ní slídil s plukovníkem Richardem Burkem, předákem septu, pod hradbami Clerkenwellu a příkrčen k zemi viděl, jak je v mlze plamen pomsty vymrštil k nebi. Roztříštěné sklo a zborcené zdivo. V rozverném Paryzu se skrývá on, pařížský Egan, kromě mě ho nikdo nehledá. Odbude si své denní štace, špinavou sazečskou kasu, tři krčmy, krátké noční zdřímnutí v montmartrském pelechu, rue de la Goutte-d'Or, vyzdobenou dávnými podobami, podobenými od mušinců. Prostý lásky, vlasti, ženy. Madame si bez svého psance pohodlně žije v rue Git-le-Coeur s kanárkem a dvěma frajerskými podnájemníky. Broskvové líce, pruhovanou sukni, čiperná jen což. Zhrzený, ale nezoufá. Pověz Patovi, že jsi mě viděl, ano. Jeden čas jsem Patovi sháněl místo. *Mon fils*, francouzský voják. Naučil jsem ho zpívat. *Kilkennyjští hoši, bujní chlapíci*. Znáš tu starou písničku? Naučil jsem jí Pata. Staré Kilkenny: svatý Kanis, Strongbowův hrad na řece Nore. Takhle se zpívá. Oj, Oj. Za ruku mě jímá Napper Tandy.

*Oj, hoši, hoši
kilkennyjští...*

Slabá chřadnoucí ruka na mé ruce. Zapomněli na Kevina Egana, on na ně ne. Rozpomínám se na tebe, Sióne.

Došel až na kraj moře a přes střevíce mu pleskl mokrý písek. Nový vzduch ho přivítal a rozehrál mu rozjitřené nervy, závan rozvichřeného vzduchu, rozsévajícího nebeský jas. Že bych se ubíral ke Kishské majákové lodi, to snad ne. Rázem se zastavil, jak se mu nohy pomalu bořily do třasaviska. Obrať se.

Obrátil se a obzíral jižní pobřeží a znovu se mu nohy bořily do nových důlků. Chladná klenutá věžní místnost čeká. Střílnami se pořád posouvají světelné šípy, pořád tak zvolna, jak se mi boří nohy, a po ciferníkové podlaze se plouží k soumraku. Modrý soumrak, temně modrá noc. Kolem opuštěných talířů čekají v setmělé kupoli, židle odstrčeny od stolu, v koutě můj kuželovitý kufr. Kdopak sklídí se stolu? Klíč má on. Až se dnes setmí, nebudu tam nocovat. Zamčené dveře mlčenlivé věže, v níž jsou pohřbena jejich slepá těla, panterahib a jeho stavěcí pes. Volání: nikdo neodpovídá. Vytáhl nohy ze svého bahniska a vracel se kolem balvanové hráze. Všechno si vezmi a nech. Má duše kráčí se mnou, forma forem. A tak když si měsíc odbyl polovinu stráže nad mrtvým, chodím po stezce nad skalami a slyším lákavý elsinorský příliv.

Příliv mě stíhá. Vidím odtud, jak se valí. Vrať se tedy tamhle na pláž po poolbegské silnici. Přelezl ostřici a úhořovité chaluhy, usedl na kamenný stolec a jasanovou hůl zastrčil do škvíry.

Na mořské trávě se povaloval nadulý chciplý pes. Před ním brlení lodi zabředlé do písku. *Un coche ensablé*, tak nazval Louis Veuillot Gautierovu prózu. Tyto husté písčiny, toť přílivem a větrem navátá řeč. Tamhle zas kamenné kupy mrtvých stavitelů, rejdiště mořských krys. Schovej tam zlato. Zkus to. Trochu ho máš. Písky a kamení. Obtěžkané minulostí. Hračky kavalíra Krobiána. Pozor, ať nějakou neslízneš. Já jsem ten zpropadený obr, co valí zpropadené balvany, kosti, po nichž překračuje vodu. Huhu. Čichám, čichám irskou člověčinu.

Na dohled se objevil nějaký bod, přes písčinu se hnál živý pes. Bože, snad se do mě pustí. Šetř jeho svobodu. Nebudeš ničím pánem ani otrokem. Mám hůl. Ani se nehni. Zpovzdáli proti hřeбенatému přílivu postavy, dvě. Obě Marie. Šťastně to odklidily do rákosí. Kukuk. Už tě mám. Ne, psa. Běží zpátky za nimi. Kdo?

Najely tady na břeh galéry Lochlanů slídících po kořisti a krvavě rudé přídní zobce se zaryly do cínově zpěněného příboje. Na prsou se jim třpytily bojové sekyry, kdežto Malachjáš nosil na krku zlatý límec. V parném odpoledni ztroskotal na pláži houf vorvaňů a převaloval se na mělčině. A tu se z košatinou hrazeného hladového města přihnali mužičci v kytlicích, moji předkové, s kuchacími noži, stahovali je z kůže, sekali do zeleného, velrybím tukem prosyceného masa. Hlad, mor, řeže. Jejich krev je ve mně, jejich žádostivost se ve mně vzdouvá. Já jsem mezi nimi chodil

po zamrzlé Liffey, já přeběhlík, mezi sršícími pryskyřičnými ohni. Já jsem s nikým nemluvil: a nikdo nemluvil se mnou.

Psí štěkot běžel k němu, zarazil se, běžel zpátky. Nepřítelův pes. Stál jsem celý bledý, zamklý, zaskočený. *Terribilia meditans*. Bleděžlutý kabátec, slouha štěstěny, posmíval se mému strachu. Po tom se pachtíš, po jejich štěkavém potlesku? Nápadníci: prožít to, co oni. Bruceův bratr, hedvábný rytíř Thomas Fitzgerald, jednodenní div Perkin Warbeck, Yorkův nepravý bastard, v krátkých slonově růžovobílých kalhotách, a korunovaný kuchtík Lambert Simnel, za nímž se táhl houf kramářů a markytánů. Samí královští synové. Ráj nápadníků tehdy a nyní. On zachránil tonoucí a ty se třeseš před hafálkovým štěkotem. Jenže kavalíři, co se v Or san Michele posmívali Guidovi, byli ve svém domě. V domě... Nestojíme o tvé středověké hlubokopitomosti. Udělal bys to, co on? Poblíž by čekal člun, záchranný člun. *Natürlich*, schválně kvůli tobě. Udělal bys to, nebo ne? Ten, co před devíti dny utonul za Maiden's Rock. Čekají na něho. Pravdu, ven s ní. Rád bych. Zkusil bych to. Nejsem dobrý plavec. Voda studeně hebká. Když jsem do ní v clongoweském umyvadle ponořil obličej. Nevidím. Kdo stojí za mnou? Honem, honem – ven! Vidíš, jak se sem ze všech stran honem valí příliv a jak honem zanáší nízko položené písčiny, perleťové kakaové. Kdybych tak cítil pŕidu pod nohama. Chtěl bych, aby jeho život stále patřil jemu a můj mně. Tonoucí. Z hrůzy jeho smrti ke mně úpí jeho lidský zrak. Já... Spolu s ním ke dnu... Nedokázal jsem ji zachránit. Vodstvo: hořká smrt: veta po něm.

Muž a žena. Vidím její spodničky. Oč, že je má vykasané.

Jejich pes obcházal hráz mizejícího písku, na všechny strany se rozbíhal a čmúchal. Hledal něco, oč v minulém životě přišel. Najednou vyrazil s vlajícím ušima jako pelášící zajíc a honil stín nízko se sunoucího racka. Do schlíplých uší mu zalehl mužův pronikavý hvizd. Obrátil se, vyrazil zpátky a běžel k němu, až se mu běhy míhaly. V oranžovém poli běžící jelen v přírodní barvě bez parohů. U krajkoví přílivu zůstal stát, přední pracky strnulé, uši namířené k moři. Zdviženým čumákem štěkal na vlnohluk, na hejna mrožků. Klikatily se mu až k nohám, svíjely a rozvíjely hojné chocholy, každá devátá se zlomila a rozšplíchla, z dálky, větší a větší dálky, vlna za vlnou.

Sběrači srdcovek. Brodili se kus ve vodě, shýbli se, ponořili pytel, vytáhli ho a zas vybředli z vody ven. Pes k nim s štěkotem přiběhl, vyskakoval a dorážel na ně, spouštěl se na všechny čtyři, znovu po nich skákal a němě se k nim lísal jako nemotorný medvěd. Jak docházeli na sušší písek, nikým nevšímán pořád se jich držel a z čelistí mu chlípil rudě zprahlý žďibec vlčího jazyka. Celý skvrnitý šoural se před nimi a tu se splašeně rozběhl jak telátko. Před ním na cestě ležela mršina. Zůstal stát, začenichal, připlížil se k ní, bratr, přistrčil čumák až k ní, obešel ji a po psovsku hbitě očmuchal pocuchanou srst. Psí lebka, psí čumák, oči k zemi, mříž k jedinému cíli. Ach, ty ubohá psoto. Zde odpočívá ubohá psí psota. Lumpíku! Táhní, pancharte.

Po tom okřiknutí po břiše dolezl k pánovi, a odkopnut neobutou nohou, bez úrazu skrčeně přelítl písečný vyplaz. Obloukem se pak přišoural zpátky. Nevidí mě. Loudal se a šmafchal na kraji hráze, očmuchal balvan a pod zdviženou zadní nohou se na něj vymočil. Rozběhl se, zvedl nohu a rychle a krátce se vymočil na neočmuchaný balvan. Prosté radovánky chudšů. Zadními prackami rozprskl písek: předními prackami jej pak rozryl a rozvrtal. Něco tam pochoval, babičku. Hrabal, ryl, vrtal v písku, zarazil se a poslouchal, co vítr přináší, znovu pak prackami zuřivě písek drápal, až nakonec přestal, pardál, panter, cizoložně zplozený, žrout mrtvol.

Jak mě včera v noci vzbudil, byl to stejný sen nebo ne? Počkat. Síně dokořán. Nevěstčí ulice. Vzpomínám. Harún ar Rašíd. Už to mám nyčko nyníčko. Chlap mě vedl, mluvil. Neměl jsem strach. Ten meloun, co mi přistrčil k obličejí. Usmál se: vůně krutikvětů. Tak je to zvykem, řekl. Pojd'. Před ním se táhl červený koberec. Však uvidíš kdo.

S pytlem přes záda, tak se trmáceli cikáni. Zamodralé nohy v ohrnutých nohavicích mu čvachtaly ve vazkém písku, na neholeném krku ho škrtil matně cihlový šátek. Ženskými krůčky našlapovala za ním: trhán a jeho poběhlická milá. Na zádech jí visel lup. Na bosé nohy se jí lepil řídký písek a mušlová drť. Vlasy jí poletovaly po ošlehaných lících. V patách za svým pánem vandruje jeho pomocnice do Londýna. Když jí noc zakryje tělesné nedostatky, zpod hnědé šály vábí v průjezdu pokáleném od psů. U O'Laughlina v Blackpitts její pasák zatím častuje dva z královského dubiinského pluku. Vraz jí pusu, strč jí ho tam, jak se říká v jejich hantýrce, joj, jsi fronk štabajzna.

Pod zasmrádlými hadry bělostná jako ďáblice. Fumbally's Lane tu noc: puch koželužny.

*Bílé pracky, lílka malovaná,
čubka jako čamrda.
Dej se oímajchlovat od galána,
on tě prima omrdá.*

Trudná rozkoš, říká tomu bachráč Akvinský, *frate porcopino*. Před pádem Adam souložil a radost necítil. Jen atši skučí *čubka jako famrda*. Řeč o nic horší než jeho. Mnišská slova, u pasu jim drmolí zrnka růžence: trhanská řeč, v kapsách jim hrkají hrudky zlata.

Už jdou kolem.

Pohled úkosem na můj hamletovský klobouk. Kdybych tak tu najednou seděl nahý. Nejsem. Po písčinách celého světa, sledování ohnivým slunečním mečem, na západ, putují do krajín půlnočních. Ona se trcká, futýruje, slepuje, taščí, vleče se svým břemenem. V patách za ní se valí na západ příliv přitahovaný měsícem. Přílivy, miliardkrát zostrovněné, krev nikoliv má, *oinopa ponton*, vínově tmavé moře. Aj, děvka měsíce. Mokré znamení jí ve spánku udává hodinu, káže jí vstát. Svatební lůžko, porodní lůžko, úmrtní lůžko. *Omnis caro ad te veniet*. Přichází, siný upír, očima prožhlá bouří, netopýřími plachtami zbrocuje moře, ústy na její ústa.

Už to mám. Aby ti to neuteklo. Kdepak mám knížečku. Ústy políbení vtiská. Ba ne. Musí být dvojí. Dvojích je na to třeba. Dobře je skliž. Ústy na její ústa políbení vtiská.

[illegible]

Nahnut dopředu dopisoval a jeho stín spočíval na balvanu. Proč ne nekonečný až po nejzazší hvězdu. Temněji tam za tím světlem, tma ve světle svítí, delta Kassiopeje, světy. Mé já tam sedí s jasanovým

augurským prutem, ve vypůjčených sandálech, ve dne u sinavého moře, neviděno, ve fialové noci pak kráčí pod vládou pustopustých hvězd. Odvrhnuji tento omezený stín, nevyhnutelnou lidskou podobu, a zas ji přivolávám. Nekonečná, byla by ještě moje, forma mé formy? Kdo mě tady pozoruje? Kdo kdy bude číst tato napsaná slova? Znaký na bílém poli. Někde někomu svým nejlahodnějším hlasem. Hodný cloynský biskup vytáhl oponu chrámovou ze svého kněžského širáku: oponu prostoru s barevnými emblémy, vyleptanými na jejím poli. Počkat. Pestrými na ploše: ano, tak je to. Vidím plochu, i myslím vzdálenost, blízkou, dalekou, vidím plochu, východ, týl. A hle! Najednou couvne a stereoskopicky se ustálí. Cvak, už je to tak. Moje slova ti připadají temná. Tma je v naší duši, nemyslíš? Ještě lahodněji. Duše, raněná hanbou nad hřichy, vine se k nám tím víc, jako se k milenci vine žena, víc a ještě víc.

Ona mi věří, dlaň má hebkou, na očích dlouhé řasy. Namoutě, kam ji to zavádím za oponu? Do nevyhnutelné modality nevyhnutelné vizuality. Ona, ona, ona. Jaká ona? Ta panenka v pondělí u výlohy Hodges Figgise, jak tam hledala ten tvůj slabikář, co se chystáš napsat. Troufalejší na ni upřel zrak. Dlaň provlečenou řemínkem u paraplíčka. Žije v Leesonově parku z žalu a bibelotů, literátka. To si povídej, Štěpánku, komu chceš; bludička. Jenže ona nosí zatrachtitou šněrovačku, podvazky a žluté punčochy, látané hrubou vlnou. Mluv o jablečných knedlících *piuttosto*. Kam jsi dal rozum?

Pohlad' mě. Hebké oči. Hebká, hebká, hebká ruka. Stýská se mi tady. Ach, tak mě pohlad', honem. Jakpak zní to slovo, které všichni muži znají? Jsem tady sám a sám. A smutný. Pohlad' mě, pohlad'.

Jak široký tak dlouhý se natáhl na ostré balvany, načmárané poznámky i s tužkou nacpal do kapsy, klobouk si pošoupl na oči. Právě tak jako já se Kevin Egan ukládá k šábesovému zchrupnutí. *Et vidit Deus. Et erant valde bona*. Alou. *Bonjour*, zdrávas, kvítku májový. Kávově mžikavými řasami zpod střechy klobouku pozoroval k jihu tíhnoucí slunce. Jsem polapen v tomto znojném dějišti. Panova hodina, faunské poledne. Mezi klejovitými hadovitě popínavými rostlinami a mlíčně mokvajícími plody, kde se na tříslově hnědých vodách prostírají listy. Daleko je bolest.

Nehlouběj v sebe uzavřen.

Pohledem se zabral do širokoprstých, turových křápů, ležících *nebeneinander*. Počítal rýhy promáčknuté kůže, v níž si dřív hověla cizí noha, noha, která tanečním krokem tepala půdu, noha, kterou nemám moc v lásce. Ale přece tě potěšilo, když ti padl střevíc Esther Osvaltové: znal jsem to děvče v Paříži. *Tiens, quel petit pied!* Nerozlučný, bratrská duše. Wildova láska, která si netroufá přiznat jméno. Teď mě opustí. Kdo za to může. Tak jak jsem. Tak jak jsem. Zcela, nebo vůbec ne.

Dlouhými závity se z Cockske tůně valila voda, a jak stoupala a kypěla, zalévala zelenavě zlaté písčné laguny. Uplave mi jasanová hůl. Počkám. Ba ne, pohnou se dál, a jak se pohnou, budou se třít o nízké balvany, vířit a hrnout. Honem si to odbudu. Poslouchej: vlnomluva o čtyřech slovech: sísu, hrs, rsíis, úz. Mocný dech vodstva uprostřed mořských hadů, vzpínajících se ořů, balvanů. Pleská v skalních úžlabinách: šplách, žblunk, cák: vtěsnaná do sudů. Po odplynutí jeho řeč pomine. Bublá, rozlévá se, jako když kypí pěnivá tuň, jako když se rozvíjí květina.

Pod kypějícím přílivem uviděl pokroucené chalupy, jak se zdvíhají, malátně mávají rukama, vykasávají sukýnky, v zurčivé vodě mávají a šermují plachými stříbřitými vějíři. Den co den: noc co noc: zdvíhány, odplavovány, pohazovány. Bože, jak jsou utrmáceny: když na ně šeptem promluvíš, vzdychají. Svatý Ambrož slyšel ten vzdech listí a vln, které očekávající očekávaly plnost času, *diebus ac noctibus iniurias patiens ingemiscit*. Pro nic za nic se seženou: zbytečně se pak propustí, odplývají a zas se ubírají zpátky: tkalcovský stav luny. I ona je utrmácená pohledem na milence, na chlípničky, nahá ve své říši, táhne tu tíhu vod.

Pět sáhů. Na pět sáhů v hlubokosti spí tvůj otec. Prý v jednu. Utonul. Povodeň na dublinské písčině. Žene před sebou drť smetí, vějířovitá hejna ryb, zpozdlé mušle. Ze spodního protiproudu vystupuje slane bílá mrtvola, houpavě míří k pevnině, krok co krok, úplný delfín. Tamhle je. Honem ho zahákni. Byl pod hladinu klesl ve vlnách. Už ho máme. Pomalu.

Pytel mrtvolného plynu, namočený v zkaženém láku. Hejno střevlí, ztloustlých z houbovité pochoutky, vyráží ze zapjatého poklopce. Bůh se stane člověkem se stane rybou se stane berneškou se stane prachovou duchnou. Mrtvý dech já živý vdechují, po mrtvém prachu šlapu, močovou

shnilotinu všech mrtvých pojídám. Mrtvolně ztuhlý vytažen přes palubní brlení vydechne vzhůru puch zeleného hrobu, malomocné nosní dírky funí ke slunci.

Toť mořská proměna, hnědé oči, slaneč modré. Mořská smrt, nejmírnější, jakou člověk zná. Dávný Otec oceán. *Prix de Paris*: pozor na imitace. Jen to zkuste. Moc jsme si užili.

Pojď. Žíznm. Nebe se zatahuje, černé mraky snad nikde nejsou, co? Bouře. Přejasný padá, pyšný blesk rozumu, *Lucifer, dico, qui nescit occasum!* Ba. ne. Klobouček s mašlí, v ruce hůl a jehomoje opánky. Kam. Do krajín půlnočních. Večer se už najde.

Uchopil jasanovou hůl za rukojeť, a jak stále ještě otálel, provedl s ní několik chabých výpadů. Ano, večer se už ve mně najde, beze mě. Všechny dny dojdou konce. Kdypak bude ostatně příští? Nejdlejší den bude v úterý. Z celého blaženého roku, máti, taratatydlilitam. Lawn Tennyson, nóbl básník. *Gia*. Ať žije žlutozubá babizna. A monsieur Drumont, nóbl novinář. *Gia*. Mám moc špatné zuby. Pročpak asi? Sáhnu si. Tamten se taky viklá. Neměl bych s těmi penězi zajít k zubaři? S těmihle. Bezzubý Čabalák, nadčlověk. Čímpak to asi je, nebo to něco znamená?

Kapesník. Pohodil mi ho. Vzpomínám si. To jsem ho nezvedl ze země? Marně šmátral v kapsách. Ne, nezdvihl. Nějaký si koupím. Suchý sopel, vydrápaný z nosu, opatrně položil na skalní lištu. Ať si to vidí kdo chce.

Za mnou. Třeba tam někdo je.

Ohlédl se přes rameno, pohled upřený nazad. Povětřím se šinuly vysoké záporý trojstěžníku, plachty na kosových příčkách měl skasány, vracel se domů, proti proudu. Zamlkle se šinul zamklý koráb.

II

Pan Leopold Bloom si potrpěl na dobytčí i drůbeží vnitřnosti. Měl rád hustou polévku z husích drůbků, šfavnatý žaludek, v troubě pečené špikované srdce, s chlebem opékané játrové plátky, opékané tresčí jikry. Nejraději měl na rožni pečené skopové ledvinky, ty mu čpavým nádechem moči šimraly ponebí.

Na ledvinky myslel, jak tak potichu kutil v kuchyni a na vyboulený podnos jí rovnal snídani. Vzduch i světlo v kuchyni studily, ale venku

bylo všude vlahé letní ráno. Až mu z toho trochu kručelo v břiše.

Uhlí zřeřavělo.

Ještě jeden krajíc s máslem: tři, čtyři: tak. Vrchovatý talíř nemá ráda. Ták. Poodešel od podnosu, vzal z patky kotlík a pověsil ho šikmo na oheň. Hloupě a baňatě tam trčel a špulil hubičku. Hned bude čaj. To je dobře. Vyschlo v krku. Ocásek vztyčený, strnule obešla kočka nohu u stolu.

– Mňau!

– No vida, řekl pan Bloom a ohlédl se od ohně.

Místo odpovědi mu kočka zamňoukala a s mňoukáním znovu strnule obešla nohu u stolu. Zrovna jako když si vykračuje po mém psacím stole. Vrr. Poškrábej mě na hlavě. Vrr.

Zvědavě a vlídně pozoroval pan Bloom její plavný černý vzhled. Milá na pohled: lesk hladké srsti, bílý knoflík pod kořenem ocásku, zeleně blýskavé oči. Ruce opřené o koleno, shýbl se k ní.

– Kočička dostane mlíko, řekl.

– Mrňau! vyrazila kočka.

Že prý jsou hloupé. A zatím rozumějí líp tomu, co jim říkáme, než my jim. Ta rozumí všemu, čemu rozumět chce. A jaká je mstivá. Jakkak jí připadám? Tyčím se před nijako věž? Kdepak, klidně mě přeskočí.

– Bojí se kuřat, posmíval se. Bojí se pipek. Tak hloupou kočičku jsem jakživ neviděl.

Ukrutná. Má to v povaze. Že myši vůbec nezapiští, to je divné. Snad se jim to líbí.

– Mrňau! vyrazila hlučně kočka.

Dychtivýma, stydlavě přimhouřenýma očima po něm zamžourala, kvílivě a dlouze zamňoukala a vycenila přitom mléčně bílé zuby. Díval se, jak se jí štěrbinou samou dychtivostí zužují, až má z očí zelené kaménky. Přistoupil ke kredenci, vytáhl z něho džbánec s mlékem, které mu zrovna Hanlonův mlékař dodal, nalil jí na misku teple zčeřeného mléka a misku pomalu postavil na zem.

– Gurr! vyrazila, rozběhla se k mléku a začala chlemtat. Třikrát vnořila jazyk a ulizovala a on se díval, jak jí v mdlém světle drátkovitě svítí fousky. Je to pravda, že když se jim ustříhnou, nechytají už myši? Čím to? Snad jim potmě svítí, ty konečky. Snad jim taky slouží potmě jako tykadla.

Poslouchal, jak srkavě chlemtá. Šunka s vejcem, to ne. V tomhle vedru nestojí vejce za nic. Potřebují čistou čerstvou vodu. Čtvrtek: dnes taky nebudou mít u Buckleyho skopovou ledvinu. Pečená na másle, ždibínek pepře. Spíš vepřovou ledvinu od Dlugacze. Kotlík se nevyvaří. Chlemtala pomaleji, až misku vylízala. Proč mají tak drsný jazyk? Líp se jim chlemtá, těmi pórovitými dírkami. Něco k snědku pro ni? Rozhlédl se. Nic.

V mírně vrzavých botách šel po schodech do předsíně a postál u dveří do ložnice. Třeba se jí zachce něčeho pikantního. Ráno chce jen tenký krajíc s máslem. Kdoví: třeba zas někdy.

V holé předsíni se tiše ozval:

– Jen si odskočím. Za chvíli jsem zpátky. Poslechl se, jak to říká, a dodal:

– K snídani bys něco nechtěla? Ozvalo se ospalé hebké zamroukání:

– Ň.

Ne, nic nechce. Zaslechl pak teplý, ještě hebký povzdech, jak se převrátila a na pelesti jí zacinkaly uvolněné mosazné plíšky. Už je musí dát spravit. Škoda. Až z Gibraltaru. I tu špetku španělštiny zapomněla. Copak asi dal za tu postel její otec? Starožitnost. Koupil ji v dražbě u guvernéra. Bodejť. Rovnou mu ji přiklepli. Když si milý Tweedy na něco umanol, dostal to za babku. Ano, prosím. Bylo to u Plevna. Sloužil jsem prosím od píky, a jsem na to pyšný. Ale přitom byl tak chytrý, že si nastrojil hodně známek. Udělal to z prozíravosti.

Nad těžkým zimníkem s monogramem a obnošeným pláštěm ze ztrát a nálezů si z věšáku sundal klobouk. Znamky? Zezadu lepkavé obrázky. Co důstojníků se tím asi obírá. Bodejť ne. Propocený štítek na dýnku mu mlčky připomněl: Plastův prvotřídní klob. Mrkl pod koženou potní pásku. Bílá cedulka. Dobře schovaná.

Ve dveřích si hmátl do zadní kapsy po domovním klíči. Není tam. Zůstal v druhých kalhotách. Musím pro něj. Bramboru mám. Šatník skřípe. Zbytečně bych ji rušil. Předtím se ospale převrátila. Potichu za sebou přitáhl dveře, ještě kousek, až se spodek jako chabé víčko lehce přesmykl přes práh. Vypadají jako zamčené. Než se vrátím, nic se nestane.

Obešel nedoléhavý poklop u č. 75 a přešel na slunečnou stranu. Slunce postupovalo k svatojiřské věži. Bude myslím teplo. V černém je to zvlášť

cítit, černí je dobrý vodič, reflektor (či snad refraktor) žáru. Jenže v světlých šatech sejít nedá. Vypadal bych jako na výletě. Kráčel v teploučku a chvílemi pokojně mhouřil víčka. Bolandův pekařský vozík rozvářející na ošatkách náš vezdejší, jenže ona raději včerejší bochníky, bandury s chrupavou horkou kůrkou. Po těch člověk mládne. Někde na východě: záhy zrána: vyrazíš před svítáním, putuješ kus před sluncem, až je o den předběhneš. Tak to děláš stále, prakticky tím ani o den nezestárneš. Kráčíš po mořském pobřeží, cizím krajem, dojdeš k městské bráně, tam strážný, taky nějaká stará vojna, vousáč jako milý Tweedy, opřený o jakousi dlouhou halapartnu. Chodíš po ulicích pod plátěnými stříškami. Míjejí tě tváře pod turbany. Tmavé špelunky krámků s koberci, nějaký hromotluk, strašlivý Turčín, sedí nohy křížem a kouří závitnicovou dýmku. Na ulicích pokřik prodavačů. Napiješ se fenyklově voňavé vody, šerbetu. Prochodíš celý den. Třeba narazíš na pár lupičů. Afsi. Schyluje se k večeru. Vedle sloupů stíny mešit: kněz s rozvinutým svítkem. Třepot stromů, znamení, večerní vítr. Jdu pořád dál. Zlatá obloha bledne. Ve dveřích vyhlíží matka. Nesrozumitelným jazykem svolává děti. Vysoká zeď: za ní zadrnkaly struny. Na noční obloze měsíc fialový jako Mollyiny nové podvazky. Struny. Poslechni si. Někáká dívka hraje na, jakpak se tomu říká, na cymbál. Jdu pořád dál.

Ve skutečnosti to tak asi vůbec není. Máš to vyčteno: sluneční stopou. Na obálce rozbřesk slunce. Uspokojeně se usmál. Jak to řekl Arthur Griffith o vině nad úvodníkem v *Svobodáři*: slunce samosprávy vychází na severozápad od uličky za Irskou bankou. Pořád se ještě uspokojeně usmíval. Icík by to líp neřekl: slunce samosprávy vychází na severozápadě.

Docházel k Larrymu O'Rourkeovi. Ze sklepní mřížky to mdle začpělo ležákem. Otevřenými dveřmi výčepu vyrážel pach zázvoru, čajového prachu, sucharové drti: nic naplat, dobrý lokál: zrovna na konečné městské dopravy. Třeba takový M'Aulney tam dál: poloha bez ceny. Kdyby ovšem protáhli tramvajovou trať po Severní okružní od dobytčího trhu až k přístavištím, cena realit by rapidně stoupla.

Lysá hlava nad záclonkou. Ten lakomý filuta. Marňe bych na něm mámil inzerát. Ten ví co a jak. Vida ho, chytráka Larryho, stojí tam bez kabátu opřený o bednu s cukrem a kouká, jak sklepník, opásaný zástěrou, s hadrem a kbelíkem smeje. Šimon Dedalus přimhouří oči a báječně ho karikuje. Víte, co vám povím? Copak, pane O'Rourku? Víte co? Japonci slupnou Rusy jak malinu.

Zastavím se a něco utrousím: třeba o pohřbu. Chudák Dignam, pane O'Rourku, smutná věc.

Jak zahýbal do Dorset Street, pozdravil do dveří a bodře prohodil:

- Dobrý den, pane O'Rourku.
- Dobrý den vám přeji.
- Krásně, co.
- To je.

Kde na to berou? Přijdou si z leitrimského hrabství, ti zrzaví pikolící, vyplachují ve sklepe láhve a dopíjejí splašky. A najednou se zčistajasna vzmůžou jako takový Adam Findlater nebo Dan Tallon. Při vši konkurenci. Kdekdo má žízeň. Byl by to pěkný rébus: projít Dublinem a nenarazit na putyku. Zašetřit si nemohou. Leda snad na opilcích. Napíšou tři a shrábnou pět. To je toho, sem tam nějaký šilink, pouhé drobky a drobčky. Třeba z hromadných objednávek. Nějaké techtle mechtle s cestáky. Srovnej to s šéfem a půjdem na holport, co tomu říkáš?

Kolikpak by na tom za měsíc trhl jen z ležáku? Dejme tomu deset soudků. Dejme tomu, že z toho má deset procent. To víc. Deset. Patnáct. Šel kolem obecné školy sv. Josefa. Rámus fakanů. Otevřená okna. Čerstvý vzduch podporuje paměť. Nebo taky prozpěvování. Abécé déééfé gé káelemen opékvé erezteú védvojitévé. Jsou to kluci? Jsou. Innishturk. Innishark. Innishboffin. To mají zemák. Můj. Hora Bloom.

Před Dlugaczovou výlohou zůstal stát a zahleděl se na věnce uzenin, na klobásy a jitnice. Padesátkrát, číslice mu v paměti vybledly nevypočítány: omrzele nechal počítání. Pásl se pohledem na lesklých cerbulátech naditých prejtem a libě vdechoval vlahý pach vařeného, kořeněného vepřového krve.

Na modrobílém míse s vrbovým vzorem krvavě mokvala ledvina: poslední. Postoupil k pultu za sousedovic děvčetem. Jestlipak mi ji vyfoukne, až na ni přijde v seznamu, který drží v ruce. Ruku má rozežranou: od sody na praní. A ještě půl druhé libry klobás. Utkvěl pohledem na jejích statných hýždích. On se jmenuje Woods. Copak vlastně dělá. Ženu má postarší. Čerstvá krev. Žádné ctitele jí netrpí. Paže má silné. Klepává koberec. Hrome, ta ho klepe. A jak se jí při každém bác natřásá skládaná sukně.

Uzenář s tchořima očima jí opuchlými, klobásově růžovými prsty klobásy ušmíkl a zabalil. Maso tuhé jako stájný jalovice.

Z hromádky rozřezaných novin si vzal list. Vzorný statek v Kinnerethu na břehu Tiberiadského jezera. Dá se proměnit v ideální zimní ozdravovnu. Moses Montefiore. Hned jsem si to o něm myslel. Hospodářské stavení obehnané zdí, rozmazaný dobytek na pastvě. Podržel si list dál od očí: zajímavé: znovu si ho přidržel, rozmazaný pasoucí se dobytek, list zašustil. Mladá bílá jalovice. Těch dopolední na dobytčím trhu, v stání bučí skot, cejchované ovce, pleskot a pád lejna, chovatelé v okovaných botách se brodí tím neřádem, dlaní poplácávají po masitém zadku, tahle je prima, v rukou neloupaný prut. Trpělivě držel skloněný list, krotil smysly i tužby, mírně a poníženě zíral na ostatek. Bác a bác a bác se jí natřásá skládaná sukně.

Uzenář popadl z hromady dva listy, prima klobásy jí zabalil a rudě se zašklebil.

– Tady máte, slečinko, řekl.

Ona se troufale usmála, vystrčila buclaté zápěstí a podala mu peníze.

– Děkuji, slečinko. Šilink a tři penny zpátky. Co vy, prosím? Pan Bloom honem ukázal prstem. Dohoním ji, a jestli nebude uhánět, půjdu za ní, za jejími komíhavými hýžděmi. Je to příjemné hned zrána. Sakra, tak sebou hoď. Kuj železo, dokud je žhavé. Postála před krámem na sluníčku a potom se lenivě pustila vpravo. Povzdechl nosem: ony to vůbec nechápou. Ruce rozežrané od sody. A na nohou ztvrdlé nehty. Roztřepený hnědý škapulíř, chrání ji zředu i zezadu. Osten povýšenosti mu v hrudi pohasl v mdlou lítost. Ta má jiného: v Eccles Lane ji po službě muchlá strážník. Ti mají nejraději bytelné. Prima klobása. Prosím pěkně, pane strážníku, já nevím, kde jsem.

– Tři penny, prosím.

Dlaní uchopil vlhkou, křehkou ledvinu a šoupl ji do kapsy u kabátu. Potom vytáhl z kapsy u kalhot tři mince a položil je na gumové hrotky. Spočinuly tam, ráz na ráz byly spočítány a plíšek po plíšku ráz na ráz šoupnuty do přihrádky.

– Děkuji, vašnosti. Přijďte zas.

Blýskavýma liščíma očima mu děkoval. Odtrhl od nich zrak. Ne: raděj ne: až jindy.

– Na shledanou, řekl na odchodu.

– Na shledanou, vašnosti.

Ani vidu, ani slechu po ní. Zmizela. Marná sláva.

Vracel se po Dorset Street zahloubán do četby. Agendath Netaim: plantážnické sdružení. Od turecké vlády skoupí rozsáhlé písčité pozemky

a osází je blahovičníky. Ty dávají skvělý chládek, palivo i stavební dříví. Oranžové háje a nedozírná melounová pole severně od Jany. Zaplatíš osm marek a oni ti dunám půdy osázejí olivami, pomeranči, mandlovníky nebo citróny. Lacinější jsou olivy: pomeranče se musí uměle zavlažovat. Každý rok ti doručí vzorek sklizně. V knize sdružení budeš zapsán jako doživotní majitel. Deset složíš hotově, ostatek na roční splátky. Bleibtreustrasse 34, Berlín, W. 15.

S tím nechci nic mít. Ale něco na tom je.

Pohlédl na dobytek, rozplizlý v střibném vedru. Stříbřitě poprášené olivy. Pokojné dlouhé dny: probírka, zrání. Olivy se nakládají do džbánů, ne? Pár mi jich od Andrewse zbylo. Molly je plivala. Už ví, jak chutnají. Pomeranče se zas v hedvábném papíře balí do bedýnek. Citróny taky. Jestlipak je dosud naživu chudák Citron ze Saint Kevin's parade? A Mastiansky se svou starou citerou. Bývaly to pěkné večery. Molly sedávala v Citrónově proutěném křesle. Příjemné podržet voskově chladný plod, podržet v ruce, přistrčit si ho k chřípí a čichat jeho vůni. Takhle, sytou, sladkou, prudkou vůni. Rok co rok stejnou. Hodně se za ně strží, říkal mi Moisel. Jahodový rynek: Milá ulice: milé dávné časy. Nesmí mít ani poskvrnku. A z takové dálky: Španělsko, Gibraltar, Středozemní moře, Levanta. Bedny jich stojí v řadě na jaffské přístavní hrázi, skladník je v knize odškrťává, nakladači v zašpiněných kartounových kytlicích je nakládají. Tady vyšel Tedlecten. Máucta. Nevidí. Znat se s někým jen od vidění je hloupé. Zezadu vypadá jako ten norský kapitán. Jestlipak ho dnes potkám. Kropicí vůz. To aby spíš napršelo. Jako na zemi, tak i v nebi.

Veskrze pozvolna veskrze zakrýval mrak slunce. Šedý. Daleký.

Ba ne, takové to tam není. Jalová půda, jalová pustina. Sopečné jezero: mrtvé moře: bez ryb, bez chaluh, hluboko vpadlé do země. Ty vlny, to litinové, jedovatě mlžné vodstvo vítr nevzdúje. Síra prý na ně dštila: na města v dolině: Sodomu, Gomoru, Edom. Samá mrtvá jména. Mrtvé moře v mrtvém kraji, šedém a dávném. Pradávném. Ten kraj zrodil nejstarší, první lidské plémě. Od Cassidyho vyšla shrbená babice a za hrdlo pevně třímala láhev kořalky. Nejstarší národ: po celé zemi putoval, ze zajetí do zajetí, všude se množil, umíral a zas se rodil. Odpočívá tam. Už nerodí. Odumřel: jako u stařeny: šedá, zkonatělá děloha světa.

Zpustošení.

Šedou hrůzou všecek ztuhl. List složil do kapsy, zahrnul do Eccles Street a hnal se domů. Po žilách mu kanul studený olej a chladil krev: staroba ho povlékala slanou korou. Vida, už jsem tady. Šklebit se ráno

není zdrávo. Vstával jsem levou. Začnu zas se Sandowovými cviky. Podpor ležmo. Domy z flekatě hnědých cihel. Osmdesátku pořád ještě nepronajali. Jak to? Činže přece dělá pouhých osmadvacet. Towers, Battersby, North, MacArthur: okna do salónu polepená cedulkami. Náplast na bolavé oko. Vdechovat libý pach, čaj, páru pánvice, prskot másla. Být už u jejího macatého, od spaní vyhrátého těla. Ano, ano.

Od Berkeley Road po prosvítajícím chodníku uháněla v lehkých sandálech křepká, teplá sluneční zář. Uhání, uhání ke mně, vlající zlatohřívka.

V předsíni na podlaze ležely dva dopisy a lístek. Shýbl se pro ně. Paní Marion Bloomová. Rozbušené srdce se mu rázem zpomalilo. Rázný rukopis. Paní Marion.

– Poldy!

Vstoupil do ložnice, přimhouřil oči a teplým žlutým příšeřím se ubíral k její rozcuchané hlavě.

– Pro koho jsou ty dopisy? Koukl na ně. Mullingar. Milly.

– Od Milly dopis pro mě, řekl opatrně, a pro tebe lístek. A ještě jeden dopis pro tebe.

Lístek a dopis jí položil vedle nakrčeného kolena na prošívanou deku.

– Mám vytáhnout roletu?

Jak pošukovával roletou, aby ji povytáhl, úkosem zahlédl, že na dopis jen mrkla a hned ho všoupla pod polštář.

– Stačí? ohlédl se po ní. Opřena o loket četla lístek.

– Dostala ty serepetičky, řekla.

Vyčkal, až lístek odložila a s nývým povzdechem se zas pomalu zachulila.

– Honem čaj, řekla. Vyprahlo mi v krku.

– Kotlík už vře, řekl.

Ale ještě otálel a uklízel křeslo: pruhovanou spodničku, poházené špinavé prádlo: celou tu kupu zvedl a složil do noh postele. Šel už po schodech do kuchyně a ještě za ním křikla:

– Poldy!

– Copak?

– Vypař konvici.

Vaří se klokotem, bodejť: z hubičky se kouří pára. Vypařil a vypláchl konvici, nasypal čtyři vrchovaté lžičky čaje a z nahnutého kotlíku nalil vodu. Potom nechal čaj ustát, odstavil kotlík a přímo na řefavé uhlí plál

pánvici a pozoroval, jak se máslo rozpouští a klouže. Při rozbalování ledviny na něho kočka hladově zamňoukala. Když bude dostávat moc masa, přestane chytat myši. Vepřové prý nežerou. Košer. Tumáš. Hodil jí zkrvavený papír a ledvinu pustil na prskavé rozpuštěné máslo. Pepř. Z uraženého kalíšku na vejce jím kolem dokola ledvinu posypal.

Dopis pak rozřízl a po obou stranách zběžně přelétl. Děkuji: nová čapka: p. Coghlan: výlet na Owelské jezero: studentík: plážové děvy Bivoje Boylana.

čaj se už ustál. S úsměvem si nalil svůj vousáčovský šálek, napodobeninu Crown Derby. Dostal ho o narozeninách od Hihňavé Milly. Bylo jí tehdy teprve pět. Počkat: čtyři. Sám jsem jí dal falešný jantarový náhrdelník a ona ho rozbila. Do schránky jsem jí strčil složený balicí papír. Při nalévání se usmíval.

Ach, Milly Bloomová, do slunce západu

dívám se na tebe jak do zrcátka.

Ty jsi má nejdražší. Osla a zahradu

jen ať si nechá Keoghovic Katka.

Chudinka profesor Goodwin. Strašný případ. Ale staroušek to byl dvorný. Jak starosvětsky pokaždé odváděl Molly z podia. A to zrcátko, co měl v cylindru. Tenkrát večer, jak nám je Milly přinesla do salónu. Koukněte, co jsem panu profesorovi Goodwinovi našla v klobouku! To jsme se nasmáli. Už tehdy se v ní ozývala ženská. Byla to potvůrka.

Vidličkou ledvinu napíchl a převrátil: potom postavil konvici na podnos. Při zdvíhání se na hrbolu zakymácela. Mám na něm všechno? Krajíčky s máslem, celkem čtyři, cukr, lžička, její smetana. Ano. Nesl jí podnos nahoru, palec zaklesnutý do ouška konvice.

Kolenem štlouchl do dveří, zanesl podnos dovnitř a postavil na křeslo v hlavách postele.

– To ti to trvalo, řekla.

Loktem opřena o polštář se rázně posadila, až rozcinkala mosazné kroužky. Poklidně shlížel na její trup a mezi její mohutná měkká ňadra, v noční košili svislá jako kozí vemen. Teplo stoupalo z jejího vyleželého těla a splývalo s vůní čaje, který si nalávala.

Zpod zmuchlaného polštáře čouhal cíp obálky. Ještě na odchodu zaotálel a narovnal jí ložní pokrývku.

- Od koho byl ten dopis? zeptal se. Rázný rukopis. Marion.
- Ale od Boylana. Přinese program.
- Copak zpíváš?
- S J. C. Doylem *La ci darem* a *Sladkou píseň lásky*.

Plnými rty se při pití usmívala. Druhý den ten františek trochu zapáchá. Jako zkažená voda ve váze.

- Nechtěla bys pootevřít okno?
- Dala si do úst přeložený chleba a zeptala se:
- V kolik je pohřeb?
- V jedenáct, myslím. Nedíval jsem se do novin.

Sledoval, kam mu ukazuje prstem, a za jednu nohavici zdvihl z postele špinavé kalhotky. Že ne. Potom zkroucený šedý podvazek, ovinutý kolem punčochy: pomačkaná oblýskaná pata.

- Ne, tu knihu. Další punčocha. Sukně.
- Nejspíš spadla na zem, řekla.

Šmátral sem a tam. *Voglio e non vorrei*. Jestli pak to *voglio* správně vyslovuje. V posteli není. Asi sklouzla. Shýbl se a odhrnul volány. Rozevřená spadá kniha ležela opřena o vypouklý oranžově vzorkovaný nočník.

– Podej mi ji, řekla. Něco jsem si v ní založila. Chtěla jsem se tě tam zeptat na jedno slovo.

Z šálku, přidržovaného na straně proti uchu, upila čaje, prsty si způsobně otřela o deku a vlásenkou sledovala text, až přišla na to slovo.

- Cože metem? zeptal se.
- Tady, řekla. Co to znamená.

Shýbl se a vedle jejího nalakovaného nehtu si to přečetl.

- Metempsychosis?
- Co to mezi námi děvčaty znamená?
- Metempsychosis, zamračil se. Je to řecky: z řečtiny.

Znamená to stěhování duší.

- Třesky plesky! řekla. Mluv srozumitelně.

Usmál se a pohledem zavadil o její uštěpačné oči. Pořád stejně mladistvé. Tu noc po šarádách. V Dolphinově tančírně. Listoval v ušmudlaných stránkách. *Ruby, chloubá*

manile. Vida. Ilustrace. Sveřepý Talián s kočovským bičem v ruce. Ta nahá na zemi bude asi

Ruby, chloubá manéže. Ještě že jí vlídně nechal deku. *Netvor Maffei pustil svou oběť a se zaklením ji od sebe odmrštil*. Vězí v tom krutost. Dopované šelmy. Visutá hrazda v Henglerově cirkusu. Musel jsem se koukat jinam. Publikum s otevřenou hubou. Prásk. Zlom vaz, my prasknem smíchy. Jsou jich celé rodiny. Od malička je vykostují, takže nakonec ta metempsychosis. Že žijeme dál po smrti. Naše duše. Že když člověk zemře, jeho duše. Dignamova duše...

– Už jsi ji dočetla? zeptal se.

– Ano, řekla. Žádná necudnost. To je pořád zamilovaná do toho prvního?

– Já jsem to vůbec nečetl. Chtěla bys nějakou jinou?

– Ano. Přines mi zas něco od Paula de Kock. Ten má divné jméno. Znovu si dolila šálek a úkosem sledovala, jak tam čaj stéká.

V cappelstreetské knihovně musím obnovit předplatné, jinak napíší mému ručiteli Kearneyovi. Reinkarnace: to je ono.

– Někteří lidé, řekl, se domnívají, že v jiném těle žijeme po smrti dál, že jsme žili už dřív. Říkají tomu reinkarnace. Před tisíci lety že jsme žili na zemi nebo na jiné planetě. Prý jsme to zapomněli. Někteří prý si na svůj dřívější život pamatují.

Spirálovitě se jí v čaji srážela vláčná smetana. Raděj jí to slovo připomene: metempsychosis. Lepší by byl příklad. Příklad.

Koupel nymfy nad postelí. Příloha velikonočního čísla *Fotopamlsků*: Nádherné umělecké dílo v uměleckých barvách. Nalej čaj, než přidáš mléko. Se spuštěnými vlasy je jí dost podobná: jenže štíhlejší. Za rám jsem dal tři a půl šilinku. Podle ní se prý bude pěkně vyjímat nad postelí. Nahé nymfy: Řecko: a třeba lidé, co tehdy žili.

Zalistoval zpátky.

Metempsychosis, ozval se, tomu říkali staří Řekové. Domnívali se kdysi, že se můžeš proměnit ve zvíře nebo třeba v strom. Například v takzvanou nymfu.

Přestala míchat lžičkou cukr. Civěla před sebe a čmuchala rozevřeným chřípím.

– Něco se pálí, řekla. Nenechal jsi něco na ohni?

– Ledvina! křikl.

Halabala nacpal knihu do náprsní kapsy, jak se rozběhl za čmoudem, prsty u nohy zavadil o zborcenou komodu a jako poplašený čáp se hnál po schodech. Z okraje pánvice zlostně vytryskl čpavý čoud. Bodcem vidličky píchl pod ledvinu, odlípl ji a převrátil naznak. Jenom se trochu připálila. S pánvice ji shodil na talíř a pokapal skrovnou hnědou šťávou.

A teď čaj. Usedl, ukrojil z bochníku krajíc a namazal si ho máslem. Spálený kousek odřízl a hodil košce. Vidličkou si podal důkladné sousto do úst a znalecky žvýkal chutné pružné maso. Tak akorát. Důkladný doušek čaje. Chleba nakrájel na ovečky, jednu si namočil do šťávy a podal do úst. Co to má s nějakým studentíkem a výletem? Dopis rozložil vedle sebe, při žvýkání ho pomalu četl, namočil další ovečku a zdvihl k ústům.

Přemilý papínku,

Mockrát děkuju za hezounký dárek k narozeninám. Skvěle mi sluší. V té nové čapce je prý ze mě hotová krasavice. Hezounkou bonboniéru od maminky jsem dostala a zrovna jí pší. Je hezounká. Fotografování mi jde efef. Jednu fotku mi udělal pan Coghlan a po vyvolání ji paní pošle. Včera jsme měli fofr. Bylo hezky a kdejaká nána se k nám hrnula vyblejsknout. V pátek se s několika známými chystáme na výlet k Owelskému jezeru. Mamince pozdrav a tobě velikánskou pusu a díky. Slyším je, jak dole hrají na klavír. V sobotu má být u Grevillského erbu koncert. Po večerech sem chodívá studentík jménem Bannon, jeho bratrance či co jsou těžká pára a on zpívá od Boylana (málem jsem napsala od Bivoje Boylana) písničku o těch plážových děvách. Vyříd' mu, že se mu hihňavá Milly utivě poroučí. Už končím a upřímně pozdravuji.

Tvá upřímná dcera

MILLY.

Douška: Promiň tu škrabanici, pospíchám. Pápá. M.

Včera jí bylo patnáct. Zvláštní, taky zrovna patnáctého. První narozeniny, co je z domu. Odloučení od rodiny. Vzpomeň si to letní dopoledne, co se narodila, jak jsi běžel do Denzille Street zatlouct na paní Thorntonovou. Ohromná stařenka. Co ta asi přivedla robátek na svět. Na první pohled poznala, že Rudy nedožije. Pánbůh je prosím milostivý. Hned to poznala. Zůstat naživu, bylo by mu jedenáct.

Tupě civěl na doušku. Promiň tu škrabanici. Pospíchám. Dole hrají. Vybarvuje se. Kvůli náramku mi v kavárně XL ztropila výstup. Nejedla

dort, nemluvíla, ani se na mě nedívala. Drzá holka. Namočil další ovečky do šfávy a po kouscích dojídal ledvinu. Dvanáct a půl týdně. Moc to není. Taký mohla dopadnout hůř. Statistka v music-hallu. Studentík. Douškem vystydělého čaje zapil jídlo. Znovu si pak přečetl dopis: dvakrát.

Však ona si dá pozor. A co když ne? Kdepak, nic se nestalo. Ale může, toť se ví. Však se dočkám. Rajstajblík. Na štíhlých nožkách lítá po schodech. Osud. Dospívá. Marnivá: a jak.

S kormutlivou něhou se usmíval do kuchyňského okna. Přistihl jsem ji tenkrát na ulici, jak si do červena štípe líce. Trochu chudokrevná. Dlouho se kojila. Při objíždce Kishe tenkrát na *Králi Erinu*. Na té sakramentsky kodrcavé kocábce. Vůbec se nebála. Bledě modrá šála jí vlála i s vlasy.

*Dolíčky, lokýnky – člověk si neví
s očima rady, tak se mu jeví.*

Plážové děvy. Roztržená obálka. Ruce v kapsách u kalhot, drožkář na dovolené, propěvuje. Rodinný přítel. Kadeře, jak on říká. Osvětlená přístavní hráz, letní večer, kapela.

*Fešné ty plážové
děvy, plážové,
plážové děvy.*

Milly taky. Mladistvé polibky: první. Už je tomu dávno. Paní Marion. Čte si teď vleže, přebírá vlasy, usmívá se, zaplétá.

Po zádech mu stále silněji přebíhala nyně mdlobná lítost. Dojde k tomu, ano. Bránit. Marné: nic nepořídíš. Líbezně lehké dívčí rty. Ono k tomu dojde. Cítil, jak se mu po celém těle přelévá mdloba. Pranic nepořídíš. Líbané rty líbají líbané. Syté přilnavé ženské rty.

Jen ať je tam: v dáli. Má co dělat. Pro zábavu chtěla psa. Třeba si tam zajedu. Srpnové bankovní volno, zpáteční stojí jen dva a půl šilinku. Jenže to je za šest neděl. Třeba seženu novinářský volňásek. Nebo přes M'Coye.

Kočka si olízala kožíšek, vrátila se k papíru umazanému od masa, očichala ho a důstojně vykročila ke dveřím. Ohlédla se po něm a zamňoukala. Chce ven. Ceká u dveří, až se otevrou. Jen ať počká. Je podrážděná. Zelektrizovaná. Ve vzduchu bouřka. Myla se za uchem zády ke krbu.

Připadal si malátný, nacpaný: a tu se mu v útrokách něco hnulo. Vstal, rozeplal řemen u kalhot. Kočka po něm zamňoukala.

Mňau! odpověděl jí. Počkej, hned budu hotov.

Malátnost: bude vedro. Co by se trmácel po schodech až na odpočívadlo.

Noviny. Na stolici rád čte. Snad se na mě nebude dobývat nějaký pavián, až sám.

V zásuvce u stolu našel staré číslo *Delikates*. Složil noviny a strčil pod paži, přistoupil ke dveřím a otevřel. Kočka hebce odhopkala. No jo, chce nahoru a svinout se na posteli do klubíčka.

Poslouchal, až ji zaslechl:

– Pojď, kočička, pojď. Jen pojď.

Vyšel zadními dveřmi do zahrady: postál, uši napjaty k sousední zahradě. Nic se neozývá. Snad rozvěšuje prádlo. Služka je v zahradě. Nádherně.

Sehnut prohlížel řídký řádek máty, vyrostlý u zdi. Tady si udělám besídku. Popínavé fazole. Psí víno. Musí se to tady celé pohnojit, prašivá půda. Vysířit. Bez mrvy je každá půda taková. Kuchyňské pomeje. Jíl, co je to vlastně? Slepice v sousední zahradě: jejich trus je znamenité svrchní hnojivo. Ale nejlepší je trus od krav, zvlášť po pokrutinách. Chlévní mrva. Znameníť na čištění dámských glazé rukaviček. Špína čistí. Taky popel. Vyhradím si celý pozemek. Tam v koutě vypěstuji hrách. Hlávkový salát. To budu mít pořád čerstvou zeleninu. Jenže zahrady mívají taky špatnou stránku. Ta včela či masařka tenkrát na pondělí svatodušní.

Popošel dál. Kdepak mám ostatně klobouk. Nejspíš jsem ho nasadil zase na háček. Nebo třeba pověsil na zem. Divné, že si to nepamatuji. Na věšáku je toho moc. Čtyři deštníky, její pršák. To jak jsem sbíral se země dopisy. U Draga v krámě zazvonilo. Divné, zrovna jsem na to myslel. Hnědě napomádované vlasy nad límcem. Dal jsem si jen umýt vlasy a přičesat. Jestlipak budu mít dopoledne čas na vykoupání. Tara Street. Ten chlap, co tam sedí v pokladně, prý pomohl k útěku Jamesu Stephenovi. O'Brien.

Má ten Długacz ale hluboký hlas. Co to je agenda? Co dál, slečinko. Chytlavec.

Kopl do vyvrácených dvířek u záchodu. Pozor, neumazat si kalhoty na pohřeb. Vstoupil dovnitř a pod nízkým dveřním trámem sehnul hlavu. Dvířka nechal přivřená a v puchu plesnivého vápna a zatuchlých pavučin

si odepjal šle. Než usedl, koukl škvírou po sousedním okně. Král je ve své kanceláři. Nikde nikdo.

Příčaplý na prkně rozevřel noviny a na holých kolenou si v nich listoval. Něco nového a lehkého, času dost. Chvilku to vydrží. Naše odměněná delikatesa. *Matchamův mistrovský tah*. Napsal p. Philip Beaufoy, Sdružení milovníků divadla, Londýn. Pisatel dostal podle sazby zlaták za sloupec. Bylo jich tři a půl. Tři libry a tři šilinky. Tři libry a třináct a půl šilinku. Se zadržováním klidně četl první sloupec a s přemáhaným povozem –

Iováním načil druhý. Když se pak uprostřed přestal přemáhat, vyprázdnil při čtení klidně útroby a trpělivě četl dál, včerejší zácpa ho nadobro přešla. Snad nebyla tak tuhá, aby zas dostal hemoroidy. Ne, tak akorát. Tak. Och. Při zácpě po jedné tabletce cascara sagrada. Tak to asi v životě chodí. Tisknou kdeco. Okurková sezóna. Četl dál, pokojně usazený nad vlastním puchem, stoupajícím vzhůru. Rozhodně slušné. *Matcham si často vzpomíná na mistrovský tah, jimi si získal smavou čarodějkou, která nyní*. Začíná to a končí mravně. *Ruku v ruce*. Znovu přelétl dočtené, a jak nechával klidně odtékat moč, dobromyslně záviděl p. Beaufoyovi, že to napsal a dostal zapláceno tři libry a třináct a půl šilinku.

Nějakou črtu třeba taky svedu. Napsali L. a M. Bloomovi. Co tak vymyslet příběh na nějaké přísloví, ale které? Mé záznamy na manželce o tom, co si ona při oblékání povídá. Nerad se oblékám spolu s ní. Řízl jsem se při holení. Při zapínání rozparku na sukni si kousala horní ret. Měřil jsem jí čas. 9.15. Jestlipak ti už Robert zaplatil? 9.20. Co měla Greta Conroyová na sobě? 9.23. Co mě to napadlo kupovat tenhle hřeben? 9.24. Po tom zelí jsem celá nadmutá. Prášek na její lakýrce.

Hbitě si jednu po druhé otírá špičku o punčochu na lýtkách. Ráno po dobročinném plese, kde Mayova kapela hrála Ponchielliho tanec hodín. Vysvětlit, jak dopolední hodiny, poledne, podvečer, noční hodiny. Čistila si zuby. Byla to první noc. Hlavu roztančenou. Dílky vějíře jí cvakaly. Je ten Boylan zámožný? Má peníze. Proč? Při tanci jsem si všimla, že má příjemný dech. Nač na to brumlat. Nebo narážet. Byla to včera divná hudba. Zrcadlo bylo zastíněné. Na vlněné blůzce si o plná houpavá nadra otřela kapesní zrcátko. Nakoukla do něho. Rýhy pod očima. Těžko říct.

Večerní hodiny, dívky v šedém gázu. Noční hodiny se pak černaly dýkami a maskami na očích. Poetický nápad: růžová, potom zlatá, potom šedá, potom černá. Jako v životě. Den, potom noc.

Prudce utrlh půl odměněné povídky a vytřel se jí. Potom si vytáhl kalhoty, připjal šle a zapjal knoflíky. Odstrčil rozviklaná chatrná dvířka záchodu a z šera vyšel na vzduch.

Odlehčen a osvěžen na těle si v jasném světle pečlivě prohlédl černé kalhoty, dolní okraje, kolena a podkolení. Kdypak je pohřeb. Musím se podívat do novin.

Vysoko v povětří to zavržalo a temně zacvakalo. Zvonky sv. Jiří. Odzváněly hodinu: hřmotné chmurné železo.

Bimbam!
Bimbam!
Bimbam!
Bimbam!
Bimbam!
Bimbam!

Tři čtvrtě. A ještě: v povětří se ozval svrchní tón a tercie. Chudák Dignam!

Podél valníků na nábřeží sira Johna Rogersona kráčel střízlivě pan Bloom, kolem Windmill Lane, Leaskovy tírny, kolem poštovního a telegrafního úřadu. Taky jsem mohl udat tuhle adresu. A kolem námořnického domova. Dal vale jitřnímu lomozu nábřeží a kráčel po Lime Street. Kbelík odpadků přes rameno, lelkoval poblíž Bradyho domků jirchářský učedník a pokuřoval čvaňháka. Menší děvčátko s čelem zjizveným výrázkou po něm pokukovalo a omrzele drželo potlučenou obruč od sudu. Povím mu, že když kouří, neporoste. Ale jen ať kouří. Nemá na růžích ustláno! Toho čekání před hospodou a odvádění táty domů. Pojď, táto, domů k mámě. Mrtvá doba: moc jich tam asi není. Přešel Townsend Street, minul zachmuřené průčelí Bethelu. El, ovšem: dům: Aleph, Beth. A kolem Nicholsova pohřebního ústavu. V jedenáct. Dost času. Oč, že to O'Neillovi vyšlapal Fňukal Kelleher. Zpívá se zavřenýma očima. Potkal jsem ji v parku zvečera. Za šera. To vám byla nádhera. Fízl. Řekla pak své jméno i adresu s celým bimbam bimbam gloria. Jistě mu to vyšlapal. Jen ho pochovejte lacino v tohmletomtontononc. S celým bimbam, bimbam, bimbam, bimbam.

Na Westland Row se zastavil před výkladem Belfastské a orientální čajové společnosti a přečetl si nápisy na staniolových balíčcích: velejemná směs, nejlepší jakost, rodinný čaj. Dost horko. čaj. Trochu ho musím sehnat od Toma Kernana. Jenže na pohřbu mu o něj říct nemohu. Očima zdvořile sledoval nápisy a přitom smekl, klidně se nadechl pomády a s vládným půvabem si pravou rukou přejel čelo i vlasy. Velmi parné dopoledne. Přimhouřenýma očima vyslídil drobnou smyčku na koženém pásku uvnitř prima klobou. Zrovna tam. Pravou rukou sáhl do dýnka klobouku. Rázem vyhmátl za páskem lístek a přendal si ho do kapsičky u vesty.

To je vedro. Znovu si pravou rukou zvolna přejel: velejemná směs z nejlepších cejlonských odrůd. Dálný východ. Je tam asi krásně: zahrada světa, velikánské líné listy, na nichž se dá plavit, kaktusy, květné louky, hadovité liány, jak se jim říká. Sinhálci se povalují na slunci v *dolce far niente*. Za celý den nehnou prstem. Z dvanácti měsíců jich šest prospí. Na hádky moc horko. Je to podnebím. Letargie. Kvítí zahálky. Žijí hlavně ze vzduchu. Dusík. Skleník v Botanické zahradě. Citlivky. Lekníný. Okvětní lístky tak malátné, že. Ve vzduchu spává nemoc. Chodíš po růžových lístcích. Představ si, že bys měl jíst droby a telecí nožky. Kde byl ten chlap, co jsem ho kdesi viděl na obrázku? Aha, v Mrtvém moři, plaval naznak, četl si knihu a měl rozevřený slunečník. Dělej co dělej, nepotopíš se: tak je prosolené. Protože váha vody, ba ne, váha tělesa ve vodě se rovná váze čeho. Nebo se snad objem rovná váze? Takový nějaký zákon. Na střední škole Vance při vyučování praskavě zalamoval prsty. Školní osnova. Praskavá osnova. Co je to vlastně váha, když se řekne váha? Dvaadvacet stop za vteřinu, za vteřinu. Zákon volného pádu těles: za vteřinu, za vteřinu. Všechna padají na zem. Země. Zemská přitažlivost, to je váha.

Zahnul a loudal se přes ulici. Jak si to vykračovala s těmi klobásami? Takhle nějak. Při chůzi vytáhl z boční kapsy *Svobodáfe*, rozložil ho, svinul podél jako taktovku a při každém furiantském kroku si jím tloukl do nohavice. Tvářil se jakoby nic: jen si tam zaskočit. Za vteřinu, za vteřinu. Za vteřinu znamená každou vteřinu. Z okraje chodníku vrhl pátravý pohled do dveří pošty. Schránka na opožděné listovní zásilky. Tady vhodte. Nikdo. Dovnitř.

Přes mosaznou mřížku podal lístek.

– Došly mi nějaké dopisy? zeptal se. Poštmistrová šťourala v přihrádce a on si zatím prohlížel verbovací plakát, ha němž parádovali vojáci všech

zbraní: špičku taktovky přitiskl k chřípí a číchal potišťený rotační papír. Asi neodpoví. Posledně zašel moc daleko.

Poštmistrová mu přes mřížku podala lístek s dopisem. Poděkoval a zběžně koukl po obálce psané na stroji.

Pan Jindra Kvitko

poste restante, poštovní úřad Westland Row,

Město

Přece odpověděla. Lístek i dopis strčil do boční kapsy a znovu si prohlédl parádující vojáky. Kdepak je pluk starého Tweedyho? Odhozeného do starého železa. Tamhle: beranice a kohoutí chochol. Ne, to je granátník. Špičaté výložky. Tamhle je: královští dublinští střelci. Červenokabátníci. Moc nápadní. Proto asi na ně ženské tak jdou. Uniforma. Snáz se dají naverbovat a zexecírovat. Dopis Maud Gonneové, že by se měli v noci odstranit z O'Connell Street: dělají irskému hlavnímu městu ostudu. Grifhthův list teď spustil stejnou notu: armáda prolezlá pohlavní chorobou: zámořská velmoc nebo zamořená velmoc. Vypadají nedomrle: jako zhypnotizovaní. Přímo hled. Na místě krok. Stolek – lek. Postel – stel. Královští moníci. Za hasiče ani za policajta se nenahastrošíš. Ještě tak za zednáře.

Vyloudal se z pošty a zahrnul vpravo. Řeči: copak ty jsou platné. Ruku vsunul do kapsy, ukazovákem zajel pod cíp obálky a škubavě ji roztrhl. Že by ženské byly nějak náramně opatrné, to se mi nezdá. Prsty vytáhl dopis a obálku v kapse smačkal. Něco je přišpendleno: možná fotka. Vlasy? Ne.

M'Coy. Honem ho strášt. Ještě mě odvede jinam. Nemohu nikoho vystát, když.

- Nazdar, Bloome. Kampak?
- Nazdar, M'Coyi. Ale jen tak.
- Co zdravíčko?
- Ujde. A vy.
- Jen taktak, řekl M'Coy.

Pohledem si měřil černou kravatu a černé šaty a s šetrnou úctou se zeptal:

- Stalo se snad... doufám, že nic zlého. Jak vidím, jste...

– Ale kdepak, řekl pan Bloom. To víte, chudák Dignam. Dnes má pohřeb.

– No ovšem, chudák. Tak je to. V kolik? Fotka to není. Třeba agnusek.

– V je– v jedenáct, odpověděl pan Bloom.

– Zkusím se tam dostat, řekl M'Coy. Říkáte v jedenáct? Až včera večer jsem se to dověděl. A kdo mi to neřekl. Holohan. Znáte Šmatlu?

– Zám. Přes ulici pozoroval pan Bloom otevřenou kolesku, stojící před vchodem do Grosvenoru. Portýr vysadil kufr na kozlík. Strnule stála a čekala, a on, její muž, bratr, byl jí podobný, hledal po kapsách drobné. Módní plášť s vyhrnutým límcem, dnes ji zahřeje jako houně. Ledabylý postoj s rukama v našitých kapsách. Jako ta hrdopyška na pólovém zápase. Každá je povznesená, než se jí dotkneš na pravém místě. Zdání klame. Upjatá, ale ráda se vzdá. Ctihodná paní a Brutus ctihodný je muž. Jen se jí zmocníš, veta po škrobenosti.

– Táhl jsem to s Bobem Doranem, už zas drží kvartál, a s tímhle Bantamem Lyonsem. Byli jsme tamhle u Conwaye.

Doran, Lyons u. Conwaye. Dlaň v rukavičce zdvihla k vlasům. A vtom se do toho připletl Šmatla. Pod párou. Zvrátil hlavu nazad a zpod přivřených víček uviděl, jak jí na prudkém slunci svítí světle jelenicové rukavice a štěpování na hřbetě. Dnes je jasně vidět. Tou vlhkostí vzduchu je asi líp vidět do dálky. Mluv, aby řeč nestála. Dámská dlaň. Z kterépak strany nastoupí?

– *On povídá: Smutně dopadl chudák náš známý Paddy. Jaký Paddy? povídám. Chudáček Paddy Dignam, povídá.*

Odjíždějí na venkov: nejspíš do Broadstonu. Tkaničky se jí pohupují na vysokých hnědých botkách. Ladné chodidlo. Ten se nadělá círátů s drobnými. Ona vidí, že po ní koukám. Vždycky pase po někom jiném, pro každý případ. Ještě jedno želízko v ohni.

– *Proč? povídám. Co se mu stalo? povídám. Pyšná: bohatá: hedvábné punčochy.*

– Ano, řekl pan Bloom. Posunul se stranou k M'Coyově promlouvající hlavě. Ona za chvíli nastoupí.

– *Co se mu stalo? povídá. Je po smrti, povídá. A namouduši, slzy mu vhrkly do očí. Že by Paddy Dignam? povídám. Nevěřil*

jsem svým uším. Ještě v pátek nebo ne, ve čtvrtek jsem s ním byl U archy. *V i jo*, povídá. *Je po něm. Chudák, v pondělí umřel.*

Pozor! Pozor! Hedvábný záblesk syté bílé punčochy. Pozor!

Mezi ně vhoupla nemotorná tramvaj s řinčivým zvoncem.

Přišel o to. čert aby tě, ty rámusivý pršínose! Pocit vyhoštěnosti. Ráj a perisky. Vždycky to dopadne stejně. Jen o chvílku. To děvče v průjezdu na Eustace Street. Bylo to v pondělí, spravovala si podvazek. Kamarádka jí dělala zed'. *Esprit de corps*. Co čumíš?

– Tak, tak, řekl pan Bloom a chmurně povzdechl. Už zas někdo umřel.

– A jeden z nejlepších, řekl M'Coy.

Tramvaj přešla. Odjeli k mostu okružní trati, rukou v důkladné rukavici obmykala ocelové držadlo. Fff, fff, v slunci se jí třepetá krajka na klobouku: fff, f.

– Co paní, má se, doufám, dobře, řekl změněným hlasem M'Coy.

– Ale ano, řekl pan Bloom. Prima, děkuji. Lhostejně rozvinul taktovku z novin a lhostejně si četl:

*Čím je domov bez
Švestkový masové konzervy?
Něco mu chybí.
S ní je příbytkem blaha.*

– Moje stará zrovna sehnala angažmá. Zatím to nedomluvili.

Už zas ten podfuk s kufrem. Nic se nestane. Na mě si s tím nepřijdeš.

– Moje taky, řekl. Pětadvacátého má v belfastském Ulster Hallu zpívat na gala koncertě.

– Vážně? řekl M'Coy. To rád slyším, kamaráde. Kdopak to organizuje?

Paní Marion Bloomová. Ještě nevstala. Královna v svém budoáru jedla chleba s. Nemá žádnou knihu. U stehna má po sedmi rozloženy ukoptěné karty. Bruneta a blondýn. Kočka černé chlupaté klubko. Útržek obálky.

Zdávna
Líbezná
píseň
milostná.

Přichází zdávna milostná...

– Ono je to vlastně turné, řekl zamyšleně pan Bloom. *Líbezná píseň*. Utvořil se komitét. Podíl na výdajích a podíl na zisku.

M'Coy přikývl a potahoval se za strniskový knír.

– Tak, tak. To je dobře. Měl se k odchodu.

– Jsem rád, že se máte k světu. Však se uvidíme.

– Ano, řekl pan Bloom.

– Ještě něco, řekl M'Coy. Mohl byste mě na pohřbu laskavě zapsat do seznamu. Rád bych šel, ale třeba se mi to nebude hodit. U Sandycove někdo utonul, a jestli se najde mrtvola, musím tam s ohledačem zajít. Jestli se neobjevím, zkrátka mě tam připište.

– Zařídím, řekl pan Bloom a už odcházel. Bez starosti.

– Dobrá, zaradoval se M'Coy. Děkuji, kamaráde. Šel bych, kdyby to bylo možné. Adié. Stačí C. P. M'Coy.

– Připíšu, ujistil ho pan Bloom.

Nenalítl jsem mu. To tak ještě. S tím si na mě nepřijde. Mám já to zapotřebí. Na kufry si potrpím. Kůže. Zpevněné rohy, okuté hrany, dvojité zámek. Loni mu na wicklowský regatní koncert půjčil kufr Bob Gowley a do dneška se s ním neshledal.

Jak se tak zvolna ubíral k Brunswick Street, pan Bloom se usmál. Má stará má taky jeden. Pisklavý pihovatý soprán. Nos jak sekáček. Celkem hezký: na sentimentální šlágr. Chybí mu štáva. Ty a já, rozumíš. Jsme na tom stejně. Samé lichotky. Člověka by dožral. Copak neslyší ten rozdíl? Snad je trochu takový. Jde mi to proti srsti. Hned jsem si řekl, že mu ten Belfast dodá. S těmi nešovicemi se to tam, doufám, nezhoršilo. Znovu by se asi očkovat nedala. Tvoje žena a moje žena. Jestlipak mě nešpehuje.

Pan Bloom postál na rohu a pohledem těkal po strakatých reklamách. Cantrellovo a Cochranovo zázvorové pivo (libovonné). Cleryho letní výprodej. Ne, jde rovnou dál. Vida. Dnes Lea: paní Bandman Palmerová. Rád bych ji v ní ještě viděl. Včera hrála *Hamkta*. Přestrojena za muže. Třeba byl žena. Pročpak spáchala Ofelie sebevraždu? Chudák tatínek! Co toho namluvil o Kate Batemanové v té úloze! Celé odpoledne čekal v Londýně před divadlem Adelphi, než se tam dostal. Bylo to rok předtím, než jsem se narodil: v pětadesátém. A Ristoriová ve Vídni. Jakkak se to jen správně jmenuje? Napsal to Mosenthal. Ráchel?

Ne. Ten výjev, co o něm pořád vyprávěl, jak starý slepý Abrahám poznává hlas a prsty mu ohmatává obličej.

– Hlas Nathanův! Hlas synův! Slyším hlas Nathana, který opustil otce a bolestí a žalem umírá v mém náručí, který opustil dům otce svého a opustil Boha otce svého.

Každé slovo je, Leopolde, tak hluboké.

Chudák tatínek! Chudák! Dobře, že jsem nešel dovnitř podívat se „mu na obličej. Ten den! Ach je! Ach je! Fuj. No, třeba mu tak bylo líp.

Pan Bloom zahrnul za roh a šel kolem utahaných drožkářských koní. Marné na to myslet. Je chvíle pytlíku s obrokem. Neměl jsem toho M'Coye potkat.

Došel až k nim a slyšel chroustání zlatistého ovsa, slabé přežvykování zubů. Vprostřed ovsem sladce čpavé koňské moči ho plnými srnčíma očima sledovali, jak šel kolem. Jejich Eldorado. Ubozí trulanti. Dlouhé hlavy v pytlíku s obrokem o ničem nevědí a o nic se nestarají. Nažerou se a nemluví. Žrádla a zaopatření mají až dost. A jsou vykleštěni: mezi stehny jim schlíple klimbá gumový pahýl. Třeba i tak jsou šťastni. Hodná hovádka na pohled. Ržát ovšem dovedou velmi protivně.

Vytáhl dopis z kapsy a vložil si ho do novin, které držel v ruce. Co kdyby jí tady vběhl do cesty. Jistější to bude v postranní ulici.

Minul drožkářskou boudu. Divný život mají ti fiakristi pojíždějící za každého počasí, z místa na místo, v libovolnou dobu a na libovolný příkaz, bez vlastní vůle. *Voglio e non*. Hned bych jim dal nějakou cigaretu. Bodří. Jak jedou kolem, něco si letmo houknou. Zamručel:

La ci darem la mano
La la lala la la.

Zahrnul do Cumberland Street, popošel pár kroků a zůstal stát, chráněn nádražní zdí. Nikdo. Meadova dřevěná ohrada. Poskládané klády. Bouračky a činžáky. Opatrně překročil nebe-peklo-ráj se zapomenutým kamínkem. Ani živáčka. Poblíž ohrady dřepělo samotinké dítě nad kuličkami a šikovným palcem střílelo na čáru. Z teplé římsy se dívala moudrá čiča, mžouravá sfinga. Škoda je vyrušovat. Mohamed si odřízl kus pláště, aby ji neprobudil. Tak je otevřu. Taky jsem hrával kuličky, když

jsem chodil do školy k té staré paní. Měla ráda rezedu. Škola paní Ellisové. A pana? Otevřel dopis vložený do novin.

Kvítko. Je to asi. Žluté kvítko s lisovanými plátky. To se tedy nezlobí? Copak píše?

Milý Jindro, poslední psaní, které jsi mi napsal, jsem dostala a moc Ti za ně děkuju. Mrzí mě, že se Ti mé poslední psaní nelíbilo. Pročpak jsi přiložil známky? Hrozně se na Tebe hněvám. Kdybych Tě tak mohla za to vytrestat. Řekla jsem Ti, že jsi rošťák, protože to zásvětí nemám ráda. Pověz mi, prosím, co to zázvětí vlastně znamená. Nejsi doma šťasten, chudinko rošťáčku? Kdybych Ti tak mohla nějak pomoci. Pověz mi, prosím, co si o mně chudince myslíš. Kolikrát mě napadá, jaké máš krásné jméno. Milý Jindro, kdypak se sejdeme? Ani tušení nemáš, jak často na Tebe myslím: tolik mě dosud žádný mužský nepřitahoval. Je mi až hanba. Napiš mi, prosím, dlouhé psaní a pověz mi toho víc. Jestli nenapíšeš, vytrestám Tě, to si pamatuju. Jestli, rošťáku, nenapíšeš, tak víš, co Ti udělám. Ach, tolik toužím se s Tebou setkat. Jindro milený, neodmítej mou prosbu, nebo mě přejde trpělivost. Potom Ti všechno povím. Sbohem, ty moje roští. Moc mě dnes bolí hlava a *obratem* napiš své roztoužené Martě.

Douška: Rozhodně mi pověz, jakou voňavku užívá Tvá žena. Chci to vědět.

Se vši vážností odšpendlil kvítko, čichl k němu, jak bylo vyčichlé, a zastrčil je do kapsičky u srdce. Květomluva. Tu mají rády, protože ji není slyšet. Nebo ho zas otrávenou kytkou zahubí. Pomalu vykročil, znovu pročetl dopis a občas si nějaké slůvko zamumlal. Hrozně se tulipány na tebe miláčku hněvám mužiček vytrestat když ne prosím chudinko pomněnka tolik toužím fialky milený růže kdypak se brzo chudobka sejdeme ty rošťáku rulík žena Martina voňavka. Po přečtení vyndal dopis z novin a zastrčil si ho zpátky do postranní kapsy.

Rty se mu rozchlíply mdlým veselím. Docela jiná proti tomu prvnímu dopisu. Jestlipak ho psala sama. Naoko se durdí: já, dívka z dobré rodiny, bezvadné pověsti. Co kdybychom se sešli někdy v neděli po růženci. Děkuji: o to nestojím. Obvyklé milenecké mrouskání. A potom uhýbat za roh. Jako když mi vyvádí Molly. Doutník uklidní. Narkotikum. Podruhé

zajdu dál. Rošťáku: vytrestám: bodejť, bojí se slov. Proč nebýt surový. Rozhodně to zkusím. Po troškách.

Ohmatával v kapse dopis, až z něho vytáhl špendlík. Hm, obyčejný špendlík. Odhodil ho na silnici. Někde ze šatů: něco jím měla spíchnuté. Divné. Co jich mívají. Není růže bez trní.

V hlavě mu hučely nízko laděné dublinské hlasy. Ty dvě coury tu noc v Coombe, v dešti zavěšené do sebe.

*Z kalhotek výpad Marii špendlík,
moc strachu vystála,
ať nespádnou,
ať nespádnou*

Co? Ony. Moc mě bolí hlava. Nejspíš má růžičky. Třeba sedí celý den u psacího stroje. Zrakové napětí škodí žaludečním nervům. Jakou voňavku užívá tvá žena? Záhada. Kdo to jakživ slyšel?

Ať nespádnou.

Marta, Marie. Někde jsem ten obraz viděl, už nevím, jestli starý originál nebo kýčářský padělek. Sedí u nich a hovoří. Záhadný. Zrovna tak by poslouchal ty dvě coury z Coombe.

Ať nespádnou.

Pěkná podvečerní nálada. Nač se plahočit. Jen si pohov: pokojný soumrak: všechno pusť z hlavy. Zapomeň. Vyprávěj, kde jsi všude byl, jaké tam mají divné mravy. Ta druhá, co má džbán na hlavě, shání večeri: ovoce, olivy, chladňoučkou vodu ze studny, studivé jako ta díra v ashtownské hradbě. Musím si vzít papírový pohárek, až zas půjdu na klusácké dostihy. Ona poslouchá, oči má velké, tmavé, vlahé. Jen jí povídej: dál a dál: všechno jí vypověz. Potom povzdech: mlčení. Dlouhý, předlouhý odpočinek.

Cestou pod železničním mostem vytáhl obálku, rázně ji roztrhal a cucky rozházal na silnici. Někde ze šatů: něco jím měla spíchnuto. Cucky se v zavhlém vzduchu rozlétly a snášely dolů, až se celé bílé třepotavě snesly k zemi.

Jindra Kvitko. Tak by se dal roztrhat třeba šek na sto liber. Cár papíru. Lord Iveagh si dal jednou v Irské bance vyplatit milión na sedmimístný šek. Co se dá na ležáku vydělat. A přece jeho bratr lord Ardilaun si prý musí převlékat košili čtyřikrát za den. V pokožce se mu líhnou vši a jiný

hmyz. Milión liber, počkat. Pinta za dvě pence, kvart za čtyři pence, galon ležáku za osm pencí, ba ne, galon ležáku za šilink a čtyři pence. Dvacet děleno jednou a čtyřmi: nějakých patnáct. Ano, správně. Patnáct miliónů barelů ležáku.

Cože, barelů? Galonů. Milión barelů, i to je dost.

Nad hlavou mu rachotil vlak do Dublina, jeden vagón za druhým. Sudy mu drnkaly v hlavě: v nich se šplouchal a kvedlal kalný ležák. Vylítly špunty, vyřinula se mohutná kalná povodeň, hrnula se po celé rovině, zalévala blata a líným pivním vírem unášela širokolisté květy pěny.

Zatím už došel k otevřenému zadnímu vchodu Všech svatých. Vkročil do předsíně, smekl, vytáhl z kapsy lístek a znovu si ho zastrčil za kožený pásek. Sakra. Taky jsem mohl z M'Coye vyrazit volný lístek do Mullingarů.

Na dveřích stejné oznámení. Veleďustojný pán John Conmee, T. J., bude kázat o svatém Petru Claverovi a o afrických misiích. Spaste milióny Číňanů. Jakkap to asi těm pohanským Číňánkům vykládají. Unce opia je jim milejší. Nebešťané. Smrdí jim to kacířstvím. Taky za Gladstonovo obrácení konali modlitby, když už skoro nevěděl o sobě. Protestanti jsou zrovna takoví. Obraťme ThDr. Williama J. Walshe na pravou víru. V muzeu leží na boku jejich bůh Buddha. Hoví si dlaň na líci. Hoří voňavé tyčinky. Žádné Ecce homo! Trnová koruna a kříž. Chyťre vymyšleno svatý Patrik trojlístek. Jídelní tyčinky? Conmee: Martin Cunningham ho zná: něco lepšího. Škoda že jsem nešel na něho, aby vzal Molly do sboru, šel jsem na pátera Farleyho, který vypadal hloupý, jenže hloupý nebyl. Oni je k tomu vedou. Ten nepůjde v namodralých brejlích křítit černochoy, až z něho pot poteče. Ty blýskavé brejle by se jim líbily. Rád bych je viděl, jak s odulými pysky sedí v kruhu před ním a celí pryč ho poslouchají. Zátíší. Chlemtají to asi jako mléko.

Chladný pach posvátného kamene ho zval dál. Vystoupil po vyšlapaných schůdkách, strčil do otáčecích dveří a zadem vešel potichu dovnitř.

Něco tam mají: nějaká mariánská družina. Škoda že tak prázdně. Pěkně a nenápadně sejít se tady s nějakým děvčetem. Kdo je tvůj bližní? Při pomalé hudbě celou hodinu k sobě přituleni. Ta žena na půlnoční. V sedmém nebi. V lavicích klečely ženy, na krku karmínovou ohlávku, a klopily hlavu. Hlouchek jich poklekl u oltární mřížky. Podél nich chodil kněz, něco mumlal a tu věc držel v rukou. U každé se zastavil, vytáhl hostii, oťřepal z ní pár kapek (to je ve vodě?) a zručně jí ji vložil do úst.

Schýlila klobouk i hlavu. Další: drobná stařena. Kněz se shýbl a vložil jí to do úst a pořád něco mumlal. Latinsky. Další. Zavři oči a otevři ústa. Cože? Corpus. Tělo. Mrtvé tělo. Ta latina je dobře vymyšlena. Předem je obloudf. Hospic pro umírající. Zdá se, že to nežvýkají, jenom polykají. Báječný nápad: jíst mrtvolu po kouscích, to je něco pro lidožrouty.

Ustoupil stranou a pozoroval jejich slepé masky, jak jedna po druhé kráčí hlavní lodí a hledá své místo. Pokročil k lavici, usedl do kouta a hrál si s kloboukem a novinami. Co to musíme nosit za hrnce. Klobouk by měl padnout přesně na hlavu. Tu a tam kolem něho stále ještě skláněly hlavu v karmínové ohlávce a čekaly, až se jim to v žaludku rozpustí. Něco jako macesy: jakési pečivo: nekvašený chléb. Vida je. O co, že jsou z toho celí šťastní. Lízátko. A jak. Taky se tomu říká chléb andělský. Tkví v tom velká myšlenka, trochu ti připadá, že máš v sobě království boží. Prvokomunikanti. Za krejcar sučuku. Jsou pak jedna rodina, docela jako divadlo, ve všem úplná shoda. Bodejt. To si myslím. Není tak smutno. V naší družině. Odcházejí celí rozjaření. Pojistná záklopka. Hlavní je, jestli tomu doopravdy věříš. Léčení v Lourdech, vodstvo zapomenutí, zjevení v Knocku, krvácející sochy. Tamhle vedle zpovědnice usnul nějaký stařík. Proto to chrápání. Slepá víra. Spočín v náručí božího království. To ti ukonejší bol. Procitneš až za rok.

Díval se, jak kněz zastrkuje ciborium až dozadu, pokleká před ním, až je mu pod tou krajkovinou, co má na sobě, vidět velkou šedou podrážku. Co kdyby mu tak povolil špendlík na. Nevěděl by, co počít. Holý zadek. Na zádech má písmena I. N. R. I. Ba ne: I. H. S. Jednou jsem se na to zeptal Molly a ona mi to řekla. Já hříchy spáchal, ba ne: já hříchy snímám, tak je to. A to druhé: Ježíš naše radost jediná.

Kdybychom se sešli někdy v neděli po růženci. Neodmítej mou prosbu. V závoji a v ruce černou kabelku. Šero a za ní světlo. Třeba je tady s tou mašlí na krku a potají tropí to druhé. Ta jejich povaha. Ten chlap, co před soudem zradil Nezdolné, chodil sem, jmenoval se

Carey, chodil sem každé ráno k přijímání. Do tohohle kostela. Peter Carey. Ba ne, to jak myslím na Petra Clavera. Denis Carey. Představte si. Doma žena a šest dětí. A on pořád chystá vraždu. Tihle pámbíčkáři, to jméno je na ně jak ulité, bývají pořouchlí. Ani v obchodě nejednají poctivě. Ba ne, ona tady není: květinka: kdepak. Roztrhal jsem ostatně tu obálku? Ano: pod mostem.

Kněz vytíral kalich: rázně vyzunkl usazeninu. Víno. Vypadá to vznešeněji, než kdyby pil, nač jsou oni zvyklí, třeba Guinnessův ležák

nebo nějaký abstinentní nápoj, Wheatleyho dublinskou chmelovinu nebo Cantrellovo a Cochranovo zázvorové pivo (libovonné). Jim z něho ani kapku: víno na koukání: dostanou jen to druhé. Moc z toho nemají. Zbožná lest, ale mají recht: kdejaký ochlasta, jeden horší než druhý, by se za nimi trousil a loudil na nich hlt. Divné celé to ovzduší. Recht. Docela recht.

Pan Bloom se ohlédl na kůr. Hrát se nebude. Škoda. Kdopak tady hrává na varhany? Starý Glynn uměl ten nástroj rozezpívat, *vibrato*: v Gardiner Street prý dostával padesát liber ročně. Hlas zněl Molly ten den krásně, Rossiniho *Stabat Mater*. Napřed měl kázání páter Bernard Vaughan. Kristus, nebo Pilát? Kristus, ale celý večer nás tím nezdržuj. Chceme hudbu. Šoupání nohou přestalo. Jehlu upadnout by bylo slyšet. Poradil jsem jí, ať nasadí hlas tamhle do rohu. Slyšel jsem, jak se rozlehl, plně, a lidi hned zdvihli hlavu:

Quis est homo!

Ta stará posvátná hudba bývá nádherná. Mercadante: Sedmero posledních slov. Mozartova dvanáctá mše: to její *Gloria*. Starým papežům záleželo na hudbě, na umění a sochách a všemožných obrazech. Třeba takový Palestrina. To se jim žilo. Prozpěvovat žalmy je zdravé, odbudou si hodinky, potom vaří likéry. Benediktinku. Zelenou chartreusku. Zato s těmi kleštenci v chóru to drobet přehnali. Co je to vlastně za hlas? Zní jim asi divně po jejich vlastním silném basu. Labužníci. Potom už asi nic necítí. Uklidní se. Nic je netrápí. Ztloustnou, toť se ví. Jsou z nich žrouť, vyčouhlí, nohatí. Kdožpak ví. Kleštětec. Taky východisko.

Viděl, jak se kněz poklonil, políbil oltář, otočil se a požehnal všechen lid. Všichni se pokřičovali a vstali. Pan Bloom se rozhlédl, vstal a shora se díval přes povstalé kloboučky. Při evangeliu se stojí, toť se ví. Všichni zas poklekli a on klidně usedl na lavici. Kněz sestoupil od oltáře, tu věc držel před sebou a latinsky si s ministrantem odpovídali. Potom kněz poklekl a četl z lístku:

– Bože, útočiště naše a sílo...

Pan Bloom natahoval krk, aby pochytil slova. Anglicky. Tu kost jim hodí. Trochu si vzpomínám. Kdy jsi byl naposled na mši? Slavnou a neposkvrněnou Pannu. Jejího snoubence Josefa. Petra a Pavla. Zajímavější by bylo vědět, oč jde.

Organizace je to jistě skvělá, běží jak hodiny. Zpověď. Kdekomu je třeba. Všechno vám tedy povím. Pokání. Uložte mi, prosím, trest. Mají v tom velkou zbraň. Větší než lékař nebo advokát. Žena celá žhavá do. A já jsem ššššš. A to jste čačačača? A proč jste? Ona pokukuje po svém snubním prstenu a hledá výmluvu. Dionýsova chodba stěny mají uši. Manžel se s úžasem dozví. Boží žertík. Ona pak vyjde ze zpovědnice. Lítosti tak za kventlík. Půvabný stud. U oltáře se pomodlí. Zdrávas Maria a Svatá Maria. Květiny, kadidlo, tekoucí svíce. Skrývá ruměnc. Armáda spásy křiklavá imitace. K shromáždění promluví napravená nevěstka. Jak jsem našla Hospodina. Jsou to fištróni, tam v Římě: jde jim to jak na drátkách. Co nahrabou peněz. A těch odkazů: nynějšímu panu faráři k naprosto volnému použití. Při otevřených dveřích nechť veřejně slouží mše za spásu mé duše. Mužské a ženské kláštery. Ten kněz z Fermanagh, co vypovídal v dědickém sporu. Ničím se nedal zastrašit. Na všechno měl hotovou odpověď. Za svobodu a vyvýšení svaté matky církve. Církevní učitelé: zmapovali církví celou teologii. Kněz se modlil:

– Svatý Michaeli, archanděle, chraň nás v boji. Proti zlosti a úkladům ďáblovým budiž nám záštitou (přikážíž jemu Bůh, pokorně prosíme): ty pak, kníže vojska nebeského, Satana a jiné duchy zlé, kteří ke zkáze duší světem obcházejí, božskou mocí do pekla svrhni.

Kněz s ministrantem vstali a odešli. Po všem. Ženy tam ještě zůstaly: děkovná pobožnost.

Už abych se hnul. Bratr Cinkač. Ještě přijde vybírat. Zaplať velikonoční příspěvek.

Vstal. Safra. To jsem měl pořád tyhle dva knoflíky u vesty rozepjatý? Ženy to baví. Zlobí se, když jí to hned. Proč jsi mi to už dřív neřekl. Ona to člověku vůbec neřekne. Zato vy. Promiňte, slečno, tuhle máte (fff!) takové smítko (fff!). Nebo zas vzadu sukně, povolený rozparek. Svit luny. Samy jsou raději, když je člověk neupravený. Ještě štěstí, že to nebylo kousek jižněji. Jak procházel chrámovou lodí, nenápadně se zapjal a hlavním vchodem vyšel na denní světlo. Nevidomě postál u kropenky ze studeného černého mramoru a zatím jedna věřící před ním a druhá za ním kradmo smočila ruku v silně opadlé svěcené vodě. Tramvaje: valník z Prescottovy barvírny: vdova ve smutku. Jen proto jsem si jí všiml, že mám sám na sobě smuteční oblek. Nasadil si klobouk. Kolikpak máme? A čtvrt.

Času dost. Dám si tedy udělat tu vodičku. Ale kde? Aha, jako posledně. U Sweného na Lincoln pláči. Lékárnici se málokdy stěhují: Zelené a zlaté vývěsní džbánky se jim těžko přenášejí. Drogerie Hamiltona Longa, založená v roce potopy. Poblíž je hugenotský hřbitov. Někdy si tam zajdu.

Po Westland Row se ubíral směrem na jih. Jenže předpis je v druhých kalhotách. Ach, zapomněl jsem v nich taky klíček od domu. Je to otrava, ten funus. Jenže on za to, chudák, nemůže. Kdypak jsem si ji dal posledně udělat? Počkat. Teď si vzpomínám, měnil jsem sovereign. Bylo to asi prvního nebo druhého. Však on si to v knize předpisů najde.

Drogista obracel list za listem. Čpí něčím písečným a vysušeným. Lebka scvrklá. A stará. Hledání kamene mudrců. Alchymisti. Drogy vybičují, ale urychlují stárnutí. Po nich otupělost. Proč? Reakce. Celý život jediná noc. Mění se tím celá povaha. Po celý den žít mezi bylinami, mastmi, dezinfekčními prostředky. Ty jeho alabastrové kelímky. Moždíř s tloukem. Aq. Dist. Fol. Laur. Te Virid. Už ta vůně člověka vykurčuje jako zvonek u zubaře. Mastičkář. Sám by si měl něco předepsat. Elektuar nebo emulzi. Kdo první utrl bylinu a léčil se jí, byl dost kurážný. Opatrnosti nezbyvá. Je tady krámů, že by stačily člověka narkotizovat. Zkouška: modrý litmusový papír zbarvuje načerveno. Chloroform. Nadměrná dávka opia. Uspávací. Nápoje lásky. Paragorický makový sirup se nehodí na kašel. Ucpává póry a zhušťuje hlen. Jediný lék jsou jedy. Mimo nadání člověka vyléčí. Příroda si umí poradit.

– Asi před čtrnácti dny, prosím?

– Ano, řekl pan Bloom.

Cekal u pultu a vdechoval čpavý pach léků, prašný suchý puch hubek a luf. Co času zabere povídání o tom, co člověka bolí a trápí.

– Olej ze sladkých mandlí a benzoidová tinktura, řekl pan Bloom, k tomu roztok z pomerančových květů...

Pleť má z toho namouduši běloučkou jako z vosku.

– A ještě bílý vosk, řekl.

Víc tím vynikne černě jejích očí. Jak jsem si nasazoval knoflíčky u manžet, koukala po mně, přikrývkou až na očích, Španělka, sama se očichávala. Nejlepší bývají domácí předpisy: na zuby jahody: kopřivy s dešťovou vodou: prý taky ovesná kaše máčená v podmáslí. Pleťová výživa. Jeden královnin syn, nebyl to albánský vévoda?, měl jenom

jednu kůži. Ano, Leopold. Máme celkem tři. Kazí je bradavice, otláčeniny a pihy. Ale chtěl jsi ještě voňavku. Jakou voňavku užívá tvá. *Peau d'Espagne*. Pomerančový květ. Čisté jádrové mýdlo. Voda osvěžuje. Pěkně tady ta mýdla voní. Času dost. Tamhle za rohem se vykoupat. Hammam. Turecké lázně. Masáž. V pupku se usazuje špína. Od hezké dívky by to bylo hezčí. Taky se mi zdá, že sám. Ano, sám. Odbudu si to v lázni. Divná choutka, že sám. Voda k vodě. Příjemné s užitečným. Škoda, na masáž nebude kdy. Celý den pak budu svěží. Funus dost skličuje.

– Tak, prosím, řekl drogistka. Dělá to dva a devět. Lahvičky jste si přinesl?

– Ne, řekl pan Bloom. Tak mi to prosím namíchejte. Stavím se později a taky si vezmu jedno tohle mýdlo. Zač jsou?

– Po čtyřech, prosím.

Pan Bloom zvedl jeden bochánek k chřípí. Sladký citrónový vosk.

– Tohle si vezmu, řekl. To bude tři a jeden.

– Ano prosím, řekl drogistka. Až se sem vrátíte, můžete to prosím zaplatit najednou.

– Dobrá, řekl pan Bloom.

Odcoural z krámu, pod paží novinový obušek, v levé dlani mýdlo zabalené do chladivého obalu.

Do podpaždí mu zahlaholil a sáhl Bantam Lyons:

– Nazdar, Bloome, copak to máme za noviny. Dnešní? Ukaž. U všech všudy, už zas si oholil kníry! Dlouhý studený horní pysk.

To aby vypadal mladší. Ten ale vypadá pitomě. A je mladší než já.

Žlutými prsty se začernalými nehty rozvinul Bantam Lyons obušek. Taky by se měl umýt. Spláchnout špínu. Dobré jitro, už ses namydlił Pearsovým mýdlem? Na ramenou má lupy. Měl by si namazat vlasy.

– Rád bych se podíval, co je s tím francouzským koníkem, co dnes poběží, řekl Bantam Lyons. Tak sakra, kde to je.

Šustil složenými listy a po vysokém límci rejdl bradou. Svědí ho po holení. Tuhý límec, přijde o vlasy. Noviny mu nechám a tak se ho zbavím.

– Jen si je nech, řekl pan Bloom.

– Ascot. Zlatý pohár. Počkat, brumlal Bantam Lyons. Minoutku. Maximum. Druhý.

– Stejně bych je zahodil.

Bantam Lyons rázem zvedl hlavu a zašilhal.

– Cože, ozval se zostra.
– Nech si je, říkám, odpověděl pan Bloom. Zrovna bych je byl zahodil.

Bantam Lyons chvíli rozvažoval a přitom šilhal: potom nacpal rozevřené listy panu Bloomovi zpátky do náruče.

– Já to risknu, řekl. Děkuju, tumáš.

A už pelášil ke Conway's corner. Šťastnou cestu, ušáku.

Pan Bloom si s úsměvem noviny zas pěkně poskládal do čtverce a uložil do nich mýdlo. Ten chlap ale vypadá přihlouple. Tyhle sázky. Úplný mor. Poslíčkové kradou, aby vsadili šestipeník. Vsaď si a vyhraješ velikánského kypřého krocana. Za tři penny štědrovečerní hody. Kvůli sázení spáchal Jack Fleming zpronevěru a upláchl do Ameriky. Má hotel. Takoví se nevracejí. Egyptské hrnce.

S chutí kráčel k lázeňské mešitě. Aspoň připomíná mešitu, pálené cihly, minarety. Vida, dnes jsou v koleji závody. Na kolejní bráně si prohlédl podkovovité oznámení: cyklista zkroucený jak preclík. Mizerný plakát. Měli ho udělat okrouhlý jako kolo. Špice: hry, hry, hry. Píst velkými písmeny: kolej. Aby si toho každý všiml.

Tamhle u vrátnice stojí Hornblower. Neškodí být s ním zadobře: třeba mě někdy pustí dovnitř. Uctívá poklona, pane Hornblowere. Poklona, pane.

Opravdu nádherné počasí. Takový by měl být život napořád. Kriketové počasí. Rozesazení kolem dokola pod plachtovými slunečníky. Podání za podáním. Aut. Tady to neumějí hrát. Šest branek nula. A přece prudkým úderem proti obráncům rozbil kapitán Buller okno v Kildarestreetském klubu. Jarmak v Donnybrook, to je něco pro ně. Praskaly lebky, když se do toho vložil M'Carthy. Horká vlna. Nepotrvá. Proud žití plyne stále dál, co v proudu žití zahlédnem, to je nám nejdražší.

Užij koupele: čistá vana s vodou, chladný smalt, lahodně vlažný proud. Toto je tělo mé.

Už předem viděl své bledé tělo, ponořené po celé délce, nahé, v klíně tepla, jak se maže voňavým rozpouštivým mýdlem a zas obmývá. Viděl citrónově žlutý trup i končetiny, jak se přes ně přelévají a čeří vlnky a zlehka ho poponášejí: pupek, masité poupě masa: a viděl, jak mu na vodě plynou tmavé, husté kadeře ohanbí, jak plynou chlupy proudu kolem zplihlého otce tisíců, jak plyne ochablý květ.

Do rozvrzaného kočáru první vsunul hlavu v cylindru Martin Cunningham, vpeřil se dovnitř a usedl. Za ním vstoupil pan Power, a jak byl dlouhý, opatrně se shýbl.

– Jen dál, Šimone.

– Po vás, řekl pan Bloom.

Pan Dedalus si honem nasadil klobouk, vkročil do kočáru a řekl:

– Tak ano, tak ano.

– Jsme tady všichni? zeptal se Martin Cunningham. Jen pojděte, Bloome.

Pan Bloom vstoupil a usedl na prázdné místo. Přitáhl dvířka, pevně je přibouchl, až držela. Jednu ruku provlékl držadlem a z otevřeného kočárového okna vážně vyhlížel na stažené rolety v aleji. Jedna se odsunula: vykoukla nějaká stařena. Nos přimáčkla na okenní tabulku. Děkuje osudu, že ji to minulo. Zvláštní, jak se zajímají o mrtvolu. Jsou rády, když odcházíme, však něco vystojí, když přicházíme. To je tak něco pro ně. Šuškyšušky v koutku. Šukají v pantoflích, aby snad neprocitl. Potom ji chystají do hrobu. Strojí. Molly s paní Flemingovou stelou lůžko. Přitáhni ji víc k sobě. Náš rubáš, člověk neví, kdo na něho bude po smrti sahat. Namydlit a napomádat. Nehty a vlasy se myslím stříhají. Kousek se schová do obálky. Stejně ještě porostou. Špinavá práce.

Všichni čekali. Nikdo nic neříkal. Nejspíš se nakládají věnce. Sedím na něčem tvrdém. Aha, v zadní kapse mám to mýdlo. Raděj je přendám. Počkám, až se to hodí.

Všichni čekali. Najednou bylo slyšet otáčení kol vpředu, potom blíž, potom dupot kopyt. Trhnutí. Kočár se vrzavě a rozviklaně rozjel. Za nimi se ozval další dusot a vrzot kol. Rolety v aleji táhly kolem, taky dům č. 9 zejíící dokořán, s klepátkem zavinutým do flóru. Krokem.

Pořád čekali a otrkávali si kolena, až se nakonec stočili a jeli podél tramvaje. Tritonville Road. Kola hrčela po dláždění a tabulky v zasklených dvířkách řinčely jako divé.

– Kudypak nás to veze? zeptal se do obou oken pan Power.

– Irishtown, řekl Martin Cunningham. Ringsend. Brunswick Street.

Pan Dedalus přitakal, jak hleděl ven.

– Pěkný starý zvyk, řekl. To jsem rád, že nevymizel.

Chvíli každý svým oknem pozorovali, jak kolemjdoucí smekají čepice a klobouky. Úcta. Za Watery Lane odbočil kočár z kolejí na hladší silnici. Panu Bloomovi neušel křepký mladík v černém obleku a s širákem na hlavě.

- Tamhle jde, Dedale, váš známý, řekl.
- Kdopak?
- Váš syn a dědic.

– A kde? nahnul se k protějším dvířkám pan Dedalus.

Kočár jel kolem odkrytých kanálů a vykopaných hromádek před čínžáky, překymácel se za roh, zahrnul zpátky na tramvajové koleje a na jektavých kolech ujížděl dál. Pan Dedalus se opřel dozadu a řekl:

- Byl s ním ten hulvát Mulligan? Ten jeho *fidus Achates*?
- To ne, řekl pan Bloom. Šel sám.

– Ten bude u tety Sally, řekl pan Dedalus, u té Gouldingovské pakáže, u toho účetnického ochmelky a toho tatínkova hovínka, Kristýnky, moudré dcerky, která zná svého otce.

Pan Bloom se nevesele usmál na Ringsend Road. Bratří Wallaceové, továrna na láhve. Dodderský most.

Richie Goulding se svou aktovkou. Firmě říká Goulding, Collis a Ward. Humor mu trochu zkysl. Býval kdysi pěkné kvítko. V neděli ráno tančil na Stamer Street valčík s Ignatiem Gallaherem, na hlavě přišpendleny dva klobouky své domácí. Celé noci proflámoval. Teď se mu to mstí, bolí ho z toho záda. Žena mu je nahřívá žehličkou. On si myslí, že to rozežene pilulkami. A zatím jsou to chlebové kuličky. Asi šestsetprocentní výdělek.

– Zapadl do peleše lotrovské, zavrčel pan Dedalus. Ten Mulligan je ve všem všudy sprostý, nenapravitelný halama. Jeho pověst smrdí po celém Dublině. Ale s pomocí Pánaboha a jeho nejsvětější matky nedám si to vzít a jednou napíšu jeho matce nebo tetě nebo kdo to vlastně je, že bude koukat jak tele na nová vrata. Však já mu zvochlju zadek.

Překřikoval rachot kol.

– To tak, aby mi kazil syna její panchartský synovec. Syn nějakého poskoka, co prodával svíčky v krámě u mého bratrance Petra Pavla M'Swineyho. To zas ne.

Zmlkl. Pan Bloom zatékal od jeho zlostných vousů k vlídné tváři pana Powera a k fraku i vážně pokyvující bradě Martina Cunninghama. Paličatý křikloun. Nedá na syna dopustit. Dobře dělá. Má se čeho držet. Kdyby tak byl Rudy zůstal naživu. Vidím ho, jak dospívá. Slyším u nás jeho hlas. V etonském úboru se prochází s Molly. Můj syn. Vidím se v jeho očích. Byl by to divný pocit. Ze mě vzešlý. Čirá náhoda. Bylo to asi to dopoledne v Raymond Terrace, stála u okna a dívala se, jak jsou dva psi přímo u ochranné zídky v nejlepším. Seržant se na ni zdola zazubil. Měla na sobě

tu krémovou sukni s rozparkem, který nikdy nesešila. Pojď si, Poldy, zašoupat. Bože, já bych k smrti ráda. Tak začíná život.

Otěhotněla. Koncert v Greystones musela odřeknout. Nosila mého syna. Byl bych mu v životě pomáhal. Ano, pomáhal. Aby se postavil na vlastní nohy. A taky německy se naučil.

– Moc jsme se opozdili? zeptal se pan Power.

– O deset minut, pohlédl na hodinky Martin Cunningham. Molly. Milly. Stejná, jenže zředená. To její rabijácké klení. Sakulente! Krupice česnek! Ale moc milá. Co nevidět z ní bude žena. Mullingar. Přemilý papínek. Studentík. Ano, ano: taky žena. Život. Život.

Kočár se houpal dopředu, dozadu, až v něm čtvero trupů poskakovalo.

– Taky nám mohl dát Fňukal lepší spřežení, řekl pan Power.

– To mohl, řekl pan Dedalus, kdyby ho netrápilo to šilhání. Rozumíte mi.

Přimhouřil levé oko. Martin Cunningham si zpod stehna smetal nějaké drobtý.

– Propánakrále, řekl, co to má být? Snad ne drobtý?

– Někdo tady, zdá se, nedávno pořádal piknik, řekl pan Power. Všichni nadzdvihli stehna a nelibě si změřili plesnivá kožená sedadla bez knoflíků. Pan Dedalus pokrčil nos, zamračil se a řekl:

– Třeba se mýlím. Co ty myslíš, Martine?

– Taky mi to bylo nápadné, řekl Martin Cunningham.

Pan Bloom znovu dosedl na stehno. Ještě že jsem se vykoupal. Nohy mám docela čisté, to cítím. Škoda, že mu paní Flemingová líp nezastupovala punčochy.

Pan Dedalus odevzdaně vzdychl.

– Koneckonců je to zcela přirozené.

– Jestlipak se dostavil Tom Kernan? zeptal se Martin Cunningham a mírně si zakroutil špičku kníru.

– Ano, odpověděl pan Bloom. Je vzadu s Nedem Lambertem a s Hynesem.

– A kde je Fňukal Kelleher? zeptal se pan Power.

– Na hřbitově, řekl Martin Cunningham.

– Ráno jsem potkal M'Coye, řekl pan Bloom. Prý se vynasnaží přijít.

Kočár zůstal stát.

– Copak se stalo?

– Nejde to dál.

– A kde jsme?

Pan Bloom vystrčil hlavu z okna.

– Hlavní průplav, řekl.

Plynárna. Léčí prý černý kašel. Milly ho našťěstí nedostala. Chudinky děti! Svíjejí se v křečích, až celé zmodrají. Příšerné. Proti jiným celkem moc nestonala. Jenom spalničky. Odvar z lněného semínka. Spála, chřipková epidemie. Reklama pro smrt. Nepropaste vhodnou příležitost. Tamhle psí útulek. Chudák starý Athos! Buď na Athose hodný, Leopolde, to je mé poslední přání. Buď vůle tvá. Až do hrobu jsme jich poslušní. Načmáral to v posledním tažení. Vzal si to k srdci, utrápil se. Klidné psisko. Taková mívají staří lidé.

Na klobouk mu cákla kapka. Couvl hlavou a naráz pokropila přeprška šedé kostky tečkami. Každá zvlášť. Divné. Jako přes cedník. Však jsem si to myslel. Vrzaly mi boty, už si vzpomínám.

– Počasí se mění, řekl klidně.

– Škoda že nezůstalo hezky, řekl Martin Cunningham.

– Na venkově potřebují déšť, řekl pan Power. Už zas svítí.

Pan Dedalus zamžoural přes brejle po zastřeném slunci a mlčky zlořečil obloze.

– Je nespolehlivá jako dětská prdelka, řekl.

– Už jsme se rozjeli.

Strnulá kočárová kola se roztočila a trupy se zakolébaly. Martin Cunningham si rázněji zakroutil špičku knírů.

– Tom Kernan byl včera večer ohromný, řekl. A Paddy Leonard ho parodoval přímo před ním.

– Jen si dej, Martine, od něho vyprávět, horlil pan Power. Jen počkej, Šimone, ať ti poví, jak Ben Dollard zpíval *Ostříhance*.

– *Ohromně, holedbal se Martin Cunningham. Jak on tu prostou písničku, Martine, zazpíval, to bylo podání tak řízné, že jsem to jakživ neslyšel.*

– Řízné, zasmál se pan Power. Na to on si potrpí. A taky na dodatečné aranžmá.

– Jestlipak jste četli řeč Dana Dawsona? zeptal se Martin Cunningham.

– Já ještě ne, řekl pan Dedalus. Kde je?

– V dnešních novinách.

Pan Bloom vyndal noviny z náprsní kapsy. Musím jí tu knihu vyměnit.

– Ne, ne, pospíšil si pan Dedalus. Až potom, prosím.

Pan Bloom zatékal ke kraji novin a prohlédl smuteční oznámení. Callan, Coleman, Dignam, Fawcett, Lowry, Naumann, Peake, kterýpak Peake to asi je? ten od firmy Crosbie a Alleyne? to ne, Sexton, Urbright. Na odřeném chatrném papíře tiskařská čern bledne rychle. Poděkování Květince. Navždy odešel. V nevýslovném žalu jeho. Ve stáří 88 let po dlouhé a bolestné chorobě. Zádušní mše měsíc po smrti. Quinlan. Sladký Ježíši, slituj se nad jeho duší.

*Měsíc je to, co nám drahý Jindra
skonat, z očí hořké slzy kanou.
Rodina se nad ním stále rmoutí,
v nebi se s ním těší na shledanou.*

Jestlipak jsem tu obálku roztrhal? Ano. Kampak jsem dal její dopis, když jsem si ho v lázních přečetl? Chmátl si na kapsu u vesty. Je tam. Drahý Jindra skonat. Než mě přejde trpělivost.

Obecná škola. Meadova ohrada s dřívím. Stanoviště drožkářů. Jenom dva jsou tam. Podřimují. Nalítí jak slívy. Natvrdlé palice. Další vozí zákazníka. Je to hodina, co jsem šel kolem nich. Drožkáři přede mnou smekli.

Přímo u páně Bloomova okna se proti tramvajovému sloupu kolmo vztyčila výhybkářova záda. Nedalo by se vynalézt něco automatického, aby kolo samo o moc šikovnější? Ten chlap by pak přišel o zaměstnání. Jenže by se tím novým vynálezem zaměstnal jiný.

Starodávná koncertní dvorana. Nic na pořadu. Nějaký člověk v světle hnědých šatech, se smuteční páskou na rukávu. Moc netruchlí. Čtvrtsmutek. Asi se do rodiny přiznal.

Minuli ponurou, chmurnou kazatelnu kostela sv. Marka, za železničním podjezdem projeli kolem Královčina divadla: mlčky. Plakáty. Eugene Stratton. Paní Bandmann Palmerová. Jestlipak se večer dostanu na *Leu*. Tak jsem si říkal. Nebo na *Killarneyskou lilii*. Operní společnost Elstera Grimese. Senzační nový program. Mokré lesklé programy na příští týden. *Švanda na Bristolu*. Martin Cunningham mi sehnal volňáška do Gaiety. Nějakou holbu mě to bude stát. Prašň jak uhoď.

Odpoledne má přijít. Kvůli jejím písním.

Plasto. Nad kašnou pamětní bysta sira Philipa Cramptona. Copak byl zač?

– Má úcta? řekl Martin Cunningham a na pozdrav zasalutoval.

– On nás nevidí, řekl pan Power. Ale ano, vidí. Má úcta.

– A kdo? zeptal se pan Dedalus.

– Bivoj Boylan, řekl pan Power. Tamhle si větrá faldy. Zrovna jsem na něho myslel.

Pan Dedalus se přes ně natáhl a pozdravil. Místo odpovědi mu ode dveří červené banky bleskl bílým kotoučem slamáku: a byl pryč.

Pan Bloom si prohlédl nehty na levé ruce, potom na pravé. Ano, nehty. Je v něm něco víc, než oni ona vidí. Kouzla. Největší mizera z celého Dublinu. Z toho je živ. Ony to někdy vycítí, co je kdo zač. Pudově. Ale takový lump. Nehty. Dívám se na ně: pěkně ořezané. A potom: samotinká přemýšlí. Tělo jí trochu zvláční. Je to znát, znám to z dřívějšíka. Čímpak to je, snad se kůže dost rychle nesmrskne, když tělo změkne. Ale tvar zůstane. Tvar pořád zůstane. Záda. Boky. Buclaté. Ten večer, jak se strojila na ples. Košile jí uvízla mezi zadními líčky.

Spokojeně sepal ruce mezi koleny a bezvýrazným pohledem zatékal po jejich tvářích. Pan Power se zeptal:

– A jak to, Bloome, vypadá s tím koncertním turné?

– Moc dobře, řekl pan Bloom. Zní to slibně. Znamenitý nápad, toť se ví...

– A co vy, pojedete taky?

– To ne, řekl pan Bloom. Musím totiž za nějakou soukromou záležitostí do clareského hrabství. Mají se objet přední města. Co se prodělá v jednom, v druhém se zas vydělá.

– Správně, řekl Martin Cunningham. Mary Andersonová je zrovna na turné.

– A účinkující máte dobré?

– Impresária jí dělá Louis Werner, řekl pan Bloom. Ano, bude to samá elita. J. C. Doyle, a jak doufám, John MacCormack a. Vůbec ti nejlepší.

– A milostivá, usmál se pan Power. To nejlepší nakonec.

Pan Bloom rozevřel ruce, máchl jimi, jako by se zdvořile bránil, a zas je sevřel. Smith O'Brien. Někdo tam položil kytku. Nějaká žena. Nejspíš výročí smrti. Ať žije dlouhá léta.

Při objíždění pomníku od Farrella jim kočár neslyšně srazil ničím nezapřená kolena.

Nicky: z chodníku jim cpal své zboží nějaký ošuntělý stařík a otvíral ústa: nicky.

– čtyři tkaničky za penny.

Pročpak ho vyškrtli z rejstříku. Míval kancelář v Hume Street. Stejná firma jako Mollyn jmenovec. Tweedy, waterfordský královský návladní. Má z těch dob ještě cylindr. Pozůstatek dávného důstojenství. Taky ve smutku. Hrozně sešel, ubožák! Hotový ošlapek. Mele z posledního O'Callaghan.

A milostivá. Za deset minut půl dvanácté. Vstala. Přišla uklízet paní Flemingová. Při česání si brouká: *voglio e non vorrei*. Ba ne: *vorrei e non*. Prohlíží si konečky vlasů, jestli se netřepí. *Mi tréma un poco il*. Krásně jí zní hlas na *tre*: lkavý tón. Drozdík mnohohlásek. Drozd. Slovo drozd je pro to pravý výraz.

Přelétl pohledem zachovalého pana Powera. Prokvetlý na spáncích. Milostivá: usmál se. Já jsem mu úsměv oplatil. Úsměvem se vyjádří všelicos. Třeba pouhá zdvořilost. Hodný člověk. Jestlipak je něco na tom, že si nějakou vydržuje. Nepříjemná věc pro ženu, že prý, kdopak mi to jen říkal, spolu neobcují. Brzo ho to omrzí, to si člověk může myslit. Ano, Crofton ho jednou večer potkal, jak jí nese libru masa na řízek. Co bývala za? Kelnerka v Jury. Nebo snad v Moře.

Projeli pod širokohávnou sochou Osvoboditele.

Martin Cunningham rýpl pana Powera.

– Z kmene Ruben, řekl.

Z černobradého čahouna, o holi pajdajícího kolem Elverovy nárožní hospody U slona, zahlédli na hřbetě rozevřenou křivou ruku.

– V celé své dávné spanilosti, řekl pan Power.

Pan Dedalus pohlédl za pajdavcem a líbezně pronesl:

– Čert aby ti hrb zlámal!

Pan Power se válel smíchy, a jak kočár míjel Grayův pomník, zakryl si před oknem obličej.

– Všichni jsme za ním byli, řekl neomaleně Martin Cunningham. Střetl se s Bloomovým pohledem. Pohládl si bradu a dodal:

– Skoro všichni.

Najednou se pan Bloom před svými společníky rozpovídal.

– Znáte tu povedenou anekdotu, co koluje o Rubenovi J. a jeho synovi?

– O tom lodníkovi? řekl pan Power.

– Jo. To se povedlo, co?

– A jak je to? zeptal se pan Dedalus. Já jsem to neslyšel.

– Šlo o nějaké děvče, a tak si řekl, že ho uklidí na ostrov Man, ale když už byli oba...

– Cože? zeptal se pan Dedalus. To ten zatrapecený výrostek?

– Jo, řekl pan Bloom. Oba jeli k lodi a on se vám chtěl utopit...

– Utopit Barabáše! křikl pan Dedalus. Kéž by Pámbu dal! Pan Power se zakrytými nozdrami rozřehtal.

– On ne, řekl pan Bloom, to syn...

Martin Cunningham mu bez okolků přetrhl řeč.

– Ruben J. se synem se hrnuli po říčním nábřeží na manskou loď, a najednou se mu ten nezdara vytrhn e a přes zídku rovnou do Liffey.

– Propánakrále! polekal se pan Dedalus. Je po něm?

– Po něm? křikl Martin Cunningham. Kdepak! Nějaký lodník popadl bidlo a za pásek u kalhot ho vylovil a vysadil otci až na nábřeží. Polomrtvého. Celé město se tam sběhlo.

– Ano, řekl pan Bloom. Ale největší legrace je...

– A za to, že synovi zachránil život, řekl Martin Cunningham, dal Ruben J. lodníkovi dvoušilink.

Pan Power vyrážel z dlaně potlačovaný smích.

– Taky že jo, dotvrdil Martin Cunningham. Hrdinsky. Stříbrný dvoušilink.

– To se povedlo, co? vyhrkl pan Bloom.

– O šilink a osm penny se předal, řekl suše pan Dedalus. V kočáře se nerušeně rozlehl páně Powerův tlumený smích. Nelsonův sloup.

– Osm švestek za penny! Osm za penny!

– Měli bychom se tvářit vážně, řekl Martin Cunningham. Pan Dedalus povzdychl.

– Však on, chudáček Paddy, by nám ten smích neměl za zlé. Těch anekdot co se navyprávěl.

– Pánbůh mi to odpust! řekl pan Power a prsty si utřel zavlhlé oči. Chudák Paddy! Když jsem ho naposledy viděl zdravého jak řípa, ani mě nenapadlo, že se takhle za ním povezu. Odešel nám.

– Poctivější človíček klobouk na hlavě nenosil, řekl pan Dedalus. Odešel náhle.

– Mrtvice, řekl Martin Cunningham. Srdce. Smutně si klepl na prsa.

Brunátný obličej: rozpálený. Moc chmeloviny. Lék na červený nos. Pij ostošest, až ti zfialoví. Ta barva ho stála hromadu peněz. Pan Power ustaraně zíral na míjející domy.

– Chudáček, řekl, smrt měl náhlou.

– Nejlepší smrt, řekl pan Bloom. Vykulili na něho oči.

– Žádné trápení. Za chvíli je po všem. Jako když umře ve spaní. Nikdo ani nemukl.

Mrtvá strana ulice, tahleta. Ve dne chabý provoz, realitní kancelář, abstinentský hotel, Falconerova železniční kancelář, administrativní střední škola, Gillovo knihkupectví, katolický klub, slepecký ústav, čím to? Něco za tím vězí. Slunce nebo vítr. Vojáčky a kuchty. Pod patronátem nebožtíka pátera Mathewa. Základní kámen pro Parnellův pomník. Mrtvice. Srdce.

Klusem se kolem Rotundy přehnali bílí koně s bílými chocholy. Rakvička se jen mihla. Honem to pohřbít. Smuteční kočár. Svobodná. Vdané mají černou. Staří mládenci grošovanou. Jeptiška šedohnědou.

– Smutné, řekl Martin Cunningham. Děcko.

Slézová a vrásčitá trpasličí tvář, jakou měl malý Rudy. Trpasličí tělíčko, zplhlé jako kyt, v bíle vyložené bedýnce. Hradí dobročinný pohřební spolek. Penny týdně na kousek pažitů. Náš. Maličký. Drobeček. Robátko. Nic to nebylo. Omyl přírody. Když je zdravé, může za to matka. Když ne, tak mužský. Mnoho zdaru příště.

– Ubožátko, řekl pan Dedalus. Má to odbyté.

Do kopce na Rutland Square kočár zpomalil. Kosti vytřeste mu. Žebráku ubohému. Po kamení. Je konec všemu.

– Uprostřed života, řekl Martin Cunningham.

– Ale ze všech nejhorší, řekl pan Power, je ten, kdo si sáhne na život.

Martin Cunningham rázně vytáhl z kapsy hodinky, odkašlal si a zas je zastrčil.

– Největší hanba pro rodinu, podotkl pan Power.

– Toť se ví, pominutí smyslů, řekl důrazně Martin Cunningham. Musíme to posuzovat shovívavě.

– Kdo to spáchá, je prý zbabělec, řekl pan Dedalus.

– Nám soudit nepřisluší, řekl Martin Cunningham.

Užij by byl pan Bloom promluvil, ale znovu sevřel rty. Martin Cunningham poulí oči. Teď je zas odvrací. Sympatický, lidský člověk. Inteligentní. Obličej jako Shakespeare. Pro každého utrousí dobré slovo. Nad tímhletím a nad vražděním nemluvnat tady neznají slitování. Odeprou křesťanský pohřeb. Dřív mu v hrobě vráželi kůl do srdce. Jako by je už dávno neměl probodené. Někdy se pozdě kají. Našli ho v říčním korytě, držel se rákosí. Koukl po mně. Jeho hrozná žena, ta pijatka. Znovu a znovu jí zařizuje domácnost a ona mu skoro každou sobotu odveze nábytek do zastavárny. Dělá mu peklo. Kamenné srdce by se nad ním ustrnulo. V pondělí ráno se začíná znova. Opře se do kola. Božítku, ta asi vypadala ten večer, co tam byl u nich Dedalus, však mi to vyprávěl. Na mol opilá rejčila po domě s Martinovým deštníkem.

Pokloňte se gejši, asijské perle ze všech nejpěknější.

Odvrátil ode mě oči. On to ví. Kosti vytřeste mu.

To odpoledne, co se konalo ohledání. Na stole lahvička s červenou vinětou. Hotelový pokoj s loveckými obrázky. Bylo dusno. Slunce proráželo škvírami žaluzií. Ohledačovy veliké, chlupaté uši. Podomkova výpověď. Napřed se mu zdálo, že spí. Potom zahlédl v jeho obličeji žluté šmouhy. Byl svezly k nohám postele. Nález: přílišná dávka léků. Nezaviněná smrt. Dopis. Mému synu Leopoldovi.

Má po bolesti. Už se neprobudí. Konec všemu.

Kočár drkotavě ujížděl do Blessington Street. Po kamení.

– Nějak uháníme, zdá se mi, řekl Martin Cunningham.

– Nedej Pámbu, aby nás vyklopil, řekl pan Power.

– To doufám ne. Zítra budou v Německu velké závody. Pohár Gordona Bennetta.

– Hrome, to jo. Bude to, namouduši, stát za podívání.

Jen zabočili do Berkeley Street, od Nádrže jim přes hlavy a za nimi vyhrával nějaký flašinet říznou odrhovačku. Kelly tu nebyl náhodou? Ka a dvě el a tvrdé y? Smuteční pochod ze Saula. V tom je můj Tonda celý. Nechal mě sedět na prdeli. Pirueta. *Mater misericordiae*. Eccles Street. Tamhle můj

dům. Velké stavení. Tamhle zas ústav pro nevléčitelné. Moc potěšitelné. Mariánský útulek pro umírající. Márnice hned vedle. Tam umřela stará paní Riordanová. Vypadají strašně, ty ženské. Krmí ji ze šálku a lžící jí otírají hubu. A potom jak umírá, přistaví jí k posteli zástěnu. Byl to hodný studentík, co mi ošetřil to včelí bodnutí. Prý přešel do porodnice. Od jedné krajnosti do druhé.

Kočár cvalem zahrnul za roh a zůstal stát.

– Co se zas stalo?

Vedví rozděleným houfem táhla za okny cejchovaná dobytčata, na měkkých kopytech se courala a oháňkou si pošlehávala po zaneřáděném kostnatém hřbetě. Vedle nich a mezi nimi pobíhaly a strachem blekotaly vybrakované ovce.

– Vystěhovalci, řekl pan Power.

– Hybaj! hulákal honák a bičem je práskal po bocích. Hybaj! Táhni pryč!

Čtvrtek, bodejť. Zítra se poráží. Bulíci. Cuffe je prodal po nějakých sedmadvaceti librách za kus. Nejspíš do Liverpoolu. Hovězí pečené pro milou Anglii. Skupují ty nejšťavnatější. Pátá čtvrťka přichází nazmar: celý ten hrubý odpad, kůže, srst, rohy. Za rok to vydá řůu peněz. Výdělek z porážky. Vedlejší jateční zplodiny na usně, mýdlo, margarín. Jestlipak jim v Clonsillu klope to zařízení na odstraňování zkaženého masa z vlaku.

Kočár projel houfem.

– Proč si město nezřídí tramvajovou linku od brány parku až na nábreží, to mi nejde do hlavy, řekl pan Bloom. Všecek ten dobytek by se dal ve vagónech odvézt až na loď.

– A netarasil by cestu, řekl Martin Cunningham. Pravda. Mělo by.

– Ano, řekl pan Bloom, a taky jsem si kolikrát říkal, že máme mít městské pohřební tramvaje jako v Miláně. Vést trať až k hřbitovním vratům a mít zvláštní tramvaje, s furgonem a kočárem a se vším všudy. Rozumíte, jak to myslím?

– To by tak hrálo. A co lůžkový a jídelní vůz?

– Fňukalovi z toho moc nekouká, podotkl pan Power.

– A proč, pan Bloom se otočil po panu Dedalovi. Vždyť by to bylo slušnější než cválat tam po dvou vedle sebe.

– No, má to něco do sebe, uznal pan Dedalus.

– A přestaly by, řekl Martin Cunningham, takové výjevy jako třeba ten, jak se za Dunphym furgon převrhl a rakev vyklopil na ulici.

– Bylo to příšerné, zatvářil se poděšeně pan Power, a mrtvola se válela na ulici.

– První v zatáčce za Dunphym. Pohár Gordona Bennetta.

– Pámbu s námi, řekl zbožně Martin Cunningham.

Bum! Na hromadě. Rakev třískla na ulici. Rozbila se. Vylítl z ní Paddy Dignam a všecek ztuhlý v příliš velkém hnědém obleku se skutálel do prachu. Rudý obličej: teď šedý. Rozevřená ústa. Ptá se, co se to děje: správně se mají zavřít. Rozevřená vypadají děsivě. Vnitřnosti se pak rychle rozkládají. Lépe všechny otvory ucpat. Ano, ten taky. Voskem. Svěrací sval povolí. Všechno zapečetit.

– U Dunphyho, hlásil pan Power, jak kočár zahrnul vpravo.

Dunphyho nárožní hospoda. Smuteční kočáry tam zajíždějí spláchnout žal. Zastávka po cestě. Prima poloha pro hospodu. Na zpáteční cestě se tady asi zastavíme a napijeme na jeho zdraví. Dolej ten útěšný nápoj. Ten životní elixír.

Ale co kdyby se to opravdu stalo. Jestlipak by krvácel, kdyby se při tom drcnutí píchli o hřebík. Možná že ano, možná že ne. Podle toho kde. Krevní oběh přestane. Trochu krve by z tepny přece jen prosáklo. Měli by se raději pochovávat v červeném: v tmavočerveném.

Mlčky ujížděli po Phibsborough Road. Cvailem projel kolem prázdný furgon: zřejmě se mu ulevilo.

Most Grossguns: královský průplav.

Po splavu se s hukotem hnala voda. Na potopené bárce stál mezi kupami rašeliny nějaký člověk. Na vlečné stezce u propusti herka s popuštěným postraňkem. Na palubě *Bugabu*.

Sledovali ho očima. Loudavou zaplevelenou říčkou na vlečné pramici kolem rákosí, přes bahno, blátem ucpané láhve, chcíplé psy, napříč Irskem se doplaval až sem na pobřeží. Athlone, Mullingar, Moyvalley, podél průplavu bych se tam mohl pěšky vypravit za Milly. Nebo si tam sjet na kole. Vypůjčit si nějaký starý krám se zpáteční brzdou. Onehdy sehnal Wren nějaké kolo v dražbě, jenže dámské. Stavějí se průplavy. Koníček Jamesa M'Canna převážet mě na Iodce. Doprava lacinější. S krátkými etapami. Hausbóty. Táboření v přírodě. Taky furgony. Po vodě do nebe. Třeba si tam zajedu a předem nenapíšu. Bude to překvapení, Leixlip,

Clonsilla. Jednou propustí za druhou až do Dublinu. S rašelinou z vnitrozemských slatin. Zdraví. Smekl hnědý slamák a zdraví Paddyho Dignama.

Za hospodou Briana Boroimhe ujížděli dál. Už je to blízko.

- Jakpak se má náš známý Fogarty, řekl pan Power.
- To se zeptej Toma Kernana, řekl pan Dedalus.
- Cože? řekl Martin Cunningham. Asi pro něho pláče.
- Z očí sešel, řekl pan Dedalus, ale ne z mysli. Kočár odbočil vlevo na Finglas Road.

Napravo kamenictví. Poslední zatáčka. Namačkané na drobném cípku se objevily zamklé postavy, bílé, truchlivé, s napřaženými pokojnými rukama, v kleku, prst zdvižený. Torza postav, vytesaná. V bílém mlčení. Lepší nejsou k dostání. Thos. H. Dennany, sochař a kameník.

Ujížděli dál.

Na kraji chodníku před hrobnickým domem Jimmy Gearyho seděl starý pobuda, brumlal a z velikánské krásně hnědé zuté boty si vytřepával bláto a kamínky. Po životní pouti.

Chmurné zahrady šly jedna za druhou: chmurné domy.

Pan Power ukázal prstem.

- Tamhle byl zavražděn Childs. Poslední dům.
- Je to tak. Příšerný případ. Vysekal ho Seymour Bush. Zavraždil bratra. Aspoň se tvrdilo.
- Soud neměl důkaz, řekl pan Power.

– Jenom nepřímý, řekl Martin Cunningham. Tak zní právní zásada. Raděj ať devětadevadesát viníků unikne trestu, než aby byl jeden nevinný nespravedlivě odsouzen.

Koukali. Vrahův dům. Ponuře je minul. Zabedněný, neobydlený, zahrada nepleta. Všechno zpustlo. Nespravedlivě odsouzen. Vražda.

Vrahův obraz v oku zavražděného. Přímou to hltají. Mužská hlava nalezena na zahradě. Měla na sobě. Jak zahynula. Předtím znásilněna. Čím byla ubita. Vrah dosud nedopaden. Stopa. Tkanička. Mrtvola bude exhumována. Vražda se neutají.

Jsme v kočáře namačkáni. Třeba nebude ráda, když k ní takhle vpadnu a nedám jí předem vědět. S ženami se musí opatrně. Stačí jednou je zastihnout se spuštěnými kalhotkami. Do smrti to člověku neodpustí. Patnáct.

Před zrakem se jim zavlínila vysoká balustráda Prospect avenue, černé topoly, pořádku bílé sochy. Soch přibývalo, bílé sochy se kupily mezi stromy, bílé sochy i jejich torza táhly němě kolem a jejich marná gesta třela do vzduchu.

Loukoť zaskřípěla o kraj chodníku: zůstali stát. Martin Cunningham vystrčil ruku, trhl zpátky klikou, kolenem vyrazil dvířka. Vystoupil. Za ním pak pan Power a pan Dedalus.

Teď přendám to mýdlo. Pan Bloom si honem rozepjal zadní kapsu a mýdlo přilepené na obal přendal do vnitřní kapsy u kabátu. Vystoupil z kočáru a uložil zpátky noviny, které dosud držel v druhé ruce.

Nevelký pohřeb: furgon a tři kočáry. To je jedno. Poponášeči příkrovu, zlatý stroj, zádušní mše, salva. Pohřební nádhera. Za zadním kočárem stál vedle trakaře s koláči a ovocem pouliční prodavač. Tohle jsou mandlové koláčky, slepené k sobě: koláčky pro nebožtíky. Psí suchary. Kdopak je jedl? Už vycházejí pozůstalí.

Pustil se za svými společníky. Po něm se pustil pan Kernan a Ned Lambert, za nimi pak kráčel Hynes. Vedle otevřeného furgonu stál Fňukal Kelleher a vyndával oba věnce. Jeden podal chlapci.

Kampak zmizel pohřeb toho děcka?

Od Finglasu se k nim pracně dotrmácel pár koní, v tom smutečním tichu táhnoucích skřípavý valník, naložený žulovým kvádrem. U hlav vedle nich šel vozka a pozdravil.

A teď rakev. Nebožtík, a přece se tu octl dřív než my. Kůň s chocholem nakřivo se ohlíží. Kalný zrak: chomout ho na krku tísni, tlačí mu na cévu či co. Jestlipak vědí, co tady den co den skládají. Pohřbů je za den nějakých dvacet až třicet. K tomu ještě protestantské na Mount Jerome. Každou minutu všude na světě pochovávají. Po fůrách je tam honem honem ukládají. Po tisících za hodinu. Až moc je jich na světě.

Z brány vyšli pozůstalí: žena a děvče. Vyzáblá saň, dračice, klobouk na stranu. Děvče, v obličeji umouněné od špíny a slz, drželo se ženy za ruku a koukalo po ní, kdy má plakat. Rybí obličej, bezkrevný a sinalý.

Funebráci si nasadili rakev~na ramena a branou ji odnesli. Tolik mrtvé váhy. Když jsem vystoupil z vany, sám jsem si připadal těžší. Nejprve nebožtík, potom nebožtíkovi přátelé. S věncem šel za nimi Fňukal Kelleher a chlapec. Kdopak je to vedle nich? Aha, švagr.

Všichni pak kráčeli za nimi.

Martin Cunningham špitl:

– Zmíral jsem strachy, když jste se před Bloomem rozpovídal o sebevraždě.

– Cože? šeptl pan Power. Pročpak?

– Otrávil se mu otec, zašeptal Martin Cunningham. Patřil mu Královnin hotel v Ennisu. Však jste ho slyšel, že pojede do Claru. Výročí.

– Panebože! šeptl pan Power. To slyším poprvé. Otrávil!

Mrkl za sebe po obličejích s tmavými zamyšlenými očima, zahleděnými na kardinálovo mauzoleum. Promluvil.

– Byl pojištěn? zeptal se pan Bloom.

– Myslím, že ano, odpověděl pan Kernan, jenže na pojistce vážla těžká hypotéka. Výrostka se Martin snaží dostat do Artane.

– A kolik zanechal dětí?

– Pět. Jedno děvče prý se Lambert pokusí umístit u Todda.

– Smutný případ, řekl vlídně pan Bloom. Pět malých dětí.

– Chuděra žena, to je rána, podotkl pan Kernan.

– Bodejř, dotvrdil pan Bloom. Ta na něho vyzrála.

Koukl po navikovaných a vyleštěných botách. Přežila ho, pozbyla muže. Pro ni je víc mrtvý než pro mě. Člověk musí přežít druhého. Tvrdí to mudrci. Zen je na světě víc než mužů. Projevím jí soustrast. Strašná ztráta. Doufám, že brzo půjdete za ním. To platí jenom pro hindské vdovy. Vezme si jiného. Jeho? Ne. Ale kdopak ví, co potom. Co umřela stará královna, vdovství už není v módě. Táhli ho na lafetě. Viktoria a Albert. Smuteční slavnost ve Frogmoru. Nakonec si přece vetkla do klobouku pár fialek. Do hloubi srdce marnivá. Všechno pro pouhý stín. Manžel, ani ne král. Hlavní byl syn. Něco nového, v co lze doufat, ne to staré, co čekala, že přivolá. To se nevrací. Nezbyvá než odejít první: sám pod zem: a už neuléhat v jejím teplém lůžku.

– Jak se máš, Šimone? ozval se tlumeně Ned Lambert a stiskl mu ruku. Léta jsem tě neviděl.

– Báječně. Co dělají v Corku?

– O velikonočním pondělí jsem si zajel na corkske dostihy, řekl Ned Lambert. Všechno při starém. Ubytoval jsem se u Dicka Tivyho.

– A co náš neohrožený Dick?

– Nic mezi hlavou a nebem, odpověděl Ned Lambert.

– Namoutěkutě! ztlumil svůj podiv pan Dedalus. Dick Tivy že zplešatěl?

– Martin se chystá vypsát sbírku na děcka, řekl Ned Lambert a prstem ukázal dopředu. Pár liber na hlavu. Aby to nějak přečkal, než bude pojistka splatná.

– Tak, tak, řekl nejisté pan Dedalus. Ten vpředu, to je nejstarší chlapec?

– Ano, řekl Ned Lambert, vedle bratra jeho ženy. Ten za nimi je John Henry Menton. Upsal libru.

– To rád věřím, řekl pan Dedalus. Co jsem se Paddymu naříkal, aby si toho místa hleděl. Na světě jsou horší lidé než John Henry.

– A jak o ně přišel? zeptal se Ned Lambert. Alkohol, co?

– Na ten trpí moc poctivých lidí, povzdechl pan Dedalus.

U dveří hřbitovní kaple se zastavili. Pan Bloom stál za chlapcem, držícím věnec, a pozoroval jeho hladce učesané vlasy a tenký vrásčitý krk v zbrusu novém límci. Chudák chlapec. Jestlipak tam byl, když otec. Oba v bezvědomí. V posledním okamžiku se mu v hlavě rozjasní a přijde k sobě. Co měl všechno vyřídit. O'Gradymu jsem dlužen tři šilinky. Jestlipak mu porozuměl? Funebráci odnesli rakev do kaple. Na kterém konci je hlava.

Po chvíli vešel za ostatními dovnitř a zamžoural v tom příšerí. Rakev ležela před kazatelnou na márách, v rozích čtyři žluté voskovice. Pořád nás předbíhá. Fňukal Kelleher položil věnce na přední dva rohy a pokynul chlapci, že má pokleknout. Místy klekli pozůstalí na klekátko. Pan Bloom stál vzadu u klopenky, a když pak všichni poklekli, opatrně pustil nesložené noviny z kapsy a doklekl na ně pravým kolenem. Černý klobouk si zlehka opřel o levé koleno a nábožně skloněn držel ho za střechu.

Ze dveří vyšel ministrant, v ruce nesl mosazný kbelík a něco v něm. Za ním vyšel kněz v bílé košili, jednou rukou si rovnal štolu a druhou přidržoval k ropušímu břichu knížku. Kdo nám přečte pár stránek? Já, ozval se havránek.

U már se zastavili a kněz začal z knihy plynne krákat.

Páter Trulant. Věděl jsem, že jeho jméno zní jako truhla. *Domine-namine*. Má rváčskou tlamu. Jeho slovo je svaté. Hromotlucky křesťan. Bůh chraň, aby na něho někdo zahlídl: kněz. Ty jsi Petr. Jednou, říkal

Dedalus, se naduje a praskne jak ovce v jeteli. Panděro má jak otrávené štěně. Ten člověk hned kápne na nějaký trefný výraz. Chmchm: naduje a praskne.

– *Von intres in iudicium cum servo tuo, Domine.*

Že se nad nimi modlí latinsky, to jim posiluje sebevědomí. Zádušní mše. Plačky ve flórovém závoji. Dopisní papír s černou obrubou. Záznam v kostelní knize. Je tady mrazivo. Musí hodně jíst, celé dopoledne tam sedí v šeru, otlouká si paty a čeká, další prosím. Taky oči má ropuší. Od čeho se tak nadýmá. Molly se nadýmá po zeli. Bude to zdejší vzduchem. Jako by tu byl samý škodlivý plyn. Škodlivého plynu bude kolem kaple až hrůza. Třeba takoví řezníci: nakonec vypadají jako syrové bifteky. Kdopak mi to vyprávěl? Mervyn Brown. V kryptě u svatého Werburgha mají tam pěkné staré varhany se stopadesáti píšťalami musí do rakví občas navrtat díry, vypustit škodlivý plyn a spálit ho. Prudce vyrazí: modrý. Jen se ho nadýchneš a je po tobě.

Bolí mě česka. Už se mi ulevilo.

Kněz vyndal z chlapcova kbelíku hůlku zakončenou knoflíkem a zatřepal jí nad rakví. Potom přešel na druhý konec a znovu jí zatřepal. Potom se vrátil a zastrčil ji do kbelíku. Jakž jsi byl, než jsi spočinul. Všchno má napsáno: musí to dělat.

– *Et ne nos inducas in tentatiomm.*

Diskantem mu ministrant pištivě odpovídal. Kolikrát jsem si řekl, že by bylo lepší dát se obsluhovat od chlapců. Asi tak do patnácti. Potom ovšem...

To byla nejspíš svčená voda. Vytřepává z ní spánek. Pěkná otrava třepat tím nad všemi mrtvolami, co mu sem dovezou. Neškodilo by mu vidět, po čem tím třepe. Den co den čerstvá dodávka: muži v nejlepším věku, stařeny, děti, rodičky zemřelé při porodu, vousáči, plešatí obchodníci, souchotinářské dívky s vrabčími řadérky. Jak je rok dlouhý, nade všemi se pořád modlí stejně a stejně nad nimi třepe vodou: spěte. Teď jí třepe nad Dignamem.

– *In paradisum.*

Půjde pryč do ráje nebo už je v ráji. Říká to nad každým. Otravná práce. Ale něco říkat musí.

Kněz sklapl knihu a odešel a ministrant šel za ním. Fňukal Kelleher otevřel postranní vchod, dovnitř vkročili hrobníci, znovu rakev vyzvedli, odnesli ji ven a šoupli na svůj vozík. Jeden věnec dal Fňukal Kelleher

chlapci, druhý švagrovi. Postranním vchodem se za nimi všichni vyhnuli do vláhého šedého vzduchu. Poslední vyšel pan

Bloom, noviny si zase složil do kapsy. Zíral vážně k zemi, až se vozík s rakví rozjel vlevo. S ostrým skřípavým nářkem drhla železná kola o zem a alejí náhrobků zamlkle klapal za károu hlouček bot.

Ri – ra – ri – ra – ru. Propána, tady si nemohu prozpěvovat.

– O'Connellův koutek, ozval se poblíž něho pan Dedalus. Nyvým zrakem se pan Power zahleděl na vrchol vznosného kuželu.

– Odpočívá, řekl, vprostřed svého lidu, náš milý Daniel O'. Ale jeho srdce pochovali v Římě. Těch zlomených srdcí, Šimone, co tady pochovali!

– Tamhle je, Jacku, její hrob, řekl pan Dedalus. Brzo budu ztuhlý ležet vedle ní. Nechť si mě On vezme, kdy mu bude libo.

Podlehl dojetí, sám pro sebe tiše vzlykal a po cestě trochu klopýtal. Pan Power ho vzal pod paží.

– Je jí tam líp, řekl vlídně.

– Taky si myslím, zajíkl se pan Dedalus. Jestli je vůbec nebe, myslím, že ona je v nebi.

Fňukal Kelleher vystoupil z řady a nechal smuteční hosty trmáčet se dál.

– Smutné věci, ozval se zdvořile pan Kernan.

Pan Bloom zavřel oči a dvakrát smutně sklopil hlavu.

– Ostatní si nasazují klobouk, řekl pan Kernan. Snad bychom mohli taky. Jsme poslední. Tenhle hřbitov je zákeřný.

Dali na hlavu.

– Velebníček odříkával obřad moc rychle, nemyslíte? ozval se káravě pan Kernan.

Pan Bloom vážně přikývl a pohlédl mu do čiperných podlitých očí. Tajnůstkářské oči, tajnůstkářské pátravé oči. Asi zednář: nevím to jistě. Už zase vedle něho. Jsme poslední. Na jedné lodi. Doufám, že řekne něco jiného.

Pan Kernan dodal:

– Obřad irské protestantské církve, jak se provádí na Mount Jerome, je, to musím říct, prostší, působivější.

Pan Bloom mu dal rozšafně za pravdu. Něco jiného je ovšem jazyk. Pan Kernan pronesl slavnostně:

– *Já jsem vzkříšení a život.* To člověka dojme až v hloubi srdce.

– To jistě, řekl pan Bloom.

Tvé srdce snad, ale co je po tom jemu, tam pod sedmikráskami v jámě šest sáhů krát dva. Toho to nedojme. Sídlo citů. Zlomené srdce. Vlastně pumpa, která den co den napumpuje tisíce galonů krve. Jednou se porouchá a je to. Spousta jich tady leží: plíce, srdce, játra.

Zrezavělé pumpy: ostatek je pro kočku. Vzkříšení a život. Jakmile jsi mrtev, tak jsi mrtev. Představa posledního soudu. Jak je s tlucením vyhánějí z hrobů. Vyjdi, Lazare, pohni hnáty! I vstal pátý a přišel o místo. Vstaň! Poslední soud! Kdekdo se pídí po svých játrech a plíčkách a ostatních drobcech. Houby toho to ráno sežene, aby byl celý. Čtyřicet gránů v lebce. Dvanáct gramů je čtyřicet gránů. Lékárnická váha.

Znovu se k nim připojil Fňukal Kelleher.

– Klaplo to na jedničku, řekl. Že?

Ospalýma očima si je měřil. Policajtská záda. S tím tvým bimbam bimbam gloria.

– Tak to má být, řekl pan Kernan.

– Cože? Jak? řekl Fňukal Kelleher. Pan Kernan ho uklidnil.

– Kdo je ten chlap, co jde vzadu s Tomem Kernanem? zeptal se John Henry Menton. Jeho obličej je mi povědomý.

Ned Lambert koukl dozadu.

– Bloom, řekl. Madame Marion Tweedyová, bývalá, totiž nynější sopranistka. To je jeho žena.

– No bodejť, řekl John Henry Menton. Dlouho jsem ji neviděl. Bývala to fešanda. Tančil jsem s ní, počkat, před patnácti až sedmnácti, to byly časy, v Roundtownu u Mata Dillona. Do náruče jí bylo tak akorát.

Přes ostatní se ohlédl.

– Co je on zač? zeptal se. Co dělá? Nebyl v papírnické branži? Tak si vzpomínám, jednou večer jsem se s ním při kuželných poštěkal.

Ned Lambert se usmál.

– Ano, býval u Rozšafy Helyho. Cestoval s pijákem.

– Propána, řekl John Henry Menton, to si vzala takového mezulána? Bývala to ženská jako iusk.

– A je dosud, řekl Ned Lambert. On je inzertním akvizitěrem. John Henry Menton vyvaloval oči.

Vozík zahnul do příčné uličky. Nějaký statný muž, čfhající v trávě, smekl uctivě klobouk. Hrobníci si sáhli na štítek čepice.

– John O’Connell, řekl uznale pan Power. Ten na přítele nezapomene.

Pan O’Connell jim všem mlčky podal ruku. Pan Dedalus řekl:

– Už jsem tady zase.

– Milý Šimone, odpověděl potichu hřbitovní správce. O takového zákazníka vůbec nestojím.

Pozdravil se s Nedem Lambertem a Johnem Henrym Mentonem a potom kráčel dál vedle Martina Cunninghama a za zády si pohrával se dvěma klíči.

– Slyšeli jste tu historku, zeptal se jich, o Mulcahym z Coombu?

– Já ne, řekl Martin Cunningham.

Svorně k němu naklonili cylindry a Hynes nastražil ucho. Hřbitovní správce zapíchl palce do smyček zlatého řetízku od hodinek a tlumeně promlouval k jejich mdlému úsměvu.

– Vypravuje se, řekl, že sem jeden mlhavý večer přišli na kamarádův hrob dva opilci. Ptali se po Mulcahym z Coombu a dověděli se, kde je pochován. Motali se v mlze, až hrob přece našli. Jeden opilec přeslabikoval jméno: Terence Mulcahy. Druhý opilec mrkl na sochu Spasitelovu, kterou tam dala vdova postavit.

Hřbitovní správce mrkl po jednom náhrobku, který zrovna míjeli. Znovu se ujal slova:

– *Mrkne na božskou postavu a povídá: ‚Vidyt mu, sakra, není ani trochu podobný. Ať to splácal kdo chtěl, Mulcahy to není!‘*

Sklidiv úsměvy, zůstal pozadu, dal se do řeči s Fňukalem Kelleherem, převzal od něho úřední papíry, zalistoval v nich a zběžně je prolétl.

– To on schválně, vykládal Martin Cunningham Hynesovi.

– Víím, řekl Hynes, to já víím.

– Chce člověka potěšit, řekl Martin Cunningham. Pouhá dobrota: nic víc.

Pan Bloom se obdivoval správcově blahobytnému vzhledu. Všichni jsou s ním rádi zadobře. Správný člověk, John O’Connell, chlap, jak má být. Klíče: jako ten Clavisův inzerát: ven nikdo neuteče, propustky zbytečné. *Habeat corpus*. Po pohřbu se musím o ten inzerát postarat. Jestlipak jsem napsal Ballsbridge na tu obálku, kterou jsem to před ní zakryl, když mě vytrhla,

jak jsem psal Martě. Doufám, že to neuvízlo mezi nedoručitelnými zásilkami. Oholit by mi neškodilo. Vyrážejí šedivé vousy. To je první znamení, když vlasy šedivěji a nálada se chmuří. Stříbrné nitky v šedivých. To tak, vzít si ho. Jak si jen troufl nějakou si namluvit. Pojď se mnou bydlet na hřbitov. Tím ji navnadím. Třeba ji to zvábí. Flirt se smrtí. Všude vůkol tady leží mrtví a nad nimi tkvějí noční stíny. Hrobové přízraky, když zazejí hřbitovy a Daniel O'Connell je jistě potomek kdopak to o něm říkával že to byl náramný samec ale přitom velký katolík jako nějaký velikánský obr ve tmě. Bludička. Plyn z hrobů. Ona na to nesmí myslet, má-li počnout. Ženy jsou na to zvlášť háklivé. Před spaním jí vyprávěj strašidelný příběh. Viděla jsi někdy ducha? Já ano. Tma jako v pytli. Už už odbíjela půlnoc. Ale když je řádně naladěš, líbají jen což. Děvky na tureckých hřbitovech. Všechno se naučí, když se od malička zacvičují. Nějaká mladá vdova by se tady dala splášit. Mužským se to líbí. Láska mezi náhrobky. Romeo. Kořeněná slast. Uprostřed smrti jsme v životě. Krajnosti se dotýkají. Chudáci nebožtíci co vystojí. Jak libě zavání na rožni pečený biftek hladovcům, kteří si užívají vnitřnosti. Dráždit mužské, po tom ony touží. Molly to chtěla provádět u okna. A přece se mu narodilo osm dětí.

Co je živ, pěkná řádka jich odešla pod zem a ulehla kolem něho jedno pole za druhým. Svatá pole. Bylo by víc místa, kdyby je pochovávali vstoje. Vsedě nebo vkleku by to nešlo. A vstoje? Při sesuvu půdy by se mu třeba jednoho dne octla hlava nad zemí a s napřaženou rukou. Půda je hotový plást: podlouhlé buňky. Pěkně si toho hledí: trávu a obrubu má ostříhanou. Major Gamble říká Mount Jeromu moje zahrada. A taky je. Měly by tu růst omamné květiny. Jak mi říkal Mastiansky, čínské hřbitovy s ohromnými máky vyrábějí prý nejlepší opium. Tamhle je Botanická zahrada. Krev vsáklá do hlíny dává nový život. Zrovna tak si to představují židi, co prý zabili křesťanského chlapce. Každý člověk má svou cenu. Zachovalá tlustá mrtvola lepšího člověka, labužníka, nepostradatelná pro ovocný sad. Výhodná koupě. Za mršinu nedávno zesnulého účetního revizora Williama Wilkinsona tři libry třináct šilinků a šest penny s dŕky přijal.

Mrtvolnou mrvou, kostmi, masem, nehty, márnice by se půda jaksepatří zřífila. Hrůza. Rozkladem zezelenají a zrůžovějí. Ve vlhké hlíně rychle shnijí. Liboví jsou tužší. Potom zlojovatí a zesýří. Potom zčernají, mokvají melasou. Potom vyschnou. Smrtihlavi. Buňky, či co to je, žijí

ovšem dál. Jenom se proměňují. Ve skutečnosti žijí věčně. Nemají co žrát, tak se samy požírají.

Ale červů se z nich líhne sakramentská spousta. Půda je jimi, se ví, přímo prolezlá. Tak se člověku jeví. Fešné ty plázové děvy. A on se přesto tváří spokojeně. Z toho, jak ostatní padají do hrobu před ním, má pocit síly. Jakkoli se asi dívá na život. Taky vypráví anekdoty, až mu z toho srdce pookřívá. Tu o úřední zprávě. Dnes ráno ve 4 hodiny odešel Spurgeon do nebe. 11 hodin večer (zavíráme). Ještě nedošel. Petr. Nebožtíci, aspoň mužští, by si jistě rádi nějakou anekdotu vyslechli a ženské zas by rády věděly, co se nosí. Takhle šťavnatou hrušku nebo dámský punč, horký, silný a sladký. Na zahnání vlhka. Někdy se člověk zasmát musí, proč ne takhle. Hrobníci v *Hamletovi*. Je na nich vidět hlubokou znalost lidského srdce. Aspoň dvě léta se nemá o mrtvých vtipkovat. *De mortuis nil nisi prius*. Až uplyne smutek. Správcův pohřeb si člověk těžko představí. Vypadá to jako vtip. Kdo si přečte vlastní nekrolog, ten prý žije déle. Nabere nový dech. Nakoupí nový život.

– Kolikpak jich máte zítra? zeptal se hřbitovní správce.

– Dva, řekl Fňukal Kelleher. V půl jedenácté a v jedenáct.

Hřbitovní správce strčil lejstra do kapsy. Vozík přestal drncat. Pozůstali se rozestoupili a popošli z obou stran k jámě, přitom opatrně obcházeli hroby. Hrobníci vyzdvihli rakev, předeek postavili na okraj a ovinuli ji popruhy.

Pochovávají ho. Jdem pohřbít Caesara. Jeho březnové či červnové idy. Kdo tu je, neví, a je mu to jedno.

Copak je to tamhle za vychrtlé motovidlo v mackintoshi? Kdopak to je, to bych rád věděl. Moc bych za to dal, kdybych se to dověděl. Vždycky se někdo zčistajasna objeví, o kom nemá člověk tušení. Celý život si může člověk žít sám a sám. Ano, může. Taky hrob si může vykopat, ale když umře, někdo musí na něho nahrnout drn. Všichni si ho kopem. Pochovává jenom člověk. Mravenci ne. První, co člověka napadne. Mrtvé pochovávati. Takový Robinson prý byl jako každý jiný. Pátek ho potom pohřbil. Když na to přijde, každý pátek pochovává čtvrtek.

*Chudáku Robinsone,
všecinko, jenom to ne.*

Chudák Dignam! Naposledy si tady na zemi leží v truhle. Toho plýtvání dřevem, když si člověk pomyslí, co jich je. A všechny prožrané. Daly by se vynalézt nějaké hezké máry s posuvným prknem, po němž by je spouštěli dolů. Ale třeba by se v tom neradi dávali pochovávat po někom jiném. Takoví pedanti. Uložte mě do rodné půdy. Kousek hlíny ze svaté země. V jedné rakvi pochovávají jenom matku s mrtvě narozeným dítětem. Chápu, nač to. Chápu. I v zemi je opatrovat co nejdéle. Jen v rakvi je Ir doma. Balzamování v katakombách, mumie, stejný princip.

S kloboukem v ruce stál pan Bloom až vzadu a počítal obnažené hlavy. Dvanáct. Já jsem třináctý. Ba ne. Třináctý je ten v mackintoshi. Nešťastná třináctka. Kdepak se tu k čertu vzal? V kapli nebyl, na to bych vzal jed. S tou třináctkou je to hloupá pověra.

Z jakého hebouckého tvídu má oblek Ned Lambert. Nádech do fialová. Když jsme ještě bydleli v západní Lombard Street, taky jsem takový míval. Býval to parádník. Třikrát za den se převlékal. Ten šedý oblek si musím dát k Mesiášovi obrátit. Ouha. Už je přebarvený. Žena, co to říkám, vždyť není ženat, hospodyně mu měla obrat ty nitky.

Rozkročení na hrobních prknech spouštěli hrobníci rakev, až zmizela z očí. Narovnali se a odstoupili: všichni smekli. Dvacet. Přerývka.

Co kdybychom se naráz proměnili v někoho jiného.

Z dálky zahýkal osel. Děšť. Takový osel zas nejsem. Mrtvého prý člověk vůbec neuvidí. Hanbí se umírat. Ukryjí se. Chudák táta taky odešel z domu.

Vlahý větřík šelestivě povíval kolem obnažených hlav. Šelestivě. V hlavách hrobu držel chlapec oběma rukama věnec a klidně zíral do černého otevřeného prostoru. Pan Bloom se posunul za statného vlídného hřbitovního správce. Dobře střížený sosák. Snad si je omrkává, kdo bude další. Což o to, odpočinek je to dlouhý. Nic už člověk necítí. Cítí jen tu chvíli. Je to asi sakramentsky protivné. Zprvu tomu nevěří. To bude omyl: jde o někoho jiného. Zeptejte se naproti. Počkej, chtěl jsem. Ještě jsem. Potom zešeřelý úmrtní pokoj. Shánějí světlo. Šuškájí kolem něho. Chtěl by kněze? Potom blábolení a blouznění. V deliriu všechno, co celý život tajil. Smrtný zápas. Jeho spánek není normální. Zmáčkni mu dolní víčko. Pozorují, nemá-li špičatý nos, jestli mu brada nepoklesla, jestli mu nezežloutla chodidla. Odtáhnou mu polštář a nechají ho dodělat na zemi, stejně je po něm veta. Dábel na tom

obrázku hříšnickovy smrti, jak mu ukazuje ženu. Svlečený do košile prahne po jejím objetí. Poslední dějství *Lucie. Nespatřím tě nikdy více?* Bác! a skoná. Konečně je po něm. Chvilku se o něm mluví a potom se na něho zapomene. Nezapomeň se za něho pomodlit. Pamatuj na něho v modlitbách. Taky na Parnella. Břečťanový den zaniká. Potom odejdou i oni: jeden po druhém padne do jámy.

Pomodleme se za jeho lehké odpočínutí. Nic tě, doufám, nepálí, snad tě čerti nevzali. Pěkná změna podnebí. Z deště života pod okap očiště.

Jestlipak člověk pomyslí na to, že ho čeká hrob. Prý jen když ho na slunci zamrazí. Někdo mu po něm chodí. Volá inspicient. Už se to blíží. Můj tamhle u Finglasu, ten kousek půdy, co jsem koupil. Máma, chuděra máma a malý Rudy.

Hrobníci popadli lopaty a shodili na rakev těžké hroudy. Pan Bloom se odvrátil. A co kdyby tak ještě žil. Br! Kruci, to by bylo strašné. Ba, ba ne: toť se ví, že je mrtev. Toť se ví, že je mrtev. Umřel v pondělí. Podle nějakého zákonného předpisu by mu měli probodnout srdce, přesvědčit se, nebo dát do rakve elektrický zvonek, anebo telefon a nějaký plátěný průduch. Poplašný praporek. Tři dni. Tak dlouho v létě nevydrží. Rovnou je odklidit, když už zjistí, že není.

Hlína padala měkčeji. Začíná se na něho zapomínat. Sejde z očí, sejde z mysli.

Hřbitovní správce poodstoupil pár kroků a nasadil si klobouk. Užil toho dost. Smuteční hosté si dodali odvahy a jeden po druhém si taky neokázale nasadili klobouk. Pan Bloom dal na hlavu a díval se za statným správcem, jak se hbitě vzdaluje bludištěm hrobů. Klidně, sebejistě se ubíral tím neutěšeným polem.

Hynes si něco zaznamenal do notýsku. Aha, jména. Vždyť je všechny zná. Ba ne: jde za mnou.

– Já si jen zapisuji jména, řekl tlumeně Hynes. Jaképak máte křestní jméno. Nevím to jistě.

– L, řekl pan Bloom. Leopold. Snad byste si mohl zapsat taky M'Coye. On mě o to prosil.

– Charley, řekl Hynes při zapisování. Já vím. Býval ve *Svobodáři*.

To býval, než dostal u Louise Byrna místo v márnici. Pitva se lékařům hodí. Zjistí, čeho se domýšlejí. Umřel v úterý. Vzal roha. Zpronevěřil peníze za inzeráty. Charley, ty jsi můj celý svět. Proto mě o to prosil. Ale

beze všeho. Zařídil jsem to, M'Coyi. Děkuju, kamaráde: jsem dlužníkem. Jen ať si myslí, že je mým dlužníkem: je to zadarmo.

– A povězte mi, řekl Hynes, znáte toho, tamhle toho, co měl na sobě...

Ohlédl se.

– Mackintosh. Ano, viděl jsem ho, řekl pan Bloom. Kde je?

– MacIntosh, řekl Hynes a načmáral si to. Kdo to je, nevím. On se tak jmenuje?

Odešel a kolem se rozhlédl.

– Ne, spustil pan Bloom, hned se zarazil. Povídám, Hynesi!

Že by neslyšel? Cože? Kam to zmizel. Ani památky. No tohle. Nebyl tu náhodou? Ka e dvě el. Jako by se propadl. Propánakrále, co se to s ním stalo?

Sedmý hrobník stanul vedle Blooma, že zvedne pohozenou lopatu.

– Promiňte! Hbitě mu uhnul.

V jámě už bylo vidět hlínu, hnědou, vlhkou. Přibývalo jí. Už skoro vyčnívala ven. Rovek vlhkých drnů se zvyšoval a zvyšoval, až hrobníci odložili lopaty. Na chvilku zas všichni smekli. Chlapec opřel věnec o roh. Švagr ho položil na kus hlíny. Hrobníci si nasadili čapky a se zahliněnými lopatami namířili k vozíku. List oklepali o trávník: čisfounce. Jeden se shýbl a sundal z toporu dlouhý chumáč trávy. Jeden nechal kamarády být a s modravě blýskavou zbraní na rameně kráčel dál. Jiný zas v hlavách hrobu mlčky svinoval popruh na rakev. Jeho pupeční šňůru. Na odchodu mu švagr něco vtiskl do volné dlaně. Němě poděkoval. Promiňte, prosím, že jsme obtěžovali. Pokynutí hlavou. Já vím. A ještě pro ostatní.

Smuteční hosté se klikatými cestičkami pomalu bez cíle rozcházeli, jen občas postáli a přečetli si jméno na náhrobku.

– Pojdme kolem vůdcova hrobu, řekl Hynes. Času je nazbyt.

– Pojdme, řekl pan Power.

Zahnuli vpravo a sledovali své povlovné myšlenky.

V posvátné úctě se nevýrazným hlasem ozval pan Power:

– On prý v tom hrobě vůbec není. Do rakve prý nacpali kamení. Jednou prý se vrátí.

Hynes zavrtěl hlavou.

– Parnell se už nevrátí, řekl. Je tam s celou svou tělesnou schránou. Pokoj jeho popelu.

Nikým nevšímán krácel hájem pan Bloom kolem truchlých andělů, křížů, zlomených sloupů, rodinných hrobek, zkamenělých nadějí na modlitbách s očima upřenýma vzhůru, srdcí a dlaní milého Irska. Moudřejší by bylo obdařit za ty peníze živé. Modlete se za spásu duše. Opravdu se někdo pomodlí? Složí ho tam a konec. Jako uhlí do sklepa. Potom je zmuchlají do kupy, aby to nestálo tolik času. Dušiček. Sedmadvacátého budu u jeho hrobu. Deset šilinků zahradníkovi. On ho pleje. Taky už stařec. Od stříhání nůžkami celý shrbený. Na prahu smrti. Odešel odtud. Odebral se ze světa. Jako by to záleželo na nich. Všichni bez rozdílu dostali kopanec. Natáhli bačkory. Kdyby tam stálo, čím kdo byl, to by bylo zajímavější. Ten a ten kolář. Já jsem cestoval v korkovém linoleu. Já jsem platil daň pět šilinků z libry. Nebo zas žena s kastrole. Já jsem dusila dobrý irský guláš. Panegyrik na hrobkách veských tak by měla znít ta báseň kdopak ji napsal Wordsworth nebo Thomas Campbell. Protestanti říkají spočinul v pokoji. Hrob starého dr. Murrena. Veliký lékař ho povolal domů. Pro mě je to boží lán. Pěkný venkovský letohrádek. Čerstvě omítnutý a nabílený. Ideální koutek na pokuřování a čtení *Církevního věstníku*. Svatební oznámení oni nikdy neopentlují. Na skobách mají viset rezavé věnce, kytky z tepaného bronzu. Za stejné peníze lepší zboží. Jenže květiny jsou přece poetičtější. Ty ostatní trochu omrzí, vůbec nevadnou. Nic neříkají. Imortelky.

Na topolové větvi hřadoval krotce pták. Jako vycpaný. Jako ten, co nám ho dal k svatbě radní Hooper. Kšc! Ani se nehne. Však on ví, že tady se do něho žádný prak nestrefí. Ještě smutnější, když chcípne. Hihňavá Milly pochovala chciplého ptáčka v kuchyňské krabičce od sirek a na hrob mu dala věneček sedmikrásek a kousky potrhaného řetízku.

Tohle je Nejsvětější srdce: jak si na ně ukazuje. Srdce na dlaní. Mělo by být na straně a červeně natřené jako opravdové srdce. Irsko se mu zasvětilo či co. Moc ho to netěší. Od čeho ta rána? Jestlipak se slétnou ptáci a budou do něho zobat jako do toho chlapce s košíkem ovoce, jenže on řekl ne, protože se ho měli bát. Byl to Apollo.

Co jich je! Všichni se kdysi procházeli po Dublině. Věrní zesnulí. Co jsi teď, to jsme kdysi byli.

Ostatně jak by si člověk mohl kdekoho pamatovat? Oči, chůze, hlas. Ještě tak hlas: gramofon. Do každého hrobu opatřte gramofon nebo ho mějte doma. Po nedělním obědě. Pusťte nebožtíka pradědečka. Krákrák! Halóhalóhaló! Jsemmocrád krák jsemmocrádževásvidím halóhaló jsemmocrád hrkrhr. Připomene hlas, jako fotografie připomene obličej. Jinak by si člověk po takových patnácti letech na obličej nevzpomněl. Tak třeba či? Třeba někoho, kdo umřel, když jsem byl u Rozšafy Helyho.

Crcrcr! To cvrnkají oblázky. Počkat. Stát.

Zadíval se upřeně do kamenné krypty. Nějaké zvíře. Počkat. Tamhle.

Po kraji krypty se sunula bachratá šedá krysa a shrnovala oblázky. Starousedlice a prabába: ta se tu vyzná. Šedá mrška se vtiskla pod podstavec a provlékla se za něj. Dobrá skrýše na poklad.

Kdopak tam bydlí? Uloženy pozůstatky Roberta Emeryho. Za svitu pochodní snad tady přece pochovali Roberta Emmeta. Ona si to obhlíží.

Už jí zmizel ocas. Taková člověka slupne jako nic. Ať je kdo chce, obere mu kosti. Pro ně je to obyčejné maso. Mrtvola je zkažené maso. No a co je sýr? Zkažené mléko. V *Cestách po Číně* jsem se dočetl, že běloch Číňanům páchne jako mrtvola. Lepší je zpopelnění. Kněží o tom nechtějí ani slyšet. Dělají pro jinou firmu. Hromadné pece a kupci s holandskými kamny. V době moru. Sežerou je jámy. Smrtící komora. Popel k popelu. Nebo pohřbívání na moři. Kdepak mají Parsové tu věž mlčení? Sežerou je ptáci. Země, oheň, voda. Nejpríjemnější prý je utonout. Bleskově zahlédne člověk celý svůj život. Dát se však přivést zpátky k životu, to ne. Ve vzduchu se pochovávat nedá. Leda z letadla. Jestlipak se to roznese, když někoho nového spustí pod zem? Podzemní zprávy. Víme to od nich. Nic bych se nedivil. Je to pro ně hotová pastva. Mouchy se na člověka slétnou, ještě než je po něm. Dignama vyčmuchaly. Že páchne, to jim nevadí. Rozplizlý mrtvolný rosol: čpí a chutná jako syrový turín.

Vpředu se zamihotala brána: dosud otevřená. Zpátky do života. Mám toho tady dost. Pokaždé je tomu člověk blíže. Posledně jsem tady byl na pohřbu paní Sinicové. Taky nebožtík táta. Vraždicí láska. Dokonce v noci při svítelně rozhrabávají hlínu, jako v tom případě, o němž jsem četl, aby se dostali k právě pochovaným ženským, celým shnilým, s mokvajícimi hrobními vředy. Člověku z toho běhá mráz po zádech. Po smrti za tebou přijdu. Po smrti se ti zjevím. Po smrti tě budu strašit. Po smrti je jiný svět, pravé peklo. To zásvětí se mi nelíbí, tak napsala. Mně taky ne. Musím toho ještě hodně vidět a slyšet. Cítit vedle sebe živé teplé bytosti. Jen ať si

spí v těch červivých ložích. V tomto kole na mě ještě nevyzrají. Teplá lůžka: teplý krevnatý život.

Z postranní cestičky se vynořil Martin Cunningham zabraný do vážného rozhovoru.

Myslím advokát. Jeho obličej je mi povědomý. Menton. John Henry, advokát, komisař na přísední prohlášení a záruční listiny. Dignam býval u něho v kanceláři. Mat Dillon v dávných dobách. Družná posezení u té dobré kopy, Mata. Studené kuře, doutníky, tantalovské poháry. Věru, srdce ze zlata. Ano, Menton. Dožral jsem ten večer Mentona, protože jsem mu to zhatil. Trefa čirou náhodou: měl jsem šišatou kouli. Pročpak na mě tak zanevřel. Zášť na první pohled. Molly s Floey Dillonovou, zavěšeny do sebe, stály pod bezem a tolik se smály. Mužský je už takový, nepřeneso to přes srdce, když jsou při tom ženské.

Má v klobouku důlek. Asi z kočáru.

– Promiňte, prosím, ozval se vedle něho pan Bloom. Zůstali stát.

– Máte trochu promáčkнутý klobouk, ukázal prstem pan Bloom. Chvíli na něho John Henry Menton nehnutě vejral.

– Tamhle, zaskočil Martin Cunningham a taky ukázal prstem. John Henry Menton smekl, vyrovnal důlek a vlášení cylindru pečlivě uhladil rukávem. Potom si zas cylindr narazil na hlavu.

– Už je dobře, řekl Martin Cunningham.

John Henry Menton to vzal trhnutím hlavy na vědomí.

– Děkuji, řekl stručně.

Kráčeli dál k bráně. Pan Bloom, celý schlíplý, se coural pár kroků za nimi, aby je neslyšel. Martin má hlavní slovo. Otočí si takového pitomce kolem prstu, a on o tom nemá tušení.

Oči jak ústřice. To nic. Až mu to dojde, třeba ho to bude mrzet. Tak na něho vyzraju.

Děkuji. Jací jsme dnes velkopanští.

V SRDCI HIBERNSKÉ METROPOLE

Před Nelsonovým sloupem tramvaje zpomalovaly, posunovaly, přehazovaly kladku, vyjížděly do Blackrocku, Kingstownu a Dalkey, do Clonskea, Rathgaru a Terenuru, do Palmerston Parku a horního Rathmines, do Sandymount Greenu, Rathmines, Ringsendu a Sandymount Toweru, do Harold's

Crossu. Ochraptlý výpravčí Spojené dublinské tramvajové společnosti hulákal:

- Rathgar a Terenure!
- Pojeď, Sandymount Green!

S rovnoběžným řinkotem cinkotem hnuly se z konečné stanice jednopatrová i obyčejná tramvaj, stočily se na výjezdni kolej a rovnoběžně se pošinuly.

- Odjezd, Palmerston park!

NOSITEL KORUNY

Pod krytým vchodem hlavní pošty leštili a pokřikovali cídiči bot. Seřazené v North Prince's Street, rumělkové poštovní vozy Jeho Veličenstva, na bocích s královskými iniciálkami E. R., pojímaly hlučně pohazované pytle dopisů, korespondenčních lístků, zálepek, pojištěných a vyplacených zásilek pro místní, provinční, britskou i zámořskou dopravu.

PÁNI OD NOVIN

Povozníci v juchtovicích kutáleli z Princeova skladu řachavé sudy a žuchali jimi na pivovarský valník. Na pivovarský valník žuchaly řachavé sudy kutálené z Princeova skladu povozníky v juchtovicích.

- Tady to máme, řekl Zrzavý Murray. Alexander Clavis.

– Tak to prosím vystřihněte, řekl pan Bloom, a já to odnesu do redakce *Telegrafu*.

Znovu zaskřípěly dveře od Rutledgeovy kanceláře. Davy Stěphens, drobný v mohutném plášti s kapuci, na kučerách naražený plstěný klobouček, s rolí papíru pod pláštěm vyšel ven, královský kurýr.

čtvrtým přesným šmiknutím vystřihly dlouhé nůžky Zrzavého Murrayho z novin inzerát. Nůžky z kliš.

- Projdu tiskárnou, řekl pan Bloom a vzal si vystřižený čtvereček.

– Jestli chce ovšem sloupek, řekl vážně Zrzavý Murray, pero za uchem, my ho zařadíme.

- Dobrá, kývl pan Bloom. Já mu to vytmavím. My.

BLAHORODÝ PAN WILLIAM BRAYDEN, SEDĚNÍM NA
OAKLANDS, SANDYMOUNT

Zrzavý Murray ťukl pana Blooma nůžkami do paže a zašeptal:

– Brayden.

Pan Bloom se otočil a uviděl, jak před statnou postavou, vcházející mezi vývěsními tabulemi *Svobodářského týdeníku a národních novin* a *Svobodářského deníku a národních novin*, livrejovaný vrátný smeká čapku s potištěným prýmkem. Řachavé Guinnessovy sudy. Kormidlována deštníkem, nesla se statně po schodech velebná, vousem vroubená tvář. Schůdek po schůdku se vznášel vzhůru gabardénový hřbet: hřbet. Celého filipa má v zátylku, říká Šimon Dedalus. Těch plátů slaniny, co má vzadu. Sádelnaté laloky na šíji, sádlo, šíje, sádlo, šíje.

– Nezdá se vám, že má tvář jako Spasitel? zašeptal Zrzavý Murray. Dveře Ruttledgeovy kanceláře zašeptaly: í, krí. Dveře se vždycky stavějí proti sobě, aby mohl průvan. Vchod. Východ.

Spasitel: vousem vroubená oválná tvář: v šeru hovoří Marie, Marta. Kormidlován deštníkovým mečem až k rampě: tenor Mario.

– Nebo jako Mario, řekl pan Bloom.

– Ano, přisvědčil Zrzavý Murray. Jenže Mario prý stejně vypadá jako Spasitel.

Ježíš Mario s nalíčenými lícemi, v kazajce, nohy jako špejle. Dlaň na srdci. V *Martě*.

Pójd, má ztracená.

Pójd, má milená.

BERLA A PÉRO

– Jeho Milost pan arcibiskup dnes dopoledne už dvakrát telefonoval, řekl vážně Zrzavý Murray.

Dívali se, jak mizejí kolena, lýtka, boty. Šíje.

Křepče vpadl dovnitř telegrafní poslíček, hodil na pult obálku, expres zas vpadl a jen slovo utrousil:

– *Svobodář!*

Pan Bloom zvolna pronesl:

– Však on taky patří k našim spasitelům.

Lehký úsměv ho provázel, jak nadzvedl prkýnko u pultu, vcházel postranními dveřmi dovnitř a kolem rozdrnčených vývěsních tabulí se ubíral teplým tmavým schodištěm a chodbou. Jen jestli spasí náklad? Hukot, tlukot.

Šfouchl do zasklených otáčecích dveří, vstoupil dovnitř a šlapal po rozházeném balicím papíře. Uličkou mezi řinčícími válci se ubíral k Nannettiho korektorské kóji.

S NELÍČENOU LÍTOSTÍ OZNAMUJEME SKON VÁŽENÉHO DUBLINSKÉHO MĚŠTANA

On je tady taky Hynes: nejspíš zpráva o pohřbu. Tlukoty tluk. Tělesné pozůstatky zesnulého pana Patrika Dignama dnes ráno. Stroje. Kdyby tak člověka draply, rozmačkaly by ho napadřf. Ony dnes vládnou světu. Jeho ústrojí se taky činí. Jako ty neovládané stroje: kvasí. Div se nesedřou, div se neztrhají. Ta stará šedá krysa se div neztrhala, jak se drala dovnitř.

JAK SE VYRÁBÍ VELIKÝ DENÍK

Před vychrtlým faktorem zůstal pan Bloom stát a obdivoval se jeho lesklé pleši.

Divné, že svou pravou vlast jakživ neviděl. Má vlast je Irsko. Zastupuje na radnici College Green. Ze šlágru o poctivém dělníku vyloukl, co se dalo. Týdeníku pomáhají na nohy inzeráty a rozmanitosti, ne ta dávno vyčichlá oznámení úředního věstníku. Umřela nám královna Anna. S povolením vrchnosti vytištěno roku tisíc a. Svobodný dědičný statek leží na rosenalliském katastru v tinnachinchské baronii. Statutární inventář pro zájemce se statistickými údaji, kolik mezků a španělských koníků se vyváží z Balliny. Přírodní zajímavosti. Humorné kresby. Týdenní kokrhy Phila Blaka. Stránka strýčka Tobyho pro drobotinu. Dotazy venkovských jelimánků. Vážený pane redaktore, poradte něco proti plynatosti. Taková rubrika by se mi hodila. Při vyučování druhých se člověk sám hodně naučí. Familiární tón S. S. O. Skoro samé obrázky. Lepé děvy se koupou na zlaté pláži. Největší balón na světě. Dvě sestry slaví najednou svatbu. Ženichové se jeden druhému srdečně řehtají. Taky Cuprani, tiskař. Nad Iry irštější.

Stroje řinčely v tříčtvrtečním taktu. Tluk, tluk, tluk. Kdyby tamtoho trefila mrtvice a nikdo nevěděl, jak je zastavit, řinčely by dál a tiskly ostošest. Pěkný galimatyáš. Je třeba zachovat klid.

– Tak to, pane radní, dejte do večerního vydání, řekl Hynes.

Co nevidět mu bude říkat pane starosto. Stojí prý za ním Čahoun John.

Faktor neodpověděl, jenom do rohu papíru načmáral k tisku a kývl na jednoho sazeče. Přes špinavou skleněnou přepážku mu mlčky podal papír.

– Tak dobře, děkuju, řekl Hynes a už odcházel. Pan Bloom mu zastoupil cestu.

– Jestli chcete něco vybrat, pokladník zrovna odchází na oběd, namířil palec dozadu.

– A vy jste dostal? zeptal se Hynes.

– Mhm. Hodte sebou, třeba ho zastihnete.

– Děkuju, kamaráde, řekl Hynes. Taky z něho něco vymáčknu. A čile pospíchal do *Svobodářského týdeníku*.

U Meaghera jsem mu půjčil tři šilinky. Tři neděle. Třetí připomínka.

VIDÍME AKVIZITÉRA PŘI PRÁCI

Pan Bloom položil výstřížek Nannettimu na stůl.

– Promiňte, pane radní, řekl. Tenhle inzerát, rozumíte. Clavis, jestli si vzpomínáte.

Chvíli pan Nannetti nad inzerátem rozvažoval a pak kývl hlavou.

– Chce to na červenec, řekl pan Bloom. Neslyší. Nannettík. Nervy jak ze železa. Faktor hnul k inzerátu tužkou.

– Počkat, řekl pan Bloom. Chtěl by to pozměnit. Klíče, rozumíte. Nahoře chce mít dva klíče.

Sakramentský rámus. Třeba chápe, co mu.

Korektor se otočil, trpělivě poslouchal, zvedl loket a zvolna se poškrábal v podpaždí alpakové kazajky.

– Takhle, řekl pan Bloom a zkřížil nahoře ukazováky. Nejprve ať pochopí tohle.

Od kříže, který vytvořil, zatěkal pan Bloom pohledem šikmo vzhůru, až uviděl korektorův snědožlutý obličej, vypadá na žloutenku, a za ním poslušné válce, požírající obrovské kotouče papíru. Stluč je, stluč. Nerozvinutého je tu ještě na míle. Co s ním potom? Inu, zabalí se do něho maso, balíčky, všelijak se upotřebí, na tisíc a jeden způsob.

Do přestávek mezi tlukotem vplétal obratně slova a hbitě čmáral na poškrábané prkýnko.

DŮM KLÍČŮ

– Takhle, víte. Tady přijdou dva zkřížené klíče. Kroužek. A potom jméno Alexander Clavis, obchodník s čajem, vínem a lihovinami. Atakdál.

Přece ho nebudu poučovat o jeho řemesle.

– Však vy, pane radní, sám víte, co by chtěl. A nahoru proložený: d ů m klíčů. Rozumíte? Co myslíte, je to vtipné?

Faktor posunul škrabající dlaň k dolním žebřům a klidně se tam škrabal.

– D ů m k l í č ů , řekl pan Bloom, to je ten vtip. Parlament ostrova Man, pane radní, rozumíte. Narážka na autonomii. Turisti z ostrova Man, rozumíte. Hned jim to padne do oka, rozumíte. Šlo by to?

Snad bych se ho mohl zeptat, jak se vyslovuje *voglio*. Jenže kdyby to nevěděl, ještě bych ho přivedl do rozpaků. Raděj ne.

– To by šlo, řekl faktor. Máte tu kresbičku?

– Já ji seženu. Byla v jedněch kilkennyjských novinách. On tam má taky obchodní dům. Hned si pro ni k němu zaběhnu. Tak by to šlo a ještě k tomu sloupek na upozornění. Běžný, však víte. Prvotřídní podnik. Co tu ještě nebylo. Atakdále.

Faktor chvíli přemýšlel.

– Šlo by to, řekl. Ať obnoví tříměsíční zadávku.

Sazeč mu přinesl zplihlý sloupec. Mlčky se ho jal korigovat. Pan Bloom stál vedle něho, poslouchal bušení válců a díval se na zamklé sazeče u kas.

KAPITOLKA PRAVOVISNÁ

Pravopis musí mít v malíčku. Korektorská nervozita. Martin Cunningham nám dnes zapomněl povědět pravopisný oříšek. Je zajímavé pozorovat stará es té er á žněmi zdrá zet dé er á sáného si es měkké i rého hauzír zet měkké í er nika se sý es tvrdé ý rem. Hloupé, a jak. Sirý je tam ovšem jenom kvůli sýru.

Taky jsem mu mohl něco říct, když si narazil cylindr. Děkuji. Měl jsem něco říct o starém klobouku a podobně. To jsem mohl říct. Že vypadá jako nový. Ten by byl udělal ksicht.

Slit. Nejspodnější patro prvního válce vydřelo prkýnko slit s první dávkou novin složených na čtvrtky. Slit. Skoro lidsky dělají slit, aby na sebe upoutaly pozornost. Div nemluví. Ty dveře tady slit vržou, aby je někdo zavřel. Všechno má svou mluvu. Slit.

SLOVUTNÝ CÍRKEVNÍK OBČASNÝM PŘÍSPĚVATELEM

Najednou podal faktor sloupec zpátky a řekl:

– Počkat. A kde je arcibiskupův dopis? Má se v *Telegrafu* opakovat. Kdepak je tenhle ten?

Rozhlédl se kolem hlučných neodpovídajících strojů.

– Monks, prosím? ozval se někdo ze sazárny.

– Se ví. Kdepak je Monks?

– Monks!

Pan Bloom si vzal výstřižek. Nejvyšší čas vypadnout.

– Já vám tedy, pane Nannetti, tu kresbu opatřím, řekl, a vy ji dobře umístíte, to vím.

– Monks!

– Prosím.

Zadávká na tři měsíce. Plíce abych si vymluvil. Rozhodně to zkusím. Upíchnu ho na srpen: to je nápad: v tom měsíci je koňský tarmak. Ballsbridge. Sjedou se na něj turisté.

TATÍK PŘES ZPRÁVY

Ubíral se sazárnou a prošel kolem starce shrbeného, obrýleného, přepásaného zástěrou. Starý Monks, tatík přes zprávy. Všechno mu v životě prošlo rukama: smuteční oznámení, hospodské inzeráty, proslovy, rozvodové procesy, utopenci. Doklepává. Střízlivý rozšafa, nějaký pakatýlek bude mít ve spořitelně. Žena dobrá kuchařka a pradena. Ve světnici šije na stroji dcera. Nehezká Jana, žádné fanfárum.

A BYLI DNOVÉ PŘESNIC

Zastavil se v chůzi a pozoroval sazeče, jak zručně rozmetává sazbu. Napřed si to pozpátku přečte. Jde mu to jedna radost. Vyžaduje to cvik.

mangiD kirtaP. Nebožtík táta mi čítal Hagadu a prstem si ukazoval pozpátku. Pesach. Napřesrok v Jeruzalémě. Ach jeje! Toho povídání o tom, jak jsme vyšli z Egypta a do domu služebnosti, alleluja. Šma Jisráél, Adónai Elohénú. Ne, to je zas něco jiného. A ještě dvanáct bratří. Synů Jakubových. A ještě jehně a kočka a pes a hůl a voda a řezník a ještě anděl smrti jak zabije řezníka a ten zabije vola a pes zabije kočku. Vypadá to trochu hloupě, dokud se nad tím člověk nezamýšlí. Znamená to spravedlnost, a zatím kdekdo požírá kdekoho. Takový je vlastně život. Jak mu to jde. Cvik dělá mistra. Jako by se díval prsty.

Krytou chodbou odešel pan Bloom od tlukotů na odpočívadlo. Hned si tam sjeďu tramvaj a třeba ho tam zastihnu? Raděj mu napřed zatelefonuji. Číslo? Stejně jako Citronovo domovní. Dvacet osm. Dvacet osm čtyři čtyři.

JEŠTĚ NAPOSLED TO MÝDLO

Dolů po domovních schodech. Kdopak tady, k čertu, čmáral sirkami po zdích. Jako by to dělali o závod. V takových dílnách to vždycky mastně páchne. Teplavý kliš v sousedství u Thoma, když jsem byl u něho.

Vytáhl kapesník a utřel si nos. Citrónlimón? Aha, strčil jsem tam mýdlo. Vytáhnu je z té kapsy. Zastrčil zpátky kapesník, vyndal mýdlo, uložil je do zadní kapsy u kalhot a zapjal na knoflík.

Jakou voňavku používá tvá žena? Ještě bych se dostal domů: tramvaj: něco jsem zapomněl. Podívám se na ni, než se ustrojí. Ne. Tady. Ne.

Z redakce *Večerního telegrafu* najednou někdo smíchem zavřeštěl. Přesvědčím se kdo. Copak se děje? Zaskočím si tam k telefonu. To Ned Lambert.

Šetrně vstoupil dovnitř.

ERIN, ZELENÝ ŠPERK NA STŘÍBRNÉM MOŘI

– Někdo tu straší, ústy plnými sušenek hlesl do zaprášené okenní tabulky profesor MacHugh...

Od prázdného krbu zatékal pan Dedalus pohledem k rozšklebenému Nedu Lambertovi a kysele se zeptal:

– Pro Krista ukřižovaného, jestlipak by z toho člověk nedostal žáhu do řiti.

Ned Lambert seděl na stole a četl dál:

– Nebo zas pozorujte, jak se klikatí a zurčí vpřed k buňnému vodstvu Neptunovy modré říše šemravý jarček, zápolící sice s trčícími kameny, leč ovívaný převlahými zefýrky, mezi omšelymi břehy, škádlený zářivým sluncem nebo zas zahalovaný stíny, které mu na nyvou hrud' vrhá chundelaté lupení olbřímího hvozdu. Co tomu říkáš, Šimone? zeptal se přes hranu novin. Pěkná hatlanina, že?

– Dej s tím pokoj, řekl pan Dedalus.

Ned Lambert se smál a plácal do novin, rozložených na kolenou.

– Nyvá hrud' a kundelaté lupení. To mě podržte! To mě podržte.

– A Xenofón hleděl na Marathón, řekl pan Dedalus a znovu koukl po krbu a oknu, a Marathón hleděl na moře.

– To stačí, křikl od okna profesor MacHugh. Víc ani muk. Dojedl rohlíčkovou sušenku, kterou dosud okusoval, a hladově se užuž zakousl do sušenky v druhé ruce.

Žvást. Třesky plesky. Jak vidět, Ned Lambert si vzal volno. Z pohřbu je člověk celý den k ničemu, taky že jo. Prý má konexe. Místokancléř, starý Chatterton, je jeho prastrýc nebo praprastrýc. Moc mu prý nechybí do devadesátky. Nekrolog prý má napsaný léta letoucí. Natruc jim žije dál. Třeba ho Ned Lambert předejde. Johnny, uхни strýčkovi. Jemnostpán Hedges Eyre Chatterton. Nic bych za to nedal, že tu a tam vypomůže z nouze, když mu fouká do kapsy. Bude mu hej, až natáhne bačkory. Aleluja.

– Ještě něco k popukání, řekl Ned Lambert.

– Co je to? zeptal se pan Bloom.

– Nedávno objevený úryvek z Cicerona, řekl slavnostním tónem profesor MacHugh. *Naše krásná vlast.*

STRUČNÁ, ALE VĚCNÁ

– Čí vlast? zeptal se prostoduše pan Bloom.

– Nejvyšší případná otázka, pronesl mezi žvýkáním profesor. Důraz je na čí.

– Vlast Dana Dawsona, řekl pan Dedalus.

– To je jeho včerejší řeč?

Ned Lambert kývl hlavou.

– Jen si poslechněte tohle, řekl.

Klika praštila pana Blooma do beder, jak někdo vrazil do dveří.

– Promiňte, řekl J. J. O'Molloy a vstoupil dovnitř. Pan Bloom hbitě uhnul stranou.

– Vy mi promiňte, řekl.

– Dobrý den, Jacku.

– Jen dál. Jen dál.

– Dobrý den.

– Jak se daří, Dedale?

– Dobře. A jak tobě?

J. J. O'Molloy zavrtěl hlavou.

SMUTNÉ

Býval to moc chytrý advokát. Chudák, jde to s ním z kopce. Ten hektický ruměnec mu věští brzký konec. Má na kahánku. Copak ho sem přiválo. Shání prachy.

– *Nebo zas když zlezeme nakupené štíty hor.*

– Vypadáš báječně.

– Mohl bych vidět šéfredaktora? zeptal se J. J. O'Molloy a pohlédl k vnitřním dveřím.

– Jak by ne, řekl profesor MacHugh. Vidět i slyšet. Je s Lenehanem ve své svatyni.

J. J. O'Molloy se odšoural k sklápěcímu pultu a zalistoval v růžovém souboru ročníků.

Z agendy kde nic tu nic. Bývalá existence. Flintu do žita. Karban. Čestné dluhy. Sklízí bouři. Od firmy D. a T. Fitzgerald pobíral kdysi pěkné palmáře. Oni nosí paruky, jen aby bylo vidět jejich šedou hmotu. Mozek na dlani jako ta socha v Glasnevinu. S Gabrielem Conroyem píše asi literární články do *Expresu*. Velmi sčtetlý. Myles Crawford začínal v *Nezávislém*. Divné, jak se novináři hned otočí, jen

zvětrí nějaké místečko. Větrné korouhvičky. Horké i studené foukají z huby. Kdo se v tom má vyznat. Jedna pravda platí jen tak dlouho, než uslyšíte jinou. Sápají se na sebe v novinách a zas, jako když utne. Najednou jsou z nich nejlepší přátelé.

– Propánakrále, poslechněte si tohle, domáhal se slova Ned Lambert. *Nebo zas když zlezeme nakupené štíty hor...*

– Konina! vpadl mu nakvašeně do řeči profesor. Přestaň s tím nabubřelým žvástem!

– *Štíty hor, vedl svou Ned Lambert, tyčící se vzhůru, jako by nám chtěly opláchnout duši...*

– Hubu by si měl vypláchnout, řekl pan Dedalus. Požehnaný a věčný Bože! A za to ho platí?

V tom nedostizném panorámatu Irska, jemuž se navzdory vychvalovaným vzorům jiných honosných krajinných partií co do krásoty nic nevyrovná listnatým hájem i zvlněnou krajinou i bujnou jasně zelenou pastvinou, ponořenou do přesažně přesvětlé záře našeho vlahého tajemného irského zášeří...

JEHO RODNÁ DORŠTINA

– A co měsíc, řekl profesor MacHugh. Na Hamleta zapomněl.

– *Které do šíře i do dále obléáí výhled a jen čeká, až zasvitne třpytný kotouč měsíce a obleje jeho stříbřitou zář.*

– Ach! ulevil si zoufalým zachroptěním pan Dedalus, do prkýnka! Stačí, Nede. Život je moc krátký.

Smekl cylindr, podrážděně odfoukl kosmaté vousy, po velšsku si přičísl vlasy.

Ned Lambert odhodil noviny a rozchechtal se na celé kolo. Vzápětí se z neholeného, obrýleného obličje profesora MacHugha rozlehl šťekavý řehot.

– Buchta Daw! křikl.

CO ŘÍKAL WETHERUP

Uškľíbat se nad tím, když to vystydne v tisku, to dovede každý, jenže to zboží jde na dračku jako horké koblihy. Vřak on dělal dřív pekařinu, ne. Proto se mu říká Buchta Daw. Posadil se do teplého hnízda. Dceru zasnoubil tomu člověku z finančního inspektorátu, co má auto. Pěkně si to narařčila. Samé radovánky vstup volný. Jen se ládujte. Říkal Wetherup. Na žrádlo se každý chytí.

Vnitřní dveře se prudce rozlétly a vyrazil z nich obličej s purpurovým frňákem a s čupřinou rozježených vlasů. Příkře se rozhlédl modrýma očima a drsným hlasem se zeptal:

- Co je?
- Sám falešný statkář už je tady, řekl obřadně profesor MacHugh.
- Zmizni, ty zatrapecený kantore, vzal ho na vědomí šéfredaktor.
- Pojď, Nede, řekl pan Dedalus a nasadil si klobouk. Musím to zapít.
- Zapít! okřikl ho šéfredaktor. Přede mší se nikomu nenalévá.
- Tak to má být, řekl pan Dedalus a šel ven. Pojď, Nede.

Ned Lambert se svezl se stolu. Modrýma očima zatěkal šéfredaktor k tváři pana Blooma, po níž se mihl úsměv.

- Nepůjdeš s námi, Mylesi? zeptal se Ned Lambert.

VZPOMÍNÁ SE SLAVNÝCH BITEV

– Severocorkská milice! křikl šéfredaktor a rázně pokročil ke krbu. My jsme vždycky vyhráli! Severocorkská milice a španělští důstojníci!

– Kdepak to bylo, Mylesi? zeptal se Ned Lambert a zamyšleně sklopil zrak na špičky střevíců.

- V Ohio! houkl šéfredaktor.

– Namoutě, taky že jo, dotvrdil Ned Lambert. Na odchodu pošeptal J. J. O'Molloyovi:

- Zralý do Třeštilova. Smutný případ.

– Ohio! z pozdvižené purpurové tváře diskantem zahlaholil šéfredaktor.

Mé Ohio!

- Dokonalý amfimacer! řekl profesor. Dlouhá, krátká a dlouhá.

Ó, HARFO EOLSKÁ

Z kapsy u vesty vyňal hedvábnou nitku, kousek z ní utrhl a šikovně jí zadrnkal mezi dvěma a dvěma ozvučnými nečištěnými zuby.

– Dzindzin, dzundzun.

Vida, že má pole volné, namířil pan Bloom k vnitřním dveřím.

– Momentik, pane Crawford. Chtěl bych si jen zatelefonovat kvůli nějakému inzerátu.

Vešel dovnitř.

– A co bude s tím úvodníkem na dnes večer? zeptal se profesor MacHugh, přistoupil k šéfredaktorovi a položil mu pevnou ruku na rameno.

– To se zařídí, řekl už klidněji Myles Crawford. Pusť to z hlavy. Nazdar, Jacku. Už je to zařízeno.

– Na shledanou, Mylesi, řekl J. J. O'Molloy a listy, které držel, pustil schlíple na soubor ročníků. Píše se dnes o tom kanadském podvodu?

Uvnitř zavrněl telefon.

– Dvacet o s m ... Ne, dvacet... Čtyři č t y ř i ... Ano.

UHODNĚTE VÍTĚZE

Zevnitř z redakce vyšel Lenehan s obtahy *Sportu*.

– Kdo by chtěl zaručený tip na Zlatý pohár? zeptal se. Žezlo s jezdcem O. Maddenem.

Pohodil obtahy na stůl.

Z dvorany se přihnál až k nim vířskot bosých kamelotů a dveře se rozlétly.

– Pst! řekl Lenehan. Slyším kročeje.

Profesor MacHugh přešel rázně místnost a jednoho skrčeného uličníka popadl za límec; ostatní odpelášili z dvorany a po schodech dolů. V průvanu obtahy zašustily, celé modře počmárané vzlétly a pod stolem se snesly na zem.

– To já prosím ne. To do mě prosím vrazil ten klacan.

– Vyhod'te ho a zavřete, řekl šéfredaktor. Duje víchr. Lenehan sbíral obtahy ze země a po dvojím shýbnutí zasténal.

– My prosím čekáme na zvláštní dostihové vydání, řekl kamelot. On do mě prosím vrazil Pat Farrel.

Ukázal na dva obličejce, vyčuhující z veřejí.

– Ten prosím.

– Koukej mazat, osopil se na něho profesor MacHugh. Vystřčil chlapce ven a přibouchl za ním.

J. J. O'Molloy chrastil obtahy, broukal si, něco hledal:

– Pokračování strana šestá, sloupec čtvrtý.

– Ano... Tady *Večerní telegraf*, telefonoval zevnitř z redakce pan Bloom. Je pan šéf...? Ano, *Telegraf*... K am?... Aha! Která aukční síň?... Aha! Už vím... Dobře. Já ho tam chytnu.

NASTANE SRÁŽKA

Znovu zavrněl zvonek, jak domluvil. Rázně vešel dovnitř a drcl do Lenehana pinožícího se s druhým obtahem.

– *Pardon, monsieur*, řekl Lenehan a s úšklebkem ho drapl.

– Moje chyba, řekl pan Bloom a klidně snášel jeho drapnutí. Udělal jste si něco? Já pospíchám.

– Koleno, řekl Lenehan.

S pitvořením a fňukáním si třel koleno.

– Přemíra těch *anno Domini*.

– Odpusťte, řekl pan Bloom. Došel ke dveřím, podržel je rozevřené a zaotálel. J. J. O'Molloy sklapl těžké listy. Od kamelotů dřepících na prahu se do holé dvorany rozlehly dva ryčné hlasy s foukací harmonikou.

*V boj šli jsme duší tělem
my, hoši z Wexfordu.*

ODCHÁZÍ BLOOM

– Já jen běžím do Bachelor's walk, řekl pan Bloom, kvůli Clavisovu inzerátu. Chtěl bych to domluvit. On prý si tam zašel k Dillonovi.

Váhavě se na ně zadíval. Šéfredaktor opřený o krb s hlavou v dlani najednou napřáhl velkolepě paži.

– Klid se! Je před tebou celý svět.

– Hned se vrátím, řekl pan Bloom a hnal se ven.

J. J. O'Molloy vzal Lenehanovi obtahy z ruky, zlehka do nich foukl a bez poznámky si je pročítal.

- On ten inzerát sežene, řekl profesor a černě vroubenými břežemi zíral přes záclonku. Koukněte na tu holotu za ním.
- Ukaž! Kde? křikl Lenehan a přiběhl k oknu.

POULIČNÍ PRŮVOD

Oba se přes záclonku zasmáli kamelotům, jak poskakují husím pochodem v patách za panem Bloomem a poslední ve větru rozkomíhává jakéhosi draka s ohonem z bílých mašlí.

– Jen se podívej na toho holomka, jakou mu tropí kočičinu, řekl Lenehan, a budeš se válet. Ach, já prasknu! Imituje jeho plochá chodidla a šmařhavou chůzi. Malé číslo bot. Krade se po špičkách.

Šoupavým krokem zparodované mazurky rázně přetančil přes celou podlahu až za krb k J. J. O'Molloyovi a ten mu do napřažených dlaní vložil obtahy.

– Co to? lekl se Myles Crawford. Kampak ti dva odešli?

– Kdo? otočil se profesor. Šli se napít do Oválu. Je tam s Jackem Hallem Paddy Hooper. Včera večer přijeli.

– Tak pojďme, řekl Myles Crawford. Kdepak mám klobouk? Trhaně vešel dozadu do redakce, rozpjal si šos u kabátu a zacinkal v zadní kapse klíči. Cinkly pak ještě ve vzduchu a o dřevo, jak zamykal zásuvku u psacího stolu.

– Jde to s ním z kopce, řekl tlumeně profesor MacHugh.

– Zdá se, polohlasně zadumal J. J. O'Molloy, ale co se zdá, nebývá pravda. Kdopak má hodně sirek?

DÝMKA MÍRU

Nabídl profesorovi cigaretu a sám si také vzal. Lenehan jim pohotově škrtl sirkou a po řadě jim zapálil. J. J. O'Molloy znovu otevřel cigártašku a nabídl mu.

– Děkan, řekl Lenehan a posloužil si.

Se slamákem naraženým šikmo do čela vyšel zevnitř z redakce šéfredaktor. Prst přísně namířený na profesora MacHuga zpěvavě deklamoval:

*Šarže a sláva spát ti
nedaly a jenom říši
jsi měl v hlavě.*

Profesor se semknutými dlouhými rty ušklíbl.

– Tak co? Ty zasraná římská říše? řekl Myles Crawford.

Vzal si z rozevřené cigártašky cigaretu. Lenehan mu úslužně zapálil a řekl:

– Mlčte, povím vám zbrusu novou slovní hříčku.

– *Impérium romanum*, řekl něžně J. J. O'Molloy. To zní ušlechtileji než britské nebo brixtonské. Zní to, jako když se škvaří špek.

Myles Crawford foukl prudce prvního šluka ke stropu.

– Tak jest, řekl. My jsme ten špek. Vy a já se škvaříme. Sněhová koule v pekle se nemá hůř.

ZAŠLÁ ŘÍMSKÁ SLÁVA

– Počkat, řekl profesor MacHugh a zdvihl dva pokojné pařáty. Nedávejme se zavádět slovy, zvukem slov. Myslíme na Řím imperiální, imperátorský, imperativní.

Z odraných, špinavých manžet deklamačně vystrčil paže a chvílku se odmlčel.

– Jaká byla jejich kultura? Mohutná, to uznávám, ale nicotná. Cloacae: kanály. Na poušti a na hoře říkali Židi: *Dobře je tu býti. Postavme oltář Jehovovi*. Říman stejně jako Angličan, který kráčí v jeho stopách, na každé nové pobřeží, kam vstoupil (na naše nevstoupil nikdy), přinesl jenom svou kanálovou posedlost. Oděn v togu se rozhlédl a řekl: *Dobře je tu býti. Zhotovme si splachovací záchod*.

– A taky ho zhotovili, řekl Lenehan. Jak čteme v první kapitole Guinnessu, naši dávní předkové si na tekoucí vodu potrpěli.

– Byli to od přírody ušlechtilci, zabručel J. J. O'Molloy. Jenže my máme taky římské právo.

– A Pontský Pilát je jeho prorok, odpověděl profesor MacHugh.

– Znáte tu historku o předsedovi fiskálního dvora Pallesovi? zeptal se J. O'Molloy. Bylo to na večeri v královské universitě. Šlo to jako na drátkách...

– Nejprve si poslechněte hádanku, řekl Lenehan. Mohu spustit? Z dvorany za nimi přišel pan O'Madden Burke, statný v hojně šedi donegalského tvídu. Za ním vešel Štěpán Dedalus a smekl.

– *Entrez, nes enfants!* křikl Lenehan.

– Předvádím prosebníka, pronesl líbezně p. O'Madden Burke. Mladost vedená Zkušeností přichází na návštěvu k Proslulosti.

– Poklona, řekl šéfredaktor a napřáhl ruku. Jen dál. Zrovna odešel váš fotr.

???

Lenehan řekl ke všem:

– Ticho! Která růže spíš zvoní než voní? Dumejte, hloubejte, uvažujte, odpovězte.

Štěpán podal naklepané listy a prstem ukázal na název a podpis.

– Kdože? zeptal se šéfredaktor. Kousek je utržený.

– Pan Garrett Deasy, řekl Štěpán.

– Ten starý rváč, řekl šéfredaktor. Kdopak to utrhl? To měl takový kvalt?

*Přilétá upír siný
až z jihu, kde se blýská,
a ústy na má ústa
mně políbení vtiská.*

– Dobrý den, Štěpáne, řekl profesor, popošel a koukl jim přes rameno. Slintavka a kulhavka? To se z tebe stal...?

Býčkůmilovný bard.

VÝTRŽNOST V ZNÁMÉ RESTAURACI

– Dobrý den, pane profesore, řekl uzardělý Štěpán. Ten dopis není ode mě. To mě požádal pan Garrett Deasy...

– Ach, toho znám, řekl Myles Crawford, a znal jsem taky jeho ženu. Fúrie, že Pánbůh vzteklejší nestvořil. Kristepane, ta měla slintavku a kulhavku, bodejť ne! Jednou večer vám U hvězdy a podvazku vychrstla číšníkovi polévku do obličeje. Haha!

Žena přinesla na svět hřích. Za Helenu, která utekla Menelaovi, Rekové deset let. Breffnijský kníže O'Rourke.

– On je vdovec? zeptal se Štěpán.

– Je, slaměný, řekl Myles Crawford a zběžně „pročítal strojopis. Císařovi koně. Habsburk. Na vídeňských hradbách mu Ir zachránil život. Nezapomeňte! Maxmilián Karl O'Donnel, hrabě z irského Tirconnellu. Poslal k nám svého dědice, aby krále povýšil na rakouského polního maršála. Jednou z toho budou nepříjemnosti. Divoké husy. Ano, pokaždé. Nezapomínejte!

– Hlavně jestli on nezapomněl, řekl klidně J. J. O'Molloy a potěžkal podkovovité těžítko. Zachraňovat panovníky se nevyplácí.

Profesor MacHugh se po něm otočil.

– A co když ano.

– Povím vám, jak to bylo, spustil Myles Crawford. Jednou nějaký Maďar...

PROHRANÉ VĚCI. ZMÍNKA O UŠLECHTILÉM MARKÝZI

– My jsme byli vždycky věrni prohraným věcem, řekl profesor. Úspěch je nám smrtí intelektu a obraznosti. Vítězům jsme nikdy věrni nebyli. My jim sloužíme. Já učím bečivě latině. Hovořím jazykem národa, jehož mentalita vrcholí zásadou: čas jsou peníze. Dominující hmota. *Dominus!* Pán. A co duchovnost? Pán Ježíš. Pan hrabě Salisbury. Kanape ve westendském klubu. Zato Rekové!

KYRIE ELEISON!

Jasným úsměvem mu zasvítily oči v tmavých obroučkách a dlouhé rty se mu protáhly.

– Rekové! řekni znovu. *Kyrios!* Třpytné slovo! Samohlásky, jaké neznají Semiti a Sašové. *Kyrie!* Záře intelektu. Měl bych přednášet řečtinu, řeč ducha. *Kyrie eleison!* Výrobce klozetu a

výrobce kanálu nikdy nebudou pány našeho ducha. Jsme vazalové evropského katolického rytířství, ztroskotalého u Trafalgaru, a říše ducha, nikoli *impéria*, spolu s athénským loďstvem potopené u Aigospotamoi. Ano, ano. Potopené. Sveden věštbou, pokusil se Pyrrhus naposled zvrátit osud Řecka. Věrný prohrané věci.

Rázně od nich odešel k oknu.

– Pochodovali do boje, řekl šedě pan O'Madden Burke, ale pokaždé padli.

– Húhú! zakňoural Lenehan. Následkem cihly, která ho trefila **V** druhé části *matinée*. Ubohý, přebohý Pyrrhus!

Potom zašepтал Štěpánovi do ucha:

LENEHANŮV LIMERIK

*MacHughovi veleučenému
brejle zahrávají do ebenu.
Jak se přes ní podívá,
všechno se mu rozplývá.
Nač je nosí? Vždyť to nemá cenu.*

Truchlí nad Sallustiem, jak říká Mulligan. Jehož matka chcípla jak hovádko.

Myles Crawford si nacpal listy do boční kapsy.

– No dobrá, řekl. Ostatek si přečtu až potom. Dobrá. Na protest vztáhl Lenehan obě ruce.

– A co moje hádanka! Která růže spíš zvoní než voní? Je to opera.

– Opera? Sfingovský obličej pana O'Maddena Burka ještě víc zhádkovatěl.

Lenehan s chutí oznámil:

– Růže kastilská. Ta zpěvem jen zvoní. Hehe!

Zlehka šfouchl pana O'Maddena Burka do sleziny. Pan O'Madden se puvabně zhroutil na deštník, jako že se zajíkl.

– Pomoc! vzdychl. Jde na mě silná slabost.

Lenehan si stoupl na špičky a šustivými obtahy ho rychle ovíval. Jak se profesor vracel kolem novinových ročníků, přejel Štěpánovi a panu O'Maddenu Burkovi po vlající kravatě.

– Paříž, kdysi a nyní, řekl. Vypadáte jako komunardi.
– Jako ti, co vyhodili do povětří Bastilu, mírně zašpičkoval J. J. O'Molloy. Nebo jste vy dva společně zastřelili finského gubernátora? Vypadáte, jako byste to spáchali. Generála Bobrikova.

HATLA PATLA

– My jsme na to jen pomýšleli, řekl Štěpán.
– Všechny možné talenty, řekl Myles Crawford. Právo, starověk.
– Dostihy, utrousil Lenehan.
– Literatura, noviny.
– Chybí nám Bloom, řekl profesor. Ušlechtilé umění inzertní.
– A madam Bloomová. Múza zpěvu. Dublinská favoritka. Lenehan si hlasitě odkašlal.
– Hm! pronesl tlumeně. Ach, nadechnout se čerstvého vzduchu. Nastydl jsem se v parku. Byla otevřená brána.

TY TO UMÍŠ

Šéfredaktor sáhl Štěpánovi nervózně na rameno.
– Rád bych, abys mi něco napsal. Něco pikantního. Ty to umíš. Vidím ti to na obličejí. *Ve slovníku mládí...*
Vidím ti to na obličejí. Vidím ti to na očích. Ty lenivý ospalý pleticho.
– Slintavka a kulhavka! křikl s opovržlivou nakvašeností šéfredaktor. Velká schůze národovců v Borris-in-Ossory. Konina. Balamucení veřejnosti. Dej jim něco pikantního. Všechny nás do toho namočí, čert to vem. Otec Syn a Svátý Duch a z Břucha Puch.
– Duševní stravu tu poskytnem všichni, řekl pan O'Madden Burke.
Štěpán zvedl oči k jeho drzému nevšímavému pohledu.
– On by tě rád naverboval k novinám, řekl J. J. O'Molloy.

ZNAMENITÝ GALLAHER

– Ty to umíš, opakoval Myles Crawford a důrazně mu sevřel ruku. Jen počkej. Však my ochromíme Evropu, jak říkal Ignatius Gallaher, to ještě

facíroval a dělal markéra u kulečnicku v hotelu Clarence. Gallaher, to vám byl novinář. To bylo péro. Víš, jak se proslavil? Já ti povím. Byl to, pokud známo, nejchytřejší novinářský kousek. Bylo to v jednaosmdesátém, šestého května, v době Nezdolných, vraždy ve Fénixově parku, ty jsi myslím ještě nebyl na světě. Já ti to ukážu.

Prodral se kolem nich k ročníkům novin.

– Podívejte, otočil se. *New York World* žádal kabelogramem o zvláštní zprávu. Pamatujete se, jak to tehda bylo.

Profesor MacHugh přikývl.

– *New York World*, řekl šéfredaktor a samým rozčilením si pošoupul slamák. Kde se to stalo. Tim Kelly, totiž Kavanagh, Joe Brady a ostatní. Kudy jel s drožkou Odříkoza. Celou trať, rozumíte?

– Odříkoza, řekl pan O'Madden Burke. Fitzharris. Má prý drožkářský stánek až u Buttova mostu. Říkal mi to Holohan. Znáte Holohana?

– To je ten pajdavý, ne? řekl Myles Crawford.

– Je tam taky, jak mi říkal, chudák Gumley, opatruje městský sklad kamení. Noční hlídač.

Štěpán sebou překvapeně trhl.

– Gumley? řekl. To snad ne? Je to ten známý mého otce, co?

– Nech Gumleyho být, křikl zlostně Myles Crawford. Jen ať si Gumley hlídá kamení, aby mu neuteklo. Poslouchejte. Co udělal Ignatius Gallaher? Já vám povím. Geniální vnučnutí. Rovnou odkábloval. Máte *Svobodáfský týdeník* ze 17. března? Dobře. Už jste to našli?

Zalistoval v ročníku a na jednom bodě utkvěl prstem.

– Všímněte si čtvrté stránky, třeba inzerátu na Bransomovu kávu. Už jste to našli? Dobře.

Zavrněl telefon.

VZDÁLENÝ HLAS

– Já to vezmu, řekl profesor a odešel.

– B je brána do parku. Tak.

Prst mu s chvěním poskakoval a píchal od jednoho bodu k druhému.

– T je místokrálov letohrádek. C je, kde došlo k vraždě. K je Knockmaroonská brána.

Zplihlá kůže na krku se mu tetelila jako kohoutí lalůčky. Vylezla mu špatně naškrobená náprsenka a neomaleně si ji zastrčil do vesty.

– Haló? Tady *Večerní telegraf*... Haló?... Kdo tam?... Ano... Ano... Ano...

F až P je trať, po níž jel Odříkoza s drožkou kvůli alibi. Inchicore, Roundtown, Windy Arbour, Palmerstonův park, Ranelagh. F. A. B. P. Už jste to našli? X je Davyho hospoda v horní Leeson Street.

Profesor došel k redakčním dveřím.

– U telefonu je Bloom, řekl.

– Ať se dá vycpat, utrl se šéfredaktor. X je Burkova hospoda, rozumíte?

CHYTRÉ, A JAK

– Chytré, řekl Lenehan. A jak.

– Servíroval jim to za tepla, řekl Myles Craford, celou tu řežbu. Tíživý sen, z něhož neprocitneš.

– Já jsem to viděl, řekl pyšně šéfredaktor. Byl jsem při tom, já a Dick Adam, rodák z Corku zlatého srdce, jakému kdy Pánbůh vdechl život.

Lenehan se uklonil vzdušné podobě a oznámil:

– M. Adam, ajaja, madam. Nemá oko, amen. Kobyla má malý bok.

– Dějiny! zvolal Myles Crawford. Bába z Prince's Street dorazila první. Byl nad tím pláč a skřípění zubů. Kvůli inzerátu. Plánek kreslil Gregor Grey. A už byl na koni. Paddy Hooper hučel tak dlouho do T. P., až ho vzal do *Hvizdy*. Teď je u Blumenfelda. Tomu říkám tisk. Tomu říkám talent. Byl to táta těch všech.

– Otec bulvárních plátků, dotvrdil Lenehan, a Švagr Chrise Callinana.

– Haló?... Jste tam?... Ano, ještě je tady. Přijďte si sám.

– Takového novináře hned tak nenajdete, křikl šéfredaktor. Sklapl stránky.

– Chakramentsky chytré, řekl Lenehan panu O'Maddenu Burkovi. - Šikovné, řekl pan O'Madden Burke.

Z redakce vyšel profesor MacHugh.

– Když už mluvíte o Nezdolných, řekl, všimli jste si, že nějaké kolportéry předvedli na komisařství...

– Ale ano, horlivě se ozval J. J. O'Molloy. Lady Dudleyová šla domů schválně pěšky, aby se podívala, které stromy vyvrátil loňský uragán, a tuji napadlo, že si koupí lístek s

pohledem na Dublin. A ona to byla pamětní pohlednice s Joem Bradym nebo s Jednuškou nebo s Odříkozou. Představte si, přímo před místokrálovým letohrádkem!

– Teď už se hodí jen do rubriky zlámaných noh, řekl Myles Crawford. Pch! Noviny a advokáti! Kdepak se najde advokát jako tamti, jako Whiteside, jako Isaac Butt, jako stříbroústý O'Hagan? Co? Pitomost. Jenom tam v krejcarových lokálkách.

Nemluvil, ale ústa mu stále šubala nervózními pohrdlivými úšklebky.

Jestlipak by některá stála o to, aby ji těmi ústy políbil? Copak ty víš? Proč jsi to tedy napsal?

JAK SE TO RÝMUJE

Ústa, gusta. Jsou ústa podle gusta? Nebo mají gusta svoje ústa? Bude to tak. Gusta, vrůstá, tlustá, zhusta, pustá. Rýmy: dva stejně oblečení, stejně vypadající, dva a dva.

..... *la tua pace*

..... *che parlar ti piace*

... *mentreche il vento, come fa, si tace.*

Viděl je kráčet po třech vstříc dívkám oděným zeleně, růžově, višňově, obemknuté v pase, *per l' aer perso* slézově, fialově, *quella pacifica orifiamma*, zlatorudě jako královská korouhev, *di rimirar fe piu ardenti*. Zato já, starci, zkroušení, nohy zolovnatělé černavou pod nocí: ústa gusta: blín klín.

– Tak se braň, řekl pan O'Madden Burke.

DOSTIŤ MÁ DEN

J. J. O'Molloy se mdle pousmál a přijal výzvu.

– Milý Mylesi, řekl a odhodil cigaretu, ty si má slova špatně vykládáš. Pokud je mi známo, k zastupování třetího stavu žádnou plnou moc nemám, to tě jen tvá corksá zbrkllost zavádí. Proč neuvést Henryho Grattana a Flooda a Démosthena a Edmunda Burka? Ignatia Gallahera známe, i jeho chapelizodského šéfa Harmsworthe s jeho lacinými plátky, stejně jako jeho amerického bratra s jeho boweryjským svinstvem, nemluvě ani o *Rozpočtu Paddyho Kellyho, Pueových příhodách* a našem

milém *Skibereenském orlu*, kterému nic neujde. Nač uvádět Whitesida, mistra advokátské výřečnosti? Dostif má den na svém deníku.

POJÍTKA S ČASY DÁVNO MINULÝMI

Grattan a Flood psali přímo do našeho listu, rozkřikl se na něho šéfredaktor. Irští dobrovolníci. Kam se na ně hrabeš. Založen r. 1763. Dr. Lucas. Kde máte někoho, jako byl John Philpot Curran? Bodejť.

– No, řekl J. J. O'Molloy, co třeba korunní rada Bushe?

– Bushe? řekl šéfredaktor. Tak ano, Bushe. Bushe, ten ano. Trochu to má v krvi. Kendal Bushe, totiž Seymour Bushe...

– Dávno by byl vrchním soudcem, řekl profesor, nebýt toho, že... Ale nemluvme o tom.

J. J. O'Molloy se ohlédl po Štěpánovi a klidně a zvolna pronesl:

– Nejvybroušenější perioda, jakou jsem kdy slyšel, padla myslím ze rtů Seymoura Bushe. Bylo to při tom přelíčení o bratrovraždě, o Childsově vraždě. Hájl ho Bushe.

A do bran sluchu mého vléval.

Jak na to ostatně přišel? Vždyť umřel ve spaní. A ta druhá historka o zvířeti se dvěma hřbety?

– Jakpak to bylo? zeptal se profesor.

ITALIA, MAGISTRA ARTIUM

– On mluvil o důkazovém řízení, řekl J. J. O'Molloy, o říšském právu, a v čem se od něho odchyloval starší dřevní mojžíšovský zákoník, *lex talionis*. Citoval Michelangelova vatikánského Mojžíše.

– Ajta?

– Pár dobře volených slov, předeslal Lenehan. Ticho! Pomlka. J. J. O'Molloy vytáhl pouzdro na cigarety. Přestávka pro nic za nic. Nějaká všednost.

Ohleduplně vytáhl poslíček krabičku sirek a zapálil mu doutník.

Když jsem si tak někdy na tu podivnou dobu vzpomněl, kolikrát se mi zždálo, že ten drobný úkon, sám o sobě nicotný, to škrtnutí sirkou, rozhodlo u nás obou o dalším běhu života.

VYPULÉROVANÁ PERIODA

Znovu spustil J. J. O'Molloy a modeloval svá slova:

– Řekl o něm: *To rohaté a strašné, v ztuhlé hudbě kamenné zpodobení lidské podoby božské, ten věčný symbol vědění a věštby, které jestli vůbec něco oduševnělého a oduševňujícího, ať už obrazností li sochařovou rukou v mramoru zrobeného, zaslouží žít, pak to zaslouží žít.*

Posunkem úzké ruky dal vyniknout repetici i spádu.

– Nádhera! řekl rovnou Myles Crawford.

– Božský závan, řekl pan O'Madden Burkc.

– Líbí se ti to? zeptal se J. J. O'Molloy Štěpána.

Štěpán, do krve zmámený ladným jazykem i posunkem, se všecek zarděl. Vzal si z pouzdra cigaretu. J. J. O'Molloy nabídl pouzdro Mylesu Crawfordovi. Lenehan jim jako dříve zapálil a svou trofej si odnesl se slovy:

– Děkan s kaplanem.

YYSOCE MORÁLNÍ ČLOVĚK

– ,Vyprávěl mi o tobě profesor Magennis, řekl Štěpánovi J. J. O'Molloy. Co si vlastně myslíš o hermetické bandě, o těch opálově zamklých básnících: o tom mystickém mistrovi A. E.? Začala s tím ta ženská Blavatská. Pěkná švingulantka. A. E. vyprávěl jednomu yankeeskému reportérovi, že jsi za ním jednou pozdě k ránu přišel a ptal se ho na roviny vědomí. Magennis myslí, že sis asi z A. E. střílel. On, Magennis, je yysoce morální člověk.

Vyprávěl o mně. Co říkal? Co říkal? Copak o mně říkal? Neptej se.

– Děkuji, nechci, odmávl profesor pouzdro na cigarety. Počkat. Něco vám povím. Řeč Johna F. Taylora v historické společnosti Trojické koleje, to byl rétorický výkon, že jsem neslyšel krásnější. Zrovna domluvil soudce Fitzgibbon, nynější předseda nejvyššího apelačního dvora, a debatovalo se o rozpravě (tehdy to bylo něco nového), zasazující se o obrodu irštiny.

Otočil se po Mylesu Crawfordovi a řekl:

– Geralda Fitzgibbona znáš. Umíš si tedy představit, jakým stylem řečnil.

– Proslýchá se, řekl J. J. O'Molloy, že po boku Tima Healyho zasedá v správní komisi Trojické koleje.

– Zasedá po boku roztomilého broučka v dětských sukýnkách, řekl Myles Crawford. Mluv dál. No a?

– Byla to, povídám, řekl profesor, řeč dokonalého řečníka, plná zdvořilé povýšenosti a zušlechtěnou mluvou vylévající na nové hnutí ne zrovna koflíky hněvu, ale nadutost panstva. Tehdy to bylo ještě nové hnutí. Byli jsme slabí a tudíž bezvýznamní.

Sevřel dlouhé tenké rty, ale samou dychtivostí, aby se dostal kupředu, pozdvihl rozevřenou dlaň k brejlím a roztřeseným palcem a prsteníkem zlehka zavadil o černé obroučky a posunul je do nového ohniska.

IMPROMPTU

Svátečním hlasem spustil na J. J. O'Molloye.

– Taylor tam přišel, pamatuj, rovnou z lůžka. Že by si byl řeč předem připravil, to nevěřím, protože v sále nebyl jediný těsnopisec. Snědou vpadlou tvář měl kolem dokola obrostlou kosmatými vousy. Na krku měl rozhalený šátek a vůbec vypadal na smrt (ač nebyl).

Naráz, leč zvolna zatékal od J. J. O'Molloye k Štěpánovi a potom se tápavě zahleděl k zemi. Za skloněnou hlavou se mu objevil nevyžehlený plátěný límeček, zašpiněný od zřidklých pozůstalých vlasů. Pořád tápal, až pak řekl:

– Po skončení Fitzgibbonovy řeči vstal John F. Taylor, že mu odpoví. Takto zněla ve vsí stručnosti jeho slova, pokud se mi vybavují.

Rázně vztyčil hlavu. Znovu se mu zadumaly oči. Sem tam mu v nehorázných čočkách plavali tupí korýši a hledali východ. Spustil:

– *Pane předsedo, dámy a pánové: S nemalým obdivem jsem před chvílí poslouchal výklady svého učeného přítele, pronášené k irské mládeži. Bylo mi, jako bych se přenesl do země vzdálené naší zemi, do doby odlehlé naší době, že stojím v pradávném Egyptě a poslouchám řeč jednoho z veleknězů té země, pronášenou k mladistvému Mojžíši.*

Posluchači drželi cigarety při poslechu rovně, kouř z nich stoupal křehkými stébélky, vzkvétajícími jeho řečí. *Dýmu dejme*

stoupat. Ozvou se ušlechtilá slova. Pozor. Mohl bys to sám taky zkusit?

I bylo mi, jako bych slyšel hlas egyptského velekněze, zvýšený tónem stejné povýšenosti a stejné pýchy. Slyšel jsem jeho slova a zjevil se mi jejich smysl.

PODLE CÍRKEVNÍCH OTCŮ

Zjevilo se mi, že dobré jsou ty věci, byť i zkažené, které kdyby nebyly nejvšůchnější dobré nebo vůbec dobré, by nemohly být zkaženy. Čerta starého! To je svatý Augustin.

Pročpak se vy, židi, bráníte přijmout naši kulturu, naše náboženství a naši řeč? Vy jste kmen kočovných pastevců; my jsme mocný národ. Vám chybí města i statky: naše města se lidmi jen hemží a naše galéry, trirémy a kvadrirémy, naložené všelikým zbožím, brázdí vodstva celé známé zeměkoule. Vy jste se teprve vyprostili z patriarchálních poměrů: my máme literaturu, kněžstvo, staletou historii i politiku.

Nil.

Dítě, muž, zobrazení.

Na břehu Nilu klečí báby babicí, ošitka v síti; muž obratný v zápase: kamenně rohatý, kamenně vousatý, kamenně srdce.

– Vy se modlíte k zapadlému, jen vám známému božstvu: naše velebné a tajemné chrámy jsou příbytkem Isidy a Osirise, Horuse a Ammona Ra. Vám náleží otroctví, poníženost a pokora: nám hrom a širá moře. Izrael je sláb a dětí má poskrovnu: Egypt má nezměrné davy a jeho zbraně jsou strašlivé. Vám přezdívali tuláci a nádeníci: před naším jménem se třese svět.

Řeč mu přetrhlo temné zakrúčení v břiše. Směle je přehlušil zvýšeným hlasem.

– Kdyby si však byl, dámy a pánové, mladistvý Mojžíš dal říci a smířil se s tímto názorem, kdyby byl před tím opovážlivým napomenutím sklonil hlavu a sklonil vůli a sklonil ducha, nebyl by svůj vyvolený národ vyvedl z domu služebnosti a nesledoval přes den sloup oblakový. Nebyl by vprostřed blesků, mluvil s věčným Bohem na vrcholu

Sinaje a nebyl by z něho sestoupil s tváří zářící světlem vnuknutí, v náručí desky zákona vyrytého v jazyce psanců.

Ustal a hleděl na ně a kochal se jejich mlčením.

NEBLAHÉ PRO NĚHO

Ne bez lítosti řekl J. J. O'Molloy:

– A přece umřel a do zaslíbené země nevešel.

– Náhlé, třebaže vzhledem k dlouhotrvající chorobě dávno oštěkávané úmrtí, řekl Lenehan. A to měl za sebou velkou budoucnost.

Bylo slyšet, jak tlupa bosáků uhání dvoranou a řápná do schodů.

– Tomu se říká rétorika, řekl profesor a nikdo mu neodporoval.

Vítr po nich přešel a nezůstali. Zástupy v Mullaghmastu a v královské Taře. Na míle dlouhé brány sluchu. Tribun svá slova huláká a metá na všechny světové strany. V jeho hlase nachází lid útočiště. Hrobové ticho. Akasické kroniky všeho, co se kde stalo. Milujte a velejte ho: já už nebudu.

Mám peníze.

– Pánové, řekl Štěpán. Jako další bod programu bych navrhl, abychom sněmovní zasedání odročili.

– Ty mi vyrážíš dech. Má to být francouzská kurtoazie? zeptal se pan O'Madden Burke. Toť tuším hodina, kdy obrazně řečeno džbán vína v starodávné krčmě přijde nejvýš vhod.

– Budiž a tím je to rozhodně rozhodnuto. Kdo jsou pro, ať řeknou ano, oznámil Lenehan. Kdo proti, ne. Návrh je přijat. Do kterépak putyky?... Já hlasuji pro Moonyho!

Šel napřed a nakazoval:

– Neúprosně se zařekneme, že lihoviny požívat nebudeme, ano? To ne. Rozhodně ne.

Pan O'Madden Burke šel hned za ním a spojenecky udělal výpad deštníkem.

– Bij se, Macduffe!

– Krev se nezapře! křikl šéfredaktor a plácl Štěpána po rameni. Pojďme. Kdepak jsou ty zatrolené klíče?

Zašfoual v kapse a vytáhl pomačkaný strojopis.

– Slintavka a kulhavka. Už vím. Půjde to. Dáme to tam. Kdepak jsou? Jde to.

Strčil listy zpátky a odešel dovnitř do redakce.

TEŠME SE BLAHOU NADĚJÍ

J. J. O'Molloy se chystal za ním a tlumeně řekl Štěpánovi:

– Doufám, že se dočkáš otištění. Na minoutku, Mylesi. Šel k němu do redakce a zavřel za sebou.

– Pojď, Štěpáne, řekl profesor. Je to krása, vid'. Právě prorocké vidění. *Fuit Ilium!* Vyplenění větrné Tróje. Království tohoto světa. Z pánů Středozevního moře jsou teď feláhové.

V patách za nimi zařepal po schodech první kamelot, vyřítit se na ulici a zahulákal:

– Dostihové zvláštní vydání!

Dublin. Musím se toho hodně, hodně naučit. Zahnuli vlevo po Abbey Street.

– Já mám taky vidění, řekl Štěpán.

– Ano, řekl profesor a poskočil, aby s ním vyrovnal krok. Crawford přijde za námi.

Kolem nich se tryskem přehnal další kamelot a v běhu hulákal:

– Dostihové zvláštní vydání!

ŠPINAVOUČKÝ DUBLÍN

Dubliňané.

– Dvě dublinské stydlavky, řekl Štěpán, letité a pobožné, bydlely padesát a třiapadesát let ve Fumbally Lane.

– Kdepak to je? zeptal se profesor.

– Za Blackpitts.

Vazká noc, zasmrádlá hladovým těstem. Ona u zdi. Tvář pod barchetovým šátkem jí lojově svítí. Vášnivá srdce. Akasické kroniky. Dělej, hošánku!

Do toho. Jen se neboj. Budiž život.

– Rády by si prohlédly Dublin z vrcholu Nelsonova sloupu. Do poštovní schránky-pokladničky z červeného plechu si nasrádají tři šilinky deset penny. Vytrpou třípeníky a šestipeník a penny loudí ven ostřím nože. Dva šilinky tři pence ve stříbře a šilink sedm pence v mědi. Nastrojí se do čepce a nejlepší šatů a vezmou deštník, kdyby snad spustil déšť.

– Moudré panny, řekl profesor MacHugh.

ŽIVOT VE VŠÍ DRSNOSTI

V severní městské restauraci v Marlborough Street si od majitelky slečny Kate Collinsově za šilink čtyři penny koupí vepřovou huspeninu a čtyři krajíce chleba... Od děvčete u paty Nelsonova sloupu koupí získají čtyřicet švestek na spláchnutí žízně po huspenině. Dva trónky dají pánovi v turniket, pomalu se po točitých schodech kolébají nahoru, hekají, navzájem se pobízejí, lekají se šera, funí, jedna druhé se ptají, jestli má huspeninu, chválí Pána boha a Panenku Marii, vyhrožují, že slezou dolů, vykukují větracími škvírami. Chvála Bohu. Že je to tak vysoko, to vůbec netušily.

Jmenují se Anne Kearnsová a Florence MacCabová. Anne Kearnsová má housera a potírá si ho Iourdskou vodou, tu jí dala jedna paní a ta jí zas plnou láhev dostala od jednoho pasionisty. Florence MacCabová mívá v sobotu k večeři vepřovou nožičku a láhev silného piva.

– Antiteze, řekl profesor a dvakrát přikývl. Stydlavé panny. Umím si je představit. Kdepak trčí náš přítel?

Ohlédl se.

Pelášící kameloti se tlupou vyřítili po schodech, pelášili na všechny strany, hulákali, mávali bílými novinami. Hned za nimi se na schodech objevil Myles Crawford, brunátnou tvář ozdobenou svatozáří klobouku, zabraný do řeči s J. J. O'Molloyem.

– Pojd', křikl profesor a zamával rukou. Znovu vykročil po Štěpánově boku.

BLOOMŮV NÁVRAT

– Ano, řekl. Představuji si je.

Zadýchaný pan Bloom, uvázlý ve víru bujných kamelotů poblíž redakce *Irského katolíka* a *Dublinkého krejcarového deníku*, zavolal:

– Pane Crawforde! Minoutku!

– *Telegraf!* Dostihové zvláštní vydání.

– Co je? řekl Myles Crawford a zůstal o krok pozadu. Nějaký kamelot křikl Bloomovi do obličeje.

– Neslýchané neštěstí v Rathmines! Měchy pokousaly dítě!

ROZHOVOR S ŠÉFREDAKTOREM

– Jenom ten inzerát, řekl pan Bloom, s funěním se prodral ke schodům a z kapsy vytáhl výstřižek. Zrovna jsem mluvil s panem Clavisem. Inzerce prý si předplatí na dva měsíce. Potom uvidí. Ale chtěl by taky v *Telegrafu*, v tom růžovém sobotním, sloupek na upozornění. A taky by to chtěl, jestli není pozdě, jak jsem říkal radnímu Nannettimu, z *Kilkennyjského lidu*. Dostanu se k němu v Národní knihovně. Dům klíčů, rozumíte. Sám se jmenuje Clavis, to jest klíč. Slovní hříčka. Fakticky slíbil, že inzerce zas obnoví. Potřebuje to jen trochu rozfofrovat. Co mu mám, pane Crawford, povědět?

P. M. P.

– Povězte mu laskavě, ať mi políbí prdel, řekl Myles Crawford a pro větší důraz natrčil ruku. Povězte mu to na plnou hubu.

Trochu načuřený. Pozor, aby se nerozlítl. Všichni se jdou napít. Bok po boku. Tamhle Lenahan kouká, jestli mu něco kápne do námořnické čepice. Blábolí jako vždycky. Že by to spískal mladý Dedalus? Obul si dnes pořádné boty. Co jsem ho posledně viděl, čouhaly mu paty. Šlápl do nějakého svinstva. Lajdák. Copak tady pohledává v Irishtownu?

– No, řekl pan Bloom a znovu se na něho zahleděl, jestli tu kresbu seženu, myslím, že za kratší sloupek to stojí. Ten inzerát by myslím zadal. Povím mu...

P. M. K. I. P.

– Ať mi políbí královskou irskou prdel, houkl Myles Crawford přes rameno. Kdy mu bude libo, povězte mu to.

Zatímco Bloom ještě nad tím rozvažoval a chystal se usmát, šéfredaktor trhaně vyrazil vpřed.

SHÁNĚNÍ PRACHŮ

– *Nulla bona*, Jacku, řekl a dlaní si sáhl na bradu. Tonu v tom až potud. Sám jsem na huntě. Teprve minulý týden jsem sháněl někoho, kdo

by mi kavíroval. Dobrá vůle by byla. Je mi líto, Jacku. Z celého srdce a třeba ještě víc, kdybych nějak sehnal prachy.

J. J. O'Molloy udělal dlouhý obličej a mlčky kráčel dál. Dohonili ostatní a mlčky kráčeli bok po boku.

– Když dojedly huspeninu a chleba a všech dvacet prstů si utřely do papíru, v němž měly chleba zabalen, jdou vám blíž k brlení.

– Něco pro tebe, vykládal profesor Mylesi Crawfordovi. Dvě starší Dubliňanky na vrcholu Nelsonova sloupu.

ŇÁKÝ SLOUP! – ŘEKLA PRVNÍ VAŘBUCHTA

– Něco nového, řekl Myles Crawford. Něco zcela původního. Kus ševcovské rotyky! Dvě staré škatule, co?

– Jenže ony se bojí! hovořil Štěpán, že sloup spadne. Vidí střechy a přou se, kde jsou jednotlivé kostely: rathmineský modrý dóm, kostel Adama a Evy, svatého Vavřince OToola. Ale z dívání jde na ně zavrať a tak si vyhrnou sukně...

TYHLE NEZBEDNICE

– Ouha, řekl Myles Crawford, žádné básnické licence. Jsme tady v arcidiecezi.

– Uvelebí se na pruhovaných spodničkách a mžourají nahoru na sochu jednodřákového cizoložníka.

– Jednodřákového cizoložníka! křikl profesor. To se mi líbí. Víím, o co jde. Víím, jak to myslíš.

BÁBRLE VĚNUJÍ DUBLINSKÝM OBČANŮM SPĚŠNOPILULKY DOMNĚLÉ RYCHLOSPÁDNÉ KOSMOLITY

– Strne jim šje, řekl Štěpán, a samou únavou nekoukají nahoru ani dolů a nemluví. Doprostřed mezi sebe si postaví sáček se švestkami a jednu po druhé z něho ujídají, kapesníkem si stírají švestkovou šťávu, která jim kape z úst, a pecky pomalu vyplivují skrze brlení.

Závěrem se mladicky zachechtal. Jak ho Lenehan a pan O'Madden Burke zaslechli, ohlédl se, kývli a přes ulici zamířili k Mooneymu.

– Domluvil? řekl Myles Crawford. Ještě že nic horšího neprovedly.

SOFISTA DÁVÁ PO ČUMÁKU NAFOUKANÉ HELENÉ. SPARTANÉ SKŘÍPAJÍ STOLIČKAMI. ITHAČANÉ NEDAJÍ NA PENEĽKU DOPUSTIT

– Připomínáš mi, řekl profesor, Antisthena, žáka sofisty Gorgiase. O tom prý se nedalo říct, jestli je víc zatrpklý na jiné než na sebe. Byl to syn velmože a nevolnice. A napsal knihu, v níž odňal palmu krásy argoské Heleně a odevzdal ji chudince Penelopě.

Chudinka Penelopa. Penelopa Bohatá. Přichystali se přejít O'Connell Street.

HALÓ, CENTRÁLU

Na osmi linkách stály porůznu na kolejích tramvaje s nehybným kladkami, směřující do Rathmines, Rathfarnhamu, Blackrocku Kingstownu a Dalkey, do Sandymount Greenu, Ringsendu a Sandymount Toweru, Donnybrooku, Palmerston Parku a Horního Rathmines, nebo přibylé odtamtud, zkratem znehybnělé. Koňmi tažené hrčely drnčely kolem fiakry, drožky, dodávky, poštovní furgony, krytá kupé, valníky s drnčivými basami minerálky.

CO? – A TAKÉ – KDE?

– Ale jak tomu říkáš? zeptal se Myles Crawford. Odkud měly ty švestky?

VERGILSKÉ, ŘÍKÁ KANTOR. STUDIOS HLASUJE PRO STAŘIČKÉHO MOJŽÍŠE

– Říkej tomu, počkat, řekl profesor a zamyšleně rozevřel dlouhé rty. Říkej tomu, moment. Říkej tomu: *deus nobis haec otia fecit*.

– Ba ne, řekl Štěpán, já tomu říkám *Pohled z Fasgy na Palestinu neboli Podobenství o švestkách*.

– Už rozumím, řekl profesor. Zasmál se na celé kolo.

– Rozumím, znovu se rozjařil. Mojžíš a zaslíbená země. My jsme ho na to přivedli, dodal k J. J. O'Molloyovi.

HORATIO JE TENTO KRÁSNÝ ČERVNOVÝ DEN STŘEDEM OBDIVU

J. J. O'Molloy malátně zatékal pohledem k soše a slovo neřekl.

– Rozumím, řekl profesor.

Na refýži sira Johna Graye zůstal stát a předivem kyselého úsměvu civěl vzhůru na Nelsona.

ZKOMOLENÉ PRSTY NÁRAMNÉ ČMÝRAJÍ ROZVERNÉ
OCHECHULE. ANKA SE VRTÍ, FLO SE KROUTÍ – ALE KDO BY
JIM TO MĚL ZA ZLÉ?

– Jednodržákový cizoložník, nasupil se. Musím se přiznat, že mě to lechtá.

– Však ty báby, Pánbůh ví, to taky lechtalo, řekl Myles Crawford.

Ananasové špalky, citrónové celtle, skotské sučky. Cukrově lepkavé děvče nabírá školskému bratrovi plné lopaty karamel. Nějaký školní výlet. Bude je bolet břicho. Dodavatel cukrovinek a pamlsků Jeho královského Veličenstva. Bože. Chraň. Našeho. Sedí si na trůně a do běla cucá červené žužu.

Posupný mladík z Ymky, číhající mezi teple nasládlými výpary cukrářství Grahama Lemona, strčil panu Bloomovi do ruky leták.

Srdce hovoří k srdci.

Bio... Já? To snad.

Bloudící obmyje Beránkova krev.

Loudavýma nohama se dal nést k řece a četl. Jsi spasen? Všichni jsou obmyti v Beránkově krvi. Bůh si žádá krvavé oběti. Narození, panenská blána, mučedník, válka, základ stavby, zasvěcení smrti, celopal ledvin, druidské oltáře. Přichází Eliáš. Přichází dr. John Alexander Dowie, obnovitel síónského chrámu.

Už přichází! Už přichází!! Už přichází!!!

Všichni jsou srdečné vítáni.

Výnosný kšeft. Loni to byli Torry a Alexander. Mnohoženství. Však ona mu to žena zadrhne. Kdepak vyšel ten inzerát birminghamská firma světélkující krucifix? Náš Spasitel. V hluboké noci se probudíš a uvidíš ho viset na zdi. Nápad z nějaké duchařské hry. Ježíš naše radost jediná.

Dělá se to asi s fosforem. Když třeba necháš ležet kousek slanečka. Viděl jsem na něm to namodralé stříbro. Ten večer, co jsem zašel do

kuchyňské špíčky. Nemám rád zápachy, které tam člověka obejdou. Co to chtěla? Rozinky z Malagy. Vzpomínala na Španělsko. Než se nám narodil Rudy. Světélkování, to modravé nazelenalé. Mozku dělá dobře.

Z návrší u Buttlerova pomníku zatékal pohledem do Bachelor's walk. Pořád je tam před Dillonovou aukční síní Dedalova dcera. Odprodává asi nějaký starý nábytek. Podle těch očí, co má po otci, jsem ji hned poznal. Jen tak bloumá, jak čeká na něho. Když umře matka, domácnost se rozpadne. Měl patnáct dětí. Porod skorem rok co rok. Teologie jim to ukládá, jinak by kněz nedal chudince zpovídaní, rozhřešení. Rosfte a množte se. Kdo to jakživ slyšel? Střechu nad hlavou by si sežrali. Sami žádnou rodinu neživí. Tuk země jedí. Jejich sklepy a spíže. To bych rád viděl, jak by vydrželi černý půst na Jóm Kippur. Postní žemličky. Jedno jídlo a svačina, aby se u oltáře nezhroutil. Hospodyně takového filuty, kdyby se tak z ní dalo něco vymámit. Jenže se nevymámí. Spíš z něho groš. Dává si do trouby. Žádné hosty. Všechno pro sebe. I moč si hlídá. Chleba s máslem si přinese sami. Bařtipán. Basta fidli.

Božítku, chudinka holka má šaty nadranc. Vypadá podvyživeně. Brambory s margarínem, margarín s brambory. Potom to pocítí. Pudink se pozná až. Podrývá to tělesnou sílu.

Vkročil na O'Connellův most a nad zábradlím se zduřil pýchavkovitý kouř. Pivovarská bárka s exportním ležákem. Anglie. Od mořského vzduchu prý zkysne. Bylo by zajímavé sehnat někdy od Hancocka propustku na prohlídku pivovaru. Úplný svět pro sebe. Kádě porteru, hotový zázrak. Taky krysy se do nich dostanou. Chlastají, až zbachratí, jako když tam plave ovčácký pes. Z porteru bývají na mol. Chlastají tak dlouho, až se jako praví křesťané pozvracejí. A to se prosím pije! Krysy: lebedi si. Kdyby tak člověk všechno věděl.

Pohlédl dolů a uviděl, jak se mezi ponurými březními zdmi prudce rozmachují a krouží racci. Venku na moři je asi syrovo. Co kdybych se vrhl dolů. Důkladně se asi nalokal toho svinstva syn Rubena J. O šilink a osm pencí se předal. Chmchm! Umí to legračně podat. Dobře vypravuje anekdotu.

Zakroužili níže. Hledají něco k snědku. Počkat.

Hodil mezi ně smačkanou papírovou kuličku. Rychlostí dvaatřiceti stop za vteřinu. Eliáš přichází. Co tě nemá. Nepovšimnuta poskakovala kulička v rýze vln, až se u mostních pilířů potopila. Ti nejsou hloupí. Tehda jak jsem z Krále Erinu vyhodil ten ztvrdlý koláč, chytli ho ve vodní

ryze padesát yardů vzadu za lodí. Chytrůst nejsou žádné čáry. Kroužili a rozmachovali se.

*Hladový racek klátí
se nad zamlklou hlatí.*

Tak pší básníci. Podobné zvuky. Shakespeare ten nerýmje: blankvers. Tok řeči. Myšlenek. Vznosných.

*Jsem přízrak tvého otce,
odsouzeného na nějaký čas
obcházet po zemi...*

– Dvě jabka za penny! Dvě za penny!

Zatěkal očima po jejích blyštivých jablkách, hustě namačkaných na stánku. Podle nynější roční doby nejspíš australská. Lesklé slupky: vyleštila je hadrem nebo kapesníkem.

Počkat. Chudinky ptáci.

Znovu zůstal stát a od staré báby ovocnářky koupil za penny dva preclíky, rozlomil křehké pečivo a kousky naházal do Liffey. Vida! Mlčky se snesli s výše nejprve dva, potom všichni racci a střemhlav se vrhli na kořist. Zmizela. Do posledního ždíbce.

Věda, jak jsou žraví i chytří, strásl s dlaně prašné drobtý. Toho se ani nenadáli. Mana. Rybinou se musí živit, všechno mořské ptactvo, racci, papuchalci. Občas sem připlouvají a čechrají si peří labutě z Anny Liffey. Každý má jiný vkus. Jakkpak asi chutná labutí maso. Živil se jím Robinson Crusoe.

S malátným třepotáním kroužili. Víc jim nehodím. Za penny až dost. Nevděčníci nevděční. Ani nekviknou. Šfří slintavku a kulhavku. Když se třeba krůta krmí ořechy, chutná po nich. Z prasečího jídla se člověk zprasí. Ale jak to, že ryby ze slané vody nejsou slané. Čím to je?

Očima se dožadoval od řeky odpovědi a tu uviděl, jak se na melasovitě vzduté hladině cuká zakotvená veslice a bok má polepený plakátem.

*K i n o v y
10 šilinkové
kalhoty.*

Dobrý nápad. Jestlipak z toho platí městu nájemné. A může někdo vůbec vlastnit vodu? Vždyť se pořád valí proudem jiným, než jaký my v proudu života sledujeme. Život je taky proud. Reklama se hodí na každé místo. Ten fušér na muziku ji měl viset v kdekakém hajzlu. Už ji není vidět. Naprosto důvěrně. Dr. Hy Franks. Nestálo ho to ani vindru jako vlastní reklama tanečního mistra Maginniho. Měl na to své lidi, ti mu to vylepovali nebo si to lepil sám, když si potají odskočil ulevit. Noční pochůzka. Tam se to hodí. LEPENÍ JE TRESTNÉ. LÉČENÍ JE ČESTNÉ. Nějaký postižený kumpán.

A co když on.

Ach!

To tak.

To ne... To ne...

Ba ne, ba ne. Tomu nevěřím. On by jistě ne. To ne.

Pan Bloom zdvihl poplašené oči a šel dál. Už na to nemysli. Jedna pryč. Časová koule na kapitanátě je dole. Dunsinský čas. Poutavá knížka, ta co napsal sir Robert Ball. Paralaxa. Nikdy jsem to pořádně nepochopil. Tamhle je kněz. Mohl bych se ho zeptat. Par je řecky: paralela, paralaxa. Než jsem jí řekl, co je to stěhování duší, říkala tomu hnětem si kozy. Takové trdlo!

Pan Bloom se trdlovsky usmál na dvě okna v přístavním úřadě. A přece má pravdu. Velká slova pro obyčejné věci, jen když to zní. Vtipná zrovna není. Dovede být sprostá. Vybafne, co si myslím. Nevím, nevím. O Benu Dollardovi říkávala, že má sudově temný hlas. Nohy jako sudy a zpívá jako do sudu. To je přece vtipné. Říkalo se mu Veliký Ben. Zdaleka ne tak vtipné jako sudově temný hlas. Cpe se jako mlatec. Celou ledvinu by na posezení spořádal. Pašák, jak mu v chřtánu mizí pivní basa. Pivní bas. Vida, to je ono.

Vedle chodníku zvolna proti němu kráčel průvod košiláčů s šarlatovou šerpou napůl přes plakáty. Zlevnění. Jsou jako ten kněz dnes ráno: zhřešili jsme: trpěli jsme. Na jejich čtyřech bílých cylindrech si přečti: H. E. L. Y. Rozšafa Hely. Y se coural vzadu, z předního plakátu vytáhl žvanec chleba, napsal si ho do úst a v chůzi žvýkal. Naše hlavní strava. Tři šilinky za den, ulice za ulicí chodit vedle chodníku. Je to na umřítí, chleba a ovesná polévka. Snad jsou od Boyla, ba ne, od M'Glada. Stejně se mu tím kšeft nepohne. Navrhoval jsem mu reklamní vůz se dvěma fešnými písarkami uvnitř, se sešity, s obálkami, s pijáky. To by zabralo, za to ručím. Fešných písarek si každý hned všimne. Kdekdo se pídí po tom, co to píší. Zadívej

se do prázdna, a hned jich máš kolem sebe dvacet. Aby jim něco neušlo. A ženské, ty teprve! Zvědavost. Solný sloup. Samozřejmě o to nestál, protože na to sám nepřišel. Nebo ten kalamár s falešnou kaňkou z černého celuloidu, co jsem mu navrhoval. Ten jeho nápad, dávat inzeráty na Švestkový masné konzervy pod smuteční oznámení, chladírenské maso. Líznout, to stojí za to. Co? Naše obálky. Nazdar, Jonesi, kampak? Nemám čas, Robinsone, pospíchám koupit si jediný spolehlivý zmizík *Kansell*, prodává se u firmy Hely, s. r. o., 85 Dame Street. Ještě že jsem z toho vypadl. Byla to dřina, inkasovat od klášterů. Klášter Tranquilla. Byla tam hezká jeptiška, opravdu líbezná. Kokrhel slušel její hlavičce. Sestra? Sestra? Soudíc podle očí se nešťastně zamilovala. S takovou ženskou se těžko smlouvá. Ten den ráno jsem ji vytrhl z pobožnosti. Ale docela ráda se stýkala s vnějším světem. Náš slavný den, řekla. Svátek Panny Marie Karmelské. Sladounké jméno: karamel. Věděla, myslím, že věděla, podle toho, jak. Vdát se, byla by jiná. Byly na tom, myslím, opravdu blbě. A přece smažily jen na nejlepším másle. Kdepak lůj. Srdce mi usedalo, když jsem jedl škvarky. Ony jsou promaštěny máslem, zvenku i zevnitř. Molly nadzdvihla závoj a ochutnala. Sestra? Dcera Pata Claffeyho, majitele zastavárny. Ostatný drát prý vymyslela jeptiška.

Přešel přes Westmoreland Street, zrovna když kolem přeštrachal poslední nosič plakátu. Roverův cyklistický krám. Dnes ty závody. Jakkak je to dávno? Ten rok, co umřel Phil Gilligan. Bydleli jsme v západní Lombard Street. Počkat, pracoval jsem u Thoma. U Rozšafy Helyho jsem nastoupil ten rok, co jsme se brali. Šest let. Před deseti lety: umřel v čtyřidevadesátém, tak je to, ten rok, co vyhořel Arnott. Purkmistrem byl Val Dillon. Slavnostní oběd v Glencree. Ještě než spustili vlajku, radní Robert O'Reilly si vylil portské do polévky, chlamstchlamst, a už ho měl v konšelském nácku. Ani nebylo slyšet, co hraje kapela. Bože, za všechny dary, které jsme z Tvé štědrosti. Milly byla ještě žabka. Molly měla na sobě ty slonově šedé šaty s portou lemovanými dírkami. Pánská fazóna s látkovými knoflíky. Neměla je ráda, protože ten den, co si je oblékla na svačinu zpěvákého spolku na Sugarloafu, vymkl jsem si kotník. Jako by to bylo něco. Starý Goodwin měl na hlavě cylindr pocákaný něčím lepkavým. Taky mouchy se nasvačily. Nikdy se už do takových šatů nenastrojila. Padly jí jak ulité, záda a boky. Zrovna se pěkně zakulacovala. Měli jsme tenkrát králíčí paštiku. Kdekdo se za ní ohlížel.

Šťastný. Šťastnější než teď. Útulný pokojíček to byl, s rudou tapetou. Od Dockerella, šilink devět pencí za kus. Millyina koupel ve vaničce.

Koupil jsem americké mýdlo: bezinkový květ. Domácká vůně vody ke koupání. Legračně vypadala celá namydlená. A urostle. Teď dělá fotografie. Chudák táta měl daguerrotypový ateliér, jak mi vyprávěl. Dědičná záliba.

Kráčel po kraji chodníku.

Životní proud. Jakkak se jmenoval ten pampátorský človíček, co nám vždycky, jak šel kolem, pokukoval do okna. Krátkozraká ženská. Bydlela u Citrona na St. Kevin's parade. Pen tak nějak. Pendennis? Pamět mi nějak. Pen...? Však jsou to už léta. Možná ten hřmot tramvaj. To si člověk nevzpomene ani na tatíka přes zprávy, kterého vidí den co den.

Ten tenor byl Bartell d'Arcy, teprve začínal. Po zkouškách ji doprovázel domů. Ješita s navoskovaným knírem. Dal jí tu píseň *Větry Z jihu vanou*.

Větrno ten večer, jak jsem pro ni šel na radnici, v lóži se ještě konala schůze o těch výherních lístcích po Goodwinově koncertu v banketovém nebo dubovém sále. Nárazem na zábradlí u gymnasia mi její part vylítl z ruky. Ještě štěstí, že. Taková věc jí zkazí celý večer. Vpředu zavěšený do ní profesor Goodwin. Byl jak pápěrka, ten starý kvartálník. Koncerty na rozloučenou. Neodvolatelně poslední vystoupení. Třeba na měsíce, třeba navždycky. Vzpomínám, jak se do větru smála, límec proti vánici vyhrnutý. Na rohu Harcourt Road vzpomínáš na to prudké zafouknutí. Fú! Sukně se jí převrátily a kočkou div starého Goodwina nezadusila. Celá v tom větru zčervenala. Když jsme pak došli domů, vzpomínám, jak jsem v krbu rozdělal oheň a opékal jí k večeři kousky skopového hřbetu s omáčkou chutney, jak to měla ráda. K tomu horký grog. Od krbu jsem viděl, jak si v ložnici odepíná planžet na šněrovačce. Bílý.

Zašustěla a hebčeji žuchla na postel. Vždycky od ní zahřátá. Vždycky se z ní ráda vyvlékla. Potom seděla skoro do dvou a vyndávala si vlásenky. Milly zachumlaná v postýlce. Šťastný. Šťastný. To byla ta noc...

– Vida, pan Bloom, dobrý den.

– Vida, paní Breenová, jak se máte?

– Co bych naříkala. Jakkak se má pořád Molly? Léta jsem ji neviděla.

– Báječně, řekl jaře pan Bloom, to víte, Milly má místo v Mullingar.

– Ale jděte. To je ohromné.

– Ano, u jednoho fotografa. Má se prima. A co vaše drobotina?

– Mají se k světu, řekla paní Breenová.

Kolikpak jich má? Žádné další na obzoru.

– Jak vidím, jste ve smutku. Někdo vám...

– Ne, řekl pan Bloom. Jdu zrovna z pohřbu.

Celý den budou na mě dorážet, už to vidím. Kdo umřel, kdy a na co. Pořád dokolečka.

– Jémináčku, řekla paní Breenová, doufám, že ne někdo z přízně. Jen ať mě polituje.

– Dignam, řekl pan Bloom. Starý známý. Chudák, umřel náhle. Myslím srdeční záchvat. Dnes ráno měl pohřeb.

*Pohřeb té leká zítřa,
zatím si jdeš přes líto.
Tydlitydli tamtam
tydlitydli...*

Smutné, když člověk ztrácí staré známé, říkaly truchle ženské oči paní Breenové.

Dost už o tom. Jen tak zlehka: manžel.

– A co váš pán a velitel?

Paní Breenová zakoulela velkýma očima. Ty rozhodně neztratila.

– Ani mi nemluvte. Strašák do zelí. Je zahrabán do trestního zákoníku a hledá paragraf o nactiutrhání. Drásá mi srdce. Počkejte a uvidíte.

Z Harrisonova krámu se valila horká polévková pára telecí hlavy a vůně čerstvé ovocné rolády. Hustý pach poledne pošimral panu Bloomovi hořejšek požeráku. Musí péct dobré pečivo, z másla, dvounulky a třtinového cukru, jinak se pozná při horkém čaji. Nebo to vychází od ní? Bosý tuláček stál nad mřížkou a vdechoval výpary. Utlumí tím hlad. Radost, nebo žalost? Krejcarový oběd. Nůž i vidlička připevněny ke stolu řetízem.

Otvírá kabelu, odřená kůže, jehlice do klobouku: na takové věci by měla dávat pozor. Aby v tramvaji nevypíchla člověku oko. Šmátrá. Otevře. Peníze. Vezměte si, prosím. Ztratit šesták je zle. Hotové peklo. Muž se na ni oboří. Kdepak máš těch deset šilinků, co jsem ti v pondělí dal? Že ty živiš bratříčkovu rodinu. Usmrkaný kapesník: lahvička s lékem. To jí vypadla pilulka. Že by snad?...

– Bude asi novoluní, řekla. To je s ním vždycky špatné. Víte, co včera v noci provedl?

Přestala šmátrat. Poplašeně a přece jen usměvavě na něm utkvěla pohledem.

– Copak? zeptal se pan Bloom.

Ať mluví. Zahledím se jí přímo do očí. Věřím ti. Jen mi důvěřuj.

– V noci mě probudil, řekla. Něco se mu zdálo, nějaký těžký sen. Zase.

– Že prý jde po schodech pikové eso.

– Pikové eso! řekl pan Bloom.

Vytáhla z kabely přeložený korespondenční lístek.

– Přečtete si to. Dnes ráno to dostal.

– Co to má být? řekl pan Bloom a vzal od ní lístek. Tuťu?

– Tuťu, tuťu, řekla. Někdo si z něho střílí. Měli by se stydět, ať je to kdo chce.

– To by měli, řekl pan Bloom. Vzala si lístek zpátky a vzdychla.

– Má namířeno do advokátní kanceláře pana Mentona. Zažaluje prý o deset tisíc liber.

Složila lístek do přeházené kabelky a zaklapla uzávěr.

Stejně šerkové šaty, jaké měla před dvěma lety, v týle vyrudlé. Obnošené. Chumáčky vlasů nad ušima. A ta pelichavá toka, vylepšená třemi starými hrozný. Zchudlá elegance. Kdysi se strojila s vybraným vkusem. Vrásky kolem úst. Jenom o nějaký rok starší než Molly.

Vida, jak po ní koukla ta kolemjdoucí. Ukrutnice. Nelíbezné pohlaví.

Pořád na ni hleděl a v pohledu tajil nelibost. Čpavá, karím kořeněná polévka z telecí hlavy a z volské oháňky. Už mám taky hlad. Vpředu na plastrónu slupinky pečiva: na líci ulpěla šmouha cukrové moučky. Reveňový, vydatně prokládaný koláč s bohatou ovocnou náplní. Někdejší Josie Powellová. Kdysi dávno u Luka Doyla, Dolphinův taneční sál, šarády. Tuťu.

Mluvme o něčem jiném.

– Jestlipak někdy vídáte paní Beaufbyovou, zeptal se pan Bloom.

– Minu Purefoyovou? řekla.

To jsem myslel na Philipa Beaufoye. Klub milovníků divadla. Matcham si často vzpomíná na mistrovský tah. Jestlipak jsem zatáhl za řetízek. Ano. Poslední dějství.

– Ano.

– Po cestě jsem si tam zaskočila, jestli už to má odbyté. Leží v porodnici v Holles Street. Dostal ji tam dr. Roh. Už tři dni je na tom špatně.

– Ach já, řekl pan Bloom. To je mi líto.

– Ano, řekla paní Breenová. A doma plnou chalupu dětí. Je to prý velmi tuhý porod, říkala sestra.

– Ach já, řekl pan Bloom.

Kormutlivým účastným pohledem hltal její zprávu. Soucitně mlaskl jazykem. Tc! Tc!

– To je mi líto, řekl. Chuděra! Tři dni. To je hrozné. Paní Breenová kývla hlavou.

– V úterý to na ni přišlo...

Pan Bloom jí šetrně sáhl na brňavku a tak ji upozornil.

– Pozor! Pusťte tohohle člověka!

Od řeky rázoval po kraji chodníku nějaký kostroun a skřipcem na silné šňůrce jako u vytržení civěl do slunce. Hlavu mu obmykal klobouček přiléhavý jako domácí čepička. Do rázování se mu z předloktí komíhal složený plášť, hůl a deštník.

– Všimněte si ho, řekl pan Bloom. On vždycky obchází svítlny. Všimněte si!

– Kdopak to je, smím-li se ptát, otázala se paní Breenová. To mu přeskočilo?

– Má jméno Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell, řekl s úsměvem pan Bloom. Všimněte si!

– To jich má až dost, řekla. S Denisem to jednou taky tak dopadne. Najednou se přerušila.

– Tamhle je, řekla. Musím za ním. Sbohem. Že pozdravuju Molly.

– Vyřídím, řekl pan Bloom.

Pozoroval ji, jak se mezi chodci proplétá k výkladním skříním. Od Harrisona vyškobrtal Denis Breen v chatrném šosáčku a v modrých plátěných střevících a k žebrům tiskl dva tlustospisy. Spadlý z měsíce. Jak

jindy. Bez údivu se dal od ní dohonit, natrčil k ní kalně šedivou bradu, vážně se rozhovořil, až se mu rozviklaná čelist klepala.

Mešuge. Kape mu na karbid.

Pan Bloom kráčel volným krokem dál, před sebou na slunci viděl přiléhavou domácí čepičku a komíhavou hůl, deštník, plášť. Chodí jak mátoha. Všimni si ho! Už zas sešel z chodníku. I tak se dá po světě chodit. A ten druhý šmodrcha v těch hadrech. Ta s ním asi užije.

Ťufu: ťufu. Oč že to spískal Alf Bergan nebo Richie Goulding. Jen tak pro psinu to napsal v Skotské hospodě, krk bych za to dal. Zajde si do Mentonovy kanceláře. Ústříčímá očima vejrá na lístek. Hostina pro bohy.

Šel kolem *Irské doby*. Třeba tam leží další odpovědi. Nejraděj bych na všechny odepsal. Dobrý zločinecký systém. Šifra. Zrovna obědvají.

Tamější brejlatý úředník mě nezná. Jen se tam uleží. Dost nepřijemné přehákat jich čtyřiačtyřicet. Lepší pán hledá čipernou písárku na výpomoc při literární práci. Řekla jsem ti, že jsi rošťáček, protože to závětí nemám ráda. Pověz mi, prosím, co vlastně znamená. Pověz mi, prosím, jakou voňavku tvá žena. Pověz mi, kdo stvořil svět. Ty mají otázek. A ta druhá, Lizzie Twiggová. Mé literární snahy našťestí došly uznání významného básníka A. E. (p. Geo Russella). Ani na učesání nemá čas, jak upíjí ke knize básní vylouhovaný čaj.

Daleko nejlepší noviny na drobnou inzerci. Čtou se i na venkově. Kuchařka a děvče pro všechno, vybr. kuchyně, panská v místě. Hledá se hbitý výčepník alkohol, nápojů. Slušná dívka (kat.) hledá místo v ovocnářství nebo uzenářství. Výrobek Jamese Carlisle. Šestapůlprocentní dividenda. Vydělal na Coatesových akcích. Jen se nepřetrhnout. Mazaní skotští chamtivci. Samé patolízalské zprávy. Naše milostivá a oblíbená místokrálovna. Přikoupili *Irský luh*. Lady Mountcashelová se po slehnutí zcela zotavila a včera si vyjela s revírními ohaři do Rathoathu na jeleny. Liška nebyla k jídlu. Sváteční honci. Ze strachu vylučuje zvěř štávu, takže zvláční. Ona jezdí na koni obkročmo. Po mužsku. Ostřílená jezdkyň. Ani dámské sedlo, ani sedelní podušku, kdepak. První dorazí na shromaždiště a první k složenému kusu. Tyhle koňarky mívají sílu jak sveřepice. Furiantsky si chodí po konírnách. Štampřli koňaku vyzunknou, než bys řekl švec. Ta v hotelu Grosvenor dnes ráno. Už aby byla v kočáře: honem honem. Jako nic přeskočí kamennou zídku nebo překážku o pěti příčkách.

Ten tuponosý kočí to myslím udělal naschvál. Komupak byla podobná. Aha. Paní Miriam Dandradové, co mi v Shelbournově hotelu prodala staré oblečení a černé prádlo. Rozvedená Jihoameričanka. Ani brvou nahnula, když jsem je přebíral. Jako bych byl pouhý věšák. Viděl jsem ji pak na místokrátlově zahradní slavnosti, když mě tam s Whelanem z *Expresu* propašoval revírník Stubbs. Paběrkovali jsme po panstvu. Menší večeře. Polil jsem si švestky majonézou, myslel jsem, že je to jablečná pěna. Ještě týdný jí asi brnělo v uších. Býka by potřebovala. Rozená kurtizána. Piplat děti, děkuji, nechci.

Chudák paní Purefoyová! Manžel metodista. V svém šílenství má metodu. K obědu šafránovou housku a mléko se sodovkou. Jí se stopkami v ruce, dvaatřicet zvyknutí za minutu. Kotlety mu stejně rostou. Prý má vlivné známosti. Bratrance Theodora z Dublinského zámku. Jeden lepší příbuzný v každé rodině. Každý rok jí nadělí cvalíka. Viděl jsem ho, jak se prostovlasý*procházel před Třemi rozvernými ochmelky a nejstarší syn mu v nákupní tašce nesl maličkého. Těch uplakánků.

Chudinka. Rok po roce v každou noční hodinu aby kojila. Sobci ti abstinenti. Pes ve žlabu. Jen jednu kostku cukru do čaje, prosím.

Stál na křižovatce Fleet Street. Přesnídávka za šest pencí u Rowa? Musím v Národní knihovně vyhledat ten inzerát. Za osm pencí u Burtona. Radši. Vzhůru.

Prošel vedle Boltonova westmorelandského domu. Caj. Čaj. Čaj. Zapomněl jsem pumpnout Torna Kernana.

Sss. Tc, tc, tc! Když si pomyslím, jak sténá na lůžku, čelo ovinuté octovým šátkem, břicho nadmuté. Jejeje! Přímo hrůza. Dítě má moc velkou hlavu: kleště. Celé zkroucené se z ní slepě dere ven, tápavě hledá cestu. To by byla má smrt. Molly si to našťestí hladce odbyla. Něco by na to měli vynalézt. Galejnické živobyті. Nápad s narkózou: i královna Viktorie ji dostala. Měla jich devět. Dobrá nosnice. Bába z Šťetí měla děti jako smetí. Snad byl souchotinář. Na tohle by se už konečně mělo myslet a ne pořád blábolit o nvyé hrudi a stříbřité září. Blbnutí do foroty. Snadno by se daly postavit velké ústavy. Celá věc by se odbyla bezbolestně z daní na každé novorozeně by se uložilo pět liber na úrok z úroku až do plnoletosti pět procent dělá sto šilinků a těch mizerných pět liber podle desetinné soustavy násob dvacíti, ponoukalo by to k střádání sto deset a něco a ještě dvacet let na papíře by z toho vyšla pěkná částka, že to člověk ani netuší.

Za mrtvě narozené samozřejmě ne. Ty se ani nezapisují. Zbytečná námaha.

Vypadaly obě legračně s odulým břichem. Molly a paní Moiselová. Schůzka matek. Chvilí souchotí ubývá, potom se zas vracejí. Po tom všem najednou splasknou! Pokojné oči. Kámen ze srdce. Stará paní Thorntonová byla jako dobrá kmotřička. Samé moje dětičky, říkala. Před krmením si strčila lžičku kaše do úst. Ach, to je pošušňáníčko. Syn starého Torna Walla jí rozmačkal ruku. První veřejné vystoupení. Hlavu jako výstavní dýně. Ušňupaný dr. Murren. Pořád jsou v jednom kole. Proboha vás prosím, pane doktore. Žena má porodní bolesti. Měsíce je pak nechají čekat na taxu. Za pomoc při porodu vaší paní. Lidi jsou nevděčníci, doktoři lidumilní, aspoň většinou!

Před nehorázně vysokými dveřmi irské sněmovny přelétlo hejno holubů. Na menší žertík po jídle. Na koho to uděláme. Já si беру na mušku toho v černém. Tumáš. Ať slouží. Ze vzduchu je to asi požitek. Apjohn, já a Owen Goldberg jsme vedle Gooseparku zpouzeli po stromech. Mně říkali Makrela.

Od College Street vyrazila v jednostupu četa strážníků. Husím pochodem. Jídlem rozpaření, až se jim helmy potí, hladí si obušek.

Nažrali se, naládovali si pod opasek tučnou polévku. Strážník, ten mívá šťastný osud. Rozdělili se v hloučky, zasalutovali a rozešli se každý do svého revíru. Vyhnali je na žír. Nejlepší je zaútočit při pudinku. Rána pěstí do bachoru. Další rota cestou na stráž obešla nespořádaným pochodem trojické zábradlí. Vzhůru ke korytům. Na zteč kavalerie. Na zteč polévky.

Přešel ulici pod čtverácky zdviženým prstem Tommyho Moora. Trefně ho postavili nad pisoár: soutok vod. Měly by být záchodky pro ženy. Odskakují si do cukrářství. Jen si narovnáám klobouk. *V širém světě se nenajde údolíí.* Skvěle tu píseň zpívala Julia Morkanová. Hlas si udržela až do konce. Nebyla ona žačkou Michaela Balfa?

Civěl za poslední bytelnou blůzou. Radš si s nimi nic nezačínat. Jack Power zvěst počal by: táta je tajný. Když někdo dělá při zatýkání brykule, v base mu pak zvalchují kostru. Při takovém řemesle jim to člověk ani nemůže mít za zlé, zvlášť zelenáčům. Ten jízdní strážník tenkrát, jak udělovali Joeovi Chamrerlainovi v Trojické koleji čestný doktorát, ten si to slízl. Taky že jo. Podkovy mu cvakaly, jak se hnal po Abbey Street za námi. Naštěstí jsem duchapřítomně vběhl k Manningovi, jinak jsem byl v rejži.

Hergot, ten to nabíral. Jistě si rozmlátil kebuli na dlažbě. Neměl jsem se dát strhnout těmi mediky. A těmi trojickými studentíky v baretech. Číhali, až se něco semele. Aspoň jsem se seznámil s mladým Dixonem, co mi v Mater misericordiae ošetřil vosí píchnutí a je teď v Holles Street, kam paní Purefoyovou. Kolečka v kolečkách. Dosud mi v uších zaléhá policajtská píšťalka. Všichni vzali do zaječích. Proto si mě vzal na mušku. Chtěl mě zhaftnout. Zrovna tady to začalo.

– Ať žijí Burové!

– Třikrát sláva de Wetovi!

– S Chamberlainem na oprátku.

Potrhlíci; banda povyukujících holobrádků. Rebelanti. Ramenářská holota. Za pár let z nich z větší části budou policejní komisaři nebo státní úředníci. Vypukne válka: horempádem do armády: zrovna ti, co dřív pořád, ať umřem třeba na popravišti.

Člověk nikdy neví, s kým mluví. Fňukal Kelleher vypadá na mrvu. Jako ten Petr nebo Diviš nebo Jakub Carey, který to píchl na Nezdolné. Clen městské rady, prosím. Štval nezkušené mládenečky, jen aby něco vyzvěděl. A přitom si dával z hradu za své špiclovství platit. Potom se na něho vykašlali. Pročpak tajní tolik obletují služičky. Že je někdo zvyklý nosit uniformu, to se hned pozná. Přimáčkne ji na zadní dveře. Trochu ji pomuchlá. A hned k dalšímu chodu. Kdopak je ten pán, co sem pořád chodí. A co mladý pán, říkal něco? Všeťčka, co nakukuje klíčovou dírkou. Vábnička. Při žehlení se jí chytlavý mladík ometá kolem buclatých paží.

– To jsou vaše, Marie?

– Já nic takového nenosím... Přestaňte, nebo to povím milostpaní. Už zas přes půlnoc venku.

– Nastává, Marie, velká doba. Počkejte a uvidíte.

– Jděte do háje s tou vaší velkou dobou. Taky číšnice. Trafikantky.

Kápl na to James Stephens. Ten se v nich vyznal. Desítky, takže každý mohl prozradit nanejvýš svůj kroužek. Sinn Fein. Vezmeš roha, kudla v zádech. Černá ruka. Zůstaneš, popravčí četa. Profousova dcera mu pomohla z Richmondu, opodál Lusku. Ubytoval se jim přímo před nosem v hotelu Buckingham Paláce. Garibaldi.

Jisté kouzlo musí člověk mít: Parnell. Grifhth je poctivec, ale nemá v sobě nic, čím by chytil dav, to mu chybí. Hlavní je tláskat o naší krásné

vlasti. Mlít pantem. Čajovna Dublinských pekáren. Debatní spolky. Že nejlepší vládní forma je republikánství. Že má mít jazyková otázka přednost před hospodářskou otázkou. Navádějte dcery, ať je přivábí domů. Dejte jim najíst a napít, co hrdlo ráčí. Posvícenskou husu. Tady máte pod biskupem pěknou porci tymiánové nádivky. Jenom si pořádně naberte husího sádla, než vystydne. Polosytí zanicenci. Houska za krejcar a průvod s muzikou. Žádný pardon hostiteli. Že jiný platí, je nejlepší koření na světě. Jako doma prosím. Postrčte sem ty meruňky, totiž broskve. Nepříliš vzdálená doba. Slunce samosprávy vychází na severozápadu.

Šel a úsměv mu pohasínal, jak hustý mrak zakryl slunce a zastřel stínem nevlídné Trojické průčelí. Tramvaje se mýjely, jak s řinkotem příjížděly a odjížděly. Marná slova. Všechno jde jedním chodem; den po dni: čtyři strážníků pochodují tam a zpátky: tramvaje příjíždějí, odjíždějí. Ti dva praštní chodí jak mátohy. Dignama odvezli na krchov. Mina Purefoyová s nadmutým břichem sténá na lůžku, aby jí vyrvali dítě. Každou vteřinu se někde jedno narodí. Jiné zas každou vteřinu umře. Co jsem před pěti minutami krmil ty ptáky. Tři sta jich zheblo. Dalších tři sta se jich narodilo, smyli z nich krev, všechny jsou obmyty Beránkovou krví a bečí bééé.

Celá města zanikají, jiná vznikají a pak zanikají: jiná zas vznikají, zas zanikají. Domy, řada domů, ulice, míle chodníků, nakupené cihly, kameny. Jdou z ruky do ruky. Patří jednomu a zas jinému. Domácí pán prý neumírá. Jen mu vyprší hodina, hned do jeho střevíců vhubne jiný. Zlatem vykoupí dům, a přece jim zlato zůstane. Vězí v tom nějaký švindl. Pěchují se do měst, věk po věku je vyhlodává. Pyramidy v písku. Postavené na chlebě a cibuli. Otroci. Čínská zeď. Babylón. Pozůstalé mohutné kameny. Kulaté věže. Zbude rumiště, rozlezlé mizerně splácané předměstí, houbovitě chajdičky jako z papíru. Noclehárny. Nikdo není nic.

Tohle je nejhorší denní doba. Životodárnost. Protivná, chmurná: nemám tuto dobu rád. Jako by mě pozřeli a vyzvraceli.

Proboštův dům. Ctihodný dr. Losos: lososí konzerva. Pěkně je tam konzervován. Ani za nic bych tam nebydlel. Mají dnes doufám játra na slanině. Příroda nesnáší prázdno.

Pomalu se slunce vyprostilo a rozsvítilo pablesky na stříbrném zboží ve výloze Waltera Sextona, proti němuž se nevidomě ubíral John Howard Parnell.

Tamhle je: bratr. Jako by mu z oka vypadl. Tvář, která nejde člověku z hlavy. Zvláštní náhoda. Toť se ví, stokrát

na někoho myslíš, a nepotkáš ho. Jako náměsíčník. Nikdo ho nezná. Co nastoupil místo městského maršálka, ani jednou prý si nenavlékl úbor. To zas Karlík Boulger prý se v něm přímo naparoval, na hlavě třírohý klobouk, celý vyparáděný, napudrovaný, vyholený. Hle, jak ztrápeně kráčí. Jako by snědl záprtek. Sázené oči na strašidle. Něco mě sužuje. Bratr velkého bratra: bratr svého bratra. Pěkně by se vyjímal na radničním hřebci. Zapadne do Dublinských pekáren, nejspíš si dá kávu, zahraje šachy. Jeho bratr zacházel s lidmi jako s pěšci. Ať jdou do hajzlu. Báli se před ním ceknout. Jediným pohledem by je zmrazil. Toť kouzlo: jméno. Všichni trochu praštění. Bláznivá Fanny a jeho druhá sestra paní Dickinsonová se projíždějí na koni s rudým řemením. Drží se zpříma jako ten chirurg M'Ardle. A přece ho ve volbách za jižní Meath porazil David Sheehy. Odešel ze sněmovny a uchýlil se do politiky. Hostina vlastenců. Jedl v parku pomerančové kůrky. Když ho strčili do parlamentu, Šimon Dedalus říkal, že Parnell vstane z hrobu a za ruku ho z poslanecké sněmovny vyvede.

– O dvouhlavé chobotnici, jejíž jedna hlava je hlava, na níž se konce světa opomenuly sejít, a druhá zas zadrhuje po skotsku. Chapadla...

Odzadu přešly za panem Bloomem po kraji chodníku. Vousy a kolo. Slečna.

On je tu taky. To je opravdu náhoda: podruhé. Nastávající události vrhají před sebou stín. Uznání předního básníka pana Geo Russella.

Ta s ním bude asi Lizzie Twiggová. A. E.: co to znamená? Možná iniciály Albert Edward, Arthur Edmund, Alphonsus Eb Ed El Esq. Co to říká? Konce světa zadrhuje po skotsku. Chapadla: chobotnice. Něco okultního: symbolismus. Rozřečnil se. Ona to žere. Ani nemuká. Na výpomoc při literární práci.

Očima sledoval čahouna v homespunu, s vousy a kolem, provázeného naslouchající ženou. Jde z vegetárky. Samé zelinky a ovoce. Nejez řízek. Jinak tě budou oči té krásy věčně pronásledovat. Je to prý zdravější. Jenže to nadýmá a žene na moč. Taky jsem to zkoušel. Ve dne pak člověk furt lítá. Hůř než po uzetém slanečku. Celou noc se mu něco zdá. Pročpak říkají tomu, co mi dali, ořechový řízek? Ořízkáři. Ovocnáři. To abys myslel, že jíš plátek z kýty. Směšné. A přesolené. Vaří to v sodovce. Celou noc abys proseděl u kohoutku.

Punčochy se jí nad kotníky shrnují. Nemohu to vystát: je to nevkus. Takoví jsou všichni ti éteričtí literáti. Zasnění, mlžní, symbolistní. Estéti. Nic bych se nedivil, že právě tahle strava v nich vyvolává podobné mozkové záchvěvy, básnivé. To zas takový strážník, který vypocuje do košile irský guláš, z toho by člověk jediný verš nevymáčkl. Ten ani neví, co je to poezie. Je k tomu nutné jisté rozpoložení.

*Zasněný racek klátí
se nad zamklou hlatí.*

Na rohu Nassau Street přešel na druhou stranu, stanul před výlohou firmy Yeates a syn a odhadoval, zač jsou dalekohledy. Nebo si mám zaskočit k Harrisovi a popovídat si s mladičkým Sinclairem? Způsobný chlapec. Nejspíš na obědě. Ty staré brejle si musím dát spravit. Goerzovy čočky, šest zlaťáků. Všude se tlačí Němci. Prodávají za výhodných platebních podmínek, a tak se zmocňují trhu. Podbízení. Třeba na nějaké kápnu v nádražních ztrátách a nálezech. Úžasné, co toho lidi zapomínají ve vlaku a v úschovně. Nač myslí? A ženské, člověk by nevěřil. Loni cestou do Ennisu jsem musel kabelu té selské dcerky vzít k sobě a odevzdat jí ji na limerickém železničním uzlu. A těch peněz, po nichž se nikdo neshání. Tamhle na střeše banky jsou hodinky, aby si ty brejle mohl každý vyzkoušet.

Sklopil víčka až k dolnímu okraji zornice. Nevidím je. Když si člověk představí, že tam jsou, trochu je vidí. A přece je nevidím.

Udělal čelem vzad, zůstal stát mezi plátěnými stříškami a na délku paže natrčil pravou dlaň k slunci. Už jsem to chtěl kolikrát zkusit. Ano: nadobro. Špičkou malíku zastřel sluneční kotouč. Bude to asi ohnisko, kde se paprsky protínají. Mít tak černé brejle. Zajímavé. Co se toho napovídalo o slunečních skvrnách, to jsme ještě byli v západní Lombard Street. Jsou to obrovské výbuchy. Letos bude úplné zatmění: někdy na podzim.

Teď mě napadá, ta koule padá podle greenwichského času. Hodiny se elektricky řídí z Dunsinku. Některou první sobotu v měsíci si tam rozhodně zajdu. Kdybych tak dostal doporučení k profesoru Jolyemu nebo se o jeho rodině něco dověděl. To by stačilo: člověku to vždycky zalichotí. Ješitnost, kde by se jí nikdo nenadál. Šlechtic si zakládá na tom, že pochází od královy milostnice. To byla jeho prabába. Trochu přehání.

Vlídne slovo železná vrata. Ne tam vpadnout a vyhrknout, o čem víš, že se nesmí: co je paralaxa. Ukažte pánovi dveře.

Oho.

Znovu spustil ruku k boku.

Nikdy se to nedozvím. Škoda času. Plynové kotouče víří, protínají se, míjejí. A tak pořád dokola. Plyn, potom pevné těleso, svět, potom zchladne, potom se prázdná schrána odtrhne, ztuhlá skála jako ten ananasový špalek. Měsíc. Bude asi novoluní. To si myslím.

Šel dál kolem Maison Claire.

Počkat. Úplněk byl tu noc v neděli před čtrnácti dny, je tedy zrovna novoluní. Procházeli jsme se u Tolky. Na tu vyhlídku se měsíc zrovna hodil. Ona si broukala: májová luna svítí, milá má. On z druhé strany vedle ní loket, paže. On. Světluška se zas nití, milá má. Dotek. Prsty. Dotaz. Odpověď. Ano.

Přestaň. Přestaň. Co bylo, to bylo. Muselo tak být.

Pan Bloom všecek udýchaný zpomaleným krokem minul Adam Court.

S nuceným klidem postřehl očima: tahle ulice za bílého dne zaoblená záda Boba Dorana. Už zas se jednou za rok nacákl jak Dyjána, jak říkal M'Coy. Pijí, jen aby něco povídali nebo tropili nebo *cherchez la femme*. S kumpány a děvkami zapadne do Coombu a celý rok je potom střízlivý jako soudce.

Ano. To jsem si mohl myslit. Šněruje si to do Empire. Zmizel. Sodovka by ho postavila na nohy. Pat Kinsella tam měl divadlo Harfa, ještě než Whitbred otevřel Královské. Štramák. S papulí pod odrbanou čepicí odříkával Diona Boucicaulta. Tři čiperky z penzionátu. Jak ten čas letí, co. Pod sukněmi mu čouhají dlouhé červené nohavice. Pijáci při pití kuckají smíchy, až jim zaskakuje v hrdle. Přidej, Pate. Křiklavá červen: opilci se nad tím mohou potřhat: řehot a kouř. Sundej ten bílý klobouk. Oči má jak nedovařené. Kdepak asi je? Někde žebra. Harfa, jež nás ožebračila.

Byl jsem tehdy šťastnější. A byl jsem to tehdy já? Nebo jsem až teď? Bylo mi osmadvacet. Jí třiadvacet, když jsme trochu jinačí odešli ze západní Lombard Street. Po Rudým ne a ne přijít tomu zas na chuť. Čas se vrátit nedá. Spíš vodu v hrsti udržíš. Vrátil by ses k tehdejšku? Tehdy jsi teprve začínal. Vrátil by ses? Nejsi doma šťasten, chudinko rošťáčku? Knoflíky by mi chtěla přišívat. Musím odpovědět. Napíši to v knihovně.

Smysly mu zvábila Grafton Street zpestřená rozvinutými markýzami. Vzorkovaný mušelín, hedvábí, lepší paničky i bohaté vdovy, cinkot

postrojů, dusot kopyt na speklé vozovce. Má ale tlusté nohy ta ženská v bílých punčochách. Déšť jí je, doufám, pořádně zacáká. Machna jedna! Kdejaká nána se k nám hrnula. Taková ženská tápe jak slon. Molly taky přibrala.

Loudavě přešel kolem výlohy Browna Thomase, obchod s hedvábím. Kaskády mašlí. Tenounké čínské hedvábí. Nakloněná urna chrlila záplavu krevnatého popelínu: třpytnou krev. Ten nám sem přinesli hugenoti. *La causa é santa*. Tara tara. Slavný sbor. Tara. Pere se v dešťové vodě. Meyerbeer. Tara: bum bum bum.

Jehelníčky. Dávno vyhrožuji, že nějaký koupím. Ona je zapichuje, kde se dá. I na záclonkách jehly.

Vyhrnul si levé předloktí. Škrábnutí: skoro pryč. Dnes ještě ne. Musím se vrátit pro tu vodičku. Třeba k jejím narozeninám. Červenčervenecsrpenzáří osmého. Skoro za tři měsíce. Třeba jí pak nebude po chuti. Špendlíky, ty ženy nesbírají. Prý se tím rozpíchá lá.

Třpytný hedváb, spodničky na tenkých mosazných tyčkách, vějíře poskládaných hedvábných punčoch.

Nač se vracet. Muselo to být. Všechno mi pověz.

Vysoké hlasy. Prosluněný hedváb. Cinkavé postroje. Všechno pro ženu, rodinu a dům, šťůcky hedvábu, stříbro, štavnaté ovoce, voňavé z Jaffy, Agedath Netaim. Bohatství celého světa.

Vlahá lidská oblost mu zaléhala mozek. Mozek se podvoloval. Dorážel na něho pach všelikých objetí. Celým vyhladovělým tělem kořit se prahnul nejasně, němě.

Duke Street. Tady. Musím se najíst. U Burtona. Hned mi bude líp.

Stále pronásledován zahnul za Combridžské nároží. Cinkavý dupot kopyt. Navoněná těla, teplá, kyprá. Líbaná, svolná: v pozdně letních polích, na zmuchlané pomačkané trávě, ve vazkých průjezdech činžáků, na otomanech, vrzavých postelích.

- Kubíčku, zlato!
- Milánku!
- Pusu, Regínku!
- Hošánku!
- Zlato moje!

S rozbušeným srdcem strčil do dveří Burtonovy restaurace. Puchem se mu zarazil roztřesený dech; čpavý sós, zeleninová šlichta. Hle, krmení dobytka.

Mužští, mužští, mužští.

Klobouk pošoupnutý do týla, seděli uvelebeni na stoličkách před výčepem, u stolů, dovolávali se volného chleba, plnou hubou chlemtali, slopali šlichtové jídlo, až jim oči lezly z důlků, utírali si pomáčené kníry. Sinavě lojový mladík si ubrouskem utíral sklenici nůž vidličku a lžici. Další garnitura mikrobů. Jiný, od sosu zacákaný bryndák kolem krku, lil si chrčivě do chřtánu polévku. Jiný zas vyplivoval jídlo zpátky na talíř; nedožvýkanou chrupavku: zuby mu nestačí na rozkousání. Tlustý kus roštěné. Dělá, aby to měl odbyté. Smutné pijácké oči. Chuť by měl, ale huba nemůže. Jsem jako on? Dívejme se na sebe, jak nás druzí vidí. Hladomřivý je svárlivý. Rve to zuby i sanicemi. Pozor! Ach! Kost! Poslední pohanský král v Irsku Cormak, jak stálo v té školní básni, se ve Sletty jižně od Boyny udávil. Copak to asi jedl. Nějaké pošušňáníčko. Svatý Patrik ho obrátil na křesťanství. Uvázlo mu v krku.

– Hovězí s kapustou.

– Jedno dušené.

Mužské pachy. Zvedal se mu žaludek. Zaplivané piliny, nasládlý teplavý cigaretový dým, zasmrádlý knastr, rozlité pivo, mužská pivní moč, vyčpělý kvas.

Tady nepozřu ani sousto. Tenhle si brousí nůž o vidličku, aby spořádal, co má před sebou, tamhle stařík se šfourá v pahýlech. Trochu si krkl, přejedl se, přežvykuje. Napřed i potom. Modlitba po jídle. Sem na ten obraz pohleďte a na ten. Smáčenou střídkou stírají sós. Vylízej, chlače, celý talíř. Pryč odtud.

Rozhlédl se po jedlících usazených na stoličkách a u stolů a zmáčkl chřípí.

– Sem dva ležáky.

– Jedna sekaná s kapustou.

Tamhleten cpe do sebe ostošest plný nůž kapusty. Povedlo se. Naskakuje mi z toho husí kůže. Líp by udělal, kdyby jedl třema rukama. Trhal kus po kuse. Přešlo mu to do krve. Narodil se se stříbrným nožem v ústech. Duchaplné, zdá se mi. Ba ne. Stříbro znamená, že se narodil bohatý. Narodil se s nožem. Jenže vtip je fuč.

Chatrně opásaný číšník sklízel mazlavé řinčivé talíře. Rozkročený u výčepu, sfoukl si soudní dráb Rock napěněnou čepici. Naducaná: celá žlutá mu cákla vedle boty. Nůž s vidličkou vztyčený, s lokty na stole, při číhání na druhou porci přes potřísněný čtverec novin čuměl nějaký jedlík k jídelnímu výtahu. Kamarád mu něco plnou hubou povídal. Pozorný posluchač. Zábava při tabuli. Tudle pundělí sem hu putkal v Ulsterský buňce. Ale jdi. Vážně?

Pan Bloom váhavě pozdvihl k ústům dva prsty. V očích mu stálo.

– Tady není. Nevidím ho. Ven. Žrouti se mi protiví.

Vycouval ke dveřím. U Davyho Byrna si dám něco lehčího. Na ošizení žaludku. Abych nevyhladl. Však jsem se nasnídal ažaž.

– Pečínku s bramborovou kaší.

– Pintu ležáku.

Kdo s koho, zuby nehty. Schlamstni. Žer. Schlamstni. Žrádlo.

Vyšel na čistší vzduch a zamířil zpátky do Grafton Street. Jez, nebo se dej sníst. Bij! Bij!

Co když po letech obecní kuchyně. Všichni se pohnou s ešusem dát si ho naložit. Co dostanou, zhltnou na ulici. Třeba John Howard Parnell, trojický probošt zkrátka kdekdo probošti i trojický probošt všecko fuk ženy a děti, drožkáři, páteři, pastoři, maršálové, arcibiskupi. Z Ailesbury Road, z Clyde Road, z dělnických čtvrtí, ze severodublinkého chudobince, purkmistr v perníkovém kočáře, stará královna v pojízdném křesle. Já mám prázdný talíř. Jen se napijte z obecního pohárku, až po vás. Jako u kašny sira Philipa Cramptona. Bacily si utřete kapesníkem. Další pak svým kapesníkem do něho vetře novou dávku. Otec O'Flynn, ten by je prohnal. Stejně se budou rvát. Kdo bude první. Děti se taky perou, kdo vyškrabe hrnec. Pro ně tak polévkový hrnec jako Fénixovy sady. Harpunami budou z něho lovit fláky slaniny a zadní maso. Protivně mít kolem plno lidí. V hotelu U městského erbu mají, jak tomu říkala, *table d'hôte*. Polévka, maso a moučník. Člověk ani neví, čí myšlenky přezvukuje. Ale kdo bude všechny ty talíře a vidličky umývat? Možná že se zatím už všichni budou živit pilulkami. Zuby se jim budou stále víc kazit.

Přece jenom je něco na tom vegetariánství, jak zemitě čpí česnek, z italských kolovrátkářů to přímo razí cibulí, houbami, lanýži. A toho týrání zvírat. Škubání a kuchání drůbeže. Ubohá hovádka na dobytčím trhu čekají, až jim sekera rozštípně lebku. Bú. Nešťastná telata celá roztřesená.

Bé. Matonohé vylíhlé telátko. Chrčení a kvikot. Plíčka se vlní v řeznických džberech. Podej mi z háku to hrudí. Plác. Syrová hlava a krvavé kosti. Stažená ovce se skelným pohledem, pověšená za stehna, z ovčích čumáků, ovinutých zkrvaveným papírem, kape na piliny hlen. Docházejí odřezky a zbytky. Nemrzač ty porce, mládenečku.

Horká čerstvá krev se předpisuje proti sešlosti. Krev je stále potřebná. Zhoubná. Chlemtej ji horoucí, hustě cukernatou. Vyhládlá strašidla:

Ach, to mám hlad.

K Davymu Byrnovi. Slušný lokál. Moc řeči nenadělá. Občas naleje zdarma. Jednou za čtyři léta v přestupném roce. Jednou mi rozměnil šek.

Co bych si dal! Vytáhl hodinky. Pivo míchané se zázvorovým?

– Nazdar, Bloome! ozval se z koutka Čmuchal Flynn.

– Nazdar, Flynne!

– Jak se máme?

– Prima... Počkat. Dám si sklínku burgundského... počkat. Na regálech sardinky. Chutnají už při pouhém pohledu. Chleba se šunkou. Ham a jeho pokolení rozdělené a rozplozené. Masová konzerva. Čím je domov bez Švestkový masové konzervy? Něco mu chybí. Pitomý inzerát. A dávají ho pod smuteční oznámení. Ať rovnou seberou svých pět švestek. Masová konzerva z Dignama. Lidožrouti by s citrónem a s rýží. Bílý misionář moc slaný. Jako nakládané vepřové. Náčelník asi spořádá čestné kousky. Od namáhání asi dost tuhé. *Byl jednou jeden mouřenínský král, ten na tentolkách důstojného pána Kohoutka si pochutnal.* S ní je přibýtkem blaha. Zklohněná bůhví z čeho. Plodové mázdry ztuchlé droby průdušky pomíchané a rozsekané na drobno. Maso nenajdeš, kdyby ses rozkrájel. Košer. Nemíchat maso s mlékem. Teď se tomu říká hygiena. Půst na Jóm Kippur jarní pročištění útroby. Mír a válka závisí na tom, jak nějaký chlap tráví. Náboženská vyznání. Vánoční krůty a husy. Vraždní neviňátek. Jezte, pijte a radujte se. Nemocnice potom samý úraz. Ovázané hlavy. Sýr stráví všechno kromě sebe. Účinný sýr.

– Máte sýrový chlebiček?

– Ano prosím.

Taky bych snesl pár oliv, kdyby je měli. Nejradši italské. Pořádnou sklenici burgundského; na spláchnutí. Promazání. Pěkný salát, chlad – řoučkový. Tom Kernan ho umí okořenit. Dodá mu chuti, čistý olivový olej. Milly mi tu kotletu připravila se stroužkem česneku. Vraz do toho jednu španělskou cibuli. Jídlo stvořil Bůh, kuchaře ďábel. Ďábelsky opeřený humr.

- Žena se má dobře?
- Děkuju, docela dobře... Tak tedy sýrový. Máte rokfór?
- Ano prosím, čmuchal Flynn usrkl grogu.
- Jestlipak někde zpívá?

Dívám se mu na ústa. Do ucha by si mohl hvízdát. Však mu taky uši odstávají. Hudba. Rozumí jí jak koza petrželi. Ale raděj mu to řeknu. Neuškodí. Neplacená reklama.

– Koncem měsíce má angažmá na větší turné. Možná že jste o tom slyšel.

- Ne. Ohromné. Kdopak jim dělá impresária? číšník ho obsloužil.
- Kolik to dělá?
- Sedm peníků, prosím... Děkuji.

Pan Bloom si rozkrájel chlebiček na tenké ovečky. *Pastor Kohoutek*. Jednodušší než ty snivé tklivé pápěrky. *S pětistovkou len se má jak v ráji. Pěkně s ním užívají.*

- Hořčici, prosím?
- Ano.

Každý plátek nadzvilhl a podložil žlutou hrudkou. *Užívají.* Už to mám. *Mohutněl v jednom kuse dál a dál.*

– Impresária? řekl. Ono je to jakési družstvo. Dělí se o režii i výdělek.

– Aha, už si vzpomínám, řekl Čmuchal Flynn, strčil ruku do kapsy a poškrábal se na slabinách. Kdopak mi to jen říkal. Nemá v tom prsty Bivoj Boylan?

Prudký závan hořčicového žáru ožehl panu Bloomovi srdce. Zdvihl oči a zahlédl strnulý zažloutlý ciferník. Ďvě. V lokále se hodiny o pět minut předbíhají. Čas kvapí. Ručičky se sunou. Dvě. Necelé.

Bránice mu zadychtila vzhůru, poklesla, znovu zas táhle, toužebně zadychtila.

Víno.

Košterský usrkl posilujícího moku, hrdlu přikázal jen žádné strachy a opatrně zas sklenici postavil.

– Ano, řekl. On je vlastně impresáριο. Žádný strach. On se nedovtípí.

Čmuchal Flynn potáhl nosem a znovu se poškrábal. Blechy mají hody.

– Vyšlo mu terno, říkal mi Jack Mooney, jak v tom boxerském zápase v portobellských kasárnách porazil Myler Keogh toho vojáka. Hrome, však měl toho skrčka, jak mi říkal, v carlowském hrabství...

Ta kapka mu, doufám, necákne do sklenice. Ne, už ji potáhl.

– Celý měsíc před utkáním, člověče. A dával mu, hrome, cucat samá kachní vejce. To aby nechlastal, toť se ví. Hrome, Bivoj je štramák.

S rukávy u košile spíchnutými, vyhrnul se zpoza výčepu Davy Byrne a dvojím šmiknutím ubrousku si přetřel rty. Ruměný jak slaneček. Po nasycení mu úsměv v každém rysu jen hraje. Moc ten pastinák mastí.

– A už je tady v plné slávě on sám, řekl Čmuchal Flynn. Nedal byste nám správný tip na Zlatý pohár?

– To mám za sebou, odpověděl Davy Byrne. Na koně nesázím.

– Máte recht, řekl Čmuchal Flynn.

S libou nechutí pojídal pan Bloom nakrájené plátky, čerstvý poctivý chleba, čpavou hořici, nohama páchnoucí sýr. Doušky vína mu lahodily na ponebí. Není pančované. Odražené v tomhle počasí má sytější chuť.

Pěkný klidný lokál. Pěkné dřevo tamhle v koutě. Pěkně táflované. Líbí se mi, jak se tam zahýbá.

– Já jdu od toho dál, řekl Davy Byrne. Koně už leckoho přivedly na mizinu.

Vinárníci, těm je hej. Koncesovaný prodej piva, vína a lihovin v hostinských místnostech. Orel, já vyhrávám, panna, ty prohráváš.

– Správně, řekl Čmuchal Flynn. Vniknout do toho, to je jiná. Poctivý sport se už neprovozuje. Lenehan má dobré tipy. Sází dnes na Žezlo. Favoritem je Zinfandel lorda Howarda de Waldena, vyhrál v Epsomu. Jede na něm Morny Cannon. Před čtrnácti dny jsem za Saint Amandu málem trhl sedm proti jedné.

– Ale jděte? řekl Davy Byrne...

Poodešel k oknu, podal si pokladní knížku a zalistoval v ní.

– Namouduši že jo, řekl Čmuchar Flynn a potáhl. Byla to kobyla jedna radost. Pocházela od Saint Frusquina. Ta Rotschildova kobylka to s vatou v uších vyhrála na celé čáře. Modrá kazajka a žlutá čapka. Šlak aby trefil toho tlustocha Bena Dollarda i s jeho Johnem O'Gauntem. On mi to rozmluvil. Bodejť.

Odevzdaně se napil ze sklenice a prsty přejel po rýhách.

– Bodejť, povzdychl.

Jak pan Bloom vstojе žmoulal, vzhlédl k jeho povzdechu. Čmuchar jeden mezulánský. Mám mu říct o tom koni, co ho Lenehan? Už to ví. Jen ať to nechá být. Stejně prohraje. Blázen groš neudrží. Už zas mu kape rosa. Kdyby nějakou líbal, měl by studený čumák. Třeba by se jim to líbilo. Líbí se jim pichlavé vousy. Studené psí čumáky. Stará paní Riordanová s tím kručivým skyeským teriérem u Městského erbu. Molly ho na klíně laskala. Ty můj ňafánku ňafatý.

Víno zavlázilo a zvláčnělo střídku hořčici zprvu protivný sýr. Správné víno. Chutná líp, protože nemám žízeň. To ovšem tou koupelí. Jenom pár soust. Někdy v šest si pak. V šest, v šest. To už bude po tom. Ona...

Vinný ohníček mu rozehřál cévy. Už jsem to potřeboval. Nohy se mi podlamovaly. Nehladově sledoval očima přihrádky s plechovkami, sardinkami, křiklavými humřími klepety. Co roztodivné krmě lidi vyšťourají. Z mušlí, z pobřeží jehlou zubovce, ze stromů, ze země hlemýžďe, co jedí Francouzi, z moře na udici s návnadou. Za tisíc let se hloupé ryby nic nepoučí. Nebezpečné strkat do úst, když nevíš, co to je. Jedovaté bobule. Šípek. Oblé vypadá dobré. Křiklavá barva odrazuje. Jeden to poví druhému a ten zas dalšímu. Vyzkoušej to na psovi. Řid' se vůní nebo vzhledem. Vábné ovoce. Zmrzlina. Šlehačka. Pud. Třeba takové pomerančové háje. Potřebují umělou závlahu. Bleibtreustrasse. Ale co ústřice. Neladné jako chrchel. Špinavé škeble. Čerchmant aby je otvíral. Kdopak na ně přišel? Živí se neřádem a odpadem. Šampaňské a ústřice z Rudého břehu. Vliv na pohlavní orgány. Afrodís. Dnes ráno byl na Rudém břehu. Byl u stolu ústřice nebo leklá bělice? Třeba v posteli mladou kůstku. Ba ne. Květen nemá ani ř, ani ústřice. Ale jsou takoví, že rádi zamřelou zvěřinu. Zaječí ragú. Na zajíce nechod' s bubnem. Číňané jedí padesátiletá vejce, modrá a zas zelená. Oběd o třiceti chodech. I neškodné jídlo se může uvnitř zplichtit. Nápad pro

záhadnou otravu. Ten arcivévoda, byl to Leopold? Ne. Ano, nebo to byl Otto, nějaký Habsburk? Kdopak si to jedl lupy z hlavy? Nejlevnější přesnídávka v celém městě. Aristokrati, bodejt'. Druzí to z módy dělají po nich. Milly taky petrolej s moukou. Sám mám rád syrové pečivo. Polovina ulovených ústřic se hází zpátky do moře, aby se udržela cena. Levné. Nikdo nekoupí. Kaviár. Rýnské v zelených číších. Náramná žranice. Urozená paní ta a ta. Napudrovaná ňadra perly. Elita. *Crème de la creme*. Potřebují něco extra, aby vypadali bůhvíjak. Poustevník s miskou luštěnin otupuje ostny těla. Chceš-li mě poznat, pojď se ke mně najíst. Královský jeseter. Vrchní šerif Coffey, řezník, má nárok na polovinu zvěře z obory jeho Ex. Pošle mu za to půl krávy. Viděl jsem chystat banket tam v kuchyni předsedy apelačního soudu. Kuchař s bílou čepicí jako rabín. Kachna jenjen chytout. Kadeřavá kapusta *á la duchesse de Parmé*. Ještě že se to vypíše na menu, aby člověk věděl, co pojedl, nadbytkem přísady se pokazí bujón. Sám to vím. Přidávají Edwardsovu polévkovou kostku. Až k zhloupnutí pro ně vykrmuji husy. Humry vaří zaživa. Třeba nebo netřeba ještě porci tetřeva? Dělat číšníka v nóbl hotelu by se mi zamlouvalo. Spropitné, frak, polonahé dámy. Dala byste si říct ještě na plátek platýze, mademoiselle du Cabinet? Dám, aby ne. A taky že si dala, aby ne. Bude to hugenotské jméno. Jak si vzpomínám, nějaká mademoiselle du Cabinet žila v Killiney. *Du, de, la*, to je francouzsky. A přece je to stejná ryba, třeba ji kuchal starý Micky Hanlon z Moore Street. Je z toho živ, ruku přes dlaň, prsty v žábrech, na šek se neumí podepsat, špulí se přitom, jako by maloval krajinu. Em ká. Há á. Hloupý jak poleno, páčí se na padesát tisíc liber.

Přilípnuté na okenní tabulku zabzučely dvě mouchy, přilípnuté.

Ohnivé víno se mu převalovalo na ponebí, až sklouzlo. Burgundské hrozny se drtí ve vinném presu. Má v sobě sluneční žár. Skrytým dotekem mi něco připomíná. Tím vlhkým dotekem se rozpomenul. Na Howthu schování pod bujným kapradím. Pod námi spící záliv, obloha. Ani hlásek. Obloha. U Lví výspy zátoka celá fialová. U Drumlecku zelená. Směrem k Suttonu žlutozelená. Podmořské nivy, světle hnědé rýhy v trávě, pohřbená města. Vlasy si podložila mým pláštěm, ve vřesovém podrostu škvoři, dlaň jsem jí vsunul pod šíji, celou mě zmuchláš. Ten div. Od voňavek chladnohebkou rukou mě hladila, laskala; oči upřené na mě neodvracela.

Unesen jsem ležel nad ní, plné rty doplna rozevřeny, líbal jsem ji na ústa. Ňam. Hebce mi podala do úst makový koláček, vlahý a rozkousaný. Protivná kaše, jak ji v ústech rozžmoulala, od slin sladká i kyselá. Požitek: snědl jsem ji: požitek. Rujnost, ty rty, našpulené mi dala. Hebké, teplé, přilnavé, klejovité rty. Kvítka byly její oči, vezmi si mě, svolné oči. Zaharašily oblásky. Klidně zůstala ležet. Kozička. Nikdo. Nahoře na benhowtských rododendronech si pevně vykračovala koza a trousila bobky. Teple obemknuta se zasmála skrytá v kapradí. Rozdychtěně jsem na ní ležel a líbal ji; oči, rty, napjatou rozbušenou šíjí; ženská ňadra naditá v tylové blůzce, ztopořeně tuhé bradavky. Vroucně jsem dorážel jazykem. Líbala mě. Byl jsem líbán. Svolně mi cuchala vlasy. Dala se líbat a mě líbala.

Ona. A já teď.

Přilípnuté bzučely mouchy.

Sklopenýma očima sledoval zamlklé žilkování dubové desky. Krása: obloučí se, obliny jsou krása. Spanilé bohyně, Venuše, Juno: obliny, jimž se obdivuje celý svět. Podívám se na ně v knihovně v muzeu, stojí v kulaté dvoraně, nahé bohyně. Napomáhá to trávení. Který chlap se na ně dívá, to je jim jedno. Ať si je celé prohlédne. S nikým nemluví, aspoň ne s takovým Flynnem. Kdyby přece jen promluvila jako Galatea na Pygmaliona, co by asi řekla. Smrtnice! Táhní, kam patříš. Ony u tabule bohů popíjejí nektar a ambrosijně hodují na zlatých talířích. Ne jako ty naše šestákové přesnídávky, vařené skopové, mrkev s řípou, pivečko. Nektar, ten se asi pije jako elektřina: potrava bohů. Působné ženské tvary vytesané junonské. Nesmrtelně působné. A my jedním otvorem cpeme pokrm dovnitř a druhým ven: pokrm, zažitina, krev, lejno, hlína, pokrm: nakládáme to do sebe jako uhlí do lokomotivy. Ony žádnou nemají. Zatím jsem se nepodíval. Podívám se dnes. Hlídač to neuvidí. Sehnu se, jako že mi něco upadlo, a podívám se, jestli ji má.

Cvrnkotem se mu nenápadně ozval měchýř, aby si to vyřídil nevyřídil tam ale vyřídil. S mužným odhodláním dopil až na dno a vykročil, taky lidem se oddávaly, nápadně chlapským, s lidskými milenci léhaly, jeden mladík se s ní potěšil, na dvůr.

Když mu boty docvakaly, ozval se od své knížky Davy Byrne:

– Cím vlastně je? Není on pojišťovák?

– Už dávno ne, řekl Čmucha Flynn. Shání inzeráty pro *Svobodáře*.

– Znáš ho od vidění, řekl Davy Byrne. Nějaký malér?

- Malér? řekl Čmuchal Flynn. O tom nic nevím. Proč?
- Jak jsem si všiml, byl ve smutku.
- Ve smutku? řekl čmuchal Flynn. Bodejt', to byl. Ptal jsem se ho, co dělá rodina. Hrome, máte pravdu. To byl.
- Nikdy o tom nezačínám, řekl ohleduplně Davy Byrne, když na nějakém pánovi vidím, že má nějaký malér. Jen je tím rozlícením.
- Žena to rozhodně není, řekl Čmuchal Flynn. Předevčírem jsem ho potkal, zrovna vyšel z té mlékárny Irský statek, co vede v Henry Street žena Johna Wyse Nolana, v ruce měl džbánec smetany, nesl ho domů své lepší polovičce. Svědčí jí. Buchtička.
- A on dělá pro *Svobodáře*? řekl Davy Byrne. Čmuchal Flynn si olízl pysky.
- Z těch inzerátů, co sežene, si smetanu nekoupí. To mu tak postačí na holé živobyty.
- Jak to? zeptal se Davy Byrne a odložil knížku.
- Čmuchal Flynn hbitě zašermoval a zakejklal prsty. Přimhouřil oko.
- On je u nich.
- Nepovídejte, řekl Davy Byrne.
- Už jo, řekl Čmuchal Flynn. Starobylý svobodný a uznaný řád. Světlo, život a láska, bodejt'. Hrají mu do ruky. Řekl mi to, kdo, to vám nepovím.
- Vážně?
- Je to správný řád. V nouzi vás oni neopustí. Znam jednoho člověka, ten se k nim chtěl dostat, jenže oni jsou sakramentsky scuknutí. Hrome, správně udělali, že tam nepustili ženy.
- Davy Byrne se naráz zasmál a zívá. – Jíííhahá!
- Jedna ženská, řekl Čmuchal Flynn, se schovala do pendlovek, aby vypátrala, co vlastně kutí. Ale oni ji, k sakru, vyčmuchali a na místě ji vzali do přísahy jako mistra. Byla to nějaká Saint Legersová z Donerailu.
- Davy Byrne si dosyta zívá, až se mu oči zamžily, a řekl:
- Vážně? Je to slušný a klidný člověk. Viděl jsem ho tady kolikrát a ani jednou, rozumíte, nepřebíral.
- Toho by ani Všemohoucí Pánbůh neopil, rázně prohlásil Čmuchal Flynn. Když je zábava v nejlepším, vezme roha. Viděl jste, jak koukal na hodinky. No jo, to jste tady nebyl.

Když ho člověk pozve na skleničku, šup hodinky z kapsy, co by si měl dát. Namouduši že jo.

– Jsou takoví lidé, řekl Davy Byrne. Je na něho, troufám, spolehnutí.

– Není nejhorší, řekl Čmuchal Flynn a znovu potáhl nosem. Ví se o něm, že se plácne přes kapsu a vytrhne kamaráda. Komu čest, tomu čest. Jojo, Bloom má své dobré stránky. Jenom jedno nedokáže.

Nasucho načmáral vedle svého grogu podpis.

– Už vím, řekl Davy Byrne.

– Černé na bílém, to nikdy, řekl Čmuchal Flynn.

Dovnitř vkročili Paddy Leonard a Bantam Lyons. Za nimi pak Rochford, ruku přitisknutou na vínově červenou vestu.

– Brýden, pane Byrne.

– Brýden, pánové.

U výčepu zůstali stát.

– Kdo to zatáhne? zeptal se Paddy Leonard.

– Já s váma rozhodně netáhnou, odpověděl Čmuchal Flynn.

– Tak co si dáme? zeptal se Paddy Leonard.

– Já si dám zázvorovou limonádu, řekl Bantam Lyons.

– Cože? křikl Paddy Leonard. Odkdypak, propánakrále. Co ty, Tome?

– Copak dělá hlavní kanál? zeptal se Čmuchal Flynn a usrkl. Místo odpovědi si Tom Rochford stiskl hrudní kost a škytl.

– Smím vás, pane Byrne, požádat o skleničku čerstvé vody? řekl.

– Beze všeho, prosím.

Paddy Leonard si změřil své pivní kumpány.

– Krucipísek, řekl, to se podívejme, co mám zatáhnout! Studenou vodu a zázvorovou limonádu! Za dva, kteří by cucali whisky z bolavé nohy. Na Zlatý pohár má jistě nějakýho sakramentskýho koně v merku. Ten filuta.

– Že by Zinfandel? zeptal se Čmuchal Flynn.

Do vody, postavené před něho, nasypal si Tom Rochford z papírového kornoutku prášek.

– Zatracepené ujímání, řekl, než se napil.

– Zaživací soda je na to moc dobrá, řekl Davy Byrne. Tom Rochford přikývl a vypil.

– Tak co, Zinfandel?
– Nic neříkej, mrkl po něm Bantam Lyons. Na své konto sázím pět šilinků.

– Jestli jsi chlap, pověz, nebo dej se vycpat, řekl Paddy Leonard. Kdo ti dal ten tip?

Jak odcházel, zdvihl pan Bloom na pozdrav tři prsty.

– Na shledanou, řekl Čmuchal Flynn. Ostatní se po něm ohlédli.

– Ten mi ho dal, špitl Bantam Lyons.

– Pfff! udělal pohrdlivě Paddy Leonard. Vzácný pane Byrne, potom si u vás dáme dvě malé jamesonky a...

– Zázvorovou limonádu, dodal zdvořile Davy Byrne.

– To jo, řekl Paddy Leonard. Flašku pro miminko.

Pan Bloom kráčel k Dawson Street a jazykem si utíral zuby. Muselo by to být něco zeleného: třeba špenát. Reflektorem rentgenových paprsků by se potom dalo.

Nějaký hltavý foxteriér vyvrhl v Duke Lane na dlažbu kostnatý žvanec a s novou chutí ho zas schlamstl. Bylo toho moc. Po strávení obsahu s díky vracím. Napřed zákusek, potom zvěřinu. Pan Bloom ho opatrně obešel. Přezvýkavci. Druhý chod. Hýbou horní čelistí. Jestlipak Tom Rochford s tím svým vynálezem něco pořídí. Marně to vykládá tomu tlamatému Flynnovi. Vychrtlíci mívají dlouhou tlamu. Vynálezci by měli mít palác nebo dům, kam by chodili nerušeně vynalézat. Byla by tam ovšem otrava s všemožnými podivíny.

Broukal si a slavnostní ozvěnou protahoval závěr taktů;

Don Giovanni, a cenar teco

M'invitati.

Je mi líp. Burgundské. To postaví člověka na nohy. Kdopak je první destiloval? Někdo, kdo propadl smutku. Opilecká kuráž. Musím teď v Národní knihovně ten *Kilkennyjský lid*.

Nad holými, čistými klotzety, čekajícími ve výloze instalatéra Williama Millera, se zas v myšlenkách vrátil. To by mohli: a pozorovat, jak to jde až dolů, kolikrát se spolkne špendlík a teprve po letech vyjde žebry ven, obejde celé tělo, postrčí jinam žlučovod, až se slezina rozlévá do jater, žaludeční šťáva, stočená střeva jako hadice. Jenže by ten ubožák musel po celou dobu stát a ukazovat útroby jako na výstavě. Věda.

– *A cenar teco.*

Co znamená *teco*? Možná dnes večer.

*Don Giovanni, k tomuto kvasu
jsi mne pozval,
ta ram ta ramtam.*

Nějak to neštymuje.

Klíče. Dva měsíce, jestli se dá Nannetti pohnout, aby. Bude to dvě libry deset, nějaké dvě libry osm. Tři je mi dlužen Hynes. Dvě jedenáct. Prescottův inzerát. Dvě patnáct. Nějakých pět zlatých. To bych byl na koni.

Molly bych pak koupil nějakou hedvábnou spodničku, aby jí šla barvou k novým podvazkům. Dnes. Dnes. Nemyslit.

Potom se vypravíme na jih. Třeba do anglických lázní. Brighton, Margate. Mola při měsíčku. Hlas se jí nese do dále. Fešné ty plážové děvy. Opřen o hospůdku Johna Longa lelkoval ospalý pobuda celý zahloubaný a hryzal si rohovatý kotník u prstu. Zručný mladý muž hledá zaměstnání. Nízká mzda. Jí všechno.

Pan Bloom zahrnul u výkladu s neprodanými dorty v cukrářství vdovy Grayové a minul knihkupectví důstojného pána Thomase Connellana. *Proč jsem vystoupil z římské církve? Ptačí hnízdo.* Ženy jsou na něho jako divé. Za bramborové neúrody prý dávali chudým dětem polévku, aby přestoupily na protestantství. Naproti, chodíval tam tatínek, je zas společnost na obrácení chudých židů. Stejná návnada. Proč jsme vystoupili z římské církve?

Slepý výrostek stál a hůlkou ofukával obrubu chodníku. Žádnou tramvaj není vidět. Chce přejít přes ulici.

– Chtěl bys přejít přes ulici? zeptal se pan Bloom.

Slepý výrostek neodpovídal. Bělmový obličej se mu zkabonil. Nejisté zakroutil hlavou.

– Jsi v Dawson Street, řekl pan Bloom. Naproti je Molesworth Street. Chtěl bys přejít přes ulici? Nic ti nebrání.

Hůlka se třaslavě posunula vlevo. Pan Bloom sledoval její směr a znovu uviděl valník z barvírny, zabrzděný před Dragem. Kde jsem to viděl jeho napomádované vlasy, zrovna když jsem. Kůň vší hlavu. Kočí je u Johna Longa. Vyprahlo mu.

– Tamhle je valník, řekl pan Bloom, ale nehýbe se. Já tě převedu. Jdeš do Molesworth Street?

– Ano, řekl výrostek. Do jižní Frederick Street.

Šetrně mu sáhl na tenký loket: potom ho uchopil za plihkou vidoucí dlaň a vedl ho vpřed.

Něco mu pověz. Ale ne protektorsky. Tomu, co řekneš, nedůvěřuji. Prohoď něco všedního:

– Už neprší. Neodpovídá.

Skvrny na kabátě. Nejspíš bryndá jídlo. Všechno mu chutná jinak. Napřed se musí krmit lžicí. Ruku má jako dětskou ručičku. Jako mívala Milly. Vnímavou. Podle mé ruky mě asi šacuje. Jestlipak mu nějak říkají. Valník. Jen aby se hůlkou nedotkl koňských noh, schváčený tahoun klímá. Správně. Minul. Za býkem: před koněm.

– Děkuji vám, pane.

Ví, že jsem mužský. Hlas.

– Už trefíš? Zahni vlevo.

Slepý výrostek oťukal obrubu a šel tím směrem dál, odtáhl hůl a znovu zašmátral.

Pan Bloom šel za nevidomýma nohama, za nevýrazně stříženými tvrdovými šaty vzoru rybí kost. Nešťastný mladík. Jakkap u všech všudy pozná, že je tam ten valník. Asi ho vycítil. Oni snad vidí předměty čelem. Jakýsi smysl pro objem. Váhu. Jestlipak to pocítí, když se něco odstraní. Pocítí mezeru. Jak se tak po kamenech profukává vpřed, má jistě o Dublině divnou představu. Jestlipak dokáže jít rovnou čarou, když nemá tu hůl. Bezkrvný nábožný obličej, jako když jde někdo na kněze.

Penrose! Tak se ten chlap jmenoval.

Vida, co se všechno naučí. Císt prsty. Ladit piano. A my se divíme, že jim to vůbec myslí. Proč se nám zdá mrzák nebo hrbáč chytrý, když řekne něco, co bychom klidně řekli sami. Ostatní smysly mají ovšem víc. Vyšívají. Pletou koše. Musí se podporovat. Co kdybych koupil Molly k narozeninám šitíčko. Moc nerada šije. Třeba jí to nebude vhod. Říká se jim tmáři.

Taky čich mají snad ostřejší. Ze všech stran chumel pachů. Taky lidských. A jaro, léto: těch pachů. Chuť. Víno prý nechutná, když člověk zavře oči nebo se nasydne. Taky kouřit potmě prý není žádný požitek.

Tak třeba s ženskou. Chová se k ní nestydatěji, protože nevidí. Ta holka, co šla nos vzhůru kolem Stewartova ústavu. Koukejte po mně. To jsem se vyfrndila. Je jí asi divné, že ji nevidí. Jakousi její podobu v duchu

má. Hlas teplotu při doteku prsty snad nějak vidí obrysy, oblost. Když jí dejme tomu sáhne na vlasy. Třeba jsou černé. Dobrá. Říkáme jim černé. A potom jí hladí bílou pleť. Snad to cítí jinak. Vjem bělosti.

Pošta. Musím odepsat. Mám toho nad hlavu. Pošlu jí poukaz na dva šilinky, na půlkorunu. Přijměte ode mě dárek. Papírnictví hned vedle. Počkat. Ještě se rozmyslím.

Pomaloučku si prstem zlehka přejel po vlasech zčesaných za ucho. Už zase. Jemňoučká slaměná vlákna. Potom si prstem zlehka ohmatával pravou líc. Taky na ní chmýří. Ne dost hladká. Nejhladší břicho. Nikdo nablízku. Už zachází do Frederick Street. Možná na klavír do Levenstonovy taneční akademie. Třeba si spravím kšandy.

Cestou kolem Doranova hostince si vsunul ruku mezi vestu a kalhoty, poodhrnul košili a na břicho nahmatal ochablý záštípek. Vždyť vím, že je běložlutý. Vynasnažím se vidět potmě.

Vytáhl ruku a upravil se.

Chudák! Ještě chlapec. Hrozný. Přímo hrozný. Copak se mu asi zdá, když nevidí. Život je mu sen. Co je to za spravedlnost, že se takový narodil? A co ty ženy a děti, co v New Yorku uhořely a utonuly na závodním výletu. Celopal. Karma se říká tomu stěhování duší za hříchy spáchané v minulém životě znovuvtělení hnětem si kozy. Ach jéjéjé. Škoda: ne a ne se s nimi sblížit, bůhvíproč.

Sir Frederick Falkiner se ubírá do zednářské lóže. Nadutý jak krocan. Po dobrém obědě v Earlsfort Terrace. Paprikové od soudu si vyzunknou dvoulitrovou láhev. Soudní a porotní historky, sirotčí kroniky. Odsoudil jsem ho na deset let. Pěkně by ohrnoval nos nad tím, co jsem pil. Pro nejen výběr s ročníkem na zaprášené láhvi. Má své mínění o tom, jak to chodí u kvartálního soudu. Hodný staroušek. Policejní protokoly nabitě přestupky berou procenta z vymyšlených provinění. Šmahem je osvobozuje. Zato na lichváře má spadeno. Pořádně si došlápl na Rubena J. Však on je doopravdy židák. Mají ale moc ti soudci. Zlostní parukatí mazavkové. Bručaví medvědi. Pánbůh buď tvé duši milostiv.

No vida, plakát. Bazar Mirus. Jeho Excellence pan místodržitel. Je to šestnáctého. Ve prospěch Mercerovy nemocnice. Pro ni hráli poprvé *Mesiáše*. Ano, Handlova. Co kdybych si tam zašel. Do Ballsbridge. Zaskočím si ke Clavisovi. Lepit se na něho jak pijavice nemá smysl. Ještě se mu omrzím. U brány bude jistě nějaký známý.

Pan Bloom došel do Kildare Street. Napřed musím. Knihovna.

Ozářený slamák. Žlutohnědé střevíce. Kalhoty se záložkou. Je to. Je to.

Srdce se mu zatetelilo. Vpravo. Muzeum. Bohyně. Zahnul vpravo.

Je to? Skoro jistě. Nepodívám se. Rozpálený vínem. Proč jenom jsem? Jde do hlavy. Ano, je to. Krokem. Nevidí. Nevidí. Jde dál.

Poplašeně rázoval k muzejní bráně a zdvihl oči. Pěkná budova. Navrhl ji sir Thomas Deane. Nejde za mnou?

Třeba mě neviděl. Svítí mu do očí.

Sípavě mu vyrážel přerývaný dech. Honem. Studené sochy: tam se uklidním. Za chvíli tam šťastně budu. Ne, neviděl mě. Dvě pryč. Zrovna u brány. Mé srdce!

Rozbušenýma očima se upřeně zahleděl na krémové kamenné zaobliny. Sir Thomas Dean, to byla řecká architektura. Hledám, co jsem.

Chvatně sáhl do kapsy, vytáhl a nerozevřený četl Agendath Netaim. Kampak jsem jenom? Pilně hledal.

Honem zas zastrčil Agendath Netaim. Prý odpoledne říkala.

Hledám to. Ano, to. Prošacuji všechny kapsy. Kapesník. *Svobodář*. Kampak jsem? No ovšem. Kalhoty. Peněženka. Brambor. Kampak jsem jenom.

Pospěš. Jdi klidně. Ještě chvíli. Mé srdce.

Jak hledal kampak jsem to jenom nahmatal v zadní kapse mýdlo pro vodičku se musím zastavit vlažný přilepený papír. Aha, mýdlo tam je. Brána.

Šťastně došel.

Kvakerský knihovník jim pro útěchu líbezně zavrnl:

– A pak máme, že ano, ony vzácné stránky *Viléma Meistera*. Veliký básník o velikém básnickém bratrovi. Váhající duše, jež proti moři béd se chápe zbraně, drásaná vzpurnými pochybnostmi, jak to vídáme v skutečném životě.

Na vrzavé hovězině piruetou popošel o krok a na velebné podlaze piruetou o krok ucouvl.

Bezhlý zřízenec maloučko pootevřel dveře a bezhlesně mu pokynul.

– Hned to bude, řekl a vrzavě, byt s otálením vykročil. Krásný slabošský snílek, který ztroskotá na hrubé skutečnosti. U Goetha má člověk vždycky dojem, že jsou jeho soudy správné. Správné při širším rozboru.

Dvouvrzavě rozboru odešel kurantou. Plešatý, přehorlivý nastavil velikánské ucho zřízencovým slovům: vyslechl je: a zmizel. Zbyli dva.

– Monsieur de la Palisse, poškleboval se Štěpán, byl ještě patnáct minut před smrtí živ.

– Našel jsi už těch šest udatných mediků, zeptal se stařecky zlostně John Eglinton, kteří podle tvého diktátu napíší *Ztracený ráj*? Říká tomu *Satanovy strasti*.

Úsměv. Jen se usmívej cranlyovským úsměvem.

Pošimral on děvku,

*pošmajchloval děvku,
nakonec jí vsunul cévku.
Milý medikus
byl kopa veselá...*

– Mám dojem, že na Hamleta bys potřeboval ještě jednoho. Mystická duše si potrpí na sedmero. Zářivé sedmero, jak říká W. B.

Jiskrozraký, nazrzlou lebku u samé stolní lampy se zeleným stínítkem, zapátral po vousatém obličejí v tmavozelenějším stínu, po svatoookém olavovi. Tlumeně se zasmál: smíchem trojického stipendisty: bez odpovědi.

*Orchestrální Satan plakal v šíř a dýl
slzy, jakými jen pláčí andělé.*

Ed egli avea del cul fatto trombetta.

Mé bláhovosti jsou mu zástavou.

Cranlyho jedenáct roduvěrných Wicklowanů, kteří osvobodí otčinu. Kolozubá Kathleen, její čtyři krásné zelené nivy, cizáka má v domě. A jiná, která ho pozdraví: *ave, rabbi*. Dvanáct Tinahelyjských. Ve stínu doliny po nich cukruje. Svou mladou duši jsem mu dávala, noc co noc. Šťastnou cestu. Lovu zdar.

Mulligan už má ode mě telegram.

Bláhovost. Vydrž.

– Naši mladiství irští bardové, huboval John Eglinton, musí teprve vytvořit postavu, kterou svět postaví po bok Hamleta od saského Shakespeara; toho já arci po způsobu starého Bena ctím přímo modloslužebnický.

– Tohle jsou čistě akademické otázky, zavěštil ze stínu Russell. Jestli je totiž Hamlet Shakespeare nebo Jakub I. nebo Essex. Pastorská hádka o Ježíšově historičnosti. Umění nám má odhalovat ideje, beztvaré duchovní

podstaty. U uměleckého díla se především ptáme, z jak hlubokého života temeni. Malba Gustava Moreaua je malba idejí. Nad Shelleyovou poezií, nad Hamletovými slovy se v duchu dotýkáme věčné moudrosti, Platónova světa idejí. Ostatek jsou úvahy školáků pro školáky.

A. E. to povídal jednomu americkému novináři. Ať mě šlak treťí.

– Scholastikové byli napřed školáci, řekl přezdvořile Štěpán. Aristoteles byl kdysi Platónovým školákem.

– A člověk by řekl, že jím zůstal pořád, řekl usedle John Eglinton. Člověk ho, vzorného školáka, vidí, jak si nese pod pažďí vysvědčení.

Znovu se zasmál na vousáče teď už usměvavého.

Beztvaré duchovno. Otec, Slovo a Svatý Dech. Všeotec, nebešfan. Hiesos Kristus, mág krásy, Logos, který v nás každou chvíli trpí. Tak tomu zajisté jest. Já jsem oheň na oltáři. Já jsem obětní máslo.

Dunlop, Judge, z nich ze všech nejryzejší Říman, A. E., Arval, Nevýslovný, na nebesích, K. H., jejich mistr, o němž zasvěcenci vědí, kdo je. Bratří velké bílé lóže, stále číhající, kde by mohli prospět. Kristus s chotísestrou, světelná vláha, zrozený ze zduševnělé panny, kající sofie, prchlé do stavu bódhí. Esoterický život není pro prostého člověka. Nejprve musí V. č. odčinit svou špatnou karmu. Jednou zahlédla paní Cooper Oakleyová přirození naší veleosvícené sestry H. P. B.

Fí! Hanba. *Pfuiteufel*. To je bekané, slečinko, to je bekané, dívat se, když si nějaká paní odkryje přirození.

Vešel pan Nej, štíhlý, mladistvý, mírný, plavý. V ruce nesl ladně zápisník, nový, velký, čistý, skvoucí.

– Tomu vzornému školákovi, řekl Štěpán, by Hamletovo dumání nad pohrobním životem jeho vladařské duše připadalo jako nepravděpodobný, nicotný, nedramatický monolog, platónsky plytký.

John Eglinton se zakabonil a rozlítl:

– Namouduši, krev mi kypí, když slyším, jak se Aristoteles srovnává s Platónem.

– Kterýpak z nich, zeptal se Štěpán, by mě vyhnal ze svého státu? Vytas své dykové definice. Koňskost je bytnost všekoňstva. Klanějí se zákonitostem a eónům. Bůh: pouliční pokřik: velmi peripatetické. Prostor: co musíš setsakramentsky vidět. Přes prostory menší než červené lidské krvinky se pinoží za Blakovou zadnicí do věčnosti, jejímž je tento rostlinný svět pouhým stínem. Drž se

nynějška, vezdejška, skrze něž se veškerá budoucnost noří do minula. Pan Nej, celý vlídný, pokročil k svým kolegům.

– Haines je pryč, řekl.

– Tak?

– Ukazoval jsem mu Joubainvillovu knihu. Je přímo u vytržení nad Hydovými *Milostnými písněmi z Connachtu*. Nedal si říct, aby si poslechl debatu. Šel si ji ke Gillovi koupit.

*Do světa, má knížko, spěj,
čtenáře tupé pozdrav.*

*. Napsal jsem tě, nevím proč,
neladnou angličtinou.*

– Stoupě mu do hlavy kouř z rašeliny, usoudil John Eglinton. My v Anglii máme cit. Kající lotr. Vykouřil jsem mu tabáček.

Pryč. Zeleně třpytný drahokam. V prstenci moře zasazený smaragd.

– Lidé ani netuší, jak mohou být milostné písně nebezpečné, okultně varoval zlatě vejčitý Russell. Hnutí, vyvolávající ve světě revoluce, se rodí v snu a vidin v srdci pohorského sedláčka. Země jim není těžká půda, ale živoucí matka. Zřídly vzduch akademie a arény plodí šestišilinkový román, kabaretní odrhovačku, v Mallarméovi plodí Francie výkvět zkaženosti, jenom těm, kdo jsou chudí srdcem, se však zjevuje žádoucí život, život homérských Fajáků.

Dobráckým obličejem se pan Nej od těchto slov otočil k Štěpánovi.

– Víš, Mallarmé, řekl, napsal ty úžasné básně v próze, co mi v Paříži čítával Štěpán MacKenna. Třeba tu o *Hamletovi*. Říká v ní: *il se proměně, lisant au livre de lui-même*, víš, čte si knihu o sobě. Líčí Hamleta, jak ho hrají ve francouzském městě, víš, ve venkovském městě. Vyvěsili plakát.

Volnou rukou drobně načmáral do vzduchu.

*HAMLET
ou
LE DISTRAIT
Pièce de Shakespeare*

Už zas zakaboněnému Johnu Eglintonovi pak opakoval:

– *Pièce de Shakespeare*, víte. Tak francouzsky řečeno, tak francouzsky viděno. *Hamlet o u...*

– Lajdácký rošťák, dokončil Štěpán. John Eglinton se zasmál.

– Ano, tak je to, řekl. Jsou to znamenití lidé, ale v některých věcech až běda povrchní.

Nádherně a úmorně přehnaná vražda.

– Robert Greene mu říkal kat duše, ozval se Štěpán. Pro nic za nic nebyl řeznický syn, který se oháněl širočinou a plival si do dlaní. Devět jich to odpyká životem za otce, Otče náš, jenž jsi v očištcí. Hamleti v polní uniformě neváhají střílet. Krví mokvající jatka v pátém dějství předjímají koncentrační tábor, jak o něm pěl pan Swinburne. Cranly a já, jeho zamklá ordonance, sledujeme z dálky bitvy.

*Fakani a coury vrahounů,
jenom my je šetřili...*

Sasky úsměv a americký škleb. Prašť jak uhoď.

– Nedá si vymluvit, že je to strašidelný příběh, poučoval John Eglinton pana Neje. Jako ten tlustý chlapec v Pickwickovi chce, aby nám naskakovala husí kůže.

Slyš! Slyš! Ó slyš!

Kůží ho slyším: zježenou kůží ho slyším

Jestliles miloval kdy...

– Co je to duch? zeptal se Štěpán rázně, až se to rozlehlo. Ten, kdo se do nehmatalna vytratil smrtí, odchodem, změnou mravů. Alžbětinský Londýn byl od Stratfordu tak daleko, jako je zkažená Paříž od panenského Dublinu. Kdo je ten duch z *limba patrum*, vracející se na svět, který na něho zapomněl. Kdo je král Hamlet?

John Eglinton se celou postavičkou posunul a zakloněn ho soudil. To nemá ze sebe.

– Je tato denní hodina vprostřed června, řekl Štěpán a letným pohledem se dožadoval slyšení. Na nábrežním divadle vlaje prapor. Ve vedlejší jámě, v Pařížské zahradě, bručí medvěd Sackerson. Mezi panstvem k stání ukusují jelita plachtolenci, kteří se plavili s Drakem.

Místní kolorit. Vraz do toho všechno, co víš. Udělej si z nich spoluviníky.

– Shakespeare odešel od hugenota v Silver Street a po břehu řeky se ubírá vedle labutích ohrad. Ale nepostojí a nenakrmí labutí mámu, která zahání svou drobotinu do rákosí. Labuť avonská myslí na něco jiného.

Úprava dějiště. Ignáci z Loyoly, ku pomoci mé pospěš.

– Začíná představení. Navlečený do odloženého brnění nějakého dvorního hejska, vystoupí ze stínu herec, podsaditý, obdařený basem. Je to duch, král, a přece ne král, a herec je Shakespeare, který po všechna nepromarněná léta studoval *Hamleta*, aby mohl hrát přízrak. Pronáší ta slova k Burbageovi, mladému herci, který před ním stojí za kulisou z voskového plátna, a oslovuje ho jménem:

Hamlete, jsem přízrak tvého otce

a káže mu, aby ho vyslechl. Hovoří k synovi, k svému duševnímu synovi, k princovi, mladému Hamletovi, a k svému tělesnému synovi, Hamnetu Shakespearovi, který v Stratfordu umřel, aby jeho jmenovec žil navždy.

– Je možné, že herec Shakespeare, duch skrze nepřítomnost, v odění pohřbeného dánského krále, duch skrze smrt, pronáší vlastní slova k jménu vlastního syna (zůstat Hamnet Shakespeare naživu, byl by blížencem prince Hamleta), je možné, to bych rád věděl, nebo myslitelné, že si z těchto návěští neodvodil nebo nevytušil logický závěr: ty jsi vyděděný syn: já zavražděný otec: tvá matka je provinilá královna. Anna Shakespearová, rozená Hathawayová?

– Jenže tohle slídění ve velikánově rodinném životě, vyjel nedůtklivě Russell.

Vid', rozumbrado.

– Zajímá jenom obecního písaře. Podle mě máme hry. Podle mě když čteme poezii *Krále Leara*, co nám záleží na tom, jak básník žil. Život, ten za nás odbudou sluhové, jak řekl Villiers de L'Isle. Slídění a šmejdění po tehdejších zákulisních klepech, jak se básník opíjel, jak byl zadlužen. Máme *Krále Leara*: a ten je nesmrtelný.

Pohledem se dovolával pana Neje a ten souhlasil.

*Nechť valným vlnivým vodstvem je zaplaví Mananaan,
Mananaan Mac Lir...*

A co ta libra, vašnosti, kterou jsem vám půjčil, když jste měl hlad?

Namoutě, moc jsem ji potřeboval. Tumaš noblík.

Ale jdi! Z větší části jsi ho utratil na lůžku pastorovy dcery Georginy Johnsonové. Náhnětek svědomosti. Zamýšlíš mi ho splatit? Jistěže. Kdy? Hned? No... to ne. Tak kdy?

Všechno mám zapláceno. Všechno mám zapláceno. Ouha. On je z boynského zářící. Z nejzazšího severovýchodu. Jsi mi dlužen.

Počkat. Pět měsíců. Molekuly se úplně vymění. Jsem teď jiný. Jiný dostal libru. Tintili vantili.

Jenže já, entelecheia, podoba podob, jsem skrze paměť já, byt' v proměnlivých podobách. Já, který jsem hřešil a modlil se a kál.

Chlapeček, kterého Conmee zachránil před švihanci na dlaň. Já, já a já. Já. A. E. I. O. U.

– To chceš popřít třistaletou tradici? ozval se štouravě John Eglinton. Její duch je navždycky zažehnán. Aspoň pro literaturu umřela, ještě než se narodila.

– Umřela, odsekl Štěpán, sedmašedesát let potom, co se narodila. Byla tu, když přišel na svět i když z něho odešel. Dostalo se jí jeho prvních objetí. Porodila mu děti, a když pak ležel na smrtelném loži, položila mu na oči peníky, aby měl zavřená víčka.

Matčino úmrtní lože. Svíce. Zastřené zrcadlo. S mědáky na víčkách leží tam pod laciným kvítím ta, která mě přivedla na svět. *Liliata rutilantium*.

Sám a sám jsem plakal.

John Eglinton se zahleděl do propletených světlušek své lampy.

– Svět je přesvědčen, řekl, že Shakespeare udělal chybu, a pokud to šlo, honem ji napravil.

– Blbost, utrl se Štěpán. Génus žádné chyby nedělá. Jeho omyly jsou schválné, jsou to brány objevu.

Brány objevu se rozevřely a vpustily dovnitř kvakerského knihovníka, slabě vrzavého, plešatého, ustaraného a pilného.

– Hubatá ženská, zahuboval John Eglinton, se zdá se mi nehodí za bránu objevu. Jakýpak užitečný objev pochytil Sokrates od Xantipy?

– Dialektiku, odpověděl Štěpán: od své matky pak, jak přivádět myšlenky na svět. Co pochytil od své druhé ženy Myrto (*absit nomen!*) Sokratididionova Epipsychidiona, to se živá duše nedoví. Jenže před sinnfeinskými archonty a jejich korbílkem bolehlavu ho nezachránilo ani babictví, ani hudrování.

– A co Anna Hathawayová? zapomnětlivě se klidným hlasem ozval pan Nej. Na tu zdá se zapomínáme, jako na ni zapomněl Shakespeare.

Pohledem zatékal od hloubalova vousu k rýpalově lebce, a tak jim to nikterak příkře připomenul a vytkl, odtamtud pak k olysale růžové makovici nevinného, byť tupeného lollarda.

– Vtipu měl víc než za groš a paměť ne zrovna děravou. Trmácel se do Londýna, hvízdal si *Milenku jsem doma nechal* a paměť si nesl v tlumoku. I kdyby se to podle zemětřesení nedalo určit, uměli bychom umístit ušáčka sedícího v své jamce, štěkot ohařů, zdobnou uzdu i její modrá okýnka. Ta paměť, *Venuše a Adonis*, se povalovala v ložnici kdejaké londýnské rajdy. Je snad dračice Kateřina ošemetná? Podle Hortensia je mladistvá a velmi krásná. Copak si myslíte, že autor *Antonia a Kleopatry*, ten vášnivý poutník, měl vlčí mlhu v očích, že se rozhodl léhat s nejohyznější běhnou z celého Warwickshiru? Dobrá: opustil ji a dostal se do mužského světa. Jenže jeho jinošské ženy jsou ženy jinocha. Život, myšlení i řeč jim propůjčují mužství. Že si špatně vybral? On sám, zdá se mi, byl vybrán. Přišla Anna Hathaway a Vilík byl hotovej. Můj ty pindipásku, ona za to mohla. Obloudila ho, líbezného, ona, šestadvacetiletá. Šedooká bohyně se pokorně sklání nad jinošským Adonidem, pokoří se a zvítězí, prolog k nádhernému dějstvu, drzá stratfordská děvka, která v pšenici povalí na zem milence mladšího, než je sama.

A na mě dojde? Kdypak?

Jdi, jdi!

– V žitě, řekl pan Nej vesele, živě a zvesela živě zdvihl nový sešit. A s plavým gustem jim všem zabroukal:

*A mezi lány obilí
na mezi sobě ulehli*

Paris: polichocený lichotník.

Ze stínu se vztyčil Čahoun v kosmatém homespunu a odhalil družstevní hodinky.

– Musím, bohužel, do *Domova*. Kudy pryč odtud? Užitná půda.
– Už odcházíte, čilými brvami se zeptal John Eglinton. Uvidíme vás večer u Moora? Má přijít Piper.

– Piper! pípl pan Nej. To se Piper vrátil?

Petr Piper si prima pochutnal na pikantním pepři.

– Jestli to půjde, nevím. Čtvrtek. Máme schůzi. Jestli se odtamtud včas dostanu.

Jogihogifogi u Dawsona. *Odhalená Isis*. Jejich pálijská kniha, kterou jsme se pokusili odnést do zastavárny. Nohy křížem pod okrovým deštníkem, trůní aztécký Logos, celebrant ve hvězdných rovinách, jejich nadduše, mahamahatma. Kolem dokola něho věrní hermetikové, zralí pro čelovství, vyhlížejí světlo. Louis H. Victory, T. Caulfield Irwin. Lotusové dvorní dámy vzdávají jí hold, až jim šišinky žhnou. Kypící bohem trůní, Buddha pod banánovníkem. Hltoun duší, pohlcovač. Mužských duší, ženských duší, důkladných dávek duší. Pohlceny kvílivým vzlykošťkáním vířivě víří, kvílí.

S podstatnou pravědností v tělesné schráně ženská duše tkvěla

– Prý se dočkáme literárního překvapení, ozval se vlídně a vážně kvakerský knihovník. Povídá se, že pan Russell sestavuje snopek básní od našich mladších básníků. Už se nedočkavě těšíme.

Nedočkavě se zahleděl do kužele lampy, v němž zářily tři osvětlené obličej.

Viz to. Pamatuj.

Štěpán sklopil zrak na rozplácitou bezhlavou čapku, pověšenou za rukojeť jasanové hole, kterou měl ležet na koleně. Přílbu a meč. Oběma ukazováky si zlehka sáhni. Aristotelův pokus. Jedna, nebo dvě? Nutnost je to, skrze něž jedno nemůže být jiné. Ergo kladívko, jeden klobouk je jeden klobouk.

Slyš.

Mladý Colum a Starkey. Obchodní stránku obstarává George Roberts. Longworth to v *Expresu* rozfofruje. Jen jestli. Columův *Honák* se mi líbil. Ano, myslím, že má tu zvláštní věc, genialitu. Vy si vážně myslíte, že má genialitu? Yeats se obdivoval jeho verši: *Jak řecká váza v divočině*. Jistě?

Doufám, že budete moci večer přijít. Přijde taky Malachjáš Mulligan. Moore mu řekl, aby přivedl Hainese. Slyšel jste vtip slečny Mitchellové o Moorovi a Martynovi? Moore je prý Martynovo bujné mládí. Úžasné duchaplné, vidíte. Připomínají Dona Quijota a Sancha Panzu. Náš národní epos, říká dr. Sigerson, bude teprve napsán. Měl by to být Moore. Rytíř smutné postavy tady v Dublině. V šafránové suknici? O'Neill Russell? Promlouvat musí staroslavnou mluvou. A co jeho Dulcinea? James Stephens píše duchaplné črty. Jak se zdá, začínáme být věhlasní.

Cordelia. *Cordoglio*. Lirova nejtruchlejší dcera.

Ostrožnatý. A teď s pravou francouzskou uhlazeností.

– Mockrát vám, pane Russelle, děkuji. Dopis odevzdejte laskavě panu Normanovi...

– Ale ano. Jestli ho uzná za důležitý, tak se zařadí. Máme hromadu korespondence.

– Rozumím, řekl Štěpán. Děkuji.

Pámbu ti odplať. Prasečí list. Býčkůmilovný bard.

– Taky Synge mi slíbil článek do *Dany*. Budou nás číst? Mám dojem, že ano. Gaelská liga chce něco psaného irsky. Doufám, že se večer zastavíte. Přiveďte Sarkeyho.

Štěpán se posadil.

Kvakerský knihovník se po rozloučení s odcházejícími vrátil. Zruměněnou maskou řekl:

– Pane Dedale, vaše názory jsou velmi poučné.

Vrzal sem a tam, jak našlapoval na špičky, o podpatek se povznášel k nebi blíž, a cloněn dupotem odcházejících, ozval se tiše:

– Podle vašeho názoru nebyla tedy básníkovi věrná? Poplašeným obličejem se mě ptá. Proč za mnou přišel? Zdvořilost nebo vnitřní světlo?

– Kde je smíření, řekl Štěpán, tam byla předtím jistě roztržka.

– Ano.

Kristovský lišák v koženkách, na útěku se před křikem štvance schovával v rozsochách uschlých stromů. Bez lišky uháněl sám a sám před pronásledovateli. Ženy si získal, křehotinky, nevěstku babylónskou, paní soudcové, manželky hrubých šenkýřů. Lišák a husičky. A v New Pláce ochablé zprzněné tělo, kdysi ladné, kdysi spanilé a skořicově svěží, teď celé odrané, holé, nedošla odpuštění a trne hrůzou před úzkým hrobem.

– Ano. Vy tedy myslíte...

Za odcházejícími zapadly dveře.

Pojednou zavládl v zamlklé klenuté kobce klid, klid vlhého a dumavého ovzduší. Vestálčina lampa.

Tady hloubá nad tím, co nebylo: čeho by se dožil Caesar, kdyby byl uvěřil hadači: co všechno by se snad stalo: možnosti možného jakožto možného: věci, které nikdo nezná: jaké jméno měl Achilles, když žil mezi ženami.

Kolem mě myšlenky uložené v rakvích, v pouzdrech mumií, nabalzámované kořením slov. Bůh knihovníků Thoth, ptačí bůh, korunovaný půlměsíčkem. I slyšel jsem hlas onoho egyptského velekněze. V *malovaných komnatách zavalených cihlovými knihami*.

Znehybnělé. Kdysi se honily lidským mozkem. Znehybnělé: ale i ve smrti je to nutká šuškat mi plačtivý příběh a nutit mě, abych konal jejich vůli.

– Ze všech velikánů, hloubal John Eglinton, je on jistě nejzáhadnější. Víme o něm jen tolik, že žil a trpěl. Ba ani tolik ne. Jiní naši otázku odmítají. Nad ostatkem se vznáší stín.

– Jenže *Hamlet* je tak osobní, ne? dovozoval pan Nej. Totiž tak, je to, víš, soukromý doklad jeho soukromého života. Ani zbla mi totiž, víš, nezáleží na tom, kdo je zabit a kdo je vinen...

Nevinným sešitem spočinul na hraně stolku a troufale se usmál. Soukromé doklady v originále. *Atá an bád ar tír. Tiam imo shagart*. Přelož to, fištróne Eglintone.

I vece fištrón Eglinton:

– Po tom, co nám řekl Malachjáš Mulligan, paradoxů jsem se nadál, ale předem tě upozorňuji, že chceš-li mi vymluvit, že Shakespeare je Hamlet, bude to perná práce.

Měj se mnou strpení.

Štěpán vzdoroval uhrančivosti kacířských očí, stroze blýskajících pod svrašťelým čelem. Bazilišek. *E quando vede Uomo Vattosca*. Děkuji ti za to slovo, Messer Brunetto.

– Tak jako po způsobu máti Dany, řekl Štěpán, den ze dne spřádáme a rozpráváme tělo, až se molekuly člunkovitě míhají sem a tam, tak spřádá a rozprává obraz umělec. Mateřské znaménko na pravém prsu je pořád tam, kde bylo při mém narození, třebaže se mé tělo čas od času spředlo z nové látky, tak skrze ducha nepokojného otce vyhledá podoba neživého syna. V

prudkém okamžiku obraznosti, když je mysl, jak říká Shelley, doutnajícím uhlíkem, co jsem byl, je to, co jsem a co možná budu. A tak se možná v budoucnosti, sestře to minulosti, jednou uvidím, jak tu sedím, pouhým odrazem toho, co potom budu.

Přes tuto přelízkou v plotě ti pomohl Drummond z Hawthorndenu.

– Ano, řekl mladistvě pan Nej, mně připadá Hamlet docela mladistvý. Trpkost možná pochází od otce, zato od syna jsou jistě místa s Ofelií.

Štelil kozla. On je v mém otci. Já jsem v jeho synu.

– To znaménko zmizí až nakonec, zasmál se Štěpán. John Eglinton se zatvářil rozladěně.

– Kdyby tohle bylo mateřské znaménko génia, byla by genialita k dostání na jarmarku. Ze Shakespearových pozdních her, jimž se tolik obdivoval Renan, dýše jiný duch.

– Duch smíření, hesl kvakerský knihovník.

– Smíření není možné, řekl Štěpán, když předtím nedošlo k roztržce.

Jak už řečeno.

Chcete-li poznat, jaké události vrhají stín na pekelné období *Krále Leara, Othella, Hamleta, Troila a Kressidy*, dávejte pozor, až se stín rozptýlí. Čím zjihne srdce muže, ztroskotance v bouři přelité, odysseovský zkusilého, Perikla, Tyrského knížete?

Hlava v kuželovité červené čapce, potlučená, slaní oslepená.

– Dítě, děvčátko Marinu mu vloží do náručí.

– Záliba sofistů v postranních cestičkách apokryfů je pořád stejná, kápl na to John Eglinton. Silnice jsou nudné, ale míří do města.

Hodný Bacon: vyčichl. Shakespeare Baconovo bujné mládí. Kejkliři šifer si chodí po silnici. Pátrači za velkým objevem. Co je to za město, vzácní páni? Zakuklení do jmen: A. E., eón, Magee, John Eglinton. Na východ od slunce, na západ od měsíce: *Tír na n-og*. Oba v křápech a s berlou.

*Do Dublina kolik mil?
Sedmdesát, prosím.
Dojedem tam zvečera?*

– Pan Brandes, řekl Štěpán, ji uznává za první hru závěrečného období.

– Vážně? A co o ní říká pan Sidney Lee neboli pan Simon Lazarus, jak se podle některých jmenuje.

– Marina, řekl Štěpán, dcera bouře, Miranda, zázračná, Perdita, ztracená. Ztracená je mu vrácena: v dceřině děvčátku. *Má ženuška*, říká Perikles, *se podobala této divě*. Jestlipak by někdo miloval dceru, aniž prve miloval matku?

– Umění být dědečkem, zamručel pan Nej. *Vart d'être grand...* Vlastní představa sebe je člověku obdařenému tou zvláštností, jako je genialita, měřítkem veškeré hmotné i duševní zkušenosti. Takový půvab ho dojme. Představy jiných mužských z jeho krve ho odpuzují. Vidí v nich pitvorné pokusy přírody buď ho předvídat, nebo opakovat. Vlídne čelo kvakerského knihovníka růžově zasvitlo nadějí.

– Doufám, že pro poučení veřejnosti pan Dedalus svou teorii ještě propracuje. Máme se zmínit o jiném irském komentátorovi, panu Georgi Bernardu Shawovi? Nezapomeňme taky na pana Franka Harrise. Jeho články o Shakespearovi v *Sobotní revue* byly jistě skvělé. Kupodivu on taky nám načrtává neblahý poměr k černé dámě sonetů. Šťastnější sok je William Herbert, hrabě z Pembroku. Přiznám se, že když už je třeba básníka odmítnout, takové odmítnutí se nejspíš shoduje s – jak bych to řekl – s naší představou o tom, co nemělo být.

Po tomto trefném slově zmlkl a pokorně k nim natrčil hlavu, alčí vejce, vyhrané v šarvátce.

Tyká jí s vážností manželské mluvy. Jestlipak miluješ, Miriam? Jestlipak miluješ svého muže?

– I to je možné, řekl Štěpán. Pan Magee rád cituje jeden Goethův výrok. Střež se toho, po čem v mládí toužíš, protože se ti toho ve stáří dostane. Pročpak posílá k ženské, která je *buonaroba*, ke kdekým orajtované herce, k dvorní dámě od dívčích let vykřičené, urozeného panáčka, aby mu ji namluvil. Sám byl pánem jazyka a dávno předtím udělal ze sebe štolbu a napsal *Romea a Julii*. A proč? Předčasně se v něm ubila sebedůvěra. Byl přemožen v pšenici (totiž v žitě) a nikdy už potom nebude sám před sebou vítězem a nezvítězí ve hře zasměj se a lehni. Okázalým donchuánstvím se nezachrání. Ten špatnýpočinek už žádným dalším počínáním neodčiní. Svým klem ho kanec poranil tam, kde neustále láska krvácí. I poražené dračici zůstane neviditelná ženská zbraň. Jakýsi osten

těla (cítím to z jeho slov) ho šťve do nové vášně, temnější, než byla prvá, zatemňující i jeho sebepochopení. číhá na něho stejný osud a obojí vztek se mísí v jednom víru. Naslouchají. A do bran sluchu jejich vlévám.

– Duše v něm byla smrtelně zraněna, jed mu byl vlit do spícího sluchu. Jenže kdo jsou ve spánku posláni na smrt, nedovědí se, jak na nich byla spáchána vražda, když jim o tom Tvůrce v posmrtném životě nevštípí vědomost. Otrávení a dvojhrbeté zvíře, které je způsobilo, nemohl duch krále Hamleta vědět, když mu o tom Tvůrce nevštípil vědomost. Proto se jeho mluva (neladná angličtina) stále ohlížela jinam, zpátky. Prznitel i zprzněný, chuť i nechť ho provázejí od Lukreciiny hrudi modří protkané a oblé sloni až po nahé ňadro Imogenino s pěti krupinkami. Ohlíží se zpátky, omrzelý tvorbou navršenou, jen aby se sám před sebou skryl, starý pes vylizující si starou bolest. Ale protože z prohry těží, odchází na věčnost s neztenčenou osobitostí, nic nepochytiv z moudrosti, kterou napsal, ani ze zákonů, které objevil. Má hledí zdviženo. Teď už je duch pouhý stín, vítr na elsinorských skalách nebo cokoliv jiného, jak moře, hlas ozývající se jen v srdci toho, který je jádrem jeho stínu, syn sounpodstatný s otcem.

– Amen, ozvalo se odpovědkou ze dveří. Což jsi mě našel, nepříteli můj? *Entr'acte.*

Rabijácky načuřený vykročil pak křiklavě nastrojený Tur Mulligan vstříc jejich úsměvu. Můj telegram.

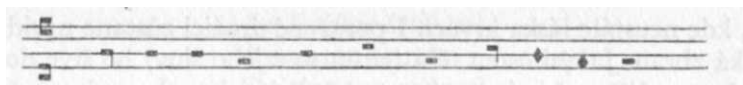
– Jestli se nemýlím, mluvil jsi o plynatém obratlovci? zeptal se Štěpána.

V bledě žluté vestě vesele jim jako nějaký šaškovský tambor žezlem na pozdrav zamával slamákem.

Vítají ho. *Was Du verlachst wirst Du noch dienen.*

Posměvačná havěť: Photius, Pseudomalachjáš, Johann Most.

Kterýž sám sebe zplodil skrze Ducha svatého a sám sebe, Vykupitele, seslal jako prostředníka mezi sebou a druhými, kterýž nepřáteli jat byl z roucha svlečen a bičován a jako netopýr na vrata přibít a skonat na dřevě kříže, kterýž sebe dal pohřbít, vstal z mrtvých, sstoupil do pekel, vstoupil na nebesa a tam devatenáct set let sedí na pravici sebe sama, leč v den nejposlednější přijde soudit živých i mrtvých, až už všichni živí budou mrtví.

Glo - o - ři - a in ex - cel - sis De - o

Zdvíhá ruce. Závoje padají. Ó květy! Zvonky a zvonky a zvonky v chóru.

– Bodejť, řekl kvakerský knihovník. Nadmíru poučná rozprava. Oč, že má pan Mulligan taky svou teorii o dramatu a o Shakespearovi. Život se má znázorňovat ze všech stran.

Usmál se stejně na všechny strany. Tur Mulligan rozpačitě dumal.

– Shakespeare? řekl, to jméno je mi nějak povědomé. Po jeho zplhlých rysech blýskl letný slunný úsměv.

– Už to mám, řekl, jak se radostně rozpomněl. Ten chlap, co píše jako Syngé.

Promluvil na něho pan Nej:

– S Hainesem ses minul. Nepotkal jsi ho? Počká na tebe v Dublinské pekárně. Šel si ke Gillovi koupit Hydovy *Milostné písně z Connachtu*.

– Šel jsem přes muzeum, řekl Tur Mulligan. On tady byl?

– Bardovy krajany, odvětil John Eglinton, naše skvělé teoretizování trochu omrzelo. Jak jsem slyšel, včera hrála v Dublině nějaká herečka Hamleta po čtyři sta osmé, Vining tvrdil, že princ byl žena. Za Ira ho nikdo neprohlásil? Po nějakých stopách, myslím, slídí soudce Bartoň. On se totiž zaklíná (totiž Jeho Výsost, ne Jeho Osvícenost) svatým Patrikem.

– Wildeův příběh je ze všech nejskvělejší, řekl pan Nej a zdvihl svůj skvělý zápisník. Je to *Portrét pana W. H.*, kde dokazuje, že sonety jistý Willie Hughes psal, který všemi barvami hrál.

– To pro Willieho Hughese? zeptal se kvakerský knihovník. Nebo Hughieho Willse. Pan William Heros. W. H.: kdo jsem?

– Totiž pro Willieho Hughese, nenučené doplnil svůj výklad pan Nej. Samý paradox, to víte, v typickém provedení. Wilde, jaký v jádře je, to víte. Lehounký dotek.

Usmál se a pohledem on, plavý eféb, zlehka zavadil o jejich tváře. Zředěné jádro Wilda.

Ty jsi ale po čertech vtipný. Za dukáty Dana Deasyho jsi vypil tři štamprle kořalky.

Kolikpak jsem vlastně utratil. Chm, pár šilinků.

Za šmokovskou sebranku. Suchý humor z mokré čtvrti.

Smysl pro vtip. Všech pět smyslů bys dal za ten pyšný háv mládí, jímž se honosí. Rysy ukojené touhy.

A je jich tolik. Sešli mi ji. V době páření. Dej, ať je chladno, Jupiterě, až budu říjet. Jen se s ní pomuckej.

Eva. Nahý hřích na pšeničném stohu břicha. Had se kolem ní ovíjí, uštkne ji polibkem.

– Podle tebe je to pouhý paradox, dotazoval se kvakerský knihovník. Posměváčka neberou nikdy vážně, ať mluví sebevážněji.

Mluvili vážně o posměváčkově vážnosti.

Mulligan najednou zachmuřený pozoroval chvíli Štěpána. Zavrtěl hlavou, přistoupil k němu a vytáhl z kapsy složený telegram. Znovu se rozzářil a hybkými rty si četl.

– Telegram! řekl. Úžasné vnuknutí! Telegram. Papežská bula! Usedl na roh neosvětleného stolku a s chutí předčítal nahlas:

– *Sentimentální je ten, kdo rád užívá, aniž na sebe vezme ohromný dluh za to, co spáchal.* Podepsán: Dedalus. Kdepak jsi k tomu přišel? V hampejzu? Nebo v College Green? Ty čtyři papíry jsi propil? Teta se chystá za tvým nepodstatným otcem. Telegram. Malachjáš Mulligan, Loď, dolní Abbey Street. Och, ty komediantě nad všechny komedianty. Ach, ty zpopštělý čabaláčku!

Blanket i s obálkou strčil rozverně do kapsy, ale po irsku naříkavě zakvílel: Deť vám povídám, milé zlaté, že nám obóm, Hainesovi a mně, belo až mdlo a ózko, dež nám to poslale: slíne se nám sbihale po nějakým pořádným hltu, jaké by aji vešoškanyho frátera postavil na nohe. Hodino, dvě hodině, tře hodině tam u Conneryho trčíme jak ókropečci, že nám nalijó.

Zanaříkal:

Te furt nigde, me tam pabócime jazek na metr veplazené jag nejaci páteři celi morótny esli si léznem a najedno přinde od tebe tá zmata.

Štěpán se zasmál.

Tur Mulligan se k němu rázně, výstražně shýbl:

– Ten potulný tovaryš Synge se po tobě shání, že tě zamorduje. Prý jsi mu v Glasthule pochcal domovní dveře. Vyběhl ve škrpálech, že tě zamorduje.

– Mě! vykřikl Štěpán. To je tvůj příspěvek do literatury.

Tur Mulligan se rozverně zvrátil dozadu a smál se do šerého, tajně naslouchajícího stropu.

– Že tě zamorduje! smál se.

Posupný chrličový obličej, který mě potíral nad plíchkovou fašírkou v rue Saint-André-des-Arts. Slova a slova a slova: plané řeči. Oisin s Patrikem. V clamartském háji potkal fauního chlapa, hnal se za ním s lahví od vína. *Cest vendredi saint!* Že prý pomlátí Iry. To potkal svého bludného dvojníka. Já zas svého. Šaška jsem tam v lese potkal.

– Pane Lystere, ozval se z pootevřených dveří zřízenec.

– ...v němž každý najde, co potřebuje. Tak našel soudce Madden lovecké výrazy ve svém *Deníku mladého pana Williame Silence...* Prosím? Kdopak?

– Je tady, prosím, nějaký pán, řekl sluha, pokročil blíž a podal navštívenku. Ze *Svobodáře*. Chce si prohlédnout loňský ročník *Kilkennyjského lidu*.

– Samozřejmě, samozřejmě, samozřejmě. Je ten pán...? Popadl horlivou navštívenku, mrkl po ní, neuvěřitelně, neomrknutou položil, prohlédl, zeptal se, zavrzel, znovu se zeptal:

– Je?... Aha, tady je.

Křepče vykročil galiardou a už byl pryč. S šlejiřskou horlivostí pak na chodbě s denním světlem hovořil úslužný, řádný, vlídný, nad jiné poctivý kvaker.

– Tenhle pán? Ze *Svobodáře*? *Kilkennyjský lid*? Ale ano. Vítám vás. *Kilkennyjský*... Samozřejmě máme...

Něčí trpělivý obrys poslouchal a čekal.

– Všechny přední venkovské... *Severního liberála, Corkského pozorovatele, Enniscorthyjského strážce*, 1903... Račte, prosím... Evansi, zavedte tam pána... Jděte laskavě za zřízen... Nebo mi raději dovozte ... Tudy... Prosím, pane...

Šlejiřský, úslužný, šel napřed ke všem těm venkovským listům a za jeho chvátavými kroky kráčela shrbená tmavá postava. Zapadly dveře.

– Židák! křikl Tur Mulligan. Skočil a popadl navštívenku.

– Jakpak se jmenuje? Mojšl? Bloom. Huba mu jela.

– Veta po Jehovovi, sběrateli předkožek. Zastihl jsem ho naproti v muzeu, když jsem šel pozdravit z pěny zrozenou Afroditu. Řecká ústa jakživ nezkrivená modlitbou. Den co den jí poctu vzdáváme. *Živote žití, rty tvé zažihají.*

Pojednou spustil na Štěpána:

– On tě zná. On zná tvého páprdu. Bojím se, bojím, že je nad Řeky řečtější. Bledé galilejské oči upíral na její podbřiškový žlábek.

Venuše Kallipygos. Ach, ta bedra jako hrom! *Bůh za děuou se hnal, ona se skryla.*

Ještě něco se chceme dovědět, se souhlasem pana Neje usoudil John Eglinton. Paní S. nás začíná zajímat. Pokud jsme na ni vůbec mysleli, mysleli jsme, že to byla trpělivá Griselda, putička, Penelopa.

– Gorgiasův učeník Antisthénés, řekl Štěpán, odňal palmu krásy plemenici Kyria Menelaa, argivské Heleně, té dřevěné trojské klisně, na níž se vyspala hromada bohatýrů, a odevzdal ji chudince Penelopě. Dvacet let prožil v Londýně a jeden čas pobíral stejný plat jako irský lord kancléř. Žil si blahobytně. Ještě víc než feudální umění jeho umění je, jak to formuloval Walt Whitman, umění obžerné. Horké slanečkové nákypy, zelené džbánky natrpklého vína, medové omáčky, růžový cukr, marcipán, angreštem nadívaná holoubata, kandované kořínky. Při zatčení měl sir Walter Raleigh na sobě za půl miliónu franků, k tomu dvě přepychové šněrovačky. Lichvářka Bětka Tudorovna měla prádla, že se mohla měřit s tou ženskou ze Sáby. Dvacet let tam kolísal mezi manželskou láskou a jejími cudnými radostmi a láskou nevěstčích a jejími mrzkými rozkošemi. Víte, co vypráví Manningham o městce, která v *Richardovi III.* viděla hrát Dicka Burbage a hned ho pozvala na lůžko, Shakespeare to prý zaslechl a bez zbytečného povyku pro nic popadl krávu za rohy, a když pak přišel Burbage a zaklepal na vrata, ozval se z kapouního prostěradla: *Vilém Dobytel byl před Richardem III.* A ta rozverná záletnice, slečna Fittonová, chrocht a vsed, a jeho roztomilé ptáčátko, lady Penelope Richová, urozená paní bez úhony se hodí pro herce, a harapanny od Temže číslo za penny.

Gours-la-Reine. Encore vingt sous. Nous ferons de petites cochonneries. Minette? Tu veux?

– Vrchol lepší společnosti. Taková oxfordská matka sira Williama Davenanta, co měla pro každého kanárčího samečka doušek kanárského.

Tur Mulligan zdvihl nábožně oči vzhůru a pomodlil se: – Blahoslavená Markéto Marie Alaskok!

– A dcera Jindry, který měl šest žen a jiné lepší přítelkyně z okolních sídel, jak pje lepší básník Lawn Tennyson. A co těch dvacet let, copak tam ve Stratfordu za kosodélnými okenními tabulkami dělala chudinka Penelopa?

Dej si. Hotovo. Prokvětavěkaštanový se prochází ve fetterlaneském růžovém sadu bylináře Gerarda. Zvonky azurové jako její žilky. Víčka Junonina, fialová. Tak se prochází. Jeden život, toť vše. Jedno tělo.

Dej si. Jen si dej. Někde v dáli začpělé chlípností a špinou se kladou ruce na úběl.

Tur Mulligan ostře zaťukal na stolec Johna Eglintona.

– Koho máš v podezření? zaútočil.

– Třeba je to zhrzený milenec Sonetů. Jednou zhrzen, podruhé zhrzen. Jenže ta dvorní záletnice jím pohrdla kvůli lordovi, jeho nejdražšímu miláčkovi.

Láska, která si netroufá přiznat jméno.

– To znamená, řekl John zpupný Eglinton, že jako pravý Angličan miloval lorda.

Stará zeď, po níž se znenadání mihnou ještěřky. V Charentonu jsem je pozoroval.

– Vypadá to tak, řekl Štěpán, protože jemu jakož i jiným nezoraným lůnům touží posloužit svátostí, jakou pacholek posluhuje hřebci. Jako Sokrates měl možná matku porodní bábu a ženu semetrikou. Jenže ona, ta vilná záletnice, manželskou věrnost neporušila. Nad dvojí skutečností se tento duch užírá: nad porušenou věrností a nad tím tupým nemeblem, jemuž ona věnuje svou přízeň, nebožtíkovým bratrem. Líbezná Anna měla tuším horkou krev. Jednou nápadnice, podruhé nápadnice.

Štěpán se na židli rázně otočil.

– Dokázat to náleží vám, ne mně, nasupil se. Jestli popíráte, že jí v pátém dějství *Hamleta* vtiskl cejch hanby, povězte mi, proč se o ní po čtyřicet let, od toho dne, co si ji vzal, až do toho dne, co ho pochovala, ani jednou nemluví. Všechny ty ženské své muže přežily a pochovaly: Mary svého pantátu Johna, Anka svého miloučkého Vilíka, který ji ve smrti předešel, všecek vzteklý, že odchází první, Joan své čtyři bratry, Judith svého muže a všechny syny, rovněž Zuzana svého muže, kdežto Zuzanina dcera Elizabeth, dědovými slovy řečeno, vraždou prvního pak druhého si vzala.

Ba ano, mluví. V letech, kdy si v královském Londýně blahobytně žil, ona si na zaplacení dluhu vypůjčila čtyřicet šilinků od otcova ovčáka. To mi vysvětlete. A vysvětlete taky ten labutí zpěv, v němž ji odporoučel potomstvu.

Čelil jejich mlčení.

Eglinton mu na to:

To myslíš závěť.

To všechno vysvětlili právníci.

Přece jí podle obecného práva

patřilo vdovské věno, v tom se vyznal,

jak tvrdí soudci.

Satan se mu šklebí,

posměváčkovi:

Z první verze tedy

vynechal její jméno, zato nevynechal

dary své vnučce, rovněž dary dcerám,

ba i své sestře, stratfordským

a londýnským kumpánům. Když mu pak asi domlouvali,

aby ji také uvedl,

odkázal jí svou

nenejlepší

postel.

Punkt

Posteljí

Odkázal

nenejlepší

nemělhebčí

tujíšelmadal.

Ouha!

– Moc svršků ty pěkné selské lidičky tehdy neměli, a jestli se naše hry z venkovského života přidržují předlohy, nemají je dosud.

– Vždyť to byl, řekl Štěpán, zámožný statkář, měl erb, ve Stratfordu panství a v Ireland yard dům, kapitalistický akcionář, s pravomocí navrhovat zákony, desátný

hospodář. Když už chtěl, aby si zbytek života v klidu odchrápala, pročpak jí neodkázal svou nejlepší postel?

– Zřejmě byly postele dvě, nejlepší a nenejlepší, řekl šetrně pan Nenejlepší Nej.

– *Separatio a mensa et a thalamo*, opravil ho Tur Mulligan a sklidil úsměv.

– Ve starověku se mluví o slavných postelích, našpulil rty Nenej Eglinton a postelově se usmál. Hned si vzpomenu.

– Ve starověku, řekl Štěpán, se mluví o tom uličnickém školákovi ze Stageiry a plešatém pohanském mudrci, který, když ve vyhnanství umírá, propouští na svobodu a obdaruje otroky, vzdává poctu rodičům, žádá, aby byl pohřben vedle kostí nebožky ženy, a přátelům káže, aby byli hodní na jeho dávnou milenkou (nezapomeňte na Nell Gwynn Herpyllidu) a nechali ji bydlet v jeho vile.

– Takhle myslíte, že umřel? zeptal se znepokojeně pan Nej, totiž...

– Umřel namol opilý, trumfl ho Tur Mulligan. Kvart piva je pohár pro krále. Ach, povím vám, co řekl Dowden.

– Copak? zeptal se Neje Eglinton.

William Shakespeare a spol., s. s. r. o. Lidový William. Podmínky sdělí: E. Dowden, Highfield House...

– Skvělé! vzdychl zamilovaně Tur Mulligan. Zeptal jsem se ho, co si myslí o tom, že bardovi předhazují paderastii. Zdvihl ruce a řekl: *Jen tolik lze říci, le se v té době lilo plně.* Skvělé!

Samečnick.

– Smysl pro krásu nás zavádí, řekl leponyvý Nej, aby to slyšel leklý Eglinton.

Neohrožený John přikře odsekl:

– Co ta slova znamenají, poví nám doktor. Každý špás něco stojí. Co nedíš? To vyrvou nám, mně palmu krásy?

– A taky smysl pro majetek, řekl Štěpán. Šajloka vylovil z vlastní dlouhé kapsy. Syn sladařského překupníka a lichváře byl sám obilný překupník a lichvář, za hladových bouří u něho našli nakřečkových deset čtvrtí obilí. Půjčovali si od něho bezpochyby různí vašnostové, jak o nich mluví Chettle Falstaff, který mu dosvědčuje poctivé

jednání. Žaloval spoluherce na zaplacení několika pytlů sladu a za každou půjčenou částku vymáhal v úrocích svou libru masa. Jak by byl jinak Aubreyho pacholek a výpomocný nápořád zbohatl? Co se kde strhlo, byla voda na jeho mlýn. Šajlok odráží protižidovské štvance, rozpoutané po oběšení a rozčtvrcení královnina felčara Lopeze, kterému židovské srdce vyrvali, dokud byl ještě židáček naživu: *Hamlet* a *Makbeth* zas nastolení skotského mudráka, který si liboval v pálení čarodějnic. Ztracené španělské armáde se pošklebuje v *Marné lásce snaze*. Ve výpravných hrách a historiích plnými plachtami pluje na vlnách šovinismu. Ve Warwickshiru soudí jezuita, a hned tu máme obojetnickou teorii vrátného. Z Bermud se vrátí *Námořní podnik*, a hned napíše tolik obdivovanou hru, v níž vystupuje náš americký bratranec Patsy Kaliban. Cukrované sonety jsou dělány podle Sidneyových. Co se víly Alžběty, jinak zrzavé Bětky týče, té panečnice, která mu dala podnět k *Veselým paničkám windsorským*, ať se nějaký alemanský minherr celý život v hloubi prádelního koše pídí po hluboce skrytém smyslu.

Pěkně ti to jde, zdá se mi. Jen míchej teologicko-filologickou směs. *Mingo, minxi, mictum, mingere*.

– Dokaž, že byl žid, troufl si dychtivě John Eglinton. Tvůj děkan tvrdí, že byl říman.

Suffiaminandus sum.

– V Německu, odbyl ho Štěpán, z něho udělali předního francouzského oprašovače vlašských skandálů.

– Člověk zahrnující v sobě deset tisíc duší, připomněl pan Nej. Coleridge o něm řekl, že v sobě zahrnuje deset tisíc duší.

Amplius. In societate humana hoc est maxime necessarium ut sit amicitia inter multos.

– Svatý Tomáš, spustil Štěpán...

– *Ora pro nobis*, zasténal Mnich Mulligan a zhroutil se na židli. Na ní pak odkvílel hořekavé zaklínadlo.

– *Pogue mahone! Acushla machree*. Nic s náma není. Do nedelší smrti nás nigdo nezachrání.

Každý se usmál po svém.

– Svatý Tomáš, řekl s úsměvem Štěpán, jehož bachratá díla rád čítám v originále, píše o krvesmilstvu z jiného

hlediska než nová vídeňská škola, o níž mluvil pan Magee, a svým moudrým a nezvyklým způsobem je přirovnává k citové skrblosti. Myslí to tak, že o lásku poskytnutou blízkému pokrevnému se připravuje někdo cizí, kdo po ní třeba dychtí. Židé, jimž křesťané vytýkají hamižnost, se nejvíc ze všech ras žení a vdávají mezi sebou. Obžaloby se vznášejí v hněvu. Křesťanské zákony, které židům naschránily poklady (tak jako lollardům i jim byly bouře záštitou), jim také náklonnost spoutaly poutem kovovým. Jestli jsou to hříchy nebo ctnosti, to nám až na posledním soudě řekne starý Páprda. Jenže člověk, který neochvějně lpí na takzvaných právech nad takzvanými svými dluhy, lpí také na takzvaných právech nad takzvanou svou ženou. Žádný soused Smíšek nechť nepožádá jeho vola ani manželky ani služebníka ani děvky ani osla.

– Ani jeho oslice, ozval se antifonou Tur Mulligan.

– Nějak jsme se za Wilem, tím něžným, rozjeli, řekl něžně něžný pan Nej.

– Za Wilem, a kterým, líbezně utrousil Tur Mulligan. Nějak to šmodrcháme.

– V zavilém dychtění po životě, zamuroval John Eglinton, Wilova vdova, chudinka Anna, zavile dychtí po smrti.

– *Requiescat!* pomodlil se Štěpán.

*Touha jednat, kdepak je ta?
Dávno je už po ní veta...*

– Strnule nehybná, ustrojená do hrobu tam leží v nenejlepší posteli, zachumlaná královna, třeba si dokazujte, že v té době byla postel tak vzácná jako dnes automobil a že nad jejím vyřezáváním žaslo sedmero farností. Na stará kolena se chytla hlasatelů evangelia (jeden bydlel v New Pláce a od obce dostával kvart trpkého vína, ale v které posteli spával, na to se nesluší ptát) a dověděla se, že má duši. Četla nebo si dávala předčítat jeho prostonárodní knížky, zamlouvaly se jí víc než *Veselé paničky*, a jak v noci močila do nočníku, přemýšlela nad *Haklíky a dírkami pro kalhoty věřících* a *Veleduchovní tabatěrkou, po ní se velenáboiné duše rozkýchají*. Modlitbou jí Venuše zkřivila rty.

Náhnětek svědomosti: výčitka svědomí. Doba vyžilého kurevnickví, tápající po bohu.

– Z dějin vyplývá, že je tomu tak, *inquit Eglinton Chronologos*. Jedna doba jde za druhou. Ale ze spolehlivého pramene víme, že nejhorší nepřátelé člověka budou domácí jeho. Tak se mi zdá, že má Russell pravdu. Co je nám po jeho ženě a otcí? Řekl bych, že domácí život mívají jenom domácí básníci. Falstaff nebyl domácí. Tak se mi zdá, že ten tlustý rytíř je jeho nejznamenitější výtvar.

Vyzáblý, opřel se dozadu. Plachý, zapírej své rodné, ty, samospravedlivče. Plachý při kvasu s bezbožníky úkradkem upíjí. Tak mu kázal otec v ulsterském Antrimu. O kvartále za ním chodí. Prosím, pane Magee, nějaký pán chce s vámi mluvit. Se mnou? Prý je to váš otec, prosím. Podej mi Wordsworthe. Vstoupí Magee Mor Matthew, střapaté a neotesané sedlačisko, v brslenkách se zapínacím poklopem, dolejšek punčoch umazaný od hlíny deseti lesů, pláňku v ruce.

A co tvůj? On tvého fotra zná. Vdovce.

Z bujné Paříže jsem pospíchal do jejího úmrtního pelechu a na molu jsem se dotkl jeho ruky. Ozve se hlas, nezvykle vřelý. Ošetřuje ji dr. Bob Kenny. Oči mě vítají. Jenže mě nepoznávají.

– Otec, řekl Štěpán, jak přemáhal beznaději, je nutné zlo. Hru napsal ty měsíce po otcově smrti. Jestli soudíte, že on, šedivec s dvěma dcerami na vdávání, který měl za sebou pětatřicet let života, *nel mezzo delcammin di nostra vita*, a padesát let zkušeností, je studentíkovský holobrádek z Wittenbergu, pak musíte usoudit, že vilná královna je jeho staříčká sedmdesátiletá matka. Kdepak. Mrtvola Johna Shakespeara neobchází za nocí. Od hodiny k hodině si hnije a hnije. Zbavena otcovství odpočívá a ten mystický statek odkázala synovi. Boccacciův Calandrino byl první a poslední muž, který si myslel, že otěhotněl. Otcovství ve smyslu vědomého zplodění je neznámo člověku. Je to mystický statek, apoštolská posloupnost od jediného zploditele k jedinému zploděnému. Na tomto tajemství a ne na madoně, kterou zchytralý italský rozum hodil evropskému davu napospas, je postavena církev, tak jako svět, makrokosmos i mikrokosmos, na nicotě. Na nejistotě, na nepravděpodobnosti. *Amor matris*, subjektivní a objektivní genitiv, je snad v životě jediná pravdivá věc. Otcovství je snad právní fikce. Kdo je otcem syna, aby syn miloval jeho a on syna?

Kam to sakra míříš?

Vím. Přestaň. Dej pokoj! Mám proč.

Amplius. Adhuc. Iterum. Postea.

Copak jsi k tomu odsouzen?

– Dělí je od sebe tak neúprosný tělesný stud, že světové letopisy zločinů, potřísněné všemožným krvesmilstvem a hovadstvím, přestupek proti němu skoro nezaznamenávají. Synové s matkami, otcové s dcerami, sestry lesbičanky, láska, která si netroufá přiznat jméno, vnuci s babičkami, vězni s klíčovými dírkami, královny s výstavními býky. Než se syn narodí, hyzdí krásu, když se narodí, štěpí lásku, rozmnožuje starosti. Je mužského rodu: jeho růst je otcův úbytek sil, jeho mladost otcova závist, jeho přítel otcův nepřítel.

Myslel jsem si to v rue Monsieur-le-Prince.

– Copak je v přírodě váže? Chvilka slepé říje. Jsem otec? Co kdybych byl?

Scvrklá třaslavá ruka.

Afričan Sabellius, ze všech živočichů polních nejsubtilnější arcikacíf, tvrdil, že Otec je sám sobě Synem. Buldok akvinský, u něhož nebude nemožné žádné slovo, ho vyvrací. Nuže tedy: jestliže nemůže být otcem otec, který nemá syna, může být synem syn, který nemá otce? Když Rutlandbaconsouthamptonshakespeare nebo jiný básník téhož jména v komedii plné omylů napsal *Hamleta*, nebyl už otcem svého syna, nýbrž nejso už synem, byl a cítil se otcem celého plemene, otcem svého děda, otcem zatím nenarozeného vnuka, který se mimochodem (pro přírodu) vůbec nenarodil, neboť jak to pan Magee chápe, přírodě se dokonalost protiví.

Rozradovaná eglinkukadla se plachojare zvedla. Veselý puritán rád pokukuje přes eklovitě pokroucený šípek.

Lichoť. Stačí zřídka. Ale lichoť.

– Sám sobě otcem, řekl si Synmulligan. Počkat. Jsem těhotný. V mozku mám zatím nenarozené dítě. Pallas Athéna. Hra! Hraje to pravě! Necht porodím!

Oběma babicky nápomocnými dlaněmi si zmáčkli odulé čelo. Co se jeho rodiny týče, řekl Štěpán, matčino jméno žije v Ardenském lese. Z její smrti vyvážil Volumniin výstup v *Koriolanovi*. Smrt svého synáčka vložil v *Králi Janovi* do výjevu, kde umírá mladičky Arthur. Chmurný princ Hamlet toť Hamnet Shakespeare. Víme, kdo jsou dívky z *Bouře*,

Perikla, Zimní pohádky. Kdo je ten egyptský hrnec masa, Kleopatra, a Kressida a Venuše, to uhodneme. Jenže se mluví ještě o jednom rodinném příslušníku.

– Děj se zaplétá, řekl John Eglinton.

Po špičkách vstoupil dovnitř kvakerský knihovník, kvaky kvak, kvakerská maska, kvakerský spěch, kvaky kvak. Zapadly dveře. Kobka. Den. Slyš. Tři. Oni. Jestliže on oni. Pojdme, vašno

ŠTEPÁN: Měl tři bratry, Gilberta, Edmunda, Richarda. V pozdních letech vyprávěl Gilbert nějakým kavalírům, že prý ho jednou kasír pustil zadarmo do divadla a tam viděl svého bratra Wildu, co v Londýně sumíruje hry, jak se na jevišti rve a nějaký chlap mu sedí na zádech. Divadelní klobásy, těch měl Gilbert plnou hlavu. Nikde se nevyskytuje: zato se v dílech líbezného Williama vyskytuje Edmund a Richard.

MAGEEGLINJOHN: Jména! Co je po jméně?

NEJ: Richard, to víte, tak se jmenuji já. Jak doufám, povíte o Richardovi něco milého, to víte, už kvůli mě.

(Smích.)

TUR MULLIGAN: *(Piano, diminuendo.)*

*Utrhl se medik Ríša
na kolegu Davida...*

ŠTEPÁN: V trojici zloduchů, padoušských rváčů, jako je lago, hrbáč Richard, Edmund v *Králi Learovi*, dva se jmenují po ničemných strýcích. Tu poslední hru dokonce dopsal nebo psal, zrovna když mu v Southwarku bratr Edmund umíral.

NEJ: Doufám, že si to Edmund slízne. Nechci, aby Richard, jak se já jmenuji...

(Smích.)

KVAKERLYSTER: *(A tempo.)* Kdo mi ukradne mé dobré jméno...

ŠTEPÁN: *(Stringendo.)* Svě jméno, pěkné jméno William v hrách ukrýval, jednou je to statista, podruhé šašek, tak jako staroitalský malíř na plátně vmalovával svou tvář někam do tmavého rohu. Zato je odhaloval v

Sonetech, kde je Willů ažaž. Jeho jméno je mu tak drahé jako John O'Gaunt, tak drahé jako erb, který si poníženě vyžebal, na tmavém kosmem břevně zlatý, ocelí zahrocený oštěp, honorificabilitudinitibus, dražší než pověst největšího kulisáka v celé zemi. Co je po jmeně? Tak se v dětských letech ptáme, když píšeme jméno, které prý nám patří. Při jeho narození vyšla hvězda, denní hvězda, ohnivý drak. Přes den svítila na nebi sama, jasněji než za noci Venuše, a přes noc svítila nad ležatým souhvězdím delty v Kassiopeji, které je jeho iniciálou vepsanou do hvězd. Zrakem ji sledoval nízko na obzoru, východně od Medvěda, když se po dřímotných letních polích o půlnoci vracel ze Shottery a z jejího náručí.

Oba si přišli na své. Já taky.

Že pohasla, když mu bylo devět, to jim neříkej.

A z jejího náručí.

Počkej, až si tě namluví a dobude. Bodejť, ty bázlivče. Kdopak si tě namluví.

Čti na obloze. Heautontimorúmenos. Bús Stefanúmenos. Kdepak je tvé souhvězdí. Štěpáne, Štěpáne, co to neseš ve džbáně? S. D.: sua doma. Giá: di lui. Gelindo risolve di non amar S. D.

– Co to, pane Dedale? zeptal se kvakerský knihovník. Byl to nebeský úkaz?

– V noci hvězda, řekl Štěpán, v noci sloup oblakový. Nač ještě mluvit?

Štěpán koukl na klobouk, hůl, boty.

Stefanos, můj věnec. Můj meč. Jeho boty mi znešvažují nohy. Koupím si boty. Ponožky dřevé. Taky kapesník.

– Co ty toho se jménem naděláš, uznal mu John Eglinton. Sám máš dost divné jméno. Odtud snad ten tvůj fantastický humor.

Má maličkost, Magee a Mulligan.

Bájný vynálezce, sokolí muž. Rozlétl ses. Kam? Newhaven-Dieppe, cestující v podpalubí. Paříž a zpátky. Čejka. Ikarus. *Pater, ait.* Mořem ztřísněný, padlý, zvalený. Čejka ty. Čejka on.

Hurtoklidně pozvedl pan Nej knihu a řekl:

– Velmi zajímavé, protože, víš, taky v irských bájích nacházíme bratrovský motiv. Právě jak říkáš. Tři bratři Shakespearové. Taky u Grimmů, víš, v pohádkách. Třetí bratr, který si vezme Šípkovou Růženku a shrábne největší odměnu.

Nejlepší z bratrů Nejů. Dobrý, lepší, nejlepší. Kohoutím krokem přiklusal kvakerský knihovník blíž.

– Rád bych věděl, kterého bratra jsi... Jak vyrozumívám, naznačuješ, že jeden bratr se k němu špatně zachoval... Ale to snad předbímám? Přistihl se při činu: po všech se rozhlédl a zarazil. Ode dveří křikl zřízenec:

– Pane Lystere! Otec Dineen by chtěl...

– O, otec Dineen! Moment.

Ment rychle mentem vrzavě mentem mentem a mentem byl pryč. John Eglinton se pustil po stopě.

– No tak, řekl. Poslechneme si, co nám povíš o Richardovi a Edmundovi. Schoval sis je až na konec, vid?

– Když vás požádám, abyste si vzpomněli na tyto dva vznešené příbuzné, strýčka Říšu a strýčka Edmunda, odpověděl Štěpán, mám dojem, že snad od vás žádám mnoho. Bratr se zapomene tak snadno jako deštník.

Čejka.

Kdepak je bratr tvůj? U apatykářů. Můj brus. On, potom Cranly, Mulligan a teď tihle. Řeč, řeč. Řeč čin. Čin řeč. Posmívají se ti, aby tě vyzkoušeli, čin. Nechť si s tebou klidně činí.

Čejka.

Omrzel mě můj hlas, hlas Esauův. Království za korbelt. Dál.

– Ta jména, řeknete, jsou už v kronikách, z nichž bral látku k svému hram. Ale proč si vybral ta a ne jiná? Richard, hrbatý, neřádně zplozený zkurvysyn, uchází se o ovdovělou Annu (co je po jméně?), namluví si ji a dobude ji, tu zkurvydceru, veselou vdovu. Richard dobyvatel, třetí bratr, přišel po dobytém Williamovi. Další čtyři dějství jsou chatrně navěšena na první. Ze všech svých králů jediného Richarda nezaštiťuje Shakespeare posvátnou úctou jako strážného anděla světa. Pročpak si vedlejší děj *Krále Leara*, v němž vystupuje Edmund, vypůjčil ze Sidneyho *Arkádie* a ten vcepal do předvěké keltské báje?

– Byl to Willův způsob, hájil ho John Eglinton. Dnes bychom nesměli kombinovat norskou ságu s románovým úryvkem od George Mereditha. *Que voulez-vous?* jak by řekl Moore. On klade Čechy na mořské pobřeží a Odysseovi dává citovat Aristotela.

– Proč? odpověděl sám sobě Štěpán. Protože téma falešného nebo věrolomného nebo uzurpátorského nebo cizoložného bratra nebo všech tří dohromady má Shakespeare, na rozdíl od chudých, vždycky s sebou. Tón vyhnanství, vyhnanství ze srdce, vyhnanství z domova, zní nepřetržitě od *Dvou šlechticů veronských*, až nakonec Prospero zlomí svou hůl, zahrabe ji několik sáhů do země a knihu utopí. Tento tón se u něho násobí uprostřed života, odráží se a opakuje v dalším, protasis, epitasis, katastasis, katastrofa. Znovu se pak opakuje nad hrobem, když jeho provdanou dceru Zuzanu, která jako to jablko nepadla daleko od stromu, obžalují z cizoložství. Prvotní hřích mu však zatemnil rozum, oslabil vůli a vštípil náchylnost ke zlu. Tak znějí slova jejich excelencí maynoothských pánů biskupů: prvotní hřích a jakožto prvotní hřích spáchaný jiným, jehož hříchem také on zhřešil. Tak se čte mezi jeho posledními psanými řádky, tak je to do kamene vyryto na jeho náhrobku, pod nímž se její kosti neměly uložit. Časem to nijak nezvětraló. Krásou a pokojem se to nezahladilo. V neskonale rozmanitosti se to vyskytuje všude ve světě, který stvořil, v *Mnoho povyku pro nic*, dvakrát v *Jak se vám líbí*, v *Bouři*, v *Hamletovi*, ve *Vetě za vetu* a ve všech ostatních hrách, které jsem nečetl.

Zachechtal se na celé kolo, aby si osvobodil duši od duševní poroby.

Sudí Eglinton shrnul výsledek:

– Pravda je uprostřed, prohlásil. Je duch a princ. Je všechno dohromady.

– To je, řekl Štěpán. Chlapec prvního dějství je zralý muž pátého dějství. Všechno dohromady. V *Cymbelínovi*, v *Othellovi* je kuplířem a paroháčem. Sám činí a druzí si s ním činí. Milenec ideálu nebo perverze, jako José opravdovou Carmen zabíjí. Jeho neúprosný intelekt, toť zuřivý paroháč lago, bez přestání v sobě mučící mouřenína.

– Kuku! Kuku! zakvákl chlípně Kukač Mulligan. Ó to slovo děsivé.

Šerá kopule je přijala a odrazila ozvěnu.

– A jaká postáváje Iago! křikl neohrožený John Eglinton. Přece jen má Dumas *filis* (nebo snad Dumas *pere*?) pravdu. Po Bohu nejvíc toho stvořil Shakespeare.

– Nemá žádné zalíbení v muži ani v ženě, řekl Štěpán. Po životní nepřítomnosti se vrátí na pozemské místo, kde se narodil, kde jako muž i hoch byl pořád mlčenlivým svědkem a po ukončené životní dráze zasadí do země moruši. A umře. Skončilo putování. Hrobníky je pochován Hamlet *pere* i Hamlet *filis*. Nakonec ve smrti se scénickou hudbou přece jen král a princ. A byť ho samy zavraždily a zradily, všechny něžné křehotinky ho oplakávají, vždyť ať Dánky či Dubliňanky, s jediným manželem se nedají rozvést, totiž se smutkem nad nebožtíkem. Jestli se vám líbí epilog, dlouze se na něj zahleďte: prosperující Prospero, dobrý člověk odměněn, Lízinka, dědečkův milený drobeček, a strýček Říša, špatný člověk, obraznou spravedlností odnesený tam, kam odcházejí špatní negři. Závěrečná opona.

Co ve svém vnitřním světě měl jako možné, to ve vnějším světě zjistil jako skutečné. Maeterlinck praví: *Odešel-li by dnes Sokrates z domu, našel by mudrce, jak sedí u něho na prahu. Vyšel-li by dnes večer Jidáš, k Jidášovi by tíhly jeho kroky.* Každý život se skládá z mnoha dnů, den po dni. Procházíme sami sebou, potkáváme zloděje, duchy, obry, starce, mladíky, vdané ženy, vdovy, švagry. Jenže to pořád potkáváme sebe. Dramatik, který napsal folio tohoto světa, a to špatně (napřed nám dal světlo a teprve za dva dni slunce), pán všeho, co jest, jemuž nejřímanštější katolíci říkají *dio boia*, katanský bůh, je ve všem všudy v nás všech, pacholek i řezník, a byl by taky kuplíř i paroháč, jenže podle nebeského zřízení, jak je předpověděl Hamlet, v nebi se už nikdo nevdává a nezení, oslavený člověk, androgynní anděl je tam sám sobě chotí.

– *Heuréka!* vzkřikl Tur Mulligan. *Heuréka!*

Všecek rozšťastněn vyskočil a rázně vykročil ke stolku Johna Eglintona.

– Smím? řekl. Hospodin promluvil k Malachjášovi. Něco si na blanket načmáral.

Až půjdu ven, vezmu si z přihrádky pár blanketů.

– Kdož jsou ženatí, řekl střízlivý herold pan Nej, všichni až na jednoho život podrží. Ostatní ať zůstanou, jak jsou.

Zasmál se, neženáč, na Eglintona Johana, svobodných uměň svobodného bakaláře.

„Neženatý, nemilovaný, lichotkám nepřístupný, noc co noc si každý nyvolistuje v kritickém textu *Zkrocení zlé ženy*.

– Ty jsi samá taškařina, osopil se na Štěpána John Eglinton. Vodiš nás za nos a nakonec nám ukážeš francouzský trojúhelník. Věříš ty ve svou teorii?

– Ne, vyhrkl Štěpán.

– A napíšeš ji? zeptal se pan Nej. Měl bys z toho, víš, udělat dialog, jako ty platónské dialogy, jak je psal Wilde.

Úsměv Johna Eglintona vydal za dva.

– Když tomu sám nevěříš, řekl, potom nechápu, proč by sis to měl dát zaplatit. Že v *Hamletovi* nějaké tajemství je, to Dowden věří, ale víc neřekne. Herr Bleibtreu, co se s ním v Berlíně sešel Piper a co zastává rutlandskou teorii, věří, že se to tajemství skrývá v stratfordském pomníčku. Podle Pipera se prý chystá zajet k nynějšímu vévodovi a dokázat mu, že hry napsal jeho předek. To se bude Jeho Milost divit. Jenže on ve svou teorii věří.

Věřím, Pane, spomoz nedůvěře mé. Znamená to, spomoz mi věřit, nebo spomoz mi nevěřit? Kdo mi spomůže věřit? *Egomen*. A kdo nevěřit? Ten druhý.

– Ty jsi jediný přispěvatel do *Dany*, který vymáhá stříbrné. Jak to tedy bude s příštím číslem, nevím. Fred Ryan si vyhrazuje místo na článek o ekonomice.

Fredrián. Dva stříbrné mi půjčil. Abys vydržel. Ekonomika.

– Za zlaťák, řekl Štěpán, můžete tento novinářský rozhovor otisknout.

Všecek rozřehtán vstal Tur Mulligan od svého rozřehtaného škrabání; s medovou zlomyslností pak smrtelně vážně řekl:

– Zavítal jsem k bardu Čepelákovi na jeho letní sídlo v horní Mecklenburgh Street a zastihl jsem ho ponořeného do studia *Summy contra Gentiles* a byly u něho dvě kapavčité dámy, Koštěkotka Rozvernice a Rozálka, flundra z uhelného nábřeží.

A spustil jinou.

– Pojd', Čepeláku. Pojd', ty potulný ptačí Aengusi.

– Pojd', Čepeláku, dojedl jsi po nás. Bodejť, pohostím tě drobty a zbytky.

Štěpán vstal.

Život se skládá z mnoha dnů. I ten dnešní skončí.

– Večer se shledáme, řekl John Eglinton. *JVotre ami* Moore říká, že tam Malachjáš Mulligan musí.

Tur Mulligan zašermoval blanketem a slamákem.

– Monsieur Moore, co přednáší irské mládeži francouzskou literaturu. Přijdu. Pojď, Čepeláku. Bardové se musí napít. Udržíš krok?

Se smíchem se...

Chlastat až do jedenácti. Irská tisíc a jedna noc. Hulvát...

Štěpán šel za hulvátém...

Jednou jsme se v Národní knihovně hádali. Shakesp. Šel jsem za hulvátským hřbetem. Šlapal jsem mu na paty.

Štěpán pozdravil a sklíčeně vyšel za hulvátským šprýmařem, učesaným, čerstvě oholeným, z klenuté kobky do otřesného světla prostého myšlenek.

Copak jsem se dověděl? Od nich? Od sebe? Vykračuj si teď jako Haines.

Čítárna pravidelných čtenářů. V knize čtenářů parafrázuje své hojné slabiky Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell. Item: byl Hamlet šílený? Plešatý kvaker nábožně rozmlouvá s páteříčkem o knihách.

– Ó prosím, jen si poslužte... To mě jen potěší... Rozjívený Tur Mulligan sám u sebe broukavě rozjímal a pokyvoval hlavou:

– Zadek potěší. Turniket.

Jestli je to?... Klobouk s modrou stuhou... Ledabyly psal. Copak? Koukl?...

Točitě zábradlí; hladce plynoucí Mincius.

Puk Mulligan v slaměné přilbě slézal krokem a jambicky si propěvoval:

*Přemilý Johne Eglintone;
cože se pořád neleníš?*

Vyprskl na celé kolo:

– Ach, ten Číňan čínaný! Cín Con Eg Lin Ton. Zašel jsem si s Hainesem do jejich divadélka v instalatérské dvoraně. Jako Řekové nebo M. Maeterlinck vytvářejí naši herci Evropě nové umění. Opatské divadlo! Číchám veřejný mnišský pot.

Plívl nazdarbůh.

Něco jsem zapomněl: Zato on nezapomněl na výprask od všivého Lucyho. A opustil *femme de trente ans*. Pročpak se jim pak už nenarodily žádné děti? A první bylo děvče.

Pozdě bycha. Vrať se.

Je tam pořád ten zakyslý poustevník (pojídá koláč) a ten rozšafný mladíček, bůžek lásky, s faidónsky plavými čechravými kadeřemi. Ehm... já jsem ehm... chtěl... zapomněl... on...

– Byl tam Longworth a M'Curdy Atkinson... Puk Mulligan křepče cupal a trylkoval:

*Když si zajdu na předměstí
zvečera, mám někdy štěstí,
že narazím na pasáka,
jak mě přemlouvá a láká.
Na F. M'Curdyho Atkinsona
vzpomenu si, toho, co má
od kolena nohu z dřeva,
nosí sukýnku jak diva,
Skot je, žízeň neuhasí.
Spolu s Mageem říkává si:
na ženskou je hloupé skákat,
lepší pohonit si ptáka.*

Jen si šprýmuj. Poznej sama sebe.

Zůstal pode mnou stát, kouká po mně, vtipálek. Taky zůstávám stát.

– Truchlý komediant, zaúpěl Tur Mulligan. Synge odložil černý oblek, aby byl přirozený. Černé jsou jen vrány, kněží a anglické uhlí.

Po rtech mu přeběhl úsměv.

– Z toho, co jsi napsal o té babici Gregoryové, je Longworthovi úplně nanic. Ach, ty slídívý, pijácký, pijavčí jezovito! Ona ti sežene místo v novinách a ty rovnou její slátaniny ztrháš. Copak jsi to nemohl zaonačit po yeatsovsku?

Pitvorně sestupoval po schodech, nábožně prozpěvoval a ladně se rozháněl rukama.

– Nejkrásnější kniha, jaká za naší doby vzešla z naší vlasti. Připomíná člověku Homéra.

Pod schody se zastavil.

– Složil jsem hru pro komedianty, řekl se smrtelnou vážností. Sloupová maurská síň s propletenými stíny. Právě skončil maurský tanec s představiteli označenými iniciálou.

Líbezně proměnlivými hlasy předčítal Tur Mulligan ze své knížky:

Jedenkaždý sám sobě chotí

Neboli

Líbánky v hrsti

(národní imoralita o třech orgasmech)

Napsal

Mastikulka Mulligan

S blahým tatrmanským úsměškem se otočil po Štěpánovi a řekl:

– Zakuklení je, bohužel, průhledné. Poslouchej, četl *marcato*:

– Postavy:

HONICZ KOTINSKI (zhuntovaný Polák)

FILCEK (pičulín)

MEDIK RÍŠA Iak (dva ptáci jednou ranou)

MEDIK DAVID J K MOTRA GROGANOVA (roznašečka vody)

KOŠTĚKOTKA ROZVERNICE a **ROZÁLKA** (flundra z uhelného nábřeží)

Zachechtal se, ležérně klátil hlavou nahoru dolů, a sledován Štěpánem, krácel a rozjařeně povídal stínům, lidským duším:

– Ach, ta noc v Camdenské tančírně, kdy si dcery Erinu zdvíhaly sukně, jak tě překračovaly, a ty jsi tam ležel v morušově skvrnitých, hojněbarevných, hojných výzvratcích.

– Nejnevinnější syn Erinu, řekl Štěpán, před jakým je kdy zdvíhaly.

Málem už prošel dveřmi, tu si všiml, že jde někdo za ním, a uhnul.

Rozejít se. Teď je vhodná chvíle. Kam potom? Odešel-li by dnes Sokrates z domu. Vyšel-li by dnes večer Jidáš. Nač? To tkví v prostoru, k němuž včas dojdu, neúprosně.

Má vůle: jeho vůle, která mi vzdoruje. Mezi nimi šírá moře.

S úklonou a pozdravem mezi nimi prošel.

– Ještě jednou má úcta, řekl Tur Mulligan. Sloupoví.

Tady jsem pozoroval ptáky, co mi věští. Ptačí Aengus. Přicházejí, odcházejí. Včera v noci jsem létal. Létal jako nic. Lidé žasli. Potom nevěstčí ulička. Podal mi meloun. Jen dál. Uvidíš.

– Věčný žid, s tatransky nábožnou úctou šeptl Tur Mulligan. Viděls jeho oči? Pohlédl na tebe ku požádání. Jde, mořský muži, z tebe strach. Ach, Čepeláku, jde o tebe. Vycpi si zadnici honzíkem.

Volskobrodské mravy.

Den. Sluneční trakař nad mostním obloukem. Předešel je tmavý hřbet. Pardálím krokem ven, z brány, pod ostny padací mříže. Šli za ním.

Ještě mě urážej. Jen mluv dál.

Ve vlahém vzduchu se rýsovala nároží Kildare Street. Ptáci nikde. Křehce stoupaly z kalenic dva chocholy dýmu a dál chocholatčly a hebkým poryvem se hebce rozplynuly.

Přestaň zápolit. Pokoj druidských kněží hierofantických v Cymbelínovi; oltář z širé země.

*Velebme bohy
a dýmu dejme stoupat k jejich nozdram
Z oltářů našich.*

Cestou po schodech z fary veledůstojný otec superior John Conmee T. J. si vsunul ošoupané hodinky zpátky do kapsičky. Za pět minut tři. Akorát čas projít se do Artane. Jakkak se ten chlapec jmenoval? Dignam, bodejť. *Vere dignum et justum est.* Měl jsem promluvit s bratrem Swanem. Dopis od pana Cunninghama. Bodejť. Podle možnosti mu vyhovět. Dobrý praktický katolík: užitečný na misiích.

Loudavými přírazy se sunul na berlách jednohý námořník a vrčel pár not. Před klášterem milosrdných sester se zarazil a čepici se štítkem nastrčil veledůstojnému Johnu Conmeeovi, aby mu dal almužnu. Místo almužny mu otec Conmee udělil pozhnání, věděl totiž, že má v peněžence jenom stříbrnou korunu.

Otec Conmee přešel na Mountjoy Square. Zamyslel se, ale ne nadlouho, nad vojáky a námořníky, kterým dělová koule uštěrlila nohu, jak dožívají někde v chudobinci, a nad slovy kardinála Wolseyho: *Kdybych byl Bohu sloužil, jako jsem sloužil králi, nebyl by ml On v starobí opustil.* Kráčel v

stromovém stínu mihotavého lupení a naproti němu šla žena pana poslance Davida Sheehyho.

– Moc dobře, otče. A vy, otče?

Otec Conmee že přímo báječně. Snad si zajede na léčení do Buxtonu. A co synáčekové, prospívají v Belvederu? Jistě? Otec Conmee to že rád slyší. A co pan Sheehy? Pořád v Londýně. Sněmovna ještě zasedá, toť se ví. Je krásně, přímo nádherně. Ano, otec Bernard Vaughn snad zase přijede kázat. To ano: moc se mu to povedlo. Opravdu báječný.

Otec Conmee že je rád, jak dobře žena pana poslance Davida Sheehyho vypadá, ať prosím pana poslance Davida Sheehyho pozdravuje. Ano, určitě se zastaví.

– Na shledanou, paní Sheehyová.

Při loučení otec Conmee smekl cylindr před černými korálky na její mantile, na slunci inkoustově blyskavými. Na odchodu se ještě jednou usmál. Věděl, že si předtím vyčistil zuby pastou z arekového ořechu.

Otec Conmee krácel dál a při chůzi se usmíval, protože si vzpomněl, jaké má otec Bernard Vaughn šibalské oči a jaký pepický hlas.

– Piláte! Cože tý čeládce nezatrhneš ten randál?

Ale horlivec. To je. A svým způsobem moc užitečný. Málo platné. Irsko prý má rád a má rád Iry. A z lepší rodiny, kdo by to řekl. Welšské, zdá se.

Aby nezapomněl. Ten dopis otci provinciálovi.

Na rohu Mountjoy Square zastavil otec Conmee tři školáčky. Ano: jsou z Belvederu. Z toho domečku: to jo. A jestlipak se dobře učí? Mhm. To je dobře. A jakpak se on jmenuje? Jack Sohan. A on. Ger Gallaher. A ten druhý špunt? Ten se jmenuje Brunny Lynam. To se jmenuje moc pěkně.

Z náprsní kapsy podal otec Conmee mladému pánu Brunnymu Lynamovi dopis a prstem ukázal na červenou schránku na rohu Fitzgibbon Street.

– Ale ne aby ses, mládenečku, řekl, taky vhodil do schránky. Hoši se šesteroočně koukli po otci Conmeeovi a dali se do smíchu.

– No né.

– Tak ukaž, jestli umíš odeslat dopis, řekl otec Conmee. Mladý pán Brunny Lynam se rozběhl přes ulici a dopis otce Conmeeho otci provinciálovi vložil do otvoru ostře červené schránky, otec Conmee se usmál a kývl hlavou a znovu se usmál a krácel dál po východní straně Mountjoy Square.

Pan Denis J. Maginni, profesor tance atd., na sobě cylindr, sivý šosák s hedvábnými revéry, kanárkové rukavice a špičaté lakýrky, nesl se nadmíru vážně, a jak na rohu Dignant's Court míjel lady Maxwellovou, uhnul až ke kraji.

Že to byla paní M'Guinnessová?

Statná, stříbrovlasá paní M'Guinnessová se z protějšího chodníku, po němž s úsměvem kráčela, otci Conmeemu uklonila. A otec Conmee se usmál a pozdravil. Poklona.

Má pěkné držení. Trochu jako skotská královna Marie. A přitom má zastavárnu. Inu! Takové... jak to jenom říct... takové královské vystupování.

Otec Conmee kráčel po Great Charles Street a mrkl vlevo po zavřeném svobodném kostele. Promluví (dá-li Pánbůh) důstojný pán bakalář T. R. Green. Říká se mu uživatel. Užívá této příležitosti, aby řekl několik slov. Člověk musí být milosrdný. Nezdolná nevědomost. Dělají, nač jim rozum stačí.

Otec Conmee zahrnul za roh a kráčel po Severní okružní silnici. Divná věc, že na takové důležité trati není tramvaj. Rozhodně by měla být.

Z Richmond Street přešla přes ulici tlupa školáků s brašnami na zádech. Všichni smekli usmolenou čapku. Nejednoho z nich otec Conmee blahosklonně pozdravil. Žáci školských bratří.

Jak kráčel otec Conmee dál, zprava ucítil kadidlo. Kostel sv. Josefa, Portland Row. Pro starší a ctnostné ženské. Otec Conmee smekl před Nejsvětější svátostí. Ctnostné: občas bývají taky zlostné.

Poblíž Aldboroughova paláce si otec Conmee vzpomněl na toho rozmařilého aristokrata. Teď jsou z toho kanceláře či co.

Otec Conmee vykročil po North Strand Road a sklidil pozdrav od pana Williama Gallaghery, rozkročeného ve dveřích krámu. Otec Conmee pana Williama Gallaghery pozdravil a zachytil vůně vanoucí z bochnů slaniny a objemných sudů másla. Minul Groganovu trafikou, opíraly se o ni stojánky s nejnovějšími zprávami a vyprávěly o strašné newyorské katastrofě. V Americe se to děje napořád. Nešťastníci, že tak bez přípravy umřou. Snad přece vzbuzení dokonalé lítosti.

Otec Conmee přešel kolem výčepu Daniela Bergina, před okny lelkovali dva nezaměstnaní. Pozdravili ho a sklidili od něho pozdrav.

Otec Conmee minul pohřební ústav H. J. O'Neill, kde Fňukal Kelleher zběžně sčítal sloupce v účetním deníku a přitom žvýkal stéblo sena. Strážník na pochůzce pozdravil otce Conmeea a otec Conmee pozdravil

stražníka. U uzenáře Youkstettera si otec Conmee všiml uzenic, jitrníc a jelit a klobás, pěkně stočených do spirál.

Pod stromy Charleville Mailu uviděl otec Conmee zakotvenou bárku s rašelinou, tahouna se svěšenou hlavou, bárkaře v špinavém slamáku, jak sedí uprostřed člunu, pokouje a kouká nad sebe na topolovou větev. Idylické: a otec Conmee rozvažoval nad prozíravostí Stvořitele, který učinil v močálech rašelinu, aby se tam mohla vykopávat a dopravovat do měst i vesniček a na oheň rozdělovat v domech chudasů.

Na Newcomenském mostě veledůstojný pán John Conmee T. J. z kostela sv. Fratiška Xaverského v horní Gardiner Street nastoupil na tramvaj, mířící ven z města.

Z tramvaje mířící do města vystoupil důstojný pán Nicholas Dudley C. C. z kostela sv. Háty v severní William Street a pustil se na Newcomenský most.

U Newcomenského mostu nastoupil otec Conmee do tramvaje mířící ven z města, nerad totiž chodil pěšky po mazlavé cestě podél Mud Islandu.

Otec Conmee usedl do koutka tramvaje, modrou jízdenku pečlivě zasunul do otvoru buclaté kozinkové rukavice, kdežto z druhé buclaté dlaně v kozinkové rukavici strásl do peněženky čtyři šilinky, šestipenci a pět pencí. Jak míjel břechanový kostel, přemýšlel o tom, že když člověk lehkomyšlně jízdenku zahodí, obvykle se objeví kontrolor. Na tak krátkou a levnou cestu připadali otci Conmeeovi ti, co s ním jeli ve voze, až příliš škrobení. Otec Conmee měl rád vlídnou důstojnost.

Bylo poklidno. Brýlatý pán naproti otci Conmeeovi dokončil výklad a sklopil zrak. Snad jeho žena, usoudil otec Conmee. Zívnutíčkem se ženě brýlatého pána pootevřela ústa. Zdvihla ruku v rukavičce, maloučko zívla a ručkou v rukavičce si poklepala na zející ústa a drobounce, líbezně se usmála.

Otec Conmee si ve voze všiml její voňavky. A také si všiml, jak ten nemotora naproti ní sedí na samém krajíčku.

U oltářní mřížky má on, otec Conmee, co dělat, aby vložil hostii do út nemotornému staříkovi, kterému se třese hlava.

U Annesleyského mostu tramvaj zastavila, a když už se rozjížděla, najednou vstala ze sedadla nějaká stařena, že vystoupí. Průvodčí zatáhl za zvonek a tak jí vůz zastavil. Hrnula se ven s košem a s nákupní taškou: otec Conmee se díval, jak průvodčí jí, koši a tašce pomáhá dolů: a protože málem přešla platnou jízdenku za penny, pomyslel si o ní otec Conmee, zase nějaká dobrá duše, které se musí dvakrát říct, *jděte v pokoji, děťátko*,

že dostala rozhřešení, *modlete se za mě*. Však ony, chuděry, užijí v životě tolik trampot, tolik soužení.

Thlustými negerskými pysky se z plakátových tabulí na otce Conmeeho štířil pan Eugene Stratton.

Otec Conmee pomyslel na duše černých a hnědých a žlutých a na své kázání o svatém Petru Claverovi T. J. a na africké misie a na propagaci víry a na milióny černých a hnědých a žlutých duší, kterým se nedostalo křtu vodou, až jako zloděj v noci přijde poslední hodinka. Ta kniha belgického jezuita *Le Nombre des Elus* má, jak se jemu, otci Conmeemu, zdá, rozumné jádro. Jsou jich milióny lidských duší, které Bůh stvořil k obrazu a podobnosti svému a kterým se (z božího dopuštění) nedostalo víry. A přece jsou to boží duše od Boha stvořené. Škoda, jak se jemu, otci Conmeeovi, zdá, všechny je ztratit, takřka promarnit.

Na zastávce u Howth Road otec Conmee vystoupil, sklídil od průvodčího pozdrav a sám taky pozdravil.

Na Malahide Road bylo klidno. Ulice i její jméno otci Conmeeovi lahodily. Vesele vyzvánějí v Malahide. Lord Talbot de Malahide, přímý dědičný lord admirál panství Malahide a přilehlých moří. Byl povolán do zbraně a ona se za jediný den stala nevěstou, ženou a vdovou. Bylo to starosvětské živobytí, rodověrné časy na utěšených panstvích, dávné časy v baronii.

Otec Conmee kráčel a myslel na svou knížku *Dávné časy v baronii* a na knížku, jaká by se dala napsat o jezuitských ústavech a o Mary Rochfortové, dceři lorda Moleswortha, první hraběnky belvederské.

Lhostejná paní, nemladá, se samotinká prochází po břehu Lough Ennelu, Mary, první hraběnka belvederská, lhostejně se navečer prochází a neleká se vydřího šplíchnutí. Kdopak může vědět pravdu? Ani žárlivý lord Belvedere, ani její zpovědník, jestliže nedokonala cizoložství, *ejaculatio seminis inter vas naturale mulieris*, s manžellovým bratrem. Jestliže zcela nezhřešila, po způsobu žen se vyzpovídá jen napolo. Jen Bůh to ví a ona a on, manželův bratr.

Otec Conmee myslel na tyranský chtíč, nicméně potřebný pozemskému lidskému plemeni; a o cestách božích, které nejsou cesty naše.

Don John Conmee se prochází a pohybuje v dávné době. Je shovívavý a všemi vážený. V duchu nosí zpovědní tajemství a v navoskovaném salóně, se sytými ovocnými girlandami na stropě, usmívá se na usměvavé urozené

tváře. A dlaň k dlani, urozeného k urozené, tak svazuje don John Conmee ruku nevěsty a ženicha.

Bylo nádherně.

Vrátky v poli zahlédl otec Conmee lán zelí, které mu nařasenými dolními listy dělalo pukrle. Na obloze zahlédl stádo bílých obláčků, zvolna se ubírajících po větru. *Moutonner*, jak říkají Francouzi. Familiární a trefný výraz.

Při odříkávání breviáře pozoroval otec Conmee, jak táhne stádo beránků za Rathcoffey. Strniště na clongowském poli mu šimralo kotníky v tenkých ponožkách. Zvečera tam kráčel a odříkával breviář a poslouchal pokřik hrajících chlapeckých družstev, mladistvý pokřik v pokojném večeru. On je jejich otec: vládne jim mírně.

Otec Conmee stáhl rukavice a vytáhl breviář s červenou ořízkou. Slonovinová záložka mu označovala stránku.

Nóna. Už před obědem ji měl odříkat. Jenže za ním přišla lady Maxwelllová.

Otec Conmee odříkal v duchu *Pater* a *Ave* a pokřičoval se na prsou. *Deus in adiutorium*.

Kráčel poklidně a mlčky odříkával nónu, kráčel a odříkával, až došel k Res v Beati immaculati: Principium verborum tuorum veritas: in aeternum omnia iudicia iustitiae tuae.

Z díry v živém plotě vyšel nějaký určený mladík a za ním nějaká mladice s rozkývanými sedmikrásami v ruce. Mladík rázně smekl čapku: mladice se rázně shýbla a zvolna a důkladně si ze světlé sukně sundávala přichycenou větévku.

Otec Conmee jim oběma se vši vážností požehnal a obrátil tenký list v breviáři. *Sin: Principes persecuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidavit cor meum.*

Fňukal Kelleher sklapl dlouhý účetní deník a malátným okem zavadil o smrkové víko na rakev, postavené v koutě jako stráž. Trhnutím se narovnal, popošel k němu, otočil jím kolem osy, prohlédl si jeho tvar i mosazné kování. Dál žvýkal stéblo sena, víko odložil a odešel ke dveřím. Střechu klobouku si stáhl, takže mu zacláněla oči, a opřen o veřeje tam lekoval.

Na Newcomenském mostě přestoupil otec John Conmee do tramvaje na Dollymount.

Fňukal Kelleher si dal nehorázné boty křížem, a klobouk stažený do očí, civěl a žvýkal stéblo sena.

Strážník 57C se na pochůzce zastavil, aby si popovídal.

– To máme hezky, pane Kellehere.

– Jojo, řekl Fňukal Kelleher.

– Je dusno, řekl strážník.

Bezhlasně vyplivl Fňukal Kelleher sennou šťávu, až mu obloukem tryskla z úst, v tu chvíli, co z okna v Eccles Street nějaká štedrá bílá paže vymrštila peníz.

– Copak je nového? zeptal se.

– Včera večer jsem s tím dotyčným mluvil, řekl tlumeně strážník.

Jednohý námořník se přebelhal za MacConnellovo nároží, obešel Rabbaiottiho zmrzlinařský vozík a trhaně se pustil po Eccles Street. Nevědlně zavrčel směrem k Larrymu O'Rourkevi, bez kabátu rozkročenému ve dveřích.

– *Za Anglii...*

Rázně se přehnal kolem Katey a Boody Dedalových, zastavil se a zavrčel:

– *za vlast a krásku.*

Bledé ztrhané tváře J. J. O'Molloyově bylo řečeno, že je pan Lambert ve skladišti s nějakým návštěvníkem.

tlustá dáma postála, vyndala z peněženky měďák a pustila do nastavené čapky. Námořník na poděkování zabručel a kysele koukl po nevšímavých oknech, sklopil hlavu a o čtyři rázné kroky se zas postrčil vpřed.

Zastavil se a zlostně zavrčel:

– *Za Anglii...*

Dva bosí kluci, cucající dlouhé plátky sladkého dřeva, postáli poblíž něho, a žluté uslintaná ústa dokořán, čuměli mu na pahýl nohy.

Ráznými přírazy se zas posunul vpřed, zastavil se, zdvihl hlavu k oknu a zhluboka zaskučel:

– *za vlast a krásku.*

Bujný líbezný švitořivý hvizd se ozval ještě několik taktů a umkl. Na okně se odsunula roleta. S okenice se smekla a spadla dolů cedulka *Nezařízené pokoje k pronajmutí*. Očím zasvitla a byla spatřena buclatá nahá štedrá paže, nořící se z bílého živůtku a napjatých ramínek. Ženská ruka vymrštila peníz přes železnou ohrádku. Padl na chodník.

Jeden kluk se za ním rozběhl, sebral ho a pustil pouličnímu zpěvákovi do čapky a řekl:

– Tady, prosím.

Katey a Boody Dedalovy vrazily do dveří kuchyně zanesené parou.

– Ty knihy jsi udala? zeptala se Boody.

Dvakrát zmáčkla Maggy na kamnech vařečkou sedavý chuchvalec pod bublavé mydliny a utřela si čelo.

– Nic za ně nechtěli dát, řekla.

Otec Conmee se procházel po Clongoweských polích a strniště mu šimralo kotníky v tenkých ponožkách.

– Kdes to zkoušela? zeptala se Boody.

– U Mr Guinnessové.

Boody dupla a školní brašnu hodila na stůl.

– Tlamu jí rozbít!

Katey přistoupila ke kamnům a zamžourala.

– Copak je v tom hrnci? zeptala se.

– Košile, řekla Maggy. Boody křikla vztekle:

– Krindapána, a k jídlu nemáš nic?

Cípkem špinavé sukně nazvedla Katey víko na kotlíku a zeptala se:

– A co je to tady?

Místo odpovědi vytryskl hustý čoud.

– Hrachová polívka, řekla Maggy.

– Odkud ji máš? zeptala se Katey.

– Od sestry Mary Patricie, řekla Maggy. Sluha zatřepal zvonkem.

– Cylilink!

Boody usedla ke stolu a hladově řekla:

– Tak nám ji podej.

Maggy nalila z kotle do misky hustou žlutou polévku.

Katey, usazená naproti Boody, podala si špičkou prstu do úst roztroušené drobty a klidně řekla:

– Aspoň že něco máme. Kdepak je Dilly?

– Šla naproti otci, řekla Maggy.

Boody podotkla, jak si drobila kousky chleba do žluté polévky:

– Otče náš, jenž nejsi na nebesích.

Při nalévání žluté polévky do Kateyiny misky ji Maggy okřikla:

– Boody! Že se nestydíš!

Člunek, smačkaný zahozený leták, přichází Eliáš, zlehka ujížděl po Liffey, pod železniční most vedlejší trati, prolétl peřeje, kde voda drhla kolem mostních pilířů, plul na východ kolem lodních trupů a kotevních řetězů, mezi starými doky celnice a Georgeovým nábřežím.

Blondýnka od Thorntona vystlala proutěný košík šustivou vycpávkou. Bivoj Boylan jí podal láhev ovinutou růžovým hedvábným tenkým papírem a sklenku.

- Nejprve tam laskavě dejte tohle, řekl.
- Prosím, řekla blondýnka, a navrch ovoce.
- Správně, fešulindo, řekl Bivoj Boylan.

Střídavě hlavičkou a stopkou pěkně narovnala kypré hrušky a proložila je zrale zardělými broskvemi.

Bivoj Boylan v nových tříslově hnědých střevících chodil sem tam po ovocně vonícím krámě, bral ovoce do ruky, dužnatá i červená rajčátka, rýhovaná i buclatá, a voněl k nim.

Ve vysokých bílých cylindrech táhli před ním H. E. L. Y., minuli Tangerskou uličku a trmáceli se dál k cíli.

Najednou se odtrhl od hrstky jahod, vylovil z kapsičky zlaté hodinky a podržel si je před oči, pokud řetízek stačil.

- Mohly by se poslat tramvají? A hned?

Pod Merchantovým podloubím nějaký tmavý hřbet přehraboval na pojízdném vozíku knížky.

- Jistěže, prosím. Je to ve středu města?
- To je, řekl Bivoj Boylan. Deset minut odtud. Blondýnka mu podala blanket na adresu a tužku.
- Napište prosím laskavě adresu.

Bivoj Boylan jí adresu na pultě napsal a přistrčil k ní.

- Pošlete to laskavě ihned. Je to pro nemocnou.
- Ano prosím. Pošlu, prosím.

Bivoj Boylan rozmarně zacinkal spropitným v kapse u kalhot.

- Co budu dlužen? zeptal se. Tenkými prsty počítala blondýnka ovoce.

Bivoj Boylan jí koukal do výstřihu u blůzky. Zabeč. Ze štlhlé vázičky si vyndal rudý karafiát.

- A ten pro mě? zeptal se dvorně.

Blondýnka po něm úkosem koukla, jak ze škatulky, kravatu trochu nakřivo, zapýřila se.

- Prosím, řekla.

Šibalsky skloněna, znovu počítala kypré hrušky a zardělé broskve. Ještě zálibněji jí Bivoj Boylan koukal za blůzku, stonek rudé květiny v usměvavých zubech.

– Mohl bych vám, slečinko, někdy brnknout? zeptal se šelmovsky.

– *Ma!* řekl Almidano Artifoni.

Přes Štěpánovo rameno čuměl na Goldsmithovu vyboulenou palici.

Zvolna projížděly kolem dva vozy turistů, vpředu seděly ženské a nenučené se přidržovaly držadel. Bledule. Kolem těch kádeček nenučené mužské paže. Od Trojické koleje se zadívali na slepé sloupořadí Irské banky, kde vrkúvrkúvrkotali holubi.

– *AncKio ho avuto di queste idee, řekl Almidano Artifoni, quand'erogiovine come Lei. Eppoi mi sono convinto che il mondo è una bestia. È peccato. Perché la sua voce... sarebbe un cespite di rendita, via. Invece, Lei si sacrifica.*

– *Sacrificio incruento*, usmál se Štěpán a zlehka od prostředka houpavě komíhal jasanovou holí.

– *Speriamo*, bodře se ozval kulatý oknírovaný obličej. *Ma, dia retta a me. Ci rifletta.*

U přísné kamenné ruky Grattanovy, velící stát, vyklopila inchicorská tramvaj nespořádané skotské horáky z vojenské kapely.

– *Ci rifletterd*, řekl Štěpán a pohledem se svezl na tuhou nohavici.

– *Ma, sul serio, eh?* řekl Almidano Artifoni.

Důkladnou rukou pevně stiskl Štěpánovi dlaň. Lidské oči. Pátravě se na něho upřely a rázem se zahleděly po dalkeyské tramvaji.

– *Eccolo, vládně vyhrkl Almidano Artifoni. Venga a trovarmi e ci pensi. Addio, caro.*

– *Arrivederla, maestro*, řekl Štěpán, a jakmile se mu uvolnila ruka, smekl. *E grazie.*

– *Di che?* řekl Almidano Artifoni. *Scusi, eh? Taňte belle cose!*

V důkladných nohavicích cupal Almidano Artifoni za dalkeyskou tramvají a zdviženou taktovkou ze svinutých not dával znamení. Marně cupal, marně mával v chumlu holokolenatých skotských moníků, pronášejících branou Trojické koleje své nástroje.

Slečna Dunnová si schovala až vzadu do zásuvky *Ženu v bílém*, vypůjčenou z capelstreetské knihovny, a na psací stroj nasadila křiklavě barevný dopisní papír.

Moc záhadného je v ní. Je zamilovaný do ní, do Marion? Vrátím ji a vypůjčím si jinou, od Mary Cecil Hayeové.

Kotouček se svezl po žlábků, zakymácel se, uklidnil a mrkl po nich: šestka.

Slečna Dunnová vyklepala na klapkách.

– 16. června 1904.

Čtveřice živých reklam ve vysokých bílých cylindrech se prosmekla mezi Monypenyho nárožím a podstavcem, na němž socha Wolfa Tona nestála, a v zákrytu H. E. L. Y. se zas plahočila, odkud přišla.

Zahleděla se na velikánský plakát s rozkošnou subretou Marií Kendallovou a lenivě opřena dozadu čmárala do bloku šestnáctky a velká es. Vlasy jak hořčice a našminkované líce. Moc hezky nevypadá, to ne. A jak si nadzvedá tu sukýnku. Jestlipak ten mládenec přijde dnes k muzice? Kdyby si tak švadlena dala říct a ušila mi takovou sukni jako Zuzce Naglové. Senzační. Oči na ní mohl nechat Shannon s ostatními frajery z veslařského klubu. Propáníčka, snad mě tady nenechá až do sedmi.

Do ucha jí surově zadrnčel telefon.

– Haló. Ano prosím. Prosím ne. Ano prosím. Po páté jim zavolám. Jenom ty dva prosím, do Belfastu a do Liverpoolu. Dobře. Když se tedy nevrátíte, mohu po šesté odejít. Ve čtvrt na sedm. Ano prosím. Dvacet sedm a šest. Já mu to řeknu. Ano: jedna, sedm, šest.

Načmárala na obálku tři číslice.

– Pan Boylan! Haló. Hledal vás tady ten pan redaktor ze *Sportu*. Ano, pan Lenehan. O čtvrté prý bude v Ormondu. Ne prosím. Ano prosím. Po páté jim zavolám.

V blikotu malinké louče se dva růžové obličejy otočily.

– Kdo je? zeptal se Ned Lambert. Jsi to ty, Crotty?

– Tárum fárům, ozval se někdo, jak nohou vyhmatával schod.

– Nazdar, Jacku, tak jsi to přece ty, řekl Ned Lambert a pod mihotavou klenbou mu na pozdrav zdvihl ohebnou tyčku. Jen dál. Opatrně.

Dlouhým mírným plamenem dohořela v zdvižené pastorově ruce vosková sirka a byla upuštěna. U nohou jim potuchl její rudý oharek: obestřela je plesnivina.

– Zajímavé! vybranou mluvou se ozvalo ve tmě.

– Ano prosím, řekl bodře Ned Lambert. Stojíme v památné poradní síni mariánského opatství, kde se r. 1534 vzbouřil Hedvábný Tomáš. Je to nejpamátnější místo z celého Dublinu. Chystá se o tom brzo napsat O'Madden Burke. Až do unie byla naproti Irská banka, a než si židi postavili na Adelaide Road novou synagógu, tady byl jejich původní templ. Ty jsi tu, Jacku, ještě nebyl, co?

– Ne, Nede.

– Jestli mě paměť neklame, odjel pak na koni po Dame walk, ozvalo se vybranou mluvou. Sídlo Kildarů bylo v Thomas Court.

– Pravda, řekl Ned Lambert. Svatá pravda.

– Jestli tedy laskavě dovolíte, řekl pastor, příště si snad...

– Samozřejmě, řekl Ned Lambert. Jen si přineste aparát, kdy chcete. Ty pytle z oken dám odklidit. Můžete si to vyblejsknout odtud nebo odtamtud.

V dosud šerém světle chodil sem tam a lafkou fukal na pytle zrní a na schůdná místa na podlaze.

Až na šachovnici splýval z dlouhé tváře vous i pohled.

– Jsem vám, pane Lamberte, upřímně vděčný, řekl pastor. Nebudu vás okrádat o drahocenný čas...

– Co vás nemá, řekl Ned Lambert. Zaskočte si sem, kdy chcete. Třeba příští týden. Vidíte na cestu?

– Ano, ano. Má úcta, pane Lamberte. Jsem rád, že jsem vás poznal.

– Potěšení na mé straně, prosím, odpověděl Ned Lambert. Vyprovodil návštěvníka až k východu a tyčkou vířivě mrštil mezi sloupy. Zvolna se pak s J. J. O'Molloyem ubíral do mariánského opatství, kde na valníky nakládali povozníci pytle svatojánského chleba a kokosové moučky, O'Connor, Wexford. Postal a přečetl si vizitku, kterou držel v ruce.

– Ctihodný pán Hugh C. Love, Rathcoffey. Nynější adresa: Kostel sv. Michala, Sallins. Příjemný mladík. Píše prý knížku o Fitzgeralddech. V historii se věru vyzná.

Zvolna a důkladně si mladice sundávala přichycenou větévku ze světlé sukně.

– Už jsem si myslel, že chystáš nové prachové spiknutí, řekl J. J. O'Molloy.

Ned Lambert luskl prsty.

– Hergot, ulevil si. Zapomněl jsem mu povědět tu anekdotu o hraběti z Kildaru, jak podpálil cashelskou katedrálu. Znáš ji? *Setsakramentsky toho lituji*, řekl, *ale jako je Pánbůh nade mnou, já jsem myslel, le je v ní arcibiskup*. Ale třeba by se mu nezamlouvala. Co? Hergot, stejně mu ji povím. Byl to slavný hrabě, Fitzgerald Mor. Ti Geraldinové byli samí prchlivci.

Jak šel kolem koní, poplašili se v uvolněném kširování. Jednoho, co se vedle něho zatetelil, plácl po grošovaném zadku a houkl:

– Ouha, koníčku.

Otočil se k . J. O'Molloyovi a zeptal se ho:

– No tak, Jacku. Co je? Co je s tebou? Počkej. Postůj.

Ústa dokořán, hlavu zvrácenou nazad, strnul a za chvílu hřmotně kýchl.

– Hapčí! řekl. čert aby do toho!

– To do toho prachu z pytlů, řekl zdvořile J. J. O'Molloy.

– Ba ne, zajíkl se Ned Lambert, včera večer jsem se... předevcírem večer jsem se... hrom aby do toho... nasydl... takový svinský průvan...

Přidržel si kapesník, že už zas...

– Dnes ráno... jsem byl... chudinka... tentononc... Pčík!... Zatrolené dílo!

Ze sloupku přitisknutého k vínově červené vestě sebral Tom Rochford nejhořejší kotouček.

– Pozor, řekl. Třeba vyjde šestka. Šup, pozor. Už to fičí. Všoupl za ně kotouček do levého otvoru. Kotouček se svezl do žlábků, zakymácel se, uklidnil a mrkl po nich: šestka.

Starosvětští právníci, nadutí, neústupní, pozorovali Richieho Gouldinga, jak tahá kabelu advokátní kanceláře Goulding, Collis a Ward z kolkovního úřadu k civilnímu soudu, a poslouchali, jak nějaká postarší ženská šustí z admirální oddělení vrchního soudního dvora k apelačnímu soudu, falešné zuby se jí nedůvěřivě usmívají a černá hedvábná sukně jí povívá.

– Pozor! řekl. Všimněte si, že ten, co jsem vložil naposled, je tuhle. Převází. Nárazem. Zapůsobí páka.

Ukázal jim zbytnělý sloupek kotoučků vpravo.

– Chytrý nápad, zahuhňal Čmucha Flynn. A tak nějaký opozdilec hned pozná, co zahraje a co je odehráno.

– Pozor, řekl Tom Rochford.

Všoupł kotouček sám za sebe: pozoroval, jak se sváží, kymácí, uklidňuje: čtyřka. Vypadne.

- Hned se s ním sejdu v Ormondu a přeptám se ho. Ruka ruku myje.
- Jen se ho zeptej. Pověz mu, že jsem netrpělivostí celej divoj.
- Když vy dva spustíte, utrl se na ně M'Coy, tak spánembohem... Čmuchal Flynn se shýbl k páce a očenichal ji.
- Ale jak se s tím, Tommy, zachází? zeptal se.
- Bimbam, řekl Lenehan, na shledanou.
- Přes plácek Crampton Court se pustil za M'Coyem.
- Je to junák, řekl suše.
- Já vím. Myslíš v tom kanále.
- Kanále? řekl Lenehan. Bylo to v kanálové šachtě.

Přešli kolem kabaretu Dana Lowryho, kde se na ně z plakátu šminkovaně usmívala rozkošná subreta Marie Kendallová.

Cestou po chodníku v Sycamore Street vedle kabaretu Empire ukázal Lenehan M'Coyovi, jak se to všechno událo. Šachta jako nějaká sakramentská plynová roura a chudák nešťastný v ní trčel napolo zadušený stokovými výpary. Tom Rochfort, tak jak byl nastrojený v bukmejkerské kazajce, se opásaný provazem spustil dolů. A provazem, sakra, toho nešťastného chudáka opásal a tak je oba vytáhli nahoru.

- Junácký kousek, řekl.

U Dolphina postáli a nechali do Jervis Street cvalem zajet záchranku.

– Tudy, řekl, a přešel napravo. Zaskočím k Lynamovi, jak začínají tipovat Žezlo. Kolikpak máš na zlatých hodinkách s řetízkiem?

M'Coy koukl do chmurné kanceláře Marcuse Tertiusa Mosesa, potom na O'Neillovy hodinky.

- Tři pryč, řekl. Kdo na ní jede?
- O'Madden, řekl Lenehan. Mrštná kobyłka.

Při čekání před Templovým výčepem M'Coy palcem u nohy zlehka došoupal banánovou slupku z chodníku do stoky. Škaredě by se někdo potloukl, kdyby tu šel ožralý potmě.

U aleje se dokořán rozléla brána před místokrálovskou kavalkádou.

– Vyrovnané, vrátil se Lenehan. Natrefil jsem tam Bantama Lyonse, šel vsadit na nějakou herku, kterou mu někdo poradil, jenže to s ní vypadá bledě. Tudy.

Vystoupili po schůdkách a šli Merchantovým podloubím. Na pojízdném vozíku přehraboval knihy nějaký člověk s tmavým hřbetem.

– Tamhle je, řekl Lenehan.

– Copak si asi kupuje, ohlédl se letmo M'Coy.

– *Leopoldo, neboli ui nám. blumka rozkvétá*, řekl Lenehan.

– Na laciné zboží je on jako divý, řekl M'Coy. Jednou jsem s ním byl a za dva šilinky vám koupil knihu od nějakého staříka v Liffey Street. Už ty rytiny v ní stály dvakrát tolik, hvězdy a měsíc a ocasaté komety. Bylo to o hvězdářství.

Lenehan se zasmál.

– Já ti povím jednu báječnou anekdotu o ocase komety. Pojď tamhle na sluníčko.

Přešli na druhou stranu k železnému mostu a vedle říčního náspu kráčeli po Wellingtonově nábřeží.

Mladý pan Patrik Aloysius Dignam vyšel z Manganová, dříve Fehrenbachova krámu a nesl půl druhé libry vepřových řízků.

V Glencreeské polepšovně byla velikánská žranice, spustil nedočkavě Lenehan. Totiž výroční banket. Gala záležitost. Byl tam purkmistr, tehda to byl Val Dillon, a sir Charles Cameron a řečnil Dan Dawson a taky se vyhrávalo. Zpíval Bartell D'Arey a Benjamin Dollard...

– Já vím, vpadl mu do řeči M'Coy. Jednou tam zpívala moje stará.

– Vážně? řekl Lenehan.

Na okenním rámu v Eceles Street č. 7 se zas objevila cedulka *Nezařízené pokoje*.

Zarazil se ve vyprávění, zato se sípavě rozřehtal.

– Počkej, hned ti to povím. Dodavatelem byl Delahunt z Camden Street a vrchním sklepmistrem byla moje maličkost. Byl tam Bloom s paní. Bylo tam toho, co hrdlo ráčí: portské a šery a curac,ao, zavdávali jsme si ostošest. Bylo to pošušňáníčko. Po nápojích přišla tuhá strava. Fůry studeného masa a paštik...

– Já vím, řekl M'Coy. Ten rok, co tam byla moje stará... Lenehan se do něho přítulně zavěsil.

– Počkej, hned ti to povím, řekl. Po tom bendění jsme měli půlnoční občerstvení a po prohýřené noci jsme odtamtud vyrazili až pozdě k ránu. Vraceli jsme se domů a

nad Kanafasovou horou se klenula nádherná zimní noc. Na jedné straně opěrné bryčky seděl Bloom a Callinan, na druhé zas já s jeho ženou. Spustili jsme vícehlasé a dvojhlasé písničky: *Svítá svítáníčko*. Jak se naládovala Delahuntovým portským, byla jaksepatří rozpařená. Po každém drcnutí té sakramentské bryčky do mě vrazila. Po čertech jsem si užil! Máje moc pěkné, pomoz Pámbu. Takovéhle.

Zamračeně si podržel zaoblené dlaně loket před sebou.

– Pořád jsem jí podstrkoval deku a rovnal lišku. Víš, co myslím? Do vzduchu vymodeloval rukama kypré oblíny. Slastně přimhouřil oči, schouli se do sebe a sladce zašveholil.

– Činčiráček mi stál v haptáku, to zas ano, povzdechl si. Málo platné, je to sveřepice. Bloom ukazoval Chrisu Callinanovi a drožkáři na nebi kdejakou hvězdu a kometu: Velkého medvěda a Herkula a Draka a tu ostatní verbež. Jenže já jsem, na mou duši, zabloudil, abych tak řek, v mléčné dráze. On je všecky zná, bodejť. Nakonec ona vyslídila na míle daleko nějakou malinkou mrňavou. *A co tamta, Poldy?* povídá ona. Hrome, zůstal jak opařený. *Tamhleto*, řekl Chris Callinan, *vldyt taje hotový špendlíček*. Hrome, moc neprohádal.

Lenehan domluvil, nahnut nad říční násep, zalykal se potlačovaným smíchem.

– Já omdlím, hekl.

Chvilí se tomu M'Coy bledou tváří usmíval a pak zvažněl. Lenehan už zas vykročil. Pozdvihl námořnickou čapku a rychle se poškrabal v zátylku. V jasném slunci zavadil pohledem o M'Coye.

– Je to všestranně vzdělaný člověk, ten Bloom, řekl se vší vážností... Žádný takový hej počkej... víš... V milém Bloomovi je kus umělce.

Nazdařbůh obracel pan Bloom stránky *Strašlivých odhalení Marie Monkové*, potom Aristotelova *Hlavního díla*. Mizerný zfušovaný tisk. Rytiny. Kulovitě stulená děfátka v zkrvavených lůnech jako játra poražených krav. Takových je v tuto chvíli po celém světě hromada. Všechny se dobývají lebkou ven. Každou minutu se někde narodí dítě. Paní Purefoyová.

Obě knihy odložil a zavadil pohledem o třetí: *Příběhy z ghetta* od Leopolda von Sacher Masocha.

– Tu jsem už měl, řekl a odstrčil ji od sebe. Kramář upustil na pult dva svazky.

– Tohle jsou dvě pěkné, řekl.

Ze zkažených úst se mu přes pult vydral cibulový dech. Nahnul se, ostatní knihy složil na hromádku, přitiskl si je na rozepjatou vestu a odnesl za špinavý závěs.

Mnoho lidí pozorovalo na O'Connellově mostě důstojné počínání i strakatý úbor pana Denise J. Maginniho, profesora tance atd.

Pan Bloom osaměl a prohlížel si nadpisy. *Sličné tyranky* od Jamese Metlomila. Víím, co je to zač. Měla ji? Ano. Rozevřel ji. To jsem si myslel.

Za špinavým závěsem nějaký ženský hlas. Poslechni si. Ten chlap. Ba ne. Ta by se jí moc nezamlouvala. Tu jsem jí už jednou vypůjčil.

Přečetl si druhý nadpis: *Pamlsky hříchu*. To bude spíš něco pro ni. Koukněme se.

Tam, kde ji prstem rozevřel, přečetl si.

– *Dolarové bankovky, které jí manžel dával, šmahem utrácela v módních obchodech za nádherné kostýmy a předrahé serepetičky. Pro něho! Pro Raoula.*

Ano. Tuhle. Tady. Zkusím.

– *Vilným rozkošnickým polibkem se mu přisála na ústa a on zatím ohmatával její bujné oblíny v nedbalkách.*

Ano. Tu jí vypůjčím. Ještě konec.

Vracíš se pozdě, promluvil chraplavě a podezřívavě si ji změřil. Krasavice odhodila pláštěnku lemovanou sobolinou a ukázala mu záda hodná královny a vzdouvající se kypré boky. Klidně se po něm ohlédla a na dokonalých rtech jí pohrával sotva znatelný úsměv.

Znovu si pan Bloom přečetl: *Krasavice*. Zvolna ho zalévalo horko a doráželo na celé tělo. Tělo se v pomačkaných šatech vzdává. Mdlobně se kalí bělmo. Nozdry se mu kořistnický rozchlipují. Tající prsní oleje (*pro něho! pro Raoula!*). Cibulovitý pot podpaždí. Lepkavě rybí sliz (*její vzdouvající se kypré boky*). Hmatat. Tisknout. Drtit! Sírový lví trus.

Mladost! Mladost!

Postarší ženská, žádná mladice, vyšla z budovy druhé soudní instance, vrchního soudního dvora, finančního a civilního soudu, předtím u

kanceléřského soudu vyslechla spor o Pottertonově choromyslnosti, v admiraltním oddělení jednostrannou obsílku ve sporu majitelů lodi Lady Cairnsová kontra majitelé bárky Mony, u apelačního soudu pak odložení rozsudku v žalobě Harveyho kontra Oceánská úrazová a záruční pojišťovna.

Vzduch v krámku se otřásl chrchlavým kašlem, až se nadmul špinavý závěs. S kašlem se z něho vynořila antikvářova nečesaná hlava a jeho neholený zrudlý obličej. Neomaleně si odkašlal a hlen vyplivl na zem. Na plivanec šlápl botou, oťrel o něj podešev a nahnul se, až mu bylo vidět drsnaté, řídce porostlé téměř hlavy.

Pan Bloom na to patřil.

Zadržel vzrušený dech a řekl:

– Tuhle si vezmu.

Antikvář zdvihl oči dávno krhavé od rýmy.

– *Pamlsky hříchu*, řekl a ťukl do ní prstem. Ta je pěkná.

U vchodu do Dillonovy dražební síně už zase zatřepal sluha dvakrát zvonce a zhlédl se v zakřídovaném skříňovém zrcadle.

Na kraji chodníku napínala uši Dilly Dedalová a poslouchala řinkot zvonce a zevnitř vyvolávání licitátora. Čtyři šilinky devět. Takové pěkné záclony. Pět šilinků. Roztomilé záclony. Nové stojí dva zlaté. Přidá někdo na pět šilinků? Odklepnuto za pět šilinků.

Sluha zdvihl zvonec a zatřásl jím:

– Cylink!

Po zacinkání vyrazili cyklisti k poslednímu kolu závodu na půl míle. Kolébavý krk všecek napjatý, brali zatáčku u Trojické knihovny J. A. Jackson, W. E. Wylie, A. Munro a H. T. Gahan.

S potahováním za dlouhé kníry přišel od Williamsovy uličky pan Dedalus. Zůstal stát vedle dcery.

– Už máš čas, řekla.

– Prokristapána, postav se rovně, řekl pan Dedalus. To se hlavu vraženou do ramen opičíš po tom trubači, strýčku Johnovi? Pane na nebi!

Dilly pokrčila rameny. Pan Dedalus ji za ně oběma rukama uchopil a zatlačil zpátky.

– Postav se rovně, děvče, řekl. Zkřiví se ti páteř. Víš, jak vypadáš? Rázem svěsil hlavu, nahrbil se a schlípl dolní čelist.

– Nech toho, táto, řekla Dilly. Lidi se dívají.

Pan Dedalus se narovnal a znovu se potáhl za kníry.

– Peníze jsi sehnal? zeptala se Dilly.

– Kdepak bych sehnal peníze? řekl pan Dedalus. Ani šesták mi v Dublině nikdo nepůjčí.

– Ty jsi něco sehnal, Dilly mu pohlédla do očí.

– Jak to víš, řekl potouchle pan Dedalus.

Potěšený nad uzavřenou objednávkou, kráčel sebevědomě po James Street pan Kernan.

– Já to vím, odpověděla Dilly. Byl jsi zrovna ve Scotch House?

– Nebyl, usmál se pan Dedalus. To tě naučily jeptišky, že jsi tak drzá? Tumáš.

Podal jí šilink.

– Nějak si s ním porad, řekl.

– Máš jich myslím pět, řekla Dilly. Přidej mi ještě.

– Počkej, řekl výhrůžně pan Dedalus. To jsi už jako ty druhé, co. Co chuděra matka umřela, jsou z vás samé nestoudnice. Jen počkej. Já vám ukážu, zač je toho loket. Taková sprostota! Však já se vás stresu. Až se octnu na prkně, bude vám to jedno. Je nebožtík. Ten nahoře je nebožtík.

Nechal ji být a ubíral se dál. Dilly ho dohonila a chytila za kabát.

– Copak, co je? řekl a zůstal stát. Přímo za nimi zacinkal sluha.

– Cylink!

– Čert aby tě, ty rámusile, ohnal se po něm pan Dedalus. Sluha tu poznámku zaslechl a jen slabě zaklínal cinkáčkem zvonku.

– Cink!

Pan Dedalus ho zpražil pohledem.

– To se podívejme, řekl. Poučné. Jestlipak nás pustí k slovu.

– Ty máš víc, táto, řekla Dilly.

– Však já vám vytrů zrak, řekl pan Dedalus. Pošlu vás všechny po ptaní. Koukej, víc nemám. Od Jacka Powera jsem sehnal dva šilinky a za dvoupeník jsem se dal na pohřeb oholit.

Nervózně vytáhl z kapsy hrst měďáků.

– Nemohl by ses někde poohlédnout po penězích? řekla Dilly. Pan Dedalus se zamyslel a kývl hlavou.

– Ano, poohlédnu, řekl se vší vážností. Na O'Connell Street jsem prohlédl všechny rýhy u chodníku. Zkusím to v téhle ulici.

– Ty jsi divný, ušklíbla se Dilly.

– Tumaš, řekl pan Dedalus a podal jí dvě penny. Kup si sklenku mléka a housku nebo něco. Za chvíli jsem doma.

Ostatní drobné strčil do kapsy a šel dál.

Za salutování úslužných strážníků vyjela z brány Parku místokrálovská kavalkáda.

– Já vím jistě, že máš ještě šilink, řekla Dilly. Sluha silně zacinkal.

Uprostřed tohoto hřmotu pan Dedalus odcházel a afektovaně špulil pusu:

– Tyhle jeptišky! Pěkná verbež! Ty nic špatného neudělají. Kdepak, vůbec ne. To sestřička Monika!

Od slunečních hodin směrem k James's Gate, potěšený nad objednávkou uzavřenou pro firmu Pulbrook Robertson, kráčel sebevědomě po James's Street kolem Shackletonovy kanceláře pan Kernan. Šlo to s ním jak po másle. Jak se máme, pane Crimminsi? Znamenitě, prosím. Říkal jsem si, jestli snad nebudete v tom druhém pimlickém podniku. A jak jdou kšefty? Taktak že nekradu. Je nádherně. To je. Venkovu to svědčí. Tihle sedláci pořád reptají. Vzal bych si, pane Crimminsi, náprstek vaší nejlepší jalovcové. Malou štamprli, prosím? Ano, prosím. Strašné, ten výbuch na Generálu Slocumovi. Strašné, strašné. Tisíc mrtvých. A ty srdceryvné výjevy. Muži šlapou po ženách a dětech. Taková surovost. Jakže k tomu došlo? Samovolným vznícením: úplná ostuda, co vyšlo najevo. Jediný záchranný člun se neudržel nad vodou a hadice nadobro praskla. Nechápu, jak mohli inspektoři takový parník pustit... Svatá pravda, pane Crimminsi. A víte proč? Úplatky. Vážné? Jakkak by ne. To se podívejme. A to prý je Amerika země svobodných lidí. Já myslel, bůhvíjak je to u nás špatné.

Usmál jsem se na něho. *Amerika*, takhle klidně povídám. *Co je to? Smetí z kdejaké země, taky z naší.* Mám pravdu, nebo ne? Je to tak.

Hamižnost, milý pane. Toť se ví, hloupý, kdo dává, hloupější, kdo nebere.

Viděl jsem, jak si prohlíží můj šosák. Kabát dělá člověka. Strojit se jak ženich je hlavní. To na ně platí.

– Nazdar, Šimone, ozval se otec Cowley. Jak se daří?

– Nazdar, kamaráde Bobe, řekl pan Dedalus a zůstal stát.

Před šikmým zrcadlem u holiče Petera Kennedyho se pan Kernan zastavil a načepýřil.

Kabát podle posledního střihu, jistá věc. Od Scotta z Dawson Street. Stojí za toho půlsovereignu, co jsem za něj dal Nearymu. Pod tři zlaté ho nešijí. Padne mi jak ulitý. Třeba ho nosil nějaký frajer z Kildarestreetského klubu. Včera si mě na Carlisleském mostě ostře změřil ředitel Hibernské banky John Mulligan, jako bych mu byl povědomý.

Jojo. Maškařit se člověk musí kvůli těm panákům. Cesták. Lepší člověk. A teď nás, pane Crimminsi, zas laskavě poctíte svou zakázkou. Cíše, jež rozjaří, leč neopije, jak zní to staré rčení.

Severní hráz a nábreží sira Johna Rogersona, s lodními trupy a kotevními řetězy, na západ plula, kolem plula lodička, v rýze za pramicí se kolébal smačkaný leták, který někdo zahodil. Přichází Eliáš.

Ještě naposled se pan Kernan koukl na svou podobu. Brunátný, bodejř. Prokvetlé vousy. Důstojník, který se vrátil z Indie. Ladně poponášel sražený trup na nohou v kamaších a vypínal ramena. Tamhle přes ulici je to Lambertův bratr Sam? Co? Je. Ten je mu sakra podobný. Ba ne. To ozářené přední sklo tamhle na autě. Jak se blýsklo. Sakra podobný.

Jojo. Horký alkohol jalovcové mu hřál útroby i dech. Dobrý doušek džinu. Šosy mu na slunci vlály, jak si zpanštěle vykračoval.

Tam dál oběsili, vplekli do kola a rozčtvrtili Emmeta. Mastný černý provaz. Kolem jela v dvojkolce místodržitelova žena a psi ještě olizovali na ulici krev.

Počkat. Pochovali ho u svatého Michana? Kdepak, pohřeb se konal o půlnoci v Glasnevinu. Mrtvolu tam vnesli tajnými dvířky ve zdi. Teď je tam Dignam. Zhasl, než bys řekl švec. Tak, tak. Tady zahnu. Půjdu oklikou.

Pan Kernan zahrnul a za rohem Guinnessovy čekárny pro návštěvníky kráčet po svažité Watling Street. Před sklady Dublinské vinopalnické společnosti stála drožka bez zákazníka i drožkáře, opratě přivázané ke kolu. Sakramentsky nebezpečné. Někáký tipperarský halama ohrožuje životy občanů. Splašil se kůň.

Denis Breen se svými tlustopisy, omrzelý hodinovým čekáním v advokátní kanceláři Johna Henryho Mentona, po O'Connellově mostě vedl svou ženu do advokátní kanceláře pánů Collise a Warda.

Pan Kernan došel k Island Street.

Období nepokojů. Od Neda Lamberta si musím vypůjčit ty vzpomínky sira Jonáše Barringtona. Když se tak člověk dívá jaksi pozpátku. Karban u Dalyho. Tehda se nešvindlovalo. Díky tam jednomu švindlři přibodli ruku ke stolu. Tady někde upláchl majoru Sirrovi lord Edward Fitzgerald. Přes stáje za Moira House.

Byla to čerchmantská jalovcová.

Švarný urozený zbrklík. Starobylý rod, bodejt'. Udal ho ten lotr, ten falešný statkář s fialovými rukavicemi. Toť se ví, stáli na nesprávné straně. V zlých a temných dobách povstali. Je to pěkná báseň, od Ingrama. Byli to páni jaksepatří. Opravdu dojemně tu baladu zpívá Ben Dollard. Mistrovské podání.

Při obléhání Rossu mi táta pad.

Mírným poklusem projížděla po Pembrokeském nábřeží kavalkáda, forejtři se poskokem, poskokem nadnáše-, nadnášeli v sedle. Šosáky. Běložluté slunečníky.

Pan Kernan uháněl a dýchavičně funěl.

Jeho Excellence! Chyba. O vlásek jsem se opozdil. K sakru. Škoda!

Přes zapavučené okno pozoroval Štěpán Dedalus klenotníkovy prsty, jak zkoumají zašlý řetízek. Prach zapavučoval okno i výkladní tácy. Prach černil neúporné prsty se supími nehty. Prach dřímál v matných svítcích bronz a stříbra, routách cinobru, malomocných a vínově tmavých kamenech.

Vesměs zrozené z tmavé červivé hlíny, studené kropinky ohně, zlověstná světla svítící ve tmě. Kam padlí andělé svrhli hvězdy z čela. Zablácené rypáky, pracky rejou a rejou, chňapají po nich a rvou se o ně.

Ona tančí v morovém příšeří, kde se pálí pryskyřice s česnekem. Ryšavě vousatý námořník upíjí z poháru rum a hltá ji očima. Dlouhá a mořem živená bezhlesá říje. Ona tančí, rejdí, pohazuje svinskými boky a hýžděmi, na odulém břiše se jí houpá rubínové vejce.

Ukoptěným šagrénovým hadrem si starý Russell znovu vyleštil šperk, otočil ho a podřel, až kam mu sahal mojíššovský vous. Praděd opičák se kochá ukradeným pokladem.

A co vy, kdo z pohřební hlíny rvete dávné obrazy! Chorobná slova sofistů: Antisthenes. Nauka o drogách. Pšenice plodivá a nesmrtelná, čnějící od věků do věků.

Dvě stařeny, které se byly nadýchat slaneého vzduchu, klopýtalý Irishtownem po London bridge Road, jedna držela zapískovaný deštník, druhá babickou kabelu, v níž harašilo jedenáct mušlí.

Frkot svistivých transmisí a hukot dynam z elektrárny ponoukl Štěpána, aby šel ještě dál. Bytosti bez bytí. Stůj! Tlukou stále bez tebe a tlukot je stále v tobě. Tvé srdce, o němž píšeš. Mezi nimi já. Kde? Mezi dvěma rvavými vířícími světy já. Roztřišť je, jeden i druhý. Ale při té ráně se sám omrač. Roztřišť mě, ty, kdo můžeš. Kuplíř i řezníku, tak zněla ta slova. Tak jářku! Ještě ne. Rozhlédnutí kolem.

Ano, svatá pravda. Velké a skvělé a jdou přesně jedna radost. Svatá pravda, pane. V pondělí to bylo, v pondělí ráno.

Štěpán se ubíral po Bedford Row, rukověť jasanové hole mu klepala na lopatky. V Clohisseyho výloze ho upoutala zašlá reprodukce z r. 1860, jak Heenan boxuje se Sayersem. Kolem zápasistiě ohrazeného provazy stáli fanoušci s hranatými klobouky. Zápasníci těžké váhy v lehkých bederních rouškách si navzájem vlídně ukazují bambulovitě pěsti. A tlukou jim: junácká srdce.

Otočil se a u nakloněného vozíku s knihami zůstal stát.

– Každá za dvě penny, řekl hauzírník. Čtyři za šest penny.

Listy nadranc. *Irský včelař. Život a zázraky faráře arského. Kapesní průvodce po Killarney.*

Třeba tu najdu nějakou svou školní odměnu, odnesenou do zastavárny. *Stephano Dedalo, alumno optimo, palmám ferenti.*

Otec Conmee odříkal hodinky, a jak procházel vesničkou Donneycarney, šeptal si nešpory.

Vazba snad až moc dobrá, copak je to? Osmá a devátá kniha Mojžíšova. Tajemství všech tajemství. Pečeť krále Davida. Ušmudlané listy: čtené a zas čtené. Kdopak to prošel přede mnou? Jak změkčit rozpraskané ruce? Recept na ocet z bílého vína. Jak si získat lásku ženy. To je pro mě. Se sepjatýma rukama třikrát odříkej tento talisman:

– *Ise elyilo nebrakada femininum! Amor me solo! Sanktus! Amen.* Kdopak to napsal? Kouzla a zaříkadla blahoslaveného opata Petra

Salanky všem pravým věřícím ve známost uvedená. Stejně účinná jako kouzla kteréhokoli opata, třeba breptavého Joachima. Slez, plešatče, nebo ti zvalchujeme pleš.

– Co tady děláš, Štěpáne? Dillyina vyčnělá záda a obnošené šaty. Honem sklapni knihu. Ať ji neuvidí.

– A co ty děláš? řekl Štěpán.

Stuartovský obličej Karla nevyrovnatelného, po stranách mu splývají zplhlé prstence. Celý jí žhnul, jak dřepěla a přikládala na oheň rozedrané boty. Vyprávěl jsem jí o Paříži. Peciválsky jsem se povaloval pod přikrytím ze starých zimníků a hrál si s pakfonovým náramkem, který mi věnoval Dan Kelly. *Nebrakada femininum*.

– A copak ty to máš? zeptal se Štěpán.

– Za penny jsem to koupila u druhého vozíku, řekla Dilly a nervózně se zasmála. Je to k něčemu?

Má prý moje oči. Jestlipak mě druzí takhle vidí? Bystré, do dálky zahleděné, smělé. Stín mého ducha.

Vzal jí z ruky knihu bez desek. Chardenalův francouzský slabikář.

– Nač sis to kupovala? zeptal se. Chceš se naučit francouzsky? Přikývla, zarděla se a stiskla rty.

Netvař se překvapeně. Jakoby nic.

– Tumáš, řekl Štěpán. Je to správné. Dej pozor, ať ti to Maggy neodnese do zastavárny. Moje knihy jsou asi všechny pryč.

– Některé, řekla Dilly. Nic jiného nám nezbyvalo.

Ona se topí. Náhnětek. Zachraň ji. Náhnětek. Všichni se proti nám spikl. Očima i vlasy spolu utopí i mě. Celého mě, mé srdce, mou duši, ovíjejí zplhlé prstence chaluhových vlasů. Slaná zelená smrt.

My.

Náhnětek svědomosti. Svědomosti náhnětek. Bída! Bída!

– Nazdar, Šimone, řekl otec Cowley. Jak se daří?

– Nazdar, starouši Bobe, odpověděl pan Dedalus a zůstal stát. Před lokálem Reddy a dcera si s plácnutím stiskli ruce. Jako lopatkou si otec Cowley dlaní přihlazoval vousy.

– Co je nového? řekl pan Dedalus.

– Za moc to nestojí, řekl Cowley. Zabarikádoval jsem se, Šimone, dva chlapi mi slídí kolem domu, jak by se dostali dovnitř.

– Pěkné nadělení, řekl pan Dedalus. Kdo je to?

– Ále, řekl otec Cowley. Jeden náš známý vydřiduch.

– Ten, co má přeražený hřbet, ne? zeptal se pan Dedalus.

– Ten, Šimone, odpověděl otec Cowley. Z rodu Ruben. Zrovna čekám na Bena Dollarda. Chystá se domluvit Dlouhému Johnovi, aby ty dva poslal pryč. Jen trochu času potřebuji.

Ne moc doufanlivě se rozhlédl nahoru i dolů po nábřeží, až mu na krku naskočil mohutný ohryzek.

– Já vím, přikývl pan Dedalus. Chudák šmatlavec Ben! Pořád by jen někomu pomáhal. Bacha!

Nasadil si brejle a zahleděl se k železnému mostu.

– Namouduši, je to on sám s kulkami a prdelí.

Od železného mostu přes nábřeží rázoval volný modrý redingot a hranatý klobouk nad širokými plundrami. Hupkal k nim a horlivě se drbal pod šosy.

Došel až k nim a pan Dedalus pozdravil:

– Zadržte toho chlapa v ošoupaných gatích.

– Jen ho zadržte, řekl Ben Dollard.

S chladným tékavým opovržením si pan Dedalus kus po kuse prohlížel vzhled Bena Dollarda. Potom kývl na otce Cowleyho a uštěpačně broukl:

– Pěkné oblečení, co, na léto?

– Ať tvou duši Pánbůh navěky zatratí, zavrčel vztekle Ben Dollard, svého času jsem zahodil šatů, žes jich tolik ani neviděl.

Zaštířil se na ně, potom na svůj baňatý oblek: pan Dedalus mu z něho obral smítka a řekl:

– Rozhodně jsou, Bene, šity na někoho, kdo kypěl zdravím.

– Šlak aby toho židáka, co je šil, řekl Ben Dollard. Ještě že jsem mu, chválabohu, nezaplátil.

– A co dělá, Benjamine, tvoje *basso profundo*? zeptal se otec Cowley. Skelný pohled v očích, s breptáním se kolem Kildarestreetského klubu rázně přehnal Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell.

Ben Dollard se zamračil, zpěváčky našpulil ústa a vyrazil hluboký tón.

– Ó, řekl.

– Senzační, pokývl nad tím zahučením pan Dedalus.

– Co mu říkáte? řekl Ben Dollard. Není nějak zastřený? Co? Promluvil na oba.

– Ujde, pokývl také otec Cowley.

Od staré kapitulní síně mariánského opatství kolem pasířů Jamese a Charlese Kennedyových kráčel v průvodu zteplilých a sličných Geraldinů ctihodný pan Hugh C. Love směrem k Tholselu za Haťovým brodem.

Při chůzi napadal Ben Dollard silně ke krámům, tak je vedl a vesele šermoval prsty.

– Pojdte se mnou k podšerifovi, řekl. Rád bych vám ukázal, jakého má Rock čarokrásného soudního drába. Je to kříženec Lobenguly a Lynchehauna. Stojí za soudění, to vám řeknu. Pojdte. Náhodou jsem zrovna v Bodeze potkal Johna Henryho Mentona, a ať jsem Tatar, jestli... počkat... Věř mi, Bobe, jsme na správné cestě.

– Pověz mu, že mi stačí pár dní, řekl starostlivě otec Cowley. Ben Dollard zůstal stát s vyvalenýma očima, řečnou papuli dokořán, na nitce mu klimbal knoflík s lesklým spodkem, a aby líp slyšel, protíral si ospalkami zalepené oči.

– Jakých pár dní? zahučel. Copak tě domácí nefendoval kvůli činži?

– Fendoval, řekl otec Cowley.

– Obsílka toho človíčka tedy nemá větší cenu než ten potištěný papír, řekl Ben Dollard. Domácí má přednostní nárok. Všechny údaje jsem mu pověděl. Windsor avenue č. 29. Jmenuje se Love?

– Tak jest, řekl otec Cowley. Ctihodný pan Love. Je pastorem někde na venkově. Ale víte to jistě?

– Vyřiďte ode mě Barabáši, řekl Ben Dollard, ať si žalobu strčí, kam schovává opičák ořechy.

Celým trupem zavěšen do otce Cowley ho, vedl ho směle dál.

– Snad oříšky, řekl pan Dedalus, pustil skřípec na vestu a šel za nimi.

– O hošíka bude postaráno, řekl Martin Cunningham, jak vycházeli, z brány dublinského zámku.

Strážník zasalutoval.

– Buďte tu spánembohem, řekl bodře Martin Cunningham. Kývl na čekajícího drožkáře, ten trhl opratěmi a rozjel se k Lord

Edward Street.

Bronzová vedle zlaté, hlava slečny Kennedyové vedle hlavy slečny Douceové se objevily nad záclonkou hotelu Ormond.

– Ano, řekl Martin Cunningham, jak si probíral vousy. Napsal jsem otci Conmeeovi a celý případ mu předložil.

– Mohl jste to zkusit u našeho známého, nadhodil nevrle pan Power.

– U Boyda? utrl se Martin Cunningham. To tak.

Cestou dolů z Cork Hill je rázně dohnal John Wyse Nolan, který se opozdil čtením seznamu.

Radní Nannetti šel po schodech radnice dolů a potkal konšela Cowleyho a radního Abrahama Lyona, ti zas šli nahoru.

Zámecký kočár se prázdný zatočil do horní Exchange Street.

– Koukni, Martine, řekl John Wyse Nolan, když je dohonil u redakce *Pošty*. Jak pozoruji, Bloom se za pět šilinků zapsal.

– Tak jest, řekl Martin Cunningham a vzal si seznam. A taky těch pět šilinků složil.

– A ani nemukl, řekl pan Power.

– Divná věc, ale pravdivá, řekl Martin Cunningham. John Wyse Nolan vykulil oči.

– Říkám, že tenhle žid má cit, zacitoval ladně. Šli po Parliament Street.

– Tamhle je Jimmy Henry, má namířeno ke Kavanaghovi.

– Aby ne, řekl Martin Cunningham. Vida ho.

Před *Maison Claire* přepadl Bivoj Boylan hrbatého podroušeného švagra Jacka Mooneyho, jak si to šněroval do katedrálního okrsku.

John Wyse Nolan s panem Powerem couvli dozadu a Martin Cunningham zatím popadl za loket elegánka v bílé žíhaném obleku, který nejistým krokem pospíchal kolem hodinek Mickyho Andersona.

– Městského podtajemníka nějak tlačí kuří oka, řekl John Wyse Nolan panu Powerovi.

Za rohem šli dál k vinárně Jamese Kavanagha. Do očí jim padl prázdný zámecký kočár, zabrzděný v Essex gate. Martin Cunningham pořád hovořil a ukazoval seznam, Jimmy Henry však do něho ani nekoukl.

– Taky Dlouhý John Fanning je tady, řekl John Wyse Nolan, v životní velikosti.

Svou výškou vyplňoval celé dveřní ostění.

– Dobrý den, pane podšerife, řekl Martin Cunningham, jak všichni pozdravili a zůstali stát.

Dlouhý John Fanning jim neuhnul. Rázně vyndal z úst velikánský doutník značky Henry Clay a velkýma prehlivýma očima na ně bystře zahlížel.

– To konají páni senátoři pořád ty klidné porady? zaryl štiplavě do městského podtajemníka.

Užili si pekla, zejícího před křesťany, načuřil se Jimmy Henry, kvůli té sakramentské irštině. Kdepak je maršál na udržování pořádku v poradní síni, to bych rád věděl. A starý Barlow, žezlonoš, leží se záduchou, žezlo na stole chybí, nic není v pořádku, ba ani potřebný počet se nesešel a purkmistr Hutchinson je v Llandudno a zastupuje ho maličký Lorcan Sherlock. Zatracená irština našich předků.

Dlouhý John Fanning vyfoukl ze rtů chomáč kouře.

Martin Cunningham si nakrucoval špičku vousů a střídavě mluvil s městským podtajemníkem a s šerifem, John Wyse Nolan byl zatím zticha.

– Kterýpak Dignam to byl? zeptal se Dlouhý John Fanning. Jimmy Henry se zašklebil a zdvihl levé chodidlo.

– Ach, má kuří oka! zanařikal. Propánakrále, pojdte nahoru, ať se někde posadím. Uf! Ouvej! Pozor!

Nevrle se protlačil kolem boku Dlouhého Johna Fanninga, prošel dál a pustil se po schodech.

– Pojdte nahoru, řekl Martin Cunningham podšerifovi. Třeba jste ho neznal, třeba taky znal.

S panem Johnem Wysem Nolanem šel za nimi dovnitř pan Power.

– Byl to slušný človíček, řekl pan Power statnému hřbetu pana Dlouhého Johna Fanninga, vystupujícího k Dlouhému Johnu Fanningovi, odraženému v zrcadle.

– Pomenší, byl to Dignam z Mentonovy advokátní kanceláře. Dlouhý John Fanning že si ho nepamatuje.

Pověřím se rozlehl dusot kopyt.

– Co to? řekl Martin Cunningham.

Všichni se na místě otočili: John Wyse Nolan odešel zase dolů. Ze stinného chládku u vchodu viděl, jak po Parliament Street ujíždějí koně a postroje i lesklé spěňky se jim blyští. Bujně, ne moc rychle jeli před chladným, nepřívětivým zrakem. V sedlech náručních koní, poponášejších se náručních koní jeli forejtři.

– Copak to bylo? zeptal se Martin Cunningham, jak šli dál po schodech.

– Lord místokrál a irský generální guvernér, odpověděl z paty schodů John Wyse Nolan.

Šlapali po tlustém koberci a tu pošeptal Tur Mulligan přes slamák Hainesovi.

– Parnellův bratr. Tamhle v koutě.

Vybrali si stolec u okna proti člověku s protáhlou tváří, jehož vous i pohled pevně tkvěl na šachovnici.

– To je on? zeptal se Haines a zhroutil se na židli.

– Ano, řekl Mulligan. Je to on, jeho bratr, náš městský herold. John Howard Parnell klidně posunul bílého běžce a šedý pařát se mu zas pohnul na čelo a na něm zůstal.

Za chvíli zpod něho přízračným pohledem blýskl po protivníkovi a znovu zaútočil v rozehraném rohu.

– Já si dám kapucína, řekl Haines číšníci.

– Dvakrát kapucína, řekl Tur Mulligan. A přineste nám housky s máslem a taky koláče.

Když pak odešla, dal se do smíchu.

– Říkáme tomu Dublinské pekárny, protože housky tady mají prachmizerné. Jenže vy jste přišel o Dedalův výklad *Hamleta*.

Haines rozevřel zakoupenou knihu.

– Škoda, řekl. Shakespeare je blahé loviště duchů vypadlých z rovnováhy.

U mřížky domu v Nelson Street č. 14 zavrčel jednonohý námořník:

– *Anglie se naděje...*

Bledě žlutá vesta vesele poskakovala rozesmátému Turu Mulliganovi.

– Měl byste ho vidět, když on ztratí tělesnou rovnováhu. Říkám mu potulný Aengus.

– Jistě má nějakou utkvělou myšlenku, řekl Haines a palcem a ukazovákem si hloubavě tiskl bradu. Přemýšlím, jaká to asi je. Takoví lidé ji mívají.

Tur Mulligan se ustaraně nahnul přes stůl.

– Popletli mu rozum lícením pekla, řekl. Do attické noty už nikdy nevpadne. Nota Swinburna a kdejakého básníka, sinalá smrt a zarudlé zrození. To je jeho tragika. Básník z něho nikdy nebude. Rozkoš tvorby...

– Věčný trest, řekl Haines a úsečně kývl hlavou. Chápu. Dnes ráno jsem zaryl do jeho víry. Něco ho tíží. To je vidět. Dost zajímavé, protože vídeňský profesor Pokorný z toho něco zajímavého vyvozuje.

Cíhavým zrakem zahlédl Tur Mulligan přicházet číšnici. Pomohl jí složit táč.

– Po pekle nenachází v dávném irském bájesloví ani stopy, řekl obklopen přívětivými šálky. Mravní myšlenka, pocit osudu, odplaty zřejmě chybí. Že má zrovna takovou utkvělou myšlenku, to je divné. Píše něco pro vaše hnutí?

Obratně spustil skrze šlehačku dvě kostky cukru. Tur Mulligan rozřízl ještě horkou zemi vedví a rozžhavenou kůrku namazal máslem. Hladově si ukousl střídu.

– Za deset let, žvýkal a přitom se smál. Za deset let něco napíše.

– To je dost dlouho, řekl Haines a hloubavě zdvihl lžičku. Ale nakonec to snad přece napíše.

Lžičkou ochutnal smetanový kužel šálku.

– Jestli se nemýlím, je to pravá irská smetana, řekl shovívavě. Nechci se dát šdit.

Eliáš, lodička, smačkaný leták, který někdo zahodil, plul na východ podél boků lodí a rybářských člunů, vprostřed korkového souostroví, za novou Wapping Street mimo Bensonovu převozní pramici a vedle trojstěžního škuneru *Rosevean* z Bridgewateru, naloženého cihlami.

Almidano Artifoni minul Holles Street, minul Sewell's yard. Za ním Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell, komíhaje holídeštníkempláštěm, uhnul lampě před domem pana Lawa Smithe, přešel ulici a kráčel po Merrion Square. Kus za ním slepý výrostek vyfukával cestu u zdi Trojického parku.

Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell došel až k vlídným oknům pana Lewise Wernera, obrátil se, a komíhaje holídeštníkempláštěm, rázoval zpátky po Merrion Square.

Na rohu u Wilda postal, zamračil se na jméno Eliáše, plakátované na Městské síni, zamračil se na vzdálený libosad vévodského trávníku. Na slunci se mu zamračené blýskl monokl. Přes vyceněné krysí zuby zamručel:

– *Coactus volui*.

Rázoval po Claře Street a přemílal to vzteklé slovo.

Jak rázoval kolem zubařské výlohy pana Blooma, rozevlátým pláštěm bezohledně vyšinul ťukající hůl ze

správného úhlu, zavadil o vysílené vyžle a uháněl dál. Neduživou tváří se slepý výrostek otočil za uhánějícím.

– Pánbůh tě zatrat, řekl trpce, ať jsi nevímkdó. Jsi ještě větší slepec než já, ty zkurvypancharte.

Naproti Ruggymu O'Donohoeovi se po horké Wicklow Street loudal mladý pan Patrik Aloysius Dignam, v pracce půldruhé libry vepřových řízků, pro které ho poslali k Manganovi, dříve Fehrenbachovi. Zatracepená nuda sedět v salóně s paní Stoerovou a paní Quigleyovou a paní MacDowellovou, rolety stažené, jak tam pošťukávají a ulizují prima tříslově hnědé šery, co strýček přinesl od Tunneyho. A po celou zatracepenou dobu jedí drobty ovocného koláče a v jednom kuse brebentí a hekají.

Po Wicklow Lane ho přiměla k zastavení výloha dvorní modistky madam Doylové. Stál a hleděl na oba do pasu svlečené boxery s pěstmí natrčenými. Z postranních zrcadel mlčky na něho čuměli dva truchlící mladí páni Dignamové. Dublinský beránek Myler Keogh se utká se starším šikovatelem Bennettem, portobellským pěstním zápasníkem, o cenu padesáti sovereignů, hrome, takový zápas stojí za to vidět. Myler Keogh, to je ten rozkročený k ráně proti tomu se zelenou šerpou. Vstupné dva šilinky, vojáci polovinu. Zdejchnu se, máma nic nepozná. Jak se obrátil, mladý pan Dignam vlevo se obrátil také. To jsem já ve smutku? Kdypak je to? Dvaadvacátého května. Zatracepeně, už to dávno bylo. Obrátil se vpravo a napravo se mladý pán Dignam také obrátil, čapku nakřivo, límec pošoupnutý. Zdvihl bradu, zapjal si límec níž a tu uviděl vedle obou boxerů obrázek rozkošné subrety Marie Kendalllové. Taková nějaká diblice, jaké bývají v balíčcích knastru, co kouří Stoer, jednou ji fotr u mě našel a dal mi co proto.

Mladý pan Dignam si popotáhl límec a loudal se dál. Co do síly je nejlepší boxer Fitzsimons. Kdyby tě tak, člověče, ten chlap praštil do bránice, uslyšíš zpívat andělíčky. Jenže co do chytrosti nejlepší byl Jem Corbet, než ho i s těmi fintami domlátil Fitzsimons.

V Grafton Street uviděl mladý pan Dignam nějakého elegána, v ústech červenou květinu, na nohou parádní střevice, poslouchá, jak mu nějaký ožrala něco povídá, a přitom se štíří na celé kolo.

Do Sandymountu nejede tramvaj.

Mladý pan Dignam kráčel po Nassau Street a řízky si přendal do druhé ruky. Už zas se mu vysmekl límec, ten zatracepený knoflík je na díрку u košile moc malý, zatracepené dílo. Potkal školáky s brašnami. Zítra taky

ještě nepůjdu, až do soboty nebudu chodit do školy. Potkal další školáky. Jestlipak si všímají, že mám smutek. Strýc Barney říkal, že to dá večer do novin. Zítřka to tedy všichni uvidí a přečtou si moje a tátovo jméno černé na bílém.

Obličej mu nadobro zšedl, nebyl už červený jako dřív a k očím mu po něm lezla moucha. Jak to škrčelo, když šroubovali do rakve šrouby; a jak to drncalo, když ho nesli po schodech.

Táta byl uvnitř a v salóne plakala maminka a strýc Barney vykládal chlapům, jak se s ní mají otočit. Byla to velikánská rakev a vysoká a napohled těžká. Jak to bylo? Tu noc, co se táta naposled napil, stál na odpočívadle a hulákal, ať mu přinesou boty, že sejde k Tunneymu ještě napít, a v košili vypadal zavalitý a malý. Už ho neuvidím. Smrt, tak je to. Táta umřel. Otec mi umřel. Říkal mi, ať jsem mámě hodným synem. Co ještě říkal, jsem nezaslechl, zahlídl jsem jenom jazyk a zuby, jak to zkoušel povědět líp. Chudák táta. To byl pan Dignam, můj otec. Jak doufám, je v očištcí, protože se v sobotu večer otci Conroyovi vyzpovídal.

Po obědě vyjeli z místokrálovského letohrádku William Humble, hrabě z Dudley, s lady Dudleyovou, v doprovodu podplukovníka Hesseltina. V dalším kočáře seděli ctihodná paní Pagetová, slečna de Courcy a službu konající pobočník, ctihodný Gerald Ward.

Kavalkáda vyjela z dolní brány Fénixova parku za salutování úslužných strážníků a za Královským mostem jela dál po severních nábřežích. Jak projížděl místokrál hlavním městem, všude ho nadmíru srdečně zdravili. U Krvavého mostu ho z dále za řekou marně zdravil pan Thomas Kernan. Mezi Královským a Whitworthovým mostem minula místokrálovská kavalkáda lorda Dudleyho nezdravena panem Dudleym Whitem, B. L., M. A., ten stál na Arranském nábřeží před zastavárnou paní M. E. Whitové na rohu Arran Street, hladil si ukazovákem nos a rozmýšlel, jestli dojede do Phibsbourghu rychleji tramvají s trojím přestupováním nebo drožkou nebo pěšky přes Smithfield, Constitution Hill a broadstoneskou konečnou stanici. Z portálu Čtyř soudních dvorů ho překvapeně zahlédl Ritchie

Goulding s kabelou kanceláře Goulding, Collis a Ward. Za Richmondským mostem na schůdcích kanceláře advokáta Rubena J. Dodda, komisionáře Vlastenecké pojišťovny, nějaká postarší ženská přece jen nevešla dovnitř, rozmyslela se, kolem Kingových výloh popošla zpátky a důvěřivě se usmála na zástupce Jeho Veličenstva. Ze stavidla v náspu Woodova nábřeží pod kanceláří Toma Devana s manskou oddaností vyplázla řeka Poddle jazyk tekutého odpadu. Nad záclonkou hotelu Ormond, bronzová vedle zlaté, hlava slečny Douceové vedle hlavy slečny Kennedyové číhala a obdivovala. Na Ormondově nábřeží si to pan Šimon Dedalus zrovna šněroval z pisoáru k podšerifovi, vprostřed ulice se zastavil a smekl klobouk až k zemi. Jeho Excellence páně Dedalův pozdrav milostivě opětovala. Od Cahillova nároží se nepovšimnut poklonil ctihodný pán Hugh C. Love, M. A., pamětliv lordů místodržících, jejichž dobrotivá ruka odpradávná třímá tučná obroč. Na Grattanově mostě se zrovna loučili Lenehan s M'Coyem a pozorovali kolemjedoucí kočáry. Kolem kanceláře Rogera Greena a velké tiskárny Dollardovy, celé červené, šla zrovna Gerty MacDowellová a nesla churavému otci dopisy od Catesbyho linoleové firmy; podle té okázalosti poznala, že je to lord místodržitel a paní místodržitelová, ale co má její Excellence na sobě, to nezahlédla, protože vzhledem k lordu místodržiteli tramvaj a Springův velikánský žlutý stěhovací vůz zůstaly stát zrovna před ní. Ze stinných dveří Kavanaghovy vinárny za krámem Lundyho Foota se na lorda místodržitele a irského generálního guvernéra s neviděným chladem usmíval John Wyse Nolan. Velectihodný William Humble, hrabě z Dudley, nositel rytířského velkokříže Viktoriina řádu, projel kolem neustále tikajících hodinek Mickeyho Andersona a kolem Henryových a Jamesových nastrojených a růžovolicích voskových manekýnů, elegán Henry, *demier* cri James. Zády k Dame gate pozorovali Tom Rochfort a čmuchal Flynn, jak k nim kavalkáda dojíždí. Tom Rochfort si všiml, že na něho lady Dudleyová upírá zrak, a honem vytáhl palce z vínově červené vesty a smekl před ní čapku. Roztomilá subreta Marie Kendalllová, líce našminkované a

sukni zdviženou, přes šminku se z plakátu usmívala na Williama Humbla, hraběte z Dudley, a na podplukovníka H. G. Hesseltina i na ctihodného pana pobočníka Geralda Warda. Tur Mulligan vesele a Haines vážně civěli z okna Dublinské pekárny na místokrálovskou ekvipáž přes záda zvědavých hostů, svým shlukem zatemňujících šachovnici, na niž upřeně zíral John Howard Parnell. Ve Fownes's Street odtrhla Dilly Dedalová oči od Chardenalova francouzského slabikáře a v slunečním žáru je kulila na rozevřené slunečníky a roztočené loukotě. Rozkročen ve vchodu do Obchodní budovy civěl od vína zduřelýma krabíma očima John Henry Menton, a aniž je vnímal, držel v buclaté levé ruce, aniž se na ně díval, buclaté zlaté cibule. Zrovna pod zdviženou přední nohou koně krále Vilíka zpod kopyt forejtřů vyškubla paní Breenová chvátajícího manžela. Křikla mu do ucha, co se děje. Pochopil, tlustospisy si přendal na levý prs a zasalutoval druhému kočáru. Příjemně překvapený pobočník, ctihodný pán Gerald Ward, honem odpověděl na pozdrav. Na Ponsonbyho nároží se utahaná bílá lahvice H. zastavila a za ní se zastavily čtyři lahvice s bílými cylindry, E. L. Y., kolem nich se pyšně přehnali forejtři a kočáry. Naproti přes ulici kolem Pigottovy prodejny hudebních nástrojů si vážně vykračoval pestře vystrojený profesor tance atd. pan Denis J. Maginni, nějaký místokrál ho předjel, ani si ho nevšiml. Vedle Proboštské zdi se křepče nesl Bivoj Boylan, našlapoval v tříslové hnědých střevících a ponožkách s blankytnými cvikly do rytmu *Růža je jabriika z Yorkshiru*.

Blankytným členkám a bujnému kroku náručních koní stavěl Bivoj Boylan na odiv blankytnou kravatu, široký slamák posazený na kuráž a oblek z indigové šerky. S rukama zastrčenýma v kazajce zapomněl pozdravit, zato věnoval všem třem dámám obdivný pohled, mezi rty rudou květinu. Cestou po Nassau Street upozornil Jeho Excelence místokrál svou uklánějící se choť na to, že v Trojickém parku nacvičují programovou hudbu. Nevidění drzí horáčtí moníci troubili a bubnovali za průvodem, až uši zaléhaly:

Růža je jabrička z Yorkshiru,

*ta netrpí na parádu. Cararabum.
A přec ji mám stokrát radši
než yorkshirskou čalamádu.
Cararabum.*

Za zdí o překot startovali na čtvrtmílový cyklistický závod ploché dráhy M. C. Green, H. Thrift, T. M. Patey, C. Scaife, J. B. Jeffs, G. N. Morphy, F. Stevenson, C. Adderly a W. C. Huggard. Cashel Boyle O'Connor Fitzmaurice Tisdall Farrell rázoval kolem Finnova hotelu a vzteklým monoklem se přes kočáry díval na hlavu pana E. M. Solomonse v okně rakousko-uherského vicekonzulátu. Kus dál v Leinster Street, vedle boční Trojické branky, věrný královský poddaný Hornblower ťukl prsty do lovecké čapky. Jak si vyhrébелcované koně hrdě vyšlapovali po Merrion Square, mladý pan Patrik Aloysius Dignam počkal a vida, jak toho pána v cylindru všichni zdraví, prsty zamaštěnými od papíru s řízky taky nazvedl novou černou čapku. Límec mu taky poskočil. Cestou na bazar Mirus ve prospěch Mercerovy nemocnice ujížděl místokrál se svou družinou k Lower Mount Street. Naproti Broadbentovi minul slepého výrostka. V Lower Mount Street nějaký chodec v hnědém mackintoshi, ukusující chleba, bez úrazu přešel rychle místokráli přes cestu. Z prkenné ohrady u mostu přes Královský průplav vítal pan Eugene Stratton, odulé pysky celé rozšklebené, příchozí do pembrokeské čtvrti. Na rohu Haddington Road dvě ženy celé od písku, v ruce deštník a kabelu, v níž harašilo jedenáct mušlí, zůstaly stát a s úžasem si prohlížely pana purkmistra s paní purkmistrovou bez zlatého řetězu. Na Northumberland Road a Lansdown Road Jeho Excelence místokrál puntičkářsky kvitoval pozdrav řídkých chodců, pozdrav dvou školáček u zahradní branky jednoho domu, jemuž prý se obdivovala nebožka královna, když r. 1849 spolu s princem vladařem naposled zavítala do irského hlavního města, a pozdrav tuhých kalhot Almidana Artifoniho, pohlčený zavíranými dveřmi.

Bronzová vedle zlaté zaslechly železné podkovy zvonící. Nestydt
dttdtdt.

Štipce, štipce štipce zrohovatělého nehtu, štipce. Děsné. A zlatá se ještě víc zarděla. Brumlavě to písklo. Brumlavě. Bledavá blumka na zlatém chocholu vlasů.

Růže poskakující na atlasu atlasových řader, růže kastilská. Trylky, trylky: Jádolores. Kuk! Kdopak je v tom... zlatém kukuči? Cink zaúpělo k bronzové slitovnici. A úpění čisté, táhlé a pronikavé. Skomíravé úpění. Vábení. Něžné slovo. Jen se podívej. Jasně hvězdy blednou. Ach, růže! Místo odpovědi šveholení. Kastilská. Už se šefí. Brnčí, brnčí brnčívá bryčka. Cvakl peníz. Hrkly hodiny.

Vyznání. *Sonnez*. To můžu. Brnk podvazku. Kterak bych tě opustil. Mlask. *La cloche!* Mlasknutí do stehna. Vyznání. Horko. Sbohem, láska má!

Brnění. Bloo.

Hřmotně dunivé akordy. Když láska uchvátí. Vojna! Vojna! Tympán.

Plachetnice! Závoj plave po vodní pláni. Veta. Zašvihotal drozd. Po všem veta. Roh. Raroh. Když spatřil. Běda! Trt. Buch.

Švihot. Ach, vábení! Vábné. Marto! Pojd'!

Klapklap. Klipklap. Klapyklap.

Božínku! On to jakživ neslyšel.

Hluchý plešatý Pat přinesl podložku nůž odnesl.

Úpění za měsíční noci: do dáli: do dáli.

Je mi tak smutno. Douška: Teskně bloumám.

Slyš!

Špičatý zkroucený chladný mořský roh. Jestlipak jsi už? Každý a jiný zas šum a tlumený řev. Perleť, když ona. Lisztovy rapsodie. Syk. Vy ne?

Neslyšel: ne: ne: věřte mi. Lidlyd. Kukuruhú. Tma.

Z hloubi znějící. Do toho, Bene, do toho.

Čeká, zatímco číháš. Hí hí. Čekej, zatímco on hí.

Jen čekej!

V temném země klínu. Uložená ruda. Naminedamine. Po všem veta. Všechno padlo. Drobounké, chvějivé kapradí jejího chmýří. Amen! Zuřivě zaskřípal. Tam. Sem a tam. Studený kolek trčí. Bronzlydie vedle Minozlata.

Vedle bronzové, vedle zlaté, v mořsky zeleném šeru. Bloom. Starý Bloom.

Někdo zatukal, někdo zaklepal kukuruhú. Modlete se za něho! Modlete se, dobří lidé. Podagrové prsty mu zachrastily. Bimabam. Bimbam.

Poslední kastilská letní růže, která ještě kvete, je mi smutno a teskno. Hví. Větérek mi hvízdí.

Poctiví chlapi. Lid Ker Cow De a Doll. Tak, tak. Chlapi jako vy. Cink konk zdvímáme číše.

Fff. Ú.

Kde bronzová zblízka? Kde zlatá zdáli? Kde kopyta?

Rrpr. Krá.

Krándl.

Tehdy a teprve tehdy. Na hrobpr. Ať mi napr.

Hotovo.

Začnem!

Bronzová vedle zlaté, hlava slečny Douceové vedle hlavy slečny Kennedyové nad záclonkou Ormondova hotelu zaslechly, jak jedou kolem místokrálovská kopyta, zvonící ocelí.

– Je to ona? zeptala se slečna Kennedyová.

Slečna Douceová řekla ano, sedí vedle jeho exc, perleť a *eau de Nil*.

– Skvělý kontrast, řekla slečna Kennedyová. Celá pryč, řekla dychtivě slečna Douceová:

– Koukni na toho čápka ve vysokém cylindru.

– Kterého? Kde? ještě dychtivěji se zeptala zlatá.

– V druhém kočáře, zvlhlými rty, rozesmátými na slunci, řekla slečna Douceová. On sem hledí. Pozor, až se podívám.

Uškubla, bronzová, do nejzazšího koutku a v oparu horečného dechu tiskla obličej na okenní tabulku. Zvlhlými rty se uchichtla:

– Krk si vyvrátí, jak se ohlíží. Dala se do smíchu.

– Jeminkote! Ti mužští jsou ale strašní pitomci. Smutně.

Posmutněle slečna Kennedyová odcourala ze sluníčka a za ucho si zavinula vysmeklou kadeř. Posmutněle se courajíc, už ne zlatá, zakroutila si a zavinula kadeř. Posmutněle si při courání zavinula zlatou kadeř za zaoblené ucho.

– Ti se mají, posmutněle řekla. Mužský.

Bookdože šel kolem Moulangových dýmek a za řadry měl pamlsky hříchu, kolem Winových starožitností a v paměti měl sladká hříšná slova, kolem Carrollova zašlého pokřiveného cínu, pro Raoula.

K nim, k těm ve výčepu, k výčepnicím přišel podomek. Nevzaly ho na vědomí a tak jim tác s chřestivým porcelánem třískl na pult.

– Tady máte čaj, řekl.

Slečna Kennedyová způsobně sundala tác s čajem na převrácenou bednu od minerálky, aby na něj nebylo vidět.

– Kdo to má být? zeptal se nezpůsobně otevřhuba podomek.

– Hádejte, odsekla slečna Douceová a odešla od své špehýrky.

– Váš galán, co? Bronzová hrdě odpověděla:

– Postěžuji si paní de Massey, jestli od vás ještě uslyším nějakou nestydatou troufalost.

– Nestydt, dtdtdt, neomaleně zahuhňal podomek, jak při jejím vyhrožování odcházel, odkud přišel.

Bloom.

Slečna Douceová se zaškaredila na svůj květ a řekla:

– Ten spratek je ale protivný. Jestli se nebude slušně chovat, vykrákám mu za ucho.

Úplná dáma v skvělém kontrastu.

– Nic si z toho nedělej, mírnila ji slečna Kennedyová.

Nalila do šálku čaje a čaj zas vlila do konvice. Jako pod nějakým útesem se choulily pod pultem, bedny převráceny, čekaly na stoličkách, čekaly, až se čaj vylouhuje. Hladily si blůzy, obě z černého atlasu, yard dva šilinky devět, čekaly, až se čaj vylouhuje, a dva šilinky sedm.

Ano, bronzová zblízka, zlatá zdáli, slyšely ocel zblízka, dusot kopyt zdáli, a slyšely ocelová kopyta zvonivé kopyto zvonivou ocel.

– Jsem moc opálená?

Slečna Bronzová si odhrnula z krku blůzu.

– Ani ne, řekla slečna Kennedyová. Ono to zhnědne. Zkusila jsi borax s třešňovou vavřínovou vodičkou?

Slečna Douceová se zpola napřímila a úkosem si prohlédla pleť v zlatě popsaném výčepním zrcadle, v němž se odrážely číše na rýnské i burgundské a mezi nimi lastura.

– A co teprve mé ruce, řekla.

– Zkus glycerín, radila slečna Kennedyová. Slečna Douceová dala vale šíji i rukám.

– Z takových krámů se ještě dostane vyrážka, odbyla ji a znovu se posadila. Ptala jsem se toho bambuly u Boyda, co by měl na mou pleť.

Slečna Kennedyová si nalila vylouhovaného čaje, usklíbila se a zaprosila:

– Kristapána, ani mi ho nepřipomínej!

– Počkej, hned ti to řeknu, zažadonila slečna Douceová.

Po dolití sladkého čaje s mlékem si slečna Kennedyová vrazila malíky do obou uší.

– Přestaň, křikla.

– Já neposlouchám, křikla. Ale co Bloom?

Slečna Douceová zahuhňala bambulovským tónem:

– Na vaši co?

Slečna Kennedyová si vytáhla malíky z uší, že si poslechne, že promluví: a zatím znovu řekla, znovu zaprosila.

– Dej mi s ním pokoj, nebo vypustím duši. Ten odporný zvrhlík! Ten večer v Starodávné koncertní dvoraně.

Znechuceně srkala nápoj, horký čaj, srk, srkala sladký čaj.

– Takhle byl, řekla slečna Douceová a ze tří čtvrtin shýbla bronzovou hlavu a ohrnula nozdry. Uf! Uf!

Slečna Kennedyová zapištěla smíchem. Nozdrami roztřesenými nenestytdt jako čenichající ohař slečna Douceová věřila a funěla.

– Och! pištivě zabědovala slečna Kennedyová. Na jeho vypoulené oko hned tak nezapomeneš.

Slečna Douceová jí hlubokým bronzovým smíchem vpadla do noty a zavřískla:

– A taky na to druhé oko, co máš.

Chmurným zrakem si Bloom četl jméno Aaron Figler. Pročpak mě vždycky napadne Figlár. Nejspíš to bude šibal. A to hugenotské jméno Prospera Loré. K Bassiho nejsvětějším pannám Bloom chmurným zrakem jen zatěkal. V modrém rouchu, vespod bílá, pojďte ke mně. Věří o ní, že je bůh: nebo bohyně. Ty dnešní bohyně. Neviděl jsem. Promluvil do toho ten chlapík. Potom s Dedalovým synem. Snad to byl Mulligan. Samé spanilé panny. To k ní ty prostopášníky táhne: že je tak bílá.

Znovu zatěkal zrakem. Pamlsky hřichu. Pamlsky jsou na mlsání. Hřichu.

V chichotavém výbuchu splývaly mladé bronzovězlaté hlasy, Douceová a Kennedyová, to druhé oko, co máš. Mladé hlasy, bronzové

chichotozlaté, zvrátily nazad a nenucené vyrážely smích, vřískaly, to druhé, co máš, jedna dává znamení druhé, vysoké pronikavé tóny.

Á, popadaly dech, vzdychaly. Vzdychaly, á, veselí jim skomíralo únavou.

Slečna Kennedyová si znovu podala šálek ke rtům, vstala, usrkla a uchichla se. Slečna Douceová se nahnula nad táč, pokrčila nos a šibalsky zakoulela ztučnělýma očima. Kennysmíšek schýlila cimbuří plavých vlasů, schýlila je, až bylo v zátylku vidět želvový hřeben, vyprskla čaj, dávala se čajem i smíchem, dávala se, až kuckala a bědovala:

– Och, ty špekové oči! Představ si, že by sis někoho takového vzala. A on měl camfourek fousů!

Douceová vyrazila nádherný jekot, sytý jekot syté ženy, požitku, radosti, rozhořčení.

– Že bych si vzala špekový nos, zaječela.

Pišťivě rozchechtané, po bronzové zlatá se poštívaly k jednomu výbuchu po druhém, střídavě hlaholily bronzovězlatá zlatěbronzová, ječivěchichotavě k jednomu smíchu po druhém. A potom se rozesmály ještě víc. Špekáče, toho znám. Bez síly, bez dechu položily roztrásené hlavy, zapletené a lesklými hřebeny upevněné do cimbuří, na úskalí pultu. Zardělé (ach!), udýchané, zpocené (ach!), nadobro zaklále.

– Že bych si vzala Blooma, Špekáčeblooma.

– Chraňte mě všichni svatí! vzdychla slečna Douceová nad svou poskakující růží. Škoda že jsem se tak rozesmála. Jsem celá mokrá.

– Ale, Douceová! káravě se ozvala slečna Kennedyová. Ty jedna protivko!

A zarděla se ještě víc (ty protivko!), ještě zlatovějí.

U Cantwellovy kanceláře bloumal Špekáčbloom, u Ceppiho panen, svítících olejotiskem. Hauzíroval s těmito věcmi Nannettiho otec, hučel do lidí jako já. Náboženství je výnosné. Musím s ním promluvit o Clavisově lokálce. Nejprve se najím. Už to potřebuji. Ještě ne. Ve čtyři, řekla, čas stále běží. Ručičky se otáčejí. Vpřed. Kde se najíst? U Clarence, Dolphina? Vpřed. Pro Raoula. Najíst. Kdybych za ty inzeráty trhl rovných pět zlatých. Fialové hedvábné spodničky. Ještě ne. Pamlsky hříchu.

Rděly se méně, ještě méně, až zezlatověly.

Do jejich výčepu vkročil rázně pan Dedalus. Štipce zrohovatělého nehtu u palce si obíral štipce. Štipce. Rázně vkročil.

– Á, pěkně vítám, slečno Douceová.

Podal jí ruku. Jestlipak se měla dobře na dovolené.

– Prima.

V Rostrevoru bylo, jak doufá, hezky.

– Nádherně, řekla. Koukněte, jak jsem se zřídila. Celý den jsem ležela na pláži.

Bronzový úběl.

– Vy jste mi náramná nezvednice, domlouval jí pan Dedalus a shovívavě jí stiskl ruku. Takhle pokoušet ubohé šišmáčky.

Slečna Douceová mu vydrapla atlasovou paži.

– Ale jděte, řekla. Vy jste tak zrovna šišmák. Že je.

– Inu, jsem, dumal. Vypadal jsem v kolébce tak, že mě pokřtili na Šišmu Šimona.

– Vy jste byl asi pěkný dětina, usadila ho slečna Douceová. Copak vám dnes doktor předepsal?

– Inu, dumal, co sama řeknete. Myslím, že vás poprosím o čerstvou vodu a poloviční visku.

Brnk.

– S největší radostí, přivolila slečna Douceová.

S radostí se půvabně otočila k zrcadlu se zlatým nápisem Cantrell a Cochrane. Z křišťálového soudku mu půvabně natočila příslušnou dávku zlaté visky. Ze šosu vylovil pan Dedalus pytlík a dýmku. Dvakrát brumlavě profoukl troubel jako píšťalu.

– Hrome, dumal. Kolikrát jsem se chtěl podívat do pohoří Mourneského. Vzduch je tam asi samá lahoda. Jak se říká. Co se vleče, neuteče. Tak, tak.

Tak. Do hlavičky si naccpal chomáčky chmýří, jejího chmýří, rusalčina. Štipce. Drobty. Zadumaný. Mlčenlivý. Nikdo slovo neřekl. Tak.

Jaře vyleštila slečna Douceová sklenici a zatrylovala:

– *Ó Jádolores, východních moří královno!*

– Byl tady dnes pan Lidwell?

Dovnitř vešel Lenehan. Dokola kolem se rozhlédl Lenehan. Pan Bloom došel na Essexský most. Jo, pan Bloom přešel po Jossexském mostě. Musím napsat Martě. Koupit dopisní papír u Dalyho. Je tam úslužná prodavačka. Bloom. Milý Bloom. Už nám blumka rozkvétá.

– Byl tady v poledne, řekla slečna Douceová. Lenehan pokročil dopředu.

– Nesháněl se po mně pan Boylan? Zeptal se. I odpověděla:

– Slečno Kennedyová, nebyl tady pan Boylan, jak jsem byla nahoře?
Zeptala se. Druhý šálek čaje zdvižený, oči upřeny na stránku, ozvalo se hlasem slečny Kennedyové.

– Ne. Nebyl.

Slečna upřený pohled Kennedyová, vidět ji nebylo, jenom slyšet, četla dál. Otlý Lenehan se ovinul kolem zvonu na chlebičky.

– Kuk! Kdopak je v koutku?

Kennedyová ho neobdařila jediným pohledem, ale on do ní pořád mluvil. Ať nevynechává tečky. Ať čte jenom to černé: o je kulaté, s zase zkroucené.

Brnčí bryčka brnčí.

Panenskyzlatá četla a neobdařila ho pohledem. Nevšímej si ho. Nevšíkala si ho, jak jí prozpěvoval bajku a protivně žvatlal.

– Jednou liška potkala čápa. Povídá liška čápovi: Prosím, strč mi zobááák do krku a vytáááhni mi z něho kůůůtku.

Marně protahoval slova. Slečna Douceová se s čajem smekla stranou. Stranou hekl.

– Ach já! Ach jemine!

Pozdravil pana Dedala a ten mu odpověděl pokývnutím.

– Pozdrav od slavného syna slavného otce.

– Kdo to asi je? zeptal se pan Dedalus. Nanejvýš bodře rozevřel Lenehan náručí. Kdo?

– Kdo to asi je? zeptal se. Že se ptáš. Štěpán, mladistvý bard. Suchá.

Slavný rváč, pan Dedalus, odložil suchou nacpanou dýmku.

– Pozoruji, řekl. V první chvíli jsem nepoznal, o koho jde. Pohybuje prý se ve vybrané společnosti. Mluvil jsi s ním v poslední době?

Že mluvil.

– Zrovna dnes jsem s ním popíjel nektar! U Mooneyho *en ville* a u Mooneyho *sur mer*. Dostal zapláceno za plod své múzy.

Usmál se na čajem smáčené rty té bronzové, na nastražené rty a oči.

– Elita Erinu visela na jeho rtech. Veleučený vědátor Hugh MacHugh, nejznamenitější dublinský písmák a redaktor, a ten mladistvý milopěvec divokého mokrého západu, známý pod libovzučným přízviskem O'Madden Burke.

Po chvíli zvedl pan Dedalus grog a

– Bylo to asi nadmíru zábavné, řekl. Pozoruji.

Že pozoruje. Napil se. Ve zraku daleké pochmourné pohoří Mourné. Postavil sklenici.

Koukl ke dveřím sálu.

– Klavír jste, jak pozoruji, přesunuli.

– Byl tady dnes ladič, odpověděla slečna Douceová, ladil ho na restaurační koncert, tak výtečného pianistu jsem ještě neslyšela.

– Vážně?

– Vid', Kennedyová. Přímo klasický, bodejť. A přitom, chudinka, slepý. Jistě mu nebylo ani dvacet.

– Vážně? řekl pan Dedalus. Napil se a odšoural.

– Je na něho smutný pohled, rozlícenost se slečna Douceová. Bůh tě zatrat, ty zkurvyypancharte.

Do jejího soucitu cinkl zvonek nějakého zákazníka. Do dveří jídelny vstoupil plešatý Pat, vstoupil patlavý Pat, vstoupil Pat, číšník z Ormondu. Ležák pro zákazníka. Ležák mu bez radosti natočila.

Trpělivě čekal Lenehan na Boylana netrpělivě, na bivojskou brnčivou bryčku.

Nazdvihl víko (kdo?) a zahleděl se do rakve (rakve?) na šikmé trojitě (klavírní) struny. Lehce šlápl na pedál, stiskl (on, který shovívavě tiskl její ruku) trojzvuk a pozoroval tloušťku plsti na polštářcích a tlumené odeznívání kladívek.

Dva listy krémového velínu jeden do zásoby dvě obálky když jsem byl ještě u Rozšafy Helyho rozšafný Bloom u Dalyho koupil Jindra Kvitko. Nejsi doma šťasten? Kvítek pro mou útěchu a špendlík rozpíchá lá. Něco to znamená, květomlu. Byla to chudobka? To je nevinnost. Slušná dívka sejdeme se po mši. Děkuji, o to nestojím. Rozšafný Bloom. Na dveřích zahlédl rozšafný Bloom plakát, mezi hezkými vlnami se houpe rusalka a kouří. Kuřte rusalky: bafnutí ze všech nejchladnější. Vlasy jí vlají: nyje láskou. Po někom. Po Raoulovi. Rozhlédl se a v dálce na Essexském mostě uviděl, jak na bryčce ujíždí křiklavý klobouk. Je to. Potřetí. Zvláštní náhoda.

Na pružných kolech řinčel a břinčel z mostu na Ormondské nábřeží. Jdi za ním. Neboj se. Honem jdi. Ve čtyři. Už to bude. Vzhůru.

– Dva penny, prosím, troufla si prodavačka.

– To jo... já sem zapomněl... Promiňte... A čtyři.

Ona ve čtyři. Líbezně se na Blookohoto usmála. Bloo se usmívá a pospírá. Brýden. Copak jsi jediný na světě? Ta to dělá se všemi. Mužskými.

V dřímotném tichu se zlatá sklání nad stránkou.

Ze sálu se ozvalo záupění, skomírávé. Ladičem zapomenutá ladička, kterou teď uhodil. Další záupění. Kterou postavil zpříma a rozezvučel. Slyšíš? Cistě a ještě čistěji, hebce a ještě hebčeji zvučela rozechvělými rameny. Táhleji v skomírávém tónu.

Pat platil za zákaznickovu zazátkovanou láhev: a než odešel, plešatý a patlavý nad sklenicí, podnosem a zazátkovanou lahví, si zašuškal se slečnou Douceovou.

– *Blednou hvězdy jasné...*

Někdo bezhlasý zevnitř zpěvavě zapěl:

– ... *už se rozednívá.*

Dvanácti ptačími tóny zacvrlikaly citlivé ruce sopránovou odpověď. Lihotavé, splývavé, drnkavé klávesy zase pozývaly něčí hlas, aby zapěl melodii rosného jitra, mládí, milostného loučení, jitra života, lásky.

– *Kapky rosy perlí...*

Jako vábničkou zašišlal Lenehan nad pultem.

– Tak se po mně podívejte, růže kastilská, řekl. U chodníku zabrnčela bryčka a zůstala stát.

Vstala a čtení sklápala, růže kastilská. Podrážděně nyvá, zasněná vstala.

– To padla sama, nebo ji někdo svalil? zeptal se. Pohrdlivě odsekla:

– Kdo se moc ptá, moc toho zví. Nóbl, nóbl dáma.

Jak Bivoj Boylan rázně vkročil na podlahu výčepu, zavrzaly mu tříslově hnědé střevíce. Ano, zblízka zlatá, dál vedle ní bronzová. Lenehan ho zaslechl a poznal a přivítal:

– Hle, hrdina podrobitel.

Mezi bryčkou a oknem loudavým krokem kráčel Bloom, nepodrobený hrdina. Třeba mě neviděl. Sedadlo, na němž seděl: dosud teplé, černý loudavý kocour kráčel k advokátské kabele Richieho Gouldinga, zdvižené na pozdrav.

– *Já se loučím...*

– Slyšel jsem, že tady budeš, řekl Bivoj Boylan.

Na pozdrav sličné slečně Kennedyové fukl do střechy slamáku nasazeného na kuráž. Ona se na něho usmála. Její bronzová sestra ji však

úsměvem přetrumfla a na odív se mu nadnášela bujnějšími vlasy, ňadry a růží.

Boylan poručil nápoje.

– Co ty si dáš? Sklenici světlého piva? Sklenici světlého, prosím, a mně meruňkovou. Telegram ještě nic?

Ještě ne. Ve čtyři on. Prý ve čtyři.

Cowleyho červené boltce a ohryzek ve dveřích k šerifovi. Uhnout z cesty. Vytrhne mě Goulding. Copak tady v Ormondu dělá? Bryčka čeká. Počkám.

Nazdar. Kampak kampak? Něco pojíst? Zrovna jsem taky. Tady. Cože, do Ormondu? Nejlepší z celého Dublina. Jistě? Jídelna. Budu v suchu. Vidět a sám se nedat vidět. Myslím, že půjdu s tebou. Jen dál. Richie šel napřed. Za kabelou pak vešel Bloom. Oběd hodný knížete.

Slečna Douceová sáhla vzhůru po láhvi, napjala atlasové rámě i ňadra div jí nepřekypěla, tak to bylo vysoko.

– Ach, ach! vyrážel Lenehan a při každém napnutí tajil dech. Ach! Ona se však zmocnila kořisti jako nic a vítězoslavně ji sundala.

– Pročpak ještě nerostete? zeptal se Bivoj Boylan.

Hustý sirupový likér pro jeho rty ulévala bronzová z karafy, dívala se, jak stéká (na kabátě má květinu: kdopak mu ji dal?), a sirupově přisladila:

– Co je malé, to je milé.

Totíž ona. Roztomile slévala sirupovou merunici.

– Na zdraví, řekl Bivoj.

Hodil na pult větší minci. Mince zazvonila.

– Počkat na mě, řekl Lenehan, až...

– Na zdraví, připil a zdvihl napěněné pivo.

– V drobném klusu vyhraje Žezlo.

– Taky jsem pustil chlup, zamžoural Boylan a napil se. Za sebe ne, kdepak. Drží to jednoho mého známého.

Lenehan pořád pil a šklebil se na nahnuté pivo a na nedovřené rty slečny Douceové, pobroukávající mořskou píseň, kterou předtím rty zatryčkovala. Jádolores. Východních moří.

Hodiny zachrčely. Kolem přešla slečna Kennedyová (květina, kdopak mu ji dal), jak odnášela táč s čajem. Hodiny cvakly.

Slečna Douceová si vzala Boylanovu minci, rázně zmáčkla kasu. Zařinčela. Hodiny cvakly. Egypťská kráska přehrábla a vybrala zásuvku, zabroukala si a vrátila drobné. Pozor. Cvak. Je to tak.

– Kolikpak je? zeptal se Bivoj Boylan. Čtyři. Hodiny.

Drobnýma očkama hlтал Lenehan její broukání, její pobroukávající hruď a tu zatahal Bivoje Boylana za rukáv.

– Poslechněme si, kolik je, řekl.

Mezi blumově květnatými stoly provedla Blooma kabela Gouldinga, Collise, Warda. Za asistence plešatého Pata, zbaven rozmyslu, bez rozmýšlení si vybral stůl u dveří. Být blízko. Ve čtyři. Copak zapomněl? Třeba schválně. Nepřijde: zostří chuť. Nešlo to. Číhej, číhej. Číšník Pat taky čeká.

Třpytně bronzová blankytně zírala na jeho blankytněbivojskou kravatu i oči.

– Jen dál, škemral Lenehan. Nikdo tu není. On to jakživ neslyšel.

– ... *k Flofiným rtíkům toužím zpět*. Zpět, zpět do výše se vznesl čistý soprán.

Bronzovědouceová se domlouvala se svou růží, co se k jejím ňadrům druží, a zpytovala květinu i oči Bivoje Boylana.

– Prosím, prosím. Žebroň o repetice vyznání.

– *Přece té neopustím...*

Momentík, upejpavě slíbila slečna Douceová.

– Kdepak, hned, dorážel Lenehan. *Sonnez! Sonnez!* Spusťte! Nikdo tu není.

Koukla. Honem. Slečna Kennedyová to neuslyší. Náhlé shýbnutí. Její shýbnutí sledovaly dva rozpálené obličejce.

Tremolové akordy se zatoulaly od melodie, znovu ji našly, zbloudilý akord, zbloudil a zas ji tápavě našel.

– Do toho! Spusťte! *Sonnez!*

Shýbla se, cíp sukně si přidržela nad kolenem. Váhala. Shýbnutá, nerozhodná, tak je šibalským pohledem dráždila.

– *Sonnez!*

Mrsk. Najednou pustila napjatý gumový podvazek, až teple mlaskl o mlaskavé stehno v teplých ženských kalhotkách.

– *La cloche!* zařičel Lenehan. Od majitele vycvičené. Žádné piliny. Zpupně se zacuštířila (božínku! ti mužští jsou ale!), ale jen se vynořila na světlo, celá šťastná se štířila na Boylana.

– Vy jste mi pěkní sprostáci, řekla při vynořování.

Boylan jen poulil oči, poulil oči. Kalich převrátil na šfavnaté rty, vypil kalíšek do dna a do poslední šfavnaté fialové sirupové kapky ho vycucal.

Jako zmámen sledoval, jak se jí hlava při přecházení za pultem šine v zrcadle, v němž lihotá pozlacená přihrádka se sklenicemi na zázvorové pivo, rýnské i burgundské víno a se špičatou lasturou, a jak v zrcadle odrážena ladí s ještě slunnější bronzovou.

Ano, zblízka bronzová.

– ... *Sbohem, láska má!*

– Už se sypu, znedůtklivěl Boylan. Rázně odstrčil kalich a shrábl drobné.

– Chvilinku počkej, zaprosil Lenehan a honem dopíjel. Něco jsem ti chtěl říct. Tom Rochford...

– Jdi do háje, řekl na odchodu Bivoj Boylan. Lenehan polkl, že už půjde.

– To mu dal sršen žahadlo nebo co? řekl. Počkej. Už jdu. Pustil se za spěšně vrzajícími střevíci, ale na prahu se rázem zastavil a se dvěma se tam přivítal, s tlustochem a se sušinkou.

– Jakkak se daří, pane Dollarde.

– Ehm? A vám? A vám? neurčitým basem odpověděl Ben Dollard a na chvíli se odvrátil od žalu otce Cowleyho. On ti, Bobe, hlavu neutrhne. Alf Bergan s dlouhánem promluví. Však my tomu Jidášovi Iškariotskému nasadíme blechu do ucha.

Pan Dedalus šel přes jídelnu, vzdychal a mnul si víčko.

– Chacha, taky že jo, rozjařeně výskl Ben Dollard. Pojď, Šimone, spusť nějakou písničku. Bylo slyšet klavír.

Plešatý Pat, patlavý číšník, čekal, jaké si kdo objedná pití. Richiemu visku. A co Bloom? Hned to bude. Aby nechodil dvakrát. Kuří oka. Ty černé šaty jsou ale horké. Trochu je to ovšem nervóza. Refrakce (je to tak?) žáru. Hned to bude. Mošt. Ano, láhev moštu.

– Cože? řekl pan Dedalus. To já jsem si, člověče, jenom brnkal.

– Jen dál, jen dál, křikl Ben Dollard. Pryč, trudné starosti. Pojď dál, Bobe.

Přede všemi se vcvalil do jídelny Dollard, baňaté plundry (chyťte ho, chlapa s těmi: hned ho chyťte). Jako placka sebou praštil na sedátko u piana. Podagrovými prackami praštil do kláves. Praštil a hned přestal. Ve dveřích potkal plešatý Pan zlatou, jak se bez čaje vrací. Patlavě požádal o visku a mošt. Z okna pozorovala bronzová, zdálky bronzová. Brnčivě zacinkala bryčka.

Bloom zaslechl cink, cylink. Odjel. Nad blumově modrými zamlklými květinami si Bloom vzlykavě povzdechl. Brnčí. Odjel. Brnčivě. Slyš.

– Lásku a vojnu, Bene, řekl pan Dedalus. Není nad staré časy. Raněny světlem, se nebojácné oči slečny Douceové, nevšímavé, odvrátily od záclony. Nyvá (kdožpak ví?), raněná (to zraňující světlo), spustila po šňůře roletu. Nyvě jí zastřela (pročpak tak rychle odešel, když jsem mu?) nad pultem svůj bronz, kde vedle sesterského zlata stála plešatost, nevýrazný kontrast, kontrast nevýrazný, neprůrazný, mdlá chladná matná mořská zeleň splývající s hlubinným šerem, *eau de Nil*.

– Ten večer hrál na klavír nebožtík starý Goodwin, připomněl jim otec Cowley. Nějak se s tím Collardovým křídlem nemohl shodnout.

To ne.

– Byla to jeho benefice, řekl pan Dedalus. Za nic si ji nedal vzít. Byl to umíněný stařík a měl už v hlavě.

– Hrome, vzpomínáte si ještě? řekl Ben tlusňoch Dollard a otočil se od poničené klávesnice. A já tam namoutě vpadl, nemaje roucha svatebního.

Všichni tři se zasmáli. Neměl roucha. Celá trojice se zasmála. Roucha svatebního.

– Náš přítel Bloom se tam ten večer objevil jak na zavanou, řekl pan Dedalus. Kde mám ostatně dýmku?

Za ztracenou notou dýmkou odputoval zpátky k pultu. Plešatý Pat přinesl nápoje dvěma zákazníkům, Richiemu a Poldymu. A otec Cowley se znovu zasmál.

– Myslím, Bene, že jsem zachránil situaci.

– To ano, dosvědčil Ben Dollard. Taky na ty úzké nohavice si vzpomínám. Byl to, Bobe, skvělý nápad.

Otec Cowley se zarděl až po ostře fialové boltce. Zachránil situ. Úzká noha. Skvělý ná.

– Že je na holičkách, řekl, to jsem věděl. Za pakatel hrála jeho žena každou sobotu na klavír v kavárně, a kdopak to na ni píchl, že provozuje ještě to druhé řemeslo. Vzpomínáš si? Jak jsme je hledali, prošťourali jsme celou Holles Street, až nám dal jejich číslo ten příručí od Keogha. Vzpomínáš si?

Celým širokým obličejem Ben zapřemítal, a že si vzpomíná.

– Hrome, těch přepychových divadelních plášťů a všeho, co tam měla.

S dýmkou v ruce doputoval zpátky pan Dedalus.

– Merriensquarský styl. Plesové šaty, hrome, a dvorní úbory. On za to nic nechtěl. Že? A těch chocholatých klobouků a boler a brslenek na fůry. Že?

– Taktak, pokývl hlavou pan Dedalus. Paní Marion Bloomová si našetřila všeho možného šatstva.

Po nábřežích strašilo brnění. Na poskakujících ráfech se rozvaloval Bivoj.

Špikovaná játra. Řízek s ledvinovou paštikou. Dobrá, pane. Dobrá, Pate.

Paní Marion hnětem si kozy. Zápach připáleného Paula de Kock. Má pěkné jméno.

– Jakpak se ona jmenovala? Děvče jako lusk. Marion...

– Tweedyová.

– Ano. Žije?

– A má se k světu.

– Byla to dcera...

– Dcera pluku.

– Hrome, jako dnes si vzpomínám na starého plukovního tambora. Pan Dedalus škrtl, až to syklo, zapálil, zabafal, potom kořenné bafnutí.

– Irka? Na mou duši, to nevím. Je Irka, Šimone?

Potom důkladné bafnutí, bafnutí, silné, kořenné, praskavé.

– Trubkový sval mi nějak... Cože?... Nějak zrezivěl... Ach, ta je... má Irka Molly, ta je...

Vybafl čpavý chocholatý dým.

– Až z Gibraltarské skály.

V hloubi mořského šera nyly, zlatá u pivní pípy, druhá u maraschina, obě zadumané, Mina Kennedyová, Lismore Terrace č. 4, Drumcondra, spolu se zamlklou Jádolores, královnou Dolores.

Pat podával nepříkryté talíře. Leopold si nakrájel játra na plátky. Jak už řečeno, potrpěl si na vnitřnosti, šťavnatý žaludek, opékané tresčí jikry, kdežto Richie Goulding, Collis, Ward, pojídal řízek s ledvinovou, řízek potom ledvinovou, žvanec po žvanci jedl paštiku Bloom jedl oba jedli.

Tichem zasnoubení, jedli Bloom s Gouldingem. Oběd hodný knížat.

Ve slunci, v žáru se kolem Staromládenecké uličky na kodrcavé bryčce hnal starý mládenec Bivoj Boylan, bičem pošlehával kobytku po lesklém rozklusaném trupu, natřásal se na pryžových kolech: rozvalený, od sedadla rozehřátý. Boylan samá nedočkavost, horoucněrujný. Dostal jsi? Žahadlo. Dostal? Zažahadlo.

Fagotem zaútočil přes jejich hlasy Dollard a přes jejich bombardující hlasy zaduněl:

– *Když láska uchvátí mou duši horoucí...*

Bendušebenjaminův hukot zahučel k tetelivým, milostně rozechvělým stropním tabulkám.

– Vojna! Vojna! křikl otec Cowley. Ty jsi voják.

– To jsem, zasmál se Ben Voják. Myslel jsem na tvého domácího. Láska, nebo peníze.

Zmlkl. Pokyvoval nehoráznými vousy, nehorázným obličejem nad brknutím nehorázným.

– Človče, takovým orgánem, jaký ty máš, řekl pan Dedalus přes kouřovou vůni, bys jí protrhl bubínek.

Vousatým řehotem Dollard roztřásl klávesnici. Bodejť ne.

– Nemluvě ani o jiné bláně, dodal otec Cowley. Dej si pohov, Bene. *Amoroso ma non troppo*. Pusť mě.

Slečna Kennedyová posloužila dvěma pánům korbely chlazeného ležáku. Něco prohodila. Opravdu, řekl první pán, je krásně. Pili chlazený ležák. Jestlipak ona ví, kam jede lord místodržitel. A zaslechla ocelových kopyt cinkotavých kopyt cinkot. Ne, to neví. Bude to v novinách. Ale ne, ať se s tím nenamáhá. To nic není. Mávla rozevřeným *Nezávislý*, pátrala, lord místodržitel, vlasové cimbuří se jí zvolna šinulo, lord místodr. Zbytečná námaha, řekl první pán. Kdepak, vůbec ne. Jak se díval na. Lord místodržitel. Zlatá vedle bronzové zaslechly podkovy ocel.

– *mou duši horoucí, nedbám, co bude zítra*.

V játrové šťávě mačkal Bloom mačkané brambory. Láska a vojna, toť se ví. Dollardova pověstná. Ten večer, co si k nám přiběhl vypůjčit oblek na koncert. Kalhoty napjaté jako buben. Muzikální šunky. Jen odešel, Molly se rozřehtala na celé kolo. Svalila se naznak přes postel, vřískala, kopala nohama. Bude mu vidět celou parádu. Matičko skákavá, jsem celá mokrá! Ach, co ty ženské v první řadě. Ach, jakživa jsem se tolik nenasmála! Však taky oni mívají sudově temný hlas. To zas takoví kleštěnci. Kdopak to hraje. Pěkný úhoz. Nejspíš Cowley. Hudební nadání. Při hraní zná kdejakou notu. Páchne mu z huby, chudákovi. Přestal.

Slečna Douceová, líbezná Lydia Douceová, se uklonila vcházejícímu úlisnému panu Georgi Lidwellovi, obhájci. Jeho pevný stisk opětovala nanejdýš dámsky vlahou dlaní. Odpoledne. Ano, už se vrátila. Do rachoty.

– Vaši známí jsou, pane Lidwelle, uvnitř.

George Lidwell, úlisný, ohleduplný, podržel lydievskou dlaň.

Bloom, jak řečeno, pojíd játra. Aspoň je tady čisto. Ten chlap u Burtona, tlusté s chrupavkou. Nikdo tady: Goulding a já. Čisté stoly, květiny, do mitry složené ubrousky. Pat sem a tam, plešatý Pat. Nej kvalitnější v celém Dublině.

Už zas klavír. To Cowley. Jak nad ním sedí, jako by k sobě patřili, jako by si rozuměli. Protivně vrzující hudlaři, špičku smyčce nepustí z oka, přeřezávají cello, až z toho zuby bolí. Jak vysoko a dlouze zachrápala. Tenkrát v lóži. V meziaktí troubil dole pozoun jak na lesy, druhý pozounista si odšrouboval nátrubek a vylil sliny. A ty dirigentovy nohy, ty baňaté kalhoty, cupitydupity. Dobře, že je schovávají.

Cupitydupity, řínkařink.

Jenom harfa. Hezký záblesk zlaté záře. Drnkala na ni nějaká dívka. Příď nějaké hezké. Štáva se dost hodí k. Zlaté lodi. Erin. Harfa, jež jednou či dvakrát. Chladné ruce. Ben Howth, rododendrony. My jsme jejich harfy. Já. On. Starý. Mladý.

– Nejde to, člověče, mdle se upejpal pan Dedalus. Zostra.

– Sakra, tak spust', zavrčel Ben Dollard. Vymáčkni to ze sebe.

– *M'appari*, Šimone, řekl otec Cowley.

Pokročil k rampě, vážný zármutkem, Štíhlý, dlouhé paže napřažené. Tlumeným chrapotem mu ohryzek pozachráptěl. Tlumeně zazpíval k zaprášenému pohledu na moře. *Poslední sbohem*. Výspa, loď, plachta na vlnách. Sbohem. Hezká děva, na výspě jí větrem vlaje závoj, vítr ji ovívá.

Cowley zazpíval:

– *M'appari tutt amor:*

Il mio sguardo Vincontr...

Cowleyho neposlouchala, závojem mávala odjíždějícímu, milému, větru, lásce, uplývající plachtě, návratu.

– Jen dál, Šimone.

– Ach, Bene, já už jsem dotancoval... taktak...

Pan Dedalus uložil dýmku vedle ladičky, posadil se a sáhl na povolné klávesy.

– To ne, Šimone, otočil se otec Cowley. Hřej to v původním znění. Běčko.

Povolné klávesy se ozvaly, rozezněly, zatápaly, vyznaly se, zrozpačitěly.

Na pódium se přihrnul otec Cowley.

– Tady jsem, Šimone. Budu tě doprovázet, řekl. Vstaň.

Kolem ananasového špalku Grahama Lemona, kolem Elverovy hospody U slona brnčela kodrcala. Řízek, ledvina, játra, rozmačkané při jídle hodném knížat, seděli knížata Bloom a Goulding. Knížata při jídle zdvihli a vypili visku a mošt.

Krásnější tenorovou melodii jakživ nikdo nenapsal, řekl Richie: *Sonnambula*. Na jednom večeru ji slyšel zpívat Joea Maase. Jojo, ten M'Guckin! Ano! Svým způsobem. Chórový styl. Maas byl choralista. Mešní choralista. Řekněme lyrický tenor. Na to nikdy nezapomenu. Nikdy.

Nad špekem bez jater ho šetrně pozoroval Bloom, jak se mu stahují rysy. Bolesti v zádech. Nevyhnutelná nefritida. Další bod programu. Však na to doplácí. Pilulky, rozdrobený chleba, krabička za zlaťák. Na chvilku se to tím rozežene. Taky si zpívá: *Tam mezi nebožtíky*. Docela se hodí. Ledvinová paštika. Květiny květu. Moc z toho nemá. Jen to nejlejší. To je on. Visku. S pitím sekýruje. Smítka na sklenici, hned čerstvou vodu z Vartry. Ze samé šetrnosti krade z pultu sirky. A hned zas utratí sovereign za hlouposti. A když by potřeboval, nemá ani vindru. V opici nezaplatí lístek na tramvaj. Jsou mi to divní patroni.

Na ten večer Richie nikdy nezapomene. Jakživ ne. Až na galérii v starém Královském, s maličkým Peakem. A sotva se první tón.

Řeč uvázla Richiemu na rtech.

A teď si pořádně zapráší. Bude bájit o všem možném. A sám svým lžím věří. Opravdu. Úžasný lhář. Ale paměť, tu má.

– Co je to za melodii? zeptal se Leopold Bloom.

– *Po všem veta*.

Richie našpulil rty. Tlumeně zašvitořil jako líbezná lesní žínka. Brhlík. Drozd. Švitořivě líbezný dech, na zdravých zubech si zakládá, švelel nyvým žalem. Veta. Sytý tón. Dvě noty v jedné. Ten kos zahlédnutý v hlohoví. Přebíral mi motivy, splétal je a obměňoval. Kdejaký vášný tón splývá, až je po něm veta. Ozvěna. Líbezná odpověď. Jak se to dělá? Po všem veta. Truchlivě začířikal. Pád, vzdání, veta.

Bloom nachýlil leopoldovské ucho a cípek ubrusu zastrčil pod vázu. Rozkaz. Ano, už si vzpomínám. Pěkná melodie. Ve spánku za ním přišla. Nevinnost v měsíčním svitu. Zadrž ji. Srdnaté, nevědí, co jim hrozí. Oslov ji. Ať sáhne do vody. Brnčivá bryčka. Spíš moře zastavíš. Ano: po všem veta.

– Krásná melodie, řekl Bloom veta Leopold. Tu znám. On, Richie Goulding, jakživ.

Taky ji zná. Nebo spíš cítí. Pořád o dceři. Moudré dítě, které zná otce, řekl Dedalus. To mě?

Do šávy bez jater úkosem mrkl Bloom. Obličej po všem veta. On, čtveračivý Richie kdysi. Vtipy mu nějak vyčpěly. Drbe se za uchem. Kroužek od ubrousku si nasazuje na oko. Po synovi posílá žebravé dopisy. Šilhavému Walterovi jsem prosím tomu jsem prosím. Neobtěžoval bych vás, ale čekám peníze. Promiňte.

Už zas klavír. Co jsem ho posledně slyšel, zní líp. Nejspíš ho naladili. Už zas přestal.

Dollard s Cowleym pořád liknavého zpěváka pobízeli, ať spustí.

– Ven s tím, Šimone.

– Ven, Šimone.

– Dámyapánové, jsem vám za vaše vlídné domluvy upřímně vděčný.

– Ven, Šimone.

– Peníze nemám, ale jestli mi věnujete pozornost, z hloubi zkroušeného srdce se vám vynasnažím zazpívat.

V skrytu stínu vedle kuchyňského zvonku poskytovala i odmítala Lydie bronz a růži, dámský půvab: Mina zas v chladném šedozeleném *eau de Nil* dvěma korbelům zlaté cimbuří.

Dozněly harfové akordy přede hry. Táhlý dychtivý akord vymámil hlas.

– *Když jsem ten milostný zjev spatřil.* Richie se otočil.

– Podle hlasu Ši Dedalus, řekl.

Polopříčetní, líce rozpalené, poslouchali a vnímali, jak jim milostný proud proudí po kůži údech lidskému srdci duši páteří. Bloom pokynul Patovi, plešatý číšník Pat nedoslýchá, aby pootevřel dveře do výčepu. Dveře do výčepu. Tak. Stačí. Poslušný poskok Pat poslouchal u dveří, až uslyší, on totiž nedoslýchá.

– *Jak by mě mýjel žal.*

V ztichlém vzduchu jim hlas tlumeně zpíval, ani déšť, ani šelest listů, ani strunný, ani plátkový nástroj, ani tenhleten cymbál, slovy dojímal jejich ztichlý sluch. Ztichlé srdce života, jak ho měli v paměti. Dobře, dobře se jim poslouchalo: jako by je mýjel žal, když zaslechli. Když spatřili, jak je po Richiem, Poldym veta, slitovnost krásy, když od ní zcela neočekávaně zaslechli slitovné milostné slastné slovo.

Prozpěvující milostný cit: líbezná píseň milostná. Zvolna rozvázal Bloom strunku na balíčku. Milostná líbezná *sonnez la* zlatá. Strunkou si pan Bloom ovinul čtyři prsty jako vidlici, napjal ji, povolil, celé rozechvěné je ovinul dvojnásobně, čtyřnásobně, osminásobně, pevně ji utáhl.

– *Dychtivý a rozplesaný...*

Na tenory se ženské přímo lepí. Posilují jejich sebevědomí. K nohám mu házejí květiny, kdy se sejdeme? Člověk si neví. Brnění měl jsem radost. Pro cylindry nezpívá. S očima rady. Navoní se pro něho. Jakoupak voňavku tvá žena? Chtěla bych to vědět. Cink. Pauza. Klepyklop. Než otevře dveře, vždycky se ještě naposled koukne do zrcadla. Předsíň. No tohle. Jakkap se máme. Já dobře. No tohle. Cože? Že ne. Aromatické pilulky, protitabákové bonbóny, v kabelce. Ano? Ohmatává jí kyprá.

Běda! Změněný hlas stoupl a zakvílel: ryčný, plný, zářivý, pyšný.

– *Leč běda, marný sen...*

Tón má pořád nádherný. V Corku je lahodnější vzduch i nářečí. Trumpeta. Co ten mohl nahrabat peněz. Komolí slova. Zenu umožil: teď zpívá. Kdožpak ví. Jen oni sami dva. Jestlipak se nezhroutí. Šněruje si to na krchov. Zpívají mu ruce i nohy. Pije. Ztrhané nervy. Kdo zpívá, ten si musí odříkat. Polévka podle receptu Jenny Lindové: vývar, ságo, syrová vejce, žejdlík smetany. Tklivé snivé.

Něha vře: zvolna se nalévá. A už tepe. To je ono. Ha, dej! Ber. Buch, buch, pyšně se dme a topoří.

Slova? Hudba? Ne: co je za tím.

Bloom svazoval, rozvazoval, zauzloval, rozuzloval.

Bloom. Přívál teplé frenetické lízátkové stydkosti se valil, až se vyvalil hudbou, chtíčem, zavilým cucáním, pronikáním. Porazit ji, polaskat, pomilovat, poležet na ní. Trt. Póry se roztahují, aby se roztáhla. Trt. Rozkoš přiraz teplo. Trt. Přes stavidla tryskovým proudem vytryskne. Přívál, trysk, proud, slastný trysk, trtbuch. Hle! Milostná mluva.

– ... *paprsek naděje...*

Celá rozzářená Lydia před Lidwellem jen zaševalila jako pravá dáma múza paprsek naděje odševalila.

Je to *Marta*. Zvláštní náhoda. Zrovna jsem se chystal odepsat. Lionelova árie. Jaké máš pěkné jméno. Nemohu se rozepsat. Přijmi ode mě дар. Přitlačit na její srdce i peněženku. Ona je. Řekla jsem ti, že jsi rošťák. Ale to jméno: Marta. Divné! A zrovna dnes.

Už zas se ozval Lionelův hlas, slabší, leč nezesláblý. Znovu zpíval Richiemu Poldymu Lydii Lidwellovi taky Patovi s ústy dokořán a s uchem poslušným posloužit. Jak spatřil ten milostný zjev, jak by ho míjel žal: jak ho Goulda Lidwella okouzлил vzhled, zjev, zvuk, jak si získal Patovo Bloomovo srdce.

Přece jen škoda, že mu nevidím do tváře. Líp se rozumí. Pročpak se mi ten holič u Draga vždycky dívá do tváře, když mluvím k jeho obličejí v zrcadle. Je to sice dál, ale přece je tady líp slyšet než ve výčepu.

– *Spanilý pohled...*

Ten večer u Mata Dillona v Terenure, co jsem ji poprvé viděl. Měla na sobě žluté šaty, přes ně černou krajku. Hra na křesla. My dva jsme byli poslední. Osud. Za ní. Osud. Pomalu kolem dokola. Rychle dokola. Rychle dokola. My dva. Všichni koukali, stát. Usedla. Vyřazení koukali. Rozesmáté rty. Žlutá kolena.

– *Zvábila mi zrak...*

Zpěv. Zpívala *Očekávání*. Obracel jsem jí noty. Hlas navoněný jakou voňavku užívá třeba šerík. Viděl jsem jí ňadra, obě plná, a trylkující hrdlo. Poprvé jsem je viděl. Ona mi poděkovala. Proč ona mně? Osud. Španělské oči. V tuto hodinu pod hrušní sama patio v starém Madridu jedna strana v chládku Dolores Onadolores. Na mě. Vábení. Ach, půvab!

– *Marto! Ach, Marto!*

Lionel zanechal slabošství a úpěním panovačné vášně prohloubenými, leč stoupajícími harmonickými akordy bolně zaúpěl k své milené, ať se vrátí. Z Lionelova úpění by měla poznat, jak je všecek unylý, však ona to Marta vycítí. Jen na ni čeká. Kde? Tady tam hledej tam tady hledejte všichni kde. Někde.

– *Pojď, má ztracená! Pojď, má milená!*

Sám a sám. Jediná láska. Jediná naděje. Jediná útěcha. Marto, prsní tóny, vrať se, vrať.

– *Pojď!*

Vzlétl jako pták, vznášel se, prudké čiré úpění, vzlet stříbrný terč, stále rychleji a vyrovnaněji se třepetal, pojď, neotálej dlouho dlouhý dech dech

dlouhý život, vzlétá vysoko, vysoko třpytný, plamenný, povýšený, vysoko v tom sálání symbolický, vysoko, z nadvzdušné hrudi, vysoko, z vysokého širého záření odevšad vzlétající vůkol všeho, nekonekonekonečnost...

– *Ke mně!* Siopolde! Dokonáno.

Pojď. Pěkně zazpíváno. Všichni zatleskali. Měla by. Přijít. Ke mně, k němu, k ní, ty taky, já, vy.

– Výborně! Klapklap. Pašák, Šimone. Klapyklap! Opakovat! Klapklipklap. Zní mu jako zvon. Výborně, Šimone! Klapklopklap. Opakovat, oklapovat, řekli, křikli, zatleskali všichni, Ben Dollard. Lydia Douceová, George Lidwell, Pat, Mina, oba pánové s korbely, Cowley, první pán s korb a bronzová slečna Douceová a zlatá slečna Mina.

Elegantní tříslově hnědé střevíce Bivoje Boylana zavrzaly na podlaze výčepu, prve řečeno. Kolem pomníků sira Johna Graye, Horatia jednodržákového Nelsona, důstojného otce Theobalda Matthewa, přebrnčela bryčka jak prve zrovna řečeno. Poklusem, v hřejivém žáru, na rozehřátém sedadle. *Cloche. Sonnez la. Cloche. Sonnez.* Do kopce kolem Rotundy, po Rutland Square jela kobylka pomaleji. Až moc pomalu pro Boylana, bivojského Boylana, nedočkavého Boylana trdlovala se kobylka.

V obohaceném ovzduší ustalo, skonalo doznívání Cowleyových akordů.

I dopil Richie Goulding visku a Leopold Bloom dopil mošt, Lidwell Guinessovo pivo, druhý pán pak řekl, že když jí to nevadí, dají si ještě dva korbely. Slečna Kennedyová se při čepování korálovými rty zahihňala na prvního, na druhého. Že nevadí.

– Sedm dní v žaláři, řekl Ben Dollard, o chlebu a vodě. Potom bys, Šimone, zpíval jak zahradní drozd.

Zpěvák Lionel Šimon se zasmál. Otec Bob Cowley zahrál. Mina Kennedyová načepovala. Druhý pán zaplatil. Dovnitř se přihrnul Tom Kernan; obdivovaná Lydia obdivovala. Bloom však němě zpíval.

S obdivem.

Richie se s obdivem rozpovídal, jaký měl ten člověk velkolepý hlas. Vzpomíná si na jeden dávný večer. Na ten večer nikdy nezapomene. Ši zpíval *Šarže a sláva*: bylo to u Neda Lamberta. Pane na nebi, takový tón jakživ neslyšel, kdepak *rozejdem se, Jalešníku* tak čistý panebože nikdy neslyšel *láska nám minula* takový zvučný hlas zeptejte se Lamberta on vám poví.

Gouldingovi vyřázel na sinalé ruměnec, jak vyprávěl panu Bloomovi o té noci. Jak u Neda Lamberta, u Dedala, Šimon zpíval *Šarže a sláva*.

On, pan Bloom, poslouchal a on, Richie Goulding, jemu, panu Bloomovi, vyprávěl o tom, jak on, Richie Goulding, ho, Šimona Dedala, ten večer slyšel u Neda Lamberta zpívat *Šarže a sláva*.

Švagři: přízeň. Když se potkáme, vůbec spolu nemluvíme. Asi prasklá loutna. Chová se k němu opovržlivě. Rozumíte. Zato se mi tím víc obdivuje. Ty večery, co tam Ši zpíval. Lidský hlas, dvě tenounké struny. Úžasné, úžasnější než co jiného.

Ten hlas byl nárek. Teď se uklidnil. Teprve v tichu člověk cítí, že slyší. Vibrace. Ztichlý vzduch.

Bloom si rozvázal do kříže spoutané ruce a neobratnými prsty zatahal za tenkou strunku. Napjal ji a pustil. Zafrčela, drnkla. Zatímco Goulding mluvil o Barracloughově pěstění hlasu, zatímco se Tom Kernan jakýmsi zpětným postupem dostával tam, kde začínal, a mluvil na preludujícího otce Cowleyho, který při hraní pokyvoval hlavou. Zatímco mohutný Ben Dollard mluvil se Šimonem Dedalem, zapalujícím si dýmku, který při kouření pokyvoval hlavou, který pokuřoval.

Ztracená. Na to téma jsou všechny písně. Bloom napjal strunu ještě víc. Je to ukrutné. Ať k sobě lidé přilnou: jen je sváděj. Potom je od sebe odervi. Smrt. Explo. Rána do hlavy. Pryčdohoroucíchpek. Lidský život. Dignam. Fuj, jak ta kobyla vrtěla ocasem! Dal jsem pět šilinků. *Corpus paradisum*. Krákavá sluka: panděro jak otrávené štěně. Je po něm. Zazpívá se. Zapomenut. Já taky. A jednou ona s. Odejdu jí: omrzí mě to. Potom si trp. Breč. Velkýma španělskýma očima vejrej do prázdna. Vlnohustovlnohustovlnohusté vlasy roz cu chá ny.

Jenže moc štěstí nudí. Napínal víc a víc. Nejsi doma šťast? Cvak. Praskla.

Zabrňčela do Dorset Street.

Kárávě, zálibně ucukla slečna Douceová atlasovou paží.

– Jen si nedovolujte, řekla, ještě se tolik neznáme. George Lidwell že doopravdy; ale ona že tomu nevěří.

První pán řekl Mině, že je to tak. Ona se ho zeptala, jestli je to tak. I druhý korbel jí to řekl. Že je to tak.

Slečna Douceová, slečna Lydia že nevěří: slečna Kennedyová, Mina, že nevěří: George Lidwell: to ne: slečna Douceová že ne: první, první: pán s korbelem: aby tomu věřil, to ne, to ne: že nevěří slečna Kennedyová: Lydlidiawell: korbel.

Raděj napíše tady. Brky na poště rozkousány a pokrouceny.

Na pokyn přistoupil blíž plešatý Pat. Pero a inkoust. Odešel. Podložku. Odešel. Podložku na vypíjení kaněk. Uslyšel hluchý Pai.

– Ano, řekl pan Bloom a k prasknutí napjal kroutivou strunku. Rozhodně. Pár řádek postačí. Můj dárek. Celá ta květnatá italská hudba je. Kdo to napsal? Líp se pochopí, když se zná jméno. Vyndej dopisní papír, obálku: nenucené. To je charakteristické.

– Nejnádhernejší kousek z celé opery, řekl Goulding.

– To je, řekl Bloom.

Samá čísla. Celá hudba, když na to přijde. Dvakrát dva děleno napolovic je dvakrát jedna. Vibrace: to jsou vlastně akordy. Jedna a dvě a šest je sedm. Kejklováním s číslem se dokáže všelicos. Vždycky přijdeš na to, že něco se rovná něčemu. Sýra sirá. On nechápe, že jsem ve smutku. Necita: jen když si nacpe nácka. Múzomatematika. Zdá se ti, že nasloucháš éteričnu. Co kdybys to řekl takhle: Marto, sedmkrát devět bez x je pětatřicet tisíc. Hned to splaskne. Musí to mít zvuk.

Například co teď hraje. Improvizuje. Dokud neuslyšíš slova, mohlo by to být všelicos. Zbystří sluch. Napni. Začátek ujde: potom se akordy trochu rozcházejí: nevíš, na čem jsi. V pytlích i bez pytlů přes sudy, drátěnými záseky, překážkový běh. Takt dělá melodii. Záleží na náladě. Vždycky se to pěkně poslouchá. Až na škály nahoru dolů, když je děvčata cvičí. Vedle u sousedů dvě najednou. Klavírní atrapy by se měly vynalézt. Koupil jsem jí *Blumenlied*. Kvůli jménu. Nějaká dívka to zvolna hrála ten večer, co jsem přišel domů, nějaká dívka. Dveře od stáje vedle Cecilia Street. Milly na to vůbec není. Divné, protože oba totiž.

Plešatý hluchý Pat přinesl plochou podložku inkoust. S inkoustem položil Pat na stůl pero plochou podložku. Pat odnesl mísu talíř nůž vidličku. Pat odešel.

Nad tu řeč není, řekl pan Dedalus Benovi. Jako kluk je v Ringabelle, v Crosshavenu, v Ringabelle slychal zpívat barkaroly. V queenstownském přístavu bývalo plno italských lodí. To víš, Bene, v těch frajerských širácích se procházeli při měsíčku. Zlaďovali hlasy. Božítku, to ti byla

hudba, Bene. Jako kluk jsem ji slýchal. Cross Ringabella haven měsíčkaroly.

Vyndal zkyslou dýmku a rty zacloněnými rukou zavrkal jako při měsíčku docela zblízka a zdálky zas na to odpověděl.

Bloom zatěkal k okraji *Svobodáře* to druhé oko co máš a prohlížel, kdepak jsem to viděl. Callan, Coleman, Dignam Patrik. Bimbam! Bimbam! Fawcett. Aha! Zrovna jsem koukal...

Doufám, že nekouká, prohnáný jak krysa. Podržel si *Svobodáře* rozevřeného. Takhle nevidí. Místo e nezapomeň psát epsilon. Bloom namočil, Bloom zabru: vážený pane. Milý Jindra napsal: Milá Marti. Dop i kvit obdržel. Strčil jsem ho sakra? Do kaps nebo jin. Vůbec *nemů*. Podtrhni *nemů*. Dnes psát.

Nuda. Znuděný Bloom zlehka zabubnoval zrovna uvažují prsty na Patem donesenou plochou podložku.

Nad. Lehce uhodneš, co si myslím. Ne, to e přepis. Přijmi přílož skromný dar. Nechtěj po ní odpověď. Vydrž. Pět za Dig. Tady asi dva. Peník na racky. Přichází Eliáš. Sedm Davymu Byrnovi. Celkem asi osm. Řekněme půlkoruna. Můj skromný dar: pouk na dva a šest. Napiš mi dlouhé. To mnou pohrdáš? Břink, máš? Celý rozčilený. Pročpak mi říkáš rošťáku. Nejsi ty taky rošťacka? Marii výpad z kalh špendlík. Pro dnešek sbohem. Ano, ano, to ti povím. Rád. Aby ti nespady. Říkej mi tím druhým. Napsala zászvěti. Přejde mě trpělivost. Věřte mi. Věřte. Korbel. Je. To. Pravda.

Hloupost, že to píše? Manželé za to nemo. To manželství, jejich ženy. Protože jsem pryč z. Třeba. Ale jak? Ona musí. Zůstat mladá. Kdyby mi na to přišla. Na cedulku v prvotřídním klo. Kdepak, všechno nepovím. Zbytečné trápení. Když samy nechápou. Žena. Jak která.

Nájemná drožka číslo tři sta dvacet čtyři, drožkář Bartoň James z Harmony avenue č. 1, Donnybrook, vezl se v ní mladý parádník v indigovém šerkovém obleku od firmy George Robert Mesias, krejčí a střihač, z Edenova nábřeží č. 5, na hlavě módní slamák koupený u firmy John Plasto, Great Brunswick Street č. 1, kloboučník. He. To je mi nějakého brnění a drnění a řinčení. Kolem Dlugaczowa uzenářství lesklých pletenců Agendath klusala statně prdelatá kobyła.

– To odpovídáte na inzerát? zeptal se Blooma slídivým zrakem Richie.

– Ano, řekl pan Bloom. Obchodní cestující pro město. Jak se zdá, marně.

Bloom zabru: nejlepší vysvědčení. Jindra však napsal: bude to pro mě vzrušující. Teď víš. Jsem v rychlosti. Jindra. Epsilon. Připíši doušku. Co to hraje. Improvizuje nějaké intermezzo. Ps. Ram tam tam. Jakkak mě vytr.? Že mě vytrestáš? Pomačkaná sukně se mihne, báb. Pověz mi, ráda bych. Věděla. Ach. Samozřejmě, jinak bych se neptala. La la la rí. Přechází smutně do moll. Pročpak je moll smutné. Podepsán J. Na konci mají rády smutný ocásek. Pps. La la la rí. Tak smutno je mi dnes. La rí. Tak teskno. Dí.

Honem to otiskl na Patovu podložku. Obál. Adresa. Vypsát z novin. Zabručel: Callan, Coleman a spol., s. s. r. o. Jindra napsal:

Slečna Marta Cliffordová
poste restante
Dolphin's Barn Lane

Dublin

Přetiskni přes to druhé, aby to on nepřečetl. Správně. Prima nápad pro soutěž na delikatesy. Co vyčetl detektiv z pijáku na podložce. Podle sazby zlaťák za sloupec. Matcham si často vzpomíná na smavou čarodějkou. Chudák paní Purefoyová. Tu: tu.

Že jsem smutný moc básnické. To tou hudbou. Hudba mívá tu čaromoc, řekl Shakespeare. Citáty na každý den v roce. Zda být či nebýt. Dvakrát měř, jednou řež.

Ve Fetterlaneském růžovém sadě Gerardově se prochází prokvětavěkaštanový. Jeden život, toť vše. Jedno tělo. Dej si. Jen si dej.

Hotovo. Poštovní poukaz. Pošta je kousek níž. Zajdi si tam. Stačí. Slíbil jsem jim, že se s nimi sejdu u Barneyho Kiernana. Moc se mi to nelíbí. Dům smutku. Půjdu. Pate! Neslyší. Hluchý jak peň.

Kočár už dojíždí. Mluvit. Mluvit. Pate! Neslyší. Rovná ubrousky. Pěkný kus cesty za den urazí. Namalovat mu vzadu obličej, byli by z něho dva. Škoda, že víc nezpívají. Aby mě rozptýlili.

Plešatý patlavý Pat udělal z ubrousků mitry. Pat je číšník, který nedoslýchá. Pat je číšník, který číhá, zatímco čekáš. Hí hí hí hí. Číhá, zatímco čekáš. Je to číšník. Hí hí hí hí. Čeká, zatímco číháš. Zatímco číháš, když už číháš, vyčká, až dočíháš. Hí hí hí hí. Hó. Vyčká, až dočíháš.

Ted' zas Douceová. Douceová Lydia. Bronzová a růžová. Měla se senzačně, přímo senzačně. A koukejte, jakou pěknou mušli si přinesla.

Až na kraj pultu mu lehce podala špičatý a zkroucený mořský roh, ať si on, obhájce George Lidwell, poslechne.

– Poslouchejte! kázala mu.

Pod pálenkou žhoucími slovy předl pianista zvolna svůj doprovod. Skutečný příběh. Jak přišel Walter Bapty o hlas. On mu prosím manžel zmáčkl hrdlo. *Mizero*, řekl. *Ty už milostné písně zpívat nebudeš*. Taky že jo, vašnosti. Bob Cowley předl dál. Na tenory se žeň. Cowley se opřel dozadu.

Bodejť, už slyší, jak mu to ona přidržuje k uchu. Poslyšte! Slyší. Báječné. Sama si to přidržela k uchu a v zlatavém šerosvitu se pro kontrast k němu pošinula. Aby slyšela.

Tik.

Dveřmi výčepu viděl Bloom, jak si přidržují lasturu k uším. Slyšel slaběji, než předtím slyšeli oni, nejprve každý za sebe, potom každý za druhého, jak slyšeli hlučné šplouchání vln, ztlhlý řev.

Bronzová vedle unyle zlaté, zblízka, zdáli poslouchaly.

Její ucho, ten vyčuhující lalůček, je taky lastura. Byla na pláži. Fešné plážové děvy. Pleť osmahlá do černa. Měla se natřít vazelínou, aby zhnědla. Topinka namazaná máslem. Aha, nezapomenout na tu vodičku. Opar vedle úst. Člověk si neví. Vlasy má sčesaný. Lastura s chaluhou. Pročpak si zakrývají chaluhami uši? Turkyně zas ústa, proč? Oči nad závojem, jašmak. Hleď se dostat dovnitř. Do sluje. Nepovolaným vstup zakázán.

Zdá se jim, že slyší moře. Jak zpívá. Řev. A zatím je to krev. Taky mi hučívá v uších. A přece je to moře. Krvinkové ostrovy.

Opravdu báječně. A zřetelně. Ještě. George Lidwell jí přidržel šepot a poslouchal: potom ho zlehounka položil.

– Co praví rozbouřené vlny? zeptal se jí s úsměvem. Rozkošná, mořesmavá, neodpovídající Lydia se na Lidwella usmála. Ťuk.

Kolem Larryho O'Rourke, kolem Larryho, nebojácného Larryho O' se Boylan přehnal a Boylan zahrnul.

Od osiřelé lastury se slečna Mina zas hladce přenesla k dolévání korbelů. Nadobro opuštěná, to zas nebyla, diblicky naznačila panu Lidwellovi hlavou slečna Douceová. Při měsíčku se procházela u moře. Kdepak sama, to ne. Vybraně odpověděla: s jedním známým panem.

Znovu zahrály sopránem mihotavé prsty Boba Cowleyho. Domáci má přednostní právo. Chvilku času. Dlouhý John. Statný Ben. Zlehka zahrál lehký jarý cvrnkavý takt pro hopkové dámy, diblické a smavé, a pro jejich ctitele, známé pány. Raz: raz, raz, raz: dva, raz, tři, čtyři.

Moře, vítr, listí, hrom, vodstvo, bučící krávy, dobytčí trh, kohouti, slepice nekokrhají, hadi sssyčí. Všude hudba. Rutledgeovy dveře: vrz vrzají. To je šelest. Menuet z *Dona Juana*, co teď hraje. Všeemožné dvorní úbory tancují v hradních komnatách. Bída. Venku selský lid. Hladem celí zelení požívají šfovík. Je to nádhera. Hleď: hleď, hleď, hleď, hleď, hleď: hleď na nás.

Zní to radostně, to cítím. Sám bych to nikdy nenapsal. Proč? Má radost je jiná radost. Ale radosti jsou to obě. Ano, radost to jistě je. Sama hudba prozradí, v jakém jsi. Než zatrylovala, kolikrát jsem si myslel, že je rozladěná. Teprve potom jsem to věděl.

M'Coyův kufr. Má žena a tvá žena. Vrnivá kočka. Jako když trháš hedvábí. Když promluví, sípá jak měchy. Nadechnout jako mužští nedovedou. I v hlase mají puklinu. Vyplň mě. Jsem horká, temná. Rozevřená. *Molly v quisesthomo*: Mercadante. Poslouchal jsem s uchem na stěně. Hledá se dobrá nosnice.

Brn bryč brnčivě se zastavila. Hejskovy tříslově hnědé střevíce hejska Boylana v ponožkách se šmolkovými cvikly zlehka došlápaly na zem.

Ach, hleď, jak nám to sluší! Musique de chambre. Pot de chambre. Na to by se dal udělat slovní vtip. Na takovou hudbu jsem myslíval, když ona. Říká se tomu akustika. Cvrnkot. Prázdné nádoby nejvíc duní. Protože akustika, odraz se mění podle toho, jestli se váha tekutiny rovná zákonu o pádu tekutiny. Jako rapsodie toho Maďara s cigánskýma očima. Liszta. Perly. Kapky. Déšť. Klinkin, klenklen, klunklun. Ššš. Teď. Třeba zrovna teď. Třeba už dřív.

Někdo zaťukal na dveře, někdo kluby klub zaklofal na dveře, někdo zakokotal Paul de Kock, mohutným klofcem kokrháčem kukuruhú. Kotkot.

Ťuk.

– *Qui sdegno*, Bene, řekl otec Cowley.

– Ba ne, Bene, zaskočil Tom Kernan. *Ostflhance*. Něco prstonárodního.

– To jo, Bene, řekl pan Dedalus. Poctiví chlapi a řádní.

– Spust', spust', svorně zaprosili.

Už jdu. Hele, Pate, vrať se. Pojd' sem. Přišel, přišel, stát nezůstal. Ke mně. Kolik je to?

– V jaké tónině? Šest křížků?

– Fis dur, řekl Ben Dollard.

Rozevřenými pařáty uhodil Bob Cowley černý hluboko znějící akord.

Že už musí jít, řekl kníže Bloom Richiemu knížeti. Snad ne, řekl Richie. Ano, musí. Má u někoho peníze. Jde si pořádně zahřít.

Kolik? Vidíslyší rtomluvu. Jeden šilink devět. Penny pro tebe. Tumáš. Dej mu dvě penny spropitné. Hluchý, patlavý. Třeba má ženu a rodinu, ta čeká, čeká, až přijde Pat domů. Híhí hí hí hí. Hluchý číhá, zatímco rodina čeká.

Jen počkej. Jen poslouchej. Temné akordy. Žaložaložalostné. V temném země klínu. Uložená ruda. Zemitá hudba.

Zdáli, z posněžených hor dolehl k poctivým chlapům a věrným hlas temného věku, nelásky, uhnětené země hlíny. Shání kněze, něco mu chce říci.

Ťuk.

Sudový baryton Bena Dollarda. Ze všech sil se to snaží vyjádřit. Krákor šířého močálu, kde není muže ženy měsíce. Jde to s nimi z kopce. Býval obchodním dodavatelem velkých lodí. Vzpomíná si: pryskyřnatá lana, lodní svítilny. Udělal úpadek za deset tisíc liber. Teď je v Iveaghském útulku. Kumbálek číslo to a to. Doplatil na prvotřídní Bassovo pivo.

Kněz je doma. Přivítal ho sluha falešného kněze. Jen dál. Důstojný otec. Rozcuchané závěrečné akordy.

Hubí je. Život jim kazí. Nakonec jim postaví kumbálky, kde dodělají. Spi. Hajej. Chcípni, pse. Tak už, psíku, chcípni.

Výstražným hlasem, smutně výstražným hlasem jim vyprávěl, jak mladík vešel do pusté předsíně, jak smutně se tam rozléhal jeho krok, smutně vyprávěl o pošmourné komnatě, kde kněz v taláru usedl, že ho vyzpovídá.

Hodný človíček. Trochu pomatený. Myslí, že uhodne kreslenou hádanku o básnících v *Hádej, hádej, hadači*. Vlastnoručně vám vyplatíme šustivou pětiliberní bankovku. Pěnice sedí v hnízdě na vejcích. Podle něho je to zpěv posledního pěvce. Pé dvě čárky, které domácí zvíře? Té vynechávka er nejsmělejší námořník. Hlas má pořád dobrý. Příslušenství jaksepatri, žádný eunuch.

Slyš. Bloom poslouchal. Richie Goulding poslouchal. A u dveří poslouchal hluchý Pat, plešatý Pat, spropitným obdařený Pat.

Akordy se zpomalovaly.

Pomalu, zlobně, třaslavě se ozýval hlas upřímné lítosti a žalu. Benův zkroušený vous se vyznával: *in nomine Domini*, ve jménu božím. Poklekl. Do prsou se bil pěstí a vyznával: *mea culpa*.

Už zase latina. Chytají se na ni jak na lep. Ten kněz, jak při přijímání podává ženám corpus. Ten chlap v hřbitovní kapli, Trulant nebo Truhla, *corpusnomine*. Kampak se poděla ta krysa? Škrabot.

Ťuk.

Poslouchali: korbely a slečna Kennedyová, mrknutí víčkem George Lidwella velevýznamné, naditý atlas ňader, Kernan, Ši.

Nařikavý hlas žalu vyzpěvoval. Svě hřích. Od velikonoce tříkrát zaklnul. Ty zkurvypanch. A jednou místo mše si šel hrát. Jednou šel kolem hřbitova a za matčino věčné odpočinutí se nepomodlil. Mládeneček. Ostříhanec.

Bronzová poslouchala u pивní pípy, zahleděná do dále. Oduševněle. Netuší, že jí já. Molly si hned všimne, jestli se někdo dívá.

Bronzová se zahleděla stranou. Tamhle zrcadlo. Vypadám z té strany líp? Ony to poznají. Zaklepání na dveře. Poslední hmátnutí na obličej.

Kokrháčkukuruhú.

Copak si ony myslí při poslechu hudby? Tak se chytají chřestýši. Ten koncert, na který nám dal Michael Gunn lóži. Ladění. To se perskému šachovi nejvíc líbilo. Vzpomněl si při něm na domov, domov nejdražší. Vysmrkal se do záclony. Snad je to u nich zvykem. I to je hudba. Ne tak špatná, jak by se zdálo. Troubení. Helikóny, jako když osli hýkají zdviženým čumákem. Kontrabasy bezmocné s rozdrásanými boky. Plátkové nástroje, jako když krávy bučí. Menší křídlo zeje jako krokodýl hudba má tlamu. Žestě jako Goodwin v malované vestě.

Pěkně vypadala. Měla na sobě šafránové šaty s hlubokým výstřihem, všechno příslušenství jí bylo vidět. V divadle jí vždycky dech voněl hřebíčkem, když se ke mně nahnula s nějakou otázkou. Pověděl jsem jí, co v té knize od nebožtíka tatínka říká Spinoza. Poslouchala celá uchvácená. Ty oči. Nahýbala se. Ten chlap na balkóně se v jednom kuse díval kukátkem do ní. Krása hudby se musí vychutnat dvakrát. Na ženu a

přírodu stačí letmý pohled. Bůh stvořil krajinu, člověk zas melodii. Hnětem si kozy. Filozofie. Takové trdlo.

Po všech je veta. Všichni padli. Při obléhání Rossu mu táta pad, u Gorey zas braťři. Do Wexfordu, my jsme wexfordští hoši, by rád. Poslední svého jména i rodu.

Já jsem taky poslední svého rodu. Milly studentík. Snad za to mohu sám. Syn nikde. Rudy. Už je pozdě. A co když ne. Co když ne. Co když.

K nikomu nemá zášť.

Zášť. Láska. Pouhá slova. Rudy. Hnedle budu starý.

Statný Ben rozvinul svůj hlas. Statný hlas, řekl Richie Goulding, ruměncem mu vyřázel na sinále, Bloomovi, hnedle starý, zato dokud jsem byl mladý.

Ted' přijde Irsko. Má vlast je víc než král. Ona poslouchá. Kdopak se bojí mluvit o devatenáct set čtyři? Měl bych se hnout odtud. Dost jsem toho viděl.

– *Požehnejte mi, otče, zaúpěl ostříhanec Dollard. Požehnejte mi a propusťte mě.* Ťuk.

Bez požehnání se Bloom chystal k odchodu. Nápadně se parádí: za osmnáct šilinků týdně. Jsou takoví, co rádi vypomohou. Musím se mít na pozoru. Ty děvy, ty fešné děvy. U smutných mořských vln. Romantický příběh sboristky. Na důkaz porušení manželského slibu se čtou dopisy. Macíček své kočičce. Smích v hledišti. Jindra. Já jsem to vůbec nepodepsal. Jaké máš krásné jméno.

Doprovod, melodie i slova se zpomalily. Najednou se rozběhly. Falešný kněz šup, vyklouzl z taláru a byl to voják. Kapitán domobrany. Znají to z paměti. Třesou se na to vzrušení. Kapit domobrany.

Ťuk. Ťuk.

Poslouchala celá vzrušená, a aby líp slyšela, zaujatě se nahýbala.

Bezvýrazná tvář. Takřka panenská: nebo ji aspoň hraje. Něco do ní vepsat: celou stránku. Ne-li, co z nich bude. Zvadnou, zatrpknou. Tím se drží. Dokonce si na tom zakládají. Uvidíš. Zahraj na ni. Zafoukej. Tělo bílé ženy, vtělená flétna. Foukej slabě. A silně. U všech žen tři dírky. Tu bohyni jsem si neprohlédl. Ony to chtějí; žádné zbytečné ohledy. Na to je on nachytá. Kapsu plnou zlata a železné čelo. Z očí do očí: písňe beze slov. Molly s tím mladičkým kolovrátkářem. Pochopila, co jí říká, že opička stůně. Snad že to zní jako španělština. Takhle taky rozumějí zvířatům. Jako jim rozuměl Šalomoun. Vrozené nadání.

Dělej břichomluvce. Stiskni. Mysli mým břich. Chceš? Ty? Já. Chci. Abys. Ty.

Voják se sprostě rozvzteklil a zaklnul. Div ho mrtvice neranila nad tím zkurvypanchartem. Dobře, chlapče, že jsi přišel. Ze života ti zbývá jen hodina, poslední.

Ťuk. Ťuk.

Celé vzrušené. Rozlítostňují se. Utírají si slzu nad mučedníkem. Nade vším, co zmírá, co touží, k smrti touží umřít. Nade vším, co se rodí. Chuděra paní Purefoyová. Doufám, že to má odbyto. Protože jejich lůno.

Přes plot brv pokojně zírá z lůna bulva a poslouchá. Všimni si, jak má teprve krásné oko, když nemluví. Tam u řeky. Pokaždé když se jí zvolna zavlní vzdouvající se atlasová ňadra (i vzdutý život), zvolna se rudá růže vztyčí a rudá růže klesne. Srdečním tepem se jí řídí dech duch, který je život. A drobounké kapraďové chmýří se jí tetelí.

Leč hle. Jasně hvězdy hasnou. Ach, růže! Kastilská. Raníčko. Ha. Lidwell. Do něho tedy, ne do. Zamilovaný. Já že jsem taková? Přece jenom je ji odtud vidět. Vytažené zátky, šplíchance pivní pěny, kupy prázdných lahví.

Zlehka, buclatě položila Lydia ruku na hladkou trčící pípu, svěřte to mým rukám. Celá rozžalostněná nad ostříhancem. Tam, sem: sem, tam: palec a ukazovák (zná jeho oči, své oči, její oči) šoupla dojatě po kohoutku, něžným dotykem je šoupla vpřed a zas zpátky, hebce, zvolna je sesmekla dolů, až jí chladný pevný bílý emailový kolek pevně trčel ze smýkavého obemknutí.

Kotkot kukuruhú.

Ťuk. Ťuk. Ťuk.

Já jsem tu pánem v domě. Amen. Vztekle zaskřípal zuby. Na oprátku se zrádci.

Akordy to schválily. Smutná věc. Ale musí to být.

Odejdu, než to skončí. Děkuji, bylo to božsky krásné. Projdu kolem ní. Svobodáře tu klidně nechám. Dopis mám. Co kdyby to byla ta. Ba ne. Půjdu, půjdu, půjdu. Jako Cashel Boylo Connoro Coylo Tisdall Maurice Tonerívšeko Farrell. Půůůůůůjdu.

No, už musím. To odcházíte? Ctknjdnou? Blvstl. Blumka se nám zelená. Bloom vstal. Ouha. To mýdlo vzadu se mi nějak lepí. Nejspíš jsem se zpotil: hudba. Tu vodičku: nezapomeň. Tak na shledanou. Prvotřídní. Cedulka uvnitř, ano.

Kolem Pata, natahujícího ve dveřích uši, prošel Bloom.

V Ženevských kasárnách ten mladík zhynul. V Passage ho pochovali. Dolor. Ach, on dolores! Hlas smutečního předzpěváka vyzýval k dolorózní modlitbě.

Kolem růže, kolem atlasových řader, kolem laskajících dlaně, kolem pomejí, kolem prázdných lahví, kolem vytažených zátek, pozdravuje na odchodu, kolem očí a dívčího chmýří, v tmavém mořském šeru bronzového a bledě zlatého, šel Bloom, poddajný Bloom, teskný Bloom.

Ťuk. Ťuk. Ťuk.

Pomodlete se za něho, modlil se Dollardův bas. Vy, kdo v klidu posloucháte. Hlesněte modlitbu, uroňte slzu, hodní muži, hodní lidé. Byl to ostrříhanec.

V průjezdu Ormondu vyplašil Bloom tajně poslouchajícího podomka ostrříhance cídiče bot a tu zaslechl hulákání a provolávání slávy, masné plácání do zad, dupot jejich bot, ne bot cídiče bot. Sborem se dožadovali nápojů, aby to zapili. Ještě že jsem tomu ušel.

– To se podívejme, řekl Šimon Dedalus. Na mou duši, Bene, děláš to stejně dobře jako dřív.

– Líp, řekl Tomšnaps Kernan, na mou čest a svědomí, tak pronikavě tu baladu nikdo nepodal.

– Leda Lablache, řekl otec Cowley.

Náramně zpychlý chválou a mocně zardělý, na řápkových nohách Ben Dollard až do výčepu nemotorně tančil španělskou kačucu a podagrovitými prsty luskal jako kastaněty.

Statný Benaben Dollard. Statný Benben. Statný Benben.

Rrr.

Šmahem hluboce dojatí, Šimon vytruboval své pohnutí nosem jako na mlžný roh, šmahem rozesmátí rozjařeně postrkovali Bena Dollarda kupředu.

– Jste červeňoučká, řekl George Lidwell.

Slečna Douceová si na servírování narovnala růži. Ben machree, řekl pan Dedalus a poplácal Bena po tučné lopatce. Zdravý jako ryba, jenže má poschováváno moc tukové tkáně. Rrrrrsss.

– Je to, Šimone, smrtonosný tuk, zavrčel Ben Dollard.

Richie puklá loutna seděl sám: Goulding, Collis, Ward. Nerozhodně čekal. Pat, kterému nezaplátil, taky. Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk.

Slečna Mina Kennedyová přichýlila rty k uchu prvního korbetu.

– Pan Dollard, šeptla.

– Dollard, zašeptal korbel.

První korbel že je přesvědčen: když ona, slečna Kennedyová: že to nabírá zdola: ona že ji to zdolá: korbel.

Zašeptal, že to jméno zná. Totiž že je mu to jméno povědomé. To znamená, že jméno Dollard slyšel, ne? Ano, Dollard.

Ano, ozvalo se jí ze rtů hlasitěji, pan Dollard. Pěkně tu píseň zazpíval, zašeptala Mina. Však je taky *Poslední letní rule* pěkná píseň. Mina má tu píseň moc ráda. Korbel že má taky moc rád tu píseň co Mina.

Toť poslední letní růže po Dollardově odchodu pocítil jak mu větry hourají v břiše.

Ten mošt dělá plyny: a přitom staví. Počkat. Pošta blízko Rubena a stojí šilink osm. Přestanu s ním. Proklouznu po Greek Street. Neměl jsem jim slibovat, že za nimi přijdu. Na vzduchu je volněji. Hudba. Znervózňuje. Pivní pípa. Její ruka houpající kolébku, ta řídí. Ben Howth. Ta řídí svět.

Daleko. Daleko. Daleko. Daleko.

Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk.

Po nábřeží se ubíral Lionelleopold, rošťák Jindra s dopisem pro Marti, s pamlsky hříchu s nabíranou náprsenkou pro Raoula hnětem si kozy dál se ubíral Poldy.

Ťuk kráčel slepec oťukával obrubník oťukával, fuk a fuk.

Cowley, ten se tím omamuje, jakési opilství. Měl by znát míru jako muž při panně. Třeba takový muzikoman. Poslouchá jak u vytržení. Jedinou dvaatřicetinku si nedá ujit. Oči zavřeny. Hlavou pokyvuje do taktu. Jako zmámený. Ani pohnout si člověk netroufne. Myslit přísně zakázáno. Pořád jen o své libůstce. Co toho o notách nazvaní.

Samé úsilí o hovor. Nepříjemné, když se přeruší, člověk pak neví, jak na tom vlast. Varhany v Gardiner Street. Padesát liber ročně, to starému Glynnovi. Že v tom holubníku vydrží sám a sám jen s rejstříky a pedály a klávesami, to je divné. Celé hodiny tam prosedí, mluví jen se sebou nebo s tím, co mu šlape měchy. Zlostiné zabručení, potom ryčné zaklnutí (měl by mít vatu nebo něco v tom svém přestaň vykřikla) a najednou mu pomalounku polehounku slabounký větýrek.

Pfí! Slabounký větýrek hvízdá íííí. Bloomovi z dírký.

– Nebyl on? řekl pan Dedalus, když se vrátil s ulovenou dýmku. Ráno jsem s ním byl na pohřbu nebožtíka Paddyho Dignama...

– Taktak, Pánbůh mu dej lehké odpočinutí...

– Ostatně nějaká ladička tam vedle leží na... Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk.

– Jeho žena má pěkný hlas. Nebo měla. Ne? zeptal se Lidwell.

– To bude toho ladiče, řekla Lydia Šimonlionelovi, když jsem spatřil, zapomněl si ji, když tu byl.

Byl slepý, vyprávěla Georgi Lidwellovi, když jsem ho podruhé spatřila. A hrál skvěle, úplný požitek. Skvělý kontrast: bronzolid minazlato.

– Hulákat! zahulákal Ben Dollard a dolil si. Zpívat z plných plic!

– Stačí! křikl otec Cowley. Rrrrrr!

– Cítím, že se mi chce. Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk.

– Až moc, řekl pan Dedalus a ostře si změřil bezhlavou sardinku. Na chlebových márách ležela pod skleněným poklopem opuštěná, poslední letní sardinka. Bloom osaměl.

Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk. – Až moc, řekl. Radši dolní rejstřík.

Bloom prošel kolem Barryho. Škoda, že to nejde. Počkat. Kdybych tak měl ten zázračný prostředek. Čtyřiadvacet advokátů tady v jednom domě. Soudní pře. Milujte se navzájem. Hromady pergamenu. Pánové Zlo a Děj mají písemnou plnou moc k zastupování. Goulding, Collis, Ward.

Co třeba ten chlap, co mlátí do tureckého bubnu. Jeho vroucí tužba: kapela Mickyho Rooneyho. Co ho to napadlo. Nají se vepřového se zelím, sedí doma a v lenošce se s ním mazlí. Zkouší svůj part. Bum. Ratata. Žena si užije. Oslí kůže. Celý život ho bij a ještě po smrti ho valchuj. Bum. Valchuj. Tomu se snad říká jašmak nebo vlastně kismet. Osud.

Ťuk. Ťuk. Slepý výrostek s ťukající holí prošel fukfukfuk kolem Dalyho výlohy, kde rusalka s vlajícími vlasy (jenže on to neviděl) po rusalkovsku bafala (jenže on to neviděl) nejchladnější rusalcí bařání.

Nástroje. Stéblo trávy, mušle z jejích dlaní, foukni. Hřeben a hedvábný papír i z toho vyloudíš melodii. Molly v košili ještě v západní Lombard Street, vlasy spuštěny. Každé lidské povolání si snad vytvořilo svůj, nezdá se ti? Lovec má roh. Chacha! Taky tě svědí? *Cloche. Sonnez la!* Pastýř fujaru. Strážník píšťalku. Rejstříky a klávesy! Komín vymetat! Čtvrtá hodina odbila. Spát. Po všem veta. Bum? Ratata. Počkat, už vím. Obecní vyvolávač, dráb. Dlouhý John. Mrtvé z hrobu by vyburcoval. Bum. Dignam. Chudáček *nominedomine*. Bum. To je pravá hudba totiž samé

bum bum bum říká se tomu *da capo*. Aspoň člověk ví, na čem je. To se nám to mašíruje, mašíruje, mašíruje. Bum.

Přece jen mi nezbude. Pff. Co kdybych to provedl na hostině. Jiný kraj jiný zvyk perský šach. Hlesni modlitbu, uroň slzu. Nic naplat, byl to přece jen prostáček, když si nevšiml jeho domobranecké čapky. I v tom přestrojení. Kdopak to byl tam u hrobu, ten chlap v hnědém mackintoshi? Ha, pouliční rajda.

Ušmudlaná rajda s černým námořnickým slamákem na kuráž mřila po nábřeží k panu Bloomovi a mžourala jako sova. Když ten milostný zjev spatřil. Ano, je to. Tolik se mi stýská. Deštivá noc v uličce. Roh. Kohopak svě. Jehosvědí, onavidí. Zatoulala se sem ze svého rajónu. Kdo je to? Doufám, že mě. Psst! Nechtěl byste si dát vyprat. Molly prý zná. Poznala mě. Chodíte s tou tlustou paničkou v hnědém kostýmu. Hned člověka přejde chuť. Ta schůzka, co jsme si smluvili. Věděl jsem, že se nikdy, sotva někdy. Přišlo by to draho, je to moc blízko nejdražšího domova. Jestlipak mě vidí. Hotové strašidlo je z ní ve dne. Voskový obličej. Gert ji vzal! Jenže nějak žít musí. Tamhle se kouknu.

V starožitnické výloze Lionela Markse si nadutý Jindřich Lionel Leopold milý Jindra vážný pan Leopold Bloom prohlížel svícen harmoniku prolezlou mokvavými červy. Výhodná koupě: šest šilinků. Třeba bych se naučil hrát. Dám si zajít. Co člověk nepotřebuje, to je mu drahé. Dobrý obchodník ví, jak na to. Dokáže, že od něho koupíš, co ti chce prodat. Ten chlap, co mi prodal švédskou britvu, kterou mě holil. Ať prý mu zaplatím za nabroušení. Už jde dál. Šest šilinků.

Bude to tím moštěm nebo snad burgundským.

Blízko bronzové zblízka blízko zlaté zdáli všichni si na jaře dvorně cinkavými sklenicemi ťukli, před svůdnou poslední letní růží, kastilskou růží bronzové Lydie. Primou Lid, De, Cow, Kerr, Doll, a kvintou: Lidwell, Ši Dedalus, Bob Cowley, Kernan a statný Ben Dollard.

Ťuk. Do pustého průjezdu Ormondu vstoupil výrostek.

Ve výloze Lionela Markse zhlídl Bloom vyobrazeného chrabrého hrdinu. Poslední slova Roberta Emmeta. Posledních sedm slov. To je od Meyerbeera.

– Poctiví chlapi jako vy.

– No tak, Bene.

– Pozdvihnou s námi číši. Pozdvihli.

Cink. Conk.

Mrk. Ve dveřích stál nevidomý výrostek. Neviděl bronzovou. Neviděl zlatou. Ani Bena ani Torna ani Ši ani George ani korbely ani Richieho ani Pata. Hí hí hí hí. On neviděl.

Mořebloom, špek bloom si pročetl poslední slova. Tlumeně. *Ať má vlast zaujme náležité místo mezi.*

Prrrr.

Bude to tím burg. Fff. Ú. Rprp.

Národy země. Nikdo za mnou. Přšla. *Tehdy a teprve tehdy.* Tramvaj. Kran, kran, kran. Ted' se to pěkně ho. Už to jde. Krandlkrankran. Bude to jistě tím burgund. Ano. Raz, dva. *Na hrob ať mi.* Karááá. *Napíší. Já jsem.*

Prrpffrrppff.

Hotov.

Tamhle na rohu Arbour hill jsem se zapovídal se starým Troyem od dublinské městské policie, a co čert nechtěl, jde okolo nějaký sakramentský kominík a div mi ten svůj inštrment nevrazil do oka. Otočil jsem se po něm, že mu proženu kulky, a najednou vidím, jak se po Stony Batter motá Joe Hynes.

– Hele, Joe, povídám. Jak se máš pořád? Jestlipak jsi viděl toho sakramentského kominíka, co mi štětkou málem vypíchl oko?

– Saze jsou štěstí, povídá Joe. Co je to za klabrdona, jak jsi s ním mluvil?

– Starý Troy, povídám, býval u policajtů. Nevím, nevím, jestli bych toho chlapa neměl udat, že těmi pometly a žebříky narušuje provoz.

– Copak tady pohledáváš? povídá Joe.

– Starou belu, povídám. Tamhle za posádkovým kostelem na rohu Chicken Lane je nějaké sakramentsky mazané zlodějisko – starý Troy mi zrovna vytmavil, co je zač – a ten štípl jednomu skrčkovi jménem Mojžíš Herzog tamhle poblíž Heytesbury Street pámbuvíkolik čaje a cukru na splátky tři šilinky týdně, že prý má v downském hrabství statek.

– Obřezaný! povídá Joe.

– To je, povídám. Kousek z krajíčku. Bývalý instalatér jménem Geraghty. Čtrnáct dní se za ním táhnu jak ocásek a ne a ne z něho peník vyrazit.

– Do takové branže ty děláš? povídá Joe.

– Už jo, povídám. Kterak jsou padli silní! Inkasista nedobytných a pochybných pohledávek. Je to široko daleko známý sakramentský raubíř a ksicht má podobaný, že by se na něm liják uchytil. Řekněte mu, povídá, *ať si dá bacha*, povídá, *ať si dá moc bacha a neposílá vás za mnou, nebo*, povídá, *ho pošenu před soud, taky že jo, že obchoduje bez koncese*. Zrovna se napral, div nepraskl! Židáček si potahoval košili, jeminkote, to jsem se nasmál. *Vypít mi čaj, thojo. Sníst mi cukr, thojo. Zaplatit mi, tho zas ne?*

Za zboží nepodléhající zkáze, nakoupené u Mojžíše Herzoga ze Saint Kevin's parade č. 13, okres Wood quay, obchodníka, dále zvaného kupec, a prodané a dodané blahorodému pánu Michaelu E. Geraghtymu, z Arbour hill č. 29 ve městě Dublině, okres Arran quay, dále zvanému zákazník, totiž pět liber obchodní váhy čaje nejlepší jakosti po třech šilincích za libru obchodní váhy a tři kameny obchodní váhy krystalového cukru, po třech penny za libru obchodní váhy, zmíněný zákazník dluhující zmíněnému kupci za dodanou hodnotu jednu libru, pět šilinků a šest penny, kteroužto částku zmíněný zákazník uhradí zmíněnému kupci v týdenních splátkách každých sedm kalendářních dnů po třech rovných šilincích; a zmíněné zboží nepodléhající zkáze nebude zmíněným zákazníkem postoupeno, zastaveno, prodáno ani jinak zcizeno, nýbrž trvale zůstane naprostým a výhradním vlastnictvím zmíněného kupce, a on jím může po svém přání i libosti nakládat, dokud zmíněný zákazník zmíněnému kupci zmíněnou částku řádně nezaplatí způsobem tuto stanoveným, jak byl dnešního dne dohodnut mezi kupcem, jeho dědici, pozůstalými, správci a opatrovníky z jedné strany a zmíněným zákazníkem, jeho dědici, pozůstalými, správci a opatrovníky ze strany druhé.

- A ty jsi přísný abstinents? povídá Joe.
- Mezi dvěma štamprlemi si ani nelízu, povídám.
- Co kdybychom zašli pozdravit kamaráda? povídá Joe.
- Koho? povídám. Vždyť mu, chudákovi, přeskočilo.
- To pije jenom vlastní vodu? povídá Joe.
- Už jo, povídám. Vodu s viskou, co má na mozku.

– Tak pojď k Barneyemu Kiernanovi, povídá Joe. Rád bych si promluvil s občanem.

– Tak vzhůru k našemu militkému Barneyemu Kiernanovi. Něco zvláštního nebo senzačního, Joe?

– Vůbec nic. Byl jsem na schůzi U městského erbu.

– A co tam bylo? povídám.

– Dobytkáři, povídá Joe, referát o slintavce a kulhavce. Rád bych na to občana upozornil.

Šli jsme tedy kolem Linehallských kasáren a zadem kolem soudu a bavili se o všem možném. Joe docela ujde, když má prachy, jenže chyba lávky, on je nemívá. Jeminkote, ten sakramentsky mazaný Geraghty mi nešel z hlavy. Prý, že obchoduje bez koncese.

Leží kraj v půvabném Inisfailu, kraj svatého Michana. Tam strmná strážná věž, zdaleka ji lze spatřit. Tam spí zesnulí mocní, jak spávali zaživa, slovní bojovníci a knížata. Věru utěšený to kraj zurčících vod, rybnatých říček, kde se prohání ostrohub, platýs obecný, plotice, platýs obrovský, treska skvrnitá, mladý losos, platýs drsný, kambala, flundra, chamrad ryb i jiných obyvatelů vodní říše tak početných, že je ani vypočítat nelze. V mírných váncích od západu i od východu znamenitým lupením semotamo povívají vzosné stromy, libovonný smokvoň, libanonský cedr, pyšný platan, léčivý blahovičník a jiné chlouby dřevin světa, jichž má tato končina valnou hojnost. U kořání ladných stromů sedají ladné děvy a prozpěvují přeladné písně a přitom si hrají s rozmanitými ladnými věcmi, jako jsou zlaté slitky, stříbřité ryby, soudky slanečků, plné sítě úhořů, korýši, košíky fialových mořských perel a skotačivý hmyz. A zdaleka tam za nimi na námluvy putují junáci od Eblany po Slievemargy, nevyrovnatelná knížata svobodného Munsteru a spravedlivého Connachtu a úlisně hladkého Leinsteru a z kraje Cruachanského a ze skvělého Armaghu a ze vznešeného okrsku Boyleského, knížata, královští synové.

Tam se tyčí zářivý palác, jehož blyštivě křišťálovou střechu vidí plavci brázdící širé moře v bárkách za tím cílem sroubených, a tam táhnou ovčí stáda a žírná dobytčata a prvotiny onoho kraje, neboť O'Connell Fitzsimon z nich vybírá poplatky, náčelník z rodu náčelníků. Tam svázejí velikánské káry úrodu polí, prádelní koše kvěťáku, klece špenátu, ananasové řezy, rangúnské fazole, otepi rajčat, věnce fíků, hromady turínů, kulaté brambory a

svazky světlé kující kapusty mačinkové i poupátkové a lisy cibule, té zemske perly, a ošatky hub a dýní a vydatné viky a ječmene a řepky a zelená žlutá hnědá višňová sladká důkladná trpká zralá makovicová jablka a lýkové posady jahod a řešeta angreštu, dužnatého a chmýřnatého, jahod hodných knížat a rovnou z větviček utržených malin.

– Ať si dá bacha, ať si dá moc bacha. Ukaž se, ty vykřičený sakramentský raubíři z kopců i dolin!

Ubírají se tamtudy stáda nesčíslných stádních beranů a bytelných bahnic a jednostřížných skopců a jehňat a strnišťových hus a bulíčeků a říčivých kobyl a bezrohých telat a ovcí vlnatých i plemenných a chovná i vybrakovaná býčci od Cuffa a prasnice a sádelní kanci a všeliké rozmanité odrůdy znamenitých sviní a Angusovy jalůvky a bezroží bulíci neporušeného rodokmene spolu se znamenitými výstavními dojnícemi a voly: i je neustále slyšet, jak dupou, kejhají, řičí, blekotají, bečí, bučí, vydávají, chrochtají, hryžou, žmoulají, ovce a prasata a hřmotní kopytníci z lushských a rushských a carrickmineských pastvin a z říčnatých úžlabin thomondských, z výparů nedostupného M'Gillicudy a velebného Shannonu nezměrně hlubokého a z povlovných strání osídlených kiarským plemenem, vemena zduřelá přemírou mléka, a sudy másla a homolky sýra a kadečky jehněčího tuku a hrudí a stovky velkých i malých měřic plných zrní a oblych vajec, achátových spolu s šedohnědými.

Zaskočili jsme tedy k Barneyemu Kiernanovi a toť se ví, v koutku tam seděl a sám se sebou a s tím sakramentským prašivým psiskem Garryowenem rokoval občan a čekal, jestli mu z nebe nekápne nějaká kapka.

– Tamhle sedí v plné slávě-trávě, před sebou vrchovatý džbáněk a haldu novin a pracuje pro národní věc.

Sakramentské psisko zavrčelo, až z toho husí kůže naskakovala. Utratit toho sakramentského psa by byl učiněný skutek milosrdenství. V Santry prý zaručeně sežral policajtovi kus kalhot, když za ním přišel s modrým archem kvůli koncesi.

– Stát, kdo tam, povídá.

– Klid, občane, povídá Joe. Samí přátelé.

– Jen dál, přátelé, povídá. Potom si pomne dlaní oko a povídá:

– Co říkáš poměrům?

Zahrál si na zbojníka a na Roryho z hor. Jenže Joe, ten se mu, hrome, jen tak nedal.

- Ceny jdou, myslím, nahoru, povídá a rukou si zajíždí do rozkroku. A občan si, hrome, tlapou plácne na koleno a povídá:
- Za to můžou zahraniční války. Joe vrazil palec do kapsy a povídá:
- Rusi by furt jen zotročovali.
- Arrah, neblbni, Joe, mám takovou žízeň, že bych ji za půl koruny neprodal.
- Tak co si dáš, občane, povídá Joe.
- Domácí víno, povídá.
- A co ty? povídá Joe.
- Taky macanaspey, povídám.
- Tři pinty, Terry, povídá Joe. A co srdíčko, občane? povídá.
- Tak dobře se nikdy nemělo, *a chara*. Tak co, Garry! Vyhrajeme? Drapne vám toho sakramentského chundeláče pod krk, a jeminkote, div ho nezahrdlil.

Na velkém balvanu u paty kulaté věže seděla nějaká postava a byl to ramenatý plecítý svalnatý přímooký ryšavý pihovatý kosmatý tlamatý nosatý hlavatý hlubokohlasý holokolenatý dlapatý chlupatonohý brunátný šlachovitý junák. Od ramene k rameni měřil několik loktů a skalistě bradlatá kolena spolu s ostatními viditelnými částmi těla měl hustě zarostlá tříslově hnědou pichlavou srstí, podobně zbarvenou i tuhou jako horská kručinka (*Ulex Europeus*). Rozchlípené nozdry, z nichž mu trčely stejně zbarvené tříslové štětiny, měl tak rozložené, že se v jejich jeskynním šeru mohl klidně uhnízdít skřivan. Oči, v nichž mu neustále zápolil pláč se smíchem, měly rozměry pořádného kvěťáku. Z hluboké dutiny úst mu v pravidelném sledu vyrážel horký dech a hrozitánské srdce mu silným zdravým tlukotem rytmicky ozvučně hromově burácelo, až se půda, vršek vznosné věže a ještě vznosnější zdi jeskyně zachvívaly a třásly.

Oděn byl do nedávno stažené volské kůže bez rukávů jako kytle sahající po kolena a přepásané slaměným a rákosovým povříslem. Pod tím měl jelenicové brslenky sestehované střívky. Dolní končetiny mu vězely v balbrigganských kamaších mechově fialové barvy a boty měl podraženy podešvemi z louhované kravské usně a zašněrovány rovněž kravskými průdušnicemi. Od pasu měl viset věnec mořských křemenů, jak se ten hromotluk hnul, hned se rozkomíhaly a hrubým, leč výrazným umem byly

na nich vyryty kmenové podoby mnoha irských bohatýrů i dávnověkých bohatýrek, Cuchulin, Conn stovky bitev, Niall devíti rukojmí, Brian z Kincory, velekrál Malachi, Art MacMurragh, Shane O'Neill, otec John Murphy, Owen Roe, Patrick Sarsfield, Ryšavý Hugh O'Donell, Ryšavý Jim MacDermott, Soggarth Eogham O'Growney, Michael Dwyer, Francy Higgins, Henry'Joe M'Cracken, Goliáš, Horace Wheatley, Thomas Conneff, Peg Woffingtonová, Vesnický kovář, kapitán Lunysvit, kapitán Boycott, Dante Alighieri, Kryštof Kolumbus, sv. Fursa, sv. Brandan, maršál MacMahon, Karel Veliký, Theobald Wolfe Tone, Matka Makabejců, Poslední Mohykán, Růže kastilská, muž z Galway, muž, který rozbil bank v Monte Carlu, muž v průlomu, žena, jež se nemilkovala, Benjamin Franklin, Napoleon Bonaparte, John L. Sullivan, Kleopatra, Savourneen Deelish, Julius Caesar, Paracelsus, sir Thomas Lipton, Vilém Tell, Michelangelo, Hayes, Mohamed, Nevěsta lammermoorská, Petr Poustevník, Petr Paktér, Snědá Rosaleen, Patrick W. Shakespeare, Brian Konfucius, Murtagh Gutenberg, Patricio Velasquez, Kapitán Nemo, Tristan a Isolda, první princ waleský, Thomas Cook a syn, Chrabrý voják, Arrah na Pogue, Dick Turpin, Ludwig Beethoven, Děvče s vlasy jako len, Přeslapovač Healy, Angus Písmák, Dolly Mount, Sidney Parade, Ben Howth, Valentine Greatrakes, Adam a Eva, Arthur Wellesley, Šéf Croker, Herodot, Jack Obrobijce, Gautama Buddha, lady Godiva, Lilie Killarneyská, Balor Uhrančivý, Královna ze Sáby, Acky Nagle, Joe Nagle, Alessandro Volta, Jeremiah O'Donovan Rossa, don Philip O'Sullivan Beare. Vedle sebe měl stát založené kopí ze zašpičatělé žuly a u nohou mu odpočíval dravec z psovité čeledi, který chroptivým funěním prozrazoval, že je ponořen do neklidného spánku, čemuž nasvědčovalo sípavé vrčení i křečovitě záchvěvy, které jeho pán zaháněl uklidňujícími ranami mohutného kyje, neladně zrobeného z paleolitického kamene.

Terry tedy přinesl tři pinty, které Joe zatáhl, a před očima se mi, hrome, zatmělo, když vyplázl libru. Jakože tady stojím. Pohledný sovereign.

– A je jich tam víc, odkud ho mám, povídá.

– To jsi, Joe, vyloupil pokladnu pro chudé, povídám.

– V potu tváří vyslouženo, povídá Joe. Jedna moudrá hlava mi to dala do péra.

Než jsem se s vámi sešel, viděl jsem ho, jak se motá po Pili Lane a Greek Street a trescíma očima počítá rybám střívka.

Kdo to kráčí Michanovým krajem, oděn sobolím krunýřem? O'Bloom, Roryho syn, toť on. Neví, co je strach, Roryho syn: ta duše rozvážná.

– Něco pro tu babiznu z Princess Street, povídá občan, pro ten subvencovaný list. Loajální strana ve sněmovně. A koukněte na tenhle svinský plátek, povídá. *Nezávislý Ir*, prosím, Parnell ho založil, aby byl dělníkovým přítelem. Jen si poslechněte narození a úmrtí v *Celoirském nezávislém Irovi*; poděkování a sňatky.

A hned je začne předčítat:

– Gordon, Barnfield Crescent, Exeter; Redmaynová z Iffley, Saint Anne's on Sea, choť Williama T. Redmayna, povila syna. To je, co! Wright a Flint, Vincent a Gillet s Rothovou Marion, dcerou Rosy a nebožtíka George Alfreda Gilletta, Clapham Road č. 179, Stockwell, Playwood a Ridsdaleová u sv. Judy, Kensington, sezdání worcesterským děkanem dr. Forrestem, cha! Úmrtí. Bristow, ve Whitehall Lane, Londýn: Carr, Stoke Newington, žaludeční vředy a srdeční ochablost: tripl, v Moat House, Chepstow...

– S tím mám trpké zkušenosti, povídá Joe.

– Tripl, Dimseyová, choť Daviho Dimseyho, posledně u admirality: Miller, Tottenham, ve věku pětáosmdesáti let: Welshová, 12. června, v Canning Street č. 35, Liverpool, Isabella Helen. Tomu říkáš celonárodní tisk, můj ty Tondo kolenatý. Co tomu říká ten bantryjský korupčník Martin Murphy?

– Inu, málo platné, povídá Joe a staví před ně pití. Chválabohu, jsou tam dřív než my. Napij se, občane.

– Napiju, poctivce, povídá.

– Na zdraví, Joe, povídám. A ex.

Ach! Uf. Marná sláva. Ta pinta bodla. Bůhví, slyšel jsem, jak mi cákla až na dno žaludku.

A hle, když s chutí popili, křepče vstoupil božský posel, jak nebeské oko zářný, švarný jinoch, a za ním vešel někdo starší ušlechtilého kroku i vzhledu a nesl posvátné svitky zákona a s ním jeho urozená choť, paní vzácného původu, nejsličnější svého rodu.

Ze dveří vykoukl maličký Alf Bergan a celý rozřehtaný hned zas zalezl do Barneyho kumbálku, a kdo jiný tam v koutku do němoty zpitý chrápal, jak Bob Doran. Nevěděl jsem, co se děje, a Bob na mě ze dveří kýval. A kdo jiný to hrome byl, jak ten tatrman Denis Breen v trepkách, pod paží mačká dvě sakramentsky pořádné bichle a za ním jak pudl peláší jeho žena, chuděra nešťastná. Myslel jsem, že se Alf potrhá smíchy.

– Koukněte ho, Breena. Po celém Dublině brousí s dopisnicí, někdo mu ji poslal a napsal na ni: *tuftu: tuftu prý zaža...*

Popadal se za břicho.

– Cože zaža... ? povídám.

– Zažaluje pro urážku na cti, o deset tisíc.

– A sakra! povídám.

Sakramentské psisko zavrčelo, člověk už trnul, že se něco strhne, jenže občan ho kopl do žeber.

– *Bi i dho husht*, povídá.

– Kdo? povídá Joe.

– Breen, povídá Alf. Byl u Johna Henryho Mentona, potom zašel ke Collisu a Wardovi, potom ho potkal Tom Rochford a pro psinu ho poslal k podšerifovi. Ach bože, všechno mě od smíchu bolí. *Tuftu – tuftu*. Dlouhán se na něho zatvářil jak kakabus a ten sakramentský potrháček se sebral a šel rovnou na komisařství do Green Street.

– Kdypak oběsí dlouhý John toho chlapa, co sedí v Mountjoy? povídá Joe.

– Bergan, povídá při procitnutí Bob Doran. Je to Alf Bergan?

– Jo, povídá Alf Bergan. Oběsí? Počkej, hned ti něco ukážu. Tumaš, Terry, dolej nám štamprli. Sakramentský blázen! Deset tisíc liber. Měl jsi dlouhého Johna vidět, jak se zatvářil. *Tuftu...* a dal se do smíchu.

– Komu se směješ? povídá Bob Doran. To Berganovi?

– Hod sebou, Terryнку, povídá Alf.

I zaslechl ho Terencius O’Ryan a bez meškání mu přinesl křišťálovou číši pěnivého kozla, jakého urození blíženci Bungiveagh a Bungardilaun, důmyslní jako synové nesmrtelné Ledy, odedávna vaří ve svých božských várečných kádích. Sbírají šťavnaté bobule chmelu, ty pak sesypávají a prosívají a drtí a vaří a s trpkými šťávami mísí a zkvašený mošt pokládají na posvátný oheň a ve dne v noci se bez ustání lopotí ti důmyslní bratři, pánové nad kádí.

A tu jsi, dvorný Terencie, v těch zvycích vychovaný, nalil nektarový nápoj a tomu, kdo žíznil, podal křišťálovou číši, vtělená dvornost, nesmrtelným krásou blízka.

Jenže on, mladistvý náčelník O’Berganů, se v šlechetném konání nedal nikterak zahanbit a ladným posunkem zaplatil teston z nejryzejšího bronzu. Znamenitým pregeřským umem vytlačena, spatřovala se na něm

podoba královny vladařského držení těla, ratolest z rodu brunšvického, jménem Viktorie, Jasně Veličenstvo, z boží milosti královna Spojeného království Velké Británie a Irska a zámořských britských držav, obrádkyně víry, císařovna indická, vítězná panovnice nad mnohými národy, vroucně milovaná, neboť ji znali a milovali od východu slunce až do západu běloši, černoši, rudoši i mouřeníní.

– Co si ten sakramentský zednář myslí, že tady pořád šmejdí? říká občan.

– Copak je to? povídá Joe.

– Tady to máme, povídá Alf a frkne nosem. Když už mluvíme o věšení. Něco vám ukážu, co jste ještě neviděli. Katovy dopisy. Koukněte.

A hned vytáhl z kapsy hromádku zmuchlaných dopisů v obálkách.

– To si z nás střílíš? povídám.

– čestné slovo, povídá Alf. Přečti si je. Joe si tedy dopisy vzal.

– Co se směješ? povídá Bob Doran.

Bylo vidět, že z toho bude mela. Jak stoupne Bobovi ležák do hlavy, hned řádí, a tak spustím, aby řeč nestála.

– Jakkak se má, Alfe, pořád Willy Murray?

– Nevím, povídá Alf. Zrovna jsem ho v Capel Street zahlídl s Paddym Dignamem. Jenže jsem běžel za tím...

– Cože? povídá Joe a zahodí dopisy. S kým?

– S Dignamem, povídá Alf.

– S Paddym? povídá Joe.

– Jo, povídá Alf. A proč?

– To nevíš, že je nebožtík? povídá Joe.

– Paddy Dignam že je nebožtík? povídá Alf.

– Tak tak, povídá Joe.

– Vždyť jsem ho před chvílkou na vlastní oči viděl, povídá Alf.

– Kdože je nebožtík? povídá Bob Doran.

– To jsi tedy viděl jeho ducha, povídá Joe, Pámbu s námi a zlé pryč.

– Cože? povídá Alf. Kristapána, teprve před chvílkou... Cože?...

a s ním Willyho Murrayho, šli kolem toho tentononc... Cože? Dignam že je nebožtík?

– Co je s Dignamem? povídá Bob Doran. Kdo říká, že ... ?

- Nebožtík! povídá Alf. Jestli on je nebožtík, tak já jsem taky.
- Možná, povídá Joe. Ať je jak chce, dnes ráno si ho dovolili pochovat.
- Paddyho? povídá Alf.
- To bych řek, povídá Joe. Splatil dluh přírodě, Pámbu mu buď milosrdný.
- Kristapána! povídá Alf. Hrome, ten vám zkoprněl.

Bylo znát, jak ve tmě poletují duchové ruce, a když tantrové vznesli modlitby na správné místo, ponenáhlu bylo znát slabý, leč vzrůstající se jas rubínového světla a z vršku hlavy i z obličejů sršely jivické paprsky, takže zjevení éterického dvojníka bylo jako živé. Dorozumění se uskutečnilo šišinkou a rovněž oranžově ohnivými a šarlatovými paprsky, vyzařujícími z krajiny sakrální a solární pleteňové. Byv svým pozemským jménem dotázán, kde se tam v nebesku nachází, prohlásil, že je na stezce práláji neboli návratu, ale jisté krvelačné bytosti nižší astrální úrovně mu dosud působí protivenství. Na dotaz, jak mu v první chvíli bylo na tom zázračném velkém rozvodí, prohásil, že dříve viděl skrze zrcadlo v podobenství, ale kdo to rozvodí překročí, tomu se rozevrou vrcholné možnosti atmického rozvoje. Na otázku, jestli se tamější život podobá našim tělesným zkušenostem, prohlásil, že se od některých zvláštní přízně požívajících zduchovělých bytostí dověděl, že mají příbytek vybavený veškerým moderním domáckým komfortem, jako je táláfána, álávátá, táplávádá, spláchávacá záchádá, a nejvyšší adepti že tonou v slastnosti čiročirého rázu. Na požádání mu přinesli litr podmáslí a zřejmě mu zachutnalo. Na otázku, co vzkáže živým, všechny, kdo jsou dosud na nesprávné straně Máji, napomenul, aby uznali pravou stezku, neboť jak se v devanských kruzích proslychá, ve východním úhlu, kde má moc skopec, Mars a Jupiter ztropí neplechu. Byl pak na zesnulé vznesen dotaz, mají-li nějaké zvláštní přání, a odpověď zněla: *Pozdravujeme vás, pozemští přátelé, kteří dosud zůstáváte v těle. Pozor, aby vám C.K. nepřemastil účet.* Bylo zjištěno, že se to týká pana Cornelia Kellehera, ředitele firmy H. J. O'Neill, oblíbený pohřební ústav důvěrného nebožtíkova přítele, který pohřeb řadil. Před odchodem ještě požádal, aby jeho milému synovi Patsymu řekli, že ta druhá bota, kterou už dlouho shání, je pod komodou v

alkovně a že je má obě poslat ke Cullenovi a dát je jenom podrazit na podešvích, podpatky mají ještě dobré. Prohlásil, že tohle mu v zásvěti silně zneklidňovalo mysl, a důrazně žádal, aby mu tuto žádost tlumočili.

Ujistili ho, že to bude zařízeno, a bylo jim sděleno, že je rád.

Opustil pozemská bydla: CDignam, slunce našeho jitra. Křepče chodíval po kapradí: Patrik zářnočelý. Zakvil, Banbo, větrem; a zakvil, Oceáne, vichřicí.

– Zas už je tam, povídá občan a zahledí se oknem.

– Kdopak? povídám.

– Bloom, povídá. Dobrých deset minut tam patroluje.

A hrom do něho, násísl dovnitř a v tu ránu se ztratil z parády. Maličký Alf byl celý pať. Bodejť ne.

– Kriste dobrotivý. Krk bych vsadil, že to byl on.

I povídá Bob Doran, klobouk pošoupnutý do týla, jak přebere, nejsprostší halama z celého Dublina:

– Kdo to řek, že je Kristus dobrotivý.

– Sím? povídá Alf.

– Pěkně dobrotivý Kristus, povídá Bob Doran, vzal nám chudinku Willyho Dignama.

– Málo platné, povídá Alf, aby to zamluvil. Má to odbyté.

Jenže Bob Doran se rozeře na celé kolo.

– Sakramentský lump, vzal nám chudinku Willyho Dignama. Hned se přihnal Terry a mrkl na něho, ať je zticha, v slušném koncesovaném lokálu že o takové řeči nestojí. A jako že tu stojíte přede mnou, Bob Doran spustí nad Paddym Dignamem nárek.

– Nejhodnější člověk, posmrkává, nejhodnější, nejryzejší duše. Div vám slzy do očí nevrhnou. Sakramentsky to na nás hraje.

Líp by udělal, kdyby se sebral a šel za tou náměsíčnou čubkou, co si vzal, dcerou soudního drába Mooneyho. Máma vedla v Hardwick Street putyku, pořád jen očumovala na schodech, říkal mi Bantam Lyons, ve dvě v noci tam zapadl a ona se tam, jak ji Pámbu stvořil, kdejakému zákazníkovi producírovala, vstup volný, každý si přišel na své.

– Nejšlechternější, nejpoctivější, povídá. A on nám, chudinka Willy, chudinka Paddy Dignam umřel.

Všecek truchlivý a zkormoucený oplakával skon tohoto paprsku nebeského.

Milý Garryowen už zase zavrčel na Blooma, jak se ometal ve dveřích.

– Jen dál, jen pojďte, on vás nesežere, povídá občan.

A tak se Bloom všourá dovnitř, rybíma očima hlídá psa a ptá se Terryho, jestli tam nebyl Martin Cunningham.

– Kristova noho, povídá Joe nad nějakým dopisem. Tohle si rozhodně poslechněte.

A hned jim dopis předčítá.

*Hunter Street č. 7.,
Liverpool*

Vrchnímu dublinskému šerifovi v Dublině.

Velevážený pane dovoluji si nabídnout vám své služby v schorazmíněném trapném případě oběsil sem v bootleským žaláři Joea Ganna 12týho února 1900 a oběsil sem...

– Ukaž, Joe, povídám.

– ... v pentonvillském kriminále vojína Arthura Chacea za sprostou vraždu spáchanou na Jessie Tilsitový a dělal sem Billingtonovi pomocníka, dyž-...

– Šmarjá, povídám.

– ... popravoval toho vrahouna Toada Smithe... Občan chňapl po dopise.

– Ouha, povídá Joe, smyčku umím nasadit tak šikovně že jak je v ní tak se nevysmekne těším se, že mě poctíte svou důvěrou a znamenám, velevážený pane, moje taxa je pět zlatých.

*H.
Rumbold,
haličský
mistr.*

– Je to ale sakramentská holota, povídá občan.

– A jak svinsky to ten ničema naškrábal, povídá Joe. Tumáš, Alfe, klidť se s tím k čertu. Nazdar, Bloome, copak si dáme?

A hned se o to začali tahat. Bloom, že ne, že nemůže, ať se nezlobí a tak podobně, a nakonec že si dá jenom doutník. Hrome, je to rozšafa, to mu nikdo nevezme.

– Sem, Terry, jeden prvotřídní krafas, povídá Joe.

A hned nám Alf vyprávěl, jak mu nějaký chlap poslal černě ovroubené smuteční oznámení.

– V tom černém kraji je to samý holič, vlastního tátu by prodal za pět zlatých a k tomu cestovní výlohy.

A hned nám vyprávěl, že jen se zhoupne, dva chlapi už dole čekají, táhnou ho za nohy a tak ho pořádně uškrtí a potom provaz rozřežou a rozprodají – pár krejcarů za kus.

V černém kraji přebývají ti pomstychtiví rytíři břitvy. V ruce třímají vražedné osidlo; běda, a všelikého tvora, který spáchá krveprolití, odvedou do Erebu, neboť to já nikterak nestrpím, praví Hospodin.

A hned se rozpovídali o trestu smrti a toť se ví Bloom do toho trousí svoje proč a proto a celou tu příslušnou ptákovědu a starý pes ho pořád očuchává u židáků prý psi vycítují jakýsi divný zápach a zas o tom že to má zastrašovací účinek a tak dále.

– Na něco to žádný zastrašovací účinek nemá, povídá Alf.

– A na co? povídá Joe.

– Na proutníková cinciráčka, když ho chudáka věšejí, povídá Alf.

– Vážně? povídá Joe.

– Jako je Pámbu nade mnou, povídá Alf. Vím to od vrchního profousa, byl v Kilmainhamu, když věšeli Joea Bradyho, toho Nezdolného. Říkal mi, že když ho po podtrhnutí odřízli, trčel mu jak pohrabáč.

– Vůdčí vášeň i ve smrti silná, povídá Joe, jak někdo řek.

– To se dá vědecky vysvětlit, povídá Bloom. Pouhý přírodní fenomén, chápete, chápete, protože následkem...

A hned spustí, div si jazyk nepoláme, a je to samý fenomén a přírodověda a fenomén sem a fenomén tam.

Vynikající přírodovědec Herr Professor Luitpold Blumenduft to lékařsky objasnil tím, že náhlé zlomení obratlů a z toho vyplývající přetržení míchy podle osvědčených tradic lékařské vědy u lidského subjektu nezbytně vyvolá v čivních centrech prudký uzlinový popud, čímž se u *corpora cavernosa* póry prudce roztáhnou, a to tak, že náhle usnadní nával krve do části těla zvané penis neboli mužský úd, čímž nastane fenomén lékařskou fakultou označený jako chorobné filoprogenitivní ztopoření vzhůru a vpřed *in articulo mortis per dimimtionem capitis*.

Toť se ví, občan na to slovo už čekal, hned se ho chopil a drmolil o Nezdoľných a o staré gardě a o sedmašedesátnících, a kdo se bojí mluvit o roce osmašedesátém, a s ním do noty Joe o všech těch, co dal vojenský soud za národní věc oběsit, rozčtvrtit a deportovat, a o novém Irsku a o novém bůhvíčem. Když už mluví o novém Irsku, ať si radši opatří nového psa, bodejť. Prašivé hladové psisko šňupe a slintá po celém lokále a škrabe si svrab, až přiběhne k Bobu Doranovi, který zrovna zatáhl za Alfa půl pinty, a co se dá, vylíže. Toť se ví, Bob Doran s ním začne dělat špumpnákle.

– Packu! Packu, pejsku! Pejsánku, packu! Packu. Packu!

Rraf! sakramentsky špatně to málem dopadlo s tím podáváním packy, Alf ho držel, aby se z té sakramentské židle na to sakramentské psisko nesvalil, a on jen žvanil o vlídné výchově psa a o čistokrevném psu a chytrém psu: šlak by z toho člověka trefil. Nakonec káže Terryemu, ať přinese Jacobovu plechovou pikslu, a ze dna mu vyškrabe pár rozdrobených starých sušenek. Hrome, slupl je jak malinu a jazyk vyplazil na sáh, že chce ještě. Div to i s pikslou sakumpak nesežralo, to hladové sakramentské psisko.

Občan s Bloomem se furt štěkají, bratři Shearesové a Wolfe Tone tamhle na Arbour Hill a Robert Emmet a umřít za otčinu, ta básnička Tommyho Moora o Sáře Curranové, co žije daleko od vlasti. Toť se ví, špekoun Bloom se svým fajňáckým doutníkem se honí až hrůza. Fenomén! Ta machna, co si vzal, je pěkný fenomén, panímandu má jak ouhrabečný koš. Podle toho, co mi Chcac Burke vyprávěl, když ještě bydleli U městského erbu: byla tam nějaká bába s nemehlovským synovcem, byl to cvok, a Bloom jí mazal med kolem huby, hrál s ní karty a všelijak si ji předcházal, aby na něho nějakým pakatýlkem pamatovala, v pátek nejedl maso, protože stará krepírovala na žaludek, a milého klacka vodil na procházku. Jednou s ním vymetl všechny dublinské putyky a nelžu vám, vzal to tak důkladně, že ho přivedl zpitého pod obraz, prý aby ho poučil o škodlivosti alkoholu, ty tři ženské ho div nerozsekaly na fašírku, kruci, historie za všechny prachy, bába, Bloomova žena, majitelka hotelu O'Dowdová. Šmarjá, to jsem se nasmál, když mi Chcac Burke líčil, jak ho peskovaly, a Bloom jen pořád *copak to nechápete a naproti tomu zas*. A co čert nechtěl, klacek se potom dostal

za koštěře do Powerovy vinopalny, tamhle v Cope Street, a když si cucl všech vzorků, neudržel se na nohou a pětkrát za týden jezdil domů drožkou. Taky fenomén!

– Na památku mrtvých, povídá občan, zdvihne pintu a ostře zahlídne na Blooma.

– Jo, jo, povídá Joe.

– Vy můj názor nechápete, povídá Bloom. Já si totiž myslím...

– *Sinn Fein!* povídá občan. *Sinn fein amhain!* Milovaní přátelé jsou při nás a nenávidění nepřátelé před námi.

Poslední rozloučení bylo nadmíru jímavé. Umíráček zvonil bez ustání hrana z blízkých i vzdálených zvoníc a kolem chmurného prostranství dunělo zlověstné varování ztlumených bubnů a chvílemi do něho hluše zarachotila dělostřelba. Ohlušující hromy i oslňující blesky, které ozařovaly ponurý výjev, svědčily o tom, že nebeské dělostřelectvo propůjčilo svou nádheru divadlu už tak dost příšernému. Ze stavidel rozlícených nebes pral prudký liják do obnažených hlav shromážděného davu, podle nejmírnějšího odhadu čítajícího pět set tisíc osob. Jízdní oddíl Dublinské městské policie pod osobním velením vrchního komisaře udržoval pořádek v tom valném davu, jemuž yorkstreetská dechová kapela zpříjemňovala čekání tím, že z flórem zastřených nástrojů obdivuhodně vyluzovala nádhernou melodii, která je nám díky Speranzině teskné múze už od kolébky drahá. Pro pohodlí našich venkovských příbuzných – a přijelo jich požehnaně – byly vypraveny zvláštní výletní rychlíky a vytapetované žebříňáky.

O vydatnou zábavu se postarali oblíbení dublinští pouliční zpěváci L-n-h-n a M-ll-g-n, kteří svým obvyklým rozverným způsobem zazpívali *Tu noc, než oběsili Larryho*. Oba naši nedostižní žertěři utržili za své jarmareční písně od milovníků komiky řůru peněz a každý, kdo má v koutku srdce smysl pro pravý irský vtip, prostý vši hrubosti, nebude na jejich perně vydělané groše žehrat. Dětičky chlapeckého 1 dívčího nalezince, namačkané v oknech obrácených na tento výjev, libovaly si tento neočekávaný nadávek k denní kratochvíli a sluší se poděkovat Sestřičkám chudiny za ten skvělý nápad, že sirotám bez otce a bez matky poskytl tento ryze poučný požitek. Místodržitelskou družinu, zahrnující hojně známých dam, doprovodily na nejvýhodnější místa na hlavní estrádě

samy Jejich Excelence, kdežto malebná delegace z ciziny, zvaná Přátelé smaragdového ostrova, zasedla na protější tribuně. Delegaci přítomnou v plném počtu tvořil Commendatore Bacibaci Benitobenone (na půl těla ochrnutý doyen společnosti, kterého dopravili na sedadlo silným parním jeřábem), Monsieur Pierrepaul Petitépatant, Velešprýmař Vladimír Pokethankerčev, Arcišprýmař Leopold Rudolph von Schwanzenbad-Hodenthaler, hraběnka Marha Virága Kisászony Putrápesthi, Hiram Y. Bomboost, hrabě Athanatos Karamelopulos, Ali Baba Bakšiš Rahat Lokúm effendi, Señor hidalgo caballero don Pecadillo y Palabras y Paternoster de la Malora de la Malaria, Hokopoko Harakiri, Hi Hung Cang, Olaf Kobberkeddelsen, Mynheer Trik van Trumps, Pan Polák Paddyriski, Husílouže Prhklstr Kračinabričisič, Herr Hurhausdirektorpräsident Hans Chuechli-Steuerli, Nationalgymnasiummuseumsanatoriumundsuspensoriumsordinariusprivatdozentgeneralspezialprofessordoktor Kriegfried Ueberallgemein. Všichni delegáti bez výjimky se různými slovy nadmíru ostře ohradili proti tomu, že mají být svědky takového nevýslovného barbarství. Mezi P.S.O. se strhla bouřlivá hádka a všichni se do ní zamíchali, připadají-li narozeniny irského patrona na osmého nebo devátého března. Při tom sporu se rozháněli dělovými koulemi, tureckými šavlemi, bumerangy, hákovnicemi, nočníky, širočinami, deštníky, praky, rváčskými prsteny, pytlí s pískem, surovým železem a řezali se jen což. Mrňavý strážník MacFadden, po zvláštním poslu přivolaný z Booterstownu, rázně zjednal pořádek a jako blesk pohotově navrhl sedmnáctý březen jakožto řešení poctivě přijatelné oběma stranám. Návrh duchapřítomného pidivousa se rázem zalíbil všem a byl jednomyslně přijat. Všichni P.S.O. – někteří z nich notně zakrvácení – strážníku MacFaddenovi upřímně blahopřáli. Když pak vyprostili zpod předsednického křesla commendatora Benitobenona, jeho právní zástupce Awocato Pagamimi vysvětlil, že rozmanité předměty, poschovávané v dvaatřiceti kapsách, uzmul při té rvačce mladším kolegům, aby je tím přivedl k rozumu. Předměty (a bylo mezi nimi několik set dámských a pánských zlatých a stříbrných hodinek) byly rázem vráceny řádným majitelům i zavládl všeobecný soulad.

Klidně, skromně vystoupil na popraviště v bezvadném žaketu s proužkovanými kalhotami Rumbold, v knoflíkové dírcce zamilovanou květinu *gladiolus cruentus*. Že tam je, ohlásil slabým rumboldovským zakašláním, jaké se tak

mnozí snaží napodobit (leč marně) – krátkým, důkladným, jen jemu vlastním. Příchod vyhlášeného kata přivítala pochvalná vřava mohutného davu, samým vznícením mávaly dámy z místodržitelství kapesníčky a ještě vznětlivější zahraniční delegáti halasně jásali míchaní pokřiků *hoch, banzai, éljen, živijo, činčin, polla kronia, hiphip, vive, Alláh*, z nichž zřetelně vynikalo *evviva* delegáta z kraje zpěvu (horní dvakrát čárkované F, připomínající, ony pronikavě líbezné tóny, jakými naše praprababičky oslňoval kleštěnec Catalani). Bylo přesně pět hodin odpoledne. Rázem se z megafonu ozval povel k modlitbě a mžikem všichni obnažili hlavu, patriarchální sombrero, které náleželo rodině od Rienziho revoluce, sundal komturovi službu konající osobní lékař dr. Pippi. Učený prelát, který junáckému mučedníkovi kráčejičímu na popravu udělil poslední útěchu naší svaté víry v duchu nejvyšší křesťanské s rochetou přes šedivou hlavu, poklekl do napršené kaluže a k trůnu milosrdenství vznášel úpěnlivé modlitby. Přímo u špalku stál ponurý kat, obličej zakrytý desetigalonovým hrncem se dvěma vyvrtanými škvírami, jimiž jeho oči vztekle zahlížely. Čekal jen na osudné znamení a zatím si čepel strašlivého oruží brousil o předloktí nebo zas ráz naráz utínal hlavy stádu ovcí, které tam dodali citelé jeho krutého, leč potřebného řemesla. Poblíž na pěkném mahagonovém stole měl úhledně rozloženy čtvrtící nůž, rozmanité skvěle kalené kuchací náčiní (zvláště dodané od slovutného nožířského závodu John Round a synové, Sheffield), nepolévaný kastrol na dvanáctník, tračník, slepé střevo s přívěskem atd., jen co se vyndají, a dva obsáhlé mléčné krajáče na předrahou krev předrahé oběti. Správce sdruženého kočičince a psince už čekal, až se nádoby naplní, že je do tohoto dobročinného ústavu rovnou dopraví. Přímo skvělou hostinu ze slaniny na vejcích, pěkně propečených hovězích plátků na cibuli, lahodně horkých rohlíků a osvěžujícího čaje připravila ohleduplně vrchnost hlavnímu herci tragédie; ten, připraviv se na smrt, byl báječně naložen a od počátku až do konce se o celé dění živě zajímal; se sebezapřením, tak vzácným v naší době, zachoval se

šlechetně a vyslovil poslední přání (to mu okamžitě splnili), aby se pohoštění na důkaz jeho vážnosti a úcty v alikvotních částkách rozdělilo členům spolku nemajetných chorých, upoutaných na lůžko. Dojetí dosáhlo *nec a non plus ultra*, když si sraženými řadami diváků proklestila cestu jeho zardělá snoubenka a vrhla se na siláckou hrud' toho, který měl být kvůli ní poslán na věčnost. Rek ji, jak vrba útlou, láskyplně sevřel v náručí a něžně šeptal: *Sheilo, ty má jediná*. Osmělena tím, že ji oslovuje křestním jménem, vášnivě mu po těle zlíbala kdejaké místočko, pokud na ně celá roznícená v tom cudném žalářním odění dosáhla. Jak tak vzájemně mísili slané proudy slz, přísahala mu, že na něho bude něžně vzpomínat, že nikdy nezapomene na svého přemilého junáka, který s písní na rtech šel na smrt, jako by si šel do Clonturkského parku zahrát hurling. Připomněla mu společné blahé časy šťastného dětství na březích Anny Liffey, kdy se oddávali nevinným kratochvilkám mladistvého věku, a nepamětliví strašlivé přítomnosti, oba se srdečně rozesmáli a diváci i s velebným pastýřem se veselili vespolek. Obrovské shromáždění přímo řičelo radostí. Vzápětí však už zase propadli žalu a naposledy si podali ruce. Nový proud slz jim vyhrkl ze slzných váček a valný dav, až do morku kosti dojatý, se srdceryvně rozeštkal a dojetí se neubránil ani sám staříčkový prebendář. Statní silní chlapi, smírčí orgány i bodří hromotluci královského irského četnictva si bez ostychu utírali slzy kapesníkem a klidně lze říci, že v tom rekordním shromáždění jediné oko nezůstalo suché. Nejromantičtější bylo, když pokročil vpřed hezký mladý oxfordský absolvent, známý svou dvorností ke krásnému pohlaví, a předložil navštívenku, šekovou knížku a rodokmen a požádal nešťastnou slečnu o ruku, ať si sama určí den sňatku, a ona na místě přivolila. Kdejaká dáma v publiku dostala na památku vkusnou brož s lebkou a zkříženými hnáty, kterýžto příhodný a ušlechtilý počín vyvolal nový výlev dojetí: když pak dvorný mladý Oxfordčan (mimochodem nositel jednoho z nejstarobylejších jmen v dějinách Albionu) navlékl uzardělé snoubence na prst drahý snubní prsten se smaragdovým ornamentem v

podobě čtyřlístku, vzrušení neznalo mezí. Přirozenému citu se neubráníl dokonce ani předseda tohoto smutného obřadu, velitel vojenské policie podplukovník Tomkin Maxwell ffrenchmullan Tomlinson, který kdysi dal bez váhání přivázat k ústí děla hromadu sepojů a tak je rozstřílet. Pancířovou rukavicí si potají utřel slzu a měšťané, kterým se dostalo té výsady, že patřili do jeho nejvlastnější *entourage*, zaslechli, jak si přerývaně a tlumeně brouká:

– Safraporte, to je ale šfabajznička, ta sakra levandule. Safraporte, jak na ni koukám, je mi sakra do breku, když si pomyslím, že na mě doma v Limehousu čeká ta moje řimbaba.

A občan hned spustí o irštině a o schůzi městské rady a kdesi cosi a o poangličtělých floutcích, co neznají rodný jazyk, a Joe se do toho vmísí, že dal jednoho kvůli libře zabásnout, a Bloom si pustí na špacír hubu s tím čvaňhákem, co vyloudil na Joeovi, a mele o Gaelském svazu a Protizavdávacím svazu a o opilství, té kletbě Irska. Protizavdávací svaz, to je něco pro něho. Prolejte mu hrdlo nevím kolika pintami, on vám do smrti ani jednu neoplatí. Jednou jsem si s kamarádem zašel na jejich hudební večírek, tančilo se a zpívalo, jak sedí Maureen Lee na otýpce sena a je nad každý květ povznesena, a někdo s ballyhoolskou modrou stužkou tam irsky brebentil a děvčata s lněnými vlasy tam roznášela abstinentní nápoje a prodávala odznaky a pomeranče a limonádu a ztvrdlé koláče, hrome, ohromná zábava, dejte mi svátek. Střízlivé Irsko je Irsko svobodné. Potom zapíská nějaký stařík na dudy a všichni ti šizunci šoupou nohama podle melodie, na kterou kráva chcípla. A pár flandáků dohlíží na to, aby se s ženskými netropila neplecha, žádné rány pod pás.

Jak jsem už řekl, jen milý pes zjistil, že je piksla prázdná, hned se kolem mě a Joea ometal. Být to můj pes, já bych ho vlídně vychovával, taky že jo. Občas bych ho nakopl tam, kde neoslepne.

– To se bojíš, že tě pokouše? ušklebuje se občan.

– To ne, povídám. Ale třeba si mou nohu splete s kandelábrem. A tak si psa zavolá.

– Co je to, Garry? povídá.

A hned ho škuje a muchlá a mluví na něho irsky a milý hafan mu odpovídá vrčením jako v nějakém operním duetu. Jak ti na sebe vrčeli, to tak hned neuslyšíte. Kdo nemá nic lepšího na práci, měl by pro *bono publico* napsat do novin o

tom, že by se měl takovému psu povinně nasazovat náhubek. Vrch a skučí, oči od žízně celé podlité, a z tlamy mu přímo kape vzteklin.

Všichni ti, jimž záleží na tom, aby se mezi nižšími živočichy (a je jich bezpočet) rozšířila lidská kultura, nesmějí si dát ujít kynantropické představení starodávného irského ryšavého vlčáckého křepeláka, dříve se mu přezdívalo Garryowen a teprve nedávno ho široký kruh přátel překřtil na Owena Garryho. Představení, výsledek to mnohaletého vlídného výcviku i pečlivě promyšlené diety, kromě jiných výkonů obsahuje také přednes veršů. Naš největší žijící fonetik (ani žhavými kleštěmi by z nás nikdo jeho jméno nevypáčil) vynaložil veškeré své úsilí na objasnění a porovnání přednášených veršů a zjistil, že se *nápadně* (podtrhujeme sami) podobají runám dřevních irských bardů. Nemám při tom na mysli roztomilé milostné písně, s nimiž milovníky literatury seznámil spisovatel kryjící se ladným pseudonymem Líbezná Větévka, spíše (jak v zajímavém sdělení otištěném v jednom našem večerníku upozorňuje přispěvatel D.O.C.) drsnější a subjektivnější tón, jaký se ozývá ze satirických výpadů slavného Rafteryho a Donalda MacConsidina, nemluvě ani o nejmodernějším lyrikovi, upoutávajícím zájem naší veřejnosti. Předkládáme ukázkou, přeloženou předním učencem, jehož jméno zatím nesmíme prozradit, ale některé narážky v textu je, jak se domníváme, samy přivedou na stopu. Metrika je převzata z psí předlohy, připomínající aliterační a isosylabická pravidla velšského englynu, je neskonale složitější, ale duch, jak naši čtenáři uznají, je dobře vystižen. Sluší se dodat, že je Owenův verš účinnější, když se přednáší trochu zvolna a nezřetelně tónem prozrazujícím potlačovanou zášť.

*Bud' nastokrát proklet,
Barney Kiernane,
měj každíčký čtvrték
od nápojů újmu.
Jen kapičku vody
mi na kuráž kápni,
vždyť chřtán mi jen hoří
po Lowryho plíčkách.*

Kázal tedy Terryemu, ať přinese psovi vodu, a hrome, na míli ho pak bylo slyšet, jak chlemtá. Joe se ho zeptal, jestli si dá ještě jednu.

– Dám, *a chara*, řekl, abys viděl, že se nezlobím.

Hrome, on není zdaleka tak hloupý, jak vypadá. Se psem starého Giltrapa obejde po hospodách, čeká, až mu někdo zavdá, a žije si na útraty poplatníků i konšelů. Mají se dobře oba, on i pes. I povídá Joe:

– Snesl bys ještě pintu?

– To se ptáš, povídám.

– Tak, Terry, ještě jednou dokola, povídá Joe. A vy si opravdu nedáte něco na svlažení hrdla? povídá.

– Děkuji, nechci, povídá Bloom. Já jsem se tady chtěl jen sejít s Martinem Cunninghamem. Martin chtěl, abych k nim zašel. On, totiž nebožtík Dignam, zatížil pojistku hypotékou a pojišťovně to neohlásil, takže podle hypotekárního zákona se pojistka neproplatí.

– Krucipísek, dá se Joe do smíchu, nakonec starý Šajlok ostrouhá kolečka. A jeho žena z toho vyjde dobře.

– No, to záleží, povídá Bloom, na těch, co jí kavalírují.

– Jak to kavalírují? povídá Joe.

– Totiž kavírují, povídá Bloom.

A hned plácá páté přes deváté, že by to vrchní soudce na soudní stoličce nedokázal, o právním postavení hypotekárního dlužníka a o ženině přednostním právu a o svěřenském statku, jenže naproti tomu zas že je Bridgemanovi dlužen, a jestli žena nebo vdova napadne právní nárok hypotekárního věřitele, až se mi nakonec z právního postavení jeho hypotekárního dlužníka hlava zatočila. Měl z pekla štěstí, že ho tenkrát pravoplatně neskřípli jako lumpa a pobudu, jenže on měl u soudu protekci. Prodával tombolové lístky či co jakési uherské výsadní loterie. Na mou duši. Na to je, izraelity, užije. Královská a výsadní uherská lotrovina.

A hned dovrávorá k Bloomovi Bob Doran, ať paní Dignamové vyřídí, že je mu jí líto v jejím zármutku a že je mu líto, že zmeškal pohřeb, a ať jí vyřídí, že říká a každý, kdo ho zná, ví, že říká, že se nenajde poctivější, hodnější člověk, než byl chudák nebožtík Willy, ať jí to vyřídí. Div se tím sakramentským blábolením neudávil. Tragicky mačkal

Bloomovi ruku, ať jí to vyřídí. Ruku, bratře. Ty jsi lump a já taky.

– Dovolte, řekl, abych spoléhaje se na naši známost, podle pouhého časového měřítka sice kratičkou, leč temenící, jak aspoň doufám a věřím, z pocitu vzájemné úcty, abych vás o tuto laskavost požádal. Jestliže jsem však překročil hranice ohleduplnosti, mé upřímné city nechtě omluví mou smělost.

– Nikterak, odpověděl druhý, pohnutky vašeho chování naprosto chápu a službu, o kterou mě žádáte, vykonám s útěšným vědomím, že třeba je to vzkaz bolestný, tento důkaz vaší důvěry mi ten hořký kalich poněkud oslazuje.

– Dopřejte mi tedy, abych vám stiskl ruku, řekl. Dobrota srdce, o tom jsem přesvědčen, vám lépe než má nejapná slova napoví výrazy, jež trefně vyjádří dojetí tak palčivé, že by mě, kdybych měl projevit své city, nadobro řeči zbavilo.

A už se hrne ven a kouká, aby šel zpřímá. Na mol v pět odpoledne. Jednou v noci se málem octl v base, jenže Paddy Leonard se znal s policajtem 14A. Nadrátovaný vpadne do špelunky v Bride Street, pod pasákovou ochranou bacá dandu se dvěma rajdami, z hrnku popíjí ležák. Před rajdami dělá, že je Francouz, Joseph Manuo, mluví proti katolické víře a to jako kluk prosím u Adama a Evy ministroval se zavřenýma očima, a kdo prý napsal nový testament a kdo starý testament, a tak se s nimi muchlá a mrví. Rajdy celé ukuckané smíchy mu, sakramentskému pitomci, vyberou kapsy a on cáká ležák po posteli a rajdy se na sebe chichotají a piští. *Jak se má tvůj testament? Máš starý testament?* Ještě že šel okolo Paddy, jinak nevím. A v neděli, vida ho, jde si s tou malinkou kuběnou, ona vrtí zadkem, jak se nese hlavní lodí, má lakýrky, jak by ne, a fialky, celá vyfrnděná, jako nějaká panička. Sestra Jacka Mooneyho. Její máma, ta kuplířka, pronajímá párkům hodinové pokojíčky. Hrome, ten ho vzal do parády. Prý jestli se nevzpamatuje, tak ho, krucihiml, zkope, až se posere.

A hned Terry přinesl tři pinty.

– Tumáš, povídá po hostitelsku Joe. Tumáš, občane.

– *Slan leat*, povídá on.

– Ať slouží, Joe, povídám já. Na zdraví, občane.

Hrome, a už to měl napolo v sobě. Na jeho pití by člověku nestačilo menší jmění.

– Kdo je, Alfe, ten dlouhán, co kandiduje na purkmistra? povídá Joe.

– Tvůj přítel, povídá Alf.

– Nannetík? povídá Joe. Ten poslanec?

– Já nikoho nejmenuji, povídá Alf.

– Hned jsem si to myslel, povídá Joe. Viděl jsem ho s poslancem Williamem Fieldem na té dobytkařské schůzi.

– Vlasatý Jopas, povídá občan, vyhaslý vulkán, miláček všech zemí a bůžek své vlasti.

A Joe hned občanovi vykládá o slintavce a kulhavce a o dobytkařích, a že by se proti tomu mělo zakročit, a občan ať s tím jdou do prkýnka a Bloom se zas ohání ovčí lázní proti svrabu a nápojem pro kašlavá telata a zaručeným prostředkem proti zánětu jazyka. Jen protože dělal kdysi v rasovně. S notýskem a s tužkou tam chodil od ničeho k ničemu, až ho Joe Cuffe vykopl, protože si na jednoho šlechtitele otevřel hubu. Pan Vševěd. Babičku by poučoval, jak se dojí kachny. Chcáč Burke mi vyprávěl, co se jeho žena v hotelu nabřečela, a paní O'Dowdová, celá obrostlá osmicoulovým sádlem, div si oči nevyplakala. Ani šněrovačku si nemohla povolit, hned kolem ní s těma svýma tresčíma očima ocmrdoval, že jí ukáže, jak se to dělá. S čímžpak se dnes asi vytrasíš? Už je to tady. Humánní způsob. Protože nešťastná hovádka trpí a odborníci tvrdí a nejznámější prostředek, který dobytče nebolí, a zlehka nanese na bolavé místo. Hrome, ten by uměl šetrně ohledávat slepici.

Koko Koko Dák. Klo Kvok Kvok. Černá Bětka je naše slípka. Ta nám snáší vajíčka. Je ráda, když vajíčko snese. Koko Kvok Kvok Kvok. A už je tu hodný strýček Leo. Sáhne pod černou Bětku a vezme si od ní čerstvé vajíčko. Koko Koko Dák. Kvo Kvo Kvo.

– No nešť, povídá Joe. Field a Nannetti jedou dnes večer do Londýna a podají o tom ve sněmovně interpelaci.

– Víte to jistě, povídá Bloom, že pan radní odjíždí? Já jsem s ním potřeboval mluvit.

– Už jo, večer poštovním parníkem.

– Škoda, povídá Bloom. Moc bych ho byl. Třeba odjíždí jenom pan Field. Telefonovat se nedalo. Vůbec ne. Víte to jistě?

– Nannetík jede taky, povídá Joe. Na příkaz Svazu má vznést interpelaci ohledně policejního komisaře, co zakazuje hrát v Parku irské hry. Co tomu říkáš, občane? *Sluagh na h-Eireann*.

Pan Kráva Tříkorec (Multifarnham, Nár.): Navazuje na otázku váženého přítele, poslance ze Shillelagh, smím se váženého pana kolegy zeptat, zdali vláda vydala příkaz porážet taková hovádka, i když chybí lékařské vysvědčení o jejich patologickém stavu?

Pan Čtvernožec (Tamosh., Konz.): Vážení kolegové už vysvědčení předložené sněmovnímu výboru obdrželi. Něco k tomu dodávat nepokládám za potřebné. Odpověď na otázku váženého kolegy zní ano.

Pan O'Chmelka (Montenotte, Nár.): Byly vydány podobné příkazy na porážení lidských hovádek, která se opovažují hrát ve Fénixově parku irské hry?

Pan Čtvernožec: Odpověď zní ne.

Pan Kráva Tříkorec: Nebyl snad pověstný michelstowský telegram váženého kolegy podnětem k postupu pánů na ministerské lavici? (Hoho! Hoho!)

Pan Čtvernožec: Tu otázku bych chtěl mít písemně.

Pan Tláškal (Buncombe, Nezávislý): Neváhejte střílet.

Ironický potlesk opozice. Předseda: Klid! Klid! (Zasedání končí. Potlesk.)

– Tamhle je chlap, který vzkřísil gaelský sport. Tamhle sedí. Chlap, který dopomohl k útěku Jamesu Stephensovi. Celoirský vítěz v hodu šestnáctiliberním kladivem. Jaký jsi měl, občane, nejlepší hod?

– *Na bacleis*, povídá občan a tváří se skromně. Kdysi jsem dokázal, co každý jiný.

– Jen kápní božskou, občane, povídá Joe. Dokázal jsi setsakramentsky víc.

– Vážně? povídá Alf.

– Ano, povídá Bloom. To je známá věc. Copak to nevíte?

A hned se rozpovídají o irském sportu a o hrách mládeže na způsob tenisu a o metání a postrkování kamene a o rodné hroudě a o národní obrodě a kdesi cosi. Bloom, toť se ví, si taky omočil, prý tomu, kdo má veslařské srdce, namáhavé cviky škodí. Namoutěkutě, kdybys tady z té sakramentské podlahy sebral slámku a řekl Bloomovi:

Koukej, Bloome. Vidiš tu slámku? Tohle je slámka. Ať jsem matěj, jestli o ní nebude hodinu povídat, taky že jo a vůbec nepřestane.

Pod záštitou *Sluagh na h-Eireann* se v dávné dvoraně *Briana O'Ciarnain* v *Sraid na Bretaine Bheag* konala nadmíru poutavá rozprava o obrodě dávného irského sportu a o tom, jak důležitá je pro rozvoj národa tělesná kultura, jak ji chápali v dávném Řecku a Římě a v dávném Irsku. Předsedal velebný starosta tohoto ušlechtilého řádu a účast byla mohutná. Na poučný předsedův úvod, skvělý, výmluvně i přesvědčivě podaný řečnický výkon, navázala jako vždy na vysoké úrovni vedená nadmíru poutavá i poučná rozprava o žádoucnosti a obroditelnosti dávných her i zábav našich pankeltských předků. Známy vysoce vážený křísitel našeho starobylého jazyka, pan Joseph M'Carthy Hynes, výmluvně horoval pro vzkříšení dávných keltských her a kratochvílí, jak je ráno i večer provozoval Finn MacCool, ty že u nás nejspíš vzkřísí nejlepší tradice mužné síly a zdatnosti, odkaz to dávných věků. L. Bloom, přivítaný směsí potlesku i sykotu, zastával opačný názor, a tak pěvecky školený předseda na opětovaný požadavek i spontánní potlesk nabitého sálu rozpravu ukončil znamenitě pozoruhodným přednesem nesmrtelných nevadnoucích veršů Thomase Osborna Davise (naštěstí kdekomu tak běžných, že je netřeba uvádět) *Bud' znovu národem*, při jehož absolvování stařícký vlastenecký bojovník, to mu nikdo neupře, se přímo překonal. Náš irský Caruso-Garibaldi byl znamenitě disponován a z velebné hymny zpívané, jak ji jen náš občan dokáže zazpívat, zřetelně vynikaly jeho ryčné tóny. Jeho velkolepý vybraný pěvecký um, svou nedostižností ještě zvyšující jeho mezinárodní věhlas, bouřlivým potleskem odměnilo hojně obecenstvo, v němž bylo vidět mnohé přední příslušníky duchovenstva, jakož i představitele tisku, právnictva i jiných učených povolání. Shromáždění se pak rozešlo.

Z duchovenstva se dostavili veleďustojný pán William Delany, T.J., L.L.D.; velectihodný pán Gerald Molloy, D.D.; ďustojný pán P.J. Kavanagh, C.S. Sp.; ďustojný pán T. Waters, C.C.; ďustojný pán John M. Ivers, P.P.; ďustojný pán P.J. Cleary, O.S.F.; ďustojný pán L.J. Hickey, O.P.; veleďustojný pán Fr. Nicholas, O.S.F.C.; veleďustojný pán B. Gorman, O.D.C.; veleďustojný pán T. Maher, T.J.; veleďustojný pán James Murphy, T.J.; ďustojný pán John Lavery, V.F.; veleďustojný pán William

Doherty, D.D.; důstojný pán Peter Fagan, O. M.; důstojný pán T. Brangan, O.S.A.; důstojný pán J. Flavin, C.C.; důstojný pán M.A. Hackett, C.C.; důstojný pán W. Hurley, C.C.; veledůstojný pán Monsignore M'Manus, V.G.; důstojný pán B.R. Slattery, O.M.I.; veledůstojný pán M.D. Scally, P.P.; důstojný pán F.T. Purcell, O.P.; veledůstojný pán Timothy kanovník Gorman, P. P.; důstojný pán J. Flannagan, C. C. Z laiků tam byl P. Fay, T. Quirke atd., atd.

– Když už mluvíme o namáhavých cvicích, povídá Alf, byl jsi na tom zápase Keogh versus Bennett?

– Ne, povídá Joe.

– Jak jsem slyšel, Tenaten na tom hladce vydělal sto liber, povídá Alf.

– Kdopak? Bivoj? povídá Joe. I povídá Bloom:

– Podle mě je to u tenisu například hbitost a cvičení zraku.

– Taktak, Bivoj, povídá Alf. Jen aby vyhnal sázky, napovídal o Mylerovi, že pije jak duha, a on zatím pilně trénoval.

– O tom my víme, povídá občan. Zrádcův syn. Víme, za co shrábl anglické zlato.

– To ti bůh řek, povídá Joe.

A zas jim do toho vpadne Bloom s tenisem a oběhem krve a uhodí na Alfa:

– Co vy myslíte, Bergane?

– Myler s ním zametl podlahu, povídá Alf. Utkání Heenana se Sayersem byla úplná sračka. Ukázal mu, zač je toho loket. Ten trpajzlík mu nebyl ani po pupek a habán ho mlátil jak žito. Naposledy ho praštil do bránice. Queensberryho pravidla sem, Queensberryho pravidla tam, dal mu to jaksepatří vyžrat.

Byl to památný a urputný zápas, na nějž si o cenu padesáti sovereignů navlékli rukavice Myler a Percy. Handicap menší váhy vyrovnal náš dublinský beránek nedostižnou obratností v ringu. Závěrečné kolo, v němž rány sršely jak ohňostroji, dalo oběma zápasníkům notně do těla. V předcházející rundě čepoval šikovateli červenou ostošest, Keogh to schytával zprava i zleva, jednu po druhé sázel dělostřelec beránkovi do nosu, a Myler při nástupu vypadal groggy. Voják zahájil mohutným výpadem levičky a irský gladiátor řízně paríroval šupou namířenou na hořejšek Bennettovy čelisti. Červenokabátník ucukl, Dubliňan ho však

zasáhl levým hákem, který seděl. Zápasníci se dostali do klinče. Myler stupňoval tempo a zpracovával protivníka, kolo skončilo tím, že se těžší zápasník octl na provazech a Myler do něho řezal. Angličan měl pravé oko celé opuchlé, uchýlil se do rohu, dal se důkladně polít vodou a po zazvonění nastoupil dravě a rozkuráženě, že hibernského zápasníka vyřídí jedna dvě. Byl to nelítostný boj kdo s koho. Rvali se jako tygři a obecnstvo bylo ve varu. Dvakrát napomenul rozhodčí Mlátičku Percyho za držení, ale beránek nešetřil fintami a nohama pracoval jedna radost. Ráz na ráz se častovali pozornostmi, při nichž voják řízným zvedákem zasáhl protivníka do úst, až mu z nich proudem vytryskla krev, a tu se do toho beránek obul, praštil Rváče Bennetta do břicha a složil ho na lopatky. Byl to poctivý a čistý knokaut. Uprostřed všeobecného napětí byl portobellský šampion odpočítán a Bennettův sekundant Ole Pfotts Wettstein hodil do ringu ručník a za bouřlivého potlesku obecnstva, které se prodralo za provazy a samou radostí div ho neumačkalo, byl za vítěze prohlášen santryjský mladík.

– Ten v tom umí chodit, povídá Alf. Zrovna prý pořádá na severu koncertní turné.

– To jo, povídá Joe. Jak by ne.

– Kdopak? povídá Bloom. No jo. Je to tak. Jakési letní turné, to víte. Pouhý výlet.

– A jako hvězda na něm zazáří paní B., vidíte, povídá Joe.

– To jako moje žena? povídá Bloom. Ano, ona zpívá. Myslím, že dopadnou dobře. Organizátor je on znamenitý. Znamenitý.

Hrom aby do toho, říkám si, říkám. Už chápu, proč kočka mňouká a pes štěká. To on, Bivoj, fouká na flétnu. Koncertní turné. Syn toho ničemného podfukáře Dana od Ostrovního mostu, co prodal vládě do války s Bury dvakrát stejné koně. Starý Cožecože. Jdu za vámi, pane

Boylane, kvůli dávce na chudé a za vodu. Cože? Kvůli dávce za vodu. Cože, cože? Tenhle kozel ji pěkně zorganizuje, to ti řeknu. Nech si to pro sebe.

Chlouba skalnatého pahorku calpského. Tweedova dcera havraních vlasů. V neporovnatelnou krásu vypsěla tam, kde to zavání mišpulí a mandlovníkem. Její krok znaly zahrady Alamedy: znaly ji a úklonem zdravily olivové špalíry. Toť cudná choť Leopoldova: Marion s bujnými řadry.

Nastojte, dovnitř vkročil úd klanu O'Molloyů, švarný bělolící, byť poněkud brunátný junák, práva znalý rada jeho

veličenstva, a s ním dědičný kníže z urozeného rodu Lambertů.

- Nazdar, Nede.
- Nazdar, Alfe.
- Nazdar, Jacku.
- Nazdar, Joe.
- Pámbůh tě opatruj, povídá občan.
- Tebe taky, povídá J.J. Co si dáš, Nede?
- Půl pinty.

J.J. tedy objednal pití.

- Byl jsi u soudu? povídá Joe.
- Jo, povídá J.J. Prý to, Nede, urovná.
- To doufám, povídá Ned.

Co zas ti dva plichtí? J.J. ho dává škrtnout z listiny porotců a on zas ho tahá z bryndy. A přitom je, prosím, uveden v Stubbsově almanachu. Karbaní, kamarádi se s gigrlaty, co nosí monokl, pije šampus a přitom má na krku samé obsílky a exekuce. V zadní místnosti u Cumminse ve Francis Street, kde ho neznají, dával do frcu zlaté hodinky, zrovna když jsem tam byl s Chčáčem a proplácel mu boty. Jak se prosím jmenujete? Rachl, povídá. To jo, povídám, co zkrachl. Hrome, stejně jednou skončí za mřížemi, tak si říkám.

– Neviděl jsi tam někde toho sakramentského potrhlíka Breena, povídá Alf. Tu, tu.

– Jo, povídá J.J. Sháněl nějakého detektiva.

– Tak tak, povídá Ned, chtěl to dát rovnou soudu, ale Fňukal Kelleher mu to rozmluvil, prý ať si dá napřed prozkoumat písmo.

– Deset tisíc liber, zachechtal se Alf. Božítku, co bych za to dal, kdybych ho tak slyšel vypovídat před porotním soudem.

– To jsi spískal ty, Alfe? povídá Joe. Pravdu, celou pravdu a nic než pravdu, k tomu mi dopomáhej rohatý.

– Já? povídá Alf. Jen si o mě neotírej hubu.

– Tvé výpovědi použije žaloba proti tobě.

– Žalovat se to ovšem dá. Smysl je, že není *compos mentis*. Tu, tu.

– Dej se vycpat s tím *compos mentis*! zachechtal se Alf. Víš, že nemá všech pět pohromadě. Jen se mu podívej na

hlavu. Víš, že si kolikrát ráno nasazuje klobouk lžicí na boty?

– To jo, povídá J. J., jenže nactiutrhačství, třeba se zakládá na pravdě, je podle zákona nepřipustné.

– Bacha, Alfe, povídá Joe.

– Přece jenom, povídá Bloom, už kvůli té chuděře jeho ženě.

– Je k politování, povídá občan. Jako každá, která si vezme nekňubu.

– Jak to, nekňubu! povídá Bloom. Myslíte, že je on...

– Nekňuba, tak to myslím, povídá občan. Ani ryba, ani rak.

– Ani tak, ani tak, povídá Joe.

– Tak to myslím. Čuně, jestli víte, co to je.

Hrome, tužil jsem, že se něco semele. Bloom vykládal, že to myslel tak, že je to surovost, takhle se musit za tím koktavým hlupákem trdlovat. Úplná surovost ke zvířatům, pouštět toho sakramentského vychrtlíka Brena na trávu a nechat ho courat vousy až po zem, je to k breku. Po svatbě nosila nos vzhůru, nějaký bratranec jejího starého prý otvírá papeži lavici. Na stěně měla viset jeho podobenku s navoskovanými kníry. Signor Brini ze Summerhillu, Talijáno, papežský zuáv Svatého otce, odstěhoval se z nábřeží do Moss Street. A kdo to vlastně byl, ptám se. Nikdo, dvě místnosti s vchodem ze dvora, za sedm šilinků týdně, a přece navzdory celému světu na prsou nosil všelijaké plíšky.

– Taková dopisnice, povídá J.J., je ostatně tiskovina. V procesu Sandgrove kontra Hole posloužila za dostatečný důkaz trestného činu. Podle mě by se to dalo žalovat.

Šest šilinků osm penny, prosím. Kdo stojí o tvoje mínění. Pijme si každý klidně svou pintu. Hrome, za chvíli už ji pít nebudeme.

– Tak na zdraví, Jacku, povídá Ned.

– Na zdraví, Nede, povídá J.J.

– Zas už je tady, povídá Joe.

– Kde? povídá Alf.

Hrome, zrovna šel vedle dveří, knihy pod pažďí, vedle něho žena, a Fňukal Kelleher po cestě kolem nakoukl zákalovým okem dovnitř, otcovsky mu domlouval, ať si od něho koupí zánovní rakev.

– Jakkpak dopadlo soudní řízení ohledně toho kanadského švindlu? povídá Kelleher.

– Odročeno, povídá J.J.

– Jeden z toho raťafáckého cechu, říkal si James Wought, jinak Saphiro, jinak Spark a Spiro, dal do novin inzerát, že za dvacet šilinků dopraví lidi do Kanady. Co? Ze si z vás střílím? Toť se ví, byl to setsakramentský švindl. Co? Všechny je vzal na hůl, služtičky i chasníky z hrabství meathského a vlastní lidi jakbysmet. J.J. nám vyprávěl, jak nějaký staříčkový žid Zaretsky nebo tak nějak s kloboukem na hlavě seděl na lavici svědků a plakal a při svatém Mojžíši přísahal, že zchudl o dvě libry.

– Kdo vedl přelíčení? povídá Joe.

– Pan vrchní soudce, povídá Ned.

– Miloučkový starý sir Frederick, na vařené nudli se dá utáhnout.

– Srdce ze zlata, povídá Ned. Vyprávěj mu dojemně, že jsi pozadu s činží, že máš nemocnou ženu a kopu dětí, a on se ti, ví bůh, přímo na soudní stoličce rozpláče.

– To jo, povídá Alf. Onehdy měl Ruben J. z pekla štěstí, že ho nedal zabásnout za to, že zažaloval chudinku Gumleyho, co tamhle u Buttova mostu hlídá městu sklad kamení.

A hned vpadne do plačtivé noty milého vrchního soudce.

– Taková hanebnost! Tenhle chudý sedřený dělník! Kolik dětí? Říkal jste deset.

– Ano, vzácný pane soudce. A žena má tyfus!

– A žena má tyfus! Hanebnost. Klidte se, prosím, ze soudní síně. Ne, prosím, žádný platební příkaz newdám. Jak se prosím opovažujete předstoupit př< de mě a chtít, abych vydal platební příkaz! Chudák sedřený, snaživý dělník.? alobu zamítám.

Byloť šestnáctého dne ícsíce volooké bohyně a třetí týden po svátku Svaté a Nerozdílné Trojice, nebeská dcí, panenská luna byla v první čtvrtině, i stalo se, že se učení soudci odebrali do soudních síní. Mistr Courtenay potom zasedl ve své komoře a nalézal a mistr sudí Andrews bez poroty zasedl na pozůstalostním soudě a zrale vážil a probíral nárok prvního půhonce na ujetí majetku zmíněného v kšaftu i posledním pořízení *in re*, totiž movitého i nemovitého zboží zmrlého Jacoba Hallidaye, obchodníka s vínem, proti nezletilému slabomyslnému pacholeti Livingstonovi a jiné osobě. I vešel do velebné síně v Green Street sir Frederick Sokolník. I zasedl tam k páté hodině a podle staroslavného brehonského práva pravdu činil v konšelstvu zřízeném pro jednukaždou

čtvrť příslušnou i přináležitou k hrabství velikého města Dublinu. S ním tam zasedal nejvyšší sinhedrim dvanácti kmenů Iar, po jednom z každého kmene, z kmene Patrikova a z kmene Hughova a z kmene Owenova a z kmene Connova a z kmene Oscarova a z kmene Fergusova a z kmene Finnova a z kmene Dermotova a z kmene Cormacova a z kmene Kevinova a z kmene Caoltova a z kmene Ossianova, celkem dvanáct mužů řádných a poctivých. I zapřísahal je při tom, jenž umřel na dřevě kříže, aby podle svědectví řádně a poctivě rozsoudili při mezi svým svrchovaným vládařem a králem a tím pohnaným na lavici obžalovaných a vynesli poctivý rozsudek, k tomu jim dopomáhejž Bůh, a nechť políbí knihu. I povstali z křesel, všech dvanáct kmenů Iarových, a při jméně toho, jenž jest od věků, přísahali, že se Jeho cudou budou spravovat. A bez meškání přivedli soudní pacholci z žalární kobky ztracence, kterého podle udání vyčenichali soudní slídiči. A nasadili mu okovy na ruce i na nohy a nepropustili ho na výkupné ani na záruku, nýbrž ho pohnali před soud, neboť byl zlosyn.

– To by tak scházelo, povídá občan, táhnout se do Irska a nasazovat nám tu štěnice.

Bloom dělá, že nic neslyšel, a hned se zapovídá s Joem, že to do prvního s tím pakatýlkem nehoří, ale ať ztratí slovo u pana Crawforda. A Joe se mu hned svatě zadušoval, že by se dal pro něho třeba rozkrájet.

– Inzerát, povídá Bloom, se totiž musí opakovat. To je celé tajemství.

– Spolehněte se, povídá Joe.

– Šidí sedláky, povídá občan, a irskou chudinu. O další cizáky v domě nestojíme.

– Že to, Hynesi, dobře dopadne, o tom jsem přesvědčen, povídá Bloom. Záleží jen na Clavisovi, rozumíte.

– To je hotová věc, povídá Joe.

– Jste velmi laskav, povídá Bloom.

– Cizáky, povídá občan. Sami za to mužem. Pouštíme je k nám. Sami jsme si je přivedli. Kvůli cizoložnici a jejímu galánovi sem přišli saští zloději.

– Rozvod od stolu a lože, povídá J.J.

Bloom dělá, jako by byl náramně zaujat nějakou nicotkou, pavučinou v koutě za sudem, občan po něm zlostně zahlíží a u jeho nohou starý pes kouká, koho a kdy má pokousat.

– Zpustlice, povídá občan, ta nám to všechno nadrobila.

– Tady ji máme, povídá Alf, jak se u výčepu spolu s Terryem řehní nad *Policejním zpravodajem*, v celé parádě.

– Ukaž, povídám, ať si ji omrknem.

A zatím to bylo jen nějaké amerikánské obrázkové svinstvo, jaké si Terry půjčuje od Fňukala Kellehera. Tajemství, jak si zvětšit stydké části. Nevěra krasavice z lepších kruhů. Zámožný chicagský podnikatel Norman W. Tupper přistihne svou hezkou, leč zalétnou ženu na klíně důstojníka Taylora. Kráska se spouští, na sobě jen kalhotky, a její frajer zkouší, kde je nejlechtivější, a v tom na ně s frkačkou vrazí Norman W. Tupper, zrovna když se s důstojníkem Taylorem pocímal.

– Jejda, Janičko, povídá Joe, ty máš ale krátkou košilkou.

– A jaká je chlupatá, povídám. Z toho zadního kusu by se těžko dalo něco vyříznout.

No a vtom vkročí dovnitř John Wyse Nolan, s ním jde Lenehan a kouká jak boží umučení.

– Tak co, povídá občan, copak je nového na bojišti? Co ti radniční hudlaři, co rozhodli na své předvolební schůzi o irštině?

O’Nolan, oděný třpytnou zbrojí, schýlil hlavu a hluboce se poklonil před mocným a slovutným a nepřemožitelným náčelníkem veškerého Erinu a zvěstoval mu, co se stalo, že totiž usedlí kmeti nejvýš poslušného města, druhého v celém království, zaplnili tholsel a po náležitých modlitbách k bohům, prodlévajícím v nadpřirozeném éteru, na tom se slavnostně snesli, že třeba, bude-li třeba, u smrtelníků znovu dopomohou ke cti vzletné mluvě mořem rozdělených Gaelů.

– Je na postupu, povídá občan. Cert vzal ty surové saské halamy i s jejich hatmatilkou.

A tu to začne J. J. žehlit a mluví o rubu a líci každé věci, o házení písku do očí, o nelsonovském způsobu nasazovat dalekohled na slepé oko a o paušálním osočování celého národa a Bloom mu hned přizvukuje a mele o mírnosti a zlosti a o jejich koloniích a o jejich civilizaci.

– Lépe řečeno syfilizaci, povídá občan. Cert aby je vzal! Pánbůh stejně není k ničemu, jestli je vůbec k něčemu, ať ty sakramentské zabeďněné zkurvysyny zatratí. Kouska kloudné hudby, umění ani literatury nemají. Tu špetku

kultury ukradli nám. Huhňaví potomci panchartských strašidel.

– Evropská rodina, povídá J.J. ...

– Zádní Evropané to nejsou, povídá občan. Byl jsem v Evropě s pařížským Kevinem Eganem. V Evropě není po nich a po jejich jazyce nikde ani stopy, leda na *cabinet d'aisance*.

I povídá John Wyse:

– Jak mnohý kvítek nadarmo se pstroucí.

I povídá Lenehan, který tím umí trochu švadronit:

– *Conspuez les Anglais! Perfide Albion!*

Pravil a hrubými šlachovitými siláckými tlapami pozvedl plný roh tmavé silné pěnové medoviny, pronesl kmenový válečný pokřik *Lamh Dearg Abu* a napil se na zmar nepřátel, lidu nepřemožitelných chrabrých junáků, mořských vln vládců, jako věkožizní bohové zamlkle sedících na trůnech z alabastru.

– Co tě trápí, povídám Lenehanovi. Tváříš se, jako by ti slípky všechno zrní sezobaly.

– Zlatý pohár, povídá.

– Kdopak vyhrál, pane Lenehane? povídá Terry.

– *Zahodil*, povídá, dvacet ku jedné. Mizerný outsider. Ostatní mají utrum.

– A co Bassova kobyłka? povídá Terry.

– Zatím běží, povídá. Všichni jsme v bžundě. Boyle si podle mého tipu za sebe a za jednu známou vsadil dvě libry na %ezlo.

– Já sám jsem si půlkorunku od pana Flynna přisadil na *Ěinfandela*, povídá Terry. Koně lorda Howarda de Waldena.

– Dvacet ku jedné, povídá Lenehan. To je život bez rukávů. Tak tedy ^ahodil? Jsme v Pančavě. Křehkosti, tvé jméno je *Zjezlo*.

Přistoupil tedy k piksle od sušenek, kterou tam Bob Doran nechal stát, že si z ní nepozorovaně něco štípne, a psisko, prašivý čumák vzhůru, se šlo přiživit s ním. Skákal pes přes oves.

– Nic tam není, děťátko, povídá.

– Hlavu vzhůru, povídá Joe. Nebýt toho druhého psa, tak to vyhrála ona.

J.J. se s občanem hádají o právu a dějinách a Bloom do toho občas něco utrousí.

– Jsou lidé, povídá Bloom, že vidí mrvu v oku druhého, ale v oku svém břevno nevidí.

– *Raimeis*, povídá občan. Kdo nechce vidět, ten nevidí, snad mi rozumíte. Kam se podělo našich ztracených dvacet miliónů Irů, místo těch čtyř oni by tu měli být, naše ztracené kmeny. A naše hrncířské výrobky a tkaniny, nejlepší na světě. A naše vlna, která se za Juvenalovy doby prodávala až v Římě, a náš len a damašek z antrimských stavů a naše limerické krajky, naše usně a křemíkové sklo od Ballyboughu a náš hugenotský popelín, který máme od doby Jacquarda de Lyon, a naše tkané hedvábí a náš foxfordský tvíd a slonově žluté háčkování z kláštera karmelitek v New Rossu, po celém širém světě nad ně není. Kam se poděli řeční kupci, kteří sem projížděli Herkulovými sloupy, Gibraltarem, který je teď ve spárech nepřítelů lidstva, a ve Wexfordu na Carmenském jarmarku prodávali zlato a tyrský nach. Jen si přečtěte, co píše Tacitus a Ptolemaios a třeba i Giraldus Cambrensis. Víno, kožešiny, connemarský mramor, tipperarské stříbro, jemuž se žádné jiné nevyrovná, naše dosud věhlasné koně, na něž si Irové tak potrpí, a za právo chytat ryby v našich řekách nám nabízel poplatek sám Filip Španělský. Co všechno nám dluží ti anglánští mezuláni: za rozvrácený obchod a rozvrácené domovy? Koryto Barrowu a Shannonu zanášené milióny jiter bažin a slatin nám neprohloubí, spíš nás všechny nechají chcípnout na souchotě.

– Jestli se něco neudělá pro znovuzalesnění kraje, budeme za chvíli bez lesů jako Portugalsko, povídá John Wyse, nebo jako Helgoland, kde roste jeden jediný strom. Rychle mizí modřín, borovice, kdejaký jehličnatý strom. Četl jsem zprávu lorda Castletowna...

– Zachraňte je, povídá občan, obří jasan v Galwayi a náčelnický jilm v Kildaru, jehož peň měří čtyřicet stop a listoví se prostírá na jednu roli. Ach, zachraňte irské stromy pro budoucí Iry na utěšených kopcích Eire.

– Evropa se na nás dívá, povídá Lenehan.

Mezinárodní smetánka se dnes odpoledne nahnula na svatbu nejvyššího vrchního nadrevírníka Irských národních lesníků rytíře Jeana Wyse de Neaulana se slečnou Jedličkou Smrčinovou z Boroviny. Svatební obřad poctily svou přítomností lady Lesoňka Jilmochládková, paní Barbora Metlomilová, paní Drbna Bobková, slečna Dorota Rákosová, paní Klotilda Mýtinová, paní Rovana Paseková, paní Helena Psívínová, paní Virginie Úponková, slečna Gladys Buková, slečna Olivie Šolková, slečna Blanka Javorová, paní Maud Mahagonová, slečna Myra Myrtová, slečna Priscilla Bezinková, slečna Meduňka Zimolezová, slečna Miluna Topolová, slečna O'Mimosa San, slečna Ráchel Cedrová, slečny Liliana a Viola Šeříkovy, slečna Bojislava Osiková, slečna Katka Rosná-Mechová, slečna Květa Hlohová, paní Gloriana Palmová, paní Liána Hvozďová, paní Arabela Černošá a paní Norma Cesmínová z Královky Dubiny. Nevěsta, vedená k oltáři otcem M'Smrčinou z Žaludova, vypadala nadmíru půvabně v kreaci vyvedené v mercerovaném zeleném hedvábí na matně šedém podkladu a přepásaná širokou smaragdovou šerpou, vroubenou karnýrem trojitě třásně tmavšího odstínu, celek pak oživovaly šle a žaludově bronzové vložky na bocích. Družičky, nevěstiny sestry, slečna Modřinka Smrčinová a slečna Limba Smrčinová, měly na sobě slušivé, stejně laděné úbory, s roztomilým motivem růžových peříček poskládaných v jemné proužky, které se v podobě bleděkorálové rajky rozmarně opakovaly na nefritově zelených tokách. Varhany pak s chvalně známým umem rozehrál senhor Enrique Flor a nádavkem k předepsaným skladbám svatební mše zahrál na závěr novou zdařilou úpravu písně *Dřevorubce, ten strom nekácej*. Po papežském požehnání byli šťastní novomanželé na odchodu z kostela sv. Fiakra *in Horto* zasypáni jarou křížovou palbou lískových oříšků, bukvic, bobkového listí, kočíček, přehršlí břechtanu, jmelí a oskerušových bobulí. Nerušené líbánky stráví pan Wyse Smrčina Neaulan s paní v černém Hvozdu.

– A my se zas díváme na Evropu, povídá občan. Měli jsme obchodní styky se Španělskem a s Francouzi a s Vlámý dávno předtím, než se ti

pancharti vylíhli, španělské pivo v Galwayi, vinné bárky na vínově tmavých vodách.

– Však my je zas budeme mít, povídá Joe.

– To budem, s pomocí Matky boží, plácá se občan do stehén. Přístavy zatím prázdné se nám zase vrchovatě zaplní. Queenstown, Kinsale, Galway, Blacksod Bay, Ventry v kerryjském království, Killybegs, třetí největší přístav na širém světě s plachetním loďstvem galwayských Lynchů a cavanských O'Reillyů a dublinských O'Kennedyů tenkrát, kdy hrabě z Desmondu klidně uzavíral smlouvu se samým císařem Karlem Pátým. Taky že budem, povídá, až uvidíme první irský bitevní koráb, jak brázdí vlny a vpředu má naši vlastní vlajku, jděte mi s harfami Jindřicha Tudora, kdepak, nejstarší námořní vlajku, vlajku provincie Desmondu a Thomondu, tři koruny na modrém poli, tři synové Milesiovi.

A vyzunkl pintu do dna, Moya. Samá bzdina a chcanky jako nějaká kočka z rasovny. Tintili vantili. Líp by ten sakrament udělal, kdyby šel do Shanagoldenu a tam ty své třesky plesky povídal houfu lidí, jenže tam on si netroufne, protože po něm pasou maguirovští mstitelé a rozsekají ho na fašíрку za to, že skočil na majetek sedláka vypuzeného z držby.

– Výborně, výborně řečeno, povídá John Wyse. Co si dáš?

– Císařskou jízdní policii, povídá Lenehan, abych to oslavil.

– Jeden půlčlík, Terry, povídá John Wyse, a jednu zdviženou ruku. Terry. Snad nespíš?

– Ano, prosím, povídá Terry. Půl štamprle visky a láhev allsopa. Hned, prosím.

Místo aby obsluhoval panstvo, on čučí do toho sakramentského plátku a hledá v něm pikanterie. Obrázek, jak do sebe zápasníci trkají, až si sakramentskou lebku nadobro rozbijí; jeden se, hlavu skloněnou, žene na druhého jako býk na vrata. A zas jiný obrázek: *Černý netvor upálen v Omaze, Ga*. Plno zálesáků v širácích se sklopenou střechou, střílejí na negra oběšeného na stromě, jazyk vyplazený a pod sebou má hranici. Hrome, v moři by ho ještě měli utopit a na elektrickém křesle odpravit a ukřižovat, aby to měli jisté.

– A co válečné loďstvo, povídá Ned, které drží v šachu naše nepřátele?

– Něco ti o něm řeknu, povídá občan. Hotové peklo na zemi. Přečti si v novinách odhalení o tom, jak se bičuje na školních lodích v Portsmouthu. Píše o tom nějaký chlap, říká si *Zhnusený*.

A hned se rozpovídá o tělesných trestech, to se postaví do pozoru mužstvo, důstojníci i kontradmiráli v třírohých kloboucích, asistuje při tom trestu pastor s protestantskou biblí, přivedou mládenečka, ten vříská po mámě, a přiváží ho na zadek děla.

– Pěťadvacet na prdel, povídá občan, tak tomu říkával ten mamlas sir John Beresford, jenže nynější bohobojný Angličan tomu říká vyprášit jim kalhoty, ať chtějí nebo nechtí.

I povídá John Wyse:

– Zvyk takový, že porušit, ne světit víc jej šlechtí.

A hned vykládá, že tam s dlouhou holí přijde lodní cvičitel, dá se do toho a nešťastnému mladíkovi setsakra zmaluje zadek, až ječí, jako by ho na nože bral.

– To je to slavné britské loďstvo, povídá občan, co komanduje celý svět. Otroky prý oni nikdy nebudou, přitom jediní na tom božím světě mají dědičnou sněmovnu a všechna půda patří tuctu kňourů a bavnářských baronů. To je ta velebená velká říše robotníků a bílých otroků.

– Nad níž slunce nikdy nevychází, povídá Joe.

– Tragické je, povídá občan, že oni v ni věří. Nešťastní jahuové v ni věří.

Oni věří v obucha, mlatce všemohoucího, stvořitele pekla na zemi a v Jendu Matróze, syna jeho nejistého, jenž se počal z Mariny Anny, trpěl pěťadvacet na prdel, ukšírován, sedřen až po hřbet jest, kroutil se jak čert do pekel, třetího dne vstal, když mu ztvrd vích, zloupil Abelesa, leží pod lavicí, bolí ho zadek, neměl by mnout si ho, odtud přijde potit číše slz a krve.

– Copak není, povídá Bloom, kázeň všude stejná? Nebude myslím stejná i tady, když se síla opře síle?

Neřikal jsem to? Jakože si tady piju ležák, kdyby měl třeba duši na jazyku, pořád bude člověku tvrdit, že život a smrt je totéž.

– Však my se síle opřeme silou, povídá občan. Za mořem máme velké Irsko. V neblahém roce 47 je vyhnali z domu a z vlasti. Vepřovicové domky a salaše u silnice jim rozmlátili berany a *Times* si mnuly ruce a saským sketám vykládaly, že Irů bude brzo v Irsku tak málo jako v Americe rudochů. Sám veliký Turek nám poslal piastry. Zato Sasíci div

náš národ ve vlasti neumohli hladu. Obilí bylo v zemi až dost, jenže ty britské hyeny je skoupily a prodaly do Rio de Janeiro. Ba věru, v houfech vyháněli odtud selský lid. Dvacet tisíc jich pomřelo na rakvových lodích. Ti, kdo se do země svobodných přece dostali, pamatují na zemi služebnosti. Jednou se vrátí, to mi věřte, už ne ustrašenci, ale synové Granuailini, bojovníci za Kathleenu ni Houlihan.

– Svatá pravda, povídá Bloom. Jenže podle mého názoru...

– Na ten den jsme se, občane, už něco načekali, povídá Ned. Od té doby, co nám ta stařena řekla, že Francouzi vypluli a přistáli v Killalee.

– Ba věru, povídá John Wyse. Bojovali jsme za stuartovské krále, Stuartovci nás vydali na pospas Vilémovcům a ti nás zradili. Jen si vzpomeňte na Limerick a na rozbitý pamětní kámen smlouvy. Svou nejlepší krev jsme věnovali Španělsku a Francii, divoké husy. Třeba Fontenoy. A Sarsfield a O'Donnell, španělský vévoda z Tetuanu, a Ulysses Browne z Camusu, někdejší maršál Marie Terezie. Co jsme z toho měli?

– Francouzi! povídá občan. Tančejdovská sebranka. Co si myslíte, že obnášejí. Irsku jsou prd platní. Na večeri u T. P. zrovna dávají dohromady *Entente cordiale* s věrolomným Albionem. Odjakživa to byli a jsou paliči Evropy.

– *Conspuez les Frangais*, povídá Lenehan a ulizuje piva.

– A co se Prušáků a Hanoveráků týče, povídá Joe, neužili jsme těch klobásožroutů na trůně až dost od kurfiřta Jiřího až po toho Němčourka a tu nebožku plynatou štetku?

Krindapána, to jsem se nasmál, když mi tu mžouravou babici líčil, jak se v královském paláci každý boží večer nacákla, stará Viktorka, a jak zmožená soudkem skotské rosy jako žok se dávala kutálet svým kočím do postele a přitom ho tahala za licousy a prozpěvovala mu *Ehren an der Rhein* a pojd', kde se levně pije.

– No nechť, povídá J.J. Teď vládne Edvard, korouhevník míru.

– Nekecej si do lebedy. Spíš kurevník než korouhevník. Edvard Welf-Wettinský!

– A co říkáš tomu, že ti flandáci, irští kněží a biskupové, mu v Maynoothu vyzdobili pokoj dostihovými barvami jeho Satanášského

Veličenstva a na zdi pověsili obrázky všech koní, co na nich rajtovali jeho žokeji. Hrabě dublinský, nic víc a nic míň.

– Měli tam pověsit všechny ženské, co sám orajtoval, povídá Alfík. I povídá J.J.:

– Při mém rozhodnutí se jejich biskupské milosti řídily omezeným prostorem.

– Dáš si ještě jednu, občane? povídá Joe.

– Ano, prosím, povídá občan, dám.

– A co ty, povídá Joe.

– Mockrát děkuji, Joe, povídám. Kéž ti nikdy stínu neubude.

– Ještě jednou dokola jako dřív, povídá Joe.

Bloom, kalněnědoblátivý ksicht celý vyjevený a švestková kukadla na všechny strany roztěkaná, pořád s Johnem Wysem povídal a povídal.

– Pronásledování, povídá, v světových dějinách je ho plno. Jím se udržuje vzájemná nenávisť mezi národy.

– A víte vy, co je to národ? povídá John Wyse.

– Národ? povídá Bloom. Národ, to jsou lidé, kteří žijí na jednom místě.

– Hrome, chtějí se Ned, tak to já jsem národ, protože už pět let žiju na jednom místě.

Toť se ví, všichni se dali Bloomovi do smíchu a on, aby se z toho nějak dostal, povídá:

– Nebo taky na různých místech.

– Jako třeba já, povídá Joe.

– Dovolte mi otázku, co je váš národ, povídá občan.

– Irsko, povídá Bloom. Tady jsem se narodil. Irsko.

Občan slovo neřekl, zachrchlal a fik, chrchel jak ústřici vyplivl do kouta.

– Měj se k dílu, Joe, povídá, vytáhne z kapsy kapesník a utře se.

– Tumáš, občane, povídá Joe. Vezmi to do pravé ruky a opakuj po mně tato slova.

Potom byla vyndána a dlouze obdivována drahocenná a důmyslně vyšívána starobylá irská nosočistoplena, přepisovaná Solomonovi z Dromy a Manusu Tomaltachovi og MacDonoghovi, tvůrcům Ballymoteské knihy. Netřeba dlouze probírat legendární krásu jejích svrchované uměleckých rohů, kde je zřetelně vidět čtyři evangelisty, jak jeden po druhém věnují čtyřem mistrům jako

evangelický symbol žezlo z rašeliního dubu, severoamerickou pumu (mimochoodem šelmu mnohem ušlechtilejší, než je ta z britské heraldiky), tele z Kerry a zlatého orla z Carrantuohillu. Výjevy, znázorněné v hlenovém poli a předvádějící naše starobylá hradiska a obětiště a kromlechy a grianauuny a sídla učenosti a kletební kameny, jsou tak úžasně krásné a křehce vybarvené, jako když na nich kdysi dávno za Barmakovců hýřili fantazií sligoští iluminátoři. Glendalough, rozkošná jezera killarneyská, rozvaliny Clonmacnoisu, congského opatství, Glen Inaghu a Dvanácti borovic, Irské oko, Tallaghtské Zelené kopce, Croagh Patrick, sladovna závodu Arthur Guinness a syn a spol., s.s r.o., břehy Lough Neaghu, úval Ovocký, Isoldina věž, mapaský obelisk, nemocnice sira Patricka Duna, mys Clear, aherlowská dolina, Lynchův zámek, Skotský dům, chudobinec rathdownského odboru v Loughlinstownu, tullamorská trestnice, castleconnelský vodopád, Kilballymacshonakill, kříž v Monasterboice, hotel Jury, Očistec sv. Patrika, Lososí skok, refektář v maynoothské koleji, Curleyho díra, trojí rodiště prvního vévody z Wellingtonu, cashelská skála, allenská slatina, obchodní dům v Henry Street, Fingalova jeskyně – dosud jsou tam tato jímavá dějiště pro nás ještě zkrásnělá proudy žalu, které je obmývaly, jakož i sytým dýhováním času.

– Šoupni sem nápoje, povídám. Který je čí?

– Tenhle je můj, povídá Joe, jak řekl čert mrtvému policajtoví.

– Já patřím taky, povídá Bloom, k rase, kterou nenávidí a pronásledují. Doposud. Ještě teď. Tuto chvíli.

Hrome, málem si o nedopalek doutníku spalil prsty.

– Olupují, povídá. Drancují. Urážejí. Pronásledují. Obírají nás o to, co nám po právu patří. Tuto chvíli, povídá a zatne pěst, nás v Maroku prodávají jako otroky nebo dobytek.

– To mluvíte o Novém Jeruzalémě? povídá občan.

– Mluvím o křivdě, povídá Bloom.

– No, dobrá, povídá John Wyse. Tak se jí chlapsky opřete silou. Pěkný obrázek z kalendáře. Terč pro seříznutou kulku. Špekoun stojí přímo před ústím děla. Hrome, nevyjímal by se špatně s koštětem, bodejť, jenom mu

opásat chůvinu zástěru. A najednou vám schlípne, otočí na čtyráku, rozsype se jak hrachovina.

– K ničemu to není, povídá. Síla, nenávist, dějiny. Urážka a nenávist, to není život pro muže a pro ženy. Že je to opak pravého života, to ví každý.

– A co je pravý život? povídá Alf.

– Láska, povídá Bloom. Totiž opak nenávisť. Musím si odskočit, povídá Johnu Wysovi. Jenom na chvilku tamhle za roh k soudu, jestli tam není Martin. Kdyby sem přišel, povězte mu, že se hnedle vrátím. Hnedlince.

Kdopak ti brání? A vylítne jak namydlený blesk.

– Nový apoštol pohanů, povídá občan. Vesměrná láska.

– No a, povídá John Wyse, copak se tomu neučíme? Miluj bližního svého.

– Ten chlap? povídá občan. Ten má heslo, odírej bližního svého. Láska, Moya! Jak vystřižený z Romea a Julie.

Láska ráda miluje lásku. Chůva miluje nového drogistu. Strážník 14A miluje Mary Kellyovou. Gerty MacDowellová miluje mladíka, co jezdí na kole. M. B. miluje fešného pána. Li Ci Han ona milovat pusinkovat Ca Pu Cana. Slon Džambo miluje slonici Alenu. Starý pan Verschoyle, co má trubku u ucha, miluje starou paní Verschoylovou, co má šilhavé oko. Pán v hnědém mackintoshi miluje jednu nebožku. Jeho Veličenstvo král miluje Její Veličenstvo královnu. Paní Normana W. Tuppera miluje důstojníka Taylora. Miluješ nějakou osobu. Jedna osoba miluje druhou, protože každý miluje někoho, zato Bůh miluje jednoho každého.

– Tak, Joe, povídám, na zdraví tobě i rodině. Mnoho štěstí, občane.

– Ať slouží, povídá Joe.

– Ať ti žehná Pánbůh a Marie a Patrik, povídá občan. A hned převrátil pintu do sebe.

– Však my ty pokrytce známe, povídá, jen by kázali a druhé okrádali. Takový svatoušek Cromwell, co se svými kavaleristy v Droghedě pobíjel ženy a děti a kolem ústí děla měl přilepeno *Bůh je láska*. Bible! Četli jste dnes v *Spojeném Irovi* tu kurzívku o tom, jak zavítal do Anglie zulukaferský náčelník?

– Jak je to? povídá Joe.

Občan hned vytáhne jeden plátek a předčítá nahlas:

– Dvorní poponášec Zlaté hůlky lord Choďpovejčích představil včera delegaci předních bavlnářských magnátů Jeho Veličenstvu Alakimu z

Abeakuty a ti Jeho Veličenstvu vzdali vřelé díky britských velkoobchodníků za to, jak britským velkoobchodníkům ve svých državách vychází vstříc. Delegation se zúčastnila přesnídávky; v zdařilém proslovu, který volně překládal britský kaplan ctihodný pán Ananiáš Bohuchval Suchoprd, snědý potentát na závěr massovi Chodpovejčích upřímně poděkoval a vyzvedl srdečné vztahy mezi Abeakutou a Britskou říší a prohlásil, že jako nejvzácnější poklad chová iluminovanou bibli, knihu slova božího a tajemství věhlasu

Anglie, kterou mu milostivě věnovala bílá náčelnice, veliká squaw Viktorie a do níž mu Královna Dárkyně vznešenou rukou sama vepsala věnování. Potom zahájil Alaki kolování poháru velejemné visky přípitkem Ať žije Černý a bílý, a to z lebky svého přímého předchůdce z dynastie Kakačakačak, přezdívaného čtyřicet bradavic, potom se odebral do hlavního bavlňopoliského závodu a svou značku se zapsal do návštěvnícké knihy, načež za rozjařeného potlesku dívčích dlaní předvedl starý abeakutský válečný tanec, při němž spolykal několik nožů a vidliček.

– Ovdovělá ženská, povídá Ned, na tu je spolehnouti. Jestlipak s tou biblí naložil tak, jak bych s ní naložil já.

– Zrovna tak, jenže vydatněji. Však se taky od té doby znamenitě dařilo v té žírné zemi širokolistému mangovníku.

– Je to od Griffitha? povídá John Wyse.

– Ne, povídá občan. Nemá to podpis Shanganagh. Jenom zkratku P.

– Špatná zkratka to není, povídá Joe.

– Tak to chodí, povídá občan. Za vlajkou táhne obchod.

– Inu, povídá J.J., jestli na tom nejsou hůř než Belgičani v Kongu, i tak jsou na tom dost špatně. Četli jste tu zprávu, co napsal tenhle jakpak se jen jmenuje.

– Casement, povídá občan. Je to Ir.

– Ano, ten, povídá J.J. Ženy a dívky znásilňují a domorodce mlátí do břicha, jen aby z nich vydřeli co nejvíce červeného kaučuku.

– Já vím, kam šel, luskl Lenehan prsty.

– Kdopak? povídám já.

– Bloom, povídá, s tím soudem je to podfuk. Vsadil pár šilinků na *Zahodila* a teď jde shrábnout šekely.

– Ten bělooký kafr? povídá občan, co jakživ nedokázal vsadit na koně.

– To on si tam zašel, povídá Lenehan. Potkal jsem Bantama Lyonse, zrovna šel na toho koně vsadit, já jsem mu to rozmluvil, a on že prý má ten tip od Blooma. Vsadím se o nevímco, že na pěti šilincích jich vydělal sto. Jediný z celého Dublina. Neznámý kůň.

– On sám je setsakra neznámý kůň.

– Poslyš, Joe, povídám. Ukaž nám, kudy se vchází ven.

– Tamtudy, povídá Terry.

Sbohem, Irsko, já odcházím opodál. Tak jsem prošel dvorem na kancelář a hrome (sto šilinků za pět) jen jsem odvázal psa (*Zahodil* dvacet za) a kropil – hrome říkám si hned jsem věděl že (dvě pinty od Joea a jednu v Slattry) nemá stání a kouká zmizet (sto šilinků za pět liber) když si tak někdy vyprávěl mi to Chcac Burke (neznámý kůň) hodili karty hned se vymlouval že mu stůň dcerka (hrome, vytáhl jsem toho skoro galón) a ta jeho prdelatá žena mu telefonovala *že je ji líp* nebo zas *že se jí* (uf!) to si tak narafičil aby i s výhrou pláchl (Kristepane, to toho bylo) a přitom si bez koncese obchoduje (uf!) Irsko prý je můj národ (škyt! pšouk!) na ty sakramentské (už bude konec) jeruzalémské (jú!) vykuky je holt člověk krátký.

No zkrátka, když jsem se vrátil, kušnili jeden přes druhého, podle Johna Wyse ten nápad se Sinn Feinem prý dostal Griffith od Blooma, i to, že strká do novin kdejaký volební manévr, kdejaký soudní trik, kdejaký daňový podvod a koňský švindl, a to, že máme mít na celém světě konzuly, kteří by hauzírovali s irskými výrobky. Prašť jak uhoď. To by tak hrálo, aby se nám do toho pletl takový přecitlivělý šmodrcha. Ten nám tu scházel. Pámbu chraň Irsko od takových šmejdilů. Nestojíme o pana Blooma a jeho techtle mechtle. Už jeho fotr páchal podvody, starý Metuzalém Bloom, ten šejdříský cesták, co se otrávil kyselinou kyanovodíkovou, ale předtím ještě stačil celou zemi zamořit šmejdem a lacinou bižuterií. Půjčky poštou za výhodných podmínek. Jakoukoli částku na pouhý podpis. Bez ohledu na vzdálenost. Netřeba záruky. Hrome, ten je jako ta koza Lantyho MacHala, co jde kousek cesty s každým.

– Inu, je to tak, povídá John Wyse. Zrovna sem jede někdo, kdo vám to potvrdí, Martin Cunningham.

A opravdu předjel hradní povoz a v něm Martin Cunningham a s ním Jack Power a jistý Šmukýř nebo Šenkýř, bývalý zaměstnanec berního

úřadu, ulsterák, na kterého má spadeno Blackburn, protože on (snad se jmenuje Fortnýř) za královské peníze slídí po celé zemi.

Naši pocestní dojeli k sprostnému hostinci a slezli z kleprlíků.

– Hej, ty darebo, křikl jeden, podle vzhledu náčelník družiny. Sem, ty drzý klacku!

S těmi slovy zabušil jilcem meče na otevřené mřížové okno.

Na toto vyzvání si hostinský navlékl tabardu a vyšel jim vstříc.

– Dobrý večer vám přeji, pánové, pravil a úslužně se poklonil.

– Hni sebou, chlape, křikl ten, co prve zabušil. Ujmi se našich klusáků. A nám dej to nejlepší, co máš, však si toho věru zdáme.

– Běda, vzácní pánové, pravil hostinský, můj chudý dům má holou špiž. Nevím, co bych urozenému panstvu nabídl.

– Cože, človíčku? křikl další z družiny, který vypadal přívětivě, takhle ty, pane Kadečko, obsluhuješ královské kurýry?

Naráz se vzezření hostinského změnilo.

– Snažně vás, pánové, žádám o prominutí, pravil poníženě. Anžto jste královští kurýři (Bůh chraň Jeho Veličenstvo!), v ničem nezakusíte újmu. Královští přátelé (Bůh žehnej Jeho Veličenstvu) se přísambůh v mém domě postit nebudou.

– Hybaj! křikl pocestný, který zatím nepromluvil, zřejmě notný žrout. Copak nám medle dáš?

S novou poklonou odvece hostinský:

– Přišla by vám, vzácní pánové, vhod zapékaná holubí paštika, telecí hřbet, divoká kachna s křupavou slaninou, kančí hlava na pistáciích, mísa chutného vanilkového krému, mišpulový likér a lahvice starého rýnského?

– Mordyje! křikl ten, který promluvil naposled. To si dám líbit. Pistácie.

– Hoho! křikl ten, který vypadal přívětivě. A to prý má chudý dům a holou špiž! Je mi to rozpustilý ferina.

A vtom přijde Martin a ptá se, kde je Bloom.

– Kde je? povídá Lenehan. Okrádá vdovy a sirotky.

– Není-liž pravda, povídá John Wyse, co jsem vám říkal o Bloomovi a Sinn Feinu?

- Je to tak, povídá Martin. Aspoň se to tvrdí.
- A čije to tvrzení? povídá Alf.
- Moje, povídá Joe. Já jsem ten tvrzník.
- Proč by ostatně nemohl žid milovat svou vlast jako každý jiný, povídá John Wyse.
- Proč by ne? povídá J.J., když ví jistě, která to je.
- Je on žid nebo pohan nebo říman nebo metodista, nebo jaký čert? povídá Ned. A kdo vlastně je? Nic ve zlém, Šenkýři.
- My o něho nestojíme, povídá oranžista nebo presbyterián šmukýř.
- Kdo je vlastně Junius? povídá J.J.
- Je to odpadlý žid odněkud z Uher a ty plány zosnoval podle uherské vládní soustavy. My na zámku to víme.
- Není on příbuzný se zubařem Bloomem? povídá Jack Power.
- Vůbec ne, povídá Martin. Má s ním jen stejné jméno. Původně znělo Virág. Bylo to jméno jeho otce, který se otrávil. Dal si je úředně změnit. Už otec.
- Tak tohle je nový mesiáš Irska! povídá občan. Ostrova světců a mudrců!
- Oni pořád čekají na svého vykupitele, povídá Martin. My ostatně taky.
- Ano, povídá J.J., a o každém mužském novorozeněti si myslí, že z něho třeba bude Mesiáš. A tak je asi každý žid hrozně napjatý, než se dozví, jestli je otec nebo matka.
- Čeká, že to každou chvíli na něho přijde, povídá Lenehan.
- Můj ty Bože, povídá Ned, měli jste Blooma vidět, než se mu narodil syn, který pak umřel. Jednou jsem ho potkal v jižní tržnici, kupoval plechovku Neavovy dětské moučky šest neděl předtím, než žena slehla.
- *En ventre sa měre*, povídá J.J.
- A to má být chlap? povídá občan.
- Jestlipak se on někdy strefil do pízdy, povídá Joe.
- Vždyť se jim narodily dvě děti, povídá Jack Power.
- A na kohopak hádá, povídá občan.

Hrome, žertem se všelico řekne doopravdy. Je to takový cvikýřský ňouma. Jak mi Chcáč vyprávěl, jednou za měsíc prý v hotelu polehával s bolením hlavy jako nějaká fuchtle, když se jí ukáže barva. Víte, co vám povím. Dobrodiní z nebe by bylo popadnout takového človíčka za límec a hodit ho do moře. Nezaviněné zabití by to bylo. S pěti librami vám vezme roha, jedinou pintu nezatáhne, to je nějaká slušnost. Kdepak. Ani hlt.

– Budme milosrdní k bližnímu, povídá Martin. Ale kde je? Čekat nemůžeme.

– Vlk v rouše beránčím, povídá občan. To je on. Virág až z Uher. Já říkám Ahasver. Od Boha zatracený.

– Měl bys, Martine, kdy na nějaký krapet? povídá Ned.

– Jenom jeden, povídá Martin. Musíme si pospíšet. J.J. a S.

– Co ty, Jacku? A ty, Šenkýři? Tři půlpinty, Terry.

– Když si takovou chamradí necháváme zaneřadovat břehy, svatý Patrik dostane chuť znovu přistát v Ballykinlaru a obrátit nás na víru.

– Inu, povídá Martin a zaklepal na stůl, ať mu nalijí. Pánbůh nám tady všem žehnej, tak se modlím.

– Amen, povídá občan.

– Však on nám požehná, povídá Joe.

A za cinkotu mešního zvonku v čele s kruciferem spolu s akolyty, thurifery, lodkonoši, lekcionáři, ostiarii, jáhny a podjáhny se blížila posvátná družina infulovaných opatů a převorů a kvardiánů a mnichů a řeholníků: mniši Benedikta Spoletského, kartuziáni a kamaldunští, cisterciáci a olivetáni, oratoriáni a vallombrosáni a augustiniáni, brigitáni a premonstráti, serviti, trinitáři a dívky Petra Nolaska: a s nimi z hory Karmel dívky proroka Eliáše, vedené biskupem Albertem a Terezou z Avily, obuté i neobuté: a žebraví fráteři hnědí i šedí, synové chudého Františka, kapucíni, kordeliéři, minimové i observanti a dcery Kláříny: a synové Dominikovi, fráteři kazatelé a synové Vincencovi: a mniši sv. Volstana: a dívky Ignácovy: a bratrstvo školských bratří, vedené důstojným bratrem Edmundem Ignácem Ricem. A dále kráčeli všichni svatí a mučedníci, panny a vyznavači: sv. Cyr a sv. Isidor Oráč a sv. Jakub Menší a sv. Fokas Sinopský a sv. Julián Pohostinky

a sv. Felix de Cantalice a sv. Šimon Stylita a sv. Štěpán Prvomučedník a sv. Jan z Boha a sv. Ferreol a sv. Lugaid a sv. Theodotus a sv. Vulmar a sv. Richard a sv. Vincenc de Paula a sv. Martin da Todi a sv. Martin Tourský a sv. Alfréd a sv. Josef a sv. Diviš a sv. Kornelius a sv. Leopold a sv. Bernard a sv. Teréne a sv. Edvard a sv. Owen Caniculus a sv. Anonymus a sv. Eponymus a sv. Pseudonymus a sv. Homonymus a sv. Paronymus a sv. Synonymus a sv. Vavřinec O'Toole a sv. Jakub z Dingle a Kompostelly a sv. Kolumkille a sv. Kolumba a sv. Celestin a sv. Colman a sv. Kevin a sv. Brandan a sv. Frigidian a sv. Senan a sv. Fachtna a sv. Kolumban a sv. Havel a sv. Fursey a sv. Fintan a sv. Fiakr a sv. Jan Nepomucký a sv. Tomáš Akvinský a sv. Ivo Bretaňský a sv. Michan a sv. Heřman-Josef a trojice patronů svaté mládeže, sv. Aloysius z Gonzagy a sv. Stanislav Kostka a sv. Jan Berchmans a sv. Gervás, Servác a Bonifác a sv. Brigita Irská a sv. Kiernan a sv. Kanice Kilkennyjský a sv. Jarlath Tuamský a sv. Finbarr a sv. Pappin Ballymunský a bratr Aloysius Pokojný a bratr Ludvík Hašteřivý a sv. Růžena Limská a Viterbská a sv. Marta Bethanská a sv. Marie Egyptská a sv. Lucie a sv. Brigita a sv. Atrakta a sv. Dympna a sv. Ita a sv. Marion Kalpská a blahoslavená sestra Terezie Ježíškova a sv. Barbora a sv. Scholastika a sv. Voršila s jedenácti tisíci pannami. Dostavili se šmahem s nimby a aureolami a gloriolami, nesli palmy a harfy a meče a olivové věnce, oděni v rízách, na nichž měli vetkány posvátné symboly své účinné pomoci, kalamáře, šípy, pecny, džbány, okovy, sekery, stromy, mosty, robátka ve vaničce, lastury, rance, nůžky, klíče, draky, lilie, srnčí broky, vousy, kance, lampy, měchy, úly, naběračky, hvězdy, hady, kovadliny, vazelínové kelímky, zvony, berle, porodnické kleště, jelení parohy, nepromokavé boty, sokoly, patníky, oči na míse, voskovice, kropáče, jednorožce. Kolem Nelsonova sloupu se ubírali po Henry Street, Mary Street, Little Britain Street, prozpěvovali introit na svátek *Epiphania Domini*, začínající *Surge, illuminare*, po něm pak přelíbezné graduále *Omneš*, v němž se praví *de Saba venient*, a přitom konali všeliké zázraky, tak např. vymítali ďábly, křísili z mrtvých, rozmnožovali ryby, léčili chromé a

slepé, objevovali založené věci, vykládali a vyplňovali písmo, žehnali a prorokovali. Za Malachjášovy a Patrikovy asistence šel nakonec pod brokátovým baldachýnem důstojný otec O'Flynn. Když pak milí otcové došli k cíli k velkoobchodnímu domu Bernard Kiernan a spol., .s r.o., Little Britain Street č. 8, 9, 10, koloniál, zasílatelství vína a lihovin, povolený výčep piva, vína a lihovin, celebrant požehnal dům a okouřil křížová okna a žebroví a klenby a hřebeny a hlavice a vlysy a karnýry a vroubkované oblouky a věžičky a kupole a jeho prahy pokropil svčcenou vodou a prosil Boha, aby požehnal dům ten, jakož kdysi požehnal dům Abrahamův a Isákův a Jakubův, a učinil, aby andělé jeho světla přebývali v něm. A vešed dovnitř požehnal pokrmy i nápoje a shromáždění požehnaných na jeho prosby odpovídalo.

– *Adiutorium nostrum in nomine Domini.*

– *Quifecit coelum et terram.*

– *Dominus vobiscum.*

– *Et cum spiritu tuo.*

I vztáhl ruce na požehnané a vzdával díky a modlil se a všichni se modlili s ním:

– *Deus, cuius verbo sanctificantur omnia, benedictionem tuam effunde super creaturas istas: et praesta ut quisquis eis secundum legem et voluntatem Tuam cum gratiarum actione usus fuerit per invocationem sanctissimi nominis Tui corporis sanitatem et animae tutelam Te auctore percipiat per Christum Dominum nostrum.*

– Naše řeč, povídá Jack.

– Tisíc ročně, Lamberte, povídá Šenkýř či Fortnýř.

– To si myslím, povídá Ned a chopil se visky. A dost másla na rybu.

Rozhlížel jsem se, jestli se někdo dovtipí, a on tam k sakru znovu vtrhne, jako by mu koudel hořela.

– Zaskočil jsem si na soud, povídá, a sháněl se po vás. Doufám, že nejdu...

– Vůbec ne, povídá Martin. Zrovna jdeme.

Na soud třesky plesky, kapsy se ti prohýbají zlatem a stříbrem. Sakramentský chamtivce. Dějinám nalít. Ty sralbotko. Každým coulem žid. Všechno by sám. Prohnaný jak záchodová krysa. Sto ku pěti.

– Nechte si to pro sebe, povídá občan.

– Jak prosím, povídá on.

Vida, že se stahuje na bouřku, Martin povídá: Pojdte, hoši. Tak už pojdte.

– Nechte si to pro sebe, houkl občan. Je to tajemství. A ten sakramentský pes procitl a zavrčel.

– Tak pápá, povídá Martin.

A hurtem je strkal ven, Jacka Powera a Šenkýře, či jak se mu říká, sám vprostřed nich, už aby byl s nimi v sakramentské drožce.

– Jeďte honem, povídá drožkáři.

Sněhobílý delfín potřásl hřívou, na zlaté zádi se vztyčil kormař, rozvinul vzdouvající se plachtu po větru a s veškerým plachtovým vyplul vpřed, kosátku na levoboku. Ladné nymfy se houfem hrnuly k pravoboku i levoboku, tiskly se k bokům nádherné bárky a svá lesklá těla sestavovaly po způsobu zručného koláře, když do středu kola nasazuje stejně dlouhé sesterské loukotě a vnějším kruhem je spíná a tak zrychluje krok mužům, ať už odjíždějí zápasit nebo vyloudit úsměv spanilým paním. Právě tak připlouvaly a seskupovaly se tyto povolné nymfy, nehynoucí sestry. I smály se a skotačily v kruhu rozvířené pěny: a bárka brázdila vlny.

Jenže zrovna jsem, hrome, stavěl pintu na stůl a tu jsem si všiml, jak občan s ustavičným hekáním a funěním vstává, vrávorá ke dveřím, po cromwellsku mu klne a po irsku ho zvonkem, knihou a svící zatracuje, všecek prská a plivá a Joe a maličký Alf jako nějaký skřítek kolem něho a všemožně ho chlácholí.

– Pusťte mě, povídá on.

Drželi ho, ale on se, hrome, dostal až ke dveřím a tam huláká:

– Třikrát sláva Izraeli!

Prokristapána, dej pokoj, posad' se na prdel a nedělej ostudu, šmarjá, vždycky nějaký setsakramentský tatrman ztropí setsakramentský kravál kvůli setsakramentské bzdině. Hrome, ležák by z toho člověku zkysl ve střevách, budejť.

Kolem dveří thráni a coury z celého národa, Martin hučí do drožkáře, ať už se rozjede, a občan huláká a Alf s Joem na něho, ať je zticha, a občan horlí proti židům a pobudové ho štvou, jen ať mluví, a Jack Power ho cpe do drožky, a ať už sklapne tu sakramentskou kušnu, a nějaký pobuda s páskou přes oko vyzpěvuje *Kdyby byl na měsíci lid, lid, lid* a nějaká coura na něho vřeští, co jí hrdlo stačí:

– Hele, vašnosti! Máte, vašnosti, rozepatý poklopec! A on povídá:

– Mendelssohn byl žid a Karl Marx a Mercadante a Spinoza. A Spasitel byl žid a jeho otec byl žid. Váš Bůh.

– On žádného otce neměl, povídá Martin. Tak už dost. Jeďte honem.

– Čí Bůh? povídá občan.

– No tak byl žid jeho strýc, povídá on. Váš Bůh byl žid. Kristus byl žid jako já.

Hrome, skokem byl občan zpátky v hospodě.

– Kristeježíši, povídá, hlavu tomu sakramentskému židákovi rozbiju za to, že bere jméno boží nadarmo. Kristeježíši, já ho ukřižuju, bodejť ne. Podej mi tu plechovou pikslu od sušenek.

– Stát! Stát! povídá Joe.

Mohutný a uznalý zástup přátel a známých z hlavního města Dublinu i předměstí se s ním po tisíci přišel rozloučit, než se do dálných končin Százharminczborjúgulyás-Dugulás (Lučina zurčících vod) odebral Nagyságos uram Lipóti Virág, dřívější zaměstnanec firmy Alexander Thom, dvorní tiskárna Jeho Veličenstva. Příznačná pro obřad, který probíhal s velkou okázalostí, byla nejvýš jímavá srdečnost. Jménem valné části obce věnovali vynikajícímu fenomenologovi iluminovaný svitek starobylého irského velínu, dílo to irských umělců, a k tomu darem stříbrný soudek, vkusně provedený ve slohu starobylého keltského ornamentu, kteréžto dílo slouží ke cti firmě Jacob *agus* Jacob. Odjíždějící host sklídil srdečné ovace, na mnohých přítomných bylo znát dojetí, když elitní soubor irských dud spustil *Vrať se k nám do Erinu* a hned po něm *Rákóczyho pochod*. Po celém pobřeží našich čtyř moří planuly dehtové sudy a vetry na vrcholu Howthu, Tří skalnatých hor, Cukrové homole, Brayského mysu a Mourneské hornatiny, Galteesu, Oxu a Donegalu a Sperrinských štítů, Nagles a Bograghs, Connemarských kopců, výparů M'Gillicuddy, Slieve Aughty, Slieve Bernagh a Slieve Bloom. Za provolávání slávy, rozléhajícího se k nebesům, jemuž na dálných Kambrijských a Kaledonských kopcích ozvěnou přízvukovaly mohutné shluky ctitelů, jako slon obrovská výletní loď zvolna odplouvala, zdravená posledními květnými pozdravy příslušnic krásného pohlaví, které se tam v hojném počtu dostavily, a jak se, provázena flotilou bárek, šinula dál po řece, sklonily se na pozdrav vlajky Kapitanátu a Celnice stejně jako elektrárny u Holubníku. *Viszontlátásra, kedvés barátom! Viszontlátásra!* Je pryč, leč nezapomenut.

Hrome, čert by ho nezadržel, jinak nedal, až se té sakramentské piksly zmocnil, s Alfíkem visícím mu na lokti se hnál ven a jako prase na zabíjačce ječel, že by to ani v nějaké sakramentské hře v Královnině divadle líp nedokázali.

– Kde je, ať ho zamorduju.

Ned a J.G. se samým smíchem nemohli hnout.

– Sakramentské dílo, povídám, ještě si něco užiju. Naštěstí stočil drožkář herce hlavu opačným směrem a *vijé*.

– Stůj, občane, povídá Joe. Nech toho.

Hrome, napřáhl ruku, rozmáchl se a mrštil. Ještě že mu, chválabohu, svítilo do očí, jinak ho nadobro oddělal. Hrome, málem dohodil až do Longfordského hrabství. Sakramentská herka se splášila, milé psisko uhánělo za drožkou jak divě a obecnstvo řvalo smíchy a milá plechová piksla řinčela po ulici.

Katastrofa byla strašlivá a účinek se rázem projevil. Dunsinská observatoř zaznamenala celkem jedenáct otřesů, podle Mercalliho stupnice vesměs pátého stupně, o takové seismické poruše nemáme na našem ostrově zprávu od r. 1534, kdy se vzbouřil Hedvábný Thomas. Epicentrem byla zřejmě ona část hlavního města, zahrnující okres Inn's Quay a farnost sv. Michana na ploše jednačtyřiceti jiter, dvou prutů a jedné čtverečné měřické tyče. Zhroutila se všechna panská sídla okolo justičního paláce a sama tato nádherná budova, v níž se ve chvíli katastrofy konala důležitá právní rokování, je doslova hromadou sutin, v níž jsou asi bohužel všichni z paláce zaživa pohřbeni. Z líčení očitých svědků vyplývá, že seismické vlny provázely prudké atmosférické poruchy cyklónového rázu. Pokrývka hlavy, která, jak se zatím zjistilo, patřila veleváženému soudnímu písaři panu Georgi Fottrellovi, a hedvábný deštník se zlatou rukojetí, opatřenou vyrytými počátečními písmeny, erbem a domovním číslem učeného a ctihodného předsedy čtvrtletních zasedání sira Fredericka Falkinera, vrchního dublinského soudce, nalezli pátrači v odlehlých končinách ostrova, pokrývku hlavy na třetím čedičovém hřebenu Obří hráze, deštník zase stopu a tři palce zarytý do písčité pláže Holeopenské zátoky poblíž staré Kinsalské výspy. Jiní svědkové vypovídají, že zpozorovali, jak se vzduchem děsnou rychlostí řtil nějaký řefavý předmět obrovských rozměrů směrem jihozápadozápadním. Ze všech krajů jednotlivých pevnin docházejí každou hodinu soustrastné projevy a Nejvyšší velekněz ráčil nařídít, aby ve všech diecézích, podléhajících duchovní pravomoci Svaté

stolice, ordinářem jednohokaždého katedrálního chrámu byla sloužena zvláštní *missa pro defunctis* za spásu duší věrných zemřelých, tak nenadále z našeho středu povolaných na věčnost. Záchraně práce, jako je odstraňování sutin, lidských pozůstatků apod. byly svěřeny firmě Michael Meade a syn, Great Brunswick Street č. 159, a firmě T. C. Martin, North Wall č. 78, 79 a 80, za pomoci důstojníků a mužstva lehkého pěšího pluku vévody z Cornwallu a vrchní dozor nad nimi má Jeho Královská Výsost, kontradmirál, velectihodný sir Hercules Hannibal Habeas Corpus Anderson, K. G., K. P., K. T., P. C, K. C. B., M. P., J. P., M. B., D. S. O., S. O. D., M. F. H., M. R. I. A., B. L., Mus. Doc, P.L.G., F. T. C. D., F. R. U.I., F. R. C. P. I. a F. R. C. S. I.

Co jste tady na světě, něco takového jste nežrali. Hrome, dostat tak tím losem do palice, měl by na Zlatý pohár památku, zato občana by, hrome, poslali na galeje za násilné ohrožování na životě a Joea za napomáhání a nadržování. Jakože Bůh stvořil Mojžíše, bezhlavou jízdou mu zachránil život drožkář. Cože? Ježíšikriste, bodejť ne. A těch nadávek, co za ním vychrlil.

– Zabil jsem ho, povídá, nebo nezabil? A na toho sakramentského psa křičí:

– Za ním, Garry. Za ním, chlapče!

Ještě jsme zahlédli, jak sakramentská drožka zahýbá za roh a ten trumpet a v ní šermuje rukama a sakramentské psisko se žene za ním s vlajícími slechy, že ho roztrhá na kusy. Sto ku pěti. Ježíšikriste, dal mu co proto, to vám řeknu.

A aj, jas veliký je obestřel a uzřeli, jak vůz, v němž On stál, vstupuje do nebe. I spatřili ho ve voze, slávou jasu oděného, roucho jeho jako slunce, krásného jako měsíc a hrozného, že se ostýchali na Něho pohlédnout. A aj hlas z nebe, řkoucí: *Eliáš! Eliáš!* A On mocně vzkřikl: *Abba! Adonai!* I uzřeli Ho, ano, Jeho, ben Blooma, vprostřed andělů, jak vstupuje do slávy jasu pod pětáctýřicetistupňovým úhlem nad Donohoem v Little Green Street jako z lopaty vystřelený.

Letní večer už obmykal svět svým tajuplným objetím. V dáli na západě zapadalo slunce a poslední třept valem mizejícího dne mazlivě utkvíval na moři i břehu, na pyšném předhoří miloučkého Howthu jako vždy sřežícího vodstvo zátoky, na omšelých balvanech sandymountské pláže a

v neposlední řadě na pokojném kostele, z něhož se chvílemi do ticha řinul hlas modlitby k té, jež je svou čistou září majákem zmítanému srdci člověka, k Marii, hvězdě mořské.

Na balvanech seděly tři kamarádky a kochaly se večerní podívanou a svěžím, leč nepříliš chladným vzduchem. Přes tu chvíli a začasť se v tom oblíbeném koutku u blyskotavých vln scházely, po chuti si povídaly a probíraly, co ženy zajímá. Cissy Caffreyová a Edy Boardmanová s maličkým v kočárku, a Tommy a Jacky Caffreyovi, dva kudrnatí kloučci v matrózových šatečkách a s příslušnou čapkou, na níž měli oba natištěno P.J.V. Belleisle. Tommy a Jacky Caffreyovi byli totiž ani ne čtyřletá dvojčata, dvojčata leckdy křiklounská a nezbedná, ale přitom přece jen hodní caparti, stále veselí a k pomilování milí. S lopatkami a kyblíčky hrabali v písku, celí šťastní po dětsku stavěli hrady nebo si hráli s velkým barevným míčem, a Edy Boardmanová zas v kočárku pohupovala buclaté děcko, až pacholíček výskal radostí. Bylo mu teprve jedenáct měsíců a devět dní, ale už ten cvalík začínal šišlat první dětská slůvka. Cissy Caffreyová se k němu nahnula a pošimrala mu buclaté pandírko a roztomilý důlek na bradičce.

– No tak, maličký, řekla Cissy Caffreyová. Pěkně, pěkně pověz. Já chci vodu.

A maličký po ní zažvatlal:

– Cici odu.

Cissy Caffreyová se s drobečkem polaskala, měla totiž děti strašně ráda, snášela jejich bebička a Tommy Caffrey si dal na rybí tuk jen tehdy říci, když mu Cissy Caffreyová zmáčkla nos a slíbila mu chrupavou patku černého chleba, namazanou zlatovým sirupem. Ta dívenka ale uměla přemlouvat. Maličký byl ovšem vzorný, hotový andílek, s novým parádním bryndáčkem. Nějaká rozmazená krasotinka na způsob Terinky Tidlytátové, to zas Cissy Caffreyová nebyla. Upřímné děvče k pohledání, v cikánských očích jí hrál samý smích a na višňově rudých rtech samé šibalství. Kdopak by si ji nezamiloval. Edy Boardmanová se nad bratříčkovou roztodivnou řečí dala do smíchu.

Jenže vtom se mladý pán Tommy s mladým pánem Jackym poškorpili. Kluci jsou kluci a výjimkou z tohoto zlatého pravidla nebyla ani dvojčata. Jablkem sváru se stal jeden pískový hrad, který postavil mladý pán Jacky a mladý pán Tommy ho chtěl stavitelsky zkrášlit domovním vchodem, jaký má Martellova věž. Ale jestli byl mladý pán Tommy umíněnec, mladý pán Jacky měl taky svou hlavu a podle pořekadla, dům každého Irčánka je jeho

hrad, tak svého zavilého soka zmaloval, že původní útočník dopadl špatně a s ním (trudno povídat) taky vytoužený hrad. Nářku poraženého pana Tommyho si, toť se ví, naše kamarádky hned všimly.

– Pojd' sem, Tommy, křikla velitelsky jeho sestra, a hned! A ty se, Jacky, styď, že jsi chudáčka Toma svalil na špinavý písek! Počkej, já ti ukázu.

Na její povel mladý pán Tommy, zrak zamlžený nevytrysklými slzami, přišel za ní, slovo velké sestry bylo totiž dvojčatům zákonem. Však byl taky po té nehodě pěkně zvědřený. Námořnickou čapku i kalhotky měl samý písek, jenže Cissy, ta uměla životní trampůtky mistrně urovnávat, a za chvíli nebylo na jeho elegantním oblečku znát ani zrnko písku. Modré oči se mu však dosud leskly horkými slzami, div nepřetekly, a tak mu to přikoří zapusinkovala a provinilci, mladému pánu Jackymu, zahrozila, ať si ji moc nežádá, nebo uvidí, a oči jí výstražně zajiskřily.

– Jacky, ty ničemný darebo! křikla.

Přimkla námořnická k sobě a lísavě ho chlácholila:

– Čípak jsi? Čiči z Račan?

– Pověz, kdo je tvá znejmilejší, promluvila Edy Boardmanová: Je Cissy tvá znejmilejší?

– Mmné, natahoval Tommy.

– Je snad Edy Boardmanová tvá znejmilejší? zpytovala ho Cissy.

– Mmné, řekl Tommy.

– Já vím, obořila se na něho Edy Boardmanová a šelmovsky po něm blýskla krátkozrakýma očima. Já vím, kdo je Tommyho znejmilejší, Tommyho znejmilejší je Gerty.

– Mmné, měl na krajíčku Tommy.

Bystrým mateřským pudem Cissy vytušila, co mu je, a hned Edy Boardmanové pošeptala, ať ho odvede tamhle za kočárek, kam páni nevidí, a ať si nepomočí nové světle hnědé střevíčky.

Ale kdo to byla Gerty?

Gerty MacDowellová, celá zamyšlená a do dále zahleděná, seděla opodál družek; byla to věru roztomilá irská dívka, že si lepší ani nelze přát. Kdo ji znal, každý o ní prohlašoval, jak je krásná, i když prý podobou je spíš do Giltrapů než MacDowellů. Postavu měla štíhlou a ladnou, snad trochu útlou, ale ty železité pastilky, co poslední dobou brala, jí šly náramně k duhu, mnohem líp než ženské

pilulky vdovy Welchové, a také ji už tolik netrápily dřívější výtoky a pocity únavy. V své slonovinové cudnosti prosvítal její voskově bledý obličej až nezemsky, zato dokonale řecká poupátková ústa byla jako Amorův luk. Ruce s hrotitými prsty měla z jemně žilkovaného alabastru, od citrónové šťávy a královny mastí dokonale bělostné, ale že si do postele navléká glazé rukavičky nebo že si nohy koupe v mlíče, to nebylo pravda. Jednou to Edy Boardmanové namluvila Berta Supplová, samá lež, tehdy se s Gerty na sebe krutě hněvaly (jako jiní smrtelníci i naše kamarádky se občas pohádaly), a řekla jí, ať za nic na světě nikomu neříká, že jí to ona řekla, jinak s ní do smrti nemluví. Kdepak. Komu čest, tomu čest. Gerty měla v sobě vrozenou zjemnělost, královsky nyvou *hauteur*, nápadně se zračící v útlých rukách a ve vyklenutém nártu. Kdyby se tak byla Gerty MacDowellová řízením vlídného osudu narodila jako situovaná slečna z lepších kruhů a získala řádné vzdání, lehce by se ve vlasti rovnala kterékoliv urozené dámě a chodila nastrojená a na čele nosila šperky a patricijští nápadníci by se jí kořili a jeden přes druhého by se o ni ucházeli. Snad právě tato marně zdaná láska propůjčovala jejím hebkým rysům výraz mučivě skryté náповědi, který jejím krásným očím, jejichž půvabu málokdo odolal, dodával podivnou roztouženost. Pročpak mívají ženy tak čarovné oči? Gerty měla irsky modroučké, zasazené do lesklých řas a výrazně tmavých brv. Ty brvy nebyvaly kdysi tak hedvábně svůdné. To jí madam Věra Věrná, redaktorka rubriky *Krásná žena v Módních novinkách*, poradila brvolín, který dodává očím ten čárný výraz, jaký sluší módním hvězdám, a ona toho nikdy nelitovala. A dále jak odborně vyléčit zardívání a jak zeštíhlet zlepšete si výšku a obličej máte krásný ale co nos? To by bylo něco pro paní Dignamovou, ta ho má jak knoflík. Ale nejvyšší Gertinou chloubou byly bujné nádherné vlasy. Tmavohnědé a kudrnaté. Vzhledem k novoluní si je ráno zastříhla, takže se jí kolem hezké hlavy v hojných prstýncích kadeřily, a také nehty si ostříhala; čtvrtek jsou peníze. Po Ediných slovech se jí do lící vloudil zrádný ruměnec, lehounký jako z růže květ, i vypadala v líbezném dívčí plachosti tak spanile, že věru v krásné irské vlasti neměla sobě rovné.

Odmlčela se a posmutněle sklopila zrak. Už už by byla odsekla, ale slova jí uvázla na jazyku. Prchlivost ji pobádala říci něco ostrého,

důstojnost jí kázala mlčet. Našpulila hezké rtíky, ale vzápětí zdvihla oči a dala se do bujného chichotu, svěžího jako májové svítáníčko. Však ona dobře ví, proč ta šilhavá Edy říká, že on k ní nějak ochladí, a zatím je to pouhá milenecká rozmíška. Jak už to bývá, je celá zelená žárlivostí nad tím, že se ten chlapec, co má kolo, projíždí před jejím oknem. Jenže ho teď otec po večerech přidržuje k učení, aby dostal v pololetních zkouškách stipendium, protože ze střední školy půjde studovat na doktora do Trojické koleje jako jeho bratr W. E. Wylie, který v bicyklových závodech vysokoškolské Trojické koleje jezdí na kole. Třeba ani netuší, jak jí je, jak jí to tupé, bolestné prázdno v srdci proniká až do morku kostí. Je mladičká a časem si ji možná zamiluje. Pochází z protestantské rodiny a ona, Gerty, ovšem ví, kdo je první, a hned po Něk Panna Maria a za ní svatý Josef. Ale hezký rozhodně je, nos má bezvadný a nejen vypadá, ale taky je každým coulem slušný pán, však taky, když nenosí čapku, hlavu má vzadu tak nezvykle zformovanou, že ji ona zdaleka pozná, a jak na kole bez držení zatáčí kolem kandelábru a jak pěkně mu voní ty lepší cigarety, a jsou ostatně oba stejně velicí, a proto si Edy Boardmanová myslí, bůhvíjak je chytrá, že se už neprojíždí před její zahrádkou.

Nastrojena byla Gerty jednoduše, ale s vrozeným vkusem věrně poddané Paní Módy, protože trošinku tušila, že ho venku zastihne. V ocelově modré blůzičce, vlastnoručně přibarvené šmolcou (v *Obrázkovém dámském týdeníku* totiž soudí, že se bude nosit ocelová modř), s roztomilým špičatým výstřihem až k ěadrům a s kapsičkou na kapesník (jenže ona v něm nosila jen vatú navoněnou zamilovaným parfémem, protože kapesník porušuje linii) a v tmavomodré tříčtvrteční, nepřilíš široké sukni se její štíhlá půvabná postava znamenitě vyjímala. Na hlavě měla koketní slamáček z širokých tmavohnědých listů, pro kontrast vespod lemovaný sivou žinylkou, a po straně stejně laděného motýlka. Žinylku sháněla celé minulé úterý, až ji nakonec našla v letním výprodeji u Cleryho, akorát tu pravou, sice trochu zmuchlanou, ale nebylo to na ní znát, šířka sedm prstů za dva šilinky a penny. Sama si ho naparádila, a když si ho pak zkusila a usmála se na roztomilý obrázek v zrcadle, to byla radost! Potom ho narazila na džbán, aby se nemačkal, a řekla si, že to bude pro některé známé rána. Střevíčky měla nejnovější fazóny (Edy Boardmanová se holedbá, že má míru velmi *petite*,

jenže pětku jako ona, Gerty MacDowellová, tu nemá, a kdyby se třeba rozkrájela, nikdy mít nebude), s lakovanou špičkou a jednou jedinou přezkou přes vysoký nárt. Pod sukní vyčouhal dokonalý souměr pěkně modelovaného kotníku a zrovna tak přípustný kousek ladných okončetin, navlečených do jemně tkané punčochy s vysokou zesílenou patou a širokými podvazkovými okraji. Nejvíc ze všeho si Gerty dávala záležet na spodním prádle, a kdo ví, jakými nadějemi i obavami se zachvívá líbezných sedmnáct let (ty už má Gerty ovšem dávno za sebou), kdopak by jí to měl za zlé. Měla čtyři rozkošné garnitury strašně hezky vyšívané, trojí oblek a kromě toho noční košile, každou garnituru svázanou stužkou jiné barvy, růžovou, bleděmodrou, slézovou a hráškově zelenou, když přišly z prádla, sama si je sušila a modřila a žehlila a žehličku měla pořád stát na cihle, protože na pradelny není spolehnoutí, to tak, aby jí něco spálily. Pro štěstí se oblékla modře, všemu navzdory doufala, je to její barva a taky šťastná barva pro nevěstu aspoň kousek jí má na sobě mít protože ta zelená co si tenkrát před týdnem oblékla jí byla jen pro žalost protože otec ho přidržuje k učení aby o pololetí dostal stipendium a ona si myslela třeba ho zastihne venku protože ráno při oblékání si málem navlékla staré kalhoty naruby a to znamená štěstí a schůzku když se navléknou naruby a nesmí to být v pátek.

A přece a přece! To napětí v obličeji! Neustále ji hlodá žal. Duše jí zírá z očí, dala by za to nevímco, kdyby byla samotinká v své komůrce, nebránila by se pláči, rozplakala by se a dala průchod citům. Ale zase ne moc, protože ví, jak půvabně plakat před zrcadlem. Jsi krásná, Gerty, říkají zrcadlo. Charý soumrak padá na nesmírně smutnou a dumavou tvář. Marně dychtí Gerty MacDowellová. Ano, od samého počátku chápe, že její sen o tom, jak jí ujednají manželství a jak budou zvony vyzvánět novomanželce pana Reggyho Wylieho T.C.D. (protože té, co si vezme staršího bratra, budou říkat paní Wylieová), a o tom, jak se v společenské kronice bude psát o tom, že paní Gertrude Wylieová měla na sobě nákladný šedý kostým, ozdobený vzácnou modrou liškou, se jí nikdy nesplní. Je mladý a ještě tomu nerozumí. Nevěří v lásku, na kterou má žena od přírody právo. Ten večer kdysi dávno na dýchánku u Stoerse (to ještě nosil kalhoty po kolena), když se octli sami a on ji kradmo objal v pase, zbledla jako stěna. Divně přiškrceným hlasem jí řekl maličká a ukradl jí nějaký polibek (první!), ale jenom ze špičky nosu a hned odběhl ze sálu, že přinese zákusky. Zbrklík jeden! Pevný charakter, to není zrovna

Reggyho Wylieho silná stránka, a kdo si chce Gerty MacDowellovou naklonit a získat, musí být muž nad muže. Ale čekat, pořád jen čekat, až ji požádá o ruku, a letos je přestupný rok a uteče jako nic. Jejím ideálem není princ z pohádky, který by se jí kořil láskou nevidanou a bájnou, spíše chlapecký muž rázné klidné tváře, který nenašel svůj ideál, s vlasy třeba už prokvetlými, který ji pochopí, vezme ji do ochranné náruče a vši silou hluboké vášně ji k sobě přitiskne a dlouhým předlouhým polibkem ji ukonejší. Bude jak v nebi. Po takovém dychtění tento provoněný letní večer. Celým srdcem touží být jen jeho, jeho řádnou chotí, v bohatství i chudobě, v nemoci i ve zdraví, dokud nás nerozloučí smrt, od tohoto času navěky.

Edy Boardmanová byla s malým Tommym za kočárkem a ona zatím přemýšlela, jestlipak se toho dočká a stane se jeho ženuškou. Aťs pak Bertha Supplová a ta jedubaba Edy mluví, až se jim žluč rozleje, protože jí bude v listopadu dvaadvacet. Taky o jídlo a pití se mu bude starat, ona, Gerty, je žensky rozšafná a ví, že muž ať takový či onaký, si rád doma pohoví. Za lívanečky vysmahlé do zlatohněda i za rozkošně lahodný rozinkový pudink už kolikrát sklídila nejvyšší chválu, protože umí dovedně rozdělat oheň, nasypat jemnou zkypranou mouku, kvedlat pořád stejným směrem, dolévat do slazeného mléka smetanu a ušlehat bílek, ale jedení samo se jí už nelíbí, když je přítom moc lidí, tak se stydí, kolikrát si říká, proč člověk nemůže jíst něco poetického, třeba fialky nebo růže, a budou mít krásně vybavený salón s malbami a rytinami a se snímkem dědečkova rozkošného psa Garryowena, ten div nemluví, tak je lidský, a křesla potažená kretonem a ten stříbrný stojánek na topinky z letního výprodeje drobného zboží u Cleryho, jaký mívají u bohatých. On bude statný a ramenatý (na statného muže odjakživa hledí s obdivem, jaký by to byl manžel), pod pečlivě zastřiženým mohutným knírem mu budou svítit bílé zuby a na líbáanky si zajedou na pevninu (tři nádherné týdny!), a až se pak zabydlí v příjemnoučkém a útulném domku, každé ráno zasednou k prostému, leč bezvadně připravenému snídaničku pro dva a před odchodem do kanceláře on svou ženušku srdečně sevře v náruči a zahledí se jí do očí.

Edy Boardmanová se zeptala Tommyho, jestli je hotov, a on, že ano, zapjala mu tedy krátké kalhotky, a ať už běží hrát si s Jackym a ať je hodný a nepere se. Ale Tommy, že chce míč, a Edy, že ne, že si s ním hraje maličký, a jestli mu ho vezme, tak bude zle, ale Tommy zas, že je to jeho míč a že ho chce, a dupal, to svět neviděl. Takový vzteklík! Co nenosí

sukýnky, stal se z Tommíka Caffreyho malý mužský. Edy pořád, že ne a ne, a ať se klidí, a Cissy Caffreyové domlouvala, ať mu nepovolí.

– Ty nejsi má sestra, řekl nezbedný Tommy. Míč je můj.

Cissy Caffreyová však řekla Boardmanovic maličkému, ať se podívá nahoru, ať se podívá nahoru na její prst, a honem mu míč vyrvala a hodila na písek a Tommy se za ním vítězně rozběhl.

– Klid nade vše, zasmála se Ciss.

Aby zapomněl, polechtala broučka po líčkách a zahrála si s ním Vařila myška kasičku na zeleném rendlíčku, ten vařil, ten smažil, ten pražil, ten pek a ten maličký do všecko sněd. Ale Edy se zarputila, že už zase je po jeho, že se s ním pořád někdo mazlí.

– Já bych mu nasolila, řekla, pár bych mu jich nasolila, neřeknu kam.

– Na prcinku, bujně se zachechtala Cissy.

Gerty MacDowellová sklopila hlavu a zapýřila se nad tím, že Cissy vykřikuje naplno něco tak nejemnociťného, za co by se ona do duše styděla, a zrudla jak pivoňka a Edy Boardmanová řekla, že to ten pán naproti jistě zaslechl. Ciss to bylo fuk.

– Tak ať! směle trhla hlavou a vyzývavě ohrnula nos. Než řekne švec, taky mu jich pár nasolím.

To třesidlo Cissy s čupřinami rozčuchanými jako nějaká jezinka. Kolikrát člověka rozesměje. Když se třeba zeptá bude ještě libo čínský čaj a mahodovou jarmeládu nebo když si červeným inkoustem na nehty nakreslí džbánky nebo ksichty je to k popukání nebo zas když chce na kamsi a řekne že se běží podívat na bílou paní. Celá Cissinka. Ach já, člověk tak hned nezapomene, jak si jednou večer navlékla tátovy šaty a na hlavu si nasadila jeho klobouk a opálenou zátkou si udělala vousy a s cigaretou v ústech se prošla po Tritonville Road. Na legraci ji užije. Ale přitom je upřímnost sama, nad jiné hodná a věrná, žádná taková licoměrnice, protivně úlisná víc než zdrávo.

A tu k nim doletěly hlasy a hlaholný varhanní hymnus. Byly to abstinentské exercicie, vedené důstojným pánem Johnem Hughesem, T.J., růženec, kázání a požehnání Nejsvětější Svátosti. Bez třídního rozdílu (a podívaná to byla nejvýš povznášející) se tam v prosté svatyni až u vln sešli, po bouřích tohoto klopotného života, klečeli u nohou Neposkvrněné, odříkávali litanii k blahoslavené Marii Panně loretské, úpěli k ní, aby za ně orodovala, dávno povědomými slovy, svatá Maria, svatá panno panen. Jak smutně to znělo chudince Gerty! Kdyby byl otec složil abstinentský slib

nebo bral ty protialkoholické prášky z Pearsonova týdeníku a tak se vyrval ze spárů ďábelského opilství, mohla se teď vozit v kočáře a vznešeně si žít. Znovu a znovu si to říkala, když tak bez lampy posmutněle dumala u hasnoucích uhlíků, dvojí světlo totiž měla nerada, nebo zas jindy celé hodiny zasněně zírala oknem, jak tam prší na rezavý džber, a přemýšlela. Už na dětská léta jí vrhaly stín ty sprosté patoky, které rozvrátily tolik rodin a domácností. Ba i hrubé násilí způsobené nestřídmostí v rodinném kruhu zažila a viděla, jak se otec, zmožený opicí, nadobro zapomněl, jestli totiž podle ní, Gerty, někdo zaslouží, aby byl oceňován jako nejsprostší sprosták, pak je to člověk, který zdvihne ruku na ženu jinak než láskyplně.

A dál se ozývaly úpěnlivé hlasy k Panně mocné, k Panně dobrotivé. Gerty, celá pohřížená v myšlenky, neviděla a neslyšela své družky ani dvojčata, jak klukovsky dovádějí, ani toho pána ze Sandymount green, co se tam na pláž přišel trochu projít a o němž jí Cissy Caffreyová tvrdila, že je podobný otci. Pod obraz sice nikdy nebývá, ale za otce by ho přece jenom nechtěla, protože je nějak staříčkový a v obličeji má cosi nesympatického (zřejmě druhý dr. Fell z Oxfordu) a fialový nos samý vrídek a nazrzlé vousy mu pod nosem probělávají. Chudák táta! Přes všechny jeho chyby ho má pořád ráda, když zpívá *Marjáanko, jak si tě namluvit mám*, nebo *Má milá a domek u Rochelle*, a k večeři měli dušené šneky a hlávkový salát s Lazenbyho majonézou, a když zpíval *Měsíček vyšel* spolu s panem Dignamem, co na mrtvici náhle umřel a už ho pochovali, Pánbůh mu buď milostivý. Bylo to na máminy narozeniny, zrovna přijel Charley na dovolenou a byl tam Tom a pan Dignam a paní a Patsy a Freddy Dignamovi a měli se dát společně fotografovat. Nikdo netušil, že je konec tak blízko. Už ho pochovali. A matka mu řekla, ať si z toho vezme příklad na celý život, a on kvůli dně ani na pohřeb nemohl a tak mu sama došla do města a z kanceláře mu přinesla dopisy a vzorky Catesbyho korkového linolea, umělecké šablony, jak pro palác dělané, vůbec se neošoupají a doma je s nimi stále světle a vesele.

Vzorná hodná dcera byla Gerty, docela jako druhá matka v domě, andělská pomocnice se srdíčkem ze zlata. Když matku rozbolela hlava, div se jí nerozskočila, kdopak jiný než Gerty jí potíral čelo mentolovou tyčinkou; a že matka šnupe, to jí ovšem nebylo po chuti a jenom o tom, o šňupání, se pohádaly. Kdekdo ji velebil, jaká je ohleduplná. Gerty zavírala

každý večer hlavní přívod plynu, Gerty přilepila na zeď jedné místnosti, kam každých čtrnáct dní sypala chlorové vápno, kalendář od pana Tunneyho, hokynáře, na obrázku z alkyonských dnů tam mladý pán v tehdejší kroji s třírohým kloboukem na hlavě starosvětsky dvorně podával své zbožňované přes zamřížované okno kyticí. Celý příběh se z toho dal vyčíst. Barevně to bylo krásně vyvedeno. Ona v hebce přiléhavých bílých šatech se tvářila upejpavě, pán v čokoládovém obleku vypadal veskrze aristokraticky. Když si tam za jistým cílem zašla, snivě je pozorovala a omakávala si paže, když si vyhrne rukávy, má je zrovna tak hebké a bílé, a zamýšlela se nad těmi dny, protože ve Walkerově slovníku po dědečkovi Giltrapovi pod heslem alkyonské dny našla, co to znamená.

Dvojčata si teď hrála přímo vzorně bratrsky, až nakonec mladý pán Jacky, ten rozpusta, kde se to v něm bere, vši silou schválně skopl míč až k zachaluhaným balvanům. Chudák Tommy, toť se ví, samým leknutím křikl, ale ten pán v černém, co tam sám a sám seděl, naštěstí zakročil a míč zadržel. Oba rváči se ryčně domáhali hračky, a tak aby zas k něčemu nedošlo, zavolala Cissy na pána, ať jí ho prosím hodí. Pán míčem párkrát namířil a po pláži ho vyhodil k Cissy Caffreyové, jenže míč se po svahu skutálel až pod Gertinu sukni u kaluže vedle balvanu. Dvojčata se ho znovu domáhala a Cissy jí řekla, aby ho odkopla, ať se o něj porvou, a tak Gerty přitáhla nohu, ale že se k ní ten hloupý míč skutálel, ji zamrzelo, a kopa, jenže se netrefila, a Edy a Cissy se dali do smíchu.

– Nepovedlo se, tak znovu, řekla Edy Boardmanová.

Gerty se usmála, že ano, a kousla se do rtu. Ruměnc se jí vloudil do hezkého líčka, ale odhodlána, že se nedá, povytáhla ne moc, jen tak akorát sukni, namířila a pořádně do míče kopa, až odlétl, a dvojčata se za ním pustila až k oblázkům. Nic jiného to ovšem nebylo než čirá žárlivost, aby na sebe upozornila toho pána naproti, co na ni hledí. Cítila, jak jí do lící stoupá a pálí horký ruměnc, který Gerty vždycky ohlašoval nebezpečí. Doposud o sebe jen letmo zavadili pohledem, ale teď si ho zpod obruby nového kloboučku troufla změřit a připadalo jí, že smutnější obličej než ten bledý a podivně napjatý, který se tam v soumraku zjevil jejímu zraku, jakživa nespátřila.

Otevřeným kostelním oknem zadýchlo vonné kadidlo a s ním vonná jména té bez prvotní poskvrny počaté, nádobo duchovní, oroduj za nás, nádobo počestná, oroduj za nás, nádobo vznešené pobožnosti, oroduj za nás, růže tajemná. I byli tam ti, kdo se v srdci užírají starostmi, ti, kdo se lopotí pro chléb vezdejší, a mnozí, kteří pobloudili a zhřešili, zrak

zamžený zkroušenou lítostí, leč přesto zářící nadějí, neboť důstojný otec Hughes jim pověděl, co říká veliký světec Bernard v slavné mariánské modlitbě o prostřednické moci přesvaté Panny, že nebylo po věky slýcháno, aby někoho opustila, kdo vzýval její mocnou ochranu.

Dvojčata si už zas hrála jedna radost, vždyť dětské trampoty jsou pouhé letní přeháňky. Cissy si hrála s Boardmanovic maličkým, až rozjařeně řičelo a tleskalo robátkovskými ručičkami. Kuk, volala na něho za střechou kočárku a Edy se ho ptala, kam šla Cissy, a tu vystrčila Cissy hlavu a křikla aha! a mrňousovi se to, na mou duši, moc líbilo! A potom mu kázala, ať řekne táta.

– Pověz táta, děčko. Pověz tá ta ta ta ta.

Maličký se to poctivě snažil říct, na jedenáct měsíců byl, to říkal každý, velmi chytrý a na svůj věk velký a zdravý jak buk, drobeček k pomilování, a jednou, říkali, z něho něco vyroste.

– Hadža dža dža hadža.

Cissy mu utřela pusinku bryndáčkem a chtěla, aby se posadil rovně a řekl tá ta ta, ale když odepjala řemen, vykřikla, propánajána, ten jejak lion, a obrátila pod ním plínku. Jeho nemluvněcí veličenstvo se nad těmi toaletními ciráty dalo do křiku, aby o tom každý věděl:

– Habá bááhabá báa.

A už se mu po lících kutálely dvě velikánské slzičky. Marné ho bylo chlácholit a říkat, ale ale, děťátko, a povídat mu o koníčkoví, a kde je vláček, až mu Cissy, která si vždycky věděla rady, strčila do pusy dudlík od láhve a hned se pohánek utiřil.

Gerty si říkala, ať se proboha s tím vřeštidlem klidí domů a necuchají jí nervy, stejně už nemá být v tuhle dobu venku a ta protivná dvojčata jakbysmet. Zahleděla se do dále na moře. Bylo jako ty obrázky, co ten chlap barevnými křídami maluje na chodník, škoda je tam nechat, až se nadobro smažou, už se smráká a táhnou mraky a na Howthu svítí maják Bailey a pěkně zní hudba a libě zavání z kostela to pálené kadidlo. Zírala a najednou jí to škublo srdcem. Ano, hledí na ni, a to významně. Spaluje ji zrakem, jako by ji zpytoval, jako by jí četl v duši. Oči má báječné, skvěle výrazné, ale dá se jim věřit? Lidé bývají divní. Z tmavých očí a blede intelektuálské tváře hned hádala, že to bude cizinec, úplný Martin Harvey, miláček návštěvnic odpoledních představení, jak ho má na fotografii, až na ty kníry, ty má raději, protože divadlu zas tolik nefandí jako Winny Rippinghamová, ta kvůli jedné hře pořád chce, aby se obě strojily stejně, ale z místa, kam se posadila, nerozezná, jestli má nos orličí nebo drobet

ohrnutý. Nosí hluboký smutek, to je vidět, a do obličeje má vepsaný tísnivý žal. Co by za to dala, kdyby věděla jaký. Hledí na ni upřeně, nehnuté a viděl ji odkopnout míč, a když opatrně přehodí střevíce špičkami dolů, třeba na nich zahlédne světle ocelové sponky. Ještě že jí něco řeklo, vem si průsvitné punčochy, třeba zastihneš Reggyho Wylieho, ale kdepak tomu je konec. O čem tolikrát snila, je tady. Jen *o něho* stojí a tváří se radostně, protože ho potřebuje, protože pudově cítí, že je jako žádný jiný. Celým dívčím srdcem tíhne k němu, k svému vysněnému choti, protože naráz poznala, že je to on. Jestli trpěl, jestli na něm bylo víc hřešeno, než zhřešil, jestli je sám hříšník a špatný chlap, co na tom. Aťsi je protestant nebo metodista, jestli ji má doopravdy rád, ona ho obrátí jako nic! Některé rány se hojí jen srdečním balzámem. Ona je žena jak má být, žádná taková odženštěná větroplaška, a zná jich dost, co jezdí na kole a vystavují na odív, co nemají, ona naopak dychtí všechno poznat a všechno odpustit, jen když se jí podaří, aby si ji zamiloval a zapomněl na to, co bylo. Snad ji pak vroucně obejmě, jako pravý muž, a pevněji, hebounkou, k sobě přitiskne, a pomiluje svou panenku, svou znejmilejší.

Útočiště hříšníků. Potěšení zarmoucených. *Ora pro nobis*. Trefně bylo řečeno, že kdo ji s důvěrou a vytrvalostí prosí, nebude opuštěn ani oslyšen: a právem je také útočištným přístavem zarmoucených, protože jí sedmero bolestí probodlo srdce. Gerty ji představila, jak to v kostele vypadá, osvětlená barevná okna, svíce, květiny a modré korouhve mariánské družiny, u oltáře asistuje otec Conroy kanovníku CHanlonovi a se sklopeným zrakem sem tam přenáší to a ono. Vypadá skoro jako světec a zpovědnici má tak tichou a čistou a tmavou a ruce jak z bílého vosku, a jestli z ní bude dominikánka v bílém hábitu, třeba k nim přijde do kláštera na nověnu sv. Dominika. Řekl jí tehda, když mu o tom ve zpovědi řekla a samým strachem, že ji uvidí, zrudla až do kořínek vlasů, ať si z toho nic nedělá, že je to pouhý hlas přírody a přírodním zákonům veездеjším životě podléháme všichni a že to není hřích, protože to vyplývá z ženské přirozenosti od Boha zřízené a že sama Panna Maria řekla archandělu Gabrielovi, staniž mi se podle slova tvého. Je tak vlídný a svatý, kolikrát si už říkala, že by mu měla vyšíť čajovou panenku s květinovým vzorem a krajkovým ryškem nebo mu věnovat hodiny, jenže jak si všimla, zlatobílé hodiny už na krbu mají, i s kanárkem, který vychází z domečku a hlásí čas, zašla si tam kvůli květinám na čtyřicetihodinovou adorační pobožnost, těžko vědět, co mu věnovat, snad album barevných pohledů na Dublin nebo jiné město.

Ta mizerná dvojčata se už zase pohádala a Jacky zahodil míč k moři a oba se za ním rozběhli. Spratkové, protivní jak činže. Někdo by jim měl nařezat, co se do nich vejde, aby už oba dali pokoj. Cissy a Edy na ně houkly, ať se vrátí, bály se, aby se neoctli v přílivu a neutonuli.

– Jacky! Tommy!

Kdepak! Jako když hrách na stěnu hází. I prohlásila Cissy, že je už víckrát s sebou nevezme. Vymrštila se a zavolala a po svahu se kolem něho rozběhla dolů, až jí vlasy vlály, být jich víc, barvu by měly obstojnou, jenže ať do nich vtírala nevímjaké vodičky, další jí nenarosily, nebylo to v jejich moci, a tak jim dala pokoj. Uháněla jako houser, div si nenatrhla sukni, nosila ji úzkou, Cissy Caffreyová byla totiž uličnice, a kde se mohla trochu blýsknout, dělala psí kusy, a protože běhat uměla, běžela tak, aby jí viděl rozevlátý podolek a notný kus hubených steh. Nic by neškodilo, kdyby na těch křivých francouzských podpatcích, co nosí, aby byla vyšší, náhodou o něco klopýtla a natáhla se jak široká tak dlouhá. *Tableau!* To by ten pán spatřil rozkošnou výstavu.

Královno andělů, královno patriarchů, královno proroků, všech svatých, tak prosili, královno posvátného růžence, a potom otec Conroy podal kanovníku CHanlonovi kadidelnici, ten do ní nasypal kadidlo a okouřil Nejsvětější svátost a Cissy Caffreyová dohonila dvojčata a ruka jí svrběla, že jim vlípne mlaskavý pohlavek, ale nevlípla, napadlo ji, že je on třeba pozoruje, ale to se náramně mýlila, protože Gerty i bez dívání viděla, že z ní nespouští oči, a potom kanovník O'Hanlon podal kadidelnici zpátky otci Conroyovi, poklekl a zvedl zrak k Nejsvětější svátosti a sbor spustil *Tantum ergo* a ona podle spádu hudby *Tantumer gosa cramen tum* do taktu komíhala nožkou. Tři šilinky jedenáct ji ty punčochy u Sparrowa v George's Street stály v úterý, ba ne, v pondělí před velikonocemi a jsou bez kazu, proto se on dívá na ně, průsvitné, a ne na ty její ubohé, co nemají tvar ani fazónu (je to od ní ale drzost!), protože má oči v hlavě a sám pozná, jaký je to rozdíl.

Cissy šlapala s dvojčaty i s míčem po pláži, klobouk po tom běhu pošoupnutý nakřivo, vlekla kluky za sebou, úplná polednice, chatrná, teprve před čtrnácti dny koupená blůza se jí na zádech nadouvala jak hadr, krátká sukýnka na ní plandala jak na hastroši. Gerty si na chvilinku sundala klobouk, že si přihladí vlasy, a tak hezkou, roztomilou hlavu s ořechově hnědými copy snad žádná dívka na ramenou nenosila, věru

oslnivý obrázek, až k zbláznění líbezný. Lán světa by člověk ušel, než by našel takový účes. Nic by za to nedala, že mu oči bleskly uznalým obdivem, až se jí nad tím všechny nervy rozehrály. Nasadila si klobouk, aby zpod obruby lépe viděla, a ještě rychleji komíhala stěvíčkem s přezkou, neboť se jí zatajil dech, jak tajně zahlédla výraz jeho očí. Uhrančivě se na ni dívá jako had na kořist. Ženský pud jí napovídal, že ho rozvášnila, a při tom pomýšlení ji od hrdla po čelo zalil palčivý ruměnec, až jí líbezný obličej zaplátl jako nádherná růže.

Všimla si toho taky Edy Boardmanová, ta totiž staropanensky přes brejle po Gerty s úsměvem pošilhávala a přitom dělala, že krmí děčko. Štiplavá jak komár je a vždycky bude, však ji nikdo nemůže vystát, protože strká nos do toho, po čem jí nic není. Promluvila na Gerty:

– O čempak přemýšlíš?

– O čem? odpověděla a úsměv zdůraznila bělostnými zuby. Tak se mi zdálo, že je dost pozdě.

Říkala si, ať se už proboha s těmi usmrkanými dvojčaty a s maličkým u všech všudy klidí domů, proto jim tak šetrně naznačila, že je dost pozdě. Když pak k nim došla Cissy a Edy se jí zeptala, kolik je hodin, slečna Cissy jí klidně odsekla, půl deváté bez půl páté dvě a půl třetí. Edy to přece jen chtěla vědět, protože se měli brzo vrátit.

– Počkej, řekla Cissy, zeptám se támhle strýčka Petra, kolik má na svých cibulích.

Šla tedy za ním, a když ji viděl přicházet, zahlédla, jak vytáhl ruku z kapsy, celý znervózněl, pohrával si s řetízkem a koukal na kostel. Vášnivý sice je, všimla si Gerty, ale umí se úžasně ovládat. Chvilí byl tak okouzlen krásou, že třeštil oči, a vzápětí se proměnil v klidného, usedlého pána, kterému ze všech rysů ušlechtilé podoby hledí zdrženlivost.

Cissy mu řekla, ať promine, ale byl by tak laskav a řekl jí, kolik je, a Gerty zahlédla, jak vytahuje hodinky, poslouchá a zdvíhá hlavu a odkašlává si, prý se mu bohužel hodinky zastavily, ale jak se mu zdá, bude po osmé, protože už zapadlo slunce. Hlas mu zněl kultivovaně, mluvil sice úsečně, ale v zladěných tónech se ozýval náznak tremola. Cissy, že moc děkuje, vrátila se k nim a vyplázla jazyk, že prý se strýčkovi vodotrysk porouchal.

Zapívali druhou sloku *Tantum ergo* a kanovník O'Hanlon znovu povstal, okouřil Nejsvětější svátost, poklekl a řekl otci Conroyovi, že od jedné svíce chytají květiny, a otec Conroy povstal a hned to napravil a ona se dívala, jak pán natahuje hodinky a poslouchá strojek, a stále víc

komíhala do taktu nožkou. Stmívalo se, ale bylo ještě vidět, a jak natahoval hodinky či co, pořád se díval, potom je vsoupl do vesty a ruce zas strčil do kapsy. Cítila, jak na ni dotírá jakési vzrušení, podle pálení kůže na hlavě a svědění pod šňěrovačkou poznala, že to zas na ni jde, zrovna jako když si posledně vzhledem k novoluní zastříhovala vlasy. Znovu na ni upíral tmavý zrak, jeden po druhém hltal její obrysy, doslova se jí klaněl jak na oltáři. Jestli se kdy v mužově vášnivém pohledu zračil neskrývaný obdiv, na jeho tváři ho bylo zřetelně znát. Nad tebou, Gertrudo MacDowellová, ty to víš.

Edy se chystala k odchodu, však už měla načase, a jak si Gerty všimla, ten jemný náznak na ni přece zapůsobil, protože po pláži až k tomu místu, kde vytlačí kočárek nahoru, to má daleko, a Cissy sundala dvojčatům čapky a přičísla jim vlasy, bodejt, to aby sama vypadala půvabně, a kanovník O'Hanlon povstal, až se mu pluvíál na krku vzpříčil, a otec Conroy mu podal rubriku a on z ní přečetl *Panem de coelo praestitisti eis* a Edy a Cissy se pořád dohadovaly, kolik uhodilo, a jí se taky ptaly, jenže Gerty jim oplácela stejnou mincí a odpovídala s mrazivou uhlazeností, a tu se jí Edy zeptala, cože je tak nešťastná, to jí dal milánek košem? Gerty sebou trhla. Z očí jí šlehl studený záblesk, který vydal za kupu bezmezného opovržení. Zabolelo ji to. Ano, hluboko se jí to dotklo, protože Edy umí říkat věci, o nichž ví, že raní, ta kočka zatrachtilá. Gertiny rty se rozchlíply a málem to slovo pronesly, jenže potlačila vzlyk, který se jí dral do hrdla, napohled tak štíhlého, tak dokonalého, o jakém se ani umělci nesní. Milovala ho víc, než on tuší. Jako všichni mužští stejně přelétavý falešník a věrolomník nikdy nepochopí, čím jí byl, a do modrých očí ji zaštípaly slzy. Obě ji nelítostně očima zpytovaly, ale ona se nedala a zálibně blýskla pohledem po svém novém úlovku tak, aby to viděly.

– Kdepak, odsekla se smíchem Gerty a pyšně pohodila hlavou, já dostanu, koho chci, protože je přestupný rok.

Jako křišťál jasně zazněla její slova, melodičtější než vrkot holubicí, ale přitom mrazivě prořala mlčení. Z jejího mladistvého hlasu bylo znát, že s ní nejsou žerty. Pana Reggyho, toho floutka a nuzáka, klidně odkopne jako smetí a navždy ho pustí z hlavy a jeho pitomou pohlednici roztrhá na cucky. A jestli se k ní někdy opovází hlásit, jediným pohrdlivým pohledem ho usadí. Slečinka Edy náramně schlípala a z toho, jak se kaboní, Gerty poznala, jak soptí, třebaže to,

potvora jedna, zakrývá, protože řafka za tu malichernou žárlivost ji řala do živého, však ony vědí, že je nad to povznesena, že je z jiného světa, že k nim nepatří a ještě někdo jiný že to ví a vidí, a ať se dají vycpat.

Edy urovnala Boardmanovic maličkého, že už půjdou, a Cissy poskládala míč a lopatky a kyblíčky, však už je čas, protože na mladého pána Boardmana číhá Toupalík, a Cissy mu zas řekla, že už jde Bubák a maličký půjde hajat, a maličký vypadal tak roztomile a tak se veselýma očkama culil, že ho jen tak z legrace šfouchla do buclatého břicha, a maličký ani neřekl s dovolením a vyklopil pozdrav na zbrusu nový bryndáček.

– Můj ty smutku! pokárala ho Ciss. Zničil si bryndáček. Menší *contretemps* si vyžádal její pozornost, ale než bys řekl švec, už tu maličkost srovnala.

Gerty potlačila tlumený výkřik a nervózně si odkašlala a Edy se zeptala, co to bylo, a Gerty málem odsekla, už to ulítlo komínem, jenže ona se vždycky chovala jemnocitně a tak to taktně obešla a řekla, že je požehnání, protože zrovna v tu chvíli se z věže na pokojnou pláž rozklínal zvonek, protože kanovník O'Hanlon s velem, které mu otec Conroy přehodil přes ramena, stanul u oltáře, v rukou Nejsvětější svátost, a udílel požehnání.

Jaký to jímavý výjev tam v houstnoucím soumraku, poslední pohled na Erin, tklivé zvuky klekání a s ním zároveň z břechanem obrostlé zvonice vylétl do šera netopýr, lítal sem a tam a stýskavě kňichel. V dáli viděla světla majáku, tak malebná, že měla chuť vyvést je pastelkami, protože se dělají líp než člověk, a brzo se vydá na pochůzku lampář od presbyteriánského kostela po setmělé Tritonville avenue, kde se procházejí párky, a rozsvítí jí lampu vedle okna zrovna tam, kde dřív bez držení zatáčel na kole Reggy Wylie, jak o tom četla v *Lampáři* od slečny Gumminsové, autorky *Mabel Vaughanové* a jiných povídek. Gerty mívala totiž sny, o nichž nikdo nevěděl. Ráda četla poezii, a když dostala od Berty Supplové darem ten pěkný památník s korálově růžovou vazbou na zapisování myšlenek, uložila si ho do zásuvky stolku, nijak sice přepychového, zato pečlivě hleděného a čistého. Tam schovávala své dívčí poklady, želvovinové hřebeny, odznak mariánské družiny, voňavku z bílých růží, brvolín, alabastrovou pudřenku a různobarevné stužky na převazování vypraného prádla, a fialovým inkoustem, koupeným u Helyho v Dame Street, měla zapsáno pár krásných myšlenek, protože psát poezii dovede, jen to umět vyjádřit, jako v té básni, která k ní tak hluboce

promlouvá, že si ji opsala z novin, které jednou večer našla obalené kolem květináče. *Jsi skutečný, můj ideále?*, tak ji nadepsal Louis J. Walsh z Magherafeltu, a dál bylo něco: *jestlipak někdy, soumraku?* Kolikrát jí krása poezie, v své pomíjivé spanilosti tak smutná, zamžila oči zamlklým tichým pláčem nad tím, že jí léta mjejí jedno po druhém, a kromě toho jednoho povědomého nedostatku před žádnou si nezadá a ten úraz utrpěla cestou z Dalkeyského kopce a všemožně ho zatajuje. Však ono to skončí. Až uvidí v jeho očích čarovné kouzlo, nic ji nezadrží. Láska si nedá poroučet. Obětuje se mu. Její snahou bude sdílet jeho myšlenky. Bude mu na světě vším a život mu ozlatí blahem. Jde o jednu veledůležitou věc a ona přímo prahne dovědět se, jestli je ženatý nebo vdovec, kterému žena umřela nebo s ní zažil tragédii jako ten šlechtic cizího jména z kraje zpěvu, který ji musel dát zavřít do blázince, krutý z pouhé lásky. Ale i kdyby – co potom? Záleželo by na tom? Její zjemnělá povaha se všeho hrubého leká. Štítí se těch individuí, těch padlých ženštin z pěšiny kolem Dodderu, co chodí s vojáky a sprostáky, nedbají na dívčí čest a zahazují se, až je nakonec odvedou na komisařství. Ne, ne: to ne. Navzdory konvencím Společnosti s velkým S budou jen přáteli jako dospělý bratr se sestrou bez toho ostatního. Třeba nosí smutek za dávnou lásku z nepamětné doby. Však ona rozumí. Vynasnaží se ho pochopit, protože muži jsou každý jiný. Dávná láska čeká, čeká, bílé ručky vzpíná, modré oči úpěnlivě upírá. Srdíčko moje! Půjde za svým snem lásky, za hlasem srdce, které jí říká, že on je její všechno, že je na světě jediný, **vždyť dát se vést láskou je nejlepší způsob.** Všechno ostatní je jí lhostejné. Děj se co děj, ona zůstane nespoutaná, nezkrotná, volná.

Kanovník O'Hanlon vložil Nejsvětější Svátost zpátky do svatostánku a sbor zazpíval *Laudate Dominum omnes gentes*, potom dvířka od svatostánku zamkl, protože už bylo po pozhnání, a otec Conroy mu podal kvadrátek, aby si ho nasadil, a ta zlostnice Edy se jí zeptala, jestli nepůjde, ale tu křikl Jacky Caffrey:

– Podívej, Cissy!

Všichni se dívali, jestli to není blýskavice, ale Tommy to zahlédl i za stromy u kostela, bylo to modré, potom zelené a fialové.

– Je to ohňostroj, řekla Cissy Caffreyová.

Horepádem se všichni po pláži rozběhli podívat se za domy a za kostel, Edy tlačila kočárek s Boardmanovic maličkým a Cissy držela Tommyho a Jackyho za ruce, aby neupadli.

– Pojď, Gerty, volala Cissy. Je to bazarový ohňostroj.

Gerty však byla neoblomná. Dát se od nich komandovat ji ani nenapadne. Ať si běží jak splašené, ona zůstane sedět, řekla tedy, že odtamdud, kde sedí, je taky vidět. Zrak vpitý do ní jí rozbušil tepny. Zahleděla se na něho, utkala se s jeho pohledem a tu se jí rozbřesklo. Z toho obličejе žhne vášeň, vášeň zamlklá jako hrob, a tou vášní si ji přivlastnil. Konečně jsou sami, nikdo už neslídí a nešpičkuje, on ji, to ví, do smrti nezklame, pevný, ryzí muž, od hlavy k patám muž nezdolně čestný. Nahnula se dozadu za ohňostrojem, a aby při dívání neupadla, rukama si obemkla koleno a jen on to vidí a ona, jak odkrývá půvabná, krásně modelovaná lýtka, pružně hebká a lahodně zaoblená, a připadalo jí, že slyší, jak mu srdce vynechává a jak sípá, dost toho ví o vášni takových horkokrevných mužů, Berta Supplová jí jednou přísně důvěrně vyprávěla a musela jí odpřisáhnout, že jakživa ani muk o tom pánovi z úřadu pro odstranění přelidněnosti bytů, co u nich bydlí v podnájmu, že má z novin vystříhané obrázky baletek a kankánových tanečnic a že dělá něco dost neslušného, co si člověk někdy v posteli představuje. Proti tomu je tohle něco docela jiného, rozdíl je v tom, že přímo cítí, jak si přitahuje její tvář a hezkými rty se jí horce dotýká. Ostatně když před manželstvím nespácháš to druhé, dostaneš rozhřešení, a na kněze by měly chodit ženy, ty by to i bez dlouhých výkladů pochopily a Cissy Caffreyová taky mívá ten zasněný výraz, jéje, ona tedy taky, a Winny Rippinghamová je jak posedlá po hereckých fotkách a je to ostatně tím, že to zas na ni jde.

Jacky Caffrey křikl, ať se podívají, už letí další, nahnula se tedy dozadu a měla modré podvazky zladěné s průsvitnými punčochami a všichni ji viděli a křičeli, podívej tamhle, a ještě víc se nahnula za ohňostrojem a sem a tam poletovalo vzduchem něco divného, něco hebkého a tmavého. A uviděla, jak nad stromy stoupá vzhůru svítivá koule, v napjatém tichu ani nedýchali vzrušením, jak stoupá výš a výš, a aby ji tam vysoko, vysoko, téměř v nedohlednu uviděla, nezbylo jí než nahnout se ještě víc dozadu a z toho zaklonění božsky, úchvatně zčervenala a on uviděl i to další, batistové kalhotky, z tkaniva tak lichotně přiléhavého, lepší než ty dlouhé zelené, protože jsou bílé, stojí čtyři šilinky jedenáct, dovolila mu to a viděla, že je vidí, a koule vystoupila tak vysoko, že na chvíli zmizela z očí, a ona se po celém těle třásla od toho, jak se nahýbá, takže jí úplně vidí až nad kolena, kam nikdo ani na houpačce, ani při šplouchání, a ona se za to nestydí a on taky ne, že jí tak necudně nakukuje dovnitř, protože tomu, co se před ním podivuhodně odhaluje, neodolá a stále se dívá, dívá. Tak

ráda by na něho tlumeně zavolala, rozpráhla po něm sněhobílé útlé paže, ucítila na bílém čítku jeho rty, vyrazila panensky milostný vzlyk, přískrcený, z hloubi duše vyrvaný vzlyk, vzlyk rozléhající se po věky. A tu vylítla raketa a bác práskla naslepo a Ach! svítivá koule se rozprskla a bylo to jako sten Ach! a kdekdo uneseně zasténal Ach! Ach! a vyřinul se z ní lijavec zlatého vlásčitého chmýří, to se rozdrotilo a hle! se zlatými hvězdami padaly zelenavě rosné, Ach, to je požitek! Ach, tak lahodný, líbezný, lahodný!

Všechno se pak v šedém vzduchu rosně rozpustilo: všechno zmlklo. Hle! Rázně se narovnala a vrhla po něm pohled, jímavý pohled bědného zahanbení, plaché výčitky, až se nad ním začervenal jako nějaké děvče. Opíral se vzadu o balvan. Mlčky, se sklopenou hlavou stojí před těmato bezelstnými očima Leopold Bloom (je to totiž on). Jak zvířecky se zachoval! Už zase? Čistá neporušená dušička se na něho obrátila, a jak on jí, ničema, odpověděl. Zachoval se jako úplný sprosták. Zrovna on! A přece je v těch očích nesmírná hojnost milosrdenství, ba i slůvko odpuštění, třebaže zbloudil a pochybil a zhřešil. Má o tom dívka sama vyprávět? Kdepak, ani za nic. Je to jejich tajemství, výhradně jejich, jsou v tom zahalujícím šeru sami a nikdo to na ně neví a nepoví, leda ten maličký, večerem hebce poletující netopýr, a maličtí netopýři nežalují.

Cissy Caffreyová hvízdla, jak hvízdají kluci na fotbalovém hřišti, aby bylo vidět, co všechno umí: a potom křikla:

– Gerty! Gerty! My už jdeme. Tam dál je taky vidět.

Na něco Gerty připadla, na drobnou milostnou lest. Sáhla do kapsičky a vytáhla vatou a v odpověď zamávala, aby to ovšem on nepostřehl, a zas ji zastrčila. Jestlipak je on taky zdaleka, takže. Vstala. Je to rozloučení? Ne. Musí jít, ale sejdou se tam zas a do té doby, do zítřka bude o svém včerejším snu snít. Vztyčila se v celé výši.

V posledním nývém pohledu se jejich duše setkaly a podivně rozzářeným, až do srdce pronikajícím zrakem zaníceně ulpěl na její tvářičce, líbezně jako květ. Unyle se pousmála, líbezně odpouštějícím úsměvem, úsměvem téměř plačtivým, a tak se rozešli.

Bez ohlednutí šla po hrbolaté pláži za Cissy, Edy, Jackym a Tommym Caffreyovými, za Boardmanovic maličkým. Stmívalo se a na pláži bylo plno kamení a dříví a kluzkých chaluh. Kráčela s jistou sobě vlastní klidnou důstojností, přitom opatrně a zvolna, protože Gerty MacDowellová je...

Těsné střevíce? Ne. Ona je chromá. Ach!

Pan Bloom ji pozoroval, jak se belhá pryč. Nešťastné děvče. Proto zůstala trčet a ostatní běží jak o závod. Už z jejích rysů jsem na něco hádal. Zhrzená kráska. U ženy je tělesná vada desetkrát horší. Zato jsou pak způsobilější. Dobře, že jsem to nevěděl, když se mi vystavovala. Maličká chlípnice, málo platné. Co na tom. Všetečná jako jeptiška nebo černoška nebo nějaká brejlatá. Ta šilhavá je mlsná. Nejspíš má před měsíčky, bývají z toho podrážděné. Taky mě dnes bolí hlava. Kampak jsem dal ten dopis? Ano, už to mám. Všelijaké bláznivé choutky. Olizují mince. Děvče z Tranquilly, co rádo čichalo k petroleji, jak mi ta jeptiška vyprávěla. Panny snad nakonec zešilejí. Sestra? Kolikpak dublinských žen je dnes má? Marta, ta. Dá se to tušit. To ten měsíc. Proč tedy nemívají všechny čmýru v stejnou dobu, pod stejným měsícem. Nejspíš to záleží na tom, kdy se narodily. Nebo zas všechny začnou stejně a pak se rozejdou. Někdy je mívají Molly a Milly zároveň. Vyšel jsem z toho dobře. Ještě štěstí, že jsem to neudělal ráno v koupeli nad jejím hloupým dopisem já Tě vytrestám. Odškodnil jsem se za to, co mi ráno provedl ten tramvaják. Ten podfukář M'Coy, co mě zastavil a mluvil o ničem. Jeho žena prý sehnala na venkově angažmá kufr, hlas jí skřípe jako oškrť. Vděčný i za málo. Lacině. Stačí říct. Samy o to stojí. Je to u nich přirozená choutka. V houfech se večer co večer valí z kanceláří. Raděj zdrženlivě. Tvař se lhostejně a přihnou se samy. Jako mouchy na lep. Ach. Škoda, že se nevidí, jaké jsou. Sen o naditých kalhotách. Kdepak to bylo? Aha, už vím. V mutoskopu v Capel Street: jen pro muže. Všetečný švec. Willyho klobouk, a co s ním dívky provádějí. Jsou to skutečné momentky, ty dívky, nebo je to švindl? Hlavní je *lingerie*.

V nedbalkách jí ohmatával bujné oblíny. Taky je vzrušuje, když jsou. Jsem čistá, pojd' mě zašpinit. A taky rády jedna druhou strojí k oběti. Milly se raduje z Mollyiny nové blůzy. Napoprvé. Všechno si navléknou, aby to zas mohly svléct. Molly. Pročpak jsem jí koupil fialové podvazky. Však my taky: jakou měl kravatu, pěkné ponožky a kalhoty dole s manžetou. Ten večer, co jsme se sešli, měl na nohou kamaše. Pěkná košile mu svítila pod jakpak se to jmenuje? z černého jantaru. S každým

vytaženým špendlíkem prý žena pozbývá kus půvabu. Sešpendlená. Marii výpad špendlík z kalhotek. Pro někoho se vyfrndila. K jejich půvabu patří paráda. V tu chvíli, kdy jsi na stopě tajemství, se před tebou promění. Jen na východě ne: Marie, Marta: nyní jako kdysi. Žádná vážná nabídka se neodmítá. Však taky neměla naspěch. Když mají, tak se za mládcem hrnou. Na schůzku nezapomenou. Třeba jdou hledat štěstí. Věř v náhodu, protože stejně jako ony. Druhé si ji zas dobírají. Školní kamarádky, paže kolem krku nebo ruce sepjaté všemi deseti, v klášterní zahradě se líbají nebo si šuškájí nicotné tajnosti. Do běla vydrhnuté jeptišky, v chladném kokrhelu a s růžencem se procházejí, mstivé za to, co samy nesmějí. Ostatný drát. Rozhodně mi napiš. Já ti taky napíšu. Vid', že napíšeš. Molly a Josie Powellová. Jen se objeví ten pravý, vídají se pak jednou za uherský měsíc. *Tableau!* Propánička, koukejme se. Jak se máš? Co pořád děláš? Pusu, to jsem ráda, pusu, že tě vidím. Zpytují se, jak sešly. Vypadáš báječně. Sesterské duše cení na sebe zuby. Kolik jich ještě máš? Na lžičce vody by jedna druhou utopila. Och!

Když to na ně trhne, jsou z nich ďáblice. Přímo ďábelsky nerudně se pak tváří. Kolikrát mi Molly řekla, jaká na ní leží tíha. Poškrab mě na chodidle. Ach, tak! Báječné. Sám to taky cítím. Neškodí občas si pohovět. Jestlipak v tu dobu stojí za to s nimi chodit. Po jedné stránce to dává jistotu. Mléko se z toho srazí, struny popraskají. Někde jsem četl, že i zahradní rostliny zvadnou. Ostatně, když prý na některé zvadne květina, je to záletnice. To jsou všechny. Nejspíš měla pocit, že já. Když má člověk ten pocit, setká se s tím, co cítí. To jsem se jí líbil nebo co? Ony hledí na šaty. Hned na člověku poznají, že jde na zálety: podle límce a manžetových knoflíků. Inu, kohouti a lvi zrovna tak a taky jeleni. Jindy zas se jim třeba zamlouvá rozvázaná kravata a podobně. Kalhoty? Co kdybych tak byl přítom? Ba ne. Žádné hrhr. Násilí nemají rády. Potmě ji zlíbat a už ani muk o tom. Něco ve mně viděla. Copak asi. Raděj mě jak jsem, než nějakého veršotepce s napomádovanou kšticí a s šístkou přes pravé oko. Na výpomoc při literární práci. V mých letech se musí dbát na vzhled. Z profilu jsem se jí neukázal. Jenže člověk neví. Fešandy si berou ošklivce. Kráska a zvíře. Jak bych ostatně mohl, když Molly. Sundala klobouk a ukázala mi vlasy. Koupila si ho schválně s širokou obrubou, aby jí zakrýval obličej, kdyby někoho potkala, kdo ji zná, hned sklopí hlavu nebo přivoní ke kytce. Vlasy jí v rujnosti čpí. Když jsme se v Holles Street octli na holičkách, dostal jsem za Mollyiny vyčesané vlasy deset šilinků. Proč ne? Třeba jí něco dal. Proč ne? Pouhý předsudek. Stojí za deset,

patnáct, ba víc, za libru. Cože? To si myslím. Pro nic za nic. Rázný rukopis. Paní Marion. Nezapomněl jsem adresu na dopise jako na tom lístku, co jsem psal Flynnovi? Tenkrát, jak jsem přišel k Drimmiemu bez kravaty. To z rozčilení nad výstupem s Molly. Ba ne, už si vzpomínám. Richie Goulding. Taky jeden. Leží mu v žaludku. Divné, že se mi hodiny zastavily na půl páté. Prach. Čistí je olejem ze žralocích jater, udělám si to sám. Ušetřím. To zrovna v tu chvíli on, ona?

Ach, on to udělal. Do ní. Ona to udělala. Hotovo.

Och!

Opatrně si pan Bloom upravil zvlhlou košili. Hrom aby do té kulhavé dábllice. Studí to a sliznatí. Nepříjemný důsledek. Jenže nějak se toho člověk zbavit musí. Jim je to jedno. Cítí se možná polichoceny. Potom jdou domů na chleba s mlíčkem a před spaním se s děckou pomodlí. Ty jsou ale. Vidět ji v skutečné podobě, to není ono. Potřebuje jevištní výpravu: růž, kostým, postoj, hudbu. Taky název. Milostné avantury hereček. Nell Gwynnová, paní Bracegirdlová, Maud Branscombová. Opona jde nahoru. Měsíčný stříbrojas. Objeví se zadumaná děva. Srdíčko, pojď mě zulíbat. A přece mám pocit. Dává to mužskému sílu. V tom to vězí. Ještě že jsem si odlehčil, než jsem odešel od Dignamových. Toho moštu. Jinak bych byl nemohl. Člověku je po tom do zpěvu. *Lacaus esant taratara*. Kdybych tak byl na ni promluvil. O čem? Špatný nápad, když nevíš, jak rozhovor ukončit. Na něco se zeptáš a ony se hned ptají na něco jiného. Hodí se to, když nevíš kudy kam. Úžasné, toť se ví, když řekneš: dobrý večer a ona se na to chytí: dobrý večer. Ach, tehda potmě navečer na Appian way málem jsem oslovil paní Clinchovou, ach, pokládal jsem ji za. Jú. Tenkrát v noci to děvče v Meath Street. Všechny ty oplzlosti, co jsem jí kázal říkat, ona je samozřejmě komolila. Tamtomu říkala moje prdelinka. Těžko najít takovou co. Oj! Když se ti vtírají a ty jim neodpovíš, je to asi pro ně hrozné, než nadobro zpustnou. Ruku mi políbila, když jsem jí přidal dva šilinky. Papoušci. Zmáčkni knoflík a zakrákají. Škoda že mi řekla pane. Ach, ta její ústa potmě! Ty, ženatý, se svobodnou! To ony rády. Brát muže vdané ženě. A pak o tom slyšet řeči. U mě je to jinač. Jsem rád, když se zbavím ženy druhého. A nedojídám mu vystydělý talíř. Ten chlap dnes u Burtona, co vyplivoval zpátky nedožvýkanou chřupavku. Pořád mám v náprsní kapse ten preservativ. Z toho je nejvíc mrzutostí. Ale někdy se třeba hodí, kdožpak ví. Vstup. Všechno připraveno. Něco se mi zdálo? A

co? Nejhorší je počátek. Jak hned spustí jinou, když jim to není po chuti. Zeptá se, jestli máš rád houby, protože znala jednoho pána a ten. Nebo se tě zeptá, co to chtěl někdo říct, když se rozmyslel a přestal mluvit. Jenže když spustím zhurta: já chci nebo tak nějak. Protože opravdu chci. A ona taky. Jen ji urazím. Potom odprosím. Naoko budu po něčem hrozně toužit, potom to z lásky k ní odbudu pláčem. To jim lichotí. Nejspíš přitom myslela na někoho jiného. Co je na tom zlého? Jakmile přijde do rozumu, nic jiného jí nezbyvá, on, on a on. Způsobí to první polibek. Příznivý okamžik. Něco se v nich uvolní. Celé zvláční, je to vidět z jejich kradmých pohledů. Nejlepší je nerozmýšlet. Do nejdelší smrti si to pamatují. Molly, poručík Mulvey, co ji líbal pod maurskou hradbou tam u sadů. Bylo jí prý patnáct. Ale řadra už měla vyvinutá. Potom usnula. Bylo to po tom glencreeském banketu, když jsme jeli domů, ta kanafasová hora. Ve spaní skřípala zuby. Pálil za ní taky purkmistr. Val Dillon. Ten, co ho pak klepla mrtvice.

Je tamhle s nimi, dívá se na ohňostroj. Můj ohňostroj. Nahoru jako raketa, dolů jako kolík. Ty děti, budou to dvojčata, čekají, co bude. Chtějí být dospělé. Strojí se do matčiných šatů. Dost času, však poznají, jak to na světě chodí. A ta snědá s čupřinou a černošskými ústy. Hned jsem věděl, že umí hvízdát. Ústa má na to jak dělaná. Jako Molly. Proč ta nóbl běhna u Jammeta měla závoj jen po nos. Byl byste tak laskav a řekl mi, prosím, kolik je hodin. Povím ti, kolik je hodin, někde v tmavé uličce. Každé ráno si čtyřicetkrát odříkej prach a broky, to je léčba na odulé rty. A jak se s tím kloučkem mazlila. Divák nejlíp postřehne, oč jde. Ptákům, zvířatům a nemluvnatům ovšem rozumějí. Jejich řemeslo.

Ani se neohlédla, jak šla po pláži. Tu radost mi neudělala. Ty děvy, ty děvy, ty fešné plážové děvy. Pěkné oči měla, jasné. Oko se zvýrazňuje spíš bělmem než panenkou. Věděla, že já? Bodejť. Seděla jako kočka, na kterou pes nemůže. S takovým Wilkinsem, který na střední škole kreslil Venuši a přitom vystavoval celé své příslušenství, se ženy hned tak nesetkají. Tomu že se říká prostoduchost? Ubohý pitomec. Jeho žena se má co ohánět. Ty si nikdy nesednou na lavičku s nápisem *Čerstvě natřeno*. Oči mají všude. Hledají pod postelí, co tam nenajdou. Chtěly by se k smrti polekat. Koukají jak ostříž. Když jsem řekl

Molly, jak švarný je ten člověk na rohu Cuffe Street, a myslel si, že se jí třeba zalíbí, hned mě usadila, že má umělou paži. A taky měl. Jak na to přijdou? U Rogera Greena bere písárka schody po dvou, aby bylo vidět, odkud jí nohy rostou. Přechází to z otce na matku,

totiž na dceru. Mají to v krvi. Tak například aby nemusela žehlit, suší si Milly kapesník na zrcadle. Na zrcadle si žena nejspíš všimne inzerátu. A když jsem ji poslal k Prescottovi, aby Molly koupila paisleyovskou šálu, ostatně musím ten inzerát, drobné přinesla domů v punčoše. Ta mrška. Nikdy jsem jí to neřekl. A jak roztomile nosí balíčky. Mužské to vábí, taková maličkost. Zdvihne ruku, třepe jí, nechá z ní vytéci krev, když jí zčervená. U koho ses to učila? U nikoho. To mám od chůvy. Co ty toho vědí. Zrovna než jsme se odstěhovali ze západní Lombard Street, bylo jí tři léta, seděla před Mollyiným toaletním zrcadlem. Mám pěknou pusinku. Mullingar. Kdopak ví? Tak to na světě chodí. Studentík. Je rozhodně pevnější v kramflecích než ta druhá. Ta nebyla k zahoezení. Bože, to jsem mokrá. Ty diblíku jeden. Zaoblené lýtko. Průsvitné punčochy, napjaté k prasknutí. Ne jako dnes ta maškara. A. E. Shnuté punčochy. Nebo zas ta druhá v Grafton Street. Bílé. Uf! Nána.

Bouchla raketa v podobě araukárie a se sršivým praskotem se rozstříkla. Prsk a prsk, prsk, prsk. Cissy s Tommym běželi napřed podívat se, za nimi Edy s kočárkem a potom za ohbím skal Gerty. Jestlipak se? Pozor! Pozor! Vida! Přece se ohlédla. Sama to vycítila. Zlatíčko, viděl jsem tvou. Viděl jsem celou

Bože!

A přece mi to prospělo. Po Kiernanovi, Dignamovi, nějak v nedobré kůži. Dík za tu úlevu. To je z *Hamleta*. Bože! Tolik se toho sešlo. Rozdráždění. Když se naklonila dozadu, až u kořene jazyka mě to zabořelo, člověk si neví s očima rady. Svatá pravda. Člověk se může hůř zostudit. Ne jenom jalovým povídáním. Potom ti všechno povím. Ale nějak jsme se spolu domlouvali. Nebo ne? Říkali jí Gerty. Ale třeba je to jméno falešné tak jako moje a ta adresa Dolphin's barn pouhá smyšlenka.

*V Irishtownu lila s matkou, byla velmi hodná,
Jemina Brownová se jmenovala za svobodna.*

Snad to místo mě na to přivedlo. Všechny jsou z jednoho těsta. Péro si otírají o punčochu. Ale ten míč se k ní skutálel jako naschvál. Každá kulka má svůj kvartýr. Ve škole jsem ovšem nikdy nehodil rovně. Vždycky šejdrem. Stejně je to smutné, jen pár let jim to trvá, potom aby pořádek jen myly nádoby a brzo budou tátovy spodky Willymu akorát a valchářská

hlína pro děcko, když je drží a má dělat e-é. Krušná práce. Jejich spása. Záchrana od zlého. Přirozenost. Umývají dítě, umývají mrtvolu. Dignam. Dětské ručky pořád kolem krku. Kebulky, opičátka, zpočátku nesrostlé, v plenkách zkyslé mléko a zasmrádlý tvaroh. Neměla dítěti dávat cucat prázdný prs. Má z toho větry. Paní Beaufoyová, totiž Purefoyová. Musím se zastavit v nemocnici. Jestlipak je tam ještě sestra Callanová. Párkrát nám přišla na noc pohlídat, když Molly hrála v kavárně. Ten doktůrek O'Hare, všiml jsem si, jak mu kartáčovala kabát. A co paní Breenová a paní Dignamová, taky byly kdysi na vdávání. Nejhorší to mají v noci, jak mi u Městského erbu vyprávěla paní Dugganová. Muž se dopotácí opilý, putykou smrdí jak tchoř. Ve tmě ti to čpí do nosu, puch zkyslých splašek. A ráno se zeptá: to jsem měl včera večer v hlavě? Ale hubovat může k ničemu nevede. Kohouti se vrátí na hrad. Drží se jak klíště. Možná taky, že tady ženy chybují. Molly, tu žádná nepřetrumfne. Jižní krev. Maurská. Taky postavou a vzhledem. Ohmatával jí bujné. Jen ji srovnej s druhými. Žena zamčená v domě, kostra ve skříni. Dovolte, abych vám představil svou. A vytasí se s nějakou zrůdou, člověk neví, jak ji nazvat. Na ženě poznáš mužovu slabinu. Jenže takový je osud, že se člověk zamiluje. Mají spolu tajemství. Někteří chlapi by byli dávno na huntě, kdyby se jich nějaká ženská neujala. Někáká pápěrka s mužem jako za groš kudla. Vrána k vráně sedá. Někdy se jim děti vyvedou. Dvakrát nic je jedna. Nebo zas sedmdesátiletý pracháč a nevěsta v rozpuku. V květnu svatba, v prosinci lítost. Ta mokrota je protivná. Lepí se. Předkožka se neshrnula zpátky. Raději si ji stáhnou. Uf!

Jindy zas chlap jak hora a ženička mu sahá po kapsu u vesty. Nadlouze a nakrátce. On kolohnát, ona drobeček. S těmi hodinkami je to divné. Náramkové hodinky se vždycky pokazí. Není to snad nějakým magnetickým působením na člověka, protože on zrovna v tu chvíli. Ano, nejspíš rovnou. Kocour není doma, myši mají pré. Jednou, vzpomínám si, jsem nakoukl do Pill Lane. Tohleto je ten magnetismus. Magnetismus vězí za vším. Tak třeba země přitahuje a sama je přitahována. Tak vzniká pohyb. A co čas? Ten je, pokud trvá pohyb. Kdyby se něco zastavilo, celý krám by ponenáhlu zůstal trčet. Tak je to uspořádáno. Magnetická střelka ti prozradí, co se děje na slunci, na hvězdách. Kousínek ocele. Když napřáhneš vidlici. Pojd'. Pojd'.

šup. To je muž a žena, bodejť. Vidlice a ocel. Molly, on. Nastrojí se a pokukují a navádějí a ukazují a pořád víc toho ukazují a ponoukají tě,

jestli jsi chlap, zrovna jako když se ti chce kýchnout, podívej se, jen se podívej na nohy. Šup. A už sis ulevil.

Copak asi cítí v těch místech ona? Stydí se jen před někým třetím. Víc ji mrzí puštěné oko na punčoše. Tehda na tarmaku Molly nad jedním statkářem v holínkách s ostruhami vystrčila bradu a hlavu zvrátila dozadu. A jak jsme jednou v západní Lombard Street měli malíře. Pěkný hlas měl ten chlapík. Tak začínal Giuglini. Natřel jsem to, že to voní květinami. A'taky vonělo. Fialkami. Snad to bylo tím terpentýnem v barvě. Ony se hned všeho chytí. Jak to pak dělala, šoupala trepkou po podlaze, aby to neslyšeli. Ale jsou myslím takové, že ne a ne dojít k vyvrcholení. Celé hodiny to zadržují. Odevšad to na mě sahá až dopoloviny zad.

Počkat. Mm. Mm. Ano. Je to její voňavka. Pročpak mi zamávala. Zanechávám ti ji tady, abys na mě vzpomínal, až budu v postýlce. Copak je to? Heliotrop. Ne. Hyacint? Mm. Snad jsou to růže. Taková vůně se jí nejspíš líbí. Sladká a laciná: brzo zksysne. Molly, ta má ráda opoponax. Vyhovuje jí s jasmínovou příměsí. Její nízké tóny a její vysoké tóny. Setkal se s ní na tanečním večírku, tanec hodin. Horkem ta vůně vystoupila. Měla černé šaty a stejně navoněné jako posledně. Je černá barva dobrý vodič? Nebo špatný? Taky světlá. Snad to nějak souvisí. Když se třeba vejde do tmavého sklepa. Upíná záhada. Pročpak jsem tu vůni ucítil až teď? Jako ona nepospíchala, šla pomalu, ale jistě. Snad ke mně zavanuly milióny prášků. Tak to bude. Protože ty ostrovy vonného koření, ti Sinhálci dnes ráno, je cítit na míle daleko. Povím ti, čím to je. Po celé kůži mají jemný závoj či povlak, jemnou pavučinu, už to mám, babí léto, bezděky ji, jemňoučkou, hrající duhovými barvami, ze sebe tkají. Je cítit ze všeho, co svlékne. Nárt punčoch. Teplé střevíce. Šněrovačka. Kalhotky: při svlékání je trhnutím shodí. Na shledanou. Taky kočka jí na posteli ráda očichává košili. Mezi tisíci bych poznal její pach. Taky její vodu ve vaně. Připomíná mi jahody se šlehačkou. Kde to vlastně vězí? Tam nebo v podpaždí nebo mezi řadry? Ono to vychází ze všech pórů a záhybů. Hyacintová voňavka z oleje nebo z éteru nebo z bůhvíčeho. Ondatra. Pod ocasem váček, jediné zrníčko čpí po léta. Psi se zezadu očmouchávají. Dobrý večer. Brý večer. Jakpak se ti čenichá. Mm. Mm. Děkuju, dobře. Zvířata se tím řídí. Inu, když se na to tak podíváš. Jsme zrovna takoví. Některé ženské při periodě přímo odpuzují. Přistoupíš k ní. Puch, že by se dal krájet. Jaký? Jako když se zkazí nakládání slanečci nebo. Br! Nešlapte prosím po trávě.

Třeba ony zas u nás vnímají mužský pach. Ale jaký? Doutníkem načpělé rukavice, co měl onehdy na stole Dlouhý John. Dech. Záleží na tom, co jíš a piješ. Ba ne. Myslím mužský pach. Nějak to souvisí, protože kněží, o nichž se říká, že jsou jinačí. Ženské na ně letí jako mouchy na sirup. Derou se za tím pachem i přes oltářní mřížku. Strom zakázaného kněze. Ach, otče, byl byste tak. Dovolte, abych vám první. Pach se mu rozlévá po celém těle a prosakuje z něho. Pramen života, a jak podivně čpí. Celerová omáčka. Uvidím.

Pan Bloom strčil nos. Mm. Do. Mm. Rozepjaté vesty. Mandle nebo. Ba ne. Jsou to citróny. Kdepak, to od toho mýdla.

Tu vodičku ostatně. Věděl jsem, že si mám na něco vzpomenout. Nevrátil jsem se tam a mýdlo nezaplatil. Nerad nosím lahvičky jako ta bába dnes ráno. Možná že by mi byl Hynes ty tři šilinky vrátil. Měl jsem se zmínit o Meagherovi, třeba by si vzpomněl. Jenže jestli píše ten sloupek. Dva šilinky devět. Bůhví co by si o mně myslel. Zítra k němu zaskočím. Kolikpak jsem vám dlužen? Tři šilinky devět? Dva a devět, prosím. Ach tak. Podruhé by mi třeba neposkytl úvěr. Tak se ztrácí zákazníci. Zrovna tak v hospodách. Na futře toho má chlap ažaž a klidně si chodí postranními uličkami jinam.

Už je tady ten aristokrat, co předtím šel okolo. Žene se od zátoky. Došel tam a zpátky. Na večeri bývá vždycky doma. Vypadá vyprocházen: předtím se důkladně napral. Teď se kochá přírodou. Modlitba po jídle. Po večeri se projdi míli. Nějaké kontíčko v bance jistě bude mít, státní ouřada. Kdybych se teď pustil za ním, znervózněl bych ho, jako mě dnes znervózněli ti kameloti, člověk se přece jen poučí. Uvidí se, jak ho vidí druzí. Co na tom, jen když se ti ženy nepošklebují. Takhle se něčeho dopátráš. Ptej se, kdo to asi je. *Záhadný mul na pláži*, odměněná delikatesa od p. Leopolda Blooma. Podle sazby zlaťák za sloupec. A co ten chlap v hnědém mackintoshi dnes u hrobu. Na vizáži bradavice. Prý zdravé, protože vsřebají do sebe. Hvízdáním prý se přivolává dešť. Někdo tu bude. V Ormondu měli zvlhlou sůl. Tělo vnímá ovzduší. Starou Betty týrají klouby. Prorocství matky Shiptonové o lodích, jak budou co nevidět lítat. Ba ne. Je to o předzvěstích deště. Královská čítanka. Vzdálené kopce jako by se přiblížily.

Howth. Maják Bailey. Dva, čtyři, šest, osm, devět. Už vím. Musí střídat světlo, jinak by ho pokládali za dům. Trosečníci. Grace Darlingová. Lidé se bojí tmy. Světlušky, cyklisti: čas rozsvítit. Líp se blýskají šperky, diamanty. Světlo jaksí uklidňuje. Nikdo ti neublíží. Teď je to ovšem lepší

než kdysi dávno. Venkovské cesty. Pro nic za nic ti rozpárou břicho. Dodnes narazíš na chodce dvojího druhu. Nerudné a usměvavé. Promiňte! Nic se nestalo. Nejlépe je kropit rostliny v pološeru po západu slunce. Trochu je ještě vidět. Nejdéle svítí červené paprsky. Čožzní Vance nás učil: červená, oranžová, žlutá, zelená, modrá, indigová, fialová. Vidím hvězdu. Je to Venuše? Zatím nevím. Dvě, když vyjdou tři, je noc. To ty noční oblaky tam byly pořád? Vypadá to jako přízračná loď. Ba ne. Počkat. Ony jsou to stromy. Optický klam. Fata morgána. U nás je země zapadajícího slunce. Slunce samosprávy zapadá na jihovýchodě. Dobrou noc, má otčíno.

Padá rosa. Sedět na tom kameni ti, má milá, nesvědčí. Bývá z toho bělotok. Děcko se ti pak nenarodí, leda nějaké velké a silné, které si samo proklestí cestu. Sám si lehko uženu zlatou žílu. Houževnatou jak letní rýma, s oparem na ústech. Nejhorší je říznout se travou nebo papírem. Odřenina konečníku. Kéž bych byl tím balvanem, na němž ona seděla. Ach, zlatíčko, ani nevíš, jak pěknější vypadala. V tom věku se mi začínají líbit. Zelená jablíčka. Drapnou po všem, co se jim naskytne. Jenom tehdy si snad vsedě dáváme nohy křížem. Taký dnes v knihovně: ty univerzitní studentky. Blaze židlím pod nimi. To na ně ten večer tak působí. Všechny to cítí. V tanečních síních se rozvíjí jako slunečnice, v pravou dobu, artyčoky, lustry, aleje pod kandelábrý. Noční fialy v zahradě Mata Dillona, kde jsem ji políbil na rameno. Škoda, že nemám olejovými barvami namalovanou celou její tehdejší postavu. V červnu jsem se jí dvořil. Rok se vrací. Historie se opakuje. Vy útesy a skály, zřím vás zas. Život, láska, cesta kolem vlastního drobného světa. A teď? Že je chromá, z toho je mi ovšem smutno, ale dám pozor, abych se moc nerozněžnil. Ony se toho hned chytí.

Na Howthu je už klid. Vzdálené kopce jako by se. Kde jsme. Rododendrony. Snad jsem hlupák. On sní švestky a já pecky. Je to můj osud. Co všechno ten kopeček už viděl. Mění se jména: toť vše. Milenci: ňam ňam.

Jde na mě únava. Jestlipak vstanu. Počkat. Všechnu mužnost ta potvůrka ze mě vystřebala. Políbila mě. Mou mladost. Veta po tom. Přichází jen jedenkrát. Její taky. Zítra si tam zajedu vlakem. Kdepak. Vracet se, to už není ono. Jako když přijdou děcka podruhé do domu. Potřebují novotu. Nic nového pod sluncem. Poste restante poštovní úřad Dolphin's barn. Nejsi doma šťasten? Ty moje roští. Šarády v Dolphin's barn u Luka Doylea. Mat Dillon a jeho hejno dcer: Tiny, Attey, Floey,

Maimy, Louy, Hetty. Taky Molly tam bývala. V roce osmdesát sedm. Rok předtím, než jsme se. A starý major se nehnul od štamprle. Divné, že ona jedináček, já jedináček. Tak se to vrací. Myslíš, že před sebou utíkáš, a zatím do sebe vrazíš. Nejdelší cesta oklikou je nejkratší cesta domů. A zrovna když ona a já. Cirkusový kůň obcházející v kruhu. Hráli jsme na Rip van Winkla. Rip“: trhlina v Doylově zimníku. Van: jejich vana. Winkle: pravý úhel. Já jsem potom dělal Rip van Winkla, jak se navrácí. Pozorovala mě opřena o kredenc. Maurskýma očima. Dvacet let jsem prospal v Ospalém žlebu. Všechno se změnilo. Zapomenut. Mladí zestárlí. Flinta zrezivěla od rosy.

Kš. Co to tady poletuje? Vlaštovka? Spíš netopýr. Jak je slepý, pokládá mě za strom. To nemají ptáci čich? Metempsychóza. Jsou přesvědčeni, že se člověk ze žalu může proměnit ve strom. Smuteční vrba. Kš. Zas je tady. Ten kuliferda. Kdepak hnízdí. Tamhle zvonice. Nejspíš. Za nohy tam visí ve vůni svatosti. Snad ho polekalo zvonění. Už bude po mši. Bylo je při ní slyšet. Oroduj za nás. A oroduj za nás. To opakování je dobrý nápad. S inzercí je to stejné. Kupuj od nás. A kupuj od nás. Ano. V kněžském domě je světlo. Střídmě jedí. Jak si vzpomínám, když jsem byl ještě u Thoma, spletl jsem se v odhadu. Je to dvacet osm. Mají dva domy. Kaplanem je bratr Gabriela Conroye. Kš. Už zas. Pročpak asi vylézají v noci jako myši. Jsou to kříženci. Ptáci jako hopkající myši. Copak je plaší, světlo nebo hluk? Raděj zůstanu sedět. Pouhý pud je to u nich, jako když ten pták za sucha dostal ze džbánu vodu tím, že do něho házel kamínky. Vypadá jako mužíček v plášti s malýma ručkama. Drobné kůstky. Skoro je vidím modrobíle lihostat. Barvy závisí na tom, do jakého světla se člověk dívá. Zahleď se například upřeně do slunce jako orel a potom se podívej na střevice a uvidíš rozmáznutou žlutavou skvrnku. Na všechno musí vtisknout svůj cejch. Třeba ta kočka dnes ráno na schodech. Rašelinově hnědá. Troj barevné prý nebývá vidět. Chyba lávky. Co ta tygrovaná běložlutočerná číča U městského erbu, co má na čele M. Na těle je padesát různých barev. Před chvílí byl Howth ametystový. Sklo blýská. Takhle to ten mudrc, jakpak se jen jmenoval, s čočkou. Vřes pak chytí. Od zápalek turistů to nemůže být. Cože? Suché hůlky se ve větru třou o sebe, až vzplanou. Nebo zas rozbité láhve účinkují v hlodaši jako čočka. Archimedes, už to mám. Paměť mi dost slouží.

Kš. Kdožpak ví, za čím pořád lítají. Za hmyzem? Ta včela, co se nám minulý týden dostala do pokoje a hrála si na stropě se svým stínem. To ona mě třeba píchla, jak se vrátila podívat. Ani u ptáků to neuhodneš, co si

povídají. Je to asi, jako když my drmolíme. Ona říkala a on zas říkal. Kuráž? musí létat přes oceán a zas zpátky. Spousta jich zahyne v bouřích, o telegrafní dráty. Námořníci mají taky strašlivý život. Zaoceánské parníky jako nějaká neforemná hovada se potmě hrnou vpřed a bučí jak mroži. *Faugh a ballagh*. Vari z cesty, proklatče. Jiní zas v kocábkách s cárem plachty sotva víc než kapesník jako knot u rakve se zmítají na vlnách, když vichry zadují. Ženatí. Po léta bývají pryč až někde na konci země. Vlastně ne na konci, protože je kulatá. Zenu prý v každém přístavu. Kterou to mrzí, ta vystojí, než Johnny přitáhne domů zas. Pokud vůbec přitáhne. Spíš někde šmejdí po zapadlých přístavních uličkách. Jak mohou mít moře rádi. A přece ho rádi mají. Zdvihli kotvu. A už odpluje, na krku pro štěstí škapulř nebo agnusek. Proč ne. A tefilin, ba ne, jakpak se tomu říká, co měl nebožtík táta viset u dveří, na co se sahá. Co nás vyvedlo ze země egyptské do domu služebnosti. Něco na těch pověrách je, protože když se člověk pustí do světa, neví, jaká nebezpečí. Urputně se drží prkna nebo rozkročmo jede po trámu, chlemtá slanou vodu a pak je s vašnostou konec, chňapnou ho žraloci. Trpí někdy ryby mořskou nemocí?

Potom se rozhostí nádherná tišina bez mráček, moře hladké, pokojné, posádka i náklad nadranc, všechno vzal čert. Já za to nemohu, ty nezbedo.

Od Mirova bazaru se sunula k obloze zbloudilá dlouhá svíce a sháněla příspěvky pro Mercerovu nemocnici, zlomila se a klesla a přitom rozsypala chomáč fialových hvězd a jednu bílou. Zatřepaly se a spadly: zmizely. Hodina ovčáka: hodina pachtu: hodina milostné schůzky. S velevítaným dvojím fukáním na dveře od domu k domu chodil listonoš s devítihodinovou poštou, přes vavřínový živý plot mu jako světluška místy probleskla lampička u pasu. Mezi pěti stromky na Leahyho terase se od zdviženého doutnáku rozsvítila lampa. Podél záclonek v ozářených oknech, podél jednostejných zahrádek někdo naříkavě vykřikoval: *Večerní telegraf, zvláštní vydání! Výsledek závodu o Zlatý pohár!* a od Diagnostů vyběhl ze dveří nějaký chlapec a zavolal. Kničivě poletoval netopýr sem, poletoval tam. V dálce po písčinách se plížil nastávající příboj, celý šedý. Utrmácen dlouhými dny, šamňamovými rododendrony usínal Howth (byl už starý) a liboval si, jak se zdvíhá noční bríza a čechrá mu kapradovou srst. Hověl si, ale přitom otvíral nespící červené oko, dýchal zhluboka a zvolna, dřímotný, ale bdělý. Majáková loď, zakotvená na písčném nánosu Kish, na pana Blooma blikala, mžikala.

Mají to život tamti, pořád přikovaní najedno místo. Správa irských majáků. Kají se za hříchy. Taky pobřežní

policie. Světlice a plovatky s nohavicemi a záchranný člun. Tenkrát, jak jsme si na Králi Erinu vyjeli na zábavnou okružní plavbu a hodili jim pytel starých novin. Medvědi v zoologické zahradě. Svinský výlet. Ožralové si vyjeli vytřást pajšl. Zvraceli přes palubu a krmili slanečky. Mořská nemoc. A ženy, v obličeji pekelná hrůza. Milly, strachu ani co by za nehet. Smála se, modrá šála jí vlála. V těch letech nevědí, co je smrt. Žaludek mají zdravý. Zato se bojí zabloudit. Když jsme se jí v Crumlinu schovali za strom. Já jsem nechtěl. Mami! Mami! Jeníček a Mařenka. Taky je vystrašíš, když si nasadíš škrabošku. Neboje vyhazuješ do vzduchu a zas chytáš. Já tě zabiju. Říkají to jen napolo žertem? Nebo když si třeba hrají na bitvu. Smrtelně vážně. Jak mohou lidé na sebe mířit pistolí. Někdy to spustí. Chudinky děcka. Měla jen ohniparu a kopřivku. Dával jsem jí na to kalomelové projímadlo. Když se jí ulevilo, spávala u Molly. Zuby má úplně stejné. Co mají rády? Samy sebe v druhých? Ale ráno ji proháněla deštníkem. Snad tak, aby to nebolelo. Zkoušel jsem jí tep. Tikal. Ručku měla drobnou: teď ji má velkou. Přemilý papínku. Co všechno říká při doteku ruka. Ráda mi počítala knoflíky u vesty. Vzpomínám si na její první šněrovačku. Byla mi k smíchu. Už ty bradavičky. Levá je myslím citlivější. U mě taky. Blíž u srdce. Jak přijde do módy tloušťka, hned se vycpávají. Noční bolesti růstu, křičela, budila mě. Jak se polekala, když se z ní stala žena. Chudinka! Matce je přitom asi divně. Vytanou jí dívčí léta. Gibraltar. Výhled z Buena Vista. O'Harova věž. Skřek mořského ptactva. Starý berberský opičák slupl celou svou rodinu. Západ slunce, dělová salva, že se má odejít přes hranici. Vyhližela na moře, jak mi říkala. Večer jako dnes, jenže jasný, bez mráčku. Vždycky jsem si myslela, že se vdám za velmože nebo pána, který má vlastní jachtu. *Buenos noches, señorita. El hombre ama la muchacha hermosa.* Proč tedy mě? Protože jsi proti jiným vypadal tak cizokrajně.

Celou noc jako nějaká přílipka tady trčet nebudu. Tohle počasí by člověka umořilo. Podle světla už jde na devátou. Půjdu domů. Na *Leu*, na *Lilii* z *Killarney* se už nedostanu. Kdepak. Ale třeba ještě hrají. Zajdu si do nemocnice. Už si to, doufám, odbyla. To

byl ale den. Marta, koupel, pohřeb, dům klíčů, muzeum s těmi bohyněmi, Dedalovo prozpěvování. Potom ten otevřhuba u Barneyho Kiernana. Zpražil jsem ho tam jen což. Ti věčně ožralí chvastouni. Co jsem řekl o jeho Bohu, to si za rámeček nedá. Oplácet rány je chyba? Nebo? Ne. Ať jdou domů a sami sobě se vysmějí. Pořád by popíjeli v družném kroužku. Samoty se bojí jako dvouleté děcko. Co kdyby mě byl praštil. Koukněme se na to z druhé strany. Nebylo to nejhorší. Třeba mi nechtěl ublížit. Třikrát sláva Izraeli. Třikrát sláva švagrové, se kterou všude hauzíruje, tři tesáky jí trčí z huby. Krasavice stejného rázu. Obzvlášť příjemná společnice u čaje. Zrovna k nám do města přijela sestra ženy bornejského divocha. Představ si ji zblízka a časně zrána. Každý má jiný vkus, jak řekl Morris, když dal pusu krávě. Návštěva u Dignamů mi teprve dodala. V domě smutku je člověk stísněný, protože neví. Ona peníze rozhodně potřebuje. Jak jsem slíbil, musím zajít za těmi Skotskými vdovami. Divné jméno. Jsou o nás přesvědčeny, že my zhebnem dřív. Ta vdova, co se v pondělí, bylo to před Cramerovým obchodem, na mě podívala. Nebožtíka manžela pochovala, ale slušně je živa z pojistky. Vdoví groš. A co po ní chcete. Nějak protloukat se musí. Pohled na vdovce se mi protiví. Vypadá tak opuštěně. Nešťastníku O'Connorovi se taky žena s pěti dětmi otráвила mušlemi. Stoka. Zoufalé. Bude mu dělat mámu nějaká usedlá ženská v kulatém čikoši. Tváře jak lívance, opásaná zástěrou bude si ho hlídat. Dámské flanelové kalhoty, po třech šilincích, úžasná láce. Jak se říká, kdo má rád nehezkou, máji rád navždy. Ošklivá: to si o sobě žádná nemyslí. Miluj, podváděj a buď hezká, protože zítra umřeme. Vídám ho obcházet a zjišťovat, kdo mu to provedl. Ťu: fu. Osud. On, ne já. Taky v řemesle, jak jsem si kolikrát všiml. Jako začarované. Copak se mi to v noci zdálo? Počkat. Něco zmateného. Obula si červené trepy. Turecké. Měla na sobě krátké kalhoty. Třeba je bude nosit. Líbila by se mi v pyžamu? Setsakra těžko říct. Nannetti odjel. Poštovním parníkem. Už bude v Holyheadu. Ten Clavisův inzerát nesmím pustit. Zpracovat Hynese a Crawforda. Spodničky pro Molly. Má do nich co navlékat. Co to? Třeba nějaké peníze.

Pan Bloom se shýbl a obrátil na pláži papírek. Podal si ho k očím a mžoural. Dopis? Ne. Nedá se přečíst. Radš půjdu. Radši. Únavou se mi ani hýbat nechce. List ze starého sešitu. Těch děr a oblázků. Kdopak by je spočítal. Nevíš, co všechno najdeš. Z vraku vyhozené. Láhev s historkou o pokladu. Poštovní balík. Děti by pořád něco házely do moře. Důvěřivost. Chléb puštěný po vodě. Co to? Kolík.

Ach! Ta ženská mě vysílila. Už nejsem tak mlád. Jestlipak sem zítra přijde? Věčně na ni budu někde čekat. Vrátit se musí. Tak se vracejí vrazi. Co já?

Zlehka hrábl pan Bloom kolíkem do hustého písku u nohy. Napíšu jí vzkaz. Třeba vydrží. Jaký?

JÁ.

Ráno to nějaký ploskonožec rozšlápne. Marné. Spláchne se to. Příliv stoupne až sem, u nohy měla louži. Shýbnu se, uvidím svůj obličej, temné zrcadlo, dechnu na ně, ono se zčeří. Těch balvanů s rýhami a vrypy a písmy. Ach, ty průsvitné. Ony to ostatně nevědí. Co znamená to zásvětlí. Řekla jsem ti, že jsi rošťák, protože je nemám ráda.

JSEM.

Není dost místa. Nechám toho.

Zvolna smazal pan Bloom střevíkem písma. S pískem je to zoufalé. Nic v něm nevyroste. Všechno zvadne. Mohutné koráby sem nevplují. Leda Guinnessovy bárky. Za osmdesát dní kolem Kishe. Jako naschvál.

Odhodil dřevěné pisátko. Kolík padl do naplaveného písku a zapíchl se. Kdybys to týden zkoušel, nepodaří. Náhoda. Už se nesejdeme. Ale bylo to krásné. Sbohem, zlatíčko. Díky. Připadal jsem si tak mladý.

Co abych si na chvíli zdříml. Bude hnedle devět. Liverpoolský parník dávno odjel. Ani kouř. Ať si to ona dělá. Už to udělala. A Belfast. Já nepojedu. Tryskem tam a tryskem přes Ennis zase zpátky. Aťsi on. Na chvíli zavřu oči. Ale spát nebudu. Jenom se trochu zasním. Stejný sen se nikdy nezdá. Už zas netopýr. Nic nedělá. Jenom pár.

Ach ty miloučká až nahoru panensky běloučká uviděl jsem tu špinavou podprsenku rozmiloval jsem se až do slizká my dvě roští Grace Darlingová, ona ho o půl postel hnětem si kozy serepetičky pro Raoula navonět tvé ženě černé vlasy vzdouvají se kypré boky seňorita mladé oči Mulvey tlouštíků léta sny se vracejí uličkou Agendath mdlivá nývá mi ukázala svoje napřesrok v kalhotkách vrať se napřes svoje napřes svoje napřes.

Přelétl netopýr. Sem. Tam. Sem. Daleko v šedi cinkl zvon. Ústa dokořán, levou botu po straně zarytou v písku, pan Bloom se nahýbal, oddechoval. Jenom pár

Kuk

u

Ku

ku

Ku
ku

Hodiny zavrkalý na krbu v kněžském domě, kde kanovník O'Hanlon a otec Conroy a důstojný pán John Hughes T.J. měli k večeri čaj a práškové suchary s máslem a smažené skopové kotlety s rajským protlakem a povídali si o

K
uk
u
K
u
k
u
K
u
k
u

Protože z domečku vyšel kanárek a hlásil čas, Gerty MacDowellová si toho tenkrát, jak tam byla, všimla, protože Gerty MacDowellová hned tak něco neušlo, kdepak, a tak si Gerty MacDowellová všimla, že ten pán, co sedí na balvanech a dívá se, je

Kuk
u
Kuk
u
Kuk
u

Deshil Holles Eamus. Deshil Holles Eamus. Deshil Holles Eamus.

Dejž nám, zářný, jasný Rarohu, otěhotnění a lůna plod. Dejž nám, zářný, jasný Rarohu, otěhotnění a lůna plod. Dejž nám, zářný, jasný Rarohu, otěhotnění a lůna plod.

Hopsá, klučino, hopsá! Hopsá, klučino, hopsá! Hopsá, klučino, hopsá.

Bystrota týkající se věcí, kteréž zpytovat moudrostí obdaření smrtelníci nad jiné žádoucné shledávají, bývá obecně jmína málo pronikavá u toho,

kdo nezná mínění nejkovanějších a pro svou vysokou mysl vší úcty zasluhujících učenců, kteří shodně tvrdí, že za jinak stejných případností nad všecken vnější lesk zřetelněji se blahobyť národa projevuje sirotou prohlédavě vynaložené péče o udržování dorostu, jehož nedostatek je kořenem zla a jehož šťastný dostatek naopak dosvědčuje nerušenou blahovůli všemocné přírody. Kdopak na důležité věci jen trochu pozorný si neuvědomuje, že vnější lesk bývá pouhou rouškou skomíravé, trudné skutečnosti, a zas kdopak nevímjak zatemnělý si nevsímá, že anžto žádný dar přírody se blahodárnému rozmnožování nevyrovná, každý řádný občan by měl své bližní nabádat a napomínat a trnout, aby snad to, co národ v minulosti znamenitě započal, neméně znamenitě konal i v budoucnosti, až se nestoudnou praktikou počestné, po předcích zděděné mravy poněmhu zvrhnou a tak hluboko zabřednou, že si jen smělec troufne povstat a prohlásit, jaký je to nad jiné mrzký hřích zapomínat a zanedbávat onen evangelní příkaz a zároveň příslib, jímž se pod přípovědí hojnosti nebo zas pod pohrůžkou úpadku tato vznešená rozplozovací činnost všem smrtelníkům neodvolatelně ukládá.

Není tedy divu, že Keltové, jak nás nejlepší dějepisci zpravují, obdivovatelé všeho svou povahou obdivuhodného, měli lékařské umění ve velké cti. Nehledě ani k špitálům, leproseriím, potným komorám, morovým šachtám, jejich slovutní lékaři, O'Shielové, O'Hickeyové, O'Leeové pilně vymýšleli rozmanité způsoby, jak by choří a k návratu choroby náchylní nabyli zdraví, ať už churavěli na tanec svatého Víta nebo žlutý průjem. Každé jen poněkud závažné společné dílo je zajisté třeba připravovat s přiměřenou důkladností, zosnovali tedy zámysl (zda z předvídavosti či po zralé zkušenosti, nelze říci, odchylné názory pozdějších badatelů se dosud nesrovnaly tak, aby do toho vnesly světlo), jak uchránit mateřství od všemožných nehod, a to tak, že se ne snad jen mohovitě, ale i málo majetně, leckdy zcela nuzné rodiče v nejtěžší hodině za nepatrnou částku poskytnou náležitá péče.

Od této chvíle nadále nad ničím se už sužovati neměla, neboť bez samodruhých matek – a to měli všichni občané na paměti – ni žádný blahobyť býti nemůže, a ježto, jak se dávno uznává, právem jí věčnost bohové smrtelníci štědo přináležejí, jakmile na ni ta chvíle přišla, hned ji k porodu pracující naložili na povoz a všichni toužebně snabděli, aby se do útulku odebrala. Ó, počínání rozšafného národa, vší chvály hodné nejen tomu, kdo na ně patřil, ale i tomu, kdo o něm vyprávěl, že v ní už předem viděli matku a dávali jí pocítit, jak ji zahrnují láskou.

Než se rodilo robě, rozmarně vedlo sobě. Už v životě je s žhavou žádostivostí žehnali. Všechno, co se v té věci konalo, příhodně se konalo. U ložce hle báby pupkořezné vydatný životodárný pokrm čistounké plínky s moudrou předvídavostí poskládané jako by už porodila, dále pak náležitá lékařstva i babicí náčiní k té věci nezbytné nemluvě ani o zobrazených vábných místech rozličných končin našeho zemského kotouče jakož i o kontrfektech božských i lidských, které ve vysoké světlé výstavné ladné porodnici od světa odloučenými ženami, když přijde jejich čas a ony v zřejmě nejvyšším stupni těhotenství k slehnutí hotové se tam odeberou, rozjímány podporují rozedmutí a usnadňují průchod.

Už se svečeřovalo, a tu muž nějaký, bylť to poutník, stanul u dříví. Z národa izraelského byl muž ten, kterýžto po zemi se potuluje, zdaleka tam připutoval, čirá lidská lítostnost mu byla pohnutkou, že se sám a sám do toho domu oddal.

Roh je v tom domě pánem. Máť tam sedmdesáte ložcí, na kterých uléhají na slehnutí těhotné matky, chystající se pracovat k porodu a rodit zdatná pacholata, jak pravil Anděl Páně Marii. Dvě opatrovnic tam obchází, dvě spánku odvyklých bílých sester na oddělení. Třeštění tlumí, trápení tiší; třikrát sto za dvanáctero měsíců. Obětavé lůžka strážkyně jsou obě a ostražitě Rohovi oddělení opatrují.

Ostražitá opatrovnice na oddělení slyšela šlechetníka přicházet a hned zvedla do slepky zahalenou šíji a dokořán mu otevřela bránu. A hle, mžikem oblil blýskavý blesk celý západní nebesklon Irska! Převelice užasla, že za mrzké hříchy Bůh Mstitel lidské pokolení vodstvem zahladí. I udělala na klíční kosti znamení Kristova kříže a pobídla ho, ať jen vkročí dál pod její krov. Věda o výbornosti její vůle, vkročil muž do Rohová domu.

Klobouk v ruce, stál tazatel v Rohově síni, trna, že přichází nevhod. S milovanou chotí i rozmilou dcerkou bylť u ní byt sobě zarazil, než pak za devět dlouhých let proputoval zemi i hladinu mořskou. V měštišti ji kdysi potkav, na její pozdrav nesmekl. Za odpuštění teď žadonil, vždyť jak právem sama uzná, její letmo zahlédnutá tvář se mu jevila mladičká. Rázem jí oči zasvítily a po jeho slově ji polil ruměncem.

Zrakem pak uznamenala jeho černavou obleč, i tušila neštěstí. Leč hned se zas zaradovala ta, která se byla lekla. On se jí otázal, zdali se z dalekého břehu ozývá O'Hare, felčar, a ona s žalostným povzdechem odvětila, O'Hare, felčar, že je na věčnosti. I zesmutněl muž nad tím slovem, kteréž ho sklíčilo až do lítostných útrob. Všechno mu vypověděla a želela, že jí

přítel umřel mlád, božímu úradku však odporovat se bránila. Dík boží dobrotě umíral krásně a sladce; mešní kněz ho vyzpovídal, podal mu hostii a na údy mu udělal poslední pomazání. I dotazoval se muž snažně jeptišky, na co zhoubného zesnulý zesnul, a jeptiška mu odpověděla a řekla, na ostrově Mona že umřel, a to na žaludečního raka, o Mládátkách to bude tři léta, a hned Boha nejvýš Slitovného prosila, aby jeho duši dopřál lehkého odpočinutí. V ruce klobouk, vyslechl její smutná slova a smutně před sebe hleděl. Oba tam chvíli malomyslně stáli a truchlili navzájem.

Pomniž tedy, jedenkaždý, na posledek, totižto smrt a prach, které zmarní všelikého člověka narozeného z ženy, neboť jakož nahý vyšel z života matky, tak nahý se zas odtud odebere i odejde nakonec, jak přišel.

I promluvil do domu vešlý muž na ošetřovatelku a pytal, jak se daří ženě, kteráž tam v polohu leží. Ošetřovatelka mu odpověděla řkouc, že ta žena celé tři dni zakouší porodní bolesti, porod že to bude těžký a ledva snesitelný, leč odbude si jej brzo brzičko. A hned dodala, že přemnohé ženy už viděla roditi, žádnou však tak těžce jako tato žena. I rozprávěla, jak to všechno bylo, když on ještě poblíž toho domu přebýval. Pilně naslouchal muž jejím slovům, neboť s úžasem zakoušel porodní bolesti při slehnutí, a jak patřil na její tvář, žasl, jaká je to tvář očividomě mladíčká, a přec po tolika dlouhých letech je ona pořád děvečka. Devětkrátě dvanáctero čmýr jí vyčítalo neplodnost.

A zatímco spolu tu řeč mluvili, rozevřely se dveře do kastelu a hláhol k nim dolehl jako od mnoha stolujících. I přišel k místu, kde oba stáli, žákovský panošek jménem Dixon. I byl s ním sjezdilec Bloom jedna ruka, mělit spolu co činiti v domě milosrdí, kdež ten žákovský panoš přebýval, a sjezdilec Leopold si tam přišel vyléčiti žahavý bodec v prsou, jímž ho uštkl příšerný a hrozný drak, a on mu na to přiložil tolik čpavé soli a křížma, kolikž bylo třeba. I pravil mu, nechať jde dále do kastelu a veselí se s těmi, kdož tam jsou. Sjezdilec Leopold mu pravil, jinam že má namířeno, bylť on muž opatrný a lstivý. Jednostejné minky byla i paní, třebaže dobře věděla, že sjezdilec v své lstivosti mluvil nepravdu. Žákovský panoš však nic nedal na jeho odmítání i její poroučení a nestrpěl, aby se jakkoli protivil jeho vůli, a pravil, jakýže je to věru podivuhodný kastel. I vešel sjezdilec Leopold do kastelu, aby maloučko pohověl údům, neboť po tolikerém putování v rozmanitých končinách také za rozkoší měl utmáčené údy.

V kastelu pak byla prostřena březová tabule z Finlandska, tu vzpírali čtyři trpaslíci z téže země, hnouti se však netroufali, jsouce zakletí. A byly

na té tabuli strašlivé meče a nože, kteréžto ve velké sluji skřeti z pálavého plamene do úmoru vykovávají a do buvolích rohů i paroží jelenů, kterýchž je tam hojnost, zasazují. A byly tam lahvice kouzlem machometánským zrobené z mořského písku a povětrí od čaroděje, kterýž je vyfukuje jako bubliny. A převelmi sličné i hojné krmičky byly na tabuli, že by sličnější a hojnější nikdo nevymyslíl. A stříbrná nádoba tam byla, ta se kouzelnou mocí rozevírala a v ní ležely dvorné ryby bezhlavé, o nichžto nedůvěřivci ovšem tvrdí, že býti nemohou, dokud je neužijí, leč ony jsou. A ty ryby leží v olejnaté tekutině, kterouž tam dovážejí ze země portugalské, anžto je mastná jako šfávy z oliv tlačené. I byla v tom kastelu také věc divná na pohled, jak z tuku chaldejské pšenice nejvýbornější čaromocí dělají směs, kterážto s pomocí jakýchsi vzpurných duchů, které do ní přimíchávají, úžasně vzkypí, až je jako mohutný kopec. I učí tam hady vinout se od země po dlouhých tyčkách a z šupin těchto hadů pak vaří nápoj medovině podobný.

I dal žákovský panoš naliti urozenému Leopoldovi doušek a sám si zaval, a jak tam byli, jedenkaždý si zaval s ním. A urozený Leopold jemu pro radost nazdvihl hledi, a aby se neřeklo, naoko usrkl, anžto on nižádnou medovinu nepil, a hned ji zas postavil a potají z ní valný díl přelil do sklenice nic netušícímu sousedovi. I usedl s nimi v tom kastelu, aby si pohověl. Zaplať Pánbůh Všemohoucí.

Tou dobou stanula na prahu ta dobrá sestra a pro nábožnou lásku Ježíše, pána našeho nejvyššího, žadonila, aby zanechali hýření, anžto nad nimi je vzácná paní, ta pracuje k porodu a její chvíle se nachyluje. Sir Leopold zaslechl někoho v horním patře vrískat a nebyl si jist, je-li to vrískot dětský nebo ženský, to bych rád věděl, řekl si, zdali už to na ni přišlo. Nějak se to táhne, tak se mi zdá. I zvedl oči a spatřil, že vedle něho u stolu sedí svobodník jménem Lenehan, věkem starší než ostatní, a protože byli oba ctní rytíři z jednoho podujetí a též protože on byl z nich starší, dvorně na něho promluvil. Však to už dlouho trvati nebude, pravil, a bude mít bohdá z děťátka radost, vždyť se něco načekala. A podroušený svobodník pravil: Každou chvíli čeká, že ta chvíle přijde. A uchopil pohár stojící před ním, k pití se on totiž nikdy nedal pobízeti ani prošíti, a Napijmež se, pravil, co hrdlo ráčí, a zhluboka si přihrnul na zdraví obou, v rozvernosti byl muž nad jiné výtečný. A sir Leopold, nejpříjemnější host, jaký kdy v síni kleriků sedal, nejponíženější a nejvládnější člověk, jaký kdy slepice ohledával, na celém světě nejoddanější rytíř, jaký kdy vzácné

paní milostně sloužil, si s ním dvorně zavdal. Nyvě žasl nad ženským žalem.

Nuže, promluvmě si o tom tovaryšstvu, které se tam přišlo jak náleží zpíti. Klerici seděli po obou stranách tabule, a to Dixon zvaný mladší od Marie Milosrdné, a s ním medičtí klerici, jeho druhové Lynch a Madden, dále svobodník jménem Lenehan a jistý Crotthers z Alby Longy, v čele tabule pak frátersky vyhlízející Štěpán a Costello, jemuž pro někdejší mistrovský kousek přezdívali Rváč Costello (mladého Štěpána vyjímajíc, byl ze všech nejopilejší a ústavně se domáhal medoviny) a dále ponížený sir Leopold. Na mladého Malachjáše teprve čekali, neboť slíbil, že přijde, a ti, kdo na něho nevrazili, o něm prohlašovali, že nedodržel slovo. I seděl s nimi sir Leopold, neboť Inul přátelsky k siru Šimonovi i jeho synáčku Štěpánovi, a únava v něm po předlouhém putování slábla, hostilité ho prozatím nejvýš poctivě. Lítostnost jím lomcovala, s láskou k putování se potýkala, pospíchati pryč váhal.

Byli ti klerikové převelmi důmyslní. I poslouchal, jak se jeden s druhým vadí, co se porodu i řádnosti dotýče, mladý Madden totiž za pravdu udával, jak je v takovéto případnosti kruté, když očepená žena umře (jak se v Rohově domě před lety opravdu stalo jedné eblanské ženě, zatím už odešlé na onen svět, o jejímžto případu ten večer, než umřela, všickni lékaři i lékostavníci rokovali). A dále pravili, že by měla žiti, neboť jak je na počátku řečeno, v bolesti bude roditi žena, a kdo byli stejného smýšlení, usoudili, že pravdu děl, když si vyčítá, že ji nechal umříti. A třebaže sprostý lid to vidí jinak, nemálo jich, a patřil k nim také mladý Lynch, želelo, že je svět nyní spravován tak špatně jako nikdy a že si s ním ani právo, ani soudci nevědí rady. Bůh to naprav. Jen dořekl, všichni jednosvorně zvolali, ano, při naší Panenské Matce, žena ať žije a dítě zemře. Stačila ta záminka, a hned se dostali do varu, jedni z hádavosti, druzí z podroušenosti, svobodník Lenehan jim však ruče doléval piva, aby je jarost nepřešla. I vyložil jim mladý Madden celou tu věc, jak to, že umřela, a jak na příkaz palestinského poutníka a prosebníka, poslušen svatě

víry a slibu svatému Ultanovi z Arbraccanu, milovaný manžel její smrt nikterak nechápal, nad čímž všichni převelmi zesmutněli. I usadil ho Štěpán těmito slovy: Však na to, panstvo, laikové druhdy reptají. Rodička i robě zatím oslavují Stvořitele, ono v šeru předpeklí, ona v očiřtcevném ohni. Ale co, u všech všudy, ty Bohem zmořňované duře, které my noc co noc odmořňujeme, což je hřích proti Duchu svatému, Bohu samému, Pánu a Dárci života? Krátká je, panstvo, naše rozkoř. Těm tvorečkům, co jsou v nás, jsme pouhými prostředky a přiroda má jiné cíle než my. I řekl Dixon mladší Rváči Costellovi, jestlipak ví jaké. Jenže ten měl v hlavě a tak z něho víc nedostal, ledaže zprzní každou, ať vdanou, svobodnou či poběhlou, jen když se mu tak poštěstí ulevit si od chtěče nutkání. I zapěl Grotthers z Alby Longy chvalozpěv mladého Malachjáše na toho dravého jednorožce, o tom, jak mu jednou za tisíc let roh naroste, a oni si ho úštěpky napořád zlomyslně dobírali a náčiním sv. Mrdarda se dokládali, co je v chlapských silách dokázat, to že on dokáže. Všickni se tomu bujně zachechtali kromě mladého Štěpána a sira Leopolda, ten se nahlas vůbec nesmál z jakéhosi divného, nikomu neprozrazeného rozmaru, a také proto, že nad rodičkou, ať kteroukoliv a kdekoliv, lítostil. Mladý Štěpán se pak zpupně rozpovídal o matce církvi, která ho ze svého lůna vyvrhne, o kanonickém právu, o patronce potratů Lilith, o otěhotnění z větrem přívátého semene jasu a o oplodnění upířními ústy na ústa nebo, jak praví Vergilius, působením slunce západu nebo vůní kopretiny nebo početím z ženy, se kterouž předtím obcoval muž, *effectu secuto*, nebo zas třeba, podle mínění Averroese a Mojžíše Maimonidesa, z lázně. A pravil, že se koncem druhého měsíce vdechuje plodu lidská duře a pro větší slávu boží že naše svatá matka venkoncem pojímá duře v náručí, kdežto matka pozemská, pouhá samice, vrhající mládřata, má podle kanonického práva umřítí, neboť tak praví držitel rybářova prstenu, blažený Petr, na jehožto skále jest svatá církev na věky vzdělána. I spustili všickni bakaláři na sira Leopolda, ačli by v takovéto připadnosti vydal její osobu v nebezpečí a dal v sázku život, aby tak život zachránil. Chtěje z opatrnosti dátí odpověď všem příjemnou, dlaní si podepřel bradu a vedle své navyklosti licoměrně pravil, že pokud je jemu, kterýž má lékařské umění lajkovsky dávno rád, známo a

vzhledem k tomu, že podle jeho zkušenosti se taková nehoda zřídka vyskytne, dobře že Matka Církev jednou ranou shrábne groš za narození i smrt, a to propověděv obratně ušel jejich dotázkám. Namoutě, svatá pravda, děl Dixon, a jestli se nemýlím, toť slovo březí. Uslyšev to mladý Štěpán, převelmi se zaradoval a pověděl, že na účet Pánu Bohu dává, kdo chudého okrádává, a jakmile se opil, počínal si bohaprázdňě, a jak je opilý, záhy vyšlo najevo.

Leč sir Leopold i po tom slově zůstal vážný, stále totiž lítostil nad příšerným vrískotem ječících rodiček a pamětliv byl své milé paní Marion, která mu povila jediného synáčka a ten jedenáctého dne umřel a nížádným umem se zachránili nedal, tak chmurný je osud. Nad tím neštěstím se ona v srdci převelice rmoutila a z vlny beránka, výkvětu stáda, mu na pohřeb navlékla úhledný živůtek, aby nahý nemrzl (byloť uprostřed zimy), a sir Leopold z vlastních beder mužského dědice sám nemající popatřil na přítelova syna i zkrušil ho žal nad pomínulým blahem, a jako želel toho, že přišel o zdatného syna (však o něm říkali, že se má k světu), tak se neméně trdil nad mladým Štěpánem, že hýří s ničemy a statek svůj prožírá s nevěstkami.

Někdy tou dobou dolil mladý Štěpán všechny prázdné číše, a kdyby mu je prozíravější nebyli zakryli, zbylo by toho pramálo, on si jich pilně hleděl, a pomodliv se na úmysl nejvyššího velekněze, vybídl je k přípitku, ať žije náměstek boží, který je podle něho zároveň náměstek brayského zboží. Pijmež tedy, pravil, z kalicha tohoto a nalévejte se nápojem, kterýž vpravdě není částekou mého těla, nýbrž ztělesněním mé duše. Částekku chleba ponechejte těm, kdo jsou pouhým chlebem živi. A nebojtež se nedostatku, neboť toto vás bude víc těšiti než tamto rmoutiti. Aj, hle, vizte. I ukázal jim lesklé peníze daně a zlatnické bankocedule na dvě libry devatenáct šilinků, dostal prý je za to, že napsal báseň. Všichni se divili jeho mohovitosti, kdyžtě předtím ani vindry neměl. Takto pak zněla jeho slova: Věztež všichni, že sutiny času budují příbýtky věčnosti. Co to znamená? Van chtěče sežehne trní, leč z něho vyroste šípek a z šípku zas růže na kříži času. Pamatujte. V životě ženině se slovo stává tělem, ale v tvůrčově duchu se všechno pomíjivé tělo stává slovem, které nepomine. Toť stvoření přídatné. *Omnis caro ad te veniet*. Nad všelikou pochybnost jest účinné jméno té, která v lůně nosila drahé tělo Vykupitele, Hojiče a Pastýře, naší mocné matky a matky nejtihodnější, a vhodně o ní Bernardus praví, že má *omnipotentiam deiparae supplicem*, to jest orodovnou všemohoucnost, neboť je druhá Eva, a jak praví Augustin, ona

nás zpátky vykoupila, kdežto ta druhá, naše pramáti, s níž jsme neustále navazovanou pupeční šňůrou spjati, nás sémě, rod i štědo prodala za bídné jablíčko. Ale o to tady běží. Buďto ho poznala, jášku ta druhá, a byla tedy pouhým stvořením svého stvoření, *vergine madre figlia di suo figlio*, anebo ho nepoznala a v zapírání a nevědění je na tom stejně jako Petr Piscator, který v domě od Kubíka vystavěném bydlí spolu s Josefem Tesařem, patronem šťastného skonání všech nešťastných manželství *parce que M. Léo Taxil nous a dit que qui Vavait mise dans cette fichue position c'était le sacré pigeon, ventre de Dieu! Entweder transsubstancialita oder konsubstancialita*, ale rozhodně ne subsustancialita. A všichni ho za to mrzké slovo okřikli. Otěhotnění bez libosti, porod bez muky, tělo bez poskvrnky, břicho bez zduřeniny. S vírou a vroucností nechť ji vzývají chlípníci. To pevně popírat, potírat vždy píleti budem.

I uhodil Rváč Costello pěstí do tabule, že zapěje oplzlou píseň do kola *Staboo Stabella* o holčici, kterouž jeden kolohnát v Alemánsku do kouta přivedl, a spustil: *Prvé tři měsíce chořela, Staboo*, a tu na ně od prahu hněvivě sykla sestra Quigleyová, že jim hanba není, vždyť se to nesluší, ona, jak jim v mysl vložila, chce mítí všechno, jak má býti, než přijde velmožný pán Andrew, jeť toho velmi dbalá, aby se rozbrojným hlukem čest jejího hlídání nijak neumenšila. Byla to postarší a zasmušilá matrána usedlého vzhledu a křesťanského chování, v šedohnědém hábitu velice vhodném k jejím migrénám i vráskám, a její napomenutí se neminulo s účinkem, neboť vzápětí všichni Rváče Costella okřikli a odkázali ho, klacka, do náležitých mezí, jedni s mírnou drsností, druzí s výhružným chlácholením, ale všichni mu spílali, mor na tebe, co tě čert bere, ty nemehlo, ty skrčku, ty neřáde z hrachoviny, ty smradě, ty všivajzlíku, ty chamradino, ty pancharte, ty zmetku, nech si ty ožralé žvásty, ty zatrachtilý opičáku, a milý sir Leopold, který měl ve znaku kvítek pokoje, něžnou majoránku, jim domlouval, že je to chvíle nejvýš posvátná a hodná toho, aby nejvýš posvátná zůstala. V Rohově domě nechť vládne klid.

Zkrátka hned po této šarvátce se magister Dixon od Marie z Eccles mladého Štěpána s šibalským úšklebkem zeptal, proč vlastně nesložil řeholní sliby, a on mu děl poslušnost v lůně, čistota v hrobě, zato nechtěná chudoba v každé době. Magister Lenehan odsekl, že o těch bohapustých činech už slyšel, jak se vypráví, potřásl liliovou ctnost důvěřivé osoby, což je zmrhání nezletilých, a

všichni do toho vpadli, dobírali si ho a připíjeli mu na otcovství. On je však pádně usadil řka, že je tomu právě naopak, než se domnívají, neboť on je navěky syn a navěky panna. Ještě víc se nad tím rozjařili a hned po něm zopakovali prazvláštní obřad odstrojování a deflorování nevěst, jak jej za pálení nardu a voskovic na lůžku provádějí kněží z ostrova Madagaskaru, ona je ustrojena bíle a šafránově, ženich bíle a karmínově a klerikové prozpěvují kyrie a hymnus *Ut novetur sexus omnis corporis mystérium* tak dlouho, až je připravena o panenství. Potom je obeznámil s převýbornou svatební písní od jemnocitných básníků mistra Johna Fletchera a mistra Francise Beaumonta z jejich *Dívčí tragédie*, napsané pro podobné snoubení milenců: *Do postele, do postele*, tak zněl refrén za souzvučného doprovodu na virginál. Vybraně lahodné epithalamium lísavě ponoukavé pro mladičké milence, voňavými loučemi družiček doprovázené na čtvernohé proscenium manželského obcování. Šťastně se shledali, pravil magister Dixon, a potěšili, ale pozor, panáčku, správně se měli nazývat John Svlečer a Francis Remont, a to by bylo, aby z takového páření, na mou duhu, něco velkého nevzešlo. Bodejť, pravil mladý Štěpán, pokud on si vzpomíná, měli jednu šlundru z hampejzu dohromady a střídavě se s ní oddávali milostným radovánkám, v té době se totiž žilo plně a mrav země to schvaloval. Většíhoť milování, pravil, nemá žádný nad to, by kdo ženu svou položil příteli svému. Jdi, i ty čiň podobně. Tak nebo podobně pravil Zarathustra, druhdy regius profesor francouzské antikoncepce na univerzitě ve Volské oháňce, a takový člověk ještě nedýchal, jemuž by bylo lidstvo za tolik zavázáno. Uved cizozemce do věže, a byl by div, abys pak nedostal nenejlepší postel. *Orate, fratres, pro memetipso*. A všechen lid ať propoví Amen. Rozpomeň se, Erine, na svá pokolení a na dny staré, jak jsi pohrdl mnou i slovem mým a cizozemce jsi přivedl do bran mých, aby smilnil před tváří mou a jako Izrael ztučněl a zpíčil se. Pročež jsi zhřešil proti světlu a ze mě, pána svého, jsi služebníka služebníkova učinil. Vrať se, ó vrať, klane Milly: nezapomínej na mě, o Milésane. Proč jsi učinil tuto ohavnost přede mnou, že jsi mě odstrčil jako

kupčička s jalapou a zapřel mě před Římany i Indy temnomluvnými, s nimiž tvé dcery prostopášné líhaly? Z Orébu a z Néba a z Fasgy a z Rohů Hattenu popatř nyní, lide můj, na zemi zaslíbenou, na zemi oplývající mlékem a prachy. Hořkým mlékem jsi mě však kojil: navěky jsi mi zhasil měsíc i slunce. A navěky jsi mě opustil na temných cestách hořkosti mé: a na ústa jsi mě políbil políbením popelovým. Tuto zšeřelost nitra, hovořil dále, důmysl Septuaginty nijak neosvítil, ba ani slovem o ni nezavadil, neboť Jitřní jas přicházející shůry, který rozrazil brány pekelné, zavítal do temností zevnitřních. Dlouhým návykem ukrutnost tolik nekruší (jak o svých milovaných stoicích říká Tullius) a Hamletův otec neukazuje principi žádné vředy po spálenině. Zatmělost v pravé poledne života, toť egyptská rána, která v prenatalních i postmortemních nocích je jejich nejvlastnější *ubi a quomodo*. A ježto cíle a zásady všech věcí se jistým způsobem a jistou měrou shodují s jejich početím i vznikem, táž mohutná shoda ze zrodu ženoucí do růstu zpětnou metamorfózou působí úbytek i pokles k závěru, jak si to příroda žádá, a tak je to s naším podměsíčním živobytím. Sudičky nás rvou do života: fňukáme, tloustneme, dovádíme, chňapáme, objímáme, scházíme, umíráme: po smrti se pak skloní nad námi. Nejprve z vody Nilu zachráněn, v rákosí, v ošitce z sítí: nakonec sluje v hoře, skrytá hrobka uprostřed skřeku rysa a lomihnáta. A protože kdevitost své mohyly žádný člověk nezná, aniž k jakým děním budeme takto uvedeni, zdali do Tofetu, nebo do Rajského Města, podobně je všechno před námi skryto, když se ohledáme zpátky, z jaké dálné končiny covitost naší kdovitosti vzala svou odkudvitost.

Rváč Gostello pak mocně zanotoval *Etienne chanson* a přitom na ně hulákal, hle, moudrost vystavěla sobě dům, to velebné staroslavné klenutí, Stvořitelův křišťálový palác celý jak ze škatulky, krejcar tomu, kdo najde hrášek.

*Hle, stavba dedalského Kubíka,
v ní pytlů sladu kupa veliká,
složená v cirku Kubyhonzíka.*

A tu, běda, jako ozvěnou ponuře zarachotil z ulice hromový třesk. Hřmotně zahřímál zleva Thor: kladivometač strašlivý v hněvu. Nastala

bouře, která mu sevřela srdce. Magister Lynch ho vystříhal, aby nereptal a nevtipkoval, protože i bůh se horší nad jeho ďábelskou tlachavostí a zpohanilostí. A tu, jak si všimli, on, který se prve troštoval, rázem zbledl, schlípl a z dřívější vypínavé zpupnosti slevil a srdce se mu v hrudním koši zatetelilo nad pohřmíváním bouře. Jedni si ho dobírali, druzí se mu pošklebovali a Rváč Costello si zas důkladně přihnul medoviny a magister Lenehan se dušoval, on že si přihne až potom, ale sotva dořekl, bez pobízení ji měl v sobě. Chlubný chvastoun se však rozkřikl, jestliže starý Páprda přebíral, to je toho, on se jím nedá zahanbit. Ale tím jen zakrýval své zoufalství, jak se tam v Rohově síni kormutlivě choulil. Jedním douškem tedy dopil a tak si dodal odvahy, neboť rachotivě zaburácelo po celé obloze, až ho nad tím hřměním k poslednímu soudu občas bohobojný Madden rýpl do žeber, a mistr Bloom, posazený vedle chlubila, mu na zmírnění velikého strachu chlácholivě domlouval a vykládal, to že je slyšet jen hlomoz výboje z bouřkového mraku, víte, jaký se tam zrovna odehrál, což je zcela v řádu přírodního fenoménu.

Byl však Konejšilovými slovy Chvastounův strach zdolán? Nikoliv, měl on v prsou osten zvaný Hořkost, kterýž se nedal slovy odstraniti. A to nebyl upokojený jako jeden ani bohobojný jako druhý? Ani takový, ani onaký nebyl, jak by si byl žádal. A to neusiloval znovu naléztí jako v mladosti své lahvice Svatost, s níž býval živ? Nikterak, neboť mu chyběla Milost k jejímu nalezení. A to uslyšel v tom rachotu hlas boha Množitele či, jak Konejšil pravil, hlomoz Fenoménu? Uslyšel? Jakkpak by neuslyšel, leč by si byl rourku Rozumu ucpal (což neučinil). Tou rourkou uviděl, že je v zemi Fenoménu, kdež mu zajisté bude jednoho dne umřítí, anžto jako druzí i on je pomíjivá pitvora. A to nechtěl umřítí jako druzí a odejiti ze světa? Nechtěl a také se už nadále nechtěl po způsobu jiných mužů pitvořiti se ženami, jak jim podle knihy Zákona přikázal Fenomén. Nic tedy nevěděl o druhé zemi zvané Věř-ve-mě, což jest země zaslíbená, kterážto náleží a navěky náležeti bude králi Rozkošnému a v níž se neumírá ani nerodí ani nežení ani nevžívá a do níž jich vchází tolikero, kolikero v ni uvěří. Ano, Zbožný mu o té zemi pověděl a Cudný mu do ní ukázal cestu, leč stalo se, že cestou natrefil na pohledění libou lárýni, podle vlastních slov zvanou Ptáček-v-hrsti, a ta ho lichotkami lstivě zvábila z pravé cesty řkouc, Hej švarný panáčku, poodejdi stranou a já ti ukážu spanilé místo, a úlisně na něho dotírala, až ho dostala do své sluje zvané Dva-v-křoví nebo také podle některých učenců Tělesná Žádostivost.

Po tom chlípně bažila celá společnost v Mateřinském dvorci, usazená tam u společného stolu, a jestliže narazí na tu láryni Ptáčka-v-hrsti (prolezlou ohavnými nákazami, obludami a mrzkým ďáblůvstvím), jinak nedají, násilí jí učiní a tak ji poznají. Věř-ve-mě prohlašovali za pustý výmysl, který jim pranic neříká, neboť za prvé to místo, kam je Dva-v-křoví vábí, je přelibá sluj a jsou v ní čtyři podušky a na nich cedulky s těmito natištěnými slovy: Naznak, Naruby, Stydlavo, K-líci-líčko, za druhé si nic nedělají z té ohavné nákazy Příjice i těch oblud, neboť Prezervativ jim poskytl tuhý štít z volského stěva, a za třetí jim neublíží ani Štědo, totižto mrzké ďábelstvo, a to díky témuž štítu zvanému Dětihub. A tak se předháněli v zaslepenosti, pan Uštěpačný a pan Občas Bohabojný, pan Opičák Češpivo, pan Samopašný Svobodník, pan Delikátní Dixon, mladý Chvastoun a pan Kulantní Konejšil. Tady jste se, ó zpusťlící, šmahem zmýlili, bylť to hlas hněvem rozlíceného boha, užuž zdvihajícího paži, že zmarní jejich duši za prznění a marnění páchané navzdory jeho slovu, jímž jim palčivě prikazuje plodit děti.

A tak ve čtvrtek šestnáctého června byl Patk. Dignam, zesnulý na mrtvici, pochován do hlíny a po úporném suchu, chválabohu, napršelo, bárkař, který s rašelinou ujel po vodě dobrých padesát mil, říkal, že osení nevzchází, pole prahnou, smutně se kalí a páchnou, taky stepi a blata. Je k zalknutí, výhonky hynou, že by tak dlouho zůstaly bez vláhy, není pamětníka. Růžová poupata jsou zhnědlá a kruchá, na kopcích samé suché klestí a proutí, od ohně chytanou jako troud. Loňská únorová vichřice, která po celé zemi natropila žalostnou spoušť, to říká každý, proti tomuto suchopáru nic není. Ale jak řečeno, dnes večer po západu slunce pořád foukalo od západu, a jak se stmívalo a pranostikáři čuměli na oblohu, ponenáhlu tam bylo vidět velikánské nabobtnalé mraky a nejprve pár blýskavic, potom po desáté pořádný blesk s dlouhým hromobitím a za chvílinku horempádem kdekdo pelášil před prašným lijákem pod střechem, a jak se rozpršelo, mužští si zakrývali slamáky hadříkem nebo kapesníkem a ženské cupitaly s vykasanými sukněmi. Na Ely Place, v Baggot Street, v Duke's lawn, odtud pak dále přes Merrion green až po Holles Street, kde dřív bylo trupelnaté sucho, valil se vodní příval, široko daleko ani bryčka, ani kočár, ani drožka, ale potom už nezahřmělo. Zrovna naproti dveřím velectihodného sudího Fitzgibbona (toho, co má spolu s advokátem Healyem rozsoudit spor o kolejní pozemky) nad jiné čestný muž Mal. Mulligan cestou od spisovatele p. Moora (bývalého papežence, ale dnes, jak se proslýchá, dobrého oranžisty) narazil na Aleca Bannona s vlasy

zastřiženými na patku (ta prý se nosí tak jako plesová pelerína ze zeleného kendalu), právě přibylého do města poštovním dostavníkem z Mullingar, kde jeho bratranec a bratr Mal Ma pobudou ještě měsíc až do Medarda, a hned se ptá, co tam u všech všudy pohledává, jde prý zrovna domů, a on zas, že si zaskočí k Andrew Rohovi vyzunknout pohár vína, to mu řekl, ale ať mu poví o té střechovité jalůvce, na svá léta vyspělý, té stračence, pořád lilo jak z konve, a tak se oba vydali k Rohovi. Tam si Leop. Bloom z Crawfordova deníku hověl s cháskou žertérů, rozverných kumpánů, s Dixonem ml., medikem od Matky Milosrdenství, s Vin. Lynchem, s jedním skotským rodákem, s Will. Maddenem, s T. Lenehanem, zesmutnělým nad koněm, na kterého tolik držel, a se Štěpánem D. Oclt se tam Leop. Bloom následkem dřívější únavy, zatím už pominulé, v noci se mu zdál divný sen o jeho milené paní Moll, že je obuta v červené trepky a na sobě má turecké spodky, což podle lidí znalých věci ohlašuje změnu, a byla tam paní Purefoyová, domohla se přijetí vzhledem k svému těhotenství a teď leží, chuděra, v polohu, báby se činí jak mohou a ona pořád nerodí, rýžový odvar, ten znamenitý počišťovač útrob, si oškliví a dýchá hůř, než je zdravo, bude to ale kluk jako býk, říkají podle toho, jak tluče, jen aby jí Pánbůh dal lehké slehnutí. Je to, pokud vím, její deváté naživu pozůstalé robě, poslednímu ohryzala nehty na svátek Zvěstování, dožilo se dvanácti měsíců a spolu s třemi jinými vesměs odkojenými, která jí umřela, je krasopisně zapsáno v anglikánské bibli. Její pantáta je padesátník a metodista, jenže k vysluhování chodí, a když je v den odpočinku hezky, bývá ho se dvěma hochy vidět za bullockým přístavem, jak v průlivu hází udici s důkladně zatíženým navijákem, nebo zas z pramičky do vlečné sítě chytá platýze a tresky, a hodně prý jich uloví. Zkrátka napršelo nesmírně mnoho, takže všechno okrálo a sklizeň bude vydatnější, jenže lidé znalí věci říkají, že po vichru a vodě chodíva oheň, neboť podle pranostiky Malachjášova kalendáře (a pan Russell prý pro své selské noviny sestavil podle hindustánštiny prorockou formuli podobného rázu), všeho prý do třetice, což je jalová povídačka pro staré báby a malé děti, jenže někdy se ty podivínské dohady přece jen vyplní, bůhví čím to je.

V tu chvíli přistoupil k patě stolu Lenehan a hned, že je ten dopis ve večerních novinách, a usilovně ho hledal po všech kapsách (švatosvatě se dušoval, jak si na něm dal záležet), ale na Štěpánovo naléhání přestal hledat, a byv vybídnut, jen ať se posadí vedle, převelmi chutě to učinil.

Bylť on veselá kopa a platil za tatrmana a šlejffíře a o ženách, koních a pikantních skandálech věděl kdeco. Po pravdě řečeno statky neoplýval, a tak se ponejvíce potloukal po kavárnách a krčmách s lodními verbíři, štolby, sázkaři, donašeči, tajnými, příručími, kokotami, dámičkami z hampejzu a podobnou šibeniční chamradí nebo zas celou noc až do bílého dne vysedával s exekutorem nebo policajtem a mezi sklenkami svařeného skořicového vína z něho vymámil leckterý šťavnatý klep. Stravoval se u paštikáře, a třebaže se za bídný groš v kapse cpal zbytkem jídla a miskou dršťek, pomáhal si z nouze vyřídilkou nebo šťavnatým vtípem zaslechnutým od lehké holky a podobně, až se všichni popadali za břicho. Uslyšev to druhý, totiž Costello, zeptal se, zdali je to báseň nebo povídka. Věru že ne, Franku (tak se on jmenoval), povídá, je to o kerryjských kravách, které se kvůli slintavce a kulhavce mají porazit. Jděte mi s hovězinou do háje, povídá a přimhouří oko, čert je vem. Tady v plechovce jsou rybičky, že z ní nikdy lepší nevyšly, a s vlídnou ochotou sáhl po nasolených sledích, postavených opodál, chvíli už po nich zálibně pokukoval, až se k nim dostal, což byl vlastně hlavní cíl jeho koledování, byl totiž vyhládlý. *Mort aux vaches*, ozve se na to francouzsky Frank, ten býval v učení u jednoho páleníka, který měl v Bordeaux vinný sklad, a francouzsky mluvil jako nějaký lepší člověk. Byl on Frank od malička lajdák, otec, představený obce, ho neudržel ve škole, aby se naučil písmenka a vyznal se v mapách, dal ho tedy zapsat na univerzitu, měl studovat mechaniku, jenže on jako nějaké bujné hříbě hryzl udidlo a víc než s folianty měl co dělat s krajským soudcem a obecním serbusem. Hned že bude hercem, hned markytánem, hned zas podvodným sázkařem, potom si umanol na medvěďinec a kohoutí zápasistiše, potom dostal chuť plavit se po širém moři nebo s cikány cválat po silnicích, při měsíčku unášet zemanské dědice, krást děvečkám prádlo nebo škrtit za plotem slepice. Z domu utekl tolikrát, kolik má kočka životů, a tolikrát se zas s holými kapsami vrátil k otci, představenému obce, který se usedavě rozplakal, jen ho uviděl. Jakže, založil si ruce křížem pan Leopold, chtěje tomu přijít na kloub, to je všechny porazí? Vždyť jsem je, povídá, ráno viděl táhnout na liverpoolské parníky. Že by to bylo tak zlé, to nevěřím. Vyznal se v dobytku, v stelných kravách, v tučných škopcích a vlnatých kudrnáčích, dělal před lety aktuára u pana Josepha Cuffa, váženého

velkoobchodníka, který hned vedle skladiště pana Gavina Lowa v Prussia Street prodával živý skot a dražil louky. V tom se s vámi nesrovnávám, povídá. Spíš to bude tipcový zánět jazyka. Pan Štěpán poněkud pohnutě, leč mírně mu řekl, to že vůbec ne, že mu sám carův vrchní ocasní šimrač v depeších děkuje za pohostinství a že posílá nejosvědčenějšího kravského fušera celé Velké Rusi, doktora Rinderpesta, s několika léčivými pilulemi, ten že popadne býka za rohy.

No, no, povídá pan Vincent, mluvme si pravdu. Jestli si s irským býkem něco začne, sám se napíchne na rohy dilematu. Irským co do jména a irským co do povahy, povídá pan Štěpán a kolem dokola zurčivě dolil pivo. Irský býk v anglickém porcelánu. Pojímám tě, povídá pan Dixon. Je to zrovna ten býk, kterého nám sem na ostrov poslal ze všech nejzdatnější dobytkář, statkář Míša neboli Miketa. Pravdu říká, povídá přes stůl pan Vincent, a k tomu miketovskou svítilnu zasklenou volským okem a tak vypasený a důstojný býk, povídá, nikdy do jetele nekálel. Rohatý byl ažaž, srst ze zlata, z nozder se mu sladce kouřilo, a tak naše ostrovanky zanechaly droždí a válečků na těsto, pustily se za ním a jeho býčiznu ověsili řetězy sedmikrás. Což o to, povídá pan Dixon, ale než sem dorazil, statkář Míša, sám kleštěnec, ho dal vymiškovat od kolegia lékařů, kteří na tom byli stejně jako on. Pospěš tedy a dělej všechno, co ti můj vlastní bratranec mordsetlord Jindra řekne, a tumáš statkářské požehnání, a po těch slovech ho důkladně plácl po zadku. Však se mu to plácnutí a požehnání vyplatilo, pravil pan Vincent, na odškodnění ho totiž naučil kousku, který už stál za to, takže dodnes kdejaká děvečka, očepená žena, abatyše i vdova tvrdí, že ať kterýkoliv den v měsíci, raději mu někde v šeru kravína pošeptá do ucha nebo si dá jeho dlouhým posvátným jazykem olíznout týl, než by se vyspala třeba s nejšvarnějším mladým násilníkem ze všech čtyř irských niv. A tu propověděl další: A nastrojili ho do krajkové košile a suknice s kápí a pásem a nabíranými rukávy a ustříhli mu kšticí a celého ho natřeli vorvaním tukem a na kdejakém rozcestí mu postavili chlív se zlatým žlabem nejlepšího na trhu dostupného sena, takže mohl po chuti žrát i chvístat. Tou dobou otec věřících (jak mu přezdívali) tak zbachratěl,

že ani na pastvu nedošel. Naše paní a slečny, ty šibalky, to napravovaly tím, že mu v zástěrách nosily krmivo, a jakmile si nacpal břicho, stavěl se na zadní nohy a ukazoval vzácným dámám tajemství a po býkovsku ryčel a bučel a ony ryčely a bučely po něm. Bodejť, povídá další, a tak ho zpovykali, že v celé zemi nesmělo nic růst leda pro něho zelená tráva (tu barvu si totiž jedinou liboval), a na vršku uprostřed ostrova vztyčil tabulku s tištěnou vyhláškou tohoto znění: Jménem mordsetlorda Jindry, zelení zarostlá země nechť se zelená. A, povídá pan Dixon, jak se dopídl, že nějaký zloděj dobytka někde v Roscommonu nebo v pustinách Connemary nebo nějaký hospodář někde v Sligu zasel hrst hořčice nebo pytlík řepky, jako zběsilý proběhal půl kraje a rohy vyrýpal veškerou sadbu, a to na rozkaz mordsetlorda Jindry. Zprvu se škorpili, povídá pan Vincent, a mordsetlord Jindra spílal statkáři Míšovi, že je miškulancký čerchmant a kurevník, který doma přechovává sedmero nevěstek, však já mu to zatrhnu, povídá, já tomu hovádku milým býkovcem, zděděným po otci, dám pořádně na pamětnou. Jenže když si jednou večer, povídá pan Dixon, mordsetlord Jindra před večeří vydrbal královskou kůži, bylo to po vyhraném veslicovém závodu (sám měl lopatková vesla, kdežto ostatní podle prvního závodního předpisu směli veslovat podávkami), zjistil, že je úžasně podobný býkovi, i popadl umolousaný jarmareční tisk, schovaný ve spíži, a tam se nad všechnu pochybnost přesvědčil, že je z levého boku potomek slavného přebornického býka Římanů, zvaného *Bos bovum*, což je v správné ševcovské latině tolik jako býčí principál. Potom, povídá pan Vincent, strčil mordsetlord Jindra přede všemi dvořany hlavu do kravského koryta, znovu ji vytáhl a všem pověděl své nové jméno. Dosud všecek zmáchaný se pak navlíkl do staré košile a sukně po bábě a koupil si mluvnici býčtiny, jenže z ní pochytil jenom osobní zájmeno první osoby, to si velkým písmem opsal a naučil nazpaměť, a než se šel projít, nacpal si kapsy křídou a podle nálady je čmáral na skalní stěnu, na stolek v čajovně, na žok bavlny nebo na poplavek. Zkrátka za chvíli se s irským býkem sblížil jako zadnice s košilí. To ano, povídá pan Štěpán, a skončilo to

tak, že ostrované u vědomí, že s těmi jednomyslnými nevďčnicemi nic nepořídí, zrobili si pramici, s ranci svršků se na ni nalodili, vztyčili stěžně, rozestavili k ráhnům mužstvo, přitočili se k návětrí, zarejdovali přídí, až zůstali stát, rozvinuli tři plachty po větru, nařídili příd' mezi vítr a příboj, zdvihli kotvu, kormidlo přehodili k levoboku, vytáhli pirátskou vlajku, křikli třikrát hurá, popustili plachetní lano, odrazili s rachotinou od břehu a vyjeli po moři, že doplují až na americký oceán. Tenkrát, povídá pan Vincent, složil jeden dělmistr rozpustilou odrhovačku:

- *Papež Petr čurá do postele.*
- *Málo platné, chlap je chlap.*

Studenti dopovídali bajku a tu se na prahu objevil náš ctný známý pan Malachjáš Mulligan a s ním zrovna natrefený přítel, mladý pán jménem Alec Bannon, který nedávno přišel do města, že si u domobrany zakoupí praporčický čili kornetský patent a dá se na vojnu. Pan Mulligan se uhlazeně vyjádřil, že ho to těší, už proto, že je to v souladu s léčbou právě dotčeného zla, jak ji sám zamýšlí. Načež rozdál shromážděným kupu tuhých kartiček, které si dal ten den u p. Quinnella natisknout s textem vysázeným ladnou kurzívou:

P. Malachjáš Mulligan, plodič a plemenáf, ostrov Lambay. Zamýšlí totiž, vykládal, zanechat nepřetržitých lichých radovánek, jakými se v městě vážně zabývají sir Trulant Ješita a sir Štěbetálek Bábovka, a věnovat se nejvznešenějšímu úkolu, pro jaký je naše tělesné ústrojí vytvořeno. To si tedy, vzácný příteli, rozhodně poslechneme, pravil pan Dixon. Oč, že to čpí děvkařstvím. Jen dál, oba se posadte. Sedět nebo stát je za stejné peníze. Pan Mulligan vyhověl pozvání, rozhovořil se o svém zámyslu a pověděl posluchačům, že na to připadl, když uvažoval o příčinách neplodnosti jak inhibiční, tak prohibiční, buď že inhibice vzniká z manželské rozháranosti a nevyrovnanosti nebo zas prohibice vyplývá z vrozených vad nebo získaných návyků. Prevelice ho popouzí, když pozoruje, jak se manželské lože připravuje o nejdražší zástavy: a když

uvažuje, kolik pohledných ženských s bohatým výměnkem, upadlých do spárů praničemných popů, staví svou svíci pod kbelec v nevábne klauzuře, nebo zas místo aby rozhojňovaly cestičky blaha, ztrácejí ženskou svěžest v náručí nějakého protivného dědka, zatímco mají na dosah sto švarných junů, kteří by se s nimi potěšili, ony utrácejí nezměrný poklad svého ženství. Na zamezení této nepřístojnosti (podle něho vyplývající z potlačovaného žáru), poradiv se s váženými rádci a probádav celou věc, rozhodl se alodiálně natrvalo zakoupit svobodné manství ostrova Lambay od majitele lorda Talbota de Malahide, toryovského aristokrata, u naší starousedlické strany nehrubě oblíbeného. Tam hodlá zřídit národní ploditelský statek zvaný *Omfalos* s obeliskem po egyptsku vytesaným a vztyčeným a nezištně sloužit jednékaždé ženě jakéhokoli společenského postavení, která tam zavítá a zatouží zhostit se potřeb své přirozenosti. O peníze mu nejde, nevezme za tu práci ani groš. Chudička kuchta stejně jako zámožná panička najde v něm chlapáka, jen když svou tužbu vřele podepře svou stavbou i letorou. Co se stravy týče, vyložil jim, bude se tam výhradně živit šťavnatými hlízy a rybami a králíky, maso těchto plodných hlodavců se totiž pro tento účel velmi doporučuje, ať už pečené či dušené s lupínkem muškátového květu nebo s několika paprikovými lusky. Po této homilii, pronesené s vřelou přesvědčivostí, si pan Mulligan rázem strhl s klobouku kapesník, kterým si ho předtím chránil. Zřejmě je oba zastihl déšť, přidali sice do kroku, ale přesto zmokli, jak bylo patrné z páně Mulliganových hrubosoukenných šedých kalhot, teď poněkud grošovatých. Posluchači posuzovali jeho záměr velmi příznivě a vřele mu ho chválili, jenom pan Dixon od Marie něco namítal a pedantsky se zatvářil, nechce-li on taky nosit dříví do lesa. Pan Mulligan vzdal učeným počestnost přiléhavým citátem z klasiků; jak si ho pamatoval, zdál se mu pádným a vkusným dokladem jeho tvrzení: *Talis ac tanta depravatio hujus seculi. O quirites, ut matres familiarum nostrae lascivas cujuslibet semiviri libici titillationes testibus ponderosis atque excelsis erectionibus centurionum*

Romanorum magnopere anteponunt: prostáčkům pak objasnil svůj názor pro ně stravitelnější obdobou ze zvířecí říše, jelenem a laní na lesní mýtině a kačerem a kachnou na selském dvoře.

Náš hovorka, který si na eleganci nemálo zakládal, však to byl věru švarný chlapík, věnoval se šatům a dost nakvašeně žehral na náhlé rozmary atmosféry, a shromáždění se zatím rozplývali chvalozpěvy na předložený záměr. Jeho přítel, ten mladíček, nad prožitou příhodou tak plesal, že mu to nedalo, aby ji nevypověděl sousedovi. Tu si pan Mulligan všiml tabule a hned se zeptal, pro koho jsou ty chleby a ryby, a spatřiv cizince, zdvořile se mu uklonil a pravil, Žádáte si, prosím, nějaké odborné pomoci, jakou vám můžeme poskytnout? On mu za nabídnutí velmi srdečně, leč s náležitým odstupem poděkoval a odvětil, že přišel kvůli jedné paní ležící u Roha, ta je těhotná, a chudinka, trpí porodními bolestmi (tu si zhluboka povzdychl), pozeptat se, jestli si už radostnou událost odbyla. Chtěje to zamluvit, otázal se pan Dixon přímo pana Mulligana, jestli jeho odulost, pro kterou si ho dobírá, není známkou ovoblastického otěhotnění v prostatickém váčku neboli mužském lůně, nebo snad jako u proslulého lékaře pana Austina Meldona nepochází od žaludečního vlka. Všecek rozesmátý nad svými spodky, uhodil se pan Mulligan vši silou pod bránci a skvěle komicky zparodoval kmotru Groganovou (ženskáje to nad jiné znamenitá, bohužel běhna): Pancharta toto panděro nikdy nenosilo. Nad touto duchaplností znovu zaburácelo veselí, až se celá místnost otfásala prudkým řehotem. Dál by se byl v stejném pitvorném tónu rozléhal rozpustilý křápot, nebýt toho, že v předpokoji někdo zašramotil.

A tu posluchač, nebyl to nikdo jiný než skotský student, ten koudelově plavý třeštíprď, mladíčkovi nanejvýš bodře blahopřál, čímž mu vyprávění v nejnapínavějším bodě přetrhl, a dvorným pokynutím požádal sedící naproti o laskavé přistrčení karafy s posilujícím mokem a tázavou pózou hlavy (celé století zjemnělé výchovy by tak ladný posunek nedokázalo), sdruženou se stejnoměrnou, leč opačně vyváženou rovnováhou hlavy, prostinkými slovy se vypravěče zeptal, může-li mu zavdat pohárem tohoto moku. *Mais bien sûr*, šlechetný cizince, řekl jaře, *et mille compliments*. Jen mi zavdejte, přijde mi to vhod. Jenom ten pohár mi chyběl do vrcholu blaha. Milosrdné nebe, mít třeba zbylou kůrku v ranci a k tomu pohár studniční vody, Bože můj, dosti bych měl na tom a srdečně

rád bych poklekl na zem a vzdal nadpozemským mocnostem díky za blaho, které mi Dárce dobrot udílí. Po těch slovech si podal číši ke rtům, vydatně si posilujícího moku lokl, uhladil si vlasy, a jen si rozepjal hrud', hned mu odtamtud vyklouzl medailonek zavěšený na hedvábné stužce, co se mu na něj vlastnoručně podepsala, byl mu ten obrázek nade vše. Nadmíru něžně se na její rysy zadíval a Ah, Monsieur, řekl, vidět ji, jak já jsem ji tu jímavou chvíli viděl v roztomilé šálce a nové koketní čapce (dostala prý ji k svátku), nastrojenou s tak prostoduchým neladem, tak nyněv něžnou, na mou duši, i vy byste se, ponoukán šlechetnou povahou, takové nepřítelkyni zcela vzdal nebo navždy z pole odtáhl. Věřte mi, jakživ jsem nebyl tak pohnut. Děkuji ti, Bože, ty původe mých dnů! Třikrát blažený ten, koho toto roztomilé stvoření svými vděky oblaží. Zamilovaný povzdech dodal těmto slovům výmluvnosti, i zastrčil medailonek za řádra, otřel si oči a znovu povzdychl. Dobrotivý Rozséváči požeňnáni na všechno tvorstvo, jak veliká a obecná je asi tvá nad jiné líbezná krutovláda, že si podmaňuje svobodné i nevolníky, prostého venkovana i uhlaženého hejska, milence hárajícího nezkratnou vášni i manžela zralejšího věku. Jenže já se, prosím, odchyluji od věci. Jak zplichtěné a kusé jsou naše podnebeské radosti. Proklatě! Kéž by mi byla, proboha, předvídavost připomněla, že si mám s sebou vzít plášť! Je to k pláči. Afsi pak lilo jak z konve, za mák by nám to oběma neublížilo. Toť! křikl a plácl se do čela, zítra je taky den, a tisíc láteř, je tady můj známý *marchand de capotes* Monsieur Poyntz, za livr od něho dostanu plášť podle francouzské módy, že v slušivějším nikdy dáma nezmokla. Ouha! ouha! křičí Le Fécondateur a cupe dovnitř, můj přítel Monsieur Moore, ten veledokonalý cestovatel (zrovna jsem v kroužku veleduchaplných lidí z celého města *avec lui* vyzunkl poloviční láhev), mi tvrdí, že na Hornové mysu, *ventre biche*, bývá liják a ten promáčí i nejtlustší plášť. Po tak prudkém promoknutí se prý, *sans blague*, leckterý nešťastník opravdu hurtem octl na jiném světě. Pch! Livr! křikne Monsieur Lynch. Co je neforemné, je i za suvák drahé. Jediné paraplíčko, třeba ne větší než hříbek, vydá za deset takových náhražek. Žádná jen trochu rozumná by plášť nenosila. Má milá Kitty mi dnes řekla, že než chci pat v takové arše spásy, to bude raděj v potopě tančit, a jak mi připomněla (přitom se pikantně zarděla a pošuškala mi do ucha, třebaže její slova mohli pochytit jen vrávoraví motýli), panímáma Příroda nám z boží milosti do srdce vštíplila jednu prostopravdu, že *il y a deux choses*, pro něž nevinnost

našeho původního roucha, jinak neslušná, je oděním nejvhodnějším, ba jediným. Předně prý je to (a jak jsem své sličné mudrlantce pomáhal do dvoukolky, dožadovala se mé pozornosti tím, že mi jazykem zlehka zavádila o vnější sluchové dutiny), předně je to lázeň... ale cinkot zvonku v dvoraně v tu chvíli přerušil výklad, který sliboval tak hojně obohacení naší zásoby vědomostí.

Uprostřed všeobecného nejapného veselí shromážděných zazvonilo, všichni hádali, co to asi je, a tu vešla dovnitř slečna Callanová, řekla potichu pár slov mladému panu Dixonovi, hluboce se celé společnosti uklonila a odešla. I tou chvilkovou přítomností ženy, obdařené všemi vědky cudnosti, stejně přísné jako krásné, se šprýmovné šlehy největších zpustlíků zmírnily, jenže její odchod byl znamením k novému výbuchu oplzlíctví. Ať jsem Matěj, řekl Costello, ten ožralý halama. Náramně pěkná jalovička. Oč, že si s tebou dala rande. Cože, ty lumpe! Že to s ní umíš? Kristova noho. A jak, povídá pan Lynch. V Mater to dělají v uličkách mezi lůžky. Ke všem kozlům, copak tam dr. Gloglo nebere sestry za bradíčku? Pro spásu duše, mám to od Kitty, ta tam posledních sedm měsíců slouží na oddělení. Jemináčku, pane doktore, křikl výrostek v bledě žluté vestě, po žensku se přitom culil a necudně nakrucoval, co vy se mě natrápíte! Vy neřáde jeden! Jejdanánku, vždyť se třesu jak osika. Už je to s vámi tak špatné jako s páteříčkem Kamtěpiznem! Ať se touhle pintou udávím, křikl Costello, jestli ona nebude chovat. Znáám jednu paní, jen o ni očima zavádím, hned chodí s outěžkem. Mladý chirurg vstal a omluvil se shromážděným za odchod, ošetřovatelka mu prý zrovna oznámila, že ho shánějí na oddělení. Milosrdné prozřetelnosti se zlíbilo ukončit oné *enceinte* utrpení, které až dosud s chvalitebnou srdnatostí snášela, a zrovna porodila cvalíka jedna radost. Neshovívám těm, kdo rozumem nezbystření a nepoučení věděním tupí povznášející povolání, které, při vši účtě k Božstvu, je tady na zemi nejmocnějším činitelem štěstí. Neváhám říci, že bych na požádání mohl uvést oblak svědků o výtečnosti jeho šlechtných úkonů, které by neměly být nikomu příhanou, spíše zářnou pobídkou v lidské hrudi. Takové lidi nesnáším. Jakže, utrhat jí, spanilě slečně Callanové, která je ke cti svému pohlaví a na podiv našemu, a to v nejosudovější chvíli, jaká na ubohého tvorečka z hlíny přikvačí. Odstup to ode mne. Trnu při pomýšlení na

budoucnost národa, v němž se zasévá símě takové zloby a kde se ani u Roha neprokazuje řádná úcta matce a panně. Zhostiv se tohoto pokárání, pozdravil přítomné a vykročil ke dveřím. Odevšad se ozvalo pochvalné zamručení a někteří neváhali ožralého halamu bez dlouhých cavyků vyhodit, stejně si o to loudí, jenže on svůj poklesek zahladil a se strašlivým zaklnutím (klít uměl jak pohan) prohlásil, že není nad něho lepšího syna pravého stádce. Ať se na místě propadnu, jestli jsem já, Frank Costello, nebyl v takovém smýšlení vychován, zvláště pak cti otce svého i matku svou, ta vám uměla dělat ovocnou roládu a piškot, že na ně dosud něžně vzpomínám.

Ale vraťme se k panu Bloomovi; sotva vstoupil dovnitř, hned zaslechl pár nestoudných pošklebků, jenže je klidně snesl jakožto plody věku, jemůž se obecně vytýká, že nezná slitování. Hejskové, toť se ví, vyváděli jako velké děti; slova jejich zmatených šplechtů byla málo srozumitelná a nepříliš vybraná; takové byly jejich sršatosti i obhroublé *mots*, že je jeho soudnost odvrhovala: předpisy slušnosti nijak úzkostlivě nedodržovali, jakkoliv zas přemíra živočišných částic hovořila v jejich prospěch. Nelibou řečí mu však zaznělo slovo páně Costellovo, jímaltě ho hnus nad ubožákem, který mu připadal jako bezuchý zrůdný ohyzda, neřádně zplozený, hrbatý, se zuby v ústech přišlý na svět nohama napřed, čemuž na lebce nasvědčují jizvy po porodnickových kleštích, až se mu v duchu vybavil ten chybějící článek v řetězu tvorstva, jak jej nebožtík důmyslný pan Darwin požadoval. Polovinu let nám prisouzených měl už za sebou a prožil tisíce životní klopoty, původem z rodu opatrného sám byl vzácně rozšafný a v srdci se zařekl potlačovat všechna hnutí kypivého hněvu a s včasnou opatrností je brzdit a v hrudi si stírádat hojnost trpělivosti, nad níž se sprostí duchové ušklebují, ukvapení soudci se tváří pohrdlivě a druzí ji trpí, nanejvýš trpí. Těm, kdo vtipkují na úkor ženského jemnocitu (tento způsob mu byl vždycky cizí), upíral právo nazývat se vzdělanci i dědici vzdělanosti: na ty pak, kdo po ztrátě všech ohledů víc už ztratit nemohli, měl stiřplavý protilek zkušenosti, před nímž se jejich opovážlivost dávala na kvapný a neslavný ústup. Ne že by neměl pochopení pro zbrklou mládež, která si nic nedělá z mračení starců a reptání karatelů a vždycky má chuť (jak to s cudnou obrazností vyjadřuje svatopisec) požívat plod stromu zakázaný, ale před fraucimorem, konajícím své řádné povinnosti,

meze lidskosti za nic na světě nesmí překročit. Prostě podle ošetřovatelských slov s brzkým slehnutím sice počítal, avšak nad zprávou, že po krušné zkoušce šťastný výsledek znovu svědčí o dobrotě a štedrosti Nejvyšší Bytosti, přece jen se mu, to si přiznejme, nemálo ulevilo.

Vyjevilo tedy sousedovi, co má na srdci, řka, že má-li říci, co si o tom myslí, je toho mínění (ačli se pro něho sluší nějaké projevovat), že jen chladná povaha a bezcitná duše se nezaraduje nad zprávou o vytouženém slehnutí, vždyť tolik vystála a ani za to nemohla. Elegánek vedle něho pravil, za to že může její manžel, že ji přivedl do kouta, nebo by aspoň měl, ledaže by byla druhá matrona efeská. Musím vám oznámit, pravil pan Crotthers a praštil na stůl, aby tomu dodal zvukný a důrazný komentář, už zase byl dnes za ní ten starý Slávaradujmese, licousatý staroch, a huňnavě vznesl žádost, copak dělá má Wilhelmina, má láska, jak říká. Kázal jsem mu, aby se připravil, může to nastat co nevidět. Pro lásku boží, povím ti to od plic. Nemohu než velebit mužnou sílu toho starého pašáka, že z ní ještě vykřísí dítě. Všichni se ho jali vychvalovat, každý po svém, jenom elegánek stál pořád na svém, že to nebyl choť, někdo že za něho zaskočil, klerik, rozsvěcovač luceren (ctnostný) nebo podomní obchodník s domácími potřebami. Toť divné, sám k sobě v duchu promlouval host, jakou to mívají úžasně nestejnou schopnost metempsychózy, že jim průpravou k takové necudnosti bývá ložnice rodičky a pitevna a že stačí získat akademický titul, a rázem se z oplzlíků stanou vzorní vykonavatelé řemesla od lidí tak či onak významných pokládaného za nejušlechtilejší. Ale snad si, tak dodal, jen ulevují od nastrodaných citů, které je bez rozdílu tísní, kolikrát jsem si všiml, že rovný rovného si v smíchu hledá.

Leč z jaké pravomoci, ptáme se jeho urozeného pána a patrona, se tento cizák, jemuž byla se svolením milostivého knížete dopřána občanská práva, pasuje na nejvyššího pána v našich vnitřních věcech? Kam se poděla vděčnost, kterou mu mělo vpravit věrné smýšlení? Kdykoliv měl nepřítel za nedávné války v granátech převahu, jestlipak toho tento zrádce lidu nevyužil a ze strachu o splatnost svých čtyř procent nepálil ze svého kusu do říše, která ho trpí. Což i na to zapomněl, jako zapomíná na všechna prokázaná dobrodiní? Nebo je to tím, že samým podváděním druhých nakonec podvádí sám sebe a že je, jak se proslýchá, svým vlastním a jediným rozkošníkem? Pravdomluvnost nedopustí zhanobit ložnici ctné paní, dcery chrabrého majora, a třeba jen zdaleka se dotknout její poctivosti, ale když na tu věc naráží (což by ve vlastním zájmu neměl),

tak spánembohem. Dávno je už nešťastná a v jednom kuse se marně domáhá toho, co jí právem náleží, takže jeho peskování poslouchá se zoufalým opovržením. A to říká on, mravní karatel, hotový zbožný pelikán, který nepamětliv přirozených svazků bez ostychu se pokoušel o nedovolený styk se služkou, pošlou z nejnižších společenských vrstev. Kdyby byla té holce za anděla strážce neposloužila záchodová štětka, byla by dopadla tak špatně jako Egypťanka Hagar. Co se pastvin týče, jeho nevrlá hrubost je všeobecně známá, a jak se pan Cuffe doslechl, vysloužil si za ni od rozlíceného dobytkaře řízný odseknutí slovy srozumitelnými i selsky nevybíravými. Takové evangelium hlásat mu nesluší. Což nenechává blizoučko domova ležet ladem ornou půdu, nezkeypřenou rádlím? Pokáráníhodný pubertní návyk se v mužném věku stává druhou přirozeností a hanbou. Když už na uzdravení celého pokolení neomalených hýřilů rozdává galádkou pryskyřici v mastičkách a nevkusných poučkách, nechť své praktiky sladí s omílanými naukami. V manželské hruď schraňuje tajemství, která odkryt se slušnost zdráhá. Chlípné náznaky nějaké zvadlé krásy ho snad utěšují za opomíjenou a prostopášnou choť, jenže tento hlasatel mravnosti a nápravce zla je nanejvýš cizokrajný strom, který pokud kořenil v rodném orientě, prospíval a kvetl a kypěl pryskyřicí, jenže po přesazení do mírnějšího pásma pozbyl někdejší živné síly, a co z něho prýští, je mdlé, zkyslé a neúčinné.

S ohleduplností připomínající obřadné mravy Vysoké porty ohlásila tu zprávu v pořadí druhá ošetřovatelka službu konajícímu sekundáři a ten delegaci zvěstoval, že se narodil dědic. Potom se odebral do ženských komnat pomáhat při předepsaném obřadu s plodovým lůžkem za přítomnosti státního tajemníka vnitřních věcí, jakož i přísedících tajné rady, zamlklých v svorném vyčerpání i uspokojení, delegáti pak nadějíce se, že bezuzdnost nepřítomností hubatice i sekundáře usnadněná bude po šťastné události brána shovívavě, hned se pustili do slovní vady. Marně se ozýval hlas pana Akvizitéra Blooma, usilovně napomínající, usmírující, brzdící. Byla to až příliš příhodná chvíle k rozpoutání upovídanosti, snad jediného pojítka mezi tak odchýlnými povahami. Fáze po fázi pak situaci rozpitvali: prenatální nevraživost nevlastních bratrů z jednoho lůna, císařský řez, pohrobectví vzhledem k otci a v řídčejší podobě vzhledem k matce, bratrovražda zvaná

Childsovo zavraždění, navždy památné vášnivou obhajobou pana advokáta Bushe, již dopomohl falešně nařčenému k osvobození, právo prvorozenství a královský příspěvek dvojčatům a trojčatům, potraty a vraždy nevinátek, strojené i skrývané, akardiacký *foetus in foetu*, aprosopie z návalu krve, agnatie některých bězbradých Číňanů (uvedená panem kandidátem Mulliganem) následkem vadného srůstu maxilárních výčnělků po mediální čáře, takže (jak řekl) jedno ucho slyší, co říká druhé, dobrodiní anestézie neboli narkotického oblouzení, prodloužení porodních bolestí v pokročilém těhotenství tlakem na cévu, předčasný odchod plodové vody (jako v tomto případě), po němž hrozí sepse materníku, umělé oplodnění klystýrkami, stahy lůna po menopauze, otázka zachování druhu u žen obtěžkaných po zločinném znásilnění, trapný porod, u Braniborů zvaný *Sturzgeburt*, zaznamenané případy multigeminálních, dvousemenných i obludných plodů, počatých v měsíčkách nebo od pokrevných rodičů – zkrátka veškeré případy lidského rození, jak je v svém mistrovském díle s chromolitografickými vyobrazeními roztřídil Aristoteles. Nejzávažnější otázky porodnictví i soudního lékařství se probíraly stejně horlivě jako nejběžnější pověry o těhotenství, třeba že žena v jiném stavu nemá chodit přes přelízku, aby se jí při tom pohybu děťátko nezaškrtilo pupeční šňůrou, a když po něčem prudce a marně touží, má si dlaní podložit to místo na těle, kam se podle dávného zvyku za trest vyplácí. Zrůdnosti jako zaječí pysk, mateřské znamínko, nadpočetné prsty, modrá nemoc, jahoda a oheň ve tváři vykládal jeden jako průkazně patrné a přirozené hypotetické vysvětlení toho, že se občas narodí robátko s prasečí hlavou (nezapomnělo se přitom na případ madame Grissel Steevensové) nebo se psí srstí. Hypotéza plasmické paměti, s níž se vyťasil kaledonský vyslanec, hodná metafyzických tradic země jím zastupované, v takových případech předpokládá, že se vývoj embrya zarazí v předčlověčím stadiu. S rujností bezmála přesvědčivou hájil proti oběma názorům cizokrajný delegát teorii páření žen se samci zvířat a na doklad svého tvrzení uváděl báji o Minotaurovi, jak nám ji na stránkách Proměn traduje uhlazený latinský básník. Dojem z jeho slov byl neklamný, leč dlouho nepotrval. Sotva byl vyvolán, obratem ruky byl zas smazán alokucí kandidáta Mulligana, podanou žertovným tónem, jaký jen on dovedl nasadit, v níž prohlásil, že není nad to, zatoužit po slušném, cudném staříkovi. Zároveň se pak delegát Madden a pan kandidát Lynch zuřivě pohádali o právním a teologickém dilematu, když jedno siamské

dvojče umře dřív, se vzájemným souhlasem postoupili tento zádrh panu Akvizitéru Bloomovi, ať jej rovnou předleží panu koadjutoru jáhnovi Dedalovi. On doposud mlčel, buď že nadlidskou uzavřeností zdůrazňoval vážnost roucha, jímž byl oděn, nebo že byl poslušen vnitřního hlasu; stručně a podle některých ledabyly vyslovil církevní příkázání, že co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.

Nad Malachjášovým příběhem je však hrůzou zamrazilo. Celý výjev před nimi vykouzlil. Odsunula se tajná výplň vedle krbu a v skryší se objevil... Haines! Komu z nás nepřeběhl mráz po zádech? V jedné ruce měl aktovku plnou keltské literatury, v druhé fiólu označenou Jed. S příšerným úšklebkem si je měřil a na všech tvářích se zračilo překvapení, leknutí, hnus. Takové přivítání jsem tušil, zachechtal se příšerně, jak se zdá, mohou za ně dějiny. Ano, je to tak. Jsem vrah

Samuela Childse. A jak za to pykám! Peklo mě nijak neděsí. Je to na mně znát. U všech černých a rohatých, což si už nikdy nepohovím, zasípal chraplavě, po celém Dublině se trmácím s haldou básní a on mě pořád pronásleduje jako upír nebo vlkodlak. Mám peklo zaživa a Irsko je má taky. Všelijak jsem se snažil svůj zločin zahladit. Zábavy, střílení vran, staroirština (kousek jí odříkal), opium (pozvedl fiólu ke rtům), táboření. Marně. Jeho přízrak je mi v patách. Dávka narkotik, jediný to lík... Hrom a peklo! Zakvílel, naráz zmizel a výplň se zasunula. Vzápětí vystrčil hlavu z protějšších dveří a řekl: V půl jedenácté na mě počkejte na nádraží Westland Row. Je pryč. Slzy vyhrkly zhýralému davu. Věstec zvedl ruku k nebi a zamumlal: Mananaanova vendeta! Mudřec opakoval *Lex talionis*. Sentimentální je ten, kdo rád užívá, aniž na sebe vezme ohromný dluh za to, co spáchal. Přemožen dojetím, Malachjáš zmlkl. Tajemství vyšlo najevo. Haines je třetí bratr. Jeho pravé jméno je Childs. On, Černý panter, je duch vlastního otce. Pije omamné drogy, aby tak zahladil. Pustý dům u hrobu je neobydlený. Živá duše tam nechce bydlet. V samotě souká pavouk pavučinu. Z díry čouhá noční krysa. Je prokletý. Straší v něm. Vrahův pozemek.

Jakého věku je lidská duše? Jako má vzácnou chameleónovu vlastnost měnit barvu před každým, s kým se setká, radovat se s veserými a plakat se sklíčenými, tak podle nálady mění svůj věk. Leopold, jak tam všecek zadumaný a rozvzpomínaný sedí, není už usedlý inzertní agent a majitel kapitálku v státních papírech. Je to Leopoldík, promítnutý do minulosti, zrcadlo v zrcadle (šanzé pasé!), tak patří na sebe. Vidí se za štiplavého rána, jak mladistvý, předčasně zmužnělý kráčí ze starého domu v

Clambrasil Street do gymnasia, brašnu zavěšenou napříč jako šerpu a v ní pořádný krajíc pšeničného bochníku, na to matka pamatuje. Bodejť, za pár let je to zase on, na hlavě první tvrďák (ach, to byl den!), to už jako pořádný cesták cestuje pro rodinný podnik, opatřený blokem na objednávky, navoněným kapesníkem (nejenom pro parádu), kufříkem s blyštivými ozdůbkami (ty už, bohužel, patří minulosti) a forotou úlisných úsměvů pro tu nebo onu napolo umluvenou hospodyní, počítající na prstech, nebo pro panenku v rozpuku, plaše přijímající (co srdíčko? pověz!) jeho komplimenty. Vůně, úsměv, zejména pak tmavý zrak a jímavá řeč přinášela za soumraku leckterou objednávku přednostovi podniku, po stejných klopotách patriarchálně pokuřujícímu v otcovském koutku u krbu (nudle, toť se ví, jsou v troubě) a přes rohové brejle pročitajícímu měsíc staré evropské noviny. Šanžé pasé, dechnutí na zrcadlo, a mladistvý potulný rytíř ustoupí, scvrkne se na pouhou skvrnku v mlze. Sám už vypadá otcovsky a ti, co ho obklopují, jsou třeba jeho synové. Kdožpak ví? Moudrý otec zná své dítě. Vzpomíná na deštivou noc v Hatch Street, vedle skladů s neprocleným zbožím, ze všech první. Spolu (ona je chudá tulačka, zpusťlice, tvoje a moje a kdekoho, za šilink a krejčárek pro štěstí), spolu poslouchají řachavý strážnický krok, jak kolem nové královské univerzity jdou dva stíny v nepromokavých kapucích. Bridie! Bridie Kellyová! Nezapomene to jméno, nepřestane vzpomínat na tu noc, první noc, zasnubní noc. V nejčernější tmě jsou do sebe vpleteni, svévolný se svolnou a za chvíli (*fiat*!), světlo se rozleje na svět. Zdalipak srdce k srdci zaháralo? Ba ne, spanilá čtenářko. Šlo to ráz naráz, ale – stát! Zpátky! To se nesmí. Zděšeně prchá nešťastnice do šera. Nevěsta tmy je to, dcera noci. Přivést na svět zlaté robátko dne se neodvází. Kdepak, Leopolde! Jméno ani vzpomínka tě neutěší. Odňata ti byla mladická šalba síly, nic naplat. Syna jsi z ledví nezplodil. Nikdo nebude Leopoldovi tím, čím byl Leopold Rudolfovi.

Hlasy se snoubí a splývají v kalném mlčení: v mlčení, jež je nekonečno prostoru: hbitě, mlčky duše přelétá končiny okruhů a okruhů někdejších pokolení. Toť končina, kde se na šalvějové lučiny stále snáší, leč nepadá šedý soumrak, šerem je zahaluje, odvěkou hvězdnou rosou skrápí. Nejisté se motá hřebíčka za matkou, jak si ji hřebice vede. Ač soumračné přeludy, ztvárněny jsou s prorockým vděkem stavby, štihlé ladné boky, pružná šlachovitá šíje, krotká vnímavá lebka. Rozplývají se truchle přeludy: všechno je totam. Agendath je pustina, přebývají tam sýčci a poloslepá upupa. Veta je po zlatistém Netaimu. A po silnici mračen s ropotavým

hřměním vzpoury táhnou přízraky šelem. Hú! Slyš! Hú! Paralaxa je jim v patách a pobodává je vpřed, jako blesky jí z čela srší štíři. Los a jak, býk bázanský i babylónský, mamut a slon, houfem se hrnou k propadlému moři, *Lacus mortis*. Zlověstný, pomstychtivý houf ze zvířetníku. Cestou po mracích supí, rovnorožci i kozorožci, kelnatí chobotnatci, lvovití hřívnatci i mohutní parožnatci, čmuchavci i plazivci, hlodavci, přežvýkavci i tlustokožci, celá ta chumlavá chroptivá chamraď, chmurní vrazi slunce.

Vpřed k mrtvému moři se hrnou neukojeně a chlemtavě pít slaný spavý nedobrný tok. Znovu narůstá koňské zjevení, na pustém nebi zbytnělé zvíci celého nebe, až posléze obrovské utkví nad domem Panny. A hle, ten zázrak metempsychózy, toť ona, věčná nevěsta, zvěstovatelka denice, nevěsta, vždy panna. Toť ona, Marta, ty ztracená, Millicent, mladičká, milá, smavá. Jak jasně teď vzhází, královna mezi Plejádami, v předposlední hodině předjítí, na nohou opánky z ryzího zlata, na hlavě závoj z toho, už to mám, gázu! Čeří se jí a čechrá kolem hvězdného těla a sype smaragdy, safíry, slézové i fialové jaspisy, unášen závany chladného nadhvězdného větru, vine se, svíjí, tajemné písmo čmárá po nebi, až posléze po myriádách proměn symbolu jako Alfa, rubínové trojúhlé znamení, zazáří na čele Býka.

Francis připomněl Štěpánovi dávná léta, jak spolu ještě za Conmeeho chodili do školy. Zeptal se na Glaukona, Alkibiada, Pisistrata. Kdepak asi jsou. Jeden ani druhý to neví. Mluvil jsi o minulosti a jejích přízracích, řekl Štěpán. Nač na ně myslet. Jestliže je zpoza vod Léthé zavolám, copak nešťastní duchové nepřijdou na můj povel? Kdo si to myslí? Já, Bús Stefanúmenos, býčkúmilovný bard, jsem jejich pánem a dárcem života. Usmál se na Vincenta a rozčuchané vlasy si ověnil révovým listím. Tato odpověď a toto listí, řekl mu Vincent, tě bude platněji zdobit, až se toho víc, mnohem víc než ta hrst lehkých ód bude jako k otci hlásit k tvému géniu. Doufají v to všichni, kdo to s tebou myslí dobře. Všichni budou rádi, když zplodíš zamýšlené dílo. Kéž je nezklameš, to je mé vroucí přání. Kdepak, Vincente, řekl Lenehan, a položil ruku na sousední rameno, žádný strach. Přece nezanechá matku sirotu. Mladík se zasmušil. Bylo vidět, jak těžce nese připomínku svého slibu i nedávné úmrtí. Už by se byl zvedl od hostiny, ale hlomoz hlasů mu tu palčivost otupil. Madden prohrál na Žezlu pět drachem, protože ho chytlo jezdcovo jméno: Lenehan taky tolik. Vyprávěl jim o dostizích. Vlajka spadla a hip, hip, vyrazila křepče klisna s Maddenem v sedle. Vedla: všem se rozbušilo srdce. Ani

Phyllis se neudržela. Zamávala šálou a křikla: Hurá! Žezlo vyhrává! V cílové dráze to běželo v jednom shluku, ale tu se utrhł ten černý kůň Zahodil, dotáhl ji a předhonil. Po všem veta. Phyllis zmlkla: oči jak smutné sasanky. Juno, se mnou je konec. Ale milenec ji chlácholil a přinesl jí leskle zlatou škatulku cukrátek a ona je požila. Skanula slza: jediná. Čerchmantský číman, řekl Lenehan, je ten W. Lane. Včera čtyři výhry a dnes tři. Kterýpak jezdec se mu vyrovná? Posaď ho na velblouda nebo splašeného buvola, vítězství v procházkovém poklusu bude jeho. Snesme to podle dávného zvyku. Politujme smolaře! Chudinka Žezlo! mírně povzdychl. Už to není ta klisnička, jak bývala. Namoutě, taková se tak hned neuhlídá. Panečku, hotová královna mezi nimi. Vzpomínáš si, Vincente? Škoda, že jsi dnes neviděl mou královnu, řekl Vincent, jaká byla mladičká a smavá (kam se na ni hrabe Lalage) v žlutých střevíčkách a v sukni z mušelínu či jak se tomu říká. Kaštany, které nám dávaly chládek, byly rozkvetlé, vzduch mdlěl jejich čpavou vůní a poletujícím pylem. V místečkách, kde pronikalo slunce, jako nic si člověk mohl na kameni upéct hromádku buchet s rozinkami, jaké ve stánku u mostu prodává Periplepomenos. Jenže ona neměla co hryzat, leda paži, kterou jsem ji objímal, a když jsem hodně stiskl, kousala jak čert. Před týdnem stonala, čtyři dni proležela na divanu, zato dnes byla zase rozpustilá, čiperná, troufalá. To bývá nejpřístupnější. A ty její kytky! Hotová divoška, jak jsme na sobě leželi, narvala si jich fůru. A mezi námi, přáteli, jestlipak uhodneš, koho jsme potkali, když jsme z pole odcházeli. Conmeeho, nikoho jiného. Procházel se kolem živého plotu a odříkával myslím breviář, bezpochyby založený nějakým vtipným psaníčkem od Glycery nebo Chloe. V rozpacích hrála holubička všemi barvami a dělala, že si upravuje něžný nelad na šatech: zadrhla se jí tam větévka kleče, vždyť i stromy ji zbožňují. Conmee přešel kolem nás a ona se hned koukla na svůj sličný odraz do zrcátka, které s sebou nosí. Ale on se zachoval vlídně. Požehnal nám, jak šel kolem. Bohové bývají vlídní, řekl Lenehan. Když už jsem s Bassovou klisnou nepochodil, snad mi aspoň jeho doušek prospěje. Už sahal po karafě s vínem: Malachjáš to zahlédl, hned mu v tom počínu zabránil a prstem ukázal na cizince a šarlatovou vinětu. Opatrně zašeptal Malachjáš, mlč jako druid. Duši má daleko. Být probuzen ze sna je snad stejně bolestné jako se narodit. Cokoliv usilovně nazíráno může se stát vstupní branou do neporušitelného eónu bohů. Nemyslíš, Štěpáne? Pověděl mi to Theosofos, odpověděl Štěpán, do tajemství karmického zákona ho v dřívějším životě zasvětili egyptští kněží. Vládcí měsíce, říkal

mi Theosofos, na oranžově ohnivé lodi připluli z planety Alfa v měsíčním řetězci, nechtěli se vtělit do éterických dvojníků, ztělesnila je tedy rubínová ega z druhé konstelace.

Jenže ve skutečnosti bláhová domněnka, že je v bůhvíjakých mdlobách nebo v hypnóze, což vyplývalo z nedorozumění nanejvýš plytkého rázu, byla zcela falešná. Jedinec, jehož zrakové ústrojí, zatímco se zmíněná věc dála, začínalo v tomto rozhodném okamžiku jevit známky jarosti, byl bystrý jako každý jiný, ne-li bystřejší, a kdo by hádal jinak, náramně by se mýlil. Už nějakých pět minut neodtrhl zrak od řádky lahví Bassova piva, stáčeného firmou Bass a spol., Burton-on-Trent, rozestavených s hromadou jiných naproti němu zřejmě naschvál, aby svým šarlatovým vzhledem každého trkly. Jak vzápětí vyšlo najevo, zkrátka a dobře z důvodů jen jemu známých, které celému počínání dávaly zcela jiný vzhled, po zrovna předcházejících úvahách o dětských letech a o dostizích vzpomněl si na svých pár soukromých záležitostech, o nichž ti dva věděli tak málo jako nenarozené robě. Nakonec se však střetli očima, a jen mu svíto, že si chce ten druhý dolít, maně si umínil, že mu doleje sám, i popadl prostředně velikou karafu té tekutiny a důkladně z ní odlil, takže jí notně ubylo, a přitom dával dost pozor, aby pivem, které v ní je, nepocákal zemi.

Potomní rozprava byla co do smyslu i postupu stručným shrnutím životního průběhu. Místu ani sboru nechybělo důstojnosti. Rokovatelé z celé země byli nad jiné bystří, projednávány náměty nad jiné ušlechtilý a závažný. Tak vybrané a pestré shromáždění vzorná dvorana Rohová domu ještě neviděla a tak encyklopedickou řeč staré trámy onoho ústavu ještě neslyšely. Věru nádherná podívána. U paty stolu v malebném horáckém kroji seděl Crotther, obličej ošlehaný mořskými vánky Gallowayského ostrohu. Naproti němu seděl Lynch, ve tváři ocejchovaný mladickou zkažeností i přemoudřelostí. Vedle Skota měl vymezené místo výstředník Costello a po jeho boku si jako špalek tupě hověl Madden. Guvernérovo křeslo u krbu bylo sice prázdné, zato po jeho bocích Bannon, cestovatelsky nastrojený do tvídových brslenek a křápů z vydělané hověziny, nápadně se odrážel od petrklíčové elegance i velkoměstských moresů Malachjáše Rolanda St. Johna Mulligana. V čele tabule posléze seděl mladý básník, který se po námahách pedagogiky i metafyzického bádání zotavoval v družném prostředí sokratovské rozpravy, a zprava i zleva od něho se usadili tlachavý pranostikář právě příšlý ze závodíště a ten ostrážitý poutník, uspiněný prachem putování i zápolení a potřísněný kalem nesmazatelné hanby, jemuž však ani vábení ani nebezpečí ani

hrozba ani ponížení nevymazaly ze srdce podobu rozkošné spanilosti, jak ji příštím věkům tužkou vzletně zachytil Lafayette.

Hned tady zkraje si povězme, že zvrácený transcendentalismus, jemuž pan Š. Dedalus (Div. Scep.) podle jeho výroků soudíc až příliš propadá, přičí se uznaným vědeckým metodám. Věda, znovu a znovu opakujeme, se zabývá makavými fenomény. Tak jako prostý člověk i vědec se musí vyrovnávat se střízlivými, nepominutelnými skutečnostmi a podle možnosti je vysvětlovat. Pravda, některé otázky věda – prozatím – snad neumí zodpovědět, tak například první problém nadhozený panem L. Bloomem (Inz. Akv.), pokud jde o určení pohlaví. Máme přijmout názor trinakrijského Empedokla, že mužský plod určuje pravý vaječník (podle jiných zas období po měsíčkách), nebo snad diferenčně působí dlouho opomíjená spermatozoa nebo nemaspermata, nebo, k čemuž se kloní většina embryologů, například

Culpepper, Spallanzani, Blumenbach, Lusk, Hertwig, Leopold a Valentini, směsice obou? Byla by to vlastně spolupráce (zařízení, v jakém si příroda libuje) mezi *nisusformativus* nemaspermata a šťastně zvolenou pozicí, *succubitus felix*, trpného živlu. Neméně závažný je druhý problém, nadhozený týměž badatelem: kojenecká úmrtnost. Je to zajímavý problém, protože jak trefně poznamenal, rodíme se stejně, ale umíráme různě. Pan M. Mulligan (Dr. Hyg. et Eug.) to svaluje na zdravotní podmínky, v nich naši občané zasedlých plic vdechováním bacilů číhajících ve vzduchu dostávají zánět mandlí, dýchacích cest ap. Ty skutečnosti, tvrdí, jakož i odporné pouliční výjevy, ohyzdná reklama, duchovní všech vyznání, zmrzačení vojáci a námořníci, všem patrní skrofulózní tramvajoví řidiči, rozvěšené zvířecí mršiny, paranoičtí staří mládenci i neoplovněné guvernanky – to všechno přispívá k jednotlivým újmám na kalibru národa. Brzo se už, zaprorokoval, všeobecně zavede kalipédie a veškeré dary života, zaručeně dobrá hudba, zábavná literatura, lehká filozofie, poučné obrazy, sádrové odlitky soch, třeba Venuše a Apollóna, kolorované umělecké fotografie vzorných nemluvňat, všechny tyto drobné pozornosti pomohou samodruhým prožít zbylé měsíce do porodu co nejlahodněji. Některá úmrtí připisuje pan J. Crotthers (Disc. Bace.) abdominálnímu ženskému traumatu z dřiny v dílnách nebo z přísného manželského režimu v domácnosti, hlavně však soukromé i úřední nedbalosti, která vede až k odkládání novorozeňat, k nedovoleným potratům nebo k mrzce hříšnému vraždění nevinátek. Ta první (totiž

nedbalost) je sice nesporně až příliš skutečná, ale že sestry, jak uvádí, zapomenou spočítat tampóny v peritonální dutině, je tak vzácný případ, že normou být nemůže. Když se to tak uváží, je s podivem, že při tom všem a navzdory lidským křehkostem, začasť mařícím přírodě její úmysly, tolik těhotenství i porodů dobře dopadne. S důmyslným nápadem se vytasil pan V. Lynch (Bace. Arith.), že totiž porodnost i úmrtnost stejně jako jiné evoluční fenomény, příliv a odliv, měsíční fáze, krevní teplota, choroby vůbec, zkrátka kdeco v širé dílně přírody, od zániku nějakého dálného slunce až po rozkvět jedné z nesčetných květin zdobících naše veřejné sady, podléhá zatím nedokázanému zákonu počtu. A přece jen, básnickovými slovy řečeno, rozhodně nás zarazí prostá neostyšná otázka, proč dítě normálně zdravých rodičů, napohled zdravé a hleděné (na rozdíl od jiných dětí z téhož manželství) v útlém dětství hyne. Co příroda dělá (to je jisté), pro to má dobré a pádné důvody, a tak ta úmrtí vyplývají z nějakého zákona předvídatosti, podle něhož organismy napadené choroboplodnými bacily

(moderní věda nezvratně dokázala, že za nesmrtelné lze označit jen plasmické jádro) samy od sebe mizejí už v útlém stadiu vývoje, kteréžto zařízení, ač některým našim citům (zvlášť mateřským) bolestné, koneckonců přece jen, jak se některým zdá, lidskému rodu celkem prospívá tím, že zajišťuje přežití nejschopnějších. Páně Dedalova (Div. Scep.) poznámka (nebo spíš přerývka?), že všežrout, který žvýká, hltá, tráví a obvyklými trakty zřejmě s bohorovnou nevzrušeností prohání tak rozmanité krmě jako rakovinné, od porodů vyzáblé ženy, bařtipány svobodných povolání, nehledě ani k žlučovitým politikům a bledničkovým jeptiškám, a klidně uleví svému zažívání třeba neškodnou porcíčkou rasoviny, nad jiné nechutným způsobem odhaluje shora zmíněný sklon. Pro poučení těm, jimž chybí důvěrná znalost jemnústek městských jatek, jakou se holedbá tento morbidní estét a zárodečný filozof, který při všem samolibém přírodovědném odbornictví nerozezná kyselinu od zásady, sluší se povědět, že v obhroublé mluvě našich řezníků horší jakosti rasovina je tolik co upravitelné a požitelné maso právě vylíhlého telete. Při nedávné kontroverzi s panem L. Bloomem (Inz. Akv.), konané v hovorně Národní porodnice, Holles Street 29, 30 a 31, jejímž zdatným a oblíbeným přednostou je, jak známo, Dr. A. Roh (Lic. bab., F. K. Q., C. P. I.), před svědky prý prohlásil, že jakmile pustí žena kocoura do pytle (nejspíš narážka na onen složitý a úžasný přírodní postup, pohlavní styk), musí ho zas pustit ven, nebo mu, jak se vyjádřil, dát život a tak svůj

zachránit. A tak svůj ohrožit, tak zněla řízná replika druhého mluvčího, o to účinnější, že byla pronesena tónem odměřeným a suchým.

Lékař svým umem i svou trpělivostí zatím přivodil šťastné *accouchement*. Těžko přetěžko bylo pacientce i doktorovi. Co jen chirurgický um může vykonat, to se vykonalo, a statečná žena mužně napomáhala. Ano, napomáhala. Dobrý boj bojovala a je teď přešťastná. Šťastní jsou i ti, kdo zesnuli, kdo ji přešli na věčnost, jak se na ten jímavý obrázek shůry dívají a usmívají. S nábožnou úctou ji pozorujte, jak tam s mateřským jasem ve zraku odpočívá, jak toužebně dychtí, po dětských prstíčkách (pěkná to podívaná), jak čerstvým mateřstvím rozkvétá a přitom mlčky hlesá děkovnou modlitbu Onomu nahoře, Vesměrnému Choti. A jak tak na děťátko láskyplným pohledem zírá, ještě po jedné milosti touží, mít u sebe zlatého tatínečka, aby se s ní o tu radost podílel, aby mu do náruče vložila ten drobínek boží hlíny, ten plod jejich řádných objetí. Nějak stárne (říkáme si šeptem), trochu se hrbí, ale v tom koloběhu let náš svědomitý podúčetní Ulsterské banky zdůstojněl a zvážněl. Někdejší milánku, nyní věrný životní druh, nikdy se nevrátí ten dávný čas růží! Jako kdysi zas pokyvuje hezkou hlavičkou a vzpomíná těch dob. Bože, jak jsou krásné přes tu mlhu let! Ale v duchu vidí, jak se jí u lůžka kupí jejich děti, její a jeho, Charley, Mary Alice, Frederick Albert (kdyby byl zůstal naživu), Mamy, Budgy (Victoria Frances), Tom, Violet Constance Louisa, zlatíčko Bobsy (pojmenovaný po našem slavném hrdinovi z jihoafrické války lordu Bobsovi z Waterfordu a Candaharu) a teď ta poslední zástava jejich manželského svazku, ve všem všudy Purefoy, s pravým purefoyovským nosem. Nejmladší ratolístka dostane na křtu jméno Mortimer Edward po páně Purefoyově vlivném vzdáleném bratranci, tajemníkovi finanční komory v Dublinském hradě. A tak se čas zvolna ubírá dál: tentokrát se tatík Kronion nepředal. Ba ne, nevypouštěj z řader vzdech, něžňoučká Mino. A ty, tatínečku, vyklepej popel z dýmky, z té zakouřené bruyérky, na které budeš tak dlouho lpět, až ti zazvoní hrana (kéž je to hodně pozdě), a zhasni už světlo, u něhož si říkáš v Písmě svatém, protože olej dochází, a tak s klidným srdcem hajdy na kutě. On ví a v čas příhodný tě zavolá. I ty jsi dobrý boj bojoval a mužně splnil svůj úkol. Ruku, prosím. To dobře, služebnice dobrý a věrný!

Jsou hříchy nebo (nazvěme je tak, jak je svět nazývá) špatné vzpomínky, které člověk v nejtemnějších koutech srdce skrývá, ale tam setrvávají a čekají. Treba je nechá do nepaměti blednout, dělá, jako by nikdy nebyly, a namlouvá si, že nejsou nebo že jsou jinačí. Znenadání mu je však vyvolá

nahodilé slůvko, i vztyčí se a za nejrozmanitějších okolností stanou před ním, ve vidění nebo ve snu, když mu smysly konejší buben a harfa, nebo za chladně stříbřitého večerního ticha nebo za půlnoční pitky, když je obtížen vínem. Nepřijde ho to zjevení tupit a hněvem na něho soptit ani ho mstivě vyvrhovat z počtu živých, jenom se mlčky, cize, vyčítavě halí do roucha minulosti.

Cizinec pozoroval, jak z protějščího obličejce zvolna mizí onen falešný klid, navozený ať už zvykem nebo rafinovanou pózou, ze slov tak roztrpčených, že na mluvčího prozrazovala cosi nezdravého, jakýsi *flair* pro syrovosti života. Pozorovateli se z paměti noří výjev, vyvolaný snad slovem tak samozřejmě nelíčeným, že se (podle některých) tehdejší doba i se svými radostmi takřka zpřítomnila. Dohola ostříhaný kus trávníku za vláhého májového večera, povědomý šeríkový hájek v Roundtownu, fialový a bílý, voňavé ztepilé postavy nejen pozorující, ale s opravdovým zájmem sledující míčky, jak se pomalu kutálejí po pažitu nebo do sebe drncají a křepkým nárazem zůstávají vedle sebe stát. A tamhle u šedé urny, kde se občas dumným zčeřením pohne voda, viděl jsi další stejně voňavé sesterstvo, Floey, Atty, Tiny a jejich snědší přítelkyni s postojem nevýslovně poutavým, Madonu s třešněmi, za uchem má viset párek třešní jako náušnice, takže se cizokrajné teplo pleti odráží od chladných zářivých plodů. Čtyřletý nebo pětiletý chlapeček v barchetových šatech (co toho kvete, až se však za chvíli míčky posbírají a uloží, veselo bude u vlídného krbu) stojí na urně podpírán kruhem dívčenskou láskyplných dlaní. Jako teď ten mladík i chlapeček se trochu kaboní, nemálo se v tom nebezpečí kochá, ale přece jen mu to nedá a chvílemi zavadí pohledem o matku, která ho z *piazetty* ústící do ohrazené květnice s nádechem nelibosti nebo výčitky (*alles Vergángliche*) v spokojených očích pozoruje.

Nadále na to myslí a pamatuj. Znenadání nastane konec. Vstup do předpokoje narození, kde se vědychtiví shromáždili, a všimni si jejich tváří. Není na nich, zdá se, ani špetka ukvapenosti nebo prudkosti. Spíše hlídačský klid, přiměřený jejich službě v domě, bdělá pastýřská a andělská stráž kdysi u jeslí v Betlémě judském. Tak jako před bleskem nakupené bouřné mraky, tíživou přemírou vláhy obtížené, kypivými spoustami

toporně nabobtnalé, jedinou obrovskou dřímotou obléčejí zemi i oblohu a trčí nad zprahlým polem a malátným skotem a spálenou houštinou i trávou, až se náhlým zablesknutím rozstípnou a s hromovým rachotem se dolů valí liják, tak a jinak nastala prudká a náhlá proměna, když bylo proneseno Slovo.

K Burkovi. S válečným řevem vylítne velmož Štěpán a celá ta sběr za ním, melhuba, drzoun, podvodný sázkař, mastičkář, v patách za nimi pan pedant Bloom, o překot si rozebrali čepice, jasanové hole, rapíry, slamáky a parapleta, zermattské čagany a bůhvíco. Chumel bujné omladiny, každý student něco lepšího. Nezadrží je ošetřovatelka Callanová, zaskočená v chodbě, ani usměvavý chirurg, příšlý shora se zprávou, že je lůžko venku, celá libra, ani o miligram méně. Pokřikují za ním. Dveře! Jsou otevřeny? Ha! A už se s lomozem hrnou ven, drandí, uhánějši ostošest, konečným cílem je Burke na rohu Denzille Street a Holles Street. Dixon jde s hudrováním za nimi, ale i on zaklne a už běží. Bloom s ošetřovatelkou chvilinku postojí a pošle po ní vlídný vzkaz šťastné matce i kojeňátku. Střídmě jez a pij, klidně sobě žij. Však i ona vypadá líp. Ta vylouhovaná sinalost hovoří o ponocování u Roha. Všichni už jsou pryč a tu jí ještě na odchodu nezapne špitne: Kdypak u tebe, vzácná paní, zaklepe čáp!

Venku je vzduch prosycen rosnou vlhkostí, nebeskou životní trestí, pod hvězdným *coelem* tam blyštící na dublinském kamení. Boží vzduch, všeotcovský vzduch, vzduch jiskrný, doráživý, přilnavý. Bůhví, Theodore Purefoyi, pořádné dílo jsi vyvedl, žádnou patlanici. Jsi mi, namoutě, znamenitý ploditel, nikdo se ti v této upovídané, všehochutné, strakamakaté kronice nevyrovná. Úžasné! Bohem zřízená Bohem daná předtvořená možnost v ní spočívala a ty jsi ji špetkou své mužnosti oplodnil. Lpěj na ní. Služ. Dál se lopot, dří jako řeznický pes a školometství a malthusiány posli k šípku. Ty jsi, Theodore, jejich tátou. Že klesáš pod jařmem, zavalen doma účty od řezníka a v účtárně slitky (které ti nepatří)? Hlavu vzhůru. Za každého nově počatého sklidiš chomer zralé pšenice. Hle, rouno máš zroseno. Závidíš snad tamhletomu Tupci Filemonovi a jeho Baucidě? Svatouškovská straka a krhavé psisko, to je celé jejich potomstvo. Fuj, povídám. Vždyť je to mezek, hotový šnek, bez jiskry a bez šťávy, za zlámanou grešli nestojí. Kopulace bez populace. To tak, říkám. Správně by se tomu mělo říkat

herodesovské vraždění neviňátek. Bodejť, zelenina a jalové obcování. Řízek jí dej, červený, syrový, krvavý. Vždyť ona je plesnivým rejdištěm chorob, zduřelých žláz, průšvic, záskrtu, podebraných chodidel, senné zimnice, proleženin, vředů, bludných ledvin, volat, bradavic, žlučníkových záchvatů, ledvinových kamínků, studených noh, křečových žil. Vale dej trenodiím a třicítkám rekvíí a jeremiádám a jiné takové zádušní hudbě. Dvacet let jsi toho užil, nelituj jich. S tebou to nebylo jako s tolika jinými, kteří chtějí a chtěli by a pořád čekají a kde nic tu nic. Uviděl jsi svou Ameriku, svůj životní cíl a do skoku ses hnál jako zámořský buvol. Jak praví Zarathustra? *Deine Kuh Triibsal melkiest Du. Nun trinkst Du die siisse Milch des Euters.* Hle, jak pro tebe kypí hojností. Napij se, chlape, z plného vemene. Mateřské mléko, Purefoyi, mléko lidskosti, mléko rašících hvězd tam nahoře, lihotajících v řídkém deštovém oparu, punčové mléko, které budou v své putyce chlastat ti křiklouni, mléko šílenství, strděmléko ze země Kananejské. Struk té krávy byl tuhý, co? Její mléko je zato teplé a sladké a výživné. Kdepak syrovátka, je to hustá, sytá kyška. Za ní, milý patriarcho! Cucej! *Per deam Partulam et Pertundam nunc est bibendum!*

Zavěšení do sebe jdou na flám a hulákají přes celou ulici. Bonafides. Kdepak jsi dnes nocoval? U Timothyho, co má prasklý kotel. Crčí mu z něho ažaž. Nemáš doma parapлата nebo galoše? Kampak se poděl náš chirurg a náš vetešník? Odpusť, nemám o tom páru. Hele ho, Dixe! Marš k pultu s mašličkami. Kdepak je Rváč? Cesta je volná.

Šmarjá, koukej na toho rozpařeného pastora, jak jde z porodnice. *Benedicat vos omnipotens Beus, Pater et Filius.* Krejčárek, vašnosti. Kluci z Denzille Lane. Cifix, hrom aby do tebe. Odprejskni. Máš recht, Izáku, žeň je svinským krokem. Nepudete s náma, vašnosti? Dej mi svatý pokoj. Lou je, čéče, báječná. Všichni jsme stejná pakáž. *En avant, mes enfants!* Z prvního děla vypal teď. K Burkovi. Odtamtud pak ušli pět parasangů. Jízdná pěchota ze Slattery, kdepak máte, k sakru, oficíra? Faráři Štěpánku, spusť odpadlické krédo. Kdepak, kdepak. Mulligane! Až na zádi. Hybaj dopředu. Pozor na hodiny. Za chvíli nás vyhodí. Mulligánku! Co je s tebou? *Ma měre ní a marié.* Britská blahoslavenství.

Ratata dzindrin bum bum. Kdo je pro, ten vyhraje. Pro nakladatelství Druiddrum vytiskly a svázaly dvě pletichářky. Pochcaně zelená teletinková vazba. Nejnovější móda uměleckého zbarvení. Nejkrásnější kniha, jaká za naší doby vzešla z Irska. *Silentium!* Našpurtovat. Zor! Postoupit k nejbližší kantýně a zrekvírovat zásobu lihovin. Pochodem v chod, šlapy šlap, hoši s vyschlým krkem (vypnout prsa). Bumbání, bifteky, banky, bible, buldoci, bitevní lodi, buzeranti a biskupi. Ať umřem třeba na popravišti. Bumbání bifteky šlapou po biblích. Za Irsko milené. Pošlapte šlapače. Hrom a peklo! Držet, sakra, vojenský krok. Padáme. Pátorská putyka. Stát. Otočit lod. K sobě. Srazit řady. Žádné surovosti. Ouvej, moje prsty! Bolí to? Tuzinko nerad!

Dotaz. Kdopak to zatáhne? Pyšný majitel bzdiny. Já jsem plašte. Nadobro na dně. Ani floka. Celý týden jsem o krejcar nezavadil. Co vy? Medovinu našich otců *Ubermenschovi*. Já nemlich to samý. Pětkrát jedničku. A vy prosím? Zázvorovou. Světe, zboř se, drožkářskou hatlaninu. To hřeje zevnitř. Natahuje si cibule. Zastavily se a nešly dál, když staroušek. Mně absint, frštandn? *Caramba!* Dej si vejce s koňakem nebo nasyrovo. Kolik je? Mám orloj ve frcu. Za deset. Děkan. Není za co. To má, Dixe, první úraz? Už jo. Zchrupl na zahrádce a čmelda pich! mu dal žahadýlko. Nakvartýroval se blízko Mater. Nosí chomout. A jeho paničku znáš? Se ví, aby ne. Je jí plná sukně. Viděl jsem ji v nedbalkách. Jak třená bábovka. Pošušňáníčko. Žádná souška, kdepak. Zlatíčko, stáhni roletu. Dva ardilauny. Sem taky. Pozor, klouže to. Jak upadneš, nevstaneš. Pět, sedm, devět. Pěkná. Kukadla má prima, to ti nelžu. A co teprve ty dundáky a vzadu to palermo. To se musí vidět. Hladovým zrakem, kolárkem z šalabastru, srdce jsi mi zloupil, panáčku. Jak prosím? Brambor že je dobrý proti revma? Pitomost na kvadrát, odpusťte, že to tak řeknu. Něco pro sprostý dav. Já nosím vlnu prmissima jakosti. Tak čo, už ste sa vrátili z Babic, pán doktor? Ako sa vynachádza vaša ozrútnosť. A čo skvaľ a ich indiánská drobizeň? A čo robí kútnička? Stát, ven s tím. Heslo. Chlup. Naše je sinalá smrt a zarudlé zrození. Chichi. Plivni si do voka, šéfe. Komediántův telegram. Zplagovaný Meredith. Ty jesusovský kleštěnecký štenicovský jezuito. Tetička píše Cabalákově tatínkovi. Rošťáček Štěpán svádí na scestí dobrácká Malachjáše.

Hurá! Přihraj, mládenče. Podej ležák. Tumáš, horáčisko, holbu ječmínka. Ať se ti dlóho kóří z komína a zeli v hrnců ať se ti nevyvaří. A co moje pití? *Merci*. Na naše zdraví. Rozhodčí. Noha před kriketovou brankou. Nepokecej mi zbrusu nový kařata. Hod mi, ty tam, špetku pepře. Chytej. Kmín vyháání plyn. Nekapíruješ? Řev mlčení. Každý tulák má svou poběhlíci. Venus Pandemos. *Les petites Jemmes*. Rozpustilá žába z městečka Mullingar. Vyříd' jí, že jsem se na ni ptal. Držel Sáru za tistu. Na malahidské silnici. Já? Ta, co mě svedla, ani mi nepověděla, jak se jmenuje. Co bys chtěl za devět penny? Machree, Mackruiskeen. Bujná Molly vyvádí na matraci. Všichni zabrat. *Ex!*

Cekáš, hospodo? Bodejť. Vo co? Kouká jak blázen, zlařáky nikde. Srozumíváš-li? On má peněz jako želez. Před chvílíkou jsem u něho zahlíd celý tři libry. Sám jsi nás pozval, a tak jsme přišli. Tak dělej, brachu. Prachy na stůl. Dva šilinky a peník. To ses naučil od těch švingulantskejch Francouzů. Tady se na dluh nenalejvá. Chjapeček pjáče. Nejmazanější negr vocamcát. Ajcem trajcen, Kadlíku. Ožralí nesme, tak ožralí né, to zas pr. Au reservoir, mesjé. Dzigkuj? bardzo ladnie.

Se ví. Cože? V putyce. Na mol. Jjjá tě vvvidím. Dva dni sušil hubu. Teď lízá jen burgundský. Di do háje. Tak se mrkni. To sem blázen. A shodil fousy. Zlitý pod vobraz. S ňákým ajznboňákem. Kde ses tak zřídil? Kerou operu by rád? Růži kastilskou. Ta zpěvem jen zvoní. Honem policii. H2O pro jednoho omdlelého pána. Koukej na ty Bantamovy kytky. Kristepane, že začne hulákat. Děvče s vlasy jako len, mé děvče s vlasy jako len. Dej se vycpat. Zavři mu pěstí tu chlebarnu. Málem dnes shrábl výhru, jenže jsem mu dal špatný tip. Čert aby vzal ten Štěpánův fištrón. Ten mi tu herku přihrál. Zahlíd poslíčka, jak nesl tomu boucharónskému Bassovi telegram ze závodní stáje. Podstrčil mu čtyřák a telegram tajně rozlepil. Klisna v skvělé formě vsad. Zlařák proti troníku. Celej krám. Na to můžeš dát jak na evangelium. Trestný čin? Si myslím. Jak by ne. Zmerčit ho tajnej, tak je za mřížema. Na Maddena vsadil Madden, hňup, dobře mu tak, pustil chlup. Smilstvo, útočiště naše a sílo. Hni se vocád'. Už musíš? K mámě. Pomoc. Ať někdo maskuje můj ruměnec. Jestli mě zblejskne, tak si to vypiju.

Pěkně vítám domů, Bantámečku. Órevoár, monvjé. Nezapomeň jí přinést petrklíče. Kápni božskou. Vod koho si tu klisničku splašil? Zvostane to mezi náma. Nevrdlouhej. Vod nevěsty Honzy Tomáše. Nelžu ti, starouši Leo. Jak je pámbu nade mnou. Hrom ať do mě bací. Hledme lháře, co vypadá na faráře. A pchroč jste mi to nepchověděl? Jestli von nejni smradlavej žid, tak sem miša mišina. Skrze hlísta, pána našeho. Amen.

Ještě něco navrhuješ? Štěpánku, ňáko si troufáš. Ještě žbrdol té žbrundy? Dovolí veleštědrý hostitel jednomu chudičkému a arcizíznivému hoštěnému, aby své vzácné načaté pitíčko dopil? Nech nás vydechnout. Krčmáři, krčmáři, máš ty dobré víno, *staboo*? Idem, gazdo, enem okoštovat. A repete. Vpravo klo-lok-lok. Absint všem dokola. *Nos enim omneš biberimus viridum toxicum diabolus capiat posteriora nostra*. Zavíráme, pánové. Cože? lomu chrapounu Bloomi římskou kořalku. Říkáš něco o cibuli? Bloo. Že sbírá inzeráty. Papínek té fotografky, to mě podrž. Ne tak nahlas, kamaráde. Plav. *Bonsoir la compagnie*. A úkladům šankrovým. Kampak se poděl tur a jelimánek? To se zdejchli? Proti pravidlům. Inu, svou cestou ubírejž se jedenkaždý. Mat. Král věži. Duše křesťanská, pomoch biste mladýmu čoeuku kerýmu kamarát vodnes klýče vot baráku najít ňákej koutek kde bi na noc hlavu složyl? Kristapána, sem voddělanej. Takový fajnový pošušňáníčko sem eště nežral. Hospodo, ještě dva koláčky tady pro děcko. Že nejsou, kýho výra! Ani ždibec sýra? Syfilis a jiné neduhy zlé do pekla svrhni. Zavírá se. Které světem obcházejí. Na zdraví všem. A *la vótre*.

Safra, co je to za chlápka v tom mackintoshi? Upíná záhada. Koukej ty hadry, co má na sobě. Propáníčka. A co si to dal? Mizernou skopovou. Bovril, to jo. Moc to potřebuje. Viděl jsi někdy onuce? A toho kostrhouna z richmondskýho špitálu? Snad. Myslel si, že má v pyji olovo. Střídává zabeďněnost myslí. Říká se mu Bartík Chleborád. Býval to, prosím, mohovitý občan. Otrhanec, vzal si opuštěnou děvku. A ona ho pustila k vodě, bodejť. Hle, zhrzená láska. Bloumavý Mackintosh z pustého kaňonu. Dopijte a mažte. Zavírá se. Bacha na poldy. Co jste říkal? Že jste ho dnes viděl na fňunuse? Nějaký váš známý natáh bačkory? Pro boží smilování. Nechčasný černoušci. Co nepovídáte, Poldo tabáčníku. Slzy jako hrachy

my naplakat, že nám přítele Padneyho vodnýst v černým pytli. Massa Patt ze všech negrů nej a nejhodnější. Takovýho jaktěživo neuvidět. *Tiens, tiens*, ale to jest dobře smutné, to, má víra, ano. Dej pokoj, do kopce zabere jeden vůz z devíti. Osy mají trop. Dvě proti jedné, že mu to Jenatzy naře. Japončící? Ti střílejí pod velkým úhlem, jak by ne. Podle nejnovějších zpráv jim je potopili. Ještě horší prý je, že Rusi ani jednu. Zavřeno. Je jich celkem jedenáct. Vypadněte, kupředu, kamarádi z mokré čtvrti. Brou noc. Brou noc. Alláh, Nejvyšší, vám duši tuto noc mocně uchovej.

Pozor. Tak ožralí zas nesme. Policie v Leithu nás pustí. Pulicie v Theilu nás postí. Podržte tamtoho, co zvrací. Má hříchabolení. Jupa. Brounoc. Mono, moje milená. Jup. Mono, moje jediná. Up.

Bacha. Zavřít klapačku. Flap! Flap. Hoří. Tamhle jde. Patrola! Otočit loď. Do Mount Street. Zkratkou. Flap. Alou. Ty nepudeš? Nohy na ramena, běžme, utíkejme. Fláp!

Lynch! Copak? Drž se v závěsu. Tudy do Denzille Lane. Tady přesedneme na Bordel. Oba se tam, jak řekla, nakvartýrujeme k ženštině Marině. Se ví, jako dycinky. *Laetabuntur in cubilibus suis*. Pudeš s náma? Pošeptej mi, co je to za čerchmanta ten v tom černým. Pst. Zhřešili proti světlu a valem se blíží den, kdy On v ohni přijde soudit svět. Flap. *Ut implerentur Scripturae*. Spusť nějakou odrhovačku. Utrhl se medik Říša na kolegu Davida. Krindapána, co je to za hovínkově žlutého hlasatele evangelia na Merrion Hall? Přichází Eliáš, obmyti v Beránkově krvi. Sem, vy chamradino, vy chlemtači vína, vy srkači borovičky, vy chlastouni piva. Sem, vy psí duše, býčí šíje, kančí rypáky, slepičí mozky, lasičí oči, vy podvodníci, šmejdilové a darmožrouti. Sem, vy trojnásobné výtažky hanebnosti. Já, Alexander J. Kristus Dowie, jsem k slávě vyburcoval půl naší planety od Sanfranciské zátoky až po Vladivostok. Bůh, to není nějaká krejcarová podívaná. Říkám vám, že je to kulantní kšeft a náramně výnosný. On je to nejřáčnější na světě, pamatujte si to. Vykřikujte z plných plic spásu v králi Ježíši. Kdybys chtěl, hříšníku, ošulit Boha Všemohoucího, to by sis musel moc a moc přivstat. Pfláf. Kdepak. On má pro tebe v zadní kapse u kalhot sirup proti kašli, a ten té, přítelíčku, prožene jedna radost. Jen to zkus.

Příchod do nočního města z Mabbot Street, před ním se táhne nedlážděná tramvajová odbočka s holými kolejnicemi, s červenými a zelenými světýlky a výstražnými signály. Rady baráčků s dveřmi dokořán. Sem tam lucerny s mlžně duhovým oparem. Kolem Rabbaiottiho zmrzlinářské gondoly, trčící na místě, se rvou zakrslíci a zakrslíci a chňapají po oplátkách, prokládaných uhelným a bronzovým sněhem. Cucají je a pomalu se rozcházejí. Děti. Vznosný labutí chochol gondoly se prodírá šerem, od majáku bíle a modře prosvítajícím.

Hvizdy na sebe volají a odpovídají.

VOLÁNÍ: Počkej, milánku, hned jsem u tebe.

ODPOVĚĎ: Vzadu za maštalí.

(Hluchoněmý blbec s vyvalenýma očima a beztvarymi slintavými ústy, stížený svatovítským tancem, jde trhané kolem. Zajme ho řetěz dětských rukou.)

DĚTI: Pozdrav, krchňáku!

BLBEC: *(Zdvihne ochrnutou levou paí a zahuhlá.)* Poo-hav.

DĚTI: Kdepak je velké světlo?

BLBEC: *(Souká ze sebe.)* Taaámle.

(Děti ho pustí. Škubavě jde dál. Trpaslice se houpe na provaze napjatém na suterénním zábradlí a počítá. Někdo rozvalený u nádoby na smetí, obličej zakrytý paží a kloboukem, se pohne, vrčivě zaskřípe zuby, zasténá a chrápe dál. Nějaký skřet prošťourává na schůdku hromádky smetí, dřepne a nasadí si na záda pytel hadrů a kostí. Vedle stojí bába s čadivou petrolejkou a do pytle mu vrazí poslední láhev. Skřet si nadhodí kořist, pošoupne čepici se štítkem a mlčky se odbelhá. Bába pohupuje lampou a míří do pelechu. Křivonohé dítě s papírovým mlčkem, přičaplé na prahu, ze všech sil bokem škubavě popolézá za ní, chňapne ji za sukni a tak se vztyčí. Oběma rukama se zábradlí suterénu drží a těžce sebou komíhá opilý dlaždič. Na rohu se tyčí dva noční strážníci v pelerínách, dlaně na pouzdru s obuškem, kachně talíř; vřískne žena; zabřečí dítě. Rozeřve se mužské klnutí,

zablábolí, zmlkne. Postavy círají, číhají, vykukují z doupat. V pokoji osvětleném svíčkou vraženou do hrdla láhve nějaká coura vyčesává vši krtičnému děcku. Hlasem dosud mladičským vyzpěvuje do uličky Cissy Caffreyová.)

CISSY CAFFREYOVÁ:

Ať to bolí,
dám ji Molly,
kachní paprči,
kachní paprči.

(Rákosku zapíchnutou za pasem nejisté si vykračují vojín Carr a vojín Compton, udělají čelem vzad a oba naráz ústy pšouknou. Mužský řehot z uličky. Někáká megera je chraplavě okřikne.)

MEGERA: Cert aby vás, vy chlupaté prdele. Na zdraví holce z Cavanu.

CISSY CAFFREYOVÁ: Ať slouží mně, Cavanu, Gootehillu a Belturbetu. *(Prozpěvuje:)*

A zas chce-li
dám ji Nelly,
kachní paprči,
kachny paprči.

(Vojín Carr a vojín Compton se po ní otočí a odseknou, pod zářivou lucernou jim krevnatě svítí blůza, na plavé bronzové hlavě se jim černá dýnko čapky. Poblíž červenokabátníků procházejí davem Štěpán Dedalus a Lynch.)

VOJÍN COMPTON: *(Vystrčí prst.)* Uhnout faráři.

VOJÍN CARR: *(Ohlédne se a křikne.)* Hele ho, faráře.

CISSY CAFFREYOVÁ: *(Stoupavým hlasem.)*

Ať honem honem
si tam zastrčí
kachní paprči.

(V levé ruce točí Štěpán jasanovou hůlkou a radostně pěje introit na dobu velikonoční. Žokejskou čapku staženou do čela, doprovází ho Lynch, obličej má pokrčený mrzutým úšklebkem.)

ŠTĚPÁN: *Vidi aquam egredientem de templo a latere dextro. Alleluia.*

(Ze dveří trčí ven vykotlané kolozuby letité kuplířky.)

KUPLÍŘKA: *(Sípavě šeptá.)* Pst! Pojdte sem, něco vám povím. Mám tady úplnou panenku. Pst.

ŠTĚPÁN: *(Altius aliquantulum.)* Et omnes ad quos pervenit aqua ista. **KUPLÍŘKA:** *(Zavile za nimi plivne.)* Trojičtí medicí. Vejcovod. Honcovat se, to jo, ale prachy nikde.

(Edy Boardmanová, příkrčená k Bertě Supplové, pokrčí nos a šálu si stáhne přes chřípí.)

EDY BOARDMANOVÁ: *(Nakvašeně.)* A ona: já jsem tě tam na náměstí Faithful viděla s tím frajerem, s tím ajznbobáckým volejníkem, na hlavě měl štramácký tvrdák. Vážně? povídám. Ty mi budeš něco vykládat. Viděla jsi mě, že bych si něco začínala s ženatým horákem, povídám. Celá ona. Taková ženská. Paličatá jak mezek! Klidně se tahá se dvěma najednou, s mašinfírou Kilbridem a s kaprálem Oliphantem.

ŠTĚPÁN: *(Triumphaliter.)* Salvi facti sunt.

(Točí jasanovou holí, až rozkolísá obraz lucerny a rozptýlí světlo na svět. Slídivě se za ním táhne bílý křepelák s jaterními skvrnami. Lynch ho kopnutím zažene.)

LYNCH: A potom?

ŠTĚPÁN: *(Ohlédne se.)* Potom se stane obecným jazykem ne hudba, ne pachy, nýbrž posunek, dar jazyků pak zviditelní ne už laický rozum, nýbrž prvotní entelechii, strukturní rytmus.

LYNCH: Pornosofická filoteologie. Metafyzika z Mecklenburgh Street.

ŠTĚPÁN: Máme už zbabčelého Shakespeara a zakřiknutého Sokrata.

I velemoudrému Stagyrítovi nasadila udidlo, zkrotila ho a osedlala šlundra.

LYNCH: Pch!

ŠTĚPÁN: A ostatně nač dvojí posunek na znázornění bochníku a džbánu? Tímto posunkem se u Omara znázorní bochník a džbán chleba a vína. Podrž mi hůl.

LYNCH: Ďas vzal tvou žlutou hůl. Kampak jdeme?

ŠTĚPÁN: Za prostopášnou rysicí, za *belle dame sans merci*, za Georginou Johnsonovou, *ad deam quae laetificat juventutem meam*. (Štěpán mu strčí hůl, pomalu napřáhne ruce, hlavu zakloní, až má ruce plošně se protínající s dlaní obrácenou dolů a s roztajenými prsty na píd' od prsou, levou poněkud výš.)

LYNCH: Která je džbán chleba? Není to k ničemu. Ta, nebo celnice? Ukaž. Vezmi berlu svou a chod'.

(Ubírají se dál. Tommy Caffrey šplhá k plynové lucerně, pevně se drží a křečovitě leze vzhůru. Z horní příčky se sveze dolů. Jacky Caffrey obemkne kandelábr, že taky vyleze. Dlaždič vrazí do lucerny. Dvojčata odpeláší do tmy. Vrávoravý dlaždič si ukazovákem stiskne jedno chrípí a z druhého vyfrkne dlouhý vlhký sopel. Ramenem se odrazí od lucerny a s planoucím železným košíkem vrávoravě odchází napříč davem.)

Zvolna se plazí blíž hadi říční mlhy. Ze stok, děr, žump, hnojišť se odevšad dere smrdutý puch. Na jihu, kde řeka zatáčí do moře, vyskočí záře. Dlaždič vrávorá vpřed, rozráží dav a lavíruje k tramvajové odbočce. Kus dál pod Železničním mostem se objeví zardělý, udýchaný Bloom, jak si do boční kapsy *ope* chleba a čokoládu. Z výlohy holiče Gillena mu mozaikový portrét ukazuje podobu chrabrého Nelsona. Po straně mu vduté zrcadlo předvádí unylého umoroušaného usouzeného Booloohooma. Vážený Gladstone naň zírá z očí do očí, Bloom na Blooma. Jde dál raněn strnulým pohledem sveřepého Wellingtona, *ale* ve vydutém zrcadle *se* nenucení uculují milá očka a baculatá líčka pacholíka hopsá hejsa Poldíka.

U dveří Antonia Rabaiottiho Bloom, od zářivých obloukovek všecek zpocený, zůstane stát. Vnoří se dovnitř. Za chvíli se zas vynoří a běží dál.)

BLOOM: Ryba s erteplemi. Kdepak! Br!

(Pod stahovanou roletou vpadne k uzenáři Olhousenovi. Za chvíli se udýchaný Poldy, funivý Poldy zpod rolety zase objeví. V každé ruce drží balíček, v jednom je vlažná prasečí nožka, v druhém studená skopová nožka, posypaná pepřem.)

Narovná se a vydechne. Potom se nahne stranou, přitiskne balíček na žebro a zasténá.)

BLOOM: Píchání v boku. Proč jsem tak utíkal?

(Opatrně nabere dech a pomalu míří k osvětlené odbočce, Znovu vyskočí záře.)

BLOOM: co to? Maják? Reflektor? *(Postojí na Cormackově nároží a číhá.)*

BLOOM: Severní záře, nebo ocelárna? Hasiči, ovšem. Někde k jihu. Pořádně to plápolá. Třeba u něho. Jak troud. Nám je dobře. *(Vesele si brouká.)* Londýn hoří, Londýn hoří! K ohni, k ohni! *(Zahlédne dlaždiče, jak na samém konci Talbotstreet lavíruje v davu.)* Ještě se s ním minu. Poběžím. Honem. Tady přejdu. *(Střemhlav vběhne do ulice. Uličníci pokřikují.)*

ULIČNÍCI: Bacha, vašnosti. *(Přejedou kolem, jen se o něho otřou, dva cyklisti, rozsvícené papírové svítilny se jim houpají, zvonky jim drnčí.)* **ZVONKY:** Státanehybat.

BLOOM: *(Zasažen křečí zůstane ve stoji spatném.)* Ouha.

(Ohlédne se, najednou se vrhne vpřed. Stoupající mlhou se rozvážně hrne dračí rozmetač písku, valí se přímo na něho, přední světlo mu pomrkává, kladka sviští o vedení. Řidič šlápne na zvonec.)

ZVONEC: Bink Bink Břink Bác Břank Bum Blú.

(Prudce zaskřípne brzda. Bloom zvedne po strážničku ruku v bílé rukavici a celý zdřevěnělý odklopýtá z kolejí. U kliky dopředu vykloněný řidič překřikuje skřípot řetězů a soukolí.)

ŘIDIČ: Co, ty sralbotko, děláš si ze mě šoufky?

BLOOM: *(Hupky šupky se Bloom octne na obrubní chodníku a znovu zůstane stát. Rukou, v níž drží balíček, utře si z líce šplíchanec bláta.)* Zakázaný přechod. Měl jsem namále, ale píchání je pryč. Musím se zas dát do těch Sandowových cviků. Do kliku se spustí. Taky se pojistit proti dopravním úrazům. Úrazová. *(Nahmátne kapsu u kalhot.)* Talisman nebožky máme. Jako nic uvázne podpatek v koleji nebo tkanička v loukoti. Tenkrát na Leonardově nároží, jak mi kolo zeleného antona stáhlo střevíc. Všechno dobré do třetice. Se střevícem žádné šoufky. Ten drzý řidič. Měl bych ho udat. Z toho napětí jsou celí nervózní. Třeba je to ten chlap, co mi to dnes ráno

zkaňhal s tou amazonkou. Zrovna takový krasavec. Ale zabrzdil naráz. Chodím jak dřevěný. Žertem doopravdy. Ta hrozná křeč, co mě chytla v Lad Lane. Snědl jsem něco otráveného. Znak štěstí. Nejspíš nucená porážka. Znamení šelmy. *(Přivře oči.)* Trochu se mi točí hlava. Měsíčky nebo následky tamtoho. Zamžený mozek. Únava. Je toho na mě moc. Ouvej!

(Nohy křížem se nijaký zlověstný muž opírá o Beirnovu zeď, obličej nepovědomý, napuštěný chmurnou rtutí. Zpod sombrera s širokou střechou si ho uhrančivě měří.)

BLOOM: *Buenos noches, señorita Blanca, que calle es esta?*

MUŽ: *(Chladně, zvednutou paží dává znamení.)* Heslo. Sraid Mabbot.

BLOOM: Hehe. *Merci.* Esperanto. *Slan leath.* *(Zamumlá.)* Nějaký špeh Gaelského svazu, posílá ho ten tlučhuba.

(Vykročí vpřed. Cestu mu zatarasí hadrář s pytlem přes rameno. Šlápne vlevo, hadrář taky vlevo.)

BLOOM: S dovolením. *(Uhne, stočí se bokem, zakličkuje, proklouzne a jde dál.)* Chodte vpravo, vpravo, vpravo. Turistický klub postavil v Stepside tabuli, a kdo se tím zasloužil o veřejnost? To já jsem tam zabloudil a napsal do *Irského cyklisty* dopis nadepsaný *V nejtemnějším Stepsidu.* Chodte, chodte, chodte vpravo. Překupník o půlnoci. Spíš přechovávač. K tomu vrah nejprve zamíří. Aby mu smyl hříchy světa.

(Jackey Caffrey, kterého honí Tommy Caffrey, v běhu vrazí do Blooma hlavou.)

BLOOM: Ouvej!

(Hýždě roztřesené, leknutím zůstane stát. Tommy a Jackey zmizí, jeden tam, druhý jinam. Rukama ověšenýma balíčky si Bloom omaká hodinky, kapsičku u vesty, náprsní kapsu, kapsu s peněženkou, pamlsky hříchu, brambor, mýdlo.)

BLOOM: Pozor na zloděje. Stará zlodějská finta. Vrazí do tebe. A hned ti štípne peněženku.

(Čumák u země, čenichavě se k němu žene honící pes. Někdo rozvalený na zemi kýchne. Objeví se shrbený vousáč, oděný v dlouhý kaftan siónského staršího, na hlavě domácí čepičku s fuchsiovými třapci. Na chřípí se mu

svezly kostěné brejle. Na vpadlém obličejí má žluté šmouhy jedu.)

RUDOLPH: Utratil jsi dnes už druhou půlkorunu. Říkal jsem ti, abys nechodil s gojskými ožraly. Tak. Přijdeš na mizinu.

BLOOM: *(Vepřovou i skopovou nožku schovává za zády a schlíple ohmatává teplé a studené pracky.)* Ja, ich weiss, papachi.

RUDOLPH: Co tady pohledáváš? Kam jsi dal duši? *(Malátnými supími spáry šmátrá Bloomovi po zamklém obličejí.)* Copak nejsi můj syn Leopold, Leopoldův vnuk? Nejsi můj milý syn Leopold, který opustil dům otce svého a opustil Boha otců svých, Abrahama a Jakuba?

BLOOM: *(Opatrně.)* Snad, otče. Mosenthal. Víc z něho nezbylo.

RUDOLPH: *(Přísně.)* Jednou v noci, až své poctivé peníze utratíš, přivedou tě domů zpitého pod obraz. Jak říkáš těm běhačům?

BLOOM: *(V studentsky elegantním modrém oxfordském úboru s bílými revéry, zúženém v ramenech, s hnědým tralaláčkem, s panskými waterburskými remonťerkami z ryzího stříbra a dvojitým albertovským řetízem, s pečetním přívěskem, po jedné straně zaneřáděný ztuhlým blátem.)* Přespolní běžci, otče. Bylo to jen jedenkrát.

RUDOLPH: Jedenkrát! Zablácený od hlavy k patě. Ruku sis rozedral, strnutí šíje. Udělají tě kaput, Leopoldleben. Chraň se těch klacků!

BLOOM: *(Chabě.)* Vyzvali mě na krátký běh. Bylo bláto. Já jsem uklouzl.

RUDOLPH: *(Opovržlivě.)* Goim nachez. Pěkný obrázek pro tvou nebožku matku!

BLOOM: Mami!

ELLEN BLOOMOVÁ: *(V stužkovém čepečku paničky z pantomimy, v krinolíně s honzíkem, v blůze vdovy Twankeyové s nabíranými rukávy na zapínání vzadu, v šedých rukavičkách bez prstů a s kamejovou broží, zapletené vlasy v síťce, objeví se nad zábradlím u schodů, svícen šikmo v ruce, a leknutím vyráží nářek.)* Nejsvětější Spasiteli, co mu to udělali! Vonnou sůl! *(Vykasá si cíp sukně a prošťourá kapsář u pruhované neladné spodničky. Vypadne jí z něho jlakónek, agnusek, scvrklý brambor a celuloidová*

panenka.) Neposkvrněné srdce Panny Marie, kdepak jsi byl, kdepak jsi byl? (Bloom klopí oči, mumlá, strká balíčky do nacpaných kapes, nechá toho a breptá.)

HLAS: (Ostře.) Poldy!

BLOOM: Kdo je? *(Přikrčí se a nemotorně uhne pohlavku.)* K službám. *(Zdvihne hlavu. Vedle fata morgány datlovníků stojí před ním pěkná žena v tureckém kroji. Bujné oblíny jí nadouvají nachové kalhoty i zlatě prolamovanou kazajku. V pase jí obmyká široká žlutá šerpa. Bílý, nocí zřítovnělý jašmak jí zakrývá tvář a odhaluje jenom velké tmavé oči a havraní vlasy.)*

BLOOM: Molly!

MARION: Jakžkoli? Až se mnou budeš mluvit, od nynějška, človíčku, Marion. *(Uštěpačně.)* Nezebou tě, manžílku, od dlouhého čekání nohy?

BLOOM: *(Přešlapuje z nohy na nohu.)* Kdepak. Ani trochu. *(Oddychuje všecek rozrušen, v okouzlení polyká doušky vzduchu, otázky, naděje, jestli snad k večeři skopovou nožku, co jí všechno poví, výmluvy, touhu. Na čele se jí třpytí peníz. Na prstech u nohou má tepané prsteny. Kotníky má spoutány tenounkým řetízkem. Vedle ní stojí velbloud s vězatým turbanem na hlavě. K jeho komíhavé haudě vede hedvábný žebřík s nesčíslnými příčkami. Zадnici celou rozdurděnou se k ní velbloud bokem přisourá. Ona ho vší silou praští do zadku, až se jí zlatořetízkové náramky rozzlostní, jak mu po mouřenínsku laje.)*

MARION: Nebrakada. Feminimum.

(Velbloud zdvihne přední nohu, utrhne z mangovníku velké mango, zamžourá a rozštípeným kopýtkem je podá velitelce, nalež sklopí hlavu, a šíjí zdviženou, se sténáním nemotorně pokleká. Bloom skloní záda, aby se přes něho dalo skákat.)

BLOOM: Mohu ti dát... totiž jako tvůj obchodní menažerník... paní Marion... kdybys...

MARION: Pozoruješ tedy, co se změnilo? *(Dlaněmi loudově přejíždí po cetkami zdobeném náprsníku. Očima se mu loudavě vlídné posmívá.)* Ach, Poldy, Poldy, ty trdlo jedno. Jdi zhlédnout život. Rozhlédni se po širém světě.

BLOOM: Právě jsem se vracel pro tu vodičku z bílého vosku, pro ten roztok z pomerančových květů. Ve čtvrtek zavírají brzo. Ale hned ráno. *(Ohmatá si jednotlivé kapsy.)* Ta bludná ledvina. Och!

(Ukáže prstem na jih, potom na východ. Vynoří se bochánek čistounkého citrónového mýdla, šířícího světlo i vůni.)

MÝDLO: Bloom a já, dva nevyrovnatelní kabrňáci; ten na zemi září, ten zas obloze lesk vrací.

(V kotoučku mýdloslunce se objeví pihovatý obličej drogisty Swenyho.)

SWENY: Tři šilinky jeden penny, prosím.

BLOOM: Ano. Pro mou ženu, paní Marion. Zvláštní předpis.

MARION: *(Něžně.)* Poldy?

BLOOM: Co prosím, milostivá?

MARION: *Ti tréma un poco il cuore?*

(Rázným krokem od něho pohrdlivě odejde, načepýřená jako rozmazlený holub pavák, a brouká si dueto z Dona Giovanniho.)

BLOOM: *vis to jistě o tom voglio?* Totiž o té vyslov...

(Jde za ní a za ním jde čmuchavý jezevčík. Letitá kuplířka ho drapne za rukáv, na bradě se jí lesknou bradavičné štětiny.)

KUPLÍŘKA: Panenka za deset šilinků. Čerstvá netknutá. Je jí patnáct. Nikdo v domě není, jenom její namol zpitý táta. *(Ukáže prstem. V díře jejího tmavého pelechtu stojí plachá, na kost promoklá Bridie Kellyová.)*

BRIDIE: Hatch Street. Měl bys chuť?

(Zapiští, sklapne netopýří šálu a uteče. Nějaký čahounský krobián horempádem dupe za ní. Na schůdkách klopýtne, postaví se na nohy, zapadne do šera. Je slyšet pištivý smích, ten stále slabne.)

KUPLÍŘKA: *(Vlčí oči jí blýskají.)* Ten si užívá. V hampejzech není panna k dostání. Za deset šilinků. Necárejte celou noc, ještě vás zblejsknou tajní. Šestasedmdesátka je kurva chlap. *(Se zamilovaným pohledem příkulhá Gerty MacDowellová. Zezadu koketně vytáhne a stydlavě ukáže zakrvácený hadřík.)*

GERTY: S veškerými světskými statky já tebe a ty mě. *(Zašeptá.)* Vy jste to udělal. Já vás nenávídím.

BLOOM: Já? Kdy? Něco se vám zdá. Jakživ jsem vás neviděl.

KUPLÍŘKA: Dej pánovi pokoj, ty podvodnice. Píše pánovi prohané dopisy. Chodí po holandě a dotírá. Matka by tě měla přivázat k noze u postele a řemenem ti nařezat, ty couro jedna.

GERTY: *(K Bloomovi.)* Když jste uviděl všechny tajnosti mého spodního šuplátka. *(Pohladí ho po rukávě a zafňuká.)* Vy ženatý mizero. Mám vás ráda, že jste mi to udělal.

(Poťouchle se odkrade. Paní Breenová ve frýzovém mužském svrchníku s vyboulenými kapsami stojí ve vozovce, šelmovské oči vykulený, a býložravými kolozuby se usmívá na celé kolo.)

PANÍ BREENOVÁ: Pane...

BLOOM: *(Vážně si odkašle.)* Milostivá, když jsme posledně měli tu čest psát vám v dopise ze dne šestnáctého tohoto měsíce...

PANÍ BREENOVÁ: Pane Bloome! Vy tady v peleši hříchu! Už vás mám! Vy šibale!

BLOOM: *(O překot.)* Neříkejte mi nahlas jménem. Co si o mně myslíte? Neprozrazujte mě. Stěny mají uši. Jak se máte? Léta jsem vás už. Vypadáte skvěle. Opravdu. Počasí máme na tuto dobu případné. Cerní odráží horko. Tudy je to domů kratší. Poutavá čtvrť. Záchrana padlých žen magdalenský útulek. Jsem sekretářem...

PANÍ BREENOVÁ: *(Zdvihneprst.)* Nevykládejte mi báchorky. Však já někoho znám a tomu to nebude vhod. Počkejte, už uvidím Molly. *(Lišácky.)* Honem mi to vysvětlíte, nebo běda vám!

BLOOM: Pořád jenom dokola, že by si sem ráda zašla. Prohlídka periférie. To víte, exotika. Taky livrejované černošské sluhy, až na ně bude mít. Černý surovec Othello. Eugene Stratton. Třeba i ten, co v černošském souboru chřestí kastaněty a břínká na bubínek. Bratří Boheeové. Hotoví kominíci.

(Na podium vyskočí černošští zpěváci Tom a Sam Boheovi, mají na sobě bílý námořnický úbor, nachové ponožky, škrobené sambovské límce a v knoflíkové dírcce velké nachové astry. Každý má napříč zavěšené bandžo.)

Bledšíma, menšíma negroidníma rukama drnkají na břinkavé struny. Blýskají bílýma kaferskýma očima a tesáky, neomaleně dupou v tanci dřeváky, břinkají, zpívají zády k sobě, špička pata, pata špička, negersky odulými pysky mlaskají a třáskají.)

Někdo je s Dinou u nás v domě,
někdo je v domě, jo, jo, jo.
Někdo je s Dinou u nás v domě
a hraje na bandžo.

(Strhnou si z vařbuchtovsky buclatých tváří černou škrabošku: a řehotavě, chichotavě, drnkavě, brnkavě tanečním krokem odpochodují.)

BLOOM: *(S kysele nasládlým úsměvem.)* Jestli máte chuť, tak si trochu vyhodíme z kopýtka. Smím vás třeba na chvílinku obejmout?

PANÍ BREENOVÁ: *(Bujně zavřískue.)* Vy kujóne! Kdybyste se tak viděl!

BLOOM: My se přece dávno známe. Myslel jsem čtverec, pomíchané manželství, v němž si své drahé polovice prohodíme. Však víte, jak jsem po vás vzdychal. *(Teskně.)* To psaníčko drahé gazele bylo ode mě.

PANÍ BREENOVÁ: Světe, zboř se. Vy ale vypadáte. Přímou ohromně. *(Slídivě po něm sáhne.)* Co to tam za zády schováváte? Povězte nám to laskavě.

BLOOM: *(Volnou rukou ji uchopí v zápěstí.)* Byla to Jossie Powellová, nejhezčí dublinská debutantka. To to utíká. Když se tak podíváte pozpátku, jestlipak si vzpomenete, jak jsme slavili vánoce v novém bytě Georginy Simpsonové, hrálo se na žmukandu, se zavřenýma očima se hledal špendlík, hádaly se myšlenky. Osobo, co je v téhle tabatěrce?

PANÍ BREENOVÁ: Se svými komickovážnými recitacemi jste byl hrdinou večera a ta role vám padla. Dámy si na vás vždycky potrpěly.

BLOOM: *(Kavalír ve smokingu s moarovými revéry, v dírcce modrý zednářský odznak, na krku černého motýlka a v náprsence perleťové knoflíčky, v ruce nahnutý broušený*

pohár šampaňského.) Dámy a pánové, připíjím Irsku, vlasti a krásce.

PANÍ BREENOVÁ: Ty drahé dávné nenávratné časy. Píseň milostná.

BLOOM: *(Významně klesne hlasem.)* Přiznám se, že jsem kandeláres zvědavý, jestli něčí něco je zrovna kandeláres.

PANÍ BREENOVÁ: *(Blouznivě.)* Náramně kandeláres! Londýn je z toho kandeláres a já jsem celá kandeláres. *(Otře se o něho bokem.)* Když jsme dohráli žmukandu a podpálili na stromečku prskavky, usedli jsme na otoman dole u schodů. Pod jmelí. Dva si stačí.

BLOOM: *(Na hlavě napoleonský klobouk s jantarovým pŕlměsícem, prsty a palcem ponenáhlu popojíždí k její hebké, vlhké, buclaté dlani, ona mu ji nylvě přenechá.)* Caromocná noční doba. Šetrně, pozvolna jsem jí z ruky vyňal třísku. *(Zamilovaně, jak ji na prst navléká rubínový prsten.)* La ci darem la mano.

PANÍ BREENOVÁ: *(Ve večerní róbě ušité v celku a vyvedené v měsíčním blankytu, na čele dracounový sylfí diadém, taneční pořádek pohozený vedle měsíčně blankytného střevíčku, hebce svírá dlaň a oddychuje.)* Voglio e non. Jde z vás horko. Žhnete. Levá ruka od srdce.

BLOOM: Když jste si ho vybrala, říkalo se kráska a zvíře. Nikdy vám to neodpustím. *(Na čelo si přitiskne zaťatou pěst.)* Pomyslete, co to pro mě je. Co všechno jste tehdy pro mě byla. *(Sípavě.)* Ženská, já to nevydržím.

(Na hlavě bílý cylindr, na nohou soukenné bačkory, ověšený reklamní tabulí Rozšafy Helyho, šmatlá kolem Dennis Breen, nejapné vousy vystrčeny dopředu, a breptá napravo i nalevo. Maličký Alf Bergan, oděný v taláru pikového esa, šlape mu zprava i zleva na paty, až se smíchy prohýbá.)

ALF BERGAN: *(Posměšně ukazuje na reklamní tabuli.)* Tu: Tu.

PANÍ BREENOVÁ: *(K Bloomovi.)* Bylo tam dole veselo. *(Po očku na něho zamžourá.)* Pročpak jste mi to místečko nepolíbil a nevyléčil? Chuť jste měl.

BLOOM: *(Pohoršeně.)* Mollyina nejlepší kamarádka! Co vás to napadlo!

PANÍ BREENOVÁ: *(Masitý jazyk v zubech, hned by se cukrovala.)* Chmchm. Odpověď zní citrón. Nemáte pro mě dárek?

BLOOM: *(Suše.)* Košer. Bez masové konzervy něco domovu chybí. Byl jsem na Lei. Paní Bandmanová Palmerová. Přední shakespearská představitelka. Program jsem, bohužel, zahodil. Za rohem tam mají báječné prasečí nožky. Sáhni si.

(Na hlavě přišpendleny tři dámské klobouky, objeví se Richie Goulding, všecek na jednu stranu prohnutý pod černou aktovkou advokátní kanceláře Collis a Ward, na níž je vápnem namalována lebka a zkřížené hnáty. Rozevře aktovku a ukáže, že v ní má plno salámů, uzenáčů, tresek a škatulku s pilulkami.)

RICHIE: Nejlepší kvalita v celém Dub.

(Plešatý Pat, patlavý peň, stojí na druhém chodníku, dělá z ubrousků mítry. Vyčkává, až dočíháš.)

PAT: *(Vyskočí vpřed s nahnutým talířem přetékaající omáčky.)* Řízek s ledvinovou. Láhev ležáku. Hí hí hí. Počkej, až dočíhám.

RICHIE: Pane na nebi. To jsem jakživ nežral... *(Hlavu sklopenou, zarytě se ubírá vpřed. Dovrávorá k němu dlaždič a nabere ho na rozžhavené parohy vidloroha.)*

RICHIE: *(Bolestí zaúpí a sáhne si na záda.)* Ach! Mé ledví! Jsem vedví. **BLOOM:** *(Ukáže prstem na dlaždiče.)* Špeh. Neupozorňuj na sebe. Nemám rád tupý dav. Nejdu za zábavou. Starosti mi táhnou hlavou.

PANÍ BREENOVÁ: Svými kokrhy a bejkovinami jenom balamutíte a šidíte lidi.

BLOOM: Povím vám tajemství, jak to, že jsem tady. Ale nesmíte to nikomu prozradit. Ani Molly. Mám pro to zvláštní důvod.

PANÍ BREENOVÁ: *(Zvědavostí celá pryč.)* Ani za nic.

BLOOM: Pojdme dál. Ano?

PANÍ BREENOVÁ: Pojdme.

(Kuplířka kývne a nikdo si jí nevšimne. Bloom jde s paní Breenovou dál. Za nimi jde jezevčík, žalostně kňučí, vrtí ocáskem.)

KUPLÍŘKA: Ty obřezanče židáckej!

BLOOM: (*V prosném sportovním obleku, v klopě větévku zimolezu, v módní šamoa košili, s černobíle pruhovanou kravatou na způsob svatoondřejského kříže, v bílých kamaších, přes ruku prašný plášť, v tříslově červených střevících, dalekohled na řemínku, na hlavě šedý plstěný klobouk.*) Jestlipak si pamatujete tehdy dávno před lety zrovna po odstavení Milly, zvané Marionetta, jak jsme se společně vypravili na dostihy do Fairyhousu, jestli se nemýlím.

PANÍ BREENOVÁ: (*V bledě modrém elegantně ušitém kostýmu, na hlavě bílý velurový klobouk a tylový závoj.*) Do Leopardstownu.

BLOOM: Bodejt', do Leopardstownu. A Molly vyhrála na tříročka jménem Animuk tři šilinky a domů jsme pak jeli přes Foxrock tou starou jednosprežní bryčkou pro pět, vy jste jen kvetla a na hlavě jste měla bílý velurový klobouček s krtčí obrubou, co vám poradila koupit paní Hayesová, protože ho zlevnili na devatenáct šilinků jedenáct penny, drátek a sametový cancour, o co, že vám to udělala schválně.

PANÍ BREENOVÁ: Bodejt', ta potvora jedna! Ani mi o ní nemluvte. Pěkná rádkyně!

BLOOM: Však on vám zdaleka tak neslušel jako ta hezounká etamínová toka s rajčím křídlem, kterou jsem na vás tolik obdivoval, na mou duši, vypadala jste v ní přímo neodolatelně, škoda ji bylo ovšem zabít, vy ukrutnice, takového drobečka se srdíčkem jako hrášek.

PANÍ BREENOVÁ: (*Štípne ho do paže a zařňuká.*) Ukrutná jsem byla, a jak!

BLOOM: (*Tiše, důvěrně, stále překotněji.*) A Molly jedla chlebíček obložený hovězím na pepři z košíku paní Gallaherové. Měla sice takové, co jí kavalírovali nebo kavírovali, ale její chování se mi vůbec nezamlouvalo. Byla...

PANÍ BREENOVÁ: Moc...

BLOOM: Ano. A Molly se smála tomu, jak Rogers a Červ O'Reilly u nějakého statku karikovali kohouta, a Marcus Tertius Moses, obchodník s čajem, projel v kolese kolem

nás s dcerou, říkali jí Tanečnice Mosesová, a pudlák, co ho chovala na klíně, se naparoval a vy jste se mě ptala, jestli jsem někdy slyšel nebo četl nebo věděl nebo zjistil...

PANÍ BREENOVÁ: *(Horlivě.)* Ano, ano, ano, ano, ano, ano, ano. *(Vytratí se od něho. Sledován křučícím psem, jde dál k branám pekelným. V průjezdu nějaká dopředu předkloněná a rozkročená ženská vstoje močí jako kráva. Před putykou poslouchá tlupa pobudů svého předáka s přeraženým frňákem, jak jim chraplavě s obhroublým humorem něco vypráví. Dva z nich, bezrucí, se v mrzáckém pijanském zápase rvou, strkají do sebe, vrčí.)*

PŘEDÁK: *(Skrčí se, hlas má v rypáku přiškrcený.)* A když potom Cairns z Beaver Street slezl z lešení, nic jinýho mu nezbylo, než to udělat do kýblu ležáku, co tam na hoblovačkách čekal na Derwanovy štukatéry.

POBUDOVÉ: *(Chechtají se zaječími pysky.)* Kristapána. *(Barvou zacákané klobouky se jim komíhají na hlavě. Celí umazaní od klihu a vápna svých lóží, bezrucí rejdí kolem něho.)*

BLOOM: Byla to náhoda. Jim je to divné. Vůbec ne. Za bílého dne. Dál to nešlo. Nikde ženská naštěstí.

POBUDOVÉ: Kristapána, to se povedlo. Něco na laksírku, Kristapána, rovnou jim do ležáku.

(Bloom jde kolem. Sprosté děvky, samotné, po dvou, v šále, rozcuchané pokřikují Z uliček, ze dveří, z nároží.)

DĚVKY:

Kampak, kampak, kacafírku?

Co dělá tvůj piškuntál? Máš u sebe sirku?

Pojď, u mě ti ztvdne.

(Prodírá se marastem dál k osvětlené ulici. Otlučenou mosaznou troubou trčí Z vlajících okenních záclon gramofon. S dlaždičem a oběma červenokabátníky se ve stínu handrkuje nějaká šenkýřka.) **DLAŽDIČ:** *(Krkne.)* Kde je ta špelunka?

ŠENKÝŘKA: Purdon Street. Láhev piva za šilink. Slušná ženská.

DLAŽDIČ: *(Popadne oba červenokabátníky a vrávorá s nimi vpřed.)* Vzhůru, britská armádo.

VOJÍN CARR: *(Za jeho zády.)* Ten přebíral.

VOJÍN COMPTON: *(Chechtá se.)* Až Pámbu brání!

VOJÍN CARR: Kantýna v portobellských kasárnách. Ptej se po Garrovi. Zkrátka po Carrovi.

DLAŽDIČ: *(Zahuláká.)* My hoši z Wexfordu.

VOJÍN COMPTON: Jářku! Jak šacuješ našeho seržant-majora?

VOJÍN CARR: Bennetta? Jsme nejlepší kamarádi. Bennettička mám moc rád.

DLAŽDIČ: *(Huláká.)*

Drásavé okovy.

Vlast osvobodíme.

(Vrávorá vpřed a vleče je s sebou. Bloom zůstane stát, neví kudy kam. Přiběhne pes, jazyk vyplazený, popadá dech.)

BLOOM: Tohle je tah divokých hus. Vykřičené domy. Zmizeli bůhvíkam. Opilci drandí jak diví. Pěkná čeládka. Kravál na Westland Row. S lístkem třetí třídy skočil do první. Přejel. Vlak s lokomotivou vzadu. Třeba by mě odvezl do Malahidu nebo přes noc odsunul na vedlejší kolej nebo se srazil. Může za to ta druhá láhev. První je pravá míra. Nač no sledují? Přece jen je z nich nejlepší. Nebýt toho, co jsem zaslechl o paní Beaufoyové Purefoyové, nebyl bych tam šel a setkal se s ním. Kismet. Že on o ty peníze přijde! Tady mu je vyfouknou jako nic. Hauzírníci a kolovrátkáři jsou na to machři. Co jim chybí? Jak nabyt, tak pozbyt. Nemít dost duchapřítomnosti, byl by mě ten chlaspojízdnýelektrickýmvercajkemplanoucíjaganathou připravil o život. Jenže pokaždé se člověk nezachrání. Přejít kolem Truelockova okna o chvílku později, tak mě zastřelili. Těla nepřítomnost. Zato proletět mi kulka kabátem, byl bych za leknutí dostal odškodné, pět set liber. Kdo to byl? Nějaký větroplach z kildarestreetského klubu. Pámbu opatruj jeho hajného. *(Upřeně se zahledí na zeď a čte na ní křídou načmárané povídání Mokré sen a falický znak.)*

Divná věc! V Kingstownu čmárala Molly v kupé na zamrzlou tabulku. Co to je? *(V osvětlených dveřích, v okenních rámech lelkuje)*

lenské jiguríny a pokuřují egyptky. Loudovými kulatými oválnými prstenci se k němu táhne pach nasládlého tabáku.)

PRSTENCE: Pamlsky jsou na mlsání. Pamlsky hřichu.

BLOOM: Jsem nějak polámaný. Jít dál, nebo se otočit? A co to jídlo?

Sníst je a zamastit se jak čuně? Jsem já trouba. Zbytečná útrata.

0 šilink a osm penny jsem se předal. *(Studeným slintavým čumákem mu honící pes mázne po ruce a zavrtí ocasem.)*

Divné, jak se za mnou táhnou.

I to psisko dnes. Musí se na ně promluvit. Mají rádi schůzky jako ženské. Tenhle smrdí jak tchoř. *Chacun son goût.* Třeba má vzteklinu. Fido. Nějak nejistě se motá. Hodný pejsánek. Garryowen! *(Vlčák se převrátí naznak, s necudným vtřením žebrá tlapami a vyplazuje dlouhý jazyk.)* Vliv prostředí. Dej a máš pokoj. Jen když to nikdo. *(Chlácholí ho a kradmým pytláckým krokem couvá, až ho křepelák zatlačí do tmavého zasmrádlého kouta. Rozbalí jeden balíček a chystá se vepřovou nožku nenápadně pohodit, potom si to rozmyslí a ohmatá skopovou.)* Za tři penny je toho kus. Jenže ji držím v levé ruce. Víc síly by to potřebovalo. Proč? Mám ji slabší, protože jí tolik nepoužívám. Aťsi, přece to upustím. Dva šilinky a šest penny. *(Nerad upustí nerozbalenou vepřovou a skopovou nožku. Doga zabalené maso neobratně čuchá, s vrčením se jím cpe a chroustá kosti. Mičky, bděle k němu přistoupí dva strážníci v pelerínách. Něco si šeptají.)*

STRÁŽNÍCI: Bloom. Blooma. Bloomovi. Blooma. *(Oba mu položí ruku na rameno.)*

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Dopaden při činu. Znečišťovati zakázáno.

BLOOM: *(Koktá.)* Já konám dobré skutky.

(Hejnem se z bahna Liffey vynesou hladoví raci buřňáci, v zobáčích preclík.)

RACCI: On nám dau pvecvík.

BLOOM: Přítel člověka. Vlídnot sama. Od malička k vlídnoti vedený. *(Ukáže prstem. Bob Doran se skácí z vysoké nálevní stoličky a válí se po chroupajícím křepelákoví.)*

BOB DORAN: Chundeláči. Packu. Packu.

(Buldok zavrčí, až se mu zátylek zježí, žvanec vepřového kloubu svírá stoličkami, z nichž mu crčí pěňivé sliny. Bob Doran se mlčky vytratí do suterénu.)

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Spolek na ochranu zvířat.

BLOOM: *(Nadšené.)* Ušlechtilé dílo! Na haroldcroském mostě jsem pokáral řidiče omnibusu za to, že týrá koně, který má od chomoutu svrab. Vynadal mi za to jaksepatří. Jenže ono mrzlo a byla to poslední koňka. Všechny historky z cirkusového života jsou mravně nejvyšší závadné.

(Sinalý vztekem, v krotitelském obleku, démantové knoflíčky v náprsence, pokročí vpřed signor Maffei, v ruce papírovou obruč, zkroucený kočárový bič a revolver namířený na hltavého kanečníka.)

SIGNOR MAFFEI: *(Se zlověstným úsměvem.)* Dámy a pánové, tady je můj vzorně vychovaný ohař. Já jsem svým patentním bodcovým sedlem pro masožravce ojezdil jankovitého vzpurníka Ajaxe. Uzlovitým bičkem přes břicho. Kladkostroj se škrtidlem zdeptá lva sebesveřepějšího, jako je takový *Leo ferox*, libyjský lidožrout. Rozžhavené páčidlo a jistá mast vtíraná na choulostivé místo nám dopomohla k Fritzovi z Amsterdamu, myslící hyeně. *(Blýskne očima.)* Mám v sobě něco indického.

Působím na ně jiskřivýma očima a třpytkami v náprsence. *(S čaromocným úsměvem.)* A nyní vám představím mademoiselle Ruby, chloubu manéže.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Pojdte sem. Jméno a adresu.

BLOOM: Ne a ne si vzpomenout. Aha, už vím. *(Sundá z hlavy prvotřídní tvrdák a pozdraví.)* Dr. Bloom Leopold, zubní lékař. O von Bloom pašovi jste jistě slyšeli. Miliónů nepočítaných. *Donnerwetter!* Patří mu půl Rakouska. Egypt. Bratranec.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Dokázat.

(Zpod kocené potní pásky vypadne Bloomovi cedulka.)

BLOOM: *(V červeném jezu, v kádiovském fraku přepásaném zelenou šerpou, v knoflíkové dírci falešný odznak Čestné legie, honem cedulku zvedne a před loží.)* Račte dovolit. Klub pozemních a námořních důstojníků. Právní zastoupení:

advokátní kancelář Johna Henryho Mentona, Bachelor's walk č. 27.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: *(Čte si.)* Jindra Kvitko. Bez stálého bydliště. Trestuhodné okounění a tarasení provozu.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Alibi. Mějte se na pozoru.

BLOOM: *(Z náprsní kapsy u srdce vytáhne pomačkanou žlutou květinu.)* To je ta květina. Dal mi ji nějaký člověk, kterého neznám jménem. *(Přesvědčivě.)* Znáte ten starý vtip, růže kastilská. Bloom. Změněné jméno Virág. *(Kradmo a důvěrně šeptá.)* My jsme totiž, pane seržante, zasnoubení. Vězí v tom žena. Milostná pletka. *(Zlehka štouchne druhého strážníka ramenem.)* Spral to das. My švarní námořníci to jinak ani neumíme. To je tím stejnokrojem. *(Vážně spustí na prvního strážníka.)* Taky na člověka nakonec čeká Waterloo. Rozhodně se u mě někdy zastavte a popijte láhev burgundského. *(Rozmarně k druhému strážníkovi.)* Já vás s ní, pane inspektore, seznámím. Ona si dá říct. Půjde to jedna dvě.

(Objeví se někdo s tmavým, rtutí napuštěným obličejem a za ruku vede zahalenou postavu.)

TMAVÁ RTUŤ: Hrad po něm pase. Byl vypráskán z armády.

MARTA: *(V hustém závoji, na krku karmínovou ohlávku, v ruce Irskou dobu, vyčítavě na něho ukáže.)* Jindro! Leopolde! Leopolde, Lionele, ty můj ztracený! Očišť mou pověst.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: *(Stroze.)* Pojdte na komisařství.

BLOOM: *(Nasadí si klobouk a ucouvne, sáhne si na srdce, zdvihne levou paži ohnutou v lokti a dá poznávací znamení zednáře druhého stupně.)* Kdepak, ctihodný mistře, je to šlundra. Mýlka v osobě. Lyonská pošta. Lesurques a Dubosc. Vzpomínáte si na Childsův případ bratrovraždy.

My medicí. Že ho zabil sekerou. Jsem nevinně nařčen. Raděj ať jeden viník unikne, než by jich devětadevadesát bylo nevinně odsouzeno.

MARTA: *(Štká za závojem.)* Porušení manželského slibu. Vlastně se jmenuji Peggy Griflinová. Psal mi, že je nešťasten. Já to na tebe, ty bezcitný svůdníku, povím bratrovi, on hraje v obraně za Bective.

BLOOM: (*Šušká pod rukou.*) Ona má v hlavě. Ta ženská je podroušená. (*Nezřetelné zašeptá propustné heslo Efraimských.*) Chčibrolet.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: (*Se slzami v očích, k Bloomovi.*) Že se nestydíte. **BLOOM:** Páni porotci, dovolu, ať vám to vyložím. Je to pustá lež. Nikdo mě nechápe. Dělalí ze mě obětího skopce. Jsem řádný ženáč bezúhonné pověsti. Bydlím v Eccles Street. Má žena, já jsem dcera znamenitého velitele, chrabrého sekáče, jakpak se to říká, generálmajora Briana Tweedyho, jednoho z těch britských válečníků, kteří nám vyhrávali bitvy. Majorem byl jmenován za hrdinnou obranu Rorke's Driftu.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Pluk?

BLOOM: (*Obrátí se ke galérii.*) Královský dublinský, sůl země, hoši známí po celém světě. Jak se mi zdá, vidím tam mezi vámi bývalé kamarády z vojny. Královští dublinští fyzilíři. Spolu s městskou policií strážci našich domovů, nejsrdnatější chlapíci a tělesně nejzdatnější moníci, jací slouží našemu panovníkovi.

HLAS: Ty přeběhlíku. Ať žijí Burové! Kdopak tupil Ghamberlaina?

BLOOM: (*Položí prvnímu strážníkovi ruku na rameno.*) Můj děda byl taky smírčím soudcem. Jsem prosím každým coulem stejný Brit jako vy. Za krále a vlast jsem jako voják bojoval pod velením generála Gougha, toho, co stojí v parku, a u Špion Kopu a Bloemfonteinu jsem byl raněn a citován v rozkazech. Co je v bělošských silách, to jsem vykonal. (*S klidným srdcem.*) Jim Bludso. Drž ji přídí u břehu.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Povolání nebo zaměstnání.

BLOOM: Inu, dělám do literatury. Literát a novinář. Zrovna vydávám sbírku vyznamenaných povídek, kterou jsem vymyslel, něco, co tady ještě nebylo. Mám styky s britskými a irskými časopisy. Brkněte... (*Trhané vyrazí Myles Crawford, brk v zubech. Ve svatozáří slamáku mu plane fialový frňák. V jedné ruce komíhá růžencem španělské cibule, druhou si přidržuje k uchu telefonní sluchátko.*)

MYLES CRAWFORD: (*Kohoutí lalůčky se mu pohupují.*) Haló, sedmdesát sedm osm čtyři. Haló. Tady Svobodářský pisoár a

Týdenní vytíradlo. My ochromíme Evropu. Kdo tam? Blukdo? Kdo to píše? Bloom? (*U lavice svědků stojí sinalý pan Philip Beaufoy v bezvadném ranním úboru, Z kapsičky u kabátu čouhá úpek kapesníku, levandulové kalhoty a puky a lakýrky. Drží velikánskou aktovku s cedulkou Matchamovy mistrovské kousky.*)

BEAUFOY: (*Mačká ze sebe.*) Kdepak, to nejste, co já vím, vůbec ne. Nic takového. Slušný člověk, takový, který má v sobě kus slušnosti, by se k takovému hnusnému jednání nepropůjčil. Pěkný ptáček, pane soudce. Plagiátor. Úlisný podvodník, který se vydává za literáta. Z vrozené sprostoty mi očividně vykradl nejúspěšnější knihy, přímo skvělá díla, pravé skvosty, jejich milostným pasážím nechybí věrohodnost. Beaufoyovy knihy o lásce a bohatství, které vy, ctihodný soudce, jistě dobře znáte, jsou oblíbené v celém království.

BLOOM: (*Klopí hlavu a mumlá.*) Když dovolíte, měl bych námitky jedině proti tomu místu o smavé čarodějce, jak mu ruku v ruce...

BEAUFOY: (*Ret pohrdlivě ohrnutý, usmívá se na soud.*) Vy osle jeden! Na takovou hovadskou zrůdu nemám dosti slov. Zbytečně byste se v tom směru znepokojoval. Je tady přítomen můj literární zástupce pan J. B. Pinker. Jak, ctihodný soudce, předpokládám, dostaneme obvyklé svědecké, ano? Hodně peněz už nás stál ten prožluklý šmok, ta straka remešská, vždyť on ani univerzitu nevychodil.

BLOOM: (*Nezřetelné.*) Univerzitu života. Nekrásně umění.

BEAUFOY: (*Zahuláká.*) Prachsprostá lež, sami vidíte, jaký je ten chlap mravní zpustlík. (*Podá aktovku.*) Tady je, ctihodný soudce, usvědčující důkaz, *corpus delicti*, ukázka mého zralého díla, zpotvořená znamením šelmy.

HLAS Z GALERIE:

Mojžíšek, židovský král,
žurnálem se vytíral.

BLOOM: (*Troufale.*) Trochu moc.

BEAUFOY: Vy mizero! V koňském plavisku by vás měli vymáchat, vy lumpe jeden! *(K soudu.)* Jen se podívejte na soukromí toho chlapa!

Vede čtverý život! Na ulici anděl a doma čert. Před ženami se o něm nesluší mluvit. Arcipletichář naší doby.

BLOOM: *(K soudu.)* Jak to, že on, starý mládenec...

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Král versus Bloom. Zavolejte Driscollovou.

UVÁDĚČ: Mary Driscollová, kuchyňská děvečka.

(Objeví se ušmudlaná služka Mary Driscollová. Na lokti má viset kýbl, v ruce drží rejžák.)

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Už zase jedna! Taky patříte k těm nešťastnicím?

MARY DRISCOLLOVÁ: *(Rozhořčeně.)* Zkažená nejsem. Mám řádnou pověst a na posledním místě jsem vydržela čtyři měsíce. Služba byla dobrá, šest liber ročně a přídavky a v pátek volno, a musela jsem odejít, protože si dovoloval.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Z čeho ho obviňujete?

MARY DRISCOLLOVÁ: Dělal mi návrhy, ale chudá nechudá, já na sebe držím.

BLOOM: *(Na sobě má domácí cibelinovou kazajku, flanelové kalhoty, trepky, neholený, mírní rozčuchaný.)* Choval jsem se k tobě šetrně! Dal jsem ti na památku elegantní smaragdové podvazky, pro tebe až moc nóbl. Neopatrně jsem se tě zastal, když jsi byla obviněna z drobných krádeží. Všeho s mírou. Hraj poctivě.

MARY DRISCOLLOVÁ: *(Rozčileně.)* Jako je Pámbu nade mnou, já jsem na ty ústřice ani nemákla.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: O jaký přestupek to jde? Stalo se něco?

MARY DRISCOLLOVÁ: Jednou ráno ke mně, pane předsedo, vpadl vzadu do komůrky, když odešla paní nakupovat, že abych mu dala spínací špendlík. Mačkal mě, až jsem z toho měla čtyři modřiny.

A šahal mi pod sukně.

BLOOM: Ona zas proti mně zaútočila.

MARY DRISCOLLOVÁ: *(Pohrdavě.)* Však jsem si řekla, že je rejžáku na něho škoda, taky že jo. Vytýkala jsem mu to,

pane předsedo, a on povídal: Nikomu ani muk. (Všeobecný smích.)

GEORGES FOTTRELL: (Soudní písař, ryšené.) Klid v soudní dvoraně. Obžalovaný učiní nepravdivé prohlášení.

(Bloom s rozkvetlým leknínem v ruce pronese obhajobu a spustí delší nesrozumitelnou řeč. Soud hned uslyší, co jeho obhájce v dojemné řeči porotě poví. Je nadobro vyřízený a zdeptaný, lze-li tak říci, za černou ovci ocejchovaný, hodlá se napravit, čiře sestersky se rozpomenout na minulost a jakožto čiře domácí tvor se vrátit k přírodě. Narodil se v sedmém měsíci a pečlivě ho vypěstovala a vypiplala stará polehávající matka. Jako chybující otec se snad dopustil poklesků, obrátí však nový list, a když došel až k pranýři, v podvečer svých dnů povede domácí život, produševnělý láskyplným prostředím dmoucí se hrudi rodiny. Jako naturalizovaný Brit viděl tento letní večer ze strojuvůdcovské lokomotivní budky pobočné trati déšť byl na spadnutí takřka mžikové obrázky, jak za okny ladných dublinských i předměstských domů pozoroval výjevy přímo venkovského blaha lepší vlasti na stěnách Dockerellovy tapety tucet za šilink a devět penny, nevinná britská pacholátka se žvatlavě modlila k Jezulátku, studentíci se potýkali se svými úkoly, vzorné slečny hrály na fortepiano nebo zas kolem praskajícího vánočního polena všichni odříkávali rodinný růženec, zatímco se po zelených pěšinách i klikatých chodnících procházeli děvy a mládenci za zvuků varhanově laděné kovově ztupené harmoniky Británie se čtyřmi rejstříky a dvanáctými měchy, prodej pod cenou, nejvýhodnější koupě, jaká kdy...) (Znovu se rozlehne smích. Bloom nesrozumitelně blábolí. Zpravodajové si stěžují, že neslyší.)

KRASOPISCI A TĚSNOPISCI: (Aniž zvednou od sešitů hlavu.) Zujte mu boty.

PROFESOR MACHUGH: (Od novinářského stolku, kaše a křičí.)

Tak to, člověče, vykašli, kousek po kousku.

(Křížový výslech ohledně Blooma a kýblu pokračuje. Důkladný kýbl. Bloom sám. Bolení břicha. V Beaver Street. Střevní křeče, bodejť. Moc zle. Štukatérský kýbl. Nohy mu od chůze zdřevěněly. Bylo mu nesnesitelně špatně. Div duši nevypustil. Kolem poledne. Šlo o život. Ano, trochu

špenátu. Kritická chvíle. Do kýblu se nepodíval. Nikdo. Ředina. Ne docela. Starým číslem Delikates.) (Řev a hvízdání. Bloom v rozedraném sosáku, zašplíchaném od vápna, šikmo na hlavě pomačkaný cylindr, na nose náplast, mluví nesrozumitelně.)

J.J. O'MOLLOY: (V advokátské šedé paruce a v taláru, dotčeně se ohrazuje.) Sem nepatří nepřístojné úštěpky na úkor chybujiícího tvora, zmoženého alkoholem. Nejsme tady v medvědinci ani na oxfordských majáles, jen žádný paskvil soudního řízení. Můj klient je pouhé robě, ubohý přistěhovalec z ciziny, který jako černý pasažér začínal od píky a hledí poctivě vydělávat. Toho zveličeného přestupku se dopustil z dědičné střídavé pomatenosti, vyvolané halucinací, neboť důvěrnosti toho rázu jako ta, kterou se provinil, jsou v klientově otčině, v zemi faraónů, dovoleny. *Prima facie*, říkám vám, že mu nešlo o hříšné obcování. K důvěrnému styku nedošlo a přestupek predestřený Driscollovou, že jí ukládal o ctnost, se neopakoval. Zvlášť si všimnu atavismu. V rodině mého klienta se vyskytly případy ztroskotání a náměsícnictví. Kdyby mohl obžalovaný mluvit, zvěst počal by, že se zvláštější v žádné knize nevypráví. On sám, ctihodný soudce, je tělesná troska, má ševcovský hrudník souchotináře. Tvrdí, že je mongolského původu a za své činy neodpovídá. Zkrátka praštěný.

BLOOM: (Naboso, hrudník vpadlý, v laskarské kazajce a kalhotách, prsty na nohou rozpačitě skrčeny, rozevře krtčí očka, vyjeveně se rozhlíží a zvolna si mne rukou čelo. Po námořnická si popotáhne opasek a pozdraví soud orientální poklonou, palcem namíří k nebi.) Ten shůly vám dej doblý večel. (Zpěvavě odřikává.)

Večel lobátka mají nožku z plasátka za dva glose.

(Hulákají, až ho přehluší.)

J. J. O'MOLLOY: (Oboří se na obecenstvo.) Je to nerovný boj jednoho proti všem. Hrom a peklo, od smečky psů a chechtavých hyen si nenechám klienta ukřičet a umlčet. Mojžíšský zákoník zrušil zákon džungle. Říkám, a říkám to důrazně, aniž jakkoliv předbímám rozsudku, obžalovaný nespáchal promyšlený čin a žalobkyně neutrpěla újmu. Obviněný se k té osobce choval jako k vlastní dceři. (Bloom uchopí J.J. C Molloyovu ruku a zdvihne si ji ke rtům.) Na

vyvrácení obžaloby předvolám svědky a nevývratně dokážu, že už tady zas řádí pokoutní síla. Když si nevíš rady, zažaluj Blooma. Můj klient, od přírody nesmělý, by rozhodně nespáchal nepřístojnost, nad kterou by se uražená cudnost mohla pobouřit, a také by nehodil kamnem po padlé dívce, na níž ukojil chtíč nějaký ničema a tak ji přivedl do neštěstí. Rád jedná zpříma. Co znám lidi, je on ze všech nejšetrnější. Zrovna je na tom špatně následkem hypotéky, která mu až v daleké Malé Asii vážne na rozsáhlém pozemku v Agendath Netaimu, jehož světelné obrazy vám hned promítnou. (*K Bloomovi.*) Radím vám, abyste se slušně vyrovnal.

BLOOM: Penny z libry.

(Na stínu se promítne fata morgána Kinnerethského jezera s rozplizlým dobyt看, pasoucím se v stříbrném vedru. Na galérii vstane albín s lasiččíma očima, na sobě modráky, Moses Dlugacz, v jedné ruce dril pomeranč, citrón a vepřovou ledvinku.)

DLUGACZ: (*Chraplavě.*) Bleibtreustrasse, Berlín, W. 13. (*J.-J. O'Molloy vystoupí na úzkou sloupovou patku a smrtelně valně se drží za výloek taláru. Obličej se mu protáhne, zesíná, zvousatí, oči vpadnou, vyskočí mu souchotinářské skvrny a horečné lícní kosti Johna F. Taylora. K ústům si přilolá kapesník a zkoumá vychrlený proud rulové krve.*)

J.J. O'MOLLOY: (*Téměř bezhlesně.*) Promiňte, jsem silně nastydlý, zrovna jsem vstal z lůžka. Několik případných slov. (*Vezme na sebe ptačí hlavu, liščí knír a chobotí výřečnost Seymoura Bushe.*) Když se pak vezme knížka otevřená z ruky anděla ačli něco oduševnělého a oduševňujícího nylvou hrudí započatého zaslouží žít jářku propustte obviněného pro nedostatek důkazů. (*Soudu je doručen lístek, na něm je něco načmáráno.*)

BLOOM: (*V dvorním úboru.*) Mohu předložit skvělá vysvědčení. Firma Callan, Coleman. Pan Rozšafa Hely, smířčí soudce. Můj někdejší šéf Joe Cuffe. Pan V. B. Dillon, bývalý dublinský purkmistr. Pohyboval jsem se v čarovných kruzích nejvyšší... Mezi královnami dublinské společnosti. (*Nonšalantně.*) Dnes odpoledne jsem se v místokrálovském letohrádku při levée bavil se starými kamarády,

královským hvězdářem sirem Robertem a lady Ballovou. Sire Bertíku, povídám...

PANÍ YELVERTON BARRYOVÁ: (*V opálových plesových šatech s hlubokým výstřihem, slonové žluté rukavice po loket, prošíváný cihlové červený dolmánec lemovaný sobolinou, ve vlasech hřeben z brilliantů a rajčí chochol.*) Zatkněte ho, pane strážníku. Můj muž byl na munsterském soudním zasedání v severním obvodu Tipperary a on mi učňovsky šikmým písmem napsal anonymní dopisy podepsané Jakub Metlomil. Když jsem v Královském divadle na slavnostním představení *La Cigale* seděla v lóži, viděl prý z bidýlka nedostižná jablíčka mých ňader. Nadobro jsem ho prý rozpálila. Neslušně na mně loudil, abych se s ním příští čtvrtek ve 4 h odpoledne dunsinského času zapomněla. Navrhoval, že mi poštou pošle román *Dívka s trojí šněrovačkou*, který napsal Monsieur Paul de Kock.

PANÍ BELLINGHAMOVÁ: (*V čapce a v králíčím kožíšku, po ústa zachumlaná, vystoupí z krytého kočáru a želvovým lorňonem, vyndaným z velikánského vačkového rukávníku, se zkoumavě zadívá.*) Mně taky. Ano, myslím, že je to zrovna ten šupák. Protože on mi před domem sira Thornleyho Stokera zabouchl kočárová dvířka jednou v plískanici, jak v únoru devadesát tři uhodily takové mrazy, že mi zamrzla i mřížka odtokové roury ve vaně a záklopka u nádržky. Potom mi do dopisu přiložil kvítek protěže, na mou počest prý utržený na výšinách. Dala jsem si ho od znalce botaniky prozkoumat a on mě poučil, že je to květ bramboru domácího, uzmutý z pařeníště vzorného statku.

PANÍ BARRYOVÁ: Hanba mu! (*Dopředu se vyvalí hlouček cour a trhanů.*)

COURY A TRHANÍ: (*Zavřeští.*) Chyťte zloděje! Hr na Modrovousa! Sláva Icíku Mojžíškovi!

DRUHÝ STRÁŽNÍK: (*Vytáhne pouta.*) Tady jsou želízka.

PANÍ BELLINGHAMOVÁ: V dopisech psaných několikerým rukopisem mi chlípně pochleboval, že jsem Venuše v kožešině, a jak prý je mu líto mého kočího Balmera, vystrčeného na mráz, a jedním dechem zas, jak prý mu závidí, že nosí klapky na uších a rounatý ovčí kožíšek a bývá mi tak blizoučko, když stojí za mým křeslem v mé livreji s bellinghamským erbovním znakem, rovně utatou, zlatě krumplovanou jelení hlavou v černém poli. Nezřízeně velebil mé dolní končetiny, má pevná lýtka v hedvábných, k prasknutí nadtých punčochách, a žhavě opěvoval mé další skryté poklady ve vzácných krajkách, které prý si dovede v duchu vykouzlit. Ponoukal mě, ponoukání je prý jeho životním úkolem, ať poskvrním manželské lože a při nejbližší příležitosti s ním zcizoložím.

BARONESA TALBOYOVÁ: (*V amazonském úboru, v tvrdáku, v jezdeckých botách s ostruhami, v rumělkové kamizole, v hnědavých mušketýrských jelenících s vyšívanou manžetou, v ruce přehozenou vlečku a bičík, jímí si neustále pošlehává holínky.*) Mě taky. Protože on mě ve Fénixově parku na zápase Celé Irsko proti Ostatnímu Irsku viděl na pólovém hřišti. Oči mi líbezně zářily, to vím, při pohledu na kapitána Sloggera Dennehyho od inniskillinských dragounů, jak na svém oblíbeném jednoročku Kentaurovi vyhrává závěrečný čakar. Zpoza drožky mě tenhle plebejský donchuán zpozoroval a v dvojité obálce mi poslal oplzlou, pro dámu urážlivou fotografii, jaké se po setmění prodávají na pařížských bulvárech. Mám ji doposud. Je na ní polonahá seňorita, křehká a roztomilá (podle jeho skálopevného ujištění vlastní žena, jak si ji sám podle skutečnosti vyfotografoval), jak neřádně obcuje se svalnatým torerem, zřejmě nějakým halamou. Ponoukal mě, abych to dělala taky, abych se zahazovala a hřešila s posádkovými důstojníky. Žadonil, abych jeho dopis nepřístojně zmazala, jeho abych jak náleží zřezala, abych si ho osedlala a ojezdila, abych ho surově zešlehala bičem.

PANÍ BELLINGHAMOVÁ: Mě taky.

PANÍ BERRYOVÁ: Mě taky.

(Několik dublinských nóbl paniček podává neslušné dopisy, které jim Bloom napsal.)

BARONESA TALBOYOVÁ: *(Náhle zachváčena náhlým vztekem dupne, al jí ostruhy zabřinkají.)* To udělám, jak je Pánbůh nade mnou. Já tomu psovi zbabělému naložím, co se do něho vejde. Zaživa mu kůži stáhnou.

BLOOM: *(Mhouří oči a nedočkavě se tetelí.)* Tady? *(Schoulí se.)* Už zase? *(Bez dechu leze po zemi.)* Nebezpečí mám rád.

BARONESA TALBOYOVÁ: To je dobře. Já ti zasolím. Zatančíš si skočnou.

PANÍ BELLINGHAMOVÁ: Vyprašte mu zadek, tomu drzounovi. Až mu na něm hvězdy a pruhy vyskočí.

PANÍ BARRYOVÁ: Hanba! To mu neprojde. Ženáč!

BLOOM: Těch lidí! Měl jsem na mysli jen bití jako takové. Pálivé trnutí bez výronu. Rafinované bití metlou na zvýšení krevního oběhu.

BARONESA TALBOYOVÁ: *(Uštěpačně se zachechtá.)* Vážně, panáčku? Přísambůh, to budeš koukat, až dostaneš nemilosrdný pardus, o jakém se ti nezdálo. K zuřivosti jsi ve mně rozlítit dřímající tygři.

PANÍ BELLINGHAMOVÁ: *(Pomstychtivě odhodí rukávník i lorňon.)* Jenom ho, Haničko, prožeň. Dej mu co proto. Nalupej mu, spratkovi, až bude mít duši na jazyku. Devíticásou kočkou. Vymiškej ho! Zaživa ho rozpitvej.

BLOOM: *(Tře se, krčí, psovsky poníženež spíná ruce.)* Ach, to je mi zima. Ach, celý se klepu. To jen kvůli vaší luzné kráse. Odpusťte, odpusťte. Kismet. Pusťte mě ještě tentokrát. *(Nastavuje druhou líc.)*

PANÍ BARRYOVÁ: *(Přísně.)* Jen to ne, paní Talboyová. Pořádné pokárání by zasloužil.

BARONESA TALBOYOVÁ: *(Násilně si rozepne shrnovací rukavici.)* Ani mě to nenapadne. Ještě byl štěně a už z něho bylo čuně! Mně si troufne napsat! Na ulici ho ztřískám, až bude samá modřina. Po samé kolečko do něho ostruhy zaryju. Je to známý paroháč. *(Vztekle švihne loveckým bičíkem.)* Stáhněte mu kalhoty, už ať to je. Pojď, panáčku! Honem! Mám začít?

BLOOM: *(Rozechvěně, chystá se uposlechnout.)* To je teploučko.

(Kolem jde s tlupou kamelotů střapatý Davy Stephens.)

DAVY STEPHENS: *Posel Božského Srdce a Večerní telegraf s přílohou na svátek svatého Patrika. Jsou v něm nové adresy všech dublinských paroháčů.*

(Veledůstojný kanovník O'Hanlon v brokátovém pluvíálu pozdvihuje a vystavuje mramorové hodiny. Hluboce se před ním klanějí otec Conroy a důstojný otec John Hughes, T. J.)

HODINY: *(Rozevřou dvířka.)*

K

u

k

u

K

u

k

u

K

u

k

u

(Je slyšet cinkot mosazných ložních plíšků.)

PLÍŠKY: *Džin, Dzinadzina, Dzindzin.*

(Mlžná kulisa se svine a naráz se v lavici svědků objeví obličej Martina Cunninghama, ocyindrovaného předsedy poroty, Jacka Powera, Šimona Dedala, Torna Kernana, Neda Lamberta, Johna Henryho Mentona, Mylese Crawforda, Lenehana, Paddyho Leonarda, Čmuchala Flynna, M'Coye a rysů prostý obličej Nejmenovaného.)

NEJMENOVANÝ: *Jízda na holém hřbetě. Váha podle stáří. Hrome, on ji zorganizoval.*

POROTCI: *(Všichni se hlavou otočí po hlase.)* Opravdu?

NEJMENOVANÝ: *(Zavrčí.)* Zadnice nad kotem. Sto šilinků proti pěti.

POROTCI: *(Na souhlas skloní všichni hlavu.)* To jsme si myslili skoro všichni.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Je poznamenaný. Už zas připravil děvče o věnec.

Hledá se. Jack Rozparovač. Tisíc liber odměny.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: *(V posvátné hrůze šeptá.)* A v černém. Mormon.

Anarchista.

UVÁDĚČ: *(Hlasitě.)* Anžto Leopold Bloom, bez stálého bydliště, je známý dynamitník, penězokaz, bigamista, kuplíř a paroháč a nebezpečný škůdce dublinského občanstva a anžto na tomto porotním zasedám velectihodný...

(Jeho Ctihodnost sir Frederick Falkiner, předseda kvartálního dublinského soudu, v pískovcově šedém soudcovském taláru vstane ze stolice, vousy pískovcově šedé. V rukou drží deštníkové žezlo. Z čela mu mocně trčí mojíššovské beraní rohy.)

PŘEDSEDA SOUDU: Však já tomuto obchodu s bílým masem učiním přítrž a očistím Dublin od tohoto mrzkého neřádu. Je to ostuda! *(Nasadí si černou čapku.)* Pane podšerife, dejte ho odvést z lavice obžalovaných, kde nyní stojí, a uvězněte ho v mountjoyském žaláři na tak dlouho, jak se Jeho Veličenstvu zlíbí, a tam ho až do utracení hrdla dejte oběsit, to na své odpovídání věrně učiňte, jinak buď Bůh vaší duši milostiv. Odvedte ho. *(Na hlavu mu dopadne černá přiléhavá čapka.)*

(Objeví se podšerif Dlouhý John Fanning, kouří smradlavý doutník značky Henry Clay.)

DLOUHÝ JOHN FANNING: *(Zakaboní se a břeskně zahlaholí.)*

Kdopak oběsí Jidáše Iškariotského?

(H. Rumbold, holičský mistr, na sobě krvavou kazajku, přes rameno svinutý provaz, vystoupí na hrazení popraviště. Z^a pasem má rákosku vylitou olovem a kyj pobitý hřeby. Zlověstně si zamne rabijácké dlaně, sukovité od rváčského prstenu.)

RUMBOLD: *(K předsedovi soudu se zlověstnou buršikózností.)*

Harry Čakan, Jeho Veličenstvo, postrach Mersey. Pět zlatých za zahrdení. Krk nebo nic.

(Zvolna vyzvánějí hrana ze svatojiřského kostela, chmurná, ryčná spěž.) ZVONY: Bimbam! Bimbam!

BLOOM: *(Zoufale.)* Počkat. Stát. Racci. Dobré srdce. Viděl. Nevinnost.

Dívka v opičí kleci. V zoologické. Chlípni šimpanzi. *(Zajímavě.)*

Pánev. Její prostný ruměnc ubil mé mužství. *(Pohnutím všecek bez sebe.)* Odešel jsem odtamtud. *(Spustí úpěnlivě na jednoho v davu.)* Hynesi, mohl bych s vámi mluvit? Vždyť mě znáte. Ty tři šilinky si můžete nechat. Kdybyste chtěl víc...

HYNES: *(Chladně.)* Já vás vůbec neznám.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: *(Ukáže do kouta.)* Tamhle je puma.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Pekelný stroj s časovanou roznětkou.

BLOOM: Kdepak, kdepak. Prasečí nožka. Byl jsem na pohřbu.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: *(Vytasí obušek.)* Ty lháři!

(Horáci pes zdvihne lumák a je to šedý kurdějový obličej Paddyho Dignama. Všechno už zchroustal. Vypouští hnilobný, mrtvolný dech. Naroste do lidské velikosti a podoby. Podlitě zelené oko mu blýská. Půlku ucha, celý nos a oba palce mu uhryzali gúlové.)

PADDY DIGNAM: *(Dutým hlasem.)* Je to pravda. Byl to můj pohřeb. Doktor Finucane prohlásil, že jsem skonal, podlehnuv přirozenou cestou chorobě.

(Zdihne zmrzačený popelavý obličej k měsíci a truchlivě zavyje.)

BLOOM: *(Vítězoslavně.)* Slyšíte?

PADDY DIGNAM: Bloome, jsem duch Paddyho Dignama. Slyš, slyš, ó slyš!

BLOOM: Ten hlas je hlas Ezauův.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: *(Pokřikuje se.)* Jak je to možné?

PRVNÍ STRÁŽNÍK: V malém katechismu to nestojí.

PADDY DIGNAM: Skrze metempsychózu. Skrze strašidla.

HLAS: Láry fáry!

PADDY DIGNAM: *(Horlivě.)* Byl jsem kdysi zaměstnán u advokáta pana J. H. Mentona, komisaře na přísahy a osvědčení, Bachelor's walk č. 27. Jsem nyní nebožtík, zbytněla mi srdeční chlopeň. Smůla. Pro mou chuděru ženu

to byla rána. Jak to snáší? Nepouštějte ji k láhvi šery. (Rozhlédne se.) Musím ulevit přirozené potřebě. To podmáslí mi nedělalo dobře.

(Vystoupí statný John O'Connell, majitel pohřebního ústavu, v ruce svazek klíčů převázaný krepem. Vedle něho stojí kaplan otec Trulant, s ropuším břichem, křivým krkem, na hlavě hedvábnou noční čepici, v ruce drží ospale hůlku ze spletených máků.)

OTEC TRULANT: (Zívne a chorálně zaskřehotá.) Namine. Jínův vobiskit. Amen.

JOHN O'CONNELL: (Neurvale zatroubí na megafon jako na mlžný roh.) Dignam, Patrik T., zesnulý.

PADDY DIGNAM: (Zbystří sluch, škubne sebou.) Svrchní tóny. (Vrtivě popoleze, přiloží ucho k zemi.) Hlas mého pána.

JOHN O'CONNELL: Pohřební seznam. Pořadové písmeno TU. Pětaosmdesát tisíc. Oddělení sedmnáct. Dům klíčů. Pozemek sto jedna. (Je vidět, jak úporně Paddy Dignam poslouchá, přemýšlí, ohon ztopořený, uši nastraženy.)

PADDY DIGNAM: Modlete se za jeho lehké odpočinutí. (Červově se prodírá šachetním průvlekem, po chřestivých oblázcích táhne za sebou provaz hnědé kutny. V šedém krunýři se za ním na houbovitě želvích prackách batolí letitá krysa. Tlumení je z podzemí slyšet Dignama, jak vyje: Dignam umřel a je pod drnem. Od svého dvousloupkového přístroje přiskakuje Tom Rochford v čermákovsky červené náprsence, v čapce a v brslenkách.)

TOM ROCHFORD: (Ukloní se, ruku na prsou.) Ruben J. Sázím florin, že ho najdu. (Odhodlané se zahledí do průvleku.) Je řada na mně. Pojdte za mnou do Carlow.

(Krkolomné se vymrští do vzduchu jako losos a kanálová šachta ho pohltí. Dva kotoučky ve sloupkách se dokymácejí na nulu. Všechno pomine. Bloom se zas trmácí vpřed. Před osvětleným oknem se zastaví a poslouchá. Z loubí se vznesou polibky, poletují kolem, švitoří, klokotají, vrkají.)

POLIBKY: (Klokotavě.) Leo! (Švitořivě.) Cici cucí paci pusi Leonovi. (Vrkavě.) Cukrů, krúkrú! Ňamňam! Jejkujejku! (Klokotavě.) To to čimčuráci. Piruetu! Leopole! (Švitořivě.) Leonku!

(Klokotavě.) Ach, Leo! *(Šustí mu, haraší po šatech, třpytné, mihotavé cetky, stříbřité penízky.)*

BLOOM: Mužská technika. Smutná hudba. Chrámová hudba. Třeba tady.

(Mladá děvka Zoe Higginsová v safírovém župánku, zapjatém třemi bronzovými přezkami, kolem krku úzkou černou sametku, kývne na něho, scupitá ze schůdků a má se k němu.)

ZOE: Hledáš někoho? On je s jedním přítelem uvnitř.

BLOOM: Je to tady u paní Mackové?

ZOE: Kdepak, to je jednaosmdesátka. U paní Cohenové. To by sis dal. Kmotra Bumbálka. *(Důvěrně.)* Sama dnes rachá se svým zvěrolékařem, co jí dává tipy a posílá k ní ty, co vyhráli, a syna jí v Oxforde vydržuje. Dělá přes čas, ale dnes se jí to zvrtlo. *(Podezřívavě.)* Nejsi ty nakonec jeho táta?

BLOOM: To nejsem.

ZOE: Oba jste v černém. Jestlipak to dnes myšánka svrbí? *(Pokožka mu zpozorní, cítí, jak se k němu prsty přibližují. Dlaní mu přejede po levém stehně.)*

ZOE: A co kulky?

BLOOM: Vedle. Jsou kupodivu napravo. Asi těžší. Jeden případ z miliónu, jak říká můj krejčí Messias.

ZOE: *(Najednou se lekne.)* Ty máš tvrdý vřed.

BLOOM: To tak.

ZOE: Vždyť to cítím.

(Rukou mu zajede do levé kapsy a vyndá tvrdý černý scvrklý brambor. Se zavlhlými ústy mlčky hledí na brambor a na Bloomu.)

BLOOM: Talisman. Zděděný.

ZOE: Pro Zoe? Na památku? Že byla na něho hodná, co? *(Lakotně si strčí brambor do kapsy, popadne ho pod paží, teple se k němu přitulí. Bloom se rozpačitě usmívá, Zvolna, tón po tónu se ozve orientální hudba. Zahledí se jí do tříslově křišťálových očí, podmalovaných uhlem. Úsměv mu zjihne.)*

ZOE: Však ty mě poznáš.

BLOOM: (*Teskně.*) Nikdy jsem nemiloval milou gazelu, leč ona z toho... (*Gazely, pasoucí se na horách, poskakují. Poblíž jsou jezera. Na březích kolem v řadách černavé stíny cedrových hájů. Vzhůru stoupá vůně, husté živичné vlášení. Vedrem sálá orient, safírová obloha, protínaná bronzovým orlím letem. Pod ní leží nahé, bílé, klidné, chladné, rozkošnické ženství. Uprostřed damažských růží ševlí fontána. Obří růže ševlí o purpurových hroznech. Divně ševlící roní se víno hanby, chtíče, krve.*)

ZOE: (*Odalisci rty prostopášnický potřeny mastí z vepřového sádla a růžové vody, šeptem prozpěvuje v hudbě.*) Šórach ani venóvach, benoit Hierušalaim.

BLOOM: (*Okouzlen.*) Podle výslovnosti jsem si myslel, že jsi z dobré rodiny.

ZOE: A víš, že někdo myslel a vymyslel trakař? (*Zlatě plombovanými zuby ho něžně hryzne do ucha a dechne na něho ztuhlou cibulí, div se nezalkne. Růže se rozhrnou a za nimi se objeví zlatá hrobka králů a jejich práchnivých kostí.*)

BLOOM: (*Ucouvne a plochou neohrabanou dlaní maně laská její pravý prs.*) Jsi ty Dubliňanka?

ZOE: (*Pohotově podchytí uvolněnou kadeř a vplete si ji do drdolu.*) Pitoměj nápad. Jsem Angličanka. Čvaňháka bys neměl?

BLOOM: (*Jako předtím.*) Skoro nekouřím, zlatíčko. Jen občas doutníka. Dětský návyk. (*Chlípne.*) Do huby patří něco lepšího než cumel smradlavého tabáku.

ZOE: Jen mluv. Spust' agitační řeč.

BLOOM: (*V dělnických mančestrácích a černé blůze s vlající červenou kravatou a apačskou čapkou.*) Lidstvo si nedá říct. Z nového světa přinesl sir Walter Raleigh brambor i tabák, jeden vstřebává a tak zabíjí mor, druhý zas podráývá sluch, zrak, srdce, paměť, vůli, rozum, všechno. To znamená, že jed přinesl sto let předtím, než někdo jiný, na jehož jméno si nevzpomínám, přinesl výživu. Sebevražda. Lži. Naše mravy. Jen se podívej na náš politický život. (*Ze vzdálených zvonů vyzvání půlnoc.*)

ZVONY: Vrať se, Leopolde! Dublinský purkmistře.

BLOOM: *(V konšelském taláru, na krku řetěz.)* Voliči z Arranského nábřeží, Soudního nábřeží, Rotundy, Mountjoye a Severních doků, bylo by, jáčku, dobře protáhnout tramvaj od dobytčího trhu až k řece. Toť hudba budoucnosti. Toť můj program. *Cui bono?* Jenže naši pirátští Vanderdeckenové na svém přízračném peněžním korábu...

VOLIČ: Trojnásob třikrát sláva našemu příštému představenému města! *(Vyšlehně severní záře pochodňového průvodu.)*

NOSIČI POCHODNÍ: Hurá!

(Nemálo známých měšťanů, burzovních magnátů a čestných občanů tiskne Bloomovi ruku a blahopřeje. Timothy Harrington, bývalý trojnásobný dublinský purkmistr, impozantní v purkmistrovském šarlatu, na krku zlatý řetěz a bílého hedvábného motýlka, rokuje se svým zástupcem radním Lorcanem Sherlockem. Oba rázně kývnou hlavou, že se shodli.)

BÝVALÝ PURKMISTR HARRINGTON: *(V šarlatové říze, s právem v ruce, na krku zlatý purkmistrovský řetěz, opásaný velikánskou bílou šerpou.)* Řeč konšela sira Leopolda Blooma budiž vytištěna na útraty poplatníků. Jeho rodný dům budiž ozdoben pamětní deskou a ulička dosud zvaná Kravská seknice nosíž nadále označení Bloomův bulvár.

RADNÍ LORCAN SHERLOCK: Jednomyslně schváleno.

BLOOM: *(V ráži.)* Ti bludní Holandani nebo spíš paskudní Holandani, rozvalení na vyčalouněných zádech a zabraní do vrhcáb, co ti mají za starosti? Stroje, to je jejich heslo, jejich chiméra, jejich všelék. Výmysly na úsporu práce, na vystrnadňování lidí, pitvory, obludné výtvary na vzájemné pobíjení, ohavné zrůdy, jaké z našeho zprzněného dělnictva plodí horda kapitalistických chtíčů. Chudšas chcípá hlady, zatímco oni v své zpupnosti zaslepené mamonem a mocí honí kamzíky, střílejí bažanty a koroptve. Jenže s jejich panstvím je navždycky nacucký amen.

(Neutuchající potlesk. Vzhůru se vznesou benátské stožáry, máje a vítězné oblouky. Přes celou ulici se natáhne transparent s nápisem Cead Mille a Má Tóf Melek Jisráél. Ve všech oknech se cpou diváci, hlavně dámy. Po celé cestě stojí v pozoru a zadržují dav pluky dublinských Jyzilíků,

Královští skotští hraničáři, Cameronští horáci a velští střelci. Středoškoláci hřadují na kandelábrech, telegrafních sloupech, okenních římsách, žlabech, okapech, komínech, mřížích, chrlicích, hvízdají a provolávají slávu. Objeví se sloup oblakový. Zdáli je slyšet píšteckou a bubenickou kapelu, jak vyhrává Kól Nidré. Přitáhnou tamboři s nasazenými císařskými orly, povívají vlajkami, mávají orientálními palmami. Vysoko se vznese zlatá a slonovinová papežská korouhev, obklopená městskými korouhvičkami. Objeví se předvoj průvodu, v jeho čele jde městský maršálek John Howard Parnell v kostkované tabardě, athlonský pretendent a ulsterský vrchní herold. Za nimi jde dublinský purkmistr, velectihodný pán Joseph Hutchinson, corksý purkmistr, ctní starostové limerický, sligoský a waterfordský, osmadvacet předních irských patru, sirdarů, grandů a maharádiů, poponášejících baldachýn, hasičský sbor místa Bublina, kapitula peněhnických světců v pořadí plutokratických hodností, biskup downský a connorský, Jeho Eminence Michael kardinál Logue, arcibiskup armaghský, primas veškerého Irska, Jeho Milost veledůstojný pán dr. William Alexander, arcibiskup armaghský, primas veškerého Irska, vrchní rabín, presbyteriánský moderátor, představení baptistických, anabaptistických, metodistických a českobratrských kaplí a čestný tajemník společenství kvakerů. Za nimi pochodují cechy a živnosti a občanská garda s vlajíci prapory: bednáři, ptáčníci, sekerníci, inzertní akvizitéři, notáři, maséři, vináři, bandážisté, kominíci, slanináři, tabináři a perkálníci, podkován, kočebři, devocionalisté, pořezavači zouváků, funebráci, hedvábníci, brusiči drahokamů, licitátoři, zátkaři, odhadci polárních škod, barvíři a čističi, vývozci lahvového piva, ovčí koželuzi, etiketáři, rytci erbovních pečetek, pacholci z dostihových stájí, makléři s ryzím zlatem, výrobci kriketových a lukostřeleckých potřeb, řešetáři, překupníci vajec a brambor, galanterníci a rukavičkáři, instalatéři. Za nimi krácejí královští komorníci, pedel, druhý erbovní herold, velitel královské stráže, nejvyšší komoří, lordmaršál, velkokonetábl, nesoucí panovnický meč, železnou korunu

svatého Štěpána, kalich a bibli. Čtyři pěší trubači krátce zahrají na pozoun. Gardisté jim odpovědí a na přivítanou zahrají na helikón. Pod vítězným obloukem se objeví prostovlasý Bloom v plášti z karmazínového, hermelínem lemovaného aksamitu, v ruce hůl svatého Edvarda, říšské jablko a žezlo s holubicí, meč s uraženým hrotem. Sedí na nádherně očabrákovaném bělouši s dlouhým splývavým karmazínovým ohonem a se zlatým kantárkem. Bezmezné vzrušení. Z balkónů sypou dámy růžové lístky. Vzduch čpí voňavkami. Muži provolávají slávu. S hlohovými a kručinkovými halouzkami pobíhají mezi diváky Bloomovi panoši.)

BLOOMOVI PANOŠI:

Na Štěpána
zajdu do vřesu,
střízlíka, krále ptáků,
já vám přinesu.

KOVÁŘ: (Zabručí.) Propánakrále! Tohle že je Bloom? Vypadá sotva na jednatřicet.

KOPÁČ A DLAŽDIČ: Tak to je ten slavný Bloom, největší reformátor světa. Klobouk dolů.

(Všichni smeknou. Ženy si horlivě šuškaají.)

MILIONÁŘKA: (Bohatecky.) Přímo úžasný.

ŠLECHTIČNA: (Šlechetně.) Co všechno ten člověk viděl!

FEMINISTKA: (Mužsky.) A vykonal.

ZVONAŘ: Klasický obličej. Má myslitelské čelo. *(Bloomovské počasí. Na severozápadě se náhle rozzáří slunce.)*

BISKUP DOWNSKÝ A CONNORSKÝ: Tady vám představuji vašeho nesporného císaře prezidenta a krále předsedu, nejjasnějšího a nejmocnějšího a svrchovaného vladaře tohoto království. Bůh zachovej Leopolda Prvního.

VŠICHNI: Bůh zachovej Leopolda Prvního.

BLOOM: *(V dalmatice a nachovém pluviálu se vši důstojností k biskupu downskému a connorskému.)* Děkuji, víceméně Eminence.

WILLIAM, ARCIBISKUP ARMAGHSKÝ: *(V nachové kravatě a pastorském ší ráku.)* Chceš-li podle své pravomoci ve všech

svých rozsudcích zákon a milosrdenství zachovávat i v državách k němu přináležejících?

BLOOM: (*Pravou ruku si přiloží na šourek a přísahá.*) Takto necht se mnou naloží Stvořitel. To všechno konati slibuji.

MICHAEL, ARCIBISKUP ARMAGHSKY: (*Vyleje Bloomovi na hlavu džbánec pomády.*) *Gaudium magnum annuntio vobis. Habemus carnepcem.* Leopoldo Patriku Ondřeji Davide Jiří, budiž pomazán!

(*Bloom si oblékne brokátový pluviál a navlékne rubínový prsten. Vystoupí na kámen osudu a zůstane na něm stát.*

Zároveň si předních osmadvacet parů nasadí svých osmadvacet korunek. Slavně vyzvánějí v Kristově chrámu, u svatého Patrika, u svatého Jiří a vesele v Malahidu. Se symbolickými falopyrotechnickými znaky tryská ze všech stran ohňostroj Mirova bazaru. Jeden po druhém vzdají párové hold, předstoupí a pokleknou.)

PAIROVÉ: Tělem i údy jsem tvůj man k pozemskému poslušenství. (*Bloom pozdvihne pravici, na níž se mu třpytí démant Kohinoor. Zaržá mu mimochodník. Rázem se rozhostí ticho. Mezikontinentální rozhlas a meziplanetární vysílačky jsou nařizeny na příjem poselství.*)

BLOOM: Moji poddaní! Svého oře Gopula Felix tímto jmenuji dědičným velkovezírem a oznamuji, že jsem tohoto dne svou dosavadní choť zapudil a svou královskou ruku podal nádheře noční, princezně Selené.

(*Dosavadní morganatickou choť honem odvezou v zeleném antonu. Z nosítek, nesených dvěma obry, sestoupí princezna Selené, v úplňkově modrém rouchu, na čele stříbrný půlměsíc. Výbuch volání slávy.*)

JOHN HOWARD PARNELL: (*Vztyčí královskou korouhev.*) Osvícený Bloome! Nástupce mého slavného bratra!

BLOOM: (*Obejme Johna Howarda Parnella.*) Z hloubi srdce ti, Johne, děkujeme za toto vpravdě královské přivítání na zelený Erin, zaslíbenou zemi našich společných předků.

(*Je obdařen čestným občanstvím, vteleným do výsadní listiny. Obdrží klíče od Dublina, křížem položené na karmazínové podušce. Všem ukáže, že má zelené ponožky.*)

TOM KERNAN: Právem vám to, urozený pane, náleží.

BLOOM: Zrovna dnes před dvaceti lety jsme v Ladysmithu porazili odvěkého nepřítele. Houfnicemi a otáčecími děly na velbloudech jsme důkladně kosili jejich řady. O půl míle vpřed! Oni útočí. Po všem veta! Couvneme? Kdepak! Obracíme je na útěk. Hle! Utočíme. Vlevo se rozvinula naše lehká kavalerie, přehnala se přes plevenské chlumky a s válečným pokřikem *Bonafide Sabaoth* do jednoho porubala saracénské dělostřelce.

SPOLEK SVOBODÁŘSKÝCH SAZEČŮ: Slyšte! Slyšte!

JOHN WYSE NOLAN: To je on, co dopomohl na svobodu Jamesi Stephensovi.

ŠKOLÁK ZE SIROTČINCE: Sláva mu!

STARÝ DUBLIŇAN: Jste své vlasti ke cti, to jste, pane.

PRODAVAČKA JABLEK: Takové chlapy Irsko potřebuje.

BLOOM: Milovaní poddaní. Už už svítá nová doba. Já, Bloom, vpravdě pravím vám, už se přiblížila. Věru, Bloom vám dává slovo, zakrátko vstoupíte do příštího zlatého města, do nového Bloomuzaléma v budoucí Nové Hibernii.

(Dvaatřicet dělníků s kokardami všech irských hrabství, vedených stavitelem Derwanem, buduje nový Bloomuzalém. Je to olbřímí stavení s křišťálovou střechou, postavené v podobě velikánské vepřové ledvinky a obsahující čtyřicet tisíc místností. Na jeho zbudování padne několik domů a pomníků. Vládní kanceláře jsou prozatím přestěhovány do železničních skladů. Hojně domů je srovnáno se zemí. Nájemníci jsou uloženi do sudů a beden, vesměs červeně označených písmeny L. B. Několik chudasů spadne s žebříku. Zřítí se kus dublinských hradeb, přecpaných loajálními turisty.)

TURISTI: *(Umírají.)* Morituri te salutant. *(Umřou.)* *(Z padacích dveří vyskočí nějaký člověk v hnědém mackintoshi. Dlouhatánský prst namíří na Blooma.)*

ČLOVĚK v MACKINTOSHI: Ani slovo mu nevěřte. Ten chlap je Leopold MTntosh, pověstný žhář. Správně se jmenuje Higgins.

BLOOM: Zastřelit. Psu křesťanského. Vyřídít M'Intoshe! *(Výstřel z děla. Člověk v mackintoshi zmizí. Žezlem stíná*

Bloom máky. Vzápětí přijde zpráva o smrti mnoha mocných nepřátel, chovatelů, poslanců, členů stálých výborů. Bloomovi gardisté rozdávají milodary Zeleného čtvrtku, pamětní medaile, chleby a ryby, abstinentsí odznaky, drahé doutníky značky John Clay, zdarma hovězí kosti na polévku, gumové prezervativy v zapečetěných obálkách převázaných zlatou šňůrou, skotské suluky, ananasové špalky, milostná psaníka ve tvaru třírohého klobouku, šité obleky, talíře obalovaných řízků, Jeyesův dezinfekční přípravek, nákupní bony, čtyřicetidenní odpustky, dietní párky, volné lístky do divadla, čtvrtletní průkazy na všechny tramvajové tratě, kupony královské výsadní uherské loterie, známky na krejcarové obědy, levné přetisky dvanácti nejhorších knih na světě: Francek a Fricek (politická), Péče o dítě (kojenecká), 50 jídel po sedmi šilincích a šesti penny (kulinářská), Byl Ježíš sluneční mýtus? (historická), Zažeň bolest (lékařská), Přehled vesmíru pro nejmenší (kosmická), Zasmějme se (humoristická), Akvizitérovo vademekum (novinářská), Milostné dopisy výpomocné hofarty (erotická), Kosmický adresář (hvězdářská), Písně, které jímají srdce (zpěvná), Šetrností k bohatství (střádatelská). Překotný ruch a spěch. Ženy se hrnou dopředu, aby se dotkly lemu Bloomova roucha. Lady Gwendolen du Cabinetová se prodere tlačenicí, vyskočí k němu na koně a za velkých ovací mu zlíbá obě líce. Momentka při magnéziovém osvětlení. Pozdvihují k němu nemluvnata a kojeňátka.)

ŽENY: Tatíčku! Tatíčku!

NEMLUVNATA A KOJEŇÁTKA:

Tleskejte Poldíkovi paci pacičky,
pro Leonka vytáh koláč z kapsičky.

(Bloom se shýbne a něžně šťouchne maličkého Boardmana do břicha.)

MALIČKÝ BOARDMAN: (Škytne a z úst mu vyhrkne sražené mléko.) Hadžadžadža.

BLOOM: (Stiskne ruku slepému výrostkovi.) Můj víc než bratře! (Pažema obemkne ramena starých manželů.) Milí staroušci. (S otrhanými kluky a děvčaty si zahraje na škatule.) Škatule, hejbejte se. (Povozí v kočárku dvojčata.) Ententyky dva špalíky.

(Předvede eskamotérské kousky, vytáhne z úst červený, žlutý, zelený, modrý, indigový a fialový kapesník.) Čožzmiť. 32 stop za vteřinu. (Utěší vdovu.) V odloučenosti mládné srdce. (Zatančí horácký rejdivák s pitvornými šaškovinami.) Mrskněte sebou, čerchmanti. (Políbí proleženiny ochrnutého vysloužilce.) Poctivé rány! (Dá ťafku tlustému strážníkovi.) Tu: ťu. Tu: ťu. (Pošušká do ucha zardělé číšnici a vlídně se na ni zasměje.) Vy nezdobo nezdobná. (Sní syrový turín, který mu nabídne statkář Maurice Vopršal.) Skvělý! Báječný! (Nevezme tři šilinky, které mu nabídne novinář James Hynes.) Kdepak, kamarádíčku, ani za nic! (Daruje zimník žebrákovi.) Račte přijmout. (S chromým starcem a stařenkou závodí v chůzi po břiše.) Do toho, hoši. Šmikněte sebou, děvčata.

OBČAN: *(Zalyká se dojetím, do smaragdového nákrčníku si utře slzu.) Dobrotivý Bůh mu žehnej!*

(Zatroubí ovčí rohy a zjednají klid. Vztyčí se síónská korouhev.)

BLOOM: *(Okázale svlékne pluviál, takže je vidět jeho tloušťku, rozvine listinu a obřadně čte.)* Alef Bét Gímel Dálet Hagada Tefilim Košer Jom Kippur Chanuka Rošašana B'nai Brith Bar Micve Mazzot Aškenazim Mešuge Talit.

(Městský podtajemník Jimmy Henry přečte úřední překlad.)

JIMMY HENRY: Otvírá se Soud svědomí. Jeho nejvyšší katolické Veličenstvo zasedne na soud pod širým nebem. Lékařská a právnická porada zdarma, luštění fint a jiných hádanek. Všechny srdečně zveme. Dáno v našem věrném hlavním městě Dublinu prvního roku rajske éry.

PADDY LEONARD: Co mám dělat s daněmi a obecními dávkami?

BLOOM: Zaplatit, přáteli.

PADDY LEONARD: Děkuji.

ČMUCHAL FLYNN: Mohl bych si na svou protipožární pojistku vybrat pět liber?

BLOOM: *(Neúprosně.)* Vezměte, panstvo, na vědomí, že jste podle zákona o nactiutrhání odsouzeni k pokutě pěti liber, splatných do šesti měsíců.

J.J. O'MOLLOY: Co říkám Daniel? Kdepak. Učiněný Peter O'Brien.

ČMUCHAL FLYNN: A kde seženu těch pět liber?

CHCÁČ BURKE: Co na močové potíže?

BLOOM:

Acid. nit. hydrochlor dil., 20 kapek

Tinct. mix. vom., 4 kapky.

Extr. taraxel. lig., 30 kapek.

Aq. dis. ter in die.

CHRIS CALLINAN: Jaká je paralaxa subsolární ekliptiky Aldebarana?

BLOOM: To jsem rád, Chrise, že ses ozval. K.11.

JOE HYNES: Proč nemáte stejnokroj?

BLOOM: Když nosil můj předek blahé paměti v smrdutém žaláři stejnokroj rakouského despoty, kde byl váš předek?

BEN DOLLARD: Co macešky?

BLOOM: Zdobí předměstské zahrádky.

BEN DOLLARD: A co když přijdou dvojčata?

BLOOM: Otec (pater, táta) se zadumá.

LARRY O'ROURKE: Osmidenní otvírací licenci pro můj nový lokál. Pamatujete si, sire Leopolde, na mě, jak jste bydlel v sedmičce. Vaší paničce posílám tučet lahví ležáku.

BLOOM: (*Chladní.*) Nemám to potěšení. Lady Bloomová dárky nepřijímá.

CROFTON: Je to věru slavnost.

BLOOM: (*Vznešeně.*) Říkáte slavnost. Já říkám svátost.

ALEXANDER CLAVIS: Kdypak budeme mít svůj dům klíčů?

BLOOM: Jsem pro nápravu obecních mravů a prostého desatera. Nový svět místo starého. Jednota všech, židů, muslimů i křesťanů. Tři korce a krávu všem dítkám přírody. Kryté motorové furgóny. Povinná tělesná práce pro všechny. Sady ve dne v noci šmahem přístupné veřejnosti. Elektrické myčky nádobí. Souchotiny, šílenství, války a žebrota musí přestat. Všeobecná amnestie. Každý týden karneval s řáděním v maskách, prémie všem, esperanto, vesměrné bratrství. Konec vlastenectví ochmelků a mrtvičných švindlérů. Volné peníze, volná láska a volná laická církev ve volném laickém státě.

O'MADDEN BURKE: Volný lišák ve volném kurníku.

BLOOM: (*Mrká na okolostojící.*) Holka jako lusk, jen co je pravda.

THEODORE PUREFOY: *(V rybářské ěapce a v nepromokavé kazqjce)* Sahá k mechanickému prostředku a tím maří posvátné cíle přírody.

ZAHALENÁ SIBYLA: *(Probodne se.)* Můj rekovný bože. *(Zemře.)* *(Ještě mnoho jiných půvabných a zanícených len spáchá sebevraždu tím, že se probodnou, utopí, polknou kyanovodík, mordovník, utřejch, že si přeřznou žíly, přestanou jíst, vrhnou se pod parní válec nebo s Nelsonova sloupu, do velké kádě Guinnessova pivovaru, strčí hlavu do plynových kamen, oběsí se na apartních podvazcích, v různých patrech vyskočí z oken.)*

ALEXANDER J. DOWIE: *(Zavile.)* Spolukřesťané a antibloomovci, chlap jménem Bloom pochází z útrob pekelných a je poskvrnou křesťanstva. Dábelsky zpustlý od útlého věku, tento smradlavý mendezký kozel se zkaženou bábou páchal předčasnou dětskou prostopášnit, připomínající města v rovině. Tento ničemný pokrytec, otrlý mrzkostí, toť bílý býk, o němž je řeč v Zjevení. Klaní se Ženě v šarlatu, pletichy jsou dech jeho nozder. Zaslouží polena hranice a kotel vřelého oleje. Kalibán!

DAV: Zlynčujte ho! Upečte ho! Stejný mizera, jako byl Parnell Pan Lišák. *(Kmotra Groganová hodí po Bloomovi botou. Kramáři z horní a dolní Dorset Street po něm házejí obchodně nevalnými nebo bezcennými věcmi, šunkovými kostmi, plechovkami kondenzovaného mléka, neprodejnou kapustou, plesnivým chlebem, ovčími oháňkami, odřezky slaniny.)*

BLOOM: *(Rozčileně.)* Toť ůžeh, už zas nějaký přišerný žert. přísambůh, jsem nevinný jak padlý sníh. To můj bratr Henry. Můj dvojník. Bydlí v Dolphin's Barn číslo 2. Pomluva, ta zmije, mě falešně obviňuje. Krajané, *sgeál i mbarr bata cóisde gan capali.* Svého starého známého sexuologa dr. Malachjáše Mulligana, odborníka na pohlavní choroby, vyzývám, aby mi vystavil lékařské vysvědčení.

DR. MULLIGAN: *(V kožené motoristické bundě, na čele zelené automobilové brejle.)* Dr. Bloom je dvoupohlavně abnormální. Nedávno uprchl z ústavu dr. Eustacha pro pomatené. Nemanželsky narozený, trpí dědičnou padoucnicí, vyplývající z nezřízené chlípnoti. U předků zjištěny

stopy elefantiázy. Nápadné příznaky chronického exhibicionismu. Také latentní ambidexterita. Od samohany je předčasně plešatý, a tudíž zvráceně idealistický, kající zhýralec, a má zlaté zuby.

Následkem rodového komplexu ztratil dočasně paměť a podle mě bylo na něm víc hřešeno, než hřešil. Po vnitroděložním vyšetření a kyseliněm prozkoumání 5427 chlupů z řiti, podpaždí, prsou i stydkých částí prohlašuji, že je *virgo intacta*. (*Bloom si na genitáliích přidržuje svůj prvotřídní klobouk.*)

DR. MADDEN: Rovněž nápadná hypsospadie. V zájmu příštích generací dávám na uvážení, aby se dotčené orgány v národním teratologickém muzeu naložily do lihu.

DR. CROTTERS: Vyšetřil jsem pacientovu moč. Je albuminoidní. Vyměšování slin nedostatečné, českový reflex nestejněměrný.

DR. RVÁČ COSTELLO: Náramně patrný *fetor judaicus*.

DR. DIXON: (*Přečte chorobopis.*) Profesor Bloom je dokonalá ukázka nového ženského muže. Jeho mravní povaha je prostá a srdečná. Mnozí v něm spatřují milého pána, milého člověka. Celkem je trochu divný patron, ostýchavý, leč lékařsky vzato ne prostomyslný. Dvornímu misionáři Společnosti na ochranu napravených kněží napsal opravdu krásný dopis, přímo básnický, v němž je celé vysvětlení. Je vlastně úplný abstinents, a mohu prohlásit, že spí na slaměném stelivu a živí se nadmíru spartánsky, totiž suchým hokynářským hrachem. V zimě v létě nosí žíněnou košili a každou sobotu se bičuje. V glencreeské polepšovně prý to kdysi býval mimořádný vzpurník. Podle jiné zprávy zas to byl náramný pohrobek. Obracím se na vaši shovívavost jménem slova, nad něž posvátnější naše mluvidla nikdy nepronesla. Co nevidět porodí.

(*Všeobecný vzruch a soucit. Ženy omdlévají. Zámožný Američan uspořádá na Blooma pouliční sbírku. Valem se hrnou zlaté a stříbrné mince, šeky, bankovky, šperky, státní dluhopisy, akcie, směnky, snubní prsteny, řetízky k hodinkám, medailony, náhrdelníky a náramky.*)

BLOOM: Ach, tolik toužím slehnout.

PANÍ THORNTONOVÁ: (*V bílém ošetřovatelském plášti.*) Chyťte se mě pevně kolem krku, zlatíčko. Hned bude po tom.

Pevně, zlatíčko. (*Bloom se jí pevně chytí a porodí osm žlutých a bílých chlapečků. Ozdobeni drahocennými rostlinami, ukážou se na schodech s červeným kobercem. Všichni jsou hezcí, obličej jako z vzácného kovu, švarní, slušně oblečení i vzorného chování, plynně hovoří pěti moderními jazyky a pěstují různé uměny i vědy. Na náprsnice má každý zřetelně natištěno jméno: Nasodoro, Goldfinger, Chrysostomos, Maindoré, Silversmile, Silberselber, Vifargent a Panargyros. Rázem jsou v různých zemích dosazeni na společensky odpovědná místa jako bankovní prokuristi, ředitelé železničních konsorcií, předsedové společností s omezeným ručením, místopředsedové hotelových syndikátů.*)

HLAS: Bloome, jsi-li ty Mesiáš ben Josef či ben David?

BLOOM: (*Chmurně.*) Ty jsi řekl.

BRATR ČMELDA: Udělej tedy zázrak.

BANTAM LYONS: Zaprorokuj, kdo vyhraje saintlegerskou cenu. (*Bloom kráčí po síti, levé oko si zakryje levým uchem, projde několikerou zdí, vyšplhá na Nelsonův sloup, z horní římsy se zavěsí za víčka, sní dvanáct tuctů ústřic (i se škeblemi), vyléčí několik skrofulózních, zpitvoří obličej tak, že se podobá mnoha historickým osobnostem, lordu Beaconsfieldovi, lordu Byronovi, Watu Taylorovi, Mojžíši Egyptskému, Mojžíši Maimonidovi, Mojžíši Mendelssohnovi, Henrymu Irvingovi, Rip van Winklovi, Kossuthovi, Jeanu Jacquesu Rousseauovi, baronu Leopoldu Rotschildovi, Robinsonu Crusoeovi, Sherlocku Holmesovi, Pasteurovi, zároveň otočí nohu každou jinam, přikáže přílivu, takže couvne, a vztaženým malíčkem způsobí zatmění slunce.*)

PAPEŽSKÝ NUNCIUS BRINI: (*V stejnokroji papežského zuáva, ocelové brnění na prsou, na pažích, na stehnech, na lýtkách, pod nosem mohutné světské kníry a na hlavě mitru z balícího papíru.*) Leopoldi autem generatio. Mojžíš zplodil Noema a Noe zplodil Eunucha a Eunuch zplodil O'Hallorana a O'Halloran zplodil Guggenheima a Guggenheim zplodil Agendatha a Agendath zplodil Netaima a Netaim zplodil Le Hirsche a Le Hirsch zplodil Jesuruma a Jesurum zplodil MacKaye a MacKay zplodil Ostropolského a Ostropolsky zplodil Smerdoze a Smerdoz zplodil Weisse a

Weiss zplodil Schwarze a Schwarz zplodil Adrianopoliho a Adrianopoli zplodil Aranjueze a Aranjuez zplodil Lewyho Lawsona a Lewy Lawson zplodil Ichabudonozora a Ichabudonozor zplodil O'Donnella Magnuse a O'Donnell Magnus zplodil Christbauma a Christbaum zplodil Ben Maimuna a Ben Maimun zplodil Pobudu a Pobuda zplodil Benamora a Benamor zplodil Jones-Smithe a JonesSmith zplodil Savorgnanoviče a Savorgnanovič zplodil Jasperstona a Jasperstone zplodil Vingtetuniema a Vingtetunieme zplodil Szombathelyho a Szombathely zplodil Virága a Virág zplodil Blooma *et vocabitur nomen eius Emmanuel.*

MRTVÁ RUKA: (*Píše na stěnu.*) Bloom je hňup.

KAKABUS: (*Přestrojený za lupiče.*) Copak jsi dělal v té díře v plotě za Killbarrackem?

HOLČÍČKA: (*Zatřepe hrkátkem.*) A pod Ballyboughským mostem?

CESMÍNOVÝ KEŘ: A v čertí rokli?

BLOOM: (*Zlostí zrudne od čela až po zadnici, z levého oka mu vyhrknou tři slzy-*) Co bylo, bylo, nechte to na pokoji.

IRŠTÍ PACHTÝŘI VYPUZENÍ Z DRŽBY: (*V šosatých pláštích a brslenkách, v ruce sukovice, jaké nosí na donnybroocký jarmark.*) Namlátit mu!

(*Bloom s nasazenýma oslíma ušima usedne na pranýř, založí ruce, vystrlí nohy, hvízdá si Don Giovanni, a cenar teco. Artanští sirotci se vezmou za ruce a poskakují kolem něho. Dívky z misie Za branou kriminálu se vezmou za ruce a poskakují kolem něho, jenže opalným smírem.*)

ARTANŠTÍ SIROTCI: Ty zrudně slůně, čubčí čuně! Ty že jsi miláček dam!

DÍVKY Z MISIE ZA BRANOU KRIMINÁLU:

Pojď sem, pusu ti dám

a ještě ti přidám.

Splním tvoje přání.

Chyť mi blechu na ní.

HORNBLOWER: (*V efodu a v lovecké čapce zvěstuje.*) I vnese hříchů lidu na Azazela, ducha přebývajícího na poušti, a na Lilith, noční čarodějnici. I ukamenují ho a pokálejí, ba věru, všichni z Agendath Netaimu a z Mizraimu, země Ham.

(Všechno lid hází po Bloomovi kaširovanými kameny. Přihrnou se k němu vytloukači hospod a zatoulaní psi a pokálejí ho. Přistoupí k němu Mastianský a Citron, v kaftanech a s dlouhými pejzy. Potřásají na něho bradou.)

MASTIANSKÝ A CITRON: Ty Beliále! Ty istrijský Laemleine! Falešný Mesiáš! Ty Abulaíio!

(S žehlilkou pod paží se objeví Bloomův krejčí George Mesias a předloží úlet.)

MESIAS: Za přešití kalhot jedenáct šilinků.

BLOOM: *(Bodře si zamne ruce.)* Jako zastará. Chudák Bloom! *(K pranýři přistoupí iškariotský černovous Ruben J. Dodd, špatný pastýř, přes rameno nese utopeného syna.)*

RUBEN J.: *(Sípavě šeptá.)* Už to prasklo. Dou po nás chlupatý. Honem se zdechněm.

HASIČI: Pfláp!

BRUNDIBÁR: *(Nasadí Bloomovi žluté roucho s vyšitými barevnými plameny a vysokou špilatou lepici. Na krk mu zavěsí pytel stříelného prachu a odevzdá ho světské vrchnosti se slovy.)* Odpusťte mu jeho viny. *(Na všeobecnou Žádost poručík Myers od dublinských hasičů Blooma podpálí. Nářek.)*

OBČAN: Zaplať Pámbu!

BLOOM: *(V suknici nesešívané s písmenami I. H. S. stojí vprostřed fénixových plamenů zpříma.)* Neplačtež nade mnou, dcery erinské.

(Ukáže dublinským zpravodajům spáleniny. Dcery erinské, Herně oděné, v ruce velikánské kancionály a rozsvícené hromničky, pokleknou a pomodlí se.)

DCERY ERINSKÉ:

Ledvino Bloomova, oroduj za nás.

Kvítko lázeňské, oroduj za nás.

Mentore Mentonův, oroduj za nás.

Akvizitére *Svobodáře*, oroduj za nás.

Dobročinný zednáři, oroduj za nás.

Bludné mýdlo, oroduj za nás.

Pamlský hříchu, orodujte za nás.

Hudbo beze slov, oroduj za nás.

Karateli občana, oroduj za nás.

Příteli všelikých náběrek, oroduj za nás.

Porodní bábo nejmilostivější, oroduj za nás.

Bramborová ochrano proti moru a choleře, oroduj za nás.

(Šestisethlasý sbor řízený p. Vincentem O'Brienem a na varhany doprovázený Josephem Glynnem zazpívá chorálně Aleluja. Bloom zmlkne, scvrkne se, zuhelnatí.)

ZOE: Jen mluv, až zmodráš.

BLOOM: *(Čepici přes uši, za páskou gypsovku, zaprášené škrpály, v ruce červený vystěhovalecký uzlík, na povříslu vede rašelinově černavého čuníka, s úsměvem v oku.)* Pusť mě, hospodyně, při všech connemarských kozách, mám toho nuzačení nad hlavu. *(Se slzou v oku.)* Holá nepřičetnost. Vlastenčení, pláč nad mrtvými, hudba, budoucnost národa. Být či nebýt. Veta po životním snu. Klidně ho skoncuju. Oni ať si žijí. *(Zasmušile hledí stranou.)* Jsem na mizině. Pár pilulek mordovníku. Stažené rolety. Dopis. A ulehnout k odpočinku. *(Zlehka oddychuje.)* Nic víc. Dožil jsem. Sbohem. Spánembohem.

ZOE: *(Upjatě, prst zaklesnutý za sametku.)* Tak ty tak? Až podruhé.

(Uchichtne se.) To jsi vstával levou nohou nebo sis to se svou znejmilejší odbyl moc rychle. Však já uhodnu, co si myslíš.

BLOOM: *(Trpce.)* Muž a žena, láska, co je to? Zátka a láhev.

ZOE: *(Rozdurděně.)* Nemám ráda mizeru, který je samá vytáčka. Jak k tomu chudák kurva přijde.

BLOOM: *(Kajícně.)* Jsem velký protiva. Ty zas nutné zlo. Odkudpak jsi? Z Londýna?

ZOE: *(Spustí vyřídilku.)* Z Kančího Chrochtálova, kde hrají prasata na varhany. Pocházím z Yorkshiru. *(Zadrží mu ruku, kterou jí ohmatává bradavku.)* Jářku, Šmejdlíku. Nech toho a začni něco kloudného.

Měl bys prachy na kvaltovku? Deset šilinků?

BLOOM: *(Usměje se a zvolna přikývne.)* To víc, hurisko, to víc.

ZOE: Starý střevíc. *(Nenucené ho sametovými prackami pohladí.)* Nepůjdeš se do hudebního salónu podívat na naši novou pianolu? Pojď, já se ti svléknu.

BLOOM: *(Drbe se nerozhodné v týle a s nevýslovnými rozpaky uštvaného kramáře, jak odhaduje souměr jejích*

odhalených hruštiček.) Kdyby jedna věděla, strašně by žárlila. Ten zelenooký netvor. *(Důtklivě.)* Víš sama, jak je to těžké. Nemusím ti to říkat.

ZOE: *(Polichocena.)* Co oko nevidí, srdce neželí. *(Polaská ho.)* Pojd'.

BLOOM: Smává čarodějka! Ruka, houpající kolébku.

ZOE: Děcko!

BLOOM: *(V dětském prádýlku a v pelerínce, hlavatý, s čupřinou tmavých vlasů, kukadly si měří její župánek, buclatým prstíkem na něm počítá bronzové přezky a slintavým jazykem klinká a šišlá.)* Jedna dvě tli: tli dvě jedna.

PŘEZKY: Má mě rád. Nemá mě rád. Má mě rád.

ZOE: Kdo mlčí, souhlasí. *(Rozpjatými drápky ho drapne za ruku, ukazovákem mu na dlani šmátrá smluvené znamení tajného posla a svádí ho do záhyby.)* Horké ruce, studený nácek.

(Vprostřed vůní, hudby, pokušení zaváhá. Ona ho vede ke schůdkům, táhne ho pachem podpažní jamky, neřestí malovaných očí, šelestem župánku, v jehož křivolakých záhybech číhá lví smrad všech mužských, kteří ji měli.)

SAMČÍ DRAVCI: *(Čpějí sírou říje a trusu, vzpínají se v stání, pořvávají a sem tam kymácejí omámenou hlavou.)* Dobře!

(Zoe S Bloomem dojdou k prahu a tam sedí dvě kolegyně děvky. Zpod namalovaných brv si ho zvědavě změří a na jeho letmou poklonu se usmějí. Nemotorně klopýtne.)

ZOE: *(Šťastně ho rukou zachytí.)* Hopla! Nespadni mi nahoru do schodů! **BLOOM:** Sedmkrát padne spravedlivý. *(Naprahu uhne stranou.)* Slušnost velí až po tobě.

ZOE: Dámy napřed, potom páni.

(Ona překročí práh. On zaváhá. Ona se otočí, napřáhne ruku a vtáhne ho přes práh. On poskočí. Na parožím věšáku v předsíni visí mužský klobouk a pršák. Bloom smekne, ale při pohledu na ně se zasmuší, potom se zamyšleně usměje. Na odpočívadle točitých schodů se rozevřou dveře. Opičím poskokem projde kolem nějaký mužský ve fialové košili a šedých kalhotách, na nohou hnědé ponožky, plešatou hlavu a kozlí bradku vztyčenou, tiskne k sobě plný džbán

vody, po zemi za sebou vleče dvojocasé šle. Bloom se honem odvrátí a na stolku v předsíni si prohlíží křepeláčí oči rozběhnuté lišky: začmucha zvednutou hlavou a odejde za Zoe do hudebního salónu. Stínítko ze slézového hedvábného papíru tlumí rozsvícený lustr. Kolem dokola poletuje noční můra, vráží, uniká. Podlahu zakrývá linoleová mozaika ledvincových a blankytných a cinóbrových kosodélníků. Na všechny strany jsou do ní vtištěny šlépěje, pata vedle paty, pata vedle celé nohy, špička vedle špičky, do sebe zamotaná chodidla, maurský tanec šoupavých noh bez přízračných těl, vířivý chumel kdo s koho. Stěny jsou vyčalouněny tapetou s tisovými girlandami a prázdnými mezerami. Před roštem rozevřený paraván z pávích per. Na žíněné krbové rohožce po turecku dřepí Lynch, čapku má obráceně staženou do čela. Prutem si zvolna dává takt. Na hraně stolu sedí, pohupuje nohou, v zclaceném zrcadle nad krbem se zhlíží vychrtlá sinalá děvka Kitty Rickettsová v námořnickém kostýmu, jelenicové rukavičky shrnuté z korálového náramku, v ruce řetízkovou peněženku. Z Živůtku jí přečnává tkanička šněřovalky. Lynch ukazuje posměšně prstem na ty dva u klavíru.)

KITTY: (Odkáše si do dlaně.) Trochu pošukaná. (Naznačí to tak, že zakomíhá ukazovákem.) Blemblem. (Lynch jí prutem nadzvedne sukni a bílou spodničku. Ona si je zas rázem shrne.) Chovej se způsobně. (Škytne, hbitě si pošoupne námořnickou čapku, pod níž jí zazáří henou zryšavělé vlasy.) Prosím za prominutí.

ZOE: Víc světla na scénu, Karlíku. (Přistoupík lustru a dotáhne kohoutek.)

KITTY: (Zašmátrá na hořák.) Co to s ním dnes je?

LYNCH: (Zhluboka.) Vystoupí duch a skřítci.

ZOE: Zatleskejte Zoe na záda.

(Prut v Lynchově ruce zableskne: mosazný pohrabáč. Štěpán stojí u pianoly, na níž má pohozený klobouk a jasanovou hůl. Dvěma prsty opakuje řadu prázdných kvint. Předloktí bezvládně svěšené přes opěradlo, rozvaleně si v koutku lehátka hoví a poslouchá Florry Talbotová, plavá malátná macatá děvka v rozedraných zašle jahodových

domácích šatech. Přes ospalé víčko jí chlípí důkladné ječné zrno.

KITTY: *(Znovu škytne, až kopne rozkomíhanou nohou.)*
Prosím za prominutí!

ZOE: *(Pohotově.)* To na tebe šamstr myslí. Udělej si uzel na košili. *(Kitty Rickettsová sklopí hlavu. Rozepne se jí kožešinové boa, sklouzne a smekne se po rameni, po zádech, po paži, po židli až na zem. Lynch si tu stočenou housenku nasadí na prut. Ona si hadovitě ovine šíji a zachumlá se. Štěpán se přes rameno ohlédně po dřepícím s čapkou zadním koncem staženou do čela.)*

ŠTĚPÁN: Vlastně na tom vůbec nezáleží, jestli to Benedetto Marcello někde našel nebo sám složil. Ritus, toť básníkův odpočinek. Třeba je to starý hymnus na Démétér nebo to má ilustrovat *Coela enarrant gloriam Dei*. Snese čtyřnásobné trylky i mody od hyperfrygické až po myxolydickou tóninu a texty tak rozdílné, jako je poskakování kněží kolem Davidova, totiž vlastně Kirčina, co říkám, Cereřina oltáře, a Davidovy poučky o jeho všemohoucnosti, udílené ve stáji prvnímu fagotistovi. *Mais, nom de nom*, to je zas jiná písnička. *Jetez la gourmette. Faut que jeunesse se passe.* *(Zarazí se, ukáže na Lynchovu čapku, usměje se, zachechtá.)* Kdepak máš svůj hrbolek vědomostí?

ČAPKA: *(S chmurnou zádumčivostí.)* Pch! Je to tak, protože je to tak. Ženské mudrování. Židořecké je řeckožidovské. Krajnosti se dotýkají. Smrt je nejvyšší podoba života. Pch.

ŠTĚPÁN: Dost přesně si pamatuješ mé chyby, chvásty, omyly. Jak dlouho ještě budu zavírat oči před zradou? Bruse!

ČAPKA: Pch.

ŠTĚPÁN: A ještě něco. *(Zamračí se.)* Je to proto, že základní tón a dominanta jsou od sebe odděleny největším možným intervalem, který...

ČAPKA: Který? Dopověz. Nejde to.

ŠTĚPÁN: *(Úporně.)* Intervalem, který. Je největší možná elipsa. Která je v souladu s. S konečným návratem. Oktáva. Která.

ČAPKA: Která?

(Venku začne gramofon vřeštět Svaté město J)

ŠTEPÁN: (*Ráz na ráz.*) Která došla na samý konec světa, aby se neprotkla. Bůh, slunce, Shakespeare, obchodní cestující, jakmile se ve skutečnosti protkne, stane se sám sebou. Počkat. Chvilinku počkat. K čertu s tím pouličním křikem. Sebou, jakým se měl neúprosným předurčením stát. *Ecco.*

LYNGH: (*S uštěpačným skučivým chechtotem se na Blooma a Zoe Higginsovou ušklíbne.*) Učený proslov, jen co je pravda.

ZOE: (*Řízně.*) Pánbůh tě naprav, on toho ví víc, než jsi ty zapomněl. (*Florry Talbotová hledí na Štěpána s otlou zabeđeností.*)

FLORRY: V létě prý bude poslední soud.

KITTY: Kdepak!

ZOE: (*Rozřetá se.*) Nespravedlivý Bože!

FLORRY: (*Uraženě.*) Vždyť psali o Antikristovi v novinách. Ach, to mě svrbí noha.

(*Otrhaní bosí kameloti, táhnoucí za sebou papírového draka, ťapají kolem a vykřikují.*)

KAMELOTI: Poslední vydání. Výsledky závodu na houpacích koních. Mořský had v královském průplavu. Antikrist k nám šťastně dojel. (*Štěpán se otočí a uvidí Blooma.*)

ŠTEPÁN: Do času, časů, a do půl času.

(*Doklopýtá k nim věčný žid Ruben J. Antikrist, dravci ruku na hřbetě rozevřenou. Přes bedra má uvázaný poutničky tlumok, z něhož ěouhají vlastní směnky a propadlé akcie. Na rameně drží vzhůru dlouhé lodní bidlo a z jeho vidlice za pás u kalhot visí zplihlá hromádka jeho jednorozeného syna, zachráněného z vody Liffey. V houstnoucím šeru metá kozelce skřet v podobě Rváče Costella, ztržený v kříži, hrbatý, s vodnatou hlavou, vyčnělými lícními kostmi a bambulatým nosem.*)

VŠICHNI: Cože?

SKŘET: (*Cvaká zuby, rejdí sem a tam, poulí oči, piští, dravci paže rozpjaté, skáče jako klokan, najednou prostrčí bezertý obličej vidlicí stehem.*) *Il vient! Cest moi! Vhomme qui rit! L'homme primigène!* (*S dervíšskými skřeky se točí kolem dokola.*) *Sieurs et dames, faites vos jeux!* (*Dřepne a kejkluje. Z dlaní mu odletují ruletové planety.*) *Les jeux sont faits!* (*Planety se srážejí a chřestivě řachají.*) *Rien n'va*

plus. (Planety, plavné balónky, nafouknuté odplouvají vzhůru. Sám odskočí do prázdna.)

FLORRY: *(Propadá malátnosti, úkradkem se pokřikuje.) Konec světa! (Mokvá z ní samicí vlažný výpar. Mlžné šero zahaluje prostor. Venku přes nakupenou mlhu přeřvává gramofon pokašlávání a šoupání nohou.)*

GRAMOFON: Jeruzaléme! Otevři brány a zapěj hosana...

(K obloze zsrší raketa a vybuchne. Vypadne z ní bílá hvězda a ta zvěstuje dokonání všech věcí a druhý příchod Eliášův. Po nekonečném neviditelném lanu, napjatém od zenitu k nadiru, o překot se v podobě Třínožce z Manu šerem řítí Konec světa, dvouhlavá chobotnice v úboru skotského panského sluhy, v husarské beranici a tartanové suknici.)

KONEC SVĚTA: *(Zadrhuje po skotsku.)* Kdo si skočí šaryvary, šaryvary? *(Nad metelící a dušným pokašláváním jako sluka shůry rezavě mekotá Eliášův hlas. Všecek uříčený ve volné kmentové rochetě s nálevkovitými rukávy vystrkuje nad řečniště, potažené hvězdnatým praporem, kostelnický obličej. Uhodí do brlení.)*

ELIÁŠ: Hafat se tady v boudě nebude. Jaku Crane, Creole Sue, Dave Campbelle, Abe Kirschner, kašlete se zavřenou hubou. Jářku, meziměstskou obsluhuju já. Do toho, hoši. Boží hodina uhodí ve 12.25. Pověz mámě, že tam budeš. Špurtni přihlášku a padne ti eso. Rovnou tady nastup. Kup si lístek na věčnost, nikde se nepřestupuje. Ještě slovíčko. Jsi pro božího syna, nebo jsi psina? Kdyby tak nastal na Coney Islandu nový advent, máme spakováno? Florry Kriste, Štěpáne Kriste, Zoe Kriste, Bloome Kriste, Kitty Kriste, Lynchi Kriste, jen na vás záleží, jestli tu kosmickou sílu pocítíte. To jste před kosmem potento? To tak. K andělům se dejte. Budte prizmovým hranolem.

Něco v sobě máte, něco vyššího. Můžete se skamarádit s Kristem, s Gautamou, s Ingersollem. Jestlipak jste všichni vpadli do téhle vibrace? Bodejť ne. Jen se do toho, shromáždění, zažerete, jako nic si vyjedete na parádní výlet do nebe. Chápete? Životní vzpruha je to, aby ne. Něco prima primisima, co tu ještě nebylo. Je to bašta. Je to nejmazanější figl. Je to úžasné, veleskvělé. Pohne to s

vámi. Zavibruje. Já to vím, já jsem nějaký vibrátor. Žert stranou, mluvmе k věci. A. J. Kristus Dowie a harmoniální filozofie. Rozumíte? Tak dobrá. Západní Šedesátá devátá ulice číslo sedmdesát sedm. Rozumíte? To rád slyším. Brkněte mi slunofonem, kdy budete chtít. Ožralci, neutrácejte za známky. (*Zahuláká.*) A teď píseň slávy. Všichni s chutí zpívejte s námi. A ještě jednou! (*Zpívá.*) Jeru...

GRAMOFON: (*Přehluší jeho hlas.*) Kurvysalbránávýso... (*Deska skřípavě drhne o jehlu.*)

VŠECHNY TŘI DĚVKY: (*Zacpou si uši a zapiští.*) Ouvej!

ELIÁŠ: (*S vyhrnutými rukávy, v obličejí černý, ruce zdviženy, huláká, co mu síly stačí.*) Pane veliký bratře tam nahoře, pane prezidentе, jestlipak slyšíte, co já jsem vám povídal. Pevně vám věřím, pane prezidentе, a namouduši si myslím, že slečna Higginsová a slečna Rickettsová maj v sobě náboženství. Namouduši, slečno Florry, tak polekanou ženskou jako vy jsem dávno neviděl. Pane prezidentе, pojdte a pomozte mi spasit naše milovaný sestry. (*Mrká na posluchače.*) Náš pan prezident mě slyší, ale pořád ani muk.

KITTY-KATE: Já jsem se zapomněla. V slabé chvíli jsem pochybila a na Constitution Hill jsem to spáchala. Biskup mě biřmoval. Matčina sestra se provdala za jednoho Montmorencyho. Zkazil mě jeden instalatér, když jsem ještě byla cudná.

ZOE-FANNY: Já jsem si ho tam pustila jen tak z jundy.

FLORRY-TERESA: Já jsem se zas po portském, kterým jsem zapíjela tříhvězdičkový koňak Hennessy, spustila s Whelanem, on mi vlezl do postele.

ŠTEPÁN: Na počátku bylo slovo a vposledk na věky věkův. Blahoslaveno buď osmero blahoslavenství.

(*Granátnickým krokem v čtyřstupu hřmotně připochodují Dixon, Madden, Crotthers, Costello, Lenehan, Bannon, Mulligan a Lynch v bílých medických pláštích.*)

BLAHOSLAVENSTVÍ: (*Zmateně.*) Bumbání biftek bulbible banku byznysům barnum buzerum biskup.

LYSTER: *(V kvakersky šedých brslenkách a v širáku, říká opatrně.)* Je to náš přítel. Jmenovat ho nemusím. Hledejž světlo.

(Odtančí kurantou. V lazebnickém ústroji vystoupí Nej, oslnivě vyžehlený, kadeře v natáčkách. Přivádí Johna Eglintona, který má na sobě mandarínské kimono ze žlutého nankinu, potištěné ještěrkami, a vysoký pagodový klobouk.)

NEJ: *(S úsměvem nadzdvihne klobouk a odkryje vyholenou hlavu, z jejíhož temene mu trčí oranžovou mašlí převázaný copánek.)* Zrovna jsem ho krášlil, to víte. Dílo krásy, to víte. Jak říká Yeats, nebo vlastně jak říká Keats.

JOHN EGLINTON: *(Vytáhne tmavou svítilnu se zeleným víčkem a posvítí jí do kouta; s hanlivým nádechem.)* Estetika a kosmetika se hodí do budoáru. Mně jde o pravdu. Prostou pravdu pro prostého člověka. Tanderagee chce skutečnosti a skutečností se domaká.

(Za uhlákem v kuželu světla, bradu opřenou o kolena, dumá svatooký, olavský, vousatý Mananaan MacLir. Pomalu se vztyčí. Z jeho druidského roucha to zafičí studeným mořským větrem. Hlava se mu hemží úhoří a úhořím potěrem. Je všecek potažen chaluhami a škeblemi. V pravé ruce drží pumpu od kola. Za klepeta svírá levou rukou mohutného raka.)

MANANAAN MACLIR: *(Hlasem vln.)* Aum! Hek! Val! Ak! Lub! Mor! Ma! Bílí jógievé bohů. Skrytý pimander Herma Trismegista. *(Hlasem svištivého mořského větru.)* Punardžanam patsypandžaub! Za nos se vodit nedám. Někým bylo řečeno: pozor na levici, na ctění Šachtí! *(Skřekem buňňáků.)* Šachtí, Šivo! Chmurný skrytý Otče. *(Pumpou od kola praští raka v levé ruce. Na družstevním ciferníku mu zasvítí dvanáct znamení zvířetníku. Oceánsky ryčně zaúpí.)* Aum! Baum! Pydžaum. Jáť jsem světlo domácnosti, jáť jsem nyvěsnivé smetanové máslo. *(Kostlivci jidášská ruka přiškrtí světlo. Zelené světlo zchřadne do slézova. Plynový hořák pískavě zakvílí.)*

HOŘÁK: Púa. Fúúúííí.

(Zoe přiběhne k lustru, skrčí nohu a narovná plynovou punčošku.) **ZOE:** Kdo mi dá čouda, když už jsem tady?

LYNCH: *(Pohodí na stůl cigaretu.)* Tumáš.

ZOE: *(Se strojenou pýchou natočí k němu hlavu.)* Takhle se dámě podává papirosa? *(Stoupne na špičky, že si cigaretu nad plamenem připálí, zvolna ji kroutí v prstech, až její vidět hnědé chomáčky v podpaždí. Po straně jí Lynch pohrabáčem drze nadzvedne župánek. Pod safírem se od podvazků vzhůru její nahá kůže jeví rusalkovsky zelená. Klidně pokuřuje.)* Vidíš mi na prdelce mateřské znamínko?

LYNCH: Já se nedívám.

ZOE: *(Potrouble po něm hodí očkem.)* Že ne? To je něco pro tebe. Citrón by sis cucnout nechtěl?

(Se strojeným studem zašilhá a úkosem vrhne významný pohled na Blooma, potom se k němu přitočí a tak župan z pohrabáče vysmekne. Znovu jí zaleje kůži modré fluidum. Bloom stojí, žádostivě se usmívá, mne si palce. Kitty Rickettsová si nasliní prostředník, koukne do zrcadla a přetře si brvy. Capouchem prudce sjede byzantský dvorní pravověd Lipoti Virág a na nemotorných růžových chůdách furiantsky pokročí dva kroky vlevo. Je naditý do několika zimníků, přes ně má hnědý mackintosh a pod ním drží pergamenový svitek. V levém oku mu blýská monokl Cashela Boyla CConnora Fitzmaurice Tisdalla Farrella. Na hlavě má nasazen egyptský pšent. Za ušima mu trčí dva brky.)

VIRÁG: *(Srazípaty, ukloní se.)* Jmenuji se Virág Lipoti ze Szombathely. *(Šetrně, suše si odkašle.)* Necudné nahoty je tady vidět hodně, co? Při nestřeženém pohledu odzadu vyšlo najevo, že ona ty poněkud intimní součástky, jejichž jsi oddaným ctitelem, vůbec na sobě nemá. Jizvy po injekci na stehně sis, doufám, všiml. Dobrá.

BLOOM: Děkuji. Vždyť...

VIRÁG: Naproti tomu ta druhá s třešňovým růžem a s bílým čepcem, jejíž vlasy za mnoho vděčí našemu kmenovému elixíru ze dřeva gofer, je ve vycházkovém kostýmu a podle toho, jak sedí, myslím, že má šněrovačku pevně utaženou. Jako by spolkla lineál. Snad se mýlím, ale vždycky se mi zdálo, že když to ty nezbednice tak narafičí, že jim vyčuhuje prádlo, jejich exhibicionismus ti lahodí. Zkrátka hipogryf. Mám pravdu?

BLOOM: Trochu hubená.

VIRÁG: (*Bez nelibosti.*) Rozhodně. Správný postřeh, a ty nabírané kapsy a jistá baňatost sukně mají budit dojem kyprých boků. Nejspíš mecie z monstrovýprodeje, na kterou oškubala nějakého křena. Klamná paráda na ošálení zraku. Všimni si těch důkladně provedených detailů. Co můžeš nosit dnes, neoblékej zítra. Paralaxa. (*Nervózně škusne hlavou.*) Slyšel jsi, jak mi v mozku cvaklo? Pollysylabaxa.

BLOOM: (*Loket opřený o dlaň, ukazovák zapíchnutý do líce.*) Vypadá smutně.

VIRÁG: (*Cynicky vycení žluté lasičí zuby a sípavě štěkne.*) Švindl! Pozor na třeštidla a afektované melancholicky. Konvalinka. Všechny mají čertíka, co ho objevil Rualdus Colombus. Polož ji, pokolombej. Pochameleonuj. (*Bodřeji.*) A teď bych tě s dovolením upozornil na tu třetí. Pouhým okem je z ní vidět pořádný kus. Všimni si té okysličené rostlinné hmoty na její lebce. Jejda, ta drndá. Škaredá kačenka, nevyvážená a s hlubokým kýlem.

BLOOM: (*Lítostivě.*) Když si tak člověk vyjde bez flinty.

VIRÁG: Máme na skladě všechny sorty, slabou, střední a silnou. Kdo maže, ten jede. S každou by sis užil.

BLOOM: Užil?...

VIRÁG: (*Sešpulí jazyk.*) Ljam. Podívej. Výztuž má širokou jen což.

Obalena je důkladnou vrstvou tuku. Podle tíhy prsou je zřejmě z druhu savců, jen si všimni, jaké má vpředu úctyhodně rozměrné výčnělky, div jí do polévky nepadají, a dva další dole vzadu svědčící o důkladné mandě, která přímo vyzývá k poplácání, být trochu tužší, nic by jí nechybělo. K takovému zmacatění vede vydatná výživa. Vykrmováním jim játra zbytnějí do sloních rozměrů. Čerstvé chlebové kuličky s fenyklem a benzoovým sturačem, zapíjené zeleným čajem, je za jejich kratičkého živobytí obdaří přirozenými polštářky přímo kolosálně ztučnělými. To je něco pro tebe, co. Bažit po egyptských hrncích masa. Přezírat se jimi. Certipeklo. (*Hrdlo mu zacuká.*) Ryc a rup. Zas už je to tady.

BLOOM: To ječné zrno se mi nelíbí.

VIRÁG: (*Vyhrne obočí.*) Na to prý je dobré dotknout se zlatého prstenu. *Argumentum ad feminam*, jak jsme v starém Římě a v starověkém

Řecku říkali za konzuláta Diplodoca a Ichthyosaura. Ostatně Evina univerzální medicína. Neprodává se. Jenom půjčuje. Hugenotsky. *(Škubne sebou.)* Divný zvuk. *(Útěšně si odkašle.)* Třeba je to bradavice. Snad si vzpomeneš, co jsem tě o té věci naučil. Pšeničná mouka s medem a muškátovým ořechem.

BLOOM: *(Rozvažuje.)* Pšeničná mouka s čertipeklem a syllabaxem. Trapný výsledek. Byl to neobyčejně úmorný den, jedna nehoda za druhou. Počkat. Bradavice se totiž, jak jsi říkal, šíří bradavičnou krví...

VIRÁG: *(Přísně, nakrčí nos, po očku mrká.)* Přestaň si mnout palce a pořádně přemýšlej. Vidíš, už jsi zapomněl. Cvič si mnemotechniku. *La causa è santa.* Tara. Tara. *(Stranou.)* Však on si vzpomene.

BLOOM: Pokud vím, mluvil jsi taky o rozmarýně a o tom, že na cizopasnou tkáň stačí síla vůle. Ba ne, to ne, už mi svítá. Léčí se dotekem mrtvé ruky. Mnemo?

VIRÁG: *(Vzrušeně.)* Toť se ví. Toť se ví. Akorát. Technika. *(Rázně Źukne na pergamenový svitek.)* S názornými podrobnostmi v této knize stojí, jak si máš počínat. Podle rejstříku si najdeš, že na panický strach je mordovník, na zasmušilost kyselina solná, na chlípnost kafr. Virág promluví o amputaci. Naše stará známá žiravina. Nechají se odumřít. Pod podvázaným krčkem se ušmíknou koňskou žíní. Ale přejdeme jinam, k Bulharům a Baskům, rozmyslil ses, jestli se ti ženy v mužských šatech líbí, nebo nelíbí? *(Suše se uchichtne.)* Celý rok jsi hodlal studovat náboženský problém a přes léto 1882 kvadraturu kruhu a tak vyhrát milión. Granátové jablko. Od vznešeného k směšnému je pouhý krok. Třeba takové pyžama. Nebo cviklem zesílené trikotové kalhotky, zavřené. Nebo třeba taková komplikovaná kombinace, košile s kalhotkami. *(Uštěpačně zakokrhá.)* Kukuruhú!

(Bloom všechny tři děvky nerozhodně pozoruje, potom se zahledí na zastřené slézové světlo a poslouchá poletující můru.)

BLOOM: Tehdy jsem chtěl nyní skončit. Noční košile vůbec nebyla. Proto tohle. Ale zítra je taky den a bude. Včerejšek je dnes. Co je teď bude tedy zítra jako bylo bude včerejšek.

VIRÁG: *(Šušká mu do ucha.)* Vábny pachem nevalně spanilé samičky, která v hřbetní krajině znovu a znovu hárá stydkým zanícením, za svůj krátký život se jepice v jednom

kuse pojmají. Lorinko! (*Zahuhňá Žlutým papouščím zobákem.*) Někdy kolem roku pět tisíc pět set padesát naší éry měli v Karpatech přísloví. Na lžičku medu se spíš chytne náš milý huňáč než na půl tuctu sudů nejznamenitějšího sladového octa. Před bručounem se brání brtnice. Ale nechme toho. Vrátime se k tomu až jindy. Velmi nás těšilo, nás všechny. (*Odkašle si, sklopí hlavu a vnitřkem dlaně si zadumaně pomne nos.*) Tyto noční můry jdou, jak zjistíš, za světlem. Klam, jen si vzpomeň na jejich nepřizpůsobivé oko. O všech těchto spletitých otázkách si přečti v sedmnácté knize mých Základů sexuologie neboli Milostná vášeň, což je podle dr. L. B. senzace letošního roku. Jsou zas například jiné, které se pohybují samočinně. Jen si všimni. Je to její příslušné slunce. Noční pták noční slunce noční město. Chyť mě, Karlíku! Bzzz.

BLOOM: Včela nebo masařka onehdy celá zmámená narazila do stínu na stěně a celá zmámená mi potom zabloudila pod košili, ještě že jsem ji...

VIRÁG: (*Aniž hne brvou, zařehtá se v syté ženské tónině.*) Báječné! Španělskou mušku na podbrúšku nebo hořčicový flastr na cicváru. (*Mlsně zahudruje krocaními laloky.*) Hudry! Hudryhudry! Otevři se, sezame! I vyjde ven z hrobu. (*Rázem rozvine pergamen a čte, světluščím nosem sleduje pozpátku písmo, po kterém ryje drápy.*) Postůj, příteli. Přináším ti odpověď. Zakrátko dojdou z červeného břehu ústřice. Já jsem nejlepší kuchař. Třeba nám prospějí šťavnaté dvouchlopňové škeble a perigordské lanýže, ty hlízy, vyrývané všežravým pašíkem, jsou nedostižné v případech nervové debility neboli viragitidy. Zapáchají sice, zato poštívají. (*Kývne hlavou a škádlivě zadrmolí.*) Nebud' zapšklý. Monokl si do oka vmáčkni.

BLOOM: (*Roztržitě.*) Jinak je tomu očividně s dvouchlopňovou ženskou škeblí. Sezam stále otevřený. Pohlaví rozštěpené. Proto se ony bojí hmyzu, plazů. Tomu ovšem odporuje Eva a had. Historický fakt to není. Zřejmě obdoba mé myšlenky. Hadi, ti rádi mlsají ženské mléko. Na míle daleko se přeplazí přes všežravý les a nadobro jí ňadro vycucají. Jako ty hudrymudrovské římské matróny, o nichž se člověk dočítá v Elephantuliasidě.

VIRÁG: *(Ústa sešpulená do tvrdých vrásek, oči kamenně, teskně zavřeny, cizokrajným stejnozvukem žalmuje.)* Že ty krávy s vemeny naditými, o nichž je známo...

BLOOM: Já se rozvrískám. Odpušť. Mhm. Tak. *(Odříkává.)* Samy od sebe vyhledávají ještěrovo doupe a své cecky mu svěřují, ať si je dychtivě vycucá. Mravenec dojí mšice. *(Přemoudře.)* Pud vládne světu. V životě. Ve smrti.

VIRÁG: *(Šikmo svěsí hlavu, nahrbí hřbet i svislá křídélka ramen, krhavýma vypoulenýma očima zacíví na můru, zrohovatělým pařátem na ni ukáže a vykřikne.)* Kdopak je Ger Ger? Kdopak je Geraldík? Ach, bojím se, že se škaredě spálí. Pchěkně pchrosím, než bude khapóres, mohl by to někdo zhindrovat a mávnout tím prima tištuchem? *(Zamňouká.)* Pusi pusi pusi! *(Vzdychne, couvne, s pokleslou čelistí úkosem čumí k zemi.)* Dobře, dobře. Přece se usadila.

Tam, kde světlo plápolá,
jako hebké pápeří
lítám kolem dokola.
Kdekdo na mě láteří,
že jsem dcera králova,
to mi nikdo nevěří.
Bumbác do dveří.

(Znovu se rozlétne proti slézovému stínítku a tluče křídly.) Hezké hezké hezké hezké hezké hezké hezké hezké sukýnky.

(Dvěma šoupavými kroky vykročí z levého horního vchodu Jindra Kvitko do levého středu v popředí. Na sobě má tmavý plašť a plihé chocholaté sombrero. V ruce drží intarzovaný cymbál se stříbrnými strunami a patriarchální bambusovou dýmku s dlouhým troubelem a s hliněnou hlavičkou v podobě ženské hlavy. Na nohou tmavé sametové punčochy a plesové střevíce se stříbrnou přezkou. Romantický spasitelský obličej se splývavými kadeřemi, řídkým knírkem a bradou. Tenká stehna a vrabčí chodidla má od tenor a Maria, knížete kandijského. Načechrá si krajkovou náprsenku a milostným jazykem si olízne rty.)

JINDRA: *(Zabrnká na kytaru a spustí nízkým, sladoučkým hlasem.)* Je kvítko, jež kvete.

(Sveřepý Virág, zuby zaťaty, čumí na lampu. Zvážnělý Bloom pozoruje Zoinu šíji. Švihák Jindra s plandavým podbradkem pokročí ke klavíru.)

ŠTĚPAN: (*Sám k sobě.*) Hřej se zavřenýma očima. Dělej to po tátovi. Nasytiti břicho své mlátem, kteréž svině. Mám toho dost. Vstanu a půjdu k svému. Tak to bývá. Štěpánku, jde to s tebou z kopce. Musím zajít za starým Deasym nebo mu zatelegrafovat. Ten rozhovor, co jsem s ním ráno měl, na mě hluboce zapůsobil. Třebaže naše doba. Zítra mu to vypíšu. Mimochodem mám trochu v hlavě. (*Znovu se dotkne kláves.*) Teď přijde molovy akord. Ano. Jenže za moc nestojí. (*Almidano Artifoni mu podá noty svinuté jako taktovka a mocní si zakroutí kníry.*)

ARTIFONI: *Ci rijletta. Lei rovina tutto.*

FLORRY: Něco nám zazpívej. Líbezná píseň milostná.

ŠTĚPAN: Nemám hlas. Umělecky jsem nadobro hotov. Ukázal jsem ti, Lynchi, ten dopis o loutně?

FLORRY: (*Úlisné.*) Ptáček by zpíval, ale nechce. (*V okenním rámu se objeví siamská dvojčata. Filip Opilý a Filip Střízlivý, dva oxfordští univerzitám. Oba mají masku Matthewa Arnolda.*)

FILIP STŘÍZLIVÝ: Poslechni hlupáka. Něco neklape. Pahýlem tužky si to vypočítej, mladistvý pitomče. Dostáváš tři libry dvanáct, dvě bankovky, jeden sovereign, dvě koruny, kdyby tak mládež věděla. U Mooneyho en ville, u Mooneyho sur mer, v Moiře, u Larcheta, nemocnice v Holles Street, u Burka. Tak co? Já si tě hlídám.

FILIP OPILÝ: (*Nedůtkliví.*) Blbost, člověče. Táhni k čertu. Všechno mám zapláceno. Kdybych tak oktávám přišel na kloub. Zdvojení osobnosti. Kdopak mi to řekl, jak se jmenuje? (*Zavrní mu žací strojek.*) Už vím. Zoe m^u sás agapó. Mám dojem, že jsem tady už byl. Kdypak to bylo snad ne Atkinson někam jsem zastrčil jeho navštívenku? Mac ten a ten. Kdepak Mac, už to mám. Vyprávěl mi, nepokládej sluchátko, o Swinburnovi, je to tak, nebo ne?

FLORRY: A co písnička?

ŠTĚPAN: Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.

FLORRY: Nejsi ty z Maynoothu? Zнала jsem jednoho, ten byl jako ty.

ŠTĚPAN: Nadobro pryč. (*K sobě.*) Duchaplné.

FILIP OPILÝ A FILIP STŘÍZLIVÝ: (*Žací strojky jim vrní do rigodonu travních stébel.*) Duchaplné, a jak. Proč. Nadobro pryč. Ostatně máš

tu knihu, tuhle tu jasanovou hůl? Ano, támhle, ano. Duchaplné, a jak. Nadobro pryč. Otužuj se. Dělej jako my.
ZOE: Před dvěma dny si to tady byl odbyť nějaký kněz, zapjatý až po krk. Jen se neschovávej, povídám mu. Já vím, že máš kolárek.

VIRÁG: Z jeho hlediska zcela logické. Pád člověka. (*Neurvale, panenky se MU rozšíří.*) Čert vzal papeže! Nic nového pod sluncem. Já, Virág, jsem odhalil pohlavní tajnosti mnichů a panen. Proč jsem vystoupil z římské církve. Přečtete si Kněz, žena a zpovědnice. Penrose. Pidlašmidla. Fidla. (*Zavrtí se.*) S líbezným studem si žena sundá z beder rákosovou roušku a zavlhlé joni nabídne mužovu lingam. Zakrátko ji pak muž obdaruje kusy džunglového masa. Žena projeví radost a zahalí se pérovým přehozem. Mocným tuhým lingamem muž její joni zuřivě pomiluje. (*Vykřikne.*) *Coactus volui.* Žena pobíhá kolem celá zmámená. Silný muž ji popadne v zápěstí. Žena piští, kouše, prská. Vzteky rozlícený muž uhodí ženu přes kyprou jadganu. (*Vyloví klofec.*) Pifpaf! Popo! (*Přestane, kýchne.*) Hapší! (*Posune si roubík.*) Prrrt.

LYNCH: Doufám, že jsi páteříčkovi uložila pokání. Devět Sláva Otci za to, že střelil biskupa.

ZOE: (*Zadýmá nosem jako mrož.*) Spojení se mu nepovedlo. Víš, jenom podráždění. Má utrum.

BLOOM: Chudák.

ZOE: (*Ledabyle.*) Copak se mu asi stalo?

BLOOM: Jak to?

VIRÁG: (*Obličež se mu zkříví temné pableskujícím dábelským šklebem, vystrčí vyzáblou šji, zdvihne tupý čumák a zavyje.*) *Verfluchte Goim!* Měl otce, čtyřicet otců. Vůbec nebyl. Bože smilný. Měl obě nohy levé. Byl to Jidáš Izachjáš, libyjský kleštěnec, papežský panchart. (*Lokty strnule ohnuté, padne na utýraných předních tlapách dopředu, okem v ploské hlavě projevuje smrtelná muka a tak skučí nad němým světem.*) Zkurvysyn. Apokalypsa.

KITTY: A co Mary Shortallová, ta musela na venerologii s muzikou, dostala ji od toho modročepičáře Jimmyho

Pidgeona, udělal jí děcko, to nemohlo polykat a křečemi se v postýlce udusilo, všechny jsme se složily na pohřeb.

FILIP OPILÝ: *(Valně.) Qui vous a mis dans cette jichue position, Philippe?*

FILIP STRÍZLIVÝ: *(Rozmarně.) C'était le sacré pigeon, Philippe. (Kitty si vyndá jehlici z kloboučku, klidně klobouček položí a uhladí si henou obarvené vlasy. A tak hezkou, něžnou hlavičku s tak roztomilými lokýnkami ještě žádná děvka na ramenou nenosila. Lynch si nasadí její klobouček. Ona mu ho strhne.)*

LYNCH: *(Zachechtá se.)* A kvůli takovým rozkoším naočkoval Mečnikov antropoidní opice.

FLORRY: Lokomotorická ataxie.

ZOE: *(Rozmarně.)* Podej mi slovník.

LYNCH: Tři moudré panny.

VIRÁG: *(Lomcuje jím zimnice, z vyzábělých epileptických rtů mu pěnivě fine hojný žlutý potěr.)* Prodávala nápoje lásky, bílý vosk, oranžový květ. Svými plodidly ji zprznil římský centurio Panther. *(Vyplázne kmitavý světélkující štíří jazyk, sáhne si do rozkroku.)* Mesiáš! Ten jí prorazil bubínek. *(Zadrmolí šimpanzí vřesk a v necudných záchvatech šklubne hýžděmi.)* Hik! Hek! Hak! Hok! Huk! Kok! Kuk!

(Vystoupí Ben Bambula Dollard, brunátný, podsaditý, chluponozdratý, vousatý, ušatý, chlupatý, střapatý, prsatý, bedra a genitálie utaženy v černých koupacích nohavicích.)

BEN BAMBULA DOLLARD: *(V mohutných buclatých tlapách chřestí kostěnými kastanětami a bodře jódluje pivním basem.)* Když láska uchvátí mou duši horoucí.

(Panny, ošetřovatelka Callanová a ošetřovatelka Quigleyová, se proderou přes strážce ringu a rozpraženými pažemi se mu vrhnou do náručí.)

PANNY: *(Zaníceně.)* Veliký Ben! Ben MacChree!

HLAS: Chyťte toho chlapa v roztrhaných gatích.

BEN DOLLARD: *(Plácne se do stehna a na celé kolo se rozřehtá.)* Chyťte ho.

JINDRA: *(Hladí na prsou uťatou ženskou hlavu a šeptá.)* Tvé srdce, lásko má. *(Zadrmká na loutnu.)* Když jsem ten milostný zjev...

VIRÁG: *(Sloupne se mu kůže, hojně peří mu vypelichá.)* No tohle! *(Zívne, až je mu vidět jícen černý jako uhel, a štouchnutím pergamenového svitku si sklapne čelisti.)* To pověděv jsem se vzdálil. Sbohem. Bud' sbohem.

Drek!

(Jindra Kvitko si kapesním hřebínkem pročísne knírek i bradu a nasliněným prstem si ulízne vlasy. S vytaseným rapírem hbitě zamíří ke dveřím, na zádech má přehozenou divou harfu. Ohon vztyčený, dvěma neladnými skoky na chůdách dorazí Virág ke dveřím, stranou nasadí obratně na zed' hnissavě žlutý plakátek a hlavou jej přitluče.)

PLAKÁTEK: K. 11. Lepení je trestné. Přísně důvěrně. Dr. Hy Frank.

JINDRA: Po všem veta.

(Naráz si Virág odšroubuje hlavu a podrží si ji pod paží.)

VIRÁGOVA HLAVA: Kvak! *(Odejdou každý zvlášť.)*

ŠTEPÁN: *(Přes rameno řekne Zoe.)* Tobě by se spíš zamlouval ten bojovný farář, který štípil protestantský blud. Ale pomni psovského mudrce Antisthena a skonu arcikacíře Aria. Jeho smrtelného zápasu na záchodě.

LYNCH: J, je to pořád jeden Bůh.

ŠTEPÁN: *(Nábožně.)* A nejvyšší Pán veškerenstva.

FLORRY: *(K Štěpánovi.)* Že ty jsi vyklouzlý kněz. Nebo mnich.

LYNCH: To je. Kardinálský syn.

ŠTEPÁN: Kardinální hřích. Vývrtkoví mniši.

(V červené sutaně, opáncích i ponožkách objeví se ve dveřích Jeho Eminence Šimon Štěpán, kardinál Dedalus, primas veškerého Irska. Vlečku mu poponáší a pod ni nakukuje rovněž červení oděných sedmero zakrských opicích akolytů, kardinálních hříchů. On má šikmo na hlavě opelichaný cylindr. Palce zastrčeny v podpaždí, dlaně rozevřeny. Kolem krku mu visí růženec ze zátek, na prsou zakončený vývrtkovým křížem. Vyndá palce, mohutně rozevlátými posunky vyprošuje milost shůry a s nabubřelou okázalostí prohlašuje.

KARDINÁL:

Jat leží Conservio
v zevnitřním žaláři,

spoután okovy a řetězy
těžkými přes tři tuny.

(Chvilku se na všechny zahledí, pravé oko zamhouřené, levou skrání vyboulenou. Nakonec se neudrží smíchy, s rukama v bok se komíhá sem a tam a s nevázaným humorem prozpěvuje.)

Kačer, ach, co všechno zkusí.
No-no-nožičky jak mochna husí,
tlustý, leč čiperný, kachničky v lásce měly
milého kačera,
až sprostý mizera
jednou si kačerem omastil zelí.

(Roucho se mu zahemží rojem komárů. Rukama křížem se poškrabe na zádech, ušklíbne se a zvolá.) Zakouším muka zatracenců. Basama s fousama, zaplať Pámbu, že se ta havěť na mě nesmluvila. Jinak by mě sprovedila z povrchu této sakramentské zeměkoule.

(Hlavu stranou, struční jim ukazovákem a prostředními prsty požehná, dá velikonoční políbení a komicky odhopsá, sem tam komíhá cylindrem a valem se scvrká, až je jako ti poponašeči vlečky. Za ním klikatě rejdí, chichotají, nakukují pod vlečku, pošťuchují se, uculují, velikonočně se pusinkují zakrslí akolyti. Zdáli se měkce nese jeho hlas, milosrdný, mužný, melodický.)

K tobě mi zaneše srdce,
k tobě mi zaneše srdce,
a voňavé noci dech
k tobě mi zaneše srdce.

(Sama od sebe se otočí klika.)

KLIKA: Srdcééé!

ZOE: V té klice je nějaká čertovina.

(Po vrzavém schodišti slézá nijaký mužský, je slyšet, jak si z věšáku sundává pršák a klobouk. Bloom maně vykročí

vpřed, cestou přivře dveře, vytáhne z kapsy čokoládu a nervózně ji nabídne Zoe.)

ZOE: *(Hbitě mu přičichne k vlasům.)* Hm. Že nechám mamince mockrát děkovat. Co mám ráda, to je moje.

BLOOM: *(Zaslechne, jak se na prahu nějaký mužský domlouvá s děvkami, a zbystří sluch.)* Co když je to on? Že by po? Že by ne? Nebo že by tak i tak?

ZOE: *(Roztrhne staniol.)* Napřed byly prsty, vidličky až po nich. *(Kousek ulomí a schroustne, kousek dá Kitty Rickettsově a mazlivě spustí na Lynche.)* Francouzské bonbóny bys rád, co? *(On přikývne. Ona ho škádlí.)* Má to být hned, nebo si počkáš? *(Lynch zdvihne hlavu a otevře ústa. Zakrouží mu dárkem vlevo. Sleduje ji hlavou. Zakrouží bonbónem zpátky vpravo. Nespouští ji z očí.)* Chytej! *(Vyhodí kousek vzhůru. On po něm šikovně chlamstne, až to chrupne.)*

KITTY: *(Žyýká.)* Ten inženýr, co jsem s ním byla na bazaru, má moc pěkné. Nejlepší likérová náplň. Byl tam se svou paní místokrál. Na Toftově kolotoči jsme vám užili psiny. Ještě se mi točí hlava.

BLOOM: *(V svengaliovském kožichu, ruce křížem, na čele napoleonskou šístku, upře orlí zrak na dveře a zachmuřeně provede břichomluvecký exorcismus. V strnulém postoji, levou nohu vykročenou, prudce natrčí velitelské prsty a smýknutím pravé paže z levého ramena dá velmistrovské znamení.)* Odejdi, odejdi, zaklínám tě, ať jsi kdokoli. *(Přes mlhu zvenku je slyšet mužský kašel a krok. Rysy Bloomovi zjihnou. Vsune ruku do kapsy u vesty a zaujme klidný postoj. Zoe mu nabídne čokoládu.)*

BLOOM: *(Nabubřele.)* Děkuji, nechci.

ZOE: Dělej, co ti říkám. Tumáš.

(Ráz naráz zacvakají o schody podpatky.)

BLOOM: *(Vezme si čokoládu.)* Afrodiziakum? To jsem si myslel. Vanilka uklidňuje, nebo ne? Mnemo. Rozptýlené světlo rozptyluje paměť. Červeň má vliv na lupus. Barvy působí u žen na charakter, pokud nějaký mají. Jsem z té černi smutný. Jezte a radujte se, neboť zítra. *(Pojíždá.)* Taký na chuť má vliv, slézová. Ale to už je dávno, co jsem. Vypadá jak nová. Afro. Ten kněz. Přijít musel. Pozdě, ale přece. Zkusit to s lanýži u Andrewse.

(Otevřou se dveře. Vstoupí tělnatá hofarta Bella Cohenová. Na sobě má třičtvrtěční slonovinovou sukni s třásnitou lemovkou, ovívá se a jako Minnie

Haucková v Carmen si pohrává vějířem z černé slonoviny. Na levé ruce má snubní a přidržovací prsten. Oli sytě podbarvené. Bujný knírek. Hrubý olivový obličej, opocení a nosatý, nozdry zahrávají do oranžova. Mohutné nicí berylové náušnice.)

BELLA: Na mou duši. Mokrý jak myš. *(Rozhlédne se po párcích. Příkrým pohledem utkví na Bloomovi. Mohutným vějířem si přivívá vánek na rozpálenou líc, šíjí i bujná ňadra. Sokolí oli jí jiskří.)*

VĚJÍŘ: *(Povívá rychle, potom zvolna.)* Jak vidět, ženatý...

BLOOM: Ano... Tak trochu, někam jsem založil...

VĚJÍŘ: *(Zpola se rozevře, potom sklapne.)* A pánem v domě je panička.

Vláda sukně.

BLOOM: *(Pohlédne k zemi a přihloupě se usměje.)* Je to tak.

VĚJÍŘ: *(Sklapne a opře se jí o ušní lalůlek.)* To jsi na mě zapomněl?

BLOOM: Ano. Ne.

VĚJÍŘ: *(Sklopený šikmo k jejímu pasu.)* Jsem já ta, o níž jsi předtím snil? Byla ono on ty my, co jsme potom poznali? Jsem já ony všechny a ony všechny stejné jako my? *(Bella přistoupí blíž, zlehka ťuká vějířem.)*

BLOOM: *(Krlí se.)* Mocná bytosti. Přečti si v mých očích dřímotu, v jaké si ženy libují.

VĚJÍŘ: *(Ťukne.)* Setkali jsme se. Jsi můj. Toť osud.

BLOOM: *(Zbaběle.)* Ty kyproučká. Touhou planu po tvém panování. Jsem vyžilý, povržený, dávno ne mladý. Stojím takřka s neodeslaným dopisem, opatřeným zvláštní příplatní známkou, před schránkou zmeškaných zásilek hlavní pošty lidského života. Podle zákona o volném pádu těles táhne pravoúhle dokořán otevřenými dveřmi a okny průvan rychlostí třiceti stop za vteřinu. Zrovna jsem v levém hýždovém svalu ucítil dnavé píchnutí. U nás v rodině se to dědí. Díky dně byl chudák tatínek, vdovec, úplný barometr. Věřil v živočišné teplo. Zimní vestu měl podšitou

kočičákem. Ke konci pamětliv krále Šalomouna a Sunamitky sdílel lože s Athosem, věrným až za hrob. Psí slina, jak asi víte... *(Skrčí se.)* Ach!

RICHIE GOULDING: *(Obtížený aktovkou projde za dveřmi.)* Posměváčky čeká trest. Lepší se nenajde v celém Dub. Hodné knížecích jater a ledvin.

VĚJÍŘ: *(Ťukne.)* Všechno má konec. Buď můj. A hned.

BLOOM: *(Nerozhodně.)* Hned teď? Neměl jsem se zbavit talismanu.

Děšť, posezení na mořských balvanech, když padá rosa, hříšek v mém věku. Každý fenomén má přirozenou příčinu.

VĚJÍŘ: *(Zvolna ukáže k zemi.)* Smíš.

BLOOM: *(Pohlédne k zemi a všimne si, že má rozvázanou tkaničku.)* Oni nás pozorují.

VĚJÍŘ: *(Rázně ukáže k zemi.)* Musíš.

BLOOM: *(Toužebně, zdráhavě.)* Umím pravý černý uzel. Naučil jsem se ho, když jsem jako příručí pracoval v expedici u Kelleta. Mám to v malíčku. Z uzlu se toho hodně pozná. Dovolte. Z dvornosti. Už jsem dnes jednou klečel.

(Bella si povytáhne sukni, vyrovná rovnováhu, na hranu židle zvedne buclaté, ve střevíčku obuté kopyto a spěnku naditou do hedvábné punčochy. Bloom tuhonohý, vetčný se jí shýbne nad kopyto a šetrnými prsty vytahuje a navléká tkaničky.)

BLOOM: *(Láskyplně si brouká.)* Zkoušet obuv u Mansfielda, to byl můj mladistvý milostný sen, zálibně se kochat líbezným zapínáním háčků, až po kolena šněrovat dámám z Clyde Street elegantní kozinkové, atlasem vykládané, přímo neuvěřitelně drobné botky. I za jejich voskovou figurínou Raymondou jsem chodil a obdivoval se jejím pavučinkovým punčochám s palcem jako špalíček rebarbory, jak se nosí v Paříži.

KOPYTO: čichni si k mé žhavé kozí kůži. Zkus, jaká královská tíha.

BLOOM: *(Šněruje.)* Moc pevně?

KOPYTO: Jestli to, ty motovidlo, zpackáš, nakopnu tě jak mičudu.

BLOOM: Jen abych nenavlékl špatné očko jako ten večer před dobročinným plesem. Smůla. Strefil jsem se do špatné díry té... jak jste se o ní zmínila. Ten večer se sešla... Hotovo. *(Zaváže tkaničku na uzel. Bella postaví nohu na zem. Bloom zdvihne hlavu. Její hrubý obličej i pohled ho praští přímo do čela. Oči se mu zakalí, ztemní a zváčkovatí, nos mu opuchne.)*

BLOOM: *(Zamumlá.)* Očekávám vaše další příkazy a znamenám, pánové...

BELLO: *(Upře na něho strohý baziliščí pohled, barytonovým hlasem.)* Pse bezectnosti!

BLOOM: *(Zamilovaně.)* Císařovno!

BELLO: *(Svislé skráně jí zplihnou.)* Ctiteli cizoložného trupu!

BLOOM: *(Plačtivě.)* Mohutnosti!

BELLO: Hovnivále!

BLOOM: *(Šlachy zpola ochablé.)* Vznešenosti!

BELLO: K zemi! *(Klepne ho vějířem po zádech.)* Nohy ohni dopředu! Levou nohu pošoupni o krok zpátky. Upadneš. Padáš. Spuť se na ruce.

BLOOM: *(Na znamení obdivu zdvihne oči vzhůru a zas je zavře.)* Lanýže. *(S pronikavým epileptickým zavřísknutím padne na všechny čtyři, chrochtá, čmuchá, ryje mu u nohou, potom lehne, zamhouří oči a dělá mrtvou, chvěje řasami, prostřena na zemi v postoji veleznameního mistra.)*

BELLO: *(Krátce ostříhaný, fialový podbradek, kolem vyholených úst tlusté prstence knířů, horolezecké ovinovačky, lodenový kabát se stříbrnými knoflíky, sportovní sukénka a alpský klobouk s tetřevím perem, ruce v kapsách u kalhot, šlápne jí na krk a zaryje do něho podpatkem.)* Zakus celou mou váhu. Pokoř se, rabe, před trůnem despotových nádherných podpatků, tak třípytných v hrdé topornosti.

BLOOM: *(Všecek unesen mekotá.)* Slibuji, že se neposlušnosti nikdy nedopustím.

BELLO: *(Zařehtá se.)* Mordyje! Kdybys tak věděla, co na tebe čeká. Já s tebou zatočím a ukážu ti, zač je toho loket. O

rundu kentuckých koktajlů se sázím, že ti, synáčku, vyženu roupy. Žádné odmlouvání, opovaž se. Jestli se opovážíš, předem se třes před podpatkovým pokáním, které si odbudeš v cvičkách. (*Bloom zaleze pod pohovku a přes třásně vykukuje.*)

ZOE: (*Roztáhne župánek a tak ji zamaskuje.*) Ona tu není.

BLOOM: (*Zavře oči.*) Ona tu není.

FLORRY: (*Zakryje ho sukní.*) Ona to tak, pane Bello, nemyslela. Ona bude, prosím, hodná.

KITTY: Nebudte na ni, pane Bello, zlý. Že nebudete, milostpane.

BELLO: (*Úlisně.*) Pojd', panenko. Na slovíčko, děťátko, já ti napravím hlavu. Povíme si to, děvenko, od srdce k srdci. (*Bloom vystrčí bázlivě hlavu.*) To jsi hodná. (*Bello ji vztekle popadne za vlasy a vytáhne ven.*) Pro vlastní dobro tě ztrestám na jednom zaručeně měkkém místě. Třeba na choulostivém zadečku. Jen tak zlehounka, holubičko. Dělej, ať už je to.

BLOOM: (*Omdlévá.*) Neroztrhni mi...

BELLO: Kroužek do nosu, kleště, bastonáda, hák, to všecinko ti dám ochutnat, až ti budou jako v dávných dobách nubijskému otroku flétny vyhrávat. Tentokrát tomu neujdeš. Do skončení vezdejšího života budeš vzpomínat. (*Naběhnou mu žíly na čele, obličej se mu překrví.*) Každé ráno po vydatné snídani z tučných Mattersonových šunkových plátek a láhve Guinnessova ležáku uvelebím se ti na otomanověsedlovém hřbetě. (*Krkne.*) Vybařím znamenitý burzovní doutník a přečtu si *Hostimila*. Dost možná, že tě dám v chlěvě porazit a pověsit na hák a že z tebe s chutí sním řízek s chrupavou kůrkou, na pánvici pěkně podlitý a vypečený jako podsvinče s rýží a citrónem a rybízovou omáčkou. Bude tě to bolet.

(*Zkroutí jí paži. Bloom zakvikne a převrátí se naznak.*)

BLOOM: Chůvo, nebud' surová. Přestaň!

BELLO: (*Zakroutí.*) A druhou!

BLOOM: (*Zaječí.*) Ach, hotové peklo. Každý nerv mě v těle bolí jak divý.

BELLO: *(Zahuláká.)* Výborně, ty generále na bále. Tak znamenitou zprávu jsem už šest neděl neslyšel. Honem, nenech mě sakra čekat. *(Dá jí facku.)*

BLOOM: *(Zakřourá.)* Ty jsi mi nabacal. Já to povím...

BELLO: Podržte mi ho, holky, ať se na něj posadím.

ZOE: Ano. Jen se po něm projdi. Podržím.

FLORRY: Podržím. Nenech si ho jenom pro sebe.

KITTY: To ne, já taky. Půjč mi ho.

(Ve dveřích se objeví hampejzová kuchařka paní Keoghová, vrásčitá, šedobradá, pod bradou umaštlý bryndák, v mužských šedozelených ponožkách a dřevácích, zamoučená, o holou rudou paži i dlaň má opřený váleček polepený nevyváleným těstem.)

PANÍ KEOGHOVÁ: *(Zuřivě.)* Mám vám pomoci? *(Bloomu přidrží a spoutají.)*

BELLO: *(Chrochtavě dřepe Bloomovi na obličej obrácený vzhůru, dýmá doutník, laská si tlusté lýtko.)* Keatinga Claye zvolili, jak vidím, za předsedu richmondského blázince a Guinnessovy prioritní akcie jsou mimochodem na šestnácti celých a třech čtvrtinách. Že já jsem, sakramentský blázen, nekoupil celý blok, jak mě přemlouvali Craig a Gardner. Setsakra, pekelná smůla. A ten zatrolený outsider *zahodil* to vyhrál dvacet proti jedné. *(Zlostně uhasí doutník o Bloomovo ucho.)* Kdepak je zas ten setsakramentský popelník?

BLOOM: *(Podrážděný, zadnicí zadušený.)* Ach! Ach! Vy potvory! Ty surovce!

BELLO: Každých deset minut si o to říkej. Pros o to a žebrej, jak jsi nikdy nežebral. *(Nastrčí mu pěst s posměšně vystrčeným fíkem a čpavý doutník.)* Tumáš, polib, Obojí. Polib. *(Přehodí nohu, sedne na něho obkročmo, po jezdecká stiskne kolena a drsně křikne.)*

Hopsá, koníčku, hopsá hej! Já na něm pojedu závod o cenu Eklipsy. (*Nahne se stranou, hrubě koníčkově zmáčkne varlata a zahuláká.*) Hurá! Hop a skok! Já tě vydrezíruju, jak se patří. (*Jede na něm jako na houpacím koni a nadskakuje v sedle.*) Takhle jedou kmáni, takhle jedou páni, takhle jedou rytíři.

FLORRY: (*Zatahá Bella za rukáv.*) Pušť mě na něho. Dost jsi užila. Já jsem si řekla dřív než ty.

ZOE: (*Zatahá Florry za rukáv.*) Já. Já. Ještě ho nemáš dost, ty pijavice?

BLOOM: (*Dusí se.*) Už nemohu.

BELLO: Kdepak, nemám. Počkat. (*Zatají dech.*) K sakru. Tadyhle. Div mi špunt nevyletěl. (*Odzátkuje se, zpřítvoří obličej a silně pšoukne.*) Tumáš. (*Zazátkuje se.*) Ba jo, u všech všudy, šestnáct a tři čtvrtiny.

BLOOM: (*Vyrazí na něm pot.*) Mužský to není. (*Čenichá.*) Ženská.

BELLO: (*Vstane.*) Nebudeš už foukat horké a studené z huby. Stalo se, po čem jsi toužil. Od této chvíle je z tebe kleštěnec a jsi můj, ujařmený. A dále kárný šat. Mužský oblek shodíš, rozumíš, Ruby Cohenová? a navlečeš si hedvábí, které přes hlavu a přes záda tak nádherně šustí, ať už je to.

BLOOM: (*Osykne se.*) Hedvábí, řekla velitelka! Ach, drsnaté, strupaté. To je mám nehty čečulkovat?

BELLO: (*Ukáže na své děvky.*) Co jsou ony, to budeš ty, oparukovaná, naondulovaná, neparfémovaná, napudrovaná, v podpaždí vyholená. Na holém těle ti vezmou míru. Mocí mermo tě utáhnou do svěrákové šněrovačky z hebkého sivého cvilinku, koticovým planžetem vyztužené až po krajní mez kosoúhle vyštafírované pánve, boky pak kypřejší, než kdyby měly volnost, se vtěsnaží do mřížkové sukně se dvěma hezkými lacinými spodničkami a třásněmi a jinými serepetičkami, samozřejmě opatřenými mým domácím znakem, kreacemi rozkošného dámského prádla pro Alici, lahodně navoněné

pro Alici. Podvazky se budou Alici zařezávat. Lehounký obal na stehnech bude zpočátku Martu a Marii studit, ale čechravé pápeří krajek na holých kolenou ti bude připomínat...

BLOOM: (*Rozkošná subreta, líce nalíčené, vlasy hořčicově nazrzlé, nos i ruce mužsky velikánské, poťouchlá ústa.*) Jenom jednou jsem v Holles Street z rozpustilosti její věci ozkusil. Když trhla nouze, šetřil jsem na pradeně a sám jsem jí je pral. Košile jsem nosil naruby. Škudlil jsem, jak se dalo.

BELLO: (*Uštěpačně.*) Úsluhy mámě pro radost, co? A na sobě domino, za staženými roletami jsi v zrcadle koketně vystavovala nahá stehna a kozlí vemená v rozmanitých polohách milostného vzdání, co? Hehe! K smíchu! A ta zánovní klakově černá košilka a kratičké necudné kalhotky od posledního znásilnění ve švech nadobro rozpárané, co ti paní Miriam Dandradová v Shelbournově hotelu prodala, co?

BLOOM: Miriam. Černá. Demimondka.

BELLO: (*Rozřehtá se.*) Kriste na nebi, člověk by se potrhal smíchy. Byla z tebe roztomilá Miriam, když sis ostříhala chlupy na řiti a v mdlobách se svalila přes postel jako paní Dandradová, když ji má znásilnit poručík Smythe-Smythe, pan poslanec Philip Augustus Blockwell, zdatný tenor signor Laci Daremo, modrooký liftboj Bertík, Henry Fleury, pověstný závodník o Gordon Bennettův pohár, kvarterónský pracháč Sheridan, osmička ze závodní osmiveslice naší milé Trojické, její nádherný novofoundlandan Ponto a ovdovělá vévodkyne z Manorhamiltonu Bobs. (*Znovu se rozřehtá.*) Kristepane, siamská kočka by se nad tím uřehtala.

BLOOM: (*Rukama i obličejem jí to škupe.*) To Gerald ze mě udělal pravého ctitele šněrovačky, když jsem na gymnáziu hrál ženskou roli ve *Vice versa*. Milý Gerald. Zbláznil se do toho, okouzlen sestřinou šněrovačkou. Miloučký Gerald se teď líčí růžovou šminkou a zlatí si víčka. Kult krásna.

BELLO: (*Bohapustě rozjařen.*) Krásna! Nech nás vydechnout! Když sis s ženskou opatrností nadzdvihovala vlnivé karnýry a usedala na ohlazený trůn.

BLOOM: Z vědeckého zájmu. Pozorovat různé libosti, v jakých si libujeme. (*Valně.*) Je to opravdu lepší pozice... kolikrát jsem si je totiž pomohla...

BELLO: (*Přísně.*) Nebud neposlušná. Tamhle v koutě máš piliny. Vždyť jsem ti to jasně uložila. Dělej to, prosím, vstojte. Já tě naučím slušným způsobům, panáčku. Jestli najdu nějaké stopy na plínkách! Hoho! Při Doranově oslu, uvidíš, jaký jsem já metr. Hříchy minulosti povstávají proti tobě. Je jich hodně. Na sta.

HŘÍCHY MINULOSTI: (*Hlasy jeden přes druhý.*) Nejméně s jednou ženou uzavřel tajný sňatek ve stínu Černého kostela. Neslýchané vzkazy telefonoval v duchu slečně Dunnové do d'Olier Street a přitom se v budce neuctivě stavěl k aparátu. Slovem i skutkem nabádal noční bludičku, aby výkaly a jiné ukládala do nehygienického hajzlu za neobydleným domem. Na pěti veřejných záchodcích všem paskudníkům tužkou vyznačoval a nabízel jim svou drahou polovici. A u smradlavé továrny na vitriol nechodil noc co noc kolem milujících se párků a nedíval se, jestli a co a kolik toho uvidí? Nelíhal on, sprostý kanec, v posteli a nekoval se hnusným cárem důkladně použitého toaletního papíru, který mu, navnaděna perníkem a poštovní poukázkou, věnovala necudná rajda?

BELLO: (*Silně zahvívá.*) Jakou největší oplzlost jsi na celé své zločinecké dráze spáchala? Hezky důkladně. Vyklop to. Aspoň tentokrát mluv upřímně.

(*Vyhrnou se němé nelidské podoby, zašklebí se, zmizí, zablábolí Booloohoom, Poldy Koch, Tkaničky za penny, Cassidiho babizna, slepý výrostek, Larry Nosorožec, dívka, žena, nevěstka, další, dal...*)

BLOOM: Neptej se. Vzájemná důvěra. Milá ulice. Vůbec jsem nemyslel... Přísahám při všem, co je mi svaté.

BELLO: (*Úsečně.*) Odpověz. Hnusný lump! Dovím se to, nebo ne! Pověz mi něco zábavného, kluzkého nebo krvavě strašidelného nebo nějaký verš, honem, honem, honem. Kde? Jak? Kdy? S kolika? Dám ti pouhé tři vteřiny. Raz! Dva! Tři...!

BLOOM: (*Ochotně blekotá.*) Já jsem ooohrněný nos a oodporně...

BELLO: (Řízně.) Jdi pryč, ty smradě. Drž hubu. Mluv, až na tebe někdo promluví.

BLOOM: (Pokloní se.) Pane! Paní! Krotitelko mužů. (Zdvihne paži. Náramky spadnou.)

BELLO: (Výsměšně.) Ve dne nám budeš máchat a přepírat začpělé nebo taky pozvracené prádlo, a sukni podkasanou a na kotu přivázanou utěrku, budeš po nás vytírat latríny. To bude něco. (Navlékne jí rubínový prsten.) A je to. Tímto prstenem si tě přivlastňuji. Pověz, děkuji, velitelko.

BLOOM: Děkuji, velitelko.

BELLO: Budeš stlát, chystat mi koupel, vylévat nočníky z jednotlivých pokojů, taky ten žlutočervený z pokoje kuchařky, staré paní Keoghové. A to si pamatuj, všech sedm pořádně vydrhni, nebo si je vyzunkneš jak šampaňské. Bude ti z toho pítí horko. Hop! Budeš mě obskakovat, nebo tě, slečno Ruby, za tvé poklesky vyplátním a na holou ti, slečinko, naplácám, no, třeba kartáčem na vlasy. Já tě naučím, jak se máš chovat. Krémem natřené ruce s náramky budeš mít v noci navlečeny do rukavic s třiačtyřiceti knoflíčky, čerstvě zapudrované maskem, a špičky prstů vybraně navoněny. Za takové projevy přízně kladli druhdy kavalíři život. (Uchichtne se.) Moji hoši budou nad tím celí pryč, jaká jsi nóbl dáma, nejvíc plukovník. Až za mnou večer před svatbou přijdou pomiliskovat se s mou nejnovější atrakcí v pozlacených podpatcích. Nejprve si tě sám zprubnu. Jeden pán, znám ho z dostihů, Charles Alberta Marsh (zrovna jsem se s ním a ještě s jedním pánem z manipulace kancléřského soudu vyspala) hledá k okamžitému nástupu děvče pro všechno. Vypni hrud'. Usměj se. Svěs ramena. Kolik za ni dáte? (Ukáže prstem.) Za tuhleto majitelem vydrežírovanou aportovat a nosit košík v hubě. (Obnaží rámě a až po loket je Bloomovi vrazí do vulvy.) Pěkná hloubka! Tak co, hoši? Už vám stojí v haptáku? (Nastrčí jednomu zájemci paži do obličeje.) Tak do toho a protáhnout komín.

KUPEC: Florin. (Dillonův zřízenec zazvoní ručním zvoncem.)

HLAS: O šilink a osm penny se předal.

ZŘÍZENEC: Cylink.

CHARLES ALBERTA MARSH: Musí být panna. Zdravý dech. Čistotná.

BELLO: (*Klepne kladívkem.*) Dva desetišilinky. Nejnížší možná cena, je to za babku. Výška čtrnáct dlaní. Sáhnete si a sami se přesvědčte o jeho kvalitě. Chmýřnatá pleť, pružné svaly, křehké maso. Kdybych tak u sebe měla své zlaté razidlo. A dojí se jako nic. Tři čerstvě snesené galóny za den. Znameníť nosnice, zaručeně snese už za hodinu. Mléčný rekord jeho táty byl tisíc galónů plnotučného mléka za čtyřadvacet týdnů. Hola, zlatíčko! Udělej pejska! Hola! (*Vypálí Bloomovi na kříž svou iniciálu C.*) A je to. Zaručeně cohenovské zboží. Kdo si, pánové, přisadí dva šilinky?

SNĚDOLÍGI MUŽ: (*S afektovaným zadrhováním.*) Sto liper sterlink.

HLASY: (*Tlumeně.*) Pro kalífu Harúna ar Rašída.

BELLO: Dobře. Všichni sem. Úzká, odvážně krátká sukně, která vylézá nad koleno a ukazuje kousek bílých kalhotek, je mohutná zbraň, a průsvitné punčochy na smaragdových podvazcích s dlouhým rovným švem, ubíhajícím nad koleno, dotýkají se lepších pudů blazeovaných světáků. Nauč se cupitavé chůzi na čtyřpalcových podpatcích z doby Ludvíka XV., řecky nachýlené póze s vyzývavým zadkem, plavnými stehny a koleny, která se cudně celují. Upni na ně celou svou svůdnost. Vyhov všem jejich gomorským neřestem.

BLOOM: (*Zjardělý obličeje schoulí do podpaždí, a ukazovák v ústech, se zahihňá.*) Však já vím, co tím naznačujete.

BELLO: Nač se jinak hodíš, ty impotentní stvůro. (*Shýbne se a vějířem Bloomovi surově zaryje pod lojové záhyby hýždí.*) Vzhůru! Vzhůru! Bezocasá kočko z Manu! Co to? Kampak se poděl tvůj kadeřavý činčiráček, to ti ho, kohoutku, ušmikli? Zazpívej, ptáčku, zazpívej. Má ho zplihlý jako šestiletý klouček, když někde za vozíkem čurá. Kup si kýbl a pumpu prodej. (*Hlulné.*) Zastaneš ty chlapskou práci?

BLOOM: Eccles Street.

BELLO: (*Sarkasticky.*) Ani za nic ti nechci drásat city, ale držby se tam ujal chlapák. Ostrouhal jsi kolečka, můj

kacafírku! On je přebujelý venkovský kořen. Bylo by ti hej, ty moulo, kdybys měl taky takové náčiní se samými hrboly a mozoly a suky. Ten si zapedinčil, to ti řeknu. Noha na noze, koleno na koleni, břicho na břiše, dundáky na prsou. Kleštěnec on není. Vzadu mu trčí chomáč rezavých chlupů jako hlodašový keř. Počkej si, chlapče, devět měsíců. Můj ty Tondo kolenatý, už teď jí to nahoru dolů v útrobách kope a kucká. Zuříš, vid? Ťal jsem do živého? (*Opovržlivě si odplivne.*) Ty plivátko!

BLOOM: Jednalo se se mnou neslušně. Já... to ohlásím na policii. Sto liber. Nehorázné. Já...

BELLO: Chuť by byla, ale kde vzít sílu, ty chramosto. Lít by mělo, ne kapat.

BLOOM: Se zblázním. Moll. Já jsem zapomněl! Odpusť! Moll... My dva... Pořád...

BELLO: (*Neúprosně.*) Ba ne, Leopolde Bloome, všechno se z vůle ženy změnilo, co ses dvacet let prospal v Ospalém dolíku. Vrať se a viz. (*Milý Ospalý dolík přes celou pahorkatinu volá.*)

OSPALÝ DOLÍK: Rip van Winkle! Rip van Winkle!

BLOOM: (*Na nohou rozedrané mokasíny, v ruce rezavou brokovnici, krade se po špičkách, tápá konečky prstů, přepadlý, vyzábělý, vousatý mžourá přes kosodélné okenní tabulky, zapuštěné do olova.*) Už ji vidím! Je to ona! Ten první večer u Mata Dillona. Ale co ty šaty, zelené. A vlasy má zlatě obarveny a on...

BELLO: (*Posměšně se zachechtá.*) Vždyť je to, ty kulichu, tvá dcera, s mullingarským studentem.

(*Plavovlasá Milly Bloomová v zelené sukýnce a lehounkých opáncích, modrá šálka jí v lehounkém větříku vlaje, vyrve se milenci z náručí a s očima navrch hlavy zavolá.*)

MILLY: No tohle! Vždyť je to papínek. Nějak jsi, papínku, zestárl.

BELLO: Že se změnil? Náš etažér, náš psací stůl, na němž se vůbec nepíše, lenoška tety Hegartyové, naše reprodukce starých mistrů, člověk a jeho přátelé se tu mají jak v bavlnci. *Kukaččí zátiší!* Proč ne? Jářku, kolik jsi měl žen? V tmavých ulicích jsi je, ty ploskonožče, sledoval a tlumenými stony vzrušoval. Cože, ty prostitute? Bezúhonné dámy s

nákupem koloniálního zboží. Jen se ohlédni. Jak která, housírku, jojo.

BLOOM: Ony... Já...

BELLO: (*Štiplavě.*) Na imitovaném bruselském koberci, který jsi koupil v dražbě u Wrena, zanechají stopy svých podpatků. Při dovádění s rozjívěnou Molly, jak jí budou v kalhotkách hledat blešáka, zmrzačí ti sošku, kterou jsi ze zájmu o umění v dešti přinesl domů. Poruší ti tajemství spodní přihrádky. Z hvězdářské příručky ti vytrhají listy na fidibusy. A do mosazné mřížky u krbu, koupené za deset šilinků od Hamptona Leedoma, ti naplivají.

BLOOM: Za deset šilinků a šest penny. To dokážou jen sprostáci. Puť mě. Vrátím se. Dokážu...

HLAS: Přísahej!

(Bloom zatne pěsti a s dlouhým nožem v zubech leze po zemi.)

BELLO: Jako platící host nebo jako gigolo? Pozdě. Nenejlepší postel sis ustlal a jiní si do ní lehnou. Náhrobní nápis máš napsaný. Nezapomeň, kamarádíčku, máš po vtákách.

BLOOM: Spravedlnost! Veškeré Irsko proti jednomu. Což se nikdo nenajde... (*Hryže si palec.*)

BELLO: Jestli máš v sobě kousek slušnosti a studu, tak sakra chcípni. Dám ti vzácné staré víno, že po něm dohopsáš až do pekla a zpátky. Podepiš závěť a odkaz nám kdejaký groš, jaký máš. Jestli žádný nemáš, tak sakra nějaký sežeň, ukradni, uloupi! Pochováme tě v hajzlu za plotem, mrtvý a pokálený tam budeš ležet s mým adoptovaným synovcem, kterého jsem si vzala, tím sakramentským podagrovitým prokurátorem a sodomitou se strnulou šíjí, a s dalšími desíti až jedenácti manžely, už ani nevím, jak se ti buzeranti jmenovali, utopenými v jedné a téže žumpě. (*Chrchlavěse zachechtá.*) My z tebe, pane Kvitko, uděláme mrvu. (*Posměšně zapiští.*) Pápá, Poldy. Pápá, papínku!

BLOOM: (*Chytne se za hlavu.*) Síla mé vůle. Paměť! Já hříchy spáchal! Já hříchy sním... (*Bez slz se rozeštká.*)

BELLO: (*Zašklebí se.*) Uplakánku! Krokodýlí slzy.

BLOOM: (*Zhroucen, k oběti hustě zahalen závojem, obličej sklopený k zemi, vzlyká. Je slyšet umíráček. Obřezaná v*

tmavé šále a žíněné suknici, posypané popelem, stojí u zdi nářků. M. Shulomowitz, Joseph Goldwater, Moses Herzog, Harris Rosenberg, M. Moisel, J. Citron, Minnie Watchmanová, O. Mastiansky, ctihodný pán Leopold Abramowitz, Chazen. Šermují rukama a v pneumatu hořekují nad odpadlím Bloomem.)

OBŘEZANCI: (Temně hrdelním chorálem, jak po něm házejí ne květy, ale plody Mrtvého moře.) Sema Izrael Adonai Elohenu Adonai Echad.

HLASY: (Povzdychnou.) On tedy skončil? Aha. Bodejť. Bloom? Jakživ jsem o něm neslyšel. Že ne? Takový pudivous. Zůstala po něm vdova. Vážně? Bodejť.

(Z vdoví hranice sattí vyšlehnou plameny pryskyřičného kafru. Celou ji zahalí smuteční příkrov kadidlového dýmu a zas se rozptýlí. Z dubového rámu prostovlasá nymfa, lehce nastrojená do čajově hnědých uměleckých barev, vystoupí ze sluje, projde pod propletenými tisy a skloní se nad Bloomem.)

TISY: (Lupením šepotají.) Sestro. Naše sestro. Ššš.

NYMFA: (Tiše.) Smrtnice. (Vlídne.) Tak už neplač.

BLOOM: (Sluncem kropenatý, rosolovitě odleze pod větve, důstojně.) Tato poloha, hned jsem věděl, že se ode mě žádá. Síla zvyku.

NYMFA: Smrtnice. Zastihl jsi mě v špatné společnosti, mezi hopsandami, padoury, boxery, populárními generály, zkaženými mimy v přiléhavých spodcích pleťové barvy a mrštnými tanečníky šimmy, La Aurorou a Karini z hudební komedie, šlágru století. Schovávala jsem se do laciného růžového papíru, čpícího petrolejem. Kolem mě vyčichlá oplzlost klubovních pánů, historky na pohoršování neopeřeného mládí, inzertní transparenty, zfalšované kostky a hrudní vycpávky, speciality a noste bandáže s pochvalným vysvědčením od pána trpícího na kýlu. Praktické rady do manželství.

BLOOM: (Zvedne k ní do klína želví hlavu.) My se už známe. Z jiné hvězdy.

NYMFA: (Smutně.) Gumové zboží. Neprůtržné. Značka dodávaná aristokracii. Mužské šněrovačky. Vyléčím záchvaty, nebo peníze vrátím. Nevyžádaná svědectví o bujném poprsí podle návodu profesora Waldmanna. Za tři týdny se mé

poprsí rozvilo o čtyři palce, sděluje paní Rublinová a přikládá fotografie.

BLOOM: To myslíš *Fotopamlsky*?

NYMFA: Ano, myslím. Odnesl sis mě, zarámoval do dubu a dracounu a zavěsil nad manželské lože. Jednoho letního podvečera jsi mě nepozorovaně na čtyřech místech políbil. A mazlivě jsi mi tužkou vystínoval oči, řadra a hanbu.

BLOOM: (*Poníženež jí políbí dlouhé vlasy.*) Tvé klasické oblíny, nesmrtelná krasavice. Rád se na tebe dívám, rád tě, ty dílo krásy, velebím, rád se k tobě takřka modlím.

NYMFA: Slýchala jsem za tmavých nocí tvé velebení.

BLOOM: (*Chvatně.*) Ano, ano. Chceš říct, že já... Kromě dětí se snad každý ve spaní ukazuje z nejhorší stránky. Víím, že jsem jednou spadl z postele, nebo spíš jsem z ní byl vystrčen. Na chrápání prý je dobré železité víno. Na to druhé je zas ten anglický vynález, onehdy jsem o tom dostal špatně adresovaný prospekt. Poskytuje prý nehluché a nečpavé uvolnění. (*Povzdychne.*) Jakož bylo vždycky. Křehkosti, tvé jméno je manželství.

NYMFA: (*Zacpe si uši.*) A slova. Ta nemám ve slovníku.

BLOOM: A rozumíš jim?

TISY: ŠŠŠ.

NYMFA: (*Zakryje si rukou obličej.*) Co jsem toho v té komnatě viděla? Na co jsem musila vlastníma očima patřit?

BLOOM: (*Omluvně.*) Já víím. Potřísněné ložní prádlo, pečlivě obrácené naruby. Uvolněné plíšky. Z Gibraltaru kdysi dávno po dálném moři.

NYMFA: (*Sklopí hlavu.*) Něco horšího! Něco horšího!

BLOOM: (*Opatrně rozmýšlí.*) Tu staromódní komodu. Nevydržela její váhu. Vážila rovných jedenáct kamenů devět. Po odstavení děcka přibrala devět liber. Prasklá a špatně sklízená. Co ještě? Taky tu směšnou nádobu s oranžovým meandrem, co má jen jedno ucho. (*Je slyšet jaré zurčení vodopádu.*)

VODOPÁD

Poulaphouca

Poulaphouca

Poulaphouca
Poulaphouca.

TISY: (*Splétají větve.*) Poslouchejte. Šepotejte. Pravdu dí naše sestra. Vyrostly jsmeu poulaphouckého vodopádu. V znojně letní dny jsme poskytovaly chládek.

JOHN ^{WYSE} **NOLAN:** (*Vzadu v stejnokroji Irských národních lesníků nadzvedne chocholatý klobouk.*) Vzkvétejte! Za znojných dnů poskytuje chládek, irské stromy.

TISY: (*Broukají.*) Kdopak přišel na gymnasijským výletu do Poulaphouky? Kdo nechal spolužáky shánět oříšky a sám se uchýlil do našeho chládku?

BLOOM: (*Hrudník vpadlý, svislá ramena, vycpaná vatou, v nehorázném šedočerně pruhovaném, příliš malém chlapeckém obleku, na nohou bílé tenisky a vroubení přehrnuté punčochy, na hlavě červenou školní čepicí s odznakem.*) Byl jsem kluk, ještě jsem rostl. Stačilo málo, kodrcání tramvaje, smíšený pach dámské šatny a toalety, dav namačkaný na schodech Královského divadla, ony mají totiž rády tlačence, stádní pudry a temné, pohlavím čpějící divadlo rozněcuje neřesti. Ba i ceník jejich prádla. A pak to vedro. To léto byly skvrny na slunci. Konec školy. A likérový dort. Alkyonské dny.

(*Alkyonské dny, gymnazisté v modrobílých fotbalových tričkách a trenýrkách, mladý pán Donald Turnbull, mladý pán Abraham Chatterton, mladý pán Owen Goldberg, mladý pán Jack Meredith, mladý pán Percy Apjohn, stojí na mýtině a pokřikují na mladého pána Leopolda Blooma.*)

ALKYONSKÉ DNY: Makrelo! Vzkřis se. Hurá. (*Výskají.*)

BLOOM: (*Vyčouhlý, v teplých rukavicích, do maminčiny šály zamuchlaný, omráčený roztálenými sněhovými koulemi, pracně vstává.*) Ještě jednou. Je mi šestnáct. To je psina. Zazvoňte na všechny zvony v Montague Street. (*Chabě zavýská*) Sláva naší škole!

OZVĚNA: Vole!

TISY: (*Zašelestí.*) Pravdu dí naše sestra. Šepotejte. (*Po celém lese je slyšet šepolavé pocely. Za pni a z lupení vykukují hamadryady a pukají do květu.*) Kdo to znesvětil náš zamlklý chládek?

NYMFY: (*Plaše přes prsty.*) Tamhle! Pod širým nebem?

TISY: (*Sklánějí se až k zemi.*) Ano, sestro. A na našem panenském pažitu.

VODOPÁD:

Poulaphouca Poulaphouca Phoucaphouca Phoucaphouca

NYMFY: (*Rozevřou prsty.*) Taková hanebnost!

BLOOM: Byl jsem předčasně vyspělý. Mladost. Fauni. Lesnímu bohu jsem přinášel oběť. Květy, jež z jara rozkvétají. Byla doba páření. Vlasečnost je přírodní fenomén. Divadelním kukátkem nebožtíka táty jsem přes nedotažené záclony viděl Lotty Clarkovou, co měla vlasy jak len, při večerní toaletě. Ta rozvernice jedla trávu jak divá. U Rialtského mostu se skutálela ze svahu a tak mě svou rujností pokoušela. Vylezla si na jejich křivolaký strom a já... Ani světec by neodolal. Vjel do mě ďábel. Kdo to ostatně viděl?

(*Z lupení vystrčí přeivýkavou hlavu s vlhkými nozdrami matonohé tele Vitelo s bílou lysinou na hlavě.*)

MATONOHÉ TELE ¡ Já, Vitelo, jsem to vidělo.

BLOOM: Zkrátka jsem ukojil potřebu. (*Jímavě.*) Když jsem brousil za děvčaty, žádná mě nechtěla. Ošklivec. Nechtěly si se mnou hrát. (*Nahoře na Ben Howthu se rododendrony prodírá kozička s naditým vemenem a krátkým ocáskem a trousí rozinky.*)

KOZIČKA: (*Meká.*) Megegegeg. Kozizizi!

BLOOM: (*Bez klobouku, určeny, obalený chomáči bodláčího a hlodašového chmýří.*) Řádně zasnouben. Věci se mění podle okolností. (*Upřeně se zahledí dolů do vody.*) Střemhlav dvaatřicet za vteřinu. Novinářská noční můra. Eliáš podlehl závratí. Pád z útesu. Smutný konec úředníka státní tiskárny. (*Z útesu Lví hlava se do fialové dychtivé vody v stříbrotichém letním vzduchu skutálí Bloomova figurína, zavinutá jako mumie.*)

MUMIEFIGURÍNA: Bbbbbllllbbblodžblunk.

(*Daleko v zálivu mezi baileyským a kishským majákem pluje Král Erinu a z komína vyfukuje k pevnině stále širší chochol uhelného dýmu.*)

RADNÍ NANNETTI: (*Sám a sám na palubě, v tmavém alpakovém obleku, žlutý jestřábí obličej, ruku zasunutou do*

výstrihu u vesty, deklamuje.) Až má vlast zaujme náležité místo mezi národy země, tehdy a teprve tehdy na hrob ať mi napíší...

BLOOM: Hotovo. Prff.

NYMFA: *(Povzneseně.)* Jak jsi dnes viděl, my nesmrtelnice žádné takové místo nemáme a taky žádné chlupy na něm. Jsme kamenně studené a cudné. Živíme se elektrickým světlem. *(Ohne se do oblouku, chlípně se zatetelí a prst si strčí do úst.)* Něco jsi mi říkal. Zezadu jsem to zaslechla. Jak sis troufl...

BLOOM: *(Zkroušeně chodí sem a tam po vřesovišti.)* Ach, jsem já to čuně. Taky klystýr jsem podával. Půl žejdlíku hořkoně, přidej lžíci kamenné soli. A do dupy. Stříkačkou od Hamiltona Longa, přítelkyně dam.

NYMFA: Přede mnou. Pudrovátko. *(Zarazí se a udělá pukrle.)* A další.

BLOOM: *(Sklíčeně.)* Ano. *Peccavi!* Vzdával jsem božskou poctu na živém oltáři tam, kde se žádům říká jinak. *(Zvroucně.)* Proč by roztomilá, navoněná, šperky ozdobená ruka, ruka, jež řídí...? *(Proti vláčné lesnaté kulise se kolem kmenů hadovitě províjejí postavy a vrkají.)*

KITTYIN HLAS: *(V houští.)* Ukaž nám nějaký ten polštářek.

FLORRYIN HLAS: Tumáš. *(Podrostem nemotorně prolétne tetřívěk.)*

LYNGHŮV HLAS: *(V houští.)* Fjú. Sálavě horká.

ZOIN HLAS: *(Z houští.)* Však je odtamtud, kde to sálá.

VIRÁGŮV HLAS: *(Ptačí náčelník s modrým žíháním a péřovou čelenkou, ve válečné výstroji s asagajem v ruce, rázně se ubírá praskavým rákosím a šlape po bukvicích a žaludech.)* Horká! Horká! Střež se Sedícího býka.

BLOOM: Ono mě to zdolává. Ten horký vtisk jejího horkého těla. Už jen usednout tam, kde předtím seděla žena, raděj rozkročmo, jako by prokazovala svrchovanou milost, ještě raději, když už předtím na bílém saténovém kabátku hodně povytáhne šůsky. Tak žensky plná. Plně jí padám v plen.

VODOPÁD: Plenoplna Poulaphouca Poulaphouca Poulaphouca.

TISY: šss. Promluv, sestro!

NYMFA: *(Nevidomá, v bílém jeptiščím hábitu, v slepce a mohutném křídlatém kokrhelu, hebce, s nyvýma očima.)* Klášter Tranquilla. Sestra Agatha. Hora Karmel, zjevení v Knocku a v Lurdech. Už žádné touhy. *(Schýlí hlavu a povzdychne.)* Jenom éterično. Kde racek snívý tklivý se klátí nad zamklou hlatí.

(Bloom se zpola vztyčí. Vzadu na kalhotech mu ulítne knoflík.)

KNOFLÍK: Cvak.

(V lijáku hopsají kolem dvě combeské coury se šálou na hlavě a nechutně řvou.) **COURY:**

Z kalhotek vypad Leopoldovi špendlík,
moc strachu vystál,
ať nespadnou,
ať nespadnou.

BLOOM: *(Chladní.)* Porušila jsi kouzlo. Poslední kapka. Kdyby bylo jen éterično, kam byste se poděly, postulanky a novicky. Trnou, a přece nic nebolí je, jako když osel chčije.

TISY: *(Staniolové listí jim opadá, vyzáblé větve chřadnou a chlípí.)* Shodopádně!

NYMFA: Svatokrádež! Ukládat mi o čest. *(Na říze jí naskočí velká mokrá skvrna.)* Třísnit mou nevinnost. Nejsi hoden dotknout se roucha cudné ženy. *(Přítáhne si řízu.)* Jen počkej, Satane. Milostné písně už pět nebudeš. Amen. Amen. Amen. *(Vytasí dýku, a oděna v krúnýři Z devíti vyvoleného rytíře, bodne ho do beder.)* Nekum!

BLOOM: *(Vykrouť se a popadne ji za ruku.)* Hej! Nebrakada. Kočka s devaterým životem. Poctivé jednání, milostivá. Zahradnickou žabku nech být. Liška a hrozny, co? Máme tvůj ostnatý drát, co nám ještě chybí? Copak není krucifix dost tlustý? *(Zadrží ji za slepku.)* Potřebovala bys svatého opata nebo chromého zahradníka Brophyho nebo sochu vodnáře s uraženým chrličem nebo hodnou matku Alfonsa, co, ty Kuliferdo?

NYMFA: *(S pláčem mu bez šlepy uteče, sádra, z níž je ulita, jí popraská, z trhlin jí zavane smradlavý obláček.)* Poli...

BLOOM: (*Křikne za ní.*) Jako byste si to dvojnásob nevynahrazovaly. Žádné křeče a hojná sliznatost po celém těle. Mám to vyzkoušeno. Tvoje síla má slabost. Jaký máš poplatek za ohřevení. Kolik zaplatíš hotově? Jak jsem se dočetl, na riviére si vydržuješ tanečníky. (*Nymfa prchne a spustí žalozpěv.*) Hm! Mám za sebou šestnáct let černošské otročiny. A přiřkne mi porota pět šilinků výživného, hm? Takový blázen ať je někdo jiný, já ne. (*Čenichá.*) Jenže. Cibule. Shnilé. Síra. Sádlo.

(*Stane před ním Bella Cohenová.*)

BELLA: Podruhé mě poznáš.

BLOOM: (*Vyrovnaně na ni hledí.*) *Passé.* Bahnice, která se tváří jak ovečka. Vyčouhlé zuby a zbytečné rouno. Cibule před spaním by ti spravila pleť. A tělocvikem si odstraň podbradek. Oči nijaké jako skleněná očka na kočce kolem krku. S ostatními rysy si nemají co vyčítat, tak je to. Nejsem žádný trojchodý šroub.

BELLA: (*Opovržlivě.*) Tchoř ti vlezl do kalhot. (*Svinská pizda jí zaštekne.*) Fujtajbl!

BLOOM: (*Opovržlivě.*) Napřed si umej prostředníček bez nehtu, z fanfrlinky ti kape vystydlý galánův bílek. Utři se přehrší sena.

BELLA: Já tě znám, ty akvizitére. Ty vyšuškanče.

BLOOM: Viděl jsem ho, hampejzníka, co prodává muziku a kapavku.

BELLA: (*Otočí se ke klavíru.*) Kterápak z vás to hrála smuteční pochod ze *Saula*?

ZOE: Já. Pozor na kuří oka. (*Skoči ke klavíru a zkříženýma rukama vyťukává akordy.*) Takhle šmejdlí kočka po škváře. (*Ohlédne se.*) Cho! Kdopak to koketuje s mými bonbóny? (*Skočí zpátky ke stolu.*) Co je tvoje, to je moje, a co je moje, to je jenom moje. (*Rozmrzelá Kitty si polepí zuby staniolem. Bloom přistoupí k Zoe.*)

BLOOM: (*Šetrně.*) Vrať mi ten brambor, ano?

ZOE: Fanty, to je pěkné, to je moc pěkné.

BLOOM: (*Podrážděně.*) Nic to není, ale přece jen je to památka po nebožce mámě.

ZOE:

Věc, kterou jsi dal, neber zpět,
Pánbůh se na ni zeptá hned.
Že nevíš, kam se poděla?
Pánbůh tě pošle do pekla.

BLOOM: Víže se k ní vzpomínka. Rád bych ji zas měl.

ŠTEPAN: Mít nebo nemít, to je, oč tu běží.

ZOE: Tady. (*Vykasá si cíp župánku, až je jí vidět nahé stehno, a z hořejška punčochy vybalí brambor.*) Kdo schová, ten lehko najde.

BELLA: (*Zakaboní se.*) No tak. Co je to za panoptikum s muzikou. A neroztřískej mi klavír. Platit bude kdo? (*Odejde k pianole. Štěpán zašmátrá v kapse, vytáhne za cípek bankovku a tak jí ji podá.*)

ŠTEPAN: (*S přepjatou zdvořilostí.*) Tuto hedvábnou peněženku jsem si udělal ze svinského ucha čtenářů. Promiňte, milostivá. Když dovolíte. (*Nejistě ukáže na Lynche a Blooma.*) Všichni jsme v tom namočení, Čepelák i rysí Křepelák. *Dans ce bourdeau oii tenons nostre estat.*

LYNCH: (*Ozve se od krbu.*) Dedale, vyříd' jí mé požehnání.

ŠTEPAN: (*Podá Belle peníze.*) Zlato. Jen brala.

BELLA: (*Koukne na peníze, potom na Zoe, Florry a Kitty.*) To chceš tři děvčata? Tady to stojí deset šilinků.

ŠTEPAN: (*Spokojeně.*) Prosím tisíckrát za prominutí. (*Znovu zašmátrá, vytáhne a podá jí dvě koruny.*) S dovolením, *brevi manu*, nějak se mi kalí zrak.

(*Bella si odejde přepočítat peníze ke stolu. Štěpán drobí slova, jak mluví sám se sebou. Zoe se skokem vrhne ke stolu. Kitty nasísá Zoi přes krk. Lynch vstane, nasadí si správné čapku, obemkne Kitty v pase a hlavou se připojí ke skupině.*)

FLORRY: (*Pracně vstává.*) Ouvej! Usnula mi noha.

(*Dobelhá se ke stolu. Objeví se Bloom.*)

BELLA, ZOE, KITTY, LYNCH, BLOOM: (*Drmolí a brebentí.*) Ten pán... deset šilinků... platí za všechny tři... dovol na moment... ten pán platí zvlášť... kdo to dostane?... ouvej... co mě štípeš... zůstaneš u nás přes noc nebo jenom chvilku?...

kdo to udělal?... lžeš, promiň... ten pán zaplatí, jak se na pána sluší... pít... je dávno po jedenácté.

ŠTĚPÁN: (*U pianoły, znechuceně mávne rukou.*) Ani láhev? Cože, jedenáct? Hádanka.

LYNCH: (*Zvedne Kitty ze stolu.*) Pojd'.

KITTY: Počkej. (*Chřapne obě koruny.*)

FLORRY: A co já?

LYNCH: Hopla. (*Zdvihne ji, odnese a žuchne jí na pohovku.*)

ŠTĚPÁN:

Liščí kokrhání, kohoutí pobíhání,
jedenáctá hodina
na nebesích odbila.
Ubohá dušička
z nebe ven se ubírá.

BLOOM: (*Klidně položí mezi Bellu a Florry púlsovereign.*) Tak. Dovolte.

(*Sebere librovou bankovku.*) Třikrát deset. Jsme si kvit.

BELLA: (*S obdivem.*) Ty jsi ale mazaný, kohoutku. Hned bych ti dala pusu.

ZOE: (*Ukáže na něho prstem.*) Chmchm. Pěkný fiskus. (*Lynch přehne Kitty přes pohovku a políbí ji. Bloom přistoupí s bankovkou k Štěpánovi.*)

BLOOM: Ta je vaše.

ŠTĚPÁN: Jak to? *Le distrait* neboli lajdácký rošťák. (*Znovu zašmátrá v kapse a vytáhne přehršli mincí. Něco upadne.*) Kterýžto padl.

BLOOM: (*Shýbne se, zdvihne ze země krabičku sirek a podá mu ji.*) Tady. ŠTĚPÁN: Lucifer. Děkuji.

BLOOM: (*Klidně.*) Měl byste mi tu hotovost svěřit do opatrování. Nač ještě platit?

ŠTĚPÁN: (*Podá mu všechny drobné.*) Nejprve buď spravedlivý, teprve potom štedrý.

BLOOM: To budu, ale co je to za moudrost? (*Počítá.*) Jedna, sedm, jedenáct a pět. Šest. Jedenáctka. Za to, co jste možná ztratil, neručím.

ŠTĚPÁN: Proč jedenáctka? Proparoxytonon. Předpředposlední dvíh, jak říká Lessing. Žíznavý lišák. (*Zachechtá se.*) Pochovává babičku. Třeba ji zabil.

BLOOM: Celkem libra šest šilinků a jedenáct penny. Řekněme libra sedm šilinků.

ŠTĚPÁN: Mně je to putna.

BLOOM: Jenže...

ŠTĚPÁN: (*Dojde ke stolu.*) Cigaretu prosím. (*Z pohovky mu ji na stůl pohodí Lynch.*) Georgina Johnsonová se nám tedy odebrala ze světa a vdala. Na stole se objeví cigareta. Štěpán po ní mrkne.) Div divoucí. Salónní kouzla. Vdala. Chm. (*Škrtně sirkou a se záhadným smutkem si cigaretu zapaluje.*)

LYNCH: (*Pozoruje ho.*) Líp ti to zapalování půjde, když si podáš sirku blíž.

ŠTĚPÁN: (*Přistrčí sirku blíž k očím.*) Rysí zrak. Musím si opatřit brejle. Včera se mi rozbily. Před šestnácti lety. Na dálku. Oko vidí všechno ploše. (*Odtáhne sirku. Ta dohoří.*) Mozek myslí. Blízko, daleko. Nevyhnutelná modalita viditelného. (*Tajemně se zakaboní.*) Chm. Sfinga. Půlnoční zvíře se dvěma hřbety. Vdala.

ZOE: Vzal si ji nějaký cesták a hned ji odtud odvedl.

FLORRY: (*Kývne hlavou.*) Pan Beranek z Londýna.

ŠTĚPÁN: Beránku londýnský, který snímáš hříchy světa.

LYNCH: (*Jak objímá na pohovce Kitty, zhluboka chorálně zapěje.*) *Dona nobis pacem.*

(*Cigareta se Štěpánovi vysmekne z prstů. Bloom ji sebere a hodí na rošt.*)

BLOOM: Nekuřte. Měl byste se najíst. Že já jsem toho zatroleného psa potkal. (*K Zoe.*) To tu nic nemáte?

ZOE: Má hlad?

ŠTĚPÁN: (*S úsměvem k ní napřáhne ruku a na nápěv pobratimské přísahy ze Soumraku bohů zapěje.*)

Hangende Hunger

Fragende Frau

Macht uns alle kaputt.

ZOE: (*Tragicky.*) Hamlete, jsem tvého otce nebozez. (*Uchopí ho za ruku.*) Budu ti hádat z ruky, modrooký krasavce. (*Prstem mu ukáže*

na čelo.) Žádný rozum, žádné vrásky. (Počítá.) Jeden dva Mars, to je kuráž. (Štěpán zavrtí hlavou.) Nedělej si legraci.

LYNCH: Vzplane jak sláma. Jako ten Nebojsa. (K Zoe.) Kdopak tě naučil chiromancii?

ZOE: (Ohlédne se.) Zeptej se mého moudí, které nemám. (K Štěpánovi.) Vidím ti to na obličejí. Takováhle oko.

LYNCH: (Zachechtá se a dvakrát plácne Kitty po zadku.) Takováhle švihanec.

(Dvakrát lupne rákoska, bedna pianoly se rozléme a jako z kouzelné skřínky z ní vyškolí plešatá kašpárkovská hlava otce Dolana.)

OTEC DOLAN: Nechtěl by nějaký kluk nařezat? Brejle že se mu rozbily? Ty lenivý ospalý pleticho. Vidím ti to na oku.

(Z bedny pianoly se zdvihne vlídná, shovívavá, káravá rektorská hlava dona Johna Conmeeho.)

DON JOHN CONMEE: Nono, otče Dolane. Nono. Podle mě je Štěpán moc hodný chlapeček.

ZOE: (Zkoumá Štěpánovu dlaň.) Ženská ruka.

ŠTĚPÁN: (Zabrouká.) Mluv dál. Lži. Drž mě. Laskej. Písmo Jeho ruky jsem nikdy nerozluštil kromě Jeho zločineckého otisku palce na tresce.

ZOE: Který den ses narodil?

ŠTĚPÁN: Ve čtvrtek. Dnes.

ZOE: Čtvrtečňátko dojde daleko. (Sleduje mu rýhy na ruce.) Rýha osudu. Vlivní přátelé.

FLORRY: (Ukáže prstem.) Fantazie.

ZOE: Měsíční hrbolek. Setkáš se s... (Příkře se mu zahledí na obě ruce.) Co ti nenese užitek, to ti nepovím. Chceš to přece vědět?

BLOOM: (Odtáhne jí prsty a nabídne jí svou dlaň.) Víc škody než užitku. Tumáš. Hádej mně.

BELLA: Ukaž. (Obrátí mu ruku.) To jsem si myslela. Sukovitě kotníky. Zástěrkář.

ZOE: (Zahledí se Bloomovi upřeně na dlaň.) Rožeň. Cesty za moře, vyžení peníze.

BLOOM: Chyba lávky.

ZOE: (*Rázně.*) Aha, už vím. Krátký malík. Sekýrovaný manžel. Taký chyba lávky?

(*Černá Bětka, ohromná nosnice, snášející v křídovém kruhu, vstane, roztáhne křídla a zakvoká.*)

ČERNÁ BĚTKA: Dák. Klo. Kvok. Kvok. (*Uhne ze sneseného vejce a odkolébá se pryč.*)

BLOOM: (*Ukáže na ruku.*) Ta naběhlina je od úrazu. Před dvaadvaceti lety jsem upadl a pořezal se. V šestnácti.

ZOE: Vida, řekl slepec. To je mi novina.

ŠTEPAN: Copak vidí? Směřují k jednomu velkému cíli. Mně je taky dvaadvacet. Před šestnácti lety jsem se já, dvaadvacetiletý, svalil, před dvaadvaceti lety on, šestnáctiletý, spadl s koníčka. (*Škubne sebou.*) Někde jsem si pohmoždil ruku. Musím k zubaři. A peníze?

(*Zoe něco pošušká Florry do ucha. Zahihňají se. Bloom vysmekne ruku a nazdařbůh píše na stole pozpátku a pomalu křivky.*)

FLORRY: Cože?

(*Kolem kluše nájemná drožka tři sta dvacet čtyři se statně prdelatou kobyloou, kočírovaná Jamesem Bartonem, Harmony avenue, Donnybrook. Na bočních sedadlech se rozvaleně pohupují Bivoj Boylan a Lenehan. Vzadu na nápravě dřepí podomek z hotelu Ormond. Nad záclonkou smutně vyhlíží Lydia Douceová a Mina Kennedyová.*)

PODOMEK: (*Při kodrcání se jim posmívá palcem a hlístovitě hemživými prsty.*)

Zaža, dal ti žahadlo?

(*Bronzová vedle zlaté zašeptají.*)

ZOE: (*K Florry.*) Šepotej.

(*Znovu zašepotají.*)

(*Boylan se nahne přes střední výstupek drožky, veslařský slamák pošoupnutý na stranu, v ústech červenou květinu. Lenehan v jachtařské čapce a v bílých střevících úslužně Bivoji Boylanovi sundá s ramene dlouhý vlas.*)

LENEHAN: Ha, co to spatřuji. Ty jsi smetal pavučiny z nějakých pičic? **BOYLAN:** (*Sedí a usmívá se.*) Škubal jsem krůtu.

LENEHAN: Pěkná noční práce.

BOYLAN: (*Vztyčí čtyři tlusté prsty s důkladnými nehty a zamrká.*) Bivoji katka. Jestli vzorek neuspokojí, peníze se vrátí. (*Vztyčí ukazovák.*) Čuchni si.

LENEHAN: (*Přičichne všecek rozjařen.*) Ách! Humří majonéza. Ách!

ZOE A FLORRY: (*Spolu se zachechtají.*) Hahahaha.

BOYLAN: (*Křepče seskočí z drožky a křikne, aby to bylo slyšet.*) Hola, Bloome! Je už paní Bloomová vzhůru?

BLOOM: (*V švestkově modré tokajské livreji, v kalhotkách po kolena, v běložlutých punčochách a napudrované vlásence.*) Prosím ne, ještě posledních pár hadříků...

BOYLAN: (*Hodí mu šestipenci.*) Tumaš, kup si džin se sodovkou. (*Ladné si pověsí klobouk na růžek Bloomova paroží.*) Uved mě dál. Mám s tvou paní nějaké soukromé pojednáníčko. Rozumíš?

BLOOM: Děkuji uctivě. Ano prosím, milostivá paní Tweedyová se prosím koupe.

MARION: Měl by si toho hluboce vážit. (*Šplouch, šplouch, cákavě vystoupí z vody.*) Raoule, zlatíčko moje, pojd' mě osušit. Jsem, jak mě Pámbu stvořil. Mám tady jenom ten nový klobouk a kočárovou houbu.

BOYLAN: (*Oči mu zahraji šelmovstvím.*) Báječné.

BELLA: Co? Cože?

(*Zoe jí něco pošeptá.*)

MARION: Jen ať se koukne, čuně jedno! Pasák. Jen ať se drásá. Napíšu nějaké hromotlucké šlundře nebo vousaté Bartholomoně, ať ho zvalčuje, že bude mít po těle pruhy jak jelita, a pošle mi ho pak zpátky s podepsanou a orazítkovanou kvitancí.

BELLA: Chochochocho!

BOYLAN: (*Bloomovi přes rameno.*) Dívej se klíčovou dírkou a hraj si zatím se strnadem, než jí to párkrát udělám.

BLOOM: Děkuji uctivě, beze všeho prosím. Směl bych si přivést dva kámoše, kteří mi to dosvědčí a vezmou momentku? (*Dril v ruce kelímek s masťou.*) Je libo, prosím, vazelínu? Pomerančový květ?... Vlažnou vodu?

KITTY: (*Z pohovky.*) Pověz nám, Florry. Pověz nám. Tak co. (*Florry jí zašeptá. Šepotá něžně, šušká pusinkomazlivé makomazlavé mlaskošplechty.*)

MINA KENNEDYOVÁ: (*Oči navrch hlavy.*) Ach, je to asi jako vůně muškátu a nádherných broskví. Ach, on se na ní koří kdejakému místečku. Vpeření do sebe! Celí ulíbaní.

LYDIA DOUCEOVÁ: (*Rozevírá ústa.*) Ňamňam. Ach, on ji přitom nosí po pokoji. Vozí ji na koníčku. Až do Paříže a do New Yorku je to slyšet. Jako když má člověk plná ústa jahod se smetanou.

KITTY: (*Zachechtá se.*) Híhíhí!

BOYLANŮV HLAS: (*Něžně, sípavě, až z hloubi břicha.*) Ach, dobrobivruk ricpicbuch!

MARIONIN HLAS: (*Sípavě, něžně jí vyráží z hrdla.*) Ó! Spláchnipizdhonempusupusuóje!

BLOOM: (*Vytřeští oči a popadne se za hlavu.*) Ukaž. Schovej. Ukaž. Jen jí ho tam pizni. A ještě. Šoulej.

BELLA, ZOE, FLORRY, KITTY: Ghocho! Chacha! Chichi!

LYNCH: (*Ukáže prstem.*) Přírodě nastavené zrcadlo. (*Zachechtá se.*)

Chuchuchuchuchuchu.

(*Štěpán a Bloom se zahledl do zrcadla. Objeví se v něm bezvousý William Shakespeare, rysy ztuhlé od ochrnutí obličeje, korunovaný odrazem věšáku ze sobího parolí v předsíni.*)

SHAKESPEARE: (*Ušlechtilé břichomluvecky.*) Hlučný chechtot svědčí o prázdné hlavě. (*K Bloomovi.*) Pojal jsi důminku, že jsi neviditelný. Popatř. (*Skřehotavě vyrazí chechtot černého kapouna.*) Jagogo. Jak se dušeuškrčená Dyndymona odloučila od těla. Jagogogo.

BLOOM: (*Žlučovitě se na děvky usměje.*) Kdypak uslyším ten vtíp?

ZOE: Až se dvakrát oženíš a jednou ovdovíš.

BLOOM: Někdy se zamhouří oko. Vždyť i velký Napoleon, když mu po smrti na holém těle brali míru...

(*Ve smutku se kolem hrne vdova paní Dignamová, ohnutý nos i líce zčervenale pohřebním povídáním, pláčem a*

Tunnyho tříslově červeným šery, šminkuje si a zaprašuje líce, žene před sebou hejno svých labutátek. Pod sukní je jí vidět nebožtíkovy všední kalhoty a ohnuté boty číslo osm. V ruce drží skotskou vdoví pojistku a velikánské tržní paraple, pod ním s ní běží její drobotina. Patsy napadá na krátkou nohu, límec má rozepjatý, komíhá věncem vepřových kotlet, Freddy kňourá, Susy řve hubu dokořán jako treska, Alice se hmoždí s maličkým. Štulci je pohání vpřed, až jí pentle vlají.)

FREDDY: Mami, moc mě táhneš.

SUSY: Mámo, utíká ti hovězí polévka.

SHAKESPEARE: (*S mrtvičným vztekem.*) Vraždoudu prvnímoho druhého si vzalala.

(Vousatý Martin Cunningham překryje rysy bezvousého Shakespeara. Tržní paraple se opile zakymácí, děti se rozutečou. Pod parapletem se objeví paní Cunninghamová, má na sobě klobouček z Veselé vdovy a kimonové šaty. Bokem se sune a klaní, po japonsku krouží.)

PANÍ CUNNINGHAMOVÁ: (*Zazpívá.*)

Pokloňte se gejši, asijské perle ze všech nejpěknější.

MARTIN CUNNINGHAM: (*Chladně si ji měří.*) Hnusné. Mordsetsakramentská běhna.

ŠTĚPÁN: *Et exaltabuntur cornua iusti.* Královny líhaly s výstavními býky. Jen si vzpomeň na Pasifae, pro jejíž chtíč zrobil můj praprapraděd první zpovědnici. Nezapomeň na madam Grissel Stephensovou ani na štětináčské ratolesti lambertovského rodu. Noe pak, pije víno, opil se. A otevřel koráb.

BELLA: Přestaň s tím tady. Spletl sis krám.

LYNCH: Jen ho nech. On se vrátil z Paříže.

ZOE: (*Rozběhne se k Štěpánovi a zavěsí se do něho.*) Jen povídej dál. Parlíruij.

(Štěpán Si narazí klobouk, skočí ke krbu, ramena pokrčena a ruce roztaženy od sebe jako ploutve, tam zůstane stát a usměje se.)

LYNCH: (*Zabubnuje na pohovku.*) Bumbumbum. Ratatabum...

ŠTEPÁN: (*Žvatlá a škuje sebou jako panák.*) Sápafná lokály na tisíc tam si čouk ušije s támičkama co maj na protej rukafice a jiné krámy fčetně srdcat a f nópl pifnicích prima klasy těch kokot co se parátěj jak princesky, ty tancujou kankán a promenířujou se a profosujou rozpustilá kousky pro stará mládence z cisiny anglicky kór moc žádná neumí ale ta lafinofanost f lásce a rozkoši. Fypírafá páni si netaj ujít revý nepe peklo s hromničkama a stříbrnýma slzama noc co noc na repertoáru. Až hrůsa strašlivá posměch nápošenství to se na světě neuhtí. Šik šenské tam chotěj celá stytlafá potom se slíknou a piští nad tím jak upír jepá mlařounkou jeptišku ta má na sobě *dessous troublants*. (*Mlaskne jazykem.*) *Ho, la la. Ce pij qu'il a!*

LYNCH: *Vive la vampire!*

DĚVKY: Bravo! Parlířuj dál!

ŠTEPÁN: (*Hlavu zvrácenou dozadu, pitvoří se, chechtá, sám si tleská.*) Smích jaká tu ještě nepyla. Antělíci tam fypadaj jak lehký holky a sfatí apoštoli jak neudali rapijáci. *Demimondaines* plejskaj tiamanty a nafintěny jsou jedna radost. Nepo se íám fíc samlouvá moterní prasečinky staříků? (*Pitvornými posunky ukále prstem kolem sebe a Lynch s dívkami mu odpovídí.*) Senská nkurína z kaučuku, dá se obrátit na rupy v šifotní iělikosti pro všetečky nahaté panny samá lespičanka pusinkují pět až tesetkrát. Jen tál pánofe f srcatle ufidíte ktejakou posici a krom toho fisutou hrástu a fedle celý ten aparát a jestli toušíte po nějakém extrasfrhlém kousku řesnický tofaryš se fám fyprapčí do teplých telecích jater nebo omlet na příše *pièce de Shakespeare*.

BELLA: (*Plácne se na břicho a s ryíným řehotem se svalí na pohovku.*) Omlet n a ... Chochochocho!... Omlet n a ...

ŠTEPÁN: (*Upejpavě.*) Já fás, sire, miláčku, miluji. Mlufím agličansky kfůli *double entente cordiale*. Se fí, *mon loup*. Kolik to stojí? Waterloo. Watercloset. (*Najednou přestane a vystrčí ukazovák.*)

BELLA: (*Zachechtá se.*) Omlet...

DĚVKY: (*Zachechtají se.*) Opakovat! Opakovat!

ŠTEPÁN: Poslouchejte. Zdálo se mi o melounu.

ZOE: Jdi si za hranice pomilovat cizinku.

LYNCH: Za manželkou kolem světa.

FLORRY: Ve snách to bývá naopak.

ŠTEPÁN: *(Rozpřáhne pale.)* Tady to bylo. Nevěstčí ulice. Belzebub mi ji v Serpentinové aleji ukázal, tu buclatou vdovu. Kde se táhne červený koberec?

BLOOM: *(Přistoupí k Štěpánovi.)* Poslyšte...

ŠTEPÁN: Ano, letěl jsem. Pod sebou nepřátele. I nyní a vždycky. Až na věky věkův. *(Zaúpí.)* Pater! Volný!

BLOOM: Jářku, poslyšte...

ŠTEPÁN: On že mého ducha pokoří? *O merde alors! (Křikne, supí drápy se mu zašpičatí.)* Hola! Hej hola!

(V odpověď mu přiospale, leč pohotově zahaleká hlas Šimona Dedala.)

ŠIMON: Už je dobře. *(Na pevných, neobratných luňácích křídlech se střemhlav nejisté spustí, zakroučí, vyrazí povzbudivý skřek.)* Hola, chlapče. Vid', že vyhraješ. Hup. Pst. S míšenci v jedné stáji. Poblíž oslího hýkání bych je nepustil. Hlavu vzhůru. Ať vlaje náš prapor. Letící červený orel s rozepjatými křídly v stři brojasném poli. Nejvyšší ulsterský herolde! hej hop! *(Štěkne, jako když slídil vydává.)* Bulbul. Burblblbrblbl. Hej, chlapče! *(Jedna po druhé uhánějí krajinou girlandy a mezery tapet. Z brlohu vypuzený statný lišák, který zrovna pochoval babílku, bělí, ohon vztylený, olí na stopkách, láruje na volné prostranství a pod listím hledá jezevčí noru. S lenichem u země, jak větří, bělí za ním ohaři, slídilsky vydávají, burblbrblují, ul aby se pokrváceli. Lovci a lovkyně z Revírního spolku, dychtiví úlovku, to prolívají s nimi. Od Six Mile Pointu, Flathousu, Mne Mile Stonu se za nimi hrnou honci se sukovicemi, harpunami na lososy, lasy, pastevci s býkova, medvědáři s bubínky, toreadoři s palaši, šedí negři S rozmávanými loulemi. Bav se rozléhá řevem vrhcábníků, hazardem, náprstníků, karbaníků s cinknutými kartami – zloodějíčci a náhončí, sázkaři ve vysokých černoknělnických kloboucích křičí, až uši zaléhají.)*

DAV:

Program dostihů. Dostihový program!

Ostatní koně deset ku jedné!

Tommy na váhu! Tommy na váhu!

Deset ku jedné bez jedné. Deset ku jedné bez jedné.

Zkuste štěstí na hadimršku Jenny!

Deset ku jedné bez jedné.

Prodám, hoši, za tři tisíce pět set! Prodám za tři tisíce pět set!

Sázím deset ku jedné! Deset ku jedné bez jedné.

(Jako přízrak přelétne cíl neznámý kuř, pod měsícem hřívu rozevlátou, oční bulvy jako hvězdy. Za ním celý peloton, chumel jankovitých koní. Kostrouni: Žezlo, Maximum Druhý, Zinfandel, Shotover vévody westminsterského, Repulse, Cejlon vévody z Beaufortu, prix de Paris. Jedou na nich skřeti v rezavém brnění, poskakují, poskakují v sedle. V plískanici pak na dýchavičném, špinavě žlutém vetchem favoritu Kotovi severu jede Garret Beasy, na sobě medovou lapku, zelenou kazajku, oranžové rukávy, křečovitě třímá uzdu a hokejku má v pohotovosti. Herka v bílých kamaších mu drncá po bahnité cestě.)

ORANŽOVÉ LÓŽE: (Výsměšně.) Slezte, vašnosti, a potlačte. Poslední kolo. Na noc jste doma.

GARRET DEASY: (Rovný jako lineál, od nehtů poškrábaný obličej zaflastrovaný známkami, mávne hokejkou a modré oči mu blesknou od lustrového hranolu, jak se přežene kolem drobným drezdrovacím klusem.) *Per vias rectas!* (Z věder pověšených na rahénku po něm a po jankovité herce šplíchá šlakové koření a proudem ho zalévá skopová polévka, v níž plavou cancourky mrkve, ječmene, cibule, turínu, brambor.)

ZELENÉ LÓŽE: Máme na déšť, sire John! Máme na déšť, jemnostpane! *(Pod okny projdou a falešně prozpěvují vojín Carr, vojín Compton a Cissy Caffreyová.)*

ŠTEPAN: Slyš! Náš známý, pouliční křik!

ZOE: *(Zdvihne ruku.)* Přestat!

VOJÍN CARR, VOJÍN COMPTON A CISSY CAFFREYOVÁ: Mám ji radši než yorkshirskou ňamňanádu...

ZOE: To mě. *(Tleskne.)* Zatančeme si! Zatančeme! *(Rozběhne se k pianole.)* Kdo má dvě penny?

BLOOM: Kdo má...

LYNCH: *(Podá jí mince.)* Tumáš.

ŠTĚPÁN: *(Nedočkavě luskně prsty.)* Honem! Honem! Kdepak je můj augurský prut? *(Přiběhne ke klavíru, popadne jasanovou hůl a tanečním krokem tepe půdu.)*

ZOE: *(Otočí klikou válečku.)* A je to.

*(Vpustí do otvoru dvě penny. Vyskočí zlatorůžová a fialová světla. Váleček se otáčí a vrní tlumený váhavý valčík. Náramnou starobou ohnutý v kříži, ruce třaslavé, vrávorá přes pokoj profesor Goodwin v paruce svázané mašlí, v gala úboru, v **pestrém** invernetském plášti bez rukávů s kapuci na zádech. Oukropečkovsky usedne na sedátko u klavíru, zdvihne hůlkové ruce bez dlaní a buší jimi na klávesnici a slečinkovsky půvabni pokyvuje hlavou, až mu mašle poskakují.)*

ZOE: *(Točí se dokola a podupává podpatky.)* Tančit? Dá si někdo říct? Kdopak si zatančí?

*(Pianola se střídavě rozsvětluje a ve valčíkovém taktu preluduje. Růža je fabrika z Yorkshiru. Štěpán pohodí jasanovou hůl na stůl a popadne Zoe kolem pasu. Florry a Bella odstrčí stůl ke krbu. Štěpán Zoe přegalantně obmyká a ve valčíku ji roztáčí po místnosti. Ze spanilých paží se jí smekne rukáv, až je vidět pletový kvítek po očkování. Stranou stojí Bloom. Profesor Maginni prostrčí záclonkou nohu a na palci otáčí cylindrem. Roztočený si ho obratně vykopne na hlavu a s cylindrem na kuráž vbruslí dovnitř. Na sobě má břidličné modrý šosák s hedvábnými revéry barvy bordó, krémové tylové sedlo, zelenou vystřiženou vestu, škrobený límec s bílým šátkem, přiléhavé levandulové spodky, plesové lakýrky a kanárkové rukavice. Na klopě má jiřinu. Mramorovanou hůlčičkou točí obráceným směrem, potom **Si** ji vsune v podpaždí. Zplihle si položí ruku na prsa, ukloní se a pohladí květinu na klopě.)*

MAGINNI: Pohybová poezie, kalistenické umění. S madam Legget Byrnovou ani Levinstonovou nijak nesouvisí. Organizace kostýmních plesů. Hodiny správného držení těla. Baletní krok podle Katty Lannerové. Tak. Pozor! Má terpsichorská kvalifikace. *(Cupitavě jako včelka menuetem postoupí o tři kroky.)* Tout le monde en avant! Reverence! Tout le monde en place! *(Dozní preludium. Profesor Goodwin*

taktuje matnými pažemi, ztenčuje se a scvrká, jen pestrý pláštík mu splývá ze sedátka. Ráznějším taktem zahřmotí melodie. Nespoutané víří Štěpán a Zoe. Světla se střídají, žhnou, hasnou, zlaté, růžové, fialové.)

PIANOLA:

*O své milé dva mladíci si povídali,
doma co zanechali...*

(Z kouta vyběhnou zlatohlavé, ztepilé jitřní hodiny v dívčím blankytu, s vosím pasem a nevinnýma rukama. Křepče tančí a roztácejí švihadlo. V jantarovém zlaté nastoupí po nich odpolední hodiny. Smějí se zavěšeny do sebe, zdvíhají paže, ve vlasech se jim třpytí španělské hřebeny a škádlivými zrcátky zachycují slunce.)

MAGINNI: *(Rukavičkotlumeně zatleská do dlaní.) Carré! Avant deux! Stejnoměrně dýchat. Balance!*

(Každé zvláště tančí ranní a polední hodiny valčík, otáčejí se, popocházejí k sobě, kreslí křivky, uklánějí se svým protějškům. Kavalíři za nimi zdvihnou paže do oblouku a zas je sklopí, dlaně jim spustí na ramena, dotknou se jich a zas dlaně pozdvihnou.)

HODINY: Smíš se mě dotknout...

KAVALÍŘI: Smím se tě dotknout?

HODINY: Jenom zlehka!

KAVALÍŘI: Ach, tak zlehka!

PIANOLA: V pase má panenka útlá je.

(Bez dodržování kroku se Zoe a Štěpán točí jak diví. Z protáhlých stínů krajiny vystoupí rozptýlené, loudové, nyvooké podvečerní hodiny, líce hebounce zbarvené ciprií a umělým jíním. Na sobě mají šedý gáz s tmavými netopýřími rukávy, povívajícími v pevninském vánku.)

MAGINNI: Avant! huit! Traverse! Salut! Cours de mains. Croisé! *(Do poslední řady se přikradou noční hodiny. Jitřní, polední a podvečerní jim uhnou.*

Noční hodiny mají škrabošky, vlasy končité jako dýky a místo náramků ztlumené zvonky. Malátně se pod závojem uklánějí.)

NÁRAMKY: Bimbam! Bimbam!

ZOE: *(Celá roztočená sáhne si na čelo.)* Ach!

MAGINNI: *Les tiroirs. Chaines de dames. La corbeille! Dos á dos! (Malátně se splétají, splétají na podlaze vzorek, sprádají a zas rozprádají, dělají pukrlata, kroutí se, víří.)*

ZOE: Točí se mi hlava.

(Vymaní se a svalí se na židli, Štěpán popadne Florry a roztočí ji.)

MAGINNI: *Boulangère! Les ronds! Les ponts! Chevaux de bois! Escargots! (Pohybovou mozaikou se noční hodiny províjejí, couvají, přendávají dlaně, vyklenutými pažemi se do sebe zavěšují. Štěpán a Zoe se neohrabaně otáčejí v kole.)*

MAGINNI: *Dansez avec vos dames! Changez vos dames! Donnez le petit bouquet á votre dame! Remerciez!*

PIANOLA: Ze všech nej a nejhezčí. Barábum!

KITTY: *(Vyskočí.)* Tohle hráli u kolotoče na Mirově bazaru!

(Přiběhne k Štěpánovi. Ten z ničeho nic Zoe pustí a popadne Kitty. ^akniči rezavý vysoký hvízdavý skřek bukače. Toftův nemotorný kolotoč se chroptivotokavochrchlavě zvolna koldokola otáčí kolem celého pokoje.)

PIANOLA:

Růža je fabrička z Yorkshiru.

ZOE:

Skrz naskrz Yorkshiřanka.

Sem všechny!

(Popadne Florry a tančí s ní valčík.)

ŠTĚPÁN: *Pas seul!*

(Přikrouží Kitty Lynchovi do náručí, chňapne ze stolu jasanovou hůl a vpadne do tance. Všichni se valčíkové točí, křepčí, víří. Bloombella, Kittylynch, Florryzoe, žužinky. Štěpán v klobouku a s jasanovou holí v ruce žabácky skáče až k nebi nohama háže ústa zavřena dlaň pod stehnem zařatou a cink a břink a třásk a vyčha trubači trub modré zelené žluté zášlehy. S jezdci na dřevěných koníčcích, podchycených postříbřenými hady, otáčí se nemotorný Toftův kolotoč, útroby se fandangově pohupují, paty se štítivě od hlíny odrážejí a zas ji tepají.)

PIANOLA:

Fabrička z Yorkshiru,
ta netrpí na parádu.

*(Pevní k sobí přimknutí rychle stále rychleji
vřesknítřeskněbřeskně ťapají lomozněhřmotně jako
motovidla. Barábum!)*

TUTTI: Opakovat. Bis. Bravo. Opakovat.

ŠIMON: Pamatuj na matčinu rodinu.

ŠTĚPÁN: Smrtí tanec.

*(Cink a zas cylink cink zřízencova zvonce kůň, herka, bulík,
podsviniáta, Conmee na Kristoslátku chromém berla a
noha námořníka v Hunu za lodí pale křížem táhne provaz
mrská haksnou matróscký tanec jak má být, barábum! Na
herkách, kancích, konících s rolníkami, gadarenských
sviních, na Fňukalovi v rakvi. Ocelový žraloci kamenný
jednodržáckový Nelson, dvojice rozverných fraucimórků
polepených od švestek padá z kolárku a brečí. Kruci, to je
kabrňák. Modravý záblesk výstřelu z hlavní cti. nešpora
Lova v nájemní bryčce Bivoj slepý sardínckví zkroucení
cyklisti. Dilly se smetanovou pusínkou nemá na parádu. A
tu na safraportské horské dráze dmcající nahoru dolů
řachne vystírací kád' s jakýmsi místokrálem a
místokrálovnou kádově rmutná ňamňanáda pro růži
fabričku z bumshiru. Barábum!)*

*(Páry se rozejdou. Štěpán až k závratí, víří dokola. Obrácení
víří kolem pokoje. Oči zavřeny, zavravorá. Vzhůru do
prostoru vzlétnou rudé koleje. Kolem sluncí se dokola
kolem otáčejí hvizdy. Na stěně rejdí komáři. Štípán zůstane
jak přibitý.)*

ŠTĚPÁN: Hu!

*(Z podlahy se ztuha vynoří malomocní šedá Štípánova
matka s vínkem zvadlých oranžových kvitů a s roztrženým
závojem, obličej vpadlý a beznosý, zelený hrobní plísň.
Vlasy řídké a zplhlé. Modře vroubené duté oční důlky upře
na Štěpána, otevře bezzubá ústa a proneše zamklé slovo.
Bezhlesné zazpívá sbor panen a vyznavačů.)*

SBOR:

Liliata rutilantium te confessorum Jubilantium te
virginum...

(V strakatém hnídočerveném a žlutém žertéřském kostýmu a v šaškovské čepici s převislou rolničkou, ústa dokořán, z vrcholu věže na ni civí Tur Mulligan, v ruce zlomenou horkou namazanou housku.)

TUR MULLIGAN: Chcípla jako hovádko. Škoda. Mulligan potká zarmoucenou matku. *(Obrátí oči v sloup.)* Jako rtuť těkavý Malachjáš.

MATKA: *(Se Istivým úsměvem záhrobního šílenství.)* Bývala jsem kdysi krásná May Gouldingová. Už jsem umřela.

ŠTEPÁN: *(Zkoprnělý hrůzou.)* Kdo jsi, Lemure? Co jsou to za kejkle?

TUR MULLIGAN: *(Zatřese převislou rolničkou na čapce.)* Úplná legrace. Čepelák zabil tu psotu, tu dobrotu. Natáhla bačkory. *(Na horkou housku mu z očí vyhrknou krůpěje rozpuštěného másla.)* Naše velká něžná matka! *Epi oinopa ponton.*

MATKA: *(Přistoupí blíž a zlehka naň dýchne dechem pokropeného popela.)* Všichni si to, Štěpáne, odbudou. Žen je na světě víc než mužů. Ty taky. Přejde ta chvíle.

ŠTEPÁN: *(Zalyká se leknutím, výčitkou a hrůzou.)* Prý jsem tě, matko, zabil. On se dotkl tvé památky. To rakovina, ne já. Osud.

MATKA: *(Z koutku úst jí vyřine zelený pramének žluči.)* Zazpíval jsi mi tu píseň. Lásky trpká záhada.

ŠTEPÁN: *(Vroucně.)* Pověz mi, mámo, to slovo, jestli je znáš. To slovo všem lidem známé.

MATKA: Kdo tě zachránil ten večer, když jsi v Dalkey s Paddym Leem naskočil do vlaku? Kdo tě politoval, když se ti mezi cizinci zastesklo? Všechno zmůže modlitba. Modlitba z uršulinského kancionálu za duše v očištění a čtyřicetidenní odpustky. Kaj se, Štěpáne.

ŠTEPÁN: Gule! Hyeno!

MATKA: Na onom světě se za tebe modlím. Pověz Dilly, ať ti každý večer po duševní práci uvaří rýži. Dlouhá léta jsem tě milovala, ach, synu můj, prvorozenče můj, když jsi mi ještě v lůně spočíval.

ZOE: *(Ovívá se krbovým paravánem.)* Já se rozpustím.

FLORRY: *(Ukále na Štěpána prstem.)* Podívej. Jak zbledl.

BLOOM: *(Jde k oknu a otevře je.)* Točí se mu hlava.

MATKA: *(Oči jí zřeřavějí.)* Kaj se! Ach, ten pekelný oheň!

ŠTĚPÁN: *(Popadá dech.)* Ty mrchožroutko. Ty syrová hlavo s krvavými hnáty.

MATKA: *(Blil a blil k němu posouvá obličej, dech jí čpí popelem.)* Střež se! *(Prsty roztaleny, zvolna pozvedne zčernalou uschlou pali k Štěpánově hrudi.)* Střež se! Ruka Páně! *(Zlovolně rudooký zelený rak zatne Štěpánovi rozšklebená klepeta do srdce.)*

ŠTĚPÁN: **(Dusí se vztekem.)** Hovnajs! *(Rysy se mu scvrknou, zšednou a zestárnou.)*

BLOOM: *(Od okna.)* Cože?

ŠTĚPÁN: *Ah non, par exemple!* Intelektuální obraznost! Já buď všechno, nebo nic. *Non serviam!*

FLORRY: Podej mu studenou vodu. Počkej. *(Vyřítí se ven.)*

MATKA: *(Pomalů zalomí rukama a zoufale zakvílí.)* Ach, nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad ním. Zachraň ho před peklem, ach, nejsvětější božské Srdce!

ŠTĚPÁN: Ba ne! Ba ne! Ba ne! Zkuste mě zdeptat. Všechny vás zaženu na útěk.

MATKA: *(Zachroptí v smrtelných mukách.)* Na mou prosbu se, Pane, smiluj nad Štěpánem. Nevýslovná byla má trýzeň, když jsem v lásce, žalu a smrtelné muce skonávala na Hoře Kalvárii.

ŠTĚPÁN: Nothung!

(Oběma rukama vysoko zdvihne jasanovou hůl a roztříští lustr. Čas zanikne šlehnutím siného plamene a v nastalé tmě se hroutí prostor, řinčí sklo a padá zdivo.)

PLYNOVÝ HOŘÁK: Pfung.

BLOOM: Dost!

LYNCH: *(Vrhne se k Štěpánovi a popadne ho za ruce.)* No tak! Přestaň! Nech toho zuření!

BELLA: Policie!

(Štěpán upustí jasanovou hůl, hlavu i pale zvrátí toporně dozadu, zadupe a kolem děvek u dveří vyběhne z pokoje.)

BELLA: *(Zavřískne.)* Za ním!

(Obě děvky se vrhnou ke dveřím do předsíně. Lynch a Kitty a Zoe splašeně vyběhnou z pokoje. Rozčileně si povídají. Bloom vyjde za nimi a zas se vrátí.)

DĚVKY: *(Vmáčknou se do domovních dveří a ukáží prstem.)* Támhle.

ZOE: *(Ukáže prstem.)* Támhle. Něco se strhlo.

BELLA: Kdo tu lampu zaplatí? *(Popadne Blooma za šos.)* Hele. Vy jste byl s ním. Lampa je rozbitá.

BLOOM: *(Vylítne do předsíně, přilítne zpátky.)* Jakápak lampa, ženská?

DĚVKA: Roztrhl si kabát.

BELLA: *(Oči jí zpřísň zlostí a lakotou, ukáže prstem.)* Kdopak to zaplatí? Deset šilinků. Vy jste svědek.

BLOOM: *(Chňapne po Štěpánově holi.)* Já? Deset šilinků? Copak jste ho dost neoškubala? Copak on...

BELLA: *(Ryčně.)* Nechte si ty třesky plesky. Tady není žádný hampejz. Tady je desetišilinkový podnik.

BLOOM: *(Zespoda sáhne na lampu, zatáhne za řetízek. Po zatáhnutí ozáří hořák rozdrcené slézové fialové stínítko. Rozežene se jasanovou holí.)* Jenom punčoška je rozbitá. Víc toho...

BELLA: *(Couvne a zavřískne.)* Šmarjá! Přestaňte!

BLOOM: *(Zastaví ránu.)* Chtěl jsem jenom ukázat, jak praštil do papíru. Škody ani ne za šestipenci. Kdepak deset šilinků!

FLORRY: *(Vstoupí se sklenicí vody.)* Kde je?

BELLA: To mám zavolat policii?

BLOOM: Já vím. Hlídá vám tu nějaký buldok. Jenže on je student z Trojické. Samí příznivci vašeho podniku. Pánové, kteří za vás platí činži. *(Udělá zednářské znamení.)* Víte, co tím myslím. Místokancléřův synovec. Ostudu snad mít nechcete.

BELLA: *(plosině.)* Z Trojické. Po veslařských závodech sem s hulákáním zapadnou a krejcar nezaplatí. Co vy mi tady máte co poroučet. Kde je? Já ho udám. Já ho zostudím, taky že jo. *(Houkne.)* Zoe! Zoe!

BLOOM: *(Důrazně.)* Být to tak váš syn v Oxfordu, tak co? *(Výstražně.)* Já vím.

BELLA: *(Celá zkoprnělá.)* Kdopak jste, vy inkognito?

ZOE: *(Ve dveřích.)* Něco se děje.

BLOOM: Cože? Kde? *(Hodí na stůl šilink a křikne.)* Tady máte za punčošku. Kde? Potřebuji na horský vzduch.

(Předsíní vyběhne ven. Děvky mu ukáží prstem. Za ním jde Florry a z nahnuté sklenky rozlévá vodu. Všechny děvky shluknuté na prahu povídají jedna přes druhou a ukazují vpravo, kde mlha zřídla. Zoeva přijede drnčivá drožka. Před domem zpomalí. Ze dveří u předsíně zahlédne Bloom Fňukala Kellehera, jak se spolu s dvěma zamlklými prostopášníky chystá slézt z drožky. Odvrátí obličej. Z předsíně domlouvá Bella svým děvkám. Ony mu pošlou cícicupaci ňamňam pusy. Fňukal Kelleher jim odpoví přišerně vilným úsměvem. Zamlklí prostopášníci se vyrovnají s drožkářem. Zoe a Kitty ukáží vpravo. Bloom se prosmekne kolem nich, přetáhne si chalífskou kapuci a poncho a s odvráceným obličejem odkvapí po schůdkách. Harún ar Rašíd inkognito se mihne za Zamlklými prostopášníky a kolem suteréní mřížky pospíchá křepkým pardálím krokem a stopu za sebou zahlazuje útržky obálky, máčenými v anýzu. Jasanová hůl vyznačuje jeho ráznou chůzi. Zdaleka jde za ním smečka stavěčích psů, vede ji a karabáčem praská Hornblower z Trojické v psovodské čapce a v starých šedých kalhotách, smečka čmucha, přibližuje se, hraje na novou stopu, supí, váhá, rozprchává se, vyplazuje jazyk, kouše ho do pat, skáče mu na šos. Bloom jde krokem, běží, kličkuje, klusá, slechy položeny. Házejí po něm kamením, zelenými košťály, pikslami od sucharů, vejci, brambory, leklými slanečky, Ženskými pantofli. Za ním pak po zvětřené stopě tryskem se klikatě žene jako ve hře kudy on tudy já honička na zloděje: noční strážník 65c 66c, John Henry Menton, Rozšafa Hely, V.B. Dillon, radní JVanetti, Alexander Clavis, Larry O'Rourke, Joe Cuffe, paní O'Dowdová, Chcac Burke, Bezejmenný, paní Riordanová, Občan, Garryowen, Tentononc, Divnýksicht, Skorojakoten, Mělbychhoznát, Skýmjemshotoviděl, Chris Calliman, sir Charles Cameron, Benjamin Dollard, Lenehan, Bartell d'Arcy, Joe Hynes, ryšavý Murray, redaktor Braydon, T.M.

Healy, pan vrchní sudí Fitzgibbon, John Howard Parnell, důstojný pán Konzerva Losos, profesor Joly, paní Breenová, Denis Breen, Theodore Purefoy, Mina Purefoyová, poštmistrová z Westland Rovu, C.P. M'Coy, Lyonsův přítel Šmatla Holohan, mul Z ulice, další mul Z ulice, fotbalový fanoušek, řidič pršínos, bohatá protestantská panička, Davy Byrne, paní Ellen M'Guinnessová, chot pana Joea Gallahera, George Lidwell, Jimmy Henry s kuřími oky, superintendent Laracy, otec Cowley, Crofton Z berní správy, Dan Dawson, zubař Bloom s kleštěmi, choť pana Boba Dorana, paní Kenneficková, choť pana Wyse Nolana, John Wyse Nolan, vdanáfešandaojejízširokýzadekjsemseotřelvcionskeaskétra mvaji, knihkupec, co prodal Pamlsky hříchu, slečna Ducabinetdámsiabyne, choti Geralda a Stanislava Morana z Roebucku, prokurista firmy Drimmie, plukovník Hayes, Mastiansky, Citron, Penrose, Aaron Figler, Moses Herzog, Michael E. Geraghty, inspektor Troy, paní Galbraithová, strálník z nárolí Eccles Street, starý doktor Brady se stetoskopem, záhadný mul na pláli, honící pes, paní Miriam Dandradová a všichni její milenci.)

HONIČKA NA ZLODĚJE: (Horempádemskokemvalem.) Je to Bloom. Držte Blooma. Chyťtebloomu. Chyťtehozloděje! Hola! Hej! Chyťte ho na rohu!

(Pod lešením na rohu Beaver Street se udýchaný Bloom zastaví u hloučku křiklounů na kraji, kteří o ničem páru nemají a jen se hádají, proč to hola! hej! ten ryk a křik a kdesicosi a ten brajglrambajz.)

ŠTĚPÁN: (S vybranými posunky, zhluboka a zvolna dýchá.) Jste moji hosté. Nezvaní. Jménem pátého Jiřího a sedmého Edvarda. Dějiny za to mohou. Matkami paměti vybájené.

VOJÍN CARR: (K Cissy Caffreyové.) On tě urazil?

ŠTĚPÁN: Oslovil jsem ji vokativem ženského rodu. Ona je asi středního. Neplodivého.

HLASY: Ba ne, neoslovil. Holka lže. On byl u paní Cohenové. Co se děje? Vojáci a civilové.

CISSY CAFFREYOVÁ: Šla jsem s vojáky a oni si odskočili, že – však víte co, a ten mladík mě dohonil. Dávám sice za šilink, ale kdo mi dělá kavalíra, s tím držím.

ŠTĚPÁN: (*Zahlédne Kittyinu a Lynchovu hlavu.*) Zdar, Sisyfe. (*Ukáže prstem na sebe a na druhé.*) Poetický. Nepoetičtí.

HLASY: Onadržístímkdo.

CISSY CAFFREYOVÁ: Ano, a taky s ním chodím. Šla jsem se svým vojáčkem.

VOJÍN COMPTON: Nechtěl by ten hajzl přes držku? Harry, vraz mu jednu.

VOJÍN CARR: (*K Cissy.*) To tě urazil, když jsme se šli vyčurat?

LORD TENNYSON: (*V kazajce z britské vlajky a ve flanelových kriketových kalhotách, prostovlasý, vousy mu splývají.*) Jim nenáleží mudrovati.

VOJÍN COMPTON: Jen mu ji, Harry, vraž.

ŠTĚPÁN: (*K vojínu Comptonovi.*) Neznám vás jménem, ale máte úplně pravdu. Doktor Swift říká, že jeden muž v krunýři jich porazí deset v košili. Košile je synekdocha. Část za celek.

CISSY CAFFREYOVÁ: (*K davu.*) Kdepak, já jsem přece šla s vojáčkem.

ŠTĚPÁN: (*Přivětivě.*) Proč ne? S udatným vojáčkem. Podle mě by například každá dáma...

VOJÍN CARR: (*Čapku na kuráž, přiskočí k Štěpánovi.*) Mám tě, panáčku, praštit do zubů, co říkáš?

ŠTĚPÁN: (*Vzhledne k nebi.*) Cože? Tuze nepříjemné. Ušlechtilé umění sebeokrasy. Mám-li být upřímný, mně se čin protiví. (*Mávně rukou.*) Ruka mě pobolívá. *Enfin, ce sont VOS oignons.* (*K Cissy Caffreyové.*) Něco se tu děje. Oč vlastně jde?

DOLLY GRAYOVÁ: (*Zamává z balkónu a dá znamení jerišské hrdinky.*) Rahab. Sbohem, kuchtíkův synku. Šťastně se k Dolly vrať. Ať se ti zdá o panence, kterou jsi doma nechal, a jí ať se zdá o tobě. (*Vojáci vytřeští vodnaté oči.*)

BLOOM: (*Prodere se davem a rázně chytne Štěpána za rukáv.*) Pojdte, pane profesore, kočí čeká.

ŠTĚPÁN: (*Otočí se.*) Hm? (*Vytrhne se mu.*) Proč bych si nepromluvil s ním nebo s kterýmkoli jiným človíčkem, chodícím zpříma po tomto zploštělém pomeranči. (*Namíří prst.*) S žádným individuem se nebojím promluvit, jen když

mu vidím do očí. Zachovat svislou polohu. (*O krok zavravorá zpátky.*)

BLOOM: (*Podepře ho.*) Jen si ji sám zachovejte.

ŠTĚPÁN: (*Hluše se zachechtá.*) Posunulo se mi těžiště. Zapomněl jsem, jak na to. Někam se posadme a porokujme. Zápas o život, toť životní zákon, jenže novodobí milovníci míru, zejména car a anglický král, vymysleli rozhodčí řízení. (*Ťukne se do čela.*) Tady musím zabít kněze a krále.

BIDDY MUZIKA: Slyšela jsi, co říkal pan profesor? On je z univerzity. **PINDULKA KATE:** Ano. Slyšela.

BIDDY MUZIKA: Vyjadřuje se frazeologií nápadně zjemnělou.

PINDULKA KATE: Ba věru. A přitom s břitkou trefností.

VOJÍN CARR: (*Vytrhne se jim a pokročí vpřed.*) Co to povídáš o mým králi?

(*V průjezdu se objeví Edvard Sedmý. Má na sobě bílý svetr, na něm vyšitý obrázek Nejsvětějšího Srdce s řádovými insigniemi Podvazku a Bodláku, Zlatého rouna, Dánského lva, Skinnerovy a Probynovy kavalerie, člena advokátní komory Lincoln's Inn a staroslavné a vši úcty hodné kompanie massachussettských dělostřelců. Cucá červené žužu. Zahalen v řízu vyvoleného dokonalého a vznešeného velmistra má zednickou lžici a zástěru se značkou made in Germany a kýbl s nápisem Defense d' uriner. Přivítá ho ryčný pozdrav.*)

EDVARD SEDMÝ: (*Zvolna, slavnostně, leč nezřetelně.*) Mír, naprostý mír. Podle kýblu mě poznáte. Nazdar, hoši. (*Obrátí se k poddaným.*) Přišli jsme popatřit na čistý poctivý zápas a oběma mužům přejeme mnoho štěstí. Mahak makar a bak.

(*Stiskne ruku vojínu Carrovi, vojínu Comptonovi, Štěpánovi, Bloomovi a Lynchovi. Všeobecný potlesk. Na poděkování zdvihne Edvard Sedmý milostivě kbelík.*)

VOJÍN CARR: (*K Štěpánovi.*) Řekni to ještě jednou.

ŠTĚPÁN: (*Nervózní, vlídný, uklidňuje se.*) Chápu vaše stanoviska, i když sám zrovna žádného krále nemám. Žijeme v době univerzálních léků. Rokovat se tady nedá. Ale oč jde? Vy, dejme tomu, umíráte za vlast. (*Položí vojínu Carrovi paži na rukáv.*) Ne že bych vám to přál. Jenže já

říkám: Ať má vlast umírá za mě. Dělá to napořád. Já nechci, aby umírala. Cert vzal smrt. Ať žije život!

EDVARD SEDMÝ: *(Bílé žužu v světélkujícím obličejí, na sobě úbor a svatozář Šprýmaře Ježíše, vznáší se nad kupami ubitých.)*

Já osleplým do očí prach sypu, tak se jim zázračně vyléčí zrak.

ŠTĚPÁN: Králové a jednorožci! *(O krok ucouvne.)* Pojdte někam a tam si oba... Co to ta holka říkala...?

VOJÍN COMPTON: Nakopni mu, Harry, kulky. A zadek jak by smet.

BLOOM: *(Mírně k vojákům.)* On neví, co mluví. Trochu přebíral. Absintu, toho zelenookého netvora. Znam ho. Je to lepší člověk. Básník. Nic se nestalo.

ŠTĚPÁN: *(S úsměvem přikývne a zachechtá se.)* Lepší člověk, vlastenec, učenec a soudce podvodníků.

VOJÍN CARR: Kdo je, to je mi fuk.

VOJÍN COMPTON: Kdo je, to je nám fuk.

ŠTĚPÁN: Tak se mi zdá, že je popouším. Zelený cár na býka. *(Pařížský Kevin Egan v černé španělské košili s trásněmi a v oranžistickém širáku kývne na Štěpána.)*

KEVIN EGAN: H'lo. Bonjour. Ta vieille ogresse s dents jaunes. *(Za ním vyjukne králičím obličejem Patrice Egan a uždibne kdoulový lístek.)* **PATRICE:** Socialiste.

DON EMILE PATRIZIO FRANZ RUPPERT POPE HENNESSY: *(V středověké drátěné košili, na přílbě dvě letící divoké husy, v šlechetném hněvu namíří opancířovanou rukou na vojáky.)* Šmajzni ty trhaný k zemifussboden, ty anglánský gran porcos todos pocákanos od šosu!

BLOOM: *(K Štěpánovi.)* Pojdte domů. Dostanete se do maléru.

ŠTĚPÁN: *(Komíhá se.)* Já se maléru nevyhýbám. On mi zbystří ducha.

BIDDY MUZIKA: Hned je na něm patrná pošlost z patricijského rodu.

MEGERA: Zelenaje prý nad červenou. Wolfe Tone.

KUPLÍRKA: Červená je stejná jako zelená, ještě lepší, čapku vzhůru před vojáky. Čapku vzhůru před králem Edvardem.

KROBIJÁN: (*Zachechtá se.*) Bodejť. Ruce vzhůru před de Wetem.

OBČAN: (*Na hlavě velikánský smaragdový šátek, na řemínku přivázaný obušek, zvolá.*)

Bože nebeský,
ach, sešli nám
sem zubatého chlapa,
ať prokousne
Anglánům hrdlo,
že oběsili našeho vůdce.

OSTŘÍHANEC: (*Oprátku na krku, oběma rukama si zamačkává vyhrězlé útroby.*) Nic zlého nikomu nechci přát, leč víc než krále svou vlast mám rád.

DÉMONSKÝ HOLIČ RUMBOLD: (*Provázen dvěma holomky v černých škraboškách, předstoupí s květovaným kufříkem a ten otevře.*) Dámy a pánové, sekáček, který si koupila paní Pearcyová a odpravila jím Mogga. Nůž, kterým Voisin rozčtvrtil ženu svého krajana a její pozůstatky, zabalené do prostěradla, schoval ve sklepě, hrdlo měla, nešťastnice, rozříznuté od ucha k uchu. Lahvička s otrávením, zjištěným v mrtvole slečny Barrowové, který pak přivedl Seddona na šibenici. (*Trhne za provaz, holomci skočí odsouzcenci po nohách a s reptáním ho stáhnou dolů: ostrříhanec prudce vyplázne jazyk.*)

OSTŘÍHANEC: Chachochněl che chochodlit cha cháchu

(*Vypustí duši. Po násilném ztopoření vyšpláchne odsouzcenci přes rubáš až na dlažbu stříkanec chámu. Úprkem se příženou paní Bellinghamová, choť pana Tilvertona Barryho a choť barona Mervyna Talboye a seberou chám do kapesníku.*)

RUMBOLD: Mně samému k tomu moc nechybí. (*Rozváže oprátku.*) Provaz, který zhoupl strašlivého buřiče. Deset šilinků pokaždé, jak stanovila Jeho královská Výsost. (*Strčí oběšenci hlavu do zejícího břicha a zas ji vytáhne omotanou stočenými a kouřícími vnitřnostmi.*) Trapnou povinnost jsem vykonal. Krále nám, Bože, chraň!

EDVARD SEDMÝ: (*^volna, obřadně zatančí, zachřestí kbelíkem a s nývou libostí zazpívá.*)

V den korunovace
pivo, víno, visku sem,
nádherně se opijem.

VOJÍN CARR: Hele, co to povídáš o mým králi.

ŠTĚPÁN: (*Rozhodí rukama.*) Ach, je to nějaké jednotvárné. Nic. Chce po mně peníze a život, nejspíš nemá dost na nějakou tu hovadskou říši. Peníze nemám. (*Halabala se prošacuje.*) Někomu jsem je dal.

VOJÍN CARR: Kdopak ti stojí o smradlavý prachy?

ŠTĚPÁN: (*Hledí se odklidit.*) Jestlipak mi někdo poví, kde na tato nutná zla určitě nenarazím? *Ca se voit aussi á Paris.* Ne že bych... Ale při svatém Patriku...

(*Ženské hlavy splynou vjedno. Objeví se bezzubá babice v homolovitém klobouku, posazeném na muchomůrce, na prsou smrtonosný květ bramborového moru.*)

ŠTĚPÁN: Aha, bábo, tebe znám. Hamlete, pomsti. Stará svině, která požírá svá selata.

BEZZUBÁ BABICE: (*Kolébá se sem a tam.*) Milenko Irska, dcero španělského krále, alanna. Gizáci v mém domě, mor na ně. (*Zakvílí hlasem zlé víly.*) Ochone. Ochone! Ochone! Perlo pastvin! (*Zahořekuje.*) Potkal jsi stařenku Hibernii, jakpak to snášíš?

ŠTĚPÁN: Jakpak já snáším tebe? Šoufky. Kampak se poděla třetí osoba Nejsvětější trojice? Soggarth Aroon? Důstojný Krkavec.

CISSY CAFFREYOVÁ: (*Pronikavě.*) Nenechte je rvát.

KROBIÁN: Naši ustoupili.

VOJÍN CARR: (*Popotáhne si opasek.*) Jen ať řákej buzerant proti mému kurva králi něco cekne, hned mu zakroutím kejhák.

BLOOM: (*Polekaně.*) On nic neřekl. Ani slovo. Menší nedorozumění.

OBČAN: *Erin go bragh!*

(*Major Tweedy a Občan se navzájem vychloubají medailemi, dekoracemi, válečnými trofeji, zraněními. Oba si sveřepě nepřátelsky zasalutují.*)

VOJÍN COMPTON: Do toho, Hany. Prašť ho po voku. Nadržuje Burům.

ŠTĚPÁN: Já? A odkdy?

BLOOM: (*K červenokabátníkům.*) V Jižní Africe jsme za vás bojovali, irské úderné vojsko. Dějinná skutečnost, ne? Královští irští fyzilíři. Od panovníka vyznamenání.

DLAŽDIČ: (*Převrávorá kolem.*) Ach, bodejť. Ach, Bože, bodejť. Ach, válválčili proti Bururům. Ach jo!

(*Halapartníci v přílbě a v krunýři vysunou dopředu val zbrocených hrotů. Major Tweedy, vousatý jako strašlivý Turčín, v chocholaté beranici a parádní výstroji, nárameníky, postříbřené krokvičné prýmky, kabelu, hrud' zářící medailemi, chystá se vyrazit. Po způsobu poutnického válečníka dá templářské znamení.*)

MAJOR TWEEDY: (*Posupně zavrčí.*) Rorke's Drift. Vzhůru, gardisti, a na ně. Mahér šalál hašbaz.

VOJÍN CARR: Já ho zmaluju.

VOJÍN COMPTON: (*Máváním zatlačuje dav.*) Bude to poctivá hra. Rozsekej toho buzeranta na fašírku.

(*Spojené kapely zavřeští Garryowena a Krále nám, Bože, chraň.*)

CISSY CAFFREYOVÁ: Oni se porvou. Kvůli mně.

PINDULKA KATE: Srdnatci a krasavice.

BIDDY MUZIKA: Myslím, že si' onen truchlý rytíř v turnaji s nikým nezadá.

PINDULKA KATE: (*Celá se zapýří.*) Nikoliv, milostivá. Mně zas lahodí červený kabátec a neohrožený svatý Jiří.

ŠTĚPÁN:

Z nadávek pouličních holadrijí
se jednou utká rubáš pro Hibernii.

VOJÍN CARR: (*Rozepne si opasek, houkne.*) Jen ať nákej kurva buzerant proti mému sakramentskému kurva králi cekne, hned mu zakroutím kejhák.

BLOOM: (*Zalomcuje Cissy Caffreyové rameny.*) Tak se ozvi, ty. Copak jsi oněměla? Ty jsi pouto mezi národy a pokoleními. Ozvi se, ženská, posvátná dárkyně života.

CISSY CAFFREYOVÁ: *(Poplašeně chytne vojína Carra za rukáv.)*
Copak s tebou nechodím? Copak nejsem tvá holka? Cissy je
přece tvá holka. *(Křikne.)* Policie!

ŠTĚPÁN: *(Zaníceně k Cissy Caffreyové.)*

Bílé pracky, líčka malovaná,
čubka jako čamrda.

HLASY: Policie.

HLASY Z DÁLKY: Dublin hoří! Dublin hoří! K ohni, k ohni!
*(Vyšlehnou sírové ohně. Vyvalí se husté mraky. Z^aachotí
rychlopalná děla. Pandemonium. Rozvinou se rojnice.
Dusot kopyt. Dělostřelectvo. Sípavé povely. Zaduní zvony.
Zařičí sázkaři. Zahulákají opilci. Zavřeští děvky. Zahoukají
mlžné rohy. Pokřik chrabrosti. Jekot umírání. Píky třesknou
o kyrsy. Zloději okradou padlé. Draví ptáci, kteří přilétli od
moře, vznesli se ze slatin, slétli z hnízd, s vřeskem
zakrouží, tereji, kormoráni, supi, jestřábi, špinaví tetřevi,
stěhovaví sokoli, ostříži, tetřívci, orlani,racci, albatrosi,
bernešky. Zatmí se půlnoční slunce. Z^atřeše se země.
Dublinští nebožtíci z Prospectu a Mount Jeromu v bílých
ovčích kožíších a černých kozích pláštích vstanou z
mrtvých a zjeví se mnohým. Bezhlesně zazeje propast. V
čele národního handicapového běhu s překážkami přijde ve
sportovním tílku a v trenýrkách vítěz Tom Rochford a skočí
do prázdna. Za ním se přihrne klubko běžců a skokanů.
Zdivočeले seskočí z okraje. Ponoří se. Fabričky v
maškarních šatech vrhnou rozžhavené yorkshirské
barapumy. Nóbl paničky si na ochranu přehrnou sukni přes
hlavu. V krátkých košílkách vylétnou na koštěti chichotavé
čarodějnice. Quakerlyster nalepí na puchýře flastr. Z^{ne}be
naprší dračí zuby. Z brázd vyraší ozbrojení rekové.
Přívětivě si navzájem řeknou heslo rytířů červeného kříže a
svedou souboj na jezdecké šavle: Wolfe Tone s Henrym
Grattanem, Smith O'Brien s Danielem O'Connellem,
Michael Davitt s Isaacem Buttem, Justin M'Carthy s
Parnellem, Arthur Griffith s Johnem Redmondem, John
O'Leary s Learem O'Johnnym, lord Edward Fitzgerald s
lordem Geraldem Fitzedwardem, O'Donoghue z Dolin proti*

Dolinám z Donoghue. Na chlumku, středu země, se vztyčí polní oltář svaté Barbory. Z jeho evangelního a epistolního rohu se vztyčí černé svíce. Z vysokých věžních střílen padnou na očazený oltářní kámen dva pruhy světla. Na oltářním kameni leží nahá spoutaná bohyně nerozumu paní Mina Purefoyová, na nadmutém bříse má stát kalich. Polní mši slouží otec Malachjáš O'Flynn v dlouhé suknici a v ornátě naruby, obě levé nohy zadní stranou obrácené dopředu. Důstojný pán Hugh C. Haines Love M. A. v prosté rochetě a akademickém baretu, hlavu a kolárek zadní stranou dopředu, drží celebrantovi nad hlavou rozevřený deštník.)

OTEC MALACHJÁŠ O'FLYNN: *Introibo ad altare diaboli.*

DŮSTOJNÝ PÁN HAINES LOVE: K ďáblu, jenž obveseluje mladost mou.

OTEC MALACHJÁŠ O'FLYNN: *(Z kalichu vezme a pozdvihne hostii, mokvající krví.)* Corpus Meum.

DŮSTOJNÝ PÁN HAINES LOVE: *(Nadzdvihne vzadu celebrantovi suknici tak vysoko, až je mu vidět chlupaté líce zadku, mezi nimiž mu trčí mrkev.)* Mé tělo.

HLAS VŠECH ZATRACENÝCH: Ícuohomešv šán Hûb Náp lavolark oben: Ajulella.

(Shůry se ozve hlas Adonai.)

ADONAI: Hûûûûûûûûûûûb!

HLAS VŠECH BLAŽENÝCH: Alleluja: nebo kraloval Pán Bůh náš všemohoucí.

(Shůry se ozve hlas Adonai.)

ADONAI: Bûûûûûûûûûûûh.

(Drásavě disharmonicky zazpívají venkované i měšťáci z oranžové i zelené strany.) Papeže kopnout a O Maria v každé době.)

VOJÍN CARR: *(Sveřepě vyráží.)* Já ho zmaluju. Já tomu zkurvenýmu parchantovi zakroutím ten jeho setsakra zkurvenej kejhák.

BEZZUBÁ BABICE: *(Mrští Štěpánovi po ruce dýkou.)* Sprovedte ho ze světa, akušla. V 8.35 budeš v nebi a Irsko bude svobodné. *(Pomodlí se.)* Ó Bože dobrotivý, vezmi si ho k sobě.

BLOOM: *(Přiběhne k Lynchovi.)* Nemohl byste ho odtud odvést?

LYNCH: Když on má rád dialektiku, obecný jazyk. Kitty! *(K Bloomovi.)* Odvedte ho vy. Mě neposlechne. *(Odtáhne Kitty.)*

ŠTĚPÁN: *(Ukáže prstem.)* Exit Judas. Et laqueo se suspendit.

BLOOM: *(Přiběhne k Štěpánovi.)* Pojdte se mnou, než dojde k něčemu horšímu. Tady máte hůl.

ŠTĚPÁN: Hůl, to ne. Rozum. Toť hody čirého rozumu.

CISSY CAFFREYOVÁ: *(Táhne vojína Carra.)* Pojď, jsi ožralý. On mě urazil, ale já mu odpouštím. *(Houkne mu do ucha.)* Odpouštím mu, že mě urazil.

BLOOM: *(Štěpánovi přes rameno.)* Tak pojdte. Vidíte, že za nic nemůže.

VOJÍN CARR: *(Vytrhne se.)* Však já ho urazím.

(S napřaženými pěstmi se na Štěpána vyřítí a uhodí ho do obličeje, Štěpán zavravorá, zhrouť se, padne omráčen. Leží naznak obličejem k nebi, klobouk se mu zakutálí ke zdi. Bloom jde za ním a sebere ho.)

MAJOR TWEEDY: *(Hlasitě.)* Karabinu v bok! Nestřílet. K noze zbraň!

HONÍCÍ PES: *(Zuřivě zašteká.)* Uí uí uí uí uí uí uí uí.

DAV: Nech ho vstát! Nebij ho, když leží. Vzduch. Kdo? Voják ho uhodil. Je to profesor. Je zraněn? Ať mu něco neuděláš. Omdlel.

(Honící pes na kraji davu začmouchá a hlasitě se rozšteká.)

BABIZNA: Copak měl ten červenokabátník toho pána co bít, když měl v hlavě. Kdyby šli raděj na Bury!

KUPLÍRKA: Co ta toho napovídá, to se podívejme. Copak voják nesmí chodit se svým děvčetem? Dal mu, tchořovi, co mu patří.

(Vjedou si do vlasů, škrábou se a plivají po sobě.)

HONÍCÍ PES: *(Zašteká.)* Haf haf haf.

BLOOM: *(Odstrčí je, hlučně.)* Uhnout, zpátky.

VOJÍN COMPTON: (*Zatahá kamaráda.*) Ser si to, Harry. Jsou tu chlupatý. (*V hloučku stanou dva statní strážníci v pelerínách.*)

PRVNÍ STRÁŽNÍK: co se tady děje?

VOJÍN COMPTON: Šli jsme s touhle dámou a on nás urazil a kámoše napadl. (*Zašteká honící pes.*) Čí je to sakramentské psisko?

CISSY CAFFREYOVÁ: (*Už se těší.*) Krvácí?

NĚJAKÝ ČLOVĚK: (*Vstane z pokleku.*) Ne. Bez sebe. Hned se vzpamatuje. **BLOOM:** (*Ostře si toho člověka změří.*) Jen mi ho přenechte. Já si lehce... **DRUHÝ STRÁŽNÍK:** Kdo jste? Vy ho znáte?

VOJÍN CARR: (*Dopotácí se k strážníkovi.*) On urazil mou slečnu přítelkyni.

BLOOM: (*Zlostně.*) Udeřil jste ho nevyprovokován. Já jsem svědek. Pane strážníku, zapište si jeho plukovní číslo.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Nestojím o vaše poučování, co mám ve službě dělat.

VOJÍN COMPTON: (*Tahá kamaráda pryč.*) Ser si to vodsud', Harry. Nebo tě Bennett zabásne.

VOJÍN CARR: (*Zavrávorá, jak je tažen pryč.*) Pámbu pojebej Bennetta. Je to bledoprdeleť buzerant. Vyprdnu se na něho.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: (*Vytáhne notes.*) Jak se jmenuje?

BLOOM: (*Zapátrá očima přes dav.*) Zrovna vidím tamhle drožku. Kdybyste mi, pane seržante, trošinku pomohl...

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Jméno a adresu.

(*Mezi okolo stojícími se objeví Fňukal Kelleher, na klobouku smuteční stuhu, v ruce pohřební věnec.*)

BLOOM: (*Rychle.*) Zrovna ten, koho potřebujem. (*Zašeptá.*) Syn Šimona Dedala. Trochu přebíral. Poproste policisty, ať ty čumily pošlou pryč.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Brej večír, pane Kellehere.

FŇUKAL KELLEHER: (*Zamžourá na strážníka.*) Nic to není. Já ho znám. Vyhrál pakatel na dostizích. Zlatý pohár. Zahodil. (*Zasměje se.*) Dvacet ku jedné. Chápete?

PRVNÍ STRÁŽNÍK: (*Spustí na dav.*) Hej, copak tady okouníte. Hněte se odtud.

(*Dav se s reptáním pomalu vytratí z uličky.*)

FŇUKAL KELLEHER: Nechte to na mně, pane seržante. Nic to nebude. (*Zachechtá se a pokývne hlavou.*) Taky jsme bývali takoví, ne-li horší. Ne? Bodejt' ne.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: (*Zachechtá se.*) To si myslím.

FŇUKAL KELLEHER: (*Štouchne druhého strážníka loktem.*) Jen nechte být. (*Zatrylkuje a potřeše hlavou.*) S celým bimbam bimbam bimbam gloria. Hehe, chápete?

DRUHÝ STRÁŽNÍK: (*Bodře.*) Toť se ví, nebyli jsme jinačí.

FŇUKAL KELLEHER: (*Zamrká.*) Mladost radost. Tamhle za rohem mám kočár.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Dobře, pane Kellehere. Dobrou noc.

FŇUKAL KELLEHER: Já to zařídím.

BLOOM: (*Jednomu po druhém podá strážníkům ruku.*) Srdečně vám, pánové, děkuji, děkuji vám. (*Důvěrně zamumlá.*) O ostudu nestojíme, chápete. Otec je známý, vážený občan. Trochu si vyhodil z kopýtky, chápete.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Chápeme, prosím.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Nic se nestalo, prosím.

PRVNÍ STRÁŽNÍK: Jenom kdyby šlo o ublížení na těle, musel bych to hlásit na komisařství.

BLOOM: (*Horlivě přikývne.*) Samozřejmě. Toť se ví. Je to vaše svatá povinnost.

DRUHÝ STRÁŽNÍK: Je to naše povinnost.

FŇUKAL KELLEHER: Dobrou noc, lidičky.

STRÁŽNÍCI: (*Oba zároveň zasalutují.*) Brounoc, pánové. (*Pozvolným těžkým krokem se vzdálí.*)

BLOOM: (*Zafuní.*) Sama Prozřetelnost vás sem poslala. Máte drožku?

FŇUKAL KELLEHER: (*Zachechtá se a palcem ukáže přes pravé rameno na drožku postavenou u lešení.*) Dva cestáci, kteří za nás u Jammeta zatáhli šampus. Hotoví magnáti, na mou duši. Jeden prohrál na dostizích dvě libry. Zapíjeli žal a dostali chuť na lehká děvčata. Naložil jsem je tedy na Behanův kočár a alou do nočního města.

BLOOM: Zrovna jsem šel po Gardiner Street domů a náhodou jsem...

FŇUKAL KELLEHER: (*Zachechtá se.*) Toť se ví, ať prý s nimi u děvčátek pobudu. Chraň Bůh, já na to. Pro takové staré košťály jako já a vy se to nehodí. (*Znovu se zachechtá a potouchle zamžourá.*) My to, chvála pánu bohu, máme v domě, no ne, chápete? Cha! cha! cha!

BLOOM: (*Zkouší se zachechtat.*) Chi, chi, chi! Jojo. Byl jsem se tam totiž podívat k starému známému, Virágovi, vy ho nebudete znát (týden už, chudák, stůně), a dali jsme si likér a já jsem se zrovna ubíral domů... (*Kůň zařehtá.*)

Kůň: Hohohohohoho! Hohohodomů.

FŇUKAL KELLEHER: Oba cestaky jsme nechali u paní Cohenové a tamhle náš kočí Behan mi o tom řekl a já, ať zastaví, a hned jsem slezl, že se podívám. (*Zachechtá se.*) Střízliví kočí z furgonu, na ty si potrpím. Mám ho svézt domů? Kde zůstává? Někde v Cabře, ne?

BLOOM: Kdepak, podle toho, co šplechtl, až někde v Sandycovu. (*Štěpán vleže naznak oddychuje ke hvězdám. Pokradmu se Fňukal Kelleher dlouze na koně zadívá. Maně sklopí Bloom zrak zadumaně.*)

FŇUKAL KELLEHER: (*Poškrabe se v zátylku.*) Až v Sandycovu! (*Shýbne se a zavolá na Štěpána.*) Hej! (*Znovu zavolá.*) Hej! Je samá hoblovačka. Pozor, ať mu něco nevyfouknou.

BLOOM: Kdepak, kdepak, kdepak. Jeho peníze a klobouk a hůl mám u sebe.

FŇUKAL KELLEHER: Však on se z toho dostane. Nic si nepolámá. No, já se poštrachám. (*Zachechtá se.*) Ráno mám schůzku. Pochovávat mrtvé. Vraťte se šťastně domů!
KŮŇ: Hohohodomů.

BLOOM: Dobrou noc. Počkám a za chvilinku ho pak vezmu... (*Fňukal Kelleher se vrátí ke kočáru s postranními sedadly a nasedne. Zadrnčí koňský postroj.*)

FŇUKAL KELLEHER: (*Stane v drožce.*) Brounoc.

BLOOM: Brounoc.

(*Kočí trhne opratěmi a pobízivě zdvihne bič. Zapražená drožka zvolna, nemotorně couvne a otočí se. Na postranním sedadle pokývne Fňukal Kelleher rozjařenou hlavou nad Bloomovým trápením. Do němé pantomimické zábavy vpadne z protějšího sedadla kočí a taky kývne hlavou. Bloom jim rozjařeně odpoví tím, že zavrtí hlavou. Palcem a dlaní ho Fňukal Kelleher ujistí, že oba policajti nechají Štěpána dál klidně spát, protože se nic jiného nedá dělat. Pozvolným přikývnutím dá Bloom najevo díky, anžto právě to Štěpán potřebuje. Drožka bimbam zadrnčí za roh bimbam uličky. Fňukal Kelleher znovu rukou uklidbimbambuje, že je uklidbimbam. S jejich bimbam bimbam gloria slábne cinkot kopyt i drnkot postroje. Bloom stojí nerozhodně, v ruce Štěpánův klobouk ověnčený hoblovačkami a jeho jasanovou hůl. Potom se k němu shýbne a zatřese mu ramenem.*)

BLOOM: Hej! Hola! (*Neozve se odpověď: znovu se shýbne.*) Pane Dedale! (*Neozve se odpověď: znovu se shýbne.*) Pane Dedale! (*Neozve se odpověď.*) Co abych ho zavolal jménem. Náměsíčníka. (*Znovu se shýbne, zaváhá, přiloží ústa až k obličejí bezvládně ležícího.*) Štěpáne! (*Neozve se odpověď. Znovu zavolá.*) Štěpáne!

ŠTĚPÁN: (*Zasténá.*) Kdo? Černý panter upír. (*Vzdychne a protáhne se, potom nezřetelně zamumlá a protahuje přitom slabiky.*)

Kdo... řídí koně... Fergus
A vníká... v stkaný lesní stín

(Převrátí se na levý bok, vzdychne, skrčí se.)

BLOOM: Báseň. Vzdělaný. Škoda. *(Znovu se shýbne a rozezpne Štěpánovi knoflíky u vesty.)* Aby mohl dýchat. *(Šetrnými prsty i dlaní smete Štěpánovi ze šatů dřevěné hoblovačky.)* Jedna libra sedm. Ještě že není zraněn. *(Zaposlouchá se.)* Cože?

ŠTĚPÁN: *(Zabrouká.)*

... stíny ... lesní. ...

ňadra bílá ... nezřetelná...

(Roztáhne paže, znovu vzdychne a všecek se schoulí. Bloom se postaví zpřímá, v ruce klobouk a jasanovou hůl. V dáli zašteká pes. Bloom jasanovou hůl stiská a zas stisk uvolňuje. Shlíží na Štěpánovu tvář i postavu.)

BLOOM: *(Hovoříš nocí.)* Tváří mi připomíná nebožku matku. V stínech lesních. Ňadra bělostná. Fergusonová jsem myslím zaslechl. Děvče. Nějaké děvče... Nic lepšího ho nemůže potkat... *(Zabrouká.)* ... přísahám, že budu povždy ctíti, povždy tajiti, neprozrazovati poklad ani poklady, úklad ani úklady... *(Zašeptá.)* ... na drsnaté mořské písčíně... na délku lana od pobřeží... kde vlnobití opadává... a dál se valí...

(Mlčky, zamyšleně, ve střehu stojí stráž, prsty na rtech, v postoji tajného mistra. Na tmavé zdi se ponenáhlu objeví postava, švarný jedenáctiletý chlapec, v kolébce vyměněný, unesený, v etonském úboru se skleněnými střevíci a bronzovou přilbou, v ruce knihu. Neslyšně čte od prava do leva, usměje se, políbí stránku.)

BLOOM: *(Užaslý, neslyšně zvolá.)* Rudy!

RUDY: *(Nevidomě se Bloomovi zahledí do očí a dál čte, líbá knihu a usmívá se. Něžný slézový obličej. Na úboru má démantové a rubínové knoflíky. Volnou levou rukou drží*

tenounkou slonovou hůlku s fialovou mašlí. Z kapsičky u vesty mu čouhá bílý beránek.)

III

Ze všeho nejdřív mu pan Bloom z větší části oprášil hoblovačky, podal klobouk a jasanovou hůl a vůbec ho jaksepatří po samaritánsku postavil na nohy, však už to měl zapotřebí. Z cesty Štěpán, jak by se řeklo, zrovna nemluvil, byl jen drobet oblouzen, a tak když projevil přání po nějakým pitném nápoji, pan Bloom uváživ, že je pozdní hodina a nikde pumpa s vartryjskou vodou, u níž by se obmyli, natož napili, zčistajasna kápl na to, že by se hodila takzvaná drožkářská bouda, od Buttova mostu co by kamenem dohodil, tam snad něco na pití seženou, třeba mléko se sodovkou nebo s minerálkou. Háček byl v tom, jak se tam dostat. Chvilku si nevěděl rady, ale protože očividně jen na něm bylo něco v té věci zařídít, zadumal se, jak a kudy na to, přičemž Štěpán neustále zíval. Pokud se dá rozeznat, je pobledlý, a tak ho napadlo, že by bylo vhodné, ačli se něco takového najde, sehnat povoz přiměřený jejich nynějšímu stavu, jsou totiž oba (zvláště Štěpán) ucabrtaní. A tak po několika přípravných opatřeních, jako je okartáčování – vylouhovaný kapesník, jímž si při oprášování hoblovaček z nouze pomáhal, nakonec zapomněl sebrat ze země –, oba kráčeli po Bobří ulici či spíše uličce až ke kovárně a notně zasmrádlým nájemným stájím na rohu Montgomery Street, odkud pak se dali vlevo a kolem nároží Dana Bergina vyrazili do Amiens Street. Ale jak předem tušil, po vozataji, který by stál o zákazníka, široko daleko ani slechu, jenom před hotelem Severka stála drožka, zjednaná nějakými flamendry, a když se ji pan Bloom, který hvízdání moc neovládal, snažil přivolat tím, že dvakrát chabě hvízdal a paže přitom zaklesl nad hlavou, nehnula se ani o coul.

Pěkná šlamastyka, ale střízlivě vzato nic jiného se nedalo dělat než se s tím volky nevolky smířit a jít po svých, což také učinili. Kolem Mulleta to tedy vzali šikmo k Návěstnímu domu, kam zakrátko došli, a rázovali ke konečné tramvaje v Amiens Street, přičemž panu Bloomovi nemálo vadilo, že mu předtím zadní knoflík u kalhot obměněným starodávným rčením vešel na cestu všelikého knoflíku, jenže on se do toho vpravil a rekovně si z té nehody nic nedělal. Náhoda tomu chtěla, že oba nikam nespíchali, nedávno se snesl Jupiter Pluvius a obloha se vyjasnila, bylo čerstvo, loudali se tedy dál, až minuli drožku, čekající tam bez kočího i

zákazníka. Náhoda tomu chtěla, že se písař Dublinských spojených tramvají náhodou vracel domů a starší hned svému druhovi vyprávěl, co ho před malou chvílí potkalo a jak zázračně ušel pohromě. Prošli kolem hlavního vchodu do nádraží Great Northern, odkud se vyjíždí do Belfastu, v tuto pozdní hodinu tam byla ovšem doprava zastavena; prošli kolem zadních dveří od márnice (bylo tam nevábně, neřku-li příšerně, zvlášť v noci), nakonec došli k Dokové krčmě, načež zahruli do Store Street, pověstné komisařstvím policejní brigády C. Mezi touto končinou a vysokými, v tuto dobu neosvětlenými skladišti na Beresford Place přišlo Štěpánovi na mysl zamyslet se nad Ibsenem, kterého si v duchu nějak spojoval s kameníkem Bairdem na Talbot pláce, první ulice vpravo, kdežto druhý, jeho *fidus Achates*, s niterným zalíbením vdechoval vůni městské pekárny Jamese Rourka, umístěné blízoučko od nich, tu věru smačnou vůni chleba našeho vezdejšího, požitaviny základní a nezbytné. Chléb, grunt života, chleba dobývati budeš. Kde je chleba přímo pohádkový? U pekaře Rourka, to ti každý poví.

Mlčenlivého a bez obalu řečeno dosud nevystřízlivělého druha pan Bloom, který byl rozhodně přičetný a střízlivý až hanba, *en routě* vystříhal před nástrahami nočního města, vykřičených ženštin a nóbl šejdířů, jako občasné vybočení, ne jako běžný návyk se to ještě dá strpět, ale svou povahou je to pro takové mladíky jako on hotová zhoubná past, zvlášť když si zvyknout opíjet se pod obraz, pro každý případ by měli trochu umět džiu-džitsu, protože jak nedáš pozor, i od chlapa na lopatkách utržíš škaredý kopanec. Sama Prozřetelnost to zařídila, že když ležel Štěpán v blahém bezvědomí, objevil se na scéně Fňukal Kelleher, a nebýt toho, že v hodině dvanácté čacký zasáhl, nakonec se Štěpán málem octl na pohotovosti nebo taky na komisařství v Bridewellu a druhý den předstoupil k výsledku před pana Tobiaše, ba ne, to je advokát, totiž před starého Walla nebo vlastně Malonyho, a na koho to praskne, je vyřízen. Jen proto o tom mluví, že spousta policajtů (ti se mu zhloubi duše protiví), jak známo, slouží koruně velmi řízně a podle několika případů z brigády A v Clanbrassil Street dokážou, jak se vyjádřil, klidně odpřisáhnout lež jako věž. Když jejich třeba, nejsou nikdy na místě, zato v klidnějších městských čtvrtích, třeba na Pembroke Road, je strážců pořádku vidět hodně, zřejmě proto, že jsou za to placeni, aby chránili vyšší třídu. Dále se dotkl toho, že se vojákům dává střelná nebo všelijaká pobočná zbraň, ta může každou chvíli spustit, což vede k tomu, že jak se něco strhne, hned si na civilisty troufnou. Jen se tím marní čas, vykládal rozšafně, a ztrácí

zdraví a dobrá pověst a do větru rozhazují peníze, mimoto poberou člověku spoustu peněz lehké holky z *demimonde*, nejvíc je pak na pováženou, s kým se člověk opíjí, co se však tolikrát probírané otázky stimulancí týče, sám ve vhodnou chvíli rád vyzunkne sklenku starého vlna, protože člověka vyživuje, posiluje a počišťuje (zejména dobré burgundské, na které nedá dopustit), ale nikdy přes jistou míru, kdy přestane, protože potom jsou z toho všelijaké trampoty, nehledě ani k tomu, že se vlastně člověk vydává druhým napospas. Nejostřeji se dotkl toho, že ho, Štěpána, zrádně opustili hospodští *conjrères*, když se to tak vezme, kolegové medicí zdrhli jak krysy, až na jednoho.

– A ten byl Jidáš, řekl Štěpán; až dosud nepromluvil ani slovo. Při přetřásání těchto a příbuzných námětů se ubírali přímou čarou vzadu za Celníci, až prošli pod mostem vedlejší trati, a tu jejich poněkud váznoucí kroky upoutal železný košík žhavého koksu, postavený před strážnou budkou nebo čímsi takovým. Sám od sebe zůstal Štěpán stát, aby si prohlédl hromadu kostrbatých dlažebních kostek, a od světla probleskujícího z košíku jen taktak v šeru budky rozeznal ještě šerejší postavu městského hlídače. Vzpomínal si, že se kdysi něco stalo nebo že byla řeč o tom, že se něco stalo, ale dalo mu hodně práce, než si vzpomněl, že v budce rozeznává někdejšího otcova známého Gumleyho. Chtěje se vyhnout setkání s ním, popošel až k pilíři železničního mostu.

– Někdo vás zdraví, řekl pan Bloom.

Někdo prostředně veliký, který tam pod oblouky zřejmě číhal, znovu pozdravil a ozval se: *Brejvečír*. Štěpán se ovšem poněkud zmámeně lekl, zůstal stát a odpověděl na pozdrav. Pan Bloom, odjakživa přesvědčený o tom, že si má každý hledět svého, z vrozeného jemnocitu poodešel stranou, ale zůstával ve střehu, měl sice jisté obavy, ale strachu nepropadal. V dublinské oblasti, jak věděl, bývá sice nezvyklé, leč nikterak neslýchané, že lidé všeho schopní někde na odlehlém místě mimo střed města pokojně chodce přepadnou a pistolí namířenou na hlavu jim notně naženou strach, potulují se tam vyhladovělí pobudové stejné ráže jako ti z Temžského nábřeží, nebo zas záškodníci přichystaní upláchnout s jakýmkoliv lupem, jaký při zákeřném přepadu peníze, nebo život! ukořistí, a pro výstrahu nechají potom člověka ležet uškrceného s roubíkem v ústech.

Teprve když zdravící došel k němu, Štěpán sám ne moc střízlivý po dechu páchnoucím sprostou reznou poznal Corleyho. Přezdívali mu lord John Corley, a takhle se dostal k svému rodokmenu. Byl to nejstarší syn

nedávno zesnulého inspektora Corleyho z policejní brigády G, ženatého s jistou Katherine Brophyovou, dcerou louthského statkáře. Jeho děd Patrick Michael Corley z New Rossu si vzal vdovu po hostinském, která se za svobodna jmenovala (zase) Katherine Talbotová. Kolovala o ní nezaručená pověst, že pochází z rodu lordů Talbotů z Malahidu, v jejichž panském sídle, nesporně znamenitém zámku, stojícím za prohlídku, to její matka nebo teta nebo jiná příbuzná dotáhla na kuchyňskou děvečku. Proto tomuto poměrně mladému, leč zpuštěnému člověku, který zrovna na Štěpána promluvil, vtipálkové říkali lord John Corley.

Odvedl Štěpána stranou a spustil obvyklou truchlivou písničku. Ani vindru na nocleh nemá. Všichni přátelé ho zrádně opustili. Kromě toho se pohádal s Lenehanem a hned mu před Štěpánem vyspílal sprostých mizerných pacholků a ještě jinými nemístnými přízvisky ho vyčastoval. Je bez místa a hned po Štěpánovi škemral, kde by na tom božím světě sehnal práci. Kdepak, to dcera jeho matky, kuchyňské děvečky, je mléčná sestra majorátního pána nebo jsou nějak jinak po matce z přízně, k oběma událostem došlo v stejnou dobu, jestli to není od a do zet pustý výmysl. Ať tak či onak, on suší hubu.

– O nic bych ti neříkal, vedl svou, ale Bůh je mi svědkem, jsem na dně.

– Zítra nebo pozítří, řekl mu Štěpán, uprázdní se v dalkeyské chlapecké škole podučitelské místo. U pana Garretta Deasyho. Zkus to. Odvolej se na mě.

– Ach bože, odvětil Corley, ve škole, člověče, bych za nic na světě učit nemohl. Nikdy jsem nepatřil k premiantům. V nižších třídách jsem u školských bratří dvakrát rupl.

– Sám nemám kde spát, oznámil mu Štěpán.

V první chvíli málem Corley podlehl podezření, že je to snad proto, že má vyhazov z kvartýru, protože si tam přivedl nějakou pouliční cácorku. V Marlborough Street je herberk, vede ho paní Maloneyová, stojí to jenom šestipenci a chodí tam plno otrapů a podle M'Conachieho se člověk dost slušně za šilink vyspí tamhle ve Winetavern Street u Bronzové hlavy (oslovený si přitom matně vzpomněl na otce Bacona). Taky hlad má, i když o tom slovem nemukl.

Opakovalo se to pomalu noc co noc, a přece Štěpán, dobře věda, že se Corleyově zbrusu nové povídačce stejného kalibru jako ty druhé nedá moc

věřit, podlehl lepším citům. Jenže *haud ignarus malorum miseris succurrere disco* atd., jak praví latinský básník, a zejména proto, že našťestí hned po polovině měsíce bral vždy šestnáctého, čili zrovna ten den v měsíci, třebaže notná část jistiny už přišla nazmar, Corley si nedal vymluvit, a to bylo na tom nejpodařenější, že Štěpán tone v blahobytu, a rozdávat nuzným, to že je pro něho hračka – a zatím. Nicméně sáhl do kapsy, ne že by tam hledal něco k snědku, jen ho napadlo půjčit mu asi tak šilink, aby se aspoň pokusil sehnat něco pořádného k jídlu. K ničemu to nevedlo, k svému smutku zjistil, že mu peníze chybějí. Nahmatal jen pár polámaných sucharů. Uprutně se upamatoval, jestli je neztratil, což se mohlo lehce stát, nebo někde nezapomněl, v tom případě to příjemná vyhlídka nebyla, právě naopak. Byl tak zmožen, že se do důkladné prohlídky nepustil, leč při vzpomínání na suchary mu trochu v hlavě svítilo. Od koho je vlastně dostal a kde, nebo si je snad koupil? V další kapse přece jen na něco kápl, potmě tušil, že jsou to penny, ale ukázalo se, že se spletl.

– Vždyť jsou to, člověče, půlkoruny, opravil ho Corley. A ony to opravdu byly. Jednu mu Štěpán půjčil.

– Děkuju, odvětil Corley. Jsi kavalír. Jednou ti ji vrátím. Kdopak to s tebou je? U Krvavého koně v Camden Street jsem ho párkrát zahlédl s tím reklamníkem Boylanem. Mohl bys za mě ztratit slovo, aby mě tam vzali. Klidně bych, člověče, třeba reklamy nosil, jenže holka z jejich kanceláře mi řekla, že mají lidí dost na tři týdny dopředu. Hrome, u těch aby ses, člověče, předplatil, hotová opera Carla Rosy. Pendrek si z toho dělám, jen když mě někde vezmou třeba za metaře.

Po půltřetí šilinku ho načuřenost trochu přešla, i vyprávěl Štěpánovi o jistém Bagsu Comiskym, on, Štěpán, prý ho zná jako účetního v lodních potřebách u Fullama, s O'Marou a s nějakým koktavým mrňousem, jmenoval se Tighe, prý chodíval do zadního lokálu k Naglovi. No, a toho předevečirem v noci čapli a napařili mu deset šilinků za to, že se opil a povykoval a nechtěl jít se strážníkem.

Pan Bloom se zatím poblíž dlažebních kostek motal kolem koksového košíku před strážní budkou městského hlídače, ten, jinak dříč, pokud Dublin spal, zřejmě si na vlastní vrub zchrupl. Chvilími maně zatékal pohledem k Štěpánovu ne zrovna bezúhonně oděnému společníkovi, odněkud by měl toho velmože znát, odkud, to s jistotou říci nemohl, a odkdy, o tom už teprve neměl tušení. Byl to tvor rozšafný, jemuž se bystrým postřehem hned tak někdo nevyrovnal, a tak si také všiml jeho

děravého klobouku a vůbec ošuntělého oblečení, nasvědčujícího trvalé nouzi. Nejspíš z něho tyje, už je to tak, že kdekdo ždímá souseda, ten zas jiného, je to, možno říci, peklo stále pekelnější, když na to přijde, jestli se takový pobuda jednou neoctne na lavici obžalovaných a nebude odsouzen do káznice, ať už s možností peněžitého trestu nebo bez možnosti peněžitého trestu, bude to náramně *rara avis*. Patří k tomu věru notná dávka drzosti obtěžovat lidi v takovou noční či spíše ranní dobu. Co je moc, to je moc.

Rozešli se a Štěpán se vrátil k panu Bloomovi, ten zkušeným okem (jak by ne) hned postřehl, že na příživníkově lichometnictví nalítl. Mluvě o tomto setkání, řekl (rozuměj Štěpán):

- Je na huntě. Prosil mě, ať vás poprosím, jestli byste nějakého plakátníka, Boylana, nepoprosil, aby ho nechal nosit reklamy.

Pan Bloom očividně jevil o toto sdělení pramalý zájem, na půl vteřiny se zadíval ke korečkovému, nejspíš poškozenému bagru, honosícímu se proslulým jménem Eblana, zakotvenému u Celního nábřeží, načež vyhybavě pronesl:

- Každému prý hrají chvilku. Když už o něm mluvíte, nějak mi byl povědomý. Ale to zatím nechrne být, o kolípkap jste chudší, zeptal se, že jsem tak všetečný.

- O půlkorunu, odpověděl Štěpán. Však to potřebuje, má-li se někde vyspat.

- Potřebuje, vyhrkl pan Bloom a nijak se tomuto sdělení nedivil, беру to na vědomí, a že to potřebuje v jednom kuse, za to ručím. Každý podle svých potřeb a každému podle jeho skutků. Když už o tom vůbec mluví, dodal s úsměvem, kdepak se vy vyspíte? Abyste se pustil pěšky do Sandycovu, je vyloučeno, a i kdybyste se tam pustil, po tom, co se stalo na nádraží Westland Row, dovnitř se nedostanete. Zbytečně byste se tam trmácel. Diktovat vám, to si vůbec netroufám, ale pročpak jste opustil dům otce svého?

- Hledat neštěstí, zazněla Štěpánova odpověď.

- S vaším váženým panem otcem jsem se setkal nedávno, opáčil diplomaticky pan Bloom. Vlastně dnes, nebo přesně vzato včera. Kdepak teď bydlí? Z jeho řeči jsem vyrozuměl, že se přestěhoval.

– Někde v Dublině, myslím, odpověděl lhostejně Štěpán. Proč?

– V nejednom směru znamenitý člověk, řekl o starším panu Dedalovi pan Bloom, a rozený *raconteur*, jakých je málo. Je na vás právem pyšný. Co abyste se k němu vrátil, řekl nazdařbůh a stále měl před sebou nepříjemný výstup na konečném nádraží Westland Row, ti dva, totiž Mulligan a jeho známý, anglický turista, kteří nakonec na třetího společníka vyzráli, zřejmě se vynasnažili, jako by jim celé to zatrolené nádraží patřilo, vzít v tom randálu Štěpánovi roh a.

Jeho nápad však zůstal bez odpovědi. Štěpán si totiž v duchu usilovně vyvolával obraz naposled spatřeného krbu, jak tam v koutku u ohně, vlasy rozpuštěny, sedí Dilly, čeká, až se v kotlíku zašlém od sazí uvaří řidký nápoj z trinidadských kakaových skořápek, a místo mléka si ho pak s ním vypije spolu s ovesným odvarem po pátečním slanečku dva za penny a k tomu po vejci pro Maggy, Boody a Katey, na čtvrtce balicího papíru pod mandlem zatím kočka chroustá hromádku vaječných skořápek a opečených rybích hlav a kostí podle třetího církevního příkázání v stanovené dny půst a újmu zachovávat, byl totiž kvartál či kvatembr nebo tak nějak.

– Ba ne, opakoval pan Bloom, být vámi, toho rozverného kumpána, který srší samým humorem, doktora Mulligana, bych si za vůdce, filozofa a přítele nebral. Ten je všemi mastmi mazaný, ale co to je utahovat si opasek, to si ani představit neumí. Na rozdíl ode mě jste si toho ovšem moc nevšímal, ale nic by mě nepřekvapilo, kdybych zjistil, že vám do pití záludně nasypali špetku tabáku nebo nějaké jiné narkotikum.

Jinak ovšem z toho, co slyšel, soudí, že je dr. Mulligan všestranně šikovný člověk, který nezůstává jen při medicíně, že se v svém oboru zdárně uplatňuje, a lze-li věřit pověstem, vypadá to, že co nevidět mu bude klientela utěšeně vzkvétat a jako vyhledávanému lékaři se mu honoráře jen pohrnou, k svému odbornictví pak bude mít ještě navíc to, že umělým dýcháním a takzvanou první pomocí v Skerries nebo snad v Malahidu od jisté smrti zachránil jednoho tonoucího, byl to, to se musí uznat, husarský kousek nejvýš chvályhodný, a tak, upřímně řečeno, marně se on, pan Bloom, domýšlí, co měl u všech všudy za lubem, snad to provedl z čiré zlomyslnosti nebo řevnivosti.

– Snad mu šlo jen o jedno, totiž jak se říká, lézt vám do svědomí, nadhodil.

Ostražitý pohled, zpola úzkostný, zpola zvědavý, nádvkem ještě přívětivý, jaký vrhl na Štěpánovy zatím chmurné rysy, nevnesl nijakou záplavu světla, ba vlastně vůbec žádné světlo do otázky, jestli se dal podle několika utroušených sklíčených poznámek škaředě opít, nebo to naopak prokoukl a proč, nejlíp to věděl on sám, to nechal dojít až... Tak působivá na člověka krutá chudoba, a jak správně vytušil, při všech svých vynikajících pedagogických schopnostech s penězi nějak nevychází.

Vedle pánského záchodku zahlédl zmrzlinářský vozík, kolem něhož v nakvašené hádce hlouček podle všeho Taliánů svou hbitou mluvou nadmíru bodře ze sebe chrлил břitké výrazy, o něčem se totiž nemohli dohodnout.

– *Puttana madonna, que ci dia i quattrini! Ho raggione? Culo rotto!*

– *Intendiamoci. Mezzo sovrano piii...*

– *Dice lui, pero.*

– *Farabutto! Mortacci suoi!*

Pan Bloom vstoupil se Štěpánem do drožkářské boudy, nehonosné dřevěné chalupy, jestli tam dřív vůbec někdy vkročil, tak jen zřídka; předem mu něco šeptem naznačil o majiteli, prý je to kdysi pověstný Odříkoza Fitzharris, Nezdolný, ačkoliv jak to s ním doopravdy bylo, za to neručí, třeba na tom není zbla pravdy. Za chvíli se už naši dva noční ptáci nenápadně uvelebili v koutku, upřenými pohledy je tam přivítala nemálo strakatá směs poběhlíků a tuláků a jiných nepodárků rodu *homo*, zabraných do jídla a pití, zpestřeného hovorem, k němuž jim zřejmě posloužili za předmět neskrývaného zájmu.

– K šálku kávy, případně prohodil pan Bloom, aby řeč nestála, měl byste si, tak se mi zdá, přikousnout něco hutnějšího, třeba housku.

S charakteristickou *sang-froid* pak bez meškání tyto poživatiny klidně objednal. Po letmém prozpytování drožkářští a nakladačští *hoi polloi* od nich odvrátili oči, jen nějaký ryšavobradý mazavka, který měl taky kus vlasů ryšavých, nejspíš námočník, ještě si je notnou chvíli měřil, než svůj úchvat přenesl na podlahu.

Využíváje práva volného projevu, pan Bloom, jazyka těch hašteřivců obstojně znalý, ač jinak na slově *voglio* ztroskotat, dost hlasitě o lité pouliční bitvě, dosud v plné síle řadící, svému chráněnci podotkl:

– Krásný jazyk. Myslím na zpěv. Proč v tom jazyce nepíšete verše? *Bella poetria*. Taková melodická a sytá. *Belladonna voglio*.

Štěpán, zmořený smrtelnou únavou, mermomocí, leč marně zkoušel zívnout.

– Slonici by z ní ucho zalehlo. Hašteřili se o peníze.

– Vážně? zeptal se Bloom. Toť se ví, dodal zamyšleně a v duchu si řekl, že jazyků je stejně až moc a že je to snad jen tou jižní nádherou, do níž je ten jazyk vsazen.

Za tohoto *téte-á-téte* postavil před ně majitel boudy na stůl kouřící vařící šálek vzácné hatlaniny zvané káva s předpotopní ukázkou housky aspoň podle vzhledu, načež se dal na ústup k šenku. Pan Bloom si umínil, že si ho důkladně prohlédne až potom, aby nevypadal jak... očima tedy Štěpána pobídl, ať se do toho pustí, a sám dělal hostitele a pokradmu mu kousek po kousku přistrkoval blíž šálek čehosi, co mělo platit za kávu.

– Zvuky jsou šalebné, řekl po kratší chvíli Štěpán. Třeba jména Cicero, Cizrna, Napoleon, pan Dobrotisko, Ježíš, pan Pomajzl. Shakespearové byli tak běžní jako Murphyové. Co je po jméně?

– Jistěže, bez nucení přisvědčil pan Bloom. Samozřejmě. My jsme si taky změnili jméno, dodal a přistrčil před něho takzvanou housku.

Ryšavobradatý námořník, který oba příchozí nespouštěl z očí, se obořil na Štěpána, kterého si zvlášť vzal na mušku:

– Jakkak vy se jmenujete?

Bleskem šlápl pan Bloom společníkovi na botu, jenže Štěpán si tohoto horkého přitlačení z netušené strany nepovšiml a odpověděl:

– Dedalus.

Námořník na něho vejral ospalýma opuchlýma očima, zakalenýma od lihovin, hlavně od ředěného holandského džinu.

– A Šimona Dedala znáte?

– Z doslechu, řekl Štěpán.

Vida, jak druzí natahují uši, pan Bloom v první chvíli nevěděl, co si má myslit.

– Je to Ir, řekl chrabří matróz a pořád tak vejral a pokyvoval hlavou. Každým coulem Ir.

– Až moc, odsekl Štěpán.

Pan Bloom, ten nevěděl, co si z toho má vybrat, a zrovna si říkal, jaký vztah asi, a tu námořník sám od sebe k návštěvníkům boudy prohodil:

– Viděl jsem ho, jak na padesát yardů přes rameno sestřelil ze dvou lahví dvě vejce. Levou rukou, a nechybil.

Přes jistou koktavost a neobratnost pohybů všemožně se jim to snažil vysvětlit.

– Táhle láhev. Odměří padesát yardů. Na lahvích vejce. Přes rameno namíří. Zacílí.

Pootočil se, pravé oko úplně zavřel, rysy zkrivil šikmo stranou a nepřívětivě se zahleděl do noci.

– Bum, houkl jednou.

Posluchači jeden vedle druhého čekali, kdy se ozve druhý výstřel, vždyť zbývá ještě jedno vejce.

– Bum, houkl podruhé.

Po zničení vejce pokývl, mrkl a krvelačně podotkl:

– *Střílet a zabíjet uměl Buffalo Bill,*

– *nikdy se nestalo, aby snad netrefil.*

Rozhostilo se ticho a tu si pan Bloom ohleduplně usmyslil zeptat se ho, jestli to bylo na nějakých střeleckých závodech, jaké pořádají v Bisley.

– Jak prosím? zeptal se námořník.

– Jak dávno to bylo? o vlásek necouvl pan Bloom.

– Inu, odpověděl námořník, poněkud zjihlý tím, jak přišla kosa na kámen, bude to nějakých deset let. Jezdil po světě s Henglerovým královským cirkusem. Viděl jsem ho to provádět ve Stockholmu.

– Zvláštní náhoda, špitl pan Bloom Štěpánovi.

– Jmenuji se Murphy, mluvil dále námořník, W. B. Murphy z Carrigaloe. Jestlipak víte, kde to je?

– Queenstowský přístav, odvětil Štěpán.

– Správně, řekl námořník. Fort Camden a Fort Carlisle. Odtamtud pocházím. Mám tam ženušku. Čeká na mě, to vím. *Za Anglii, za vlast a krásku.* Je to má věrná manželka, sedm let jsem ji při tom plavení po světě neviděl.

Jako nic si pan Bloom představil jeho vstup na scénu – matróz vyzrál na ďábelské moře a vrací se domů do chatrče u cesty – bezměsíčná deštivá noc. Za ženou přes celý svět. Na téma Alice Ben Bokové, Enocha Ardena a Rip van Winkla je spousta příběhů, ostatně jestlipak si tady někdo pamatuje Caoca O'Learyho, oblíbenou, přitom na přednes dost obtížnou deklamovánkú o nešťastném Johnu Caseym, svým způsobem pravou

básnickou perličku. Že by se vrátila nějaká zatoulaná, nepřítomnému nevímjak oddaná žena, o tom se nikdy nemluví. Oblíčeť za oknem. Považte, jak ho ohromí, když se konečně octne u cíle a svítne mu strašlivá pravda, že je po lásce jeho drahé polovičky navždy veta. To ses mě nenadála, ale já jsem se nadobro vrátil a začnu znova. Tamhle u jednoho a téhož krbu sedí ona, slaměná vdova. Pokládá mě za nebožtíka. Mořskou kolébkou zkolébán. A on si tady bez kabátu sedí strýc Chubb nebo třeba Tomkin, hostinský od Koruny a kotvy, a baští hovězí plátek na cibuli. Pro tátu už není židle. Hú. Vichr! Na klíně nejnovější ratolest, pohrobka. Čkumčkumčkumprdum. Smiř se s nezbytím. Zatni zuby a mlč. Zůstávám v upřímné lásce Tvůj zhrzený manžel W.B. Murphy.

Námořník (na Dubliňana zrovna nevypadal) požádal jednoho drožkáře:

– Neměl byste náhodou nějaké bago?

Oslovený drožkář náhodou žádné neměl, zato majitel vyndal z lepší kazajky, pověšené na hřebíku, skrutlík a zdanou věc si pak podávali z ruky do ruky.

– Děkuju, řekl námořník.

Strčil si žvanec do huby, zažmoulal a pomalu vykoktal:

– Dojeli jsme sem v jedenáct dopoledne. Bridgewaterský trojstěžník *Rosevean* s nákladem cihel. Dal jsem se najmout, jen abych se sem přeplavil. Odpoledne jsem dostal výplatu. Tady mám opšit. Vidíte? W. B. Murphy, kvalifikovaný matróz.

Na důkaz svého tvrzení vylovil z náprsní kapsy dost neúhledné přeložené lejtstro a podal je sousedům.

– To jste asi zhlédl pěkný lán světa, prohodil majitel, opřený o šenk.

– Inu, zamyslel se námořník a odpověděl, co jsem se dal k maríně, něco jsem se najezdil. Byl jsem v Rudém moři. Byl jsem v Číně a v Severní Americe a Jižní Americe. Ledovců, těch bručounů, jsem viděl spoustu. Byl jsem ve Stockholmu a v Černém moři, v Dardanelách, velel nám kapitán Dalton, potápět loď ten čerchmant uměl jako málokdo. Viděl jsem Rusko. *Hospodi, pomiluj*. Tak se v Rusku modlí.

– Všelico prapodivného jste viděl, jen nechte být, utrousil drožkář.

– Inu, nahoře i dole jsem viděl prapodivné věci. Jakože baguju ten skrutlík, viděl jsem krokodýla, jak uhryzl kotevní patku.

Vyndal z úst dužnatý žvanec, strčil si ho mezi zuby a vztekle se do něho zakousl.

– Cvak! Takhle. V Peru jsem zas viděl lidožrouty, co požívají mršiny a koňská játra. Koukněte. Tady jsou.

Z náprsní kapsy, kde měl jakousi skrýši, vyšťoural pohlednici a šoupl ji dál po stole. Četlo se na ní: *Choza de Indios. Beni, Bolivia.*

Všichni upřeli pozornost na znázorněný výjev, na hlouček divošek v pruhovaných bederních rouškách, jak před proutěnými chatrčemi v hejnu nemluvnat (bylo jich tam dobrých dvacet) dřepí, mžourají, kojí, kaboní se, spí.

– Celý boží den žvýkají koku, podotkl tlachavý mořský vlk. Žaludek mají jak struhadlo. Když už nemohou rodit, uřežou si cecky. Jen se koukněte na ty holořitky, jak jedí syrová játra z chcíplého koně.

Deset minut, ne-li déle, si páni jelimánci se zájmem jeho pohlednici prohlíželi.

– Jestlipak víte, čím se jim člověk ubrání? zeptal se bodře. Nikdo si netroufal něco povědět, zamžoural tedy a řekl:

– Zrcadlem, toho se bojí jak čert kříže. Zrcadlem.

Pan Bloom nedal na sobě znát překvapení, klidně pohlednici obrátil a přečetl si adresu i razítko, částečně smazané. Stálo tam: *Tarjeta postal. Señor A. Boudin, Galeria Becche, Santiago, Chile.* Jinak, jak si všiml, žádné sdělení. Moc sice tomuto příšernému vyprávění nevěřil (a když na to přijde, ani tomu trefování vajec navzdory Vilému Tellovi a v *Maritaně* vylíčené příhodě mezi Lazarillem a Donem Césarem de Bazan, při níž střela prvního prolétla druhému kloboukem), zjistik pak, že se jeho jméno (ačli se ten, za koho se vydává po pokoutní změně totožnosti neplaví pod falešnou vlajkou) neshoduje se smyšleným adresátem lístku, zapochyboval o věrohodnosti našeho milého známého a zároveň si přitom vzpomněl, že už dávno pomýšlí na to, pustit se někdy ve středu nebo v sobotu delší cestou po moři do Londýna, nějak zvlášť důkladně a vydatně zcestovalý nebyl, v hloubi duše byl sice rozený dobrodruh, leč osud tomu chtěl, že zůstal peciválem a dál než do Holyheadu se nedostal. Co se mu Martin Cunningham nasliboval, že mu přes Egana sežene volný lístek, ale pokaždé se to nějak setsakramentsky zašmodrchalo a nakonec z toho nic nebylo. Ale i když nakrásně pustí chlup, až nad tím Boydovi srdce zabolí, když na to má, tolik to zas nestojí, pár zlatáků, vždyť do Mullingar, kam

se chystá zajet, stojí zpáteční lístek pět šilinků šest penny. Díky osvěžujícímu ozónu prospěje výlet zdraví a zvláště člověku trpícímu na játra přinese požitek, až cestou zhlédne různá města, Plymouth, Falmouth, Southampton a jako vrchol všeho si dopřeje poučnou projížďku po pamětihodnostech naší slavné metropole, podívanou na náš moderní Babylón, bezpochyby hodně zvelebený, a obnoví dávnou známost s Towerem, s opatstvím, s parklaneským blahobytem. A ještě ho napadlo, že by vůbec nebylo špatné trochu se tam na místě porozhlédnout a pokusit se sjednat aranžmá na letní koncertní turné, které by zahrnovalo přední letoviska, Margate se společným koupáním mužů a žen a prvotřídní vodoléčebná a lázeňská města Eastbourne, Scarborough, Margate atd., krásný Bournemouth, lamanšské ostrovy a podobné skvosty, což by se náramně vyplatilo. Ovšem ne s nějakou narychlo sbubnovanou společností místních ochotnic ráže paní C.P. M'Coyové – půjč mi kufr a já ti pošlu vstupenku. Ba ne, něco extra, ansámbl samých irských hvězd, operní soubor Tweedy-Kvitko, vlastní řádná choť v úloze primadony, natruc souboru Elster Grimes a Moody-Manners, úplná hračka, úspěch zaručen, když se inzerce v místních novinách ujme nějaký šlejiř, který se taky vyzná v zákulisí, tak se spojí praktické s užitečným. Ale kdo. V tom je háček.

S určitostí to sice netvrdil, ale máme-li kráčet s dobou, tak ho napadlo, jaké široké pole se otvírá při otvírání nových cestovních tratí *á propos* trati Fishguard-Rosslare, kterou, jak se proslýchá, už zase promrskává okolkovací úřad s obvyklou dávkou šimlovství a papriectví a zkostnatělosti a vůbec trulantství. Pro toho, kdo má v sobě kus ctižádosti a podnikavosti, naskýtá se tu vzácná příležitost uspokojit cestovní požadavky širokého obecnstva, normálního člověka, např. Brown, Robinson a spol.

Je přímo politováníhodné a taky nesmyslné a pro naši do nebe vynášenou společnost ostudné, že člověk z ulice, když se potřebuje tělesně vzpružit, kvůli pár mizerným libráům, ze světa, v němž žije, neuvidí trochu větší kus, co si měl ten moula vzal, pořád abych trčela v kukani. Dost nudy si, k čertu, užijí těch dobrých jedenáct měsíců a po lopotě velkoměstského živobytí si zaslouží radikální změnu prostředí nejlíp v létě, kdy je panímáma Příroda v plné parádě, připadají si pak div ne jako znovuzrození. Taky na našem rodném ostrově jsou znamenité rekreační možnosti, rozkošná omlazující lesní zákoutí, poskytující hojnost půvabů, jakož i vzpruh pro tělo, a v Dublině a kolem dokola v malebném okolí i v Poulaphouce, kam vede parní tramvaj, také dál od hlučícího davu, ve

Wicklow, které právem slyne jako zahrada Irska, ideálním terénu pro starší cyklisty, ačli se nepokazí a v donegalských pustinách, kde je, Ize-li líčení věřit, *coup doeil* nadmíru velkolepý, třebaže vposledjmenovaná končina je těžko dostupná, takže se tam návštěvníci tolik nehrnou, jak by vzhledem k skýtaným přednostem měli, zato na Howth s dějinnými a jinými připomínkami, jako Hedvábný Thomas, Grace O'Malleyová, Jiří IV., s rododendrony několik set stop nad hladinou s oblibou vyhledávanými lidmi všech vrstev i stavů, zejména zjara, kdy mladíci láskou... třebaže při úmyslném i náhodném pádu z útesů, mimochodem zpravidla na levou nohu, odvádí značnou daň smrtelných úrazů, dojede se tam od Nelsonova sloupu za pouhé tři čtvrti hodiny. Vždyť moderní turistika je dosud takřka v plenkách a ubytování zcela nedostatečné. Jen tak z pouhé zvědavosti by stálo za to prozkoumat, jestli dopravní trať vytváří dopravní ruch, nebo obráceně dopravní ruch vytváří trať, nebo obojí dohromady. Obrátil pohlednici naruby a podal ji Štěpánovi:

– Viděl jsem vám jednou nějakého Číňana, bájl nedostižný vypravěč, ten měl pilulky jako z kytu, dal je do vody, ony se rozvily a z každé bylo něco jiného. Z jedné loď, z druhé dům, z třetí květina. Kysu vám v polévce uvaří, dodal mlsně, takový Číňan.

Snad si ten světoběžník všiml jejich nedůvěřivého výrazu, s dobrodružstvími však nepřestal.

– V Terstu jsem zas viděl, jak jednoho člověka zabil nějaký Talián. Kudlou do zad. Takovouhle.

Při řeči vytáhl nebezpečný zavírák, jako na něho dělaný, a podržel ho, jako když chce bodnout.

– Dva pašeráci si tam v bordelu vyřizovali účty. Chlap se schoval za dveře a rozehl se po něm. Takhle. *Připrav se, Ze předstoupíš před Boha.* Ryc! A už ji měl v zádech až po střenku.

Ospale zatékal tupým pohledem, jako by si zakazoval další otázky, kdyby snad na ně měli chuť. Pěkný kousek ocele, opakoval a vyzkoušel úžasné *stiletto*.

Po tomto děsivém *dénouement*, které by nevímjak neohroženého přivedlo z míry, zavírák sklapl a jako dřív si šoupl zbraň do svého kabinetu hrůz, totiž do kapsy.

– Na chladnou ocel jsou machři, za všechny se ozval někdo posazený v šeru. Však se taky říkalo, že vraždy Nezdolných v Parku spáchali cizinci, protože zabíjeli nožem.

Po této poznámce, zřejmě pronesené z *blahé nevědomosti*, pan Bloom a Štěpán každý po svém bezděky po sobě koukli, významně, leč v nábožném mlčení strohého *entre nous*, a pohledem zatékali k Odříkozovi, jinak majiteli, jak z jakéhosi kotlíku stáčí nápoje. Jeho nevyzpytatelný obličej, umělecký výtvar v dokonalém provedení, vymykající se popisu, působil dojmem, že za mák nechápe, o čem je řeč. Divné, a jak.

Rozhostilo se delší ticho. Jeden si na přesáčku četl večerník pocákaný od kávy; druhý pohlednici s domorodci *choza de*; třetí zas námořníkův opšit. Pan Bloom, ten tonul v nylvém zadumání. Jako by to bylo včera, zmíněnou příhodu si jasně pamatoval, bylo to někdy před dvaceti lety, v době pozemkových bouří, obrazně řečeno jako hrom to zasáhlo celý kulturní svět, někdy začátkem osmdesátých let, přesně vzato v jednaosmdesátém, zrovna mu bylo patnáct.

– Jářku, vašnosti, ozval se námořník. To lejstro bych rád dostal zpátky. Když se tak stalo, neomaleně po něm chňapl.

– A Gibraltarskou skálu jste neviděl? zeptal se pan Bloom. Námořník se při žmoulání ušklíbl, mohlo to znamenat ano, bodejť, nebo také ne.

– Jistě jste se tam taky zastavil, na tom cípu Evropy, řekl pan Bloom, spíš ano, pomyslí si a zadoufal, že mu ten pirát třeba nějakými vzpomínkami, jenže on nic, jenom chrchel na piliny vyplívl a s lhostejným opovržením zavrtěl hlavou.

– V kterém roce to asi bylo? vpadl do toho pan Bloom. Na lodi se nepamatujete?

– Mám těch mořských skal až po krk, řekl, a těch lodí a plachetníků. Furt samé nasolené hovězí.

Zřejmě unaven, zmlkl. Vida, že víc už toho ze starého lišáka nevymámí, jal se tazatel bloumat nad obrovskými rozlohami vodstva na zeměkouli. Už to stačí, že jak z letmého pohledu na mapu vysvítá, pokrývají ji ze tří čtvrtin, a hned si člověk uvědomí, co to znamená vládnout nad vlnami. Nejednou – nejméně tucetkrát si v Dollymountu poblíž Severního býka všiml staříčkého, nadobro opuštěného mořského vlka, jak tam na zídce u nevoňavého moře vysedává a nevšímavě civí na ně a ono na něho, a sní o nových hvozdech a pastvinách, jak někde někdo pje. Pročpak asi, říkával si. Třeba se na vlastní pěst snažil odhalit tajemství, jak se trmácel až k protinožcům a bůhvíkam ještě po hladině i pod hladinou – ba ne, pod

hladinou ne, a pokoušel osud. A ono to zatím, krk by na to vsadil, vůbec žádné tajemství není. Do podrobností netřeba zacházet, výmluvnou skutečností je však už samo moře s celou svou nádherou a podle přirozeného řádu nezbývá, než aby se po něm někdo plavil a nedbal opatrnosti, z čehož vysvítá, jak rádi lidé svalují všeliké břímě na jiného, patří sem pojem pekla a loterie a pojištění, ty se řídí stejnou zásadou, a když pro nic jiného, už proto je neděle záchranných člunů chvályhodné zařízení, jemuž by široká veřejnost po náležitém poučení, ať už vnitrozemská či přímořská, jak která, měla být náležitě vděčná, rovněž přístavním správcům a pobřežním hlídkám, které bez ohledu na roční dobu musí nastoupit k lanoví a vrhnout se doprostřed živlů, jakmile povinnost povelí *Irsko se nadá, je každý muž* atd., a v zimním čase to bývá strašný nečas, to ani nemluví o irských zakotvených majácích, jako je kishský a jiné, každou chvíli se mohou překotit, s dcerou tam kdysi při obeplouvání zažil moře náramně rozčechrané, ať nedím bouřlivé.

– Na Pirátu se jednou plavil se mnou nějaký chlap, znovu se rozhovořil starý mořský vlk, sám pirát. Ten odešel na souš a za šest liber měsíčně nastoupil pohodlnou lokajskou službu. Tady ty kalhoty, co mám na sobě, jsou od něho, taky voskovanou dykytu mi dal a ten zavírák. Takové místo bych si dal líbit, holit a kartáčovat. Mám toho potloukání po krk. Teď zas mi syn Danny utekl na moře, matka mu sehnala místo v jednom corksém soukenictví, tam si mohl vydělat peněz.

– Kolikpak je mu? zeptal se jeden posluchač, který mimochodem ze strany poněkud vypadal jako obecní písař Henry Campbell, uniklý hlodavým úředním starostem, nemytý, ošuntělý a nápadně pomalovaný na nosním šulku.

– Inu, rozpačitě procedil námořník. Syn Danny? Tak se mi zdá, že mu bude osmnáct.

Oběma rukama si pak skibereenský otec rozhrnul šedou nebo snad špinavou košili a poškrabal se na prsou, tuší tam měl vytetovaný obrázek, který měl znázorňovat kotvu.

– Na té palandě v Bridgewateru měli breberky. Jistá věc. Zítřka nebo pozítří se musím vydrbat. Nejhorší jsou ty černé. Vystát je nemohu, ty potvůrky. Krev by člověku vycucaly.

Vida, jak mu všichni hledí na prsa, ochotně rozhrnul košili ještě víc, až nad věkovitým symbolem matrózského doufání i spočinutí zřetelně uviděli číslici 16 a profil pomračeného mladíka.

– Tetování, vysvětloval vystavovatel. Udělané, když jsme v Černém moři před Oděsou leželi v bezvětrí, kapitánem byl Dalton. Udělal mi je nějaký Antonio. Rek, tadyhle je on sám.

– Moc to bolelo, když vám to dělal? zeptal se jeden námořník. Jenže ten výtečník si zatím pilně něco hledal v. Zamačkával či co...

– Koukejte, řekl a ukázal jim Antonia. Tady je, jak nadává kormidelníkovi. A tady taky, dodal. Zase on, prstem si zmáčkl kůži, nějaký fortel, jak se řehtá jakési povídačce.

A sinalý obličej mladíka jménem Antonio se opravdu nuceně usmíval a všichni se této podivnůstce upřímně obdivovali, ba i Odřikoza tentokrát natáhl krk.

– Jojo, povzdychl námořník a shlédl na svá mužná prsa. Je po něm. Sežrali ho žraloci. Jojo.

Pustil kůži, takže profil nabyl zas dřívějšího normálního vzhledu.

– Pěkná prácička, řekl nějaký přístavní dělník.

– A nač je ta číslice? zeptal se druhý pobuda.

– To ho sežrali zaživa? zeptal se námořníka třetí.

– Jojo, vzdychl zase jmenovaný vašnosta, tentokrát veseleji, a směrem k tazateli se nakonec pousmál. Byl to Rek.

A s humorem vzhledem k jeho konci poněkud šibeničnickým dodal:

*V tom je můj Tonda celý,
nechal mě sedět na prdeli.*

Úkosem nakoukla dveřmi do boudy nějaká nalíčená a ztrhaná pouliční coura v černém slamáku, očividně slídící, jestli by tam něco netrhla. Nevěda, kam s očima, rázem se pan Bloom odvrátil, poplašený, leč naoko klidný, sebral ze stolu růžový list abbeystreetského plátku, který tam drožkář, ačli to byl drožkář, odložil, sebral ho a zahleděl se do novinové

růžovosti, ale pročpak do růžovosti? Udělal to proto, že v tu chvíli uviděl za dveřmi týž obličej, který odpoledne zahlédl na Ormond Quay, totiž tu poloblbnou ženštinu z ulice, která zná paničku v hnědém kostýmu, co s tebou žije (paní B.), a prosila, jestli by mu mohla vyprat. Proč vyprat, zní to nějak neurčitě.

Vyprat. A přece mu upřímnost velí přiznat, že v Holles Street prával své ženě špinavé prádlo a ženy, ty zas svému muži ochotně perou obdobné prádlo, označené značkovacím inkoustem od firmy Bewley a Draper (tak si je ona označuje), když ho totiž mají opravdu rády. Kdo mě má rád, ten má rád i mou špinavou košili. Byl jak na trní a toužil být od té ženštiny co nejdál a velice se mu ulevilo, když jí majitel hrubě pokynul, ať se klidí. Za okrajem *Večerního telegrafu* letmo se za křídlem dveří mihl její obličej se skelně nepřítelným šklebem, nasvědčujícím tomu, že nemá všech pět pohromadě, pobavila se podívanou na hlouček očumující prsa kapitána Murphyho a v tu chvíli byla pryč.

– Remunda, řekl majitel.

– To mi nejde na rozum, prozradil Bloom Štěpánovi, jak lékařsky vzato může být taková ubožačka z Lockovy nemocnice, prolezlá chorobou, tak drzá a obtěžovat lidi, nebo jak střízlivý mužský, jen trochu dbalý zdraví. Nešťastnice! Nakonec ovšem nějaký chlap může za to, kde se octla. Ale ať to vzniklo z nevímčeho...

Štěpán si jí vůbec nevšiml, jen pokrčil rameny a řekl:

– V naší zemi prodávají lidé mnohem víc, než toho ona kdy měla, a vydělávají těžké prachy. Nebojte se těch, kteříž prodávají tělo, ale duše nemohou koupiti. Špatná obchodnice. Draho kupuje a lacino prodává.

Starší z nich, vzdálený všeho staropanenství i stydlavosti, řekl, že by se měla *instanter* učinit přítrž té do nebe volající ostudě, že se to nutné zlo, totiž ženy této sorty (beze vší cimprlinské upejpavosti řečeno) neregistrují a příslušným úřadem lékařsky nekontrolují, oč on jakožto *paterfamilias* od prvopočátku neochvějně usiluje. Kdo se této věci ujme a důkladně na ni posvítí, prokáže všem zúčastněným nehynoucí dobrodiní.

– Co se těla a duše týče, prohodil, vy jako dobrý katolík věříte v duši. Nebo chcete-li v inteligenci, v mozkovou mohutnost jako takovou, odlišnou od všelikého vnějšího předmětu, třeba stolu nebo tamhle toho šálku. Já v ni taky věřím, protože odborníci ji vysvětlují jakožto závitý

šedé hmoty. Jinak bychom se nikdy nedočkali takových objevů, jako je například rentgen. Věříte?

Vehnán do úzkých, s nadlidským úsilím paměti se Štěpán snažil soustředit a rozpomenout, až nakonec řekl:

– Spolehlivé prameny mi tvrdí, že je to látka prostá a neporušitelná. Pokud rozumím, byla by nesmrtelná, jenže ji může zničit První hybatel, Ten, jak se dovídám, klidně Svě šprýmy dokáže rozhodnit ještě o tento, protože *corruptio per se* a *corruptio per accidens* se podle dvorní etikety nepřipouštějí.

Obecné jádro této myšlenky pan Bloom přijal úplně za své, i když se její mystická subtilnost jeho pozemšťanskému rozumu poněkud vymykala, neodpustil si ovšem námitku ohledně prostá a hned opáčil:

– Prostá? Podle mě to není pravé slovo. Mám-li vám aspoň v něčem vyjít vstříc, samozřejmě uznávám, že jednou za uherský měsíc se prostá duše natrefí. Ale k čemu bych rád došel, je tohle, že jedna věc je objevit třeba paprsky jako Roentgen nebo dalekohled jako Edison, jenže to bylo myslím dávno předtím, totiž jako Galileo. Stejně to platí o takových zákonech dalekosáhlých přírodních fenoménů, například elektřiny, jenže tvrdit, že člověk věří v existenci nadpřirozeného Boha, to je jiný kafe.

– Vždyť kromě nepřímých důkazů, bránil se Štěpán, je to nezvratně dokázáno několika nejznámějšími místy z Písma svatého.

Jenže v tomto obtížném bodu se názory obou, vzděláním a vším jiným na míle od sebe vzdálených, také věkově silně odlišných, srazily.

– Že je? zkušenější z nich namítl a stál na svém. Tím si nejsem jist. To záleží na tom, jaký má kdo názor, aniž bych do toho zavlékal sektářství, když dovolíte, *in toto* se tady s vámi rozcházím. Mám-li vám to říct po lopatě, jsem přesvědčen, že to byly ryzí podvrhy, které tam vpašovali nejspíš mniši, pořád se tu vrací velká otázka našeho národního básníka, kdo je vlastně napsal, takového *Hamleta* nebo *Bacona*, to vám, neskonale většímu shakespearskému znalci, nemusím říkat. Nenapil byste se ostatně té kávy? Já vám ji s dovolením zamíchám a vezměte si kousek housky. Vypadá jako nějaká maskovaná

cihla našeho kapitána. Kde nic není, ani smrt nebere. Ochutnejte aspoň kousek.

– Nejde to, vypravil ze sebe Štěpán, na chvilku mu selhaly myšlenkové mohutnosti.

Jak praví přísloví, hubováním se nic nespraví, i jal se pan Bloom ze dna vyškrabávat, anebo aspoň zkoušet vyškrabat zhoustlý cukr a zatrpkle přemítal o Kávovém paláci i jeho abstinentenském (a výnosném) díle. Záměr je to jistě oprávněný a náramně blahodárný, o tom není sporu. Abstinenty vedené boudy pro noční tuláky, jako je ta, v níž zrovna jsou, koncerty, divadelní večírky a (bezplatné) vzdělávací přednášky odborníků pro nižší vrstvy. Naproti tomu až dosud s nelibostí jasně vzpomínal, že za hraní na klavír jeho ženě madam Marion Tweedyové, která s nimi kdysi čile spolupracovala, dávali hubeňoučkový plat. Moc by za to nedal, že jim jde o dobro i zisk, protože kloudnou konkurenci nemají. Vzpomněl si, že četl o tom, že se někde v nějaké laciné jídelně našel v sušeném hrachu jedovatý síran měďnatý, SO₄, ale kdy to bylo a kde, to si nevzpomínal. Rozhodně je u poživatin víc než jindy nutná kontrola, zdravotní kontrola, snad právě kvůli připojenému zdravotnímu rozboru přišlo Vi-kakao dr. Tibbla do módy.

– Tak si lízněte, troufl si říci, když kávu zamíchal.

Štěpán si dal říct, že aspoň ochutná, z hnědé louže – při zvedání vyžblunkla – zvedl těžký hrnek za ucho a srkl odporného nápoje.

– Je to přece jen pořádná strava, domlouval mu jeho dobrý duch, na pořádnou stravu já držím, ono vůbec nejde jen o pochutnání, pravidelné jídlo je *sine qua non* veškeré práce, ať duševní či tělesné. Víc pořádné stravy byste měl jíst. Hned byste si připadal jiný.

– Já se živím tekutinami, řekl Štěpán. Ale ten nůž dejte laskavě pryč. Nemohu se na hrot dívat. Hned myslím na římské dějiny.

Pan Bloom pobídce rázem vyhověl a závadný předmět odklidil; byl to tupý obyčejný nůž s rohovou střenkou, laickému zraku nepřipadal nijak římsky ani starověce, všiml si, že nejmíň bodá do očí hrot.

– Příběhy našeho společného přítele jsou docela jako on, prohodil pan Bloom *sotto voce* k svému *confidente*. Myslíte, že je na nich něco pravdy? Hodinu po hodině dokáže celou noc bájít a lhát jako cikán. Jen se na něho podívejte.

Oči má sice slepené spánkem a mořským vzduchem, jenže život se strašlivými událostmi a náhodami přímo hemží a možná že si to všechno šmahem nevymyslel, i když je na první pohled pravděpodobné, že jeho švadronění není zrovna ryzí evangelium.

Zatím si protějščího človíčka hleděl někam zařadit, a co na něho pohlédl, po sherlockholmesovsku ho prozpytovat. Byl sice zachovalý a tělesně nemálo zdatný, jen trochu olysalý, ale v rysech obličeje měl cosi pochybného, jako by si odbyl kriminál, a představit si tohoto podezřelého chlapa, jak plete koše a lepí pytlíky, na to nebylo potřebí bujně fantazie. Třeba toho člověka oddělal, a jak to lidé dělávají, když mluví o jiných, vypráví vlastní případ, že ho totiž sám zabil a pěkných pět let si za to odseděl, nehledě ani k Antoniově (nemajícím pranic společného s dramatickou postavou z pera našeho národního básníka), který své zločiny odpykal shora vylíčeným melodramatickým způsobem. Třebas taky mluví do větru a ta slabost se mu lehce promine, protože při setkání s takovými fulpasy, rodověrnými Dubliňany, jako jsou ti drožkáři, dychtiví zpráv ze světa, žádný starý námořník, brázdící oceán, neodolá, aby si nezaprášil o škuneru *Hesperu* atd. Když na to přijde, co ten chlap o sobě nalže, to, jak se říká, zdaleka pokulhává za nehoráznými báchorkami, které druzí chlapi šíří o něm.

– Víte, že by to byly pouhé smyšlenky, ujal se zas slova, to netvrdím. S podobnými výjevy se člověk leckdy setká, i když ne moc často. Obří, to je ovšem velká vzácnost. Marcella, komáří královna. Sám jsem v henrystreetském panoptiku viděl po turecku sedět Aztéky, jak se jim říká. Ani za peníze nohy nenarovnají, protože, pokračoval, tyhlety svaly, a obrys načrtl společníkovi po těle, nebo šlachy, či jak jim chcete říkat, za pravým kolenem jim od křečovitého sedění nadobro zmrtvěly, oni se totiž dávají uctívat jako bohové. Další ukázka prostých duší.

Má-li se však vrátit k Sinbádovi a jeho strašidelným dobrodružstvím (trochu mu připomíná Ludwiga, jinak Ledwige, když za Gunnova ředitelování na prknech divadla Gaiety hrál v *Bludném Holanďanovi*, ohromný úspěch, táhl se za ním houf ctitelů, kdekdo se tam hrnul poslechnout si ho, na jevišti ovšem lodi, ať strašidelné či jiné, nějak moc nevycházejí, zrovna tak vlaky), žádná nesrovnatelnost v tom není, to klidně připustí. Zato to bodnutí do zad je Taliánům podobné, upřímně řečeno sám beze všeho uzná, že ti zmrzlináři a opékači ryb, o pomfritářích a jiných ani

nemluvě, tam z Malé Itálie u Combu, jsou lidé střizliví, šetrní, pracovití, snad trochu zfanfrnělí do nočního pytlacení na onoho užitečného živočicha kočkovitého rodu, z něhož nebo z níž si pak druhý den klidně a (dodal) lacino ukuchtí šťavnatou pochoutku s nezbytným česnekem.

– Takoví Španělé, mluvil dál, vášnivé temperamenty, ďábelští zuřivci, rádi vykonávají spravedlnost sami, s dýkou nošenou za pasem vám v mžiku napíší propouštěcí list. Je to tím vedrem a podnebím vůbec. Moje žena je takřka Španělka, totiž napolo. Kdyby chtěla, jako nic by si vymohla španělské občanství, protože se (formálně) narodila ve Španělsku, totiž v Gibraltaru. Španělský typ. Úplně snědá, normální bruneta, tmavá. Já si rozhodně myslím, že charakter je dán podnebím. Proto jsem se vás zeptal, jestli nepíšete básně italsky.

– Ty temperamenty venku za dveřmi, skočil mu do řeči Štěpán, se vášnivě hádaly o deset šilinků. *Roberto ruba roba sua*.

– Taktak, přisvědčil pan Bloom.

– To tedy máme, řekl Štěpán, poulil zrak a sám k sobě nebo někde k neznámému posluchači blábolil, Dantovu prudkost a rovnoramenný trojúhelník, slečnu Portinariovou, do níž se zamiloval, a Leonarda a san Tommasa Mastina.

– Tkví to v krvi, přitakal pan Bloom. Všichni jsou obmyti v krvi slunce, čirou náhodou jsem si dnes zašel do kildarestreetského muzea, zrovna před naší schůzkou, mohu-li to tak nazvat, prohlédnout si tamější starověké sochy. Nádherný souměr boků, řader. Takové ženy se tady nenatrefí. Jen zcela výjimečně. Svým způsobem půvabné, ano, hezké se najdou, ale já mluvím o ženském tvaru. Mimoto jim většinou chybí vkus v oblékání a ten, málo platné, přirozenou ženskou krásu nemálo zvyšuje. Pokrčené punčochy – snad je to moje slabůstka, ale prostě to nesnáším.

Vůkol nich zájem opadával a druhí se rozpovídali o námořních nehodách, o lodích zbloudilých v mlze, o srážkách s ledovci a podobně. Nejvíc toho ovšem napovídal náš bukanýr. Mys Dobré naděje obeplul moc a mockrát a čelil monzunu, to je zvláštní vítr, co vane v Čínském moři, a ve všech těch mořských nebezpečích ho nábožný medailonek, který měl u sebe, jak se vyjádřil, nenechal ve štychu a šťastně ho zachránil.

Potom zabloudili na ztroskotání u Dauntské skály, na ztroskotání té nešťastné norské bárky – ne a ne si někdo vzpomenout, jak se jmenovala,

až si drožkář, který namoutě vypadal jako Henry Campbell, přece jen vzpomněl, byla to *Palme*, ztroskotala u booterstovské pláže, celý rok se ve městě o ničem jiném nemluvalo (do *Irské doby* o tom napsal pěkné původní verše nesporné hodnoty Albert William Quill). Valily se přes ni mohutné vlny a na břehu hrůzou kameněly valné zástupy. Někdo pak něco utrousil o soudním přelíčení ohledně parníku *Lady Cairns* ze Swansea, do níž za dost kalného počasí z opačného směru najela *Mona* a ona se se vši posádkou potopila. Bez nejmenší záchrany. Její kapitán, totiž kapitán *Mony*, prý se bál, že má proražený lodní trup. A zatím mu, jak se zdá, do lodní prostory voda nevnikla.

V tomto okamžení došlo k nehodě. Námořník vstal z místa, přišlo mu totiž rozkasat lodní pás.

– Pusť mě, kamaráde, přes svou příď, řekl sousedovi, který se zrovna polehoučku oddával libým dřímotám.

Pomalů a ztěžka se dokolíbal ke dveřím, tápavě slezl z jediného schůdku, vedoucího ven z boudy, a nabral to doleva. Zatímco se orientoval, pan Bloom (už když vstával, všiml si, že mu z obou kapes trčí láhve nejspíš lodního rumu pro vlastní spotřebu žhavého nitra) zahlédl, jak vytahuje láhev, špunt z ní vyndává nebo páčí vývrtkou, hrdlem si ji nasazuje k pyskům a s chutí si zavdává, až to žbluňká. Neodbytný Bloom v první chvíli ostrovtipně usoudil, že starý praktik, přitahovaný opačným směrem, odchází ven zamanévrovat za ženskou zatím nadobro zmizelou, a napíнал po něm zrak, až ho zahlédl, jak tím kouskem s punčovým rumem osvěžen nechápavě očumuje pilíře s nosníky vedlejší trati, protože co tady byl naposled, důkladně se to změnilo a hodně zvelebilo. Někdo neviditelný – nebo jich bylo víc – ho vedl k mužskému záchodku, který tam zdravotní úřad zřídil pro potřebu, ale námořník se mu vyhnul a po chvilince svrchovaného ticha si ulevil docela blizoučko a ze spodu lodi tak pocákal zem, až na drožkářském stanovišti probudil jednoho koně.

Kopyto hráblo, jak si po spánku hledalo jinou polohu, a postroj zabříněl. V budce vedle košíku se žhavým koksem se drobet vyplašil obecní hlídač, notně sešlý, zdrchaný, jednou nohou v hrobě, byl to – nač tajit tu trpkou skutečnost – dříve zmíněný Gumley, teď vlastně obecní chudý, to místo mu podle lidských dohadů z pouhé lidumilnosti vymohl Pat Tobin, ten ho znal od dřívějšíka – hnul se v budce a zašátral nohama a znovu složil údy do Morfeova náručí. Přímo úžasné, jak krutá bída trhla na člověka spřízněného s nejvyššími váženými rodinami, po celý život zvyklého na domácké pohodlí, který kdysi pobíral rovných 100 liber ročního

důchodu, jenže on je, osel na kvadrát, plnými hrstmi rozfofroval. Kolikrát si vyhodil z kopýtka, teď je na mizině, v kapse ani vindru. Toť se ví, pil jak duha, možno si z něho vzít poučení, jak dobře na tom mohl být, kdyby – to nešťastné kdyby – byl dokázal vyléčit se ze své libůstky.

Všichni zatím hlučně hořekovali nad úpadkem irské lodní dopravy pobřežní a zámořské, že to všechno patří k sobě. V Alexandřině doku se spouští na vodu loď firmy Palgrave a Murphy, za celý rok jediná. Přístavy by byly, jenže lodi v nich nepřistanou.

– Samé vraky a vraky, řekl majitel, zřejmě byl *au fait*.

To by rád věděl, proč ta loď bumbác! najela v Galwayském zálivu na jedinou tamější skálu, sotva nějaký pan Worthington nebo tak nějak předložil v parlamentě návrh na galwayský přístav. Jejího kapitána se zeptejte, poradil jim, čím ho asi za ten kousek britská vláda podmazala. Kapitána Johna Levera z lodní společnosti Lever.

– Mám pravdu, pane kapitáne? zeptal se námořníka, který se po soukromém pití a jiném namáhání zrovna vracel.

Náš výtečník letmo zaslechl koneček nějaké písně nebo slov a hned pramálo muzikálně, zato tím halasněji v sekundách nebo terciích zabručel jakousi odrhovačku. Bystrým sluchem pak pan Bloom postřehl, jak vyplivuje nejspíš žvanec (on to žvanec byl), při pití a močení si ho bezpochyby uložil do dlaně a po té ohnivé tekutině mu trochu zhořkl.

Ať tak či onak, po zdárné úlitbě a pitbě se vevalil dovnitř a jako pravý mořský vagabund vnesl do večírku pravou pijáckou náladu:

*Suchary byly na kost vysušený,
hovězť slaný jak řít Lotovy ženy.
Ach já, Johnny Levere!
Johnny Levere, ach ji!*

Teprve po tomto výlevu se rabiják jak náleží objevil na scéně, vrátil se na své místo a na přistrčenou židli spíš těžce dopadl, než dosedl.

Zřejmě nadržžený Odříkoza, ačli to byl on, siláckyknouravou filipikou rozlístostněně soptil nad irskými přírodními zdroji a podobně, sáhodlouze vykládal, že na tom božím světě je Irsko ze všech zemí nejbohatší, neskonale bohatší než Anglie, uhlí že má spousty, slaniny že ročně vyvází za šest miliónů liber, másla a vajec za nějakých deset miliónů, a o všechno

to bohatství že je Anglie odírá zdaňováním chudších, kteří za všechno drazé platí, nejlepší maso, které přijde na trh, slupne sama, a plno jiných hořkostí, které v sobě dlouho strádal. A tak se všichni rozpovídali a shodli v tom, že je to opravdu tak. Všechno se dá na irské půdě vypěstovat, prohlásil, tamhle v Cavanu pěstuje plukovník Everard tabák. A kde se najde taková slanina, jako je irská? Přes všechnu moc mamonu den odplaty za zločiny, pevným hlasem *crescendo* prohlásil a celý hovor vzal do svých rukou, příkvačí na mohutnou Anglii. Nastane pád, největší pád v dějinách. Však si už na to Němci a Japončici přísazují, prohlásil. Burové jsou začátek konce. Kácí se kaširovaná Anglie a její pád přivodí Irsko, její Achillova pata – v tom bodě, vysvětlil jim, byl řecký hrdina Achilles zranitelný – rázem pak pochopili tento bod, upoutání tím, jak jim zmíněnou šlachou ukázal na botě. Každému Irovi radí: zůstaň v rodné zemi a pracuj pro Irsko a žij pro Irsko. Jak řekl Parnell, Irsko se bez jediného syna neobejde.

Mlčení se rozhostilo vůkol a zdůraznilo závěr jeho finále. Bez bázně vyslechl tyto chmurné zvěsti neohrožený plavec.

– Bude to fuška, vašnosti, odsekl ten neotesanec, očividně podrážděný předchozí banalitou.

Studené sprše na ten pád a podobně se majitel nebránil, ale od stěžejšího názoru neustoupil.

– Kdo jsou nejlepší pěšáci v armádě? zlostně se zeptal prošedivělý vysloužilce. A nejlepší skokani a běžci? A nejlepší generálové a admirálové, jaké máme? Povězte mi.

– Do jednoho samí Irové, odpověděl drožkář, až na tu úhonu ve tváři celý Campbell.

– Tak jest, přitakal starý matroz. Irský katolický sedlák. To je páteř naší říše. Jema Mullinse neznáte?

Na to mu majitel, ať si jako každý jiný myslí své, ale jemu že je říše, ať už naše či jeho, lhotejná a Ir, který jí slouží, nestojí za fajfku tabáku. I vyčastovali se zlostnými slovy, když pak přišlo do tuhého, oba se samozřejmě dovolávali posluchačů, se zájmem sledujících jejich rozmíšku, jen když se netupí a nervou.

Podle soukromých, za léta načerpaných zpráv měl pan Bloom chut odbýt ten nápad jako vyloženou pitomost, dokud totiž nedojdou k metě, která má být či nebýt žádoucí nade všechno, plně si totiž uvědomoval, ačli sousedi za Průlivem nejsou hloupější, než si o nich myslí, spíš se svou silou tají. V ničem si to nezadá s donkichotskou představou jistých kruhů,

že se za sto miliónů let uhelná žíla našeho sesterského ostrova vyčerpá, a jestli to tak průběhem času opravdu dopadne, on sám osobně o tom soudí, že předtím může nastat hromada nepředvídaných a pro celou věc rozhodujících okolností, a zatím je nanejvýš radno, aby obě země jak se dá vycházely spolu v dobrém. Nad další zajímavůstkou, jako jsou prstonárodně řečeno pletky děvek s frajery, si pojednou vzpomněl, že irští vojáci bojovali stejně často za Anglii jako proti ní, ba vlastně častěji za ni. Pročpak by teď? Jak tak pozoroval výstup mezi nájemcem lokálu, podle pověsti proslulým Nezdolným, Fitzharrisem nebo snad bývalým Fitzharrisem, a tím očividným švingulantem, maně mu, naslovovzatému zpytateli lidské duše, vytanulo, jak nápadně se to podobá vypočítavému podvodu, že je to zkrátka smluvená hra, do které ostatní vůbec nevidí. O nájemci nebo majiteli, který se za tamtoho vydává, právem on (Bloom) soudí, že kdo není na hlavu padlý, na hony se takovým lidem a celé té zločinné chamradi v soukromém životě ze zásady vyhýbá a nic s ní nemá, protože se z nich může vyklubat nějaký mrva jako Denis či Peter Carey, který před královským – teď vlastně královým – prokurátorem udá své spoluvíníky, což on naprosto zavrhuje. A vůbec řemeslo přestupníků a násilníků se mu z duše protiví. Zločinné sklony, ať jakéhokoli rázu i tvaru, sice nikdy v hrudi nechoval, ale přece jen (ač v nitru stále tíž) pocítuje jistý obdiv k člověku, který svými politickými názory zesrdnatělý mávne nožem, chladnou ocelí, on sám se však nikdy nedopustí něčeho takového, jako jsou jižanské milostné vendety – buď bude má, nebo pro ni budu viset – padne pár slov o jejím poměru k druhému šťastlivci (chlap je dal předtím sledovat), načež kvůli nějaké pomanželské *liaison* svou zbožňovanou nožem probodne a smrtelně ji poraní, a tu ho zčistajasna napadlo, že ten Fitz, kterému přezdívalí Odříkoza, tam vlastní pachatele sprostého zločinu jen kočárem zavezl, a má-li věrohodné zprávy, sám se na atentátu nepodílel, však právě na tom založil mazaný advokát obhajobu a tak ho z toho vysekal. Ať už je to jak chce, je to stará vesta a náš milý známý pseudo-Odriatd. zřejmě svůj věhlas přežil. Přirozenou smrtí měl umřít, nebo třeba na popravišti. Jako herečky – samé loučení, neodvolatelně poslední vystoupení a najednou zas s úsměvem vyjde na jeviště. Toť se ví, nezřízeně štedrá, temperamentní, nic si nezaštetí, jako ten pes chňapají po stínu a kost pouštějí. Stejně nic za to nedá, že na potulkách po docích v sympatickém prostředí putyky *Staré Irsko*, vrať se k nám do Erinu a pod., pan Johnny Lever nejednou pustil chlup. Není to dávno, stejně kalřání

Slyšel od jiných a hned Štěpánovi pověděl, jak jednoho takového zbůjníka prostě a rázně usadil.

Něco jsem utrousil, řekl náš věčně urážený, leč z míry nevyvedený člověk, a jeho se to dotklo. V nakvašenosti mi urážlivě řekl ty Žide. A já, aniž jsem se o chlup odchýlil od prosté skutečnosti, jsem mu řekl, Bůh, totiž Kristus, že je taky žid jako celá jeho rodina a jako já, ačkoliv vlastně žid nejsem. Tím jsem ho fal. Odpověď měkká zkrocuje hněv. Na slovo se nevzmohl, to bylo vidět. Mám pravdu, nebo nemám?

Dlouhým vyčítavým pohledem bázlivé chmurné pýchy se na Štěpána za jeho mírné vpotazvzetí zadíval a k tomu ještě úpěnlivě blýskl zrakem, jako by vytušil, že to zrovna není...

– *Ex quibus*, zamumlal bezbarvým hlasem Štěpán, dorozumívali se očima, z nichžto jest on, jménem Kristus nebo Bloom nebo někdo jiný, *secundum carnem*.

– Samozřejmě, trval na své výhradě pan Bloom, věc je třeba vidět z obou stran. Těžko stanovit pevná a nezvratná pravidla, co je dobré a špatné, ale všestranná náprava je jistě možná, i když prý každá země, naši usouzenou vlast nevyjímajíc, má takovou vládu, jakou zasluhuje. Ale jen s všestrannou dobrou vůlí. Nic snazšího než holedbat se vzájemnou nadřadeností, ale co vzájemná rovnost? Násilí jakéhokoliv rázu i tvaru je mi proti mysli. K ničemu nevede a ničemu nezabrání. Po plánovaných etapách nutně nastane revoluce. Očividně vyložená hloupost je nenávidět lidi jen proto, že, abych tak řekl, bydlí za rohem a jinak drmolí.

– Památná bitva na krvavém mostě a sedmiminutová válka, přitakal Štěpán, mezi Skinnerovou uličkou a Ormondským tržištěm.

– Ano, dal mu pan Bloom za pravdu, s jeho poznámkou že zcela souhlasí, je úžasně správná, takových věcí je na světě úžasně moc.

– Zrovna jsem to měl na jazyku. Samá eskamotáž s protichůdnými důkazy, o nichž se upřímně řečeno ani zdaleka...

Jak se skromně domnívá, všechny ty ničemné spory vyvolávají jen zlou krev – působí to bojovně vyboulená lebka nebo nějaká žláza, chyba je tvrdit, že jde o čest a

vlažku – většinou přitom záleží na peněžních záležitostech, ty vězí za vším, lakota a závist, lidé nevědí, kdy přestat.

– Obviňují – pronesl nahlas. Odvrátil se od ostatních, kteří nejspíš ... a hovořil zblízka, aby ostatní... kdyby snad...

– Židy, jakoby stranou prozradil tiše Štěpánovi do ucha, obviňují z rozvratu. Zbla pravdy na tom není, to vám klidně řeknu. Dějiny – jestlipak vás to překvapí? – nezvratně dosvědčují, že když inkvizice vyhnala židy, Španělsko upadlo, a Anglie se rozmohla, jakmile je tam dovezl Cromwell, ten náramně šikovný rabiják, který toho má jinak hodně na svědomí. Proč? Protože jsou praktikové, a to osvědčení. Nechci se vůbec rozplývat nějakým... základní díla na to téma znáte, a přestože jste pravověřící... Náboženství nechrne stranou, ale v hospodářské oblasti kněz znamená chudobu. Zase Španělsko, sám jste to za války viděl, proti takové průbojné Americe. Pro Turky je to dogma. Kdyby nevěřili, že přijdou po smrti rovnou do nebe, snažili by se život zlepšit – aspoň si myslím. Takhle dryáčnický pod vylhanou záminkou vyvolává venkovský kněz bouři. Jsem zrovna tak dobrý Ir, prohlásil s dramatickým důrazem, jako ten sprosták, o kterém jsem vám vyprávěl, a chtěl bych, dodal závěrem, aby všechna vyznání a všechny třídy dostávaly obtojný důchod, ne zrovna nuzácký, asi tak 300 liber ročně. Je to hlavní věc, dá se lehce provést a stane se pobídkou k družnějšímu vztahu člověka k člověku. Taková je moje představa, vyberte si z ní, co se vám hodí. Tomu říkám vlastenectví. *Ubi patria*, jak jsme to za klasických studií na *Alma mater* pochytili, *vita bene*. Kde se člověku dobře žije, takový je smysl, když pracuje.

Nad nepoživatelnou náhražkou kávy, zaposlouchán do tohoto obecného souhrnu věcí, zíral Štěpán do prázdna. Slyšel ovšem všelijaká slova, jak hrají všemi barvami zrovna jako zrána v Ringsendu ráčci ve všech barvách různých druhů téhož písku, zavrtávající se někde pod něj, kde (jak se aspoň zdá) jsou domovem. Tu pohlédl vzhůru a uviděl oči, které říkaly nebo neříkaly slova, pronesená zaslechnutým hlasem – když pracuje.

– Mě vynechte, vypravil ze sebe, totiž s prací.

Oči ta poznámka překvapila, protože ten, komu pro temp. patřily, prohodil nebo spíš hovořící hlas prohodil: Všichni společně musí pracovat, nic jiného jim nezbývá.

– Myslím, honem prohlásil druhý, v nejširším slova smyslu. Taky literární činnost, pěstovanou ne pro pouhou slávu. Psaní do novin, což je dnes nejschůdnější. I to je práce. A důležitá práce. Po všech, moc toho o vás nevím,

ale po všech nákladech vynaložených na vaše vzdělání, měl byste si sám určit, kolik vám mají platit. Stejným právem jako sedlák i vy máte právo žít se perem a pěstovat filozofii. Oba patříte Irsku. Mozek i mozoly. Obojí je důležité.

– Domníváte se, uchechtl se Štěpán, že jsem snad důležitý, protože patřím do *faubourg Saint-Patrice*, jemuž se stručně říká Irsko.

– Šel bych ještě dál, zalichotil mu pan Bloom.

– Jenže já se domnívám, vskočil mu do řeči Štěpán, že Irsko je asi důležité, protože patří mně.

– Že patří, cože? s dotazem se k němu nahnul pan Bloom. Napadlo ho, že špatně rozumí. Promiňte. Konec jsem nezaslechl. Co jste to... ?

Zřejmě rozdurděn mu to Štěpán opakoval a nepřfliš zdvořile odstrčil hrnek s kávou, či co to vlastně bylo, a podotkl:

– Vlast se změnit nedá. Změňme téma.

Po této fafce, že má změnit téma, sklopil pan Bloom v rozpacích oči, nevěda, jak si má vlastně vyložit, co patří čemu, a kdesi cosi. Že se durdí, bylo mu jasnější než ostatek. Rozpařenost nedávného hýření, bodejť, drsně z něho hovoří s jistou trpkostí, která je mu v střízlivém stavu naprosto cizí. Třeba neužil náležitě domáckého života a ten pokládá on, pan Bloom, za veledůležitý, nebo nekamarádil s pořádnými lidmi. Nad mladíkem sedícím vedle něho trnul strachy a poněkud zděšeně si uvědomoval, že se zrovna vrátil z Paříže, zvlášť očima mu nápadně připomněl otce a sestru, ale nic si z nich nevybral, v duchu si však vybavil, kolik kultivovaných chlapíků, oslnivě slibných, už v rozpuku předčasně zchátralo a sami si to zavinili. Třeba takový O'Callaghan, potrhlík spřízněný s nejlepšími kruhy, leč nezámožný, ten když se octl v ráži, kdekoho obtěžoval a prováděl samé skopičiny, mimo jiné se okázale procházel v šatech z balicího papíru (opravdu). I nastalo obvyklé *dénouement*, v šprýmování neznal míru, až se octl v bžundě a zmizel z parády jen s pomocí známých, potají mu John Mallon z nižšího hradního dvora vzkázal, že má být stíhán podle druhého paragrafu novely trestního zákoníku, pár jich dostalo obsílku, ale jména nebyla zveřejněna, proč, to pochopí každý, kdo má krapet rozumu. A tak jedno k druhému, Šest šestnáct, nad tím vším dělal nápadně hluchého, Antonio, žokeji a estéti a tetování, které (někdy v sedmdesátých letech) kvetlo dokonce i v Horní sněmovně, protože sám nositel trůnu v mladých letech, když byl ještě následníkem, ostatní příslušníci horních deseti a jiní

velmoži kráčeli ve stopách hlavy státu, zapřemítal nad tím, jak pod třípytným nátěrem prominenti a korunované hlavy porušují mravnost jako před lety v Cornwallu způsobem nehrubě odpovídajícím přírodě, na což milá paní Strážkyně mravů má podle platného práva hrozně spadeno, jenže ne z té či oné pohnutky, která se v tom hledala, leda hlavně ženy, které by se na lžičce vody utopily zejména kvůli šatům a ostatnímu příslušenství. Dáma, která si potrpí na exkluzivní prádlo, by měla, a pán, který šije u lepšího krejčího, musí nápo vědmi ještě rozšířit mezeru, která je od sebe dělí, a páchané necudnosti náležitě okořenit, ona jemu rozepne, on zas jí rozváže, pozor na špendlík, kdežto takový divoch z lidožroutských ostrovů za třicetistupňového vedra ve stínu, ten si s tím neláme hlavu. Ale mám-li se vrátit tam, kde jsem začal, jsou zas jiní, kteří se zezadu lokty prodrali dopředu, čirou silou vrozeného nadání. Mozkem, prosím.

Z tohoto důvodu a ještě z jiných zdálo se mu prospěšné i potřebné, když už s tím začal, ještě se zdržet a využít této nepředvídané příležitosti, proč, to sám nevěděl, vždyť už ho to stálo pěkných pár šilinků. Styk s člověkem nevšedního kalibru, který poskytuje tolik látky k myšlení, bohatě vynahradí menší... Taková občasná intelektuální vzpruha je, tak mu připadlo, znamenitým duševním osvěžením. Dále k tomu patří náhodné setkání, debata, tanec, rvačka, mořský vlk odrůdy dnes tady, zítra bůhvíkde, noční tuláci, kupa příhod, to všechno tvoří miniaturní kamej světa, v němž žijeme, tím spíše, že život pracujících nejdoleji, totiž horníků, potápěčů, popelářů se poslední dobou hodně sleduje pod lupou. Když už má z této jasné hodiny něco vytěžit, přemýšlel, jestli by ho taky potkalo podobné štěstí jako pana Philipa Beaufoye, kdyby to sepsal. Co kdyby tak složil něco neotřepaného (a to určitě složí), co mu vynese pět liber za sloupec, třeba *Co jsem zalil v drolkářské boudě*.

Náhoda tomu chtěla, že měl u lokte ležet *Telegraf* Telecí mrav, zvláštní sportovní vydání na růžovém papíře, a jak tak znovu marně hloubal nad tím, že vlast patří jemu, a nad tím dřívějším rébusem, když loď přijela z Bridgewateru a pohlednice je adresována A. Boudinovi, pověz, jak starý je kapitán, bezcílně těkal po nadpisech, jak o ně očima zavadil, ty všeobsáhlý tisk náš vezdejší dejž nám dnes.

V první chvíli se lekl, ale ono se to týkalo nějakého H. du Boyese, zástupce firmy s psacími stroji nebo něčím takovým. Velká bitva Tokio. Milkování po irsku, 200 liber náhrada škody. Gordon Bennett. Vystěhovalecký podvod. Dopis od Jeho Milosti Williama +. Zahodil v Ascotu připomíná Derby z r. 1892, kdy proti všemu očekávání modrou stužku získal *Sir Henry* kapitána Marshalla. Newyorská katastrofa, tisíc lidí přišlo o život. Slintavka a kulhavka. Pohřeb zesnulého pana Patrika Dignama.

Aby změnil téma, přečetl si tedy Dignamův nekrolog, je to, řekl si, neveselé rozloučení.

Dnes dopoledne (dal to tam ovšem Hynes) byly tělesné pozůstatky pana Patrika Dignama odvezeny z jeho bydliště v Northbridge avenue č. 9, Sandymount, a uloženy na glasnevinském hřbitově. Zesnulý byl v našem velkoměstě osobnost nadobylé sympatická a oblíbená, a zdrcení jeho skolem po krátké nemoci, hluboce ho želí občané všech vrstev. Pohřbu se zúčastnilo mnoho přátel zesnulého (to psal jistě Hynes na Fňukalův pokyn), obstarala ho firma H. J. O'Veill a spol., Worth Strand Road č. 164. Mezi smutečními hosty byli: P. Dignam (syn), Bernard Corrigan (švagr), John Henry Menton, práv. zást., Martin Cunningham, John Power, jedli 1J8 ador douradov (zrovna tehdy asi zavola na tatíka přes zprávy Monkse kvůli Clavisovu inzerátu), Thomas Kernan, Šimon Dedalus, Štěpán Dedalus, bakalář, Edward J. Lambert, Cornelius Kelleher, Joseph M'C. Hynes, L. Boom, C.P. M'Coy, – MTntosh a další.

Nemálo podrážděn L. Boomem (jak tam nesprávně stálo) a taky zplichtěně vysázeným řádkem, zároveň však rozjařen C. P. M'Coyem a bakalářem Štěpánem Dedalem, kteří se tam samozřejmě vůbec neobjevili, znervózněle na to upozornil svého spolubakaláře, který už zase zápolil se zívnutím, a nezapomněl přitom na obvyklou žeň nesmyslných tiskových šotků.

– Jestlipak to není první epištola k Židům, zeptal se, jakmile sklapl dolní čelist. Text: otevř ústa svá a nohu si tam strč.

– Taky že je, řekl Bloom (zprvu si myslel, že se to týká arcibiskupa, dokud nepromluvil o ústech a noze, což se ho nemůže týkat), a všecek

šťastný, že ho uspokojil, a taky ohromený tím, že to tam Myles Crawford přece jen vrazil.

Zatímco si druhý pročetl druhou stránku, Boom (říkejme mu zatím zkomoleným jménem) zabíjel pár volných chviliek tím, že si na třetí stránce po kouscích četl o třetím dostihu v Ascotu, první cena 1000 sovereignů a ještě zvlášť 3 000 sovereignů pro hřebečky a klisničky,

1. *Zahodil* pana F. Alexandera, syn *Rightawaye*, čtyřroček, 9 kamenů. 4 libry, *Thrale* (jezdec W. Lane), 2. *Zifandel* (jezdec M. Cannon) lorda Howarda de Walden, 3. *Žezlo* pana W. Bassa. Sázky 5 ke 4 na *Zinfandela* (jezdec M. Cannon), 20 ku 1 na *Zrodila* (bez vyhlídek). *Zahodil* a *Zifandel* běželi bok po boku. Zprvu se běželo vyrovnaně, potom se ujal vedení outsider a na „dvaapůlmílové dráze předběhl hnědáka lorda Howarda de Walden a kaštánku *Žezlo* pana W. Bassa. Vítěze ojezdil Braine, takže co o tom povídal Lenehan, byla báchorka. Chytře vyhrál o celou délku. 1 000 sovereignů a ještě zvlášť 3 000 sovereignů. O vítězství přišel Bremondův *Maximum II.* (ten francouzský kůň, na kterého se starostlivě doptával Bantam Lyons, jenže nedoběhl, ale doběhne každou chvíli). Vyhrát se dá všelijak. Náhrada škody za milkování. Jenže ten splašenec ze samé horlivosti vylítl jako střela, už aby je měl za sebou. U hazardních sázek to ovšem ani jinak nejde, ale jak se ukázalo, špatně si toho předem ztraceného koně vybral. Nakonec to byla sázka do lutrije.

– Všechno tomu nasvědčovalo, že k tomu dojdou, řekl pan Bloom.

– Kdo? řekl druhý, mimochodem poraněný na ruce.

Jednou ráno rozevřou noviny, tvrdil drožkář, a přečtou si *Parnellův návrat*. Vsadí se s nimi, o co chtějí. Jednou navečer byl tady v boudě nějaký fyzilír, a že prý ho viděl v Jižní Africe. Pýcha ho zabila. Po schůzi ve Výborové místnosti č. 15 se měl oddělat nebo někam zalézt, než bude zase, čím býval, a nikdo na něho nebude ukazovat prstem. Až by zas přišel k sobě, všichni do jednoho by k němu s rozedřenými koleny přilezli. Mrtvý on není. Jenom se někde skrývá. V rakvi, co přivezli, bylo samé kamení. Změnil si jméno na de Weta, burského generála. Neměl potírat pátery. A tak dále a tak dále.

Nad jejich vzpomínkami Bloom (říkejme mu správně) přece jen trochu užasl, protože většinou to byl bengál, ne jeden, ale tisíce, a potom úplné zapomenutí, však už je to nějakých dvacet let. Že na těch povídkách není zbla pravdy, je ovšem dost pravděpodobné, a i kdyby, zdá se mu, že když na to přijde, není o jeho návrat co stát. Něco je na jeho smrti dráždí. Buď to, že tak banálně zhebl na prudký zápal plic, zrovna když už měl všelijaká politická řešení téměř pod střechou, nebo že si smrt, jak se proslýchalo, sám zavinil, protože se po promoknutí nepřezul a nepřevlékl, z toho se nastydl, pro odborného lékaře nevzkázal, zavřel se v pokoji a za čtrnáct dní pak umřel a všem ho bylo líto, možná je taky mrzelo, že se s ním už sami nemohou vypořádat. Už předtím ovšem nikdo nevěděl, co s ním je, docela jako v té hře *Alenko, kde jsi*, nebylo po něm ani slechu, a to ještě než začal vystupovat pod falešnými jmény Stewart a Fox, takže postřeh vyšlý z úst našeho známého drožkáře má třeba něco do sebe. Bodejť by to jeho, rozeného vůdce lidu, jímž věru byl, chlapa jak hora, měřícího v punčochách šest stop nebo aspoň pět stop deset až jedenáct, nežralo, že si v hejnu hrají na kohouty pánové, kteří mu nesahají po kolena a dobrých vlastností mají poskrovnu. Jistě poučný příklad: modla na hliněných nohách. A tu se na něho vrhla dvaasedmdesátka oddaných nohsledů a pokydala ho blátem. Docela jako mezi vrahy. Něčím neodolatelně puzen, chtěj nechtěj se vracíš předvést náhradníkovi, jak zahrát titulní úlohu. Viděl ho jen jednou, takových příležitostí se najde málo, velmi si tu výsadu považoval, v *Nepotlačitelném* nebo snad v *Sjednoceném Irsku* tehda rozbíjeli sazbu, sám mu ze země podal sražený cylindr a on mu řekl *Děkuji*, bylo vidět, jak to v něm vře, ale navzdory zmíněné bleskové nehodě zachoval ledový klid – krev se nezapře. Co se pak návratu týče, buď rád, že na tebe, sotva se vrátíš, nepoštvou jezevčíka. Obvyčně pak nastává váhání a kolísání. Tom řekne ano, Dick a Harry zase ne. Nejprve si zajdeš za nynějším majitelem a vytasíš se s doklady jako ten, co se v tichbornském sporu domáhal dědictví. Roger Charles Tichborne, pokud si vzpomíná, loď

se jmenovala *Bella*, on, dědic, se s ní potopil, jak dosvědčují svědci, a tuší má vytetováno myslím lord Bellew. Podrobnosti mohl lehce pochytit od nějakého kamaráda na palubě, po odchodu z lodi je pak přizpůsobit popisu a představit se: *Promiňte, já jsem Tenaten*, nebo tak nějak nenucené. Z opatrnosti měl, řekl pan Bloom nepříteli sdílnému sousedovi, zamlklému jako ta zmíněná celebrita, nejprve ohledat terén.

– Oddělala ho ta mrcha, ta anglická děvka, poznamenal krčmář. Ta mu zatloukla první hřebík do rakve.

– Naducaná ženská, málo platné, prohodil domnělý městský písař Henry Campbell, pěkný kousek. U holiče jsem viděl její obrázek. Manžel kapitán, či aspoň důstojník.

– To byl, dodal rozverně Odříkoza. A kulky samá vata. Tímto humorným úštěpkem sklidil u své *entourage* salvu smíchu.

Bloom, ten beze stopy úsměvu jen civěl ke dveřím a přemítal nad historickým příběhem, který v době, kdy to prasklo a nadto ještě byly uveřejněny jejich vzájemné zamilované dopisy, plné sladkých nicůtek, vzbudil nemalou pozornost. Nejprve to byla čistě platonická záležitost, jenže se ozvala příroda, oni k sobě přilnuli, vzplanuli prudkou láskou, šlo to od úst k ústům, až pak uhodil hrom k nemalé radosti zavlčů, usilujících o jeho pád, dávno už to bylo veřejné tajemství, i když ne takových rozměrů, do jakých potom vybuchlo. Ale když už se o nich vědělo, že k sobě patří a on je její znejmilejší, nač to kdekomu hlásali na střeších, že totiž, jak z přísěžného svědectví vyšlo najevo, spává u ní v ložnici, jako elektrická jiskra pak proběhlo soudní síní vzrušení nad výpovědí svědků, kteří přísahali, že ho tehdy a tehdy viděli, jak v nočním úboru po žebříku slézal z bytu v horním patře, kam se předtím dostal stejnou cestou, na čemž týdeníky, hýřící oplzlostmi, vydělaly řůru peněz. Ono to bylo tím, že měla manžela nekňubu a byli svoji jen podle jména, když pak kde se vzal tu se vzal přišel chlap jaksepatří, plný síly hraničící se slabostí, hned podlehl jejím siréním kouzlům a čárům a rodinná pouta pustil z hlavy. Jak už to bývá, kochal se pak mileninými úsměvy. Vynořil se, netřeba dodávat, věčný problém manželského soužití. Může mezi manžely přetrvat pravá láska, když se

do toho připleťte další chlapík? Pranic proti tomu nezmůžou, že k ní stržen vášnivostí s láskou vzhlíží. Chlap to byl věru k pohledání, ke všemu ještě obdařený vzácnými vlohami, kdepak proti němu ten druhý vojáček, jakýsi panák na způsob *adjé, čacký kapitáne*, od lehkých dragounů, lépe řečeno od osmnáctého husarského, a jaksi dvojnásob vznětlivý (totiž on, padlý vůdce, ne ten druhý), čímž si, jak ona ovšem po žensku záhy vycítila, proklestí cestu ke slávě, a taky si ji málem proklestil, jenže jeho někdejší oddaní stoupenci, kněží a hlasatelé evangelia vůbec i jeho milovaní pachtýři, vypuzení z držby, jimž v zapadlých končinách vlasti rytířsky sloužil a tak za ně bojoval, že se jim o tom ani nesnilo, ti mu ženitbu nadobro zvtli, čímž uhlí řeřavé shrnuli na hlavu jeho a jako ten osel v bajce ho kopli. Když se tak člověk zahledí do minula, vypadá to jako sen. A nic horšího než se vracet, samo sebou se rozumí, že pak člověk neví, na čem je, protože stejně jako čas jde všechno dál. I takový Irishtown Strand, přemýšlel, kam po léta nezabrousil, vypadá jinak, než co se tam na severní straně náhodou ubytoval. Jdi si na sever či na jih, všechno ti prostě a jednoduše zhatí vřelá vášeň, což jen potvrzuje jeho slova, ona je taky Španělka nebo napolo Španělka, ty nejsou v ničem polovičaté, s náruživou jižní bezuzdností bez špetky studu se do všeho vrhnou.

– Potvrzuje to jen má slova, s rozháranou hrudí řekl Štěpánovi. Jestli se nemýlím, taky Španělka.

– Dcera španělského krále, a ještě něco zablábolil o sbohem a na shledanou, španělské cibulíčky, a první na cestě je Nebožtík a tolik a tolik je z Ramheadu do Scilly...

– Vážně? vyhrkl Bloom překvapen, leč ne užaslý. O tom jsem nic povídat neslyšel. Je to možné, docela možné, vždyť tam žila. Ano, ve Španělsku.

Opatrně uhnul v kapse knize *Pamlsky*, mimochodem si vzpomněl na propadlé předplatné v capelstreetské knihovně, vytáhl zápisník, všelico v něm kvapně přelistoval, až nakonec...

– Co myslíte, a šetrně vylovil vybledlý snímek a položil ho na stůl, je to španělský typ?

Štěpán se po tomto oslovení podíval na snímek, byla na něm paní většího formátu s nápadně kyprými tělesnými vnadami v rozpuku zralého

věku, oblečená do večerní róby schválně hluboce vystřižené, takže se poprsí náležitě uplatnilo a z řader bylo vidět víc než pouhý náznak, rty rozchlípeny, bezvadné zuby, se strojenou vážností stála u klavíru, kde na pultě ležel líbivý šlágr *V starém Madridě*, ten byl tehdy v módě. Její (paniny) tmavé velké oči hleděly na Štěpána s náběhem úsměvu nad něčím podivuhodným, podobenka byla od Lafayettea z Westmoreland Street, prvního dublinského uměleckého fotografa, ten ji po estetické stránce provedl.

– Má žena, paní Bloomová, primadona, madam Marion Tweedyová, oznámil Bloom. Snímek byl vzat před několika lety. Někdy kolem roku 96. Tehdejší věrná podoba.

Vedle mladíka se i on díval na snímek paní, své nynější řádné choti, ona je, jak mu prozradil, dcera majora Briana Tweedyho, vychodila školy, od malička znamenitě zpívala a poprvé se ukláněla obecnstvu, když jí ještě nebylo něžných šestnáct let. Obličej má na snímku výrazný, jen mluvit, zato je málo vystižena postava, za kterou obyčejně sklízí uznání, ta v kostýmu dost nevychází. Klidně se mohla dát fotografovat celá, jak je, to ani nemluví o bujných oblínách na... Sám je po chvílkách tak trochu umělec, a tak rozvíjivě probral zhruba ženskou postavu, zrovna ten den odpoledne si v Národním muzeu prohlédl řecké sochy, dokonale rozvité jakožto umělecká díla. Jen mramor propůjčuje předloze ramena, záda, boky, veškerý souměr. Ostatek, no jo, puritánství. A přece jen panictví sv. Josefa... naproti tomu žádná fotografie nedokáže, protože to zkrátka není umění.

I počal duch býti s ním i zachtělo se mu následovat matrózova příkladu a pod záminkou, že... podobenku mu nechat, ať mluví sama za sebe, ať se druhý pokochá její krásou, vždyť upřímně řečeno její jevištní vzhled je požitek, který se aparátem nevystihne. Nějak se to však nesrovnává se stavovskou etiketou, je sice vlahá noc, ale na nynější roční dobu je báječně chladno, protože slunce po bouři... I uznamenal jistou potřebu uposlechnout jistého vnitřního hlasu a ukojit potřebu tím, že se rozhýbe. Přesto seděl dál jak přibitý a jen se díval na ušpiněný snímek, pokrčený v bujných oblínách, jen málo ošoupaný, a pohlížel stranou, aby snad (jak se domníval) ještě víc druhého neuváděl do rozpaků, až si bude pohledem měřit souměr jejího kypivého *embonpointu*. Tou mírnou ušpiněností je vlastně ještě půvabnější, jako když se mírně ušpiní prádlo, že je pak zánovní, ba lepší než nové, protože se z něho vypral škrob. Co když byla pryč, když on za ní... Hledal jsem tu lampu, jak si o ni říkala, napadlo

ho, leč jen letmo, v tu chvíli si totiž vzpomněl na zrána rozházenou postel atd. a na knížku o Ruby a hnětem si kozy (*sic*), jak v ní stálo, to asi přihodně spadla vedle domácího nočníku, ať mi to slovo Lindley Murray promíne.

Rozhodně mu lahodí být poblíž mladíka, vzdělaného, *distingué*, přitom vznětlivého, jedním slovem kabrňáka, i když to na něm není znát... a přece je. I podobenka mu připadá hezká a ona, málo platné, hezká je, přestože hodně přibrala. Jak by ne? Těch planých řečí kolem toho, ze kterých ti nadosmrti ulpí skvrna na jméně, a toho žurnalistického rozmazávání věcně stejné manželské rozmíšky, protože místo aby byla poctivá a nad něco takového povznesená, spustí se s profesionálním hráčem golfu nebo nejnovějším hereckým matadorem. Že se řízením osudu setkali a hned se do sebe zakoukali a před celou veřejností pak k sobě patřili, tak zněla výpověď před soudem, taky dopisy se četly plné obvyklých rozněžnělých a kompromitujících výrazů, z nichž bez nejmenší pochyby vysvítá, že dvakrát až třikrát týdně spolu nepokrytě obcují v známém přímořském hotelu, a tak to jde normální cestou, až jejich poměr nakonec zintimní. Když pak on podmíněčný rozvodový rozsudek, vynesení královským prokurátorem, nedokáže zvrátit, nabude rozsudek moci práva. Jenže oba viníci až po uši do sebe zamilovaní si klidně mohou dělat jakoby nic, což taky dělají, až se toho ujme právní zástupce, a ten v předepsaném roce podá jménem poškozené strany žalobu. Jemu, Bloomovi, se dostalo té cti, že stál hned vedle nekorunovaného krále Erinu při tom historickém kraválu, kdy deset, dvanáct, ne-li víc oddaných nohsledů padlého vůdce – který se, jak známo, i v plášti cizoložníka bránil do poslední kapky krve – ti jeho (vůdcovi) nohsledi tedy vrazili do tiskárny *Nepotlaltelného* nebo snad *Sjednoceného Irska* (mimochodem zvaného tak zcela nemístně) a kladivý a podobnými krámy rozmlátili kasy s literami, a to kvůli nějakým urážlivým výplodům námezdných o'brienovských pisálků, kteří při svém obvyklém kydání bláta zaryli do soukromé morálky bývalého tribuna lidu. Očividně už nebyl to co dřív, ale i v tom jako vždy ledabylém oblečení imponoval svým cílevědomým pohledem, jímž váhavce, kteří ho vyzdvihli na piedestal, svrchovaně ovládal až do té doby, kdy poznali, že má hliněné nohy, čehož si ona první všimla. Byla to náramně pohnutá doba a v té všeobecné mele pan Bloom taky něco slízl, jak ho někdo z davu, který se tam samozřejmě hned shlukl, škaredě rýpl loktem někam do žaludeční jamky, nic vážného to naštěstí nebylo. Nedopatřením mu (Parnellovi) někdo srazil klobouk, a jak je

dějinně zjištěno, právě Bloom, svědek té nehody, ho v tlačenici zdvihl, že mu ho vrátí (a taky mu ho bleskurychle vrátil), a on, určený a prostovlasý, tu chvíli v myšlenkách na míle daleko od klobouku, rozený kavalír, jemuž blaho vlasti leží na srdci a o nic jiného nestojí než o slávu, krev se nezapře, rázem se v něm ozvalo slušné vychování, vštípené ještě na klíně matčině, ohlédl se totiž po dárci a s bezvadným aplombem mu poděkoval řka: *Mockrát děkuji*, ale docela jiným tónem hlasu než ten koryfej právníckého stavu, jemuž dříve ten den Bloom taky narovnal pokrývku hlavy, historie se opakuje, jenže poněkud jinak: bylo to po pohřbu společného přítele, splnivše chmurný úkol a uloživše jeho pozůstatky do hrobu, ponechali ho věčné slávě.

Víc ho dopalovaly nejapné vtipy drožkářů a jiných, žertem je pronášeli a bezuzdně se jim řehtali, jako by chápali proč a zač, a zatím nevěděli, co si o tom mají myslet, ti dva si to mezi sebou pekli sami, jestli se toho časem nedopídil řádný manžel buď z anonymního dopisu, nebo od obligátního mladičkého Jonese, který je ve vrcholném okamžiku zastihl pevně objaté v milostné póze a upozornil ho, jak neřádě si počínají, byl z toho domácí krach, spanilá hříšnice na kolenou prosila svého pána a velitele za odpuštění a slibovala, že s ním poměr přeruší a nebude ho k sobě pouštět, jen ať nad tím zarmoucený manžel zamhouří oko a zapomene, co bylo, usedavě plakala a přitom záludně mžourala, protože jich asi bylo víc. On sám při svém skeptickém založení si myslí a nijak se tím netají, že nějaký chlap (nebo celý chumel chlapů), zapsaný v seznamu paniných kandidátů, pořád číhá poblíž, afsi je třeba teoreticky vzato nejvzornější manželka na světě a celkem spolu vycházejí, pokud si nepamětliva svých povinností neumane, že má manželského živobytí po krk a s jistým rozechvěním si v spořádaných mezích zařlirtuje, aby ji s nekalými úmysly zahrnovali pozorností, a nakonec pak s láskou přilne k jinému, z čehož pak vznikají *liaisony* mezi dosud pohlednými vdanými čtyřicátníci a mladšími muži, jak o tom sdostatek svědčí lekterý proslavený případ zamilovaných žen.

Věčná škoda, že takový mladík, jako je soused, zřejmě obdařený slušnou dávkou rozumu, maří drahocenný čas s ženštinami lehkých mravů, které ho lehce mohou něčím nadosmrti obdarovat. Po vzoru blahého staromládenectví, jakmile se objeví ta Pravá, pojme ji za choť, ale zatím je pro něho ženská společnost *conditio sine qua non*, přitom však má vážné pochybnosti, ne že by chtěl na Štěpánovi vyloudit něco o slečně Fergusonové (nejspíš jeho vůdčí hvězdě, která ho tak časně zrána přivedla

do Irishtownu), ale že se zálibně kochal představou, jak se mládenec uchází o dívčinu, jak dvakrát až třikrát za týden chodí mezi hihňavé, nadobro nemajetné slečinky a jak podle předpisů nejprve sype lichotky a chodí na procházky, k nimž patří zamilované mazlení a květiny a čokoládové zákusky. Chyba, jestli ho, člověka bez rodiny a bez domova, v jeho věku odírá nějaká domácí, horší než macecha. Podivné věci, které zničehožnic utrousí, vábí jeho, staršího, je mu o několik let víc, je jako jeho otec. Rozhodně by měl něco pořádného pojíst, třeba vaječný punč s nefalšovanou mateřskou krmí, nebo aspoň podomácku vajko na měkko.

– V kolik jste večerel? zeptal se štíhlé postavy s unavenou, leč nevrásčitou tváří.

– Někdy včera, řekl Štěpán.

– Včera, křikl Bloom, a tu si vzpomněl, že je už zítra, pátek. No jo, to myslíte, že je po dvanácté.

– Předevčírem, opravil se Štěpán.

Bloom se zadumal, všecek ohromen touto novinou. Stejnýma očima se na všechno nedívají, ale jistá obdoba mezi nimi přece je, jako by se jejich myšlení ubíralo stejným směrem. V jeho věku někdy před dvaceti lety si sám omočil v politice a v době Brokového Fostera se málem ucházel o poslaneckou hodnost, při té vzpomínce (už sama o sobě mu lahodila) se mu vybavilo, že i on kdysi kradmo holdoval takovýmto krajním názorům. Například otázka pachtýřů vypuzených z držby; ač teprve v plenkách, silně zaměstnávala lidi, on sice, netřeba dodávat, se jejím heslům neupsal ani na nich neulpěl, dost jich bylo planých, ale přece jen měl zpočátku plné porozumění pro selské vlastnictví, v němž viděl projev moderního smýšlení, z této jednostrannosti se však poněkud vyléčil, dokonce si vysloužil výtku, že v smělych názorech zachází dál než Michael Davitt, hlasatel návratu k půdě, a proto tak těžce nesl, co mu nestoudně vmetli do tváře na shromáždění klanů Barneyho Kiernana, takže ač zhusta nechápaný a naprosto neútočný, tentokrát vystoupil z rezervy a obrazně řečeno mu dal do frňáku, přitom však si byl ohledně politiky až příliš vědom, kolik životů stojí propaganda a vzájemné osočování a co bídy a utrpení nezbytně přináší zejména mladým lidem, jedním slovem přemožení nejzdatnějších.

Buď jak buď, po zvážení důvodů pro a proti, anžto táhne na jednu, je načase sebrat se a jít spát. Chyba jen, že přivést ho domů je trochu riskantní, všelicos se může stát (ta se vám umí rozkatit) a bude mít peklo jako tu noc, co si domů na Ontario Terrace nesoudně přivedl psa (neznámé

razy) s chromou packou, stejné oba ty případy nejsou, ale naprosto nestejné zas ne, on má taky poraněnou ruku, jako dnes si na to vzpomíná, vždyť byl takříkajíc při tom. Naproti tomu navrhnout Sandymount nebo Sandycove, na to je moc pozdě, a tak kolísal, má-li tam či onam... Všechno tomu nasvědčuje, že celkem vzato nejlíp udělá, když se toho chopí oběma rukama. Zpočátku vypadal na upjatce a nemluvu, ale už ho to přechází. Až mu o tom řekne, dost možná, že jak se říká neposkočí radostí, a mrzuté je, že neví, jak začít a povědět, jestli by nepřijal jeho návrh, když dovolí, s největším potěšením že mu věnuje pár grošů nebo nějaké šatstvo, pokud mu padne. Alespoň, bez dlouhých cirátů to vzal zkrátka, šálek Eppsova kakaa a nouzové lůžko s nějakou houní a místo polštáře složený zimník. Pobude u hodných lidí a dušička bude v peři. Špatného na tom pranic nebude, jestli se ovšem nestrhne randál. Nezbyvá než vyrazit, protože milý rozvera, slaměný vdovec, sedí jak pecka a zavítat do milovaného Queenstownu, k tomu se nějak nemá, stopa tohoto pochybného individua příštích pár dní bezpochyby skončí někde za Sheriff Street v hampejzu vysloužilých krasavic, a tam bude hned drásat city mořských panen anekdotami o šestiranných revolvrech, tak tropicky žhavými, že nad nimi krev v žilách tuhne, a hned zas s neurvalým zalíbením muchlat jejich zmohutnělé vnady, k tomu pak mohutně popíjet domácí pálenku a prášit o sobě, kdo vlastně je, jak pan Algebra porůznu uvádí, mé jméno a adresa je XX. Přitom se pod fousy smál, jak tomu přeborníkovi v sakrování odsekl, jeho Bůh že je žid. Pokousání od vlka se ještě snese, k zlosti je dát se pokousat ovčí. V tom jsou ti choulostiví Achillové nejzranitelnější, tvůj Bůh je žid, a oni si zatím většinou představují, že pochází z Carrick-on-Shannon nebo odněkud ze sligorského hrabství.

– Byl bych pro to, po zralé úvaze nakonec prohodil náš hrdina a opatrně strkal podobenku do kapsy, abyste šel se mnou a o věci si promluvil, protože je tady dusno. Kvartýr mám kousek odtud. Ta brynda se nedá pít. Počkat, já to zatáhnu.

Nejlepší je vypadnout, ostatek půjde jako nic, při opatrném strkání podobenky do kapsy kývl na majitele putyky, ten však jako by...

– Ano, to je ono, ubezpečil Štěpána, tomu, když na to přijde, jestli k Bronzové hlavě nebo jinak, bylo víceméně...

Jeho (Bloomovym) čiperným mozkiem se honily všelijaké utopické záměry. Vzdělání (zaručeně solidní), literatura, novinářství, odměněné delikatesy, nejmodernější reklama, vodoléčba a koncertní turné po

anglických přímořských lázních, v divadle nabitě, peníze se jen hrnou, italská dueta s bezvadnou původní výslovností a hromada jiných věcí, nač je celému světu hlásat na střechách a k tomu žďibec štěstí. Hlavní je začít. Nic by za to nedal, že má hlas otce svého a o něj opře své naděje, je to vyložená věc, bude tedy dobře a nic se nestane, když na to zavede řeč, a hned...

Drožkář se zmocnil novin a přečetl jim z nich, že bývalý místokráľ lord Cadogan někde v Londýně předsedal na slavnostním obědě drožkářského spolku. Tuto senzační zprávu přivítali mlčením a několikerým zívnutím. Stařík v koutě, který dosud jevil špetku života, jim přečetl, že sir Anthony MacDonnell odjel z eustonského nádraží na letohrádek ministerského předsedy nebo tak nějak. Ozvěnou se na tuto poutavou zprávu ozvalo a proč.

– Půjč nám, starouši, to písmo, ať se na ně mrknem, řekl poněkud nedůtklivě starý námořník.

– Beze všeho, řekl na to oslovení stařík.

Z futrálu, který měl matróz u sebe, vylovil zelené okuláry a pomaloučku si je zahákl na nos a za obě uši.

– To jste trop na oči? zeptal se soucitný jakoby obecní písař.

– Inu, odpověděl mořeplavec s žíhanou bradou, zřejmě tak trochu milovník literatury, a z mořsky zelených střílen, jak by se daly okuláry nazvat, na něho začuměl, беру si je na čtení. Je to od písku v Rudém moři. Kdysi jsem čítal, abych tak řek, potmě. Nejradš jsem měl *Tisíc a jedna noc* a *Je červená jak růžička*.

Tlapou rozevřel noviny, nad čímsi se zahloubal, nad utopenými nebo nad slavnými výkony kriketového krále, Iremonger za Nottingham uhrál více než stovku v druhém viketu, majitel (k Ireovi zcela nevšímavý) si zatím úporně rozšněroval zřejmě nové nebo obnošené boty, které ho asi tlačily, protože brumlal na toho, kdo mu je prodal, kdežto ostatní, podle grimas soudíc ještě bdící, buď tupě civěli před sebe nebo trousili všední poznámky.

Zkrátka a dobře Bloom pochopil, na čem je, a vstal první, aby se neomrzeli, a protože dal slovo, že to tentokrát sám zapraví, moudře na to pamatoval, a když se druzí nedívali, letmým pohledem na rozloučenou sotva znatelně šenkýři naznačil, že platí útratu v celkové horentní částce čtyřpeníku (tuto částku čtyř měďáků, doslova posledních Mohykánů, tam nenápadně nechal ležet), už dříve si totiž na ceníku, vyvěšeném přímo

naproti, aby si to každý mohl přečíst, všiml, že tam zřetelnými číslicemi stojí káva 2 penny, zákusek detto, a upřímně řečeno, jak říkává Wetherup, cenu má nejmíň dvojnásobnou.

– Pojdte, byl mu tou radou, chtěje *seance* ukončit.

Všiml si, že se mu lest daří a cesta je volná, vyšli tedy spolu z boudy či krčmy od elitní družiny matróza a spol., které z *dolce far niente* vytrhne snad jen zemětřesení. Štěpán přiznal, že je mu pořád mizerně a bídně, chvílku zůstal stát u... u dveří do...

– Jednu věc vůbec nechápu, řekl bez rozmyšlení, jen aby se blýskl, proč večer převracejí v kavárnách stoly vzhůru nohama, totiž proč převracejí židle na stůl vzhůru nohama.

Na tento postřeh vždycky pohotový Bloom bez váhání odvětil a rovnou řekl:

– Aby mohli ráno zamést podlahu.

Po těch slovech se kolem něho hbitě prosmekl a upřímně a zároveň omluvně se společníkovi přiznal, že chce jít po jeho pravici, že je to jeho zvyk, mimochodem že ten zvyk je klasicky řečeno jeho Achillova pata. Štěpán sice není dosud pevný v kramflecích, ale nadýchat se nočního vzduchu je jistě požitek.

– On (vzduch) vám za chvílku prospěje, řekl Bloom a myslel tím taky procházku. Jen se projděte a hned z vás bude jiný člověk. Opřete se o mě.

I vsunul levou paži do Štěpánovy pravé, i vedl ho.

– Ano, řekl nejisté Štěpán, jak se mu zezdalo, že se ho dotýká jakési divné tělo jinačího člověka, měkkýšovitě, batolivě a všelijaké.

Tak minuli strážnou budku s kamením, košík atd., kde pomocný městský dělník, někdejší Gumley, podle všeho dosud spočíval, jak zní fráze, v náručí Murphyově a snil o nových hvozdech a pastvinách. Co se rakve plné kamení týče, není to špatná obdoba, protože z nějakých osmdesáti volebních okresů ho ukamenovalo dvaasedmdesát, totiž ty, které za roztržky od něho zběhly, z nich pak zvláště do nebe vychvalovaný selský stav a možná zrovna ti z držby vypuzení pachtýři, kterým on vymohl zpátky usedlost.

I šli dál, a jak se tak zavěšení do sebe ubírali přes Beresford Place, povídali si o hudbě, jako čirý amatér chová on, Bloom, k této umělecké formě největší lásku. Wagnerovská hudba, svým způsobem, to uznává, sice velkolepá, je pro něho těžká a při prvním poslechu se těžko sleduje, zato hudba Mercadantových *Hugenotů*, Meyerbeerových *Sedmi*

posledních slov a Mozartovy *Dvanácté mše* ho přímo opájí, její *Gloria* je podle něho vrcholem prvotřídní hudby, všechno ostatní se před ní musí schovat. Posvátanou hudbu katolické církve má neskonale raději, než co v této branži nabízí konkurenční podnik, třeba kostelní písně Moodyho a Sankeyho nebo *Povel mi Zít a jako tvůj protestant žít budu*. Bezmezně se obdivuje Rossiniho *Stabat Mater*, dílu hýřícímu nesmrtelnými partiiemi, v němž jeho žena madam Marion Tweedyová slaví úspěch přímo senzační, čímž, lze říct, ještě rozhojňuje své vavříny a všechny ostatní nadobro zastíňuje, a to v jezuitském kostele v Horní Gardiner Street, až ke dveřím bývá ta svatyně nabita experty, totiž experty. Všichni svorně soudí, že se jí žádná nevyrovná, už to stačí, že v chrámu určeném posvátné hudbě se ozvalo všeobecné přání, aby opakovala. Víc se mu sice líbí lehká opera jako *Don Giovanni* a *Marta*, hotový skvost ve svém oboru, ale při všech povrchních znalostech má *penchant* pro přísně klasickou školu takového Mendelssohna. A když už je o tom řeč, oblíbené staré melodie Štěpán bezpochyby zná, *par excellence* připomene Lionelovu arii v *Martě*, *M'appari*, tu dokonale zazpívanou kupodivu vyslechl nebo spíš přeslechl včera, a nemálo si té cti váží, z úst Štěpánova váženého pana otce v podání, na jaké by se druzí nevzmohli. Na zdvořile přednesený dotaz Štěpán řekl, ty že nezná, zato spustil chvalozpěv na Shakespearovy písně, aspoň ty z jeho doby nebo přibližně stejné, od takového loutnisty Dowlanda, ten bydlel ve Fetter Lane vedle bylináře Gerarda a *annos ludendo hausu*, *Doulandus*, sám se chystá koupit ten nástroj od pana Arnolda Dolmetsche, na toho si Bloom nějak nevzpomíná, jméno je mu však rozhodně povědomé, za pětadesát zlatáků, a na Farnabyho a syna s jejich duchaplným členěním na *dux* a *comes* a na Byrda (Williamu), ten prý hrával na virginály v královské kapli a všude, kde na ně přišel, a na jistého Tomkinse s jeho hříčkami a popěvky a na Johna Bulla.

Na řetězem hrazené vozovce, k níž docházeli, vykračoval po vozovce kůň, táhl koště a smetal dlouhý pokos bláta, takže si Bloom při tom hřmotu nebyl docela jist, jestli správně pochytil zmínku o pětadesáti zlatácích a o Johnu Bullovi. Zeptal se, má-li to být politická veličina toho jména, že obě jména znějí stejně, je zvláštní náhoda.

U řetězů kůň při otáčení pomalu uhnul stranou, Bloom měl jako vždycky oči na stopkách, a tak druhého zlehka zatahal za rukáv a žertem prohodil:

– Tuto noc je náš život v nebezpečí. Pozor na parní válec.

Zůstali stát. Bloom si prohlížel hlavu koně, zdaleka se nepáčíciho na pětasedesát zlatáků, jak se pojednou ve tmě zblízka vynořil, takže vypadal nějak nově, jako nějaká jiná sestava kostí, ba i kůže, jako něco, co chodí po čtyřech, natřásá kyčle, má černý zadek, klátí ohonem, větší hlavu, vystrkuje zadní nohu dopředu, zatímco pán svého stvoření sedí zahloubán na kozlíku. Takové milé nebohé hovádko, škoda že nemá u sebe kostku cukru, ale jak moudře zapřemítal, člověk nepočítá, co se všechno naskytne. Je to hloupoučké, lekavé nemehlo, naprosto nezáludné. On by v těchto rozměrech, zauvažoval, i takový psí panchart od Barneyho Kiernana byl strašlivý na pohled. Zvíře samo za to nemůže, jakou má stavbu těla, třeba takový velbloud, koráb pouště, který si z hroznů přepaluje do hrbu pálenku. Z devíti desetin se dají zavřít do klece nebo ochočit, s výjimkou včely není nad lidský um, velrybu chytíš na harpuní hornódlí, aligátora pošimráš na ocásku, a hned pochopí, oč jde; kokrháči nakreslíš křídou kruh; tygr, můj orlí zrak. Tyto časové úvahy o hovadech polních mu zaměstnávaly mysl zatoulanou od Štěpánových slov, zatímco koráb ulice prováděl manévry a Štěpán pořád vykládal o tom velezajímavém...

– Co jsem to povídal? Už to mám! Mou ženu, vpadl *in medias res*, by nadmíru potěšilo, kdyby se s vámi seznámila, ona má totiž hudbu všeho druhu náruživě ráda.

Úkosem se přívětivě zahleděl na Štěpánův profil, celá matka, vůbec ne ten rošťácký typ, na který málo platné všechny letí, není na to asi stavěný.

Pakliže má, jak se domýšlí, otcovo nadání, rýsují se před ním nové možnosti, třeba takový pondělní koncert lady Fingallové ve prospěch irské výroby a aristokrati vůbec.

Na nápěv *Končí mladost vezdejší* od Jana Pietera Sweelincka, Holanďana z Amsterdamu, odkud jsou harapanny, mu pak vylíčil znamenité variace. Ještě raději má starou německou píseň od Johanna Jeepa o jasném moři a hlasech sirén, těch líbezných vražedkyň mužů, nad kterou Bloom zrozpačitel:

Von der Sirenen Listigkeit

Prezpíval počáteční takty a spatra mu je překládal. Bloom pokývl hlavou, že všemu rozumí, jen ať zpívá dál, a on zpíval.

Je to fenomenálně krásný tenorový hlas, převrácený dar, to on, Bloom, rozpozná, jen se ozve, když si ho vypěstuje u nějakého uznaného odborníka na tvorbu hlasu, třeba Barraclougha, a k tomu se naučí číst noty, tady, kde je barytonů deset za krejcar, dostane zapláceno, kolik bude chtít, a v dohledné době si jím ten šťastlivec zjedná *entrée* do nóbl domů ve vilových čtvrtích, patřících peněžním magnátům velkoobchodu a aristokratům, a při svém bakalářství (což je obrovský trumf) a uhlazeném vystupování, jímž dobrý dojem jen utvrdí, jistě sklídí nevšední úspěch, neboť je obdařen inteligencí, k tomu účelu i jiným potřebám jak stvořenou, jen když bude náležitě dbát na oblečení, aby se ještě víc vloudil do jejich přízně, mladičký nezasvěcenec do krejčovských nuancí lepší společnosti totiž nechápe, o jakou maličkost může brknout. Postačí pár měsíců a už předem ho vidí, jak u nich hlavně o vánočních svátcích vystupuje na hudebních a uměleckých *conversaciones*, jak rozvíříje holubníky krasotinek a neodolatelně vábí dámy dychtivé vzruchů, takových případů je, pokud ví, zaznamenáno hodně, vždyť on sám kdysi, kdyby byl o to stál, jako nic mohl... K tomu ovšem přistoupí peněžní zisk plynoucí z profesorského honoráře, ten taky není k zahození. Ne že by se, dodal mimochodem, pro mrzký zisk měl po léta věnovat výhradně lyrické opeře, ale málo platné, je to krok ke kýženému cíli a z monetárního a mentálního hlediska neznamená to žádnou úhonu a někdy je každá drobnost dobrá, stane se, že ve chvíli potřeby přijde šek náramně vhod. A ostatně i když poslední dobou vkus značně upadl, taková původní hudba, jiná než do omrzení konvenční, rázem přijde do módy, protože pro dublinský hudební svět to bude určitě novinka po té fádní kupě líbivých sólových tenorů, které důvěřivému obecnstvu cpe Ivan St. Anstel a Hilton St. Just a jejich *genus omne*. Ano, trumfy má v ruce, bez nejmenší pochyby to vyhraje, naskýtá se mu skvělá příležitost udělat si jméno a získat u spoluobčanů vážnost a vyrazit z nich těžké prachy a uspořádat abonentní koncerty pro mecenáše z Kingstreethouse, jestli se najde nějaký příznivec, který ho, jak se říká, vykopne nahoru – jenže je to velké *jestli* – a rázně ho postrčí vpřed a tak mu ušetří nezbytné průtahy, které tolikrát podrazí nohy zhýčkanému miláčkovi štěstěny, stejně mu to za mák neublíží, protože se stane svým páнем a po chvilkách, když se mu zachce, bude mít spoustu času věnovat

se literatuře a s jeho pěveckou dráhou se to nebude bít a taky jinak mu to nebude na újmu, protože to bude čistě jeho věc. Stačí natáhnout ruku. Jen proto se ho on, který má v nose a kdeco vyčenichá, vůbec drží.

A tehdy kůň... někdy později mu při vhodné příležitosti hodlá (totiž Bloom), aniž se bude podle zásady co tě nepálí nehas někomu plést do soukromých záležitostí, poradit, aby přerušil styky s jistým slibně začínajícím praktickým lékařem, který ho, jak pozoruje, rád pomlouvá, ba do jisté míry ho pod rouškou rozjařenosti za jeho zády tupí či jak to nazvat, což – slovní hříčky stranou – na tu stránku lidské povahy vrhá ošklivé postranní světlo.

Kůň, takřka nevěda kudy kam, zůstal stát, vztyčil velkolepý chocholatý ohon, přispěl svou troškou a na zem, kde to koště brzo zamete a utře, upustil tři kouřící hromádky kobylinců. Pomalu třikrát po sobě se z plného zadku vykálel. Velmi lidsky jeho kočí čekal, až bude hotov (nebo hotova), a trpělivě seděl na svém košatém voze.

Bloom se Štěpánem využili tohoto *contretemps* a bok po boku prošli mezírkou mezi řetězy, oddělenými sloupkem, překročili kaluž bláta a pustili se napříč k Dolní Gardiner Street, Štěpán přitom furiantsky, leč nijak hlučně zpíval konec balady:

Und alle Schiffe brücken.

Kočí neřekl ani slovo, ať dobré, špatné či nijaké. Usazen na kárce jen pozoroval ty postavy, obě temné, jednu tělnatou, druhou hubenou – jak kráčejí k železničnímu mostu *dát se oddat od otce Mahera*. Jak kráčeli, chvílemi se zastavovali a zas kráčeli dál a pokračovali v svém *téie-á-téte* (jehož se on vůbec nezúčastnil) o sirénách, škudkyních mužského rozumu, s příměsí jiných námětů téže kategorie, o uzurpátorech a jejich dějinných příkladech a člověk v umetací, nebo dalo by se taky říct uspávací kárce, který je ostatně na tu dálku vůbec neslyšel, prostě na konci Dolní Gardiner Street seděl na kozlíku a *hleděl za jejich kárkou*.

Po jakých souběžných drahách se Bloom a Štěpán při návratu ubírali?

Normálním chodeckým krokem společně vyrazili z Beresford Place a v zmíněném pořadí se ubírali po dolní a střední Gardiner Street na západní stranu Mountjoy Square: volným krokem pak oba mířili vlevo a nedopatřením zabočili až na roh severní strany Temple Street; volným

krokem, přerušovaným zastávkami, mířili pak po severní straně Temple Street na Hardwicke Place. Zpomaleným chodeckým krokem každý zvlášť pak dorazili na okrouhlé prostranství před Jiřího kostelem a prošli je napříč, neboť tětíva je v každé kružnici menší než protilehlý oblouk.

Copak ti duumvirové cestou produmali?

Hudbu, literaturu, Irsko, Dublin, Paříž, přátelství, ženu, prostituci, životosprávu, působení plynového nebo obloukového světla nebo žárovek na vzrůst okolních paraheliotropických stromů, volně přístupné obecní nádoby na smetí, katolickou církev, kněžský celibát, irský národ, jezuitskou výchovu, svobodná povolání, lékařské studium, včerejší den, neblahý vliv předsobotí, Štěpánovo zhroucení.

Zjistil Bloom společné podobnosti mezi tím, jak kdo z nich reaguje či nereaguje na zkušenost?

Oba jsou vnímaví na umělecké dojmy, spíše hudební než sošné nebo malířské. Oba mají raději pevninský než ostrovní životní styl, spíš předoceánské než zaoceánské bydliště. Oba od malička cepovaní domáckou výchovou a zděděným sklonem k jinověrecké zarputilosti prohlašovali, že nevěří v mnohé pravověrné nauky náboženské, národní, společenské i mravní. Oba uznávali střídavě podnětné a útlumné působení heterosexuálního magnetismu.

Rozcházely se v některých bodech jejich názory?

Štěpán otevřeně nesouhlasil s Bloomovým názorem na nutnost životosprávné a občanské svépomoci, Bloom zase mlčky nesouhlasil se Štěpánovými názory na věčné uplatňování lidského ducha v literatuře. Bloom skrytě souhlasil se Štěpánovou opravou anachronismu, podle níž datum obrácení irského národa od druidství ke křesťanství Patrikem, synem Calpurna, syna Potitova, syna Odyssova, poslaným od papeže Celestina I. r. 432 za panování Learyho, se překládá někdy do r. 260 za panování Cormace MacArta. (+ 266 po Kr.), který se v Sletty udávil nedokonale spolknutým pokrmem a byl pochován v Rossnaree. Zhroucení, které Bloom přisuzoval prázdnému žaludku a některým nestejněměrným chemickým sloučeninám břechky a silných lihovin, urychleným duševním vypětím a prudkým vířivým pohybem ve

vysilujícím prostředí, Štěpán zase připisoval znovuvynoření jitřního obláčku (který předtím oba upozorovali z dvojího stanoviště, ze Sandycove a z Dublina), zprvu velikého jako ženská ruka.

Byly jejich názory v jednom bodě shodné a záporné? O působení plynového nebo elektrického světla na vzrůst okolních paraheliotropických stromů.

Přetřásal Bloom už dříve na toulkách podobné náměty?

R. 1884 v noci s Owenem Goldbergem a Cecilem Turnbullem venku na ulicích mezi Longwood avenue a Leonardovým nárožím a mezi Leonardovým nárožím a Synge Street a mezi Synge Street a Bloomfield avenue. R. 1885 po večerech s Percym Apjohnem, opřen zády o zeď mezi Gibraltarskou vilou a Bloomfieldovým domem v Crumlinu, v uppercrosské baronii. R. 1886 občas s náhodnými známými a slibnými kupci na prahu, v předsíni, ve voze třetí třídy předměstských tratí. R. 1888 často s majorem Brianem Tweedym a jeho dcerou slečnou Marion Tweedyovou, buď společně nebo jednotlivě na pohovce u Matthewa Dillona v Roundtownu. Jednou r. 1892 a jednou r. 1893 s Juliem Mastianským, pokaždé v salóně svého domu na západní straně Lombard Street.

Jakou úvahu o nepravidelném sledu dat 1884, 1885, 1886, 1888, 1892, 1893, 1904 pronesl Bloom, než došli k cíli?

Uvažoval, že postupné rozšiřování pole jednotlivcova vývoje i zkušenosti je zpětně doprovázeno zmenšováním opačné oblasti vztahů mezi jednotlivci.

Jak například?

Od nebytí k bytí přechází k mnohým a jakožto jeden je přijímán: bytí mezi bytím je on s každým jako každý s každým: když pak z bytí odejde do nebytí, všemi bude jakoby nevnímán.

Jaký posunek učinil Bloom, když došli k cíli? Na schůdkách čtvrtého ze stejně různých lichých čísel, v Eccles Street č. 7, maně hmátl do zadní kapsy u kalhot po klíči od domu.

A byl tam?

Byl v příslušné kapse u kalhot, které měl na sobě předevcírem. Proč se nad tím dvojnásob rozhořčil?

Protože zapomněl a protože si vzpomněl, že si dvakrát připomněl, ať nezapomene.

Jakou dvojí možnost měli před sebou ti dva, z nichž jeden byl bez klíče ze schválnosti, druhý ze zapomnětlivosti? Vstoupit, nebo nevstoupit. Zaklepat, nebo nezaklepat.

Pro co se Bloom rozhodl?

Pro fintu. Nohama opřen o nizounkou zídku přelezl mřížku u suterénu, klobouk si přimáčkl na hlavu, na dvou styčných místech **se** chytil vodorovných a kolmých prutů, celou výškou pěti stop devíti a půl palce se na dvě stopy deset palců spustil nad suterénní chodník, potom mřížku pustil, takže se volně pohyboval v prostoru a na zmírnění nárazu při pádu **se** přikrčil.

A padl?

Plnou známou tělesnou vahou jedenácti kamenů a čtyř liber, dosvědčenou cejchovaným přístrojem na občasné samovážení v oficíně lékárníka a drogisty Francise Froedmana na severní straně Frederick Street č. 19, na poslední svátek Nanebevstoupení, totiž dvanáctého května přestupného roku tisíc devět set čtyři křesťanského letopočtu (židovského letopočtu pět tisíc šest set šedesát čtyři, muslimského letopočtu tisíc tři sta dvacet dva), zlaté číslo 5, epakta 13, sluneční cyklus 9, nedělní písmeno CB, římská indikce 2, juliánská perioda 6617, MXMIV.

Vstal nepohmožděn otřesen?

Zaujal zas pevnou rovnováhu, vstal sice nárazem otřesen, leč nepohmožděn, vši silou se opřel do rozviklaného okolku skleněných dveří, až pošoupl petlici, a stejným přitlačením na veřeje oklikou přes přílehlou umývárnu vnikl do kuchyně, rozškrtl fosforovou sirku, otočením kohoutku uvolnil svítiplyn, zapálil vysoký plamen, ten zreguloval na klidný žár a nakonec rozsvítil přenosnou svíčku.

Jaký nespojitý sled obrazů zatím vnímal Štěpán?

Opřen o mřížku suterénu pozoroval přes průhledné kuchyňské tabulky, jak nějaký člověk reguluje plynový plamen o svítivosti 14 svíček, jak nějaký člověk rozsvěcí svíčku, jak nějaký člověk jednu po druhé zouvá boty, jak nějaký člověk

odchází z kuchyně a v ruce drží svíčku o svítivosti jedné svíčky.

Objevil se ten člověk jinde?

Za čtyři minuty bylo přes poloprůsvitné polokruhové okýnko nad předsíňovými dveřmi znát blikot jeho svíčky. Předsíňové dveře se znenáhla otočily ve veřejích. V prázdné prostře předsíňových dveří se ten člověk znovu objevil bez klobouku, se svíčkou.

Uposlechl Štěpán jeho pokynu?

Ano, zlehounka vstoupil dovnitř, pomohl zavřít dveře a upevnit je řetízkem a zlehounka sledoval přes předsíň člověkův týl a plstí tlumená chodidla a rozžatou svíci kolem ozářené škvíry ve dveřích vlevo a po točitém schodišti s více než pěti stupínky opatrně dolů do Bloomovic kuchyně.

Co udělal Bloom?

Prudkým fouknutím na plamen zhasl svíčku, k ohništi přitáhl dvě obyčejné dřevěné židle s vyhloubeným sedadlem, jednu pro Štěpána, lenochem otočenou k suterénnímu oknu, druhou podle potřeby pro sebe, poklekl na jedno koleno a z napříč poskládaných pryskyřičných třísek, pestrobarevných papírů a nepravidelných mnohohranů nejlepšího Abramova uhlí, tuna za jednadvacet šilinků, ze skladu firmy Flower a M'Donald v Oliver Street č. 14, nakupil hraničku, na třech místech, kde z ní vyčníval papír, ji fosforovou sirkou podpálil, a tak potenciální energii obsaženou v palivu uvolnil tím, že dopustil, aby se jeho uhlíkové a vodíkové prvky nerušeně spájely se vzdušným kyslíkem.

O jakých podobných výjevech přemýšlel Štěpán?

O jiných jinde v jiné době, o tom, jak kleče na jednom koleně nebo na obou sám rozdělává oheň, o bratru Michaelovi v ošetřovně koleje Tovaryšstva Ježíšova v Clongowes Wood, Sallins, v Kildareském hrabství: o otci Šimonu Dedalovi v nezařízeném pokoji jeho prvního dublinského bydliště ve Fitzgibbon Street číslo třináct: o své kmotře slečně Kate Morkanové u její umírající sestry slečny Julie Morkanové v Usher's Islandu č. 15: o své matce Mary, manželce Šimona Dedala, v kuchyni Severní Richmond Street číslo dvanáct zrána r. 1898 na svátek svatého Františka Xavera: o studijním prefektu otci Buttovi ve fyzikálním kabinetě

univerzitní koleje, severní strana Stephen's Green č. 16: o sestře Dilly (Delii) v otcovském domě v Cabře.

Co uviděl Štěpán, když od ohně na yard pozvedl zrak k protější zdi?

Pod řádkou pěti pérových domácích zvonků šikmou šňůru, na dvou skobách napjatou přes výklenek vedle komínového sloupku, a na ní visely čtyři čtvercové kapesníčky, jeden vedle druhého, přeložené do obdélníku a neupevněné, a vedle nich dámské šedé punčochy s drobnou nitěnou obrubou pro podvazky a s chodidly v obvyklé poloze přichycenými třemi kolmými dřevěnými kolíky po vnějších okrajích a jedním tam, kde se stýkaly.

Co uviděl Bloom na roštu?

Na pravé (menší) patce modrý smaltovaný rendlík a na levé (větší) patce černý železný kotlík.

Co udělal Bloom u roštu?

Přendal rendlík na levou patku, vstal a železný kotlík odnesl do dřezu a otočením kohoutku uvolnil vodní proud a nechal ho téci.

A tekl?

Ano. Z roundwoodského vodojemu ve Wicklowském hrabství s krychlovým objemem 2 400 miliónů galonů, prosakujících podzemním filtračním vodovodem s jednoduchým i dvojitým potrubím, zbudovaným počátečním stavebním nákladem pěti liber za dálkový yard přes Dargle, Rathdown, Downskou a Callowhillskou dolinu do šestadvacetijitrového vodojemu v Stillorganu, vzdáleného 22 anglických mil, a odtamtud soustavou pomocných nádrží po dvě stě padesátistopovém svahu až na pomezí města k Eustachovu mostu a horní Leeson Street, třebaže při dlouhotrvajícím letním suchu a denní dodávce 12 1/2 miliónu galonů voda klesla pod hranu přepadového jezu a z toho důvodu obecní inspektor a vodovodní technik p. Spencer Harty, C.E., na pokyn vodovodní komise zakázal odebírat obecní vodu na něco jiného než na pití (s přihlédnutím k tomu, že si lze jako r. 1893 vypomoci nepitnou vodou z Velkého a Královského průplavu), tím spíše, že v jihodublinském chudobinci, který má denní přiděl 15 galonů na chovance, dodávaných patnáctipalcovým měřidlem, podle údajů na jejich měřidle, jak tvrdí městský právní zástupce p. Ignatius Rice, advokát, proplývali za noc 20 000 galonů, čímž jednali

na úkor druhé části veřejnosti, samostatných, solventních, solidních poplatníků.

Copak se Bloomovi, vodomilovi, vodnáři, vodonosiči, cestou k roštu jevílo na vodě obdivuhodné?

Obecnost: demokratičnost i svěbytnost, s jakou usiluje o svou úroveň: oceánská sirost na mapě v Mercatorově průmětu: nedoměrná hloubka Sundamského zářezu v Pacifiku, hlubší než 8 000 sáhů: neúnavnost vln i hladinných složek, kousek po kousku dorážejících na mořské pobřeží: samostatnost jejich částic: proměnlivost mořského stavu: hydrostatický klid za bezvětří: hydrokinetická vzdutost za odlivu v druhé a poslední čtvrti měsíce a zjara: opadlost po spoušti: neplodnost pod cirkumpolární ledovou čapku arktickou i antarktickou: klimatický i obchodní význam: převaha 3 ku 1 nad souší na zeměkouli: nesporná hegemonie čtverečných mil zabírajících veškerou končinu za podrovníkovým obratníkem Kozoroha: mnohavěká ustálenost jejího pravěkého koryta: oranžově tříslové dno: schopnost rozpouštět a v roztoku udržovat všechny rozpustné látky, mezi nimi milióny nejvzácnějších kovů: pozvolné vymílání poloostrovů a svažitých předhoří: náplavní usazeniny: tíha a objem a hustota: nehybnost lagun a horských ples: odstupňovanost barev v horkém a mírném a studeném pásmu: splavná větvitost pevninských toků, přelévajících se do jezer, i navzájem se napájejících řek plynoucích k oceánu s přítoky i prouděním přes oceán: Golfský proud, vodní trati na sever a na jih od rovníku: prudká mořetřesení, smršťe, artézské studně, výtrysky, vzkypění, protiproudy, vystouplé břehy, povodně, válení vln, rozvodí, roztoky, gejzíry, peřeje, víry, maelstromy, záplavy, zátopy, průtrže mračen: širá ahorizontální křivka: skryté prameny a utajené vláhy, odkrývané proutkařskými a vlhkoměrnými přístroji a názorně patrné na díře v hradbách u ashtownské brány, prosycenost vzduchu i crkot rosy: jednoduchost skladby dva atomy vodíku s jedním atomem kyslíku: léčivost: vzplývavost ve vodách Mrtvého moře: urputná průbojnost ve stokách, vpustích, chatrných hrázích, prasklých lodích: schopnost čistit, hasit žízeň i oheň, život rostlinstvo: neklamný příklad i vzor: proměny v páru, mlhu, mrak, déšť, plískanici, sněh, kroupy: síla v pevných hydrantech: proměnlivost v podobě lochů a chobotů a zátok a výkrojků a průlivů a atolů a archipelagů a sundů a fjordů a minčů a delt a mořských ramen: důkladnost ledových splazů a plovoucích ledovců a ker: poddajnost, s jakou pohání hydraulická mlýnská kola, turbíny, dynamy,

elektrárny, koželužny, vochlárny: prospěšnost průplavů, splavných řek, plovoucích i suchých doků: zužitkovatelnost do práce zapražených přístrojů i vodních kaskád: podmořská zvířena i květena (lichoslechá, světloplachá), číselně, i když ne do písma obývající celou zeměkouli: všudypřítomnost, neboť tvoří 90 % lidského těla: zhoubné výpary močálovitých bažin, jedovatých blat, zkažené vody ve vázách, zahnilých tůní při ubývajícím měsíci.

Proč se po nasazení poloplného kotlíku na rozhořelé uhlí vrátil k puštěnému kohoutku?

Šel si špinavé ruce umýt poněkud ubylou tabulkou Barringtonova citrónového mýdla s přilepeným papírem (koupil je před třinácti hodinami za čtyři penny a zatím nezaplatil) v čerstvé studené (neměnné, proměnné) vodě a utřít si obličej do dlouhého červeně lemovaného hrubého ručníku, navlečeného na dřevěný váleček.

Jak odůvodnil Štěpán Bloomovi, proč nevyhoví jeho vybídnutí?

Že je hydrofob, že se mu protiví dotek studené vody ať při namočení či ponoření (naposledy se koupal loni v říjnu), že nemá rád vodovité předměty jako sklo a křišťál, že nedůvěřuje vodnatému myšlení i mluvení.

Co odradilo Blooma, že Štěpánovi neposkytl hygienické a profylaktické rady, k nimž patří také to, že při koupání v řece a v moři se má předem navlhčit hlava a rychle postříkat obličej a krk a hrudní a břišní krajina, neboť nejcitlivější na chladno je zátylek, žaludek a břicho nohy neboli chodidlo?

Nesrovnatelnost vodnatosti s vrtošivou genialitou ducha.

Jaké další poučné rady rovněž potlačil?

Zivotosprávné: kolik procent bílkovin a kalorií je v slanině, v uzené tresce a v másle, v posledně zmíněném že prve jmenované chybějí a v prve zmíněných že je posledně zmíněných hojnost.

Jaké hostovy vlastnosti byly hostiteli do očí?

Sebedůvěra, stejná protikladná schopnost klesnout na mysl i zas se vzpružit.

Jaký fenomén se působením ohně zároveň odehrál v nádobě s vodou?

Fenomén varu. Rozdmýchávání neustálým průvanem z kuchyně do capouchu, od vznícených třísek na podpal přeskočil oheň na mnohostěnné hromady živičného uhlí, v zhuštěné nerostné podobě obsahujícího lisované zkamenělé opadlé listy pravěkých hvozdů, které zas za své rostlinné bytí vděčily slunci, pravěkému zdroji tepla (sálavého), zprostředkovaného všudypřítomným světlonosným průteplivým éterem. Teplo (převáděné), jistě chvění vyvolané tímto spalováním, se od tepelného zdroje pořád a stále víc přenášelo na tekutinu v nádobě, sálalo do ní nerovnoměrně vydrhnutým tmavým povrchem železnáku, částečně vstřebávané, částečně sdělované, a ponenáhlu vyhnalo teplotu vody normálního stupně na bod varu, kteréžto stoupnutí teploty se dá vyjádřit jako důsledek spotřeby 72 tepelných jednotek potřebných k ohřátí libry vody z 50° na 212° Fahrenheitita.

Čím se ohlásilo toto stoupnutí tepla?

Dvojím srpovitým trysknutím páry zpod pokličky zároveň z obou stran.

K jakému soukromému účelu použil Bloom takto svařenou vodu? K holení.

Jaká je v tom výhoda, holit se v noci?

Měkčí vousy: měkčí štetka, od jednoho holení k druhému schválně spleená mydlinami: měkčí pleť, když člověk někde po straně v nezvyklou dobu potká nějakou známou: klidné rozvažování o průběhu dne: čistší pocit, když se člověk z osvěžujícího spánku probere, ony totiž jitřní hřmoty, hrozivé i rušivé, řinkot mléčných konví, listonošovo dvojí zaklepání, čtení novin pořád dokola při mydlení a zase mydlení pořád jednoho místa, leknutí, trhnutí, pomyšlení na kdesi cosi a semhle támhle způsobí, že se břitva rozjede a už je tu ranka a nezbude ti než přesně ustříhnout a navlhčit flastřík a přilepit, aby držel.

Proč ho nepřítomnost světla tolik nerušila jako přítomnost hluku? Protože měl v tuhé buclaté mužské ženské trpné činné ruce bezpečný hmat.

Jakým nadáním byla (jeho ruka) obdařena, ale čím se zas rušilo?

Nadáním k operační chirurgii, jenže aťsi účel světí prostředky, lidskou krev se zdráhal prolévat, raději měl v přirozeném pořadí helioterapii, psychofyzikoterapii, osteopatickou chirurgii.

Co vyšlo na světlo v dolní, prostřední a horní polici Bloomem rozevřené kuchyňské kredence?

Na dolní polici pět kolmých talířků, šest vodorovných misek, na nichž spočívaly převrácené šálky, nepřevrácený dvojuchý šálek, miska z derbyjského porcelánu, pět bílých, zlatě lemovaných kalíšků na vejce, rozevřená jelenicová peněženka, z níž čouhaly mince, většinou měděné, a voňavá fialová cukrátko. Na prostřední polici otlučený kalíšek s pepřem, soudek stolní soli, čtyři speklé černé olivy v mastném papíře, prázdná piksla od Švestkový masové konzervy, oválný, lýkem vyplatený proutěný košík s jednou jerseyjskou hruškou, poloprázdná láhev bílého portského pro rekonvalescenty od firmy William Gilbey a spol., napolo zbavená obalu z korálově růžového hedvábného papíru, balíček Eppsova rozpustného kakaa, pět uncí kvalitního čaje Anne

Lynchové, libra za 2/ –, v pomačkaném staniolovém sáčku, válečková plechovka nejlepšího krystalového homolového cukru, dvě cibule, jedna větší, španělská, celá, druhá menší, irská, rozříznutá vedví, takže vypadala větší a víc čpěla, láhev smetany z Irské vzorné mlékárny, hnědý hliněný džbánec jednoho a čtvrt korbelíku zkyslého zkaženého mléka, horkem proměněného ve vodu, syrovátku a polosraženou kyšku, s tím, co padlo na snídani pro pana Blooma a paní Flemingovou, původní dodávka vydala plnou pintu, dva hřebíčky, půlpeník a talířek se syrovým žebírkem. Na horní polici baterie zavařenin různého formátu i původu.

čeho si všiml na vysunuté desce kredence?

Čtyř mnohoúhelných kousků potrhaných rudých sázenek, číslovaných 8 87, 8 86.

Jaké vzpomínky mu na chvilku svařily čelo?

Vzpomínky na náhody, pravda podivnější než román, předem naznačující výsledek závodu o Zlatý pohár na ploché dráze, kterýžto úřední a definitivní výsledek si přečetl v pozdním růžovém vydání *Večerního telegrafu* v drožkářské boudě u Buttova mostu.

Kde se mu předem dostalo náznaků výsledku, ať už hotového či možného?

V koncesovaném lokále Bernarda Kiernana, Little Britain Street č. 8, 9 a 10: v koncesovaném lokále Davida Byrna, Duke Street č. 14: na dolním konci O'Connell Street před Grahamem Lemonem, když mu nějaký zakaboněný mladík vtiskl do ruky leták (později ho zahodil) s reklamou na

Eliáše, obnovitele síónského chrámu: na Lincoln pláče před drogérií F. W. Sweneyho, spol. s r. o., když pak na něm Lyons hurtem jedno po druhém vymámil, zběžně prolétl a zas vrátil nej novější vydání *Svobodáře* a *Národních novin*, které by byl užž zahodil (a potom zahodil doopravdy), šel dál k orientálnímu stavení tureckých a horkých lázní, Leinster Street č. 11, s tváří zářící světlem vnuknutí a v náručí tajemství závodu, vyryté v jazyce předpovědi.

Jaké mírnivé úvahy zkonejšily jeho znepokojení?

Nesnáze výkladu, anžto význam události se po jejím odehrání ozve tak proměnlivě jako třesnutí po elektrickém výboji, jakož i protiodhadu skutečné ztráty chybným výkladem součtu možných ztrát původně vyplývajících ze zdárného výkladu.

A co jeho nálada?

Nic nedal v sázku, ničeho se nenadál, nezklamal se, je spokojen. Co ho uspokojovalo?

Že opravdu o nic nepřišel. Že přinesl zisk jiným. Světlo pohanům. Jak přistrojil Bloom pohanovi občerstvení?

Do dvou šálků nasypal po dvou vrchovatých lžících, celkem tedy čtyři lžíce Eppsova rozpustného kakaa, a podle návodu k použití, otištěného na obalu, po náležité době předepsaným způsobem a v předepsaném množství dolil na zředění předepsané přísady.

Jaké nadměrné známky zvláštního pohostinství dal hostitel svému hostu najevo?

Upustil od symposiarchálního práva na dvojuchý šálek z napodobeného derbyjského porcelánu, který dostal darem od jediné dcery Millicent (Milly), místo něho si vzal stejný jako host a hostu vydatně, zato sobě skrovně posloužil vazkou smetanou, vyhrazenou obyčejně k snídani jeho ženě Marion (Molly).

Byl si host těchto známek pohostinství vědom a zmínil se o nich?

Žertem ho na ně upozornil hostitel a on je vážně bral na vědomí, jak v žertovněvážném mlčení pili Eppsův předrahy tovar, životodárné kakao.

Zamýšlel snad a potlačil další známky pohostinství a schraňoval je napodruhé pro někoho jiného i pro sebe, aby tak započaté dílo ukončil?

Sešití trhliny v délce 11/2 palce na pravé straně hostova kabátu. Věnování jednoho ze čtyř dámských kapesníků hostovi, jen co zjistí, že jsou k světu.

Kdo pil rychleji?

Bloom, protože měl desetivteřinový náskok a z prohlubinky lžičky, jejímž držadlem stoupal ustavičný proud tepla, proti jednomu srknutí svého protějšku upíjel tři, proti dvěma šest, proti třem devět.

Jaký mozkový pochod doprovázel toto opakované počínání? Z pozorování arci chybného usoudiv, že jeho zamlklý společník v duchu něco skládá, uvažoval o tom, jaké radosti skýtá literatura, a to spíš poučná než zábavná, jak se sám kolikrát uchýlil k dílům Williama Shakespeara a hledal v nich řešení obtížných otázek z pomyslného nebo skutečného života.

A našel to řešení?

Třebaže si některá klasická místa s pomocí glosáře znovu a znovu pečlivě pročítal, text ho valně nepřesvědčil, protože odpovědi se všech bodů netýkaly.

Jakými řádky končily první původní verše, které on, potenciální básník, napsal r. 1877 ve věku 11 let? Týdeník *Trojlistek* tehdy vypsál tři ceny po 10/-, 5/-, a 2/6 šilincích.

*Jakási ctižádost mě žene
své verše vidlt vytištěné,
doufám, že oceníte jejich um.
Kdybyste prosbě vyhověli
a otiskli, že jsem tak smělý,
připište pod mou básničku L. Bloom.*

Zjistil čtvero dělítek mezi svým chvilkovým hostem a sebou? Jméno, věk, rasu, vyznání.

Jaké anagramy na své jméno složil v mladých letech?

Leopold Bloom

Ellpodbomool

Molldopeloob
Bollopedoom
Old Ollebo, M.P.

Jaký akrostich na své zkrácené jméno poslal on (kinetický básník)
slečně Marion Tweedyové 14. února 1888?

*Posté hudbu libě znějící
Opěvali v rýmech básníci.
Láska tvá je, proč to neříci,
Dražší nad zpěv, číši pěnící.
Ach, jakou mám já krasavici.*

Co mu zabránilo dopsat příležitostnou píseň (hudba R. G. Johnston) na dávné události nebo na nynější příhody, nadepsanou *Kdyby se tak Brian Boru vrátil a uviděl milý Dublin*. Objednal si ji u něho Michael Gunn, nájemce divadla Gaiety, South King Street č. 46, 47, 48, 49, a měla se vsunout do šestého dějství, démantové údolí, druhá verze (30. ledna 1893) velké výroční vánoční pantominy *Sinbádplavec* (napsal Greenleaf Whittier, výprava George A. Jackson a Cecil Hicks, kostýmy paní Whelanová a slečna Whelanová, za režie R. Sheltona 26. prosince 1892 pod osobním dohledem paní Gunnové, baletní čísla Jessie Noirová, harlekynáda Thomas Otto) a odzpívat ji měla první naivka Nelly Bouveristová?

Především kolísání mezi událostmi říšského a místního významu, anticipované démantové výročí královny Viktorie (narodila se r. 1820, na trůn nastoupila r. 1837) a posticipované otevření nového obecního rybího tržiště: za druhé tušený odpor krajních živlů ohledně návštěvy (skutečné) Jejich královských Výsostí vévody a vévodkyně z Yorku a (pomyslné) Jeho Veličenstva krále Briana Boru; za třetí srážka profesionální etikety s profesionální řevnivostí vzhledem k tomu, že na Burgh Quay nedávno otevřeli Grand Lyric Hall a v Hawkins Street Theatre Royal; za čtvrté rozpačité politování nad Nellyinou neintelektuální, nepolitickou, nemístnou vizáží a rovněž žádostivostí vzbuzovanou Nellyiným odhalováním neintelektuálního, nepolitického, nemístného bílého prádla, zatímco v něm ona (Nelly Bouveristová) dosud vězela; za páté potíže při

výběru vhodné hudby a humorných narážek z *Vtipů pro každého* (1000 stran a smích na každé stránce): za šesté homofonní i kakofonní rýmy, spjaté s jménem nového purkmistra Daniela Tallona, nového vrchního šerifa Thomase Pila a nového státního návladního Dunbara Plunketta Bartona.

Jaký byl poměr mezi jejich věkem?

Před 16 lety, r. 1888, když byl Bloom v nynějším Štěpánově věku, bylo Štěpánovi 6. Za 16 let, až bude Štěpán v nynějším Bloomově věku, bude Bloomovi 54. R. 1936, až bude Bloomovi 70 a Štěpánovi 54, jejich věk, zprvu 16 k 0, bude 17 1/2 k 13 1/2, neboť podle toho, jak se připočtou libovolná příští léta, proporcionalita se zvětší a disparita zmenší, kdyby totiž proporcionalita z r. 1883 (dejme tomu, že je to možné) beze změny pokračovala až do nynějšího r. 1904, kdy je Štěpánovi 22, Bloomovi by bylo 374, a r. 1920, až bude Štěpánovi 38, jak je teď Bloomovi, Bloomovi by bylo 646, kdežto r. 1952, až se Štěpán dožije nejvyššího popotopního věku 70, Bloom, narozený r. 714, by se dožil 1190 let a tím o dvě stě let překročil nejvyšší předpotopní věk, totiž Metusalémův, 969 let, kdyby však žil Štěpán dál, až by tohoto věku dosáhl r. 3072 po Kr., Bloomovi by nezbylo než se dožít 83 000 let, protože by mu nezbylo než se narodit r. 81 396 př. Kr.

Jakými událostmi by se mohly tyto výpočty zmařit?

Tím, že by oba nebo jeden přestali existovat, že by se zavedla nová éra nebo nový kalendář, že by se zničil svět a tak vyhubil lidský rod, k čemuž jednou nutně dojde, ale předvídat se nedá.

Kolikerá dřívější setkání svědčila o tom, že se dávno znají?

Dvojí. První v šefířkové zahradě u Matthewa Dillona, Medina Villa, Kimmage Road, Roundtown, r. 1887. Štěpán, bylo mu tehdy 5, tam byl s matkou a za nic nechťel na přivítanou podat ruku. Druhé v kavárně Breslinova hotelu za jedné deštivé neděle v lednu 1892, Štěpán tam byl s otcem a prastrýcem, to mu bylo o pět let víc.

Přijal Bloom pozvání na večeři, které mu přednesl syn a k němu se otec připojil?

Velmi vděčně, s vděčným uznáním, s upřímnými uznalými díky, s uznale vděčným politováním je odmítl.

Vyšlo v rozhovoru o vzpomínkách na světlo, že je víze ještě třetí pouto?

Paní Riordanová, vdova s vlastními prostředky, bydlela od 1. září 1888 do 29. prosince 1891 u Štěpánových rodičů, v letech 1892, 1893 a 1894 pak bydlela v hotelu U městského erbu, patřícímu Elizabeth O'Dowdové z Prussia Street č. 54, a tam někdy v letech 1893 a 1894 neustále donášela zprávy Bloomovi, ubytovanému v témž hotelu, úřadoval totiž u Josepha Cuffa, Smithfield č. 5, jako aukční inspektor sousedního dobytčího trhu u Dublinského zámku na Severní Circular Road.

Prokázal jí nějaký tělesný skutek milosrdenství?

Za teplých letních večerů ji, neduživou vdovu s vlastními byt skrovnými prostředky, v rekonvalescenčním lázeňském křesle dotlačil až na roh Severní Circular Road naproti krámu pana Gavina Lowa a tam ona nějakou chvíli pobyla a polním kukátkem s jednoduchou čočkou těkala po nerozeznatelných občanech v tramvaji, po silničních bicyklech, vybavených napumpovanými pneumatikami, po drožkách, tandemech s dvěma koňmi zapraženými za sebou, soukromých i nájemných landaurech, loveckých vozícih, dvojkolkách, bryčkách jezdících z města do Fénixova parku a obráceně.

Proč snášel tehdejší hlídání tak vyrovnaně?

Protože v jinošských letech sedával a vypouklým kotoučkem okna s vícebarevnými tabulkami sledoval podívanou, jakou mu venku poskytoval proměnlivý provoz, chodci, čtvernožci, velocipédy, povozy zvolna, rychle, rozvážně kolem dokola obíhající po kulatém srázném glóbu.

Jaké jasně odlišné vzpomínky měl každý z nich na ni, teď už osm let zesnulou?

Starší na její bezikové karty a hrací známky, na jejího pinčla, na její domnělé bohatství, na její roztěkanost i počínající nedoslýchavost po zánětu ucha: mladší na její lampičku s řepkovým olejem před soškou Neposkvrněné, její zelené a kaštanově hnědé kartáče na počest Charlese Stewarta Parnella a Michaela Davitta, na její hedvábný papír.

Zbýval mu ještě nějaký způsob, jak dosáhnout omlazení, po němž, svěřiv se se vzpomínkami mladšímu společníkovi, tím víc zatoužil?

Domácí tělocvik, nejprve nesoustavně provozovaný, potom opomíjený, podle předpisu Eugena Sandowa v knize *Tělesná síla a jak jí dosáhnout*,

zvlášť sestavený pro obchodní zaměstnance pracující vsedě, má se soustředěně provádět před zrcadlem, aby se všechny svaly rozehrály a tak přivodily libé uvolnění a přelibé obnovení mladistvé hybnosti.

Projevoval nějakou zvláštní hybnost v útlém mládí?

Na vzpírání břemene mu chyběla síla a na veletoč odvaha, zato díky abnormálně vyvinutým břišním svalům jako středoškolák vydržel dlouho v podporu ležmo za rukama na stole a na bradlech.

Dotkl se některý z nich otevřeně rasové rozdílnosti? Žádný.

Jaké byly při vzájemném zjednodušení Bloomovy myšlenky o Štěpánových myšlenkách o Bloomovi a Bloomovy myšlenky o Štěpánových myšlenkách o Bloomových myšlenkách o Štěpánovi?

On si myslel, že si o něm myslí, že je žid, kdežto on o něm věděl, že ví, že ví, že není.

Když padly přehrady mlčenlivosti, jaký měli oba rodokmen?

Bloom, jediný narozený přepodstatný dědic Rudolfa Virága (později Rudolfa Blooma) ze Szombathely, Vídně, Budapešti, Milána, Londýna a Dublinu a Elleny Higginsové, druhorozené dcery Julia Higginse (rozeného Karoly) a Fanny Higginsové (rozené Hegartyové); Štěpán, nejstarší žijící mužský soupodstatný dědic Šimona Dedala z Corku a Dublinu a Mary, dcery Richarda a Christiny Gouldingové (rozené Grierové).

Byli Bloom a Štěpán pokřtěni, a kde a kým, klerikem či laikem?

Bloom (tříkrát) ctihodným panem Gilmerem Johnsonem samotným v protestantském kostele sv. Mikuláše za hradbami, v Coombe; společně Jamesem O'Connorem, Philipem Gilliganem a Jamesem Fitzpatrickem pod pumpou ve vesnici Swords; a důstojným otcem Charlesem Malonem, C.C., v kostele Tří patronů v Rathgaru. Štěpán (jednou) důstojným otcem Charlesem Malonem, C.C., samotným v kostele Tří patronů v Rathgaru.

Zjistili, že mají podobné vzdělání?

Když za Blooma dosadíme Štěpána, vychodil Štoom školkou a střední školu. Když za Štěpána dosadíme Blooma, vychodil Blepán přípravku, nižší, střední a vyšší gymnázium, po matrikulaci

pak vystudoval první, druhý a třetí ročník na královské univerzitě a stal se bakalářem umění.

Pročpak si nechal Bloom pro sebe, že vychodil univerzitu života? Protože kolísal v nejistotě, zdali to už nepověděl on Štěpánovi, nebo Štěpán jemu.

Jakou dvojí povahu každý zvlášť představoval? Vědeckou. Uměleckou.

Co uváděl Bloom na důkaz toho, že tíhne spíš k užité než k čisté vědě?

Některé možné vynálezy, o nichž pro lepší trávení rozvalený v tupé nasycenosti dříve uvažoval, ponoukán k tomu vědomím důležitosti vynálezů dnes všedních, kdysi však převratných, jako je vzduchoplavecký padák, zrcadlový dalekohled, spirálová vývrtka, minerální *sifon*, propust s vraty a zdymadlem, sací čerpadlo.

Směřovaly tyto vynálezy původně k zlepšení provozu ve školkách?

Ano, měly do starého železa odkázat bouchačky, nafukovací balónky, nebezpečné hry, praky. Byly mezi nimi hvězdářské kaleidoskopy, znázorňující dvanáctero souhvězdí zvířetníku od Skopce po Ryby, miniaturní mechanická planetária, aritmetické želatinové pastilky, geometrické sušenky odpovídající zoologickým, míče s nalepenou zemskou mapou, loutky v historických krojích.

Co ho dále ponoukalo při těchto úvahách?

To, jaký finanční úspěch dokázali Ephraim Marks a Charles A. James, první peníkovým bazarem na jižní straně George's Street č. 42, druhý krámkem se zbožím za 6 1/2 penny a světovým galantním prodejem a výstavou voskových loutek, vstupné 2 penny, děti 1 penny; a dosud nevyčerpané nesmírné možnosti moderní inzerce, zhuštěné do třípísmenných jednoznačných nápisů, kolmo maximálně viditelných (uhádnutých), vodorovně maximálně čitelných (dešifrovaných) a magneticky účinných, takže maně upoutají pozornost, zaujmou, přesvědčí, pohnou k rozhodnutí.

Jaké třeba?

K. 11. Kinovy jedenáctišilinkové kalhoty. Dům klíčů. Alexander J. Clavis.

Jaké ne?

Podívejte se na tuto dlouhou svíčku. Vypočítejte, za jak dlouho vyhoří, a obdržíte zdarma 1 pár našich speciálních nefalšovaně kožených bot, zaručená svítivost 1 svíčka. Adresa: Barclay & Cook, Talbot Street č. 18.

Bacilobijce (Prášek proti hmyzu).

Nenínad (Leštidlo na boty).

Sakumpakum (Kombinovaný kapesní nožík se dvěma stříenkami, vývrtkou, pilníkem na nehty a štourákem do dýmky).

A jaké teprve ne?

Čím je domov bez Švestkový masové konzervy?

Něco mu chybí.

S ní je přibýtkem blaha.

Vyrábí George Švestka, Merchants' Quay 23, Dublin, plnění v plechovkách po 4 uncích – pod smuteční oznámení a výročí smrti je vysazuje radní Joseph P. Nannetti, poslanec za volební okres Rotunda, Hardwicke Street č. 19. Na obalu stojí Švestka. Švestka je masová konzerva, chráněná obchodní značka. Pozor na imitace. Kasová monzerva. Šestka. Kousavá manserva. Treska.

Jaký příklad uvedl, aby přivedl Štěpána k tomu, že originalita se sice dovede sama sebou uspokojit, ale k úspěchu vždycky nevede?

Vlastní promyšlený a nakonec zavržený návrh na ozářený reklamní vůz se zapraženým tahounem, a na voze měly sedět dvě elegantně nastrojené dívky a psát.

Jaký navozený výjev si pak zkonstruoval Štěpán?

Sirý hotel v horské soutěsce. Podzim. Soumrak. V krbu hoří. V tmavém koutě sedí mladík. Vstoupí mladice. Neklidná. Sirá. Usedne. Popojde k oknu. Zůstane stát. Usedne. Soumrak. Zamyslí se. Na sirý hotelový dopisní papír něco napíše. Zamyslí se. Něco napíše. Vzdychně. Kola a kopyta. Vyběhne ven. On vyjde z tmavého koutu. Popadne sirý papír. Přidrží si ho ke krbu. Soumrak. Přečte si to. Sirý.

Co?

Ležatě, kolmo, šikmo: Queen's hotel, Queen's hotel, Queen's ho...

Jaký navozený výjev si pak zrekonstruoval Bloom?

Queen's hotel, Ennis, Clareské hrabství, kde večer 27. června 1886 v nezjištěnou hodinu zemřel Rudolph Bloom (Rudolf Virág) na příliš velkou dávku mordovníku (akonitu), kterou si sám připravil z neuralgického linimentu, složeného ze 2 dílů akonitového linimentu a 1 dílu chloroformového linimentu (jím zakoupeného v 10.20 hod. dopoledne 27. června 1886 v hlavní lékárně Francise Dennehyho, Church Street č. 17, Ennis), po zakoupení, nikoliv však následkem zakoupení, ve 13,15 hod. odpoledne 27. června 1886 nového rovného slamáku, velemódního (po zakoupení, nikoliv však následkem zakoupení zmíněného jedu v zmíněnou hodinu a na zmíněném místě) v konfekci Jamese Cullena, Main Street č. 4, Ennis.

Prisuzoval tuto stejnozvučnost poučenosti či náhodě či vnuknutí? Náhodě.

Vylíčil hostovi ten výjev slovy, takže ho viděl? Raději se mu sám díval do tváře a poslouchal jeho slova, čímž se vytvářel potenciální příběh a vybijel kinetický temperament.

Viděl pouhou další náhodu v dalším vyprávěném výjevu, který vypravěč líčil jako *Pohled zFasgy na Palestinu* neboli *Podobenství o švestkách*?

Tento výjev spolu s předešlým a jinými sice nevyprávěnými, leč zahrnuté jestvujícými, k nimž by se daly připojit úvahy o rozmanitých námětech a mravních pořekadlech (např. *Můj nejmilejší hrdina* nebo *Čas k dílu, las k jídlu*), skládané v školních letech, poskytují, jak se mu zdálo, jisté možnosti peněžního, společenského, osobního i pohlavního úspěchu, ať už jako soubor nebo výbor vzorných učebných námětů (stoprocentně použitelných) pro žactvo přípravek nebo středoškoláky, nebo zas po vzoru Philipa Beaufoye a Doktora Dicka nebo Heblonových *Policejních Irt* hozené na trh jako zaručeně čtivé a prodejné tiskoviny nebo zas pro zbystření ducha ústně pronesené vděčným posluchačům, mlčky vychutnávajícím zdárné vyprávění a s důvěrou vytušujícím zdárný závěr za přibývajících nocí po letní rovnodennosti, která nastane už za tři dni,

totiž v úterý 21. června (sv. Aloysius z Gonzagy), východ slunce 3.30 hod., západ 8.29 hod.

Jaké domácí problémy ho zajímaly tolik jako jiné, ne-li víc? Co s manželkami.

Jaká měl hypotetická jednotlivá řešení?

Společenské hry (domino, halma, blechy, kolíčky, strefování do pohárku, napoleon, mariáš, bezika, pětadvacet, Černý Petr, dáma, šachy a vrhcáby): vyšívání, štipování nebo pletení pro úředně schválenou ošacovací akci: hudební dueta, mandolína a kytara, klavír a flétna, kytara a klavír: řádné opisování lejster a psaní adres: dvakrát týdně za zábavu: zaměstnání v obchodním podniku jako paní majitelka studené mlékárny nebo teplé kuřárny, kde mile poroučí a všichni ji milerádi poslouchají: kradmé ukájení erotických vzruchů v mužských bordelech policejné střežených a lékařsky kontrolovaných: pravidelné, nečasté, předbíhavé návštěvy s pravidelným častým předběžným dozorem u známých a uznaně počestných sousedek: večerní studijní kursy sestavené tak, aby jim zpříjemnily všeobecné vzdělání.

Vzhledem k jakým příkladům vadného duševního vývoje tíhl k posledně jmenovanému (devátému) řešení?

Ve chvílích prázdně leckdy počmárala celý arch značkami a klikyháky a tvrdila, že jsou to řecká a irská a hebrejská písmena. Znovu a znovu se vždy po čase vyptávala, jak se píše začáteční písmeno kanadského města Quebec. Politickým pletkám (vnitřním) i rovnováze sil (vnější) valně nerozuměla. Při sčítání položek v účtu si často vypomáhala prsty. Po dopsání stručných listovních skladeb nechávala krasopisné náčiní ležet ve vypalovacím mořidle, kde je rozleptával vitriol, zelená skalice a duběnka. Neobvyklá mnohoslabičná slova cizího původu psala foneticky nebo nesprávně analogicky nebo tak i onak: metempsychosis (hnětem si kozy), *aliáš* (lhář, o němž je řeč v Písmu).

Při její klamně vyrovnané inteligenci co vyvažovalo tyto a podobné chybné úsudky o lidech, místech a věcech?

Klamně zdánlivý paralelismus všech svislých vahadel a všech vah, ověřený skladbou. Protiváha jejího trefného úsudku o jednom člověku, ověřená pokusem.

Jak se pokoušel vyléčit tuto poměrnou nevědomost?

Různě. Tím, že na nápadném místě nechával ležet tu a tu knihu rozevřenou na té a té stránce: tím, že se při vysvětlování o něčem zmínil a předpokládal u ní skryté vědomosti: tím, že se před ní někomu nepřítomnému posmíval za hloupé prořeknutí.

S jakým zdarem se ji pokoušel přímo poučovat?

Všechno nesledovala, jenom část, se zájmem pozorně poslouchala, s podivem chápala, pečlivě opakovala, hůř si vzpomínala, snadno zapomínala, nevrle si znovu vzpomínala, chybně znovu opakovala.

Jaký systém byl nejúčinnější?

Nepřímý pokyn, zahrnující soukromý zájem.

Příklad?

Ona neměla v dešti ráda deštník, on měl rád ženskou s deštníkem, ona neměla v dešti ráda nový kloubouk, on měl rád ženskou s novým kloboukem, koupil jí tedy do deště nový klobouk, ona k novému klobouku nosila deštník.

Pochopiv analogii skrytou v hostově podobenství, jaké výtečníky z doby po vyhnanství uvedl?

Tři hledače ryzí pravdy, Mojžíše Egyptského, Mojžíše Maimonida, který napsal *More Neubkim* (Rukověť zmatených) a Mojžíše Mendelssohna, tak výtečného, jže od Mojžíše (Egyptského) k Mojžíši (Mendelssohnovi) nepovstal nikdo větší než Mojžíš (Maimonides).

Co, s dovolením, prohlásil Bloom o čtvrtém hledači ryzí pravdy, jménem Aristoteles, o němž se, s dovolením, zmínil Štěpán.

Že ten zmíněný hledač byl žákem jednoho rabínského filozofa, jehož jméno se neví.

Padla zmínka ještě o jiných anapokryfních slovutných synech zákona a dítkách vyvoleného nebo zavrženého národa?

Felix Bartholdy Mendelssohn (skladatel), Baruch Spinoza (filozof), Mendoza (boxer), Ferdinand Lassalle (reformátor, duelant).

Jaké veršové úryvky ze staré hebrejštiny a ze staré irštiny s modulací hlasu a s překladem textu citoval host hostiteli a hostitel hostu?

Štěpán: *suil, suil, suil arun, suil go siocair agus, suil go cuin* (kráčeť, kráčeť, kráčeť svou cestou, kráčeť bezpečně, kráčeť opatrně).

Bloom: *Kifeloch, harimon rakatejch m'baad l'zamatejch* (jak skrojek granátu spánky tvé mezi kadeřemi tvými).

Jak se provedlo piktografické srovnání fonických znaků obou jazyků, aby bylo orální srovnání názornější?

Na předposlední prázdnou stránku literárního škváru, nadepsaného *Pamlsky Míchu* (vytasil se s ním Bloom a tak ho rozložil, že se obalem dotýkal stolní desky), tužkou (s tou se vytasil Štěpán) napsal Štěpán irská písmena g, e, d, m, jednoduchá i upravená, a Bloom zase napsal hebrejská písmena ghimel, aleph, dalet a (místo mem) náhradou goph, a vyložil, jakou aritmetickou hodnotu mají jako řadové i základní číslovky, totiž 3, 1, 4 a 100.

Byla znalost, jakou oba o těchto jazycích, jednom zaniklém, druhém vzkrísšeném, měli, teoretická i praktická?

Teoretická, omezovala se totiž na některá mluvnická pravidla z tvarosloví a skladby a slovník nadobro nechávala stranou.

Jaké byly styčné body mezi jazyky a národy, které jimi mluvily? V obou jazycích hrdelnice, diakritické aspirace, hlásky vkladné i služebné: jejich starobylost, oběma se totiž 242 let po potopě na

Šinarské planině vyučovalo v semináři, který zřídil Fenius Farsaigh, potomek Noema, který zplodil Izraele, a praotec Hebera a Heremona, předků Irů: jejich archeologické, genealogické, hagiografické, exegetické, homiletické, toponomastické, historické i náboženské písemnictví obsahující díla rabínů i kuldejů, Tóra, Talmud (Mišna a Gemara), Masor, Pentateuch, Kniha o Hnědé krávi, Kniha ballymotská, Kytice z Howthu, Kniha kellská: jejich rozptýlení, pronásledování, přežití a obrození: izolace jejich synagogálních i církevních obřadů v ghettu (Mariánské opatství) a mešním domu (krčma U Adama a Evy): zákaz národního kroje za dob trestního zákoníku i zákonů proti židovskému rouchu: obnova království Davidova v Kanaánu a možnost irské politické samosprávy nebo devoluce.

Jakou hymnu zanotoval Bloom v předtuše onoho mnohonásobného, národnostně nezadatelného dovršení?

*Kolod balejvav
pnímah Nefeš,
jehúdí,
homljah.*

Proč se při prozpěvování zarazil, když dokončil toto první dvojverší?
Následkem vadné mnemotechniky.

Čím nahradil prozpěvovatel tuto vadu? Opisným zněním celkového textu.

V jakém společném oboru jejich vzájemné úvahy splývaly?

Neustálé patrné zjednodušování od egyptských epigrafických hieroglyfů k řecké a římské abecedě a předjímka novodobého těsnopisu a telegrafního kódu v klínových nápisech (semitských) a v čárkovém pětizeberném oghamovém písmu (keltském).

Vyhověl host hostitelově žádosti?

Dvojnásob, podepsal se irskými a římskými písmenami.

Jaký sluchový vjem měl Štěpán?

V hluboké dávné mužské nepovědomé melodii slyšel navrstvenou minulost.

Jaký zrakový vjem měl Bloom?

V bystré mladistvé mužské povědomé podobě viděl předurčenou budoucnost.

Jaké měli Štěpán a Bloom skorosoučasné volné skorovjemy utajené totožnosti?

Zrakově, Štěpán: Tradiční podobu hypostaze, jak ji líčí Johannes Damascenus, Lentulus Romanus a Epiphanius Monachus, sinalou, dlouhatánskou, s vínově tmavými vlasy.

Sluchově, Bloom: Tradiční slastný tón pohromy.

Jaké budoucí životní dráhy byly v minulosti Bloomovi možné a s jakými vzory?

V církvi římské, anglikánské nebo rozkolnické: vzory, veledůstojný otec John Conmee, T. J., ctihodný pán T. Losos, D. D., probošt Trojické koleje, dr. Alexander J. Dowie. U anglického nebo irského soudu: vzory, Seymour Bushe, K. C. Rufus Isaacs, K. C. Na divadle, vzory novodobé nebo shakespearové, komik Charles Wyndham, shakespearový interpret Osmond Tearle (f 1901).

Vybídl hostitel hosta, aby modulovaným hlasem zapěl podivnou zkazku na příbuzný námět?

Ubezpečil, tam, kde jsou, ode všech vzdáleni, že je nikdo neuslyší, sám ubezpečen tím, že ty svařené nápoje kromě polotuhých zbylých usazenin mechanické směsi, voda plus cukr plus smetana plus kakao, dopili.

Odříkej první (durovou) část této prozpěvované zkazky.

*Jindra a s ním kdejaký kamarád
s míčem si šli hrát.
Jen se Jindra rozehnal a odpálil,
hned míček židovi přes plot spad.
Když pak milý Jindra znovu odpálil,
do oken střelil se akorát.*

Jind-ra — a s ním kde - ja - ký kamarád s mí - čem — si šli
 hrát, — s mí - čem — si šli — hrát. Jen že
 Jind-ra ro - ze - hnál a od-pá-lil, hned mí-ček ži-do-ví přes plot
 spad, — hned mí-ček ži - do - vi přes plot spad. Když pak
 mí - lý Jind-ra — zno-vu od-pá-lil, do o-ken stre-fil se a - ko -
 ráť, — do o - ken stre - fil se a - ko - ráť.

Jak přijal Rudolfův syn tuto první část?

S nesmíšenými pocity. S úsměvem on, žid, chutě poslouchal a hleděl na nerozbité kuchyňské okno.

Odříkej druhou (molovou) část zkazky.

Ven vyšla židova dcera v zelené sukýnce.

„Chlapečku, pojď si pro míček, pojď, dám ti ho hnedlince.“

„Bez kamarádů k vám nepůjdu, bez nich já nesmím si hrát, pan učitel by mi nařezal, musela byste ho znát.“

*Drapla ho za ručku bělostnou, táhla ho, nešel s ní rád,
do světničky ho dovedla, kde si mohl klidně řvát.*

*A tam mu hlavu kapesním nožem odřezala šmik šmik
šmik. Nebude si už Jindra hrát, anžto je nebožtík.*

Jak přijel Millicentin otec tuto druhou část? Se smíšenými pocity. Bez úsměvu poslouchal a s údivem hleděl na židovu dceru v zelené sukýnce.

Zhušť Štěpánův komentář.

Jeden mezi všemi, nejmenší mezi všemi, je předurčenou obětí. Jednou z nepozornosti, dvakrát ze schválnosti vyzve osud. Ten na něho, opuštěného, přikvačí, a ač se zdráhá, jakožto zjevení naděje a mladosti se ho bez odporu zmocní. Odvede ho do cizího přibytku, do komnaty tajného nevěřícího, a tam ho s jeho svolením neúprosně obětuje.

Proč hostitel (předurčená oběť) zesmutněl?

Toužil, aby se o spáchaném zločinu vyprávělo, on že ho nespáchal, a sám aby o něm nevyprávěl.

Proč se hostitel (zdráhavý, bezbranný) nehýbal? Podle zákona o zachování energie.

Proč hostitel (tajný nevěřící) mlčel?

Vážil možné důkazy pro rituální vraždu a proti ní: poštvání hierarchie, pověřivost lidu, trousení nezaručených zkazek, závidění blahobytu,

pomstychtivost, ojedinělý výskyt atavické zločinnosti, polehčující okolnost fanatismu, hypnózy a náměščnosti.

Kterých (ačli vůbec nějakých) z těchto duševních nebo tělesných poruch nebyl zcela prost?

Hypnózy: jednou procitl a nepoznal svou ložnici: nejednou procitl a bůhvíjak dlouho se nemohl hnout ani hlesnout. Náměščnosti: jednou ve spaní jeho tělo vstalo, skrčené se šoulalalo k nezahřátému krbu, a když se k němu dostalo, stulené do klubíčka, nezahřáté, v nočním úboru tam ulehlo a spalo.

Projevil se tento nebo jiný příbuzný fenomén ještě u některého rodinného příslušníka?

Dvakrát, v Holles Street a na Ontario Terrace ve věku 6 a 8 let jeho dcera Millicent (Milly) hrůzou ze spaní vykřikla a na dotazy dvou postav v nočním úboru odpověděla němým tupým výrazem.

Jaké měl na ni ještě jiné vzpomínky z útlého dětství?

15. června 1889. Mrňavá vřískalka, která má z brečení kreče a brečením si od nich ulevuje. Říkali jí uplakánek rozbil džbánek, zahnal spánek, počítala své tři knoflíkové penízky jeden, dva, tři: bumbác, zahodila panenku, kluka, námořníka. Plavá od dvou snědých, mezi plavými předky, z dávna, znásilnění, Herr Hauptmann Hainau, rakouská armáda, z nedávna, pouhá halucinace, nadporučík Mulvey, britské válečné loďstvo.

Jaké rodové charakteristické rysy byly na ní patrné?

Naopak útvar nosu a čela vycházel z přímé linie rodu, která, ač v časově odlehlych lhůtách přerušována, potáhne se až k lhůtám nejodlehlejším.

Jaké měl na ni vzpomínky z jejích dívčích let? Obruč a švihadlo uklidila do koutka. Přes všechno žadonění anglického turisty nedovolila mu, aby si na věvodském trávníku udělal a odnesl její snímek (co proti tomu má, neřekla). Když jednou spolu s Elsou Potterovou šly po Jižní Circular Road a sledovalo je nějaké nekalé individuum, došla až do poloviny Stamer Street a rázem se otočila zpátky (proč změnila směr, to neřekla). V předvečer svých 15. narozenin napsala z Mullingar, Westmeathské

hrabství, dopis se stručnou narážkou na tamějšího studenta (z které fakulty a ročníku, neřekla).

Rmoutilo ho to první odloučení, věštící druhé? Méně, než tušil, víc, než se nadál.

Jaké další podobné, leč jinačí zmizení zároveň postřehl? Dočasné zmizení kočky.

Proč podobné, leč jinačí?

Podobné, protože vzniklé ze stejné pohnutky, jako je shánka po novém samečkovi (mullingarský student) a po léčivé bylině (baldriánu). Jinačí vzhledem k možnému jinačímu návratu k přebývajícím nebo do přibýtku.

V jakém ohledu byla jejich rozdílnost podobná?

V trpnosti, v úspornosti, v citu pro tradici, v nepředvídanosti.

Tak třeba?

Když mu schýlena nastavovala plavé vlasy, aby jí je svázal mašlí (srv. protahování kočky). Co víc, na nehybné hladině jezírka v Stephens Green mezi obrácenými odrazy stromů její nevšímané plivance, opisující na vodě soustředné kroužky, naznačovaly svou zarytou vytrvalostí, kde si dřímotně hová ryba (srv. číhání kočky na myš). A dále, na zapamatování data, bojovníků, konce a důsledků slavného vojenského utkání potahovala se za lokýnku (srv. kočka myjící si uši). Posléze se jí, hihňavé Milly, zdálo, že beze slov rozmlouvala, o čem, to si už nepamatovala, s koněm jménem Josef a že mu podala sklenici limonády a on ji zřejmě přijal (srv. kočka dřímající u krbu). Byla tedy v trpnosti, v úspornosti, v citu pro tradici, v nepředvídanosti jejich rozdílnost podobná.

Jak využil svatebních dárků 1) sovy, 2) hodin k tomu, aby u ní vzbudil zájem a poučil ji?

K názornému výkladu 1) o povaze a zvycích vejcorodých živočichů, o možnosti vzduchoplavby, o některých zrakových anomáliích, o dávném způsobu balzamování; 2) o principu kyvadla, objasněném na příkladu vahadla, soukolí a regulátoru, o různých pozicích pohyblivých ručiček na nepohyblivém ciferníku, přeložených do mluvy

individuálního nebo společenského řádu, každou hodinu vždy po hodině přesně nastávající okamžik, kdy dlouhá a krátká ručička svírají stejný úhel, totiž každá hodina vždy po hodině v aritmetickém pořadí 5 5/11 minut.

Jakým způsobem mu to oplácela?

Byla pamětlivá: k 27. narozeninám mu věnovala dvojuchý hrnek z napodobeného derbyjského porcelánu. Byla shánlivá: o kvartálu nebo kolem něho, kdy nakupovala, ale ne pro sebe, všimla si, co potřebuje, a předcházela jeho přání. Byla plná obdivu, když před ní, třebaže nejí, vyložil nějaký přírodní fenomén, hned zatoužila mít bez pozvolného osvojování polovinu, čtvrtinu, tisícinu jeho vědomostí.

Co navrhl diambulista Bloom, otec somnambulistky Milly, noktambulistovi Štěpánovi?

Aby si ty hodiny od čtvrtka (vlastního) do pátku (normálního) pohověl na improvizovaném lehátku nad kuchyní a hned vedle hostitelovy a hostitelčiny ložnice.

Jaké rozmanité výhody by vyplynuly nebo mohly vyplynout z prodloužení takové improvizace?

Hostovi: střecha nad hlavou a klidný kout ke studiu. Hostiteli: omlazení inteligence, náhradní potěšení. Hostitelce: rozpad posedlosti, získání správné italské výslovnosti.

Proč by tyto zatímní eventuality mezi hostem a hostitelkou nemusely překazit trvalou možnost smírného svazku mezi studentem a židovou dcerou (nebo se dát od nich překazit)?

Protože cesta k dceři vedla skrze matku, cesta k matce skrze dceru.

Na jakou nicotnou mnohoslabičnou hostitelovu otázku dal host jednoslabičnou zápornou odpověď?

Jestli znal nebožku paní Emily Sinicovou, která u nádraží Sydney Parade 14. října 1903 nešťastnou náhodou zahynula.

Jaký užuž načatý s tím souvislý výrok hostitel potlačil?

Výrok, jímž vysvětloval, proč nebyl na pohřbu paní Mary Dedalové, rozené Gouldingové, 26. června 1903, den před výročím úmrtí Rudolpha Blooma (rozeného Virága).

Byl návrh azylu přijat?

Rázně, záhadně, vlídně, vděčně byl odmítnut.

K jaké peněžní výměně došlo mezi hostitelem a hostem? První vrátil bez úroku druhému částku £ 1,7s., 0, slovy jednu libru sedm šilinků, kterou druhý prvnímu svěřil.

Jaké protinávrhy byly střídavě předloženy, přijaty, pozměněny, zamítnuty, přeformulovány, znovu přijaty, schváleny, znovu potvrzeny?

Zahájit předem smluvený kurs italské výuky, místo: bydlíště vyučovaného. Zahájit kurs hlasové výuky, místo: bydlíště vyučovatelky. Zahájit řadu statických, polostatických a peripatetických intelektuálních rozhovorů, místa: bydlíště obou mluvčích (ačli oba mluvčí budou bydlet v jednom místě), hotel a krčma Loď, Dolní Abbey Street č. 6 (majitelé W. a E. Conneryové), Irská národní knihovna, Kildare Street č. 10, Národní porodnice, Holles Street č. 29, 30 a 31, veřejný sad, okolí chrámové budovy, křižovatka dvou nebo více silnic, střed přímký mezi jejich bydlíšti (ačli oba mluvčí budou bydlet ve dvou různých místech).

Co Bloomovi zpochybňovalo uskutečnění těchto navzájem se vylučujících plánů?

Nenapravitelnost minulosti: jednou na představení cirkusu Alberta Henglera v Rotundě, Rutland Square, Dublin, nějaký strakatý šašek, obdařený intuicí, při pátrání po otcovství vykročil z arény do hlediště až tam, kde seděl sám a sám Bloom, a rozjařeným divákům prohlásil, že on (Bloom) je jeho (šaškův) táta. Nepředvídatelnost budoucnosti: jednou v létě r. 1898 on (Bloom) třemi vroubky označil na rýhovaném okraji florin (2 šilinky) a vydal jej při placení splatného a řádně vyrovnaného dluhu firmě T. a J. Davyové/koloniál, Charlemont Mali, Veliký průplav, aby obíhal po vodách městské měny a třeba oklikou nebo přímo se mu vrátil.

Byl šašek Bloomův syn? Ne.

Vrátil se Bloomův peníz? Nikdy.

Proč by ho nové zklamání tolik sklíčilo?

Protože v rozhodném životním okamžiku toužil napravit mnoho společenských podmínek, plynoucích z nerovnosti, lakoty a mezinárodní řevnivosti.

To se domníval, že se po odstranění těchto podmínek dá lidský život neskonale zdokonalit?

Pořád zbývaly druhové podmínky, na rozdíl od lidského zákona dané zákonem přírodním jakožto nedílná součást lidského celku: potřeba hubit při opatrování výživy: lopotnost krajních funkcí jednotlivcov života, muka narození a smrti: jednotvárné měsíčky opicích a (zejména) člověčích samic, které se táhnou od puberty až k přechodu: nevyhnutelné úrazy na moři, v dolech a továrnách: některé bolestné choroby a chirurgické zákroky, jichž si vyžadují, vrozené šílenství a dědičná zločinnost, zhoubné epidemie: katastrofální záplavy, jejichž hrůznost je základem lidské mentality: seismické otřesy, jejichž epicentrum bývá v hustě zalidněných krajích: skutečnost živoucího růstu přes všechny křečovitě proměny od útlého věku přes zralý věk k sešlosti věku.

Proč zanechal hloubání?

Protože dosadit za méně přijatelné fenomény, které by se měly odstranit, jiné, přijatelnější fenomény je úkol pro vyšší inteligenci.

Sdílel s ním Štěpán malomyslnost?

Tvrdil o sobě, že něco znamená jako vědomý racionální tvor, postupující sylogismy od známého k neznámému, a jako vědomé reagens mezi mikrokosmem a makrokosmem, nevyhnutelně zbudované nad nejistotou prázdnoty.

Pochopil Bloom toto tvrzení? Doslova ne. Jen zhruba.

čím se utěšoval v nepochopení?

Že jako řádný občan bez klíčů rázně postupoval přes nejistotu prázdnoty od neznámého k známému.

V jakém hodnotném pořadí, s jakým příslušným obřadem se provedl exodus z domu služebnosti na poušť příbytku?

Rozsvícenou svíci na svícnu nesl BLOOM.

Jáhenský klobouk na jasanové holi nesl ŠTĚPÁN.

S jakou intonací *secreto* kterého pamětního žalmu? Žalm 113., *modus peregrinus: In exitu Israel de Egypto: domus Jacob de populo barbaro.*

Co učinil každý u výstupních dveří?

Bloom postavil svícen na zem. Štěpán si nasadil klobouk na hlavu.

Kterému stvoření byly výstupní dveře dveřmi vstupními? Kočce.

Jaká podívaná se jim naskytla, když, prošeďše síňkou vzadu, se nejprve hostitel, potom host, mlčky, dvojnásob tmaví ze tmy vynořili do zahradního pološera?

Nebesky hvězdný strom obsypaný vlhkým, nočně modrým ovocem.

S jakými průvodními úvahami ukazoval Bloom svému společníkovi rozmanitá souhvězdí?

S úvahami o stále mohutnější evoluci: o tom, jak se měsíc, na začátku lunace neviditelný, blíží k perihéliu: o nesmírné mlékovitě jiskřivé nezhuštěné mléčné dráze, kterou by pozorovatel, umístěný na dolním konci válcovité kolmé šachty, hluboké 500 stop, vyhloubené od povrchu ke středu země, ve dne rozeznal: o Síríovi (alfa v Canis Major) vzdáleném 10 světelných let. (57 000 000 000 000 mil), o objemu 900krát větším než naše planeta: o Arcturu: o rovníkennostní precesi: o Orionu a jeho pásu a šestinásobném slunci theta a mlhovině, do níž by se vešlo 100 našich slunečních soustav: o hvězdách zmírajících a rodících se nových, jako třeba Nova z r. 1901: o naší soustavě střemhlav pádící do souhvězdí Herkula: o paralaxe neboli paralaktické úchylce takzvaných stálic, které se ve skutečnosti od nezměrně vzdálených eónů pohybují k nesmírně vzdáleným budoucnostem, proti nimž sedmdesáte let, vyměřených lidskému životu, tvoří vsuvku nekonečně kratičkou.

Vyskytly se opačné úvahy o stále méně mohutné involuci?

O eónech geologických období, zaznamenaných v zemských zvrstveních, o myriádách drobounkých entomologických organických bytostí, skrytých v dutinách země pod odvalitelnými kameny, v úlech i mohylách, o mikrobech, miazmatech, baktériích, bacilech, spermatozoích:

o nezměrných trilionech bilionů miliónů nepostřehnutelných molekul, molekulární soudržností obsažených v špendlíčkové hlavičce: o vesmíru lidského séra, jako hvězdami posetého červenými a bílými tělísky, kteréž jsou samy vesmíry prázdných prostorů posetých dalšími tělísky, z nichž každé nepřetržitě je vesmírem složných tělísek, z nichž každé je dělitelné na díly dále dělitelných složných tělísek, přičemž dělenců i dělitelů, aniž se vlastně dělí, stále ubývá, až nakonec, když se v tom dál a dále pokračuje, nikdy se nikde k ničemu nedojde.

Proč nezpracoval tyto výpočty do přesnějších výsledků?

Protože když se několik let před r. 1886 obíral problémem kvadratury kruhu, dověděl se, že nějaké poměrně přesně vypočítané číslo, např. devátá mocnina deváté mocniny devíti, je tak veliké a o tolika místech, že po vypočtení výsledku by bylo třeba na 33 hustě potištěných svazků po 1000 stranách zrekvírovat bezpočet tiskařských knih a rysů, aby se do nich v úplnosti vešla vytištěná celá čísla, desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, milióny, desetimilióny, stamilióny, biliony, neboť jádro každé mlhoviny každé číslice každé řady obsahuje zhuštěně potenciální povýšení na nejkrajnější kinetická vypracování kterékoliv z jejích mocnin.

Problém obyvatelnosti planet a jejich oběžnic plemenem zvláštního druhu a možnost společenského a mravního vykoupení zmíněného plemene nějakým vykupitelem se mu zdál řešitelnější?

Jevil obtížnost jiného řádu. U vědomí, že lidský organismus, normálně snášející atmosférický tlak 19 tun, pozdvižený v zemské atmosféře do značné výše, jakmile se blíží rozmezí mezi troposférou a stratosférou, s aritmeticky stoupající prudkostí trpí krvácením z nosu, ztíženým dýcháním a závratí, vymyslel na řešení tohoto problému pracovní hypotézu, jejíž nemožnost nelze dokázat, že totiž v dostatečných nebo rovnocenných podmínkách na Marsu, Merkurovi, Venuši, Jupiterovi, Neptunu nebo Uranu může plémě přizpůsobivějších a tělesně jinak ustrojených bytostí obstát, ač takové apogejské, v odchylných podmínkách stvořené lidské bytostí, se zřetelnými odlišnostmi, vyplývajícími z celkové i vzájemné podobnosti, podle všeho budou i tam jako tady nezvratně lnout k marnostem, marnostem nad marností a všemu, co je marnost.

A co problém možného vykoupení? Dolejší premisa dokázala premisu hořejší.

Jaké rozmanité rysy souhvězdí byly pak probírány?

Rozmanité barvy prozrazující rozmanitý stupeň životnosti (bílá, žlutá, karmínová, nachová, rumělková): jejich stupeň zářivosti: jejich oku patrná velikost až po sedmý stupeň včetně: jejich poloha: Velký medvěd: Walsinghamova cesta: Davidův vůz: Saturnovy prstence: do slunci zhuštěné spirální mlhoviny: na sobě závislé kolotání dvojsluncí: na sobě nezávislé objevy Galilea, Simona Maria, Piazziho, Le Verriera, Herschela, Galia: Bodeova a Keplerova zkusná systematizace čtverců vzdálenosti a kubíků oběžné doby: téměř nekonečná stlačitelnost vlasatic a jejich mohutné eliptické výstupní a znovuvstupní dráhy od přísluní k odsluní: původ meteoritů: libyjské povodně na Marsu někdy v době narození mladšího pozorovatele hvězd: roční výskyt meteorických lijáků v době kolem svátku sv. Vavřince (mučedníka, 10. srpna): měsíční výskyt takzvaného nového měsíce se starým v náručí: domnělý vliv nebeských těles na lidské tělo: objevení nadmíru zářivé hvězdy (1. velikosti), nápadně patrné ve dne i v noci (nové světelné slunce, vzniklé srážkou a žhavým splynutím dvou nesvítivých bývalých sluncí) v době narození Williama Shakespeara nad deltou v ležatém nezapadajícím souhvězdí Kassiopeie, a hvězdy (2. velikosti) podobného původu, leč menší zářivosti, která se objevila v souhvězdí Corona Septentrionalis a zase zmizela v době narození Leopolda Blooma, a jiných hvězd (domněle) podobného původu, které se (skutečně nebo domněle) objevily a zase zmizely v souhvězdí Andromedy v době narození Štěpána Dedala a v souhvězdí Auriga několik let po narození a smrti Rudolpha Blooma ml. a v jiných souhvězdích několik let před narozením nebo po něm a před smrtí nebo po ní jiných osob: průvodní fenomény zatmění jak slunce, tak měsíce, od zastření po vynošení, opad větru, posun stínu, zamlklost opeřenců, výskyt nočních nebo soumravných živočichů, utkvělost podsvětního světla, ztemnění pozemských vod, sinalost lidských bytostí.

Jeho (Bloomův) logický závěr po zvážení věci a připuštění možného omylu?

Že to není nebestrom ani nebesluj ani nebezvěř ani nebemuž. Že je to Utopie, neboť nějakou metodu od známého k neznámému neznáme:

nekonečnost stejně přeměnitelná v konečnost domnělým pravděpodobným přiřazením jednoho nebo více těles téže, stejně jako různé velikosti: hybnost iluzorních forem znehybnělých v prostoru, znovuzhybnělých v povětrí: minulost, která jako přítomnost přestala existovat, ještě než budoucí diváci započali nynější existenci.

Byl víc přesvědčen o estetické hodnotě této podívané?

Nesporně díky tomu, že se básníci, buď zanícení vroucí oddanností nebo sklíčení oslyšením, tolikrát dovolávali žhavého soucitu souhvězdí nebo zas chladu trabanta naší planety.

Měl tedy za článek víry teorii o astrologickém vlivu na podměsíční pohromy?

Jak se mu zdálo, lze ji stejně dokázat jako vyvrátit, a názvosloví na selenografických mapách padá na vrub ověřitelné intuici stejně jako nesprávné analogii: jezero snů, moře dešťů, zátoka rosy, oceán plodnosti.

Jaké zvláštní přibuzenstvo podle něho trvá mezi lunou a ženou?

Její starobylost, jak předchází a přežívá telurická pokolení: její noční vladařství: její trabantská závislost: její odražená zářivost: její stálost ve všech fázích: její vstávání i uléhání v určenou dobu, její narůstání i ubývání: její schválná neproměnnost vzhledu: její neurčitá odpověď na netvrdivý dotaz: její moc nad přílivem a odlivem vodstva: její schopnost čarovat, deptat, dařit krásou, dohánět k šílenství, poštvát a napomáhat k zločinu: její poklidná nevyzpytatelnost tváře: děsivost její samovládné neúprosné oslnivé blízkosti: její předzvěsti bouře a tišiny: dráždivost její záře, dráhy i přítomnosti: varovnost jejích kráterů, jejích vyprahlých moří, jejího mlčení: její záření, když je viditelná, její vábení, když je neviditelná.

Jaký viditelný světelný signál upoutal Bloomův pohled a ten zas Štěpánův?

Vzadu v prvním patře u něho (Blooma) světlo parafínové lampy s šikmým stínidlem promítnuté na plátno rolety, kterou dodal Frank O'Hara, výroba rolet, záclonových tyčí a shrnovacích žaluzií, Aungier Street č. 16.

Jak objasnil záhadu neviditelné osoby, své ženy Marion (Molly) Bloomové, prozrazené viditelným světelným signálem, lampou?

Nepřímými i přímými slovními narážkami i nápověďmi: tlumeným ošálením i obdivem: líčením: zadrhováním: náznakem.

Oba tedy mlčeli?

Mlčeli a ve vzájemném tělesném zrcadle svých jehonejeho spolutváří rozjímalí jeden nad druhým.

To pořád nic nedělali?

Na Štěpánovu nápověď a Bloomovu pobídku oba, napřed Štěpán, potom Bloom se v pološeru bok po boku vymočili, močící ústrojí obmykající dlaní před druhým zneviditelněné, pohled, napřed Bloomův, potom Štěpánův zdvižený k střikajícímu světlujícímu i polosvětlujícímu stínu.

Podobně?

Trajektorie jejich následného, potom současného močení si byly nepodobné: u Blooma delší, ne tak tryskavá, v zkomolené podobě dvojklnného předposledního písmene v abecedě, v posledním ročníku střední školy (r. 1880) proti celé soutěživé síle ústavu, 210 žáků, dosahoval nejvyšší výšky: u Štěpána vyšší, syčivější, v posledních hodinách včerejšího dne si totiž močopudnými nápoji zesílil nutkavý tlak v měchýři.

Jaké různé problémy týkající se neviditelného slyšitelného kolaterálního ústrojí přicházely každému z nich na mysl?

Bloomovi: problém dráždivosti, zduřivosti, topořivosti, reaktivnosti, velikosti, hygieničnosti, chlupatosti. Štěpánovi: problém kněžské celistvosti obřezaného Ježíše (1. ledna, zasvěcený svátek, povinnost obcovat mši a bez nutné potřeby nekonat služebnou práci) a problém, zdali božské předkožce, tělesnému snubnímu prstenu svaté římské všeobecné apoštolské církve, uchovávanému v Kalkatě, náleží prostá hyperdulia, nebo latie čtvrtého stupně, jaká se vzdává božským odstřížkům vlasů a nehtů.

Jaké nebeské znamení oba zároveň zahlédli?

Hvězdu, jak se nad obzorem zřejmě velkou rychlostí řítí po obloze od Vegy v Lyře za hvězdokupou Kadeře Bereničiny k znamení Lva ve zvířetníku.

Jak vypustil dostředivý zůstalec odstředivého vzdálenosti?

Vsunul dřík zrezavělého klíče do díry viklavé petličky, přitlačil klíčové očko a zakroutil ozubím zprava doleva, až vypáčil zástrčku ze skobky,

zchátralou, rozviklanou brankou trhl k sobě a tak zjednal otvor pro volný výstup i volný vstup.

Jak se při rozchodu loučili?

Z opačné strany prahu stáli zpříma u jedněch dveří, jejich rozžehnavající se paže se všelijak dotýkaly a tvořily všelijaký úhel menší než součet dvou pravých úhlů.

Jaký zvuk doprovázel spojení jejich dotýkavých paží a rozpojení dlaní u jednoho dostředivé, u druhého odstředivé? Odbíjení noční hodiny, vyzváněné na kostele sv. Jiří.

Jaké ozvěny tohoto odbíjení oba a každý zvlášť zaslechli?
Štěpán:

Liliata rutilantium. Turma circumdet.

Jubilantium te virginum. Chorus excipiat.

Bloom:

Bimbam!

Bimbam!

Bimbam!

Bimbam!

Kde byli jednotliví členové společnosti, která ten den s Bloomem na povel onoho hlaholu putovala od jihu ze Sandymountu na sever do Glasnevinu?

Martin Cunningham (v posteli), Jack Power (v posteli), Šimon Dedalus (v posteli), Tom Kernan (v posteli), Ned Lambert (v posteli), Joe Hynes (v posteli), John Henry Menton (v posteli), Bernard Corrigan (v posteli), Patsy Dignam (v posteli), Paddy Dignam (v hrobě).

Co slyšel Bloom, když se octl sám?

Dvojitý cvakot vzdalujících se kročejů na nebesorodé zemi, dvojitý bzukot drnkačky v ozvučné uličce.

Co pocífoval Bloom, když se octl sám?

Chladný mezihvězdný prostor, tisíce stupňů pod bodem mrazu neboli nultého stupně Fahrenheitu, Celsia a Réaumura: počáteční zvěsti blízkého úsvitu.

Na co si vzpomněl při vyprávění a stisku ruky a kročejích a pustochladu?

Na druhy různě a na různých místech zesnulé: na Percyho Apjohna (padl v boji, řeka Modder), na Philipa Gilligana (souchotě, nemocnice v Jervis Street), Matthewa F. Kana (utonul, Dublinský záliv), Philipa Moisela (hnisavý zánět ledvinové pánve, Heytesbury Street), Michaela Harta (souchotě, nemocnice Mater Misericordiae), Patrika Dignama (mrtvice, Sandymount).

Jaká čáka na jaké fenomény ho ponoukala zůstat? Zmizení tří posledních hvězd, zákmit rozbřesku, objevení nového slunečního kotouče.

Pozoroval už někdy tyto fenomény?

Jednou v r. 1887, když se u Luka Doylea v Kimmage protáhly šarády, usazen na zídce, zrak obrácený ve směru Mizrach, východ, trpělivě čekal na ten denodenní fenomén.

Pamatoval si počáteční parafenomén?

Břítčejší vzduch, v dálce jitřní kohout, porůznu církevní zvony, ptačí hudba, ojedinělé kročeje časného chodce, viditelný rozliv světla neviditelného světelného tělesa, první zlatavé tykadlo zmrtvýchvstalého slunce nizounko na obzoru.

Zůstal tam?

Hluboce se nadechnuv, zamířil zpátky, znovu prošel zahradou, znovu vstoupil do síňky, znovu zavřel dveře. Krátce vydechnuv, znovu popadl svíci, znovu vystoupil po schodech, znovu došel ke dveřím průčelného pokoje v předsíni a znovu vešel dovnitř.

Čím se znenadání jeho vstup zarazil?

Pravým spánkovým lalokem duté oblíny lebeční vrazil do tvrdého dřevěného rohu a za nepatrný, leč znatelný zlomek vteřiny se mu tam následkem vjemů dříve sdělených a zaznamenaných lokalizoval bolestný vjem.

Popiš, k jakým změnám došlo v rozestavení nábytku.

Švestkovým plyšem potažená pohovka byla z místa naproti dveřím přemístěna ke krbu vedle pevně svinuté britské vlajky (tu změnu chtěl už

dávno provést): modrobílou kostkovou majolikou vykládaný stůl byl postaven naproti dveřím, kde dřív stála švestkově plyšová pohovka; ořechová kredenc (jejíž trčící roh mu na chvíli zarazil vstup) byla z postavení vedle dveří posunuta do výhodnějšího, leč nebezpečnějšího postavení naproti dveřím: dvě křesla zprava a zleva u krbu byla posunuta do dřívějšího postavení modrobílou kostkovou majolikou vykládaného stolu.

Popiš je.

Jedno: přičaplý vycpaný fotel s důkladnými vyčnělými bočními opěradly a s lenochem sklopeným šikmo dozadu, při odstrčení se mu odrazem naruby převrátila třáseň čtvercového koberečku a na vydatně vycpaném sedadle jevila od středu ubíhající a slábnoucí vyrudlost. Druhý: křehké křivonohé křesílko z lesklého ohýbaného rákosu, postavené přímo proti prvnímu, s kostrou od hořejška po sedadlo a od sedadla po dolejšek tmavohnědě nalakovanou a s jasným kotoučem sedadla vypleteného bílým palachem.

Jaký význam měla tato dvě křesla?

Význam podobnosti, polohy, symboliky, nepřímého důkazu, svědecké supermanence.

Co stálo tam, kde stála původně kredenc?

Pianino (značka Cadby) s odklopenou klávesnicí, na zavřené skříní ležely dlouhé žluté dámské rukavice a smaragdový popelník se čtyřmi vyhořelými sirkami, jednou nedokouřenou cigaretou a dvěma ocucanými nedopalky, na pianinovém pultíku ležely v klíči G psané noty pro ženský hlas a klavír *Sladká píseň lásky* (slova G. Clifton Bingham, zhudebnil J. L. Molloy, zpívá madam Antoinette Sterlingová), rozevřené na poslední stránce s finálovými pokyny *ad libitum, forte*, pedál, *animato*, zdrženlivě, pedál, *ritirando*, konec.

S jakými pocity rozjímal po řadě Bloom nad těmito předměty?

Úporně, jak zdvihl svícen: bolestně, jak na pravém spánku nahmatat zhmožděnou opuchlinu: pozorně, jak se zahleděl na to mohutné tupé trpné a na to štíhlé lesklé hybné: starostlivě, jak se shýbl a zašoupl odhrnutou třáseň koberečku: rozjařeně, jak si vzpomněl na rejstřík barev dr. Malachjáše Mulligana s odstupňovanou zelení: s potěšením, jak si opakoval slova i předešlé jednání a rozmanitými cestičkami niterné

citovosti vnímal postupný i průvodní vlahý libý rozliv pozvolné vyrudlosti.

Co dále udělal?

Z otevřené krabičky na majoliku vykládaném stolku vyndal drobounký, na palec vysoký černý kužel, okrouhlou základnou jej postavil na pravý roh krbové římsy, z vesty vytáhl složený prospekt (s ilustracemi), nadepsaný Agendath Netaim, rozložil si jej a zběžně prohlédl, potom ho svinul do tenkého válečku, zapálil od svíčky a zapálený přiložil k vrcholu kužele, až se kužel rozžhavil, potom dal váleček na podstavec svícnu a nespálený díl rozvinul, aby nadobro shořel.

Co nastalo po tomto počinu?

Komolý vrchol kuželovitého kráteru sopčičky vychrlil kolmý i plazivý dým, čpějící vonným orientálním kadidlem.

Kromě svícnu jaké jiné homotetické předměty stály na krbové římse?

Casoměr z žilkovaného connemarského mramoru, 21. března 1896 zastavený na 4.46 ráno, svatební dar od Matthewa Dillona: zákrsek se zledovatělým lupením pod průhledným šturcem, svatební dar od Luka a Caroliny Doylových: vycpaná sova, svatební dar od radního Johna Hoopera.

Jaké pohledy vyměnily tyto tři věci s Bloomem?

V zlatě obroubeném zrcadle nad krbem se neopracovaná zád zákrsku dívala na topornou zád vycpané sovy. Před zrcadlem pak svatební dar od radního Johna Hoopera jarým nyvým moudrým jasným strnulým soucitným pohledem pozoroval Blooma a Bloom zase charým pokojným hlubokým strnulým soucitným pohledem pozoroval svatební dar od Luka a Caroliny Doylových.

Jaký složitý asymetrický obraz v zrcadle upoutával jeho pozornost? Obraz samotářského (ipsorelativního) proměnlivého (aliorelativního) člověka.

Proč samotářského (ipsorelativního)?

Po sestře, bratru ani stín,

a přec byl jeho otec dědův syn.

Proč proměnlivého (aliorelativního)?

Od útlého dětství do mužných let byl podoben mateřské roditelce. Od mužných let do staroby bude stále podobnější otcovskému rodiči.

Jaký závěrečný zrakový vjem mu ještě zrcadlo zprostředkovalo? Na dvou protějších policích optický odraz několika převrácených svazků, abecedně neuspořádaných, s blýskavými nadpisy.

Zkatalogizuj tyto knihy. *Thomův Dublinský poštovní adresář*, 1886.

Denis Florence M'Carthy, *Básnické spisy* (jako záložka lístek z červeného buku u str. 5). Shakespeareovy *Spisy* (tmavorudý marokén, zlatá ořízka). *Praktický rychlý počtář* (hnědé plátno).

Tajnosti dvora Karla II. (červené plátno s raženou ozdobou). *Dětská rukověť* (modré plátno).

Když jsme byli kluci, poslanec William O'Brien (zelené plátno, poněkud vybledlé, jako záložka obálka u str. 217). *Myšlenky ze Spinozy* (kaštanová kožená vazba). *Dějiny nebes*, sir Robert Ball (modré plátno).

Ellisovy *Tři výlety na Madagaskar* (hnědé plátno, nadpis nečitelný).

Dopisy Stark Munroa, A. Conan Doyle, majetek Veřejné knihovny města Dublinu, Capel Street č. 106, vypůjčeno 21. května (sobota před letnicemi) 1904, mělo se vrátit 4. června 1904, o 13 dní předrženo (černá plátěná vazba s bílou signaturou).

Cesty po Číně, „Viator“ (v balicím papíře, nadpis červeným inkoustem).

Filosofie talmudu (šitá brožura).

Lockhartův *Život Napoleonův* (bez vazby, na okraji poznámky snižující hrdinova vítězství a zveličující jeho porážky). *Soli und Haben*, Gustav Freytag (černé desky, švabach, jako záložka cigaretový kupón u str. 24). Hozierovy *Dějiny rusko-turecké války* (hnědé plátno, 2 svazky, na zadní desce nalepen štítek Posádková knihovna, Governor's Parade, Gibraltar).

Laurence Bloomfield v Irsku, William Allingham (druhé vydání, zelené plátno, zlatý trojlístkový vzorek, jméno původního majitele na rubu předsádky vymazáno).

Hvězdářská příručka (vazba, hnědá kůže, odtržena, 5 příloh, písmo garmond antikva, autorovy poznámky pod čarou nonpareil, odkazy po straně petit, titulky cicero).

Skrytý život Kristův (černé desky).

Po stopách slunce (žluté plátno, chybí titulní list, neživé záhlaví na každé straně).

Tělesná síla a jak jí dosáhnout, Eugene Sandow (červené plátno).

Stručné, leč jasné základy geometrie, francouzsky napsal F. Ignat. Pardies, do angličtiny přeložil John Harris, D. D., Londýn, vytištěno pro R. Knaplocka v Bishop's Head MDCCXI, s věnovacím listem váženému příteli panu Charlesů Foxovi, poslanci za městský volební okres southwarkský, a s prohlášením na předsádce inkoustem krasopisně napsaným, dosvědčujícím, že kniha patří Michaelu Gallagherovi, dáno dnes, desátého května 1822, a ačli se kniha zatoulá nebo ztratí, žádajícím toho, kdo ji najde, ať ji odevzdá truhláři Michaelu Gallagherovi, Dufery Gate, Enniscorthy, wicklowské hrabství, kde je nejkrásněji na světě.

Jaké úvahy mu táhly hlavou, když obracel převrácené svazky?

Jak je nezbytný pořádek, každá věc má své místo a všechno má být na místě: jak ženské nechápou literaturu: jak je nepřístojné cpát jablko do sklenice a deštník nechat okapávat do noční stolice: jak je nejisté schovávat tajné lejtstro za knihu, pod ni nebo do ní.

Který svazek byl nejobjemnější? Hozierovy Dějiny rusko-turecké války.

Kromě jiných údajů co obsahoval druhý svazek zmíněného díla?

Jméno rozhodné bitvy (zapomenuté), často vzpomínané rozhodným důstojníkem majorem Brianem Cooperem Tweedym (nezapomenutým).

Za prvé a za druhé, proč nenahlédl do zmíněného díla?

Za prvé, aby se pocvičil v mnemotechnice: za druhé, protože po vynechání paměti, když seděl u prostřeného stolu a chystal se nahlédnout do zmíněného díla, s pomocí mnemotechniky si vzpomněl na jméno oné bitvy, Plevno.

Co ho v té sedací poloze utěšovalo?

Prostnost, nahota, póza, vyrovnanost, mladost, lepost, stydkost, moudrost sošky čnějící vprostřed stolu, zobrazení Narcisa, koupené v dražbě u P. A. Wrena, Bachelor's Walk č. 9.

Co ho v té sedací poloze dráždilo?

Tísnavý tlak límce (velikost 17) a vesty (5 knoflíků), dvou odívacích součástí zbytečných na obleku mužského v z alem věku a nepružných k změnám při rozpínání hmoty.

Jak si to podráždění ukonejšil?

Sundal s krku límec s černou vázankou a sklápěcím knoflíčkem a položil ho vlevo na stůl. V obráceném směru postupně rozeplal vestu, kalhoty, košili a flanelové tílko podél střední čáry nepravidelných kudrnatých tmavých chlupů, táhnoucích se od sbíhavého pubického trojúhelníku přes celé břicho a pupeční jamku a po střední čáře přes úpony žeber až do výše šestého žebra, odkud se pak na obě strany pravouhle rozbíhaly a končily kroužky obmykajícími dva stejně vzdálené body, pravý a levý, na vrcholcích prsních bradavek. Postupně odepjal z kalhotových šlů šest knoflíků bez jednoho a srovnal je do párů, jeden neúplný.

Jaké bezděčné počiny pak následovaly?

V levé mezižeberní krajině pod bránicí si prsty zmáčkl maso kolem jizvy od včelího štípnutí před dvěma týdny a třemi dny (23. května 1904). Ač ho nic nesvědilo, přece si pravou dlaní namátkou pomnul různá místa i plochy zčásti obnažené, venkoncem obmyté kůže. Levou rukou sáhl do levé dolní kapsičky u vesty, vytáhl a zase do ní vsunul stříbrnou minci (1 šilink), kterou tam (nejspíš) vložil na pohřbu paní Emily Sinicové, Sydney Parade (17. října 1903).

Sestav bilanci ke dni 16. června 1904.

Má dāti

Dal

	£	š	P		£	š	P
1 vepřová ledvina	0	0	3	hotovost	0	4	9
1 výtisk Svobodáře	0	0	1	provize			
1 koupel a spropitné	0	1	6	ze Svobodáře	1	7	6
jízdenka na tramvaj	0	0	1	půjčka (Štěpán Dedalus)			
in memoriam Patrika					1	7	0
Dignama	0	5	0				
2 koláčky	0	0	1				
1 přesnídávka	0	0	7				
1 půjčovní poplatek	0	1	0				
1 dopisní papír a obálky	0	0	2				
1 oběd a spropitné	0	2	0				
1 poštovní poukáзка a známka	0	2	8				
1 jízdenka na tramvaj	0	0	1				
1 vepřová nožička	0	0	4				
1 skopová nožička	0	0	3				
1 tabulka Fryovy obyčejné čokolády	0	0	1				
1 bochník zdravotního chleba	0	0	4				
1 káva s houskou	0	0	4				
Půjčka (Štěpán Dedalus) vrácena	 	 	 				
Saldo	0	17	5				
= £ 2		19	3				
		"					
					£ 2 19 3		

Pokračoval svlékací postup?

U vědomí libého vytrvalého bolení chodidel natrčil jednu nohu stranou a pozoroval záhyby, promáčkliny a vybouleniny vytlačené nohou při neustálém chození sem a tam, potom se shýbl, rozvázal smyčky na tkaničkách, tkaničky odháčkoval a povolil, podruhé zul boty jednu za druhou, odlepil propocenou pravou ponožku, na níž se mu vpředu už zas proklubal nehet u palce, zdvihl pravé chodidlo, odepjal fialový gumový podvazek, stáhl pravou ponožku, svlečené pravé chodidlo opřel o prostředek křesla, zamnul a mírně zadloubal za výčnělek nehtu u palce, podloubané místo si zdvihl k nozdram a přičichl k pachu živého masa a udloubnutý kousek nehtu spokojeně zahodil.

Proč spokojeně?

Protože čichaný pach odpovídal jiným čichaným pachům kousků nehtu, které mladý pán Bloom, chovanec školy paní Ellisové, trpělivě mnul a odloubával, když večer poklekl k modlitbám před spaním a ke tížádostivým rozjímáním.

V jakou konečnou tížádost se mu slily všechny souběžné i následné tížádosti?

Ne aby podle prvorozenství nebo práva, jímž manství přechází rovným dílem na všechny, ani podle poslušnosti po nejmladším zdědil nebo na věčné časy držel rozlehlý svobodný statek s náležitou výměrou lánů, korců a věrtelů, podle úřední pozemkové míry (odhadní cena 42 liber), pastevní rašeliníště kolem dokola baronského sídla s vrátnicí a kočárovou alejí, ani takový italský letohrádek nebo dvojvilu, jaké se říká *Rus in urbe* nebo *Qui si sana*, ale individuální smlouvou alodiálně získal doškový jednopatrový domek jižanského vzhledu na způsob bungalovu, na střeše korouhvička a hromosvod zapuštěný do země, vpředu veranda obrostlá popínavými rostlinami (břečťanem nebo loubincem), olivově zelené předsíňové dveře s apartní kočárovou apreturou a úhledným mosazným kováním, štukové průčelí s pozlaceným kružbovím na okapech a kalenici, domek aby byl pokud možno postaven na mírném návrší a z balkónu s kamenným sloupkovým brlením měl utěšený výhled na nezastavěné a nezastavitelné okolní pastviny, aby stál na 5 až 7 jitrech vlastní půdy, opodál nejbližší silnice, takže v noci budou nad přistřiženým habrovým plotem a přes něj prosvítat osvětlená domovní okna, aby stál někde, odkud je na předměstí

hlavního města nejméně jedna anglická míle a na tramvaj nebo vlak nanejvýš pět minut (třeba Dundrum na jih nebo Sutton na sever, dvě obce prokázané podobné zemským točnám tím, že jejich podnebí svědčí souchotinářům), aby byl na 999 let propachtován jako úročně dědičný statek a v celém obydlí i s pozemkem a s přístavbami byl 1 příjímací pokoj s arkýřovým oknem (2 gotické oblouky) a s připevněným teploměrem, 1 obývací pokoj, 4 ložnice, 2 pokojíky pro služky, kachlíková kuchyně se sporákem a umývárnou nádobí, předsíň se zabudovanými prádelníky, zasouvací knihovničky z mořeného dubu a v nich Britská encyklopedie a Novodobý slovník, zkřížené starodávné středověké a orientální zbraně, gong na svolávání k večeři, alabastrová lampa, zavěšená mísa, ebonitový automatický telefon s přivěšeným seznamem, ručně tkaný imitovaný turecký koberec s krémovým podkladem a mřížovou obrubou, karetní stůl na trnoží s drápkovými nožkami, krb s bytelným mosazným náčiním a na římse přesně jdoucí zlacené hodiny s katedrálním odbíjením, barometr s hydrografickým návodem, pohodlná kanapíčka a rožní sedátka s rubínově plyšovým potahem, dobře pérovaná a vprostřed proláklá, trojdílný japonský paraván a plivátka (klubovní provedení, sytě vínová kůže, při nepatrné námaze lze vyleštit lněným olejem a octem) a hlavní lustr z jehlanovitých hranolků, bidýlko z ohýbaného dřeva s ochočeným papouškem (umraveněná mluva), rýhované tapety 10 šilinků za tucet kusů, napříč zdobené věnečky karmínových květinových šablon a nahoře ukončené vlysem, trojdílné souvislé pravoúhlé schodiště z leštěného zrnitého dubu, výstupky i zátoňky, sloup, brlení i mádlo, kostkové obložení vesměs napuštěné kafrovým voskem, koupelna s horkou a studenou vodou, vana i sprcha: v mezípatře splachovací záchod s neprůhledným jednoduchým podlouhlým okýnkem, sklápěcím sedadlem, konzolovou lampou, rukověti a mosazným řetízkem, opěradly pro ruce, stoličkou a uměleckým chromotiskem na vnitřní straně dveří: totéž v jednoduchém provedení: pokojíky pro služky s odděleným zdravotním a hygienickým zařízením pro kuchařku, služku a děvečku (plat se celkovým stoupáním cen ob rok zvyšuje o 2 libry, s pojištěním a věrnostním ročním přídatkem ročně o 1 libru, k tomu při dosažení 65 let po 30leté službě výslužné), komora, sklep, špižírna, lednice, kůlny, skladiště na uhlí, dříví a lahvové víno (šumivé i nešumivé) pro vzácné hosty (večerní úbor), všude zavedeno plynové osvětlení.

Jaké dodatečné zajímavosti by objekt ještě mohl mít?

Tyto dodatky: tenisové a obezděné pálkové hřiště, ozdobné křoví, letní skleník s tropickými palmami, odborně botanicky zařízený, skalka s rozprašovačem, humánně uspořádaný úl, oválná rabátka na obdélných trávnicích, posázená odstřednými elipsami nachových a chromově žlutých tulipánů, ladočkami, kosatci, narcisy, hvozdíky, hrachorem, konvalinkami (hlízy možno obdržet od sira Jamese W. Mackayeho, spol. s r. o., prodej ve velkém i malém, semenářství, hlízovnictví a štěpnictví, zastupitelství umělých hnojiv, horní Sackville Street č. 23), ovocný sad, zelinářská zahrada a vinohrad, proti vetřelcům chráněné zídou posypanou střepinami, visacím zámkem opatřený dřevník na všelijaké pečlivě sepsané nářadí.

Jaké třeba?

Čereny na úhoře, koše na raky, rybářské pruty, sekerka, mincůř, brus, vál, obracečka, kočárový nánožník, štafle, hrábě s 10 zuby, prádelní kolíky, rozmetačka, podávky, sekáček, plechovka s nátěrem, štětka, motyka atd.

Co by se ještě později dalo na zvelebení zavést?

Králičí kotec a kurník, holubník, pařeníště, 2 houpací sítě (dámská a pánská), sluneční hodiny, zacloněné a chráněné čilimníky nebo šefíky, exoticky harmonicky zladěné japonské cinkátko přibité na levý sloupek u branky, objemná štoudev, žací strojek na trávu s postranním odpadem a travní schránkou, kropic trávniku s hydraulickou hadicí.

Jaké dopravní možnosti byly žádoucí?

Hojné vlakové nebo tramvajové spojení do města z příslušné zastávky nebo konečné stanice. Na venkov pak velocipédy, výletní volnoběžkové kolo s přívěsným proutěným vozíkem nebo kočár s potahem, proutěná košatina tažená oslem nebo elegantní faeton s vytrvalým, v kopytech pevným koníkem (grošovaným valáškem vysokým 14 pěstí).

Jak by se toto zbudováno býti mající nebo zbudované panské sídlo jmenovalo?

Bloomlov. U sv. Leopolda. Květnice.

Dovedl si Bloom z Eccles Street č. 7 představit Blooma z Květnice?

V pohodlném celovlněném úboru, na hlavě harasovou čapku, cena 8 šilinků 6 penny, na nohou praktické zahradní boty s elastickými cvikly, v ruce konev na zalévání, jak do špalíru sází smrčky, jasmíny, jak klestí stromky a přivazuje je ke kůlu, jak rozsévá travní semeno, jak při západu slunce ve vůni posekaného sena bez valné námahy tlačí kolečka naložená plevem, jak zvelebuje půdu, prospívá moudrostí a dožívá se vysokého věku.

Jaký by byl při tom možný program intelektuálních snah?

Momentní snímky, srovnávací náboženské studium, národopis ve vztahu k různým milostným i pověrečným zvyklostem, hloubání nad nebeskými souhvězdími.

Jaké lehčí zábavy?

Venku: zahradní a polní práce, projížďka na kole po rovných makadamovaných silnicích, zlézání ne moc vysokých kopců, plavání v ohrazené čerstvé vodě, veslování na spolehlivé pramici nebo lodičce s přenosnou kotvou po řece v těch místech, kde nejsou jezy ani peřeje (letní období), nebo zas podvečerní procházky nebo projížďky koňmo a pozorování sklizené krajiny a od ní se příjemně odrážejících chalupnických krbů s čadící rašelinou (zimní období). Ve vlahém domácím bezpečí pak besedy o nerozřešených dějinných i soudních záhadách: četba neokleštěných exotických erotických klasických děl: podomácké truhlaření s dílnou, v níž je kladivo, sídlo, hřebíky, šrouby, pocínované připínáčky na koberce, nebozez, kleště, hoblík a šroubovák.

Mohl by to dotáhnout na statkářského zemědělce a dobytkaře? Proč ne, kdyby měl pár dojníc, fůrku vysočinského sena a náležité hospodářské nářadí, např. plochou máselnici, kráječku na *turín* atd.

Jaké občanské funkce a společenské postavení by zaujímal mezi hrabskými rodinami a venkovskou šlechtou?

V sledu vzestupné pravomoci hierarchického řádu by byl zahradník, majitel pozemku, hospodář, šlechtitel a kariéru by dovršil jakožto magistrátní hodnostář nebo smírčí soudce s rodinnou pečeti a znakem a vhodným klasickým heslem (*Semper paratus*) náležitě zapsaným v

dvorním adresáři (Bloom, Leopold P., poslanec, smírčí soudce, rytíř řádu sv. Patrika, doktor práv *honoris causa*, Dundrum, Květnice) a uváděným v dvorním a společenském zpravodaji (pan Leopold Bloom s chotí odpluli z Kingstownu do Anglie).

Jaké počínání si v této funkci předsevzal?

Počínání tkvějící uprostřed mezi nemístnou shovívavostí a nemírnou strohostí, že v nestejnorodé společnosti umělých tříd, při kolísání společenské nerovnosti stále přeskupované, bude rozsuzovat podle nepředsudného nesporného práva, do krajnosti mírněného zřetelem k polehčujícím okolnostem, leč také do krejčárku vymahatelného až po zabavení movitého i nemovitého majetku ve prospěch koruny. Oddán nejvyšší zřízené moci zemské, veden vrozenou láskou k spravedlivosti, bude dbát na přísné zachovávání veřejného pořádku, na potlačování nešvarů, jenže ne všech najednou (každé nápravné nebo potlačovací opatření má být řešením prozatímním, které pak splyne s konečným řešením), na dodržování litery zákona (obecného, sněmovního, dlužnického) proti všem, kdo se záludně odvolávají z rozsudku nebo porušují nařízení a předpisy, všem, kdo (drobnou krádeží chvojí) křísí k životu zastaralé a prošlé právo sbírat klest, proti křiklounským hlasatelům mezinárodního pronásledování, proti rozdmychavačům mezinárodní nevráživosti, proti všem chámským rušitelům domácího stolního veselí, proti všem urputným zhoubcům domácího manželského soužití.

Dokažte, že od útlého mládí miloval spravedlivost.

Už r. 1880 na střední škole prozradil mladému pánu Percymu Apjohnovi, že nevěří v nauku irské (protestantské) církve (do níž se jeho otec Rudolf Virág, později Rudolph Bloom, z izraelské víry a obce r. 1865 dal obrátit Společností pro šíření křesťanství mezi židy), které se později v době kolem sňatku a vzhledem k němu r. 1888 zřekl ve prospěch římského katolictví. R. 1882 před Danielem Magranem a Francisem Wadem, s nimiž udržoval jinošské přátelství (přervané, když první z nich předčasně emigroval), za nočních potulek obhajoval teorii koloniální (tj. kanadské) expanze a evoluční teorie Charlese Darwina, jak je vyložil v *Původu člověka a Vzniku druhů*. R. 1885 se veřejně prohlásil za stoupence kolektivního a národního hospodářského programu, jak jej hlásali James Fintan Lalor, John Fisher Murray, John Mitchel, J.F.X. O'Brien a jiní, zemědělské politiky Michaela Davitta, ústavní agitace Charlese Stewarta

Parnella (poslanec za město Cork), mírového, donucovacího a nápravného programu Williama Ewarta Gladstona (poslanec za Midlothian, Severní Anglie) a na důkaz svých politických názorů se (2. února 1888) vyšplhal a pevně usadil v rozsochách stromu na Northumberland Road a odtamtud se díval na demonstrační pochodňový průvod 20 000 osob, rozdělených do 120 cechů a s 2 000 pochodněmi, doprovázejících markýze z Riponu a Johna Morleyho.

Kolik a jak hodlal za toto venkovské sídlo zaplatit?

Podle prospektu Svépomocného subvencovaného stavebního družstva pro přičinlivé integrované zrovnoprávněné cizince (zapsané společenstvo z r. 1874) nejvyšší roční částku 60 liber, čili 1/6 zaručeného výnosu bezpečných cenných papírů, neboli 5% jednoduchý úrok z jistiny 1 200 liber (kupní cena splatná za 20 let), z čehož 1/3 se splatí při nabytí a zbytek pohledávky v podobě roční činže, totiž 800 liber plus 2 1/2% úrok z ní, splatných čtvrtletně v stejných ročních splátkách až do umoření půjčky, poskytnuté na koupi v průběhu 20 let, které se páčí na roční činži 64 liber, včetně pronájmu, přičemž vlastnická listina zůstane v majetku věřitele nebo věřitelů s pojistnou doložkou pamatující na nucený odprodej, ztrátu držby a vzájemnou náhradu po neplacení stanovených částek, jinak po vypršení lhůty stanovených 20 let přejde dům i s přístavbami v neomezené vlastnictví držitele.

Jaké rychlé, byť nejisté prostředky k blahobytu by mu umožnily okamžitou koupi?

Soukromý bezdrátový telegraf, který by tečkovou a čárkovou soustavou vysílal výsledek národního handicapového koňského závodu (na rovné i překážkové dráze) na 1 nebo více mil a osminek, kterou by 1:50 nějaký černý kůň vyhrál v Ascotu ve 3h 8m (greenwichského času), a do Dublinu by zpráva došla a na sázku se zužitkovala ve 2h 59m (dunsinského času). Nenadálý nález něčeho, co má velkou peněžitou cenu: drahokam, vzácné nenalepené i nalepené známky (sedmišilinková, slézová, nevroubkovaná, Hamburk 1866: čtyřpennyová, růžová, vroubkovaná na modrém papíře, Velká Británie 1855: jednofranková, kamenně šedá, služební, perforovaná, úhlopříčně přetištěná, Lucembursko 1878): starobylý dynastický prsten, jedinečná památka získaná z neobvyklé skrýše nebo neobvyklým způsobem: ze vzduchu (upuštěn letícím orlem), z ohně (v zuhelnatělých pozůstatcích spaleniště), z moře (zboží trosečné, vrakové, vyvržené, ničí),

ze souše (v žaludku jedlého pernatce). Dálňý poklad šperků, kovových mincí a ryzího zlata, věnovaný španělským zajatcem a před sto lety na složitý pětiprocentní úrok uložený u solventní bankovní společnost' v celkové hodnotě 5 000 000 (pěti milionů liber šterlinků). Kontrakt s neobežretným kontraktantem na dodávku 32 zásilek nějakého zboží hotově splatných při dodání, počínajíc sazbou 1/4 penny, která se bude geometrickou řadou stále zdvojnásobovat (1/4 penny, 1/2 penny, 1 penny, 2 penny, 4 penny, 8 penny, 1 šilink 4 penny, 2 šilinky 8 penny, až po 32. splátku). Podle zákona pravděpodobnosti promyšlená finta, jak rozbít bank v Monte Carlu. Rozřešení staletého problému kvadratury kruhu, vládní odměna 1 000 000 liber.

Dá se na průmyslovém podnikání vydělat hrůza peněz?

Zúrodnění dunamů pusté písčiny, jak se navrhuje v prospektu Agendath Netaim, Bleibtreustrasse, Berlín W. 15, vysázením pomerančových plantáží, melounových lánů a zalesněním. Zužitkování odpadového papíru, kožek stokových hlodavců, chemicky cenných lidských výmětků, vzhledem k hojné výrobě prvojmennovaného, k hojnému výskytu druhojmennovaných a k nesmírnému množství vposled jmenovaných, neboť když nepočítáme vedlejší tekutou zplodinu, normální lidský tvor průměrné životnosti i chuti jich (při smíšené živočišné a rostlinné stravě) ročně nadělá 80 liber, což třeba násobit 4, 386 035, podle sčítání z r. 1901 celkovým počtem irského obyvatelstva.

Byly tu ještě dalekosáhlejší plány?

Plán (jen ho hodit na papír a dát schválit přístavní komisí) na těžbu bílého uhlí (hydraulické síly), za vrcholného přílivu hydroelektrárnou získávaného z dublinského jespu nebo z poulaphouckého nebo powerscourtského vodopádu nebo z přehrad hlavních toků, docilující hospodářský výnos 500 000 kWh elektřiny. Plán zahradit v Dollymountu poloostrovní deltu North Bullu a na ostrožním prostoru, zabraném golfovými hřišti a střelnicemi, zbudovat asfaltovanou esplanádu s kasiny, s jarmarečnickými stánky a střelníčkami, hotely, penziony, čítárnami, společnými lázněmi pro pány i dámy. Plán na rozvážení ranního mléka psími a kozími vozíky. Plán na rozvoj turistiky v Dublině a okolí s pomocí benzínem poháněných říčních člunů, plavolících se po říční trati mezi Ostrovním mostem a

Ringsendem, omnibusů, úzkokolejných lokálek a zábavních parníků pro pobřežní plavbu, 10 šilinků za osobu denně, včetně (trojjazyčného) průvodce. Plán na oživení osobní a nákladní dopravy po irských tocích, jen co se odplevelí. Plán na tramvajové spojení dobytčího trhu (Severní Circular Road a Prussia Street) s nábřežními (dolní strana Sheriff Street a East Wall), souběžné s železniční spojkou (a zároveň s tratí Great Southern & Western) mezi dobytčím trhem, uzlem Liney a konečnou stanicí Midland Great Western Railway, North Wall č. 43 až 45, poblíž konečných stanic nebo dublinských poboček Great Central Railway, anglické Midland Railway, Steam Packet Company města Dublinu, Lancashire Yorkshire Railway Company, Dublin & Glasgow Steam Packet Company, Glasgow Dublin & Londonderry Steam Packet Company (linka Laird), British & Irish Steam Packet Company, Dublin & Morecambe Steamers, London & North Western Railway Company, hangáry Dublinského přístavního a dokového úřadu a tranzitní skladiště firmy Palgrave, Murphy a spol., rejdařů a zástupců lodních společností pro plavbu do Středomoří, Španělska, Portugalska, Francie, Belgie a Holandska a pro dopravu dobytka a další kolejovou dopravu obstarávanou Společností dublinských spojených tramvajů, s. s. r. o., hrazenou z pastvinářských poplatků.

Při vytyčení jaké protaze by se zadávka takovýchto plánů stala samozřejmou a nezbytnou apodozí?

Mít kauci ve výši požadované částky, zaručené věnovací listinou a postupným dokladem znějícím na dárcovo dožití a po dárcově bezbolestném skonu na jeho dědictví, podloženou předními finančníky (Blumem pašou, Rotschildem, Guggenheimem, Hirschem, Montefiorem, Morganem, Rockefellerem) s šesticiferným, během zdárného života nahrabaným jménem, a spojit kapitál s vhodnou příležitostí, věc je hotova.

Kterak by se na takovém bohatství stal nakonec nezávislým? Nezávislým objevem zlaté žíly s nevyčerpatelným rudným ložiskem.

Proč uvažoval o plánech tak těžko proveditelných?

K jeho axiomům patřilo, že když před ulehnutím ke spánku takto uvažuje nebo na sebe vztahuje, co si sám o sobě vypráví, nebo zas klidně vzpomíná na to, co bylo, zmírňuje mu to únavu a napomáhá k zdravému odpočinku a načerpání životní síly.

Čím to ospravedlňoval?

Jako fyzik se poučil, že ze 70 let celkového lidského života nejméně 2/7, tj. 20 let, padnou na spánek. Jakožto filozof věděl, že při dovršení jakkoliv vyměřeného života se každému člověku splní jen nepatrnoučká část jeho tužeb. Jakožto fyziolog byl přesvědčen, že hlavně ve spánku se zažehnávají choroboplodné síly.

Čeho se bál?

Že ve spaní spáchá vraždu nebo sebevraždu tím, že se mu zakalí světlo rozumu, nezměřitelné kategorické inteligence umístěné v mozkových závitech.

Jaké bývaly jeho závěrečné úvahy?

O nějaké svého druhu jedinečné reklamě, před kterou se chodec s úžasem zastaví, plakátové novince, zbavené vši přebujelosti, omezené na nejjednodušší a nejúčinnější pojmy a trvajících jen chvilku letného zahlédnutí a odpovídající prudkému spádu současnosti.

Co bylo v první odemčené zásuvce?

Sešit na psaní, značky Vere Foster, majetek Milly (Millicent) Bloomové, některé stránky měl počmárány schematickými kresbami, na nichž bylo vidět kulovitou hlavu s 5 zježenými vlasy, 2 očima z profilu, trup z en face se třemi pořádnými knoflíky, 1 troj úhelná noha: 2 vybledlé fotografie anglické královny Alexandry a Maude Branscombové, herečky a módní krasavice: vánoční pohlednice s vyobrazením cizopasné byliny, s nadpisem *Mispah* a s datem vánoce 1892, se jménem odesílatelů, p. Comerford s chotí, a s veršičkem: *K této vánoční době štěstí a zdraví přeji tobě: ždibec červeného, trochu rozteklého červeného pečetního vosku, koupeného v prodejně firmy Hely, s. s. r.o., Dame Street č. 89,90 a 91: škatulka se zbylými pozlacenými špičkami per „J“, koupenými v téže prodejně téže firmy: staré přesýpací hodiny s přesýpacím pískem, který se přesýpal: zapečetěná předpověď (nikdy nerozpečetěná), napsaná Leopoldem Bloomem o tom, jaké důsledky bude mít uzákonění vládního návrhu Williama Ewarta Gladstona z r. 1886 na irskou samosprávu (nikdy*

neuzákoněného): slosovací vstupenka č. 2004 na dobročinný bazar sv. Kevina, cena 6 penny, 100 výher: dětské psaníčko, které bylo datováno malé pé, pondělí, a znělo: velké pé Papínku čárka velké já Jak se máš otazník velké já Já se mám dobře tečka nový odstavec podpis okrasným písmem velké em Milly bez tečky: brože s kamejí, majetek zesnulé Ellen Bloomové (rozené Higginsové): tři na stroji psané dopisy, adresát Jindra Kvitko, poste restante, pošta Westland Row, odesílatelka Marta Cliffordová, poste restante, pošta Dolphin's Barn: transliterované jméno a adresa odesílatelky všech tří dopisů v obrácené abecedě boustrofedontickým tečkovaným čtyřřádkovým kryptogramem (s vynechanými samohláskami) N. IGS./ WI. UU. OX/W. OKS. MH/Y. IM: výstřižek z anglického týdeníku *Moderní společnost*, týkající se tělesných trestů v dívčích školách: růžová stužka, která r. 1899 zdobila velikonoční vajíčko: dva zčásti rozmotané prezervativy se zásobními kapsičkami, zaslané poštou, schránka 32, pošta Charing Cross, Londýn W. C.: svazek tuctu krémových obálek a slabě linkovaného dopisního papíru s vodovým znakem, zmenšený o 3: hrst rakousko-uherských mincí: 2 kupóny Královské výhradní uherské loterie: slabě zvětšující čočka: 2 erotické fotografické pohlednice, na nichž bylo vidět: a) ústní koitus nahé seňority (pohled odzadu, horní poloha) a nahého torera (pohled zepředu, dolní poloha): b) řeholník (úplně oblečený, oči sklopeny) przní do konečníku řeholnici (polosvlečenou, oči upřeny před sebe), zaslané poštou, schránka 32, pošta Charing Cross, Londýn W. C.: vystřižený návod na zvládnutí starých kožených bot: 1 levandulová nepoužitá známka z doby panování královny Viktorie: záznam měření Leopolda Blooma, zapsaných před pravidelným používáním, během používání a dva měsíce po používání Sandow-Whitleyových pružin na sílení svalů (pro muže za 15 šilinků, pro atlety za 20 šilinků), a to hrudník 28 palců a 29 1/2 palce, biceps 9 palců a 10 palců, předloktí 8 1/2 a 9 palců, stehno 10 palců a 12 palců, lýtko 11 palců a 12 palců: jeden prospekt na Divotvůrce, největší světový prostředek proti potížím v konečníku přímo od Divotvůrce, Coventry House, South Pláze, Londýn E. C, zaslaný paní Bloomové se stručným průvodním psaním, které začínalo: Milostivá.

Ocituj doslovný text, jímž prospekt dokazoval výhody tohoto divotvorného prostředku.

Při plynatosti ve spaní léčí a konejší, báječně napomáhá přírodě tím, jak rázem ulevuje větrům, přičemž přirození se neznečistí a funguje

normálně, po počáteční investici 7/6 bude z vás jiný člověk a život hned bude stát za to. Divotvůrce je praktický obzvlášť pro dámy, budou příjemně překvapeny, když zjistí účinek tak lahodný jako studený doušek pramenité vody v letním parnu. Doporučte svým známým paním a pánům, vydrží vám na celý život. Zasuňte dlouhý oblý konec. Divotvůrce.

Byla u toho písemná svědeckví?

Hojná. Od anglikánského duchovního, britského námořního důstojníka, známého autora, finančníka, nemocniční ošetřovatelky, dámy, matky pěti dětí, lajdáckého rošťáka.

Jak zněl závěr závěrečného svědeckví lajdáckého rošťáka? Škoda, že za jihoafrického tažení neopatřila vláda divotvůrce našim vojákům. Jak by se jim bylo ulevilo!

Jaký předmět přidal Bloom do této sbírky předmětů? Na stroji psaný 4. dopis, který Jindra Kvitko (J. K., tolik co L. B.) obdržel od Marty Cliffordové (viz M. C.)

Jaké blahé pomyšlení doprovázelo tento počín?

Pomyšlení, že kromě zmíněného dopisu zapůsobil včera příznivě svou magnetickou tvář, postavou i dvorností na vdanou ženu (paní Josephinu Breenovou, rozenou Josie Powellovou); na ošetřovatelku slečnu Callanovou (křestní jméno nezjištěno) a dívku Gertrudu (Gerty, rodné jméno nezjištěno).

Jaká čaka se mu nabízela?

Čaka v nejbližší době po nákladném hodování v soukromém pokojíku u elegantní kurtizány, tělesně vlnavé, nepřliř prodejně, všestranně vzdělané, původem z lepří rodiny, uplatnit mužskou fascinační sílu.

Co bylo v druhé zásuvce?

Doklady: rodný list Leopolda Pauly Blooma: vybavovací pojistka ve výři 500 liber u Skotské vdovské pojiřřovny na jméno Millicent (Milly) Bloomové, jakořto zúročitelná řivotní pojistka 430 liber, po 25 letech splatná ve výři 462 liber 10 řilinků, po 60 letech nebo úmrťi ve výři 500 liber, po 65 letech nebo úmrťi, respektive a po něm, nebo na požádání zúročitelná pojistka ve výři 299 liber 10 řilinků spolu s 133 librami 10 řilinky zaplacenými v hotovosti: kontrolní bankovní kniřka vydaná Ulsterskou bankou, College Green, za pololetí končící 31. prosince 1903, na běžném účtu vykazující přebytek čistého konta ve prospěch vkladatele

18 liber 14 šilinků 6 penny (slovy osmnáct liber čtrnáct šilinků šest penny): stvrzenka na 900 liber čtyřprocentních (nominálních) kanadských státních papírů (kolku prostých): potvrzení od správy katolických hřbitovů (Glasnevin), týkající se koupě hrobní parcely: výstřižek z místních novin o jednostranné změně jména.

Ocituj doslovný text této lokálky.

Já, Rudolph Virág, bydlícím v Clanbrassil Street č. 52, Dublin, dříve Szombathely v Uherském království, dávám tímto na vědomost, že jsem přijal jméno Rudolph Bloom a pod ním chci být nadále kdykoliv a kdekoliv veden.

Jaké jiné předměty týkající se Rudolpha Blooma (rozeného Virága) byly v 2. zásuvce?

Rozplizlý daguerrotyp Rudolfa Virága a jeho otce Leopolda Virága, r. 1852 zhotovený v portrétním ateliéru jejich příného, resp. vzdáleného příbuzného Stefana Virága ze Székesfehérváru (Uhry). Letitá hagada, do níž zašoupuje konvexní brejle s rohovou obroučkou označovaly místo díkůvzdání v rituální modlitbě na Pesach (Přesnice): fotopohlednice Queen's Hotel, Ennis, majitel Rudolph Bloom: obálka nadepsaná *Milému synu Leopoldovi*.

Jaké úryvky vět se mu při čtení těchto tří celých slov vybavily?

Zítřka to bude týden, co jsem obdržel... marně jsem, Leopolde... s tvou máti... už to nevydržím... u ní... se mnou je konec... buď na Athosa hodný, Leopolde... milý synu... vždycky... ode mě... *das Herz... Gott... dein...*

Jaké vzpomínky na lidského tvora, trpícího stále většítrudnomyslností, se nad těmito předměty Bloomovi vybavily?

Staříký vdovec, vlasy rozčuchané, leží na lůžku, obličej zakrytý, vzdychá: neduživý pes Athos: mordovník v stupňovaných dávkách gránů a kventlíků utiňuje drásavou neuralgií: posmrtná tvář sedmdesátníka, sebevražda jedem.

Nad čím pocítil Bloom osten výčítky?

Že z mladičké podrážděnosti měl některé náboženské články a obyčeje v neúčtě.

Tak třeba?

Zákaz nepožívat při jednom jídle maso a mléko, týdenní schůzky skřípavě odtazitých, přehorlivě zemitých, kupčických bývalých souvěrců a krajanů: obřezání nemluvnat mužského pohlaví: nadpřirozený ráz židovského písma: nevyslovitelnost tetragramatu: posvátnost sabatu.

Jak se mu nyní jevíly tyto články a obyčeje?

O nic rozumovější, než se mu jevíly tehdy, o nic rozumovější, než se mu nyní jevíly jiné články a obyčeje.

Jaké měl první vzpomínky na Rudolpha Blooma (zesnulého)?

Rudolph Bloom (zesnulý) v zpětném pořadí vyprávěl svému synu Leopoldu Bloomovi (šestiletému) o tom, kde všude putoval a byl usazen, v Dublině, v Londýně, ve Florencii, v Miláně, ve Vídni, v Budapešti, v Szombathely, hlasitě si liboval (jeho děd viděl rakouskou císařovnu, uherskou královnu Marii Terezii), dával obchodní rady (že držel groš, dočkal se zlatého). Leopold Bloom (šestiletý) sledoval tato vyprávění neustálým nahlížením do zeměpisných map Evropy (politických) a nadhazoval, kde by se v jednotlivých zmíněných metropolích daly zřídit pobočné závody.

Jestlipak u vypravěče i posluchače čas stejnou měrou, byť jinak, zahladil vzpomínku na toto putování?

U vypravěče přibýváním let a užíváním jedovatého narkotika: u posluchače přibýváním let a rozptylováním na zkušenosti prožité jinými.

Jaké osobité zvláštnosti byly průvodními jovy vypravěčovy zapomnětlivosti?

Někdy se dával do jídla a nesmekl předem klobouk. Někdy hltal angrešt s mlékem z nahnutého talířku. Někdy si zas zbytky jídla stíral se rtů natrženou obálkou nebo jiným kouskem papíru, který měl po ruce.

Které dva stařecké fenomény se častěji vyskytovaly? Krátkozraké počítání peněz prsty, řihavost po nasycení.

Který předmět ho nad těmito vzpomínkami poněkud utěšoval? Vybavovací pojistka, kontrolní bankovní knížka, potvrzení, že je majitelem prozatímních akcií.

Křížovým násobením zvrátů osudu, před nimiž ho tyto opory chránily, a vyloučením veškerých kladných hodnot zjednoduš Blooma na nepatrnou zápornou iracionální neskutečnou kvantitu.

V sestupném hélótském pořadí po sobě: Chudoba: chudoba podomního obchodníka s bižutérií, vymahače pochybných a nedobytných dluhů, výpomocného výběřčího chudinských a obecních dávek. Žebrota: žebrota podvodného bankrotáře, který se vyrovnává pakatýlkem 1 šilinku 4 penny za libru, nosiče reklam, kolportéra letáků, nočního tuláka, dotěrného pochlebníka, zmrzačeného námovníka, slepého výrostka, přestárlého soudního drába, kazisvěta, vyžírky, otrapy, patolízala, posmívaného potrhlíka, který v parku sedá na lavici pod odloženým dřevým deštníkem. Naprostá zuboženost chovance Mužského starobince (Královská nemocnice), Kilmainham, chovance Simpsonovy nemocnice pro zchudlé, leč spořádané, trvale ochromené dnou nebo slepotou. Nadir bídy: staříček, bezvládný, svéprávnosti zbavený, státem vydržovaný skomírající pomatený chudáš.

S jakými průvodními příkořími?

Bezcitná lhostejnost ženských dříve přívětivých, přezíravost svalnatých mužských, zavděkbrání krajícem chleba, líčená nepovědomost letmých známých, štekot parchantských neregistrovaných potulných psů, dětské ostřelování shnilou zeleninou, která stojí za málo nebo za nic nebo méně než za nic.

Čím se dalo takovému postavení předejít?

Skonem (změnou stavu), odchodem (změnou místa).

Čím raději?

Tím druhým, cestou nejmenšího odporu.

Jaké zřetele to nedělaly zcela nežádoucí?

Ustavičné soužití bránící navzájem snášet tělesné neduhy. Stále víc uplatňovaný sklon k samostatným nákupům. Potřeba netrvalým pohybem mařit trvalost samovazby.

Jaké zřetele to nedělaly zcela iracionální?

Dotyční partneři se kdysi spojili, čímž se rozmnožili a vzrostli, a učinivše to, zplodivše potomstvo a do dospělosti je vypiplavše, teď

rozdvojeni by se museli znovu spojit, aby se rozmnožili a vzrostli, což je nesmysl, a znovuspojením vytvořili dvojici spojujících se partnerů, což je nemožné.

Jaké zřetele to dělaly žádoucí?

Vábnost některých míst v Irsku i v cizině, šrafováním i číslicemi znázorněných na polychromovaných generálkách i speciálkách.

V Irsku?

Útesy moherské, větrné pustiny connemarské, jezero Neagh s potopeným zkamenělým městem. Obří hráz, tvrz camdenská a tvrz carlislešská, Zlatý úval tipperarský, Aranské ostrovy, pastviny královského Meathu, Brigidin jilm v Kildaru, Queen's-islandské doky v Belfastu, Lososí skok, killarneyská plesa.

V cizině?

Cejlon (kde jsou kořenité zahrady, dodávající čaj Thomasů Kernanovi, obchodnímu zástupci firmy Pullbrook, Robertson a spol., Londýn E.C., Mincing Lane, Dublin, Dame Street), svaté město Jeruzalém (vytoužený cíl, kde je mešita Omarova a Damašská brána), úžina Gibraltarská (jedinečné rodiště Marion Tweedyové), Parthenon (kde stojí sochy, nahá řecká božstva), wallstreetská finanční burza (vládkyně světového peněžnictví), Plaza de Toros v La Linea, Španělsko (kde skolil býka O'Hara z cameronského pluku skotských myslivců), Niagara (kterou žádný lidský tvor bez úhony neproplul), kraj Eskymáků (mýdložroutů), zakázaná země Tibetská (odtud se žádný cestovatel nevrací). Neapolský záliv (vidět ho a umřít), Mrtvé moře.

Pod jakým vůdcovstvím a podle jakých znamení?

Na moři, severně, v noci podle Polárky, ležící v průsečíku přímky od beta a alfa ve Velké Medvědici, prodloužené a zvnějška dělené u omega a přepony pravouhlého trojúhelníku, vzniklého prodlouženou přímkou alfa omega a přímkou alfa delta Velké medvědice. Na souši, jižně, dvojkulový měsíc, v neúplných rozličných fázích lunace zadním rozparkem čouhající z nedopjaté sukně macaté couravé trajdy, sloupu oblačného přes den.

Jakou vyhláškou by se dala na vědomí nezvěstnost odešlého?

Odměna 5 liber, ztracen, ukraden nebo ze svého bydliště, Eccles Street č. 7, zatoulán nezvěstný čtyřicátník, slyšící na jméno Bloom, Leopold (Poldy), výška 5 stop 9 1/2 palce, zavalitý, olivové pleti, zatím snad ovousatělý, posledně měl na sobě černý oblek. Shora uvedená částka bude vyplacena za zprávu, která povede k jeho nálezu.

Jaké obecné dvojslovné slovice mu bude náležet jakožto jsoucnosti i nicotnosti?

Každý je nosí a žádný je nezná. Kdekdo a Nikdo. Jaký mu bude náležet hold?

Úcta a dary cizinců, přátel Kdekoho. Nesmrtelná nymfa, krása, nevěsta Nikoho.

To se odešlý už nikdy nikde nikterak neobjeví?

Samopuzen stále bude putovat po nejzazší mez kometového okruhu, za stálice a proměnlivá slunce, i jen dalekohledem dozírné planety, za hvězdné tuláky a poběhlíky z kraje do kraje bude procházet, mezi národy, vprostřed událostí. Zčistajasna někde zaslechne a sluncem puzen nijak zdráhavě uposlechne povelu k návratu. Odtud ze souhvězdí Severní Koruny zmizna znovuzrozen se znovu objeví nad deltou v souhvězdí Kassiopeie a po nespočetných éonech putování se jako všem odcizený mstitel, trestáč přestupníků, chmurný křížák, procitlý spáč navrátí s peněžními prostředky (řekněme) převyšujícími Rothschilda nebo stříbrného krále.

Co by takový návrat udělalo iracionální?

Chatrná rovnice mezi exodem a návratem skrze zvrtný prostor a mezi exodem a návratem skrze nezvrtný čas.

Jaká souhra sil, navazující malátnost, dělala odchod nežádoucí?

Pozdní hodina, která dělá člověka loudavým: noční šero, které ho dělá neviditelným: nejistota na ulicích, která je dělá nebezpečnými: potřeba odpočinku, která zrazuje od pohybu: blízkost obsazené postele, která zrazuje od pátrání: tušení tepla (lidského) mírněného chladem (povlaku), které zrazuje od touhy a dělá ji toužebnou: soška Narcisa, zvuk bez ozvěny, toužená touha.

Jakou výhodu měla obsazená postel proti neobsazené?

Zrušení noční samoty, lidské (zrale ženské) ohřívání, o moc lepší než nelidské (horká láhev), podráždění lidským dotykem, úspora na domácím žehlení, když se kalhoty pečlivě srovnají a po délce uloží mezi pérovou matrací (pruhovanou) a vlněnou matrací (kostkovanou).

Jaké dřívější posloupné příčiny nastřádané únavy, ještě před vstáváním postřehnuté, si Bloom ještě před vstáváním v duchu zrekapituloval?

Příprava snídaně (oběť zápalná): hourání v útrokách a záměrné vyprázdnění (svatostánek): koupel (Janův obřad): pohřeb (Samuelův obřad): inzerát Alexandra Clavise (urím a tumím): lehká přesnídávka (Melchisedechův obřad): návštěva v muzeu a v Národní knihovně (místo svaté): shánění knihy po Bedford Row, Kupeckém podloubí, Wellingtonově nábřeží (Simchat tóra): hudba v hotelu Ormond (Šír haššírím): hádka s neurvalým troglodytem u Bernarda Kiernana (celopal): prázdný časový úsek s jízdou v kočáře, návštěvou v domě smutku, loučením (na poušti): erotika vzbuzená exhibicionistkou (Onanův obřad): vleklý porod paní Miny Purefoyové (oběť pozdvižení): návštěva vykřičeného domu paní Belly Cohenové, dolní strana Tyrone Street č. 82, z toho vzniklý kravál a přizabití v Beaver Street (Armageddon): noční procházka do drožkářské boudy a z ní dál k Buttovu mostu (smíření).

Jakou samoděčnou záhadu postřehl Bloom, když užuž vstával, že tomu půjde na kloub, aby se snad nestalo, že tomu na kloub nepřijde?

Původ krátkého prudkého nenadále zaslechnutého ryčného jediného řachnutí, vydaného bezcitným materiálem utažených žilek dřevěného stolu.

Jakou samozadrhnutou záhadu postřehnout usilující Bloom, vstav, popošeď a sesbírav hojnobarevné, hojnotvárné, hojně šatstvo, nepochopil?

Kdo je M'Intosh.

Jakou samozřejmou po 30 let s chmurnou zarytostí probádávanou záhadu Bloom, sfouknutím umělého světla přivodiv přirozenou tmou, náhle v duchu pochopil?

Kde je Mojžíš, když zhasne svíčka.

Jaké vady na bezvadném dni si Bloom popocházeje v duchu vyjmenoval?

Že zatím nedostal novou zadávku inzerátu, že nedostal od Thomase Kernana (zástupce firmy Pullbrook, Robertson a spol., Dublin, Dame Street č. 5 a Londýn E. C, Mincing Lane č. 2) špetku čaje, že nezjistil, vyskytuje-li se či nevyskytuje na zadnici řeckých bohů řitní otvor, že nedostal vstupenku (volnou ani placenou) na představení *Ley* paní Bandmanové Palmerové v divadle Gaiety, Jižní King Street č. 46, 47, 48, 49.

Jaký dojem dávné tváře se stanuvšímu Bloomovi v duchu vybavil?

Tvář jejího otce, nebožtíka majora Briana Coopera Tweedyho od Královských dublinských fyziků, bydliště Gibraltar a Rehoboth, Dolphin's Barn.

Jaké návratné dojmy téže tváře byly hypoteticky možné?

Jak z konečné stanice Great Northern Railway, Amiens Street, s ustavičným stejnoměrným zrychlováním se vzdaluje po rovnoběžkách při prodloužení se stýkajících v nekonečno: jak se po rovnoběžkách z nekonečna zpátky prodloužených s ustavičným stejnoměrným zpomalováním na konečnou stanici Great Northern Railway, Amiens Street, zase vrací.

Jaké rozmanité součástky intimní ženské toalety zahlédl?

Nové pachu prosté polohedvábné dámské punčochy, nové fialové podvazky, dámské mušelínové kalhoty většího čísla a vydatného stříhu, čpící panaxem, jasmínem a tureckými cigaretami, s dlouhým lesklým ocelovým spínacím špendlíkem, zapjatým nakřivo, batistový živůtek lemovaný úzkou krajkou, plisovanou spodničku z modrého hedvábného moaré, to všechno halabala rozházené po čtverhranném, čtyřnásob ztuženém kufru, na rozích okovaném a polepeném pestrými nálepkami a vpředu označeném bílými písmeny B.C.T. (Brian Cooper Tweedy).

Jaké neintimní věci zahlédl?

Komodu s polámanou nohou, úplně zakrytou čtvercovým kretónovým přehozem jablečného vzoru, a na něm dámský slaměný klobouk. Oranžově meandrovanou toaletní garnituru, zakoupenou u Henryho Price, výroba košíků, galanterií, porcelánového a železářského zboží, Moore Street č. 21, 22, 23, halabala rozestavenou na stojánku i na zemi a pozůstávající z umývadla, nádoby na mýdlo a misky na kartáček (pospolu na stojánku), džbánku a noční vázy (odděleně na zemi).

Bloomovy počiny?

Kousky prádla uložil na křeslo, sám si zbylé kousky prádla svlékl, zpod spodní podušky v hlavách postele vytáhl složenou dlouhou bílou noční košili, příslušnými otvory v noční košili prostrčil hlavu a paže, z hlav postele do nohou přendal polštář, příslušně upravil prostěradlo a vstoupil do postele.

Jak?

Ostražitě, jako vstupoval napořád do příbytku (vlastního i nevlastního): šetrně, hadovité spirály pérové matrace byly staré, mosazné plíšky a plazovité přívěsky uvolněné a pod tíhou i náparem se hned roztřásl: rozvážně, jako by vstupoval do doupěte nebo do pasti rozkoší nebo zmijí: zlehka, aby nevyrušoval: pokorně, do postele početí i porodu, manželství dokonaného i manželství porušeného, spánku i smrti.

S čím se setkaly jeho končetiny, když je ponenáhlu natáhl?

S čistým povlečením, s dalšími pachy, s přítomným lidským tělem, ženským, jejím, s otiskem lidské postavy mužské, ne jeho, s drobty chleba, se ždíbci převařeného konzervy, ty smetl.

Kdyby se usmál, proč by se usmál?

Při pomýšlení, že každý vstupující si představuje, že vstupuje první, a zatím je vždycky posledním členem předešlé řady, a i když je prvním členem další, každý si představuje, že je první a poslední, sám a jediný, a zatím v řadě začaté v nekonečnu a do nekonečna opakované není ani první ani poslední ani sám ani jediný.

Jaké předešlé řady?

Jestli byl prvním členem řady řekněme Mulvey, další byli Penrose, Bartell d'Arcy, profesor Goodwin, Julius Mastiansky, John Henry Menton, otec Bernard Corrigan, nějaký statkář na koňské výstavě Královské dublinské společnosti, Cerv O'Reilly, Matthew Dillon, Valentine Blake Dillon (dublinský purkmistr), Christopher Calliman Lenehan, nějaký italský kolovrátkář, neznámý pán v divadle Gaiety, Benjamin Dollard, Šimon Dedalus, Andrew (Chcáč) Burke, Joseph Curie, Rozšafa Hely, radní John Hooper, dr. Francis Brady, otec Sebastian z hory Argus, cídič bot u hlavní pošty, H.E. (Bivoj) Boylan a tak dál jeden po druhém až k členu nikterak poslednímu.

Jaké myšlenky ho napadaly o posledním členu této řady a nejposlednějšímu hostu v posteli?

Myšlenky o jeho bujarosti (tahoun), o jeho hromotluctví (čahoun), o jeho kšeftařství (krkoun), o jeho chytlavosti (drzoun).

Proč kromě bujarosti, hromotluctví a kšeftařství bila pozorovateli do očí chytlavost?

Protože u předešlých členů této řady stále častěji pozoroval stejnou žádostivost, jak na ně zápalně přeskakuje, nejprve s úlekem, potom s pochopením, nakonec s nyvostí a se střídavými příznaky oboupohlavního porozumění a dorozumění.

Jakými protichůdnými city byly dotčeny jeho další myšlenky? Závistí, žárlivostí, odříkavostí, vyrovnaností.

Závistí?

Nad mužským organismem tělesně i duševně zvlášť uzpůsobeným pro horní ležmou polohu rázného lidského pojímání a pro rázné prohánění pístu válcem, potřebné k plnému ukojení trvalé, byť ne prudké žádostivosti, trvající v tělesném i duševním ženském organismu, trpném, byť ne tupém.

Žárlivostí?

Protože přirozenost ve volném stavu tuhá a prchavá je střídavé agens a reagens přitažlivosti. Protože dění mezi agentem a reagentem se každou chvíli mění v obráceném poměru nabývání a ubývání, neustálého obvodového rozpínání a paprscitého smršťování. Protože vědomé hloubání nad kolísáním přitažlivosti podle potřeby navozuje kolísání libosti.

Odříkavostí?

Dík a) známosti započaté v září 1903 v závodě George Mesiáše, krejčího a oděvníka, Edenské nábřeží č. 5, b) pohostinství poskytovaného a požívaného in natura, vzájemně opláceného a zavděkbraného in persona, c) poměrnému mládí strhovanému ctižádostí i velkomyslností, kolegiální nezištností i milostnou sobeckostí, d) mimorasové přitažlivosti, vnitrorasové tlumivosti, nadrasové výsadovosti, e) nadcházejícímu hudebnímu turné po venkově, běžné výdaje ze společné kapsy, čistý zisk se rozdělí.

Vyrovnaností?

Přirozenou jako kdejaký přirozený počín přirozenosti vyjadřované nebo chápané, konaný ve vrozené přirozenosti přirozenými tvory podle jeho, její nebo jejich vrozené přirozenosti, podobné v nepodobnosti. Ne tak zhoubnou jako kataklysmatický zánik planety po srážce s tmavým sluncem. Ne tak trestuhodnou jako krádež, zákeřná loupež, týrání dětí a zvířat, podvodné lákání peněz, padělání podpisu, zpronevěra, zašantročení veřejných prostředků, zneužití veřejné důvěry, simulování choroby, zmrzačení, svedení nezletilých, nactiutrhaní, vyděračství, urážka soudu, žhářství, vlastizrada, úkladný zločin, vzpoura na širém moři, pych, vloupání, útěk z vězení, zvrhlictví, zběhnutí v poli od praporu, křivopřísežnictví, pytláctví, lichva, vyvědčáctví, vydávání se za někoho jiného, znásilnění, zabití, svévolná a promyšlená vražda. Nikterak abnormálnější než jiné změněné způsoby přizpůsobení změněným životním podmínkám, zjednávací vzájemnou rovnováhu tělesného organismu a průvodních okolností, potravin, nápojů, návyků, zlovyků, vážné choroby. Více než nevyhnutelnou, nezbytnou.

Proč spíše odříkavostí než žárlivostí, ne tolik závistí jako vyrovnaností?

Od pohany (manželství) k pohaně (cizoložství) je to samá pohana (obcování), leč manželský násilník manželky znásilněné cizoložným násilníkem cizoložně znásilněné nebyl pohaněn.

A odplata, ačli vůbec nějaká?

Vražda, vůbec ne, protože dvojí zlo nezpůsobí jedno dobro. Zbrojný souboj, ne. Rozvod, hned ne. Dopadení při činu rafinovaným mechanismem (automatická postel) nebo individuální výpovědi (skrytý očitý svědek), zatím ne. Žaloba na odškodněnou mocí práva nebo sehrané ublížení na těle doložené zraněním (které si sám způsobí), nelze vyloučit. Ačli vůbec, tak pozitivním zamhouřením očí, vyvoláním řevnivosti (hmotné: výnosný konkurenční reklamní podnik, mravní: zdárný konkurenční milostný podnikatel), zlehčením, odcizením, ponížením, odloučením, které by chránilo odloučené od sebe a odlučitele od obou.

Jakými úvahami si on, odpůrce prázdne nejistoty, své city ospravedlňoval?

Předzřízenou průtržností panenské blány, domnělou nedotknutelností věci samé o sobě, nesrovnalostí a neúměrností samoprůtažného napětí věci, když se má provést, a samozkratnou úlevou, když se provede: klamně dovozovanou křehkostí ženské a chlapeckostí mužského: proměnami mravních zákoníků: přirozeným mluvnickým přechodem s inverzí nikterak neměnicí smysl věty v aoristu préterita (mluvnický analyzováno mužský podmět, jednoslabičné onomatopoické přechodné sloveso s přímým ženským předmětem) z rodu činného do souvztažné věty aoristu préterita (mluvnický analyzováno ženský podmět, pomocné sloveso a quasi jednoslabičné onomatopoické příděstí minulé trpné s doplňkovým mužským činitelem) v rodu trpném: trvanlivým produktem semenitelů plozením: trvalou produkcí semene tokem šťáv: jalovostí velebené ctnosti: tupostí nevědomé hmoty: lhostejností hvězd.

Do jaké závěrečné radosti tyto protichůdné city a úvahy, převedené do nejprostší podoby, vyplynuly?

Do radosti nad tím, že na východní i západní zemské polokouli, ve všech obyvatelných zemích a ostrovech probádaných i neprobádaných (v zemi půlnočního slunce, na ostrovech blažených, na řeckých ostrovech, v zaslíbené zemi) všude se vyskytují masité zadní ženské polokoule, oplývající mlékem a strdím a teplem vyměšované krve i semene, připomínající odvěké rody objemných oblin, nepodléhající rozmarům nálady ani zvratům vyjádření, vyjadřující němou neměnnou zralou živočišnost.

Patrné známky předradosti?

Prostřední ztopoření: šetrné přilnutí: pozvolné pozdvižení: zkusmé odhalení; mlčenlivě zahledění.

A potom?

Zlíbal buclaté kypré žlutavé kyprovlahé melouny, na obou buclatých melounových polokoulích v jejich kypré žlutavé rýze temným táhlým kyprovlahým celováním.

Patrné známky poradosti?

Mlčenlivé zahledění: zkusmé zahalení: šetrné odsunutí: bezprostřední ztopoření.

Co nastalo po tomto počínu?

Ospalé vzývání, ne tak ospalé poznání, počínající podráždění, katechetické zpytování.

S jakými obměnami odpovídal vypravěč na toto zpytování?

Se zápornými: nezmínil se o tajném dopisování Marty Cliffordové s Jindrou Kvítkem, o veřejné hádce v koncesovaném lokále Bernarda Kiernana a spol. s r.o., Little Britain Street č. 8, 9 a 10, a poblíž něho, o odreagovaném erotickém podráždění vyvolaném exhibicionismem Gertrudy (Gerty), příjmení nezjištěno. S kladnými: zmínil se o vystoupení paní Bandmanové Palmerové v *Lei* v divadle Gaiety, South King Street č. 46, 47, 48, 49, o pozvání na večeři do VVynnova (Murphyova) hotelu, dolní Abbey Street č. 35, 36 a 37, o anonymní knížce lechtivě pornografického rázu *Pamlsky hříchu*, napsané pánem z lepších kruhů, o přechodném zhmoždění, způsobeném špatně vypočítaným pohybem při povečerní gymnastice, jehož obětí (zatím už zcela zotavenou) se stal profesor a spisovatel Štěpán Dedalus, nejstarší žijící syn Šimona Dedala, bez určitého zaměstnání, o vzduchoplaveckém kousku, který on (vypravěč) před svědkem, zmíněným profesorem a spisovatelem, vykonal s ráznou pohotovostí a gymnastickou pružností.

Bylo vyprávění jinak nezměněno? Naprosto.

Která událost nebo osoba bila ve vyprávění nejvíc do očí? Štěpán Dedalus, profesor a spisovatel.

Jaké meze činnosti i útlumy manželských práv, týkající se jich obou, vnímala posluchačka i vypravěč př: tomto přerývaném, stále skoupějším vyprávění?

Posluchačka omezení plodnosti, sňatek totiž slavili 1 kalendářní měsíc po 18. výročí jejího narození (8. září 1870), tj. 8. října, a manželství dokonali téhož dne, načež se jim 15. června 1889 narodilo dítě ženského pohlaví, když už předtím manželství dokonali 10. září téhož roku, a k poslednímu dokonalému manželskému obcování s výronem semene do stydkého ženského ústrojí došlo 5 týdnů předtím, tj. 27. listopadu 1893, než se jim 29. prosince narodilo druhé dítě (a jediné mužského pohlaví), zesnulé 9. ledna 1894 ve věku 11 dní, takže zbývalo období 10 let, 5 měsíců a 18 dní, kdy spolu obcovali nedokonale bez výronu semene do stydkého ženského ústrojí. Vypravěč zas omezení činnosti duševní i

tělesné, duševně totiž on a posluchačka spolu neobcovali od dokonané, měsíčkovým krvácením zvěstované puberty ženského dítěte vypravěče a posluchačky, 15. září 1903, zbývalo tedy období 9 měsíců a jednoho dne, v němž následkem předzjednaného pochopení v nepochopení mezi oběma ženami (posluchačkou a dítětem), které své dokonání měly za sebou, dokonalá tělesná volnost byla omezena.

Jak?

Všelijakým opřítovaným ženským zpytováním zamýšleným i prováděným stran mužského namíření kam, místa kde, času kdy, trvání až do, účelu za nímž, kdyby se snad na chvíli vzdálily.

Co se viditelně míhalo nad neviditelnými myšlenkami vypravěče a posluchačky?

Stropní odraz lampy a stínítka, neustálá řada soustředných kruhů střídavě odstupňovaného světla a stínu.

V jakém směru leželi posluchačka a vypravěč?

Posluchačka JV k V; vypravěč SZ k Z: na 53. rovnoběžce severní šířky a na 6. poledníku západní délky: v úhlu 45° k zemskému rovníku.

V jakém stavu klidu nebo pohybu?

V klidu každý sám k sobě i k sobě navzájem. V pohybu, neboť jedenkaždý a oba dva byli unášeni na západ, jeden dopředu, druhý dozadu, vlastním nepřetržitým pohybem země po proměnných drahách neproměnného prostoru.

V jaké poloze?

Posluchačka: spočívala zpola na boku, levém, levou ruku pod hlavou, pravou nohu napjatou zpřímá a opřenou o levou nohu, v koleně ohnutou a v stejném postoji jako Gea-Tellus, nasycená, rozvalená, semenem těhotná. Vypravěč: spočíval na boku, levém, pravou i levou nohu v kolenou ohnutou, kořen nosu zmáčkнутý ukazováčkem a palcem v stejném postoji, jak ho na momentce zachytil Percy Apjohn, robčí muž uondaný, mužské robě v lůně.

V lůně? Uondaný? Odpočívá. Doptoval.

A s ním?

Sindbád Plavec a Pinbád Savec a Činbád Čpavec a Dinbád Dravec a Džinbád Džkavec a Hinbád Hravec a Chinbád Chcavec a Rinbád Rvavec a Rinbád Rvavec a Šinbád Štvanec a Vinbád Vrabec a Zinbád Zhlavec a Žinbád Zhavec.

Kdy?

Jak se na šeré lože ubíral, bylo v šeru lože hranatě kulaté vejce alky Roka roko koko alko vajko Šeroložného Světloñoše.

Kde?

Ano vždyť se to dosud nestalo aby si do postele poručil k snídani pár vajíček co jsme bydleli *U městského erbu* to se někdy tvářil že má bolení v krku a hrál si na pána že tím zaimponuje té rašpli Riordanové myslel si bůhvíjak je u ní zapsán a zatím nám vindru neodkázala všecko na mše za sebe a za spásu své duše taková skrblice skrblá se tak hned nenajde utratit čtyřpeník za denaturovaný líh jí bylo líto co ta toho napovídala kde ji bolí samé stařecké kvákání o politice a zemětřesení a konci světa trošku si napřed užijme nedej pámbu aby byly všecky jako ona koupací trička a vystřižené blůzky na ty měla spadeno nosit je k tomu ji přece nikdo nenutil zbožná byla asi jen proto že se po ní žádný dvakrát neohlíd jako ona doufám nebude ještě že nechtěla abychom chodily zahalené lepší ženská to byla což o to furt jen pan Riordan sem pan Riordan tam ten byl asi rád když ji měl s krku i toho jejího psa však se mi něco naočuchával kožich a pod sukně mi šňupal zvlášť když a přece se mi na něm líbí že je na stařenky tak slušný taky na číšnice a žebráky nafoukaný není je z malých poměrů vážně skoro nikdy nestonal raděj s nimi rovnou do špitálu tam je čisto ale to abych do něho měsíc hučela hned si pak začne s ošetřovatelkou a tak dlouho tam zkejsne až ho vyrazí třeba i s jeptiškou jako na té oplzlé fotce co má ona to bude akorát taková jeptiška jako já ano vždyť jak se roznemůžou jsou hned na hromadě a fňukají bez ženské se nezvetí jen se jim červená spustí člověk by si myslel Ach jaká tragédie vypadal na umření jak vystupoval z jižní okružní při výstupu našeho sboru na Sugarloaf si vymkl kotník měla jsem tenkrát na sobě ty šaty slečna Stacková

mu přinesla kytky ušmudlanější už z košíku nevyhrabala jen když se s tím svým staropanenským hlasem dostane chlapovi do ložnice namlouvala si že snad umírá z lásky k ní už nespátřím tvou líc jak se dal v posteli zarůst vypadal mužněji docela jako táta ostatně obvažovat a podávat medicínu mi leze z krku jak se při vyřezávání kuřího oka řízl do palce toho strachu z otravy krve kdybych se tak já rozstonala jestlipak by si mě jenže ženská to na sobě nedá znát a neotravuje jak oni ano že on mi zanáší jaký má apetit láska to nebude žrát by se mu moc nechtělo jak by na ni myslel jestli opravdu zapadl k nějaké bludičce co mi napovídal o hotelu je pustá lež zakrývá tím své pletichy zdržel mě Hynes a koho jsem nepotkal jak no ano potkal jsem Mentona však se na něho pamatuješ a ještě toho tentononc papuláče nedávno se ženil a on si v Poolově Myriorámě koketuje s nějakou dívenkou otočil jsem se k němu zády vykradl se ven celý schlíplý nad tím co tropí měl kdysi tolik drзости že mi nadbíhal dobře mu tak huba jedna nevymáchaná a ty rozvařené oči jakživa jsem takového trumpetu neviděla a to si říká advokát když já se v posteli nerada dlouho hašteřím jestli to nebyla ona tak nějaká čubka kterou někde splašil nebo se s ní potají slezl kdyby ho tak znaly jako já ano vždyť předevcířem něco čmáral nějaký dopis šla jsem si do předního pokoje pro sirky že mu v novinách ukážu oznámení o Dignamově smrti jako by mi něco řeklo a on to zakryl pijákem jakože přemýšlí o svých obchodních záležitostech nejspíš to byla nějaká taková co v něm ulovila hejla všichni mužští jeho věku jsou stejní zvlášť když jim táhne čtyřicítka jako jemu a chce ho důkladně oškubat čím starší tím hloupější jako jindy mě políbil na prdelku to abych nic nepoznala je mi fuk s kterou to dělá nebo s kterou líhal dřív vědět to by ovšem neškodilo jen ať je nemám furt před nosem jako s tou cuchtou Mary co u nás sloužila na Ontario Terrace a vycpávala si umělou zadnici a tak ho rajcovala dost práce mu dá vyčpět od těch našminkovaných ženských párkrát se mi něco zazdalo jak jsem si ho zavolala blíž a našla mu na kabátě dlouhý vlas to ani nemluví o tom kolikrát jsem vpadla do kuchyně a on že si tam zašel pro vodu 1 ženská

jim nestačí chyba kazit služby a potom chtít aby o vánocích prosím pěkně jedla s námi u stolu kdepak to se poděkuji u mě ne krást mi brambory a ústřice dva a půl šilinku za tucet a chodit si za tetou to je sprostá zlodějka prosím však jsem věděla že s tamtou peče to já hned vyslídím on kde prý mám důkaz ona sama je důkaz no ano teta je na ústřice jak divá však já jsem jí řekla co si o ní myslím posílá mě z domu aby s ní byl sám špehovat je k tomu se nesnížím podvazky co jsem v její komůrce našla ten pátek co měla volno mi dodaly co je moc to je moc bylo vidět jak zlostí celá puchne jak jsem jí dala týdenní výpověď klidně bych se bez nich obešla a rychleji si poklidila nebyt vaření a vynášení smetí ale pověděla jsem mu to po lopatě buď půjde z domu ona nebo já ani se ho netknu jak si pomyslím že se slézá s takovou sprostou drzou lhářkou a míchou která mi do očí zapírá a po celém domě si vyzpěvuje ba i na záchodě ví že to má posichrované protože on bez toho dlouho nevydrží a někde si to odbyť musí a naposled mi vlezl na zadnici kdypak to bylo ten večer co mi Boylan silně stiskl dlaň cestou z Tolky jiná dlaň se mi do dlaně loudí já jsem mu zas takhle přimáčkla palec na hřbet ruky a tak mu stisk oplatila a zazpívala májová luna svítí milá má vzal si do hlavy že on a já tak hloupý prý není poobědvám ve městě potom si zajdu do Gaiety jenže já mu tu radost neudělám bůhví rozhodně je to jakási změna nenosit pořád a pořád jediný starý klobouk až nakonec zaplatím nějakému slušnému chlapci ať mi to udělá protože sama to udělat nemůžu padnu nějakému chlapci do oka trochu mu popletu hlavu kdybychom se tak octli sami ukázala bych mu podvazky a zahleděla se na něho až by zčervenal a tak ho svedla já vím jak je takovým chlapcům s ochmýřenými lícemi co chvíli si vytáhnou a pohoní ptáčka hra na otázky a odpovědi uděláš to a zas ono s uhlířem ano a s biskupem ano udělám však jsem mu vyprávěla vedle mě seděl nějaký Děkan nebo Biskup bylo to v sadech za synagogou pletla jsem tu vlněnou věcičku nikdy v Dublině nebyl kde co je a tak dál ten a ten pomník div mě otázkami neumořil a já jsem ho ještě ponoukala k horšímu co máte na srdci povězte kdo jste na koho myslíte povězte jak se jmenuje

povězte není to snad německý císař představte si že jsem to já myslíte na něho cítíte ho dělá ze mě kurvu on to už nedokáže měl by s tím v tom věku zkrátka přestat pro ženu je to úplná zkáza a požitek nikde dělá že se jí to líbí až to jemu vyvrcholí potom si to dodělá sama až jí rty zblednou ať je jak chce máme to odbyto co se toho napovídá a ono to stojí za to jenom napoprve potom si to už jen odflinkneš a nemyslíš na to proč žádná nesmí mužského políbit když není její kolikrát by náruživě ráda marná sláva po celém těle je jí blaze kolikrát bych chtěla aby si mě někdo když je u mě vzal ať je kdo chce a v náručí zlíbal není nad dlouhý srdce žhoucí polibek až do bezvědomí zpověď tu nemám ráda když jsem chodila k otci Corriganovi on na mě otče mákl to je toho a kde a já blážínek na průplavním náspu ale kde po těle děvenko na noze vzadu vysoko ano dost vysoko tam kde sedáš panebože to nemohl rovnou říct na zadnici a dost co na tom záleží a dělala jsi už nevím co to říkal ne otče pořád myslím na pravého otce pročpak to chce vědět když se z toho zpovídám Bohu ruku měl pěkně buclatou dlaň věčně vlhkou nebyla bych proti tomu sáhnout si na ni a on troufám taky ne podle té býčí šíje v tom chomoutu jestlipak mě ve zpovědnici poznal já jsem mu do obličeje viděla zato on mně ne toť se ví po mně se ani neotočil ani na sobě nedal nic znát ale když mu umřel otec měl oči zarudlé toť se ví pro ženu nejsou strašná věc když se rozpláče mužský a oni teprve ráda bych se dala od některého obejmout když je v ornátu a čpí z něho kadidlo jako z papeže ostatně vdané od kněze nic nehrozí on je na sebe moc opatrný potom dá JS papeži něco za pokání jestlipak byl se mnou spokojený jenom to se mi nelíbilo jak mě na odchodu v předsíni nenucené plácl po zadnici ale já jsem se jen nenucené zasmála copak jsem kůň nebo osel nejspíš myslel na otce jestlipak je vzhůru a myslí na mě nebo se mu o mně zdá kdopak mu dal tu květinu prý si ji koupil čpěla jakýmsi alkoholem ne viskou ne ani ležákem snad tím sladkým lepidlem co jím natírají plakáty jakousi rosolkou hned bych si srkla těch hustých zelených a žlutavých drahých likérů co v zákulisí při čekání na herečky popíjejí ty gigrlata v cylindrech jednoho jsem si prstem lízla

od toho Američana s veverkou co mluvil s tátou o známkách a dělal co mohl aby neusnul jak jsme nakonec zapíjeli masovou konzervu portským mělo jemnou slanou chuť ano vždyť mi bylo nádherně a mdlo šup do postele usnula jsem jak když mě do vody hodí až mě vzbudil hrom jako když pánbůh snámi má být konec světa vypadalo to že se na nás za trest nebe boří hned jsem se pokřižovala a odříkala zdrávas Maria docela jako to strašlivé hromobití v Gibraltaru a oni si přijdou a řeknou není Bůh co zbývá když se to kolem hrne a valí leda vzbudit dokonalou lítost tenkrát večer jsem ve whitefriarstreetské kapli zapálila na květen svíčku vida přece přinesla štěstí kdyby to taky on zaslechl jen by se ušklíbl protože nechodí do kostela na mši ani na modlení říká jakápak duše žádnou duši v sobě nemáš leda šedou hmotu vždyť on vůbec neví co to je mít duši ano když jsem rozsvítila ano vždyť ten svůj hrozitánský červený klofec vytáhl třikrát nebo čtyřikrát říkala jsem si jestli mu ta žíla či jak se tomu k šlaku říká nepraskne zato nos nějak velký nemá všechno jsem ze sebe shodila rolety stáhla celé hodiny jsem si to předtím parádila a parfémovala a česala měl to jako želízko nebo tlusté páčidlo v jednom kuse mu stálo snědl snad pár tuctů ústřic zpíval jedna radost jakživ jsem nezažila aby ho měl někdo tak mohutný aby člověka nadobro vyplnil snad snědl celého berana nač jsme stvořeny s tou velkou dírou uprostřed a on nám to tam jako Hřebec vrazí o nic jiného ti nestojí a tváří se zarputile a sverpě oči jsem musela zamhouřit ale bílku zas nějak hrozně moc v sobě nemá když jsem mu řekla ven s ním ať mi to udělá na to jak je velký tím líp jestli jsem se pořádně neopláchla když si to tam naposled dodělal pěkný vynález pro ženy aby on užil plné rozkoše ale dát jim toho trochu okusit to by koukali co jsem vystála s Milly to by nikdo nevěřil když se jí pak zoubky prořezávaly a ten manžel Miny Purefoyové co má fousiska jak řídítka rok co rok ji s hodinovou přesností obtěžkává děckem nebo dvojčaty pořád je z ní cítit dětský zápach jedno říkájí mu vrtidlo nebo tak nějak vypadá s tou čupřinou jak mouřenín to jsem janek kluk je Afričánek posledně jak jsem u nich byla váleli se celá ta horda jeden

přes druhého a vřeštěli div člověk neochluchl prý je to zdravé oni si nedají pokoj až se jim nadmem jak sloni či co že bych si troufla ještě na jedno ne s ním to ne ačkoli kdyby se oženil měl by jistě pěkné silné děcko ale nevím Poldy má víc bílku ano bylo by to báječné dosud je asi rozrušený tím setkáním s Josie Powellovou a pohřbem a tím jak myslel na mě a Boylana inu ať si myslí co chce stejně mu to není nic platné však já vím že se mrouskali když jsem tam přišla tak s ní tančil a potom s ní seděl venku tehdy na večírku u Georginy Simpsonové jak se nastěhovali do nového bytu chtěl mi namluvit že to on prý jen proto aby nedělala čekanku proto jsme se taky porafali o politice sám začal ne já prý Pánbůh byl tesařem nakonec jsem se rozbředla toť se ví žena je na všechno citlivá měla jsem potom na sebe vzteká že jsem ho nenechala při tom jen proto že za mnou pálí a taky prý byl prvním socialistou žralo mě že ho nedokážu dopálit ten galimatyáš co on všechno ví zvláště o těle a vnitřnostech sama jsem si co máme uvnitř chtěla prostudovat v Domácím lékaři pořád jsem ho v nacpaném sále slyšela vykládat a hleděla za ním a potom jsem dělala že se k ní kvůli němu chovám chladně protože trochu žárlil a pokaždé když se mě zeptal ke komu jdu já že za Floey a on mi věnoval básně lorda Byrona a tři páry rukaviček a bylo po všem vždycky jsem si ho otočila kolem prstu jako nic to jsem dokázala ať si spánembohem na ni letí a někde se s ní schází hned jsem to poznala podle toho že nechce cibuli vím jak na to řeknu mu zahrň mi límeček u blůzky nebo na odchodu o něho zavadím závojičkem a rukavicemi 1 pusu a hned se na všechny vykašle no dobrá uvidíme ať si za ní chodí ona bude toť se ví dělat šíleně zamilovanou to je toho zajdu si za ní zeptám se jí máš ho ráda a podívám se jí zpříma do očí ta mi bulíka na nos nepověsí zato on si třeba usmyslí že ji má rád a vyznají lásku zrovna tak šroubovaně jako mně však jsem se pekelně nadřela než jsem to z něho dostala bylo mi docela po chuti že tak vzdoruje a nepřijde na zavolání užuž by mě byl požádal o ruku tenkrát večer v kuchyni zrovna jsem válela těsto na bramborovou placku něco bych vám chtěla říct dál jsem ho nepustila dělala jsem že se zlobím ruce a

lokty zaplácané od mouky stejně jsem se večer předtím prořekla jak jsem vyprávěla o snech nač toho má vědět víc než je mu zdrávo co se mě před ním Josie naobjíkala to ovšem myslila na něho a namuckala když jsem pak řekla já jsem se umyla nahoru co nejdál hned se mě zeptala a nejdál ten sis taky umyla ženské na to furt narážejí a okatě to před ním vypichují hned na něm poznají jak poťouchle zamžourá že si jen hraje na nechápavého když ony spustí jaký je tím ho jen kazí vůbec se nedivím vždyť byl tenkrát velmi hezký hleděl se připodobnit lordu Byronovi ten se mi líbí říkala jsem třebaže na mužského je až moc krásný než jsme se zasnoubili trochu podobný mu byl potom se jí to už tolik nelíbilo tenkrát jak jsem se křečovitě rozesmála a bez přestání se hihňala jedna po druhé mi spadly jehlice a s nimi ten drdol co jsem nosila ty povídá jsi pořád dobře naložená ano vždyť ji to žralo věděla co v tom vězí hodně jsem jí toho napovídala co spolu tropíme všechno ne a přece dost že se jí sliny sbíhaly nemohu za to že k nám skoro nepáchla co jsme svoji jakpak asi vypadá co je s tím svým manželem jak mu přeskočilo nějak se scvrká a schází co jsem ji naposled viděla nejspíš se s ním zrovna poštěkala protože pořád zaváděla řeč na manžele jen aby ho zepsula copak mi to povídala Ach ano jak ho to popadne leze do postele v zablácených botách to pomyšlení že bych měla ležet v posteli s nějakým individuem které mě může každou chvíli zavraždit klacek jeden inu každý blázní jinak Poldy buďsi takový či onaký jen přijde domů otře si nohy o rohožku ať prší nebo svítí a sám si je viksuje a na ulici takhle na pozdrav smekne a tamten se prochází v pantoflích a za pohlednici s ťu-ťu vymáhá 100 000 liber ty můj kvítku májový nudou by z toho člověk chcipl pitomec ani boty si nezuje to radš dvacetkrát umřu než bych si jiného vzala takovou která by to s ním vydržela jako já ovšem nenajde jestli mě máš ráda pojď se mnou spát ano však on to v hloubi srdce ví třeba taková paní Maybricková co otrávila manžela pročpak se asi zamilovala do jiného ano vyšlo to najevo hotová ničemnice sebere se a provede takovou věc toť se ví mužští dovedou být strašně protivní div člověka o rozum nepřipraví a sprostě si otvírají hubu

pročpak si nás vůbec namlouvají když jsme tak špatné ano protože se bez nás neobejdou do čaje mu namíchala arzenovou mouku z mucholapky odkudpak je ten název zeptám se ho a on řekne z řečtiny budu tak chytrá jako dřív byla asi do toho druhého šíleně zamilovaná ani šibenice se nezalekla Ach bylo jí to jedno měla to v povaze nemohla jinak takoví surovci zas nejsou aby oběsili ženskou ba jo jsou každý je docela jiný Boylan mluvil o tvaru mého chodidla hned si ho všiml ještě než mi ho představili byla jsem s Poldym v Dublinských pekárnách smála jsem se a natahovala uši komíhala jsem nohou oba jsme si dali dvakrát čaj a chleba s máslem viděla jsem ho byl tam s oběma staropanenskými sestrami jak se dívá když jsem vstala a zeptala se číšnice kde to je co na tom když to ze mě crčí a mám na sobě ty černé reformní kalhotky co mi kázal koupit půl hodiny to trvá než je člověk stáhne zatím se celá pomočím obtýden abych si kupovala něco zbrusu apartního dlouho mi to trvalo za sebou na sedátku jsem zapomněla jelenicové rukavičky už jsem se s nimi neshledala nějaká zlodějka a on prý že si mám dát inzerát do *Irské doby* ztraceny na dámské toaletě Dublinských pekáren Dame Street nálezce nechť odevzdá paní Marion Bloomové viděla jsem jak z mých noh nespouští oči pořád se na ně díval jak jsem se při procházení lítacími dveřmi ohlédla za 2 dni jsem si tam zašla na čaj že ho snad jenže on nikde jak ho to asi vzrušovalo měla jsem je přehozeny přes sebe jak jsme byli v druhém pokoji napřed že ty střevíčky jsou na chození úzké ruku že mám pěknou patřil by na ni prsten s měsíčním kamenem nějakým pěkným akvamarínem však já ho z něho vymámím a taky zlatý náramek noha se mi tolik nelíbí ale jednou jsem ho nechala aby se s ní pokochal tu noc po tom nepovedeném Goodwinově koncertě taková zima a vítr ještě že jsme měli doma rum na punč a v krbu nevyhaslo abych prý si stáhla punčochy a leželi jsme na krbové předložce tam v Lombard Street no a jindy zas mě nutil v zablácených botkách šlapat po kdejakém kobylicině jenže on není normální jako druzí že prý co to povídal přetrumfnu Katty Lannerovou a dám jí fleká co to má znamenat zeptala jsem se už nevím co řekl

zrovna šel kolem kamelot s posledním vydáním a ten úslužný kudrnáč z lucanské mlékárny už předtím jsem ho někde zahlédla a při ochutnávání másla jsem si ho všimla a tak jsem nespíchala taky Bartell d'Arcy ze kterého si dělal jen šoufky mě začal líbat na schodech pro sboristky zrovna jsem dozpívala Gounodovo *Ave Maria* a nač ještě čekáme ach polib mě milý na čelíčko a taky na tělíčko na ten svůj plechový hlásek si počínal dost ohnivě co se nablouznil o mých hloubkách jestli se mu dá věřit líbilo se mi jak při zpěvu špulí ústa a potom povídá je to ale hrozné dělat to zrovna tady mně se to tak hrozné nezdá jednou mu to povím zatím ne ten bude koukat bodejť a ukážu mu kde jsme to dělali tak a teď víš trhni si nohou on si myslí že bez jeho vědomí se nic nestane před zasnoubením neměl o mé mámě tušení tak lacino by mě nedostal sám byl desetkrát horší žebroni o kousínek kalhotek ten večer šli jsme po Kenilworth Square políbil mě do ouška rukavičky musela jsem si ji stáhnout na kdeco se vyptával jestli smí zvědět jak vypadá má ložnice a tak jsem mu ji nechala jako bych na ni zapomněla ať na mě myslí když si ji šoupl do kapsy do kalhotek je blázen to je jasné oči by nechal na těch necudných cyklistkách co jim sukně vlají nad pupek jak jsem tenkrát byla s Milly na slavnosti v přírodě nějaká v krémovém mušelínu tam stála proti slunci takže bylo do nejmenšího kousíčku vidět co má na sobě jindy zas šel v dešti za mnou jenže já jsem ho zahlédla dřív než on jako lišák stál na rohu Harolds cross Road na sobě nový pršák a křiklavou šálku co mu šla k pleti a hnedý klobouk copak tam pohledával oni si chodí a dosyta užívají s kdejakou co nosí sukně zeptat se jich člověk nesmí ale sami hned vyslyšchají kdepak jsi byla kampak jdeš cítila jsem jak se za mnou oči upřené do týla krade až k domu se nepouští to by zašel moc daleko pootočila jsem se a zůstala stát tak dlouho dorážel ať svolím až jsem si pomalu rukavičku stáhla přitom ho hlídala prolamované rukávy prý jsou do deště studené hledal si záminku až mi nahmatal kalhotky furt a furt kalhotky až jsem mu slíbila do kapsy u vesty kalhotky z panenky *O Maria Santissima* celý mokvavý od deště vypadal jak blázeček nádherný chrup až jsem při tom pohledu hlad dostala a žadonil ať si vyhrnu oranžovou sukýnku co mám na sobě tu plisovanou nikdo tam prý není jestli ne tak klekne do louže umíněnc jeden opravdu klekne a zničí si nový pršák těžko předvídat co jim zas vleze do hlavy jak se s ženskou octnou sami jsou do toho celí diví co když někdo půjde kolem tak jsem ji trochu vyhnula a zvenku mu levou rukou sáhla na kalhoty jak jsem to potom dělávala Gardnerovi aby neprovedl něco

horšího někde víc na veřejnosti trnula jsem zvědavostí jestli je obřezaný třásl se jak osika dělají to hrhr žádný požitek z toho není a táta zatím čekal na večeri ať prý mu řeknu že jsem zapomněla peněženku u řezníka a musela se pro ni vrátit Podvodník jeden napsal mi pak psaní a v něm všechna ta slůvka napřed takový uhlazený a teď si takhle na ženu troufne bylo to trapné když jsme se pak setkali zeptal se jestli mě urazil sklopila jsem oči k zemi on toť se ví hned poznal že ne měl dost filipa na rozdíl od toho druhého potrhlíka Henryho Doyla co na šarádách pořád něco rozbíjel nebo trhal nemohlo nemám ráda a jestlipak vím co to znamená ze slušnosti jsem ovšem musela říct ne já vám nerozumím copak to není přirozené toť se ví že je psávali to na zeď v Gibraltar u toho obrázek toho co má žena u toho to slovíčko co jsem nikde nenašla jen když to útlé děti nevidí každý den ráno mi pak psal někdy dvakrát za den jeho milování se mi tehdy líbilo uměl si ženskou získat jak mi poslal 8 velkých máků protože mám 8ého narozeniny napsala jsem mu ten večer co mě v Dolphins Barn políbil na srdce že se to ani vylíčit nedá člověku je blaze jako po ničem jiném na světě ale tak objímat jako Gardner zas neuměl v pondělí doufám přijde jak říkal zas ve čtyři nemám ráda když se to courá celý den jdeš otevřít to jdou asi se zeleninou a on to někdo je a jsi neoblečená nebo se rozlétnou dveře do špinavé neuklizené kuchyně jako tenkrát v Lombard Street jak se kvůli koncertu zastavil šedivoučký Goodwin a já byla po večeri celá červená a rozcuchaná dělala jsem dušené nedívejte se na mě pane profesore vyhrkla jsem vypadám jak hastroš ano jenže on pravý kavalír byl ohleduplnost sama nikdo doma aby tě zapřel nezbývá než vykouknout přes záclonu jako dnes ten posluha už jsem myslela že to odkládá na jindy a on zatím poslal předem portské a broskve zívala jsem celá znervóznělá že mě tahá za nos a tu jsem z toho fukfukfuk na dveře poznala že je to on trochu se asi opozdil bylo čtvrt na čtyři když jsem zahlédla obě Dedalovic holky odcházet ze školy vůbec nevím kolik je ty hodinky co mám od něho jdou taky nějak špatně musím je dát spravit jak jsem házela penny tomu chromému námořníkovi za Anglii vlast a krásku jen jsem si hvízдалa roztomilou dívku mám rád ještě jsem si neoblíkla čistou košili ani se nenapudrovala a nic ode dneška za týden odjedem tedy do Belfastu ještě že on musí do Ennisu na 27ého mu padne výročí tátovy smrti moc příjemné by nebylo kdyby si myslel že máme v hotelu pokoje vedle sebe při vyvádění v nové posteli mu pak nemohu říct dejte pokoj vedle je on nebo nám zas nějaký kašlavý pastor zafuká na zeď druhý den pak neuvěří že jsme nic netropili u manžela to projde a mileneček ten se za nos tahat nedá říct mu potom že

jsme nic netropili tak mi neuvěří dobře že tam jede jemu se ostatně vždycky něco přihodí jak jsme tehdy jeli na Mallowův koncert do Maryborough objednal pro dva horkou polévku a tu zvoní k odjezdu a on se hrne po nástupišti polévku stříká na všechny strany jak ji po lžících nabírá taková kuráž číšník běží za ním ječí jak by ho na nože bral strojuvůdce celý tumpachový má nemá odjet on že nezaplatí dokud nedojí ti dva páni z třetí třídy má prý recht a taky měl ten je vám paličatý jak si něco vezme do hlavy ještě že otevřel dvířka nožem málem nás zavezli do Corku asi se mu chtěli pomstít Ach já se v kupé nebo v kočáře ráda natřásám na pěkných měkkých polštářích jestlipak mi vezme 1. třídu třeba si to bude chtít udělat ve vlaku a podmázne průvodčího Ach jinak to nejde zas po nás budou zevlovat nějací pitomci očima že se hloupější nenajdou byla to vzácná výjimka ten prostý dělník co nás tenkrát nechal v kupé samy jak jsme jeli na Howth kdopak to byl ráda bych věděla nějaký ten tunel musíš potom koukat z okna ještě hezčí je to nazpátek kdybys se tak nevrátila povídali by si že jsem s ním utekla je to ten co pomáhá na jeviště kdypak jsem to naposled zpívala na koncertě už je to rok a kde no v ústavu sv. Terezy v Clarendon Street slečinkám teď jim zpívá Kathleen Kearneyová a jí podobné protože já jsem měla tátu v armádě a zpívám lajdačského rošáka a nosím brož na počest lorda Robertse a mám mapku celého tažení a Poldy není jaksepatří Ir on to tenkrát zaonačil to by bylo aby to zas nedokázal jako když mi vymohl part v Stabat Mater kdekomu na potkání vykládal že zhudebňuje Veď ty mě vlídné světlo sama jsem ho navedla až přišli jezuiti na to že je zednář a to Veď ty mě co brnká na klavír že opsal z jedné staré opery a v poslední době se schází s těmi sinnfejnáky či jak si říkají a jako obyčejně trousí třesky plesky ten človíček bez krku co mi ho ukázal je prý moc chytrý člověk budoucnosti nějaký Griffith no ani na to nevypadá víc se nedá říct ale nejspíš se s ním znal byl bojkot o politice nechci ani slyšet co byla válka Pretoria a Ladysmith a Bloemfontein kde na úplavici Gardner por. Stanley G od 8. prap. 2. východolancash. pl. v polní uniformě to byl fešák proti mně zrovna o tolik větší jak má být jistě si vedl statečně prý jsem rozkošná řekl mi ten večer jak jsme se u průplavní propusti líbali na rozloučenou ty má irská krasavice zesinal samým rozrušením nad tím že odchází ani postavit se pořádně nemohl aby nás ze silnice neviděli žhnula jsem jako nikdy taky mohli hned na počátku uzavřít mír nebo se měl strejda Paul spolu s ostatními Kruegery sebrat a porvat se sami mezi sebou nemuseli to protahovat na léta a nějakého fešáka odpravovat na úplavici být poutivě

zastřelen hned by to bylo jinačí ráda se dívám na plukovní defilírku španělskou kavalerii jsem poprvé viděla v La Roque bylo to rozkošné z Algecirasu jsme potom hleděli přes záliv na světla ve skále jako svatojánské mušky nebo jak na těch 15 jitrech naoko svádějí bitvu Černí strážci v sukýnkách jak v rytmu mašírují před husary desátého pluku prince Waleského nebo hulány Ach hulání jsou báječní nebo zas před dublinskými co zvítězili u Tugely jeho táta si nasekal prachy prodejem koní pro kavalerii inu mohl by mi v Belfastu něco hezkého koupit za to co já jsem mu dala prádlo tam mají roztomilé nebo třeba rozkošné kimono musím koupit naftalínové kuličky jak jsem mívala a nechat je v prádelníku bude to požitek chodit s ním po novém městě a všelico nakupovat prsten radš nechám doma co se ho pak nakroutím než ho stáhnou přes kloub ještě by to vytroubili v novinách nebo to na mě píchli policii ale oni si spíš řeknou že jsme svoji ať se dají vycpat houby jsi z toho dělám peněz má jak želez a ženit se mu nechce proč mu od nich nepomocť jen kdybych věděla že se mu líbím byla jsem ovšem trochu utahaná jak jsem se při pudrování koukla do zrcátka jenže v zrcátku člověk dobře nevidí jak vypadá však se mě něco těmi velikánskými kyčlemi nahmoždil ta tíha ta chlupatá prsa pořád aby člověk kvůli nim v tom vedru líhal naznak kdyby mi to tam radš strkal zezadu jak to paní Mastianské sama mi to říkala dělá ten její po způsobu psů a ona přitom vyplazuje jazyk co nejdál takový klidný a mírný když drnká na citeru kdo by to do těch chlapů řekl co všechno se jim v hlavě vylíhne pěkný materiál ten modrý oblek co měl na sobě a apartní kravata a ponožky s blankytným vzorkem pracháč jistě bude to se pozná už na střihu šatů a těch cibulích za chvíli jen co si odskočil pro zvláštní vydání řádl jak pomínutý roztrhal lístky a klel jak bivoj dvacet liber prý prošťuroval kvůli tomu outsiderovi co vyhrál a půlku zas vsadil na mé konto podle Lenehanova tipu sprostě nadával na toho obejdu co si na mě dovoľoval po glencreeském banketu jak jsme se tak dlouho kodrcali po kanafasové hoře prasáckýma očima mě hltal purkmistr Van Dillon ten nevychovanec všimla jsem si ho při dezertu jak jsem v zubech louskala ořechy nejradš bych byla to kuře obrala v prstech jak bylo šfavnaté a vypečené a křehounké ale vyjídat talíř se mi nechtělo vidličky a nože na rybu byly z cejchovaného stříbra škoda že je nemám jak jsem si s nimi hrála pár jsem jich klidně mohla strčit do rukávníku počítat v restauraci s každým krejcarem za porcičku kterou člověk slupne i za mizerný šálek čaje aby byl člověk vděčný a přijímal ho jako nějakou milost svět je holt rozdělený jestli to tak půjde dál potřebovala bych aspoň dvě pořádné

košile jaké kalhotky má rád nevím asi žádné sám to říkal ano stejně je polovina gibraltarských děvčat nenosila chodila jak je Pánbůh stvořil ta Andalusanka co zpívala Manolu se nijak netajila tím že na sobě nic nemá ty druhé polohedvábné punčochy mají puštěné oko všeho všudy den jsem je měla na sobě měla jsem si dopoledne zajít zpátky k Lewerovi a zahrát jim bandurskou až by mi je vyměnili ale třeba bych se rozčilila a náhodou se s ním srazila a všechno pokazila taky lacinou šněrovačku bych potřebovala co inzerují v Dámě kozinkově přiléhavou s elastickými cvikly na bocích dal mi na tu jedinou co mám a ta nestojí za nic jak to tam stálo postavě propůjčují rozkošnou linii za 11 šilinků 6 odstraňují neladnou šířku beder a snižují otýlost trochu mi narostlo břicho s tím ležákem k obědu musím přestat moc mi zachutnal posledně nám O'Rourke poslal učiněné patoky lacino přijde k penězům Larry jak mu říkají nám na vánoce poslal mizerný balíček v něm vánočku a láhev pomejí jakési pančované bordó co nemohl udat Pámbu mu dej dost slin aby neumřel žízni dechová cvičení musím dělat jestlipak stojí za něco ten odtučňovací prostředek jen abych to nepřehnala hubené nejsou moc v módě podvazky mám fialové co jsem měla dnes na sobě víc mi za ten šek co dostal na prvního nekoupil ach ne ještě tu vodičku na obličej předevířem jsem ji vypotřebovala po té mám pleť jak novou co jsem se mu naříkala dej mi ji tam zas udělat nezapomeň bůhví jestli to po všem domlouvání nakonec udělal však já to podle lahvičky poznám jestli ne nezbude mi asi než se umýt ve vlastních chčankách je to jak hovězí výtažek nebo slepičí polívka kápnu do toho panax a fialky kůže mi připadá nějak drsná a zestárlá jemnější je spodní jak se mi na prstě sloupila po spálenině škoda že není celá stejná a ty čtyři ubohé kapesníčky dohromady za nějakých šest šilinků bez parády to člověk ve světě nikam nepřivede všechno padne na jídlo a činži až já někdy k něčemu přijdu to si piš budu si žít na volné noze mívám chuť hodit do konvice přehršli čaje jaképak odměřování a drobení koupím si třeba staré krápy jestlipak se ti líbí tyhle nové střevíčky ano líbí kolikpak stály nemám co na sebe hnědý kostým sukně a jupka jedny v čistírně celkem 3 copak to je pro ženu jeden starý klobouk abych přistříhla druhý předělala mužští se po tobě neohlédnou a ženské se jen ofrňují vědí že jsi bez muže den co den jde všechno nahoru do 35 mi zbývají 4 léta ba ne je mi kolik je mi vlastně v září mi bude 33 vážně Ach ano vida paní Galbraithová proti mně je hodně starší minulý týden jsem ji na procházce zahlédla krása jí nějak pelichá bývala to fešanda nádherné vlasy až pod pás střásala si je dozadu jako Kitty O'Sheaová z Grantham Street ráda jsem se

na ni zrána dívala přes ulici jak si je rozčesává jako by je zbožňovala a mazlila se s nimi seznámila jsem se s ní teprve den předtím než jsme odtamtud odcházeli a taková jerseyjská lilie paní Langtryová zamiloval se do ní princ Waleský královskou hodnost stranou je myslím jako každý jiný všichni to mají na jedno brdo jenom s černochem bych si to ráda zprubla krasavice až do 45 nějaká anekdota kolovala o žárlivém starém manželovi kdopak to asi byl s nožíkem na ústřice že chodil ba ne že jí kázal nosit jakýsi plechový pás a nožík na ústřice ano s tím chodil princ Waleský nebude to pravda něco jako ty knihy co mi nosí spisy Francois Tentononc prý kněze o tom jak se jí narodilo dítě z levého ucha protože jí vypadl konečník pěkné slůvko z kněžského pera a ř-ř každý trouba hned pochopí oč jde nemám ráda takové báčorky zvlášť od takové lumpácké vizáže hned každý pozná že to není pravda a ta Ruby a Sličné tyranky co mi podvakerát přinesl na straně 50 jsem se dočtla o tom jak ho pověsí za hák a zmrská provazem ženě to nic neříká takové fantazírování o tom jak se po plese z jejího střevíčku napije šampaňského jako ten Ježíšek z inchicorských jeslíček v náručí Panny Marie tak veliké děcko přece žádná na svět nepřivede nejprve jsem si řekla že jí vyšlo bokem jak by taky mohla na nočník když by se jí zachtělo taková bohatá dáma toť se ví že si to pokládala za čest J. K. V. princ byl v Gibraltaru ten rok co jsem se narodila oč že tam taky našel lilie a nějaký stromek tam zasadil však jich co byl živ zasadil ažaž přijet tam trošinku dřív byl by třeba zasadil i mě to bych pak tuhle nebyla měl by se vykašlat na *Svobodáfe* a těch pár žebráckých šilinků co mu nese a jít někam do kanceláře nebo tak kde by měl normální plat nebo do banky tam by ho posadili na trůn a celý den by jen počítal peníze on se to se ví raděj ometá doma člověk se nemůže vrtnout bez něho jaký máš dnes program kdyby radš kouřil dýmku jako táta a načpěl jako chlap pořád jen dělá že shání inzeráty dodnes mohl být u pana Cuffa něco tam provedl a potom mě poslal abych to zkusila srovnat klidně jsem mu mohla dopomoci k místu prokuristy několikrát na mě dělal velké oči napřed byl studený jak led věřte mi paní Bloomová sama sobě jsem byla protivná v těch šófl starých šatech olůvka ze šisků jsem poztrácela vůbec mi nepadly už jsou zas v módě koupila jsem je jenom kvůli tomu provedení nestojí za nic to jsem věděla a rozmyslela si to místo k Toddovi a Burnsovi jak jsem řekla zašla jsem k Leeovi hotové vetešnictví výprodej brakového zboží takový to byl krám luxusní obchody nemám ráda jdou mi na nervy nejvíc mě na něm vzteká že si myslí bůhvíjak rozumí dámskému oblékání a vaření napatlal by do toho kdeco v

kredenci vyškabe kdybych tak na něho dala kdejaký kokrhel který si nasadím mi sluší ano ten si vem ten je ti akorát afsi je jak svatební dort a trčí mi kus z hlavy prý mi sluší nebo mi zas jako puklice leze na záda byl jak na trní kvůli té prodavačce v graftonstreetském krámě kam jsem ho naneštěstí přivedla drzá až hrůza furt se na něho uculovala a on mám dojem že vás moc obtěžujem nač tam ta holka vůbec je ale já jsem ji pohledem zpražila ano byl hrozně škrobený bodejť ne ale změnil se jak na mě podruhé pohlédl Poldy si postavil hlavu jako tenkrát s tou polívkou však já jsem si všimla jak se mi upřeně dívá na ňadra když vstal že mi otevře dveře jistě to bylo od něho hezké že mě vyprovází je mi paní Bloomová náramně líto moc okatě to nedělal bylo to potom co jím byl uražen a ve mně viděl jeho ženu jenom jsem se pousmála ňadra se mi ve dveřích takhle dmula když říkal je mi náramně líto vy to jistě ano trochu mi je myslím zesílil že je tak dlouho cucal až jsem z toho dostávala žízeň říká jím bonbónky k smíchu ano tenhle aspoň mi pro nic za nic ztvrdne postarám se aby s tím nepřestal šlehaným vajíčkem s marsalou mu je vykrmím načpak jsou všechny ty žilky a jiné krámy divná věc že jsou po dvou jako pro dvojčata tím umístěním nahoře prý znázorňují krásu jako ty sochy v muzeu naoko si to jedna zakrývá rukou krásné jsou což o to proti tomu jak vypadá mužský dva pytlíky plné a ta druhá věc mu schlíple visí nebo zas proti tobě trčí jak věšák není divu že si to zakrývají zelným listem žena je toseví krása sama to kdekdo uznává však mi říkal co abych stála modelem nějakému boháči z Holles Street co přišel u Helyho o místo jak jsem rozprodávala šatstvo a břinkala v kavárně se spuštěnými vlasy prý budu vypadat jako ta koupel nymfy jenže ona je mladší já jsem trochu jako ta sprostá běhna na jeho španělské fotce to se ty nymfy zeptala jsem se ho takhle procházely ten hnusný cameronský horák za masnými krámy nebo ten druhý zrzavý otrapa za stromem kde stával rybí pomníček jak jsem šla kolem dělal že čurá a košilku vyhrnutou to na mě vystrkoval ať se podívám z královna pluku pěkná sebranka ještě že je vystřídali surreyáci pořád by to člověku ukazoval jak jdu kolem pánského pisoáru u harcourtského nádraží jestli tam náhodou někoho hned mě na to upozorňuje jako by to byl 1 ze 7 divů světa ach ty hajzly smrdí jak jsem ten večer s Poldym šla z večírku od Comerfordových z pomerančů a limonády je člověku tak hezky a močopudně do jednoho jsem si zašla mrzlo až praštělo ne a ne to udržet kdypak to bylo v třiadevadesátém průplav zamrzl ano bylo to pár měsíců potom škoda že mě tam neviděli nějací cameroňáci jak dřepím na pánském meaderu zkoušela jsem ho

nakreslit potom jsem to roztrhala jakysi buřt či co že se s tím nebojí chodit že je do toho někdo kopne nebo praští a to hnětem si kozy vytasí se se slůvkem že by si člověk jazyk zlámal cosi o inkarnaci jakživ nic jednoduše nevysvětlí aby to někdo pochopil a potom div pánvičku nepropálí kvůli ledvině tenhle tolik ne mám na něm dosud vytištěny zuby jak mi málem bradavku ukousl jsou strašní pořád by jen ubližovali po Milly jsem měla v řadrech tolik mlíka bylo by stačilo pro dva bůhví proč to bylo jako kojné bych prý dostávala libru týdně jak byly nalité tenkrát ráno ten křehký studentík co bydlel v Penrose Street č. 28 u Citrónových mě málem z okna zahlídl při mytí ještě že jsem si honem zakryla obličej ručníkem šťudýrování jen co je pravda co jsem ji odstavila pobolívaly mě až pohnul doktora Bradyho že mi dal recept na belladonnu přiměla jsem ho k tomu že je mi vycucával tak byly tuhé říkal že je sladší a hustší než kravské nakonec mi je chtěl vydojovat do čaje inu je to číslo někdo by měl o něm napsat do humoristického časopisu kdybych si těch věcí polovičku pamatovala a dala to do knížek spisy mistra Poldy ano pleť potom zvláční celou hodinu se na nich pachtil sledovala jsem to na pendlovkách jako bych měla u sebe nějaké velikánské miminko všechno si cpou do úst co rozkoše užijí chlapi od ženské dosud jeho ústa cítím ach Bože musím se natáhnout kdyby tak byl tady on nebo někdo jiný s kým bych si to hodila a zas se tak poměla uvnitř jsem pořád jako v ohni nebo kdyby se mi to aspoň zdálo jak mě podruhé rozdráždil vzadu mě přitom lechtal prstem obemkla jsem ho nohama a nějakých pět minut ho milovala a objímala ach Bože všelico se mi chtělo vykřikovat hovno prdel to nebo ono jen když nebudu vypadat ošklivě a nedostanu z té námahy vrásky kolem úst kdovíjak by to bral na mužské se musí zchytřit chválabohu nejsou všichni jako on někteří si to vyžadují ve vši slušnosti on jak jsem si všimla to dělá docela jinak a nemluví nasadila jsem tedy do očí patřičný výraz vlasy se mi od převalování pocuchaly jazyk stisknutý mezi zuby jsem namířila k němu k tomu divochovi surovému čtvrtek pátek jeden sobota dvě neděle tři ach Bože já to do pondělí nevydržím frsiiiííííííífráááásk někde píská vlak mají ale ty lokomotivy sílu jako nějaké mohutné obryně na všech stranách se po nich a z nich hrne voda jako konec Sladké písně lásky chudáci celou noc být venku daleko od ženy a rodiny na těch pražlivých lokomotivách bylo dnes dusno dobře že jsem spálila polovinu starých Svobodám a Fotopamlsků kdeco nechá povalovat je z něho lajdák ostatek jsem vyhodila na klozet zítra mi je musí rozřezat nebude mi je schovávat na příští rok že za ně dostanu pár krejcarů a nebude se mě vyptávat kdepak je

to lednové číslo taky staré svrchníky jsem z předsíně vykramařila bylo tam od nich dusněj než zdrávo pěkné zapršelo jak jsem si hodila šlofika řekla jsem si už to začíná jak v Gibraltaru jemine to vedro tam než zadul levantinec černý jak noc a skála z toho řěavěla jak mohutná obryně proti hoře 3 skal jim připadá velikánská sem tam červené hlídky a topoly všechno vedrem vyprahlé do běla a sítě proti moskytům a zápach dešťové vody v cisternách ustavičně pozorovat slunce jak do tebe pere až mi vybledly ty pěkné šaty co mi z B Marché v Paříži poslala tátova známá paní Stanhopová stydím se znejmilejší Fénicko napsala na čem bylo to od ní hezké jakpak se ještě jmenovala na korespondenčním lístku a oznamuji že jsem ti poslala dárek zrovna jsem vylezla z teploučké koupele jsem jak vykoupáný pejsek moc se mi líbila mazlík ona mu říkala mazlík by za to dal nevím co kdyby se mohl vrátit do Gibu a slyšel tě zpívat v starém Madridu nebo Očekávání Concone se jmenují ty etudy co mi koupil byly tehdy nové jedno slovo ne a ne rozluštit šály roztomilé ale roztrhnou se jako nic přece jen jsou myslím krásné nemyslíš nepřestávám myslit na ty krásné svačiny co jsme spolu mívaly na ty znamenité rozinkové koláče a malinové řezy ty já zbožňuji tak tedy znejmilejší Fénicko rozhodně brzo napiš srdečné vynechala pozdravy tátovi a kapitánu Grovovi s pozdravem tvá upřoddxxx na vdanou vůbec nevypadala úplná dívenka proti jejímu mazlíku byl o moc starší hrozně si na mě potrpěl sešlápl mi drát abych přes něj mohla překročit na býčích zápasech v La Linea jak tenkrát matador Gomez dostal býčí ucho co my to nosíme za oblečení kdopak si je vymyslel jak má člověk vylézt na killineyský kopec nebo třeba na tom pikniku celá utážená v šněrovačce hnout se nemůžeš s houfem se rozběhnout nebo uskočit stranou proto jsem měla takový strach když se druhý vzteklý býk rozháněl na banderillery opásané šerpou a s těmi 2 krámy na klobouku a suroví mužští pokřikovali bravo toro nic si s nimi nezadaly ženské v úpravných bílých mantilách bodejť až chudinkám koním nadobro vnitřnosti rozpáral to jsem jaktěživo neslyšela smíchy se mohl potřhat jak jsem napodobovala štěkot bell-laneského psa chudák zvíře stonalo copak s nimi asi je nejspíš jsou oba dávno v Pánu vidím všechno jako v mlhách člověk si připadá starý koláče pekla toť se ví měla jsem nač jsem si vzpomněla vlasy jsme si tenkrát s Hesterkou porovnávaly proti ní jsem měla hustší ukázala mi jak je vzadu podchytit když je vyčesávám nahoru a co ještě jak udělat jednou rukou uzlík na niti byly jsme jak sestřenky kolikpak mi bylo tu noc jak byla bouřka jsem spala u ní v posteli rukou mě objímala a ráno jsme se pak praly polštářem byla to

psina číhal po mně jak mohl jen jsem si zašla na alamedskou esplanádu poslechnout vojenskou muziku spolu s tátou a s kapitánem Grovem nejprve jsem koukla na kostel potom na okna potom dolů utkali jsme se pohledem bylo mi jako by mě jehly probodávaly oči mi jen hrály jak si vzpomínám podívala jsem se pak do zrcátka ani jsem se nepoznala jak jsem byla proměněná skvěle osmahlá od slunce a vzrušením celá jak růže chvílku jsem nezdřímla už kvůli ní se to nehodilo jenže jsem s tím včas přestala dala mi na čtení Měsíční kámen tenkrát poprvé jsem četla Wilkieho Collinse přečetla jsem East Lynne a Stín Ashlydyatu od paní Henry Woodové Henryho Dunbara od té druhé ženské a od lorda Lyttona Eugena Arama a Molly Bawnovou od paní Hungerfordové mi dala kvůli jménu nemám ráda knížky ve kterých je Molly jako ta flanderská děvka co kradla v krámech na co padla sukno a plátna na lokty tahle peřina je na mě těžká tím líp však nemám jedinou kloudnou košili všechno se pode mnou shrnuje vedle něho jak tropí hlouposti tím líp kolikrát jsem se pařila v tom vedru propocená košile se mi lepila na zadní líce jak jsem usedla na židli byly tak buclafoučké a pevné když jsem vstala a stoupla si na pohovce na polštáře a vyhnula se a koukla štěnic na metráky a v noci sítě proti moskytům řádku jsem nepřečetla Bože je to tak dávno léta letoucí ovšemže se už nevrátili a ona neudala správnou adresu třeba si všimla že její mazlíci stále odcházejí a my se už nikdy vzpomínám tenkrát ty vlny rozhoupané vysoké zobce člunů kolébavá loď uniformy důstojníků odcházejících na dovolenou šla na mě mořská nemoc měla jsem boty na knoflíčky sukně mi vlála šestkrát nebo sedmkrát mě políbila jestlipak jsem plakala ano myslím že ano aspoň mi bylo do pláče rty se mi třáslly když jsem se s ní loučila měla na sobě skvostný nezvykle modrý cestovní přehoz tak zvláštně k jedné straně zřasený náramně hezký když odjeli padl na mě smutek div jsem v tom šilenství někam neutekla všude to člověka pálí táta nebo teta nebo vdavky čekááám a čekááám k sobě ho přiveduuu nohy pádící mu nepohaáním jak čekááám ostošest rachotili a bouchali z těch sakramentkých kanónů zvlášť na královniny narozeniny jak člověk neotevřel okna kdeco se kácelo jak tam přistál generál Ulysses Grant bůhví kdo to byl a co udělal prý nějaké velké zvíře a milý Sprague co tam byl konzulem ještě před potopou v gala nosil chudák smutek po synovi každé ráno stejný budíček bubny vířily nešťastní vojáčky s esšálky maširovali a smradili kolem dokola hůř než bradatí židi v kaftanech na leviťském shromáždění potom odtroubili a vystřelili na znamení že mají civilisti odejít za hranici a profous s klíči odpochodoval a zamkl bránu a

dudy vyhrávaly potom si už jen kapitán Grove s tátou povídali o Rorkes drift a Plevně o siru Gametu Wolseleym a Gordonovi z Ghartúmu zapalovala jsem jim vyhaslou dýmku ten ožrala jeden grog měl stát na okenním výstupku kdepak by kapičku nedopil dloubal se v nose jak lovil z paměti nějakou sprostou anekdotu že ji bude vyprávět mezi čtyřma očima přede mnou se nikdy nezahodil pod nějakou lichou záminkou mě vždycky vystrnadil se samými lichotkami to z něho samozřejmě mluvila Bushmillova viska jenže ke každé jiné se choval zrovna tak nejspíš umřel na zhoubný alkohol tak dávno je to dny se táhnou jak léta od nikoho psaníčko leda těch pár co jsem si sama poslala vycpaná kousky novin z nudy bych někoho nehty poškrábala jak jsem poslouchala toho jednookého Araba s tím jeho vyluzovaným hýja do aleluja prozpěvovaným hýja hýja ahýja děkuju o žádné hýja nestojím stejně hloupé jako teď ruce svěšené koukám z okna jestli se třeba nenajde nějaký slušný mužský naproti v domě ten medik z Holles Street co na něho ošetřovatelka brala schválně jsem si u okna navlékala rukavice a nasazovala klobouk aby viděl že odcházím jak to myslím mu nedošlo jsou to zabeďněnci podej jim to po lopatě ani potom to nepochopí na plakát by se jim to mělo natisknout ani když se jim levou rukou dvakrát stiskne dlaň dokonce jsem se na něho před kaplí na Westland Row ušklíbla a on mě nepoznal co je s jejich slavnou inteligencí to bych ráda věděla celá šedá hmota se jim vrazila do pind'oura řeknu vám ti podvodníci chrapouni U městského erbu měli inteligence o moc míň než ti býci a krávy co prodávali na maso za řinkotu uhlířského zvonce ten buzerantský křikloun mě zkoušel ošulit jak z klobouku vytáhl nesprávný účet takové tlapy a hrnce a pekáče a rendlíky spravovat dnes žádné prasklé láhve pro chudého člověka žádná návštěva a žádná pošta leda jeho šeky a nějaké prospekty jako ten divotvůrce co mu přišel s oslovením Milostivá paní a dnes jeho dopis a můj lístek od Milly vida jemu dopis napíše od kohopak jsem já naposled Ach od paní Dwennové co ji to napadlo po tolika letech si napsat o recept na pisto madrileno od Floey Dillonové oznámení že si bere bohatého stavitele dá-li se věřit pověstem má vilu a osm pokojů tátu měla náramně hodného táhlo mu na sedmdesátku pořád dobře naložen prosím slečno Tweedyová nebo slečno Gillespiová piano je támhle na mahagonové kredenci měl stát kávový servis z ryzlího stříbra nakonec někde v dáli umřel nemám ráda lidi co před každým hořekují každý máme dost svých trampot před měsícem umřela na prudký zápal plic chudinka Nancy Blaková no tolik jsem ji neznala ona kamarádila spíš s Floey než se mnou je otrava odpovídat na

dopis on mi to vždycky špatně předřkává vynechává tečky jako když řeční k těžké ztrátě přijměte gondolenci vždycky udělám stejnou chybu stejně jako simpatie napíše mi doufám další psaní už posledně jestli mě má opravdu rád mám zaplatpánbu někoho kdo mi dá co mi tolik chybí a vrátí mi chuť do života člověk tady vůbec nemá tolik možností co mívával kdyby mi tak někdo napsal milostné psaní to jeho za moc nestálo však jsem mu řekla ať píše co chce váš oddaný Hugh Boylan v starém Madridě husičky ty si myslíš že láska jsou vzdechy umírání bez útechy jenže kdyby on to napsal bylo by to možná pravda ať pravda nebo ne stačí to na celý den a na celý život neustále je na co myslet a kolem dokola je všechno nové třeba mu napíše odpověď v posteli aby si mě představil zkrátka pár slov ne nějaké sáhodlouhé skládání jaké psávala Atty Dillonová tomu člověkově co byl čímsi u nejvyššího soudu on jí pak opsal kvinde z tajemníka lásky řekla jsem jí napiš mu pár prostých slov ať si je podle libosti zpitvoří že by ses nerada ukva ukvapila a s nemenší upřímností svrchované pozemské blaho kladná odpověď pánovi na nabídnutí k sňatku božínku co se dá dělat jim je hej zato žena ta jak zestárne rovnou s ní na smetiště první přišlo od Mulveyho byla jsem to ráno ještě v posteli přinesla mi je s kávou paní Rubiová bez hnutí zůstala stát řekla jsem jí ať mi ji podá a ukázala ne a ne si vzpomenout vlásenku na to slovo aha horquilla že je rozříznu protivná bába měla ji přímo před nosem na hlavě drdol z falešných vlasů při vši ošklivosti ješitná bylo jí 80 ne-li sto obličej samá vráska nábožná přitom panovačná ne a ne se smířit s tím že tam zajíždí atlantské loďstvo polovina korábů celého světa navzdory jejím carabinerům protože jim 4 opilí angličtí matrózi celou skálu vyfoukli a protože dost často nelítám na mši abych se jí zavděčila šálu odkládala jen na zdavkách pořád jen o samých svatých a černé panně Marii v stříbrném rouše a o tom že na Hod boží velikonoční slunce třikrát poskočí a když šel k umírajícímu kněz s posledním mazáním hned se před Su Majestad křížovala podepsal se ctitel radostí jsem div z kůže nevyletěla jak jsem ho na Calle Real ve výloze zahlédla že jde za mnou měla jsem chuť zavěsit se do něho jak mě míjel lehce o mě zavadil že si napíše o dostaveníčko to jsem netušila celý den jsem je nosila za pasem spodničky a zatím co byl táta na execíráku v kdejaké skrýši a dře jsem si je pročetla a podle rukopisu a známkomluvy hádala a pokud si vzpomínám vyzpěvovala mám si připnout bílou růži měla jsem chuť ty hloupé hodiny popostrčit byl první kdo mě políbil tam pod maurskou hradbou svou milou když byl ještě mladíček neměla jsem tušení co to je líbat až mi strčil jazyk do úst sám měl ústa sladce mladistvá

několikrát jsem ho šfouchla kolenem abych se to naučila schválně jsem mu napovídala že jsem se zasnoubila se synem španělského velmože jménem Don Miguel de la Flora a on mi uvěřil že si ho mám za tři roky brát žertem se všelico řekne doopravdy je kvítko jež kvete pár pravdivých věcí jsem mu o sobě řekla aby měl jakousi představu o španělských děvčatech rád je neměl nějaká mu asi dala košem tak jsem ho rozrušila že mi kytky co mi přinesl na řadrech nadobro rozmačkal pesety a perragordy neuměl počítat až jsem ho to naučila pochází prý z Cappelou nad Blackwaterem jenže to nemělo dlouhé trvání den předtím než odjel květen ano byl květen kdy se narodil španělský infant zjara bývám vždycky taková rok co rok bych chtěla nějakého nového na samém vršku pod skalní baterií vedle O'Harovy věže vyprávěla jsem mu že do ní uhodilo a o berberských opicích bez ocasu co je posílají do Claphamu jedna druhé na hřbetě se tam po okolí prohánějí paní Rubiová jim říká skalní štíři co kradou z Incesova statku kuřata a kdo se k nim přiblíží po tom házejí kamením díval se na mě bílou blůzku jsem měla vpředu otevřenou abych ho osmělila jak to jen šlo ale aby to zas nekřičelo zrovna se mi zakulacovaly řekla jsem mu že jsem unavená za borovým hájkem jsme se natáhli je tam pusto snad nejvyšší skála na světě ochozy a kasematy a strašlivé útesy a svatomichalská jeskyně s převislými rampouchy či jak se jim říká a žebříky boty jsem měla celé zablácené podle mě tamtudy se pod mořem vrací opice do Afriky když mají umřít v dáli na moři lodi jako třísky tamhle odjížděl parník na Maltu ano moře a obloha člověk si mohl dělat co chtěl navěky tam ležet on se s nimi přes šaty mazlil dělají to rádi protože jsou tak oblé nakláněla jsem se nad ním na hlavě zatím neobnošený klobouček z rýžové slámy levou lící tou lepší na jeho poslední den blůzku rozepjatou na sobě měl jakousi průsvitnou košili viděla jsem jaká má růžová prsa chtěl si je chvilku přitisknout na moje ale já ho nenechala nejprve byl hrozně dotčený jenže já jsem se bála člověk nikdy neví souchotin nebo že mě zbouchne embarazada stará služka Ines mi povídala jediná kapka jak se do tebe zkoušela jsem to banálem ale pořád jsem trnula že se zláme a někam se mi zatoulá jednou prý nějaké ženské tam zdola něco vyndali léta to v ní bylo celé potažené vápennou solí jak diví se derou tam odkud vyšli pořád jako by se nemohli dostat dost daleko a najednou s tebou skoncuje až zas příště ano vždyť je to tam báječný pocit pořád tak lahodný jakpak jsme to skoncovali ano ach ano pustila jsem mu ho do kapesníku zahrála jsem si na nevzrušenou ale nohy jsem roztáhla aby mi sahal pod spodničku jsem nechtěla sukni jsem měla s bočním

zapínáním pekelně jsem ho potýrala šimráním tak jsem v hotelu dráždila psa vrrr hafhafhaf oči měl zavřeny pod námi prolétl pták trochu se styděl přesto se mi to dopoledne líbil že je takový celý se zapýřil když jsem ho tak osedlala rozepjala vyndala mu ho a přetáhla kůžičku měl na něm jakési očko od pasu jsou mužští samý knoflík jakoby zapjatí naruby říkal mi miloučká Molly jakpak se on jmenoval Jack Joe Harry Mulvey ano tak ano myslím poručík dost plavý a hlas měl takový smavý a tak jsem to obešla až k tomu tentononc všude samý tentononc knírek prý se vrátí Bože připadá mi to jak včera být vdaná tak mi to udělá svatosvatě jsem mu to přislíbila ano že ho tam bczevšeho pustím třeba už umřel nebo padl nebo je z něho kapitán nebo admirál bude to dvacet let říct mu borový hájek hned by byl doma kdyby tak zezadu přišel a rukama mi zakryl oči ať hádám snad bych ho poznala je dosud mladý kolem čtyřicítky třeba si vzal nějaké děvče z black waters a jak už to bývá celý se změnil nejsou zdaleka tak stálí jako žena ona nemá tušení co jsem s jejím milovaným chtěm tropila to o něm ještě ani nesnila za bílého dne takřka před celým světem že by se o tom do novin dalo napsat z rozjívěnosti jsem nafoukla starý sáček co v něm byly suchary od bratří Benadyů a bouchla Bože to to prasklo tetřivci a holubi se s vřiskotem rozléti vraceli jsme se stejnou cestou po prostředním hřebenu kolem strážnice k židovskému krchovu že si jako přečtem hebrejské nápisy zachtělo se mi vystřelit z jeho pistole prý žádnou nemá nevěděl co si má o mně myslit jen jsem mu čepici se štítkem PJV Calypso narovнала hned si ji posunul nakřivo a pohupoval mi kloboučkem ten starý biskup od oltáře kázal dlouhý sermon o vyšších úkolech ženy a dívky že se teď projíždějí na kole a nosí čepici se štítkem a nové ženské kalhotky bloomerky Pámbu mu dej rozum a mně peníze snad se jim tak říká po mně to mě nenapadlo že se jednou budu jmenovat Bloomová když jsem si to tiskacím písmem psala jak by to vypadalo na návštěvce nebo to zkoušela pro řezníka s úctou M. Bloomová ty jsi jak blumka říkala mi Josie jak jsem si ho vzala pořád lepší než Breenová nebo Briggs nedělej brigule nebo nějaké strašné jméno co končí na del jako prdel bordel nebo Kundel jmenovat se Mulveyová o to bych taky dvakrát nestála po rozvodu bych pak byla Boylanová máma ať byla nevím jaká taky mi pámbuví mohla dát hezčí jméno sama se rozkošně jmenovala Lunita Laredová co jsme se až na Evropský výběžek nalítaly na Willis Road jak se klikatil a kroutil za Jersey v blůzičce mi poskakovaly a rejdlily jako teď poskakují a rejdlí Milly její droboučké když běhá do schodů ráda jsem po nich pokukovala na pepřovníky a bílé topoly jsem lezla trhala listy

těmi klacky se najdou fouňové kdepak to on zas nebyl zfanfrnil se do mých rtů jen ať si najdou pohledného manžela a dcera jako mám já a hledí zapálit nějakého pracháče který si může vybrat kterou chce jako Boylan a v pevném objetí to udělat 4krát až 5krát nebo třeba ten hlas mohla ze mě být primadona jenže jsem si vzala toho přijde dáááávné láááásky zhluboka bradu dozadu ne moc bylo by to kontra Loubí mé paní je na přídavek moc dlouhé o tom obehnaném dvorci a jizbách klenutých ano zazpívám Větry jež z jihu dují co mi dal po tom výstupu na schodech pro sboristky tu krajku na černých šatech si přešiju aby mé bambolce líp vynikly ano a bůhví ten velký vějíř si dám opravit aťsi puknou závistí hned mě zasvrbí v díře jak na něho vzpomenu pociťuji že by se mi chtělo pociťuji větrík raděj potichu ať se nevzbudí nebo mě zas poslintá celičká jsem se umyla zadek břicho a boky mít tak koupelnu nebo pokoj pro sebe kdyby aspoň spal ve své posteli a nestrkal mi studené nohy do obličejě líp by se mi pšouklo božíňku a všecinko by šlo snáz takhle si je trochu přitáhnú piano klidně slad už zas ten vlak v dálce pianissimo íííííí ká píseň to se mi ulevilo bzdění nad to není kdoví jestli ta vepřová kotleta co jsem pak zajedla k čaji byla čerstvá v tom vedru ale cítit nebyla ten šmodrcha u řezníka je podle mě velký lump lampa doufám nečadí takže nebudu mít nos plný sazí pořád lepší než když nechá celou noc hořet plyn v Gibraltaru jsem si v posteli moc neodpočinula pořád jsem vstávala podívat se bůhví proč mě světlo zatra znervózňuje zato v zimě je mám ráda člověk aspoň někoho má ach Bože škaredě chladno bylo tu zimu teprve mi šlo na desátý měla jsem velkou pannu s roztodivnýma šatečkama oblékala jsem ji a svlékala ledový vítr fičel z kopců jakpak se to řekne Nevady sierry nevady krátkou košilku vyhrnutou jsem postávala u krbu a hřála se ráda jsem v ní poskakovala a potom hupky do postele v létě tam neustále někdo odnaproti u zhaslé lampy číhal jak nahatá rejdlím celá zamilovaná do sebe potom se svlečená v umývadle špláchám a mydlím až když jsem šla na nočník taky jsem zhasla a byli jsme na tom oba stejně pro tuto noc mám se spaním amen snad se s těmi mediky nesčuchne svedli by

ho na scestí to si myslí že omládl chodit si domů ve 4 ráno tolik už bude ne-li víc ještě že byl tak slušný a nevzbudil mě bůhví o čem celou noc melou přitom utrácení a chlastají až bůh brání to jim nestačí voda najednou si on poručí vajíčka a čaj a od Findona uzenou tresku a horkou namazanou topinku nakonec se jako bumbříček uvelebí za stolem a obráceným koncem lžičky bude dloubat do vajíčka kampak na to chodí ráda poslouchám jak zrána škobrtá do schodů šálky mu na podnose řinčí potom si hraje s kočkou ta se o člověka zálibně otírá jestlipak nemá blechy úplná ženská pořád se jen lísat a lízat ale jejich drápy nemám ráda jestlipak něco vidí co my nevidíme jak tam civí vysedává na schodech a napíná uši já jen čekám a čekám je to ale zlodějka ten pěkný čerstvý platýz co jsem koupila zítra snad koupím nějakou rybu vlastně dnes je pátek ano koupím a taky želé s černým rybízem jako kdysi žádné takové dvouliberní piksly švestkové a jablečné směsi od Williamse a Woodse z Londýna a Newcastleu ty vydrží dvakrát tak dlouho jenom ty kůstky nemám ráda úhoře tresku tu ano pěknou porci tresky si koupím obyčejně zapomenu a nakoupím toho pro 3 toho jatečného masa od Buckleyho mám po krk samá hovězí ledvina řízek kýta žebírko a skopové okružní a telecí pajšl už to jméno stačí co kdybychom se po 5 šilincích složili na piknik nebo ať to zaplatí sám a pozve pro sebe ještě nějakou která třeba paní Flemingová a zaveze nás do listnaté doliny nebo na jahodovou plantáž nejprve zinšpicíruje koním podkovy jako mi to dělá s dopisy ne s Boylanovými to ne ano studené telecí a šunka a obložené chlebíčky dole pod strání jsou tam na to zvlášť chaty jenže podle něho je vedro jak v peci na bankovní svátky rozhodně nikam nepojedu nemám ráda ty Nány jak s ranci jídla procesím táhnou na výlet svatodušní pondělí je nešťastný den není divu že ho píchla včela líp je u moře ale na lodku s ním do smrti nevstoupím po tom jak v Bray lodníkovi řekl že umí veslovat zeptat se ho tak někdo jestli by ujel překážkový dostih o zlatý pohár klidně řekne ano potom se to nějak zkrabatilo milá rachotina se točila jak káča a smekala na mou stranu ať prý zatáhnu za pravý provazec a zas za levý ze dna se to valilo

proudem veslo mu vyskočilo z plátové oblíny hotový zázrak že jsme se neutopili on ovšem umí plavat já ne žádné nebezpečí nehrozí buď klidná měl na sobě bílé flanelové kalhoty hned bych mu je byla přede všemi strhla a pořádně mu jak tamten říká namrskala až by zmodral to by mu patřilo nebýt toho nosatce ani nevím kdo to byl a toho druhého krasavce Burka z hotelu Městský erb neměl tam co dělat slídlil po frejích vždycky se k nějakému randálu nachomejtne ksicht k zblití nějak jsme se spolu nesnášeli to mě na tom těší copak mi to přinesl za knížku Pamlsky hříchu od pána z lepších kruhů pana Paula de Kock tu přezdívkou mu asi dali protože chodí se svým klofcem od jedné ženské ke druhé ani přezout jsem si nemohla ty nové bílé střevice celé zničené od slané vody a klobouček s pérem mi zplihl celý pocuchaný zlobilo mě to i dráždilo pach moře mě to se ví vzrušoval sled' a pražma v Katalánské zátoce kolem dokola hřbetu skály jich bylo krásně stříbrných v rybářských košících starý Luigi skoro stoletý pocházel prý z Janova a ten starý čahoun s náušnicemi nesnáším chlapa na kterého aby člověk šplhal dávno už asi hnijí v hrobě nerada jsem v noci sama v té haluzně co se dá dělat špetku soli jsem nepřinesla jak jsme se horempádem stěhovali v prvním patře chtěl v salóne zřídit hudební akademii a pověsit mosaznou tabulku nebo zas navrhoval Bloomův rodinný hotel po vzoru svého otce v Ennisu na mizinu by se přivedl co všechno tátovi o mně napovídal že podnikne hned jsem ho prokoukla těch řečí kam všude se dá jet na svatební cestu Benátky při měsíčku s gondolami a Comské jezero měl obrázek vystřižený z novin a mandolíny a lucerny Ach to je krása co budu chtít to udělá hned nebo ještě dřív modré z nebe mi snese kožený metál s kytovou obrubou zaslouží za to všechno co si navymýšlí nakonec nás nechá v domě samy člověk neví co za žebráka za dveřmi prosí o skývu a dlouze koleduje třeba je to nějaký pobuda a vrazí ti nohu do dveří takže je nedověř jako ten otrlý zločinec na obrázku v Lloydově týdením zpravodaji 20 let si odsedí v kriminále vyjde z něho a hned pro peníze zabije stařenu chudák jeho žena nebo matka nebo kdo to je obličej měl že bych před ním

kolik mil běžela a nepřestala až bych dveře i okna zabežkala jenže být zamčena jak v žaláři nebo v blázinci je ještě horší postřílet je nebo zpráskat devíticocasou kočkou surovec jeden vrhne se na chuděru stařenu a na lůžku ji zavraždí odkrouhla bych je ano odkrouhla moc platný by mi stejně nebyl přece jen lepší něco než nic ten večer jak jsem si řekla že slyším v kuchyni zloděje on se tam v košili vypravil v ruce svíčku a pohrabáč jako na myš bledý jak stěna a na smrt ustrašený v zájmu zloděje co nejvíc rámusil bůhví ukrást není co přece jen ten pocit zvlášť co je Milly z domu co to měl za nápad až tam poslat holku do učení k fotografovi jen proto že jeho děd místo do skerryjské akademie tam by se něco naučila ne jako já vychodila jsem jen školu však on by to byl udělal nebýt mě a Boylana jen proto si to poslední dobou tak narafičí a zaonačí když je tu ona není tady hnutí na petlici abych za sebou zavírala trnu před ní že na mě vrazí bez zaklepání a to jsem si přistrčila ke dveřím židli zrovna jsem se tam dole umývala žínkou div jsem z kůže nevylítla celý den si pak chodí jak pávice pod šturc by si ji měl postavit a dívat se na ni kdyby tak věděl že než odjela ze samé bezohlednosti a lajdáctví ulomila té figure ruku za 2 šilinky mi ji spravil ten malý Talijánek není tu jizvu vidět ani brambory neoloupá bodejť přece si nezničí ruce nedávno jsem si všimla u stolu se baví jenom s ní všelico jí v novinách vysvětluje a ona dělá že chápe potvůrka jedna to má po lidech z jeho strany a do pláště jí pomáhá ale přijít tak do maléru však ona příběhne ke mně a ne k němu že si něco vymyslím to říct nemůže na to jsem moc poctivá snad si o mně myslí že jsem vyžilá a patřím do starého železa kdepak ani zdaleka ne to se uvidí to se uvidí ona mi začíná koketovat s oběma syny Torna Devana a před těmi Murrayovými uličnicemi mě karikuje jak na ni hvízdám směla by prosím Milly ven v Nelson Street jde na dračku jak tam o ni stojí na kole Harryho Devana se projíždí ještě že ji tam poslal nebylo s ní k vydržení pořád by jen chodila na kluziště a pouštěla cigaretový kouř nosem z šatů jsem jí to ucítila jak jsem ukousla nit po přišití knoflíku dole na jupce moc toho to vám řeknu přede mnou neutajila ale přišívát jsem ho neměla je z toho loučení poslední

rozinkový koláč se mi taky rozlomil vedví vida jak to vychází atši říkají co chtějí jazyk má špičatý jen což máš na blůzce moc hluboký výstřih povídá mi hadr onuci kárá já jí na to ať se mi na okně s nohama nahoře neproducíruje před kolemjdoucími všichni po ní koukají jako kdysi po mně když jsem byla v jejích letech to člověku sluší kdejaký hadřík a najednou zas taková netykavka na Jediné cestě v královském divadle uhní s tou nohou nemám ráda když se na mě někdo tlačí toho strachu abych jí nepomačkala plisovanou sukni co tlačení se užije potmě v divadle když je natřískáno pořád se na tebe někdo mačká ten chlap z přízemí co se na mě v přízemí Gaiety na Beerbohmovi Treeovi v Trilby to tak dát se omakávat podruhé mě nikdo nedostane na Trilby ať nevím jaký byl by co chvíli mě tam šťouchl a hned se podíval stranou snad je praštěný viděla jsem ho potom jak se hleděl přitočit ke dvěma elegantním dámám před Switzerovou výlohou že si zas smlsne rázem jsem ho poznala ten obličej a všechno zato on si mě nepamatoval jak odjížděla z broadstoneského nádraží dokonce mi ani pusu nechtěla dát inu doufám že si najde někoho kdo ji bude obskakovat jako já tenkrát jak měla příušnice žlázy jí opuchly kde mám to a kde zas to zatím ještě to se ví necítí dost hluboko sama jsem toho pořádně neužila až někdy v 22 vždycky to šlo někam vedle samé dívčí pitomůstky a hihňání Conny Connolly jí bílým inkoustem napsal na černý papír a zapečetil pečírvoskem přece mu jen zatleskala když spadla opona vždyť vypadal tak hezky potom jsme měli Henryho Martina k snídani k obědu k večeři řekla jsem pak to že je pravá láska když pro ni takhle pro nic za nic obětuje život takových mužských je asi poskrovnu těžko tomu uvěřit když jsi to sama nezažila většinou v sobě špetku lásky nemají kdepak se dnes najdou dva kteří na sobě visí cítí stejně ti nemívají všech pět pohromadě jeho táta byl snad pomatený že se po její smrti otrávil chudák stařík asi se mu stýskalo pořád se miluje s mými věcmi s tou hrstkou starých hadříků co mám v 15 si zamanula na drdol taky na můj pudr jen by si pleť pokazila má na to dost času po celý život to se ví jen to s ní hraje ví jak hezké rtíky má červeňoučké škoda že tak

nezůstanou já jsem je taky ale co bych se s tím spratkem mazlila odmlouvá mi jako nějaká hudermanice když jsem jí řekla ať mi přinese osm liber brambor na klusáckých závodech jsme tenkrát potkaly paní Gallagherovou dělala že nás nevidí jela v bryčce s advokátem Frierym nebyly jsme jí dost nóbl 2krát jsem ji lískla až to mlasklo tumáš jednu za odmlouvání a jednu za drzost tím hubatěním mě ovšem dožrala stejně jsem byla špatně naložená čímpak to bylo v čaji jsem našla smítko nebo jsem se nevypala večer jsem se najedla sýra tím to bylo stokrát jsem jí říkala aby nenechávala ležet nože křížem přes sebe prý kdo jí má co poroučet jestli ji on nekéruje budu ji namouduši kérovat sama tehdy naposled spustila moldánky bývala jsem zrovna taková nic si mi doma netroufali říct jenom on to se ví za to může že se tady musíme obě do úpadu dříť dávno měl zjednat nějakou ženskou copak budu nadosmrti bez pořádné služby to se ví jak by ho sem viděla chodit musela bych jí o tom říct jinak by se mi mstila je to s nimi otrava s takovou paní Flemingovou aby byl člověk pořád kolem ní a všechno jí strkal do ruky klidně kýchá nebo pšouká do kastrolů inu to se ví je stará ona za to nemůže ještě že jsem našla tu zasmrádlou utěrku zapadlou za kuchyňský stůl hned jsem něco čula otevřela jsem okno a smrad vypustila přivedl si na besedu známé nebo zas tu noc co přivandroval domů se psem no prosím co kdyby byl vzteklý a zrovna syn Šimona Dedala takového šťoury skřípec na nose na hlavě cylindr jak se tenkrát hrál kriketový zápas v ponožce velikánskou díru jak se to rýmuje a jeho syn co shrábl všechny ceny nevím za co a dostal stipendium představ si přelege mířku co kdyby ho zahlíd nějaký náš známý že on si udělal do parádních smutečních kalhot velkou díru jako by kdekomu nestačila ta co mu dala příroda propašuje ho až do ukoptěné kuchyně copak mu přeskočilo říkám si škoda že jsme zrovna neprali to bych měla na šňůře viset pro kdekoho vystavené staré kalhotky jemu je to fuk s tou skvrnou od žehličky co mi ta pitomá stará kráva vypálila třeba by v tom viděl něco jiného to sádlo mi nevyškvářila jak jsem jí řekla už je na tom stejně jako dřív muž po mrtvici ještě se mu přitížilo pořád jim něco

je stůňou nebo musí na operaci když to ne tak se opíjejí on ji bije zas abych sháněla nějakou posluhu jen ráno vstanu hned je tu něco nového božíňku božíňku až budu jednou v hrobě ležet snad budu mít pokoj chtěla bych na chvílku vstát jestli snad nemám počkat Ježíšku počkat ano už to na mě přišlo to je mi dopuštění bodejť tak ve mně píchal a šťoural a oral co si teď počnu pátek sobota neděle já se nadobro usoužím ledaže to má rád někteří to rádi mají bůhví pořád u nás něco neklape po 3 až 4 týdnech 5 dní obvyklý měsíční výprodej přímo hnusné zrovna tak to na mě přišlo tenkrát večer jednou jedinkrát jsme byli v lóži dal mu ji Michael Gunn podívat se v Gaiety na paní Kendalovou a jejího manžela on mu zařizoval u Drimmieho pojistku měla jsem sto chutí zdrhnout ale vydržela jsem to odnaproti na mě kukátkem vejral nějaký elegán a z druhé strany mi on něco povídal o Spinozovi a jeho duši co je myslím milión let po smrti vší silou jsem se usmívala v tom marastu nahnutá dopředu jakoby bůhvíjak zaujatá chtěj nechtěj jsem zůstala sedět až doznělo poslední slovo na Scarliho ženu honem honem hned tak nezapomenu říkali tomu frivolní hra o cizoložství nějaký pitomec z galérie ji vypískal a křikl cizoložná žena v uličce za divadlem pak nejspíš všechno prošmejdil až si narazil nějakou ženskou a tak si to vynahradil být mu jako mně ten by řval jako tur proti nám i kočka se má líp zbytečně moc krve v sobě máme či co svatá dobroto valí se to ze mě jak moře mohutný je a přec jsem neotěhotněla nerada bych potřísnila čisté prostěradlo to tím že jsem si vzala čisté prádlo sakra sakra vždycky chtějí na lůžku skvrnu jestli jsi panna jediná jejich starost ti hlupáci buď si vdova nebo 40krát rozvedená postačí kaňka červeného inkoustu nebo ostružinová šťáva ba ne ta je moc do fialová Ježíšku milý musím se vybabrat z těch fuj pamlsků hříchu kdopak si to jen na ženu smyslíl samé šití a vaření a děcka tahleta sakramentská postel drnčí až hrůza přes celý park nás myslím bylo slyšet až jsem přišla s tím že dáme peřinu na zem a zadnici si podložím polštářkem jestlipak to není ve dne hezčí myslím že je ouha všechny ty chlupy si snad ostříhám nějak mě pálí jak panenka budu třeba vypadat

ten zkoprní až mi příště vyhrne šaty co bych za to dala vidět ho kampak se zas poděl nočník ouha trnu hrůzou že pode mnou praskne jako ta stará komoda jestlipak jsem ho netížila jak jsem mu seděla na koleně schválně jsem ho posadila na křeslo když jsem se svlékla jen blůzku a sukni jsem odložila v druhém pokoji tolik se činil tam kde neměl že mou tíhu vůbec necítil měla jsem doufám sladký dech po těch aromatických pilulkách ouha jak si vzpomínám jeden čas jsem to s hvízdáním chvístala rovně skoro jako mužský ouha Bože to to žbluňká doufám že jsou z toho bubliny to budou od někoho prašule ráno ho pak musím navonět nezapomeň lepší stehna za to ručím než tahle neviděl vida jsou bílá nejhladší přímo tady na tom kousíčku broskvově hebká ouha Bože nebylo by špatné být mužským a vlézt na krásnou ženskou ach Bože naděláš rámusu jako ta jerseyká lilie ouha Ach jak se řine vodstvo lahorské kdoví jestli nemám něco s vnitřnostmi nebo mi tam něco neroste chodí to na mě každý týden kdypak jsem naposledy na svatodušní pondělí ano teprve před třemi týdny měla bych k doktorovi jenže oho to bylo jako tenkrát než jsem si ho vzala šel ze mě takový bílý šlem a Floey mě hnala k tomu starému košťálovi dr. Collinsovi odborníku na choroby ženské na Pembroke Road vaše vagína tak tomu říkal tak on asi přišel k zlaceným zrcadlům a kobercům tím kašulírováním bohatým paničkám z okolí Stephens green co za ním běhaly s kdejakou lapálií její vagína a její kočínčina peněz mají je jim hej já bych ho nechtěla ani kdyby byl poslední mužský na světě jejich děti jsou ostatně nějaké úchylné pořád by ty necudné čubky očmuchávaly ptal se mě jestli to co vydělám odporně páchne co jiného bych podle něho měla vydělat snad ne zlato to je mi otázka rozmazat mu to po tom vrásčitém ksichtě děkuju nechci hned by věděl a míváte laksírku cože pasírku jak to řekl napadlo mě že mluví o Gibraltaru je to skvělý vynález jenže já když jsem hotova spustím se hluboko do mísy kam až se vmáčknu a zatáhnou za řetízek a skvěle se opláchnu studeně to sice píchá špendlíky a jehlami přece jen to má něco do sebe na maličké Milly jsem podle toho vždycky poznala jestli má nebo nemá červíčky no ne za tohle mu

platit kolik to bude pane doktore zlaťák prosím ještě se mě zeptal jestli mívám časté výpadky kam na ta slova ti staroušci chodí výpadky krátkozrakýma očima hleděl na mě úkosem nechat si od něho dát chloroform nebo bůhvíco to bych mu nedůvěřovala a přece se mi líbil jak se posadil a psal mi recept inteligentní nos přísně svaštěný čert aby tě vzal ty couro prohnaná takového nebo makového to je jedno jen ne pitomce byl tak chytrý že na to sám kápl bylo to ovšem samé přemýšlení o něm a jeho šíleně nepřičetné dopisy má Převzácná všechno co patří k tvému nádhernému Tělu všechno podtrženo co z něho vyplývá je krása a radost navždycky opsal to z nějaké své zmatené knížky sama se sebou jsem se někdy 4krát až 5krát za den potýkala jemu jsem pak řekla že ne opravdu ale ano řekla jsem opravdu takovým tónem že jsem ho umlčela věděla jsem co bude dál byla to přirozená křehkost vzrušoval mě sama nevím jak ten první večer jak jsme se setkali bydlela jsem na Rehoboth Terrace stáli jsme a nějakých deset minut na sebe upřeně hleděli jako bychom se už odněkud znali snad proto že jsem po matce vypadala židovsky bavil mě a všelico mi s nonšalantním úsměvem vyprávěl všichni Doylové o něm tvrdili že se chystá kandidovat na poslance Ach já blážínek jsem věřila jeho švadronění o autonomii a pozemkovém svazu poslal mi tu otřepanou píseň z Hugenotů ať ji zazpívám francouzsky že to bude vybranější O beau pays de la Touraine jakživa jsem ji předtím nezpívala vykládal a plácal o náboženství a pronásledování nic nenechá člověka brát jak to je a jestli bych mu prokázala tu milost a při 1. příležitosti na Brighton Square hned toho využil a vlítl mi do ložnice pod záminkou že má ruce od inkoustu a chce si je umýt albionským mlékem a sírovým mýdlem kterým se sama mydlím bylo dosud v želatinovém obalu div jsem se tenkrát nad ním neuřetala celou noc bych na tom prosedět neměla nočníky by se měly dělat v přirozených rozměrech aby se na nich ženě pořádně sedělo on si k tomu kleká v celém tvorstvu se snad nenajde mužský který by měl takové záliby koukněte jak spí v nohách postele jak to bez tuhého polštáře dokáže je nad ještě že nekope dávno by mi všechny zuby vykopl

při dýchání má jednu ruku na nose jako ten indický bůh na kterého mě jedno deštivé nedělní odpoledne zavedl do muzea v Kildare Street podepřen rukou tam celý žlutý ležel v zástěře na boku prsty na noze roztaženy je prý to skvělejší náboženství než židovské a náboženství Krista Pána dohromady zabírá celou Asii opíjí se po něm jako po každém ten asi taky spával v nohách postele a velikánská hranatá chodidla strkal své ženě až do huby čert aby tu smradlavinu kdepak jsou ostatně ty vložky náš milý prádelník doufám nezaskřípe vždyť jsem věděla že ano on jí to se ví za to zaplatí je s tím ale otrava na onom světě budou mít doufám pro nás něco lepšího než to podvazování pomoz pámbu pro dnešní noc to mám odbyto nad tou chatrnou starou vrzavou postelí si vždycky vzpomenu na starého Cohena dost se na ní asi nadržal on si myslí že ji táta koupil od lorda Napiera toho jsem v dívčích letech velmi ctíla však mi říkal ouha piano Ach mně se v posteli líbí Bože po 16 letech jsem na tom stejně v kolika domech jsme to bydleli Raymond Terrace a Ontario Terrace a Lombard Street a Holles Street a pokaždé jak se hneme o numero dál on si jen hvízdá hugenoty nebo žabí pochod aby se neřeklo pomáhá speditérům přenášet těch pět švestek potom hotel U městského erbu od desíti k pěti jak říká správce Daly ta místnůstka na odpočívadle pořád tam někdo úřadoval a zanechával za sebou smrad vždycky bylo poznat kdo tam byl naposled sotva nám to trochu jde něco na nás trhne nebo si to sám zkaňhá jako u Thoma a Helyho a pana CuíTa a Drimmieho buď má na krku kriminál kvůli milým výherním losům ty nás měly vytrhnout nebo někomu vynadá co nevidět nám přijde domů že ho pro změnu vyhodili ze Svobodáře kvůli sinnfejnákům nebo zednářům uvidíme jestli ho uchlácholí ten mužiček co mi ho za Coady's Lane ukazoval jak se sám a sám celý zmáchaný courá v dešti prý je to chlapík a bezúhonný Ir to asi bude podle těch bezúhonných kalhot co měl na sobě počkat odbíjí u sv. Jiří počkat tři čtvrtě počkat co dál 2 hodiny pěkná věc v takovou noční dobu chodit domů a přelézat mřížku do suterénu co kdyby ho někdo zahlíd však já mu tu

zálibu zatrhnu hned zítra mu prohlédnu košili a uvidím taky do náprsní tašky mu kouknu jestli má ještě ten prezervativ snad si myslí že o tom nevím takoví šibali 20 kapes jim na jejich lži nestačí nač jim něco povídat i když je to pravda stejně ti neuvěří potom se schoulí do postele jako ta škvřnata v Aristokratově Arcidíle co mi onehdy přinesl dost toho v životě užijem i bez nějakého starého Aristokrata či jak se jmenuje jenom člověka znechutí těmi odpornými obrázky dvojhlavých a beznohých dětí na takové darebnosti pořád myslí nic jiného v prázdné hlavě nemají polovinu jich patří zvolna trávit najednou abych prý mu podala čaj a topinku namazanou z obou stran a čerstvá vajíčka pro něho jsem vosk co jsem se od něho jednou v Holles Street nenechala lízat chlap chlap tyranská jen což půl noci pak kvůli tomu prospal na zemi nahý tak to dělají židi když jim někdo umře nesnídal slovo nemluvil čekal až si ho udobřím řekla jsem si jednou jsem mu nepovolila to stačí už ho pustím dělá to špatně myslí jen na svůj požitek má na to moc plochý jazyk či co zapomíná že my potom musíme to udělat znovu jestli dovolí jinak ho zavřu do sklepa na uhlí ať se vyspí se šváby tak si říkám nebyla to zrovna Josie ona k smrti ráda co já odložím on lže jak když tiskne kdepak s vdanou by se neodvážil proto chce abych já s Boylanem jenže co ten její Denis jak mu říká ten obraz bídy a žalu těžko mu říkat manžel ano spíš byl u nějaké čubky už když jsem s ním a s Milly byla na univerzitních závodech Hornblower co nosí na špičce kokosu čepeček pustil nás zadní brankou dovnitř on házel očkem po těch dvou co tam špacírovaly na holandě nejprve jsem na něho mrkala marně to se ví na tohle on peníze má tohle jsou plody pana Paddyho Dignama ano ve vši slávě se s tím velkolepým pohřbem octli v novinách co k nám Boylan přinesl kdyby tak viděli pořádný důstojnický pohřeb to by bylo něco zbraně skloněné zastřené bubny ve smutku jde za rakví chudák kůň L.Bloom a Tom Kernan ten ožralý kádečka co si v opilosti pádem na pisoár v nějaké putyce překousl jazyk a Martin Cunningham a oba Dedalové a manžel Fanny M'Coyové šedivé jak zelná hlávka té šilhavé špejle co se snaží zpívat mé písničky znovu narodit by se

musela na starých zelených šatech má dekolté vždyť je jinak neupoutá jako když je deštivo a jen to cvrkná už je mi to jasné a tomu říkají přátelství zabíjet se a navzájem pochovávat doma mají ženu a děti zvlášť takový Jack Power ten si vydrží kelnerku žena mu pořád stůně nebo se chystá stonat nebo se zrovna vykřesává a on se má pořád k světu jenom nad ušima prokvétá je mi to pěkná sebranka však on jim už do spárů nepadne o to se postarám nebudou se mu za zády pošklebovat já dobře vím kdy plácá voloviny vždyť má rozum a co vydělá nenechá je do krejcaru prolít hrdlem stará se o ženu a rodinu takový halamové chudák Paddy Dignam je mi ho trochu líto co si počne jeho žena a 5 dětí snad byl přece pojištěn ten směšný ouchcapek věčně zapadlý v putyce ona se synem na něho čeká Táto tatínku pojď domů vdovský smutek jí krásy nepřidá na lesné ženské je ovšem náramně slušivý co je to za mužské že on byl na glencreeském banketu a Ben Dollard sudově temný hlas ten večer jak si od nás v Holles Street na zpívání vypůjčil frakový úbor byl do něho naditý a napěchovaný na celé kolo se culil tou svou dolečkovskou papulí má ji jak nabacanou prcinku hotové řululum s těmi kulkami se na jevišti náramně vyjímal zaplatit za tu podívanou z přední řady 5 šilinků to jim stálo za to taky Šimon Dedalus ten chodil vždycky podnapilý a nejprve spustil druhý verš stará láska je ta nová ta byla jeho na snítce hlohu šťastně pěla děva pořád se mnou navazoval když jsem s ním v domácí opeře Freddyho Mayera zpívala Maritanu měl lahodný nádherný hlas neuzírám už Phebe drahou *holubička* tak to zpíval ne holou *píčku* jako Bartell d'Arcy hlas jak od Boha nic vyumělkovaného obléval člověka jako teplá sprcha ach Maritano kvítku divočiny skvěle jsme spolu zpívali i transponované to bylo pro můj hlasový rejstřík trochu vysoko za ženu měl May Gouldingovou jenže vždycky něco řekl nebo udělal a tak si to pokazil teď je z něho vdovec copak je zač jeho syn prý spisovatel a budoucí univerzitní profesor italštiny a já mám u něho brát hodiny copak má on za lubem že mu ukázal tu mou fotku co za moc nestojí měla jsem se dát vyblejsknout v nařaseném úboru ten tak

hned nevyjde z módy což o to mladě na ní vypadám ještě že mu ji nevěnoval a mě taky ostatně proč by ne viděla jsem ho jak jel kočárem s otcem a matkou na nádraží Kingsbridge byla jsem ve smutku bylo to před 11 lety ano bylo by mu 11 proč jsem vlastně nosila smutek za něco co nebyla ryba ani rak on to se ví si to nedal vymluvit nosil by smutek třeba za kočku zatím asi zmužněl tenkrát to byl nevinný pacholík v oblečku á la lord Fauntleroy a kudrnatý jako divadelní princátko tak jsem ho viděla u Mata Dillona pokud si vzpomínám sama jsem se mu taky líbila já se líbím všem počkat božítku ano počkat ano už to mám dnes ráno mi vyšel v kartách jak jsem si je rozhodila mladičká cizinec ani brunet ani blondýn se kterým ses už viděla to má být on napadlo mě jenže on není žádné mládě ani cizinec ostatně jsem hleděla na druhou stranu od něho jakápak sedmá karta mi pak vyšla piková desítka to je Cesta po souši potom dopis na cestě a taky pomluvy 3 královny a kárová osmička to je společenský vzestup ano počkat takhle mi to vyšlo a dvě srdcové osmičky to jsou nové šaty to se podívejme a taky se mi něco zdálo cosi o poezii dlouhé mastné vlasy mu doufám nelezou do očí ani mu po indiánsku netrčí vzhůru pročpak oni takhle chodí jsou lidem i se svou poezií k smíchu, už v dívčích letech jsem měla poezii ráda napřed se mi zdálo že je takový básník jako Byron jenže on v sobě nemá ani špetku jeho letory zdálo se mi že je docela jinačí on je ještě mladistvý bude mu počkat v 88tém jsem se vdávala včera bylo Milly 15 v 89tém kolikpak mu tehdy u Dillona bylo 5 nebo 6 někdy v 88tém bude mu 20 nebo něco přes stará pro něho nejsem jestli je mu 23 nebo 24 nějaký studentský pavouk asi nebude to by se s ním do kuchyňky neposadil a nepopíjel Eppsovo kakao a nebesedoval to se ví dělal že sežral všechnu moudrost že vychodil Trojickou na profesora je ještě mladý takový profesor jako byl Goodwin doufám není ten byl řádný profesor truňkoznaletví všichni píší v básních o nějaké ženské inu moc takových jako já asi nenajde kde něžné vzdechy milostné kytara vyluzuje kde v povětrí tkví poezie modré moře a zářivý měsíc krásně svítí jak jsme se nočním parníkem vraceli z Tarify maják na

evropském výběžku kytara na kterou ten člověk hrál byla tak jímavá už se nenavrátím víc samá nová tvář mříž zakrývala trpytný zrak tu mu zazpívám jestli je v něm kus básníka zrak temně jasný jak lásky hvězdička krásná slova což o to jak mladé lásky hvězdička bude to pámbuví změna vyprávět o sobě inteligentovi a nemuset pořád poslouchat to jeho inzerát Billyho Prescottta a inzerát Clavise a inzerát Kýhočerta a jak se jim něco zvrtně my si to odskáčem jistě je velmi ušlechtilý Božíňku s nějakým takovým bych se ráda stýkala ne pořád s tou chamradí krom toho je mladý těch švarných mládenců co jsem na margateské pláži se svahu skály u koupaliště viděla božsky nazí se vztyčili potom se střemhlav ponořili do moře pročpak nejsou všichni muži takový trochu by tím ženu utěšili jako ta roztomilá figurka co si koupil celý den se na ni vydržím dívat kadeře a záda a prst zdvižený jako by poslouchal to je mi pravá krása a poezie kolikrát jsem dostala chuť celého ho zlíbat taky jeho roztomilého pindoura když se nikdo nedívá bych si klidně strčila do úst jako by si říkal cucni si chlapecký obličej tak čistý a bělounký za 1/2 minuty bych to dokázala aťsi třeba kousek spolknu je to skoro jako kaše nebo rosa nic zlého se nestane čistší by ostatně byl proti těm prasákům jak je rok dlouhý umýt si ho je ve snu nenapadne aspoň většinou z toho pak rostou ženám knírky báječná věc spráhnout se v mém věku s hezkým mladým básníkem hned zrána si je rozhodím uvidím jestli mi vyjde karta nebo sama zkusím dámu spárovat uvidím jestli se mi to splní nač přijdu kdeco si přečtu a prostuduji nebo se kousek naučím nazpaměť až zjistím co má rád a tak mě nebude pokládat za hloupou jestli si myslí že jsou všechny stejné já ho zas naučím to druhé od hlavy k patě bude mít slastný pocit až pode mnou omdlí bude pak o mně psát milenec a milenka taky do novin to přijde s našimi fotkami až bude slavný Ach ale co si s ním nakonec počnu s tím druhým ba ne to by dělat neměl copak nemá v nátuře špetku manýr a moresů a vůbec že mě plácne po zadnici za to že mu neřeknu Hughe ten tupec co nerozezná poezii od cikorie to má člověk z toho když je neodkáže do příslušných mezí přímo přede mnou si tamhle na židli zuje

boty a stáhne kalhoty drzoun jeden ani s dovolením neřekne a sprostě se přede mě postaví v poloviční košili jakou oni schválně nosí jako nějaký kněz nebo řezník nebo nějaký ten harušpekoun za časů Julia Caesara svým způsobem má to se ví recht že si žije jen pro zábavu zrovna jako bych ležela v posteli s kýmpak se lvem božínku sympatičtější by byl takový starý Lev inu to snad jen proto že byly v krátké spodničky tak kypré a svůdné že neodolal i mě občas mužští vzrušují těm je hej slast ženského těla vychutnají dosyta jsme pro ně vždycky takové oblé a bílé škoda hned bych si to s některým pro změnu prohodila a vyzkoušela si ten krám co se na nás jen se ho dotknem pevně přitom hebce ztopoří strýček Honza ho má dlouhý zaslechla jsem uličníky jak jsem zahýbala do Marrowbone Lane teta Mary ji má zas chlupatou bylo už šero a oni věděli že jde kolem děvče vůbec jsem se nezačervenala proč bych taky vždyť je to přirozená věc jen jí ho ten dlouhý majzni rovnou do chlupajzky ono to nakonec znamená zarazit hůlku do smetáku celí oni ti mužští vyberou si podle gusta kterou chtějí vdanou nebo veselou vdovu nebo dívku jako v těch domcích za Irish Street kdepak my abychom byly pořád přivázaný na řetězu jenže já se na řetěz přivázat nedám ani nápad jak se rozkurážím ať si hloupý manžel žálí jak chce proč bychom všichni nezůstali zadobře nač se hádat manžel jí přišel na její spády inu nevidáno tak přišel co se stalo odestát se nemůže ať dělá co děláje z něho coronado kvůli manželce se pak vrhne do druhé šílené krajnosti jak je to v takových Sličných tyrankách na manžela a manželku člověk ovšem kloudně nevzpomene on touží po ženě a tu dobude načpak nám byly dány všechny touhy to bych ráda věděla copak za to mohu dokud jsem mladá však je to div že ze mě není předčasně zestárlá scvrklá babizna žít s takovým rampouchem celý čas mě neobejme leda občas jak spí na opačném konci snad ani neví koho chlap který líbá ženu na zadnici nestojí za starou belu nakonec políbí kdeco nepřírozeného a nadobro bezvýrazného všeho všudy 2 hrboly tuku udělat to mužskému fuj taková sprostá hovádka už to pomyšlení mě děsí líbám vám nohy señorito

na tom něco je však taky u nás líbal dveře do předsíně ano takový pomatenec kromě mě nikdo jeho potrhlé nápady nechápe vždyť jsem žena která snad aby vypadala mladě touží dát se 20krát za den obejmout ať už od kohokoli jen když se zamiluje do ní a ona do něho když ten po kom touží není po ruce Panebože kolikrát jsem se za tmavé noci odhodlávala obejít nábreží kde mě nikdo nezná a splasit nějakého zrovna přistálého námořníka který do toho bude celý žhavý a houby se bude starat čím jsem jen aby si to honem někde v průjezdu odbyl nebo zas nějakého divošského cikána u Rathfarnhamu se utábořili poblíž Bloomíeldovy prádelny aby se jim líp kradlo chytla jsem se na nápis vzorná prádelna a párkrát jsem si tam něco poslala pokaždé mi vrátili nějaký starý krám staré punčochy ten šibal s roztomilýma očima co si loupal prut mě potmě přepadne a beze slova mě u zdi orajtuje nebo nějaký vrah ten či onen i oni to dělají to ocyindrované panstvo nějaký královský rada bydlí někde v těch končinách vyšel z Hardwicke Lane protože ten vyčer vyhrál na boxerském zápase jen kvůli mně to se ví nás vyčastoval rybami podle kamaší a chůze jsem ho hned poznala za chvíli jen se ohlédnu a ona po něm odtamtud vyšla nějaká sprostá běhna on si jde potom domů za ženou jenže ti námořníci jsou myslím zpoloviny prolezlí chorobami Ach propánakrále hni tou kostrou odsud jen si ho poslechni větríky jež vzdechy moje k tobě přivánou jen ať spí a vzdychá slavný Osnovate Don Poldo de la Flora kdyby tak věděl jak mi ráno v kartách vyšel měl by proč vzdychat nad brunetem v úzkých mezi 2 sedmičkami dokonce zabásnutým bůhví co zas tropí o čem nevím a já se mámi trmácet do kuchyně a chystat velkomožnému pánovi snídani on si zatím poleží zachumlaný jak mumie to tak lítat jak hadr na holi máš mě vidět prokaž jim ohledy a hned jsou na tebe jak rasi ať si říká kdo chce co chce líp by bylo světu kdyby mu vládly ženy ty by se nepobíjely a nevraždily kdopak kdy viděl aby se ženy válely po zemi ožralé jako muži nebo prohrávaly poslední groš v kartách nebo utrácely za koníčky vždyť žena ať dělá co chce ví kdy má přestat oni by přece bez nás nebyli na světě co je to

být žena a matka vůbec nevědí jak by taky mohli co by si počali kdyby neměli matku která se o ně stará tu já jsem vůbec neměla nejspíš proto on teď po nocích hýří knih a studí si nehledí a doma nebydlí asi kvůli neustálým výstupům trapná věc mít skvělého syna a vůbec si toho nevážit já nemám žádného to se na něho nevzmohl já za to nemohla udělali jsme to jak jsem pozorovala ty dva psy jak se na liduprázdné ulici odzadu derou na fenu celá zkrúšená jsem z toho byla snad jsem ho neměla pochovávat v tom bílém vlněném živůtku co jsem s pláčem pletla spíš ho dát nějakému chudému děcku věděla jsem že už další mít nebudu poprvé k nám přišla smrt nikdy to už s námi nebylo takové jako dřív Ach už se nad tím nebudu rozesmútnovat pročpak tu nechtěl přenocovat pořád jsem měla dojem že si přivedl někoho cizího to raděj bloumá po městě stýká se s bůhvíjakými bludičkami a kapsáři být živa chuděra matka by mu to neschvalovala a nadobro si ničí život ale hodina je to rozkošná taková tichá návrat domů z tanečních jsem mívala moc ráda ten noční vzduch oni mají známé s těmi si popovídají my žádné nemáme buď zatouží po něčem co nedostane nebo se zas vyskytne ženská která člověka klidně probodne nožem to se mi na ženách protiví není divu že s námi tak zacházejí jsou strašné čubky to z těch trampot jsme asi tak kousavé já taková nejsem klidně se mohl tamhle v druhém pokoji vyspat na pohovce nejspíš se chlapecky ostýchal ještě mu není dvacet že jsem hned vedle slyšel by mě na nočníku arrah to je toho Dedalus tak nevím nějaké gibraltarské jméno Delapaz Delagracia jména tam měli čerchmantsky divná otec Rosales y Reilly ze Santa Maria co mi dal růženec Rosales y Reilly v Calle las Siete Revueltas a Pisimbo a paní Opissová v Government Street Ach to je mi jméno mít je tak se jdu rovnou utopit Ach je a ty uličky Rajská rampa a Kateřinská rampa a Rodgersova rampa a Crutchettsova rampa a schody v čertově průlomů inu mohu já za to že jsem třeštidlo a to tak trochu jsem Bůh je mi svědkem proti tehdy se necítím ani o den starší jestlipak ještě svedu něco španělsky como esta usted muy bien gracias y usted vida ještě jsem to nezapomněla jak jsem myslela holt mluvnické podstatné

jméno je název osoby nebo místa nebo věci škoda nikdy jsem se nepustila do toho románu co mi půjčila nevrlá paní Rubiová od Valery otazníky tam byly z obou stran vzhůru nohama věděla jsem že stejně odtamtud odejdem já mu to povím španělsky on mi to zas poví italsky uvidí že nejsem tak zaostalá škoda že tady nezůstal byl asi chudáček k smrti utrmácený a tuze potřeboval pořádně se vyspat do postele bych mu snídani přinesla s menší topinkou na noži ne kdepak z toho bývá smůla a kdyby ta bába zas roznášela řeřichu a něco hezkého a chutného v kuchyni je pár oliv ty mu možná přijdou k chuti ani podívat jsem se na ně v Abrines nemohla zahraju si na criadu pokoj vypadá slušně co jsem v něm všechno přestavěla vida pořád mi něco říkalo sama se mu musím představit okem mě jakživ nespatrił bude to legrace já jsem jeho žena nebo před ním jak v rozespalosti nebude vědět kde je budu dělat že jsem ve Španělsku dos huevos estrellados señor božínku co za potrhlosti se mi někdy rojí v hlavě velká legrace by to byla kdyby tak u nás bydlel proč ne pokoj nahoře je prázdný a v zadním pokoji je Millyino lůžko u stolu co tam je si při tom svém čmáry kování může studovat a psát a zrána v posteli podle libosti číst jako já když chystá snídani pro 1 může ji chystat pro 2 na ulici mu podnájemníka shánět nebudu kdepak jen protože si najme takovou haluznu s inteligentním vzdělaným člověkem si ráda popovídám opatřím si pěkné červené trepky jaké prodávají ti Turci s fezem nebo žluté a pěkný poloprůsvitný župánek dávno po něm toužím nebo takový nějaký ranní kabátek s broskvovými květy jaký kdysi prodávali u Walpola za pouhých 8 a půl nebo 18 a půl šilinku nebo mu to jednou udělám kvůli a ráno vstanu té Cohenovy staré postele mám po krk třeba si zajdu na trh prohlídnout zeleninu a kapustu a rajčata a mrkev a všelijaké nádherné ovoce dovážené ve vsí kráse a svěžesti kdoví kterého prvního mužského potkám oni prý na to zrána číhají říkávala Dillonovic máma jojo a taky navečer tak ona chodila na mši chtěla bych velikánskou šťavnatou hrušku co se v ústech rozplyne jako když jsem mívala zvláštní chutě potom mu prsknu vajíčka a čaj v dvojuchém šálku co mu dala snad aby měl hubu ještě

větší mou smetánku by taky rád už vím co udělám rozjařeně se budu procházet přitom prozpěvovat sem tam nějaký úryvek potom mi fa pieta Masetto potom se začnu strojit k odchodu presto non son piú forte navléknu si nejlepší košili a kalhotky ať se na mně očima napase až se mu postaví do haptáku a dám mu na vědomí jestli mu šlo o to aby měl ženu opiglovanou tak ji má a mordyjánsky opiglovanou až skoro do chřtánu ne od něho 5krát nebo 6krát po sobě tamhle je šmouha od jeho chámu na čistém prostěradle zažehlit ji mě ani nenapadne to by mu mělo stačit jestli mi nevěříš sáhni mi na život jestli mi ho nepostaví a sama si ho tam nevrazím mám sto chutí podrobně mu to vylíčit a přede mnou mu ho nechat udělat dobře mu tak on za to může že jsem cizoložnice jak říkal na galérii ten trouba Ach to je toho jestli je to jediná špatnost jakou v tomto slzavém údolí pášu bůhví nestojí to za řeč dělá to jedna jako druhá jenže se s tím snad tají snad jen proto je tady žena jinak by nás On takové nestvořil tak vábné pro muže jestli mi tedy bude chtít políbit zadnici spustím kalhotky a v životní velikosti mu ji do ksichtu roztáhnou ať mi strčí jazyk do díry kam až stačí do samého tělíčka a potom mu řeknu že bych potřebovala 1 libru možná 30 šilinků řeknu mu že bych si chtěla koupit prádlo jestli mi je dá o moc nepříjde nechci z něho vyždímat co se dá jako to dělají druhé kolikrát jsem si mohla vyplnit několikoliberalní šek a podepsat ho za něho párkrát si ho zapomněl zamknout stejně to sám neutratí nechám ho to udělat odzadu jen když mi lepší kalhotky neumaže Ach snad se nedá nic dělat budu se tvářit lhostejně na pár věcí se ho zeptám podle odpovědi poznám co s ním je on nic neutají znám ho skrz naskrz sevru pevně zadek a utrousím pár oplzlostí třeba hovno v laterně nebo vylíž mi prdel nebo co potrhleho mě zrovna napadne a potom na to zavedu řeč že ano Ach počkej pacholíčku hned to bude budu přitom veselá a vlídná Ach vždyť já jsem zapomněla na to krvavé svinstvo fuj člověk neví jestli se má smát nebo brečet nad tím povídkovým a jablečným potvorstvem ba ne nechám si na sobě staré věci tím líp bude to pikantnější sakra ani nebude vědět jestli to tam udělal nebo neudělal každý

starý cár je pro tebe dobrý potom si ho bez dlouhých cavyků utřu ten jeho výpustek a odejdu z domu ať čučí na strop kampak zmizela a touží po mně jedině takhle čvrt na kolik taková zásvětní hodina v Číně zrovna vstávají a češou si copánek no a zakrátko zazvoní na jitřní jeptišky nikdo jim nechodí rušit spánek leda sem tam nějaký kněz na noční pobožnost budík od vedle se za kuropění rozřínčí div se nezblázní jestlipak si zdřímnu 1 2 3 4 5 co to zas vymyslili za hvězdicové květy mnohem hezčí byla ta tapeta v Lombard Street trochu se tamtomu podobala ta zástěra co mi dal jenže jenže jsem ji měla na sobě celkem dvakrát raděj tu lampu stáhnou a zkusím to znova abych brzo vstala a zašla do Lambert Street tam vedle Findlatera a dala si od nich poslat květiny a rozestavit je po domě kdyby ho k nám zítra přivedl vlastně dnes ba ne pátek je nešťastný den nejprve se musí trochu poklidit prach se mi tu usazuje i ve spaní potom si zamuzicírujeme a zakouříme já ho budu nejprve doprovázet klávesy na klavíru musím vyčistit mlíčkem copak si vezmu na sebe mám si vzít tu bílou růži nebo ty kouzelné zákusky od Liptona moc ráda mám vůni luxusního krámu libra 7 a půl penny nebo ty drahé třešňové s růžovou polevou libra 11 penny pár liber to se ví doprostřed stolu pak nějaký pěkný květináč lacino se počkat kde jsem ho to onehdy zahlídla květiny mám tak ráda nejraděj bych kdyby celý dům překypoval růžemi Pane na nebi není nad přírodu pusté hory potom moře a šumot vln potom luzná krajina s ovesnými a pšeničnými lány a vším možným a pěkný dobytek co tam bloumá hned člověku srdce okřeje při pohledu na řeky a jezera a květiny všech tvarů a vůní a barev i z příkopů pučí petrklíče a fialky to je příroda jsou takoví co říkají Bůh není zlámanou grešli bych za jejich učenost nedala pročpak sami něco nestvoří kolikrát jsem se ho ptala ti ateisti či jak si říkají proč si napřed špínu nevydrbou když pak mají smrt na jazyku skučí po knězi proč no protože mají špatné svědomí a bojí se pekla ano já je znám kterápak bytost byla ve vesmíru první než ještě vůbec někdo byl která ha to nevědí jen ať zkusí zabránit slunci aby zítra nevyšlo pro tebe svítí slunce řekl mi tenkrát jak jsme spolu leželi mezi rododendrony na

howthské výspě měl na sobě oblek z šedého tvídu a na hlavě slamák tenkrát jsem ho k tomu pohnula že mi řekl o ru ku kousek makového koláče jsem mu z úst podala byl přestupný rok jako teď ano před 16 lety božíinku byla jsem jak bez dechu po té dlouhé puse ano jsem prý horská květina ano květiny jsme celým svým ženským tělem jakživ neřekl nic pravdivějšího a pro tebe dnes svítí slunce ano tím se mi zalíbil poznala jsem že chápe nebo cítí co je to žena a věděla že si s ním vždycky poradím a tak jsem mu poskytla tolik slasti kolik jsem mohla až jsem ho dostala k tomu že mě požádal ať řeknu ano napřed jsem neodpovídala jenom po moři a obloze jsem se rozhlížela a myslela na všelico o čem nic neví na Mulveyho a pana Stanhopa a Hester a tátu a starého kapitána Grovese a na matrózy jak hrají všechno letí co peří má a skok přes hřbet a mytí nádobí jak tomu říkali tam na přístavní hrázi a na strážného před guvernéřským domem s tím cancourem ovinutým kolem bílé přílby chudák napolo upečený a na španělská děvčata v šálách a s vysokými hřebeny a na ranní dryáčnictví Řeků a židů a Arabů a verbeže ze všech koutů Evropy a na Duke Street a na trh s drůbeží jak to kvokalo a kdákalo před Larbym Sharonem a na ubohé oslíky jak v rozespalosti škobrtali a na záhadné chlapy zahalené do plášťů co tam na schodech spějí a na velikánská kola býčích kar a na starý tisíciletý hrad a na švarné Maury v bílém a v turbanu jako králi jak zvou člověka do krámku na posezení a na Rondu se starými okny posad mříž zakrývala třpytný zrak jen železo líbal milenec a na pootevřené noční vinárny a kastaněty a na ten večer jak jsme v Algecirasu zmeškali parník hlídač si klidně chodil se svítilnou Ach a na moře občas ohnivě karmínové a na nádherné západy slunce a na roztodivné uličky a růžové a modré a žluté domy a na růžové sady a jasmín a fuchsie a kaktusy a na Gibraltar mých dívčích let kde jsem byla horská květina ano do vlasů jsem si zastrkovala růži jako andaluzská děvčata mám nosit červenou ano a na to jak mě pod maurskou hradbou políbil a já jsem si řekla ten nebo ten co na tom potom jsem ho očima požádala ať mě znovu požádá ano a on mě potom

požádal ať ano řeknu ano má horská květino a nejprve jsem ho pažema objala a stáhla k sobě až ucítil má navoněná ňadra ano a srdce mu bušilo jak divé a ano řekla jsem ano chci Ano.

Terst – Curych – Paříž, 1914-1921

PŘEKLADATELŮV DOSLOV

Odyssea psal Joyce celkem sedm let ve třech městech, vydal ho r. 1922 v Paříži, několikrát byl časopisecký i knižní text potlačen, teprve po nálezu amerického soudce Johna M. Woolseyho byl v r. 1933 shledán nezávadným. Zárodečný náčrt *Odyssea* vznikl už r. 1906 v Římě; tam se Joyce doslechl o jistém Dublině Hunterovi, klamaném ženou; ten se mu stal symbolem samotáře a tuláka, z původní transpozice homérského mýtu za první světové války přerostlým v swiftovsko-sternovskou parodii.

Formálně lze v *Odysseovi* spatřovat moderní obměnu středověkého trivium, tj. logiky, rétoriky, gramatiky. Trojí zdroj Joyceovy inspirace bylo snad anglické estetické hnutí konce 19. století, moderní evropské drama a scholastická tradice, pěstovaná v jezuitských školách. Podrobnou a hutnou evokaci Dublinu v jeho třech složkách: národní, náboženské a jazykové, volbou slov i křivením vzpomínek autor vědomě vytvářel estetické povědomí národa, z jednotlivin doby pak nadčasový mýtus. Přední místo v Štěpánově vzpouře proti autoritě zaujímá vědomí svatokupectví páchaného Irskem, k tomu pak přistupuje neméně palčivé vědomí zrady na populárním protianglicky zaměřeném politikovi Parnellovi, kterou je osudně poznamenána novější irská historie.

Složení Joyceova *Odyssea* zhruba odpovídá trojdílnosti Homérovy *Odysseje* s třemi hlavními postavami: Telemachem-Štěpánem, *Odysseem*-Bloomem, Penelopou-Molly, a s trojím dějem. První tři epizody románu odpovídají původní homérské *Telemachii*. Dvanáct dalších epizod podle *Odysseje* pak rozvíjí ústřední příběh až po bakchanále u Belly Cohenové. Závěr *Nostos*, tj. Návrat, pak souběžně se začátkem tvoří zase tři epizody. Jednotlivé epizody nesledují ovšem vždy homérské pořadí, zasahují do nich jiné zřetele i obdoby, homérské předloze celkem odpovídá Telemachovo hledání otce. Bloomova podobnost s Homérovým velezkusilým Ithačanem tkví v jeho světoběžnictví, hybnosti i podnikavosti. Podle přeléhavé charakteristiky R. P. Blackmura je Bloom Jedenkaždý ve vyhnanství a vyhnanství v Jednomkaždém. Jak jsem do tohoto mnohotvárného i mnohvrstevného díla postupně vnikal, zjišťoval jsem, že i leckteré jiné joyceovské postavy mají homérské rysy; např. jak Tur Mulligan, tak Bivoj Boylan odpovídá homérskému nápadníku Antinoovi, Gerty McDowellová zas připomíná Nausikau.

Že Joyce obdařil některé postavy románu, zejména Bloomu a Molly, rysy skutečných osob z Dublinu i Terstu, je

všeobecné známo. Kritikům čtyř slovanských překladů neušel dvojznačný ráz prostředí, smíšený **Z** prvků irských i rakousko-uherských, jak je autor poznal v Terstu. Polskému kritikovi G. Sinkovi připomněla intelektuálská aura diskusí v dublinských redakcích a knihovnách cynické i blazeované ovzduší krakovské prvního desetiletí. V zevšeobecnění společných rysů irsko-slovanských nejdále zašel kritik charvátského překladu I. Vidan: podle něho epizoda Kyklopa v Kiernanově hostinci připomene čtenářům nekonečné švejkovské šplechty v obdobných putykách habsburské střední Evropy. Podobné soudy se najdou v kritikách poválečného maďarského překladu Odyssea.

Joyceovo drastické míšení jazykových stylů i samotných jazyků ústí v zrelativnění výrazové funkce slova, ba v parodii. Joyceův vědomě synkretický styl neslouží pojmenování známé skutečnosti, od aktuálního míří k archetypickému a mytickému. Nejde o podstatu pohybu, formy, zvuku a rytmu, nýbrž o intenzivní znázornění jevů.

Umělecká forma Joyceova Odyssea, v němž podle autora není minulost ani budoucnost, všechno tam plyne ve věčné přítomnosti, bývá charakterizována jako kronika, román, drama, epos, satira, parodie, suma. Jeden z prvních amerických kritiků zjišťoval v Odysseovi trojí složku: symbolické vyprávění Odysseje, duchovní plány Božské komedie, posléze Hamletův psychologický problém. Podle něho Homér poskytl Joyceovi zápletku, Dante prostředí a Shakespeare motivaci. Rozmanitá pojetí Odyssea nacházíme u mnoha jiných jayceovců, pojetí zaměřená k scholastickým, racionalistickým, rouhavým a jiným prvkům. Zvláštní kapitolu tvoří bádání o scholastických prvcích Odyssea.

I někteří freudovci vykládají román věčně a střízlivě. Za zmínku stojí, že Joyce sám měl k psychoanalytické teorii a praxi vážné výhrady, Jungovu nabídku psychoanalytického vyšetření zdvořile odmítl. Freudovsky orientovanému F. J. Hoffmannovi je Odysseus epickou skladbou v renesančním smyslu, projevem kdejakých rétorických oblastí a snůškou všeliké učenosti. V studii Infroyce nepokládá však Odyssea za dokument nevědomí. Vidí v něm krajně zindividualizované objektivní plynulé vyprávění, s pevnou dějovou kostrou, v rozmanitých literárních

polohách, od tradiční až po nevědomou. Opustiv běžná pravidla ustáleného vyprávění, uchýlil se Joyce k důmyslným náznakům. Souvislost vyprávění se v čtenářově povědomí udržuje opakováním motivů.

Spolu se svými současníky (jako je Marcel Proust, Hermann Broch, Robert Musil, Thomas Mann, Igor Stravinski, Pablo Picasso) patří James Joyce podle německého komparatisty D. R. Hockeho k moderním alexandrincům, k manýristickým eklektikům, jimž je svět kaleidoskopem dějin všech stylů. Bloom ztělesňuje obecně lidskou povahu, která zakouší plynulé stavy vědomí v jakémsi asociativním opojení, ovládaném metodickým septím, jehož ráz ukazuje svým původem na introspekční techniku. Na myšlenku, že Joyceův Odysseus se svým dublinským labirintem je jako podobenství lidského života a jako symbol nevědomí vybudován podle mýtu Thésea-Ariadny-Daedala, navazuje v své polemicky zakročené joyceovské studii polská badatelka A. Tatarkiewiczová.

V dopise terstskému příteli a překladateli Carlu Linatimu charakterizoval Joyce Odyssea jako epos dvojího národa, jako cyklus lidského těla, jako drobný příběh (storiella) jednoho dne a zároveň jako encyklopedii. Měl v úmyslu transponovat mýtus sub specie naší doby. Každé dobrodružství (tj. každá hodina, každý orgán, každé umění) se splétá a prolíná a vytváří si vlastní techniku. Zajímavé srovnání jsem našel u jedné švýcarské badatelky: „Jako Paul Klee maloval a kreslil, co je duševně neuchopitelné, tak šlo u Joyce o nové zeslyšitelnění nekonečně bohaté a složité stupnice bytí vnějšího i vnitřního.“

Z rozmanitých filiací s příbuznými slovesnými tvůrci zvláště bych zdůraznil Joyceovu literární souvislost s Flaubertem, objevitelem všednosti jakožto protikladu romantična. Všednost zabíjí Emu Bovaryovou. Flaubert byl tak posedlý všedností, že přikládal velký význam předmětům, až nakonec v Bouvardu a Pécuchetovi neposuzoval Člověka jako hrdinu, ale jako předmět. Od Flauberta pak vede přímá cesta k Joyceovi: z všednosti jako kladné hodnoty vytváří Joyce epos. Je to patrné na struktuře Odyssea: děj je omezen na jediný den, libovolný den v životě libovolného člověka, den, kdy se Bloomovi přihodí, co se může přihodit komukoli. K tomu pak jako dějová armatura přistupuje – podobně jako u Marcela Prousta-pokus o plánované vyprávění.

Pochopit autorský záměr Odyssea mi pomohl výklad anglického avantgardního prozaika Philipa Toynbeeho, opřený o svědectví samotného

Joyce. V *Odyseovi* si autor stanovil čtvrtý úkol: smířit a spojit metodu naturalismu a symbolismu, filozoficky vzato rozřešit dávný problém jednotlivin a obecnin, psychologicky vzato najít vztah soudobé jednotlivcovy mysli ke kolektivní prvopočáteční mysli plemene. K tomu přistupuje autorova snaha o stereoskopický pohled. Vžíval se do trojí rozdílné mysli a skrze ni podával složité členění skutečnosti, z čehož mu vyplynulo použití různých jazyků pro různé postavy a situace. Do románu zaváděl cosi blízkého formální hudební stavbě. Posléze se pokusil realisticky znázornit zvláštní, ničím nevázaný průběh lidského vědomí. Přísným požadavkům společensky i dobově determinovaného naturalismu vyhovuje velká část děje, zvláště v pohřebním výjevu nabývá román básnické celistvosti i nutnosti. Parodie, jimiž je vyplněna nemocniční epizoda *Héliův skot*, neomezuje se jen na tuto epizodu parodií, ve skutečnosti je vlastně celý *Odyseus* napsán v jazyce zpola parodistickém. V tom ohledu má mimochodem blízko k pozdnímu Thomasu Mannovi; v eseji *Jak jsem psal doktora Fausta* Mann tuto spřízněnost volbou sám přiznal: „Já znám ze stylů vlastně už jenom parodii. V tom jsem blížký Joyceovi.“ Komparatistovi J. J. Mayouxovi, který shledává u Joyce obdoby se současným dadaismem a surrealismem, je *Odyseus* nehoráznou parodií v humanistické tradici, totiž v tradici erasmovské, rabelaisovské, sternovské. Nápadné sternovské noty si všiml mnozí joyceovci, stejně jako jim neušly výrazné stopy jiného dublinského rodáka *Jonathana Swifta*.

Existují práce o historických kořenech Joyceova díla, týkající se manichejství i démoničnosti. Zdůrazňuje se jeho rouhání i burleska ritu: Štěpán vstupuje do bordelu za zpěvu velikonočního introitu, v *Kirkině* epizodě se ozve parodie mariánské litanie, v *Kyklopově* epizodě zas parodie mešního obřadu.

Irští znalci podivně zkomoleného, zatuchlého, duchovně ochrnutého maloměstského křesťanství, v němž Joyce v Dublině vyrůstal a proti němuž se mladicky bouřil, zdůrazňují, že přes všechnu dublinsky farskou, vulgární podobu nepřestala mu být církev pravoplatnou dědičkou dvaceti století autority a zbožné úcty, z jejíchž intelektuálních hranic se nikdy zcela nevymanil. Jeho zaujetí pro symboly, cykly a korespondence nemá nic společného s pouhým estetickým zájmem, jaký se někdy projevuje u protestantů; liturgie se svou symbolikou a doslovností mešních úkonů je mu vždy znovu obnovovanou obětí, vždy znovu proměňovaným chlebem a vínem. Jeden z Joyceových apologetických kritiků dokonce z řeckých

pojmu metempsychózy a stoické palingeneze neboli znovuzrození usuzuje na další možné filozofické kořeny Joyceova nepravověrného myšlení.

A ještě krátce o jedné barvitě složce Joyceova Odyssea, v níž se odráží tradice irského církevního, politického i advokátského řečnictví. V Eolově epizodě jsou jako v nějaké příručce pro adepty řečnictví sestaveny řečnické typy do úplného lexikonu figur a tropů. Zároveň slouží tato epizoda za obraz zkosnatělosti Dublinu r. 1904, ustrnulého v duchovní poloze vzdělané irské společnosti 18. století, jejímž jazykem i stylem se anachronicky vyjadřuje.

Od knižního vydání Joyceova Odyssea uplynulo dobrých padesát let. Jak pohoršilo mnohé čtenáře, dohadoval jsem se z reakcí kritiků. Některé zarážela Odysseova karamazovská neevropskost, anarchičnost, jiní srovnávali Joyceova tragické veselí s nietzscheovskou notou; H. G. Wellse pohoršovala Joyceova swiftovská „posedlost kloakou“; naproti tomu T. S. Eliot ocenil přímo vědeckou neosobitost Odyssea a znovu po Valerym Larbaudovi novátorství metody, založené na paralelismu s Homérovou Odysseou. Recenzentovi New Statesmanu, představiteli esejistické kritiky, jevil se Joyce jako mistr všech stylů, ale žádný stylist, Odyssea označil za Tristrama Shandyho, napsaného gulliverovským Brobdingnačanem; recenzent Times Literary Supplement shledával dokonce nápadnou podobnost Joyceovy knihy s prózou šilenců.

Když Odysseus v r. 1922 vyšel a byl v Americe a v Anglii potlačen, stal se pro mnohé čtenáře pouhou senzací. Za padesát uplynulých let, kdy vycházely knihy mnohem drastičtější a syrovější (četné z nich dnes polozapomenuté), oceňuje čtenář jiné kvality Joyceova díla: především formální experimentátorství, zvláště patrné na využití proudu vědomí jako tvůrčí metody, a teprve v druhé řadě popření konvenčních zábran.

Historický význam Joyceova umění: jeho tématické objevitelství, plodné formální experimentování, modernost senzibility, stylistickou vynalézavost a výrazovou ekvilibristiku, jedním slovem podněty, které próze 20. století přineslo Joyceovo dílo, šťastně shrnul polský překladatel Maciej Slomczyński výrokem: „V jediném díle tu počíná a vrcholí umění nového druhu.“

Závěrem několik slov k mému překladu. První podnět k němu mi dal studijní zájezd do Irska v r. 1926. Po návratu jsem si v cizojazyčném knihkupectví pana Pommereta ve Veleslavínově ulici koupil výtisk 8. pařížského vydání Odyssea. V Irsku jsem pak pobyl ještě třikrát, sám i s jinými jayceovci putoval (jako na nějaké křížové cestě) po místech, o nichž

je v Odysseovi řeč, mluvil s některými pamětníky, byli mezi nimi také dva Joyceovi spolužáci. V dalších letech jsem pak začal shromažďovat joyceovský materiál. Teprve po průpravných pracích na překladech Swifta, Sterna, Carrolla a irských povídek jsem přikročil k soustavnému studiu joyceovské literatury v našich i v cizích knihovnách (Londýn, Dublin, Paříž, Curych, Terst). Posléze jsem se pustil do práce na překladu. Kromě životopisů, komentářů, kritických pojednání, konkordancí jsem přihlížel pro srovnání asi k tuctu dostupných překladů. Mezi nimi byl také první český překlad z r. 1930, v pořadí třetí po německém a francouzském, pořázený Ladislavem Vymetalem a Jarmilou Fastrovou. Je to překlad záslužný a průkopnický, místy šťastnou intuicí sice výstižný, ale dnešním požadavkům na překlad uměleckého díla a obsáhlým výsledkům joyceovského bádání přece jen vzdálený. Po něm následovaly další slovanské překlady v tomto pořadí: chorvátský od Fiatka Gorjana z r. 1957, slovinský od Janeze Gradišnika z r. 1967, polský od Macieje Slomczyńskiego z r. 1969. Druhý maďarský poválečný překlad od Miklóse Szentkútyho je z r. 1974.

Při pročítání dosavadních překladů Odyssea mě zaujala rozmanitá řešení překladatelských problémů, jichž Joyceův styl skýtá nepřehlednou hojnost. Text se hemží stylistickými ozdobami, jako jsou onomatopoeje, aliterace, vnitřní rýmy a jiné hudební a rytmické prostředky, nemluvic ani o calembourech, přefeknutích, parodiích, zkomoleninách, patvarech. Jak bedlivě je třeba všimát si jich, aby se překlad neochudil, o tom svědčí epizoda Eolus s vyčerpávajícím katalogem ozdob klasického řečnictví.

Další problém je překlad, respektive nápodoba mluvících jmen. Namátkou uvedu aspoň několik příkladů: Štěpánova přezdívka Kinch, synonymicky používaná v dvojím významu, anglickém (děcko) a v gaelském (ostří nože). Dále Mulliganovo přízvisko Buck (Tur), zejména pak přízvisko Mollyina milence Blazes (Bivoj) Boylan. Dále jméno vítězného koně Zahodil (Throwaway), Helyho přízvisko Wisdom (Rozšřfa), Kelleherovo Corny (Fňukal), jakož i Flynnovo Nosey (Čmucha).

V epizodě Hélieův skot, ve vybraných ukázkách anglické slovesnosti, naznačujících vývoj embrya, je hojně použito aliterací, počínajíc anglosaskými texty: *before born babe bliss had* (když se rodilo robě rozmarně vedlo sobě), až po pastiš á la de Quincey: *all their moving moaning multitude, murderers of the sun* (celá ta chumlavá, chroptivá chamraď chlemtačů slunce). Citově zabarvená aliterující epiteta, jako je

dear dirty Dublin, jsou v překladu nahrazena jediným zdrobnělým epitetem: špinavoučký Dublin. Touto „věrností v nevěrnosti“ je překladatel, jak se skromně domnívá, bližší duchu díla než nějakou doslovností.

Překladačské problémy obtížnější i zdánlivě snazší se vyskytují ve všech epizodách. Připomenu jen často citovaný monolog usínající paní Bloomové ze závěrečné epizody, bez zřetelného členění pokračující celých čtyřicet stran původního textu. Ve skutečnosti se i při chybějící interpunkci skládá ze sedmi vět. I tak tyto věty znamenají pro překladatele v pravém slova smyslu píče de résistance, tedy vydatné sousto.

Tyto a desítky jiných problémů v Joyceově textu řešili slovanští překladatelé každý po svém. Jejich úsilí ocenila kritika uznale i s výhradami: za nejzdařilejší pokládá překlad polský a slovinský. Polský se dočkal v překladatelově zpracování pozoruhodné dramatizace a divadelních provedení na polských scénách i na festivalu v Benátkách. Slovinský překlad byl překladatelem upraven také jako školní vydání.

Závěrem připomínám, čím byl autor *Odyssea* svému bezděčnému curyšskému sousedovi z první války C. G. Jungovi. „Co jsem se napřemýšlel,“ píše Jung r. 1960 Herbertu Readovi, „o Joyceovi a Picassovi, mistrech fragmentování estetických obsahů a kupení geniálních trosek... V *Odysseovi* vlývá nekonečný, bezdechý svět trosek do skutečna, tj. do vesmíru neslýchaných vzdechů a nářků a neprolitých slz, neboť utrpení se samo zalklo a své estetické hodnoty (začalo zjevovat nekonečné rumišťe... Viděl jsem, jak se stejný proces odehrával u Picassa.“

ALOYS SKOUMAL

VYSVĚTLIVKY

Rozdělení textu *Odyseea* na I., II. a III. díl a epizody, jak je zmíněno už v doslovu, je sledováno ve vysvětlivkách. Název epizody provází vždy základní charakteristika. Tyto charakteristiky, které původně sloužily jako kontrolní pomůcky a opory při práci na rukopisu, autor do knižního vydání nepojal: ať právem či neprávem, viděl v nich pouhé lešení, jaké se po dokončení stavby odklízí, aby nerušilo její vzhled. S rukopisem původních charakteristik, zhruba sledujících jejich homérskou předlohu v *Odyseji*, seznámil však své první životopisce i vykladače; nic nenamítal proti tomu, aby je v knižním komentáři k *Odyseovi* z r. 1930 uveřejnil Stuart Gilbert. Po Gilbertovi je pak otiskovali další komentátoři a do vysvětlivek je zařazovali překladatelé. Podle jejich příkladu jsou také v tomto překladu uváděny ve vysvětlivkovém aparátu vždy na začátku jednotlivých epizod. Zachováno bylo jejich původní pořadí: název, dějiště, doba, tělesný orgán, umění, barva, symbol, technika, s několika vynechávkami charakteristik, jak je autor podle rukopisu záměrně opomenul: v epizodách 1-3 (tělesný orgán), v epizodě 18 (umění), v epizodách 8 – 12, 15-18 (barva).

Trojdílnost Joyceova *Odyseea* zhruba odpovídá třem hlavním částem Homérovy *Odyseje*: I. Telemacheia s trojicí úvodních epizod mladého hrdiny Telemacha-Štěpána, hledajícího otce; II. vlastní vyprávění o osudech *Odyseea*-Bloom a jeho setkání s Telemachem-Štěpánem v dvanácti epizodách; III. Nostos neboli Návrat, souběžně s úvodní částí rovněž s trojicí epizod: eumaiovské, ithacké a závěrečné epizodě hrdinovy nevěrné choti Penelopy-Molly.

Děj úvodních tří telemachovských epizod probíhá v Joyceově *Odyseovi* 16. června 1904 od 8. hodiny ránní do poledních hodin. Čtvrtá epizoda Kalypso, zahajující druhý díl, se časově vrací k začátku prvního dílu, tj. k 8. hodině ránní, kdy také *Odyseovi*-Bloomovi a Penelopě-Molly začíná den. Zatímco si Molly po snídání, připravené manželem, hoví v blahém čekání na schůzku s Boylanem, sledujeme inzertního akvizitéra Blooma do drogerie, na poštu pro milostné poste restante, do kostela za hudbou, na Dignamův pohřeb, ze hřbitova pak při pochůzkách do novin, k Davymu Byrnovi na skleničku burgundského, do Národní knihovny, kde v 6. epizodě Skylla a Charybda při shánění inzertního textu zahlédne v kroužku diskutujících dublinských literátů Štěpána. V 10. epizodě Bludné skály prožíváme pak v osmnácti úryvcích, zakončených místokrálovou

slavnostní projížďkou, další kus dublinského života. Po pozdním obědě se Štěpánovým strýcem Gouldingem u Ormonda vyřizuje vlídný Bloom dědické záležitosti Dignamovy vdovy, znechucen hádkou s patrioticky omezeným „občanem“ odejde pak po páté hodině na Sandymountskou pláž, kde si zaflirtuje s Gerty MacDowellovou. Potom se jde do porodnice zeptat na svou známou paní Purefoyovou, tam se ve společnosti rozverných mediků znovu shledá se Štěpánem, podroušeného ho pak otcovsky sleduje do dublinského „nočního města“ s pochybnými lokály, vyličenými v 15. epizodě Kirké (podle goethovské předlohy ve *Faustovi* také zvané Valpuržina noc). Šťastně tam Štěpána zachrání před rabiátskými vojáky, z nočního drožkářského útulku si ho pak odvede domů, v kuchyni ho vyhladovělého pohostí kakaem a po Štěpánově odmítnutí, aby u nich přenocoval, ve 3 hodiny ráno 17. června 1904 ho propustí a sám ulehne vedle dávno spící Penelopy-Molly.

Poznámka k názvům ulic apod.: překlad se přidržuje ve shodě s originálem angloirského způsobu označení lokalit, tj. na rozdíl od angl. způsobu jsou slova jako Street, pláce, Road psána s malými písmeny.

Za pramen k Vysvětlivkám posloužily zejména tyto speciální práce: Stuart Gilbert: James Joyce's *Ulysses*, a study; William York Tindall: A Reader's Guide to James Joyce (část týkající se *Odyssey*); Harry Blamires: The Bloomsday Book; Weldon Thornton: Allusions in *Ulysses*; William M. Schutte: Joyce and Shakespeare, a study in the meaning of *Ulysses*; Eberhard Kreutzer: Sprache und Spiel in *Ulysses* von James Joyce; dále podrobný komentář Janeze Gradišnića připojený k jeho slovinskému překladu, jakož i stručné poznámky Johna Vandenbergha k jeho holandskému překladu, z hojných porůznu otištěných statí exegetických i textologických zejména důmyslné příspěvky z pera Fritze Senná.

Z nepřehledně bohatého materiálu ke studiu Joyceova *Odyssey*, pokud byl překladateli dostupný, je vhodné uvést aspoň několik základních prací životopisných a exegetických. K první skupině patří standartní životopis Richard Ellmann: James Joyce, Frank Budgen: James Joyce and the Making of *Ulysses*, C. P. Curran: James Joyce Remembered, Heléne Gixous: L'Exil de James Joyce, ou l'art du remplacement, Philippe Soupault, Souvenirs de James Joyce, dále Letters of James Joyce I, ed. by Stuart Gilbert, II, III ed. by Richard Ellmann, z exegetických Walter Litz: The Art of James Joyce, S. L. Goldberg: The Classical Temper, A Study of James Joyce's *Ulysses*, z novějších pak cenný sborník *Ulysses*, cinquante ans après, red. L. Bonnerot, J. Aubert, C. Jacquet; kratší práce

napsali Maria Jolas, Hugh Kenner, Italo Svevo, J. J. Mayoux, Darcy O'Brien, Hermann Broch, Arno Esch, Umberto Eco, John Gross, Egon Naganowski, Marvin Magalaner, R. M. Kain; z joyceovských periodikenné studie přináší James Joyce Quarterly (red. Thomas F. Staley a Fritz Senn).

Biblické citáty v textu *Odysea*, jejichž vyhledání podstatně usnadnila trojsvazková Biblická konkordance Miloše Biče a J. B. Součka, neřídí se ovšem zněním Bible svaté podle posledního vydání kralického, nýbrž zněním Bible české z r. 1857, vycházející z tzv. Bible svatováclavské, r. 1804 přepracované Františkem Faustinem Procházkou; toto obrozenké znění je totiž bližší anglickému textu tzv. Bible douayské, o nějž se autor *Odysea* (s občasnými výjimkami citací revidovaného anglikánského překladu z počátku 17. století) převážně opírá.

Hojné shakespearské citáty jsou vesměs vzaty z odeonských Spisů Williama Shakespeara jakož i odeonského šestisvazkového souboru Sládkových a Vrchlického překladů Shakespearových her a básní, vydaných v edici Český překlad. A. S.

1. epizoda: **Telemachus**

Dějště: věž. Doba: 8 hodin ráno. Umění: teologie. Barvy: bílá, zlatá.
Symbol: dědic. Technika: vyprávění (mladé).

- 13 **Introibo ad altare Dei** (lat.) – Přistoupím k oltáři božímu. Úvodní žalm (42, 4) tzv. stupňových modliteb na začátku mše, jak se sloužila za Joyceovy doby až do liturgické reformy po 2. vatikánském koncilu v 60. letech 20. stol.

tělo a duše a krev a rány bolí – zparodovaná definice eucharistie podle tehdejšího irského katechismu.

Chrysostomos (řec.) – Zlatoústý, původně přídomek vých. církevního otce Jana.

To tvoje hloupé jméno, starořecké – tj. Daidalos, polatinštěné na Dedalos.

- 14 **blouznil o černém panterovi** – panter byl dlouho symbolem Krista.
Algouí – tj. angl. básník Algernon Charles Swinburne (1837-1909).
epi oinopa ponton (řec.) – po vínově rudém moři; z Homérovy Odysseje. **Thalatta! Thalatta!** (řec.) – Moře! Moře! Tak vzkřiklo (podle Xenofontovy Anabáze) deset tisíc Řeků, když při ústupu z Persie došli k černomořskému pobřeží.

- 16 **Vztek Kolíbaná, ale se nevidí v zrcadle** – tak charakterizuje Oscar Wilde v předmluvě k Obrazu Doriana Graye nechuť 19. století k romantismu.

Slučino puklé zrcadlo – podle dialogu Úpadek lhaní, v Intencích Oscara Wildea. **Cranlyho pale** – postava jiného falešného přítele Štěpánova z Portrétu umělce jako mladého muže.

- 17 **omfalos** (řec.) – pupek.

Mater Misericordiae (lat.), tj. Matka Milosrdenství;

Richmond – dvě dublinské nemocnice.

sir Peter Teazle – postava z komedie Škola pomluv od dublinského rodáka R. B. Sheridan (1751-1816).

- 18 **Nehlouběj v sebe uzavřen** – z básně W. B. Yeats (1865– 1939) ve hře Hraběnka Cathleen.

Fergus – postava irských legend, válečník, který napadl bájného obránce země Cuchulaina.

- 19 **strašlivý Turčín** – titulní postava dublinské vánoční pantomimy.

- 19 **Liliata rutilantium te confessorum turma circumdet** atd. (lat.) – Nechť tě obklopí liliový zástup zářících vyznavačů, nechť tě přivítá plesající sbor panen. – Modlitba nad umírajícím podle irského rituálu.

- 20 **Clongowes** – jezuitská kolej u Dublina, kde Joyce studoval.

- 21 **In nomine Patris** atd. (lat.) – Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého. Pokřizování na počátku modlitby.

o dundrumském lidu... vytiskly babice atd. – jedovatá narážka na Yeatsovy sestry, které si v Dundrumu u Dublinu zřídily soukromou tiskárnu.
Mabinogion – svod velšských bájí.

upanišady – část véd, staroindických posvátných náboženskofilozofických spisů.

- 22 **o sběrateli předkožek** atd. – zlehčující přízvisko starozákonního Hospodina, který nařídil obřízku mužských novorozeňat.

perla pastvin a ubohá stařena – ustálené básnické obrazy Irska.

- 24 **Víc toho po mně, zlatíčko, neládejte** atd. – stejně jako další dva verše citát ze Swinburnovy básně.

Irsko se naděje atd. – parodie na Nelsonův výrok před bitvou u Trafalgaru r. 1805: Anglie se naděje, že každý muž splní svou povinnost.

Náhnělek svědomstva – tj. Ayenbite of Inwyt, název středoangl. traktátu, který kolem r. 1340 z francouzštiny přeložil Dan Michel z Norgate.

Ještě je tu skvrna. – Tak mluví v náměsíčném stavu lady Makbethová; Shakespearův Makbeth (5,1); překl. E. A. Saudka.

- 25 **%e ' odporuji?** atd. – Ze Zpěvu o mně od amer. básníka Walta Whitmana (1819-1892).

- 26 **věže dal postavit Vilík Pitt** – William Pitt (1759-1806), angl. ministerský předseda.

kdyl se na moři proháněli Francouzi – obměněný začátek dobové vlastenecké písně o ubohé stařeně, tj. Irsku.

Jajet se shání po otci – název románu od angl. spisovatele Fredericka Marryata (1792-1848).

Elsinor. Jení nad moře tak strašně vypíná se. – Horatiova slova ze Shakespearova Hamleta (1,4), překl. E. A. Saudka.

- 29 **et unam sanctam catholicam** atd. (lat.) – a v jednu svatou všeobecnou a apoštolskou církev. Z nicejského vyznání víry, které je součástí mše.

ve mši papeže Marcela – od ital. skladatele P. G. Palestriny (asi 1562-1594). Jedna z Joyceových oblíbených skladeb.

Photius (9. stol.), *Arius* (4. stol.), *Valentin* (2. stol.), *Sabellius* (3. stol.) – kacíři z počátku křesťanství.

Zut! atd. – Hrome! A sakra!

- 30 **Na účet Pánubohu dává** atd. – Zkomolené znění biblického textu, jehož konec zní správně: kdo se nad chudým smilovává; Přísloví (19, 17).

- 31 **Před býčím rohem, koňským kopytem, saským úsměvem** – před těmito třemi věcmi se má mít člověk podle irského rčení na pozoru.

2. epizoda: **Nestor**

Dějistiště: škola. Doba: 10 hodin dopoledne. Umění: dějiny. Barva: hnědá. Symbol: kůň. Technika: katechismus (osobní).

Tarentum – u tohoto jihoitalského města bojoval r. 281 př. n. l. proti Římanům epirský král Pyrrhus; později zahynul omráčen cihlou, kterou po něm hodila nějaká žena.

- Slyším, jak se hroutí prostor* atd. – citát z preromantického básníka a malíře Williama Blakea (1757-1827).
- 32 *Ovčáku truchlý, neplač* atd. – z básně Lycidas od Johna Miltona (1608-1674).
- 33 *Nutně to tedy bude pohyb* atd. až *forma forem* – citáty z řeckého filozofa Aristotela (384-322 před n. l.).
- 35 *Kolumbem* (asi 543 – 615) – irský světec a učenec, hlásal křesťanství na pevnině. *Averroes* (1126-1198) – arabský aristotelský filozof. – *Mojžíš Maimonides* (1135-1204) – židovský aristotelský filozof.
- a tma ve světle svítí* atd. – převrácený počátek Janova evangelia (1, 5): a světlo ve tmě svítí a tma ho neobsáhla.
- Amor matris* (lat.) – buď láska matčina, nebo láska k matce.
- 37 *Nandej si peněz do měšce* – tak radí Iago Roderigovi v Shakespearově tragédii Othello (1, 3); překl. E. A. Saudka.
- 38 *Albert Edvard, princ waleský* (1841 – 1910) – později král Edvard VII.
- O'Connell* Daniel (1775– 1847) – irský politický vůdce, zasloužil se o emancipaci katolíků, tj. většiny irského národa.
- hladomor* – vypukl v Irsku v polovině čtyřicátých let 19. stol. následkem neúrody brambor.
- oranžské lóže* – protestantské organizace stranící britské nadvládě v Irsku. Název pochází od krále Viléma III. (1650– 1702), původně prince oranžského.
- Unie* Irska s Anglií byla uzákoněna r. 1800.
- Feniáni* bylo tajné revoluční sdružení bojovníků za irskou samostatnost, založené v polovině 19. stol.
- Ostříhaná* – původně název krátce ostříhaných wexfordských vzbouřenců z r. 1798, později revolucionářských Irů vůbec.
- Per vias rectas* (lat.) – po přímých cestách.
- 39 *laissez faire* (fr.) – tj. nebránit, heslo hospodářského a peněžního liberalismu.
- Kassandra* – podle řecké báje dcera trojského krále Priama a Hekuby, věštila pád Tróje.
- 40 *Z nadávek pouličních holadrijí* atd. – verše z Blakeovy básně.
- 41 *Dějiny... jsou tíživý sen* atd. – obměna řádků, které napsal franc. básník Jules Laforgue (1860-1887).
- Žena přivodila Parnellův pád* – irský státník Charles Stewart Parnell (1846 až 1891) padl, když byl odhalen jeho poměr s Kitty, ženou kapitána Patrička O'Shea.
- Ulster bude bojovat* atd. – demagogický politický šlágr osmdesátých let. Lord Randolph Churchill (otec Winstona S. Churchilla) jím neblaze oddálil irskou autonomii (home rule), která slibovala rozumné řešení irské otázky.
3. epizoda: **Próteus**
 Dějiště: pláž. Doba: 11 hodin dopoledne. Umění: filologie. Barva: zelená.
 Symbol: příboj. Technika: monolog (mužský).

43 **Nevyhnutelná modalita** atd. – v tomto a dalším odstavci¹ ohlasy z Aristotela.

Signatury všech věcí – nadpis knihy německého mystika Jakoba Böhma (1575 až 1624).

maestro di color che samo (it.) – mistr všech vědoucích (tj. Aristoteles); Dante, Peklo (4, 131).

42 **nacheinander, nebenander** (něm.) – po sobě, vedle sebe. Jak upozorňuje Fritz Senn, tím se podle Lessingova Laokoonta liší vnímání slovesného a výtvarného díla.

Los – postava z blakeovské mytologie;

demiurgos (řec.) – nižší tvůrčí božstvo.

44 **stvořený, ne zplozený** – převrácená věta o Kristu z nicejského vyznání: zplozený, ne stvořený.

Lex aeterna (lat.) – věčný zákon.

soutranscendvelebžidobumpodstatnost – nehorázně vytvořené kufříkové slovo, v němž jsou (podle Eberharda Kreutzera) spojeny tyto pojmy: soupodstatnost, transcendence, velebnost, žid (tj. Kristus), bum (tj. Bůh, předtím charakterizovaný jako pouliční hluk).

omoforion (řec.) – biskupský plášť.

Mananaan – mořské božstvo irského bájesloví.

45 **Duces Tecum** (lat.) – přines s sebou (tj. potřebné listiny); soudní obsílka. **Requiescat** (lat.) – ať odpočívá v pokoji. Wildeova báseň na smrt sestry Isoly. **AWerta!** (it.) – na stráž! Začátek Ferrandovy úvodní árie (**aria di sortita**) ve Verdiho opeře Trubadúr.

Marshova knihovna v Dublině, nazvaná podle svého zakladatele arcibiskupa Marshe, stojí naproti katedrále sv. Patrika, kde byl děkanem Jonathan Swift; ten psal v 4. knize Gulliverových cest o moudrých koních Hvajninimech. **opat Joachim** – tj. cisterciák Joachim de Flora (asi 1145-1202), italský mystik. **Descende, calve** atd. (lat.) – slez dolů, plešatče, abys příliš nezplešatěl.

46 **Ostrov světů** – dávný název Irska.

O sí, certo! (it.) – ano, jistěže!

epifanie (z řec.) – tolik co zjevení; termín z Joyceovy estetiky, poprvé formulovaný Štěpánem Dedalem v původním zlomkovitém náčrtku Portrétu (Hrdina Štěpán) jako náhlé duchovní ozřejmění, při němž nejvšednější předmět před námi jakoby zazáří. W. T. Noon ji označuje za metaforickou nebo symbolickou formulaci nějaké trpytné stránky individuální lidské zkušenosti, nějakou zvlášť významnou plošku zcela intimní a osobní zkušenosti, nějaký nadmíru zářivý ukazatel smyslu života.

mahamanvantara (hind.) – „veliký rok“ neboli nesmírná doba.

Giovanni Pico della Mirandola (1463-1494) – italský humanista, novoplatónský filozof.

Ano, docela jako velryba – totiž mrak, podlízavě odpovídá princ Polonius v Shakespearově Hamletovi (3, 2); překl. E. A. Saudka.

po oblázcích, obldzků havěť bičujících – z Shakespearova Krále Leara (4, 6); překl. E. A. Saudka.

47 **Holubník** – název elektrárny poblíž Dublinu.

Qui vous a mis atd. (fr.) – Kdo vás to přivedl do tohoto trapného stavu? – Holub, Josefe.

talni husy – tak si říkali irští exulanti.

lait chaud (fr.) – teplé mléko; *lapin* (fr.) – králík; *gros lots* (fr.) – terno; *La vie de Jésus* (fr.) – Ježíšův život.

Cest tordant, atd. (fr.) – To víš, je to legrační. Jsem socialista. Nevěřím v boží existenci. Tátovi se to nesmí říct. – On věří? – Táta ano. **Schluss** (něm.) – konec.

physiques, chimiques et naturelles (fr.) – fyzika, chemie a přírodověda.

mou en civêt (fr.) – plíčky v omáčce.

boul' Mich' (fr.) – lidové místo Boulevard St. Michel. *Lui, c'est moi* (fr.) – on jsem já.

Encore deux minutes atd. (fr.) – ještě dvě minuty. Zavřeno.

Fiakr – irský světec 7. stol.

– **John Duns Scotus** (1260-1308) – skotský františkánský scholastik, odpůrce Tomáše Akvinského.

Euge! (řec.) – Haha!

Comment? (fr.) – cože?

Le Tutu (fr.) – baletní sukýnka.

– *Pantalon Blanc et Culotte Rouge* (fr.) – dlouhé bílé kalhoty a krátké červené – francouzské humoristické časopisy.

48 **chaussons** (fr.) – řezy.

pus de jian breton (fr.) – krém bretonského pudinku.

Un demi-setier (fr.) – půl žejdlíku.

il est irlandais atd. (fr.) – On je Ir. Holandský? Sýr ne. Irové, my dva, Irsko, víte? To jo.

slainte! (ir.) – na zdraví!

Dalkassovci – potomci bojovného munsterského rodu Dal Cais.

Arthur Griffith (1872– 1922) – irský politický publicista, zakladatel hnutí Sinn Fein (tj. my sami), krátce před smrtí první prezident Svobodného irského státu.

Edouard Drumont (1844-1917) – francouzský antisemitský novinář.

48 **Maud Gonneová** (1866-1953) – irská vlastenka, zhrzená láska básníka W. B. Yeatse.

Millevoye Lucien (1850-1918) – šéfredaktor listu **La Patrie**.

49 **froeken** (lv.) – slečna.

bonne a tout Jaire (fr.) – děvče pro všechno.

Jak náčelník upláchl – legendární verze útěku Jamesa Stephense z richmondského vězení v Dublině r. 1866.

s plukovníkem Richardem Burkem – v r. 1867 se feniáni pokusili osvobodit z clerkenwellského vězení v Londýně Burkea a jeho druhy tím, že vyhodili do povětří žalární zed.

mon fils (fr.) – můj syn.

Kilkennyjsť hoši – začátek irské vlastenecké písně. V Kilkenny jižně od Dublinu žil kdysi světec Kanis. Na začátku normanského záboru Irska (v 12. stol.) si tam zbudoval hrad hrabě z Pembroku, zvaný **Strongbow**.

Za ruku mé jímá Napper Tandy – verš irské lidové písně Nosím zelenou z revolučního roku 1798. Napper Tandy (1740-1805) patřil k zakladatelům Spojených Irů.

Rozpomínám se na tebe, Sióne – Žalm 137, 1.

50 **Un coche ensablé** (fr.) – pramice uvázla v písku.

Lochlani – tak se nazývali norští a dánští vetřelci do Irska v 8. a 9. stol. Nejvyšší irský král Malachjáš (948-1022) porazil r. 996 Vikingy a od norského knížete Tomara ukořistil zlatý límec.

51 **Terribilia meditans** (lat.) – přemýšleje o hrozných věcech.

nápadníci – Bratr skotského krále Roberta Bruče (1274-1329), vítěze nad Angličany, **Edward Bruče**, padl v Irsku r. 1318. – Irský velmož, hrabě z Kil, dare, **Thomas Fitzgerald**, zvaný hedvábný rytíř, po nezdařeném povstání popravený r. 1537. – **Perkin Warbeck** (1474-1499) se vydával za yorského vévodu Richarda, jednoho ze dvou synů Edwarda IV., které dal Richard III. v Toweru zavraždit.

Lambert Simnel (kolem 1475-kolem 1537) se vydával za warwického earla Edwarda, syna vévody Clarence, r. 1487 korunovaný v Dublině. Jindřich VII. ho po jeho porážce zaměstnával v královské kuchyni.

kavalíři, co se v Or San Michele posmívali Guidovi – tj. Guidovi Cavalcantimu; z Boccacciova Dekameronu (4. příběh 6. dne).

natürlich (něm.) – samozřejmě.

53 **bachráč Akvinský, jrate porcopino** (it.) – bratr čuník.

Omnis caro ad te veniet (lat.) – k tobě všeliké tělo přijde, Žalm 65, 37. **cloynský biskup** – idealistický filozof George Berkeley (1685-1753).

54 **piuttosto** (it.) – spíše.

El vidit Deus atd. (lat.) – A viděl Bůh. A bylo velmi dobré; Gen. (1, 31). **Tiens, quel petit pied** (fr.) – hele, jaká malá nožka.

55 **diebus ac noctibus** atd. (lat.) – dny i noci kvílí nad utrpenými křivdami. Z výkladu milánského biskupa sv. Ambrože (4. stol.) o Pavlovi Listu k Římanům (8, 22).

na pět sáhů v hlubokosti atd. – z Arielovy písně v Shakespearově Bouři (1, 2); překl. J. V. Sládka.

mořská proměna – z Shakespearovy Bouře (1, 2).

Prix de Paris (fr.) – pařížské vyznamenání nebo také výhra Paridova. **Lucifer, dico, qui nescit occasum** (lat.) – Onen totiž Lucifer, jenž nezná západu. Z

obřadů na Bílou sobotu při svěcení velikonoční svíce. Lucifer zde také znamená jitrěnku.

Klobouček s mašlí atd. – z Ofeliiny písně v Shakespearově Hamletu (4, 5); překl. E. A. Saudka.

Z celého blaženého roku atd. – úryvek básně Alfreda Tennysona (1809-1892), jehož jméno je tady zkomoleno. **gia** (it.) – no dobře.

II

4. epizoda: **Kalypso**

Děj: dům. Doba: 8 hodin ráno. Orgán: ledviny. Umění: hospodářství. Barva: oranžová. Symbol: nymfa. Technika: vyprávění (zralé).

58 **Plevno** – bulharské město, obléhané za rusko-turecké války v 1. 1877-1878.

59 **Sluneční stopou** – název cestopisu světoběžníka F. D. Thompsona; výtisk měl Bloom v své knihovně.

60 **Japonci slupnou Rusy** – narážka na tehdejší rusko-japonskou válku.

62 **Agendath** (spr. Agudath) **Netaim** (hebr.) – plantážnické sdružení.

města v dolině – o **zkáze** Sodomy a Gomor) – se vypráví v Genezi (19, 24-25).

63 **Sandowovy cviky** – Eugene Sandow (vl. jm. Frederick Müller, 1867-1925) napsal příručku domácího tělocviku.

65 **La ci darem** [la mano] (it.) – tam ruku dám ti; z dueta Dona Giovanniho a Zerliny v Mozartově opeře Don Giovanni (1, 8).

Voglio (spr. Vorrei) **e non vorrei** (it.) – zda chci či nechci; Zerlinina slova z téhož dueta; přeicl. R. Vonáška.

metempsychosis (řec.) – nauka o převtělování.

66 **Paul de Kock** (1793-1871) – francouzský autor triviálních románů.

69 **Služka je v zahradě... Král je ve své kanceláři** – úryvky z angl. říkadel.

70 **tanec hodin** – z baletu Gioconda od Amilcara Ponchielliho.

5. epizoda: **Lotofagově**

Děj: lázně. Doba: 10 hodin dopoledne. Orgán: genitálie. Umění: botanika, chemie. Symbol: eucharistie. Technika: narcisovsiví.

72 **dolce far niente** (it.) – sladké lenošení.

Kvíťí (spr.: Hodiny) **zahálky** – název začátečnické Byronovy básnické sbírky. **Citlivka** – název Shelleyho básně.

73 **Brutus ctihodný je muž** – z řeči Marka Antonia na Caesarově pohřbu, Shakespearův Julius Caesar (3, 2); překl. E. A. Saudka.

74 **Ráj a perisky** – druhý díl básnické skladby Lalla Rookh od irského básníka Thomase Moora (1779-1852), zhudebněný Robertem Schumannem. – Peri je orientální víla.

Esprit de corps (fr.) – stavovská solidarita.

75 **Královna v svém budoáru** atd. – z angl. říkadla.

76 **Kate Batemanová** (1842-1917) – angl. herečka amerického původu.
Ristoriová, Adelaide (vl. markýza Capranica del Grilo, 1821 – 1906) – italská herečka.

Solomm Hermann Mtsenthal (1821 – 1877) – německý dramatik, napsal Deboru (ne Ráchel, jak hádá Bloom).

79 **lord Iveagh** a **lord Ardilaun** – synové a dědici zámožného dublinského pivovárníka sira Benjaminu Guinnessa.

sv. Petr Claver (kolem 1581 – 1654) – obětavý španělský misionář mezi americkými černochy.

William E. Gladstone (1809-1898) – angl. státník.

Ecce homo! (lat.) – Ejhle člověk! Pilátova slova o zbičovaném Ježíši; Jan (19, 5).

80 **I.N.R.I.** – zkratka pro Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum (lat.), tj. Ježíš Nazaretský, král židovský.

I.H.S. – zkratka buď za Iesus Hominum Salvátor (lat.) tj. Ježíš, spasitel lidí, nebo za In hoc Signo (doplň: vices; lat.), tj. V tomto znamení (zvítězíš), nebo také za In Hac Salus (lat.), tj. V tomto (kříži) spása.

81 **Carey** – James (ne Peter ani Denis, jak hádá Bloom) Carey, člen spikleneckého kroužku Nezdolných, zradil u soudu pachatele vraždy ministra lorda F. Cavendise a vládního hodnostáře T. H. Burka v dublinském Fénixově parku r. 1385. Když pak pod falešným jménem prchal do Ameriky, sám byl od Nezdolných na lodi zabit.
81 **Stabct Mater** (lat.) – Stála Matka, středověký mariánský hymnus snad od Jacopona da Todi (l. 1306) zhudebnil italský skladatel G. A. Rossini (1792 až 1868).

Qŭtis e: t homo! (lat.) – Kdo je člověk!

84 **Peau d'Espagne** (fr.) – španělská pleť.

6. epizoda: **Hades**

Dějjiště: hřbitov. Doba: 11 hodin dopoledne. Orgán: srdce. Umění: náboženství. Barvy: bílá, černá. Symbol: hřbitovní správce. Technika: inkubovství.

86 **Kola hrčela po dláždění** – z básně Thomase Noela Chudasova jízda, zhudebněné J. J. Hutchinsonem; další úryvky v textu epizody.

87 **fidus Achates** (lat.) – věrný Achates, nerozlučný druh Aeneův ve Vergilově Aeneidě.

moudrá dcerka, která zná svého otce – převrácený Lancelotův výrok: moudrý otec, který zná své dítě; v Shakespearově Benátském kupci (2, 2); překl. E. A. Saudka.

90 **Eugene Stratton** (vl. jm. Ruhlman, 1861 – 1918) – skladatel, tanečník a zpěvák amerického původu.

Killarneyská lilie – opera od J. Benedicta na slova Johna Oxenforda a Diona Bouricaulta.

Švanda na Bristolu neboli Noc na moři – anonymní dobová fraška.

- 92 ***Mi trema unpoco il*** (cuore) (it.) – jak chví se srdce mé; z dueta Dona Giovanniho a Zerliny z Mozartovy opery Don Giovanni.
pod širokohávnou sochou Osvoboditele – tj. Daniela O'Connella na sev. konci O'Connellova mostu.
kmene Ruben – jednoho z dvanácti izraelských kmenů. Plné jméno lichváře je Ruben J. Dodd.
Grayův pomník – sira Johna Graye (1816-1875), který měl zásluhu o dublinský vodovod.
- 93 ***Nelsonův sloup*** – postavený na památku trafalgarského vítěze admirála Horatia Nekona (1758– 1805); do r. 1966, kdy byl zničen, stál na O'Connell Street.
Pod patronátem nebožtíka pátera Mathewa – týká se pomníku irského františkána Theobalda Mathewa (1790-1856), bojovníka za abstinenci.
- 95 ***Smuteční pochod ze Saula*** – tj. Handlova oratoria.
- 97 ***Na palubě Bugabu*** – soudobá píseň ztroskotance od J. P. Rooneyho.
Za hospodou Briana Biroimhe – podle irského krále Boraimhe neboli Boru, vítěze nad Dány r. 1014.
zavražděn Childs – Thomas Childs, podezřelý z vraždy bratra Samuela, byl r. 1899 soudem osvobozen; hájil ho Seymour Bushe.
- 101 ***Non intres in iudicium*** atd. (lat.) – Nevcházej v soud se služebníkem svým, Pane. Zalm 142, 2.
hůlku zakončenou knoflíkem – Bloom neví, že jde o kropáč. ***Et ne nos inducas in tentationem*** (lat.) – A neuvoď nás v pokušení; z Otčenáše. ***In paradisum*** (lat.) – Do ráje [ať provodí tě andělé]; antifona zpívaná před odchodem k hrobu.
- 102 ***O'Connellův koutek*** – uprostřed něho stojí náhrobek Daniela O'Connella v podobě kuželovité irské věže.
Mount Jerome – protestantský hřbitov v Dublině.
Já jsem vzkříšení a život – antifona (Jan, 11, 25) společná katolickému i protestantskému pohřebnímu obřadu.
- 104 ***Habeat corpus*** (lat.) – nechť má tělo. Slovní hříčka na lat. příkaz soudci: habeas corpus, tj. dej si zatčeného do jisté doby předvést a zjisti, je-li zatčen právem.
- 106 ***De mortuis nil nisi prius*** (lat.) – O mrtvých jinak než dříve. Přizpůsobené rčení: o mrtvých jen dobré.
Jdem pohřbít Caesara – podle začátku Antoniovy pohřební řeči nad Caesarem v Shakespearově Juliu Caesarovi (3, 2). Před březnovými idami varoval Caesara hadač (1, 2); překl. E. A. Saudka..
- 107 ***Lucie*** – poslední dějství opery Lucia di Lammermore od Gaetana Donizettiho (1797-1848).
Nespatřím tě nikdy více podle Weldona Thorntona však není z této opery, nýbrž ze zlidovělé písně Stephena Fostera.

Břeřňanový den – tj. 6. říjen, výroční den Parnellova úmrtí.

108 **Charley, ty jsi můj celý svět** – z jakobitské písně o mladším Stuartovském nápadníku trůnu Charliem (1720-1788).

109 **Panegyrik** (spr. Elegie)

na hrobkách veských – báseň od Thomase Graye (1716 až 1771), ne od Wordsworthe ani od Campbella, jak hádá Bloom.

110 **Robert Emmet** (1778-1803) – irský vlastenec, popravený po nezdařeném povstání.

7. epizoda: **Eolus**

Dějistiště: noviny. Doba: 12 hodin. Orgán: plíce. Umění: rétorika. Barva: červená. Symbol: redaktor. Technika: entymematická.

113 **tenor Mario** – umělecké jméno italského zpěváka jménem Giovanni Matteo, cavaliere di Candia (1810-1883).

Marta neboli Richmondský trh – opera od Friedricha von Flotowa (1812 až 1883).

116 **Dům klíčů** – tak se nazývá čtyřiaadvacetičlenné zákonodárné shromáždění ostrova Man.

118 **Nové přesnic** – tj. pesach, židovské velikonoční svátky.

Hagada – starozákonní kniha, obsahující Exodus, tj. vyprávění o odchodu židů z Egypta, a příslušný obřad, končící slovy: Napřesrok v Jeruzalémě.

z Egypta a do domu služebnosti – správně má být: z domu služebnosti.

Šma Jisráél, Adonai Elohénu (hebr.) – Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest; (Deut. 6, 4).

jehně a kolka a pes a hůl atd. – aramejská alegorická skladba zpívaná na závěr obřadu.

119 **A Xenofón hleděl na Marathón** atd. – zparodovaný verš z Byronova Dona Juana (zp. 3).

121 **jalelný statkář** – irský kramář Francis Higgins (1796-1802) se vydával za statkáře a tak ulovil zámožnou dublinskou nevěstu.

122 **amfimacer**, jinak kretik – veršová stopa – u –.

123 **anno Domini** (lat.) – léta Páně; zde datum.

125 **Šarže a sláva spát ti nedaly** – Manuelova píseň v Balfově opeře Růže kastilská. **Impérium romanům** (lat.) – římská říše.

v první kapitole Guinnessse – parodisticky místo Geneze.

126 **Entrez, mes enfants** (fr.) – pojdte dál, děti.

127 **Kyrie eleison** (pozděně řec.) – Pane, smiluj se; z mešního obřadu. **Aigospotamoi** – u Kozích říček zničil r. 405 př. n. 1. spartský král Lysandros aténské loďstvo.

128 **Pochodovali do boje** atd. – původně verš z Ossianovy básně Cath-loda, obměněný Yeatsem v básni Bitevní růže.

finského gubernátora – tj. carského generála Bobrikova 16. 6. 1904.

- 129 *Ve slovníku mládí* (doplň: není slovo nejde to); – citát ze hry Richelieu od angl. spisovatele E. Bulwera Lyttona (1803-1873).
- 129 *OdHkoza* – tuto přezdívku měl jeden z pachatelů vraždy ve Fénixově parku James Fitzharris.
- 131 **T. P.** – tj. irský politický novinář T. P. O'Connor, zakladatel Hvězdy.
lady Dudleyorá – žena irského místodržitele earla Dudleyho.
pohlednice s Joem Bradým nebo s Jednuškou – dva popravení pachatelé vraždy Brady a Tim Kelly (Jednuška).
Whiteside James, Isaac Butt, O'Haggan Thomas – irští vlastenci 19. stol.
- 132 *la tua pate* atd. (it.) – z Dantovy Božské komedie, Peklo (5): pokoj bychom vyprosili tobě... porozprávět sobě... neb vichr právě ustal ve své zlobě; překl. O. F. Bablera.
- per V aer perso* (it.) – v tom vzduchu šerém, tamtéž; *quella pacifica orifiamma* it.) – tak pokojná ta auriflamma (tj. válečný prapor); *di rimirar fe piú ardenti* it.) – větší touhou, zírat zas, mě zážeh; z téže básně, Ráj (31); překl. K. Vrátného.
- pně neuvést Henryho Grattana* atd. – Henry Grattan (1746– 1820), Henry Flood (1732-1791) – vlastenečtí irští státníci; Edmund Burke (1729-1797), angl. státník, dublinský rodák.
- Harmsworth* Alfred Ch., později lord Northcliff (1865– 1922) – rodák z dublinského předměstí, novinový magnát, majitel londýnských Timesů.
- Dostiř má den* atd. – zparodované podle Mat. (6, 34): dostiř má den na své zlosti.
- Dr. Lucas Charles, John Philpot Curran, Bushe Charles Kendal* – irští vlastenečtí publicisté a právníci 18. a začátku 19. stol.
- 133 *A do bran sluchu mého vléval* – ze Shakespearova Hamleta (1,5), překl. E. A. Saudka.
Italia, magistra artium (lat.) – Itálie, učitelka uměn.
- lex talionis* (lat.) – mojžíšský zákon odvety, stanovený v Exodu (21).
- 134 *Blavatská* Helena Petrovna, (vl. Hahnova, 1831 – 1891) – ruská spiritistka, r. 1875 založila v Dublině Teosofickou společnost, k níž patřil básník **A.E.** (George Russell, 1867-1935). Napsala Odhalenou Iris.
- John F. Taylor* – dublinský vlastenecký právník.
- vylévající... ne zrovna knoflíky hněvu, ale nadutost panstva* – začátek citátu je ze Zjevení (16, 1) konec z princova monologu v Shakespearově Hamletu (3, 1).
- 135 *Dýmu dejme stoupat* – ze Shakespearova Cymbelína (5, 5); překl. B. Fraňka.
Zjevilo se mi atd. – z Vyznání sv. Augustina (7, 12).
- 136 *Zástupy v Mullaghmastu a v královské Taře* – statisícové tábory lidu, na nichž řečnil Daniel O'Connell.
- Bij se, Macduffe!* – ze Shakespearova Makbetha (5, 8); překl. E. A. Saudka.

- 137 **Fuit Ilium** (lat.) – byla kdysi Trója; z Vergilovy Áeneidy (2).
 139 **Nulla bona** (lat.) – žádné statky.
 140 **na sochu jednodriákového cizoložníka** – při dobývání Santa Cruz přišel admirál Nelson o paži; měl dítě s lady Hamiltonovou.
 141 **Penelopa Bohatá** (angl. Rich, asi 1562– 1607) – dcera hraběte Essexu, krasavice opěvovaná v sonetech Philipem Sidneyem a snad i Shakespearem.
deus nobis haec otia fecit (lat.) – bůh to byl, jenž poklid tento mi zjednal; z Vergilových Zpěvů pastýřských (ekloga 1), překl. O. Vaňorného.
Pohled z Fasgy na Palestinu – odtamtud spatřil Mojžíš před smrtí zaslíbenou zemi, sám však do ní nevnikl; Deuteronomium (34).

8. epizoda: **Lestrygoni**

Dějistiště: oběd. Doba: 1 hodina odpoledne. Orgán: jícen. Umění: architektura. Symbol: strážníci. Technika: peristaltická.

- 142 **obmytí v Beránkové krvi** – podle Zjev. (7, 14).
 143 **Tuk země jedí** – Gen. (45, 18).
 144 **Jsem přízrak tvého otce** atd. – tak promlouvá duch k Hamletovi; Shakespearův Hamlet (1, 5); překl. E. A. Saudka. Bloom cituje už zase nepřesně, správně má být: obcházet za nocí.
 148 **Pohřeb tě čeká zítra** atd. – první verš z irské kabaretní písničky, druhý z básně skotského básníka Roberta Burnse (1759-1796).
 151 **V svém šílenství má metodu** – Poloniův soud o šíleném dánském princovi; Shakespearův Hamlet (2, 2); překl. E. A. Saudka.
 152 **Pes ve žlabu** – ezopovská bajka o nepřejícím psovi.
 153 **Strážník ten mívá šťastný osud** – převrácený verš z opery Penzanští piráti od Gilberta a Sullivana: strážník ten mívá těžký osud.
pod čtverácky zdviženým prstem Tommyho Moora – pomník básníka Moora stojí nad pisoárem. Soutok vod je název Moorovy básně.
zvěst počal by – tak promlouvá duch k Hamletovi; Shakespearův Hamlet (1, 5); překl. E. A. Saudka.
jak udělovali Joeovi Chamberlainovi atd. – britský koloniální ministr Joseph Chamberlain (1836-1914), odpovědný za vypuknutí burské války, otec Neville Chamberlaina, jednoho z hlavních strůjců tzv. mnichovské dohody.
de Wet Ch. R. (1854– 1922) – burský vojevůdce a státník.
ať umřem třeba na popravišti – z vlastenecké irské písně Irsko nám, Bože, chraň od T. D. Sullivana (1827-1914).
 157 **Dion L. Boucicaull** (1822-1890) – dublinský rodák, psal melodramy.
 158 **Harja, jež nás ožebračila** – zparodovaný začátek básně T. Moora.
La causa é santa (it.) – Naše věc je svatá. Z opery Hugenoti od Giacomu Meyerbeera (1791-1864).
 159 **Sem na ten obraz pobledle** atd. – říká Hamlet matce po zabití Polonia; Shakespearův Hamlet (3, 4); překl. E. A. Saudka.

160 *probošti i trojický probošt* – podle vlastenecké básně Páter O'Flynn od A. P. Gravease a Ch. V. Stanforda.

161 **Ham** (tj. syn Noemův) **a jeho pokolení** – ham and eggs (angl.), šunka s vejci.

166 **promluvila Galatea na Pygmaliona** – podle řecké básně vytesal Pygmalion sochu Galatey, zamiloval se do ní a ona oživila.

169 **Don Giovanni, a cenar teco** atd. (it.) – Don Giovanni! K tomuto kvasu jsi mne pozval. Slova kamenného kontura ze závěru Mozartovy opery Don Giovanni. Překl. R. Vonáška.

Ptačí hnízdo – dublinské lidové označení ženské protestantské organizace, která skupovala děti chudých katolických rodin.

9. epizoda: **Skylla a Charybda**

Dějjiště: knihovna. Doba: 2 hodiny odpoledne. Orgán: mozek. Umění: literatura. Symbol: Stratford, Londýn. Technika: dialektika.

173 **stránky Viléma Meistra** – Léta učednická (4, 13) odj. W. Goetha, charakteristika Hamleta.

piruetou popošel o krok atd. – stejně jako dále: **odešel kurantou** podle Shakespearova Večera tříkrálového (1, 3); překl. E. A. Saudka.

Monsieur de la Palisse – francouzský maršál, padl r. 1525 v bitvě u Pavie; citovaná nejapnost je z básně na jeho smrt, složené vojáky. **Satanovy strasti** – několikrát zdramatizovaný román populární angl. autorky Marie Corelliové (1864-1924).

cranlyovským úsměvem – Cranly byl Štěpánův falešný přítel v Portrétu umělce jako mladého muže.

jak říká W. B. – tj. William Butler Yeats. **olav** – starokeľtský učenec a básník.

Orchestrální Satan – přizpůsobené verše z Miltonova Ztraceného ráje (1) v překl. Josefa Jungmanna.

173 **ed egli avea del cul** atd. – a on pak trubku udělal si z řiti; z Dantovy Božské komedie, Peklo (21), překl. O. F. Bablera.

174 **kolozubá Kathlten** – symbol Irska u irských básníků;

její čtyři krásné zelené nivy – historické provincie Ulster, Munster, Leinster, Connacht.

ave, rabbi (lat.) – buď zdráv, mistře; snad ohlas Mariina oslovení zmrtvýchvstalého Krista; Jan (20, 56).

dvanáct Tinahelyjských – tj. mužů z wicklowského města Tinahely; ti by podle Joyceova přítele z mládí J. F. Byrna, zvaného v Portrétu umělce Cranly, sami stačili osvobodit Irsko.

Ve stínu doliny – jednoaktovka irského dramatika J. M. Synge (1871 – 1909).

po způsobu starého Bena – míněn je dramatik Ben Jonson (asi 1573-1637).

Gustave Moreau (1826-1898) – francouzský malíř.

Bezťvaré duchovno atd. – názory básníka A.E., předního člena dublinské lóže Teosofické společnosti;

obětní máslo je ironická narážka na to, že A.E. redigoval zemědělský časopis *Irský domov*.

– **K. H.** je zkratka za mahátma (tj. vznešený) Kút Húmi. – **V. Č.** – teosofská zkratka za všední člověk. – **H. P. B.** – zkratka za Helena Petrovna Blavatská.

- 175 **Joubainvillovu knihu** – Francouzský vědec M. H. d'Arbois de Joubainville (1827-1910) napsal studii o irském bájném cyklu a o keltském bájesloví.

Hyde Douglas (1860-1949) – irský jazykovědec, sběratel lidových textů, zakladatel Gaelského svazu, později prezident Irska; vydal Milostné písně z Connachtu.

Do světa, má kníko, spěj atd. – sloka Hydovy básně psané v bardském rozměru.

Mallarmé Stéphane (1841 – 1898) – francouzský symbolista, měl silný vliv na Joyce.

- 176 **Lajdácký rošťák** – báseň od R. Kiplinga, napsaná za burské války.

Robert Greene (asi 1560-1595) – angl. alžbětinský dramatik, Shakespeareův odpůrce.

Fakani a coury vrahouňů atd. – úryvek ze Swinburnovy protiburské šovinistické básně. Za zmínku stojí, že v angl. koncentračních táborech tehdy zahynulo víc žen a dětí, než padlo v boji burských vojáků.

Slyš! Slyš! Ó slyš! atd. – Tak oslovuje duch Hamleta; Shakespeareův Hamlet (1, 5); překl. E. A. Saudka.

- 177 **limbus patrům** (lai.) – předpekli.

Drake sir Francis (asi 1543– 1596) – angl. mořeplavec, v l. 1577-1580 obeplul zeměkouli, r. 1588 měl podíl na porážce španělské Armády. **Úprava dějiště** – termín z Duchovních cvičení zakladatele jezuitského řádu sv. Ignáce z Loyoly (1491 – 1556).

Burbage Richard (kolem 1567-1619) – alžbětinský herec, hrál Hamleta. **Anna Shakespeareova**, rozená Hathawayová (1555/56-1623) – o osm let starší Shakespeareova žena.

- 178 **Vid', rozumbrado** – Shakespeareův Hamlet (1, 5).

Život, ten za nás odbudou sluhové – ze hry Axel, kterou napsal franc. autor bretonského původu P. A. de Villiers de Visle Adam (1838-1889). **Nechť valným vlnivým vodstvem** – z veršované hry Deirdre od básníka A.E. **entelecheia** (řec.) – schopnost látky nabýt určité formy. **A. E. I. O. U.** – podle Harryho Blamiresa je A. E. I. O. čtveré já podle formální logiky utříděné do vět (kladná obecná, záporná obecná, kladná zvláštní, záporná zvláštní); zlomyslně přidanou pátou samohláskou U. vznikne slovní vtip A.E. (tj. Russell) I. O. U. (peníze, vlastně stvrzenka na dluh).

- 179 **od své matky, jak přivádět myšlenky na svět** – Sokratova matka byla porodní bába.
- absit nomen!** (lat.) – ani nejmenovat!
- nevinného... lollarda** – tj. kvakera Lystera.
- vtipu měl víc mí za groš** – podle Greenova hanopisu z r. 1592.
- 179 **ušálek sedící v své jamce, štěkot ohafů, zdobná uzda, její modrá okýnka** – z Shakespearovy básně Venuše a Adonis; překl. J. V. Sládka.
- dračice Kateřina, Hortensio** – postavy z Shakespearova Zkrocení zlé ženy.
- vášnivý poutník** – název sbírky z r. 1599, do níž Shakespeare přispěl několika básněmi.
- 180 **A mezi lány obilí** atd. – písnička z Shakespearovy komedie Jak se vám líbí (5, 3); překl. J. V. Sládka.
- pálijská kniha** – psaná prákrtem; **čela** – buddhistický učedník.
- Louis H. Victory, T. Caulfield Irwin** – průměrní irští básníci. Od Victoryho jsou dále citované verše S podstatnou pravděpodobností atd.
- 181 **dr. George Sigerson** (1838-1925) – dublinský lékař, sběratel a vydavatel bardské poezie.
- Cordelia, Cordoglio** (it.) – nejmladší Learova dcera; žal. **Prasečí list** – tj. Irský domov.
- o podpacek se povznášel k nebi blíž** – podle Shakespearova Hamleta (2, 2); překl. E. A. Saudka.
- 182 **nevěstku babylónskou** – potupná přezdívka Říma; podle Zjev. (17, 5). **New Pláce** – Shakespearův stratfordský dům.
- Bůh knihovníků Thoth** – egyptský ochránce vzdělání, u Řeků zvaný Hermes Trismegistus.
- Atd an bád** atd. (ir.) – Člun je na souši. Jsem kněz. – Namátkou vybraná slova z irského slabikáře.
- 183 **E quando vede l'uomo l'attosca** (it.) – Pohledem člověka zahubí (totiž bazilišek); ze skladby Il tesoro, kterou napsal Dantův učitel Brunetto Latini (f. asi 1294). V Božské komedii se s ním Dante setkává v pekle.
- po Způsobu máti Dany** – Dana, matka bohů, nejvyšší z irských danaanských božstev.
- Drummond z Hawthomdeny**, William (1585– 1649) – renesanční skotský básník. **Renan** Ernest (1823-1892) – francouzský historik a kritik. **Hodný Bacon** atd. – šiframi odhalenými v Shakespearovi někteří badatelé dokazovali, že autorem jeho kusů je vlastně angl. filozof a státník Francis Bacon 0561-1626).
- Tír na n-og** (ir.) – kraj mládí, v keltském bájesloví blažené zázvětní bezčasí.
- 184 **Georg Brandes** (vl. jm. Morris Cohen, 1842-1927) – dánský literární historik, napsal studii o Shakespearovi.
- , **Sidney Lee** (vl. jm. Simon Lazarus, 1859-1926) – angl. literární kritik, na –
- E**psal Shakespearův životopis. **„L'art d'être grand[-pcre]”** (fr.) – Umění být dědečkem, napsal francouzský básník Victor Hugo (1802-1885).
- buonaroba** (it.) – běhna.

- svým klem ho kanec poranil* atd. – z Shakespearovy básně Venuše a Adonis; překl. J. V. Sládka.
- 185 *Ód Lukreciiny hrudi modří protkané* – z Shakespearovy básně Zneuctnění Lukrecie (v. 407); překl. J. V. Sládka.
- nahé ňadro Imogenino* atd. – z Shakespearova Cymbelína (2,2); překl. B. Fraňka. *Cojisi mě našel* atd. – z 3. Král. (21, 20).
- Was Du verlachst* atd. (něm.) – čemu se posmíváš, tomu budeš sloužit. (Jak upozorňuje Janez Gradišnik, německý citát je nepřesný.) **Johann Most** (1846-1906) – německý anarchista.
- Kterýj sám sebe zplodil* atd. – Štěpánova zparodovaná verze apoštolského vyznání víry.
- 186 *Wildeův příběh* – Portrét pana W. H. od Oscara Wildea. Ze Shakespearova 20. sonetu dovozoval Wilde, že adresátem sonetů byl jistý Willie Hughes.
- 187 *Dej, a (je chladno, Jupitere* atd. – Falstaffova slova ve Veselých windsorských paničkách (5, 5); překl. E. A. Saudka.
- 187 *Sentimentální je ten* atd. – z románu Richard Feverel od George Mereditha (1828-1909).
- Posupný chrličový obličej* atd. – své pařížské setkání s J. M. Syngem srovnává Štěpán se setkáním Oisina s Patrikem, tj. druida s mnichem; byl to oblíbený námět irských básníků.
- 188 *Cest vendredi saint!* (fr.) – Je Velký pátek!
- pivote lítí, rty tvé zažihají* – z Shelleyho Odpoutaného Prométhea (2, 5); překl. J. Vrchlického.
- Griselda* – z Chaucerových Canterburských povídek.
- 189 *Bůh za děvou se hnál* atd. – ze Swinburnovy básně Atalanta v Kalydonu (1. sbor, 6. sloka).
- Kyrios* (řec.) – pán.
- ckrocht a vsed* – z Shakespearova Cymbelína (2, 5), překl. B. Fraňka.
- Encore vingt sous* atd. (fr.) – Ještě dvacet sous. Budeme dělat prasečinky. Minet? Chceš?
- oxfordská matka sira Williama Davenanta* – angl. básník a dramatik sir William Davenant (1606-1668), podle pověsti Shakespearův nemanželský syn.
- Markéta Marie Alaskok* – Mulliganem rozverně zkomolené jméno Alacoque.
- 190 *i jiným nezoraným lůnům* – podle Shakespearova 3. sonetu.
- 191 *Separatio a mensa et a thalamo* (lat.) – rozvod od stolu a lože.
- ikolák ze Stageiry* – řecký filozof Aristoteles (384-322 př. n. 1.), narozený v makedonské Stageře. V poslední vůli pamatoval na svou milostnici Herpyllidu, tak jako pamatoval na Nell Gwynnovou angl. král Karel II. (1630 až 1685).
- 192 **Edward Dowden** (1849-1913) – dublinský literární vědec, učil na Trojické koleji.

Chettle Henry (kolem 1560-1607) – Shakespearův sok, snad předloha pro Falstaffa.

nastolení skotského mudráka – stuartský král na angl. trůně Jakub I. (1566 až 1625), věřil v čáry a kouzla, upaloval čarodějnice.

obojetnickou teorii vrátného – v Shakespearově Makbetovi (2, 3).

Mingo, minxi atd. (lat.) – sloveso močím v hlavních tvarech.

193 **tvůj děkan** – dublinský jezuita Joseph Darlington.

Sufflaminandus sum (lat.) – Měli by mě zarazit; podle historického výroku Augustova o upovídaném římském senátoru Hateriovi; o Shakespearovi ho použil Ben Jonson.

Amplius. In societate humana atd. (lat.) – Ba co více. V lidské společnosti záleží nejvíc na tom, aby byla láska mezi mnohými. **Ora pro nobis** (lat.) – oroduj za nás.

Pogue mahone! Acushla machree (ir.) – Polib mi prdel. Srdíčko moje.

nová vídeňská škola – tj. psychoanalytická škola Sigismunda Freuda.

náklonnost spoutal poutem kovovým – z Poloniova naučení Laertovi; Shakespearův Hamlet (1, 3); překl. E. A. Saudka.

soused Smíšek – Leontova slova z Shakespearovy Zimní pohádky (1, 2); překl. J. V. Sládka.

194 **zachumlaná královna** – název Hekuby v Shakespearově Hamletovi (2, 2); překl. E. A. Saudka.

inquit Eglinton Chronolologos (lat.) – vece Eglinton Posloupnopisec.

Maggee Mor Matthew – Mor (ir.) – starší; Matthew – postava z Word“–worthe, oblíbeného Maggeeho básníka.

nel mezzo del cammin di nostra vita (it.) – v ten čas, kdy život náš je na půl cestě. Začátek Dantovy Božské komedie, Peklo (1); překl. Karla Vrátného. **od jediného zploditele k jedinému zplazenému** – Shakespearovo věnování Sonetů zplichtěné s nicejským vyznáním víry.

195 **Amplius. Adhuc** atd. (lat.) – Ještě víc. Podnes. Znovu. Potom.

195 **královny s výstavními býky** – narážka na krétskou královnu Pasifae.

buldok akvinský – Tomáš Akvinský byl dominikán. Latinsky dominicanus zní zkomoleně Domini canis, tj. pes Páně.

hra je to pravé – princova slova ze Shakespearova Hamleta (2, 2); překl. E. A. Saudka.

196 **Kdo mi ukradne mé dobré jméno** – ze Shakespearova Othella (3, 3).

197 **honorificabilitudinitatibus** (lat.) – poctami; groteskně dlouhatánský tvar ze Shakespearovy hry Marná lásky snaha (5, 1).

pověst největHho kulisáka – v orig.: shakespeare; zlomyslná Greenova přezdívka pro Shakespeara.

Heautontimorúmenos. Bús Stefanúmenos. (řec.) – Sebetrapii; název hry řím. dramatika Teren tia podle nedochované Menandrový řecké předlohy.

Stejně nadepsal jednu báseň v Květech zla francouzský básník Charles Baudelaire. – Bús Stefanúmenos – býk ověnčený k oběti.

S. D.: sua donna atd. (it.) – Štěpánovo děvče. Ano, jeho. Gelindo se rozhodne, že nebude Š. D. milovat.

Pater, ait (lat.) – Otče, pravil; říká padající Ikarus otci Daidalovi podobně jako ukřižovaný Kristus svému nebeskému Otci.

198 **Mas Esauův** – Geneze (27).

království za korbel – zparodované podle výkřiku prchajícího zločinného krále: Království za koně; v Shakespearově Richardu III. (5, 4). **strážného anděla světa** – v Shakespearově Cymbelínu (4, 2), překl. B. Fraňka. **Que voulez-vous?** (fr.) – Co chcete?

On klade Čechy na mořské pobřeží – v Zimní pohádce (3, 3).

na rozdíl od chudých – ohlas Mat. (26, 11).

199 **protasis, epitasis** atd. (řec.) – části tragédie.

jako José opravdovou Carmen zabíjí – v Bizetově opeře Carmen.

200 **Heuréka!** (řec.) – Už to mám; výrok připisovaný Archimédovi.

Karl Bleibtreu – něm. literární historik; zastával teorii, že autorem Shakespearových her byl Roger Manners, hrabě z Rutlandu (1576-1612). **Věřím, Pane** atd. – Marek (9, 24).

201 **Egomen** (lat.) – já sám.

Summa contra Gentiles (lat.) – Summa proti pohanům od Tomáše Akvinského. **ptačí Aengus** – v irském bájesloví bůh lásky a krásy. **Notre ami** (fr.) – náš přítel.

202 **hladce plynoucí Mincius** – z Miltonovy básně Lycidas; nynější Mincio, přítok Pádu. **femme de trente ans** (fr.) – třicetiletá; název Balzakova románu.

203 **o té babici Gregoryové** – týká se nepříznivé recenze Básníků a snůlků od lady Gregoryové. Joyce (resp. Štěpán) ji napsal do jednoho dublinského listu, jehož šéfredaktorovi ho předtím sama lady Gregoryová doporučila.

Nejkrásnější kniha atd. – z nadšené Yeatsovy kritiky jiné knihy lady Gregoryové.

marcato (it.) – výrazně.

204 **Jde, mořský muži, z tebe strach** – z Písne o starém námořníkovi od angl. básníka S. T. Coleridge (1772-1834); překl. J. Palivce.

Volskobrodské mravy – podle rozvedeného názvu Oxfordu.

Velebme bohy atd. – závěrečná slova titulního hrdiny v Shakespearově Cymbelínu (5, 5); překlad B. Fraňka.

10. epizoda: **Odrázné skály**

Dějiště: ulice. Doba: 3 hodiny odpoledne. Orgán: krev. Umění: mechanika. Symbol: občané. Technika: labyrint.

205 **Vere dignum et iustum est** atd. (lat.) – Vpravdě je hodné a spravedlivé; začátek mešní preface.

- 205 **Wolsey** Thomas (asi 1475– 1530) – angl. kardinál a státník v době reformace. **v Belvederu** – v jezuitské střední škole, kde byl otec Conmee, pozdější řádový provinciál, za jpyceových studií ředitelem.
- 208 **Le jVombre des Elus** (fr.) – Počet vyvolených, napsal A. Castelein T. J.
- Vesele vyzvánějí** atd. – začátek básně Geralda Griffina (1803-1840) Svatba v Malahide.
- 209 **ejaculatio seminis** atd. (lat.) – výron semene do ženského přirození. **Moutonner** (fr.) – tvořit beránky.
- strniště na clongowském poli** – dříve působil otec Conmee na internátní škole v Clongowes.
- Nóna** – odpolední část breviáře.
- Pater, Ave** (lat.) – Otčenáš, Zdravas.
- Deus in adiutorium** (lat.) – Bože, ku pomoci. Začátek modlitby breviáře. Citované žalmy mají hebrejské číslování.
- Res: Beati immaculati** atd. (lat.) – číslice reš: Blahoslavení neposkvrnění: Počátek slov tvých jest pravda: na věky všickni soudové spravedlnosti tvé. Žalm 118.
- Sin: Principes persecuti sunt** atd. (lat.) – číslice sin: Knížata pronásledovala mne bez příčiny: a slov tvých strchovalo se srdce mé. Žalm 118. Komentátoři upozorňují, že hebrejská číslice sin je homonymum angl. slova sin, tj. hřích.
- 210 **Za Anglii... za vlast a krásku** – začátek písně Nelsonova smrt od S. J. Arnolda a Johna Brahama.
- 213 **na Goldsmilhovu vyboulenou palici** – socha irského autora Olivera Goldsmitha (1728-1774) stojí naproti Trojické koleji, kde kdysi studoval.
- Anch'io ho avuto di queste idee** atd. (it.) – Taky jsem mívál takové názory» když jsem byl mladičský jako vy. Potom jsem se přesvědčil, že svět je dravec. Škoda. Vždyť váš hlas... byl by zdrojem příjmu, jen do toho. A zatím se obětujete. – Oběť nekrvavá. – Doufejme. – Dejte na má slova. Uvažujte. – Budu uvažovat. – Ale vážně. – Vida. Přijďte za mnou a myslíte na to. – Na shledanou, mistře. A děkuji. – Není za co. Promiňte. Všechno nejlepší.
- U přísné kamenné ruky Grattanovy** – vlastenecký irský řečník a politik Henry Grattan (1746-1820) má na pomníku v College Green zdviženou ruku.
- 214 **Žena v bílém** – román od Wilkieho Collinse (1824-1889).
- May Cecil Hayeová** (asi 1840-1889) – angl. romaniérka.
- 215 **Hedvábný Tomáš** – lord Fitzgerald, hrabě z Kildaru, byl po nezdařeném povstání r. 1537 popraven. Ned Lambert provází pastora jménem Love poradní síní bývalého mariánského opatství, kde Fitzgerald vypověděl poslušnost Jindřichu VIII.
- 224 **lord Edward Fitzgerald** (1763-1798) – jeden z hrdinů povstání z r. 1798.
- V zlych a temných dobách povstali** – z básně irského básníka Johna Kellse Ingrama (1823-1907).
- 225 **Svatá pravda, pane** atd. – princova slova v Shakespearově Hamletu (2, 2); překl. E. A. Saudka.

226 **Stephano Dedalo** atd. (lat.) – Štěpánu Dedalovi, výbornému žákovi, vyznamenanému cenou.

Se el yilo atd. – nerozlučitelné kabalistické zaklínadlo.

228 **basso profondo** (it.) – hluboký bas.

Lobengula (asi 1833-1894) – náčelník kaferského kmene Matabelů, padl v boji s Angličany.

Lynchehaun James, surový irský trestanec, uprchlý do Ameriky.

229 **tenhle lid má cit** – říká Antonio v Shakespearově Kupci benátském.

230 **pekla zejícího před křestany** – traktát z r. 1688. Peklo zející před křesťany, na výstrahu, aby se do něho nedostali, napsal italský jezuita Giovanni Pietro Pinamonti. Joyce z něho čerpal v Portrétu umělce.

232 **videňský profesor Pokorný** – pražský rodák Julius Pokorný (nar. 1887), znalec keltštiny, psal o Irsku a irštině.

coactus volui (lat.) – chtěl jsem z přinucení.

235 **dernier cri** (fr.) – nejnovější móda.

236 **koně krále Vilíka** – jezdecká socha Viléma III. na College Green.

11. epizoda: **Sirény**

Dějjiště: koncertní síň. Doba: 4 hodiny odpoledne. Orgán: ucho. Umění: hudba. Symbol: číšníce. Technika: fuga per canonem.

237 **Jádolores** – zkomolený začátek árie v operetě Florodora od Leslieho Stuarda.

Jasně hvězdy blednou... už se šeří – z písně Sbohem, miláčku, sbohem od Williamse a Hattona.

238 **Když láska uchvátí** – z Cookovy písně Láska a vojna.

Po všem veta – árie z opery Náměsíčná od Vincenza Belliniho (1801 – 1835).

Když spatřil – Lionelova árie z Flotowovy opery Marta.

Čeká, zatímco číháš.../zaskřípal... Modlete se za něho – ohlasy Mallonovy vlastenecké písně Ostrřihanec.

Poctiví chlapi atd. – ze Sullivanovy vlastenecké písně Dvaatřicet hrabství s přípitky jednotlivým historickým hrabstvím.

239 **Tehdy a teprve tehdy** – z řeči Roberta Emmeta před popravou.

244 **en ville... sur mer** (fr.) – ve městě, u moře.

246 **Hle, hrdina podrobíte** – sbor z Handlových oratorií Jozue a Juda Machabejský.

249 **Pryč, trudné starosti** – začátek angl. písně 17. stol.

251 **Amoroso ma non troppo** (it.) – milostně, leč nepřlíš.

253 **M'appari tuti amor** atd. (it.) – Celá láska se mi zjevila, upřel jsem na ni pohled; z Flotowovy opery Marta.
Ařaajoseph (1847-1886) – angl. tenor;

M'Guckin Barton (1852-1913), irský tenor; oba začínali jako katedrální choralisti, první v Rochesteru, druhý v Armaghu.

Tam mezi nebožtíky – refrén angl. pijácké písně.

Květiny květu – královnina slova nad Ofeliiným hrobem v Shakespearově Hamletu (5, 1); překl. E. A. Saudka.

255 **Jenny Linková** (1820-1887) – švédská sopranistka.

256 **v starém Madridu** – název sentimentální písně od G. C. Bingham a H. Troterera; úryvky z ní se vracejí v epizodě Penelopa.

258 **Když se potkáme, vůbec spolu nemluvíme** – ze sentimentální písně od F. Egertona. **prasklá loutna** – z Tennysonovy básně Merlin a Vivien.

263 **Musique de chambre. Pot de chambre** (fr.) – Komorní hudba. Nočník.

Qui sdegno (ital.) – Zde v těch kobkách svátosti (překl. J. K. Chmelenského); Sarastrova árie v Mozartově Kouzelné flétně (2).

264 **mea culpa** (lat.) – má vina.

268 **Lablache** Luigi (1794-1858) – italský basista, po matce Ir.

269 **ruka houpající kolébku** atd. – podle verše amerického básníka W. R. Wallace.

12. epizoda: **Kyklop**

Dějště: krčma. Doba: 5 hodin odpoledne. Orgán: svaly. Umění: politika. Symbol: fenián. Technika: velikašství.

272 **Kterak jsou padlí silní!** – z 2. Král. (1, 9).

273 **Inisfail** – básnický název Irska.

274 **O'Connell Fitzsimon... náčelník** – jedna z hojných mystifikací této epizody; nejde o historického náčelníka, nýbrž o tehdejšího správce dublinského tržiště.

275 **Rory z hor** – selský hrdina skladby feniánského básníka Ch. J. Kickhama (1825-1882), buřič a mstitel bezpráví.

276 a **chara** (ir.) – příteli.

277 **Patrick Sarsfield** (! 1693) – irský vojevůdce, bojoval na Boyně, sjednal nedodržanou limerickou smlouvu.

sv. Brandan – irský opat druhé poloviny 6. stol.; jeho legendární zámořské cesty našly u nás ohlas v Zeyerově Kronice o svatém Brandanu.

maršál MacMahon Maurice (1808-1893) – francouzský prezident, byl irského původu.

Savourneen (tj. Nejmilejší)

Deelish – hrdinka zlidovělé písně.

Petr Paktěř – přezdívka lorda Petra O'Briena, irského nejvyššího sudí; irští vlastenci mu vytýkali nepoctivost při sestavování porot.

Snědá Rosaleen – hrdinka starší irské básně, v 19. stol. zpracované J. C. Manganem (1803-1849).

Chrabrý voják, Děvče s vlasy jako len – názvy divadelních her irského dramatika Diona Boucicaulta.

Jeremiah O'Donovan Rossa (1831 – 1915) – irský vlastenec, pro velezradu odsouzený na doživotí, obdržel milost, po odchodu z vlasti politický publicista v Americe.

don Philip O'Sullivan Beare (asi 1590-asi 1660) – irský historik původem z corkskeho hrabství, žil ve španělsku. 278 **Bi i dho husht** (ir.) – bud“ zticha.

280 **ve tmě poletují duchové ruce** atd. – parodie spiritistické seance s pseudosanskými tvary telefonu aj.

skrze zrcadlo v podobenství – 1. Korint. (13, 12).

281 **Banba** – dedanaanská bohyně, básnický název Irska.

282 **H. Rumbold, haličský mistr** – Horace Rumbold byl za první svět. války britským konzulem v Curychu a stejně jako dva jiní členové konzulátu zachoval se k Joyceovi neslýchaně hrubě. Po r. 1918 se stal Rumbold prvním britským velvyslancem ve Varšavě.

283 **Kilmainham** – pověstná dublinská trestnice.

corpora cavernosa (lat.) – houbovitá tkáň.

filoprogenitivní (řeckolat.) – plodivý.

in articulo mortis atd. (lat.) – ve chvíli smrti při popravě.

o staré gardě a o sedmašedesátnících – názvy irských revolučních skupin.

kdo se bojí mluvit o roce osmašedesátém – ze zmíněné Ingramovy básně.

284 **bratři Shearesové** (Henry a John) – jak šli r. 1798 na popraviště, drželi se za ruce.

285 **díky Speranzině teskné múze** – pod jménem Speranza psala vlastenecké básně matka Oscara Wildea, lady Wildeová (1826– 1896); má také báseň o bratřích Shearesových.

286 **gladiolus cruentus** (lat.) – mečík krvavý.

287 **hurling** – irská obdoba pozemního hokeje.

288 **entourage** (fr.) – družina.

s ballyhoolskou modrou stužkou – tu nosili v Irsku abstinenti. **pro bono publico** (lat.) – pro veřejné blaho.

289 **englyn** (velš.) – složitá velšská veršová forma; psal jí Dylan Thomas.

291 **Slan leat** (ir.) – irský přpitek.

Vlasatý Jopas – pěvec z Vergilovy Aeneidy (1).

292 **Sluagh na h-Eireann** (ir.) – Irský národ (název jednoho vlasteneckého sdružení).

293 **Na bacleis** (ir.) – Přestaň.

Buď znovu národem – refrén vlastenecké písně publicisty T. O. Davise (1814 až 1845).

- 294 **William Delaney**, T. J. atd. – t. j. Tovaryšstvo Ježíšovo a další řeholnické zkratky.
- 297 **compos mentis** (lat.) – přičetný.
- 298 **měsíc volooké bohyni** – tj. Junony, řecky Héry, u Homéra zvané volooká; je to červen.
- 298 **sinhedrim** (hebr.) – starý židovský soud.
- 300 **Jak mnohý kvítek nadarmo se pstroucí** – z Grayovy Elegie na hrobkách veských, překl. J. Jungmanna.
- 301 **Consuez les Anglais! Perfide Albion!** (fr.) – Naplivat na Angličany! Věrolomný Albion!
Raimeis (ir.) – třesky plesky.
- 302 **Giraldus Cambrensis** (1146-1223) – velšský historik, psal o Irsku.
slečna O'Mimosa San – hlavní gejša v opeře Perla Asie od Sidneyho Jonese.
- 303 **Dřevorubce, ten strom nekácej** – zlidovělá americká píseň. **in Horto** (lat.) – v zahradě.
- 304 **Zvyk takový, že porušit** atd. – podle Shakespearova Hamleta (1, 4); překl. E. A. Saudka.
oni věří v obucha, mlatce všemohoucího atd. – rabelaisovsky bujná parodie apoštolského vyznání víry neboli kréda.
- 305 **synové Granuailini** – Grace O'Malleyová, zvaná Granuail. irská námořní amazonka 16. stol. z ostrova Claře.
Fontenoy – v bitvě Francouzů proti Angličanům a jejich spojencům se tam r. 1745 vyznamenala irská brigáda.
O'Donnell Leopold, **vévoda z Tetuanu** (1809-1867) – španělský vojevůdce, potomek irských O'Donnellů.
Maximilian Ulysses hrabe Browne z Camusu (1705-1757) – vítězný rakouský polní maršál za vlády Marie Terezie.
Ehren an der Rhein – německá sentimentální vojenská písnička. 307 **za Barmakovců** – tj. perských velmožů 8. stol., podle básně J. C. Mangana. 309 **Casement**, sir Roger (1864-1916) – později popravený za velikonoční rebelie r. 1916.
- 311 **Kdo je vlastně Junius?** – anonymní britský pamfletista z konce 18. stol., který zůstal dodnes neznámý.
- 312 **en ventre sa mère** (fr.) – v lůně matčině.
- 313 **Kalpská** (Calpe, přív. řec. Kalpe) – starověký název Gibraltaru.
- 314 **Epiphania Domini** (lat.) – Zjevení Páně neboli Tři králů.
Surge, illuminare atd. (lat.) – Vstaň, osvět se, Jeruzaléme; **omneš de Saba venient** (lat.) – všickni ze Sáby přijdou; Is. (60, 1-6). – První úryvek není z introitu, nýbrž ze Čtení.
Adiutorium nostrum in nomine Domini atd. (lat.) – Spomožení naše ve jménu Páně, který stvořil nebe i zemi. Pán s vámi. I s duchem tvým. – Začátek modlitby.
Deus cuius verbo atd. (lat.) – Bože, jehož jménem se veškerenstvo posvěcuje, vylej své požehnání na tato stvoření: a učíš, aby kdožkoli

jich podle tvého zákona i vůle s díkyčiněním požívati bude, skrze vzývání Tvého přesvatého jména tvým působením tělesného zdraví i duševní záštity dosáhl skrze Krista Pána našeho.

- 316 **Nagyságos uram Lipóti Virág** (maď.) – Velevážený pán Lipóti Virág.

águs (ir.) – spojka a.

Rákóczyho pochod – složil r. 1809 Miklós Scholl.

Viszontlátásra, kedvés barátom! Viszontlátásra! (maď.) – Sbohem, milý kamaráde, sbohem!

- 317 **missa pro defunctis** (lat.) – mše za zemřelé.

- 318 **sir Herkules Hannibal Habeas Corpus Anderson, K. G.** atd. – zkratky nehorázných titulů (podle Eberharda Kreutzera) znamenají: Podvazkový rytíř, Rytíř sv. Patrika, Chrámový rytíř (tj. zednář), Tajný rada, Rytířský komandér lázeňského řádu, Poslanec, Smírčí soudce, Bakalář lékařství, Rád za vynikající službu, Sodomita (v hantýrce), Vrchní štolba, Člen Královské irské akademie, Bakalář práv, Doktor hudby, Chudinský opatrovník, Člen Trojické koleje v Dublině, Člen Královské irské univerzity, Člen Královské irské lékařské koleje, Člen Královské irské chirurgické koleje.

- 318 **A aj, jas veliký je obestřel** atd. – podle biblického líčení nanebevzetí proroka Eliáše, 4. Král. (2, 11), a podle Matoušova (17, 2, 5) popisu Proměnění Páně.

13. epizoda: **Nausikaa**

Dějště: skály. Doba: 8 hodin večer. Orgán: oko, nos. Umění: malířství.

Barva: šedá, modrá. Symbol: panna. Technika: naběhlost – zplihlost.

- 318 **k Marii, hvězdě mořské** – pod tímto jménem se vzývá Panna Maria v církevním hymnu; jí je zasvěcen kostel této epizody.

- 325 **svatá panno panen... Panno mocná, Panno dobrotivá** atd. – mariánské invokace tzv. litanie loretské.

- 326 **Marjánko, jak si tě namluvit mám** – z angl. písně G. A. Hodsona.

Má milá a domek u Rochelle – árie z opery Obležení Rochelle od E. Fitzballa a W. Balfa.

Z alkyonských dnů – bezvětrí za zimního slunovratu.

- 327 **bez prvotní poskvrný počatá, nádobo duchovní, nádobo počestná, růže tajemná, útočiště hříšníků, potěšení zarmoucených** – další invokace litanie loretské.

- 328 **Martin Harvey** (1863-1944) – anglický herec a režisér.

- 329 **Tableau!** (fr.) – pěkná podívaná!

Královno andělů, královno patriarchů, královno proroků, všech svatých – další invokace litanie loretské.

- 330 **Tantum ergo sacramentum** (lat.) – svátosti té neskonale; druhá sloka hymnu k Nejsvětější svátosti od Tomáše Akvinského.
- 331 **Panem de coelo praestilisti eis** (lat.) – Chléb z nebe dal jsi jim.
- 332 **contretemps** (fr.) – mrzutost.
- 333 **Cumminsová** M. S. (1827-1866) – americká autorka dojemných příběhů Lampář a Mabel Vaughanová.
krutý z pouhé lásky – tak říká princ své matce v Shakespearově Hamletu (3, 4); překl. E. A. Saudka.
- 334 **Laudate Dominum omnes gentes** (lat.) – Chvalte Hospodina všickni národové; Žalm 116.
- 336 **lingerie** (fr.) – prádlo.
- 338 **Anne Bracegirdlová** (1663-1748) – angl. herečka, vynikla v Congrevových komediích.
Maud Branscombová – zapadlá herečka z Bloomovy doby.
Lacaus esant taratara – správně: La causa è santa (it.) – svatá věc.
- 340 **Každá kulka má svůj kvartýr** – pořekadlo ze Sternova Tristrama Shandyho.
- 344 **Čožzmif** – mnemotechnická pomůcka pro zapamatování pořadí barev. **Dobrou noc, má otčino** – z Byronovy Childe Haroldovy pouti (1).
Vy útesy a skály, zřím vás zas – verš z tragédie William Tell od irského dramatika J. S. Knowlese.
- 345 **Rip van Winkle** – fantastický příběh od amerického povídkáře Washingtona Irvinga (1783-1859).
- 346 **Faugh a ballagh** (ir.) – Vari z cesty; název písně irského básníka Ch. G. Duffyho.
- 347 **Buenos noches** atd. (šp.) – Dobrou noc, slečno. Muž miluje krásnou dívku.

14. epizoda: **Héliův skot**

Dějistiště: nemocnice. Doba: 10 hodin večer. Orgán: lůno. Umění: medicína. Barva: bílá. Symbol: matky. Technika: zárodečný vývoj.

Námětem této spíše pastišové než parodistické epizody je vývoj embrya. Ten je zhruba znázorněn historickým pořadím prozaických textů anglické slovesnosti, a to ve vybraných ukázkách od nejstarší doby přes výrazné literární epochy až po novější pokleslý, familiérní i vulgární jazykový projev, prostoupený nářečními i obhroublými prvky a jinými odchylkami od spisovné normy.

Epizoda v porodnici začíná trojí invokací: povelem k cestě za rodičkou, starořímským vzýváním Slunce a pokřikem báby, pohupující novorozeně. Následuje záměrně otrocký překlad latinské předlohy, nápodoba anglosaštiny, líčení hodovní tabide podle Mandevilla. Obraz vývoje stylu

pak směřuje přes Thomase Browna, anglikánskou bibličtinu, blouznivce Bunyana, diaristy Pepyse a Evelynu k autorům 18. století, jako byli Defoe a Swift, esejističtí publicisté Addison a Steele, prozaikové Steine a Goldsmith, političtí řečníci a pamfletisté Burke a Junius s vloženou ukázkou strašidelné romantiky na způsob Otrantského zámku, dále pak úsměvně hravý Lamb i těžkomyslný de Quincey, po Landorovi historik Macaulay, v typicky sentimentální apostrofě rodičky Dickens, autenticky znějící Newman (z piety jediný nezparodovaný). Řadu autorů 19. století uzavírají Pater, Ruskin, Carlyle. V podroušené atmosféře hýřících mediků pak k tomu přistupují hojné prvky dialektické, žargonové i slangové, barbarismy koloniální angličtiny i výstřelky šarlatánské rétoriky amerických kazatelů.

Zbývá ještě dodat, že při převodu této epizody bylo využito předloh ze starší i novější literatury jazyka překladu. Zastaralá, neobvyklá nebo významově posunutá slova se při převodu omezila na přijatelnou míru; patří k nim např. štědo, tj. dítě, potomstvo, dvorný, tj. neobyčejný, snabděti, tj. starat se, dbát, ústavně, tj. ustavičně, bedlivě, lárýně, tj. nevěstka.

350 **Deshil Holles Eamus** – Deshil (ir.) – na jih; Holles (Street) – ulice v Dublině, kde je porodnice; Eamus (lat.) – pojďme. Trojnásobný povel: Pojďme na jih do Holles Street, stejně jako následující trojnásobné vyzvání Dejž nám zářný, jasný Rarohu atd. připomínají obřadnou mluvu kněžského arvalského bratrstva (Fratres Arvales) v starověkém Římě. Do třetice pak třikrát opakuje bába: Hopsá, klučino, hopsá! při natřásání novorozence.

351 **poutník stanul u dřví** – připomíná staroangl. báseň stejného jména, kterou do moderní angličtiny přebásnil Joyceův dlouholetý přítel a příznivec Ezra Pound (1885-1972).

352 **na ostrove Mona** – lat. název ostrova Anglesey v sev. Walesu.

355 **sv. Ultan z Arbraccanu** – irský světec, patron osiřelých a churavých dětí. **Alba Longa** (lat.) – Skotsko.

Lilith (hebr.) – podle starozákonních apokryfů první Adamova žena, noční příšera nebezpečná dětem a rodičkám.

356 **effectu secuto** (lat.) – následným účinkem.

náměstek neboli vikář brayského zboží – podle angl. písně o brayském vikáři, který chameleonsky měnil víru, aby si zachránil obročí.

357 **sutiny času budují** atd. – z dopisu W. Blakea.

Van chtíče sežehne trní atd. – ohlas několika Blakeových básní.

vergine madre jiglia di suoiglio (it.) – Panno a matko, dcero syna svého; z Dantovy Božské komedie, Řáj (33), překl. K. Vrátného.

Petr Piscator (lat.) – Petr rybář, tj. papež.

358 **Ut novetur sexus omnis** atd. (lat.) – aby se poznalo tělesné tajemství všeho pohlaví; parodie církevního hymnu.

John Fletcher (1579-1625) a **Francis Beaumont** (1584-1616) – alžbětiništi dramatici; psali divadelní kusy společně.

epithalamium (řeckolat.) – svatební píseň.

většihoi milování nemá žádný atd. – parodie Jana (15, 13).

Orate, fratres, pro memetipso (lat.) – Modlete se, bratři, za mě.

Rozpomeň se, Erine, atd. – úvodní verš básně Thomase Moora s několika biblickými náznaky.

359 *před Indy temnomluvnými* – tj. dublinskými teosofy, hlasateli indických okultních nauk.

důmysl Septuaginty – raný řecký překlad Bible, podle podání pořízený sedmdesáti učenici.

ubi, quomodo (lat.) – kde, jak.

359 *Tafet* neboli údolí mordu – biblické mrchoviště jižně od Jeruzaléma; tolik co peklo.

Etienne chanson (fr.) – štěpánská píseň.

Thor – v severském bájesloví Votanův syn, bůh hromu a blesku.

363 *mort aux vaches!* (fr.) – pryč s policajty!

doktora Rinderpesta – Rinderpest (něm.) je slintávka. 384 *statkář Míša* – papež Hadrián IV. (vládl 1154-1159), rodem Angličan; ten propůjčil Irsko jako papežské léno angl. králi Jindřichu II., mordsetlord Jindra je v dalším jednak Jindřich II. (1333-1389), jednak Jindřich VIII. (1491 – 1547), který si pak kromě světské moci osoboval také moc duchovní jakožto hlava anglikánské církve. S názvuky na Swiftovu Pohádku o kádi se v této šťavnaté býčí historii vypravuje staletý spor Říma a Anglie o Irsko.

364 *zelení zarostlá země nechť se zelená* – narážka na záměrné ochuzení irského zemědělství Anglií, a to proměnou úrodných polí v pastviny.

365 *doma přechovává sedmero nevěstek* – běžný biblický obraz Říma, ležícího na sedmi pahorcích, vzatý ze Zjevení (17).

zrobili si pramici atd. – narážka na houfné vystěhovalectví ožebračených Irů do Ameriky.

367 *Talis ac tanta* atd. (lat.) – Taková a tak veliká je zkaženost této doby, římstí občané, že naše vdané paní mají raději chlípná lechtání kdejakého libyjského polomuže než pořádné moudří a strmé ztopoření římských centurionů. – Tento domnělý citát z římského klasika je, zdá se, Mulliganem vyrobený apokryf.

Mais bien sûr atd. (fr.) – Jistěže... tisíceré díky.

368 *marchand de capotes* (fr.) – obchodník s pláštěnkami. *Le Fécondateur* (fr.) – Ploditel, tj. Mulligan.

avec lui... ventre biche... sans blague (fr.) – u něho... hrome... vážně. *il y a deux choses* (fr.) – jsou dvě věci.

369 *enceinte* (fr.) – těhotná.

370 *jak to... vyjadřuje svatopisec* – buď pisatel Geneze (2, 17) nebo také Milton ve Ztraceném ráji (1, 1-2).

371 *matróna efeská* – příběh truchlící vdovy, která se dá utěšit vojákem nedbale hlídajícím mrtvolu popraveného; vypráví jej v Satyriconu římský spisovatel C. Petronius (t 66).

zbožný pelikán – tak se v církevním hymnu nazývá Kristus. **Egyptiánka Hagar** – děvečka Abrahamovy neplodné ženy Sáry, porodila Abrahámovi Izmaela; Gen. (16).

372 **galádská pryskyřice** – biblický lék ze zajordánského Galádu; Jerem. (8, 22). **akardiacký foetus in foetu** (lat.) – bezsrdečný plod v plodu.

373 **kaledonský vyslanec**, – tj. Crothers, pocházející z Kaledonie neboli Skotska.

uhlazený latinský básník – Publius Ovidius Naso (43 př. n. l. – 18. n. l.) v Proměnách (8).

374 **Pustý dům u hrobu** – tento strašidelný román napsal irský autor J. S. Le Fanu

1814-1873).

375 **fiat!** (lat.) – budiž!

Lacus mortis (lat.) – Mrtvé moře.

377 **nižný nelad na šatech** – z básně angl. básníka Roberta Herricka (1591 – 1674).

378 **Lufayette** – dublinský fotograf.

názor trinakrijského Empedokla – řecký filozof Empedokles (5. stol. př. n. l.); pocházel z Akragasu na Sicílii, řecky zvané Trinakria, tj. Třírohý ostrov.

379 **nisus formativus, succubitus felix** (lat.) – embryologické termíny.

380 **accouchement** (fr.) – porod.

dobrý boj bojovala – podle 2. Tim. (4, 7).

381 **To dobře, služebnice** atd. – z podobenství o věrném služebníkovi; Mat. (25, 23). **fiair** (fr.) – čich. –

382 **alles Vergänglichhe** (něm.) – všechno pomíjející (je pouhý průměr); z Goethova Fausta (2. d.).

383 **coelum** (lat.) – obloha.

deine Kuh Trübsal atd. (něm.) – Dožil jsi svou krávu mrzutostí. Teď piješ sladkého mléka jejího vemene. Z Nietzscheovy „knihy pro všechny a pro nikoho“ Tak pravil Zarathustra; překl. Ot. Fischera.

Per deam Partulam et Pertundam nunc est bibendum! (lat.) – Skrze bohyni Partulu s Pertundu, teď je čas pít. Partula byla u Římanů bohyně porodu, Pertunda bohyně obcování. – Teď je čas pít, verš z Horácových Ód (1, 37).

Bonafides (lat.) – hodnověrnost. Podle platných irských zákonů dostal v hospodě i po zavření napít každý, kdo hodnověrně prokázal, že přišel ze vzdálenosti čtyř mil.

384 **Benedicat vos omnipotens Deus**, atd. (lat.) – Požehnej vás Všemohoucí Bůh, Otec a Syn.

En avant, mes enfants (fr.) – Kupředu, děti.

parasang (řec.) – perská míra vzdálenosti, asi 5,5 km.

jízdná pěchota ze Slattery – irská žertovná píseň o pijácích, složil ji Percy French. **Ma mere m'a marié** (fr.) – Matka mě oženila. **Medovinu našich otců** – tj. visku.

Hladovým zrakem, kolárkem z šalabastru atd. – zkomolený citát z nějaké básně.

385 **Venus Pandemos** (lat. a řec.) – tj. Venuše všeho lidu, řecká a římská bohyně pozemské lásky.

386 **Nos enim omnes biberimus** atd. (lat.) – Všichni se napijeme absintu, čert ať nám vezme zadek.

Bonsoir la compagnie (fr.) – Dobrou noc vespolek.

A la vôtre (fr.) – Na vaše (zdraví)!

387 **ale to jest dobře smutné** atd. – školácky otrocký překlad z francouzštiny: mais c'est bien triste, ça, ma foi, oui.

Laetabuntur in cubilibus suis (lat.) – Veseliti se budou na ložcích svých; Žalm 149, 5.

Ut implerentur Scripturae (lat.) – aby se naplnilo Písmo; obměna Mat. 26, 54.

15. epizoda: **Kirké**

Dějistiště: bordel. Doba: 12 hodin o půlnoci. Orgán: pohybové ústrojí. Umění: kouzla a čáry. Symbol: děvka. Technika: halucinace.

388 **vojín Carr** – další neomalený člen britského konzulátu v Curychu, zvěčněný Joycem.

389 **introit na dobu velikonoční** – vlastně antifona z obřadu před vlastním introitem nedělní mše.

Vidi aquam egredientem atd. (lat.) – Viděl jsem vodu vytékající z chrámu od boku pravého, aleluja. (Trochu vyšším hlasem.) A všichni, na něž voda ta splynula (Slavnostně.), spaseni jsou.

390 **U Omara** – tj. perského básníka Omara Chajjáma (11. stol. – 1123) v jeho čtyřverších.

la belle dame sans merci (fr.) – krásná nelítostná paní, název Keatsovy básně.

ad deam quae laetificat iuventutem meam (lat.) – k bohyni, která obveseluje mladost mou; parodie žalmu 42, 4 ze stupňových modliteb na začátku mše (místo: k Bohu, který obveseluje mladost mou).

vezmi berlu svou atd. – obměna evangelního výroku, Jan (5, 8).

391 **Londýn hoří** atd. – obměna angl. písničky Skotsko hoří.

znamení šelmy – ze Zjevení (13, 16 a jinde).

392 **Buenas noches** atd. (šp.) – Dobrý večer, slečno Blanko, co je to za ulici? **Sraid** (ir.) – Mabbot Street.

Ja, ich weiss, papachi (jidiš) – ano, vím, tatínku.

- 393 **Goim nachez** (jidiš) – gojská zábava.
- 394 **Ti tréma un poco il cuore** (it.) – Jak chví se srdce tvé; pozměněný text dueta v Mozartově opeře Don Giovanni (1, 8).
- 396 **Někdo je u nás s Dinou v domě** – refrén lidové písně amer. barabů.
- 400 **chlapipojízdnýmelektrickým** atd. – poslední část složeného slova: **jaganatha** nebo **juggernaut** (sanskrt) – modla přetvářeného boha Višnu, pod jehož vůz se každoročně vrhali indiští věřící.
- 401 **Chacun son goût** (fr.) – každý má jiný vkus.
- 402 **Lesurques** a **Dubosc** – za přepadení lyonského poštovního dostavníku a vraždy postilioná byl r. 1796 souzen a popraven jistý J. Lesurques. Po letech vyšla najevo jeho nevina, přepadení spáchal jistý Dubosc, který byl Lesurquesovi nápadně podobný.
- 403 **Chlibrolet** – zkomoleně místo šiboleť, tj. klas; to bylo heslo Galádských: každého prchajícího Efraimského, který heslo nedovedl vyslovit, zabili; Soude. (12).
- Rorke's Drift** – r. 1879 tam obležená britská posádka zvítězila nad početnějšími **Zulukafry**.
- Gough** G. (1779-1869) – britský vojevůdce irského původu; měl ve Fénixově parku sochu.
- Špion Kop, Bloemfontein** – jihoafrická bojiště v burské válce r. 1900.
- Jim Bludso** – amer. hrdina stejnojmenné básně od J. Haye; držel hořící říční loď tak dlouho u břehu Mississippi, až z ní všichni vystoupili; on sám uhořel.
- 406 **Prima facie** (lat.) – dostatečný důkaz.
- 408 **Venuše v kožešině** – román od rakouského spisovatele Leopolda von Sacher-Masocha (1835-1895).
- 414 **Nikdy jsem nemiloval milou gazelu** – z Moorovy básně Lalla Rookh.
- Šórach ani venóvach, benoit Hierušaloim** (hebr.) – Černá jsem, ale krásná, dcery jeruzalémské (Píseň Šalomounova 1, 4).
- 415 **Cui bono?** (lat.) – Komu to prospívá?
- pirátští Vanderdeckenové** – Vanderdecken se jmenoval kapitán ve zkazce o bludném Holanďanovi.
- Cead Mille** (ir.) – Buď nastotísíkrát vítán.
- Má Tóf Melek Jisráél** (hebr.) – Jak krásný je tvůj král, Izraeli.
- Kál Nidré** (hebr.) – modlitba před židovským Dlouhým dnem.
- 417 **Gaudium magnum annuntio vobis** atd. (lat.) – Zvěstuji vám velikou radost. Máme kata. (První věta je obvyklá formule, jíž se oznamuje zvolení nového papeže.)
- Copula Felix** (lat.) – šťastný svazek; parodie na Culpa Felix tj. Šťastná vina, z preface na **Bílou sobotu**.
- princezna Selené** (řec.) – tj. Luna.

- 418 *Morituri te salutant* (lat.) – Na smrt jdoucí tě zdraví; tak zdravili césara římsí gladiátoři.
- 420 *Alef Bét Gimel Dálet* atd. – první čtyři písmena hebrejské abecedy, ostatek je pestrá směsice hebrejských slov.
Co říkám Daniel? – ze Shakespearova Kupce benátského (4, 1); překl. E. A. Saudka.
- 422 *mendeský kozel* – z egyptského Mendesu v nilské deltě.
sgeál i mbarr bata cóisde gan capali (ir.) – nevtipný příběh je kočár bez koně.
- 423 *virgo intacta* (lat.) – neporušená panna.
fetor judaicus (lat.) – židovský puch.
- 424 *Leopoldi autem generatio* (lat.) – Leopoldovo pak narození; parodie Mat. (1, 18). *et vocabitur nomen eius Emmanuel* (lat.) – a nazváno bude jméno jeho Emmanuel; Isaiáš (7, 14).
- 425 *efod* (hebr.) – nárameník židovského kněze.
Laemlein Asher – v r. 1501 se v Istrii vydával za Mesiáše.
Abulafia Abraham Ben Samuel (1240-1291) – falešný Mesiáš ze Saragossy.
- 425 *Neplačtež nade mnou, dcery erinské* – parodie Luk. (23, 28).
- 427 *Sedmrát padne spravedlivý* – Přisl. (24, 16).
- 428 *Benedetto Marcello* (1686-1739) – italský skladatel.
Coela enarrant gloriam Dei (lat.) – Nebesa vypravují slávu boží. Žalm 18, 1.
- 429 *Mais, nom de nom... Jetez la gourme* atd. (fr.) – Hergot... Mladost radost. Ať se mládí vydovádí.
Ecco (it.) – Tak je to.
Do času, časů atd. – Zjev. (12, 14).
- 430 // *vient! Cest moi!* (fr.) – On přichází. Jsem to já. Muž, který se směje! Prvotní člověk!... Páni a dámy, sázejte!... Sází se. ... Už to nejde.
- 431 *Ingersoll* Robert G. (1833-1899) – americký právník, ateista.
- 432 *Tanderagee* – snad Eglintonovo rodiště v armaghském hrabství. 434
- Argumentum ad feminam* (lat.) – argument k ženě.
- 437 *Zoe m' sú agapó* (řec.) – Živote můj, miluji tě; refrén Byronovy básně Athénská děvo, než se rozejdeme.
- 440 *Vývrtkoví mniši* neboli řád sv. Patrika – irský hodovní řád 18. stol.; na schůzkách nosili jeho členové kutny.
- 441 *v svengaliovském kožichu* – Svengali je hypnotizér v kdysi popidárním románu Trilby od George du Mauriera (1834-1896).
- 447 *Vice versa* – fraška od F. Ansteyho (1856-1934).
- 457 *peccavi* (lat.) – zhřešil jsem.

Dans ce bourdeau atd. (fr.) – zde v hampejzu, kde rozbili jsme stan. Refrén Balady o tlusté Margot ze Závěti Françoise Villona (1431 – 1463); překl. Ot. Fischera.

brevi manu (lat.) – bez okolků.

458 **Proparoxytonon** (řec.) – přízvuk na třetí slabice od konce.

459 **Dona nobis pacem** (lat.) – Daruj nám pokoj; třetí odpovědka na mešní invokaci Beránku boží.

Hangende Hunger atd. (něm.) – Neukojené prahnutí zpytavá žena nás všechny ničí. Zkomolený text z Wagnerovy opery Valkýra.

460 **kromě Jeho zločineckého otisku palce** atd. – podle pověry se hledal na tresce otisk palce sv. Petra, protože z její huby vyňal minci.

463 **Et exaltabuntur comua iusti** (lat.) – a vyvýšení budou rohové spravedlivého; Žalm 74, 11.

464 **dessous troublants** (fr.) – dráždivé spodní prádlo.

ce pif qu'il a (fr.) – ten má frňák.

Vive la vampire! (fr.) – Ať žije upír!

O merde alors! (fr.) – Hovnajs!

467 **Tout le monde en avant!** atd. (fr.) – Všichni dopředu. Poklonit se. Všichni na místě... Čtverec. Dva dopředu! Vyrovnat!... Šuplíky. Dámský řetězec. Košík! Zády k sobě!... Pekařka! Kroužky! Můstky! Kolotoč! Šneci!

468 **Dansez avec vos dames!** atd. (fr.) – Tančete se svými dámami! Vyměňte si dámy! Podejte své dámě kytičku! Poděkujte!... Ne sám!

469 **Mulligan potká zarmoucenou matku** – parodie čtvrtého zastavení křížové cesty.

470 **Ah non, par exemple!** (fr.) – Kdepak, to zas ne!

Non serviam! (lat.) – Nebudu sloužit; Jerem. (2, 20).

471 **Nothung** (germ.) – Siegfriedův meč ve Wagnerové Prstenu Nibelungů.

474 **Enfin, ce sont vos oignons** (fr.) – Ostatně mi do toho nic není.

znamení jerišské hrdinky – v obléhaném Jerichu dala nevěstka Rahab červeným provázkem na okně znamení obláhatelům; Jozue (1 a 6).

475 **Defense duriner** (fr.) – nemočit.

Já osleplým do očí prach sypu atd. – závěr Mulliganovy básně o šprýmaři Ježíši z epizody Telemachus.

476 **Šmajzni ty trhaný k zemifussboden** atd. – makarónština Dona Emila Patrizia Franze Rupperta Popa Hennessyho snad charakterizuje kosmopolitní ráz irských psanců

476 **Chachochněl se chochodlit** atd. – tj. Zapomněl se pomodlit za mámu; oběšenec zkomolený poslední verš básně.

477 **Ca se voit aussi a Paris** (fr.) – Také v Paříži je to vidět.

bezzubá babice... stará svině, která požírá svá selata – personifikace Irska. **alanna** (ir.) – ach já.

Ochone (ir.) – Božíňku.

Soggarth Aroon (ir.) – tj. milý kněze; název písně od Johna Banima (1798 až 1844).

Erin go bragh! (ir.) – Umřeme za Irsko!

478 **Mahér šalál haibaz** (hebr.) – chvátej loupiti (Izaiáš 8, 3).

480 **ícuohomeiv šán Hub** atd. – v černé mši pozpátku čtený delší text: Alleluja: nebo kraloval Pán Bůh náš všemohoucí; Zjev. (19, 6).

Papeže kopnout a Ó Maria v každé době – Začátky bojovné protestantské a mariánské katolické písně.

Exit Judas. Et laqueo se suspendit (lat.) – Odejde Jidáš. A odšed osidlem se oběsil; Mat. (27, 5).

484 **přísahám, že budu povždy ctíti** atd. – formule zednářské přísahy.

III

16. epizoda: **Eumaios**

Dějistiště: bouda. Doba: 1 hodina po půlnoci. Orgán: nervy. Umění: plavba. Symbol: námořníci. Technika: vyprávění (staré).

485 **Jupiter Pluvius** (lat.) – nejvyšší římský bůh Jupiter, přinášející déšť.

486 **en routě** (fr.) – po cestě.

487 **demimonde** (fr.) – polosvět.

confrères (fr.) – kolegové.

488 **haud ignarus malorum miseris succurrere disco** (lat.) – obměna Didoniných slov z Vergilovy Aeneidy (1, 630): nejsem neznalá útrap a nešťastným pomáhám ráda; překl. O. Vaňorného.

489 **opera Carla Rosy** – angl. kočovná společnost.

490 **rara avis** (lat.) – bílá vrána (doslova vzácný pták).

raconteur (fr.) – povídálek.

492 **sangfroid** (fr.) – chladnokrevnost.

Bella poetria (it.) – Bloomovo překnutí poetria místo poesie snad vzniklo asociací s porcheria tj. svinstvo; podobně **Belladonna** ukazuje k výjevům v Kirké, kde se z Belly Cohenové chvílemi stává Bello.

494 **spousta příběhů** – nejznámější z nich Tennysonův Enoch Arden: ztroskotalý námořník se po deseti letech vrací domů k ženě, zatím už znovu provdané, a nedá se poznat.

495 **Choza de Indios** (šp.) – indiánská salaš.

Tarjeta postal (šp.) – pohlednice.

497 **coup doeil** (fr.) – rozhled.

498 **stiletto** (it.) – dýka. **dénouement** (fr.) – rozřešení. **entre nous** (fr.) – mezi námi.

- 499 *sní o nových hvozdech a pastvinách* – závěr Miltonovy básně Lycidas.
- 501 **instante** (lat.) – rázem. **paterfamilias** (lat.) – hlava rodiny.
- 502 **corruptio per se, corruptio per accidens** (lat.) – porušnost o sobě, porušnost případkově; Summa Tomáše Akvinského (kn. I, ot. 75, čl. 6).
in toto (lat.) – ve všem všudy.
- 503 **sine qua non** (lat.) – nezbytná podmínka.
- 503 **sotto voce** (it.) – tlumeně.
- confidente** (it.) – důvěrník.
- 504 **Ludwig** William (vl. Ledwige, 1847-1923) – dublinský rodák, tenor opery Carla Rosy.
Roberto ruba roba sua (it.) – Roberto okrádá svou běhnu.
slečna Portinariová – Beatrice Portinariová (1266-1290), ideální láska Dantova, v Božské komedii ho provází Rájem.
san Tommaso Mastino – sv. Tomáš Buldok.
- 509 **liaison** (fr.) – vztah.
odpověď měkká zkrocuje hněv – Přisl. (15, 1).
secundum carnem (lat.) – podle těla.
krvavý most – název jednoho dublinského mostu, kde r. 1670 došlo ke krvavé výtržnosti.
- 510 **Ubi patria... vita bene** (lat.) – Bloom tady plichtí dvě pořekadla, jejichž smysl je: vlast je tam, kde je dobře.
- 511 **pro. temp.** (tj. propter tempore) (lat.) – prozatím.
faubourg Saint-Patrice (fr.) – farnost sv. Patrika; ironicky místo církev v Irsku.
- 515 **Roger Charles Tichborne** – pověstný viktoriánský soudní případ A. Ortona, který se vydával za utonulého baroneta Tichborna a marně se soudil o jeho dědictví i titul.
- 516 **jako ten osel** – v ezopovské bajce o oslu a vlkovi.
- 518 **embonpoint** (fr.) – tělnatost.
Lindley Murray (1745-1826) – angloamerický gramatik.
- 519 **od obligátního mladičkého Jonese** – krycí jméno studenta Trojické kolejí, angl. špeha, který udal Emmeta a jeho druhy.
- 520 **v době Brokového Forstera** – W. E. Forster (1818– 1886), irský ministr, přízvisko dostal od toho, že dovolil policii střílet broky do demonstrantů.
- 524 **Povel mi žít** atd. – není kostelní píseň, nýbrž báseň od angl. barokního básníka Roberta Herricka.
penchant (fr.) – sklon.
Dowland John (asi 1563 – asi 1626) – angl. skladatel a loutnista; **annos ludendo hausi, Doulandus** (lat.) – život jsem promarnil hrou.

Arnold Dolmetsch (1858-1940) – původem ze Švýcar, znalec a obnovitel starých hudebních nástrojů.

Famaby Giles (1565-1640) a jeho syn Richard – angl. skladatelé písní.

dux a **comes** (lat.) – tj. vůdce a hrabě: členění dvojsborových vokálních skladeb.

Byrd William (1543-1623), **Tomkins Thomas** (1572– 1656) a **John Bull** (1563 až 1628) – angl. skladatelé a varhaníci.

525 **Jan Pieter Sweelinck** (1562-1621) a **Johannes Jeep** (1582-1650) – nizozemští skladatelé.

Von der Sirenen Listigkeit atd. (něm.) – o lživosti sirén pějící básníci.

526 **conversaciones** (it.) – dýchánky.

genus omne (lat.) – celý ten rod.

527 **Und alle Schiffe brucken** (něm.) – zkomolený závěr Jeepovy písně o ztroskotání lodí.

17. epizoda: **Ithaka**

Dějjiště: dům. Doba: 2 hodiny zrána. Orgán: kostra. Umění: věda. Symbol: komety. Technika: katechismus (neosobní).

528 **duumvirové** – dvoučlenné římské kolegium.

539 **démantové výročí královny Viktorie** – se slavilo v červnu 1897.

mě545 **Můj nejmilejší hrđina** – na toto téma napsal Joyce jako student belvederské koleje úvahu o Odysseovi.

sv. Aloysius z Gonzagy – jezuitský patron mládeže; toto jméno přijal autor na biřmování; na jméno jiného jezuitského patrona mládeže Stanislava Kostky byl pokřtěn autorův bratr Stanislaus.

546 **aliáš** – tak komolí Molly novozákonní jméno Ananiáš.

548 **Fenius Farsaigh**, potomek Noema atd. – ukázka bájně historie Irů, odvozované od potopy.

Kolod balejvav pnimah atd. (hebr.) – báseň Naděje od rakouského básníka Naftali Herze Imbera (1856-1909).

549 **Johannes Damascenus** atd. – jména prvokřesťanských apologetů.

557 **secreto** (lat.) – potichu.

modus peregrinus: In exitu Israel atd. (lat.) – poutničky způsob: Když vycházel Izrael z Egypta a dům Jakubův z národu cizího; Žalm 113, 1.

563 **Mizrach** (hebr.) – východ slunce.

565 **homotetický** (řec.) – stejnohý.

566 **Denis Florence hVCarlhy** (1817-1882) – průměrný irský básník.

Ellis William (1794– 1854) – angl. misionář, v padesátých letech 19. stol. cestoval po Madagaskaru.

LockhartJ. G. (1794– 1854) – Scottův zeť, napsal Příběh Napoleona Bonaparta.

William Allingham (1824-1889) – průměrný irský básník.

569 **Rus in urbe** (lat.) – venkov ve městě.

Qui si sana (it.) – tady se člověk uzdraví.

573 **Semper paratus** (lat.) – Vždy ochotný.

577 **Mispah** (hebr.) – homole neboli hranice svědka; Gen. (31, 49). Později se tohoto slova užívalo jako modlitby nebo požehnání.

585 **oběť zápalná** – podle Levit. (1, 2 – 3) a jinde v Starém zákoně.

Janův obřad – tj. křest; Mat. (3).

Samuelův obřad – smrt Samuelova; 1. Král (28, 3).

urím a tumím (hebr.) – světlost a dokonalost; tato dvě slova měl vyryta na náprsníku židovský velekněz.

Melchisedechův obřad – Gen. (14, 18).

Simchat tóra (hebr.) – radost ze zákona.

Sír haUirim (hebr.) – Píseň Šalomounova.

Onanův obřad – Gen. (38, 9).

obil pozdvižení – Levit. (7, 34).

Armageddon – místo posledního boje dobra a zla; Zjev. (16, 16).

592 **Gea** (řec), **Tellus** (lat.) – bohyně země.

18. epizoda: **Penelopa**

Dějště: postel. Doba: ... Orgán: tělo. Umění: ... Symbol: země.

Technika: monolog (ženský).

594 **v Poolově Myrioráms** – oblíbený dioramatický podnik v Dublině se slovním výkladem.

598 **Florence Maybricková** – pro vraždu manžela odsouzená na doživotí, po 15 letech omilostněná; napsala paměti.

602 **Ved' ty mě, vlídné světlo** – báseň Johna Henryho Newmana (1801 – 1890), zpívaná jako kostelní píseň.

strejda Paul – S. J. Paulus Kruger (1825-1904), burský státník.

u Tugely – u řeky Tugely se v burské válce r. 1899 vyznamenali dublinští fyziklři.

604 **Langryová Lilie** (1852-1929) – angl. herečka, milenka krále Eduarda VII.

François Tentononc – totiž Rabelais (asi 1494-1553), francouzský autor Gargantuy.

606 **meadero** (šp.) – pisoár.

608 **East Lynn a Stín Ashlydyatu** – senzační romány angl. spisovatelky Woodové (1814-1887).

608 **Henry Dunbar** – detektivní román angl. spisovatelky M. E. Braddonové (1837 až 1915).

Eugene Aram – román E. Bulwera-Lyttona.

- 609 **Molly Bawnová** – milostný román od angl. spisovatelky Margaret Hungerfordové (1855-1897).

Molly jako ta flander ská dívka – tj. Moll Flanders, pikareskní román od Daniela Defoea (asi 1660-1731).

geneiál Ulysses Grant (1822-1885) – americký vojevůdce v občanské válce, později prezident Spojených států.

Gamet Wolseley (1833-1913) – angl. vojevůdce irského původu.

Gordon z Chartúmu (1833-1885) – angl. generál Ch. G. Gordon zahynul za mahdiovského povstání v Súdánu. Jízlivý životopisný medailon mu věnoval Lytton Strachey.

- 611 **Su Majestad** (šp.) – Jeho Veličenstvo.

mám si připnout bílou růži – angl. píseň od Clarka a Farmera.

- 612 *embarazada* (šp.) – těhotná.

- 614 *claddaghský prsten* – ze západoirského rybářského přístavu.

- 619 *Scarliho žena* – angl. úprava hry Tristi amori od Giuseppe Giacosa.

- 620 *ach, jak se řine vodstvo lahorské* – zkomolený verš básně Roberta Southeyho na Lodorský vodopád v Cumberlandu.

O beau pays de la Touraine (fr.) – ach, krásný touraineský kraj.

- 626 *haruipékoun* – Mollyina zkomolenina lat. haruspex, tj. starořímský hadač z vnitřností obětovaných zvířat.

coronado (šp.) – paroháč.

- 628 *cómo está usted* atd. (šp.) – jak se máte? Děkuji, dobře, a vy?

criada (šp.) – služka.

dos huevos estrellados, señor (šp.) – dvě sázená vejce, pane.

- 629 *mi fa pieta Masetto... presto non son piú forte* (it.) – myslím na Masetta... já nevím, co bych ráda; zpívá Zerlina v Mozartově opeře Don Giovanni; překl. R. Vonáška.

- 631 *posada* (šp.) – hospoda.

Obsah

JOYCEŮV ODYSSEUS DNES (PŘEDMLUVA)

ODYSSEUS

PŘEKLADATELŮV DOSLOV

VYSVĚTLIVKY

*james
joyce*
ODYSSEUS

Z anglického originálu *Ulysses* (Bodley Head, London 1964) přeložil, doslovem a vysvětlivkami opatřil Aloys Skoumal. Předmluvu napsal Miroslav Jindra. Obálku a vazbu navrhl a graficky upravil Libor Fára. Vydal Odeon, nakladatelství krásné literatury a umění, n. p., jako svou 3451. publikaci v redakci krásné literatury. Praha 1976. Odpovědné redaktorky Eva Kondrysová a Eva Masnerová. Vytiskl Tisk, knižní výroba, n. p., Brno, závod 3, Český Těšín. 47,83 autorských archů, 48,58 vydavatelských archů. 605 22 856.

Vydání druhé (tohoto překladu a v Odeonu první).

Náklad 7 000 výtisků. 13/34. 01-111-76.

Cena váz. 45 Kčs.